LETTERLIJKE EN PRACTICALE VERKLARING VAN HET NIEUWE TESTAMENT

HET EVANGELIE NAAR DE BESCHRIJVING VAN

DE HANDELINGEN DER APOSTELEN

DOOR

MATTHEW HENRY

OPNIEUW UIT HET ENGELSCH VERTAALD.

VERMEERDERD MET EEN VOORREDE VAN DR. H. BAVINCK
TWEEDE DRUK.

UITGAVE VAN J. H. KOK TE KAMPEN.

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2014

CHRONOLOGIE VANAF DE HEMELVAART VAN CHRISTUS TOT JOHANNES OP PADMOS

Zie voor de aansluiting Chronologie van W.Westerbeke: www.theologienet.nl

Jaar na ná Chr. Jaartelling | **Regeringsjaar Tibérius**

30 18,20

18 mei **Hemelvaartsdag.**

Jezus is 40 dagen gezien van de Apostelen. (40 dagen vanaf de opstandingsdag, 42 dagen vanaf het Pascha.) Hij vaart op ten hemel, Mark 16:19,20; Luk 24:50-53; Hand. 1:1-11.

28 mei Zondag. 6 Siwan. **Pinksterfeest.**

Op de 50e dag, als het Pinksterfeest vervuld werd, wordt de Heilige Geest uitgestort, Handelingen 2.

Het Pinksterfeest was het 1ste oogstfeest van de tarwe e.d., het feest der eerstelingen, Lev 23:16-21. Dan werd geen *garve* zoals op het *Feest der ongezuurde broden* geofferd, maar een *brood* als beweegoffer.

De vervulling hiervan geldt de Kerk van Christus: de bekering van de eerstelingen uit de Joden en de heidenen.

Het tweede oogstfeest was als de volle oogst binnen was, het Loofhuttenfeest, Lev. 23:34-einde. Nergens leest men de vervulling daarvan in de Schrift. Wij verwachten de vervulling daarvan in het laatste der dagen, Zach 14:16 etc. en Rom. 11:12. Dat is de volheid van Joden en heidenvolken.

De kreupele genezen, Petrus preekt in de Tempel Hand 3.
Petrus en Johannes voor de Raad, Hand. 4
Ananias en Saffira, Hand 5:1-11
De apostelen gevangen gezet en verlost, Hand 5:17-42.
Verkiezing van 7 diakenen, Hand. 6.
Stefanus houdt een vloeiende rede voor het Sanhedrin, Hand 7.

Merk op: *Tot 4 keer toe noemt hij een periode van 40 jaar. Het is opmerkelijk dat vanaf die toespraak tot de verwoesting van Jeruzalem ook 40 jaar is.*

Er breekt vervolging los over de gemeente te Jeruzalem door Saulus, Hand. 8:1-3.

Snelle verbreiding van het Evangelie

Filippus, de Evangelist preekt te Samaria, de stad neemt het Evangelie aan, Hand 8:5-25.
Filippus en de moorman, Hand 8:26-40.

Eusebius verzekert ons uit het stadsarchief, de bekering van de stad Edessa in Mesopotamie, op de prediking van o.a. Thaddeüs. Dit vond plaats in het 340e jaar van de Seleucidische tijdrekening: 311-340 = 29/30 na Chr. Die Seleuc. tijdrekening begon na het 1e j. van de 117e Olympiade, 776-(4x116) + 1 = 311. (J. Basagne, blz 137). Reformatorische schrijvers konden dit jaar (30 ná Chr) niet plaatsen, omdat ze ervan uitgingen dat Jezus in 33 gestorven is.

Ná Chr **Tibérius**

31 17,19 Saulus op weg naar Damaskus, Hand 9:3 en wordt krachtdadig bekeerd, Hand 9:1-19, omstreeks 30/31.
Saulus wordt een jongeling genoemd toen Stefanus gestenigd werd, toch wordt vrij algemeen gedacht dat hij 28 á 30 jaar was bij zijn bekering. De leeftijd waarop de Joodse Rabbijnen zelfstandig optraden. Rabbijnen waren allen gehuwd om rein te kunnen zijn volgens de Wet van Mozes. Misschien was Paulus later weduwnaar, (1 Kor 7:7).
Saulus preekt in de Synagoge te Damaskus, Hand 9:20-22 en gaat naar Arabië Gal. 1:17

32 18,20

33 19,21 [Ter info: Zonsverduistering in het 19e jaar van keizer Tibérius zie W. Perkins, Chron. 3e deel; Al de Werken.]
Cl. Ptolemeüs beroemd Grieks astronoom uit de 2e eeuw, schreef een chronologie vanaf 746 voor Chr. Hij rekent 477 j. vanaf het 20e j. van Arthahsasta tot aan het 19e j. van Tibérius, zie J. Basnage, blz. 685.
Merkt op: Evenals Lukas rekent hij het 19e j. van Tibérius vanaf zijn regentjaren, samen met Augustus.
(Dr. E. W. Bullinger, M. Astey en dr. E. L. Martin hebben echter op andere jaren fouten ontdekt bij Ptolemeüs). (26)

34 20,22 Paulus teruggekeerd uit Arabië preekt te Damaskus, Hand 9:23-26; Gal. 1:17. De stadhouder (=etnarch) van koning Arétas wil hem vangen, 2 Kor 11:32,33. Juiste datering onbekend.
Arétas IV was koning van Arabië, vader van Herodias, schoonvader van Herodus Antipas. (8)

Drie volle jaren na zijn bekering komt Paulus te Jeruzalem en blijft 15 dagen bij Petrus, Gal 1:18,19 en bij Jacobus de broeder van Jezus. De Griekse Joden proberen hem te doden, de broeders leiden hem naar Cesaréa, hij reist naar Tarsen in de provincie Cilicië, Hand 9:30, via Syrië, Gal 1:21.
14 jaar later komt hij opnieuw te Jeruzalem, Gal 2:2, tijdens het Apostelconvent in 48. Zijn bekering moet dus 17 jaar tevoren plaatsgevonden hebben, ca 31.

De gemeenten in Judéa, Galiléa en Samaria hadden vrede en werden gesticht, Hand 9:31. De provincies van het oude Israël.

SABBATJAAR 34/35

A. Merkt op: ***de historie vanaf de doop van Jezus en de groet van de Christelijke kerk wordt tot de verwoesting van Jeruzalem gemarkeerd door het Sabbatjaar.***

B. Merkt op:
Hiermee is een mijlpaal bereikt. Sept. 34 eindigt de periode van 490 jaarweken waarvan Daniël gesproken heeft, Dan 9. Zie chron. O.T. 538 v. Chr.

De beloften aan Daniël gedaan hadden betrekking op de Messias en waren eerst bestemd voor Israël, binnen de periode van 490 jaar.
Gods Geest gaat nu ook werken onder de heidenen waarvoor Petrus - evenals Daniël- een profetisch gezicht ontvangt. De bekeerden uit de heidenen, als eerste Cornelius, worden aangenomen door de Joodse kerk, Hand 10 en 11. Vanaf nu gaan ze ook tot de Grieken, dat zijn de heidenvolken, preken, Hand 11:20.

Petrus trekt het land door en geneest Enéas in Lydda, wekt in Joppe Dorkas op, Hand 9:32-einde. Petrus komt te Joppe en Cesaréa, Hand 10. Petrus krijgt een hemels visioen omtrent de bekering en toebrenging van de heidenen tot de Kerk van Christus, Hand 11.

36 22,24 Omtrent de jaarwisseling 35/36 wordt Pilatus afgezet en verbannen.
Marcellus neemt tijdelijk waar. (8, 33)
Vitellius, stadhouder van Syrië, ontneemt Kájafas het hogepriester ambt. (6)

37 23,25 Keizer Tibérius sterft op 16 maart. Hij heeft geregeerd 22 j. 5 mnd. 3 dagen, (Jos. J. Hist. Boek 18, hfd. 8.
CaligulaCaligula volgt hem op, 18 maart, (33)
Philippus, zoon van Herodus en Kleopatra sterft na 37 jarige regering. Zijn regering (viervorst) begon 1 v. Chr. jaart. (zie aldaar) Jos. (J. Hist. Boek 18, hfd. 6, 26, 33)
Herodus Agrippa I (kleinzoon van Herodes de Groote) wordt etnarch over Ituréa en Trachonitus –van zijn oom Philippus- en over Abiléne van Lysánias en in 41 ook over Juda en Samaria; hij krijgt in 41 de Koningstitel.

Claudius

41 1 Claudius wordt op 25 januari keizer

SABBATJAAR 41/42

Omtrent deze tijd horen de apostelen te Jeruzalem dat veel heidenen (Grieken) bekeerd werden door de prediking van de verstrooide Joden uit Jeruzalem, Hand. 11:20-22. Wéér een periode van 7 jaar!
Bárnabas wordt uitgezonden naar Antióchië in Syrië, Hand 11:22
Antióchië in Syrië wordt de 2e gemeente na Jeruzalem en beijvert zich in de *Evangelieverkondiging in de wereld.*

42 2 Paulus ontvangt ong. deze tijd een hemelse openbaring.
14 jaar later schrijft hij er over, 2 Kor 12:2.
Bárnabas zoekt Paulus op in Tarsen en neemt hem mee naar Antióchië waar ze 1 jaar blijven, Hand 11:25, 26
De discipelen worden hier voor het eerst CHRISTENEN genoemd, Hand 11:26b.

De profeet Agabus, uit Jeruzalem op bezoek in Antióchië, voorspelt een hongersnood, Hand 11:27-30. Romeinse schrijvers melden van enkele jaren hongersnood. Joséfus meldt dat de honger het zwaarste was te Juda en omgeving vanaf het 4e tot het 7e jaar van Claudius, 44-48. (1, 6, 33)

43 3 Herodes doodt enkele gemeenteleden, o.a. Jacobus (broer van Johannes) Hand. 12:1,2

44 4 Herodus neemt Petrus gevangen in de Paasweek;
maar een engel verlost hem, Hand 12:3-19
Herodes gaat van Jeruzalem naar zijn residentie Cesaréa. Hij houdt daar een klinkende rede en wordt direkt door een engel geslagen en sterft, Hand 12:19-23.
Herodes is 3 jaar koning is geweest tijdens keizer Claudius. Hij werd aan het eind van zijn rede plotseling onwel en stierf in de lente, op een vreselijke wijze; hij was 54 j. toen hij stierf. (6, 8, 33)
Claudius maakt Kuspius Fades procurator van Juda; hij wordt na 1 jaar opgevolgd door Tibérius Alexander, in het 45e j. van Tibérius
Barnabas en Paulus kwamen in Jeruzalem aan met geld voor de armen, Hand 11:29, 30. Tijdens de hongersnood. Ze gaan met Johannes Markus naar Antióchië, Hand 12:25.
Barnabas en Saulus worden door de gemeente te Antióchië (Syrië) gezonden om te preken onder de heidenen, Hand 13:2,3.

1ste Zendingsreis.
Zij vertrekken van Seleucië per schip naar het eiland Cyprus, Hand 13. Daar werden zij ontboden bij Sergius Paulus, Hand 13:7; zijn naam is bekend uit inscripties, (33); zij schepen zich in te Pafos en komen aan te Perge een stad in Pamfilië, een provincie in Klein Azië. Johannes Markus gaat terug naar Jeruzalem, Hand 13:51
Ze reizen naar Antióchië, een stad in Pisidië, Hand 13:14. Paulus preekt, met goed gevolg, tot Joden en heidenen, Hand 13:48. Ze worden vervolgd en reizen naar Ikónium, Hand 13:51.
De Joden stenigen Paulus te Lystre, Hand 14:19;
hij staat boven verwachting weer op en gaat naar Derbe, Hand 14:20
Zij gaan naar Lystre, Ikónium, Antióchië in Pisidië, Pamfilië, Perge, Attalië, Hand 14:21-25.
Per schip naar Antióchië in Syrië, waar zij 'geen kleinen tijd bleven', Hand 14:28.

48 8 Klaudius stelt Kumanus aan tot Landvoogd in Juda, (6, 33)
Paulus, Barnabas en enige anderen worden vanuit Antióchië naar Jeruzalem gezonden via Fenicië en Samaria, Hand 15:3

SABBATJAAR 48/49
In verband met een vraagstuk over de onderhouding van de ceremoniële wet wordt de EERSTE SYNODE of liever ouderlingenconvent te Jeruzalem gehouden, Hand 15.
In Gal 2:1 zegt Paulus dat hij 14 jaar ná zijn bezoek aan Petrus te Jeruzalem aankwam, dus 14+3=17 jaar na zijn bekering. Zie kanttek. Gal 2:1, sommigen menen dat het 14 jaar na zijn bekering was.

2e *Zendingsreis*.
De apostelen, ouderlingen en heel de gemeente vaardigen de volgende personen af naar Antióchië, Syrië en Silicië: Paulus en Barnabas met Judas (Barsabas) en Silas (Silvanus) met de genomen decreten. In de brieven van Paulus wordt Silvanus genoemd, 2 Kor 1:19; ook in Petrus' brief, 1 Petr 5:12.
Vervolgens gaat Barnabas met Johannes Markus naar Cyprus en Paulus met Silas naar Syrië en Silicië, Hand 15:36-41. Paulus neemt de jonge Timotheüs uit Lystre mee, Hand 16:3, (2 Tim 3:11) en geven de notulen over aan de gemeenten, Hand 16:1-4
Merkt op: Tijdens de zendingsreis vanaf dit Sabbatjaar komt het Evangelie in Europa.

49 9 Zij reizen door Frygië, Galatië, Hand 16:6
De Geest verhindert hen in Azië te blijven, Hand 16:6, ze gaan via Mysië naar Troas, een kustplaats, Paulus ziet in een visioen een Macedonisch man: *Kom over naar Macedonië, en help ons,* Hand 16:9,10. Macedonië was het Noordelijk deel van Griekenland, Acháje het Zuidelijk deel.
Paulus komt in Europa, eerst in Filippi, Hand 16:12
Bekering van Lydia en de gevangenbewaarder, Hand.16:13-40

Zij reizen via Amfipolis en Apollónia naar Thessaloníca, Hand 17:1;
en blijven daar 3 sabbatten, Hand 17:2, preken in Beréa. De broeders sturen Paulus en Silas weg naar Beréa. Daarna wordt Paulus doorgestuurd naar Athene, Silas en Timotheüs blijven in Beréa, Hand 17:10-15.
Paulus te Athene, Hand 17:16-einde; 1 Thes 3:1, 2.

50 10 Paulus naar Korinthe, Hand 18:1. Silas en Timotheüs komen vanuit Macedonië naar hem, Hand 18:5 en
Paulus ontmoet Aquilla, een tentenmaker en Priscilla, een Joods echtpaar die pas uit Rome verdreven waren, Hand 18:2
De Romeinse historieschrijver Orosius zegt dat de Joden uit Rome verdreven werden in het 9e j. van Klaudius. Hij beschuldigde hen als oorzaak van de hongersnood. Gemeen! (8, 29, 33)
Crispus, overste van de Synagoge wordt gelovig, Hand 18:8.

51 11 Paulus blijft 1,5 jaar te Korinthe, Hand 18:11.
Paulus schrijft in Korinthe 1ste brief aan Thessalonicensen, nadat Timotheüs daar aankwam, 1 Thes. 3:6. Kort daarop schrijft hij de 2e brief, 2 Thes 1,15. Omdat in het opschrift van beide brieven Silas, (Silvanus) en Timotheüs wordt genoemd, en Timotheüs een geruime tijd weggeweest was, 1 Thes 3:6 is het waarschijnlijk dat de brieven kort na elkaar geschreven zijn. (8)

52 12 Paulus wordt door enkele Joden aangeklaagd, in een rechtszitting door stadhouder Gallio, Hand. 18:12-17. Gallio was een broer van de beroemde wijsheer Seneca! Hij was in zijn ambt te Korinthe van 25 jan –1 aug. 52. (8, 33)
Daarna bleef hij nog vele dagen in Korinthe, Hand 18:18.

In het vroege voorjaar reist Paulus via Efeze en Cesaréa naar Jeruzalem, om op het Paasfeest daar te zijn, Hand 18:18-21
Paulus te Jeruzalem, Hand 18:22.
Keizer Claudius stelt Felix aan tot 'Procurator' in Juda. (6, 33)
Vanaf 52-58 was Felix procurator. Volgens Joséfus was in de dagen van Felix een opstand van een Egyptenaar, (Joodse Oorl. 2e boek, 23 hfd.) Hand 21:38.

3e Zendingsreis.
Paulus gaat via Antióchië naar Galatië en Frigië versterkende de discipelen, Hand 18:23
Paulus te Efeze, zoals hij beloofd had, Hand 18:21. Hij ontmoet discipelen die alleen de Doop van Johannes kenden, Hand 19:1-7. Paulus preekt 3 maanden in de Synagoge en 2 jaar in de school van Tyrannus, Hand 19:8-10

53 13
54 14 Claudius sterft na een regering van 13 jaar, 8 mnd. en 20 dagen.
Nero volgt hem op, 13 oktober (6, 33)

Nero

55 1 Paulus te Efeze ontvangt bezoek uit Korinthe, 1 Kor. 1:11, hoort het werk Van Apollos, 1 Kor 16:12. Hij neemt voor naar Macedonië en Acháje te reizen, daarna naar Jeruzalem en vervolgens naar Rome, Hand 19:21; 2 Kor 1:15,16.
Hij stuurt Timotheüs en Erastus vooruit en schrijft zijn 1e brief aan Korinthe, 1 Kor 16:3-6. Paulus blijft tot de Pinksterdag te Efeze, 1 Kor 16:8.
Hij is er dus 3 jaar geweest, Hand 20:31, van het jaar 53 tot 56.
Opstand van Demetrius, Hand 19:23-40
Hij reist af naar Macedonië; hij is onrustig omdat hij Titus niet vindt, 2 Kor 2:12.
Op zijn reis naar Macedonië schrijft Paulus aan Timotheüs dat hij in Efeze moest blijven, 1 Tim 1:3
Hij reist naar Griekenland en terug naar Macedonië, Hand 20:1-3.
Paulus reist via Troas, 2 Kor 2:12, naar Macedonië; daar komt Titus bij hem, 2 Kor 7:6, en doet verslag van de bekering te Korinthe, als vrucht van de 1e brief, 2 Kor 7:13. Paulus schrijft de 2e brief aan Korinthe.
Paulus geeft Titus opdracht een collecte te houden voor de armen in Juda, 2 Kor 8. Ze waren al een jaar aan het collecteren, 2 Kor 9:2; 1 Kor 16:1.
Vermoedelijk in Macedonië schrijft Paulus aan Galaten.
Paulus overwintert te Korinthe, 1 Kor 16:6

SABBATJAAR 55/56

56 2 Paulus is 3 maanden in Korinthe, Hand 20:3. Hij wil via Jeruzalem en Rome naar Spanje reizen, Rom. 15:23-29.
Hij schrijft aan de Romeinen, vanuit Korinthe, Rom. 16:23.
Ongeveer deze tijd stuurt Paulus Titus naar Creta, Titus 1.
Paulus neemt voor om naar Syrië te varen, maar wijzigt zijn plan en gaat via Macedonië, Hand 20:3, naar Troas, Hand 20:6, waar hij ná het *Feest*

der ongehevelde broden aankomt; de reis tussen Filippi en Troas duurde 5 dagen, Hand 20:6.
Hij blijft er 7 dagen en wekt Eutychus op uit de dood, Hand 20:7-12.

Hij loopt via Assus, naar Mityléne, vandaar vaart hij naar Chios, Samow, Trogillyon naar Milete, Hand 20:13-16. Daar neemt hij afscheid van de ouderlingen van Efeze, Hand 20:17-38.
Hij vaart naar Kôs, Rhodus, Pátara, en vandaar naar Fenicië in Syrië, en naar Tyrus, waar hij 7 dagen blijft, Hand 21:1-4.
Via Ptolemáïs gaat hij naar Cesaréa, waar hij A'gabus, een profeet ontmoet, die hem voorzegt dat hij te Jeruzalem gebonden wordt, Hand 21:9-14.
Let op de parallel tussen zijn Meester en de discipel!

Paulus komt te Jeruzalem, en past zich aan bij de Joodse wetten, Hand 20:17-25.
MERKT OP: In de 3 laatste Sabbatjaren heeft Paulus een bezoek gebracht aan Jeruzalem.
Perioden van 7 (en 14 jaar, 2 Kor 12:2) spelen in zijn leven een grote rol.
Zijn leven vanaf zijn bekering kan 5x7=35 jaar zijn geweest.

Paulus wordt gevangen genomen, Hand 21:33, en voor de Grote Raad gebracht, Hand 22 en 23. Hij wordt onder bewaking naar Cesaréa gebracht, Hand 23:23, - waar de stadhouder Felix zetelt - en wordt aangeklaagd door de hogepriester Ananias, Hand 24:1-23. Deze was een zoon van Nebedeüs, vader van Eleázar die het hoofd was van een roversbende. Ananias werd door moordenaars uit die bende gedood. J. Basnage, Blz 115.
Felix houdt Paulus 2 jaar gevangen, ong. juli 56 tot juli 58, Hand 24:27

57 3

58 4 Felix wordt afgezet in het 4e / 5e jaar van Nero en Porcius Festus komt in Zijn plaats, Hand 24:27. (26, 27, 33)
Paulus voor Festus en Agrippa, Hand 25 en hfd 26. Agrippa II was de zoon van koning Herodus Agrippa I. (8)
Paulus scheept zich in naar Rome, Hand. 27. Ze komen op Cyprus na de vastendag, Grote Verzoendag , ong. okt. Hand 27:9.
Ze proberen in Kreta te overwinteren maar lijden schipbreuk, Hand 27:33-44. De reis duurde minstens 3 weken, Hand 27:27

59 5 Zij overwinteren te Miléte, (Malta), ca. jan. tot maart, varen ná 3 maanden naar Italië, Hand 28:11
Paulus komt te Rome, ong. april; blijft daar 2 volle jaren, Hand 28:30

Te Rome schrijft Paulus aan de gemeente te Efeze, Ef. 3:1, 4:1; en aan Kolosse, Kol. 4:7, brieven met dezelfde inhoud. Hij geeft ze aan Tychikus mee, Ef. 6:21.

60 6 Paulus schrijft aan Filémon dat hij snel hoopt te komen, Filémon vers 22; hetzelfde aan de Filippenzen, hfd 2:24

61 7 Paulus en Timotheüs worden in het voorjaar (na 2 volle jaren) vrijgelaten, Hebreen 13:23. Zeer waarschijnlijk is Paulus de schrijver aan de Hebreen

brief is.

Waarschijnlijk reist Paulus naar Spanje. De oude kerkvaders twijfelen er niet aan dat Paulus o.a. in Spanje is geweest. (1) Deze reis had hij 4 jaren geleden al willen doen, Rom. 15:24.

62 8 Procurator Festus sterft en wordt vervangen door Albinus
Joséfus vermeldt de dood van Jacobus, (natuurlijke broeder van Jezus) bijgenaamde *de Rechtvaardige.* In de oude uitgave van Joséfus wordt Jacobus genoemd: *'de broeder van Jezus die genaamd werd Christus'.* Het klinkt mooi, maar de tekst schijnt ingelast na de dood van Joséfus. (65)
De hogepriester Ananus, zoon van Ananias, roept de Raad samen om zijn vonnis te bekrachtigen. Jacobus werd gestenigd vlak ná de dood van Festus, (Joodse Hist. 20e boek, 7e en 8e hfd.

63 9

64 10 Te Rome breekt een grote brand uit op 19 juli. Nero beschuldigt de Christenen en Joden als de oorzaak. Ze worden in groten getale omgebracht. (33, 62)
Paulus wordt, na 4 jaar vrijheid, gevangen genomen, en schrijft aan Timotheüs te Efeze, 2 Tim. 4:6-8.

65 11 Paulus wordt rond de jaarwisseling onthoofd. (33)
Petrus wordt doodgemarteld. (10A, 33)
Petrus heeft zijn 2e brief geschreven kort voor zijn dood, 2 Petrus 1:14
De eerste brief niet zo heel lang daarvoor, 1 Petrus 4:5-7

66 12 Joodse opstand breekt uit in mei (6, 22)

67 13 In de zomer komt Vespasiánus en Titus zijn zoon met hun legioenen in Israël.

68 14 Nero sterft op 9 juni. Vespasiánus volgt hem op. (6, 33)

Vespasianus

69 1,2 Vespasiánus wordt keizer over het hele Keizerrijk (6, 33)
Dit is het laatste SABBATJAAR, 69/70, (o.a. vastgelegd in Seder Olam, een Joods geschrift.
Een vreselijk jaar. Een ontzaggelijke gebeurtenis!
Nu begint het langste sabbatjaar aller tijden, Leviticus 26:43 die voorafgaat aan de grootste belofte aller eeuwen: Lev. 26: 40-46.

70 2,3 Vespasiánus stuurt zijn zoon Titus naar Jeruzalem (6, 22)
Rond Pasen begint het beleg.
Op 9 Ab, (aug) wordt de stad ingenomen. De Tempel verbrand op dezelfde dag als de 1e Tempel verbrand werd!

Het is denkbaar dat *de brief van Jacobus* na deze tijd is geschreven, aan de 12 stammen die in de verstrooiing zijn, Jac. 1:1. Jacobus was een zoon van Alfeüs, de discipel van Jezus. Jacobus de broer van Johannes en Jacobus de broer van Jezus, waren al gestorven.

		Misschien is Judas, de discipel, die *de brief van Judas* schreef, een broer van Jacobus, Judas 1:1. Of zouden die brieven geschreven zijn voor de ondergang van Jeruzalem?
78	10	Vespasiánus sterft. (6, 33)
	Titus	Titus zijn zoon, wordt voor 3 jaar keizer
79	1	
80	2	
81	3,1	Domitianus, broer van Titus wordt keizer Volgens sommige verklaarders zijn de *3 brieven van Johannes* ten tijde van Domitianus geschreven. (1)
94	14	De laatste jaren van Domitianus breken christenvervolgingen los. (6, 33)
95	15	Ongeveer deze tijd wordt Johannes naar Padmos verbannen, Johannes ontvangt een Goddelijke openbaring wat de Kerk des Heeren in de toekomst zal ondervinden.
96	16	Brieven aan de 7 gemeenten in Klein Azië
97	17	Domitianus sterft, Nerva volgt hem op. **Dit is het jaar 4071 na de schepping**

Merkt op: 100 jaar geleden verscheen Gabriël aan Zacharia en Maria.
De Nieuw-Testamentische Bijbelse periode wordt ingeluid en eindigt met verschijningen van engelen die toekomstige gebeurtenissen openbaren.
Daniël ontving zo'n openbaring aan het begin van de 490 jaren; Petrus aan het einde ervan. Bij Johannes gebruikt de Heere de dienst der engelen om de toekomst van de Kerk te openbaren tot aan het einde van de wereld. De toekomstige dingen worden getoond onder het beeld van een verzegeld boek, Openb. 4:1 en 5:1. De zaken hierin vervat worden in tijdsvolgorde aan Johannes geopenbaard.
Die orde is zo harmonieus en zo vol wijsheid dat we met diepe eerbied voor de Heilige Auteur moeten vervuld zijn. Alles wat de Heere Jezus door Zijn engel heeft bekend gemaakt zal zeker vervuld worden tot de laatste openbaring toe. Zo hebben wij een kostelijke en dierbare profetie die ons als een heldere Ster leidt in de langdurige donkerheid die de Kerk moet ondergaan.
Diep, diep ligt het in m'n ziel gegrift dat de Heere Zijn trouwe Verbondsbeloften aan Zijn Kerk zal vervullen, met de bekering van Israël. Als mijn schrijvende hand al tot stof is weergekeerd, en ik uit mijn (thans droevige) ogen God mag aanschouwen, zal de Heere deze dingen in de volgende geslachten werken. En tot zolang blijft de profetie verzegeld.
"Amen, ja kom, Heere Jezus".

EEN VERKLARING
MET PRAKTISCHE OPMERKINGEN VAN
DE HANDELINGEN DER APOSTELEN

Wij hebben met grote blijdschap het fondament van onze heilige Godsdienst zien gelegd in de geschiedenis onzes gezegenden Zaligmakers, des groten Stichters van dien Godsdienst. Zij werd verhaald en te boek gesteld door vier van de Heilige Geest gedreven schrijvers, die allen overeenstemmen in deze heilige waarheid en de onbetwistbare bewijzen er van, dat Jezus is de Christus, de Zoon des levenden Gods. Op deze rots is de Christelijke kerk gebouwd. Hoe zij op deze rots is begonnen gebouwd te worden, zal verhaald worden in het boek, dat nu voor ons ligt, en daarvan hebben wij het getuigenis van slechts één getuige, want het was meer nodig om de feiten betreffende Christus volledig te verhalen en te betuigen, dan die betreffende de apostelen. Indien de Oneindige Wijsheid het nodig of geschikt had geoordeeld, dan zouden wij evenveel boeken over de Handelingen der Apostelen gehad hebben, als wij Evangeliën hebben, maar ten einde de wereld niet te overladen, Johannes 21:25, hebben wij genoeg om aan het doel te beantwoorden, zo wij er slechts gebruik van willen maken. De geschiedenis van dit boek, (hetwelk ten allen tijde als een deel van de gewijden canon is aangenomen), kan beschouwd worden als:

I. Terugziende op de voorafgaande Evangeliën, er licht over verspreidende, en ons geloof er in grotelijks ondersteunde. De beloften, dáár gegeven, vinden wij hier verwezenlijkt, inzonderheid de grote beloften van de neerdaling des Heilige Geestes en zijn wonderbare werkingen, beide in de apostelen (die wij binnen weinige dagen gans andere mannen vinden, dan de Evangeliën ze gelaten hebben; niet langer zwak van verstand en versaagd van hart, maar in staat om nu te zeggen, wat zij toen niet in staat waren te dragen, Johannes 16:12, en moedig als leeuwen om die moeilijkheden tegen te gaan, waarvan toen het blote denkbeeld hen reeds deed sidderen) en met de apostelen het woord krachtig makende, tot neder werping der sterkten van Satan, dat, vergelijkenderwijs, te voren te vergeefs gepredikt was. De opdracht, dáár de apostelen verleend, zien wij hier volvoerd, en de macht, welke dáár in hen gelegd werd, zien wij hier aangewend in de wonderen, gewrocht op het lichaam van mensen wonderen van barmhartigheid, aan zieken de gezondheid hergevende wonderen van oordeel, rebellerenden met blindheid slaande, of dodende; en nog veel grotere wonderen werkende op het hart, de gezindheid der mensen, door hun geestelijke gaven mede te delen, gaven van verstand en gaven om zich te uiten; en dat alles in gevolgen van Christus' bedoelingen, en ter vervulling van zijn beloften, die wij in de Evangeliën hebben gehad.
De bewijzen van Christus' opstanding aan het slot der getuigenis van hen, die na zijn opstanding met Hem hebben gesproken en met Hem zijn omgegaan, (die Hem allen hadden verlaten, terwijl een hunner Hem zelfs had verloochend, en niet anders dan door zijn opstanding weer verenigd hadden kunnen worden, maar onherstelbaar verstrooid zouden zijn, maar hierdoor in staat werden gesteld om Hem vastberadener dan ooit, niettegenstaande gevangenschap en dood te erkennen), maar ook door de werking des Geestes met dat getuigenis ter bekering van grote menigten tot het geloof aan Christus, overeenkomstig het woord van Christus, dat zijn opstanding, het teken van de profeet Jona, dat voor het laatst werd bewaard, het overtuigendste bewijs zou zijn van zijn Goddelijke zending. Christus had Zijnen discipelen gezegd, dat zij zijn getuigen zullen zijn, en dit boek voert hen in; voor Hem getuigende, dat zij vissers der mensen zullen zijn, en hier zien wij, hoe zij grote menigten in het Evangelienet vangen, dat zij het licht der wereld zullen zijn, en hier zien wij, hoe de wereld door hen wordt verlicht; maar die

opgang uit de hoogte, waarvan wij dáár het eerste verschijnen bespeurden, zien wij hier, voortgaande en lichtende. Het tarwegraan, dat dáár ter aarde viel, spruit hier uit en draagt veel vrucht; het mostaardzaadje dáár, is hier een grote boom; en het koninkrijk der hemelen, dat toen nabij was, is nu opgericht. Christus' voorzeggingen (hoewel niemand zich kon voorstellen, dat een leer, welke zo zeer alle aanneming waardig was, zoveel tegenstand zou ontmoeten) zien wij hier in alle opzichten vervuld, gelijk mede de verzekeringen, die Hij hun gaf van de buitengewone ondersteuning en vertroosting onder hun lijden. Gelijk nu het laatste gedeelte van de geschiedenis van het Oude Testament de beloften bevestigt, gedaan aan de Vaderen in het voorafgaande deel (zoals blijkt uit de vermaarde en plechtige erkenning door Salomo, welke als een volledig kwiteren is, 1 Koningen 8:56. "Niet een enig woord is er gevallen van al zijn goede woorden, die Hij gesproken heeft door de dienst van Mozes, Zijn knecht), zo beantwoordt dit laatste deel van de geschiedenis des Nieuwen Testaments nauwkeurig aan het woord van Christus in het eerste deel er van, en aldus worden zij wederkerig door elkaar bevestigd en opgehelderd.

II. Als voorwaarts ziende op de volgende brieven, die een verklaring zijn van de Evangeliën, de verborgenheden openbaren van Christus' dood en opstanding, waarvan wij de geschiedenis hadden in de Evangeliën.
Dit boek leidt ze in, en is er de sleutel van, gelijk de geschiedenis van David dit is van Davids Psalm en. Wij zijn leden van de Christelijke kerk, dien tabernakel Gods onder de mensen, en het is onze eer en ons voorrecht, dat wij dit zijn. Dit boek nu geeft ons een bericht van de formering en oprichting van dien tabernakel. De vier Evangeliën toonden ons hoe het fondament van dat huis werd gelegd, dit boek toont ons hoe de bovenbouw begon opgetrokken te worden.
1. Onder de Joden en Samaritanen, waarvan wij het bericht hebben in het eerste gedeelte van dit boek.
2. Onder de Heidenen, waarvan wij het bericht hebben in het laatste gedeelte van toen aan, en afgaande tot op onzen tijd bevinden wij de Christelijke kerk te bestaan in een zichtbare belijdenis van geloof in Christus, als de Zoon van God en de Zaligmaker der wereld, afgelegd door zijn gedoopte discipelen, ingelijfd in Godsdienstige gezelschappen of verenigingen, op gezette tijden samen vergaderende ter Godsverering, onder de leer en de prediking der apostelen, zich verenigende in gebed en in de breking des broods, onder de leiding en de voorgang van mannen, die zich wijdden aan het gebed en de bediening des woords, en in geestelijke gemeenschap met allen, die aan alle plaatsen, hetzelfde doen. Zulk een lichaam is er ook nu in de wereld, en wij behoren er toe, en, tot onze grote voldoening en eer, vinden wij in dit boek het ontstaan en de oorsprong er van, zeer verschillend van de Joodse kerk, en opgericht op hare puinhopen, maar onloochenbaar blijkende te zijn van God, en niet van de mens. Met welk een gerustheid en vertroosting kunnen wij voortgaan met, en blijven bij, onze Christelijke belijdenis, in zo verre wij haar bevinden overeen te komen met het voorbeeld, ons getoond op de berg, naar hetwelk wij ons hebben te gedragen, en waarbij wij ons behoren te bepalen!

Er zijn nog twee dingen op te merken betreffende dit boek:
1. De schrijver er van. Het werd geschreven door Lukas, die het derde der vier Evangeliën heeft geschreven, dat zijn naam draagt; en die (gelijk de geleerde Dr. Whitby aantoont) zeer waarschijnlijk een der zeventig discipelen is geweest, wier opdracht Lukas 10:1 weinig beneden die van de twaalf apostelen stond. Deze Lukas was dikwijls een metgezel van Paulus in zijn dienst en lijden. "Lukas is alleen met mij", 2 Timotheüs 4:1

1. Door zijn schrijfwijze in het laatste gedeelte van dit boek kunnen wij weten, wanneer en waar hij met hem was, want dan schrijft hij: Wij hebben dit of dat gedaan, zoals in Hoofdstuk 16:10; 20:6; en vandaar tot aan het einde van het boek. Hij was met Paulus op zijn gevaarlijke reis naar Rome, toen hij als gevangenen derwaarts werd gebracht; hij was bij hem, toen hij van uit zijn gevangenis aldaar, zijn brieven schreef aan de Colossenzen en aan Filémon, in welke beiden hij genoemd wordt. En het schijnt, dat Lukas deze geschiedenis geschreven heeft, toen hij met Paulus te Rome was gedurende zijn gevangenschap aldaar, en hem behulpzaam is geweest; want de geschiedenis eindigt met Paulus' prediking aldaar "in zijn eigen gehuurde woning."
2. De titel er voor; De Handelingen der Apostelen; of der heilige apostelen, zoals in de meeste Griekse handschriften staat, en zo worden zij genoemd in Openbaring 18:20, "Bedrijft vreugde over haar, gij heilige apostelen." In één handschrift luidt de titel: De Handelingen der Apostelen door Lukas de Evangelist.
A. Het is de geschiedenis der apostelen, maar wij vinden er ook de geschiedenis in van Stefanus, Barnabas, en enige andere apostolische mannen, die, hoewel niet behorende tot de twaalven, toch begiftigd waren met dezelfden Geest, en gebruikt werden in hetzelfde werk; en van hen, die apostelen waren, is het alleen de geschiedenis van Petrus en Paulus, die hier vermeld wordt (en Paulus was niet van de twaalven), Petrus, de apostel der besnijdenis, en Paulus, de apostel der Heidenen, Galaten 2:7. Maar dit volstaat als een voorbeeld van wat de overigen in andere plaatsen gedaan hebben ingevolge hun opdracht, want niemand hunner bleef ledig of werkeloos. En gelijk wij hetgeen in de Evangeliën omtrent Christus verhaald is voldoende moeten achten, omdat de Oneindige Wijsheid het voldoende heeft geacht, zo moeten wij hetgeen hier van de apostelen en hun' arbeid wordt meegedeeld, ook voldoende achten; want wat ons verder volgens de overlevering van de arbeid en het lijden der apostelen verhaald wordt, en van de gemeenten, die zij gesticht hebben, is aan groten twijfel onderhevig, waarop wij dus, naar ik geloof, niet met zekerheid kunnen bouwen. Dit is goud, zilver en kostelijke stenen, gebouwd op het fondament; dat is hout, hooi en stoppelen.

B. Het wordt hun handelingen, of daden genoemd; Gesta apostolorum, volgens sommigen. Praxeis hun in praktijk brengen van de lessen, die hun Meester hun geleerd had. De apostelen waren werkzame, bedrijvige mannen, en hoewel de wonderen, die zij deden, geschiedden door het woord, worden zij toch zeer gepast hun handelingen genoemd, zij spraken of liever, de Geest heeft gesproken door hen en het geschiedde. De geschiedenis is vol van hun prediking en van hun lijden; maar zij hebben in hun prediking zo veel gearbeid, en zij hebben zich zo gewillig blootgesteld aan lijden, en door beiden hebben zij zo grote dingen tot stand gebracht, dat zij zeer goed hun handelingen genoemd kunnen worden.

HOOFDSTUK1

1 Het eerste boek heb ik gemaakt, o Theofilus, van al hetgeen Jezus begonnen heeft beide te doen en te leren; 2 Tot op de dag, in welken Hij opgenomen is, nadat Hij door de Heilige Geest aan de apostelen, die Hij uitverkoren had, bevelen had gegeven. 3 Aan welke Hij ook, nadat Hij geleden had, Zichzelven levend vertoond heeft, met vele gewisse kentekenen, veertig dagen lang, zijnde van hen gezien, en sprekende van de dingen, die het Koninkrijk Gods aangaan.
4 En als Hij met hen vergaderd was, beval Hij hun, dat zij van Jeruzalem niet scheiden zouden, maar verwachten de belofte des Vaders, die gij, zeide Hij, van Mij gehoord hebt. 5 Want Johannes doopte wel met water, maar gij zult met de Heilige Geest gedoopt worden, niet lang na deze dagen. 6 Zij dan, die samengekomen waren, vraagden Hem, zeggende: Heere, zult Gij in dezen tijd aan Israël het Koninkrijk wederoprichten? 7 En Hij zeide tot hen: Het komt u niet toe, te weten de tijden of gelegenheden, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft; 8 Maar gij zult ontvangen de kracht des Heilige Geestes, Die over u komen zal; en gij zult Mijn getuigen zijn, zo te Jeruzalem, als in geheel Judea en Samaria, en tot aan het uiterste der aarde.
9 En als Hij dit gezegd had, werd Hij opgenomen, daar zij het zagen, en een wolk nam Hem weg van hun ogen. 10 En alzo zij hun ogen naar de hemel hielden, terwijl Hij heenvoer, ziet, twee mannen stonden bij hen in witte kleding; 11 Welke ook zeiden: Gij Galilese mannen, wat staat gij en ziet op naar de hemel? Deze Jezus, Die van u opgenomen is in de hemel, zal alzo komen, gelijkerwijs gij Hem naar de hemel hebt zien heenvaren. 12 Toen keerden zij wederom naar Jeruzalem, van de berg, die genaamd wordt de Olijf berg, welke is nabij Jeruzalem, liggende van daar een sabbatsreis. 13 En als zij ingekomen waren, gingen zij op in de opperzaal, waar zij bleven, namelijk Petrus en Jakobus, en Johannes en Andreas, Filippus en Thomas, Bartholomeus en Mattheüs, Jakobus, de zoon van Alfeus, en Simon Zelotes, en Judas, de broeder van Jakobus. 14 Deze allen waren eendachtig volhardende in het bidden en smeken, met de vrouwen, en Maria, de moeder van Jezus, en met Zijn broederen.
15 En in dezelve dagen stond Petrus op in het midden der discipelen, en sprak er was nu een schare bijeen van omtrent honderd en twintig personen: 16 Mannen broeders, deze Schrift moest vervuld worden, welke de Heilige Geest door de mond Davids voorzegd heeft van Judas, die de leidsman geweest is dergenen, die Jezus vingen; 17 Want hij was met ons gerekend, en had het lot dezer bediening verkregen. 18 Deze dan heeft verworven een akker, door het loon der ongerechtigheid, en voorwaarts overgevallen zijnde, is midden opgeborsten, en al zijn ingewanden zijn uitgestort. 19 En het is bekend geworden allen, die te Jeruzalem wonen, alzo dat die akker in hun eigen taal genoemd wordt Akeldama, dat is, een akker des bloeds. 20 Want er staat geschreven in het boek der Psalm en: Zijn woonstede worde woest, en er zij niemand die in dezelve wone. En: Een ander neme zijn opzienersambt. 21 Het is dan nodig, dat van de mannen, die met ons omgegaan hebben al de tijd, in welken de Heere Jezus onder ons in gegaan en uitgegaan is, 22 Beginnende van de doop van Johannes, tot de dag toe, in welken Hij van ons opgenomen is, een derzelven met ons getuige worde van Zijn opstanding.
23 En zij stelden er twee, Jozef, genaamd Barsabas, die toegenaamd was Justus, en Matthias. 24 En zij baden en zeiden: Gij Heere! Gij Kenner der harten van allen, wijs van deze twee een aan, dien Gij uitverkoren hebt; 25 Om te ontvangen het lot dezer bediening en des apostelschaps, waarvan Judas afgeweken is, dat hij heenging in zijn eigen plaats. 26 En zij wierpen hun loten; en het lot viel op Matthias, en hij werd met gemene toestemming tot de elf apostelen gekozen.

De gewijde schrijver begint zijn verhaal van de Handelingen der Apostelen:
I. Met een verwijzing naar, en een korte herhaling van, de hoofdinhoud van zijn Evangelie. of Geschiedenis van het Leven van Christus, dit, evenals het vorige, opdragende aan zijn vriend Theofilus. vers 1 - 2.
II. Met een korte opsomming van de bewijzen van Christus' opstanding, zijn samenspreking met de discipelen en de instructies, die Hij hun gaf gedurende de veertig dagen, die Hij nog op aarde vertoefde, vers 3 - 5.
III. Met een bijzonder bericht van Christus' hemelvaart, de gesprekken Zijner discipelen voor Hij opvoer, en de toespraak der engelen tot hen nadat Hij was opgevaren, vers 6 - 11.

IV. Met een algemeen denkbeeld van de eerste ontwikkeling der Christelijke kerk en haren toestand na Christus' hemelvaart tot aan de uitstorting des Heilige Geestes, vers 12 - 14.
V. Met een bericht van het voorzien in de vacature in het college der apostelen, ontstaan door de dood van Judas, door de verkiezing van Matthias in zijn plaats, vers 15 - 26.

Handelingen 1:1 - 5
In deze verzen:

I. Wordt Theofilus en wij met hem, indachtig gemaakt aan Lukas' Evangelie, en het zal ons nuttig zijn er het oog op te werpen, eer wij ons tot het bestuderen begeven van dit boek opdat wij zien mogen, niet slechts hoe dit aanvangt, waar het andere eindigt, maar dat, gelijk in het water het aangezicht is tegen het aangezicht, de handelingen der apostelen een weerspiegeling zijn van de handelingen huns Meesters, de daden Zijner genade.
I. Zijn beschermheer, aan wie hij dit boek opdraagt (ik behoorde veeleer te zeggen zijn leerling, want met die opdracht is het zijn bedoeling hem te onderwijzen en te besturen, en niet om zijn gunst of bescherming te verzoeken), is Theofilus, vers
1. In de opdracht van zijn Evangelie had hij hem als voortreffelijke Theofilus aangesproken, hier is het slechts Theofilus, niet omdat hij zijn voortreffelijkheid had verloren, of omdat zij was verminderd, m et minder glans schitterde, maar omdat hij nu zijn ambt had opgegeven - wèlk dit ook geweest moge zijn - en het vanwege zijn ambt was, dat hem deze titel was gegeven. Of wel, hij was nu ouder geworden en hield zulke eretitels in minder achting dan te voren, of het zou ook kunnen zijn, dat Lukas op meer vertrouwelijken voet met hem was gekomen, en hem dus met meer ongedwongenheid kon toespreken. Het was in de oudheid, zowel bij Christelijke als Heidense schrijvers, gebruikelijk, om hun geschriften aldus aan particuliere personen op te dragen. Maar dat sommige boeken van de Bijbel aldus tot een bijzonder persoon gericht zijn, is voor een iegelijk onzer een wenk, om ze te ontvangen als ook persoonlijk tot ons gericht, want al wat te voren geschreven is, dat is tot onze lering te voren geschreven.
2. Zijn Evangelie wordt hier genoemd de eerste verhandeling, die hij gemaakt had, waarop hij het oog heeft bij het schrijven van dit boek, het laatste bestemmend als een vervolg en een bevestiging van het eerste, ton prooton logos het eerste woord. Wat van het Evangelie geschreven is, is even gewis het woord als wat er van gesproken is, ja meer, thans kennen wij geen ongeschreven woord, waaraan wij geloof moeten schenken, dan voor zo veel het overeenkomt met hetgeen geschreven is. Hij heeft het vorige boek gemaakt, en nu is hij van de Heilige Geest gedreven, om dit te maken, want Christus' leerlingen moeten tot de volmaaktheid voortvaren, Hebreeën 6:
1. En daartoe moeten hun leidslieden hen behulpzaam zijn, het volk nog wetenschap leren, Prediker 12:9, en niet denken, dat hun vorige arbeid, hoe voortreffelijk ook, hen nu van verderen arbeid zal vrijstellen, veeleer behoren zij er door opgewekt en aangemoedigd te worden, zoals Lukas hier, die, wijl hij in een vorige verhandeling de grond heeft gelegd, in deze er nu op voort zal bouwen. Laat dit dus het andere niet verdrijven of uitwissen, laten nieuwe leerredenen en nieuwe boeken ons de ouden niet doen vergeten, maar ze ons in herinnering brengen en ons helpen om er een goed gebruik van te maken.
3. De inhoud van zijn Evangelie was al hetgeen Jezus begonnen heeft beide te doen en te leren, en dat is ook het onderwerp der geschriften van de andere drie evangelisten. Merk hier op:

A. Christus heeft gedaan en geleerd. Wat Hij leerde werd bevestigd door de wonderwerken, die Hij deed, en die Hem bewezen te zijn een Leraar van God gekomen, Johannes 3:
2. En de plichten, die Hij leerde, waren, als het ware, een afschrift van de heilige, genaderijke werken, die Hij deed, want Hij heeft ons een voorbeeld nagelaten, en ook dat bewijst Hem te zijn een Leraar van God gekomen, want aan hun vruchten zult gij hen kennen. Diegenen zijn de beste Evangeliedienaren, die beide doen en leren, wier leven een doorlopende prediking is.
B. Hij begon, beide te doen en te leren, Hij heeft het fondament gelegd van alles wat in de Christelijke kerk geleerd en gedaan moet worden. De apostelen moesten voortgaan met hetgeen Hij begonnen heeft, dezelfde dingen doen en leren. Christus is er mede begonnen, en liet er hen toen mede voortgaan, maar Hij heeft Zijn Geest gezonden, om hen tot doen en leren bekwaam te maken. Het is voor hen, die het werk des Evangelies trachten te doen, troostrijk te weten, dat Christus zelf er mede begonnen is. De grote zaligheid is begonnen verkondigd te worden door de Heere, Hebr. 2:3.
C. De vier evangelisten, en inzonderheid Lukas, hebben ons overgeleverd al hetgeen Jezus begonnen is beide te doen en te leren, niet al de bijzonderheden - de wereld zou ze niet hebben kunnen bevatten, - maar het voornaamste, zodat wij daar naar oordelen kunnen wat het alles geweest is.

Wij hebben het begin van zijn leer in Mattheüs 4:17, en het begin van zijn wonderen in Johannes 2:1
1. Lukas heeft al de woorden en daden van Christus behandeld, er ons een algemeen denkbeeld van gegeven, hoewel hij ze niet allen in bijzonderheden heeft vermeld.
4. Het verhaal van de evangelist loopt tot aan de dag, in welken Hij opgenomen is, vers
2. Toen heeft Christus deze wereld verlaten, zodat zijn lichamelijke tegenwoordigheid er niet meer in gezien is. Ook het Evangelie van Markus, evenals dat van Lukas, besluit hiermede, zie Markus 16:19. Lukas 24:51. Christus is tot het laatst blijven doen en leren, totdat Hij opgenomen was voor het andere werk, dat Hij binnen de voorhang te doen had.

II. De waarheid van Christus' opstanding wordt gehandhaafd en bewezen, vers 3. Het gedeelte, dat in het vorige boek verhaald is, was van zo veel gewicht en belang, dat het nodig was om het bij alle gelegenheden te herhalen. Het grote bewijs van zijn opstanding was, dat Hij zich levend vertoond heeft aan de apostelen, levend zijnde, heeft Hij zich aldus aan hen vertoond, en is Hij van hen gezien. Zij waren eerlijke mannen, op wier getuigenis men staat kon maken, maar de vraag is, of zij niet bedrogen waren, zoals menigeen, die het goed bedoelde, zich heeft laten bedriegen of misleiden.
Maar nee, zij waren het niet, want:
1. Het waren gewisse kentekenen, die zij er van hadden, tekmêria - duidelijke kentekenen, beide, dat Hij levend was (Hij wandelde en sprak met hen, Hij at en dronk met hen), en dat Hij het zelf was en niet een ander, want Hij heeft hun herhaaldelijk de tekenen getoond van de wonden in zijn handen, zijn voeten en zijn zijde, hetgeen het sterkste bewijs der zaak was.
2. Het waren vele gewisse kentekenen, en zij werden dikwijls herhaald: Hij werd veertig dagen van hen gezien, wel niet voortdurend bij hen wonende, maar hun dikwijls verschijnende en hen trapsgewijze tot de volle overtuiging er van brengende, zodat al hun smart wegens Zijn heengaan er door weggenomen werd. Dat Christus zo langen tijd op aarde bleef nadat Hij was ingegaan tot Zijn staat van verhoging en heerlijkheid, ten einde het geloof Zijner discipelen te bevestigen en hun hart te vertroosten, was zulk een voorbeeld van neerbuigende goedheid en van medelijden met gelovigen, dat wij er ten

volle verzekerd door zijn een Hogepriester te hebben, die medelijden kan hebben met onze zwakheden.

III. Een algemene wenk gegeven omtrent de instructies, die Hij Zijnen discipelen gaf, nu Hij op het punt stond van hen te verlaten.

En van dat Hij op hen blies, en hun verstand had geopend, waren zij beter in staat die instructies te ontvangen.
1. Hij onderrichtte hen omtrent het werk, dat zij zullen doen: "Hij heeft aan de door Hem verkoren apostelen bevelen gegeven." Christus' keuze gaat altijd samen met Zijn last, zijn opdracht. Zij, die door Hem tot apostelen verkoren waren, verwachtten, dat Hij hun bevordering zou geven, maar in plaats hiervan gaf Hij hun bevelen. Toen Hij buiten 's lands reisde, en Zijnen dienstknechten macht gaf, en elk zijn werk, Markus 13:34, heeft Hij hun bevelen gegeven door de Heilige Geest, waarvan Hij als Middelaar zelf vervuld was, en dien Hij hun had ingeblazen. Door hun de Heilige Geest te geven, gaf Hij hun zijn bevelen, want de Trooster zal een Gebieder zijn, en het was Zijn ambt om hen indachtig te maken wat Christus hun gezegd had. Hij gaf hun, die apostelen waren, bevelen door de Heilige Geest, aldus luiden de oorspronkelijke woorden. Het was hun ontvangen van de Heilige Geest, waardoor hun opdracht bezegeld werd, Johannes 20:22. Hij werd niet opgenomen, voordat Hij hun hun last had gegeven, en aldus Zijn werk voleindigd had.

2. Hij onderrichtte hen betreffende de leer, die zij hadden te prediken: Hij sprak tot hen van de dingen, die het koninkrijk Gods aangaan. Hij had hun een algemeen denkbeeld gegeven van dat koninkrijk, en van de tijd, wanneer het opgericht zou worden in de wereld, (in zijn gelijkenis, Markus 13), maar hier heeft Hij hen meer ingeleid in de aard er van, als een koninkrijk der genade in deze wereld, en van heerlijkheid in de toekomende wereld, en hun het verbond geopend en verklaard, hetwelk er de handvest van is.

Nu was dit bedoeld:
A. Om hen toe te bereiden tot het ontvangen van de Heilige Geest en om te volvoeren hetgeen waartoe zij bestemd waren. Hij zegt hun in het verborgen wat zij aan de wereld zullen hebben te zeggen, en zij zullen bevinden, dat de Geest der waarheid, als Hij komt, hetzelfde zal zeggen.
B. Om een der bewijzen te zijn van Christus' opstanding. De discipelen, aan wie Hij zich levend vertoond heeft, wisten, dat Hij het was, niet alleen door hetgeen Hij hun toonde, maar door hetgeen Hij tot hen zei. Niemand dan Hij kon zo duidelijk en zo volledig spreken van de dingen, die het koninkrijk Gods aangaan. Hij heeft niet met hen gesproken over politiek, of over de koninkrijken der mensen, over filosofie, of het rijk der natuur, maar over Goddelijke dingen en het koninkrijk der genade, de dingen, die voor henzelf, en voor hen, tot wie zij gezonden werden, van het grootste belang waren.

IV. Een bijzondere verzekering, die hun gegeven werd, dat zij nu weldra de Heilige Geest zullen ontvangen, en het bevel hun gegeven, om Hem te verwachten, vers 4, 5. Hij met hen vergaderd zijnde, waarschijnlijk op de berg in Galiléa, waarheen Hij hen bescheiden had voor Zijn dood, want in vers 6 wordt melding gemaakt van hun wederom samengekomen zijn, om getuigen te wezen van zijn hemelvaart. Hoewel Hij hen nu in Galiléa bescheiden had, moeten zij er toch niet aan denken daar te blijven, nee, zij moeten wederkeren naar Jeruzalem, en er niet van scheiden.

Let nu:
1. Op het gebod, dat Hij hun geeft om te wachten. Het was om hen op te wekken iets groots te verwachten, en zij hadden alle reden om van hun verhoogden Verlosser iets zeer groots te verwachten.
A. Zij moeten wachten tot aan de bestemden tijd, die nu is niet lang na deze dagen. Zij, die door het geloof hopen, dat de beloofde zegeningen komen zullen, moeten geduldig wachten, totdat zij komen, overeenkomstig de tijd, de gezette tijd. En wanneer, gelijk nu, de tijd nadert, dan moeten wij gelijk Daniël, er vurig en ernstig naar uitzien, Daniël 9:3.
B. Zij moeten wachten in de bestemde plaats, te Jeruzalem, want dáár het eerst moet de Geest worden uitgestort, omdat Christus Koning moet zijn op de heiligen berg Sion, en omdat des Heeren woord zal uitgaan uit Jeruzalem: dit moet de moeder - kerk wezen. Dáár is Christus gesmaad, en daarom zal Hem dáár die ere worden aangedaan, en deze gunst wordt aan Jeruzalem bewezen, om ons te leren onzen vijanden en vervolgers te vergeven. De apostelen waren te Jeruzalem meer aan gevaar blootgesteld dan in Galiléa, maar als wij in de weg van plicht zijn, kunnen wij goedsmoeds op God vertrouwen voor onze veiligheid. De apostelen zullen nu als openbare personen hebben op te treden, en daarom moeten zij zich naar een publieke plaats begeven. Jeruzalem was de geschiktste kandelaar om er deze lichten op te plaatsen.

2. De verzekering, die Hij hun geeft, dat zij niet te vergeefs zullen wachten.
A. De zegen, die voor hen bestemd is, zal komen, en zij zullen bevinden, dat die het wachten wel waardig was. Gij zult met de Heilige Geest gedoopt worden, dat is:
Ten eerste. De Heilige Geest zal overvloediger dan ooit over u uitgestort worden. De Heilige Geest was reeds op hen geblazen, Johannes 20:22, en zij hadden er het voordeel, het weldadige, van ervaren, maar nu zullen zij een overvloediger mate hebben van zijn gaven, zijn genade en vertroostingen, er mede gedoopt worden, waarin een toespeling schijnt te zijn op de Oud - Testamentische beloften van de uitstorting des Geestes, Joël 2:28, Jesaja 44:3, 32:15.
Ten tweede. "Gij zult door de Heilige Geest worden gereinigd en gezuiverd," zoals de priesters gedoopt en gewassen werden met water, om hen voor hun heiligen dienst te bereiden. "Zij hadden het teken, gij zult de zaak hebben, die betekend werd. Gij zult geheiligd worden door de waarheid, naarmate de Geest er u al meer en meer in zal leiden, terwijl door het getuigenis des Geestes uw geweten gereinigd zal worden, opdat gij de levenden God in het apostelschap kunt dienen." Ten derde. "Hierdoor zult gij krachtiger dan ooit verbonden worden aan uwen Meester en zijn leiding, gelijk Israël in Mozes gedoopt is in de wolk en in de zee. Zo vast zult gij aan Christus verbonden zijn, dat gij Hem nooit weer verlaten zult, uit vreze voor lijden, zoals gij Hem eens verlaten hebt."

B. Van deze gave nu des Geestes spreekt Hij: Als van de belofte des Vaders, die zij van Hem gehoord hadden, en waarop zij dus staat konden maken. De Geest werd gegeven door belofte, en het was toen de grote belofte, gelijk die van de Messias dit te voren geweest is, Lukas 1:72, en die van het eeuwige leven het nu is, 1 Johannes 2:25. Tijdelijke goede dingen worden gegeven door de Voorzienigheid, maar de Geest en geestelijke dingen worden gegeven door de belofte, Galaten 3:18. De Geest van God wordt ons niet gegeven, zoals de geest des mensen ons wordt gegeven, en in ons binnenste wordt geformeerd door de loop der natuur, Zacharia 12:1, maar door het woord van God.
1. Opdat de gave des te kostelijker zou zijn, heeft Christus de belofte des Geestes waardig geacht, om als een legaat aan zijn kerk na te laten.

2. Opdat zij des te zekerder zou zijn, en opdat de erfgenamen der belofte overtuigd kunnen wezen van het onveranderlijke van Gods raad hierin.
3. Opdat het uit genade zij, bijzondere genade, en aangenomen zal worden door het geloof, de belofte aangrijpende, en er op steunende. Evenals Christus, zo wordt ook de Geest ontvangen door het geloof.

Het was de belofte des Vaders.
1. Van Christus' Vader. Als Middelaar heeft Christus het oog gehad op God, als Zijn Vader.
2. Van onze Vader, die, zo Hij ons de aanneming geeft tot kinderen, ons ook gewis de Geest der aanneming zal schenken, Galaten 4:5, 6. Hij zal de Geest schenken, als de Vader der lichten, als de Vader der Geesten, en als de Vader der barmhartigheden, het is de belofte des Vaders. Deze belofte van de Vader hadden zij menigmaal van Christus gehoord, inzonderheid in de afscheidsrede, die Hij kort voor Zijn dood voor hen uitsprak, en waarin Hij hun telkens en nogmaals verzekerde, dat de Trooster komen zou: Het bevestigt Gods belofte en moedigt ons aan, om er op te steunen, dat wij haar van Jezus Christus gehoord hebben, want zo vele beloften Gods als er zijn. die zijn in Hem ja, en zijn in Hem amen.
"Gij hebt haar van Mij gehoord, en Ik zal haar waar maken. Hij spreekt er van als van de voorzegging van Johannes de Doper, want Christus zegt hun zo ver terug te zien, vers 5. "Gij hebt het niet slechts van Mij gehoord, maar ook van Johannes, toen Hij u aan Mij overdroeg, zei Hij, Mattheüs 3:11 : Ik doop u wel met water, maar die na mij komt, zal u met de Heilige Geest dopen. Het is een grote eer, die Christus nu aan Johannes bewijst, niet slechts door zijn woorden aan te halen, maar door te verklaren, dat de grote gave, die nu stond te komen, er de vervulling van is. Aldus heeft Hij het woord Zijns knechts bevestigt, Jesaja 44:26. Christus kan meer doen dan zijn dienstknechten. Het is hun een ere om gebruikt te worden als de uitdelers van de middelen der genade, maar het is Zijn kroonrecht om de Geest der genade te geven. Hij zal u met de Heilige Geest dopen, u door Zijn Geest onderwijzen, en Zijn Geest geven om in u te bidden, hetgeen meer is dan de beste leraren voor ons doen kunnen.

C. Nu is het deze gave van de Heilige Geest, die aldus werd beloofd, voorzegd en verwacht, die wij in het volgende hoofdstuk door de apostelen zullen zien ontvangen, want daarin had de belofte hare volkomen vervulling, deze was het, die komen zou, en wij verwachten geen andere, want hier wordt beloofd, dat zij gegeven zal worden, niet lang na deze dagen. Hij zegt hun niet na hoe vele dagen het zijn zal, want zij moeten elke dag in de gemoedsstemming zijn om haar te ontvangen. Andere Schriftuurplaatsen spreken van de gave des Heilige Geestes aan gewone gelovigen, deze spreekt van die bijzondere kracht, waarmee de eerste predikers van het Evangelie en stichters der kerk door de Heilige Geest begiftigd werden, en die hen in staat stelde om op onfeilbare wijze voor dien tijd te verhalen, en voor het nageslacht te boek te stellen wat de leer van Christus is en de bewijzen er van, zodat wij uit kracht van deze belofte en de vervulling er van het Nieuwe Testament ontvangen en aannemen als van God ingegeven.
Handelingen 1:6 - 11 Christus had zijn discipelen door Zijn engel bescheiden om Hem in Galiléa te ontmoeten, en dáár heeft Hij hen voor een bepaalden dag weer naar Jeruzalem bescheiden. Aldus wilde Hij hun gehoorzaamheid op de proef stellen, en Hij heeft haar bereid en blijmoedig bevonden, zij waren samengekomen, zoals Hij het bepaald had, om de getuigen te zijn van zijn hemelvaart, waarvan wij hier het bericht hebben. Merk op:

I. De vraag, die zij Hem bij die samenkomst hebben gedaan. Zij kwamen tezamen tot Hem, zij hadden over de vraag met elkaar beraadslaagd, en waren overeengekomen haar te doen. Zij kwamen allen, en deden de vraag in aller naam: Heere! zult Gij in deze tijd aan Israël het koninkrijk weder oprichten?

Dit kan beschouwd worden op tweeërlei wijs:
1. "Gij zult het voorzeker niet voor de tegenwoordige heersers over Israël weder oprichten, voor de overpriesters en de ouderlingen, die U ter dood hebben gebracht, en om dit te kunnen doen, het koninkrijk gedwee aan de keizer hebben overgegeven, en zich als zijn onderdanen hebben erkend. Hoe! Zouden zij, die U en ons haten en vervolgen, met macht bekleed worden? Dat zij verre van U!" Of liever:
2. "Voorzeker zult Gij het thans weder oprichten voor de Joodse natie, in zoverre zij zich aan U, als hun Koning, willen onderwerpen."

Nu waren in deze vraag twee verkeerde dingen:
A. Hun verwachting van de zaak zelf. Zij dachten, dat Christus Israël het koninkrijk weder oprichten zou, dat is: dat Hij het volk der Joden weer even groot en aanzienlijk zou maken onder de natiën, als het in de dagen van David en Salomo, van Asa en Josafat geweest is, dat Hij, als de Silo, de scepter zou weder herstellen voor Juda, en de wetgever, terwijl Christus gekomen is om Zijn eigen koninkrijk op te richten, en dat dit een koninkrijk der hemelen was, maar niet om aan Israël het koninkrijk - een aards koninkrijk - weer op te richten.
Zie hier:
Ten eerste. Hoe zelfs vrome mannen geneigd zijn om het welzijn der kerk maar al te veel in uitwendige pracht en macht te zoeken, alsof Israël niet heerlijk kon zijn, of het koninkrijk moet hun weder opgericht worden, en dat Christus' discipelen niet geëerd konden wezen, of zij moesten rijksgroten zijn, terwijl ons toch gezegd is, in deze wereld het kruis te verwachten, en naar het koninkrijk uit te zien in de andere wereld.
Ten tweede. Hoe geneigd wij zijn om vast te houden aan hetgeen wij van kindsbeen af hebben geleerd, en hoe moeilijk het is om ons van de vooroordelen onzer opvoeding los te maken. De discipelen hadden het met de moedermelk ingezogen, dat de Messias een aards Vorst zou zijn, en het duurde lang eer zij er toe gebracht konden worden om een denkbeeld te hebben van Zijn koninkrijk, als zijnde van geestelijken aard.
Ten derde. Hoe natuurlijk wij vooringenomen zijn ten gunste van ons eigen volk. Zij dachten, dat God geen koninkrijk in de wereld zou hebben, tenzij het aan Israël weer opgericht werd, terwijl toch al de koninkrijken dezer wereld Zijner zouden worden, waarin Hij wordt verheerlijkt, wat dan ook het lot van Israël moge zijn. Ten vierde. Hoe onderhevig wij er aan zijn om de Schrift verkeerd op te vatten - in letterlijken zin te verstaan wat zinnebeeldig gesproken is, en de Schrift te verklaren in overeenstemming met onze plannen en bedoelingen, terwijl wij onze plannen moesten vormen naar de Schrift. Maar als de Geest van boven zal uitgestort zijn, dan zullen onze vergissingen hersteld worden, zoals die van de apostelen hersteld zijn.

B. Hun vraag betreffende de tijd er van: "Heere, zult Gij het doen in dezen tijd? Hebt Gij ons samen geroepen met het doel om gepaste maatregelen te beramen van de wederherstelling van het koninkrijk van Israël? Er kan voorzeker geen beter tijdstip voor wezen ." Hierin nu hebben zij hun doel gemist, want zij waren al te nieuwsgierig naar hetgeen waarnaar hun Meester hun nooit gezegd had te vragen. Zij waren begerig naar de oprichting van het koninkrijk, waarin zij zich zo groot een aandeel beloofden, en zij wilden het Goddelijk raadsbesluit vooruitlopen. Christus had hun gezegd, dat zij zullen

zitten op tronen, Lukas 22:30, en nu kan niets hen voldoen, of zij moeten terstond op de troon zijn, en kunnen de tijd niet afwachten, terwijl toch hij, die gelooft, niet zal haasten, maar overtuigd is, dat Gods tijd de beste tijd is.

II. Hoe Christus hen bestrafte wegens deze vraag, zoals Hij Petrus bestraft had wegens zijn vraag betreffende Johannes: Wat gaat het u aan? Het komt u niet toe te weten de tijden of gelegenheden, vers 7. Hij weerspreekt hun verwachting niet, dat aan Israël het koninkrijk weder opgericht zal worden, omdat die vergissing weldra hersteld zal worden door de uitstorting des Heilige Geestes, waarna zij nooit meer aan een tijdelijk, of aards, koninkrijk hebben gedacht, en ook omdat die verwachting in zekeren zin recht is, nl. in de zin van de oprichting van het Evangeliekoninkrijk in de wereld, en dat zal door hun vergissing niet verhinderd, of te niet gedaan worden, maar Hij bestraft hun vragen naar de tijd.
1. Het is hun niet vergund dit te weten: Het komt u niet toe te weten, en daarom komt het u niet toe te vragen. Christus zal nu van hen scheiden, van hen scheiden in liefde, en toch geeft Hij hun deze bestraffing, welke bedoeld is als een waarschuwing aan zijn kerk om wèl toe te zien, en zich niet te stoten aan de steen, die zo noodlottig was voor onze eerste ouders - een ongeregelde begeerte naar verboden kennis, een zich indringen in de dingen, die wij niet gezien hebben, omdat God ze ons niet heeft getoond. Het is dwaas om wijs te willen wezen boven hetgeen geschreven is, en het is verstandig om tevreden te wezen met niet wijzer te zijn. Christus heeft Zijnen discipelen veel kennis gegeven boven anderen (Het is u gegeven de verborgenheden van het koninkrijk der hemelen te weten), en Hij had hun Zijn Geest beloofd, om hun nog meer te leren. Opdat zij nu niet opgeblazen zouden worden door de veelheid en de uitnemendheid der openbaringen, geeft Hij hun hier te verstaan, dat er dingen waren, die het hun niet toekwam te weten. Wij zullen zien, hoe weinig reden wij hebben om trots te wezen op onze kennis, als wij bedenken hoeveel er is, waarvan wij niets weten. Christus had Zijnen discipelen, zowel voor Zijn dood als na zijn opstanding, onderricht gegeven, dat volkomen volstond voor het betrachten van hun plicht, en Hij wil, dat zij met deze kennis tevreden zullen zijn, want zij is genoeg voor een Christen, in wie ijdele nieuwsgierigheid een verdorvene gemoedsgesteldheid is, die wèl gedood, maar niet bevredigd moet worden. Christus zelf had met zijn discipelen gesproken over de dingen, die het koninkrijk Gods aangaan, en hun beloofd, dat de Geest hun de toekomende dingen zal verkondigen, Johannes 16:13. Hij had hun ook tekenen der tijden gegeven, op welke te letten hun plicht was, en welke voorbij te zien zonde was, Mattheüs 24:33, 16:3. Maar zij moeten noch verwachten, noch begeren, om, hetzij al de bijzonderheden, hetzij de juisten tijd, van toekomstige gebeurtenissen te kennen. Het is goed voor ons om in het duister en in onzekerheid gehouden te worden omtrent de "tijden en ogenblikken" (zoals Dr. Hammond hier leest) van toekomstige gebeurtenissen betreffende de kerk, zowel als betreffende onszelf. Omtrent de verschillende jaargetijden weten wij in het algemeen, dat er zomer en winter zal zijn, maar wij weten niet, op welken dag wij fraai weer zullen hebben, of op welken anderen dag er onstuimig weer zal zijn, hetzij in de zomer of in de winter, en evenzo weten wij ten opzichte van onze wereldlijke zaken niet, of het een zomertijd van voorspoed zal zijn, opdat wij ons aan geen verkeerde gerustheid zullen overgeven. Er wordt ons gezegd, dat er een wintertijd van benauwdheid komen zal, en opdat wij ons nu in dien winter niet aan wanhoop zullen overgeven, wordt ons verzekerd, dat de zomer zal wederkeren, maar wat deze of die bijzondere dag zal opleveren, kunnen wij niet zeggen, weten wij niet, wàt hij ons ook moge brengen, wij zullen er ons naar hebben te schikken.
2. De kennis hiervan heeft God zich als Zijn kroonrecht voorbehouden, de Vader heeft haar in zijn eigen macht gesteld, zij is in Hem verborgen. Niemand, buiten Hem, kan de

toekomstige tijden en gelegenheden openbaren. Gode zijn al zijn werken bekend, maar niet ons, Hoofdstuk 15:18. Het is in zijn macht, en in de zijn alleen, om van de beginne aan het einde te verkondigen, en hiermede bewijst Hij zich God te zijn, Jesaja 46:10. "En hoewel Hij het voegzaam oordeelde, om aan de Oud - Testamentische profeten soms de tijden en gelegenheden te doen weten (zoals van Israëls dienstbaarheid in Egypte gedurende vier honderd jaren, en hun gevangenschap in Babylon gedurende zeventig jaren), heeft Hij het toch niet voegzaam geoordeeld, om u de tijden en gelegenheden te doen weten, hoe lang het duren zal eer Jeruzalem verwoest zal worden, hoewel gij zo wel verzekerd zijt van de zaak zelf. Hij heeft niet gezegd, dat Hij u iets meer zal doen weten van de tijden en gelegenheden, dan gij weet." Later heeft Hij dit gedaan aan Zijn dienstknecht, Johannes, " maar Hij heeft het in zijn eigen macht gesteld om het te doen, of niet te doen, al naar Hij het goed vindt." En hetgeen in deze Nieuw - Testamentische profetie omtrent de tijden en gelegenheden geopenbaard wordt is zo duister en moeilijk te begrijpen, dat, als wij het willen toepassen, het van belang voor ons is te gedenken, dat het niet betaamt om met beslistheid de tijden en gelegenheden te bepalen.

III. Hij schrijft hun hun werk voor en verzekert hun, dat zij de bekwaamheid zullen hebben, om er mede voort te gaan, en dat zij er voorspoedig in zullen zijn. Het komt u niet toe te weten de tijden of gelegenheden - het zou u geen goed doen, maar weet dit: vers 8, gij zult geestelijke kracht ontvangen door de nederdaling des Heilige Geestes op u, en gij zult haar niet te vergeefs ontvangen, want gij zult mijn getuigen zijn, en getuigen zijn van mijn heerlijkheid, en uw getuigenis zal niet te vergeefs zijn, want het zal ontvangen worden hier in Jeruzalem, en in het omliggende land, en tot aan het uiterste der aarde." Als Christus ons dienstbaar maakt aan zijn eer en heerlijkheid in onze dagen en in ons geslacht, zo laat dit ons genoeg zijn, en laten wij ons dan niet kwellen en in verwarring brengen omtrent toekomende tijden en gelegenheden. Christus zegt hun hier:
1. Dat hun werk eervol en heerlijk zal wezen: Gij zult mijn getuigen zijn.
A. Zij zullen Hem uitroepen als Koning, en die waarheden verkondigen in de wereld, door welke Zijn koninkrijk zal opgericht worden, en door welke Hij zal regeren. Zij moeten plechtig en openlijk Zijn Evangelie prediken in de wereld.
B. Zij zullen dit bewijzen, en hun getuigenis bevestigen, niet, gelijk getuigen plegen te doen, met een eed, maar met het Goddelijk zegel van wonderen en bovennatuurlijke gaven. Gij zult martelaren voor mij zijn, of, gij zult mijn martelaren zijn, zoals die tekst in sommige handschriften luidt, want zij betuigden de waarheid van het Evangelie met hun lijden, ja met hun dood.
2. Dat hun kracht voor dit werk volstaan zal. Zij hadden er geen eigen kracht voor, geen wijsheid en geen moed, zij waren van nature het zwakke en het dwaze der wereld, zij durfden niet als getuigen voor Christus optreden bij Zijn verhoor, en ook nu waren zij hiertoe nog niet bekwaam. "Maar gij zult ontvangen de kracht des Heilige Geestes, die over u komen zal. Gij zult bezield en aangedreven worden door een beteren geest dan uw eigen geest is, gij zult kracht hebben om het Evangelie te prediken, en er de waarheid van te bewijzen uit het Oude Testament" (hetgeen zij, toen zij vervuld waren van de Heilige Geest, op bewonderenswaardige wijze gedaan hebben, Hoofdstuk 18:28)," en het door wonderen en door lijden te bevestigen." Christus' getuigen zullen kracht ontvangen voor het werk, waartoe Hij hen roept, die door Hem in Zijn dienst gebruikt worden, zal Hij er bekwaam toe maken, en er hen in door helpen.
3. Dat hun invloed groot en zeer uitgebreid zal zijn. Gij zult getuigen zijn van Christus, en zijn zaak bepleiten:
A. "In Jeruzalem, dáár moet gij beginnen, en dáár zullen velen uw getuigenis aannemen, en die het niet doen, zullen dan zonder verontschuldiging gelaten worden."

B. "Van dáár zal uw licht schijnen door geheel Judea, waar gij te voren te vergeefs hebt gearbeid."
C. "Van dáár zult gij voortgaan naar Samaria, hoewel het u bij uw eerste zending verboden was om in enige stad der Samaritanen te prediken."
D. "De zegen uwer werkzaamheid zal reiken tot aan het uiterste der aarde, gij zult een zegen wezen voor geheel de wereld."

IV. Hun deze instructies gegeven hebbende, verlaat Hij hen, vers 9 :Als Hij dit gezegd had, alles gezegd had, wat Hij had te zeggen, zegende Hij hen (dat wordt ons meegedeeld in Lukas 24:50), en nu werd Hij opgenomen, daar zij het zagen, terwijl zij hun ogen op Hem gevestigd hadden, Zijn zegen ontvangende. Gradueel werd Hij opgenomen, en een wolk nam Hem weg van hun ogen. Wij hebben hier Christus' opvaren naar de hoogte, niet, gelijk Elia, afgehaald met een vurigen wagen en vurige paarden, maar oprijzende naar de hemel, zoals Hij oprees uit het graf, zuiver en alleen door zijn eigen kracht, daar Zijn lichaam thans, gelijk de lichamen der heiligen zijn zullen bij de opstanding, een geestelijk lichaam was, opgewekt in kracht en onverderfelijkheid. Merk hier op:
1. Hij begon zijn hemelvaart voor de ogen Zijner discipelen, daar zij het zagen. Zij hebben Hem niet uit het graf zien komen, omdat zij Hem na zijn opstanding zien zouden, hetgeen een genoegzame overtuiging voor hen was, maar zij zagen Hem opvaren naar de hemel, terwijl zij met grote oplettendheid en ernst op Hem zagen, zodat zij zich niet konden bedriegen. Waarschijnlijk is Hij niet snel opwaarts gevlogen, maar bewoog Hij zich zachtkens, ter meerdere voldoening en overtuiging Zijner discipelen.
2. Hij verdween van voor hun ogen, in een wolk, hetzij in een zware wolk, want God zei, dat Hij in donkerheid zou wonen, of wel in een heldere, lichtende wolk, om de glans van Zijn verheerlijkt lichaam te kennen te geven. Het was een heldere wolk, die Hem overschaduwde bij zijn verheerlijking op de berg, en hoogstwaarschijnlijk was dit ook zulk een wolk, Mattheüs 17:5. Waarschijnlijk heeft deze wolk Hem ontvangen, toen Hij ongeveer zo ver was gekomen van de aarde, als waar de wolken gewoonlijk zijn, maar het was toch niet zulk een zich uitbreidende wolk, als wij gewoonlijk zien, maar die groot en rui m genoeg was om Hem te. omvatten. Nu heeft Hij van de wolken Zijn wagen gemaakt, Psalm 104:3. God is dikwijls neergekomen in een wolk, nu is Hij in een opgevaren. Dr. Hammond is van mening, dat de wolken, die Hem hier wegnamen, de engelen waren, die Hem ontvingen, want het verschijnen van engelen wordt gewoonlijk omschreven door een wolk, Exodus 25:22, Leviticus 16:
2. Door de wolken wordt een soort van gemeenschap onderhouden tussen de bovenwereld en de lagere wereld, daarmee worden dampen opgezonden van de aarde, en wordt de dauw neder gezonden van de hemel. Zeer voegzaam dus stijgt Hij op in een wolk, die de Middelaar is tussen God en de mens, door wie Gods zegeningen nederdalen op ons, en onze gebeden opgaan tot Hem. Dat was het laatste, hetwelk van Hem gezien werd. De ogen van zeer vele getuigen volgden Hem in de wolk, en zo wij willen weten, wat er toen met Hem geschied is, dan kunnen wij zien in Daniël 7:13, dat er een kwam met de wolken des hemels, als eens mensen zoon, en hij kwam tot de Oude van dagen, en zij deden hem voor dezelve naderen.

V. Toen Hij buiten hun gezicht was gekomen, bleven de discipelen hun ogen nog op de hemel gericht houden, vers 10, en dat wel langer dan zij moesten. En waarom?
1. Het was wellicht, omdat zij hoopten, dat Christus zo aanstonds weer tot hen zou terugkeren, om aan Israël het koninkrijk op te richten, en er afkerig van waren om te geloven, dat zij nu voor goed van Hem gescheiden waren, zo zeer waren zij nog aan zijn lichamelijke tegenwoordigheid gehecht, hoewel Hij hun gezegd had, dat het hun nut was,

dat Hij wegging. Of, zij zagen Hem na, in twijfel zijnde, of Hij niet misschien neergeworpen zou worpen, zoals de zonen der profeten dit dachten van Elia, 2 Koningen 2:16, en dat zij Hem alzo terug zouden erlangen.
2. Zij dachten misschien enigerlei verandering te zullen zien in de zichtbaren hemel bij Christus' opvaren, hetzij dat de zon beschaamd, of de maan schaamrood zou worden, Jesaja 24:23, als zijnde overschitterd door Zijn glans, of liever, dat zij enig teken van juichende blijdschap zouden tonen, of wellicht dachten zij een blik te kunnen slaan in de heerlijkheid van de onzichtbaren hemel, toen dezen zich opende om Hem te ontvangen. Christus had hun gezegd, dat zij de hemel zullen zien geopend, Johannes 1:52. En waarom zouden zij dit dan nu niet zien?

VI. Er verschenen hun twee engelen, die hun een boodschap van God brachten. Er was een wereld van engelen gereed, om onzen Verlosser te ontvangen, nu Hij Zijn openbaren intocht deed in het Jeruzalem hier Boven. Wij kunnen onderstellen, dat deze twee ongaarne daarvan afwezig waren, maar om te tonen, hoe Christus de belangen van zijn kerk op aarde op het harte droeg, zond Hij twee van de engelen, die Hem tegemoet waren gekomen, aan zijn discipelen. Zij verschenen hun als twee mannen in witte kleding, helder en blinkend, want naar de plicht van hun ambt weten zij, dat zij in waarheid Christus dienen, als zij Zijnen dienstknechten op aarde dienst bewijzen. Nu wordt ons hier meegedeeld wat de engelen tot hen zeiden:
1. Om hun nieuwsgierigheid te beteugelen: Gij Galilese mannen! wat staat gij en ziet op naar de hemel? Hij noemt hen *Galilese mannen,* om hen te doen gedenken aan de rotssteen, waaruit zij gehouwen zijn. Christus had hun grote eer aangedaan door hen tot zijn gezanten aan te stellen, maar zij moeten gedenken, dat zij mensen zijn, aarden vaten, Galilese mannen, ongeletterde mensen, op wie met minachting wordt neergezien. Nu zeggen zij: Wat staat gij hier, als Galileeërs, als ruwe, onbeschaafde mensen, en ziet op naar de hemel? Wat begeert gij te zien? Gij hebt alles gezien, waarvoor gij samengeroepen waart, waarom wilt gij nu nog meer zien? Wat staat gij en ziet op, als mensen, die verschrikt en verlegen zijn, verbaasd en ten einde raad?" Christus' discipelen behoren nooit aldus te staan en te staren, omdat zij een vasten regel hebben, om er zich naar te gedragen, en een vast fondament om op te bouwen.
2. Om hun geloof te bevestigen in Christus' wederkomst. Hun Meester had hun dit dikwijls gezegd, en nu zijn de engelen ter rechter tijd gezonden, om het hun in herinnering te brengen: Deze Jezus, die van u opgenomen is in de hemel, en dien gij aldus nastaart, wensende Hem weer bij u te hebben, is niet voor altijd weggegaan, want er is een dag bepaald, waarin Hij op dezelfde wijze van daar zal wederkomen, als gij Hem derwaarts henen hebt zien gaan, en voor dien bestemde dag moet gij Hem niet terug verwachten.

A. Deze Jezus zal in eigen Persoon wederkomen, bekleed met een verheerlijkt lichaam, deze Jezus, die eens gekomen is, om de zonde te niet te doen door Zijn zelfs offerande, zal ten anderen male gezien worden zonder zonde, Hebr. 9:26, 28, die eens in schande en versmaadheid is gekomen om geoordeeld te worden, zal wederkomen in heerlijkheid om te oordelen. Deze Jezus, die u uw last heeft opgedragen, zal wederkomen om u rekenschap te vragen van de wijze, waarop gij u er van gekweten hebt, Hij, en geen ander, geen vreemde, Job 19:27.
B. Hij zal alzo komen. Hij is heengegaan in een wolk, vergezeld van engelen, en ziet, Hij komt met de wolken en vele duizenden van engelen! Hij is opgevaren met gejuich, met geklank der bazuin, Psalm 47:5, en Hij zal met een geroep, met de stem des archangels en met de bazuin Gods nederdalen van de hemel, 1 Thessalonicenzen 4:16. Gij hebt Hem

nu in de wolken en in de lucht uit het oog verloren, en waar Hij heengegaan is, kunt gij Hem nu niet volgen, maar dan zult gij het, als gij zult opgenomen worden in de wolken, de Heere tegemoet. Als wij staan te staren en te beuzelen, dan moet de gedachte aan des Heeren wederkomst ons opwekken en verlevendigen, en als wij staan te staren en te beven, dan behoort die gedachte ons te bemoedigen en te vertroosten.

Handelingen 1:12 - 14
Hier wordt ons gezegd:

I. Van wáár Christus ten hemel is opgevaren - van de Olijfberg, vers 12, van dat gedeelte er van, waar Bethanië was gelegen, Lukas 24:50. Dáár begon Hij Zijn lijden, Lukas 22:39, en daarom heeft Hij dáár door zijn heerlijke hemelvaart de smaad er van afgewenteld, en zo toonde Hij, dat Zijn lijden en zijn hemelvaart hetzelfde doel en de zelfde strekking hadden. Aldus wilde Hij in het gezicht van Jeruzalem, en van de ongehoorzame en ondankbare inwoners er van, die niet wilden, dat Hij over hen zou heersen, Zijn koninkrijk binnengaan. Er was van Hem voorzegd, Zacharia 14:4, dat zijn voeten zullen staan op de Olijfberg, die voor Jeruzalem ligt, dáár het laatst zouden staan, en er volgt op: de Olijfberg zal in tweeën gespleten worden. Van de Olijfberg is Hij opgevaren, die de goede olijfboom is, waaruit wij de gouden olie - de zalving - ontvangen, Zacharia 4:12, Romeinen 11:24.
Van deze berg wordt hier gezegd, dat hij nabij Jeruzalem is, liggende van dáár een sabbatsreis, dat is: op een kleine afstand, niet verder, dan waarheen vrome mensen ter overpeinzing hun wandeling uitstrekten op een sabbatavond, nadat de openbare eredienst was afgelopen.
Sommigen schatten die afstand op duizend schreden, anderen op tweeduizend ellen, sommigen op zeven stadiën, anderen op acht. Bethanië lag wel op vijftien stadiën van Jeruzalem, Johannes 11:18, maar dat deel van de Olijfberg, dat het dichtst bij Jeruzalem was, en van waar Christus Zijn triomfantelijke intocht begon, was slechts op een afstand van zeven of acht stadiën. De Chaldeeuwse paraphrast op Ruth 1 zegt: "Er is ons geboden de sabbat en de heilige feestdagen waar te nemen door niet verder te wandelen dan twee duizend ellen", hetgeen zij gronden op Jozua 3:4, waar, bij hun tocht door de Jordaan de ruimte tussen hen en de ark twee duizend ellen moest bedragen. God had hen toen niet aldus beperkt, maar zij hadden zichzelven beperkt, en in zo verre is het een regel voor ons om op de sabbat niet verder te reizen dan om het sabbatswerk te kunnen doen, en voor zo ver het hiertoe nodig is mogen wij dit niet slechts, maar wordt het ons geboden, 2 Koningen 4:23.

II. Waarheen de discipelen terugkeerden: zij kwamen te Jeruzalem, overeenkomstig huns Meesters bevel, hoewel zij daar in het midden van vijanden waren, maar het schijnt, dat, hoewel zij onmiddellijk na Christus' opstanding in het oog werden gehouden, en zij in vreze der Joden waren, er toch, nadat het bekend was geworden, dat zij naar Galiléa waren gegaan, geen verdere notitie van hen genomen werd bij hun terugkeer in Jeruzalem, en dat er ook geen verdere nasporingen naar hen werden gedaan. God kan schuilplaatsen vinden voor Zijn volk, zelfs te midden hunner vijanden, en zulke invloeden doen werken op Saul, dat hij David niet langer zoekt. Te Jeruzalem gingen zij op in de opperzaal, waar zij bleven, niet dat zij allen in een kamer woonden en aten, maar zij zijn er elke dag samenvergaderd, en brachten er hun tijd door in Godvruchtige oefeningen, in afwachting van de nederdaling des Geestes. De geleerden hebben allerlei gissingen omtrent deze opperzaal. Sommigen denken, dat het een der opperzalen was van de tempel, maar het is niet denkbaar, dat de overpriesters, die de beschikking hadden over

deze kamers, er Christus' discipelen in zouden toelaten, om er te verblijven. Wel is door dezelfden geschiedschrijver gezegd, dat zij allen tijd in de tempel waren Lukas 24:53, maar dat was in de voorhoven van de tempel, in de uren des gebeds, want men kon hen niet verhinderen die bij te wonen. Maar deze opperzaal schijnt in een particulier huis te zijn geweest.
De heer **Gregory van Oxford**, is van deze mening - en hij ondersteund haar met de aanhaling van een Syrische scholiast op deze Schriftuurplaats, waar hij zegt, dat het dezelfde opperzaal was, waarin zij het pascha hadden gegeten, en hoewel die anoogeon, en deze huperooion wordt genoemd, kunnen beiden toch hetzelfde betekenen. "Of het", zegt hij, "in het huis van Johannes, de evangelist was, zoals Euodius verzekert, of in dat van Maria, de moeder van Johannes Markus, zoals door anderen beweerd wordt, is niet met zekerheid te zeggen."

III. Wie de discipelen waren, die bij elkaar bleven. De elf apostelen, worden hier met name genoemd, vers 13, zo ook Maria, de moeder onzes Heeren, vers 14, en het is de laatste maal, dat van haar melding wordt gemaakt in de Schrift. Er waren anderen, die hier gezegd worden de broeders onzes Heeren te zijn, zijn bloedverwanten naar het vlees, en, om de honderd en twintig voltallig te maken, waarvan gesproken wordt in vers 15, kunnen wij veronderstellen, dat al de zeventig discipelen, of de meesten van hen, bij hen waren, die metgezellen waren van de apostelen, en door hen als evangelisten gebruikt werden.

IV. Hoe zij hun tijd doorbrachten: Deze allen waren eendachtig volhardende in het bidden en smeken. Merk op:
1. Zij baden en smeekten. Al het volk van God is een biddend volk, zij zijn steeds in het gebed, Het was nu een tijd van benauwdheid en gevaar voor de discipelen van Christus, zij waren als schapen in het midden der wolven, en: Is iemand in lijden? Dat hij bidde, dat zal alle zorg en vrees doen zwijgen. Zij hadden een nieuw werk voor zich, een groot werk, en eer zij daartoe ingingen, was er een gedurig gebed van hen tot God om zijn tegenwoordigheid er in. Eer zij voor het eerst werden uitgezonden, heeft Christus veel tijd doorgebracht in het gebed voor hen, en nu brengen zij de tijd door in het gebed voor zichzelf. Zij waren wachtende op de nederdaling des Geestes op hen en daarom waren zij aldus overvloedig in het gebed. De Geest is nedergedaald op Christus, toen Hij in het gebed was, Lukas 3:21 - 22. Diegenen zijn in de beste gemoedsstemming om geestelijke zegeningen te ontvangen, die in een biddende gemoedsstemming zijn. Christus had beloofd, nu weldra de Heilige Geest te zenden, deze belofte moest hen niet doen aflaten van het gebed, maar er hen toe opwekken en aanmoedigen. God wil verzocht worden om de beloofde zegeningen, en hoe naderbij de vervulling schijnt te zijn, hoe vuriger wij er om moeten bidden.

2. Zij waren volhardende in het gebed, brachten er veel tijd in door, meer dan gewoonlijk, zij baden dikwijls en lang. Zij hebben nooit een ure des gebeds gemist, zij waren besloten er in te volharden, totdat de Heilige Geest kwam overeenkomstig de belofte, te bidden en niet te vertragen. In Lukas 24:53 wordt gezegd: zij waren lovende en dankende God, hier: zij waren volhardende in het bidden en smeken, want gelijk loven en danken voor de belofte een betamelijke wijze van vragen is om hare vervulling, en danken voor genotene zegeningen een vragen is om nog verdere zegeningen, zo geven wij in het zoeken van God Hem de eer van een zegen en de genade, die wij in Hem gevonden hebben.

3. Zij deden dit eendachtig. Dit toont aan, dat er een heilige liefde onder hen heerste, dat er geen twist of tweedracht onder hen was, en zij, die aldus de enigheid des Geestes behouden door de band des vredes, zijn het best toebereid om de vertroostingen des Heilige Geestes te ontvangen. Het geeft ook te kennen hun waardige instemming met de smekingen, die gedaan werden, hoewel er slechts een sprak, hebben toch allen gebeden, en indien er twee samenstemmen over enige zaak, die zij zouden mogen begeren, zij hun geschieden zal, hoe veel te meer dan niet, wan neer velen samenstemmen in dezelfde bede. Zie Mattheüs 18:19.
Handelingen 1:15 - 26 De zonde van Judas strekte niet alleen tot zijn eigen schande en verderf, maar zij deed ook een ledige plaats ontstaan in het college der apostelen. Er waren twaalf verordineerd, naar de twaalf stammen Israëls, die van de twaalf patriarchen afstamden, zij zijn de twaalfsterren, die de kroon uitmaken der kerk, Openbaring 12:1, en voor hen zijn twaalf tronen bestemd, Mattheüs 19:28. Zij waren dus twaalf, toen zij leerlingen waren, indien zij nu slechts elf zijn, als zij leraren moeten wezen, dan zou dit een aanleiding wezen voor iedereen om te vragen, wat er van de twaalfde geworden was, en zo zou de herinnering aan de ergernis in hun gezelschap opgewekt worden, daarom moest nog voor de nederdaling des Geestes gezorgd worden, dat de ledige plaats aangevuld werd, en daarvan hebben wij nu het bericht. Waarschijnlijk heeft onze Heere Jezus, onder de andere dingen, die het koninkrijk Gods aangaan, ook hieromtrent aanwijzingen gegeven. Merk op:

I. De personen, die bij deze handeling betrokken waren.
1. Er was een schare bijeen van omtrent honderd en twintig personen. Dat was het getal der namen, dat is: der personen. Sommigen denken, dat dit alleen mannen waren, onderscheiden van de vrouwen.
Dr. Lightfoot berekent, dat de elf apostelen, de zeventig discipelen. en ongeveer negen en dertig anderen, allen van Christus' maagschap en zijn landgenoten, dit getal van honderd en twintig vormden, en dat dezen een soort van synode waren, of vergadering van leraren, een permanente kerkvergadering, welke bijeenbleef, totdat de vervolging bij de dood van Stefanus hare leden verstrooide, behalve de apostelen, Hoofdstuk 8:1. Maar hij denkt, dat er, behalve dezen, toen nog vele honderden, indien niet duizenden, te Jeruzalem waren, die geloofden, en wij hebben ook gelezen van velen, die aldaar in Hem geloofden, maar Hem niet durfden belijden, en daarom kan ik zijn gevoelen niet delen, dat dezen zich nu tot bepaalde verenigingen hadden gevormd voor de prediking des woords en andere Godsdienstige handelingen, of dat er iets van dien aard geweest is voor de uitstorting des Geestes, en de bekeringen, die in het volgende hoofdstuk vermeld zijn. Hier was het begin der Christelijke kerk: deze honderd en twintig waren het mostaardzaad, dat tot een boom is opgegroeid, de zuurdesem, die het gehele deeg doorzuurde.
2. De spreker was Petrus, die altijd de ijverigste is geweest, en dit nog was, en van zijn ijver en voortvarendheid wordt notitie genomen, om te tonen, dat hij de grond, dien hij door zijn verloochening van zijn Meester had verloren, volkomen herwonnen had. Petrus, bestemd zijnde om de apostel der besnijdenis te wezen, blijft op de voorgrond, zolang de gewijde geschiedenis bij de Joden verwijlt, gelijk zij later, als zij van de Heidenen zal spreken, bij de geschiedenis van Paulus zal blijven.

II. Het voorstel van Petrus om een ander apostel te verkiezen. Hij stond op in het midden der discipelen, vers 15. Hij zat niet neer, als iemand, die de wet voorschrijft. of de oppermacht had over de anderen, maar hij stond op, als iemand, die slechts een voorstel wilde doen, waardoor hij eerbied betoonde voor zijn broederen, staande, terwijl hij tot hen sprak. Nu kunnen wij in zijn rede letten op:

1. Zijn mededeling van de ledige plaats, ontstaan door de dood van Judas, waarin hij zeer uitvoerig en nauwkeurig is, en waarbij hij, zoals het betaamde aan iemand, op wie Christus geblazen had, wijst op de vervulling der Schrift in deze zaak. Hier is:
A. De macht, waartoe Judas bevorderd was, vers 17 : Hij was met ons gerekend. en had het lot dezer bediening verkregen, waarmee wij bekleed zijn. Velen zijn gerekend met de heiligen in deze wereld, die niet onder hen gevonden zullen worden op de dag, wanneer het kostelijke van het snode zal uitgetrokken worden. Wat zal het ons baten aan het getal der Christenen toegevoegd te worden, als wij niet delen in de geest en de aard van Christenen? Dat Judas het lot dezer bediening verkregen had, was slechts een verzwaring van zijn zonde en zijn verderf, zoals het dit ook wezen zal van hen, die in Christus' Naam hebben geprofeteerd, en toch werkers der ongerechtigheid zijn geweest.

B. De zonde van Judas, niettegenstaande zijn bevordering tot die eer. Hij is de leidsman geweest dergenen, die Jezus vingen. Hij heeft niet slechts aan de vervolgers van Christus bericht, waar zij Hem konden vinden (dat zij zeer goed gekund hadden, al was hij buiten het gezicht gebleven) maar hij had de onbeschaamdheid om openlijk te verschijnen aan het hoofd der bende, die Hem grepen. Hij ging hen voor naar de plaats, en, alsof hij trots was op de eer, gaf hij het woord van bevel: Deze is het, grijpt hem. Aanvoerders, voorgangers in de zonde, zijn de ergsten der zondaren, inzonderheid indien zij, die door hun ambt leidslieden behoorden te wezen van de vrienden van Christus, de leidslieden Zijner vijanden zijn.

C. Het verderf van Judas door deze zonde. Bemerkende, dat de overpriesters het op het leven toelegden van Christus en zijn discipelen, dacht hij het zijn te redden door tot hen over te lopen, en dat niet alleen, maar aanzien en bezittingen onder hen te verkrijgen, waarvan het loon voor zijn diensten, naar hij hoopte, nog slechts een onderpand of handgeld was, maar zie, waar het op uitliep.
Ten eerste. Hij heeft op schandelijke wijze zijn geld verloren, vers 18. Hij heeft verworven een akker - met de dertig zilveren penningen - die het loon der ongerechtigheid waren. Hij heeft de akker niet gekocht, maar door het loon der ongerechtigheid werd die akker verworven, en dit is zeer sierlijk aldus uitgedrukt ter bespotting van zijn plannen om zich door zijn verraad te verrijken. Hij dacht een akker voor zich gekocht te hebben, zoals Gehazi met hetgeen hij door een leugen van Naäman, verkregen had, 2 Koningen 5:26, maar het bleek de aankoop te wezen van een akker om vreemdelingen er in te begraven, en welk goed heeft dit nu aan hem of aan iemand anders gedaan? Het was voor hem de mammon der ongerechtigheid, hij werd er door teleurgesteld en bedrogen, en het loon zijner ongerechtigheid was de aanstoot zijner ongerechtigheid.
Ten tweede. Hij heeft op nog schandelijker wijze zijn leven verloren. Er is ons meegedeeld, Mattheüs 27:5, dat hij vertrok in wanhoop, en verstikt was (dat, en niets meer, is daar de betekenis van het woord), hier wordt er bijgevoegd (zoals latere geschiedschrijvers bijvoegingen maken aan de verhalen van vroegere geschiedschrijvers), dat hij verworgd zijnde, of verstikt door smart en afgrijzen, voorwaarts overgevallen is, op zijn aangezicht is gevallen (volgens **Dr. Hammond**) en, deels door het zwellen van zijn eigen borst, en deels door het geweld van de val, is hij midden opgeborsten, zodat al zijn ingewanden zijn uitgestort. Indien de duivel, als hij uitgeworpen was uit een kind, hem scheurde en terneder wierp, en hem schier doodde, zoals wij zien in Markus 9:26 en Lukas 9:42, dan is het niet te verwonderen, dat hij, ten volle bezit hebbende van Judas, hem voorover wierp en hem deed bersten. De verstikking, die Mattheüs verhaalt, heeft hem doen opzwellen, totdat hij berstte, hetgeen door Petrus wordt meegedeeld. Zijn

bersten ging vergezeld van een groot gedruis, of knal (zegt **Dr. Edwards**) dat door de buren gehoord werd, en op die wijze is het bekend geworden, vers 19: Al zijn ingewanden zijn uitgestort, Lukas schrijft als medicijnmeester, bedoelende al de ingewanden van de middelste en onderste buikholte. Ontweiding maakt een deel uit van de straf der verraders. Rechtvaardig worden de ingewanden uitgestort, die toegesloten bleven voor de Heere Jezus. En wellicht heeft Christus het oog gehad op het lot van Judas, toen Hij van de bozen dienstknecht zei, dat Hij hem zal afscheiden, of in tweeën houwen.

D. Hoe dit algemeen bekend werd. Het is bekend geworden allen, die te Jeruzalem wonen. Het was, als het ware, in de nieuwsbladen gekomen, in de gehele stad werd er van gesproken, als van een merkwaardig oordeel Gods over hem, die zijn Meester verried, vers 19. Er werd niet slechts onder de discipelen over gesproken, het was, om zo te zeggen, in ieders mond, en door niemand werd het feit weersproken. Het is bekend geworden, dat is: het is bekend geworden als onbetwistbaar gebeurd. Nu zou men denken, dat het diegenen tot berouw zou hebben opgewekt, die op de een of andere wijze de hand hebben gehad in het ter dood brengen van Christus, toen zij zagen, dat hij, die er het eerst de hand in gehad heeft, aldus tot een afschrikwekkend voorbeeld was gesteld. Maar hun hart was verhard, en wat hen betreft, wier hart vertederd zou worden, het moest geschieden door het woord door de werking des Geestes. Hier is een bewijs van de algemene bekendheid dezer zaak, de akker, die voor het geld van Judas gekocht werd, werd Akeldama - de akker des bloeds - genoemd, omdat hij gekocht werd voor de prijs des bloeds. En hierdoor werd de schande vereeuwigd, niet alleen van hem, die dat onschuldig, dierbaar bloed verraden en verkocht heeft, maar ook van hen, die het gekocht hadden. Zie, hoe zij het zullen verantwoorden, als God de bloedstortingen zal zoeken.

E. Hoe hierin de Schrift vervuld werd, die er zo duidelijk van gesproken had, dat zij vervuld moest worden, vers 16. Laat niemand hier verbaasd over wezen, of er zich aan stoten, dat dit het einde zou wezen van een der twaalven, want David had niet alleen zijn zonde voorzegd (dat door Christus opgemerkt werd, Johannes 13:18, naar Psalm 41:10, Die mijn brood at, heeft de verzenen tegen Mij grotelijks verheven) maar ook voorzegd had:
Ten eerste: zijn straf, Psalm 69:26, Hun paleis zij verwoest. Deze Psalm verwijst naar de Messias. Er wordt, slechts een paar verzen te voren, in vermeld, dat zij Hem gal tot zijn spijs hebben gegeven, en dat zij Hem in Zijn dorst edik te drinken hebben gegeven, en daarom moeten de volgende voorzeggingen van de verwoesting van Davids vijanden toegepast worden op de vijanden van Christus, en inzonderheid op Judas. Wellicht heeft hij een woning te Jeruzalem gehad, en is naderhand iedereen bevreesd geweest, om er in te wonen, zodat zij woest gelaten werd. Deze voorzegging heeft dezelfde betekenis als die van Bildad betreffende de boze, dat Zijn vertrouwen zal uit zijn tent uitgerukt worden, en (dat) zulks hem zal doen treden tot de koning der verschrikkingen. Zij zal wonen in zijn tent, waar zij de zijn niet is, zijn woning zal met zwavel overstrooid worden, Job 18:14, 15.
Ten tweede. Het stellen van een ander in zijn plaats. "Zijn opzienersambt zal door een ander genomen worden", hetgeen aangehaald is uit Psalm 109:8. Met deze aanhaling heeft Petrus zeer gepast het volgende voorstel ingeleid. Wij moeten een ambt, door God ingesteld, (hetzij een ambt als overheidspersoon, of als leraar der gemeente) niet minder achten wegens de goddeloosheid van iemand, die met zulk een ambt bekleed is, of wegens de smadelijke straf van die goddeloosheid. God zal wegens het zich misdragen van iemand, aan wie zulk een ambt toevertrouwd was, niet toelaten dat zijn bedoelingen

verijdeld worden, of dat Zijn werk ongedaan blijft. Het ongeloof des mensen zal de belofte Gods niet te niet doen. Judas heeft zich verhangen, maar zijn opzienersambt is niet vernietigd. Van zijn woonstede wordt gezegd, dat niemand er in wonen zal, daarvoor zal hij geen erfgenaam hebben, maar dat wordt niet gezegd van zijn opzienersambt, daarin zal hij een opvolger heb - ben. Het is met de ambtsdragers der kerk als met hare leden, indien de natuurlijke takken afgebroken zijn, zullen anderen in derzelver plaats ingeënt worden, Romeinen 11:17. Christus' zaak zal nooit te niet gaan uit gebrek aan getuigen.

2. Zijn voorstel voor de verkiezing van een anderen apostel, vers 21 - 22. Merk hier op:
A. Welke hoedanigheid de persoon moet bezitten, om deze ledige plaats in te nemen. Hij moet een van de mannen zijn, van de zeventig discipelen, die met ons omgegaan hebben, ons gedurig hebben vergezeld, al de tijd, in welken de Heere Jezus onder ons in- en uitgegaan is, predikende en wonderen doende, drie en een half jaar lang beginnende van de doop van Johannes, van welk tijdstip het Evangelie van Christus aanving, tot op de dag toe, in welken Hij van ons opgenomen is. Zij, die naarstig, getrouw en standvastig zijn geweest in de vervulling van hun plicht in een minder aanzienlijke positie, zijn het meest geschikt om tot een hogere bevorderd te worden, aan hen, die getrouw zijn geweest in het kleine, zal het grotere toevertrouwd worden. En geen anderen moeten als dienstknechten van Christus, predikers van het Evangelie, en bestuurders Zijner kerk gebruikt worden, dan zij, die welbekend zijn met zijn leer en zijn daden van het begin tot het einde. Niemand zal een apostel wezen dan wie met de apostelen is omgegaan, en dat wel gestadig, niet wie hen slechts nu en dan heeft bezocht, maar die innig vertrouwelijk met hen bekend was.
B. Tot welk werk hij geroepen wordt, die deze ledige plaats inneemt. Hij moet met ons getuige worden van zijn opstanding. Hieruit blijkt, dat nog andere discipelen met de elven zijn geweest, toen Christus hun verschenen is, want anders zouden zij niet met hen getuigen kunnen zijn, niet zulke bevoegde getuigen als zij waren, van zijn opstanding. De grote zaak, die de apostelen voor de wereld hadden te betuigen, was Christus' opstanding, want dat was het grote bewijs, dat Hij de Messias was, en de grond van onze hoop in Hem. Zie waartoe de apostelen verordineerd waren, niet tot een wereldlijke waardigheid, maar tot de prediking van Christus, en de kracht Zijner opstanding.

III. De benoeming van de persoon, die Judas in het ambt van apostel moest opvolgen.
1. Twee mannen van grote oprechtheid, die bekend waren als standvastige volgers van Christus, werden als kandidaten gesteld voor deze plaats, vers 23. Zij stelden er twee, het waren niet de elven, die ze stelden, zij hebben het niet op zich genomen om te bepalen, wie gesteld zouden worden, maar de honderd en twintig, want tot hen, en niet tot de elven, heeft Petrus zijn rede gericht. De twee die genoemd werden, waren Jozef en Matthias, van wie wij nergens anders gelezen hebben, tenzij deze Jozef dezelfde mocht wezen als Jezus, gezegd Justus, van wie Paulus spreekt, Colossenzen 4:11, en die gezegd wordt uit de besnijdenis te zijn, een geboren Jood, als deze geweest is, en die een medearbeider was met Paulus in het koninkrijk Gods, en een vertroosting voor hem, en dan moet wel opgemerkt worden, dat hij, hoewel niet tot het apostelschap verheven, daarom toch niet uit de bediening getreden is, maar in een lagere positie tot groot nut en zegen geweest is, want: Zijn zij allen apostelen? Zijn zij allen profeten? Sommigen denken, dat deze Jozef dezelfde is, die Joses genaamd wordt, Markus 6:3, de broeder van Jacobus, de kleine, Markus 15:40 en Joses de rechtvaardige genoemd werd, zoals hij Jacobus de rechtvaardige genoemd is. Sommigen verwarren hem met dien Joses. die in Handelingen 4:36 vermeld wordt. Maar deze was van Cyprus, en die was uit Galiléa, en

om hen van elkaar te onderscheiden, schijnt deze Joses van Cyprus Barnabas genoemd te zijn, een zoon der vertroosting, en de andere Barsabas - een zoon van de eed. Deze twee waren beiden zulke waardige mannen, en zo geschikt voor het ambt, dat zij niet wisten wie van beiden de geschiktste was, maar allen kwamen overeen, dat het een van deze twee moest wezen. Zij hebben niet zichzelf voorgesteld, noch gestreden om die plaats te hebben, maar zij zaten stil en ootmoedig neer, en werden er toe benoemd.

2. Zij hebben in het gebed God om leiding gevraagd, niet wie van de zeventigen, want geen der overigen kon volgens de mening van allen, die tegenwoordig waren, met deze twee in mededinging komen, maar van deze twee, vers 24, 25.
A. Zij doen een beroep op God als de Kenner der harten: Gij, Heere, Gij Kenner der harten van allen, Gij, die de harten kent van allen, beter dan zijzelf hun eigen hart kennen. Als een apostel verkoren moet worden, dan moet hij verkoren worden naar zijn hart, naar zijn gezindheid. En toch heeft Jezus, die het hart kende van alle mensen, tot wijze en heilige doeleinden Judas tot een der twaalven verkoren. In ons bidden voor het welvaren der kerk en hare leraren is het troostrijk voor ons, dat God, tot wie wij bidden, de harten kent van alle mensen, en ze niet slechts onder Zijn oog, maar in zijn hand heeft, en ze neigt waarheen Hij wil, ze tot Zijn doeleinde kan bekwaam maken, door hun indien Hij ze niet alzo bevindt, een anderen geest, een andere gezindheid te geven.
B. Zij begeren te weten, wie van dezen God had verkoren: Heere, wijs ons dit aan, en het is ons genoeg. Het is voegzaam, dat God zijn eigen dienaren zal kiezen, en zo ver Hij op enigerlei wijze door de beschikkingen Zijner voorzienigheid of de gaven Zijns Geestes toont wie, of wat Hij voor ons heeft verkoren, behoren wij er mede in te stemmen, en ons er naar te voegen.
C. Zij zijn bereid hem, dien God verkoren heeft, als een broeder aan te nemen, want het is hun streven niet om zelf zo veel te meer waardigheid te erlangen, door een ander van die waardigheid buiten te sluiten, zij verlangen iemand te hebben, die het lot dezer bediening en des apostelschaps zal ontvangen, om zich met hen te verenigen in het werk, en met hen te delen in de eer, waarvan Judas afgeweken is door zijn Meester te verlaten en te verraden, afgeweken is van de plaats eens apostels, die hij onwaardig was, om heen te gaan in zijn eigen plaats, de plaats eens verraders, de geschiktste plaats voor hem, niet slechts een plaats aan de galg, maar in de hel - dat was zijn eigen plaats. Zij die Christus verraden, zullen gelijk zij van de waardigheid vervallen hunner betrekking tot Hem, ook tot ellende vervallen. Er wordt gezegd van Bileam, Numeri 24:25, dat hij wederkeerde tot zijn plaats, dat is, zegt een der rabbijnen, naar de hel. Dr. Whitby haalt het gezegde aan van Ignatius: "Er is voor elke mens idios topos - een eigen plaats bestemd, hetgeen hetzelfde is als: God zal een iegelijk vergelden naar zijn werk. En onze Heiland heeft gezegd, dat Judas' eigen plaats er zodanig een is, dat het hem goed ware niet te zijn geboren, Mattheüs 26:24.
D. De onzekerheid werd tot beslissing gebracht door het lot, vers 26, dat een beroep is op God, en wettig is, als het gebruikt wordt om tot een beslissing te komen in zaken, die anders onbeslist zouden blij ven, mits het geschiedt op een plechtige, Godsdienstige wijze en met gebed, het gebed des geloofs, want het lot wordt in de schoot geworpen, maar het gehele beleid daarvan is van de Heere. Spreuken 16: 33. Matthias is niet geordend door oplegging der handen, zoals dit met de ouderlingen geschiedde, want hij was verkoren door het lot, dat Gods daad was, daarom moet hij, gelijk hij gedoopt moet worden, zo ook geordend worden, door de Heilige Geest, gelijk zij dit allen, niet lang daarna waren. Aldus is het getal der apostelen aangevuld, zoals later, toen Jacobus, een ander van de twaalven, de marteldood stierf, Paulus tot het apostelschap werd geroepen.

HOOFDSTUK 2

1 En als de dag van het Pinkster feest vervuld werd, waren zij allen eendachtig bijeen. 2 En er geschiedde haastelijk uit de hemel een geluid, gelijk als van een geweldigen, gedreven wind, en vervulde het gehele huis, waar zij zaten. 3 En van hen werden gezien verdeelde tongen als van vuur, en het zat op een iegelijk van hen. 4 En zij werden allen vervuld met de Heilige Geest, en begonnen te spreken met andere talen, zoals de Geest hun gaf uit te spreken. 5 En er waren Joden, te Jeruzalem wonende, godvruchtige mannen van allen volken dergenen, die onder de hemel zijn. 6 En als deze stem geschied was, kwam de menigte samen, en werd beroerd, want een iegelijk hoorde hen in zijn eigen taal spreken. 7 En zij ontzetten zich allen, en verwonderden zich, zeggende tot elkander: Ziet, zijn niet alle dezen, die daar spreken, Galileers? 8 En hoe horen wij hen een iegelijk in onze eigen taal, in welke wij geboren zijn? 9 Parthers, en Meders, en Elamieten, en de inwoners zijn van Mesopotámië, en Judea, en Cappadocie, Pontus en Azië. 10 En Frygie, en Pamfylië, Egypte, en de delen van Libye, hetwelk bij Cyrene ligt, en uitlandse Romeinen, beiden Joden en Jodengenoten; 11 Kretenzen en Arabieren, wij horen hen in onze talen de grote werken Gods spreken.

12 En zij ontzetten zich allen, en werden twijfelmoedig, zeggende, de een tegen de ander: Wat wil toch dit zijn? 13 En anderen, spottende, zeiden: Zij zijn vol zoeten wijns. 14 Maar Petrus, staande met de elven, verhief zijn stem, en sprak tot hen: Gij Joodse mannen, en gij allen, die te Jeruzalem woont, dit zij u bekend, en laat mijn woorden tot uw oren ingaan. 15 Want deze zijn niet dronken, gelijk gij vermoedt; want het is eerst de derde ure van de dag. 16 Maar dit is het, wat gesproken is door de profeet Joel: 17 En het zal zijn in de laatste dagen, zegt God Ik zal uitstorten van Mijn Geest op alle vlees; en uw zonen en uw dochters zullen profeteren, en uw jongelingen zullen gezichten zien, en uw ouden zullen dromen dromen. 18 En ook op Mijn dienstknechten, en op Mijn dienstmaagden, zal Ik in die dagen van Mijn Geest uitstorten, en zij zullen profeteren. 19 En Ik zal wonderen geven in de hemel boven, en tekenen op de aarde beneden, bloed en vuur, en rookdamp. 20 De zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, eer dat de grote en doorluchtige dag des Heeren komt. 21 En het zal zijn, dat een iegelijk, die de Naam des Heeren zal aanroepen, zalig zal worden.

22 Gij Israëlietische mannen, hoort deze woorden: Jezus de Nazarener, een Man van God, onder ulieden betoond door krachten, en wonderen, en tekenen, die God door Hem gedaan heeft, in het midden van u, gelijk ook gijzelven weet; 23 Dezen, door de bepaalden raad en voorkennis Gods overgegeven zijnde, hebt gij genomen, en door de handen der onrechtvaardigen aan het kruis gehecht en gedood; 24 Welken God opgewekt heeft, de smarten des doods ontbonden hebbende, alzo het niet mogelijk was, dat Hij van denzelven dood zou gehouden worden. 25 Want David zegt van Hem: Ik zag de Heere allen tijd voor mij; want Hij is aan mijn rechter hand, opdat ik niet bewogen worde. 26 Daarom is mijn hart verblijd; en mijn tong verheugt zich; ja, ook mijn vlees zal rusten in hope; 27 Want Gij zult mijn ziel in de hel niet verlaten, noch zult Uw Heilige over geven, om verderving te zien. 28 Gij hebt mij de wegen des levens bekend gemaakt; Gij zult mij vervullen met verheuging door Uw aangezicht.

29 Gij mannen broeders, het is mij geoorloofd vrij uit tot u te spreken van de patriarch David, dat hij beide gestorven en begraven is, en zijn graf is onder ons tot op dezen dag. 30 Alzo hij dan een profeet was, en wist, dat God hem met ede gezworen had, dat hij uit de vrucht zijner lenden, zoveel het vlees aangaat, de Christus verwekken zou, om Hem op zijn troon te zetten; 31 Zo heeft hij, dit voorziende, gesproken van de opstanding van Christus, dat Zijn ziel niet is verlaten in de hel, noch Zijn vlees verderving heeft gezien. 32 Dezen Jezus heeft God opgewekt; waarvan wij allen getuigen zijn. 33 Hij dan, door de rechterhand Gods verhoogd zijnde, en de belofte des Heilige Geestes, ontvangen hebbende van de Vader, heeft dit uitgestort, dat gij nu ziet en hoort. 34 Want David is niet opgevaren in de hemelen; maar hij zegt: De Heere heeft gesproken tot Mijn Heere: Zit aan Mijn rechter hand, 35 Totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten. 36 Zo wete dan zekerlijk het ganse huis Israëls, dat God Hem tot een Heere en Christus gemaakt heeft, namelijk dezen Jezus, Dien gij gekruist hebt.

37 En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart, en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat zullen wij doen mannen broeders?

38 En Petrus zeide tot hen: Bekeert u, en een iegelijk van u worde gedoopt in de Naam van Jezus Christus, tot vergeving der zonden; en gij zult de gave des Heilige Geestes ontvangen. 39 Want u

komt de belofte toe, en uw kinderen, en allen, die daar verre zijn, zo velen als er de Heere, onze God, toe roepen zal. 40 En met veel meer andere woorden betuigde hij, en vermaande hen, zeggende: Wordt behouden van dit verkeerd geslacht!
41 Die dan zijn woord gaarne aannamen, werden gedoopt; en er werden op die dag tot hen toegedaan omtrent drie duizend zielen. 42 En zij waren volhardende in de leer der apostelen, en in de gemeenschap, en in de breking des broods, en in de gebeden.
43 En een vreze kwam over alle ziel; en vele wonderen en tekenen geschiedden door de apostelen. 44 En allen, die geloofden, waren bijeen, en hadden alle dingen gemeen; 45 En zij verkochten hun goederen en have, en verdeelden dezelve aan allen, naar dat elk van node had. 46 En dagelijks eendachtig in de tempel volhardende, en van huis tot huis brood brekende, aten zij tezamen met verheuging en eenvoudigheid des harten; 47 En prezen God, en hadden genade bij het ganse volk. En de Heere deed dagelijks tot de Gemeente, die zalig werden.

Er zijn tussen de belofte van de Messias (zelfs de laatste dezer beloften) en zijn komst vele eeuwen verlopen: maar tussen de belofte van de Geest en zijn komst verliepen slechts enige dagen, en gedurende die dagen zijn de apostelen, hoewel zij orders hadden om het Evangelie te prediken aan alle creaturen, beginnende te Jeruzalem, volkomen stil gebleven, als door tegenwind opgehouden, incognito - verborgen, en zich niet aanbiedend om te prediken. Maar in dit hoofdstuk zijn de Noordenwind en de Zuidenwind ontwaakt, en toen zijn zij opgewekt, en terstond zullen wij hen als predikers zijn optreden. Hier is:

I. De nederdaling des Geestes op de apostelen en degenen, die op de Pinksterdag met hen waren, vers 1 - 4.
II. De verschillende beschouwingen naar aanleiding hiervan onder het volk, dat toen van alle kanten naar Jeruzalem was gekomen, vers 5 - 13.
III. De rede, die hierop door Petrus werd uitgesproken, waarin hij aantoont, dat deze uitstorting van de Geest de vervulling was van een Oud - Testamentische belofte, vers 14 - 21, dat zij een bevestiging was van de waarheid, dat Christus de Messias is, en die reeds bewezen was door zijn opstanding, vers 22 - 32, en een vrucht en bewijs van zijn hemelvaart, vers 33 - 36.
IV. De goede uitwerking van deze rede in de bekering van velen tot het geloof van Christus, en hun toevoeging tot de gemeente. vers 37 - 41.
V. De hoge Godsvrucht en liefde van deze eerste Christenen, en de blijkbare tekenen van Gods tegenwoordigheid onder hen en van zijn kracht in hen, vers 42 - 47.

Handelingen 2:1 - 4
Hier hebben wij het bericht van de nederdaling des Heilige Geestes op de discipelen van Christus. Merk op:

I. Wanneer en waar dit geschiedde, hetgeen tot grotere zekerheid er van bijzonder opgetekend is.
1. Het was op de dag toen het pinksterfeest vervuld was, waarin een verwijzing schijnt te zijn naar de manier van uitdrukking in de instelling van dit feest, waar gezegd wordt, Leviticus 23:15, Gij zult u tellen van de anderen dag na de sabbat, het zullen zeven volkomen sabbatten zijn, van de dag der offerande van de eerstelingen der vruchten, dat op de tweeden dag na het Pascha was, de zestienden van de maand Abib, dat de dag was van Christus' opstanding uit het graf. Deze dag was vervuld, dat is: ten volle gekomen, de vorige avond met een gedeelte van de dag was volkomen voorbij. De Heilige Geest daalde neer ten tijde van de viering van een plechtig feest, omdat dan een grote samenstroming was van volk te Jeruzalem uit alle delen des lands, en de proselieten uit andere landen, waardoor het meer openbaar werd, en het gerucht er van des te spoediger

en des te verder verspreid zou worden, hetgeen veel bijdroeg tot de verbreiding van het Evangelie onder alle volken. Evenals te voren bij het Pascha, zo hebben ook nu de Joodse feesten gediend om de klok te luiden voor de Evangeliediensten. Dit pinksterfeest werd gevierd ter gedachtenis aan de wetgeving op Sinaï, van welk tijdstip de Joodse kerk dateert, volgens Dr. Lightfoots' berekening was dit nu juist veertien honderd en zeven en veertig jaren geleden. Zeer voegzaam wordt de Heilige Geest op dit feest gegeven, in vuur en talen voor ***de afkondiging van de Evangeliewet***, niet als tot een enkel volk, maar tot alle schepselen. Dit Pinksterfeest viel op de eersten dag der week, waardoor nog een eer aan die dag werd toegevoegd en een bevestiging dat die dag de Christelijke sabbat moest wezen, de dag, dien de Heere gemaakt heeft, tot een blijvende gedachtenis in zijn kerk van deze twee grote zegeningen - de opstanding van Christus en de uitstorting des Geestes, die beiden op die dag der week plaats hadden. Dit dient niet slechts om ons te rechtvaardigen in het waarnemen van die dag onder de benaming van Dag des Heeren, maar ook om ons te besturen in onze heiliging er van, om God inzonderheid te loven voor deze twee grote zegeningen. Ik ben van oordeel, dat wij op elke dag des Heeren van het gehele jaar in onze gebeden en onze dankzegging zeer bijzonder van die twee zegeningen melding moeten maken, zoals in sommige kerken eens in het jaar het pascha en eens in het jaar het pinksterfeest op bijzondere wijze herdacht en gevierd worden. Mochten wij het slechts met wezenlijke aandoening des harten doen!

2. Het was toen zij allen eendachtig bijeen waren. Waar dit was, wordt ons niet bijzonder meegedeeld, of het in de tempel was, waar zij op openbare tijden waren, Lukas 24:53, om er de eredienst bij te wonen, of in hun eigen opperzaal, waar zij op andere tijden vergaderden, het wordt ons niet gezegd. Maar het was te Jeruzalem, omdat dit de plaats was, die God verkoren had, om er zijn naam te zetten, en de profetie verklaarde, dat des Heeren woord zal uitgaan uit Jeruzalem, Jesaja 2:3. Het was nu de plaats van bijeenkomst voor alle Godvruchtigen: hier had God beloofd hen te zullen ontmoeten en zegenen, hier ontmoet Hij hen dus met de zegen der zegeningen. Hoewel Jeruzalem Christus de uiterste oneer had aangedaan, heeft Hij Jeruzalem deze eer bewezen, om ons te leren geen vooroordeel op te vatten tegen plaatsen. want God heeft aan alle plaatsen Zijn overblijfsel, Hij had het ook te Jeruzalem. Hier waren de discipelen vergaderd in een plaats, en zij waren nog niet zo talrijk, dat een plaats - en deze nog niet zo heel groot of ruim - hen niet zou kunnen bevatten. En in die plaats waren zij eendachtig bijeen. Wij kunnen niet vergeten, dat er dikwijls, terwijl hun Meester nog bij hen was, twisting onder hen was, wie van hen scheen de meeste te zijn, maar nu was er een einde aan die twisting, wij horen er niet meer van. Wat zij van de Heilige Geest reeds hadden ontvangen, toen Christus op hen blies, had de vergissingen grotendeels gerectificeerd, waarop die twisten gegrond waren, en hen tot een heilige liefde geneigd. Zij hadden in de laatsten tijd meer dan gewoonlijk tezamen gebeden, Hoofdstuk 1:14, en hierdoor hadden zij elkaar meer lief. Door zijn genade had Hij hen toebereid voor het ontvangen van de Heilige Geest, want die gezegende duive komt niet, waar rumoer en gedruis is, zij zweeft over stille, niet over onstuimige wateren. Wensen wij, dat de Geest van Boven over ons uitgestort zal worden? Zo laten wij eendrachtig zijn, niettegenstaande verschil van gevoelen en belangen, dat ongetwijfeld onder deze discipelen bestaan heeft, laten wij overeen komen, om elkaar lief te hebben, want, waar broeders samenwonen, aldaar gebiedt de Heere de zegen.

II. Hoe, en op wat wijze, de Heilige Geest op hen kwam. In het Oude Testament lezen wij dikwijls van Gods neerkomen in een wolk, zoals toen Hij bezit nam, eerst van de tabernakel, en daarna van de tempel, waardoor het duistere van die bedeling wordt te

kennen gegeven. En Christus is in een wolk ten hemel gevaren, om aan te duiden, hoezeer wij betreffende de bovenwereld in het duister worden gelaten. Maar de Heilige Geest is niet in een wolk nedergedaald, want Hij was bestemd, om de wolken te verdrijven, die de geest der mensen verduisteren, en om licht in de wereld te brengen.
1. Hier wordt een hoorbare oproeping gedaan, om hen op te wekken iets groots te verwachten, vers
2. Er wordt gezegd:
A. Dat het haastelijk, of plotseling, kwam, niet dat het langzaam, of trapsgewijze ontstond, zoals dit met gewone winden het geval is, maar terstond op het sterkst was. Het kwam eerder, dan zij dachten, en deed zelfs hen opschrikken, die daar tezamen waren om te wachten, en waarschijnlijk zich met Godvruchtige oefeningen bezig hielden.

B. Het was een geluid uit de hemel, als een donderslag, Openbaring 6:
1. Van God wordt gezegd, dat Hij de wind voortbrengt uit zijn schatkamers, Psalm 137:7, en dat Hij hem in zijn vuisten verzamelt, Spreuken 30:4. Van Hem is dit geluid gekomen, als van enen roepende: Bereidt de weg des Heeren.

C. Het was het geluid van een wind, want de weg des Geestes is als die vie de wind, Johannes 3:8, gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet, van waar hij komt, en waar hij heengaat. Als de geest des levens in dorre doodsbeenderen zal komen, dan wordt aan de profeet gezegd te profeteren tot de wind, en te zeggen: - Gij adem, kom aan van de vier winden, Ezechiël 37:9. En hoewel het niet in de wind was, dat de Heere tot Elia kwam, heeft die hem toch toebereid voor zijn openbaring in het suizen van de zachte stilte, 1 Koningen 19:12. Des Heeren weg is in wervelwind en in storm, Nahum. 1:3, en uit de wervelwind sprak Hij tot Job.

D. Het was een geweldige, gedrevene wind, hij was krachtig en hevig, en kwam niet slechts met een groot gedruis, maar met grote kracht, alsof hij alles voor zich uit zou drijven. Dit moest de krachtige invloeden en werkingen aanduiden van Gods Geest op het hart der mensen, en daardoor op de wereld, dat zij krachtig zullen zijn door God tot neder werping der sterken.

E. Het vervulde niet slechts de kamer, of de zaal, maar het gehele huis waar zij zaten. Waarschijnlijk was de gehele stad er door verschrikt, maar om aan te tonen, dat het bovennatuurlijk was, bepaalde het zich weldra tot dat bijzondere huis, gelijk, naar sommigen denken, de wind, die uitgezonden was om Jona op zijn reis tegen te houden, alleen het schip aandeed, waarin hij zich bevond, Jona 1:4, en zoals de ster der wijzen uit het Oosten stond boven het huis, waar het Kindeke was. Dit zou een aanwijzing wezen voor het volk, dat het bemerkte, waarheen te gaan om naar de betekenis er van te vragen. Deze wind, het huis vervullende, zal het hart der discipelen vervullen van een heilig ontzag, hen in een eerbiedige, ernstige en kalme gemoedsstemming brengen om de Heilige Geest te ontvangen. Aldus bereiden de overtuigingen des Geestes de weg voor zijn vertroostingen, en de ruwe vlagen van dien gezegenden wind bereiden de ziel voor zijn zachte en liefelijke koelte.

2. Hier is een zichtbaar teken van de gave, die zij stonden te ontvangen. Zij zagen verdeelde tongen als van vuur, vers 3, en het zat - ekathise, niet zij zaten, nl. Deze verdeelde tongen, maar Hij, dat is: de Geest, (die er door werd aangeduid) rustte op ieder van hen, gelijk Hij gezegd werd te rusten op de profeten vanouds. Of, zoals Dr. Ham mond het beschrijft. "Er was een verschijning van iets als van vlammend vuur, neder

komende op ieder hunner, dat zich verdeelde, en aldus een vorm, of voorkomen, aannam van tongen, met het gedeelte, dat het dichtst bij hun hoofd was, gedeeld, of gekloofd." De vlam ener kaars gelijkt enigszins op een tong, en er is een meteoor, die door de natuurkundigen ignis lambens - een zachte vlam wordt genoemd, geen verterend vuur, en zodanige zachte vlam was hier gezien.

Merk op:
A. Er was een uitwendig merkbaar teken tot bevestiging van het geloof der discipelen zelf, en ter overtuiging van anderen. Aldus zagen de profeten vanouds meermalen hun eerste zending bevestigd door tekenen, opdat gans Israël hen als geroepene en bevestigde profeten zou kennen.
B. Het teken, dat gegeven werd was vuur, opdat het woord van Johannes, dat hij betreffende Christus gesproken had, vervuld zou worden: Hij zal u met de Heilige Geest dopen en met vuur, met de Heilige Geest als met vuur. Op dit pinksterfeest vierden zij de gedachtenis aan de wetgeving op de berg Sinaï, en evenals die in vuur werd gegeven, en daarom een vurige wet wordt genoemd, zo is het ook met het Evangelie. Ezechiël's zending werd bevestigd door een visioen van brandende kolen vuurs, Hoofdstuk 1:13, en die van Jesaja door een gloeiende kool, die zijn lippen aanroerde, Hoofdstuk 6:7. Evenals vuur doet de Geest het hart smelten, scheidt het schuim af, en verbrandt het, wekt Godvruchtige aandoeningen op in de ziel, waarin. als in het vuur op het altaar, de geestelijke offeranden geofferd worden. Dat is het vuur, dat Christus gekomen is om op de aarde te werpen, Lukas 12:49.
C. Dit vuur verscheen in verdeelde tongen. Velerlei zijn de werkingen des Geestes, die van het spreken met verschillende talen was er een van. en uitgekozen om de eerste aanduiding te zijn van de gave des Heilige Geestes, en daarnaar verwees dit teken. Het waren tongen, want van de Geest hebben wij het woord van God, en door Hem spreekt Christus tot de wereld, en Hij gaf de Geest aan de discipelen, niet slechts om hen te begiftigen met kennis, maar om hen te begiftigen met kracht om aan de wereld bekend te maken wat zij wisten, want aan een iegelijk wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen oorbaar is. Deze tongen waren verdeeld, om aan te duiden, dat God hierdoor de kennis Zijner genade zou verdelen onder alle volken, gelijk Hij gezegd wordt door zijn voorzienigheid het licht der hemellichamen onder hen te hebben uitgedeeld, Deuteronomium 4:19. De tongen waren verdeeld, en toch bleven zij allen eendrachtig want er kan een oprechte eenheid van genegenheid wezen, ook waar verscheidenheid is van uitdrukking Dr. Lightfoot maakt de opmerking, dat de verdeling der talen bij de torenbouw van Babel de verwerping was der Heidenen, want toen zij de taal verloren hadden, waarin alleen van God werd gesproken en gepredikt, hebben zij ook ten enenmale de kennis van God en van Godsdienst verloren, en zijn zij tot afgoderij vervallen. Maar nu heeft God na twee duizend jaren door een andere verdeling van tongen, of talen, de kennis van zichzelf onder de volken hersteld.
D. Dit vuur zat enigen tijd op hen, om aan te duiden, dat de Heilige Geest voortdurend in hen zou wonen. De profetische gaven vanouds waren met schaarsheid en slechts op sommige tijden toebedeeld, maar de discipelen van Christus hadden de gaven des Geestes bij voortduring, hoewel het teken er van, naar wij kunnen veronderstellen, weldra verdwenen was. Of deze vuurvlammen overgingen van de een op de ander, of dat er evenveel vlammen als personen waren, is niet zeker. Maar het moeten sterke en heldere vlammen geweest zijn, om, gelijk het geval was, bij daglicht zichtbaar te wezen, want het was nu klaarlicht dag.

III. Wat is de onmiddellijke uitwerking hiervan geweest?

1. Zij werden allen vervuld met de Heilige Geest, overvloediger en krachtiger dan te voren Zij werden vervuld met de genade des Geestes, en waren meer dan ooit onder zijn invloeden - zij waren nu heilig, hemels en geestelijk, meer gespeend van deze wereld, en beter bekend met de andere wereld. Zij waren meer vervuld met de vertroostingen des Geestes, zij verheugden zich meer dan ooit in de liefde van Christussen de hoop op de hemel, en in dit alles waren hun smarten en angsten als verzwolgen.
Ten bewijze hiervan waren zij ook vervuld met de gaven des Heilige Geestes, die hier bijzonder bedoeld waren, zij waren begiftigd met wonderkrachten ter bevordering van het Evangelie. Het schijnt mij blijkbaar te zijn, dat niet alleen de twaalf apostelen, maar al de honderd en twintig discipelen toen tegelijk met de Heilige Geest zijn vervuld geweest - al de zeventig discipelen, die apostolische mannen zijn geweest, gebruikt in hetzelfde werk, en ook al de overigen, die het Evangelie zouden prediken, want er is uitdrukkelijk gezegd, Efeziërs 4:8, 11. "Als Christus opgevaren is in de hoogte" (dat hiernaar verwijst, vers 33), "heeft Hij de mensen gaven gegeven", niet slechts aan sommige apostelen (van dezulken waren er twaalf) maar, sommige profeten en sommige evangelisten (van die waren er velen van de zeventigen, reizende predikers) en sommige herders en leraars, aangesteld voor bijzondere gemeenten, zoals wij kunnen denken, dat sommigen later geweest zijn. Dit allen moet hier zien op de allen, die bijeen waren, hoofdstuk 1:14, 15.

2. Zij begonnen te spreken met andere talen, behalve hun moedertaal, hoewel zij nooit een andere geleerd hadden. Zij spraken niet over gewone dingen, maar over het woord van God, en de roem Zijns Naams, zoals de Geest hun gaf uit te spreken, of hun gaf te spreken, apophtheggesthai zinrijke spreuken, waardig om in het geheugen bewaard te worden. Waarschijnlijk was het niet zo, dat een persoon in staat was een taal te spreken, en een ander persoon een andere taal (zoals het was met de verschillende families, die te Babel verstrooid werden), maar dat iedereen verschillende talen kon spreken, als de gelegenheid er zich toe voordeed. En wij kunnen veronderstellen, dat zij niet slechts zichzelf, maar ook elkaar verstonden, hetgeen de torenbouwers van Babel niet konden. Genesis 11:7. Zij hebben niet hier en daar een woord in een andere taal gesproken, of enige afgebroken volzinnen gestameld, maar zij spraken vloeiend, in juiste bewoordingen, en met sierlijke gemakkelijkheid, alsof zij hun moedertaal spraken, want alles, wat door een wonder werd voortgebracht, was van het beste in zijn soort. Zij spraken niet als tengevolge van voorafgaand nadenken, of bepeinzing, maar zoals de Geest hun gaf uit te spreken. Hij voorzag hun van de stof, zowel als van de taal.

Nu was dit:
A. Een zeer groot wonder, het was een wonder in het verstand, want het is met het verstand, dat woorden geformeerd worden. Niet alleen hadden zij deze talen nooit geleerd, maar zij hadden geen enkele vreemde taal geleerd, waardoor het spreken van dezen vergemakkelijkt had kunnen worden, ja meer, voor zoveel blijkt, hadden zij zelfs deze talen nooit horen spreken, en hadden zij er geen het minste denkbeeld van. Zij waren noch geleerden, noch reizigers, en zij zijn nooit in de gelegenheid geweest om, hetzij door boeken of gesprekken vreemde talen te leren. Petrus was wel ijverig genoeg om in zijn eigen taal te spreken, maar de overigen waren geen sprekers, geen woordvoerders, en evenmin waren zij zeer vlug van begrip, maar nu, zal niet slechts "het hart der onbedachtzamen wetenschap verstaan", maar, "de tong der stamelenden zal vaardig zijn om bescheidenlijk te spreken", Jesaja 34:4. Toen Mozes klaagde: Ik ben zwaar van mond en zwaar van tong, zei God: Ik zal met uwen mond zijn, en Aäron zal voor u spreken. Maar Hij heeft voor deze zijn boden meer dan dat gedaan, Hij, die des mensen mond gemaakt heeft, heeft hun mond opnieuw gemaakt.

B. Het was een zeer voegzaam, nodig en nuttig wonder. De taal, door de discipelen gesproken, was Syrisch, {=Aramees} een dialect van het Hebreeuws, zodat het nodig was, dat zij de gave zouden ontvangen, om zowel het oorspronkelijke Hebreeuws te verstaan van het Oude Testament, waarin het was geschreven, als het oorspronkelijke Grieks van het Nieuwe Testament, waarin het geschreven zal worden. Maar dit was niet alles: hun was opgedragen het Evangelie te prediken aan alle creaturen, alle volken te onderwijzen. Maar hier is nu reeds bij de aanvang een onoverkomelijke moeilijkheid. Hoe zullen zij zich de verschillende talen eigen maken, zodat zij tot alle volken verstaanbaar kunnen spreken? Het zal het werk van een mensenleven zijn om hun talen te leren. Om dus te bewijzen, dat Christus macht kon geven om aan alle volken te prediken, geeft hij de bekwaamheid om in hun eigen taal te prediken. En dit schijnt de vervulling te zijn van de belofte, die Christus aan zijn discipelen gegeven heeft, Johannes 14:1

2. Die in Mij gelooft, de werken, die ik doe, zal hij ook doen, en zal meer doen dan deze. Want alles in aanmerking genomen, kan dit beschouwd worden als een groter werk dan de wondergenezingen, door Christus gewrocht. Christus zelf heeft niet met andere talen gesproken, noch heeft Hij zijn discipelen in staat gesteld dit te doen, zolang Hij nog met hen was, maar het was de eerste uitwerking van de uitstorting des Geestes over hen. En Aartsbisschop **Tillotson** acht het waarschijnlijk, dat God, indien thans met ijver en oprechtheid gestreefd werd naar de bekering van ongelovigen tot het Christendom, die pogingen op buitengewone wijze zou goedkeuren en zegenen, zoals Hij ook de eerste prediking van het Evangelie gezegend heeft.

Handelingen 2:5 - 13
Wij hebben hier een bericht hoe er algemeen kennis werd genomen van de wonderbare gave, die zo plotseling aan de discipelen werd verleend. Merk op:

I. De grote toeloop van mensen te Jeruzalem, er schijnen meer mensen geweest te zijn dan gewoonlijk op het pinksterfeest bijeenkwamen. Er waren Joden, te Jeruzalem wonende, Godvruchtige mannen, welgezind voor de Godsdienst, en die de vreze Gods voor ogen hadden (dat is de eigenlijke betekenis van het woord). Sommigen van hen waren proselieten der gerechtigheid, en waren besneden, toegelaten als leden der Joodse kerk, anderen waren slechts proselieten der poort, die van afgoderij aflieten, en zich tot de aanbidding van de waren God begaven, zonder zich aan de ceremoniële wetten te onderwerpen. Sommigen van dezen waren nu te Jeruzalem uit allen volke dergenen, die onder de hemel zijn, waarheen de Joden verstrooid waren, of van waar de proselieten gekomen waren. Het is een hyperbolische uitdrukking, te kennen gevende, dat er mensen waren gekomen van de meesten der toenmaals bekende delen der wereld. Zo bekend als ooit Tyrus was, of Londen is, als het rendez-vous der kooplieden van alle plaatsen, zo was te dier tijd Jeruzalem de plaats van bijeenkomst voor Godsdienstige lieden uit alle delen der wereld.

Laat ons nu:
1. Nagaan, wat sommigen van de landen waren, van waar die vreemdelingen gekomen zijn, vers 9 - 11, sommigen uit landstreken van het Oosten, zoals de Parthers, Meders, Elamieten en die inwoners zijn van Mesopotamië, de nakomelingen van Sem. Vandaar komen wij naar volgorde naar Judea, dat ook genoemd moest worden, want de discipelen spraken wel dezelfde taal als de inwoners van Judea, maar met een Noordelijken tongval, (Gij zijt een Galileeër, uw spraak maakt u openbaar), en nu spraken zij haar met evenveel juistheid en zuiverheid als de inwoners van Judea zelven. Dan komen de inwoners van

Cappadocië, Pontus, en die landstreek bij Proponti, die inzonderheid Azië genoemd werd, en dat waren de landstreken, waarheen de vreemdelingen verstrooid waren. aan wie Petrus geschreven heeft, 1 Petrus 1:1. Daarna komen de bewoners van Frygië en Pamfylië, naar het Westen, de nakomelingen van Jafet, zoals ook de uitlandse Romeinen waren. Er waren ook enigen, die in het Zuidelijk deel van Egypte woonden, in de delen van Libië, hetwelk bij Cyrene ligt. Er waren ook sommigen van het eiland Kreta, en sommigen uit de woestijnen van Arabië, maar allen waren zij of Joden van afkomst, verstrooid in die landen: of proselieten, die de Joodse Godsdienst hadden aangenomen, maar van deze landen geboortig waren.
Dr. Whitby maakt de opmerking, dat de Joodse schrijvers uit dien tijd, zoals Philo en Josephus, van de Joden zeggen, dat zij over de gehele aarde woonden, en dat er geen volk op aarde is, onder hetwelk geen Joden wonen.

2. Nu kunnen wij vragen: wat heeft al deze Joden en Jodengenoten in die tijd te Jeruzalem bijeen doen komen? Niet om er een kort bezoek bij gelegenheid van het pinksterfeest te brengen, want er wordt van hen gezegd, dat zij er woonden. Zij hebben er woningen genomen, omdat toenmaals algemeen de verschijning van de Messias verwacht werd, want Daniëls weken waren nu juist voorbij, de scepter was van Juda geweken, en algemeen geloofde men, dat het koninkrijk Gods terstond zou openbaar worden, Lukas 19:1
1. Dit bracht hen, die het ijverigst en het vroomst waren naar Jeruzalem, om er te wonen, opdat zij reeds vroeg deel zouden hebben aan het koninkrijk van de Messias en aan de zegeningen van dat koninkrijk.

II. De verbazing, die deze vreemdelingen heeft aangegrepen, toen zij de discipelen in hun eigen taal hoorden spreken. Het schijnt, dat de discipelen in verschillende talen hebben gesproken, voordat de mensen uit die landstreken tot hen kwamen, want er wordt te kennen gegeven dat het de verspreiding was van het gerucht hiervan, dat de menigte samen bracht, inzonderheid die uit verschillende landen, die meer getroffen schijnen geweest te zijn door dit wonder, dan de inwoners van Jeruzalem zelf.
1. Zij maken de opmerking, dat de sprekers allen Galileeërs zijn, die geen andere taal kennen dan hun moedertaal, vers 7, het zijn geminachte lieden, van wie geen geleerdheid of beschaving is te verwachten. God heeft het zwakke en dwaze der wereld verkoren, opdat Hij de wijzen en de sterken zou beschamen. Van Christus dacht men, dat Hij een Galileeër was, en zijn discipelen waren het, ongeleerde en onwetende mensen.

2. Zij erkennen, dat zij hun taal vloeiend en verstaanbaar spraken (en daarvan waren zij de meest bevoegde beoordelaars), zo juist en zo vloeiend, dat hun eigen landslieden haar niet beter spraken. Wij horen hen een iegelijk in onze eigen taal, in welke wij geboren zijn, vers 8, dat is: wij horen hen in onze eigen moedertaal spreken. De Parthers horen een hunner hun taal spreken, de Meders horen een ander, die hun taal spreekt, en zo met al de overigen, vers 11, Wij horen hen in onze talen de grote werken Gods spreken. Hun respectieve talen waren te Jeruzalem niet slechts onbekend, maar waarschijnlijk ook geminacht en onderschat, en daarom was het niet slechts een verrassing, maar een aangename verrassing voor hen, om de taal van hun land te horen spreken, hetgeen zeer natuurlijk is voor personen, die zich als vreemdelingen in een vreemd land bevinden. De dingen, waarover zij de apostelen hoorden spreken, waren de grote werken Gods, megalei tou Theou. Het is waarschijnlijk dat de apostelen hebben gesproken van Christus en de verlossing door Hem, en de genade van het Evangelie en dat zijn inderdaad de grote dingen Gods, die altijd wonderlijk zullen zijn in onze ogen. Zij hoorden hen God loven

voor deze grote dingen en het volk er in onderwijzen, in hun eigen taal, naar gelang zij bemerkten wat de taal was hunner hoorders, of van degenen, die hen ondervroegen. Nu waren zij, door enigen tijd te Jeruzalem verwijld te hebben, de Joodse taal wellicht genoeg machtig, om de discipelen te kunnen verstaan, indien zij die taal gesproken hadden, maar:
A. Het was wonderlijker, dat zij in hun eigen taal werden toegesproken, en het was een hulpe om hun verstand te overtuigen, dat die leer uit God was, want de vreemde talen zijn tot een teken, niet degene die geloven, maar de ongelovigen, 1 Corinthiërs 14:22.
B. Het was ook vriendelijker en een middel om hun genegenheid te winnen, daar het een duidelijk teken was van de gunst, de Heidenen toegedacht, en dat de kennis en aanbidding van God niet langer beperkt bleef tot de Joden, maar dat de middelmuur des afscheidsels gebroken zou worden. En voor ons is dit een duidelijke wenk van de bedoeling Gods dat de heilige oorkonde van de grote werken Gods door alle volken in hun eigen taal bewaard zouden worden, en dat de Heilige Schrift gelezen, en de aanbidding Gods geschieden zou in de eigen taal van ieder volk.
3. Zij verwonderen er zich over en beschouwen het als iets verbazingwekkends, vers 12. Zij ontzetten zich allen, zij waren buiten zichzelf, zoals de eigenlijke betekenis is van het woord, en zij waren in twijfel over de betekenis of bedoeling er van, of dit wellicht ook de inleiding was van het koninkrijk van de Messias, waarvan zij nu vol verwachting waren, en zij vroegen zichzelf en elkaar: ti an theloi touto etinai - wat is de strekking hiervan? Voorzeker is het om aan deze mannen de waardigheid te geven van boden des hemels, en daarom willen zij. zoals Mozes aan het braambos, zich daarheen wenden en dat grote gezicht bezien.

III. De versmaadheid waarmee het beschouwd werd door sommigen, die inboorlingen waren van Judea en Jeruzalem, waarschijnlijk schriftgeleerden en Farizeeën, en overpriesters, die altijd de Heilige Geest hebben weerstaan. Zij zijn vol zoeten wijns, zeiden zij, "zij hebben op dit feestgetij te veel gedronken", vers 13. Niet dat zij onzinnig genoeg waren om te denken, dat wijndampen naar het hoofd de mensen in staat stelt, om talen te spreken, die zij nooit geleerd hebben, maar daar zij Joden waren uit het Heilige Land, wisten zij niet, wat de anderen wèl wisten, dat hetgeen gesproken werd werkelijk de taal was van vreemde volken, en daarom beschouwden zij het als de brabbeltaal, zoals door dronkaards, deze zotten in Israël, soms gesproken wordt. Het was, als toen zij de vinger des Geestes niet wilden zien in Christus' wonderen, zij er zich van afmaakten met: Hij werpt duivelen uit door de overste der duivelen. En zo hebben zij, toen zij besloten waren de stem des Geestes in de prediking der apostelen niet te willen onderkennen, er zich van af gemaakt met dien uitroep: Zij zijn vol zoeten wijns. En daar zij de Heer des huizes een wijnzuiper hebben genoemd, is het geen wonder, dat zij zijn huisgenoten ook aldus noemen.

Handelingen 2:14 - 36
Wij hebben hier de eerstelingen des Geestes in de rede, door Petrus onmiddellijk uitgesproken. Zij was gericht, niet in een vreemde taal tot hen, die tot andere volken behoorden (er wordt ons niet meegedeeld welk antwoord hij gaf aan hen die ontzet waren, en vroegen: Wat wil toch dit zijn?) maar tot de Joden in de volkstaal, tot hen die de spot dreven, want hij begint met hier nota van te nemen, vers 15, tot de Joodse mannen, en allen die te Jeruzalem wonen. Maar wij hebben alle reden om te denken, dat de andere discipelen voortgingen met te spreken tot degenen, die hen verstonden (en zich daarom om hen heen verzamelden) in de talen van hun respectieve landen, van de grote werken Gods. En het was niet alleen door de prediking van Petrus, maar van al de overigen, of

van de meesten der honderd en twintig, dat op die dag drie duizend zielen bekeerd werden, en toegevoegd tot de gemeente, maar alleen de rede van Petrus wordt vermeld, om een getuigenis te wezen, dat hij volkomen opgericht was van zijn val, en volkomen hersteld in de gunst van God. Hij, die sluipend en lafhartig Christus had verloochend, heeft Hem nu met evenveel kloekmoedigheid beleden.
Let op:

I. Zijn inleiding, waarin hij om de aandacht zijner hoorders verzoekt, of liever, die aandacht van hen eist. Petrus stond op, vers 14, om te tonen, dat hij niet dronken was, met de elven, die instemden met hetgeen hij zei, en waarschijnlijk op hun beurt in gelijke strekking hebben gesproken. Zij, die met het grootste gezag bekleed waren, stonden op, om tot de smalende Joden te spreken, en de lasteraars en tegensprekers het hoofd te bieden, maar de zeventig discipelen lieten zij spreken tot de gewillige proselieten uit andere volken, die niet zo bevooroordeeld waren, en dat wel in hun eigen taal. Zo zijn onder de dienstknechten van Christus sommigen, die met grotere gaven bedeeld zijn, geroepen om de tegenstanders te onderwijzen, zwaard en speer aan te grijpen, anderen, van geringere bekwaamheid worden gebruikt om diegenen te onderwijzen, die zich gewillig onderwerpen, om wijngaardeniers te zijn. Petrus verhief zijn stem, als iemand, die wèl verzekerd is van hetgeen hij zegt, en er door ontroerd is, en niet bevreesd is om dit te erkennen, en er zich ook niet voor schaamt. Hij richtte zich tot de mannen van Judea, andres Ioudaioi, - de Joodse mannen, "en inzonderheid gij, die te Jeruzalem woont, die medeplichtig waart aan de dood van Jezus, dit zij u bekend, wat u te voren niet bekend was, en dat voor u van groot belang is, om nu te weten, en laat mijn woorden uw oren ingaan, luistert naar mij, die u tot Christus wil leiden, en niet naar de schriftgeleerden en Farizeeën, die u van Hem af willen trekken. Mijn Meester, wiens woorden gij dikwijls te vergeefs hebt gehoord, en niet meer, zoals vroeger horen zult, is heengegaan, maar Hij spreekt tot u door ons, laat dan nu onze woorden tot uw oren ingaan."

II. Zijn antwoord op hun goddelozen laster, vers 15 :Dezen zijn niet dronken, gelijk gij vermoedt. Deze discipelen van Christus, die nu spreken met andere talen, verstandige woorden spreken, weten wat zij zeggen, gelijk ook zij het weten, tot wie zij spreken, en door hun redenen geleid worden tot de kennis van de grote werken Gods. Gij kunt niet geloven, dat zij dronken zijn, want het is eerst de derde ure van de dag, negen uur in de morgen, en voor die ure hebben de Joden op sabbatten en hoge feestdagen niet gegeten of gedronken. Gewoonlijk zijn die dronken zijn, des nachts dronken, en niet des morgens, het zijn voorwaar wel versufte, verdwaasde dronkaards, die, als zij opwaken nog meer zoeken. Spreuken 23:35.

III. Zijn verklaring van de wonderbare uitstorting des Geestes, bestemd om hen allen op te wekken het geloof van Christus te omhelzen en zich bij zijn kerk te voegen. Hij wijst hen er op, dat hierin de Schrift wordt vervuld, en dat het de vrucht is van Christus' opstanding en hemelvaart, en bijgevolg van die beide feiten het bewijs.
1. Het was de vervulling van de profetieën van het Oude Testament, betrekkelijk het koninkrijk van de Messias, en daarom een blijk en bewijs, dat dit koninkrijk gekomen is, en dat de andere voorzeggingen er van vervuld zijn. Hij noemt inzonderheid ene, die van de profeet Joël, Hoofdstuk 2:28. Het is wel opmerkelijk, dat Petrus, hoewel hij vervuld was met de Heilige Geest, en met andere talen sprak, zoals de Geest hem gaf uit te spreken, toch de Schrift niet op zijde heeft geschoven, noch gedacht heeft boven de Schrift te staan, ja zelfs is veel in zijn rede een aanhaling uit het Oude Testament, waarop

hij zich beroept, en waarmee hij bewijst wat hij zegt. Christus' leerlingen hebben nooit een geleerdheid, die boven de Bijbel staat, en de Geest is gegeven, niet om de Schriften te vervangen, maar om ons in staat te stellen de Schriften te verstaan en te benuttigen.
Merk op:

A. De tekst zelf, door Petrus aangehaald, vers 17 - 2
1. Hij verwijst naar de laatste dagen, de Evangelie - tijd, die de laatste dagen genoemd wordt, omdat de bedeling van Gods koninkrijk onder de mensen, dat door het Evangelie wordt opgericht, de laatste bedeling is, en wij niets anders te verwachten hebben dan de voortduring er van tot aan het einde van de tijd. Of, in de laatste dagen, dat is: zeer lang nadat de profetie in de Oud - Testamentische kerk heeft opgehouden. Of, in de dagen, die de ondergang van het Joodse volk onmiddellijk voorafgaan, in de laatste dagen van dat volk, eer dat de grote en doorluchtige dag des Heeren komt, vers 20, waarvan gesproken is. "Het is voorzegd en beloofd, en daarom behoort gij het te verwachten, en er niet verrast of verbaasd over te wezen, gij behoort er naar te verlangen en het welkom te heten, maar het niet te betwisten, alsof het niet waard was om opgemerkt te worden." De apostel haalt de gehele paragraaf aan, want het is goed de Schrift in haar geheel te nemen.

Nu was er voorzegd:
Ten eerste. Dat de Geest der genade overvloediger van Boven uitgestort zou worden, dan ooit te voren. De profeten van het Oude Testament zijn vervuld geweest met de Heilige Geest, en van het volk Israël werd gezegd, dat God hun Zijn goeden Geest had gegeven om hen te onderwijzen, Nehemia 9:20. Maar nu zal de Geest uitgestort worden, niet alleen over de Joden, maar over alle vlees, over Heidenen, zowel als over Joden, hoewel Petrus zelf dit nog niet aldus begreep, zoals blijkt uit Hoofdstuk 11:17. Of, over alle vlees, dat is: over sommigen van allen staat en toestand van mensen. De Joodse rabbijnen leerden, dat de Geest slechts op wijze en rijke mannen kwam, en die uit het zaad Israëls waren, maar God laat zich niet binden aan hun regelen.

Ten tweede. Dat de Geest in hen een Geest van profetie zou wezen. Door de Geest zullen zij in staat worden gesteld toekomstige dingen te voorzeggen, en het Evangelie te prediken aan alle creaturen. Deze macht zal verleend worden zonder onderscheiding van geslacht of sekse - niet alleen uw zonen, maar ook uw dochters zullen profeteren, zonder onderscheiding van leeftijd, uw jongelingen zullen gezichten zien, en uw ouden zullen dromen dromen en daarin Goddelijke openbaringen ontvangen, om aan de kerk te worden meegedeeld, en zonder onderscheid van uitwendigen rang of staat - zelfs de dienstknechten en de dienstmaagden zullen de Geest ontvangen, en zij zullen profeteren, vers 18, of, in het algemeen, mannen en vrouwen, die God zijn dienstknechten en dienstmaagden noemt. In het begin van de tijd der profetie in het Oude Testament waren er profetenscholen, en voor dien tijd kwam de Geest der profetie op de oudsten van Israël, die tot opzieners waren aangesteld. Maar nu zal de Geest uitgestort worden over personen van minderen rang of aanzien, en de zulke, die niet in de profetenscholen waren opgeleid, want het koninkrijk van de Messias zal van zuiver geestelijken aard zijn. De vermelding van de dochters, vers 17, en de dienstmaagden, vers 18, doet ons denken, dat de vrouwen, van wie nota wordt genomen in Hoofdstuk 1:14 de buitengewone gaven des Heilige Geestes hebben ontvangen, zowel als de mannen. Filippus, de evangelist, had vier dochters, die profeteerden, Hoofdstuk 21:9. En Paulus, overvloedige gaven, zowel van talen als van profetie, in de gemeente van Corinthe vindende, zag, dat het nodig was, om aan vrouwen het gebruik dezer gaven in het openbaar te verbieden, 1 Corinthiërs 14:26, 34.

Ten derde. De een grote zaak, waarover zij moesten profeteren, moest het oordeel wezen, dat over de Joodse natie komen zou, want dat was het voornaamste, dat Christus zelf voorzegd had, Mattheüs 24, bij zijn intrede te Jeruzalem, Lukas 19:41, en toen Hij ging sterven, Lukas 23:29, en deze oordelen zullen over hen gebracht worden om hen te straffen voor hun versmading van het Evangelie, en hun tegenstaan er van, hoewel het met zo klaarblijkelijk bewijs van waarheid tot hen gekomen is. Zij, die zich niet wilden onderwerpen aan de kracht van Gods genade, in deze wonderbare uitstorting van Zijn Geest zullen vallen en neer blijven liggen onder de uitgieting van de fiolen van Gods toorn. Die niet willen buigen, zullen breken. De verwoesting van Jeruzalem, die omstreeks veertig jaren na Christus' dood plaats had, wordt hier genoemd de grote en doorluchtige dag des Heeren, omdat hierdoor een einde kwam aan de Mozaïsche bedeling, het Levitische priesterschap en de ceremoniële wet werden er door opgeheven. Het was een verwoesting zo als nooit te voren, en nimmer daarna, over enigerlei plaats of volk gekomen is. Het was de dag des Heeren, want het was de dag Zijner wrake over dat volk wegens hun kruisiging van Christus en hun vervolging van zijn dienstknechten, het was het jaar der vergeldingen om Sions twistzaak, ja en wegens al het bloed der heiligen en martelaars, van het bloed des rechtvaardigen Abels af, Mattheüs 23:35. Het was een kleine oordeelsdag, het was een doorluchtige dag, een uitnemende dag: in Joël wordt hij een vreselijke dag genoemd, want dat was hij voor de mensen op aarde, maar hier wordt hij epiphanê genoemd, (naar de Septuaginta), een, doorluchtige, glorierijke dag, want dat was hij voor Christus in de hemel, het was zijn verschijning, aldus wordt er door Hem zelf van gesproken, Mattheüs 24:30. De ondergang, het verderf, der Joden was de verlossing der Christenen, die door hen gehaat en vervolgd werden, en daarom werd door de profeten van dien tijd dikwijls van die dag gesproken ter bemoediging van de lijdende Christenen, dat de toekomst des Heeren genaakt, de Rechter voor de deur staat, Jakobus 5:8, 9. De schrikkelijke voortekenen dezer verwoesting zijn voorzegd: Er zullen wonderen zijn in de hemel boven, de zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, en tekenen op de aarde beneden, bloed en vuur, en rookdamp. In zijn inleiding tot zijn geschiedenis der Joodse oorlogen spreekt Josephus van de tekenen en wonderen, die er aan voorafgingen, schrikkelijke donderslagen, bliksemen, en aardbevingen, er hing gedurende een geheel jaar een vurige komeet boven de stad, en een vlammend zwaard werd gezien, dat met de punt er heen gericht was, te middernacht scheen een licht over de tempel en het altaar, alsof het middag was.
Dr. Lightfoot geeft een anderen zin aan deze voortekenen: Het bloed van de Zone Gods, het vuur des Heilige Geestes, dat nu verschenen is, de rook en damp waarin Christus is opgevaren, de verduisterde zon, en de in bloed verkeerde maan ten tijde van Christus' lijden, waren luide waarschuwingen aan dat ongelovig volk om zich te bereiden op het komende oordeel over hen. Of het kan toegepast worden, en dat wel zeer terecht, op de voorafgaande oordelen zelf, waardoor die verwoesting over hen is gekomen. Het bloed wijst op de oorlogen der Joden met de naburige volken, met de Samaritanen, de Syriërs, en Grieken, in welke zeer veel bloed vergoten werd, zoals ook in hun burgeroorlogen, en de worstelingen van de oproerigen - zoals zij hen noemden - die zeer bloedig waren. Er was geen vrede voor hem, die uitging, noch voor hem, die inkwam. Het vuur en de rookdamp, hier voorzegd, zijn letterlijk gekomen in het verbranden hunner steden, en dorpen, en synagogen, en ten laatste in hun tempel. En dit verkeren van de zon in duisternis en van de maan in bloed voorspelt de ontbinding van hun regering, de burgerlijke en de Godsdienstige, en het uitblussen van al hun licht. De opmerkelijke bewaring van des Heeren volk is hier voorzegd, vers 21 :Een iegelijk, die de naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden, - waarmee een waar Christen wordt aangeduid, 1

Corinthiërs 1:2. Hij zal zalig worden, hij zal ontkomen aan het oordeel, en dat zal een type en voorproef wezen van de eeuwige zaligheid. In de verwoesting van Jeruzalem door de Chaldeeën, was er een overblijfsel, verzegeld om, ten dage van des Heeren toorn, verborgen te zijn, en in de verwoesting door de Romeinen is geen enkel Christen omgekomen. Zij, die zich onderscheiden door grote Godsvrucht, zullen onderscheiden worden door een bijzondere bewaring. En let er op. dat het behouden overblijfsel hierdoor aangeduid, en als beschreven wordt, dat zij een biddend volk zijn, zij roepen de naam des Heeren aan, hetgeen te kennen geeft, dat zij niet behouden worden door enigerlei verdienste, of gerechtigheid van henzelf, maar zuiver en alleen door de gunst van God, die verkregen moet worden op het gebed. Het is de Naam des Heeren, dien zij aanroepen, die hun sterke toren is.

B. De toepassing van deze profetie op de tegenwoordige gebeurtenis, vers 16 :Dit is het, wat gesproken is door de profeet Joël. Het is er de vervulling van, de volkomen vervulling. Dit is die uitstorting van de Geest over alle vlees, die komen zou, en wij hebben geen andere te verwachten, evenmin als wij een anderen Messias hebben te verwachten. Want gelijk onze Messias eeuwig leeft in de hemel, heersende over, en biddende voor zijn kerk op aarde, zo zal deze Geest der genade, de Voorspraak, of de Trooster, die nu overeenkomstig de belofte gegeven is, overeenkomstig diezelfde belofte met de kerk op aarde tot het einde toe blijven, al hare werken in haar en voor haar werken, voor haar en voor ieder lid van haar, de gewone en de buitengewone werken, door middel van de Schrift en van de bediening des woords.
2. Dat het de gave was van Christus, het gevolg en het bewijs van zijn opstanding en hemelvaart. Uit deze gave des Heilige Geestes neemt hij aanleiding om hun Jezus te prediken, en dit deel zijner rede leidt hij in met de plechtige toespraak, vers 22 :Gij Israëlitische mannen! hoort deze woorden. Het is een grote genade Gods, dat gij ze kunt horen, en het is uw plicht er acht op te geven. Woorden, betreffende Christus, behoren voor Israëlitische mannen, liefelijke, welaangename woorden te zijn.

Het is:
A. Een uittreksel uit het leven van Christus, vers 2
2. Hij noemt Hem Jezus de Nazarener. omdat Hij bij dien naam algemeen bekend was, maar (en dit volstond om er de smaadheid van weg te nemen) hij was een man van God, onder ulieden betoond, gelaakt en veroordeeld door mensen, maar door God erkend. God betuigde zijn goedkeuring van zijn leer door de kracht, die Hij Hem gaf om wonderen te werken. Een man, aangewezen door God, aldus wordt het door Dr. Hammond gelezen, "als een merkwaardig Man onderscheiden onder ulieden, die mij thans hoort. Hij was u gezonden, om een heerlijk, schitterend licht te wezen in uw land. Gij zelf zijt getuigen, hoe Hij vermaard is geworden door krachten, wonderen en tekenen, door werken, boven de kracht der natuur, buiten hare gewone werking en loop en er tegen indruisende, die God door Hem gedaan heeft, dat is: die Hij gedaan heeft door de Goddelijke macht, waarmee Hij was bekleed, en waarin God duidelijk en merkbaar met Hem was, want niemand kan zulke tekenen doen, zo God met hem niet is. Zie, welk een nadruk door Petrus op Christus' wonderen wordt gelegd. Het feit kan niet worden ontkend: " Zij zijn gedaan in het midden van u, in het midden van uw land, uw stad, uw plechtige vergaderingen, gelijk ook gij zelf weet. Gij zijt ooggetuige geweest van zijn wonderen, ik beroep mij op u, of gij er iets tegen inbrengen kunt, of iets kunt aanvoeren om ze te weerleggen." De gevolgtrekking, die er uit wordt afgeleid, kan niet worden betwist, de redenering is even krachtig als het bewijs, indien Hij deze wonderen gedaan heeft, dan voorzeker heeft God Hem erkend, Hem verklaard te zijn, wat Hij zelf zich verklaard heeft

te zijn, nl. De Zoon van God en de Zaligmaker der wereld, want de God der waarheid zou nooit Zijn zegel op een leugen hebben geplaatst.

B. Een bericht, of verhaal, van Zijn dood en lijden, waarvan zij slechts weinige weken geleden, ook getuigen zijn geweest, en dit was het grootste wonder van allen, dat een Man, door God betoond, aldus door Hem verlaten scheen te zijn, en een Man, aldus betoond onder het volk, en in het midden van hen, aldus ook door hen verlaten werd. Maar beide deze verborgenheden worden hier verklaard, vers 23. Zijn dood wordt beschouwd:
Ten eerste. Als de daad Gods, en in Hem was het een daad van grote genade en wijsheid. Hij heeft Hem de dood overgeleverd, niet slechts toegelaten om Hem ter dood te brengen, maar Hem overgegeven. Dit wordt verklaard in Romeinen 8:32, Hij heeft Hem voor ons allen overgegeven. En toch was Hij door God betoond, en er was in die betoning niets dat afkeuring van Hem te kennen gaf, want het is geschied door de bepaalden raad en voorkennis Gods, in oneindige wijsheid en tot heilige doeleinden, waarmee Christus zelf ingestemd heeft, en medegewerkt heeft in de middelen, die er heen leidden. Aldus moest aan de Goddelijke gerechtigheid voldaan, en moesten de zondaars behouden worden, God en de mens weer tot elkaar gebracht, en Christus zelf verheerlijkt worden. Het was niet slechts naar de wil van God, maar naar de raad van Zijn wil, dat Hij leed en stierf, naar een eeuwig raadsbesluit, dat niet veranderd kon worden. Dit heeft Hem verzoend met het kruis: Vader, Uw wil geschiede, en Vader, verheerlijk Uwen naam, laat Uw voornemen volvoerd, en het grote doel er van bereikt worden.
Ten tweede. Als de daad van het volk, en in hen was het een daad van ontzettende zonde en buitensporige dwaasheid. Het strijden tegen God om een Man te vervolgen, die door Hem als de Gunstgenoot des hemels was aangewezen, en het was strijden tegen hun eigen zegeningen om Hem te vervolgen, die de grootste zegen was van deze aarde. Dat dit Gods eeuwige raad en bedoeling is geweest, en dat Hij uit dit kwaad goed heeft doen voortkomen voor de eeuwigheid kan als geen verontschuldiging aangevoerd worden voor hun zonde, want het was hun vrij willige daad en handeling, uit een beginsel, dat zedelijk slecht was, en daarom waren het boze, of onrechtvaardige handen, waarmee gij Hem aan het kruis gehecht en gedood hebt. Het is waarschijnlijk, dat sommigen van hen, die geroepen hadden: Kruis hem, kruis hem! Of op andere wijze medeplichtig waren aan de moord, nu tegenwoordig waren, en dat Petrus dit wist.
Evenwel, het werd met recht als een nationale daad beschouwd, omdat zij geschied was zowel door de stemmen van de groten raad, als door de stemmen, het geroep van de grote volksmenigte. Als regel wordt aangenomen: Refertur ad universos quod publice fit per majorem partem - Hetgeen openlijk door het grootste deel gedaan wordt, schrijven wij toe aan allen. Hij legt het inzonderheid hun ten laste als deel uitmakende van de natie, aan wie dit bezocht zal worden, ten einde hen hierdoor tot geloof en bekering te brengen, daar dit de enige manier was om zich te onderscheiden van de schuldigen, en de schuld van zich af te wentelen.

C. Een getuigenis van zijn opstanding, waardoor de smaad van Zijn dood voor goed werd weggenomen, vers 24: Welke God opgewekt heeft, Hij, die Hem de dood heeft overgeleverd, is dezelfde, die Hem van de dood bevrijd heeft, en hiermede heeft Hij Hem een hogere erkenning gegeven dan door al de tekenen en wonderen, door Hem gewerkt. Daarom zal hij hier uitvoeriger over spreken. Hij geeft een omschrijving van Zijn opstanding: God heeft de smarten des doods ontbonden, alzo het niet mogelijk was, dat Hij van dezelve dood zou gehouden worden, oodinas - de smarten des doods, het woord wordt gebruikt voor barensweeën, en sommigen denken, dat het ziet op de angst, de

benauwdheid Zijner ziel, waarin zij geheel bedroefd was tot de dood toe. Van deze smarten en benauwdheid der ziel, dezen arbeid der ziel, heeft de Vader Hem ontbonden, toen Hij bij Zijn sterven zei: Het is volbracht.
Dr. **Goodwin** verstaat het aldus: De verschrikkingen waardoor de ziel van Heman was als de verslagenen, Psalm 88:6 - 16, hadden Christus aangegrepen, maar Hij was ze te sterk, en heeft ze verbroken. Dit was de wederoprichting Zijner ziel (en het is een grote, machtige, daad om een ziel uit de diepten van geestelijke doodsbenauwdheden op te voeren). Dit was zijn ziel in de hel niet te verlaten, zoals hetgeen volgt, dat Hij geen verderving zou zien, van de opstanding Zijns lichaams spreekt, en beiden tezamen maken de grote opstanding uit."
Dr. Lightfoot geeft hier een andere betekenis aan. "De smarten des doods ontbonden hebbende met betrekking tot allen, die in Hem geloven, heeft God Christus opgewekt, en door zijn opstanding al de macht des doods verbroken, en de benauwdheid er van voor Zijn volk weggenomen. Hij heeft de dood vernietigd, er de eigenschap van veranderd, en omdat het niet mogelijk was, dat Hij er lang door gehouden zou worden, is het ook niet mogelijk, dat zij er eeuwig door gehouden worden. De meesten brengen dit echter in verband met de opstanding van Christus' lichaam.
Maar **Dr. Hammond** toont aan, dat de Septuaginta, e, naar hen, de apostel hier, het woord gebruikt voor koorden en banden, zoals in Psalm 18:5, waarmee de metafoor (overdrachtelijke uitdrukking) van ontbinden en gehouden worden ook het best overeenkomt. Christus was voor onze schuld in de gevangenis, in de banden des doods geworpen, maar daar aan de Goddelijke gerechtigheid voldaan was, was het niet mogelijk, dat Hij er in gehouden werd, hetzij door recht of geweld, want Hij had leven in zichzelf en in zijn eigen macht, en Hij had de overste des doods overwonnen. Hij betuigt de waarheid Zijner opstanding, vers 32 :God heeft Hem opgewekt, waarvan wij allen getuigen zijn - wij apostelen, en anderen, onze metgezellen, die volkomen bekend met Hem waren voor Zijn dood, vertrouwelijke omgang met Hem hadden na zijn opstanding, met Hem gegeten en gedronken hebben. Door de nederdaling des Heilige Geestes op hen hebben zij kracht ontvangen om bekwame, getrouwe en kloekmoedige getuigen te zijn van deze zaak, in weerwil van de beschuldiging hunner vijanden, dat zij Hem gestolen hadden. Hij toont aan, dat hierdoor de Schrift wordt vervuld, en dat het, wijl de Schrift had verklaard, dat Hij moest opstaan, voordat Hij verderving zou zien, onmogelijk was, dat Hij door de dood en het graf gehouden zou worden, want David spreekt van Zijn opgewekt zijn, vers 25. De Schriftuurplaats, waarnaar hij verwijst is Psalm 16:8 - 11, die, hoewel ten dele toepasselijk op David als heilige, toch voornamelijk betrekking heeft op Jezus Christus, van wie David een type geweest is.

Hier is:
Ten eerste. De tekst volledig aangehaald, vers 25 - 28, want het was alles vervuld in Hem, en toont ons:
1. Hoe onze Heere Jezus in geheel zijn onderneming steeds het oog gericht had op Zijn Vader: Ik zag de Heere allen tijd voor mij. Hij heeft zich in alles de heerlijkheid Zijns Vaders ten doel gesteld - want Hij zag, dat Zijn lijden overvloedig tot eer van God zou strekken, en in zijn eigen blijdschap zou uitlopen. Dat stelde Hij zich voor, daarop had Hij het oog in alles wat Hij deed en leed, en het vooruitzicht hiervan heeft Hem ondersteund en gedragen, Johannes 13:31 - 32, 17:4, 5.

2. De verzekerdheid, die Hij had, dat de tegenwoordigheid en de kracht Zijns Vaders met Hem zijn zouden: Hij is aan mijn rechterhand, de hand der handeling, Hem versterkende, leidende en ondersteunende, opdat Ik niet bewogen worde, noch weggedreven van mijn

onderneming, niettegenstaande de moeilijkheden, die Ik heb te verduren." Dit was een der punten van het verbond der verlossing, Psalm 89:22, Met welken Mijn hand vast blijven zal, ook zal hem Mijn arm versterken, en daarom heeft Hij de overtuiging, dat het werk in zijn handen niet zal mislukken. Indien God aan onze rechterhand is, dan zullen wij niet bewogen worden.

3. De blijmoedigheid, waarmee onze Heere Jezus voortging met Zijn werk, niettegenstaande de smart en de benauwdheid, waar Hij door heen moest gaan. "Overtuigd zijnde, dat Ik niet zal bewogen worden, maar dat het welbehagen des Heeren door mijn hand gelukkiglijk zal voortgaan, is Mijn hart verblijd, en verheugt zich mijn tong, en is de gedachte aan mijn smart als niets voor Mij." Het was een voortdurend genot voor onzen Heere Jezus om op het einde Zijns werks te zien, en er zeker van te wezen, dat de uitkomst er van heerlijk zou zijn. Hij heeft zulk een welbehagen in zijn onderneming, dat het Hem goed doet aan het hart te bedenken, hoe de uitkomst er van beantwoorden zal aan het plan. Hij verheugde zich in de geest, Lukas 10: 21. Mijn tong verheugt zich. In de Psalm is het: mijn eer verheugt zich, hetgeen aanduidt, dat onze tong onze eer is, het vermogen om te spreken is een ere voor ons, en nooit meer, dan wanneer het gebruikt wordt om God te loven. Christus' tong verheugde zich, want toen Hij aan het einde van Zijn laatste avondmaal inging tot Zijn lijden, heeft Hij een lofzang gezongen.
4. Zijn liefelijk vooruitzicht van de gelukkige einduitkomst van Zijn dood en lijden, dit was het, dat Hem niet slechts kloekmoedig, maar blijmoedig er door heen heeft gevoerd, Hij heeft het lichaam uitgetrokken, Colossenzen 2:11, maar Mijn vlees zal rusten. Het graf zal voor het lichaam, terwijl het er in is, een rustbed wezen, en de hoop zal het een liefelijke ruste doen zijn, het zal rusten in hope, hoti, dat Gij mijn ziel in de hel niet zult verlaten, hetgeen volgt is het voorwerp Zijner hope, of liever zijn verzekerdheid er van. Dat de ziel niet zal blijven in de toestand van afgescheiden te zijn van het lichaam, want behalve nog dat dit een bezwaar is voor een menselijke ziel, die geschapen is voor het lichaam, zou het ook de voortduring zijn van de triomf des doods over Hem, die in waarheid de Overwinnaar was van de dood: Gij zult mijn ziel in de hel niet verlaten (in hades, in de onzichtbare staat, wat de eigenlijke betekenis is van hades), maar hoewel Gij haar voor een tijd derwaarts laat gaan en laat blijven, zult Gij haar toch terugroepen, Gij zult haar daar niet laten, zoals Gij er de zielen van andere mensen laat."

B. Dat het lichaam slechts een kleine tijd in het graf zal blijven: Gij zult Uwen Heilige niet overgeven om verderving te zien, het lichaam zal niet zo lang dood blijven, dat er bederf bij komt, en daarom moet het tot het leven wederkeren op, of voor, de derden dag na de dood. Christus was Gods Heilige, geheiligd en afgezonderd tot Zijn dienst in het werk der verlossing, Hij moest sterven, want Hij moest ingewijd worden door Zijn eigen bloed, maar Hij moest geen verderving zien, want Zijn dood moest Gode een liefelijke reuk wezen. Dit was afgeschaduwd door de wet op het offer, dat geen deel van het vlees, dat gegeten moest worden tot op de derden dag bewaard mocht worden, uit vreze, dat er bederf aan kwam, Leviticus 7:15 - 18.

C. Dat Zijn dood en lijden niet alleen voor Hem, maar ook voor al de Zijnen, een ingang zou wezen tot een zalige onsterfelijkheid, Gij hebt Mij de wegen des levens bekendgemaakt, en door Mij, ze bekend gemaakt aan de wereld, en ze bloot gelegd." Toen de Vader de Zoon gegeven heeft leven te hebben in zichzelf, de macht, om Zijn leven af te leggen, en het wederom te nemen, toen heeft Hij de weg des levens getoond, zowel heen, als weer, de poorten des doods waren Hem ontdekt, en de poorten van de

schaduw des doods, Job 38:17, om er heen en weer door heen te gaan, naar de gelegenheid er Hem voor des mensen verlossing toe leidde.

D. Dat al zijn smart en lijden zou eindigen in volmaakte en eeuwige gelukzaligheid: Gij zult Mij vervullen met verheuging door Uw aangezicht. Het loon, Hem voorgesteld, was blijdschap, volheid van verheuging, en dat wel in Gods aangezicht, in de gunst en bescherming, die Hij verleende aan zijn onderneming, en, om Zijnentwil, aan allen, die in Hem geloven. Het vriendelijk aanschijn, waarmee de Vader Hem ontving, toen Hij, bij zijn hemelvaart, tot de Oude van dagen kwam, vervulde Hem met onuitsprekelijke blijdschap, en dat is de vreugde onzes Heeren, in welke alle de Zijnen zullen ingaan, en in welke zij eeuwig zalig zullen zijn.

Ten tweede. De verklaring van deze tekst, inzonderheid van zo veel er van als betrekking heeft op de opstanding van Christus. Hij spreekt hen aan met een eervolle benaming: Mannen broeders, vers 29. "Gij zijt mannen, en daarom behoort gij u te laten leiden door verstand, gij zijt broeders, en daarom behoort gij vriendelijk op te nemen wat u gezegd wordt door iemand, die u na verwant is, van harte belang in u stelt en het goede voor u wenst. Vergunt mij dan nu vrij uit tot u te spreken van de patriarch David, en laat het u niet ergeren, als ik u zeg, dat het niet zo verstaan kan worden, alsof David hier van zichzelf spreekt, maar wèl, dat Hij spreekt van Christus, die komen zou." David wordt hier een patriarch genoemd, omdat hij de stamvader was van een koninklijk geslacht, en een man van groot aanzien in zijn tijd, wiens naam en gedachtenis met recht zeer dierbaar waren.
Als wij nu zijn Psalm lezen, dan moeten wij bedenken:
1. Dat hij dit niet van zichzelf kon zeggen, want hij is gestorven en begraven, en zijn graf is te Jeruzalem tot op dezen dag, dat is: tot op de dag toen Petrus van hem sprak, en zijn gebeente en as zijn in dat graf. Niemand heeft ooit beweerd, dat hij is opgestaan, en daarom heeft hij niet van zichzelf kunnen zeggen, dat hij geen verderving zou zien, want het is duidelijk, dat hij wèl verderving heeft gezien. Paulus voert dit aan, Hoofdstuk 13:35 - 37. Hoewel hij een man was naar Gods hart, is hij toch heengegaan in de weg der ganse aarde, zoals hij zelf zegt, 1 Koningen 2:2, beide in zijn dood en zijn begrafenis.
2. Daarom heeft hij het gewis gesproken als profeet, met het oog op de Messias, van wiens lijden de profeten te voren getuigd heb - ben, met de heerlijkheid daarna volgende. Dat heeft David in deze Psalm gedaan, gelijk door Petrus duidelijk wordt aangetoond.
A. David wist, dat de Messias uit zijn lendenen zou voortkomen, vers 30, dat God hem met ede gezworen had, dat Hij uit de vrucht zijner lenden, zoveel het vlees aangaat, de Christus verwekken zou, om Hem op zijn troon te zetten. Hij beloofde hem een zoon, wiens koninkrijk Hij zou bevestigen, 2 Samuel 7:12. En in Psalm 132:11 wordt gezegd: De Heere heeft David de waarheid gezworen. Bij de geboorte van onzen Heere Jezus was beloofd: "God de Heere zal Hem de troon van Zijn vader David geven", Lukas 1:32. En geheel Israël wist, dat de Messias de Zone David's zijn zou, dat is: dat Hij voor zoveel het vlees aangaat dit zijn zou door zijn menselijke natuur, want, naar de Geest, en door zijn Goddelijke natuur moest Hij David's Heere zijn, en niet zijn zoon. God, aan David gezworen hebbende, dat de Messias, beloofd aan zijn vaderen, zijn Zoon en Opvolger zou zijn, de Vrucht zijner lendenen en de Erfgenaam van zijn troon, heeft hij, bij het schrijven van zijn Psalm, dit voor ogen gehad.
B. Christus, de Vrucht zijner lendenen zijnde, en bijgevolg in zijn lendenen toen hij dezen Psalm schreef (gelijk Levi gezegd is in Abrahams lendenen te zijn, toen hij aan Melchizedek tienden gaf), moeten wij, indien hetgeen hij zegt, niet toepasselijk is op hem zelf, (en het is duidelijk, dat het niet op hem toepasselijk is) tot de gevolgtrekking komen,

dat het ziet op dien Zoon van hem, die toen nog in zijn lendenen was, in wie zijn geslacht en zijn koninkrijk tot volkomenheid en eeuwigen duur zouden komen. Als hij dus zegt, dat zijn ziel niet in de staat van afgescheiden te zijn van het lichaam gelaten zou worden, en dat zijn vlees geen verderving zou zien, dan moet dit ongetwijfeld zo verstaan worden, dat hij van de opstanding van Christus spreekt, vers 31. En gelijk Christus gestorven is naar de Schriften, zo is Hij ook opgewekt naar de Schriften, en daarvan zijn wij getuigen.

C. Hier wordt ook een blik geslagen op zijn hemelvaart. Gelijk David niet van de doden is opgestaan, zo is hij ook niet ten hemel gevaren, niet lichamelijk, zoals Christus, vers 34. En voorts, om te bewijzen, dat toen hij van de opstanding sprak, hij Christus bedoelde, merkt hij op, dat, als hij in een anderen Psalm van de volgenden stap tot zijn verhoging spreekt, duidelijk aantoont, dat hij van iemand anders spreekt, en dat die Andere zijn Heere was. Psalm 110:1. De Heere heeft gesproken tot mijn Heere, toen Hij Hem van de doden had opgewekt: Zit aan mijn rechterhand, in de hoogste waardigheid en heerschappij, U zij het bestier des koninkrijks, zowel in de voorzienigheid als in de genade, toevertrouwd, zit daar neer als Koning, totdat Ik uw vijanden of tot uw vrienden heb gemaakt, of hen tot een voetbank Uwer voeten gezet heb, vers 35. Christus is verrezen uit het graf, om nog hoger te stijgen, en daarom moet het van zijn opstanding wezen, dat David in de 16de Psalm heeft gesproken, en niet van zijn eigen opstanding, want er was geen aanleiding voor hem om uit het graf op te staan, daar hij niet bestemd was om ten hemel te varen.

D. De toepassing van deze rede over de dood, de opstanding en de hemelvaart van Christus. Zij is een verklaring van de tegenwoordige wonderbare uitstorting des Geestes in deze buitengewone gaven. Sommigen uit het volk hadden gevraagd: vers 12, Wat wil toch dit zijn? Ik zal er u de betekenis van aantonen, zegt Petrus. Deze Jezus, aan de rechterhand Gods verhoogd zijnde - zo wordt dit door sommigen gelezen - om daar neer te zitten, door de rechterhand Gods verhoogd zijnde, - zo lezen wij het - door Zijn kracht - (het komt alles op hetzelfde neer,) - en de belofte des Heilige Geestes ontvangen hebbende van de Vader, tot wie Hij was opgevaren, heeft Hij gegeven wat Hij had ontvangen, Psalm 68:19, en heeft dit uitgestort, dat gij nu ziet en hoort, want de Heilige Geest zou gegeven worden nadat Jezus verheerlijkt zou zijn, en niet te voren, Johannes 7:39. Gij ziet en hoort ons spreken in talen, die wij nooit geleerd hebben. Er was waarschijnlijk een verandering op te merken in hun voorkomen, die zij zagen, evenals zij de verandering hoorden van hun stem en wijze van spreken. Dit nu is van de Heilige Geest, wiens komst een bewijs is van Jezus' verhoging, en Hij heeft deze gave ontvangen van de Vader, om haar te verlenen aan de kerk, hetgeen Hem duidelijk aantoont als de Middelaar, of Tussenpersoon, tussen God en de kerk.

De Gave des Heilige Geestes was:
Ten eerste. Een vervulling van Goddelijke beloften, alrede gedaan, hier wordt zij genoemd de belofte des Heilige Geestes. Vele zeer grote en dierbare beloften heeft de Goddelijke macht ons gegeven, maar dit is de belofte, de belofte bij uitnemendheid, zoals die van de Messias geweest is, en dit is de belofte in welke alle anderen zijn opgesloten, vandaar dat, als God de Heilige Geest geeft aan allen, die er Hem om bidden, Lukas 11:13, Hij hun goede gaven geeft, Mattheüs 7:11. Christus heeft de belofte des Heilige Geestes ontvangen, dat is: de beloofde gave des Heilige Geestes, en haar gegeven aan ons, want al de beloften zijn in Hem ja en amen.
Ten tweede. Het was een onderpand van al de gunsten, die God verder voornemens was te schenken, wat gij nu ziet en hoort is, het begin, het onderpand van grotere dingen. Dat

bewijst hetgeen gij allen verplicht zijt te geloven, nl. dat Christus Jezus de ware Messias en Zaligmaker der wereld is. Hiermede besluit hij zijn rede, als het einde van de gehele zaak, het quod erat demonstrandum, vers 36. Zo wete dan zeker het ganse huis Israëls, dat deze waarheid thans ten volle bevestigd is, en dat wij onze volle opdracht ontvangen hebben om haar te verkondigen, dat God Hem tot een Heere en Christus gemaakt heeft, namelijk dezen Jezus, dien gij gekruist hebt. Hun was gelast om aan niemand te zeggen, dat Jezus de Christus was, dan na zijn opstanding, Mattheüs 16:20, 17:9, maar nu moet het van de daken verkondigd worden aan het ganse huis Israëls, wie oren heeft om te horen, die hore. Het wordt niet voorgesteld als waarschijnlijk, maar getuigd als zeker: zo wete dan zeker het ganse huis Israëls, en laten zij weten dat het hun plicht is om het als een getrouw woord aan te nemen:

- Ten eerste, dat God Hem verheerlijkt heeft, dien zij gekruist hebben. Dit verzwaart hun schuld, dat zij Enen gekruist hebben, dien God bedoelde te verheerlijken, Hem ter dood brachten als een bedrieger, die zulke gewichtige bewijzen had gegeven van zijn Goddelijke zending, en het verhoogt de wijsheid en de macht van God, dat, hoewel zij Hem gekruist hebben en hiermede dachten een onuitwisbaar schandmerk op Hem te hebben geplaatst, God Hem toch verheerlijkt heeft, en dat de smaadheden, die zij Hem hebben aangedaan, slechts dienden om Zijn glans en majesteit des te heerlijker te doen uitkomen.
- Ten tweede. Dat Hij Hem dermate verheerlijkt heeft, dat Hij Hem beide tot een Heere en Christus gemaakt heeft. Dat betekent hetzelfde: Hij is Heere van allen, en geen overweldiger, maar Hij is Christus, gezalfd om dit te zijn. Hij is een Heere voor de Heidenen, die vele heren hadden, en voor de Joden is Hij de Messias, waarin al zijn ambten begrepen zijn. Hij is de Koning Messias, zoals de Chaldeeuwse paraphrast Hem noemt, of zoals de engel Hem aan Daniël noemt: Messias, de Vorst, Daniël 9:25. Dat is de grote waarheid van het Evangelie, die wij hebben te geloven, dat deze Jezus, dezelfde, die te Jeruzalem gekruist was, Hij is, wie onze hulde toekomt, en van wie wij bescherming hebben te verwachten als Heere en Christus.

Handelingen 2:37 - 41

Wij hebben de grote, machtige uitwerking gezien van de uitstorting des Geestes in de invloed, die er door teweeggebracht werd op de predikers van het Evangelie. In zijn ganse leven heeft Petrus nooit met zulk een volledigheid, klaarheid en kracht gesproken als nu. Thans zullen wij een andere, gezegen de vrucht zien van de uitstorting des Geestes in de invloed, die dit had op de hoorders van het Evangelie. Van het eerste ogenblik af dat deze Goddelijke boodschap gebracht werd, is er een Goddelijke kracht van uitgegaan, en zij was krachtig door God om wonderen te doen: duizenden werden er onmiddellijk tot de gehoorzaamheid des geloofs door gebracht, het was de scepter van Gods sterkte uit Sion gezonden Psalm 110:2, 3. Wij hebben hier de eerstelingen van de groten oogst van zielen, die er voor Jezus Christus door ingezameld werden. Kom, en zie in deze verzen de verhoogde Verlosser, rijdende in deze wagens des heils, overwinnende en opdat Hij overwonne, Openbaring 6:2. In deze verzen vinden wij het woord Gods als middel om een goed werk der genade in het hart van velen te beginnen en voort te zetten, de Geest des Heeren er door werkende.

Laat ons de methode er van nagaan.

I. Zij waren verschrikt, van zonde overtuigd en tot een ernstig onderzoek bewogen, vers 37. Als zij dit hoorden, Petrus geduldig hadden aangehoord, en hem niet in de rede waren gevallen, zoals zij gewoon waren Christus in de rede te vallen. (Er was al veel gewonnen,

nu zij hun aandacht schonken aan het woord), werden zij verslagen in het hart, en in grote bekommering en verlegenheid zijnde, richtten zij zich tot de predikers met de vraag: Wat zullen wij doen? Het was treffend, dat op zulke harde harten plotseling zulk een indruk werd teweeggebracht. Hier waren Joden, opgevoed in het denkbeeld, de vaste overtuiging van de genoegzaamheid van hun godsdienst om hen zalig te maken. Zij hadden kort geleden dezen Jezus in zwakheid en versmaadheid zien kruisigen, en door hun oversten was hun gezegd. dat Hij een bedrieger was. Petrus had hen beschuldigd van de hand - een boze hand - gehad te hebben in Zijn dood, hetgeen hen in toorn tegen hem had kunnen ontsteken. En toch, na deze eenvoudige, Schriftuurlijke prediking gehoord te hebben, waren zij er ten diepste door getroffen.
1. Het veroorzaakte hun smart: Zij waren gestoken in het hart. Wij lezen van personen, wier harten berstten van toorn op de prediker, Hoofdstuk 7:54 :maar dezen hier waren gestoken in hun hart, hun hart was doorprikkeld van toorn op zichzelf wegens hun medeplichtigheid aan de dood van Christus. Petrus heeft, door hen hiervan te beschuldigen, hun geweten wakker geschud, hun diepen kommer veroorzaakt, en bij hun nadenken hierover ging hun een zwaard door het gebeente, het doorstak hen, zoals zij Christus hadden doorstoken. Als de ogen der zondaren geopend worden, dan kunnen zij niet anders dan gestoken zijn in hun hart vanwege de zonde, zij kunnen niet anders dan een innerlijke onrust gevoelen. Dit is het gescheurd zijn van het hart, Joël 2:13, het verbroken en verslagen van hart zijn, Psalm 51:19. Zij, die waarlijk bedroefd zijn om hun zonden, er zich voor schamen, en bevreesd zijn voor de gevolgen er van, zijn verslagen of gestoken in hun hart. Een steek in het hart is dodelijk, en onder deze bewegingen, of beroeringen, (zegt Paulus) ben ik gestorven, Romeinen 7:9. Al mijn vertrouwen in mezelf, mijn goede dunk van mezelf, faalde.
2. Het bracht hen er toe om een onderzoek in te stellen. Uit de overvloed van het hart, dat aldus verslagen en doorstoken was, sprak hun mond.

Merk op:
A. Tot wie zij zich richtten: Tot Petrus en de andere apostelen, sommigen tot de een, en sommigen tot een ander, aan hen legden zij hun toestand bloot, door hen waren zij tot overtuiging van zonde gekomen, en daarom verwachtten zij van hen raad en vertroosting te erlangen. Van hen beroepen zij zich niet op de schriftgeleerden en Farizeeën om zich tegen de beschuldiging der apostelen te verdedigen, nee, zij wenden zich tot hen, daar zij erkennen, dat de beschuldiging juist is, en brengen de zaak tot hen. Mannen broeders noemen zij hen, zoals Petrus hen had genoemd, vers 29, het is een benaming, door vriendschap en liefde ingegeven, veeleer dan een eretitel, "Gij zijt mannen, ziet op ons met menslievendheid, gij zijt broeders, beschouwt ons met broederlijke liefde." Evangeliedienaren zijn geestelijke artsen, zij behoren geraadpleegd te worden door hen, wier consciëntie gewond is, en het is goed voor de mensen om vrij en gemeenzaam te zijn met hun leraren, zoals mensen met hun broeders, die voor hun ziel zorgen als voor hun eigen ziel.
B. Wat zij tot hen zeggen: Wat zullen wij doen? Zij spreken als mensen, die in verlegenheid zijn, die niet weten wat te doen, zij zijn verrast en overvallen. "Is deze Jezus, dien wij gekruist hebben, beide Heere en Christus? Wat zal er dan worden van ons, die Hem gekruist hebben? Wij zijn verloren!" Er is geen ander middel om gelukkig te zijn, dan door ons rampzalig en verloren te zien. Als wij vinden, dat wij in gevaar zijn van voor eeuwig verloren te gaan, dan is er hoop, dat wij voor eeuwig behouden zullen worden, maar eerder ook niet. Zij spreken als mensen, die besloten zijn terstond te doen wat hun aangewezen zou worden te doen, zij willen geen tijd van beraad, zij willen niet uitstellen om te doen wat als gevolg uit hun overtuiging zal voortvloeien, tot een meer

gelegener tijd, zij verlangen, dat hun nu gezegd kan worden wat zij doen moeten om aan de ellende te ontkomen, waaraan zij zich blootgesteld hebben. Zij, die van zonde overtuigd zijn, wensen te weten wat de weg is tot vrede en vergeving, Hoofdstuk 9:6, 16:30.

II. Petrus en de andere apostelen zeggen hun in korte woorden wat zij doen moeten, en wat zij, dit doende, kunnen verwachten, vers 38, 39. Overtuigde zondaren moeten bemoedigd worden, en het gebrokene moet worden verbonden, Ezechiël 34:16. Er moet hun gezegd worden, dat hun toestand wel treurig, maar niet hopeloos is, er is hoop voor hen.
1. Hij toont hun hier hoe zij te handelen hebben.
A. Bekeert u, dat is een plank na de schipbreuk. "Laat de bewustheid van de schrikkelijke schuld, die gij door Christus ter dood te brengen over u gebracht hebt, u opwekken tot een berouwvol nadenken over al uw zonden (zoals het opeisen van een grote schuld al de andere schulden van een armen bankroetier aan het licht brengt) en tot een bitter berouw er van, en smart er over." Dit was dezelfde plicht, dien Johannes de Doper en Christus gepredikt hadden, en thans, nu de Geest is uitgestort, wordt nog steeds op dien plicht aangedrongen, "bekeert u, bekeert u, verandert uwen zin, uw willen, verandert uwen weg, uw wijze van leven, komt tot andere gedachten."
B. Een iegelijk van u worde gedoopt in de naam van Jezus Christus. Dat is: "Gelooft vastelijk de leer van Christus, en onderwerpt u aan zijn genade en bestuur, doet een openlijke en plechtige belijdenis hier van, en verbindt u om daarbij te blijven door u te onderwerpen aan de inzetting van de doop, weest proselieten van Christus en van Zijn heiligen Godsdienst, en verzaakt uw ongeloof." Zij moeten gedoopt worden in de naam van Jezus Christus. Zij geloofden in de Vader en in de Heilige Geest, sprekende door de profeten, maar zij moeten ook geloven in de naam van Jezus, dat Hij is de Christus, de Messias, beloofd aan de vaderen. "Neemt Jezus aan als uwen Koning, en zweert Hem door de doop hulde en trouw, neemt Hem aan als uwen Profeet, en hoort Hem, neemt Hem aan als uwen Priester, om verzoening voor u te doen", hetgeen hier inzonderheid bedoeld schijnt te zijn, want zij moeten gedoopt worden in Zijn naam tot vergeving van zonden om de wille van zijn gerechtigheid.
C. Dit wordt een iegelijk persoonlijk op het hart gedrukt. Een iegelijk van u. "Zelfs diegenen onder u, die de grootste zondaars geweest zijn, zullen, indien zij zich bekeren en geloven, welkom wezen om gedoopt te worden, en zij, die denken de grootste heiligen geweest te zijn, hebben het evenzeer nodig zich te bekeren, te geloven en gedoopt te worden. Er is in Christus genade genoeg voor ieder uwer, hoe velen gij ook zijt, en genade, die voor ieder uwer voegt. Het Israël vanouds was gedoopt in Mozes in het leger, het gehele volk van Israël toen zij onder de wolk waren en door de zee doorgegaan zijn, 1 Corinthiërs 10:1 - 2, want het verbond was nationaal, maar nu moet een iegelijk van u, onderscheidenlijk gedoopt worden in de naam van Jezus, en voor zichzelf handelen in deze grote zaak." Zie Colossenzen 1:28.

2. Hij moedigt hen aan om aldus te handelen:
A. Het zal wezen tot vergeving der zonden. Bekeert u van uw zonde, zo zal zij uw verderf niet wezen, wordt gedoopt in het geloof van Christus, en gij zult in waarheid gerechtvaardigd worden, hetgeen gij nooit door de wet van Mozes zoudt kunnen worden. Streeft hier naar, en betrouwt op Christus er voor, en gij zult het hebben. Gelijk de beker van des Heeren Avondmaal is het Nieuwe Testament in het bloed van Christus tot

vergeving van zonden, zo is de doop in de naam van Christus tot vergeving van zonden. Wordt gewassen, en gij zult gewassen zijn."
B. "Gij zult de gave des Heilige Geestes ontvangen, zowel als wij, want zij is bestemd om een algemene zegen te zijn. Sommigen van u zullen deze uitwendige gaven ontvangen, en een iegelijk van u zal, indien gij oprecht zijt in uw geloof en uw bekering, zijn genade en vertroosting ontvangen, verzegeld worden met de Heilige Geest der belofte." Allen, die vergeving van zonden ontvangen, ontvangen de gave des Heilige Geestes. Allen, die gerechtvaardigd zijn, zijn geheiligd.
C. "Uw kinderen zullen nog deel hebben, gelijk zij deel gehad hebben, in het verbond, en een recht op het uitwendig zegel er van. Komt tot Christus, om deze onschatbare weldaden te ontvangen, want de belofte van de vergeving der zonden, en de gave des Heilige Geestes is voor u en uw kinderen, vers 39. Het was zeer uitdrukkelijk: Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten, Jesaja 44:3, en in Jesaja 59:21, Mijn Geest, die op u is, en mijn woorden, die Ik in uwen mond gelegd heb, die zullen van uwen mond niet wijken, noch van de mond van uw zaad, noch van de mond van het zaad uws zaads. Toen God met Abraham een verbond aanging, zei Hij: Ik zal u zijn tot een God, en uw zaad na u, Genesis 17:7, en dienovereenkomstig heeft ieder Israëliet zijn zoon ten achtsten dage doen besnijden. Nu voegt het een Israëliet, om, wanneer hij door de doop in een nieuwe bedeling is gekomen van dat verbond, te vragen: "Wat moet er met mijn kinderen geschieden? Moeten zij buiten geworpen worden, of met mij in het verbond worden opgenomen?" "Voorzeker moeten zij er met u in opgenomen worden", zegt Petrus, "want de belofte, die grote belofte, dat God uw God zal zijn, is thans even zeer als ooit te voren, voor u en uw kinderen."
D. "Hoewel de belofte zich nog, evenals vroeger uitstrekt tot uw kinderen, is zij toch nu niet, zoals zij vroeger geweest is, tot u en hen beperkt, want de weldaad er van is bedoeld en bestemd voor allen, die daar verre zijn", wij kunnen er bijvoegen: en tot hun kinderen, want de zegen van Abraham komt tot de Heidenen in Christus Jezus, Galaten 3:14. De belofte heeft langen tijd behoord aan de Israëlieten, Romeinen 9:4, maar nu is zij gezonden aan hen, die verre zijn, de verst verwijderde stammen der Heidenen, en ook tot een iegelijk van hen, tot allen, die daar verre zijn. Tot dit algemene moet nu de volgende beperking gebracht worden: zo velen - zo vele bijzondere, of afzonderlijke personen van elke natie - als er de Heere, onze God, toe roepen zal, krachtdadig zal roepen tot gemeenschap met Jezus Christus. God kan zijn roeping doen reiken tot hen, die nog zo verre zijn, en niemand komt, dan die Hij geroepen heeft.

III. Deze aanwijzingen worden gevolgd door een nodige waarschuwing, vers 40. Met veel meer andere woorden, van dezelfde strekking, betuigde hij Evangeliewaarheden, en vermaande hij hen tot Evangelieplichten. Nu het woord begon te werken, volgde hij het, hij had veel gezegd in weinige woorden, vers 38, 39, en hetgeen, naar men zou denken, alles bevatte, en toch had hij nog meer te zeggen. Als wij de woorden gehoord hebben, die ons goed hebben gedaan aan onze ziel, dan kunnen wij niet anders dan wensen nog meer te horen, nog zeer velen van zulke woorden te horen. Onder anderen zei hij (en hij scheen hun dit ingeprent te hebben): Wordt behouden van dit verkeerd geslacht. Wees los van hen. De ongelovige Joden waren een verkeerd geslacht, verdorven en hardnekkig. Zij wandelden in tegenheid met God en de mensen, 1 Thessalonicenzen 2:15, zij waren gehuwd aan de zonde en getekend tot verderf. Wat hen nu betreft:
1. "Benaarstigt u om u te behouden van hun verderf, opdat gij er niet mede in begrepen zijt en deze dingen moogt ontvlieden" (zoals de Christenen ze ook ontvloden zijn.) Bekeert u, en wordt gedoopt, en dan zult gij geen deelgenoten zijn met hen, met wie gij deelgenoten waart in zonde." Raap mijn ziel niet weg met de zondaren.

2. Te dien einde moet gij niet met hen blijven in hun zonde, volhardt niet met hen in hun ongeloof. Behoudt u, dat is: scheidt u van hen af, onderscheidt u van dit verkeerd geslacht. Wees gij niet weerspannig, gelijk dat weerspannig huis, hebt geen deel aan hun zonde, opdat gij niet deelt in hun plagen." Ons af te scheiden van goddeloze mensen is het enige middel, om ons van hen te behouden, al is het ook, dat wij ons hierdoor blootstellen aan hun woede en vijandschap, zullen wij ons in werkelijkheid toch van hen behouden, want, als wij bedenken waar zij zich heen spoeden, dan zullen wij zien, dat het beter is om de moeite te hebben van tegen hun' stroom in te zwemmen, dan in gevaar te zijn van met hun stroom afgevoerd te worden. Zij, die zich bekeren van hun zonden, en zich overgeven aan Jezus Christus, moeten hun oprechtheid doen blijken door de vertrouwelijke omgang met slechte mensen af te breken. Wijkt van mij, gij boosdoeners, is de taal van iemand, die besloten is de geboden zijns Gods te bewaren, Psalm 119:115. Wij moeten ons van hen behouden, hetgeen te kennen geeft, dat wij hen met afkeer en heilige vreze moeten mijden, zoals wij ons van een vijand zouden behouden, die ons zoekt te verderven, of van een huis, dat door de pest is besmet.

IV. Hier is de gelukkige uitslag hiervan, vers 41. De Geest werkte met het woord, en heeft er wonderen door gewerkt. Velen van diezelfde personen, die ooggetuigen geweest waren van de dood van Christus en van de wonderen, die er bij plaats hadden, zonder er door getroffen te zijn, werden nu diep aangedaan door de prediking des woords, want deze is het, die een kracht Gods is tot zaligheid.
1. Zij ontvingen het woord, en dan alleen doet het woord ons goed, als wij het wezenlijk ontvangen, het aannemen en welkom heten. Zij erkenden het overtuigende er van, en namen er de aanbiedingen van aan.
2. Zij hebben het gaarne aangenomen. Herodes heeft het woord gaarne gehoord, maar dezen hebben het gaarne aangenomen, zij waren niet slechts blijde dat zij het hadden om aan te nemen, maar blijde, dat zij door Gods genade bekwaam waren gemaakt om het aan te nemen, hoewel het een verootmoedigend, hart veranderend woord voor hen was, en hen bloot zal stellen aan de vijandschap hunner landslieden.
3. Zij werden gedoopt, gelovende met het hart, hebben zij belijdenis gedaan met de mond, en zich door de heilige plechtigheid, die Hij had ingesteld, geschaard onder zijn discipelen. En hoewel Petrus had gezegd: "wordt gedoopt in de naam van de Heere Jezus" (omdat de leer van Christus de tegenwoordige waarheid was), hebben wij toch reden te geloven, dat bij hun doop geheel de formule, door Christus voorgeschreven, gebruikt was, en dat zij dus gedoopt werden in de naam des Vaders, des Zoons, en des Heilige Geestes, zij, die het Christelijk verbond aannemen, behoren de Christelijke doop te ontvangen.
4. Hierdoor werden zij ten getale van omtrent drie duizend zielen op die dag tot de discipelen toegedaan. Al degenen, die de Heilige Geest hadden ontvangen, gebruikten hun tong om te prediken, en hun handen om te dopen, want het was een tijd om ijverig werkzaam te zijn, nu er zulk een oogst was in te zamelen. De bekering van deze drie duizend door deze woorden was een groter werk dan de spijziging van vier of vijf duizend met enkele broden. Nu begon Israël na de dood van Jozef te vermenigvuldigen. Zij worden gezegd drie duizend zielen te zijn (welk woord gemeenlijk gebruikt wordt voor personen, als vrouwen en kinderen zijn inbegrepen met de mannen, zoals Genesis 14:2
1. Geef mij de zielen, en Genesis 46:27, zeventig zielen, hetgeen aanduidt, dat zij, die hier gedoopt werden, niet zo vele mannen waren, maar hoofden van gezinnen, die met hun kinderen en dienstboden, drie duizend gedoopten uitmaakten. Dezen werden tot hen toegedaan. Zij, die aan Christus worden toegevoegd, worden toegedaan tot zijn discipelen

en met hen samengevoegd. Als wij God aannemen tot onze God, dan moeten wij Zijn volk aannemen als ons volk.

Handelingen 2:42 - 47
Wij spreken dikwijls van de oorspronkelijke kerk en beroepen ons op haar en op hare geschiedenis, in deze verzen hebben wij de geschiedenis van de wezenlijke oorspronkelijke kerk, van hare eerste dagen, toen zij in hare kindsheid was, maar die staat van kindsheid was de staat van hare grootste onschuld.
I. Zij hielden zich nauwgezet aan de heilige inzettingen, en waren overvloedig in alle voorbeelden van vroomheid en Godsvrucht, want het Christendom zal de ziel neigen tot gemeenschap met God in al die wegen en middelen, waarin Hij ons bescheiden heeft Hem te ontmoeten, en beloofd heeft ons te zullen ontmoeten.
1. Zij waren naarstig en standvastig in hun bijwonen van de prediking des woords. Zij volhardden in de leer der apostelen, en hebben haar nooit verzaakt of verlaten, of, zoals wij het ook kunnen lezen: zij bleven volstandig bij het onderwijs der apostelen, bij de doop, die hun geleerd was, en zij waren gewillig, om onderwezen te worden. Zij, die hun namen aan Christus hebben overgegeven, moeten nauwgezet zijn in het horen van Zijn woord, want daardoor geven wij Hem ere, en bouwen wij ons op in ons allerheiligst geloof.

2. Zij onderhielden de gemeenschap der heiligen. Zij volhardden in de gemeenschap, vers 42, en dagelijks volhardden zij eendachtig in de tempel, vers 46. Zij koesterden niet slechts een wederzijdse genegenheid voor elkaar, maar gingen veel met elkaar om, zij waren veel en dikwijls tezamen. Toen zij zich terugtrokken van het verkeerdgeslacht, zijn zij geen kluizenaars gaan worden, maar gingen vertrouwelijk met elkaar om, gebruikten alle gelegenheden om samen te komen, overal, waar gij een discipel zaagt, zaagt gij er meer, want "soort zoekt soort." Zie, hoe lief deze Christenen elkaar hadden. Zij waren bezorgd voor elkaar, sympathiseerden met elkaar, trokken zich van harte elkanders belangen aan. Zij hadden gemeenschap met elkaar in hun Godsverering. Zij kwamen samen in de tempel, dat was hun plaats van bijeenkomst, want mede - gemeenschap met God is de beste gemeenschap, die wij met elkaar kunnen hebben, 1 Johannes 1:3.

Merk op:
A. Zij waren dagelijks in de tempel, niet slechts op de sabbatdagen en op de plechtige feestdagen, maar ook op andere dagen, elke dag. De aanbidding Gods moet ons dagelijks werk zijn, en, als er de gelegenheid toe is, hoe meer dit openlijk gedaan wordt, hoe beter. God bemint de poorten van Sion, en wij moeten ze ook beminnen.
B. Zij waren eendrachtig, niet slechts was er geen onenigheid of twisting onder hen, maar er was veel heilige liefde, en zij hebben zich van harte verenigd tot de openbaren eredienst. Wèl ontmoetten zij de Joden in de tempelvoorhoven, maar de Christenen hielden zich bij elkaar en waren eensgezind in hun afzonderlijke Godsverering.

3. Zij verenigden zich dikwijls voor de inzetting van het Heilig Avondmaal. Zij volhardden in de breking des broods voor de viering van de gedachtenis van de dood huns Meesters, als degen n, die zich hun betrekking tot, en hun afhankelijkheid van, Christus en dien gekruisigd, niet schaamden. Zij konden de dood van Christus niet vergeten, en toch bleven zij die gedachtenis van Hem vieren, deden het voortdurend, omdat het een inzetting was van Christus om aan de volgende eeuwen der kerk overgeleverd te worden. Zij braken brood van huis tot huis. Zij achtten het niet voegzaam om het Avondmaal in de tempel te vieren, want het was een bijzonder Christelijke instelling, en daarom bedienden

zij het in particuliere huizen, waar zij dan zulke huizen van de bekeerde Christenen voor kozen, als die het meest geschikt waren, om er ook de naburen te ontvangen, en zij gingen van de een naar de andere van deze kleine synagogen, of kapellen, huizen, waarin kerken waren, en daar vierden zij het Avondmaal met hen, die er gewoonlijk samenkwamen om God te aanbidden.

4. Zij volhardden in de gebeden. Nadat de Geest was uitgestort, hebben zij, evenals te voren, toen zij er op wachtten, volhard in de gebede, want het gebed zal nooit ophouden, voor het als verzwolgen wordt in eeuwigdurende lofzeggingen. Het breken des broods komt tussen het woord en het gebed, want het staat met die beiden in verband, en is voor beiden een hulpe. Des Heeren Avondmaal is een prediking voor het oog, en een bevestiging voor ons van Gods woord, het is een aanmoediging van ons gebed, en een plechtige uitdrukking van de instemming onzer ziel met God. 5. Zij waren overvloedig in dankzegging, voortdurend prezen zij God, vers 47. Dit behoort een deel uit te maken van ieder gebed, en moet niet als in een hoek worden gedrongen. Zij, die de gave des Heilige Geestes hebben ontvangen, zullen overvloedig zijn in lof.

II. Zij waren liefdevol jegens elkaar, en zeer vriendelijk, hun weldadigheid was even uitnemend als hun Godsvrucht, en doordat zij zich tezamen verenigden in het waarnemen der heilige inzettingen, werden hun harten aan elkaar verbonden, en werden zij elkaar zeer dierbaar.
1. Zij kwamen dikwijls bijeen voor Christelijke gesprekken, vers 44. Allen, die geloofden, waren bijeen, niet al de duizenden aan een plaats (dit was niet doenlijk), maar, zoals Dr. Lightfoot het verklaart, zij bleven bijeen in verscheidene gezelschappen, of vergaderingen, naar gelang van hun taal, hun natie, of van andere omstandigheden, die hen tezamen brachten en tezamen hielden. En aldus verenigd zijnde, wijl zij zich afgezonderd hielden van hen, die niet geloofden, en wijl zij dezelfde belijdenis hadden en dezelfde Godsdienstplichten uitoefenden, werden zij gezegd bijeen te zijn epi to auto. Zij vergezelden zich met elkaar, en aldus hebben zij hun wederzijdse liefde uitgedrukt en vermeerderd.
2. Zij hadden alle dingen gemeen, zij hadden misschien een gemene tafel (zoals de Spartanen vanouds) ter bevordering van vertrouwelijkheid, matigheid en vrijheid van gesprekken. Zij aten tezamen, opdat zij, die veel hadden, minder zouden hebben en aldus bewaard zouden blijven voor de verzoeking van de overvloed, en zij, die weinig hadden, des te meer zouden hebben, en aldus bewaard zouden blijven voor de verzoeking aan armoede en gebrek verbonden. Of, er was zulk een belangstelling in elkaar, en zulk een bereidwilligheid om elkaar te helpen, naar dat de gelegenheid er zich toe aanbood, dat gezegd kon worden: Zij hadden alle dingen gemeen, overeenkomstig de wet der vriendschap, de een had geen gebrek aan hetgeen de ander had, want hij kon het hebben door er om te vragen.
3. Zij waren zeer blijmoedig, en zeer edelmoedig in het gebruik van hetgeen zij hadden. Behalve het Godsdienstige in hun heilige maaltijden (hun breking des broods van huis tot huis) blijkt daar ook veel van in hun gewone maaltijden, zij aten tezamen met verheuging en eenvoudigheid des harten. Zij brachten het liefelijke van Gods tafel aan hun eigen tafel, hetgeen in tweeërlei opzicht een goede uitwerking op hen had:

A. Het maakte hen aangenaam, en verruimde hun hart door heilige vreugde, zij aten hun brood met verheuging, en dronken hun wijn van goeder harte, wetende, dat God thans een behagen had aan hun werken. Niemand heeft zulk een reden om goedsmoeds te zijn als goede Christenen.

B. Het maakte hen zeer vrijgevig voor hun arme broederen, en verruimde hun hart in liefdadigheid. Zij aten tezamen met verheuging en eenvoudigheid des harten - met edelmoedigheid des harten, zoals sommigen dit lezen. Zij aten hun stukken niet alleen, maar heetten de armen welkom aan hun tafel, niet onwillig of met tegenzin, maar met zo hartelijke gewilligheid als maar mogelijk was. Het betaamt Christenen om mild van hart te wezen, voor alle goed werk overvloedig te zaaien, als degenen, in wie God overvloedig gezaaid heeft, en die aldus hopen te oogsten. Zij legden een fonds aan voor liefdadige doeleinden, vers 45. Zij verkochten hun goederen en have. Sommigen verkochten hun landerijen en huizen, anderen hun levende have en hun huisraad, en verdeelden dezelve, dat is: het geld, aan hun broederen, naar dat elk van node had. Dit was geen te niet doen van de eigendom, maar van zelfzucht (zoals **Ds. Baxter** zegt). Hiermede hadden zij waarschijnlijk het gebod op het oog, dat Christus de rijken jongeling had gegeven, als een toetssteen voor zijn oprechtheid, Verkoop wat gij hebt, en geef het de armen. Niet dat dit bedoeld was als een voorbeeld om een verbindende regel te zijn, alsof alle Christenen, aan alle plaatsen en in alle tijden verplicht en gehouden waren om hun goederen te verkopen, en het geld voor liefdadige doeleinden te geven. Want daarna heeft Paulus in zijn brieven dikwijls gesproken van het onderscheid tussen rijk en arm, en Christus heeft gezegd, dat wij de armen altijd met ons hebben, en zullen hebben, en de rijken moeten hun altijd goed doen uit de renten, voordelen en opbrengsten van hun goederen, en zij maken zich onbekwaam om dit te doen, indien zij ze verkopen en alles tegelijk weggeven.

Maar hier was het een buitengewoon geval.
A. Zij waren onder geen verplichting van een gebod Gods om dit te doen, zoals blijkt uit hetgeen Petrus zei tot Ananias, Hoofdstuk 5:4 :Was het niet in uw macht? Maar het was een prijzenswaardig voorbeeld van hun verheven zijn boven de wereld, hun geringachting er van, hun verzekerdheid van een andere wereld, hun mededogen met de armen en hun groten ijver om het Christendom te bevorderen, hun koesteren en opkweken er van in deszelfs kindsheid. De apostelen hebben alles verlaten om Christus te volgen, en zij zullen zich geheel geven aan de prediking des woords en het gebed, en er moet iets gedaan worden voor hun onderhoud, zodat deze buitengewone vrijgevigheid was als die van Israël in de woestijn voor de bouw van de tabernakel, welke vrijgevigheid toen bedwongen moest worden, Exodus 36:5, 6. Onze regel is: te geven naar dat God ons gezegend heeft, maar in zulk een buitengewoon geval, als dit was, zijn diegenen te prijzen, die geven boven vermogen, 2 Corinthiërs 8:3.
B. Het waren Joden, die dit deden, en zij, die in Christus geloofden, moesten geloven, dat het Joodse volk weldra vernietigd zou worden, en dat er dan een einde gemaakt zou worden aan het bezit van land en goed, en in dit geloof verkochten zij ze voor de tegenwoordige dienst van Christus en zijn kerk.

III. God zegende hen, en gaf hun merkbare tekenen van zijn tegenwoordigheid, vers 43. Vele wonderen en tekenen geschiedden door de apostelen, waardoor hun leer bevestigd werd en onweerlegbaar bewezen van God te zijn. Zij, die wonderen konden werken, zouden zichzelf, en de armen, die onder hen waren, op wonderdadige wijze hebben kunnen onderhouden, zoals Christus met een weinig spijze duizenden gevoed heeft. Maar het was evenzeer tot heerlijkheid Gods, dat het gedaan werd door een wonder van genade (der mensen hart neigende om hun goederen te verkopen om dit te doen) als wanneer het door een wonder in de natuur was geschied. Maar het was niet alles wat de Heere voor hen deed, dat Hij hun macht gaf om wonderen te werken. Hij deed dagelijks tot de gemeente die zalig werden. Het woord in hun mond deed wonderen, en God zegende hun

pogingen tot vermeerdering van het getal der gelovigen. Het is Gods werk zielen toe te doen tot de gemeente, en het is beide voor leraren en gewone Christenen een grote vertroosting dit te zien.

IV. Het volk, zij die nog buiten waren en toezagen, kwam onder de invloed ervan.
1. Zij vreesden hen, zij hadden eerbied voor hen, vers 43, een vreze kwam over alle ziel, dat is: over zeer velen, die de wonderen en tekenen zagen, gewerkt door de apostelen, en die vreesden, dat het rampen zou brengen over het volk indien zij niet naar behoren geëerbiedigd werden. Het gewone volk had ontzag voor hen, zoals Herodes Johannes vreesde. Hoewel er geen uiterlijke pracht of praal aan hen was, die uitwendige eerbied afdwong, zoals de lange klederen der schriftgeleerden de begroetingen op de markt voor hen verkregen, hadden zij toch overvloedige geestelijke gaven, die waarlijk eerbiedwaardig waren en de mensen eerbied voor hen inboezemden. Een vreze kwam over alle ziel, hun ontzagwekkende prediking en hun leven oefenden een groten invloed uit op de zielen des volks.
2. Zij vonden genade bij hen. Hoewel wij reden hebben te geloven, dat er ook onder hen waren, die hen haatten en verachtten (wij zijn er zeker van, dat de Farizeeën en overpriesters dit deden) waren de meesten hun toch vriendelijk gezind - zij hadden genade bij het ganse volk. Christus was zo heftig aangevallen door een omgekochte volksmenigte, die riep: Kruis hem, kruis hem, dat men zou denken, dat zijn leer en zijn volgelingen wel nooit enigen invloed op het volk zouden verkrijgen. En toch zien wij hier, hoe zij genade hadden bij allen, waaruit blijkt, dat hun vervolgen van Christus hun was opgedrongen door de kunstgrepen der priesters, en nu had het gezond verstand weer de bovenhand bij hen. Ongeveinsde Godsvrucht en barmhartigheid dwingen eerbied af, en blijmoedigheid in het dienen van God zal de Godsdienst aanbevelen bij hen, die nog buiten zijn. Sommigen lezen het: Zij hadden liefde voor al het volk, charin echontes pros holon ton laon, zij hebben hun liefde niet beperkt tot hen, die van hun eigen gemeenschap waren, nee, zij was katholiek, dat is: algemeen, en strekte zich ver uit, en dit heeft hen zeer aanbevolen bij het volk.
3. Zij kwamen tot hen over. Dagelijks kwamen dezen en genen tot hen, hoewel niet in zo groten getale als de eerste dag, en het waren de zodanige, die zalig werden. Zij, die door God tot de eeuwige zaligheid verordineerd zijn, zullen eenmaal krachtdadig tot Christus gebracht worden, en zij, die tot Christus gebracht worden, worden toegedaan tot de gemeente in een heilig verbond door de doop, en in heilige gemeenschap door andere inzettingen.

HOOFDSTUK 3

1 Petrus nu en Johannes gingen tezamen op naar de tempel, omtrent de ure des gebeds, zijnde de negende ure; 2 En een zeker man, die kreupel was van zijner moeders lijf, werd gedragen, welken zij dagelijks zetten aan de deur des tempels, genaamd de Schone, om een aalmoes te begeren van degenen, die in de tempel gingen; 3 Welke, Petrus en Johannes ziende, als zij in de tempel zouden ingaan, bad, dat hij een aalmoes mocht ontvangen. 4 En Petrus, sterk op hem ziende, met Johannes, zeide: Zie op ons. 5 En hij hield de ogen op hen, verwachtende, dat hij iets van hen zou ontvangen. 6 En Petrus zeide: Zilver en goud heb ik niet, maar hetgeen ik heb, dat geve ik u; in de Naam van Jezus Christus, de Nazaréner, sta op en wandel! 7 En hem grijpende bij de rechterhand richtte hij hem op, en terstond werden zijn voeten en enkelen vast. 8 En hij, opspringende, stond en wandelde, en ging met hen in de tempel, wandelende en springende, en lovende God. 9 En al het volk zag hem wandelen en God loven. 10 En zij kenden hem, dat hij die was, die om een aalmoes gezeten had aan de Schone poort des tempels; en zij werden vervuld met verbaasdheid en ontzetting over hetgeen hem geschied was.

11 En als de kreupele, die gezond gemaakt was, aan Petrus en Johannes vasthield, liep al het volk gezamenlijk tot hen in het voorhof, hetwelk Salomo's voorhof genaamd wordt, verbaasd zijnde. 12 En Petrus, dat ziende, antwoordde tot het volk: Gij Israëlietische mannen, wat verwondert gij u over dit, of wat ziet gij zo sterk op ons, alsof wij door onze eigen kracht of godzaligheid dezen hadden doen wandelen? 13 De God Abrahams, en Izaks, en Jakobs, de God onzer vaderen, heeft Zijn Kind Jezus verheerlijkt, Welken gij overgeleverd hebt, en hebt Hem verloochend, voor het aangezicht van Pilatus, als hij oordeelde, dat men Hem zoude loslaten. 14 Maar gij hebt de Heilige en Rechtvaardige verloochend, en hebt begeerd, dat u een man, die een doodslager was, zou geschonken worden; 15 En de Vorst des levens hebt gij gedood, Welken God opgewekt heeft uit de doden; waarvan wij getuigen zijn. 16 En door het geloof in Zijn Naam heeft Zijn Naam dezen gesterkt, dien gij ziet en kent; en het geloof, dat door Hem is, heeft hem deze volmaakte gezondheid gegeven, in uw aller tegenwoordigheid.

17 En nu, broeders, ik weet, dat gij het door onwetendheid gedaan hebt, gelijk als ook uw oversten. 18 Maar God heeft alzo vervuld, hetgeen Hij door de mond van al Zijn profeten te voren verkondigd had, dat de Christus lijden zou. 19 Betert u dan, en bekeert u, opdat uw zonden mogen uitgewist worden; wanneer de tijden der verkoeling zullen gekomen zijn van het aangezicht des Heeren, 20 En Hij gezonden zal hebben Jezus Christus, Die u tevoren gepredikt is; 21 Welken de hemel moet ontvangen tot de tijden der wederoprichting aller dingen, die God gesproken heeft door de mond van al Zijn heilige profeten van alle eeuw. 22 Want Mozes heeft tot de vaderen gezegd: De Heere, uw God, zal u een Profeet verwekken, uit uw broederen, gelijk mij; Dien zult gij horen, in alles, wat Hij tot u spreken zal. 23 En het zal geschieden, dat alle ziel, die dezen Profeet niet zal gehoord hebben, uitgeroeid zal worden uit den volke. 24 En ook al de profeten, van Samuel aan, en die daarna gevolgd zijn, zovelen als er hebben gesproken, die hebben ook deze dagen te voren verkondigd. 25 Gijlieden zijt kinderen der profeten, en des verbonds, hetwelk God met onze vaderen opgericht heeft, zeggende tot Abraham: En in uw zaad zullen alle geslachten der aarde gezegend worden. 26 God, opgewekt hebbende Zijn Kind Jezus, heeft Denzelven eerst tot u gezonden, dat Hij ulieden zegenen zou, daarin dat Hij een iegelijk van u afkere van uw boosheden.

In dit hoofdstuk hebben wij een wonder en een leerrede: het wonder gewrocht om de weg te bereiden voor de leerrede, ter bevestiging van de leer. die gepredikt zal worden, en er de weg voor te bereiden in het hart des volks, en daarna de leerrede ter verklaring van het wonder, en de grond te bezaaien, die er door omgeploegd was.

I. Het wonder bestond in de genezing van een man, die van zijn geboorte af lam was geweest, en dat wel door het spreken van een woord, vers 1 - 8, en de indruk, hierdoor teweeggebracht op het volk, vers 9 - 11.

II. Het doel van de leerrede, die hierop werd uitgesproken, was het volk tot Christus te brengen, hen er toe te brengen om zich te bekeren van hun zonde van Hem te kruisigen, vers 12 - 19, in Hem te geloven, nu Hij verheerlijkt is, en in te stemmen met des Vaders

bedoeling in Hem te verheerlijken, vers 20 - 26. Het eerste gedeelte der leerrede opent de wonde, het laatste wijst het geneesmiddel aan.

Handelingen 3:1 - 11
In hoofdstuk 2:43 werd ons in het algemeen gezegd, dat vele wonderen en tekenen geschiedden door de apostelen, welke niet geschreven zijn in dit boek, maar hier is er ons een van gegeven als een voorbeeld. Gelijk zij wonderen werkten, niet aan iedereen, naar gelang iedereen ze nodig had, maar naar gelang de Heilige Geest er hun aanwijzing toe gaf ter beantwoording aan het doel van hun opdracht, zo zijn ook al de wonderen, die zij werkten, niet in dit boek geschreven, maar zijn alleen de zodanige vermeld, als de Heilige Geest geschikt oordeelde ter beantwoording aan het doel der gewijde geschiedenis.

I. De personen, door wie dit wonder werd gewrocht, waren Petrus en Johannes, twee der voornaamste onder de apostelen. Zij waren dit reeds in Christus' tijd, de een meestal de woordvoerder van het gezelschap, de ander de gunstgenoot zijns Meesters, en zij bleven dit. Toen, na de bekering van duizenden, de gemeente verdeeld was in onderscheidene groepen, of gezelschappen, zijn Petrus en Johannes wellicht de voorgangers geweest van die afdeling, welke door Lukas werd bezocht, of waartoe hij behoorde, vandaar dat hij meer in het bijzonder verhaalt wat zij spraken en deden, gelijk later wat Paulus zei en deed, toen hij zich bij hem aansloot en hem vergezelde, beiden waren echter bedoeld als voorbeelden van hetgeen ook de andere apostelen gedaan hebben. Petrus en Johannes hadden ieder een broeder onder de twaalven, met wie zij samengevoegd werden bij hun uitzending, maar nu schijnen zij nog inniger samenverbonden aan elkaar, dan zij aan hun broeder waren, want de band der vriendschap is soms sterker dan die der bloedverwantschap: er is een liefhebber, die meer aankleeft dan een broeder. Petrus en Johannes schijnen zeer bijzonder en innig vertrouwelijk met elkaar, na Christus' opstanding, meer dan te voren, Johannes 20:
2. De reden hiervan (indien het mij geoorloofd is een gissing te wagen) zou kunnen wezen, dat Johannes, een discipel, die geheel liefde was, zich meer medelijdend betoond heeft met Petrus bij zijn val en zijn berouw, en meer teder jegens hem bij zijn bitter wenen, dan de andere apostelen, en vuriger was in zijn verlangen om hem hersteld te zien in de geest der zachtmoedigheid, waardoor hij zeer dierbaar werd aan Petrus, en het was een goed bewijs, dat Petrus nadat zijn berouw door God aangenomen was, dat Christus' gunstgenoot zijn boezemvriend is geworden. David heeft, na zijn val gebeden: Laat hen tot mij keren, die U vrezen, Psalm 119:79.

II. Tijd en plaats worden hier vermeld:
1. Het was in de tempel, waarheen Petrus en Johannes tezamen opgingen, omdat het de plaats der samenkomst was. Dáár waren de scholen van vissen, onder welke het Evangelienet uitgeworpen moest worden, inzonderheid gedurende het Pinksterfeest, omtrent welken tijd wij kunnen veronderstellen, dat het heeft plaats gehad. Het is goed om op te gaan naar de tempel en deel te nemen aan de openbare inzettingen, en het is liefelijk om tezamen op te gaan naar de tempel: Ik verblijde mij in degenen, die tot mij zeggen: Wij zullen in het huis des Heeren gaan. Het beste gezelschap is gezelschap in de aanbidding Gods.
2. Het was omtrent de ure des gebeds, een der uren bestemd voor de openlijke Godsverering en door de Joden waargenomen. Tijd en plaats zijn twee noodzakelijke omstandigheden bij iedere daad, of handeling, die bepaald moeten worden door overeenstemming en naar dit het meest geschikt is voor stichting. Met betrekking tot de openbaren eredienst moet er een huis des gebeds wezen en een ure des gebeds. De

negende ure, dat is: drie uur na de middag, was een der uren van gebed onder de Joden, negen uur des morgens, en twaalf uur des middags waren de andere twee. Zie Psalm 55:18, Daniël 6:11. Het is nuttig voor Christenen om hun vaste uren des gebeds te hebben, in zo ver het kan dienen om hen aan dien plicht te herinneren, zonder daarbij hun geweten te binden: Alles is schoon op zijn tijd.

III. De zieke, op wie deze wonder - genezing gewerkt werd, wordt hier beschreven, vers 2. Hij was een arme, kreupele bedelaar aan de poort des tempels.
1. Hij was kreupel, niet door een ongeval, maar kreupel geboren, hij was kreupel van zijner moeders lijf, door een kwaal van verlamming, die zijn leden verzwakte, want in de beschrijving zijner genezing wordt gezegd: zijn voeten en enkelen werden vast, vers 7. Nu en dan komen zulke treurige toestanden voor, en wij behoren er innig medelijden mede te gevoelen. Zij zijn bedoeld om ons te tonen wat wij allen in geestelijken zin van nature zijn: zonder kracht, kreupel van onze geboorte af, niet in staat om in de dienst van God te werken of te wandelen.

2. Hij was een bedelaar. Niet in staat om te werken voor zijn brood, moet hij leven van aalmoezen, zodanige zijn Gods armen. Hij werd dagelijks door zijn vrienden aan de deur des tempels gezet, een treurig schouwspel, onbekwaam om iets anders voor zichzelf te doen dan een aalmoes te begeren van degenen, die in de tempel gingen, of er uit kwamen. Er was een samenstroming van goede, vrome lieden, van wie liefdadigheid verwacht kon worden en een samenkomst van zulke mensen op een tijd, wanneer men kon hopen, dat zij in de besten gemoedstoestand waren. Dáár werd hij dus nedergezet. Zij, die behoeftig zijn, en niet kunnen werken, moeten zich niet schamen te bedelen. Hij zou daar niet nedergezet zijn, en dat nog wel dagelijks, indien hij niet gewoon was dagelijks iets te ontvangen. Onze gebeden en onze aalmoezen behoren samen te gaan. Zo was het met die van Cornelius, Hoofdstuk 10:4. Voorwerpen van barmhartigheid moeten ons inzonderheid welkom zijn, als wij opgaan naar de tempel om te bidden. Het is zo jammer, dat er onder de gewone bedelaars aan kerkdeuren sommigen zijn van zulk een karakter, dat zij een ontmoediging zijn voor de liefdadigheid, maar men behoort ze niet altijd voorbij te zien, er zijn voorzeker wel sommigen bij, die achtingswaardig zijn en het is beter om tien hommels, ja, en zelfs sommige wespen, te voeden, dan een bij te laten sterven van honger. De poort van de tempel, waarbij hij nedergezet werd, wordt hier genoemd: zij was de Schone genaamd, van wege hare buitengewone pracht en sierlijkheid. Dr. Lightfoot zegt, dat dit de poort was, die uit de voorhof der Heidenen naar dien der Joden voerde, en hij onderstelt, dat de kreupele alleen aan de Joden om een aalmoes vroeg, het versmadende om iets van de Heidenen te vragen. Maar Dr. Whitby is van mening, dat zij de eerste ingang tot de tempel was, zoals het voegde voor de voorgevel van de plaats, waarin de Goddelijke Majesteit zich verwaardigde te wonen, en het verminderde de schoonheid niet van deze poort, dat er een arme man zat te bedelen.

3. Hij begeerde van Petrus en Johannes, vers 3, een aalmoes, dat was het uiterste, dat hij van hen hoopte, die de naam hadden van liefdadige mensen te zijn, en die, hoewel zij niet veel hadden, toch goed deden met wat zij hadden. Het was niet vele weken geleden, dat blinden en kreupelen tot Christus kwamen in de tempel, en er genezen werden, Mattheüs 21:14. En waarom zou hij niet meer dan een aalmoes hebben kunnen vragen, indien hij wist, dat Petrus en Johannes Christus' boodschappers waren, en in Zijn naam predikten en wonderen deden? Maar aan hem werd gedaan wat hij niet verwachtte, hij vroeg om een aalmoes, en ontving genezing.

IV. Wij zien hier de methode van de genezing.
1. Zijn verwachting werd opgewekt. In plaats van zijn ogen van hem af te wenden, zoals velen hun ogen afwenden van voorwerpen van barmhartigheid, heeft Petrus zijn ogen op hem gericht, ja, hij heeft sterk op hem gezien, opdat zijn ogen zijn hart met medelijden voor hem zouden bewegen, vers 4. Ook Johannes deed dit, want beiden werden zij geleid door een en dezelfden Geest, en hebben tezamen dit wonder gewerkt, zij zeiden: zie op ons. Ons oog moet altijd op de Heere gericht zijn (het oog van onzen geest), en, ten teken hiervan, moet het lichamelijk oog gericht zijn op hen, die door Hem als de dienaren Zijner genade worden gebruikt. Aan dezen man behoefde het niet tweemaal gezegd te worden, om op de apostelen te zien, want hij heeft terecht gedacht, dat dit hem reden gaf om te verwachten, dat hij iets van hen ontvangen zou, en daarom achtte hij op hen, vers 5. Wij moeten tot God komen, om acht te geven op Zijn woord, en om ons tot Hem te wenden in het gebed, met een bereid hart en een opgewekte verwachting. Wij moeten opzien naar de hemel, en goeds voor ons verwachten door hetgeen God van daar spreekt, en een antwoord des vredes op het gebed, dat wij derwaarts hebben opgezonden. Ik zal mijn gebed tot U richten en opzien, Psalm 5:4.

2. Zijn verwachting van een aalmoes werd teleurgesteld. "Petrus zei: Zilver en goud heb ik niet, en dus ook niet om u te geven": maar hij gaf te kennen, dat indien hij het had, hij hem wel een aalmoes zou geven, geen koper, maar zilver of goud. Hierbij valt op te merken:
Ten eerste. Het is niet dikwijls, dat Christus' vrienden en gunstgenoten overvloed hebben van de rijkdom dezer wereld. De apostelen waren zeer arm, hadden maar even genoeg voor zichzelf, en niets over. Zeer veel geld werd aan de voeten van Petrus en Johannes gelegd, maar dit was bestemd voor het onderhoud van de armen der gemeente, en zij wilden er niets van aanwenden tot hun eigen gebruik, noch op andere wijze er over beschikken dan overeenkomstig de bedoeling van de gevers. Wanneer ons openbare fondsen worden toevertrouwd, dan moeten wij zeer nauwgezet zijn in het beheer er van.
Ten tweede. Velen, die hart hebben voor werken van barmhartigheid, zijn toch niet in staat om veel te doen, terwijl er anderen zijn, die wel vermogen, maar, geen hart hebben om iets te doen.

3. Desniettemin werden zijn verwachtingen overtroffen. Petrus had geen geld om hem te geven, maar hij had wat beters: zo groten invloed in de hemel, zulk een macht van de hemel, als waardoor hij in staat was hem van zijn ziekte te genezen. Zij, die arm zijn in de wereld, kunnen toch rijk zijn, zeer rijk, in geestelijke gaven, genade en vertroosting. Er is gewis iets, dat wij kunnen bezitten en dat oneindig beter is dan zilver en goud, en de koophandel daarvan en het gewin zijn beter, Job 28:12 enz., Spreuken 3:14 en verder. Hij gaf hem wat beter was - de genezing van zijn kwaal, waarvoor hij gaarne zeer veel goud en zilver gegeven zou hebben, indien hij het had gehad, en indien de genezing op die wijze verkregen had kunnen worden. Dit zal hem nu in staat stellen om te werken voor zijn levensonderhoud, zodat hij niet meer nodig heeft te bedelen, ja meer, hij zal nu iets hebben te geven aan hen, die het nodig hebben, en, het is zaliger te geven dan te ontvangen. Een wonderbare genezing zal een groter blijk wezen van Gods gunst, en hem meer eer aandoen dan duizenden van goud of zilver.
Merk op: Petrus heeft geen goud of zilver te geven, maar (zegt hij) hetgeen ik heb, dat geef ik u. Zij, die het vermogen niet hebben om iets te geven tot liefdadige doeleinden, kunnen, en behoren, op een andere wijze liefdadig en behulpzaam te zijn: zij, die geen zilver of goud hebben, hebben hun ledematen en hun zintuigen, en daarmee kunnen zij hulpvaardig wezen voor de blinden, en kreupelen, en kranken, en als zij dit niet zijn,

wanneer zij er de gelegenheid toe hebben, dan zouden zij hun ook geen zilver of goud geven, al hadden zij het. Een iegelijk, gelijk hij gaven ontvangen heeft, alzo bediene hij dezelve aan de anderen.

Laat ons nu zien, hoe de genezing gewerkt werd.
A. Christus zond Zijn woord uit, en heelde hem, Psalm 107:20, want door het woord van Christus wordt helende genade gegeven, dat is het voertuig van de geneeskracht, ontleend aan Christus. Christus sprak genezingen door zichzelf, de apostelen spraken ze in Zijn naam. Petrus heet een kreupele op te staan en te wandelen, hetgeen een bespotting van hem geweest zou zijn, indien hij het niet had gedaan in de naam van Jezus Christus, de Nazarener:" Ik zeg het, door Hem daartoe gemachtigd zijnde, en het zal geschieden door zijn macht, en al de lof en eer zullen er Hem voor toegeschreven worden." Hij noemt Hem de Nazarener, dat een naam der versmaadheid was, om aan te duiden, dat de smaad en schande, Hem aangedaan op aarde, slechts dienden, om zijn heerlijkheid des te schitterender te doen uitkomen, nu Hij in de hemel is. "Geef Hem welken naam gij wilt, noem Hem, zo gij lust hebt, in smaad en verachting Jezus de Nazaréner, in dien naam zult gij wonderen zien gebeuren, want wijl Hij zich aldus vernederd heeft, is Hij aldus verhoogd." Hij zegt de kreupele op te staan en te wandelen, hetgeen niet bewijst, dat hij in zichzelf de kracht daartoe had, maar dat hij, indien hij poogde op te staan en te wandelen, en, bij de bewustheid van zijn eigen onmacht, steunde op de kracht Gods, die hem er toe in staat zou stellen, er ook werkelijk toe in staat gesteld zal worden, en door op te staan en te wandelen moet hij er getuigenis van geven, dat die kracht in hem gewerkt was, en laat hij er dan de vertroosting van smaken en Gode de dankzegging worden toegebracht. Zo gaat het ook in de genezing onzer zielen, die in geestelijken zin onmachtig zijn.

B. Petrus reikte hem de hand, en hielp hem, vers 7. Hem grijpende bij de rechterhand, in dezelfden naam waarin hij tot hem had gezegd op te staan en te wandelen, richtte hij hem op. Niet dat dit op enigerlei wijze kon bijdragen tot zijn genezing, maar het was een teken, duidelijk te kennen gevende de hulp, die Hij van God zou ontvangen, indien hij de poging wilde doen, die hem gezegd was te doen. Als God ons gebiedt door Zijn woord op te staan en te wandelen in de weg van zijn geboden, indien wij met dat woord geloof mengen, en onze ziel onder de macht er van stellen, dan zal Hij Zijn Geest geven, om ons bij de hand te nemen en ons op te richten. Als wij er ons toe zetten om te doen wat wij kunnen, dan heeft God zijn genade beloofd om ons in staat te stellen te doen wat wij niet kunnen, en door die belofte delen wij in een nieuwe natuur, en die genade zal niet te vergeefs zijn. Zij was dit hier ook niet: terstond werden zijn voeten en enkelen vast. Zij ontvingen kracht, die zij niet zouden ontvangen hebben, indien hij niet beproefd had op te staan, hij doet wat hij doen moet, en Petrus doet wat zijn werk is, en toch is het Christus, die het alles doet: Hij is het, die hem bekrachtigt. Gelijk het brood vermenigvuldigd werd onder het breken, en het water in wijn werd verkeerd bij het uitgieten, zo werd kracht gelegd in de voeten van de kreupele, terwijl hij ze bewoog om ze te gebruiken.

V. De indruk, door deze genezing teweeggebracht op de zieke zelf, die wij ons het best kunnen voorstellen, als wij onze ziel in de plaats stellen van zijn ziel.
1. Hij sprong op, in gehoorzaamheid aan het bevel: Sta op. Hij bevond, dat er zulk een kracht was in zijn voeten en enkelen, dat hij niet zachtkens opstond, als met vreze en beven, zoals zwakke mensen, als zij weer kracht beginnen te krijgen, maar hij sprong overeind, zoals iemand, die verkwikt is door de slaap, kloek en vlug, als iemand, die niet twijfelt aan zijn kracht. Dat inkomen van kracht was plotseling, en niet minder vaardig

was hij om haar te tonen. Hij sprong als iemand, die blijde is het bed te verlaten, het stro - leger, waarop hij zo lang kreupel had neergelegen.
2. Hij stond, en wandelde: Hij stond zonder op iets te leunen, en zonder te beven, hij stond recht op, en wandelde zonder stok of staf. Zijn tred was vast en geregeld, en dit was om de genezing te tonen, en om te tonen, dat de genezing volkomen was. Zij, die ervaring hebben van de werking der genade in hen, moeten getuigen van hetgeen zij hebben ervaren. Heeft God kracht in ons gelegd? Laat ons staan voor Zijn aangezicht in de oefening der Godsvrucht, laat ons wandelen voor Zijn aangezicht in een Godvruchtig leven. Laat ons vastberaden opstaan voor Hem, en blijmoedig wandelen met Hem en dat wel in de kracht van Hem ontvangen.
3. Hij hield vast aan Petrus en Johannes, vers 11. Wij behoeven niet te vragen waarom hij hen vasthield. Ik geloof, dat hij nauwelijks zichzelf kende, het was in een vervoering van vreugde, dat hij hen omhelsde als zijn beste weldoeners, en zich als met ruwheid aan hen vastklemde. Hij wilde hen niet voort laten gaan, maar wilde, dat zij bij hem zouden blijven, terwijl hij aan allen, die rondom hem waren, bekend maakte wat God door hen voor hem gedaan had. Aldus betuigde hij zijn genegenheid voor hen, hij hield hen vast, en wilde hen niet laten gaan. Sommigen opperen het denkbeeld, dat hij hen vasthield uit vrees, dat hij weer kreupel zou worden, als zij hem verlieten. Zij, die door God genezen zijn, beminnen de werktuigen van hun genezing, en gevoelen hun behoefte aan nog verdere hulp van hen.
4. Hij ging met hen in de tempel. Zijn sterke genegenheid voor hen hield hen, maar zij kon hen niet zo houden, dat zij hen uit de tempel hield, waar zij heengingen om Christus te prediken. Wij moeten ons nooit door de meest liefdevolle vriendelijkheid onzer vrienden terug laten houden van een plicht. Maar zo zij niet bij hem wilden blijven, is hij besloten om met hen te gaan, te meer daar zij in de tempel gingen, van waar hij zo lang door zijn zwakheid en zijn bedelen was buitengesloten, zoals de geraakte, die door Christus was genezen, werd hij terstond in de tempel gevonden, Johannes 5:14. Hij ging in de tempel, niet alleen om Gode zijn lof en dankzegging te brengen, maar om van de apostelen meer te horen van dien Jezus, in wiens naam hij gezond was gemaakt. Zij, die de macht van Christus hebben ervaren, moeten vurig begeren meer en beter met Christus bekend te worden.
5. Hij was daar wandelende, en springende, en lovende God. De kracht, die God ons heeft gegeven, naar lichaam en ziel, moet gebruikt worden tot Zijn lof, en wij moeten er ons op toeleggen om er Hem mede te eren. Zij, die in Zijn naam zijn genezen, moeten in Zijn naam en in zijn kracht wandelen, Zacharia 10:12. Zodra deze man kon springen, sprong hij op van vreugde in God, en loofde Hem. Hier was die Schrift vervuld, Jesaja 35:6, Alsdan zal de kreupele springen als een hert. Nu deze man pas genezen was, was hij in die overmaat van blijdschap en dankbaarheid. Alle ware bekeerden wandelen en loven God, maar pas bekeerden zullen wellicht meer springen tot Zijn lof.

VI. Vervolgens wordt ons gezegd welken invloed door dit wonder teweeggebracht werd op het volk, dat er ooggetuige van geweest is.
1. Zij waren volkomen overtuigd van de waarheid van het wonder, en hadden er niets tegen in te brengen. Zij kenden hem, dat hij die was, die om een aalmoes gezeten had aan de Schone poort des tempels, vers 10. Hij had daar zo lang gezeten, dat zij hem allen kenden, en om die reden was hij verkoren om het vat dezer barmhartigheid te zijn. Nu waren zij niet zo slecht om enigen twijfel te opperen of hij wel dezelfde man was, zoals de Farizeeën twijfel hadden opgeworpen omtrent de blinde, die door Christus genezen was, Johannes 9: 9, 18. Zij zagen hem nu wandelen en God loven, vers 9, en wellicht bemerkten zij een verandering in zijn gemoedstoestand, want hij was nu even luidruchtig

in het loven van God, als hij te voren geweest is in het vragen om ondersteuning. Het beste bewijs, dat hij volkomen genezen was, bestond daarin, dat hij er God voor loofde. De verkregen zegeningen zijn volkomen, als zij geheiligd zijn.
2. Zij waren er over verbaasd: Zij werden vervuld met verbaasdheid en ontzetting, vers 10. Zij waren als in vervoering. Het schijnt dat de uitstorting van de Heilige Geest deze uitwerking heeft gehad, dat het volk, ten minste het volk dat te Jeruzalem was, veel meer getroffen werd door de wonderen, door de apostelen gewrocht, dan door die van dezelfden aard, door Christus zelf gewerkt, en dit was opdat de wonderen aan hun doel zouden beantwoorden.
3. Zij verzamelden zich om Petrus en Johannes: al het volk liep gezamenlijk tot hen in het voorhof, hetwelk Salomo's voorhof genaamd wordt, sommigen alleen om hun nieuwsgierigheid te bevredigen door mannen te zien, die zulk een macht hadden, anderen met de begeerte om hen te horen prediken, tot de gevolgtrekking komende, dat hun leer wel van Goddelijke oorsprong moest wezen, die zulk een bevestiging had verkregen. Zij stroomden samen tot hen in het voorhof van Salomo, een deel van het voorhof der Heidenen waar Salomo het buitenste voorhof had gebouwd, of enige zuilengangen, die Herodus had laten optrekken op hetzelfde fondament, waarop Salomo het statige voorhof had gebouwd, dat zijn naam droeg, daar Herodes de eerzucht had een tweede Salomo te zijn. Hier kwam het volk bijeen om het grote gezicht te zien.

Handelingen 3:12 - 26
Wij hebben hier de leerrede, door Petrus uitgesproken, nadat hij de kreupele had genezen. En Petrus, dat ziende:
1. Als hij het volk in menigte bij elkaar zag komen, nam hij de gelegenheid waar om Christus te prediken, de tempel en Salomo's voorhof inzonderheid de plaats zijnde, waar zij bijeenkwamen, laten zij komen, en een voortreffelijker wijsheid horen dan die van Salomo, want zie, Een, groter dan Salomo, wordt hier gepredikt.
2. Toen hij zag, dat het volk getroffen was door het wonder, en vol bewondering was, zaaide hij het Evangeliezaad in de grond, die aldus omgeploegd was, en bereid om het te ontvangen.
3. Toen hij zag, dat het volk gereed was hem en Johannes te aanbidden, trad hij terstond op, en leidde hun eerbied voor hen af, om dien alleen naar Christus te richten, daarop antwoordde hij terstond, zoals Paulus en Barnabas te Lystre. Zie Hoofdstuk 14:15. In zijn rede I. Wijst hij ootmoedig de eer van het wonder af, als hun niet toekomende, die slechts de dienaren van Christus waren, of de werktuigen in zijn hand, om het te doen. De leer, die zij predikten, was niet van hun eigen vinding, noch waren hunner de zegels er van, maar van Hem, van wie de leer was. Hij richt zich tot hen als Israëlitische mannen, aan wie niet slechts de wet en de beloften behoorden, maar ook het Evangelie en de vervulling, en die zeer groot belang hadden in de tegenwoordige bedeling.

Twee dingen vraagt hij hun:
1. Waarom zij zo verbaasd waren over het wonder zelf: Waarom verwondert gij u over dit? Het was voorzeker wonderlijk, en zij hebben er zich met recht over verwonderd, maar het was niets meer dan wat Christus menigmaal gedaan had, en zij hadden er geen acht op geslagen, zijn er niet door getroffen geworden. Het was kort te voren, dat Christus Lazarus van de doden had opgewekt, waarom moet hun dit dan nu zo vreemd voorkomen? Domme mensen vinden datgene nu vreemd, dat hun zeer bekend zou zijn, indien het hun door hun eigen schuld niet onbekend ware gebleven. Christus zelf was onlangs van de doden opgestaan, waarom hebben zij zich daarover niet verwonderd? Waarom zijn zij er niet overtuigd door geworden?

2. Waarom zij er hun zo veel lof voor gaven, daar zij er toch slechts de werktuigen voor geweest waren. Wat ziet gij zo sterk op ons?
A. Het was waar, dat zij dien man hebben doen wandelen, waaruit bleek, niet slechts, dat de apostelen van God waren gezonden, maar gezonden waren, om een zegen te zijn voor de wereld, weldoeners te zijn van het menselijk geslacht, gezonden, om de kranken te genezen, om zieke zielen te genezen, hen te genezen, die in geestelijken zin kreupel of geraakt waren, verbrijzelde beenderen te helen, opdat zij zich zouden verheugen.
B. Maar zij deden het niet door hun eigen kracht of Godzaligheid. Het was niet geschied door hun eigen kracht, door enigerlei bekwaamheid, die zij hadden in genees- of heelkunde, of door enigerlei kracht in hun woord. De kracht, waardoor zij het gewerkt hadden, was gans en al ontleend aan Christus. Het was ook evenmin gedaan door enigerlei verdienste van hen, de macht, die Christus hun gegeven had om het te doen, hadden zij niet verdiend, het was niet door hun eigen heiligheid, want gelijk zij het zwakke waren, zo waren zij ook het dwaze, dat Christus verkoos te gebruiken, Petrus was een zondig mens. Welke heiligheid had Judas? Toch heeft hij in Christus' naam wonderen gedaan. Welke heiligheid iemand hunner had, zij was in hen gewerkt, en zij konden er geen aanspraak op verdienste door maken.
C. Het was de schuld des volks, dat zij het toeschreven aan hun kracht en Godzaligheid, en dientengevolge op hen zagen. De werktuigen van Gods gunst jegens ons moeten wel geëerd, maar niet vergood worden, wij moeten er ons voor wachten om datgene te achten door het werktuig gedaan te zijn, waarvan God de Werker is.
D. Het was prijzenswaardig in Petrus en Johannes, dat zij zich de eer van het wonder niet wílden toe - eigenen, maar haar zorgvuldig toeschreven aan Christus. Mensen, die nuttig zijn, moeten ook zeer nederig zijn. Niet ons, o Heere! niet ons, maar Uwen naam geef eer. Iedere kroon moet neergeworpen worden aan de voeten van Christus, niet ik, maar de genade Gods, die met mij is.

II. Hij predikt hun Christus, dat was zijn werk, zijn zaak, opdat hij hen tot de gehoorzaamheid van Christus zou leiden.
1. Hij predikt Christus als de waren Messias, beloofd aan de vaderen, vers 13, want:
A. Hij is Jezus, de Zoon van God, hoewel zij Christus onlangs veroordeeld hadden als een Godslasteraar, wijl Hij gezegd had de Zoon van God te zijn, erkent Petrus dit: Hij is Zijn Kind Jezus, Hem dierbaar als een Zoon, voor ons, Jezus, een Zaligmaker.
B. God heeft Hem verheerlijkt, door Hem op te wekken om de Koning, Priester en Profeet te zijn van zijn kerk. Hij heeft Hem verheerlijkt in Zijn leven en in Zijn dood, zowel als in zijn opstanding en hemelvaart.
C. Hij heeft Hem verheerlijkt als de God onzer vaderen, die hij met eerbied noemt, want het waren grote, eerbiedwaardige namen voor de Israëlitische mannen, en met recht: de God Abrahams, Isaak's en Jakobs. God heeft Hem in de wereld gezonden ingevolge de beloften, aan deze aartsvaders gedaan, dat in hun zaad alle geslachten der aarde gezegend zullen worden, en het verbond, met hen gemaakt, dat God hun God zou zijn en de God van hun zaad. De apostelen noemen de patriarchen hun vaderen, en God, de God van deze patriarchen, van wie de Joden afstamden, om hun te verstaan te geven, dat zij geen slechte bedoelingen hadden voor het Joodse volk (dat zij hen met zo wantrouwende ogen aanzagen), maar waardering voor, en belangstelling in, hen hadden, en aldus het goede voor hen wensten, en het Evangelie, dat zij predikten, was de openbaring van het voornemen en de wil van de God Abrahams. Zie Hoofdstuk 26:7, 22, Lukas 1:72, 73.

2. Hij beschuldigt hen duidelijk en onomwonden van de moord op dezen Jezus, gelijk hij reeds te voren gedaan had.
A. "Gij hebt Hem overgeleverd aan uw overpriesters en ouderlingen, de vertegenwoordigers uwer natie, en gij, die tot het gewone volk behoort, werd door hen bewogen en aangedreven om tegen Hem te tieren, alsof Hij een openbare ergernis was."
B. "Gij hebt Hem verloochend, Hem verzaakt, gij wilde niet dat Hij Koning over u zou zijn, kon niet op Hem zien als op de Messias, omdat Hij niet in uitwendige macht en heerlijkheid is verschenen, gij hebt Hem verloochend voor het aangezicht van Pilatus, gij deed afstand van al de verwachting uwer kerk in de tegenwoordigheid van de Romeinse stadhouder, die er u met recht om heeft bespot. Gij hebt Hem verloochend tegen het aangezicht van Pilatus" (aldus wordt het door Dr. Hammond opgevat) "tegen zijn redenering en betoog" (Pilatus had besloten om Hem los te laten, maar het volk heeft er zich tegen verzet, en had de overhand). "Gij waart erger dan Pilatus, want hij zou Hem losgelaten hebben, indien gij hem had toegelaten naar zijn eigen oordeel te handelen. Gij hebt de Heilige en Rechtvaardige verloochend, die bewezen had dit te zijn, terwijl al de boosaardigheid Zijner vervolgers niet bij machte was om het tegendeel van Hem te bewijzen." De heiligheid en rechtvaardigheid van de Heere Jezus, die nog iets meer zijn dan zijn onschuld, waren een grote verzwaring van de zonde van hen, die Hem ter dood hebben gebracht.
C. "Gij hebt begeerd, dat u een doodslager zou geschonken worden, en dat Christus zou worden gekruist, alsof Barabbas zich verdienstelijker jegens u had gemaakt dan de Heere Jezus, en groter belediging kon Hem niet worden aangedaan."
D. Gij hebt de Vorst des levens gedood. Let op de tegenstelling: "Gij hebt een moordenaar gered, en de Zaligmaker omgebracht, die de Oorsprong is van het leven. Gij hebt Hem gedood, die u gezonden was om voor u de Vorst des levens te zijn, en zo hebt gij niet slechts uw eigen zegeningen opgegeven, maar er tegen gerebelleerd. Gij hebt iets ondankbaars gedaan toen gij het leven benomen hebt aan Hem, die uw leven geweest zou zijn. Gij hebt een dwaas stuk begaan, toen gij dacht de Vorst des levens te kunnen overwinnen, die het leven heeft in zichzelf, en spoedig het leven, dat Hij had afgelegd, wederom zou nemen."

3. Evenals te voren, legt hij getuigenis af van zijn opstanding, Hoofdstuk 2:32. "Gij hebt gedacht, dat de Vorst des levens van het leven beroofd zou kunnen worden, zoals ieder ander vorst van zijn waardigheid en heerschappij beroofd zou kunnen worden, maar gij hebt u bedrogen gezien, want God heeft Hem opgewekt van de doden, zodat gij, door Hem ter dood te brengen, tegen God hebt gestreden en verslagen werd. God heeft Hem van de doden opgewekt, en daardoor zijn aanspraken bekrachtigd, en zijn leer bevestigd, en al de versmaadheid van Zijn lijden weggenomen, en van de waarheid Zijner opstanding zijn wij allen getuigen."

4. Hij schrijft de genezing van de kreupele toe aan de macht van Christus, vers 16 :Zijn naam, het geloof in Zijn naam heeft dezen gesterkt. Hij herhaalt het. Het geloof, dat door Hem is, heeft hem deze volmaakte gezondheid gegeven. Hij beroept zich op hen zelf voor de waarheid van het wonder, de man, aan wie het gewerkt is, is iemand, dien gij ziet, en kent, en hebt gekend. Hij was te voren niet bekend met Petrus en Johannes, zodat er geen mogelijkheid was om aan een afspraak te denken tussen hen: "Gij weet, dat hij van kindsbeen af kreupel is geweest. Het wonder is openlijk geschied, in u aller tegenwoordigheid, niet in een hoek, maar aan de poort des tempels, gij zaagt op wat wijze het gedaan werd, zodat er geen goochelarij bij kon plaats hebben, gij waart vrij om er terstond een onderzoek naar in te stellen, en kunt dit nog doen. De genezing is volkomen,

het is een volmaakte gezondheid, gij ziet de man lopen en springen, als iemand bij wie geen overblijfsel meer is, hetzij van zwakheid of van pijn. Hij maakt hun bekend met de macht, door welke het geschied is.

A. Het werd gedaan door de Naam van Christus, niet bloot door hem te noemen, als een toverformule, maar het is gedaan door ons als belijders en predikers van Zijn naam, krachtens de opdracht en de instructies, die wij van Hem hebben ontvangen, en de macht, waarmee Hij ons heeft bekleed. Die naam, welke Christus heeft boven allen naam, Zijn gezag, Zijn gebod heeft het gedaan, zoals bevelschriften uit naam eens konings, al is het ook, dat een beambte van lagen rang ze ten uitvoer brengt.
B. De kracht van Christus wordt verkregen door geloof in Zijn naam, door vertrouwen op Hem, afhankelijkheid van Hem, een gelovig zich wenden tot Hem, en verwachting van Hem, dat geloof, namelijk, hetwelk is di auton door Hem, door Hem gewerkt. Het is niet van onszelf, het is de gave van Christus, en het is om Zijnentwil, opdat Hij er de eer van zal ontvangen, want Hij is zowel de Beginner als de Voleinder van ons geloof. Dr. Lightfoot is van mening, dat geloof hier tweemaal in dit vers genoemd is, vanwege des apostels geloof in het werken van het wonder, en het geloof van de kreupele om het aan zich te laten werken, ik geloof echter, dat het voornamelijk - indien al niet uitsluitend - betrekking heeft op het eerste. Zij, die door geloof dit wonder hebben gewerkt, hebben aan Christus de macht ontleend om het te werken, en daarom hebben zij er Hem al de eer voor toegebracht. Door die ware en juiste verklaring van het wonder heeft Petrus de grote Evangelie - waarheid bevestigd, die zij aan de wereld moesten prediken - dat Jezus Christus de Bron is van alle kracht en genade, en de grote Geneesmeester en Zaligmaker - en heeft hij de groten Evangelie - plicht van geloof in Hem aanbevolen als het enige middel, om nut of voordeel van Hem te ontvangen. Het verklaart tevens de grote verborgenheid des Evangelies van onze verlossing door Christus, het is Zijn naam, die ons rechtvaardigt, Zijn hoogheerlijke naam van: de Heere, onze Gerechtigheid, maar wij inzonderheid, zijn gerechtvaardigd door dien naam door het geloof in dezelve. Aldus predikt Petrus hun Jezus, en dien gekruist, als een getrouw vriend van de Bruidegom, tot wiens dienst en ere hij al zijn gaven en al zijn invloed aanwendt.

III. Hij moedigt hen aan om te hopen, dat zij, hoewel schuldig zijnde aan het ter dood brengen van Christus, toch genade zullen vinden. Hij doet alles wat hij kan om hen tot overtuiging van zonde te brengen, maar wacht er zich voor om hen tot wanhoop te brengen. De schuld was zeer groot, maar:
1. Hij verzacht hun misdaad door haar toe te schrijven aan hun onwetendheid. Wellicht heeft hij door de uitdrukking op hun gelaat bemerkt, dat zij van schrik en afgrijzen waren vervuld, toen hij hun zei, dat zij de Vorst des levens hadden gedood, en dat zij op het punt waren of van neer te zinken, of van weg te vluchten, en daarom vond hij het nodig de strengheid der beschuldiging te verzachten door hen broeders te noemen, en wèl mocht hij hen zo noemen, want hij zelf is hun broeder geweest in deze ongerechtigheid: hij had de Heilige en Rechtvaardige verloochend, en gezworen, dat hij Hem niet kende. Hij deed dit als verrast, overrompeld zijnde, en gij, wat u betreft, ik weet, dat gij het door onwetendheid gedaan hebt, gelijk als ook uw oversten, vers 17. Dat was de taal van Petrus' liefde, en leert ons het beste te zien in hen, die wij beter wensen te maken. Petrus had de wonde gepeild, en nu begint hij er aan te denken haar te verbinden, ten einde hun een goed denkbeeld te geven van hun geneesmeester. En is er iets dat meer dan dat het hart wint? Wat hem hierin rechtvaardigt is het voorbeeld van zijns Meesters gebed voor hen, die Hem kruisigden, zijn pleiten ten hunnen behoeve op grond, dat zij niet wisten wat zij deden. En er is van de oversten gezegd, dat, indien zij de verborgenheid gekend

hadden, zij de Heere der heerlijkheid niet zouden gekruist hebben, 1 Corinthiërs 2:8. Wellicht hebben sommigen van de oversten en van het volk hierin gerebelleerd tegen het licht en de overtuiging van hun eigen consciëntie, en hebben zij het uit kwaadwilligheid gedaan, maar de meesten. werden medegevoerd met de stroom, en hebben het door onwetendheid gedaan, zoals Paulus de gemeente vervolgd heeft, onwetende en in ongelovigheid. 1 Timotheüs 1:13.

2. Hij verzacht de uitwerking van hun misdaad - het doden van de Vorst des levens, dit klinkt ontzettend, maar het was overeenkomstig de Schriften, vers 18, welker voorzeggingen voorzeker niet hun zonde noodzaakten, maar toch wel Zijn lijden. Zo heeft Hij zelf gezegd: Alzo is er geschreven, en alzo moest de Christus lijden. Gij hebt het door onwetendheid gedaan kan genomen worden in dien zin: "Gij hebt de Schrift vervuld, zonder dat gij het wist. Door uw handen heeft God vervuld wat Hij door de mond der profeten getoond heeft, n.l. dat Christus moest lijden. Dit was zijn bedoeling door Hem aan u over te leveren, maar gij hebt uw eigen bedoeling gehad, en waart volstrekt onbekend met zijn bedoelingen. Gij hebt het zo niet gemeend, en uw hart heeft het alzo niet gedacht. God heeft de Schrift vervuld, toen gij aan uwen hartstocht hebt toegegeven." Het was niet slechts bepaald in de verborgen raad Gods, maar eeuwen te voren aan de wereld bekend gemaakt door de mond en de pen der profeten, dat Christus lijden zou om zijn onderneming te volvoeren, en het was God zelf die het door hen heeft getoond, Hij zal zorgen, dat zijn woorden uitkomen, wat Hij getoond heeft, heeft Hij vervuld, zoals Hij het getoond heeft, juist en nauwkeurig, zonder enigerlei afwijking. Hoewel dit nu geen verkleining is van hun zonde om Christus ten dode toe te haten en te vervolgen (dit blijkt nog uiterst zondig te zijn), is het toch een aanmoediging voor hen om zich te bekeren, en om op genade te hopen na hun bekering niet alleen omdat in algemenen zin Gods genadebedoelingen er door tot stand werden gebracht (en aldus kwam het overeen met de bemoediging, die Jozef zijnen broederen gaf, toen zij dachten, dat hun zonde tegen hem schier onvergeeflijk was: Vreest niet, zei hij, gijlieden wel hebt kwaad tegen mij gedacht, doch God heeft dat ten goede gedacht, Genesis 50:20) maar in het bijzonder omdat de dood en het lijden van Christus waren tot vergeving van zonden, en de grond voor die betoning van genade, waarop hij hen nu aanmoedigde te hopen.

IV. Hij vermaant hen allen om Christenen te worden, en verzekert hun, dat dit tot onuitsprekelijk heil voor hen zou wezen, zij zullen dan voor eeuwig gelukkig zijn. Dat is de toepassing van zijn leerrede.
1. Hij zegt hun wat zij moeten geloven.
A. Zij moeten geloven dat Jezus Christus is het beloofde Zaad, het Zaad, waarin naar Gods belofte aan Abraham, alle geslachten der aarde gezegend zouden worden, vers 25. Dat ziet op de belofte, gedaan aan Abraham, Genesis 12:3. Het duurde lang eer deze belofte vervuld werd, maar nu had zij ten laatste hare vervulling in dezen Jezus, die van het zaad Abrahams was, naar het vlees, en in Hem zijn alle geslachten der aarde gezegend, en niet slechts de geslachten van Israël, allen hebben enig nut van Hem, en sommigen hebben alle nut van Hem.

B. Zij moeten geloven, dat Jezus Christus een profeet is, die profeet, gelijk Mozes, dien God beloofd had te zullen verwekken uit hun broederen, vers 22. Dat ziet op de belofte in Deuteronomium 18:18. Christus is een profeet, want door Hem spreekt God tot ons, in Hem concentreert zich alle Goddelijke openbaring en door Hem komt Hij tot ons. Hij is een profeet als Mozes, een gunstgenoot des hemels, inniger vertrouwd met de Goddelijken raad, en met wie Hij gemeenzamer omging dan met enigen anderen profeet.

Hij was een bevrijder van zijn volk uit slavernij, en hun leidsman door de woestijn, als Mozes, een vorst en wetgever, als Mozes, de oprichter van de waren tabernakel, zoals Mozes het was van de typischen tabernakel. Mozes was getrouw als een dienstknecht, Christus als een Zoon. Tegen Mozes werd gemurmureerd door Israël, hij werd getrotseerd door Farao, maar God heeft hem erkend en zijn zending bekrachtigd. Mozes was een voorbeeld van zachtmoedigheid en geduld, en dat is ook Christus. Mozes stierf naar het woord des Heeren, evenzo Christus. Er stond geen profeet meer op gelijk Mozes, Numeri 12: 6, 7, Deuteronomium 34:10, maar een groter dan Mozes is hier, waar Christus is. Hij is een profeet, door God verwekt, want Hij heeft die eer niet van zichzelf genomen, maar God heeft Hem er toe geroepen. Hij was in de eerste plaats verwekt voor Israël. Hij heeft alleen onder hen dit ambt in eigen persoon uitgeoefend. Aan hen werd de eerste aanbieding gedaan van Gods genade en daarom was Hij verwekt uit hen - uit hen, voor zoveel het vlees aangaat, is Christus voortgekomen, hetgeen, gelijk het een grote eer was, die hun was aangedaan, ook tevens een verplichting op hen legde, en een bemoediging voor hen was om Hem aan te nemen. Als Hij tot het zijn kwam, zou men denken, dat de Zijnen Hem moesten aannemen.
De Oud-Testamentische kerk was bevoorrecht met vele profeten, met profetenscholen, met een voortdurende opvolging van profeten eeuwen lang (waarvan hier nota wordt genomen, van Samuel aan, en die daarna volgden, vers 24, want met Samuel begint het tijdperk der profeten), maar deze dienstknechten mishandeld zijnde, heeft God ten laatste Zijn Zoon gezonden, die in Zijn schoot was.

C. Zij moeten geloven, dat de tijden der verkoeling zullen komen van het aangezicht des Heeren, vers 19, en dat het de tijden zullen zijn der wederoprichting aller dingen, vers 2
1. Er is een toekomende staat, een leven na dit leven, die tijden zullen komen van het aangezicht des Heeren, van zijn heerlijke verschijning in die dag, zijn komst aan het einde der tijden. De afwezigheid van de Heere veroorzaakt veel van de gerustheid der zondaren en van het mistrouwen der heiligen, maar zijn tegenwoordigheid zal weldra daar zijn, en daardoor zal aan beiden voor eeuwig het zwijgen worden opgelegd. Ziet, de Rechter staat voor de deur. De tegenwoordigheid des Heeren zal, ten eerste, de wederoprichting aller dingen medebrengen, vers 21, de nieuwe hemelen en de nieuwe aarde, die het product zullen wezen van de ontbinding, of oplossing, aller dingen, Openbaring 21:1, de hernieuwing van de ganse schepping, dat hetgeen is, waarnaar zij zucht gelijk haar tegenwoordige last onder de zonde der mensen is hetgeen, waaronder zij gebukt is. Sommigen verstaan dit van een toestand nog voor het einde der tijden, maar het moet veeleer verstaan worden van het einde van alle dingen, waarvan God gesproken heeft door de mond al Zijner heilige profeten van alle eeuw, want dit is het, waarvan Enoch, de zevende van Adam geprofeteerd heeft, Judas 14, en de tijdelijke oordelen, die de andere profeten voorzegd hebben, waren typen van hetgeen de apostel het eeuwig oordeel noemt. Dit is helderder en duidelijker geopenbaard in het Nieuwe Testament dan het te voren geweest is, en allen, die het Evangelie aannemen, verwachten het.
Ten tweede. Daarmee zullen de tijden der verkoeling komen, vers 19, van vertroosting voor het volk des Heeren, als een koele schaduw voor hen, die de last en de hitte des daags gedragen hebben. Alle Christenen zien uit naar een ruste, die daar overblijft voor het volk van God, na hun arbeid en hun moeite van hun tegenwoordige staat, en door het vooruitzicht hiervan worden zij ondersteund in hun tegenwoordig lijden, en door geholpen in hun tegenwoordige dienst. De verkoeling, of verfrissing, die dan komt van het aangezicht des Heeren zal eeuwig duren in de tegenwoordigheid des Heeren.

2. Hij zegt hun wat zij moeten doen.

A. Zij moeten zich beteren, berouw hebben moeten nadenken over hetgeen zij verkeerd gedaan hebben, terugkeren tot een goede gezindheid, een andere mening toelaten en er zich door laten overtuigen, zij moeten van nieuws beginnen. Petrus, die zelf Christus verloochend had, heeft daar berouw van gehad, en hij wenst, dat ook zij berouw hebben.
B. Zij moeten zich bekeren, hun aangezichten en hun voetstappen richten naar de tegenovergestelde weg van dien, welken zij tot nu toe bewandeld hebben, zij moeten wederkeren tot de Heere, hun God, tegen wie zij gerebelleerd hebben, en van wie zij zijn afgevallen. Het is niet genoeg berouw te hebben van de zonde, wij moeten er van bekeerd worden, en er niet weer toe terugkeren. Zij moeten niet slechts hun belijdenis van het Judaïsme veranderen in een belijdenis van het Christendom, maar de macht en heerschappij van een vleselijke, wereldse zin voor die van heilige, hemelsgezinde en Goddelijke beginselen en neigingen.
C. Zij moeten Christus, de groten Profeet, horen: "Hem zult gij horen in alles, wat Hij tot u spreken zal. Geeft acht op zijn geboden, neemt zijn leer aan, onderwerpt u aan zijn regering. Hoort Hem met een Goddelijk geloof, zoals de profeten gehoord moeten worden, die met een Goddelijke boodschap komen. Hem zult gij horen, aan Hem zult gij u onderwerpen met een volstrekte gehoorzaamheid en met een onbepaald geloof. Hoort Hem in alles, laten zijn wetten al uw daden besturen, en Zijn raad u leiden in uw onderworpenheid. Telkenmale als Hij een mond heeft om te spreken, moet gij een oor hebben om te horen. Al wat Hij u zegt, al mishaagt het nog zo zeer aan vlees en bloed, moet gij welkom heten." Spreek Heere, Uw knecht hoort. Er wordt hier een goede reden opgegeven waarom wij acht moeten geven op, en gehoorzaam zijn aan, het woord van Christus, want het is gevaarlijk voor ons, om het oor niet te lenen aan zijn roepstem, en onzen nek niet te buigen onder Zijn juk, vers 23. Alle ziel, die dezen Profeet niet zal gehoord hebben, zich niet heeft laten leiden door hetgeen Hij zegt, zal uitgeroeid worden uit het volk. Met de verwoesting van stad en volk door oorlog en hongersnood werd gedreigd wegens het geringachten van de profeten van het Oude Testament, maar met het verderf der ziel, een geestelijke en eeuwige verwoesting, werd gedreigd wegens het geringachten van Christus, dezen groten Profeet. Zij, die zich niet willen laten raden door de Zaligmaker, kunnen niet anders verwachten dan in de handen van de verderver te vallen.

3. Hij zegt hun wat zij kunnen verwachten.
A. Dat zij vergeving van hun zonden zullen ontvangen. Dit wordt altijd voorgesteld als het grote voorrecht van allen, die het Evangelie omhelzen, vers 19. Betert u dan, en bekeert u, opdat uw zonden mogen uitgewist worden. Hiermede wordt te kennen gegeven:
Ten eerste. Dat de vergeving van zonden is het uitwissen der zonde, zoals een wolk uitgewist wordt door de stralen der zon, Jesaja 44:22, zoals een schuld doorgehaald en uitgewist wordt als zij betaald is, of kwijtgescholden is. Het duidt aan, dat wanneer God de zonde vergeeft, Hij haar niet meer gedenkt tegen de zondaar, zij is uitgedelgd, evenals de bittere dingen, die tegen de zondaar geschreven zijn, Job 13:26, als met een spons zijn uitgewist: het is het te niet doen van een verbintenis, de opheffing van een oordeel, of vonnis.
Ten tweede. Dat wij niet kunnen verwachten vergeving onzer zonden te verkrijgen, zo wij er geen berouw van hebben, en er ons niet van bekeren, dat is: ons er van at te keren en ons te wenden tot God. Hoewel Christus gestorven is om de vergeving van zonde te verkrijgen door Zijn bloed, moeten wij toch, ten einde het nut en voordeel er van te hebben, ons beteren en bekeren, zonder berouw en bekering geen vergeving.

Ten derde. Hoop op vergeving van zonde na berouw en bekering moet een krachtige drijfveer voor ons wezen om ons te bekeren Betert u dan, en bekeert u, opdat uw zonden mogen uitgewist worden, en die bekering is evangelisch welke voortvloeit uit een begrip van Gods genade in Christus, en de hoop op vergeving. Dit was het eerste en grote argument: Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen. Ten vierde. De kostelijkste, liefelijkste vrucht van de vergeving onzer zonden zal er zijn, wanneer de tijden der verkoeling zullen gekomen zijn. Indien onze zonden ons vergeven zijn, dan hebben wij thans reden om goedsmoeds te zijn, maar het liefelijke er van zal volkomen zijn, als de vergeving afgekondigd zal worden, en onze rechtvaardigmaking openlijk voor engelen en mensen zal uitgesproken worden, wanneer die Hij gerechtvaardigd heeft, ook door Hem verheerlijkt worden, Romeinen 8:30. Gelijk wij nu kinderen Gods zijn, 1 Johannes 3:2, zo zijn ook nu onze zonden uitgewist, maar het is nog niet openbaar wat de gezegende vruchten er van zijn, voordat de tijden der verkoeling zullen gekomen zijn. Gedurende deze tijden van zwoegen en strijd (twijfel en vrees van binnen, beroering en gevaar van buiten) kunnen wij de volle genieting niet hebben van onze vergeving, die zullen wij hebben, als de tijd der verkoeling komt, wanneer al onze tranen afgewist zullen worden.

B. Dat zij de vertroosting zullen hebben van Christus' komst, vers 20, 21. En Hij gezonden zal hebben Jezus Christus, dezelfden Jezus, die u te voren gepredikt is, want gij moet geen andere bedeling verwachten, geen ander Evangelie, maar de voortzetting en voltooiing van dit, gij moet geen anderen profeet verwachten, als Jezus, zoals Mozes u zei een anderen profeet te verwachten, als hij was, want, hoewel de hemel Hem moet ontvangen tot de tijden der wederoprichting aller dingen, zult gij toch, indien gij u betert en bekeert, geen gemis aan Hem hebben, op de een of andere wijze zal Hij door u gezien worden. Wij moeten Christus' persoonlijke tegenwoordigheid onder ons in deze wereld niet verwachten, want de hemel, die Hem buiten het gezicht van de discipelen heeft ontvangen, moet Hem houden tot aan het einde der tijden. Tot dat verblijf der zaligen is zijn lichamelijke tegenwoordigheid beperkt, en zal dit wezen tot aan het einde van de tijd, de vervulling aller dingen (zoals het gelezen kan worden) en daarom onteren diegenen Hem, en bedriegen zichzelf, die van zijn lichamelijke tegenwoordigheid dromen in het Avondmaal. Het is in overeenstemming met een staat van beproeving en toetsing dat de verheerlijkte Verlosser buiten ons gezicht is, omdat wij moeten leven door geloof in Hem, dat een bewijs is der zaken, die men niet ziet, omdat Hij geloofd moet worden in de wereld, moet Hij opgenomen zijn in de heerlijkheid.
Dr. Hammond leest het: Die de hemel moet ontvangen, dat is: die de heerlijkheid en macht van de bovenwereld moet ontvangen, Hij moet heersen, totdat allen Hem onderworpen zullen zijn, 1 Corinthiërs 15:25, Psalm 75:3. Toch is er beloofd, dat Hij gezonden zal worden tot allen, die zich beteren en bekeren, vers 20. En Hij gezonden zal hebben Jezus Christus, die u te voren gepredikt is door zijn discipelen, zowel voor als na zijn opstanding, en Hij is, en zal zijn, alles in alles voor hen.

Ten eerste. "Gij zult zijn geestelijke tegenwoordigheid hebben. Hij, die in de wereld gezonden is, zal tot u gezonden worden, gij zult er de vertroosting van hebben, dat Hij gezonden is, Hij zal u gezonden worden in Zijn Evangelie, dat Zijn tabernakel zal wezen, Zijn krijgswagen." Ten tweede. "Hij zal Jezus Christus zenden om Jeruzalem te verwoesten en het volk der ongelovige Joden, die vijanden zijn van Christus en het Christendom, en om zijn dienstknechten en Zijn volk van hen te verlossen, en hun vrede te geven in de belijdenis van het Evangelie, en dat zal een tijd van verkoeling, of

verfrissing zijn, waarin gij zult delen." Toen hadden de gemeenten rust. Aldus Dr. Hammond.
Ten derde. "Het zenden van Christus om de wereld te oordelen, aan het einde van de tijd, zal een zegen voor u wezen, dan zult gij uw hoofden opwaarts heffen, omdat uw verlossing nabij is." Hij schijnt hiernaar te verwijzen, want tot dan moet de hemel Hem ontvangen, vers 21. Gods raadsbesluiten van eeuwigheid, en zijn voorzeggingen van het begin des tijds hadden betrekking op hetgeen er op de laatsten dag geschieden zal, wanneer de verborgenheid Gods zal vervuld worden, gelijk Hij Zijnen dienstknechten, de profeten, verkondigd heeft, Openbaring 10:7. De inzetting van alle dingen in de gemeente geschiedde met het oog op de wederherstelling aller dingen aan het einde des tijds.

4. Hij zegt hun welken grond zij hadden om deze dingen te verwachten, indien zij tot Christus bekeerd zijn. Hoewel zij Hem verloochend hebben, en Hem ter dood hebben gebracht, kunnen zij toch hopen door Hem gunst en genade te vinden, daar zij Israëlieten zijn. Want:

A. Als Israëlieten hadden zij het monopolie van de genade van het Oude Testament. Zij waren, boven elke andere, Gods bevoorrechte natie, en de gunsten, die God hun schonk, hadden betrekking op de Messias en Zijn koninkrijk: Gijlieden zijt kinderen der profeten en des verbonds. Een dubbel voorrecht.
Ten eerste: Zij waren de kinderen, dat is: de discipelen, van de profeten, zoals kinderen op school, geen zonen der profeten, in de zin, waarin wij van de zodanige lezen in het Oude Testament, van Samuel af en daarna, die waren, of zijn, opgeleid om met de geest der profetie begiftigd te worden. Maar gij zijt van het volk, uit hetwelk profeten verwekt worden, en tot hetwelk de profeten gezonden waren. Er wordt van gesproken als van een grote gunst, aan Israël betoond, dat God sommigen uit hun zonen tot profeten had verwekt, Amos 2:11. Al de door Gods Geest gedrevene schrijvers, zowel van het Oude - als van het Nieuwe Testament waren van het zaad Abrahams, en het was hun eer en hun voorrecht, dat hun de woorden Gods waren toevertrouwd, Romeinen 3:2. Hun landsbestuur was ingesteld door profetie, dat is: door Goddelijke openbaring, en gedurende vele eeuwen werd het grotendeels door haar geleid en geregeld. Zie Hosea 12:14, De Heere voerde Israël op uit Egypte door een profeet, en door een profeet werd hij gehoed. In de latere eeuwen der kerk, toen de profetie had opgehouden, konden de Israëlieten toch gevoeglijk de kinderen der profeten genoemd worden, omdat zij de stemmen der profeten, wel niet kenden, maar toch hoorden, daar zij op elke sabbatdag in hun synagogen gelezen werden, Hoofdstuk 13:27. Dit nu behoorde hen op te wekken om Christus aan te nemen, en zij konden hopen door Hem aangenomen te zullen worden, want hun eigen profeten hadden voorzegd, dat hun die genade toegebracht zou worden in de openbaring van Jezus Christus, 1 Petrus 1:12, en dus niet door hen veronachtzaamd, of aan hen ontzegd moet worden. Allen, die bevoorrecht zijn met profeten, en profetie, (zoals allen bevoorrecht zijn die de Schriften hebben) moeten wèl toezien, dat zij daarin de genade Gods niet te vergeefs ontvangen hebben. Wij kunnen het inzonderheid toepassen op kinderen van Evangeliedienaren, die, indien zij met kracht bij zichzelf pleiten op hun afkomst van die ouders, als een beweegreden om getrouw en ijverig te zijn in de Godsdienst, er met vertroosting in hun hart op kunnen pleiten bij God, en hopen, dat "de kinderen van Gods dienstknechten zullen wonen, en dat hun zaad voor Zijn aangezicht bevestigd zal worden."
Ten tweede. Zij waren de kinderen, dat is: de erfgenamen, van het verbond, hetwelk God met onze vaderen opgericht heeft, als kinderen van het gezin. Gods verbond was opgericht met Abraham en zijn zaad, en zij waren dat zaad, waarmee het verbond was

opgericht, en op hetwelk de zegeningen van het verbond vastgemaakt waren. "De belofte van de Messias was u gedaan, indien gij dus uw eigen zegeningen niet verzaakt, en door een hardnekkig ongeloof uw eigen deur niet toesluit, dan kunt gij hopen, dat zij aan u vervuld zal worden." De belofte, hier genoemd, als het voornaamste artikel van het verbond: In uw zaad zullen al de geslachten der aarde gezegend worden, kan, hoewel zij voornamelijk ziet op Christus, Galaten 3:16, toch ook de kerk insluiten, alle gelovigen, die het geestelijk zaad van Abraham zijn. Al de geslachten der aarde werden gezegend door dat zij de kerk van Christus in hun midden hebben, en zij, die naar de vleze van het zaad Abrahams zijn, hebben het eerst aanspraak op dit voorrecht. Indien al de geslachten der aarde in Christus gezegend worden, hoeveel te meer dan niet zij, die naar de vleze van zijn maagschap zijn.

B. Als Israëlieten hebben zij de eerste aanbieding gehad van de genade des Nieuwen Testaments. Omdat zij de kinderen waren der profeten en van het verbond, is de Verlosser het eerst tot hen gezonden, hetgeen een aanmoediging voor hen was om te hopen, dat, zo zij zich beterden en bekeerden, Hij hun ook nog verder gezonden zou worden ter hunner vertroosting, vers 20. Hij zal Jezus Christus zenden, want tot u is Hij het eerst gezonden, vers 26. Tot u het eerst, tot u Joden, hoewel niet tot u alleen en uitsluitend, God, Zijn Kind Jezus opgewekt hebbende, heeft Hem gesteld om een Vorst en Zaligmaker te zijn, en ter bevestiging hiervan, heeft Hij Hem van de doden opgewekt, Hem gezonden om u te zegenen, om u dezen zegen aan te bieden, inzonderheid dien groten zegen, dat Hij een iegelijk van u afkere van uw boosheden. Daarom is het voor u van het grootste belang, om dien zegen aan te nemen en u van uw boosheden af te keren, en gij kunt aangemoedigd worden te hopen, dat gij dit doen zult.
Er wordt ons hier gezegd:

Ten eerste. Vanwaar Christus zijn zending, zijn opdracht had: God heeft Zijn Kind Jezus opgewekt en Hem gezonden. God heeft Hem opgewekt, toen Hij Hem stelde tot Profeet, Hem erkende door een stem van de hemel, en Hem, zonder mate, vervuld heeft van Zijn Geest en Hem toen gezonden heeft, want te dien einde heeft Hij Hem opgewekt, dat Hij Zijn Gevolmachtigde zou zijn om over de vrede te onderhandelen. Hij heeft Hem gezonden om te getuigen van de waarheid, Hij heeft Hem gezonden om verlorene zielen te zoeken en zalig te maken, Hij heeft Hem gezonden tegen zijn vijanden om hen te overwinnen. Sommigen denken, dat deze zijn opwekking ziet op de opstanding, die de eerste stap was tot zijn verhoging, het was, als het ware, de vernieuwing van zijn opdracht, en hoewel Hij, door Hem op te wekken, Hem terstond daarop van ons scheen weg te nemen, heeft Hij Hem in werkelijkheid opnieuw tot ons gezonden in Zijn Evangelie en Zijn Geest.

Ten tweede. Tot wie Hij gezonden was: "eerst tot u, tot u, die van het zaad Abrahams zijt, tot u, die de kinderen zijt der profeten en van het verbond, u is de aanbieding der Evangelie - genade gedaan." Het persoonlijk dienstwerk van Christus was, evenals dat der profeten, bepaald tot de Joden, Hij was toen niet gezonden dan tot de verlorene schapen van het huis Israëls, en aan de discipelen, die Hij toen uit zond, verbood Hij om verder te gaan. Na zijn opstanding moest Hij wel aan alle volken gepredikt worden, maar zij moeten beginnen van Jeruzalem Lukas 24:47. En als zij tot andere volken gingen, predikten zij het eerst voor de Joden, die onder hen gevonden werden. Zij waren de eerstgeborenen, en als zodanig hadden zij het voorrecht van de eerste aanbieding. Het was er zo ver vandaan, dat zij, wegens hun terdoodbrenging van Christus buitengesloten

waren, dat Hij na zijn opstanding het eerst tot hen gezonden is, en zij zijn in de eerste plaats bedoeld om door Zijn dood beweldadigd te worden.

Ten derde. Op wat boodschap Hij was gezonden, dat Hij ulieden zegenen zou. Dat is zijn voornaamste boodschap, niet om u te veroordelen, zoals gij verdient, maar om u te rechtvaardigen, indien gij de rechtvaardigmaking wilt aannemen, die u wordt aangeboden, op de wijze waarop zij wordt aangeboden, maar Hij, die Hem zendt, eerst om u te zegenen, zal, zo gij dien zegen afwijst en verwerpt, Hem zenden om u te vloeken", Maleachi 4:6. Christus' opdracht in de wereld was ons te zegenen, een zegen mede te brengen, want de Zon der gerechtigheid ging op met genezing onder zijn vleugelen, en toen Hij de aarde verliet, heeft Hij een zegen achtergelaten, want Hij zegende de discipelen, toen Hij van hen scheidde, Lukas 24:51. Hij zond Zijn Geest, om de grote zegen te zijn, de zegen der zegeningen, Jesaja 44:3. Het is door Christus, dat God ons zegeningen zendt, en alleen door Hem kunnen wij verwachten ze te ontvangen. De grote zegen, waarmee Christus gekomen is om ons te zegenen is, dat Hij ons afkeert van onze boosheden ons zalig maakt van onze zonden, Mattheüs 1:21, ons afkeert van de zonde, opdat wij in staat zijn alle andere zegeningen te ontvangen. De zonde is hetgeen wij van nature aankleven, het doel der Goddelijke genade is er ons van af te keren, ja meer, er ons tegen te stellen, opdat wij haar niet slechts verzaken, maar haten. Het Evangelie heeft de onmiddellijke strekking dit te doen, niet slechts door van ons te eisen, dat wij, een iegelijk van ons, ons afkeren van de zonde, maar door ons genade te beloven om er ons toe in staat te stellen. "Zo doet dan wat uwer is, betert u en bekeert u, want Christus is bereid te doen wat Zijner is, u af te keren van uw boosheden, en u aldus te zegenen.

HOOFDSTUK 4

1 En terwijl zij tot het volk spraken, kwamen daarover tot hen de priesters, en de hoofdman des tempels, en de Sadduceeën; 2 Zeer ontevreden zijnde, omdat zij het volk leerden, en verkondigden in Jezus de opstanding uit de doden. 3 En zij sloegen de handen aan hen, en zetten ze in bewaring tot de anderen dag; want het was nu avond. 4 En velen van degenen, die het woord gehoord hadden, geloofden; en het getal der mannen werd omtrent vijf duizend. 5 En het geschiedde des anderen daags, dat hun oversten en ouderlingen en Schriftgeleerden te Jeruzalem vergaderden; 6 En Annas, de hogepriester, en Kájafas, en Johannes, en Alexander, en zovelen er van het hogepriesterlijk geslacht waren. 7 En als zij hen in het midden gesteld hadden, vraagden zij: Door wat kracht, of door wat naam hebt gijlieden dit gedaan?

8 Toen zeide Petrus, vervuld zijnde met de Heilige Geest, tot hen: Gij oversten des volks, en gij ouderlingen van Israël! 9 Alzo wij heden rechterlijk onderzocht worden over de weldaad aan een krank mens geschied, waardoor hij gezond geworden is; 10 Zo zij u allen kennelijk, en het ganse volk Israël, dat door de Naam van Jezus Christus, de Nazaréner, Dien gij gekruist hebt, Welken God van de doden heeft opgewekt, door Hem, zeg ik, staat deze hier voor u gezond. 11 Deze is de Steen, Die van u, de bouwlieden, veracht is, Welke tot een hoofd des hoeks geworden is. 12 En de zaligheid is in geen Anderen; want er is ook onder de hemel geen andere Naam, Die onder de mensen gegeven is, door Welken wij moeten zalig worden.

13 Zij nu, ziende de vrijmoedigheid van Petrus en Johannes, en vernemende, dat zij ongeleerde en slechte mensen waren, verwonderden zich, en kenden hen, dat zij met Jezus geweest waren. 14 En ziende de mens bij hen staan, die genezen was, hadden zij niets daartegen te zeggen. 15 En hun geboden hebbende uit te gaan buiten de raad, overlegden zij met elkander, 16 Zeggende: Wat zullen wij dezen mensen doen? Want dat er een bekend teken door hen geschied is, is openbaar aan allen, die te Jeruzalem wonen, en wij kunnen het niet loochenen. 17 Maar opdat het niet meer en meer onder het volk verspreid worde, laat ons hen scherp dreigen, dat zij niet meer tot enig mens in dezen Naam spreken.

18 En als zij hen geroepen hadden, zeiden zij hun aan, dat zij ganselijk niet zouden spreken, noch leren, in de Naam van Jezus. 19 Maar Petrus en Johannes, antwoordende, zeiden tot hen: Oordeelt gij, of het recht is voor God, ulieden meer te horen dan God. 20 Want wij kunnen niet laten te spreken, hetgeen wij gezien en gehoord hebben. 21 Maar zij dreigden hen nog meer, en lieten ze gaan, niets vindende, hoe zij hen straffen zouden, om des volks wil; want zij verheerlijkten allen God over hetgeen er geschied was. 22 Want de mens was meer dan veertig jaren oud, aan welken dit teken der genezing geschied was.

23 En zij, losgelaten zijnde, kwamen tot de hunnen, en verkondigden al wat de overpriesters en de ouderlingen tot hen gezegd hadden. 24 En als dezen dat hoorden, hieven zij eendachtig hun stem op tot God, en zeiden: Heere! Gij zijt de God, Die gemaakt hebt de hemel, en de aarde, en de zee, en alle dingen, die in dezelve zijn. 25 Die door de mond van David Uw knecht, gezegd hebt: Waarom woeden de heidenen, en hebben de volken ijdele dingen bedacht? 26 De koningen der aarde zijn tezamen opgestaan, en de oversten zijn bijeenvergaderd tegen de Heere, en tegen Zijn Gezalfde. 27 Want in der waarheid zijn vergaderd tegen Uw heilig Kind Jezus, Welken Gij gezalfd hebt, beiden Herodes en Pontius Pilatus, met de heidenen en de volken Israëls; 28 Om te doen al wat Uw hand en Uw raad te voren bepaald had, dat geschieden zou. 29 En nu dan, Heere, zie op hun dreigingen, en geef Uw dienstknechten met alle vrijmoedigheid Uw woord te spreken; 30 Daarin, dat Gij Uw hand uitstrekt tot genezing, en dat tekenen en wonderen geschieden door de Naam van Uw heilig Kind Jezus.

31 En als zij gebeden hadden, werd de plaats, in welke zij vergaderd waren, bewogen. En zij werden allen vervuld met de Heilige Geest, en spraken het Woord Gods met vrijmoedigheid. 32 En de menigte van degenen, die geloofden, was een hart en een ziel; en niemand zeide, dat iets van hetgeen hij had, zijn eigen ware, maar alle dingen waren hun gemeen. 33 En de apostelen gaven met grote kracht getuigenis van de opstanding van de Heere Jezus; en er was grote genade over hen allen. 34 Want er was ook niemand onder hen, die gebrek had; want zovelen als er bezitters waren van landen of huizen, die verkochten zij, en brachten de prijs der verkochte goederen, en legden dien aan de voeten der apostelen. 35 En aan een iegelijk werd uitgedeeld, naar dat elk van node had. 36 En Joses, van de apostelen toegenaamd Barnabas hetwelk is,

overgezet zijnde, een zoon der vertroosting, een Leviet, van geboorte uit Cyprus, 37 Alzo hij een akker had, verkocht dien, en bracht het geld, en legde het aan de voeten der apostelen.

Bij het lezen van de laatste twee hoofdstukken, waarin wij zo veel goeds vinden, gedaan door de apostelen, vroeg Ik mij af wat er van de schriftgeleerden en Farizeeën is geworden, en van de overpriesters, dat zij niet verschijnen om hen tegen te spreken en tegen te staan, zo als zij met Christus zelf plachten te doen. Zij moeten in het eerst zo verbijsterd zijn geweest door de uitstorting des Geestes, dat zij voor enigen tijd tot zwijgen waren gebracht. Maar ik bemerk, dat wij hen niet kwijt zijn, zij hebben hun krachten weer verzameld, en hier hebben wij de beschrijving van een ontmoeting, of botsing, tussen hen en de apostelen, want het Evangelie heeft van de beginne tegenstand ontmoet. Hier zien wij:

I. Petrus en Johannes op bevel van de priesters gevangen genomen, vers 1 - 4.
II. Zij worden rechterlijk onderzocht door een commissie uit het grote sanhedrin, vers 5 - 7.
III. Zij bekennen kloekmoedig wat zij gedaan hebben, en prediken Christus aan hun vervolgers, vers 8 - 12.
IV. Niet in staat hun te antwoorden, leggen hun vervolgers hun het zwijgen op, hen met straf dreigende, indien zij voortgaan met het Evangelie te prediken, en laten hen dan gaan, vers 13 - 22.
V. Zij roepen God aan in het gebed voor de verdere werkingen der genade, die zij alrede ervaren hadden. vers 23 - 30.
VI. God erkent hen, uitwendig en inwendig door blijkbare tekenen van zijn tegenwoordigheid met hen, vers 31 - 33.
VII. De harten der gelovigen zijn samenverbonden in heilige liefde, en verruimd door barmhartigheid jegens de armen, en de gemeente bloeide meer dan ooit tot eer en heerlijkheid van Christus, vers 33 - 37.

Handelingen 4:1 - 4
Wij zien hier hoe de belangen van het koninkrijk der hemelen behartigd en bevorderd worden, en hoe de machten der duisternis optreden, om er een einde aan te maken. Al zijn Christus' dienstknechten nog zo kloek en standvastig, Satans agenten zijn boosaardig, en daarom: laten Satans agenten nog zo boosaardig zijn, Christus' dienstknechten behoren kloek en vastberaden te wezen.
I. De apostelen, Petrus en Johannes, gingen voort met hun werk, en hebben niet te vergeefs gearbeid. De Geest maakte de leraren bekwaam om te doen wat hunner, en het volk om te doen wat zijns was.

1. De predikers leveren getrouwelijk de leer van Christus over: Zij spraken tot het volk, tot allen, die in hun bereik waren, vers 1. Wat zij zeiden betrof hen - allen, en zij hebben het vrijmoedig en openlijk gezegd. Zij leerden het volk, leerden het volk kennis, hun, die niet geloofden, ter hunner overtuiging en bekering, en hun, die reeds geloofden, ter hunner vertroosting en bevestiging. Zij verkondigden in Jezus de opstanding der doden. De leer van de opstanding der doden was:
A. Bevestigd in Jezus. Zij bewezen, dat Jezus Christus van de doden was opgestaan, als de Eerste, de Voornaamste, van hen, die van de doden op zouden staan, Hoofdstuk 26:23. Zij predikten de opstanding van Christus als de volmacht voor hetgeen zij deden.
Of wel: B. Door Hem is zij verzekerd aan alle gelovigen. De opstanding van de doden bevat al de zaligheid van de toekomende staat. Dit predikten zij in Jezus Christus, nl. dat

zij bereikbaar, te verkrijgen was door Hem, Filippenzen 3:10, 11, en alleen door Hem. Zij bemoeiden zich niet met staatszaken, maar bleven bij hun werk, en predikten voor het volk de hemel als hun doel, en Christus als hun Weg. Zie Hoofdstuk 17:18.

2. De hoorders hebben het woord blijmoedig ontvangen, vers 4. Velen van degenen, die het woord gehoord hadden, geloofden, niet allen - misschien niet de meesten, maar toch velen, tot een getal van omtrent vijf duizend, behalve nog de drie duizend, waarvan wij te voren gelezen hebben. Zie, hoe het Evangelie veld won, het was het gevolg van de uitstorting des Heilige Geestes. Hoewel de predikers vervolgd werden, heeft toch het woord overmacht, want soms waren de lijdensdagen der kerk de dagen van haren bloei en vooruitgang, zo was het in de dagen van hare kindsheid.

II. De overpriesters en hun aanhangers gingen hun nu het hoofd bieden, en deden wat zij konden om hen te verpletteren, hun handen waren voor een tijd gebonden, maar hun hart was niet in het minst veranderd. Merk hier nu op:
1. Wie zij waren, die zich tegen de apostelen stelden. Het waren de priesters, zij het eerst, daarvan kunnen wij zeker zijn. Zij zijn altijd de gezworen vijanden geweest van Christus en Zijn Evangelie, zij waren even naijverig op hun priesterschap, als de keizer op zijn heerschappij, en wilden niet iemand verdragen, dien zij dachten hun mededinger te zijn, nu Hij gepredikt werd, als een Priester, evenzeer als toen Hij zelf predikte als een Profeet. Met hen was samengevoegd de hoofdman des tempels, die, naar men veronderstelt, een Romeins beambte was, overste van het garnizoen, dat in de toren van Antonia lag tot bescherming van de tempel, zodat nog altijd Joden en Heidenen tegen Christus samenspanden. Ook de Sadduceeën, die het bestaan van geesten en de toekomende staat loochenden, waren ijverig tegen hen.
"Men zou zich kunnen afvragen", zegt Ds. Baxter, "wat zulke verdierlijkte lieden, als de Sadduceeën zo heftige vervolgers heeft doen zijn. Indien er geen toekomend leven is, welk kwaad kan het hun dan doen, dat andere mensen er hun hoop op vestigen? Maar in verdorven zielen zijn alle vermogens verdorven.

2. Hoe de prediking der apostelen hen stemde. Zij waren ontevreden, omdat zij het volk leerden, vers 2. Het was hun een grief, dat de Evangelie - leer gepredikt werd, (zo openlijk en vrijmoedig gepredikt werd) en dat het volk zo bereid was het te horen. Toen zij Christus zulk een smadelijke dood hadden doen sterven, dachten zij, dat zijn discipelen zich daarna altijd zouden schamen Hem te belijden, en dit ook niet zouden durven, en dat het volk een onoverwinnelijk vooroordeel zou hebben tegen zijn leer, en nu verdroot het hun teleurgesteld te zijn, en te zien, dat Zijn Evangelie veld won, in plaats van er door vernietigd te zijn. De goddeloze zal het zien en zich vertoornen, Psalm 112:10. Zij waren ontevreden over hetgeen, waarin zij zich hadden behoren te verblijden, hetgeen, waarin de engelen zich verblijden. Ellendig is de toestand van hen, voor wie de heerlijkheid van Christus' koninkrijk een oorzaak is van ontevredenheid, want, daar de heerlijkheid van dat koninkrijk eeuwigdurend is, volgt hier van zelf uit, dat hun ontevredenheid ook eeuwigdurend is. Zij waren ontevreden, omdat de apostelen in Jezus de opstanding der doden verkondigden. De Sadduceeën waren ontevreden, omdat de opstanding der doden gepredikt werd, want zij waren tegenstanders van die leer, en konden het niet verdragen om van een toekomende staat te horen, te horen, hoe volkomen hij betuigd en bevestigd werd. De overpriesters waren ontevreden, dat zij in Jezus de opstanding der doden predikten, dat Hij er de eer van zou hebben, en hoewel zij beleden de opstanding der doden te geloven, tegen het gevoelen der Sadduceeën, wilden zij toch

liever dat gewichtig punt opgeven, dan het door de apostelen te laten prediken en bewijzen in Jezus.
3. Hoe ver zij gingen in hun tegenstand tegen de apostelen, vers 3. Zij sloegen de handen aan hen (dat is: hun dienaren en beambten deden het op hun bevel), en zetten ze in bewaring, hen overgevende in de bewaring van de daartoe aangewezen beambte, tot de volgende dag. Zij konden hen nu niet in verhoor nemen, want het was avond, maar toch wilden zij het niet langer dan tot aan de volgende dag uitstellen. Zie hoe God zijn dienstknechten trapsgewijze opvoedt tot lijden, en hen door mindere beproevingen voor de grotere bereidt. Nu weerstaan zij slechts tot aan banden toe, later ten bloede toe.

Handelingen 4:5 - 14
Wij hebben hier het verhoor van Petrus en Johannes voor de rechters van het kerkelijk gerechtshof wegens het prediken over Jezus Christus en hun doen van een wonder in Zijn naam. Dit wordt hun aangerekend als een misdaad, terwijl het de beste dienst was, die zij aan God of mensen konden bewijzen.
I. Het hof is vergaderd, dat voor deze gelegenheid tot een buitengewone zitting bijeengeroepen scheen te zijn.

Merk op:
1. De tijd wanneer het hof zat, vers 5, des anderen daags, niet in de nacht, als toen Christus voor hen gebracht werd, want zij schijnen geen zo vurige ijver gehad te hebben voor deze vervolging als voor die. Het was goed, dat zij zich begonnen te matigen. Maar zij hebben het slechts opgeschort tot des anderen daags, en niet langer, want zij wensten hen spoedig tot zwijgen te brengen, en dus geen tijd te verliezen.

2. De plaats waar - te Jeruzalem, vers 5. Dáár was het, dat de discipelen, naar Christus hun gezegd had, moesten verwachten zware dingen te zullen lijden, zoals Hij voor hen in die plaats geleden heeft. Dat schijnt hier vermeld als een verzwaring van hun zonde, dat te Jeruzalem, waar zo velen geweest zijn, die naar verlossing uitzagen, voordat zij gekomen was, nog meerderen gevonden werden, die er niet op wilden zien, nu zij gekomen is. Hoe is die getrouwe stad tot een hoere geworden! Zie Mattheüs 23:37. Het was bij het voorzien, dat Jeruzalem zich zelf zo zou benadelen, dat Christus de stad aanzag en over haar weende.

3. De rechters van het hof.
A. Hun algemene hoedanigheid, zij waren oversten, ouderlingen en schriftgeleerden, vers 5. De schriftgeleerden waren mannen van wetenschap, die kwamen om met de apostelen te disputeren, en hoopten hen te weerleggen, tot zwijgen te brengen. De oversten en ouderlingen waren regeringspersonen, die zo zij hun niet konden antwoorden, dachten wel de een of andere oorzaak te zullen vinden om hun het zwijgen op te leggen. Indien het Evangelie van Christus niet van God ware, dan zou het zich geen weg hebben kunnen banen, want het had beide de geleerdheid en de macht der wereld tegen zich, zowel het college der schriftgeleerden, als het hof der ouderlingen.
B. De namen van sommigen, die de aanzienlijkste waren. Hier waren Annas en Kájafas, de aanvoerders bij deze vervolging, Annas, de voorzitter van het sanhedrin, en Kájafas, de hogepriester (hoewel Annas hier aldus wordt genoemd) en vader van het huis des gerichts. Het schijnt, dat Annas en Kájafas bij beurten het ambt van hogepriester bekleedden, en wel om het andere jaar. Deze twee waren het ijverigst in de weer tegen Christus, toenmaals was Kájafas hogepriester, nu is het Annas, maar beiden waren even vijandig aan Christus en Zijn Evangelie. Men onderstelt, dat Johannes de zoon was van

Annas, en Alexander wordt door Josephus genoemd als een man van rang en aanzien. Er waren ook nog anderen, die van het hogepriesterlijk geslacht waren, van hem afhankelijk waren en verwachtingen van hem hadden, en dezen natuurlijk spreken, zoals hij spreekt, en zullen met hem stemmen tegen de apostelen. In betrekking te staan tot mannen, die wel hooggeplaatst, maar niet goed of Godvruchtig zijn, is voor menigeen een strik geweest.

II. De gevangenen worden voorgebracht, vers 7.
1. Zij stelden hen in het midden, want het sanhedrin zat in een cirkel, en zij die iets met dat hof van doen hadden, stonden of zaten, in het midden, Lukas 2:46. Aldus wordt het door Dr. Lightfoot verklaard. Zo werd de Schrift vervuld een vergadering van boosdoeners heeft mij omgeven, Psalm 22:17. Zij hadden mij omringd als bijen, Psalm 118:12. Zij zaten aan alle zijden.
2. De vraag, die zij hun deden, was: "Door wat kracht, of door wat naam hebt gijlieden dit gedaan? Op wiens gezag doet gij deze dingen?" (dezelfde vraag hadden zij aan hun' Meester gedaan, Mattheüs 21:23). "Wie heeft u opgedragen om zulk een leer te prediken, en u de macht gegeven om zulk een wonder te werken? Gij hebt geen toelating of volmacht van ons, en daarom hebt gij er ons rekenschap van te geven, van wie gij uw volmacht hebt." Sommigen denken dat die vraag gegrond was op een dwaas begrip, of waan, dat op het blote noemen van sommige namen wonderen konden gedaan worden, zoals in Hoofdstuk 19:13. De Joodse duivelbezweerders maakten gebruik van de naam van Jezus. Nu wilden zij weten van welken naam zij gebruik hadden gemaakt bij hun genezing, en bijgevolg welken naam zij in hun prediking op de voorgrond wilden stellen. Zij wisten zeer goed, dat zij Jezus predikten en de opstanding van de doden en de genezing der kranken door Jezus, vers 2, maar zij vroegen het hun om hen te kwellen, en om te zien, of zij niet iets uit hen konden krijgen, dat een misdadig aanzien had.

III. Hoe de apostelen zich verantwoordden, waarbij het hun doel was, niet zozeer om zichzelf vrij te pleiten, als wel om de naam en de ere van hun Meester te bevorderen, die hun gezegd had, dat, als zij voor stadhouders en koningen gesteld zouden worden, dit hun de gelegenheid zou geven om het Evangelie te prediken voor hen, tot wie zij anders geen toegang zouden hebben, en dat het een getuigenis zou zijn tegen hen, Markus 13:9.

Merk op:
1. Door wie de verantwoording gesteld was: zij was ingegeven door de Heilige Geest, die Petrus meer dan ooit hiervoor bekwaam maakte. Met een heilige onverschilligheid voor hun eigen veiligheid, begaven de apostelen er zich toe om Christus te prediken, zoals Hij hun bevolen had te doen in zulk een geval, en toen heeft Christus zijn belofte aan hen vervuld, dat de Heilige Geest hun in die ure zal leren wat zij spreken moeten. Christus' getrouwe voorspraken zullen nooit om instructies verlegen zijn, Markus 13:11.

2. Tot wie zij gericht was. Petrus, die nog altijd de woordvoerder is, wendt zich tot de rechters van het hof, als de oversten des volks en de ouderlingen van Israël, want de slechtheid van de ambtsdragers of van overheidspersonen, ontneemt hun het ambt niet, maar de overweging van de macht, waarmee zij bekleed zijn, moest de uitwerking op hen hebben, dat zij aflaten van hun slechtheid. "Gij zijt oversten en ouderlingen, en behoort meer dan anderen te weten van de tekenen der tijden, en dus niet datgene tegen te staan, wat gij door uw ambt en roeping verplicht zijt te omhelzen en te bevorderen, nl. het koninkrijk van de Messias. Gij zijt oversten en ouderlingen van Israël, Gods volk, en

indien gij hen verkeerd leidt, hen doet dwalen, dan zult gij zeer veel te verantwoorden hebben.

3. Wat de verantwoording is: een plechtige verklaring:
A. Dat hetgeen zij deden was in de naam van Jezus Christus, dat een bepaald antwoord was op de vraag, hun gedaan door het hof, vers 9, 10. "Alzo wij heden rechterlijk onderzocht worden, als misdadigers ter verantwoording worden geroepen, - dat is de betekenis van het woord - over de weldaad (iedereen zal erkennen, dat het een weldaad is) aan een kranken mens geschied - indien dit de grond of oorzaak is van de rechterlijke aanklacht, indien ons de vraag wordt gedaan door welk middel, of door wie, hij gezond geworden is, dan is ons antwoord gereed, en het is hetzelfde dat wij aan het volk gegeven hebben, Hoofdstuk 3:16. Wij zijn bereid het voor u te herhalen, als hetgeen waar wij bij blijven: Zo zij u allen kennelijk, u allen, die voorgeeft van deze zaak niets te weten, en u niet alleen, maar het ganse volk Israëls, want allen hebben er belang bij het te weten, dat door de Naam van Jezus Christus, de dierbare, machtige, overmogende naam, de naam boven allen naam, door Hem, dien gij in verachting de Nazaréner noemt, dien gij gekruist hebt, gij, oversten en volk, en die God van de doden heeft opgewekt, en bevorderd heeft tot de hoogste waardigheid en macht, door hem, zeg ik, staat deze hier voor u gezond, als een gedenkteken van de macht van de Heere Jezus." Hier rechtvaardigt hij wat hij en zijn ambtgenoot hebben gedaan ter genezing van de kreupele. Het was een weldaad, het was een vriendelijkheid, bewezen aan de man, die gebedeld had, omdat hij niet kon werken voor zijn brood, een vriendelijkheid jegens de tempel, en jegens hen, die er in gingen om te aanbidden, en nu bevrijd waren van het geschreeuw en rumoer van dien bedelaar. "Indien wij nu ter verantwoording worden geroepen voor deze weldaad, dan hebben wij geen reden om beschaamd te zijn, 1 Petrus 2:20, Hoofdstuk 4:14, 16.
Laten zij beschaamd zijn, die ons hierom moeite aandoen." Het is niets nieuws, dat goede mensen lijden omdat zij weldoen. Wel te doen en straf te lijden is het lot van de Christen. Hij brengt al de lof en de heerlijkheid van deze weldaad toe aan Jezus Christus. "Het is door Hem, en niet door enigerlei kracht of macht in ons, dat deze man genezen is." De apostelen streven er niet naar belangstelling voor hen zelf te winnen, noch om zich door dit wonder in de goede mening van het hof aan te bevelen, maar, "Laat de Heere alleen verhoogd worden, en dan doet het er niet toe wat er van ons wordt." Hij legt het de rechters zelf ten laste, dat zij de moordenaars van dezen Jezus geweest zijn: "Het is Hij, dien gij gekruist hebt, ziet toe, hoe gij dit zult ver - . antwoorden," ten einde hen er toe te brengen om in Christus te geloven (want niets minder dan dat bedoelt hij). Hij poogt hen van zonde te overtuigen, van de zonde, die, naar men zou denken, meer dan alle anderen het geweten zou verschrikken - hun terdoodbrenging van Christus.
Laten zij het opnemen, zoals zij willen, Petrus zal geen gelegenheid verzuimen om er hun van te spreken. Hij betuigt de op. standing van Christus als het krachtigst getuigenis voor Hem en tegen zijn vervolgers. Zij hebben Hem gekruist, maar God heeft Hem opgewekt van de doden, zij benamen Hem het leven, maar God heeft het Hem wedergegeven, en met uw verder tegenstaan van zijn belangen zal het u niet beter gaan." Hij zegt hun, dat God Hem heeft opgewekt van de doden, en zij durfden hem, daar zij er toch nog te veel schaamtegevoel voor hadden, niet antwoorden met het dwaze verzinsel, waarmee zij het volk zand in de ogen strooiden, dat zijn discipelen des nachts gekomen waren en Hem gestolen hebben. Hij predikt dit aan alle omstanders, opdat het door hen aan hun geburen en vrienden herhaald zal worden, en hij gebiedt allen, van welken stand of rang zij zijn, om acht te geven op het gevaar, waarin zij zich bevinden. Zo zij u allen kennelijk, u allen, die hier tegenwoordig zijt, en het zal het ganse volk Israëls bekend gemaakt worden, waar heen zij ook verstrooid zijn, en in weerwil van al uw pogingen, om er de kennis van te

onderdrukken en te smoren. Gelijk de Heere God het weet, zo zal Israël, gans Israël, weten, dat in de naam van Jezus wonderen gewrocht zijn, niet door dien naam te noemen als een toverformule, maar door er in te geloven als een Goddelijke openbaring van genade en welbehagen in de mensen.

B. Dat de Naam van die Jezus, op wiens gezag zij gehandeld hadden, de naam is, in welken alleen wij kunnen zalig worden. Uit dit bijzondere voorbeeld toont hij aan, dat het geen particuliere sekte, of partij, is, die door de leer, die zij predikten, en het wonder, dat zij hadden gewrocht, bevorderd of tot aanzien gebracht zou worden, waarmee men zich naar welgevallen verenigen kan, of er zich verre van kan houden, zoals dit met de sekten der filosofen, en die onder de Joden, het geval was, maar dat het een heilige en Goddelijke instelling is, die hierdoor bevestigd en bekrachtigd wordt, terwijl het voor iedereen van het hoogste belang is om er zich aan te onderwerpen. Het is geen onverschillige zaak, maar een volstrekte noodzakelijkheid, dat de mensen in dezen naam geloven en hem aanroepen. Wij zijn hiertoe verplicht in gehoorzaamheid aan God en in onderworpenheid aan zijn bedoeling, vers 11. Deze is de steen, die van u, de bouwlieden, van u, die de oversten zijt des volks en de ouderlingen van Israël, veracht is, van u, die de bouwlieden der kerk behoorde te zijn, en voorgeeft het te wezen, want de kerk is Gods gebouw. Hier was een steen, u aangeboden, om in de voornaamste plaats van het gebouw gesteld te worden, om de voornaamste pilaar te zijn, waarop het gehele gebouw zou rusten, maar gij hebt hem veracht en verworpen, gij wilde er geen gebruik van maken, maar wierp hem weg als tot niets nut, dan om er een treesteen van te maken, maar deze steen is nu tot een hoofd des hoeks geworden. God heeft dezen Jezus, dien gij verworpen hebt, opgewekt, en door Hem aan zijn rechterhand te zetten, heeft Hij Hem beide tot een hoeksteen en een sluitsteen gemaakt, het middelpunt van eenheid, en de fontein van kracht. Petrus heeft waarschijnlijk deze Schriftuurplaats aangehaald, omdat niet lang te voren Christus zelf haar gebruikt heeft in antwoord op de vraag van de overpriesters en ouderlingen, door wat macht Hij deze dingen deed, Mattheüs 21:42. De Schrift is een beproefd wapen in onzen strijd, houden wij er ons aan. Wij zijn er toe verplicht vanwege ons eigen belang. Wij zijn verloren, zo wij geen schuilplaats zoeken in dezen naam, en hem tot onze toevlucht en hoog vertrek stellen, want wij kunnen niet behouden worden dan door Jezus Christus, en zo wij niet voor eeuwig behouden worden, dan zijn wij voor eeuwig verloren, vers 12. De zaligheid is in genen anderen. Gelijk er geen andere naam is door welke zieke lichamen genezen kunnen worden, zo is er ook geen andere naam, door welken zondige zielen zalig gemaakt kunnen worden. "Door Hem, en alleen door Hem, door zijn leer te ontvangen en aan te nemen moeten thans allen hopen zalig te worden. Want er is geen andere Godsdienst in de wereld, nee, ook niet, die door Mozes werd overgeleverd, waardoor zaligheid te verkrijgen is voor hen, die thans niet tot dezen komen, op de prediking er van. Aldus de mening van Dr. Hammond.

Merk hier op:
Ten eerste. Onze zaligheid is onze voornaamste zorg, onze voornaamste aangelegenheid, en die ons het naast aan het hart moet liggen - ons ontkomen aan de toorn en de vloek, en onze wederherstelling in Gods gunst en zegen.
Ten tweede. Onze zaligheid is niet in onszelf, noch kan zij verkregen worden door enigerlei kracht of verdienste van onszelf, wij kunnen wèl ons zelf verderven, maar wij kunnen niet ons zelf behouden.
Ten derde. Er zijn onder de mensen vele namen, waarvan men beweert dat zij namen ter behoudenis zijn, maar in werkelijkheid zijn zij het niet, velerlei instellingen in de

Godsdienst, die naar wordt voorgegeven een verzoening en overeenkomst tot stand brengen tussen God en de mens, maar het niet kunnen.
Ten vierde. Het is alleen door Christus en Zijn naam dat de gunsten van God kunnen verwacht worden, die nodig zijn tot onze zaligheid, en dat onze dienst Gode welbehaaglijk kan zijn. Dit is de eer van Christus' naam, op welken wij kunnen pleiten bij God. Deze naam is gegeven. God heeft hem gegeven, en het is een onwaardeerbare weldaad, die ons hierdoor geschonken is. Hij is gegeven onder de hemel. Christus heeft niet slechts een grote Naam in de hemel, maar een grote Naam onder de hemel, want Hij heeft alle macht in de bovenwereld en in de lagere wereld. Hij is gegeven onder de mensen, die zaligheid van node hebben, mensen, die op het punt zijn van om te komen. Wij kunnen zalig worden door Zijn Naam, Zijn naam van: *de Heere onze gerechtigheid,* en door geen anderen kunnen wij zalig worden. In hoever diegenen gunst bij God kunnen vinden, die de kennis van Christus niet hebben, noch een werkelijk geloof in Hem, maar toch leven overeenkomstig het licht, dat zij hebben, dat staat niet aan ons te beslissen. Maar dit weten wij, dat wèlke gunst ter behoudenis dezulken mogen ontvangen, zij hun vanwege Christus en alleen om Zijnentwil geschonken wordt, zodat toch de zaligheid in geen anderen is. Ik noemde u toe, hoewel gij Mij niet kende, Jesaja 45:4.

IV. Hoe het hof door deze pleitrede in verlegenheid werd gebracht ten opzichte van de vervolging, vers 13, 14. Nu was Christus' belofte aan hen vervuld, dat Hij hun mond en wijsheid zal geven welke niet zullen kunnen tegenspreken noch weerstaan allen, die zich tegen u zetten.
1. Zij konden de genezing van de kreupele niet loochenen, zij konden niet ontkennen, dat die genezing een weldaad was en door een wonder was geschied. Hij de genezene, stond daarbij Petrus en Johannes, bereid om van de genezing te ge - tuigen, indien dit nodig was en zij hadden niets daartegen te zeggen, vers 14, hetzij om haar te ontkennen, of haar te verkleinen. Het was goed, dat het de sabbatdag niet was, want anders zouden zij dat er tegen te zeggen hebben gehad.

2. Zij konden met al hun praal en macht Petrus en Johannes niet overbluffen. Dat was geen minder wonder dan de genezing van de kreupele, in aanmerking genomen welke wrede, bloeddorstige vijanden deze priesters van de naam van Christus geweest zijn (het was genoeg om ieder te doen sidderen, die voor Hem uitkwam) en in aanmerking genomen welke beschroomde, lafhartige advocaten deze discipelen zo kort geleden voor Hem geweest zijn, inzonderheid Petrus, die Hem had verloochend uit vrees voor een onnozele dienstmaagd, en toch zien zij nu de vrijmoedigheid van Petrus en Johannes, vers 13. Waarschijnlijk was er iets buitengewoons en verrassends in hun voorkomen, zij schenen niet slechts onverschrokken door de tegenwoordigheid en de macht der rechters, maar stoutmoedig en ontzagwekkend voor hen: er was majesteit in hun voorhoofd, in hun aanblik, hun ogen schitterden, hun blik was gebiedend, indien er al niet iets schrikkelijks was in hun stem. Evenals de profeet, hebben zij hun aangezicht gesteld als een keisteen, Jesaja 50:7, Ezechiël 3:9. De kloekmoedigheid van Christus' getrouwe belijders is dikwijls de beschaming geweest van hun wrede vervolgers.
Nu wordt ons hier nog gezegd waardoor hun verwondering nog toenam: zij vernamen, dat zij ongeleerde en slechte (dat is, eenvoudige) mensen waren. Zij informeerden naar de apostelen, hetzij bij henzelf, of bij anderen, en bevonden, dat zij mannen van geringe afkomst waren, geboren in Galiléa, dat zij tot vissers waren opgeleid, en geen geleerde opvoeding hadden ontvangen, nooit aan een hogeschool hadden gestudeerd, niet opgebracht waren aan de voeten van een hunner rabbijnen, geen omgang hadden gehad aan het hof, in legerkamp of scholen, ja, als gij thans tot hen spreekt over enig punt van

natuurlijke wijsbegeerte, wiskunde of staatkunde, dan zult gij misschien bevinden, dat zij er niets van weten. Maar spreek tot hen van de Messias en Zijn koninkrijk, en zij zullen zich uitdrukken met zulk een helderheid, klaarblijkelijkheid en verzekerdheid, zo gepast en zo vloeiend, en met zo veel vaardigheid in de Schriften des Ouden Testaments, die er betrekking op hebben, dat de geleerdste rechter van het hof niet in staat is hen te weerleggen of te antwoorden. Zij waren onwetende mensen idioootai, particuliere personen, mensen, die geen openbaar ambt bekleedden, en daarom verwonderde het hen, dat zij zo hoge aanspraken koesterden. Zij waren idioten (dat is de betekenis van het woord) zij zagen met evenveel minachting op hen neer, als wanneer zij blote idioten waren, en niets van hen konden verwachten. zodat het hen verbaasde te zien, dat zij zo veel vrijmoedigheid gebruikten.
Er wordt ons ook gezegd, wat hun verwondering in grote mate deed ophouden: zij kenden hen, dat zij met Jezus geweest waren. Waarschijnlijk hadden zij zelf hen met Hem in de tempel gezien, en dat herinnerden zij zich nu: of wellicht hebben sommigen van hun dienaren, of van de omstanders het hun meegedeeld, want zij wilden de schijn niet hebben van op zulke geringe lieden acht te hebben geslagen. Maar toen zij vernamen, dat zij met Jezus geweest waren, met Hem waren omgegaan, Hem hadden vergezeld, door Hem opgeleid waren, begrepen zij, waaraan hun vrijmoedigheid was toe te schrijven, ja hun vrijmoedigheid in Goddelijke dingen was genoeg om hun te tonen, door wie zij opgevoed en onderwezen waren. Zij, die met Jezus geweest zijn, in omgang en gemeenschapsoefening met Hem, Zijn woord hebben gehoord, in Zijn naam hebben gebeden, de gedachtenis van Zijn dood en opstanding hebben gevierd, behoren zich in alles zo te gedragen, dat zij, die met hen spreken en met hen omgaan, hen kennen als met Jezus geweest te zijn: en dat dit hen zo heilig, zo hemelsgezind en geestelijk, en blijmoedig maakt, dat dit hen zo opgeheven doet zijn boven de wereld, en hen vervult van een andere wereld. Aan het glinsteren van hun aangezicht kan men weten, dat zij op de berg geweest zijn.

Handelingen 4:15 - 22
Wij hebben hier de uitslag van het verhoor dat Petrus en Johannes voor de raad ondergingen. Zij zijn er nu met ere afgekomen, omdat zij trapsgewijze tot lijden moeten bereid worden, en door de kleinere beproevingen voorbereid moeten worden op de grotere. Thans lopen zij nog met voetgangers, later zullen zij zich hebben te mengen met de paarden, Jeremia 12, 5. I. Hier is de beraadslaging en het besluit van het hof omtrent deze zaak en de maatregelen door hen genomen.
1. De gevangenen werd gelast buiten te staan, vers 15. Zij geboden hun uit te gaan buiten de raad, daar zij wel gaarne van hen ontslagen willen wezen (zij spraken zo op de man af en tot hun geweten) en niet wensende, dat zij de bekentenis zouden horen, die hun afgedwongen was, maar, hoewel zij haar niet mochten horen, is zij hier toch voor ons te boek gesteld. De plannen van Christus' vijanden worden in het geheim beraamd, en zij graven diep, alsof zij hun raadslagen voor de Heere zouden willen verbergen.

2. Er werd nu een bespreking van de zaak gehouden: zij overlegden met elkaar, ieder wordt verzocht zijn mening vrij uit te zeggen, en zijn advies te geven in deze gewichtige aangelegenheid. Nu werd de Schrift vervuld, dat de oversten tezamen beraadslagen tegen de Heere en tegen Zijn gezalfde, Psalm 2:2. De vraag was: Wat zullen wij dezen mensen doen? vers 16. Indien zij zich hadden willen onderwerpen aan de overtuigende, gebiedende kracht der waarheid, het zou gemakkelijk zijn geweest te zeggen, wat zij dezen mensen doen moeten. Zij zouden hen aan het hoofd van hun raad moeten stellen, hun leer hebben moeten aannemen, en zich door hen moeten laten dopen in de naam van

de Heere Jezus, en zich bij hun gemeenschap hebben moeten voegen. Maar als de mensen niet bewogen willen worden om te doen, wat zij behoren te doen, dan is het niet te verwonderen, dat zij zo dikwijls niet weten wat te doen. De waarheid van Christus zou de mensen, indien zij haar slechts wilden ontvangen, zoals zij moesten, generlei last of onrust bezorgen, maar, als zij haar in ongerechtigheid ten onder houden, Romeinen 1:18, dan zullen zij haar een lastigen steen vinden te zijn, waarmee zij niet weten wat te doen. Zacharia 12:3.

3. Zij kwamen eindelijk tot een besluit ten opzichte van twee zaken.
A. Dat het niet veilig was de apostelen te straffen voor hetgeen zij gedaan hadden. Zeer gaarne zouden zij hen gestraft hebben, maar zij durfden niet, omdat het volk hun zaak omhelsd had en het wonder roemde, en zij hadden thans evenveel ontzag voor het volk als te voren, toen zij de handen niet durfden te slaan aan Christus uit vrees voor het volk. Hieruit blijkt, dat het geschreeuw der volksmenigte tegen onzen Zaligmaker niet natuurlijk was, maar door ophitsing ontstond, en nu keerde de stroom in zijn vorige bedding terug. Nu konden zij niets verzinnen als reden, of schijnreden, om Petrus en Johannes te straffen vanwege het volk. Zij wisten dat het onrechtvaardig zou zijn hen te straffen, en dus hadden zij er door de vreze Gods van teruggehouden moeten worden, maar zij beschouwden het slechts als gevaarlijk, en daarom heeft alleen de vrees voor het volk hen er van teruggehouden. Het volk was overtuigd van de waarheid van het wonder, het was een bekend wonder - gnooston sêmeion. Het was bekend, dat zij het gedaan hadden in de naam van Christus, en dat Christus zelf gelijke wonderen had gedaan. Dit was een bekend voorbeeld van de macht van Christus, en een bewijs Zijner leer. Dat het een groot wonder was, gewrocht ter bevestiging van de leer, die zij predikten (want het was een teken) was openbaar voor allen, die te Jeruzalem wonen, het was een mening, die bij iedereen ingang had gevonden, en daar het wonder bij de poort des tempels was geschied, werd er algemeen kennis van genomen. Zij zelf met al hun listigheid en al hun onbeschaamdheid, konden niet loochenen, dat het een waar wonder was. De bewijzen van het Evangelie waren onloochenbaar. Zij gingen verder. Zij waren niet slechts overtuigd van de waarheid van het wonder, maar zij verheerlijkten God over hetgeen er geschied was. Zelfs zij, die er niet door bewogen werden om in Christus te geloven, waren er zo door getroffen, als een barmhartigheid jegens een armen mens en een ere voor hun land, dat zij niet anders konden, dan er lof voor toe te brengen aan God, zelfs de natuurlijke Godsdienst leerde hun dit. En indien de priesters Petrus en Johannes hadden gestraft wegens een daad, waarvoor allen God verheerlijkten, dan zouden zij al hun invloed op het volk verloren hebben, en men zou hen hebben verzaakt als vijanden van God en mensen. Daarom zal hun grimmigheid Gode loffelijk maken, en het overblijfsel der grimmigheden zal Hij opbinden.

B. Dat het echter noodzakelijk was hun voor het vervolg het zwijgen op te leggen, vers 17, 18. Zij konden niet bewijzen, dat zij iets verkeerds gezegd of gedaan hadden, en toch mogen zij niet meer zeggen wat zij gezegd, en niet meer doen wat zij gedaan hadden. Al hun zorg gaat daarover, dat de leer van Christus niet meer en meer onder het volk verspreid worde, alsof die geneesinrichting het begin was ener pestilentie, waarvan de besmetting tegengegaan moest worden. Zie hoe de boosaardigheid der hel strijdt tegen de raadsbesluiten des hemels. God wil, dat de kennis van Christus over geheel de wereld verspreid zal worden, maar de overpriesters willen, dat zij niet verspreid zal worden, waarover Hij, die in de hemel zit, lacht. Om nu de verdere verspreiding dezer leer tegen te gaan, gebieden zij de apostelen haar nooit meer te prediken. Door hun gezag (waaraan, zij denken, dat ieder Israëliet verplicht is zich te onderwerpen), wordt vastgesteld, dat

niemand zou spreken noch leren in de naam van Jezus, vers 18. Wij bevinden niet, dat zij hun enigerlei reden hebben gegeven, waarom de leer van Christus verboden moet worden. Zij kunnen niet zeggen, dat zij vals, of gevaarlijk is, of van een verkeerde strekking, en zij schamen zich om er de ware reden van op te geven, nl. dat zij getuigde tegen hun geveinsdheid en boosheid, en indruiste tegen hun tirannie. Maar, Stat pro ratione voluntas - Zij kunnen geen andere reden opgeven dan hun wil. "Wij gebieden u ten stelligste en ten strengste, niet alleen, dat gij deze leer niet in het openbaar zult prediken, maar dat gij voort - aan tot niemand spreekt in dezen naam, zelfs niet in het bijzonder", vers 17. Er wordt geen groter dienst bewezen aan het rijk des duivels dan door de getrouwe predikers en leraren tot zwijgen te brengen, en diegenen onder een korenmaat te zetten, die de lichten der wereld zijn. Zij dreigen hen, dreigen hen scherpelijk, als zij dit doen, doen zij het op hun eigen gevaar en risico. Het hof zal zich ten hoogste beledigd achten, indien zij het doen, en dan zullen zij onder deszelfs misnoegen vallen. Christus had hun niet slechts geboden het Evangelie te prediken aan alle creaturen, maar hun beloofd hen er in te steunen en door te helpen, en er hen voor te belonen. Nu verbieden deze priesters de prediking van het Evangelie niet slechts, maar dreigen die prediking te zullen straffen als een goddeloze misdaad, maar zij. die Christus' belofte naar waarde weten te schatten, weten ook de dreigementen der wereld te verachten, naar zij het verdienen, al zijn die dreigementen dan ook "een blazen van moord", Hoofdstuk 9:1.

II. Wij hebben hier het kloekmoedige besluit van de gevangenen, om voort te gaan met hun werk, en hun uitspreken van dit besluit, vers 19, 20. Petrus en Johannes hadden het niet nodig samen te overleggen, om elkanders gevoelen te kennen (want beiden werden zij door een en dezelfden Geest geleid), maar terstond hebben zij hetzelfde gevoelen, en geven tezamen hun antwoord: "Wij beroepen ons op uzelf, of het recht is voor God, aan wie gij, zowel als wij, verantwoording zult hebben af te leggen, ulieden meer te horen dan God, oordeelt zelven. Want wij kunnen niet laten te spreken, tot iedereen, hetgeen wij gezien en gehoord hebben, waarvan wij gans vervuld zijn, en dat ons bevolen is te verkondigen."
De voorzichtigheid der slang zou hen er toe geleid hebben te zwijgen, en hoewel zij niet in gemoede konden beloven, dat zij het Evangelie niet meer zouden prediken, behoefden zij de oversten niet te zeggen dat zij het wèl zouden doen. Maar de stoutmoedigheid van de leeuw leidde hen er toe om beide het gezag en de boosaardigheid hunner vervolgers te trotseren.

Zij zeggen hun, dat zij besloten zijn voort te gaan met hun prediking en rechtvaardigen er zich in door twee zaken:
1. Het gebod van God: "Gij beveelt ons het Evangelie niet te prediken, Hij heeft ons geboden het te prediken, Hij heeft het ons toevertrouwd, van ons eisende op onze trouw, om het getrouwelijk uit te delen. Wie moeten wij nu gehoorzamen, God of ulieden?" Hier beroepen zij zich op een van de communes notitiæ - een erkend grondbeginsel - in de wet der natuur, dat zo geboden van mensen in strijd zijn met Gods geboden, de geboden van God de overhand moeten hebben. Het is een regel in de rijkswet van Engeland, dat, zo er een wet gemaakt wordt, die in strijd is met de wet van God, zij van nul en gener waarde is. Niets kan ongerijmder wezen dan meer te horen naar zwakke, feilbare mensen, die onze medeschepselen en mede - onderdanen zijn, dan God, die oneindig wijs en heilig is, onze Schepper en Opperheer is, de Rechter, aan wie wij ons hebben te verantwoorden. De zaak is zo duidelijk, zo onbetwistbaar en als van zelf sprekend, dat wij het wagen om het aan u over te laten er over te oordelen, hoewel gij bevooroordeeld zijt. Acht gij dat het

recht is voor God een Goddelijk gebod te overtreden om te gehoorzamen aan een bevel van mensen? Datgene is waarlijk recht, dat recht is voor God, want wij zijn er zeker van, dat Zijn oordeel overeenkomstig de waarheid is, en daarom moeten wij ons daarnaar laten regeren.

2. De overtuiging van hun geweten. Zelfs indien zij niet zulk een onmiddellijk bevel van de hemel hadden om de leer van Christus te prediken, zouden zij toch niet kunnen nalaten te spreken, in het openbaar te spreken, hetgeen zij gezien en gehoord hadden. Evenals Elihu waren zij der woorden vol, gans vervuld van deze zaak, zij moeten spreken, opdat zij lucht krijgen, Job 32:18, 20. Zij ontwaarden er de invloed van op henzelf. Welk een gezegende verandering heeft zij in hen teweeggebracht! Zij waren er in een nieuwe wereld door gekomen, en daarom konden zij niet nalaten er van te spreken, en diegenen spreken het best over de leer van Christus, die er zelf de kracht van hebben gevoeld, er het zoete van hebben gesmaakt, er zelf diep door zijn getroffen, zij is in hun hart als een brandend vuur besloten in hun beenderen, Jeremia 20:9. Zij kenden er het gewicht en belang van voor anderen. Zij zien met bekommering op de zielen, die omkomen, en weten, dat zij het eeuwig verderf niet kunnen ontkomen dan door Jezus Christus, en daarom willen zij hen getrouwelijk waarschuwen, en hun de rechten weg tonen. Het is hetgeen wij gezien en gehoord hebben, en waarvan wij dus zelf volkomen verzekerd zijn, het is hetgeen wij alleen hebben gezien en gehoord, indien wij het dus niet bekend maken, wie zal het dan doen? Wie kan het doen? Wetende de gunst, zowel als de schrik des Heeren, bewegen wij de mensen, want de liefde van Christus, en de liefde tot de zielen dringt ons, 2 Corinthiërs 5:11, 14.

III. Wij hebben hier de invrijheidstelling der gevangenen, vers 21. Zij dreigden hen nog meer, en dachten hen te verschrikken, en toen lieten zij ze gaan. Er waren velen, die zij, door hen te verschrikken, tot gehoorzaamheid brachten aan hun onrechtvaardige verordeningen, zij wisten de mensen in ontzag te houden met hun ban, hun uitwerpen uit de synagoge, Johannes 9:22, en zij dachten dezelfde invloed uit te oefenen op de apostelen, dien zij op andere mensen hadden, maar zij vergisten zich, want zij - de apostelen - waren met Jezus geweest. Zij dreigden hen, en dat was alles wat zij nu deden, toen zij dit gedaan hadden, lieten zij ze gaan.

1. Omdat zij het volk niet durfden tegenspreken, die God verheerlijkten over hetgeen er geschied was, en bereid waren (dat dachten zij ten minste) hen van hun zetels te rukken, indien zij de apostelen er voor gestraft hadden. Gelijk heersers door Gods bestel tot een schrik en bedwang gemaakt zijn voor goddelozen, zo is soms het volk door Gods voorzienigheid tot een schrik en bedwang gemaakt voor goddeloze heersers.

2. Omdat zij het wonder niet konden tegenspreken want, vers 22, de mens was meer dan veertig jaren oud, aan welken dit teken der genezing geschied was.
En daarom was
A. Het wonder des te groter, daar hij kreupel was van zijner moeders lijf, Hoofdstuk 3:2. Hoe ouder hij werd, hoe meer ingeworteld de kwaal was, en hoe moeilijker de genezing. Indien zij, die op jaren zijn gekomen, en lang gewoon waren aan kwaad, genezen worden van hun geestelijke onmacht tot goed, en daardoor van hun kwade gewoonten, dan is de kracht der Goddelijke genade er zo veel te meer in verheerlijkt.

B. De waarheid er van was zo veel te beter gestaafd, want de mens, meer dan veertig jaren oud zijnde, was hij, evenals de blinde, dien Christus had genezen, in staat, om, toen hij ondervraagd werd, van zichzelf te spreken, Johannes 9:21.

Handelingen 4:23 - 31
Wij horen nu niet meer van de overpriesters, van hetgeen zij gedaan hebben, nadat zij Petrus en Johannes hadden losgelaten, maar zullen deze twee getuigen vergezellen. En hier hebben wij:
I. Hun terugkomst tot hun broederen, de apostelen en leraren, en wellicht ook enige andere Christenen vers 23: Losgelaten zijnde, kwamen zij tot de hunnen, die wellicht toen in bezorgdheid over hen samengekomen waren en voor hen baden, zoals in Hoofdstuk 12:12. Zodra zij in vrijheid waren, begaven zij zich tot hun oude vrienden, keerden zij weer tot hun kerkgemeenschap.

1. Hoewel God hen grotelijks geëerd had door hen te roepen om zijn getuigen te zijn, en hen bekwaam te maken om zich zo goed van hun plicht te kwijten, waren zij toch niet opgeblazen door de eer, die hun te beurt was gevallen, noch hebben zij er zich door verheven gevoeld boven hun broederen, maar gingen tot de hunnen. Geen bevordering in gaven of nuttigheid voor anderen moet ons doen denken, dat wij verheven zijn boven de plichten of de voorrechten van de gemeenschap der heiligen.
2. Hoewel hun vijanden hen scherp gedreigd hadden, en gepoogd hadden hun gezelschap uiteen te krijgen, en hen weg te schrikken van de arbeid, waarin zij samen verbonden waren, kwamen zij toch tot de hunnen, hun gezelschap en vreesden de toorn hunner regeerders niet. Zij hadden vertroosting kunnen smaken, indien zij zich, na losgelaten te zijn, hadden teruggetrokken in hun binnenkamer, om er enigen tijd door te brengen in gebed. Maar zij waren mannen in een openbaar ambt, en moeten niet zo zeer hun persoonlijk gemak of geriefelijkheid zoeken, als wel het algemene welzijn. Christus' volgelingen handelen het best in gezelschap, mits het hun eigen gezelschap is.

II. Hun verhaal van hetgeen er was voorgevallen. Zij verkondigden al wat de overpriesters en de ouderlingen tot hen gezegd hadden, terwijl zij er ongetwijfeld bijvoegden, dat zij door Gods genade bekwaam waren gemaakt hun te antwoorden, en hoe de afloop van hun gerechtelijk verhoor was geweest. Zij verhaalden het hun:
1. Opdat zij zouden weten wat zij bij het voortzetten van hun arbeid beide van de mensen en van God hadden te verwachten. Van de mensen konden zij alles wat afschrikkend was verwachten, maar van God alles wat bemoedigend was. De mensen zullen al het mogelijke doen om hen te vernietigen, maar God zal hen krachtig ondersteunen. Aldus zullen de broederen in de Heere vertrouwen krijgen door hun banden, Filippenzen 1:14.
2. Opdat er melding van gemaakt zou worden in de geschiedenis der kerk, ten voordele van het nageslacht, inzonderheid ter bevestiging van ons geloof aangaande de opstanding van Christus. In sommige gevallen is het zwijgen van een tegenstander niet zeer verschillend van de toestemming en het getuigenis van een tegenstander. Deze apostelen zeiden tot de overpriesters, dat God Jezus had opgewekt, en hoewel zij allen tezamen bijeen waren, als een vast aaneengesloten lichaam, hadden zij toch de stoutheid niet om het te ontkennen, maar hebben hun op de domste en tegelijk laaghartigste wijze bevolen het niemand te zeggen.
3. Ten einde zich nu met hen te verenigen in lofzegging en gebed, en door die samenstemming zal God meer verheerlijkt, en de gemeente meer gesticht worden. Daarom behoren wij onzen broederen de leidingen van Gods voorzienigheid met ons, en

onze ervaring van zijn tegenwoordigheid en hulp mede te delen, opdat zij met ons instemmen in onze dankzegging aan God er voor.

III. Hun gebed tot God bij deze gelegenheid.
Als dezen dat hoorden, hoorden van de machteloze boosaardigheid der priesters en de machtige kloekmoedigheid van de lijders, riepen zij hun gezelschap bijeen, en begaven zich tot het gebed: zij hieven eendachtig hun stem op tot God, vers 24. Niet, dat men zou kunnen veronderstellen, dat zij allen tegelijk dezelfde woorden zeiden (hoewel dit ook mogelijk was, daar zij allen door een en dezelfden Geest bezield waren), maar in de naam van de overigen hief een zijn stem op tot God, en de anderen stemden met hem in, homothumadon - een van zin (zoals de betekenis is van het woord). Hun hart ging met hem mede, en zo was het, dat hoewel een slechts sprak, allen hebben gebeden, een hief zijn stem op, en, in vereniging met hem, hieven allen hun hart op, hetgeen in werkelijkheid een opheffen was van hun stem tot God, want voor God zijn gedachten als woorden. Mozes riep tot de Heere, als wij niet lezen, dat hij een woord gezegd heeft.

Nu hebben wij in dit plechtig aanspreken van God:
1. Hun aanbidding van God als de Schepper der wereld, vers 24. Met een hart, of gemoed, en dus in werkelijkheid met een mond verheerlijkten zij God, Romeinen 15:6. Zij zeiden: Heere, Gij zijt God, God alleen, Despota, Gij zijt onze Meester en Oppergebieder" (dat is de betekenis van het woord). "Gij zijt God, God, en geen mens, God, en niet het werk van mensenhanden, de Schepper van alles, en niet het schepsel van der mensen verbeelding. Gij zijt de God, die gemaakt hebt de hemel en de aarde, en de zee en alle dingen, die in dezelve zijn, de bovenwereld en de lagere wereld, en al de schepselen, die zich in beiden bevinden." Aldus onderscheiden wij, Christenen, ons van de Heidenen, want terwijl zij goden aanbidden, die zij gemaakt hebben, aanbidden wij de God, die ons en geheel de wereld gemaakt heeft. En het is zeer gepast om onze gebeden, zowel als onze geloofsbelijdenis, te beginnen met de erkenning dat God is de almachtige Vader, Schepper van hemel en aarde, en van alle zichtbare en onzichtbare dingen. Hoewel de apostelen toen gans vervuld waren van de verborgenheid van de verlossing der wereld, hebben zij toch de geschiedenis van de schepping der wereld noch vergeten noch voorbijgezien, want de Christelijke Godsdienst was bestemd om de waarheden en voorschriften van de natuurlijken Godsdienst te bevestigen en te benuttigen, maar niet ze te verdonkeren of weg te stoten. Het is voor Gods dienstknechten een grote bemoediging, zowel in het doen van werk, als in hun werk van lijden, dat zij de God dienen, die alle dingen gemaakt heeft, en dus de beschikking heeft van hun tijd en van alles wat er in verband met hen voorvalt, en in staat is hen onder al hun moeilijkheden te steunen en te sterken. En zo wij Hem de eer hiervan geven, dan kunnen wij voor ons er de vertroosting van nemen.

2. Hun berusten in de tegenwoordige bedeling der Voorzienigheid door na te denken over de Schriften des Ouden Testaments, die voorzegd hebben, dat het koninkrijk van de Messias bij zijn eerste oprichting in de wereld dusdanige tegenstand zal ontmoeten, vers 25, 26. God, die hemel en aarde gemaakt heeft, kan geen tegenstand ontmoeten (geen tegenstand, die van kracht en uitwerking is) in zijn voornemens en bedoelingen, daar niemand met Hem durft twisten of strijden (het ten minste, niet met enig gevolg zou kunnen). Ja, aldus was het geschreven, aldus heeft Hij gezegd door de mond, aldus heeft Hij geschreven door de pen, van David, Zijn knecht, die, gelijk hieruit blijkt, de schrijver was van de tweeden Psalm, en dus ook hoogst waarschijnlijk van de eersten en van andere Psalm en, die aan geen anderen zijn toegeschreven, al is het ook, dat zijn naam

niet in het opschrift genoemd is. Laat het hun dus geen verwondering baren, en laat het geen ontmoediging zijn voor iemand, die hun leer omhelst, want de Schrift moet vervuld worden. H
et was voorzegd in Psalm 2:1, 2.
A. Dat de Heidenen zullen woeden tegen Christus en Zijn koninkrijk, en zich zullen vertoornen wegens de poging om het op te richten, omdat dit de neder werping ten gevolge heeft van de goden der Heidenen, en de goddeloosheid der Heidenen zou beteugelen.
B. Dat de volken allerlei bedenksels er tegen zullen hebben, ten einde er de leraren van tot zwijgen te brengen, en er de belangen van te schaden of te vernietigen. Indien deze bedenksels bij de uitkomst ijdel blijken te zijn, dan is dit niet te danken aan hen, die ze te berde brachten.
C. Dat inzonderheid de koningen der aarde zullen opstaan tegen het koninkrijk van Christus, alsof zij bevreesd waren (hoewel daar hoegenaamd geen reden voor is) dat dit hun macht in de weg zou staan, en inbreuk zou maken op hun voorrechten. De koningen der aarde, die door de Goddelijke voorzienigheid het meest begunstigd en geëerd zijn, en het meest voor God behoorden te doen, zijn vreemdelingen voor, en vijanden van, de Goddelijke genade, en doen het meest tegen God.
D. Dat de oversten zich zullen vergaderen tegen God en Christus, niet slechts monarchen, die in hun persoon alleen macht hebben, maar ook waar de macht is in vele heersers of oversten, raadsvergaderingen en senaten, zij vergaderen zich, om te beraadslagen en te decreteren - besluiten af te kondigen - tegen de Heere, en tegen Zijn Gezalfde - tegen de natuurlijken, zowel als tegen de geopenbaarde Godsdienst. Wat tegen Christus gedaan wordt neemt God op, als tegen zichzelf gedaan. Het Christendom was niet slechts ontbloot van het voordeel van de steun en de bescherming van koningen en oversten (het had noch hun macht, noch hun beurs) maar er werd tegen gestreden door hen, en zij verbonden zich met elkaar, om het te vernietigen, en toch heeft het voortgang gehad.

3. Hun voorstelling van de tegenwoordige vervulling van deze voorzeggingen in de vijandschap en kwaadwilligheid van de oversten tegen Christus.
Wat voorzegd was, zien wij vervuld, vers 27, 28. In de waarheid - het is gewis zo, het is te duidelijk om ontkend te worden, en hierin blijkt de waarheid der voorzegging, dat Herodes en Pilatus, de twee Romeinse heersers, met de Heidenen (de Romeinse soldaten onder hun bevel), en de volken Israëls (de oversten der Joden en het gepeupel onder hun invloed), vergaderd waren in verbond met elkaar tegen uw heilig Kind Jezus, welken Gij gezalfd hebt. In sommige handschriften is hier nog bijgevoegd, en têi polei sou tautêi - in deze uw heilige stad, waar Hij meer dan in iedere andere plaats welkom had geheten moeten worden. Maar hierin doen zij wat uw hand, en Uw raad te voren bepaald had.

Zie hier:
A. De wijze en heilige bedoelingen, die God omtrent Christus gehad heeft. Hij wordt hier het Kind Jezus genoemd, zoals Hij in zijn kindsheid genoemd was, Lukas 2:27, 43, om te kennen te geven, dat Hij, zelfs in Zijn verhoogden staat, zich Zijner neerbuigendheid voor ons niet schaamt, en dat Hij nog altijd nederig en zachtmoedig van hart blijft. In de hoogte van zijn heerlijkheid is Hij het Lam van God en het Kind Jezus. Maar Hij is het heilig Kind Jezus (zo werd Hij genoemd, Lukas 1:35, dat heilige, en Uw heilig Kind. Het woord betekent beide een zoon en een dienstknecht paida sou. Hij was de Zoon van God, maar in het werk der verlossing handelde Hij als Zijns Vaders dienstknecht Jesaja 42:1. Mijn knecht, dien Ik ondersteun. Hij was het, dien God zalfde, Hem bekwaam maakte voor zijn onderneming en Hem er toe riep, vandaar dat Hij des Heeren Gezalfde genoemd

werd, vers 26. En dit wordt vermeld als de reden waarom zij zich met zo veel woede en geweld tegen Hem stelden, nl. omdat God Hem gezalfd heeft, en zij waren besloten zich niet over te geven, en nog veel minder zich aan Hem te onderwerpen. David werd benijd door Saul, omdat hij de gezalfde des Heeren was. En de Filistijnen togen op om David te zoeken, toen zij hoorden, dat hij gezalfd was, 2 Samuel 5:17. Nu heeft God, die Christus gezalfd heeft, bepaald wat er in gevolge die zalving aan Hem gedaan zou worden. Hij was gezalfd om een Zaligmaker te zijn, en daarom was het bepaald, dat Hij een offer zou zijn om verzoening te doen voor de zonde. Hij moet sterven - daarom moet Hij gedood worden, maar niet door zijn handen - daarom heeft God te voren wijselijk bepaald, door welke handen het geschieden zou. Het moet wezen door de handen van hen, die Hem behandelen zullen als een misdadiger, een kwaaddoener, en daarom kan het noch door de handen van engelen, noch door die van Godvruchtige mensen geschieden. Daarom moet Hij, evenals Job, Hoofdstuk 16:11 overgegeven worden in de handen van zondaren. En zoals David overgeleverd werd aan Simeï om door hem gevloekt te worden, 2 Samuel 16:11, De Heere heeft het hem gezegd. Gods hand en Zijn raad hebben het bepaald Zijn wil, en zijn wijsheid. Gods hand, een uitdrukking, die zeer gepast zijn uitvoerende macht aanduidt, is hier genomen voor zijn bedoeling en raadsbesluit, omdat bij Hem zeggen en doen, niet twee zijn, zoals bij ons. Zijn hand en Zijn raad komen altijd overeen, want al wat de Heere behaagt doet Hij.
Dr. Hammond is van mening, dat die uitdrukking: Gods hand heeft het bepaald, een toespeling is op het werpen van het lot door de hogepriester over de twee bokken op de verzoendag, Leviticus 16:8, waarbij hij de hand ophief, waarin het lot voor de Heere was, en de bok, waarop zij viel, onmiddellijk geofferd werd, en het beleid, de beschikking, van dat lot was van de Heere, Spreuken 16:33. Aldus bepaalde Gods hand wat geschieden zou, nl. dat Christus het Offer zou zijn, dat geslacht werd. Of, indien ik een gissing mag wagen, als hier van Gods hand gezegd wordt, dat zij bepaalt, dan kan dit bedoeld zijn, niet van Gods werkende, of handelende hand, maar van zijn schrijvende hand, zoals Job 13:26, Gij schrijft tegen mij bittere dingen, en Gods raadsbesluit wordt gezegd te zijn hetgeen getekend, of geschreven, is in het geschrift der waarheid, Daniël 10:21, en in de rol des boeks was van Christus geschreven, Psalm 40:8. Het was Gods hand, die het schreef, zijn hand, overeenkomstig Zijn raad.

B. De goddeloze en onheilige werktuigen, die gebruikt werden voor de uitvoering van dit plan, deden het, hoewel zij het zo niet meenden, en hun hart alzo niet dacht. Herodes en Pilatus, Heidenen en Joden, die onder elkaar onenig waren, verbonden zich tezamen tegen Christus. En dat God door hetgeen zij deden zijn eigen doeleinden tot stand bracht, verontschuldigde hun boosaardigheid en goddeloosheid niet in het te doen, evenmin als het een vermindering was van de schuld der bloeddorstige vervolgers, dat God het bloed der martelaren het zaad der kerk heeft doen zijn. De zonde is er niet minder slecht om, dat God er goed uit laat voortkomen, maar Hij wordt er te meer door verheerlijkt, en dit zal blijken, als de verborgenheid Gods vervuld zal worden.

4. Hun gebed met betrekking tot de toenmalige toestand. De vijanden waren tezamen vergaderd tegen Christus, geen wonder, dat zij het dan ook waren tegen zijn dienstknechten: de discipel is niet boven zijn meester, ook moet hij geen betere behandeling verwachten, maar, aldus gehoond zijnde, bidden zij:
A. Dat God kennis zou nemen van de boosaardigheid hunner vijanden: Nu dan, Heere, zie op hun dreigingen, vers 29. Aanschouw hen, zoals Gij in de aangehaalde Psalm gezegd wordt hen te aanschouwen, Psalm 2:4, toen zij dachten hun banden te verscheuren en hun touwen van zich te werpen: Die in de hemel zit zal lachen, de Heere zal hen bespotten en

dan kan de jonkvrouw, de dochter Sions, de machteloze dreigingen zelfs van de groten koning van Assyrië verachten, Jesaja 37:22. En nu, Heere, ta nun, er ligt nadruk op dit nu, om te kennen te geven, dat het nu Gods tijd is om voor Zijn volk te verschijnen, als de macht hunner vijanden het stoutmoedigst optreedt en het dreigendst is. Zij schrijven God niet voor wat Hij doen zal, maar laten dit aan Hem over, zoals Hizkia, Jesaja 37:17 :"Heere, doe uw ogen open en zie, Gij weet wat zij zeggen, Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, Psalm 10:14. Wij beroepen ons op U, zie op hun dreigingen, en wil of hun de handen binden, of hun harten bekeren, laat hun grimmigheid, in zo verre zij losgelaten is, U loffelijk maken, en wil het overblijfsel daarvan opbinden", Psalm 76:10. Het is troostrijk voor ons, dat, indien wij onrechtvaardig gedreigd worden, en het dragen met geduld, wij ons verlichting kunnen geven door de zaak voor de Heere neer te leggen, en alles verder aan Hem over te laten.

B. Dat God door zijn genade hun moed staande zou houden en hen zou opwekken om blijmoedig met hun werk voort te gaan: Geef Uwen dienstknechten met alle vrijmoedigheid Uw woord te spreken, hoewel de priesters en de oversten hun het stilzwijgen hebben opgelegd. In tijden van dreiging moet het niet zo zeer onze begeerte zijn dat de moeilijkheden voorkomen of uit de weg geruimd zullen worden, als wel, dat wij met blijmoedigheid en standvastigheid voort zullen gaan met ons werk, onzen plicht zullen volbrengen, wèlk lijden of benauwdheid hier ook voor ons uit zal voortkomen. Hun gebed is niet: "Heere! zie op hun dreigingen en verschrik hen, en stop hun mond, en maak hen beschaamd, maar, "Zie op hun dreigingen en beziel, verlevendig ons, open onzen mond, en vervul ons hart van moed." Zij bidden niet: "Heere, geef ons een goede gelegenheid om af te laten van ons werk, nu het zo gevaarlijk is geworden", maar, Heere geef ons genade om voort te gaan met het werk, en het aangezicht der mensen niet te vrezen."
Zij, die op Gods boodschap worden uitgezonden, moeten haar vrijmoedig brengen, met alle stoutmoedigheid, met alle vrijmoedigheid in het spreken, niet schromende al de raad Gods te verkondigen, wie zich daaraan ook moge ergeren, niet twijfelende aan hetgeen zij zeggen, en evenmin twijfelende, dat zij er in ondersteund zullen worden. God moet gezocht worden voor de bekwaamheid om Zijn woord met vrijmoedigheid te spreken, en zij, die de hulpe Gods begeren, kunnen er staat op maken, en zij behoren dus uit te gaan en voort te gaan in de mogendheden van de Heere Heere. De dreigingen van onze vijanden, die bedoeld zijn om onze handen slap te maken en ons weg te drijven van ons werk, behoren ons veeleer op te wekken tot zo veel te meer moed en standvastigheid in ons werk. Durven zij tegen Christus strijden? Schande over hen, en laat ons, die voor Hem zijn, niet lafhartig wegsluipen.

C. Dat God hun nog macht zou geven om wonderen te werken ter bevestiging van de leer, die zij predikten, hetgeen zij door de genezing van de kreupele bevonden hebben zeer veel bij te dragen tot hun voorspoed, en dus overvloedig bij zou dragen tot hun verderen voorspoed. Heere, geef ons vrijmoedigheid, door dat Gij uw hand uitstrekt tot genezing. Niets geeft aan getrouwe leraren meer vrijmoedigheid in hun werk dan de tekenen van Gods tegenwoordigheid met hen, en dat er een Goddelijke kracht is, die hen vergezelt. Zij bidden, dat God zijn hand zal uitstrekken tot genezing van beide het lichaam en de ziel der mensen, want anders strekken zij te vergeefs hun handen uit, hetzij tot prediking, Jesaja 65:2, of ter genezing, Hoofdstuk 9:17. Dat tekenen en wonderen geschieden door de naam van Uw heilig Kind Jezus, hetgeen voor het volk overtuigend zou zijn, en de vijanden zou beschamen. Christus had hun macht beloofd om wonderen te doen, ten bewijze van hun zending en opdracht, Markus 16, 17, 18. Maar toch moeten zij er om

bidden, en hoewel zij die macht hadden, moeten zij bidden om de voortduring er van. Christus zelf moet bidden, en het zal Hem gegeven worden. Het is de ere van Christus, die zij in dit gebed op het oog hebben, dat de wonderen mogen geschieden door de naam van Jezus, het heilig Kind Jezus, en Zijn naam zal er de eer voor toegebracht worden.

IV. Het genaderijk antwoord van God op hun bede, niet in woord maar in kracht.
1. God gaf hun een teken van het welbehaaglijke voor Hem van hun gebed, vers 31. Als zij gebeden hadden (wellicht hebben velen van hen achtereenvolgens gebeden, een voor een, overeenkomstig de regel 1 Corinthiërs 14:31, en toen zij het werk van de dag voleindigd hadden, werd de plaats, in welke zij vergaderd waren, bewogen. Er was een sterke, geweldige wind, gelijk aan dien, toen de Geest over hen werd uitgestort, Hoofdstuk 2:1, 2, die het huis bewoog, dat nu hun huis des gebeds was. Dit bewogen worden van het huis was bedoeld om hen te vervullen met ontzag, hen te doen opwaken, en hun verwachtingen op te wekken, en hun een merkbaar teken te geven, dat God in waarheid met hen was. En wellicht moest het hun de profetie, Haggaï 2:8, in herinnering brengen: Ik zal al de Heidenen doen beven,.. en Ik zal dit huis met heerlijkheid vervullen. Het was om hun te tonen hoeveel redenen zij hadden God meer te vrezen, en dan zullen zij de mensen minder vrezen. Hij, die deze plaats bewoog, kon het hart van hen, die zijn dienstknechten dreigden, aldus doen beven, want Hij is het, die de geest der vorsten als druiven afsnijdt, die de koningen der aarde vreselijk is. De plaats werd bewogen, opdat hun geloof bevestigd en onwankelbaar zou zijn.

2. God gaf hun een grotere mate van de Geest, en dat was het, waarom zij hadden gebeden. Hun gebed was ongetwijfeld aangenomen, want het werd verhoord: zij werden allen vervuld met de Heilige Geest, meer dan ooit, waardoor zij niet slechts bemoedigd, maar bekwaam gemaakt werden, om het woord Gods met vrijmoedigheid te spreken, en voor de hoogmoedige blikken der mensen niet te vrezen. De Heilige Geest leerde hun, niet alleen wat te spreken, maar hoe te spreken. Zij, die gewoonlijk met de krachten des Heilige Geestes begiftigd waren, hadden toch opnieuw behoefte aan zijn gaven, al naar de verschillende voorvallen in hun dienst waren. Zij werden vervuld met de Heilige Geest toen zij als beschuldigden voor de rechters stonden, en nu werden zij vervuld met de Heilige Geest op de kansel, hetgeen ons leert om in voortdurende afhankelijkheid te leven van de genade Gods, naar de plichten van elke dag het voor ons nodig maken, wij moeten bij iedere gelegenheid met verse olie overgoten worden. Gelijk in de voorzienigheid Gods, zo is het ook in de genade Gods, wij leven en zijn in Hem, niet slechts in het algemeen, maar bewegen ons in iedere afzonderlijke daad of handeling, Hoofdstuk 17:28. Wij hebben hier een voorbeeld van de vervulling van de belofte, dat God de Heilige Geest zal geven aan hen, die er Hem om bidden, Lukas 11:13, want het was de verhoring van hun gebed, dat zij vervuld werden met de Heilige Geest: en wij hebben hier ook een voorbeeld van het gebruik dier gave, dat geëist wordt van allen, aan wie zij geschonken is, heb haar en gebruik haar, gebruik haar en heb er meer van. Toen zij vervuld waren met de Heilige Geest, spraken zij het woord Gods met vrijmoedigheid, want aan een iegelijk wordt de openbaring des Geestes gegeven tot hetgeen oorbaar is, of om er nut van te hebben. Met talenten moet gehandeld worden, zij mogen niet begraven worden. Als zij bevinden, dat de Heere Heere hen helpt door Zijn Geest, dan weten zij, dat zij niet te schande worden, Jesaja 50:7.

Handelingen 4:32 – 37
In deze verzen wordt ons een algemeen denkbeeld gegeven - en het is een zeer schoon denkbeeld - van de geest, of gezindheid, en de toestand van deze in waarheid

oorspronkelijke kerk, het is conspectus sæculi - een blik op die eeuw van kindsheid en onschuld. I. De discipelen hadden elkaar hartelijk lief. Zie, hoe goed en liefelijk het was te aanschouwen hoe de menigte van degenen, die geloofden, was een hart en een ziel, vers 32, en er was geen twist of verdeeldheid onder hen. Merk hier op:
1. Er was een menigte van gelovigen, zelfs in Jeruzalem, waar de kwaadwillige invloed van de overpriesters hèt sterkst was, waren er drie duizend bekeerd op een dag, en vijf duizend op een anderen dag, en behalve dezen werden er nog dagelijks aan de gemeente toegedaan. Ongetwijfeld werden zij ook allen gedoopt, hebben zij allen belijdenis afgelegd van hun geloof, want dezelfde Geest, die de apostelen begiftigde met kloekmoedigheid om het geloof van Christus te prediken, begiftigde hen met moed om het te belijden. De toeneming, of wasdom, der kerk is hare heerlijkheid, en de menigte dergenen die geloven meer dan hare hoedanigheid. Nu is de kerk verlicht, en haar licht is gekomen, als de zielen tot haar komen gevlogen als een wolk, en als duiven tot hare vensters, Jesaja 60:1, 8.
2. Zij waren allen een hart en een ziel. Er waren velen, zeer velen, van verschillenden leeftijd, en stand, en temperament, die, voordat zij geloofden, wellicht vreemd waren, voor elkaar, maar toen zij elkaar in Christus hadden ontmoet, zijn zij zo innig met elkaar verbonden geworden, alsof zij elkaar jaren lang gekend hadden. Wellicht hadden zij voor hun bekering tot verschillende sekten onder de Joden behoord, of waren zij in geschil met elkaar geweest in staatkundige of burgerlijke aangelegenheden, maar nu was dit alles ter zijde gelegd en vergeten, en zij waren eensgezind in het geloof van Christus, en daar zij allen de Heere aanhingen, hingen zij elkaar aan in heilige liefde. Dit was de gezegende vrucht van Christus' gebod aan zijn discipelen, eer Hij ging sterven, elkaar lief te hebben, en van Zijn gebed voor hen, dat zij allen een mochten wezen. Wij hebben reden te geloven, dat zij zich tot onderscheidene groepen hebben gevormd, die onder hun onderscheidene leraren tezamen ter Godsverering bijeenkwamen op plaatsen, die het geschiktst waren, in betrekking tot hun woningen. En toch werd hier geen naijver of wantrouwen door opgewekt, want zij waren allen een hart en een ziel, en hadden hen, die tot andere groepen behoorden, even lief, als die van hun eigen groep, of vergadering. Zo was het toen, en wij mogen er niet aan wanhopen, om het wederom te zien, als de Geest van Boven op ons uitgestort zal zijn.

II. De leraren hebben hun arbeid krachtdadig voortgezet, en hebben er groten voorspoed op gehad, vers 33. De apostelen gaven met grote kracht getuigenis van de opstanding van de Heere Jezus. De leer, die zij predikten. was de opstanding van Christus, een feit, dat niet slechts strekte tot bevestiging van de waarheid van Christus' heiligen Godsdienst, maar met de juiste verklaring en toelichting er van, en de juiste gevolgtrekkingen er uit afgeleid, ook dienden tot een korte opsomming van de plichten, voorrechten en vertroostingen der Christenen. De opstanding van Christus, recht verstaan en benuttigd, zal ons inleiden in de grote verborgenheden van de Godsdienst. Met de grote kracht, waarmee de apostelen getuigenis gaven van de opstanding, kan bedoeld zijn:
1. De grote kracht en moed, waarmee zij deze leer beleden en verkondigden. Zij deden het niet stil en beschroomd, maar met opgewektheid en vastheid, als degenen, die voor zichzelf ten volle overtuigd waren van de waarheid er van, en vurig begeerden, dat anderen hun overtuiging zouden delen. Of:
2. De wonderen, die zij deden ter bevestiging van hun leer. Met werken van grote kracht gaven zij getuigenis van de opstanding van Christus, terwijl God zelf, in hen, mede getuigde.

III. De liefelijkheid van de Heere onzen God was over hen en hun werk. Er was grote genade over hen allen, niet alleen over de apostelen, maar over alle gelovigen, charis megalê genade, waarin iets groots was (prachtig en zeer buitengewoon) was over hen allen.
1. Christus stortte overvloedige genade over hen uit, die hen bekwaam maakte voor veel en groten dienst, door hen te begiftigen met grote kracht, zij kwam over hen van Boven.
2. Er waren blijkbare vruchten van deze genade in alles wat zij zeiden en deden, vruchten, die hun eer aandeden, en hen beval in de gunst van God, daar zij in zijn ogen van grote waarde waren.
3. Sommigen denken, dat hier ook de genade in lag opgesloten, die zij bij de mensen hadden. Iedereen zag liefelijkheid en voortreffelijkheid in hen, en eerde hen.

IV. Zij waren zeer vrijgevig jegens de armen, en zij waren dood voor deze wereld. Dit was een even groot blijk van Gods genade in hen, als ieder ander, en heeft hen zo zeer aanbevolen in de achting des volks.
1. Zij drongen niet aan op hun recht van eigendom, waarop kinderen zelfs zo naijverig zijn, en waarin wereldlingen roemen, zoals Laban, toen hij zei: Al wat gij ziet is mijn, Genesis 31:43, en Nabal: mijn brood en mijn water, 1 Samuel 25:1
1. Deze gelovigen waren zo vervuld van de hoop op een erfdeel in de andere wereld, dat deze wereld als niets voor hen was, Niemand zei, dat iets van hetgeen hij had, zijn eigen ware, vers 32. Zij hebben het recht van eigendom niet opgeheven, maar zij waren er onverschillig voor. Zij noemden hetgeen zij hadden niet hun eigen, bij wijze van hoogmoed en verwaandheid, er op snoevende, of er op vertrouwende. Zij noemden het niet hun eigen, omdat zij, in liefde, alles om Christus wil hadden verlaten, en voortdurend verwachtten wegens hun aanhankelijkheid aan Hem van alles beroofd te worden. Zij zeiden niet dat iets hun eigen was, want wij kunnen niets ons eigen noemen dan de zonde. Wat wij in de wereld hebben is meer van God dan van onszelf, wij hebben het van Hem, moeten het gebruiken voor Hem, en zijn er Hem voor verantwoordelijk. Niemand zei, dat iets van hetgeen hij had, zijn eigen ware, idion - het zijn in het bijzonder, want hij was gaarne mededelende, en begeerde niet zijn bete alleen te eten, maar wat hij van zich en zijn gezin kon missen, wilde hij gaarne aan zijn naasten afstaan. Zij, die goederen hadden, bekommerden er zich niet om nog op te leggen maar waren gaarne bereid uit te geven, en zichzelf te bekrimpen om hun broederen te helpen. Geen wonder, dat zij een hart en een ziel waren, als zij ook los waren van de schatten dezer wereld, want meum en tuum - mijn en dijn - zijn de grote twiststokers. Uit der mensen al te sterk vasthouden van het hun, en hun grijpen naar meer dan het hun, ontstaan de krijgen en vechterijen.

2. Zij waren overvloedig in liefdadigheid, zodat inderdaad alle dingen hun gemeen waren, want, vers 34, er was ook niemand onder hen, die gebrek had, of er werd voor gezorgd om in dat gebrek te voorzien. Zij, die door de openbare liefdadigheid onderhouden waren, werden waarschijnlijk daarvan uitgesloten, toen zij Christenen werden, en daarom was het betamelijk, dat de gemeente voor hen zou zorgen. Gelijk er vele armen waren, die het Evangelie hadden aangenomen, zo waren er ook enige rijken, die in staat waren hen te onderhouden, en de genade Gods maakte hen er toe gewillig. Zij, die veel verzamelen, houden niets over, omdat hetgeen zij over hebben, voor hen is, die weinig verzamelden, opdat dezen geen gebrek hebben, 2 Corinthiërs 8:14, 15. Het Evangelie heeft alle dingen gemeen gemaakt, niet in dier voege, dat de armen de rijken mogen beroven, maar zo, dat de rijken er toe bestemd zijn, om de armen te helpen. Velen van hen hebben hun goederen verkocht, ten einde een fonds te stichten voor liefdadigheid: zo velen als er bezitters waren van landen of huizen, die verkochten zij, vers 34.

Dr. Lightfoot heeft uitgerekend dat dit het jubeljaar was voor het Joodse volk, het vijftigste jaar (het acht en twintigste jubeljaar sedert zij zich veertien honderd jaar te voren in Kanaän hadden gevestigd). Daar nu hetgeen in dat jaar verkocht werd niet voor het volgende jubeljaar weer in het bezit van de verkoper kon komen, kon het land toen tot een goede prijs verkocht worden, en zo kwam er door de verkoop van dat land veel geld in.

Nu wordt ons hier gezegd:
A. Wat zij met het geld, dat aldus verkregen was, deden: zij legden het aan de voeten der apostelen - zij gaven het hun om er over te beschikken naar het hun goeddacht. Waarschijnlijk diende het ook om in hun eigen onderhoud te voorzien, immers van waar zouden zij het anders gehad hebben? De apostelen wilden, dat het aan hun voeten gelegd werd ten teken van hun heilige minachting van de rijkdom dezer wereld, zij achtten het meer gepast, dat het aan hun voeten gelegd werd, dan in hun handen. Dáár neergelegd zijnde, werd het niet opgelegd, maar door geschikte personen uitgedeeld naar dat elk van node had. Er moet grote zorgvuldigheid in acht worden genomen bij de uitdeling van geld, door de openbare liefdadigheid bijeengebracht.
Ten eerste. Opdat het gegeven worde aan de zodanige, die het werkelijk van node hebben, daar zij niet in staat zijn zelf behoorlijk in hun onderhoud te voorzien, hetzij vanwege een hogen leeftijd, of omdat zij nog kinderen zijn, of door ziekte, lichaamsgebreken, zwakheid van verstand, gebrek aan vernuft, of aan werkzaamheid van geest, tegenspoeden, verliezen, verdrukking, of omdat zij een talrijk gezin ten hunnen laste hebben. Voor hen, die om een dezer, of om andere redenen, werkelijk in nood zijn, en geen bloedverwanten of vrienden hebben, om hun te hulp te komen - maar bovenal, voor hen, die gebrek lijden weldoende, en om het getuigenis van een goed geweten, behoort gezorgd te worden, voorzien te worden in hun behoefte met verstand en overleg, zo dat de geschonkene hulp hun werkelijk ten goede komt.
Ten tweede. Dat het gegeven wordt aan ieder, voor wie het bestemd is, naar dat hij van node heeft, zonder aanzien des persoons en zonder partijdigheid. Evenals in de rechtsbedeling geldt ook bij de bedeling der armen de regel: ut parium par sit ratio, dat zij, die even behoeftig en even verdienstelijk zijn, ook gelijkelijk geholpen moeten worden, en dat de liefdegave evenredig moet zijn aan de behoefte.

B. Er wordt hier bijzonder melding gemaakt van iemand, die merkwaardig was om zijn grootmoedige liefdadigheid. Het was Barnabas, die later Paulus' medearbeider is geweest. Let hier:
Ten eerste. Op het bericht, dal nopens hem wordt gegeven, vers 36. Zijn naam was Joses, hij was van de stam van Levi, want er waren Levieten onder de Joden der verstrooiing, die waarschijnlijk bij hun Godsverering in de synagoge voorgingen, en hun, naar de plicht van dien stam, de goede kennis des Heeren leerden. Hij was geboren in Cyprus, ver van Jeruzalem, daar zijn ouders, hoewel Joden, zich aldaar gevestigd hadden. Er wordt nota van genomen, dat de apostelen, nadat hij zich bij hen had gevoegd, zijn naam hadden veranderd. Het is mogelijk, dat hij een der zeventig discipelen is geweest, en, toenemende in gaven en genade een voornaam en uitstekend man is geworden, zeer geacht door de apostelen, die hem, ten teken van hun waardering een naam gegeven hebben, Barnabas - de zoon van profetie (zoals de eigenlijke betekenis er van is), daar hij met buitengewone gaven van profetie begiftigd was. Maar de Hellenistische Joden (zegt Hugo de Groot) noemden bidden paraklêsis, en daarom is het hier door dat woord overgezet: Een zoon der vermaning, (volgens sommigen) iemand die een uitnemend vermogen had om te genezen en te overreden, of te bewegen, wij hebben er een voorbeeld van in Hoofdstuk 11:22 - 24.

Een zoon der vertroosting (zo lezen wij het) een die zelf grotelijks wandelde in de vertroosting des Heilige Geestes - een blijmoedig Christen, en dit verruimde zijn hart in liefdadigheid jegens de armen, of wel, iemand, die uitnemend was in het vertroosten van het volk des Heeren, en het spreken van vrede tot ontroerde en bekommerde harten, hij had hierin een bewonderenswaardige gemakkelijkheid. Er waren twee onder de apostelen, die Boanerges - zonen des donders - genoemd werden, Markus 3:17, maar nu was er een zoon der vertroosting onder hen. Ieder had zijn eigene, bijzondere gave. Niemand hunner moet een ander bedillen, maar allen moeten elkaar helpen en aanvullen, laat de een de wonde peilen, en laat de ander haar verbinden en genezen.

Ten tweede. Op het bericht van zijn liefdadigheid en. grote mildheid om in de openbare noden te voorzien. Hier wordt bijzonder nota van genomen, vanwege de uitnemende diensten, die hij later aan de kerke Gods heeft bewezen, inzonderheid door het Evangelie te brengen aan de Heidenen, en, opdat het niet de schijn zou hebben, dat dit uit kwaadwilligheid jegens zijn eigen volk, voortkwam, vinden wij hier zijn welwillendheid voor de Joodse bekeerlingen vermeld. Of wellicht wordt ons dit hier meegedeeld, omdat het een voorbeeld was voor anderen: alzo hij een akker had, hetzij in Cyprus, waar hij was geboren, of in Judea, waar hij nu woonde, of ergens anders, het is niet met zekerheid te zeggen, maar hij verkocht hem, niet om elders voordeliger te kopen, maar als een waar Leviet, die wist de Heere God van Israël tot zijn erfdeel te hebben, koesterde hij minachting voor een aards erfdeel, wilde er niet meer mede belast zijn, maar bracht het geld en legde het aan de voeten der apostelen, om voor liefdegaven gebruikt te worden. En zo heeft hij zich, als bestemd zijnde om een prediker van het Evangelie te wezen, los gemaakt van de zaken van dit leven, en bij het opmaken van de rekening bleek het, dat hij er niet bij verloren heeft dit geld aan de voeten der apostelen te hebben gelegd, toen hij zelf onder de apostelen gerekend werd door dit woord van de Heilige Geest: Zondert Mij af beide Barnabas en Saulus tot het werk, waartoe Ik hen geroepen heb, Hoofdstuk 13:2. Aldus heeft hij voor de eerbied, dien hij de apostelen als apostelen bewees, het loon eens apostels.

HOOFDSTUK 5

1 En een zeker man, met name Ananias, met Saffira, zijn vrouw, verkocht een have; 2 En onttrok van de prijs, ook met medeweten zijner vrouw; en bracht een zeker deel, en legde dat aan de voeten der apostelen. 3 En Petrus zeide: Ananias, waarom heeft de satan uw hart vervuld, dat gij de Heilige Geest liegen zoudt, en onttrekken van de prijs des lands? 4 Zo het gebleven ware, bleef het niet uw, en verkocht zijnde, was het niet in uw macht? Wat is het, dat gij deze daad in uw hart hebt voorgenomen? Gij hebt de mensen niet gelogen, maar Gode. 5 En Ananias, deze woorden horende, viel neder en gaf de geest. En er kwam grote vrees over allen, die dit hoorden. 6 En de jongelingen, opstaande, schikten hem toe, en droegen hem uit, en begroeven hem. 7 En het was omtrent drie uren daarna, dat ook zijn vrouw daar inkwam, niet wetende, wat er geschied was; 8 En Petrus antwoordde haar: Zeg mij, hebt gijlieden het land voor zoveel verkocht? En zij zeide: Ja, voor zoveel.

9 En Petrus zeide tot haar: Wat is het, dat gij onder u hebt overeengestemd te verzoeken de Geest des Heeren? Zie, de voeten dergenen, die uw man begraven hebben, zijn voor de deur, en zullen u uitdragen. 10 En zij viel terstond neder voor zijn voeten, en gaf de geest. En de jongelingen ingekomen zijnde, vonden haar dood en droegen ze uit, en begroeven haar bij haar man.

11 En er kwam grote vreze over de gehele Gemeente, en over allen, die dit hoorden. 12 En door de handen der apostelen geschiedden vele tekenen en wonderen onder het volk; en zij waren allen eendachtig in het voorhof van Salomo. 13 En van de anderen durfde niemand zich bij hen voegen; maar het volk hield hen in grote achting. 14 En er werden meer en meer toegedaan, die de Heere geloofden, menigten beide van mannen en van vrouwen; 15 Alzo dat zij de kranken uitdroegen op de straten, en legden op bedden en beddekens, opdat, als Petrus kwam, ook maar de schaduw iemand van hen beschaduwen mocht. 16 En ook de menigte uit de omliggende steden kwam gezamenlijk te Jeruzalem, brengende kranken, en die van onreine geesten gekweld waren; welke allen genezen werden.

17 En de hogepriester stond op, en allen, die met hem waren welke was de sekte der Sadduceen, en werden vervuld met nijdigheid; 18 En sloegen hun handen aan de apostelen, en zetten hen in de gemene gevangenis. 19 Maar de engel des Heeren opende des nachts de deuren der gevangenis en leidde hen uit, en zeide: 20 Gaat heen, en staat, en spreekt in de tempel tot het volk al de woorden dezes levens. 21 Als zij nu dit gehoord hadden, gingen zij tegen de morgenstond in de tempel, en leerden. Maar de hogepriester, en die met hem waren, gekomen zijnde, riepen de raad tezamen, en al de oudsten der kinderen Israëls, en zonden naar de kerker, om hen te halen. 22 Doch als de dienaars daar kwamen, vonden zij hen in de gevangenis niet, maar keerden wederom, en boodschapten dit. 23 Zeggende: Wij vonden wel de kerker met alle verzekerdheid toegesloten, en de wachters buiten staande voor de deuren; maar als wij die geopend hadden, vonden wij niemand daarbinnen. 24 Toen nu de hoge priester en de hoofdman des tempels, en de overpriesters deze woorden hoorden, werden zij twijfelmoedig over hen, wat toch dit worden zou.

25 En er kwam een, en boodschapte hun, zeggende: Ziet, de mannen, die gij in de gevangenis gezet hebt, staan in de tempel, en leren het volk. 26 Toen ging de hoofdman heen, met de dienaren, en bracht hen, doch niet met geweld want zij vreesden het volk, opdat zij niet gestenigd wierden. 27 En als zij hen gebracht hadden, stelden zij hen voor de raad; en de hogepriester vraagde hun, en zeide: 28 Hebben wij u niet ernstiglijk aangezegd, dat gij in dezen Naam niet zoudt leren? En ziet, gij hebt met deze uw leer Jeruzalem vervuld, en gij wilt het bloed van dezen Mens over ons brengen.

29 Maar Petrus en de apostelen antwoordden, en zeiden: Men moet Gode meer gehoorzaam zijn, dan de mensen. 30 De God onzer vaderen heeft Jezus opgewekt, Welken gij omgebracht hebt, hangende Hem aan het hout. 31 Deze heeft God door Zijn rechter hand verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker, om Israël te geven bekering en vergeving der zonden. 32 En wij zijn Zijn getuigen van deze woorden; en ook de Heilige Geest, Welken God gegeven heeft dengenen, die Hem gehoorzaam zijn. 33 Als zij nu dit hoorden, barstte hun het hart, en zij hielden raad, om hen te doden.

34 Maar een zeker Farizeeër stond op in de raad, met name Gamáliël, een leraar der wet, in waarde gehouden bij al het volk, en gebood, dat men de apostelen een weinig zou doen buiten staan. 35 En hij zeide tot hen: Gij Israëlietische mannen, ziet voor u, wat gij doen zult aangaande deze mensen. 36 Want voor deze dagen stond Theudas op, zeggende, dat hij wat was, dien een

getal van omtrent vierhonderd mannen aanhing; welke is omgebracht, en allen, die hem gehoor gaven, zijn verstrooid en tot niet geworden. 37 Na hem stond op Judas, de Galileer in de dagen der beschrijving, en maakte veel volks afvallig achter zich; en deze is ook vergaan, en allen, die hem gehoor gaven, zijn verstrooid geworden. 38 En nu zeg ik ulieden: Houdt af van deze mensen, en laat hen gaan; want indien deze raad, of dit werk uit mensen is, zo zal het gebroken worden. 39 Maar indien het uit God is, zo kunt gij dat niet breken; opdat gij niet misschien bevonden wordt ook tegen God te strijden.
40 En zij gaven hem gehoor; en als zij de apostelen tot zich geroepen hadden, geselden zij dezelve, en geboden hun, dat zij niet zouden spreken in de Naam van Jezus; en lieten hen gaan. 41 Zij dan gingen heen van het aangezicht des raads, verblijd zijnde, dat zij waren waardig geacht geweest, om Zijns Naams wil smaadheid te lijden. 42 En zij hielden niet op, allen dag, in de tempel en bij de huizen, te leren, en Jezus Christus te verkondigen.

In dit hoofdstuk hebben wij:
I. De zonde en de straf van Ananias en Saffira die wegens hun liegen aan de Heilige Geest op het woord van Petrus dood neervielen, vers 1 - 11.
II. De bloeiende toestand van de kerk, in de kracht, die de prediking van het Evangelie vergezelde, vers 12 - 16.
III. De gevangenzetting der apostelen en hun wonderbare bevrijding uit de gevangenis, met vernieuwde orders aan hen om met de prediking van het Evangelie voort te gaan. hetgeen zij deden, tot grote ergernis van hun vervolgers, vers 17 - 26.
IV. Hun terechtstaan voor het grote sanhedrin, en hun rechtvaardiging van zichzelf in hetgeen zij deden, vers 27 - 33.
V. Gamaliëls advies om hen niet te vervolgen, maar hen te laten begaan, om dan te zien wat hieruit zou voortkomen, en hun instemming met dien raad voor het tegenwoordige, zodat zij de apostelen slechts lieten geselen en toen ontsloegen, vers 34 – 40
VI. Hoe de apostelen goedsmoeds voortgingen met hun arbeid in weerwil van het verbod, dat hun was opgelegd, en de smaad, die hun was aangedaan, vers 41 - 42.

Handelingen 5:1 - 11
Het hoofdstuk begint met een treurig maar dat een einde maakt aan het liefelijke en aangename in het aanzien der dingen, dat wij in de vorige hoofdstukken gehad hebben, evenals iedere mens, zo heeft ook iedere kerk, ook in haren besten toestand, een maar.
1. De discipelen waren zeer heilig en hemelsgezind, en schenen allen zeer goed en vroom, maar er waren geveinsden onder hen, wier hart niet recht was voor God, die, toen zij gedoopt werden en een gedaante van Godzaligheid hadden aangenomen, de kracht derzelve verloochend hadden, en daarin te kort schoten. Er is aan deze zijde van de hemel ook in de beste kringen of gezelschappen, een vermenging van kwaad met goed, tot aan de dag des oogstes zal er altijd onkruid onder de tarwe groeien.
2. Het was tot lof der discipelen, dat zij tot die volkomenheid gekomen waren, die Christus de rijken jongeling had aanbevolen - zij verkochten alles wat zij hadden, en gaven het de armen, maar zelfs datgene bleek een dekmantel voor de geveinsdheid, hetwelk voor het grootste blijk en bewijs van oprechtheid gehouden werd.
3. De tekenen en wonderen, door de apostelen gewrocht, waren tot nu toe wonderen van barmhartigheid geweest, maar nu komt een wonder des oordeels, en hier volgt een voorbeeld van strengheid op een voorbeeld van goedheid, opdat God bemind en tevens gevreesd zal worden.

Wij hebben hier te letten op:
I. De zonde van Ananias en Saffira, zijn huisvrouw. Het is kostelijk om man en vrouw verenigd te zien in hetgeen goed is, maar samenverbonden te zijn in kwaad, is gelijk te

wezen aan Adam en Eva, toen zij overeenkwamen om van de verboden vrucht te eten, en een waren in hun ongehoorzaamheid. Nu bestond hun zonde daarin:
1. Dat zij de eerzucht koesterden om voor zeer uitnemende discipelen gehouden te worden, die, als het ware, op de eerste rang stonden, terwijl zij in werkelijkheid geen ware discipelen waren. Zij wilden doorgaan voor de vruchtbaarste wijnstokken in Christus' wijngaard, terwijl in werkelijkheid de wortel der zaak niet in hen gevonden werd. Zij verkochten een have, een bezitting, en brachten het geld, (zoals Barnabas gedaan had) aan de voeten der apostelen, opdat zij zouden schijnen niet achter te staan bij de voornaamste der gelovigen, maar geprezen en toegejuicht zouden worden, en dus zo veel te meer kans zouden hebben op bevordering in de kerk, die zij wellicht dachten, weldra in wereldse praal en pracht te zien schitteren. Het is mogelijk, dat geveinsden zich in een zaak verloochenen, maar dan is het om zichzelf te dienen of te zoeken in een andere zaak, zij kunnen hun werelds voordeel of gewin opgeven in het ene, met het doel om er in het andere hun rekening bij te vinden, dat is: er winst door te behalen. Ananias en Saffira wilden belijdenis doen van het Christendom, en er een schoon gelaat in tonen naar het vlees, en aldus spotten zij met God en hebben anderen bedrogen, daar zij wisten, dat zij met die Christelijke belijdenis niet konden doorgaan. Het was loffelijk, en in zoverre ook recht, in dien rijken jongeling, dat hij niet wilde voorwenden Christus te volgen, daar hij wist, dat hij, als het er op aan kwam, niet aan zijn voorwaarden zou kunnen voldoen, maar bedroefd heenging. Ananias en Saffira gaven voor, dat zij aan die voorwaarden wèl zouden kunnen voldoen, ten einde de goeden naam te hebben van discipelen te zijn, terwijl zij het in werkelijkheid niet konden, en het discipelschap dus schande aandeden. Het is dikwijls van de noodlottigste gevolgen voor de mensen, als zij verder gaan in hun belijdenis, dan met hun innerlijk beginsel overeenkomt.

2. Dat zij geldgierig waren, en geen vertrouwen hadden in God en zijn voorzienige zorg. Zij verkochten hun have, en hebben toen wellicht in een vlaag van ijver geen andere bedoeling gehad dan de gehele opbrengst aan liefdadige doeleinden te wijden, en zo deden zij een gelofte, of hadden ten minste het stellige voornemen, om dit te doen, maar toen het geld ontvangen was, ontzonk hun de moed, en onttrokken zij van de prijs, vers 2, omdat zij het geld liefhadden, en het te zwaar vonden om er terstond geheel en al van te scheiden en het de apostelen toe te vertrouwen, en zij konden ook niet weten, of zij zelf het niet nodig zouden hebben. Hoewel thans alle dingen onderling gemeen waren, zou dit wel niet lang duren, en wat zouden zij doen in tijd van nood, wanneer zij zelf niets meer hadden? Zij konden Gods woord niet vertrouwen, dat dan voor hen voorzien zou worden, nee zij zullen verstandiger handelen dan de anderen, en iets opleggen voor de kwaden dag. Aldus dachten zij God en de mammon te kunnen dienen - God, door een deel van het geld aan de voeten der apostelen te leggen, en de mammon door het andere deel in hun eigen zak te houden, alsof er in God geen algenoegzaamheid was, om het geheel voor hen goed te maken, tenzij zij een deel er van in handen hielden als waarborgfonds. Hun hart was verdeeld, en dus werden zij berispelijk gevonden, Hosea 10:2. Zij hinkten op twee gedachten, indien zij volslagen wereldlingen waren geweest, zij zouden hun bezitting niet verkocht hebben, en indien zij volkomen Christenen waren geweest, zij zouden geen deel van de prijs onttrokken hebben.

3. Dat zij dachten de apostelen te bedriegen, en hen te doen geloven dat zij de gehelen prijs hadden gebracht, terwijl zij in werkelijkheid er slechts een deel van brachten. Zij kwamen met even veel gerustheid en zekerheid, en met een schijn van evenveel vroomheid en toewijding als iemand van de anderen, en legden het geld aan de voeten der

apostelen, alsof het hun alles was. Zij veinsden bij God en Zijn Geest, bij Christus en zijn kerk en zijn dienstknechten, en dit was hun zonde.

II. De aanklacht tegen Ananias, die bleek zijn veroordeling en straf te zijn wegens deze zonde. Toen hij het geld bracht, en verwachtte geprezen en aangemoedigd te worden, zoals de anderen bestrafte Petrus hem hierover. Zonder navraag of getuigenverhoor hieromtrent, heeft hij hem rechtstreeks en bepaald van deze misdaad beschuldigd, en hij verzwaart haar door ze hem in hare eigen kleuren te tonen, vers 3, 4. De Geest Gods in Petrus heeft niet slechts de daad ontdekt, zonder dat er enigerlei mededeling van gedaan was (toen waarschijnlijk ook geen mens ter wereld er iets van wist buiten de man en de vrouw zelven) maar ook het beginsel van heersend ongeloof in het hart van Ananias, dat de oorzaak er van was, en daarom is hij zo snel en zo plotseling tegen hem opgetreden. Indien het een zonde uit zwakheid ware geweest, overvallen zijnde door de verzoeking, Petrus zou Ananias ter zijde hebben genomen, onder vier ogen, om hem te zeggen naar huis te gaan en het overige geld te halen, berouw te hebben en zich te bekeren van zijn dwaasheid in zijn poging om hem te bedriegen, maar hij wist dat zijn hart vol was om dat kwaad te doen, en daarom heeft hij hem geen tijd toegestaan ter bekering.

Hier toonde hij hem:
1. De oorsprong van zijn zonde: Satan heeft zijn hart vervuld, hij heeft ze hem niet slechts ingeblazen, ze hem in het hoofd gebracht, maar hem er met vastheid toe voortgedreven, om haar te begaan. Alles, wat tegenovergesteld is aan de goeden Geest, komt voort uit de bozen geest, en die harten worden door Satan vervuld, waarin wereldsgezindheid heerst en de overhand heeft. Sommigen denken, dat Ananias een dergenen was, die de Heilige Geest hebben ontvangen, en vervuld waren van zijn gaven, maar dat hij Hem tot toorn had verwekt, zodat Hij zich van hem onttrok, en nu vervulde Satan zijn hart, zoals toen de Geest des Heeren week van Saul, een boze geest van de Heere hem verschrikte. Satan is een leugengeest, dit was hij in de mond van Achabs profeten, en dit was hij in de mond van Ananias, en hierdoor heeft hij doen blijken, dat hij zijn hart had vervuld.

2. De zonde zelf: hij heeft de Heilige Geest gelogen, een zonde van zo gruwelijke aard, dat hij er zich niet schuldig aan gemaakt had kunnen hebben, indien Satan zijn hart niet had vervuld.
A. De zinsnede, die wij overzetten door: de Heilige Geest liegen - pseusasthai se to pneuma to hagion, wordt door sommigen gelezen: *de Heilige Geest beliegen,* dat in tweeërlei zin genomen kan worden.

Ten eerste. Dat hij de Heilige Geest logenstrafte in zichzelf. Zo wordt het opgevat door Dr. Lightfoot, die veronderstelt, dat Ananias geen gewoon gelovige, maar een leraar, een Evangeliedienaar was, die de gave des Heilige Geestes had ontvangen met de honderd en twintig (want er wordt onmiddellijk na Barnabas melding van hem gemaakt), en toch heeft hij door aldus te veinzen die gave gelogenstraft en beschaamd. Of wel zo: Zij, die hun have hadden verkocht, en het geld aan de voeten der apostelen hadden gelegd, deden dit onder de onmiddellijke aandrang des Heilige Geestes, die hen bekwaam maakte zo grootmoedig een daad te doen, en Ananias gaf voor, dat hij, evenals anderen, door de Heilige Geest bewogen was om te doen wat hij deed, terwijl het uit zijn laagheid bleek, dat hij volstrekt niet onder de invloed was van de goeden Geest, want, zo dit Zijn werk ware geweest, het zou volkomen geweest zijn.
Ten tweede. Dat hij de Heilige Geest logenstrafte in de apostelen, aan wie hij het geld bracht. Hij gaf een verkeerde voorstelling van de Heilige Geest, door wie zij bewogen

werden, hetzij door een verdenking, dat zij hetgeen hun toevertrouwd werd, niet getrouwelijk zouden uitdelen, (hetgeen een laaghartige onderstelling was, alsof zij ontrouw waren in hun beheer), of wel door de verzekerdheid te hebben, dat zij het bedrog niet zouden kunnen ontdekken. Hij logenstrafte de Heilige Geest, toen hij door hetgeen hij deed wilde doen denken, dat zij, die met de Heilige Geest begiftigd zijn, even gemakkelijk bedrogen kunnen worden als andere mensen, zoals Gehazi, die zijn meester overtuigde van zijn dwaling door dat woord: Ging niet mijn hart mede? 2 Koningen 5:26. Aan het huis van Israël en van Juda wordt ten laste gelegd, dat zij, gelijk Ananias hier, trouweloos handelden, de Heere verloochenden, of belogen, zeggende: Hij is het niet, Jeremia 5:11, 12. Zo heeft Ananias gedacht, dat de apostelen waren zoals hij was, en dit was, in hen, de Heilige Geest belas - teren, of beliegen, alsof Hij in hen niet was een Oordeler der geesten, terwijl zij toch al de gaven des Geestes in zich hadden, die aan anderen onderscheiden uitgedeeld waren, zie 1 Corinthiërs 12:8 - 11. Zij, die hun eigen bedenksels, hetzij van mening of van praktijk, bij de kerk voor een ingeving des Geestes willen doen doorgaan - die zeggen, dat zij van Boven bewogen worden, terwijl zij door hun hoogmoed, geldgierigheid of heerszucht gedreven worden, beliegen, dat is: belasteren de Heilige Geest.

B. Maar wij lezen die woorden: *de Heilige Geest liegen,* en die lezing wordt ondersteund door vers 4: Gij hebt de mensen niet gelogen, maar Gode. Ananias sprak een leugen, een opzettelijke leugen, met de bedoeling van te bedriegen. Hij zei tot Petrus, dat hij een have, een bezitting, verkocht had (een huis of een akker) en dat dit het geld was, dat hij er voor ontvangen had. Hij heeft zich misschien uitgedrukt in termen, die voor tweeërlei uitlegging vatbaar waren, een dubbelzinnigheid er voor gebruikt, waardoor, naar hij dacht, de zaak enigszins bemanteld werd, en hij voor een bepaalde leugen zou behoed worden. Of wellicht heeft hij niets gezegd, maar het kwam alles op hetzelfde neer, hij deed zoals de anderen deden, die de vollen prijs brachten, en wilde, dat men het daarvoor zou houden, en hij verwachtte de lof te ontvangen, die aan anderen, welke dit gedaan hadden, gegeven was, en hetzelfde voorrecht van toegang tot het algemene fonds te zullen hebben, dat zij hadden, en daarom was het een stilzwijgende betuiging, dat hij evenals zij de vollen prijs gebracht had, en dit was een leugen, want hij heeft een deel er van teruggehouden.
Velen worden door hoogmoed en om de toejuiching van mensen te verkrijgen, inzonderheid ten opzichte van werken van liefdadigheid jegens de armen, tot grof liegen gebracht. Opdat wij dus niet bevonden worden ons zelf te beroemen op een valse gift, die ons gegeven is, of door ons gegeven is, Spreuken 25:14, moeten wij ons zelfs niet beroemen op een ware gift, hetgeen de bedoeling is van de waarschuwing onzes Heilands ten opzichte van werken van liefdadigheid: Laat uw linkerhand niet weten, wat uw rechter doet. Zij, die zich beroemen op goede werken, die zij nooit hebben gedaan, of goede werken beloven, die zij nooit doen, of de goede werken, die zij doen, groter en beter voorstellen dan zij zijn, vallen onder de schuld van de leugen van Ananias, welke te vrezen, voor ons allen van het grootste belang is, zelfs de gedachte er aan moet ons doen huiveren.
Die leugen heeft hij gezegd *aan de Heilige Geest.* Het was niet zozeer aan de apostelen als wel, in hen, aan de Heilige Geest, dat het geld gebracht werd, en gezegd werd wat er gezegd was, vers 4. Gij hebt de mensen niet gelogen, (den mensen niet alleen, niet voornamelijk, hoewel de apostelen slechts mensen waren), maar gij hebt Gode gelogen. Hieruit wordt met recht afgeleid, dat de Heilige Geest God is, want die de Heilige Geest liegt, liegt Gode. "Zij, die de apostelen logen, de apostelen, die gedreven werden door de Geest Gods, en door Hem handelden, worden gezegd Gode te liegen, omdat de apostelen

handelden door de kracht en op het gezag van God, waaruit volgt (heeft Dr. Whitby terecht opgemerkt) dat de kracht en het gezag van de Geest de kracht en het gezag van God moeten wezen." En, zoals hij verder betoogt, "Ananias wordt gezegd Gode te liegen, omdat hij dien Geest loog in de apostelen, die hen in staat stelde om de geheimen van der mensen hart en handelingen te onderscheiden, en daar dit een eigenschap is van God alleen, moet Hij, die Hem liegt, dus Gode liegen, omdat hij Enen liegt, die de onmededeelbare eigenschap van God heeft, en bij gevolg ook het Goddelijk wezen is."

3. Het verzwarende van de zonde, vers 4. Zo het gebleven ware, bleef het niet uwe? En verkocht zijnde, was het niet in uw macht? Hetgeen op tweeërlei wijze verstaan kan worden:
A. "Gij waart onder geen verzoeking om van de prijs des lands te onttrekken, eer het verkocht was, was het het uwe, er was geen hypotheek op, het was niet verpand voor enigerlei schuld, en toen het verkocht was, had gij het in uw macht, om er naar welgevallen over te beschikken, zodat gij evengoed het geheel als een deel er van had kunnen brengen. Gij had geen schulden te betalen, misschien geen kinderen om voor te zorgen, zodat gij niet onder de invloed waart van een bijzondere aanleiding om een deel van de prijs terug te houden. Gij waart zonder enigerlei oorzaak of aanleiding een overtreder."
Of wel: B. "Gij waart niet onder de noodzakelijkheid van uw land te verkopen, of iets van het geld aan de voeten der apostelen te leggen. Gij zoudt het geld hebben kunnen houden, zo u dit had behaagd, en het land ook, gij had nooit aanspraak behoeven te maken op zulk een daad van volmaaktheid." Deze regel voor liefdadigheid geeft de apostel, opdat de mensen er niet toe gedrongen of gedwongen zouden worden, als iets dat noodzakelijk is, want God heeft een blijmoedigen gever lief, 2 Corinthiërs 9:7, en Filemon moet een goed werk doen, niet als naar bedwang, maar naar vrijwilligheid, Filemon 14. Gelijk het beter is geen gelofte te doen, dan een gelofte te doen en niet te betalen, zo zou het voor hem beter geweest zijn, zijn land niet te verkopen, dan aldus een deel van de prijs er van te onttrekken, niet te hebben voorgegeven het goede werk te doen, dan het ten halve te doen. "Verkocht zijnde, was het in uw macht, maar het was niet in uw macht nadat gij de gelofte had gedaan van het te geven, toen hebt gij uwen mond open gedaan tot de Heere, en hebt niet kunnen teruggaan. En zo is het, als wij ons hart de Heere geven, ons niet vergund het te verdelen. Satan zou, evenals de moeder, van wie het kind niet was, wel met de helft tevreden zijn, maar God wil alles of niets.

4. Al die schuld, aldus verzwaard, wordt op hem gelegd: Wat is het, dat gij deze daad in uw hart hebt voorgenomen? Merk op: Hoewel Satan zijn hart heeft vervuld om het te doen, wordt toch gezegd dat hij het in zijn hart heeft voorgenomen, hetgeen aantoont, dat wij onze zonden niet kunnen vergoelijken door de schuld er van op de duivel te werpen, hij verzoekt, maar hij kan niet dwingen, het is van onze eigen begeerlijkheid, dat wij afgetrokken en verlokt worden. Het boze, waarin het ook moge bestaan, dat gezegd, of gedaan wordt, de zondaar heeft het in zijn eigen hart voorgenomen, of opgevat, en daarom: zijt gij een spotter, gij zult het alleen dragen. Het slot of einde der beschuldiging is zeer zwaar, maar zeer rechtvaardig: gij hebt de mensen niet gelogen, maar Gode. Welk een nadruk wordt door de profeet niet gelegd op de zonde van Achaz: Gij maakt niet alleen de mensen moede, maar ook God, Jesaja 7:13, en door Mozes op die van Israël: uw murmureringen zijn niet tegen ons, maar tegen de Heere, Exodus 16:8. Zo ook hier: Gij zoudt ons, die mensen zijn, zo als gij, kunnen bedriegen, maar, dwaal niet, God laat zich niet bespotten. Indien wij denken God te bedriegen, dan zal het in het einde blijken, dat wij noodlottig onze eigen ziel hebben bedrogen.

III. De dood en de begrafenis van Ananias, vers 5, 6.
1. Hij stierf ter eigener stonde: Ananias, deze woorden horende, verstomde, evenals hij, die beschuldigd werd van de bruiloftszaal binnen te dringen zonder bruiloftskleed aan te hebben, had hij niets ter zijner verontschuldiging te zeggen. Maar dat was niet alles, hij viel neer en gaf de geest. Het blijkt niet of Petrus bedoeld en verwacht had, dat dit zou volgen op hetgeen hij tot hem gezegd had, wèl is het waarschijnlijk, want over Saffira, zijn vrouw, heeft Petrus dit doodvonnis uitgesproken, vers 9.
Sommigen denken, dat een engel hem sloeg, dat hij stierf, zoals Herodes, Hoofdstuk 12:23. Of wel, zijn eigen geweten sloeg hem, vervulde hem met zulk een ontzetting over zijn schuld, dat hij onder de last er van neerzonk en stierf. En wellicht kwam hem, toen hij overtuigd was van de Heilige Geest gelogen te hebben, het onvergeeflijke te binnen van het lasteren van de Heilige Geest, dat hem als met een dolksteek het hart doorboorde.
Let op de kracht van het woord Gods in de mond der apostelen. Gelijk het voor sommigen een reuk des levens was ten leven, zo was het voor anderen een reuk des doods ten dode. Gelijk er sommigen zijn, die door het Evangelie worden gerechtvaardigd, zo zijn er ook sommigen, die er door veroordeeld worden. De straf van Ananias moge streng schijnen, maar wij zijn er zeker van, dat zij rechtvaardig was.
A. Zij was bedoeld om de ere te handhaven van de Heilige Geest, die nu onlangs op de apostelen was uitgestort, ten einde het Evangelie - koninkrijk op te richten. Het was een grote smaad, dien Ananias de Heilige Geest had aangedaan, alsof Hij bedrogen kon worden: en het had de onmiddellijke strekking om het getuigenis der apostelen krachteloos te maken, want, indien zij door de Geest dit zijn bedrog niet konden ontdekken, hoe zouden zij dan door de Geest de diepe dingen Gods kunnen ontdekken, die zij aan de kinderen der mensen bekend moesten maken? Het was dus nodig, het aanzien van de gaven en krachten van de apostelen hoog te houden, al was het dan ook ten koste van dit leven.

B. Het was bestemd om, aan het begin dezer bedeling, anderen van deze zonde terug te houden. Simon de Tovenaar is later niet op dezelfde wijze gestraft geworden, evenmin als Elymas, maar Ananias werd nu aan het begin ten voorbeeld gesteld, opdat bij de merkbare bewijzen, die gegeven werden van het troostrijke en kostelijke om de Heilige Geest te ontvangen, er ook merkbare bewijzen zouden zijn van het gevaarlijke om de Geest te weerstaan, en Hem smaadheid aan te doen. Hoe streng werd de aanbidding van het gouden kalf gestraft, en het hout lezen op de sabbatdag, toen de wetten van het tweede en vierde gebod kortelings waren gegeven! Zo ging het ook met het brengen van vreemd vuur op het altaar door Nadab en Abihu, en met de rebellie van Korach en zijn medegenoten, toen het vuur van de hemel pas gegeven was, en het gezag van Mozes en Aäron pas gevestigd was. Dat dit geschiedde door de dienst van Petrus, die zelf kort te voren zijn Meester met een leugen verloochend had, geeft te kennen, dat het geen toorn was over een onrecht hem aangedaan, want dan zou hij, die zelf schuldig was, barmhartigheid gehad hebben jegens de overtreders, en hij, die zelf berouw heeft gehad van zijn zonde, en vergeving heeft erlangd, zou dezen smaad of belediging vergeven hebben, en gepoogd hebben de overtreder tot bekering te brengen, maar het was de daad van de Geest Gods in Petrus. Hem was de versmaadheid aangedaan, en door Hem werd de straf ten uitvoer gelegd.

2. Hij werd onmiddellijk begraven, want dit was de wijze van doen onder de Joden, vers 6. De jongelingen, die waarschijnlijk door de gemeente waren aangesteld om de doden te begraven, zoals onder de Romeinen de libitinarii en pollinctores, of wel, de jongelingen,

die de apostelen vergezelden en hen bedienden, schikten hem toe, wikkelden het dode lichaam in grafklederen en droegen het uit, buiten de stad, en begroeven het op betamelijke wijze, hoewel hij gestorven was in zijn zonde, en door een onmiddellijke slag der wrake Gods.

IV. De afrekening met Saffira, de vrouw van Ananias, die wellicht de eerste is geweest in overtreding, en haar man verleid heeft om van de verboden vrucht te eten. Zij kwam in de plaats waar de apostelen waren, die, naar het schijnt, Salomo's voorhof was, want daar vinden wij hen vers 12, een deel van de tempel, waar Christus placht te wandelen, Johannes 10:23. Het was omtrent drie uren daarna, dat zij inkwam, verwachtende dank te zullen ontvangen voor hare komst, en hare toestemming tot de verkoop van het land, waarop zij misschien voor haar weduwgoed, of haar derde, recht had, want zij wist niet wat er geschied was. Het was vreemd, dat niemand zich tot haar henen had gespoed om haar de plotselinge dood van haren man te berichten, opdat zij weg zou kunnen blijven. Wellicht heeft iemand het wel gedaan, maar vond haar niet in hare woning, en zo was het, dat zij, toen zij voor de apostelen verscheen als een weldoenster, een donatrice van het fonds, een breuk ontmoette in plaats van een zegen.

1. Door een vraag, die Petrus haar deed, vers 8, kwam het uit, dat zij deelde in de zonde van haren man. Zeg mij hebt gijlieden het land voor zoveel verkocht? de prijs noemende, dien Ananias gebracht en aan de voeten der apostelen had gelegd. "Was dit alles, dat gij voor het land ontvangen hebt, en niet meer?" "Nee", zegt zij, "wij hebben er niet meer voor gehad, geen penning meer." Ananias was met zijn vrouw overeen gekomen, om hetzelfde verhaal te doen, en daar de verkoop niet in het openbaar had plaats gehad, en zij afgesproken hadden om de zaak onder zich te houden, kon niemand hen logenstraffen, daarom dachten zij veilig bij hun leugen te kunnen blijven, en geloof te zullen vinden. Het is treurig te zien hoe mensen, die door hun onderlinge betrekking elkaar moesten opwekken tot hetgeen goed is, elkaar stijven in hetgeen kwaad is.

2. Toen werd het vonnis over haar uitgesproken, dat zij ook in het oordeel van haren man zou delen, vers 9.
A. Haar zonde is blootgelegd: Wat is het, dat gij onder u hebt overeengestemd te verzoeken de Geest des Heeren? Voor hij het vonnis uitspreekt, maakt hij haar hare gruwelen bekend, en toont haar het kwaad van hare zonde. Zij verzochten de Geest des Heeren, zoals Israël God verzocht had in de woestijn, toen zij zeiden: Is de Heere in het midden van ons of niet? nadat zij zo vele wonderbare bewijzen hadden van zijn macht, en niet slechts van zijn tegenwoordigheid, maar van zijn leiding, toen zij zeiden: Kan God een tafel toerichten? Zo ook hier: "Kan de Geest des Heeren in de apostelen dit bedrog ontdekken? Kunnen zij ontdekken, dat dit slechts een gedeelte is van de prijs, als wij hun

zeggen, dat het de volle prijs is?" Zal Hij door de donkerheid oordelen? Job 22:13. Zij zagen, dat de apostelen de gave der talen hadden, maar hadden zij ook de gave om de geesten te onderscheiden? Zij, die vertrouwen veilig en straffeloos te kunnen zondigen, verzoeken de Geest Gods, zij verzoeken God, menende, dat Hij ten enenmale is gelijk zij. Zij waren overeen gekomen om dit te doen, waardoor zij de band, die hen aan elkaar verbond, (en die door de Goddelijke instelling heilig is), tot een samenknoping der ongerechtigheid hadden gemaakt. Het is moeilijk te zeggen, wat tussen echtgenoten, of andere verwanten, erger is onenigheid in het goede, of eenstemmigheid in het kwade.
Het schijnt aan te duiden, dat hun overeenkomen om dit te doen nog een verzoeken was van de Geest, alsof, toen zij zich verbonden hadden elkanders geheim te bewaren omtrent deze zaak, ook de Geest des Heeren zelf hen niet kon ontdekken. Aldus hebben zij zich diep verstoken, om hun raad voor de Heere te verbergen, maar het werd hun bekend gemaakt, dat dit te vergeefs was. "Hoe is het dat gij zo verdwaald zijt? Wat vreemde stompzinnigheid heeft zich van u meester gemaakt, dat gij een proef wilt nemen met iets, dat onbetwistbaar is? Hoe is het, dat gij, die gedoopte Christenen zijt, u zelf niet beter begrijpt? Hoe hebt gij u aan zo groot gevaar durven blootstellen?"
B. Haar oordeel is uitgesproken. Zie, de voeten dergenen, die uwen man begraven hebben, zijn voor de deur, (misschien hoorde hij hen komen, of wist hij, dat zij niet lang meer konden uitblijven), en zullen u uitdragen. Gelijk Adam en Eva, die overeengekomen waren om van de verboden vrucht te eten, tezamen uit het paradijs werden verdreven, zo zijn Ananias en Saffira, die overeengekomen waren om de Geest des Heeren te verzoeken, tezamen uit de wereld verdreven.

3. Het vonnis werd van zelf ten uitvoer gelegd. Er was geen scherprechter nodig, een dodelijke kracht ging uit van het woord van Petrus, zoals er soms een genezende kracht van uitging, want God, in wiens naam Hij sprak, doodt en maakt levend, en uit Zijn mond, (en Petrus was nu Zijn mond) gaat het kwade uit en het goede. En zij viel terstond neer voor zijn voeten. Met sommige zondaren gaat God snel te werk, terwijl Hij anderen zeer lang verdraagt, voor welk verschil (in zijn handelwijze) ongetwijfeld goede redenen zijn, maar Hij is er ons geen rekenschap van schuldig. Nu pas hoorde zij, dat haar man dood was, waarvan het bericht met de ontdekking harer zonde, en het doodvonnis, dat over haar was uitgesproken, haar als een donderslag getroffen heeft, en haar als door een dwarlwind wegvoerde. Er zijn vele voorbeelden van plotselinge sterfgevallen, die niet beschouwd moeten worden als de straf voor de een of andere grove zonde, zoals deze. Wij moeten niet denken, dat allen, die plotseling sterven, zondaren zijn boven anderen. Dat plotselinge sterven kan wellicht een gunstbewijs voor hen zijn, om hen een snellen overgang te doen hebben, maar toch is het voor allen een waarschuwing om altijd bereid te wezen. Hier echter was het klaarblijkelijk een oordeel. Sommigen stellen de vraag betreffende de eeuwigen staat van Ananias en Saffira, en zijn geneigd te denken, dat de vernietiging of verwoesting, van het vlees was, opdat de geest behouden zou zijn in de dag van de Heere Jezus. En ik zou willen instemmen met deze liefderijke onderstelling, indien hun enige tijd gelaten was tot bekering, zoals aan de bloedschendige Corinthiër.
Maar de verborgen dingen zijn niet voor ons. Zij viel neer voor de voeten van Petrus, dáár, waar zij de vollen prijs had moeten neerleggen, maar het niet gedaan had, was zij nu zelf neergelegd, om, als het ware, het ontbrekende aan te vullen. De jongelingen, die de zorg hadden voor de begrafenissen, ingekomen zijnde, vonden haar dood, en nu wordt niet gezegd, dat zij haar toeschikten, zoals zij Ananias gedaan hadden, maar, zij droegen ze uit, zoals zij was, en begroeven haar bij haren man. Waarschijnlijk werd er een opschrift geplaatst op hun graf, aanduidende, dat zij gedenktekenen waren van de toorn Gods tegen hen, die de Heilige Geest liegen. Sommigen werpen de vraag op, of de

apostelen het geld behielden, dat zij gebracht hadden, en ten opzichte waarvan zij gelogen hadden. Ik ben geneigd te denken, dat zij het gehouden hebben, zij hadden de bijgelovigheid niet van hen, die zeiden: Het is niet geoorloofd het in de offerkist te leggen, want de reinen is alles rein. Wat zij brachten was niet bezoedeld voor hen, aan wie zij het brachten, maar wat zij onttrokken was bezoedeld voor hen, die het hadden teruggehouden. De wierookvaten van Korachs muitelingen bleven in gebruik.

V. De indruk, hierdoor teweeggebracht op het volk. In het midden van het verhaal wordt hier nota van genomen vers 5. Er kwam grote vrees over allen, die dit hoorden, die hoorden wat Petrus zei, en zagen wat er op volgde, of, over allen, die het verhaal er van hoorden, want het gerucht er van ging voorzeker als een lopend vuurtje door de stad. En wederom, vers 11, Er kwam grote vreze over de gehele gemeente, en over allen, die dit hoorden.
1. Zij die zich bij de gemeente hadden gevoegd werden er door getroffen van ontzag voor God en zijn oordelen en met groten eerbied voor de bedeling des Geestes, waaronder zij nu leefden. Het veroorzaakte geen verkilling in hun heilige blijdschap, maar het leerde hun er ernstig onder te zijn, en zich te verheugen met beven. Allen, die daarna hun geld aan de voeten der apostelen legden, waren bevreesd, om er iets van terug te houden.
2. Allen die het hoorden, geraakten er door in ontsteltenis, en waren bereid te zeggen: Wie zou kunnen bestaan voor het aangezicht van de Heere deze Heilige God en voor Zijn Geest in de apostelen? Zoals in 1 Samuel 6:20.

Handelingen 5:17 - 25
Nooit is een goed werk gedaan met enigerlei hoop op voorspoed, of het vond tegenstand. Zij, die er op uit zijn kwaad te doen, kunnen niet in vrede leven met hen, die er zich op toeleggen om goed te doen. Satan, de verderver van het mensdom, is altijd geweest, en zal altijd zijn, de weerstreven van hen, die de weldoeners zijn van het menselijk geslacht, en het zou vreemd geweest zijn, indien de apostelen aldus zonder hinder of stoornis voort hadden kunnen gaan met prediken en genezen. In deze verzen zien wij, hoe de boosheid der hel en de genade des hemels om hen worstelen, de ene, om hen weg te drijven van het goede werk, de andere om er hen toe op te wekken en te bezielen.

I. De priesters waren verwoed op hen, en sloten hen in de gevangenis, vers 17, 18.
Merk op:
1. Wie hun vijanden en vervolgers waren. De hogepriester was de aanvoerder, Annas of Kájafas, die zag, dat hun rijkdom en waardigheid, hun macht en tirannie, dat is hun al, op het spel stonden, en onvermijdelijk te gronde zouden gaan, indien de geestelijke en hemelse leer van Christus veld won en bij het volk de overhand zou krijgen. Zij, die zich hierin het ijverigst aan de zijde des hogepriesters schaarden, waren de sekte der Sadduceeën, die een bijzondere vijandschap koesterden tegen het Evangelie van Christus, omdat het de leer der onzichtbare wereld bevestigde, de opstanding der doden en de toekomende staat, die zij ontkenden. Het is niet vreemd, dat de mensen, die geen Godsdienst hebben, een dweepzieken ijver hebben in hun tegenstand tegen de waren en zuiveren Godsdienst.
2. Hun gezindheid jegens hen. Zij waren hun kwalijk genegen en ten uiterste verbitterd op hen. Toen zij hoorden en zagen welk een toeloop er was tot de apostelen, en van hoe veel gewicht en betekenis zij geworden waren, zijn zij in hun woede en hartstocht opgestaan, als mensen, die dit niet langer konden dragen of dulden, en vast besloten waren hun het hoofd te bieden, vervuld zijnde van nijdigheid wegens der apostelen prediking van de leer van Christus, en hun genezing der kranken: op het volk, omdat zij hen hoorden, en de

kranken tot hen brachten om door hen te worden genezen - op zichzelf en op hun eigen partij, omdat zij dit alles zo lang hadden laten begaan, en het kwaad niet reeds terstond de kop hadden ingedrukt. Zo zijn de vijanden van Christus en van Zijn Evangelie een kwelling voor zichzelf. De afgunst doodt de slechte.
3. Hoe zij tegen hen te werk gingen, vers 18. Zij sloegen hun handen aan de apostelen, misschien wel hun eigen handen (tot zulk een laagte heeft hun kwaadwilligheid hen doen zinken) of liever, de handen hunner dienaren of beambten, en zetten hen in de gemene gevangenis, onder de ergste misdadigers.

Hiermede hadden zij ten doel:
A. Een bedwang op hen te leggen. Hoewel zij hun niets misdadigs ten laste konden leggen, niets dat des doods of der banden waardig was, konden zij toch, zolang zij hen in de gevangenis hadden, hun beletten om met hun werk voort te gaan, en zij achtten, dat dit al veel gewonnen was. Zo vroeg reeds waren de gezanten van Christus in banden.
B. Hen te verschrikken, en hen alzo van hun werk weg te drijven. De laatste keer, dat zij hen voor zich lieten komen, hebben zij hen slechts gedreigd, Hoofdstuk 4:21, maar bevindende, dat dit van geen uitwerking op hen was, zetten zij hen nu gevangen, om hen bevreesd te maken.
C. Om hun smaadheid aan te doen, en daarom sloten zij hen op in de gemene gevangenis, opdat, als zij aldus gehoond en vernederd waren, het volk hen niet langer in zo hoge achting zouden houden, als zij gedaan hadden. Satan heeft zijn boze bedoelingen tegen het Evangelie in grote mate ten uitvoer trachten te brengen door de predikers en belijders er van in een verachtelijk daglicht te stellen.

II. God heeft Zijn engel gezonden, om hen uit de gevangenis te voeren, en hun een vernieuwd bevel te brengen om het Evangelie te prediken. De machten der duisternis streden tegen hen, maar de Vader der lichten strijdt voor hen, en zendt een engel des lichts om hun zaak voor te staan. De Heere zal zijn getuigen nooit verlaten, maar hen gewis bijstaan en beschermen.
1. De apostelen zijn wettig uit de gevangenis ontslagen, vers 19: In weerwil van alle sloten en grendels opende de engel des Heeren des nachts de deuren der gevangenis, en in weerwil van de waakzaamheid der wachters, die buiten stonden voor de deuren, vers 23, leidde hij hen uit, gaf hun volmacht om de gevangenis te verlaten, en bracht hen door alle hindernissen heen naar buiten. Deze bevrijding wordt niet zo in bijzonderheden verhaald als die van Petrus, Hoofdstuk 12:7 en verder., maar hier geschiedde toch hetzelfde wonder. Er is geen gevangenis zo duister, en zo sterk, of God kan er Zijn volk in bezoeken, en, zo het Hem behaagt, er hen uit halen. Deze verlossing van de apostelen uit de gevangenis door een engel, geleek op Christus' opstanding. Zijn bevrijding uit de gevangenis des grafs, en zal een hulp wezen om de apostelen te bevestigen in hun prediking er van.
2. Hun wordt gelast, wettig gelast, voort te gaan met hun werk, zodat zij er door ontheven zijn van de verplichting om het verbod te eerbiedigen, dat de hogepriester hun had opgelegd. Gaat heen, en staat, en spreekt in de tempel tot het volk al de woorden dezes levens, vers 20. Zij moeten niet denken, dat zij op wonderdadige wijze in vrijheid zijn gesteld om nu hun leven te redden, door uit de handen der vijanden te ontkomen. Nee, het was om met des te meer vrijmoedigheid voort te gaan met hun werk. Herstel uit ziekte, bevrijding van druk of benauwdheid, worden ons geschonken, en moeten door ons beschouwd worden als ons geschonken, niet om nu de gemakken en genoegens van het leven te genieten. maar opdat God geëerd en verheerlijkt zal worden door de dienst van

ons leven. Laat mijn ziel leven, en zij zal U loven, Psalm 119: 175, Voer mijn ziel uit de gevangenis (zoals) hier de apostelen) om Uwen naam te loven, Psalm 142:8.

Nu hebben wij in de last, die hun gegeven is, op te merken:
A. Waar zij moeten prediken: Spreekt in de tempel. Men zou zo gedacht hebben, dat hoewel zij niet mogen aflaten van hun werk, het nu toch voorzichtig zou zijn om het wat minder in het openbaar te doen, op een plaats, waar het minder aanstoot zou geven aan de priesters dan in de tempel, zodat zij dan ook minder aan gevaar bloot zouden staan. Nee: "Spreekt in de tempel, want dat is de plaats der samenkomst des volks, dit is het huis uws Vaders, en nog moet het niet gans woest worden gelaten,'. Het betaamt de predikers van Christus' Evangelie niet, om zich in een hoek terug te trekken, zolang zij nog gelegenheid hebben om het aan de grote gemeente te prediken.
B. Voor wie zij moeten prediken: "Spreekt tot het volk, niet tot de vorsten en oversten, want zij willen niet luisteren, maar tot het volk, tot hen, die bereid, ja verlangend zijn, om onderwezen te worden, en wier zielen even dierbaar zijn aan Christus, als de zielen der voornaamsten, en dit ook u behoren te zijn. Spreekt tot het volk, tot allen in het algemeen, want allen hebben er belang bij.
C. Hoe zij moeten prediken: Gaat heen, en staat, en spreekt, hetgeen aanduidt, dat zij niet alleen in het openbaar moeten spreken, staande' ten einde door allen gehoord te worden, maar dat zij vrijmoedig en vastberaden moeten spreken: staat en spreekt, dat is: "Spreekt als mannen, die vast besloten zijn te blijven bij hetgeen zij zeggen, er mede te leven en te sterven."
D. Wat zij moeten spreken: Al de woorden dezes levens. Dezes levens, waarvan gij onder u zelf hebt gesproken, verwijzende wellicht naar hun samenspreking betreffende de hemel, die zij tot bemoediging van zichzelf en van elkaar in de gevangenis gehouden hadden. "Gaat heen, en predikt dit aan de wereld, opdat anderen vertroost zullen worden door de vertroosting met welke gij zelf van God vertroost wordt."
Of wel: "dezes levens, dat de Sadduceeën loochenen, en waarvoor zij u vervolgen, predikt dit, hoewel gij weet, dat dit het is, waardoor zij met nijdigheid vervuld worden."
Of, "dezes levens in nadrukkelijke zin, dit hemels, Goddelijk leven, waarbij vergeleken, het tegenwoordige aardse leven geen leven verdiend genoemd te worden."
Of, deze levenswoorden, hetzelfde, dat gij gepredikt hebt, deze woorden, die de Heilige Geest u in de mond heeft gelegd." De woorden des Evangelies zijn woorden des levens, levenwekkende woorden, zij zijn geest en zij zijn leven, woorden, door welke wij zalig worden. - dat is hier hetzelfde, Hoofdstuk 11:14. Het Evangelie is het woord des levens, want het verzekert ons de voorrechten van de weg, zowel als die van ons tehuis, en de beloften des tegenwoordige levens, zowel als die des toekomende levens. En zelfs geestelijk en eeuwig leven zijn zo zeer in het Evangelie aan het licht gebracht, dat zij dit leven genoemd kunnen worden, want het woord is nabij u. Het Evangelie betreft zaken van leven en dood, en als zodanig moeten de leraren het prediken, en het volk het horen. Zij moeten spreken al de woorden dezes levens en er niets van verbergen uit vrees van ergernis te geven, of in de hoop van zich bij de oversten aangenaam te maken. Christus' getuigen zijn beëdigd om de gehele waarheid te zeggen.

III. Zij gingen voort met hun werk, vers 2
1. Als zij nu dit gehoord hadden, als zij gehoord hadden, dat het de wil van God was, dat zij voort zouden gaan met in de tempel te prediken, keerden zij terug naar het voorhof van Salomo, vers 12.
1. Het was hun een grote voldoening deze nieuwe orders te hebben ontvangen. Wellicht begonnen zij zich af te vragen, of zij, nadat zij in vrijheid zouden gesteld zijn, nog evenzo

openlijk in de tempel zouden prediken als te voren, omdat hun gezegd was, dat zij, in de een stad vervolgd wordende, naar een andere moesten vlieden. Maar, nu de engel hun bevolen had te gaan en in de tempel te prediken, was hun weg effen en duidelijk, en zonder moeite of bezwaar waagden zij zich in de tempel, en vreesden het aangezicht des mensen niet. Indien wij slechts weten wat onze plicht is, dan hebben wij er ons stipt en nauwgezet aan te houden, en dan kunnen wij goedsmoeds op God vertrouwen voor onze veiligheid. Onmiddellijk hebben zij er zich dan ook toe begeven om het bevel te volvoeren, zonder tegenspraak en zonder uitstel. Zij gingen tegen de morgenstond in de tempel (zodra de deuren geopend werden, en het volk begon samen te komen), en leerden hun het Evangelie des koninkrijks, zonder in het minst te vrezen wat de mensen hun zouden kunnen doen. Het was hier een buitengewoon geval, hun is de ganse schat des Evangelies in handen gegeven, indien zij thans zwijgen, dan zijn de fonteinen verzegeld, dan valt geheel het werk ter aarde, en wordt tot stilstaan gebracht, hetgeen niet het geval is voor gewone leraren, die dus door dit voorbeeld niet verplicht zijn, om zich midden in het gevaar te begeven. Maar toch, als God ons een gelegenheid geeft om goed te doen, dan behoren wij, al zijn wij ook onder het bedwang van verschrikking voor menselijke macht, veeleer ons leven te wagen, dan zulk een gelegenheid ongebruikt te laten voorbijgaan.

IV. De hogepriester en zijn partij gingen voort met hun vervolging, vers 2
I. In de veronderstelling, dat zij de apostelen in verzekerde bewaring hadden gesteld, en dus in hun macht hadden, riepen zij de raad tezamen, een groten, buitengewonen raad, want zij riepen al de oudsten der kinderen Israëls op.
Zie hier:
1. Hoe zij voorbereid waren, en vol verwachting het Evangelie van Christus en de predikers er van nu te zullen verpletteren, want zij riepen geheel hun macht bijeen. De laatste keer, dat zij de apostelen gevangen hadden genomen, hebben zij hen slechts voor een commissie laten komen, samengesteld uit hen, die van des hogepriesters maagschap waren, die verplicht waren met voorzichtigheid te werk te gaan, maar om nu met meer gerustheid en meer kracht te kunnen optreden, riepen zij tezamen pasan tên gerousian - de gehele ouderlingschap, dat is (zegt Dr. Lightfoot), alle drie gerechtshoven van Jeruzalem, niet alleen het grote sanhedrin, bestaande uit zeventig oudsten, maar ook de twee andere gerechtshoven, die gevestigd waren, het een in de buitenste tempelpoort, het andere in de binnenste, of de Schone poort, bestaande ieder uit drie en twintig rechters, zodat, indien zij allen verschenen, er honderd en zestien rechters bijeen waren. God heeft het alzo beschikt, opdat de beschaming der vijanden, en het getuigenis der apostelen tegen hen des te meer openbaar zijn zouden, en opdat diegenen het Evangelie zouden horen, die het niet anders dan voor de rechtbank zouden gehoord hebben. Evenwel - de hogepriester meende het niet zo, en zijn hart heeft alzo niet gedacht, maar wèl was het in zijn hart om al zijn macht bijeen te hebben tegen de apostelen, en hen met algemene instemming voor goed te vernietigen.
2. Hoe zij teleurgesteld en te schande werden gemaakt. Die in de hemel woont zal lachen en dat kunnen ook wij, als wij zien hoe plechtig en deftig het hof zitting neemt, en naar wij kunnen veronderstellen, hoe de hogepriester een plechtige toespraak tot hen houdt, waarin hij het doel der bijeenkomst uiteenzet - dat nu onlangs een zeer gevaarlijke factie in Jeruzalem was opgekomen door de prediking van de leer van Jezus, die ter instandhouding hunner kerk, (welke nog nooit zo bedreigd was als thans) snel en krachtig onderdrukt behoorde te worden - dat zij nu de macht hadden om dit te doen, daar hij de aanvoerders der factie in verzekerde bewaring had gesteld in de gemene gevangenis, om, met hun toestemming, nl. van het hof, met de uiterste strengheid tegen hen op te treden.

Te dien einde wordt onmiddellijk een beambte afgezonden, om de gevangenen voor de balie te brengen.

II. Maar zie nu, hoe zij teleurgesteld worden.
A. De beambten komen hun zeggen, dat zij niet in de gevangenis te vinden waren, vers 22, 23. De laatste keer kwamen zij, toen zij geroepen werden, Hoofdstuk 4:7. Maar nu waren zij weg en het bericht der dienaren luidt: Wij vonden wel de kerker met alle verzekerdheid toegesloten (er was niets gedaan om de deuren des kerkers zwakker te maken, of te verbreken), de wachters waren niet te kort gekomen in hun plicht, wij vonden hen buiten staande voor de deuren, en niet beter wetende, of de gevangenen waren, daar binnen maar toen wij naar binnen gingen, vonden wij niemand daar binnen, dat is, niemand van hen, die wij moesten halen. Zeer waarschijnlijk hebben zij de andere, de gewone, gevangenen wèl gevonden. Hoe de engel hen had uitgeleid, of het was door een achterdeur, of door de deur te openen en weer te sluiten (terwijl de wachters sliepen), wordt ons niet gezegd, maar hoe het ook geschied zij, zij waren weg. De Heere weet, hoewel wij het niet weten, hoe de Godvruchtigen te verlossen uit verzoeking, en hoe hen te ontbinden, die om Zijns naams wille in banden zijn, en evenals hier, zal Hij het doen, indien Hij hen tot Zijn dienst wil gebruiken. Stel u nu voor, hoe beschaamd en verlegen de rechters wel geweest moeten zijn, toen de dienaren met dit bericht van hun zending terugkwamen, vers 24. Toen nu de hogepriester, en de hoofdman des tempels, en de overpriesters, deze woorden hoorden, waren zij allen in verlegenheid, en zagen elkaar aan, twijfelmoedig zijnde over hen, wat toch dit worden zou. Zij waren in de uiterste verlegenheid, ten einde raad, daar zij nooit in hun leven zulk een teleurstelling ondervonden hadden, en dat nog wel in iets, waarin zij zich zo zeker waanden. Allerlei gissingen werden gedaan, sommigen opperden het denkbeeld, dat zij uit de gevangenis weggetoverd waren, door toverkunsten waren ontkomen, anderen, dat de wachters hen hadden laten ontkomen, daar zij wisten hoe vele vrienden deze gevangenen hadden, en dat zij de lievelingen waren van het volk. Sommigen vreesden, dat zij, nu zij op zo wondere wijze waren ontkomen, nog veel meer volgelingen zouden hebben, anderen, dat zij, hoewel hen weggeschrikt hebbende van Jeruzalem, toch wel spoedig in een ander deel des lands van hen zouden horen, waar zij nog groter kwaad zouden aanrichten, terwijl zij het dan nog minder in hun macht zouden hebben om de besmetting te stuiten. En nu beginnen zij te vrezen, dat zij in plaats van het kwaad te hebben genezen, het nog verergerd hebben. Het gebeurt meermalen, dat mensen zichzelf kwellen en in moeilijkheid brengen, die bedoelen de zaak van Christus te bemoeilijken.

B. Nu wordt door een anderen bode hun twijfel ten dele opgelost, terwijl hun kwelling er echter nog door toeneemt. Die bode bericht hun, dat hun gevangenen prediken in de tempel, vers 25, Ziet, de mannen, die gij in de gevangenis gezet hebt en voor uw balie hebt willen laten komen, zijn nu in uw nabijheid, zij staan in de tempel schier onder uw ogen, en in weerwil van u, en leren het volk. Gevangenen, die losgebroken zijn, verbergen zich gewoonlijk, uit vrees van weer gegrepen te worden, maar deze gevangenen, die uit hun kerker ontkomen zijn, durven zich te vertonen in de plaats, waar hun vervolgers de grootste invloed hebben. Dit nu bracht hen nog meer dan iets anders in verwarring en verlegenheid. Gewone misdadigers mogen de kunst bezitten van uit te breken, maar het zijn wel gans ongewone misdadigers, die de moed hebben er voor uit te komen, als zij het gedaan hebben.

Handelingen 5:26 - 42

Er wordt ons niet gezegd wat de apostelen voor het volk gepredikt hebben, ongetwijfeld was het overeenkomstig de aanwijzíng des engels: de woorden des levens, maar wèl wordt ons bericht wat er tussen hen en de raad voorviel, want in hun lijden werd de Goddelijke kracht en macht nog meer openbaar dan in hun prediking.
Nu hebben wij hier:
I. Hoe zij ten tweeden male gevat worden. Nu kunnen wij denken: "indien dit Gods bedoeling was, waarom zijn zij dan eerst uit de kerker bevrijd?" Maar dit was alzo beschikt om de hoogmoed der vervolgers te vernederen, en hun woede te beteugelen, en nu wilde God tonen, dat zij uit de kerker ontslagen werden, niet omdat zij gerechtelijk verhoor vreesden, want zij waren bereid zich over te geven en voor hun grootste vijanden te verschijnen.
1. Zij brachten hen, doch niet met geweld, met alle mogelijke onderscheiding en zachtheid. Zij rukten hen niet af van het spreekgestoelte, zij bonden hen niet, noch sleepten hen voort, maar richten zich tot hen met beleefdheid, en men zou denken, dat zij daar ook alle reden toe hadden, uit eerbied voor de tempel, de heilige plaats, en uit eerbied voor de apostelen, vrezende, dat zij hen anders neer zouden vellen, zoals zij Ananias neergeveld hadden, of vuur van de hemel op hen zouden doen neerkomen, zoals Elia gedaan had. Maar al wat hen weerhield van geweld te gebruiken was slechts hun vrees voor het volk, die scharen, die zulk een eerbied hadden voor de apostelen, dat zij de beambten gestenigd zouden hebben, indien zij hen op enigerlei wijze mishandeld of beledigd hadden.
2. Maar toch brachten zij ze tot hen, die zij wisten heftig tegen hen te zijn, en vast besloten waren maatregelen van geweld tegen hen te nemen, vers 27. Zij brachten hen, en stelden hen voor de raad, als kwaaddoeners. Aldus zijn de machten, de overheden, die een vreze hadden moeten wezen de kwaden werken en de kwaden, dit de goeden geworden.

II. Hun verhoor. Voor die verheven vergadering gebracht zijnde, zei hun de hogepriester, als de mond, de woordvoerder, van het hof, wat het was, dat hun ten laste werd gelegd, vers 28.
1. Dat zij de bevelen van het gezag niet hadden gehoorzaamd, en dat zij zich niet wilden onderwerpen aan het gebod, of het verbod, dat hun was opgelegd, vers 28. "Hebben wij u niet krachtens het gezag, waarmee wij bekleed zijn, ernstig aangezegd, u bevolen, op straffe van ons hoogste ongenoegen, dat gij in dezen naam niet zoudt leren? Maar gij zijt ongehoorzaam geweest aan onze bevelen, en gij zijt gaan prediken, niet slechts zonder ons verlof, maar tegen ons uitdrukkelijk bevel." Aldus zijn zij, die Gods geboden krachteloos maken, gewoonlijk zeer streng en strikt in hun eis van gehoorzaamheid aan hun eigen geboden, en blijven zij staan op hun eigen macht en gezag: hebben wij u niet aangezegd? Ja, dat hebben zij, maar heeft toen Petrus hun niet aangezegd, dat Gods gezag hoger was dan het hun, en dat zijn geboden de voorrang hebben boven de hunnen? En dit hadden zij vergeten.
2. Dat zij een valse leer hadden verspreid onder het volk, of ten minste een zeer vreemde leer, die door de Joodse kerk niet was toegelaten, en ook niet overeenkwam met hetgeen van Mozes' stoel de volke verkondigd werd. "Gij hebt met deze uw leer Jeruzalem vervuld, en daardoor de openbaren vrede verstoord, en de mensen van de gevestigde kerk afgetrokken." Sommigen houden dit voor een trots, minachtend woord: "Met deze uw zotte, onzinnige leer, die niet waard is dat er notitie van genomen wordt, hebt gij zoveel gerucht gemaakt, dat zelfs Jeruzalem, de grote en heilige stad, er gans van vervuld is, zodat de gehele stad er van spreekt." Zij zijn er toornig om, dat mensen, op wie zij met minachting neerzien, zich zulk een aanzien hebben verworven.

3. Dat zij boosaardige plannen koesterden tegen de regering, het er op aanlegden om het volk er tegen op te ruien, door haar voor te stellen als goddeloos en tiranniek, en zich met recht bij God en mensen hatelijk te hebben gemaakt. "Gij wilt het bloed van dezen mens over ons brengen, de schuld er van voor God, en de schande er van voor de mensen, op ons doen neerkomen." Aldus beschuldigen zij hen niet slechts van weerspannigheid en minachting van het hof, maar ook van muiterij en samenspanning, van een complot te hebben beraamd, om zowel het volk tegen hen op te zetten, omdat zij, niet slechts zulk een onschuldig, maar zulk een goed en groot man als deze Jezus was, ten dode toe hebben vervolgd, als ook de Romeinen, wijl zij hen in de zaak betrokken hadden. Zie hier, hoe zij, die met grote laatdunkendheid een boze daad willen volbrengen, het later toch niet kunnen verdragen om er van te horen, of dat het hun ten laste gelegd wordt. Toen zij in de hitte hunner vervolging waren, konden zij stoutmoedig genoeg roepen: "Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen, wij willen er tot in eeuwigheid de schuld van dragen." Maar nu zij tijd hebben voor koeler nadenken, vatten zij het op als een grote belediging, dat Zijn dood hun te wijten is. Aldus worden zij door hun eigen geweten schuldig verklaard en veroordeeld, en vrezen zij, dat de schuld op hen zal blijven rusten, die zij niet gevreesd hebben aan te gaan.

III. Hun antwoord op de beschuldiging tegen hen ingebracht. Petrus en de andere apostelen spraken allen in gelijken zin, hetzij afzonderlijk ondervraagd zijnde, of wel tezamen antwoordende, zij spraken naar dat een en dezelfde Geest hun gaf te spreken, vertrouwende op de belofte, die hun Meester hun gegeven had, dat, als zij voor raadsvergaderingen gebracht zullen worden, hun in die ure gegeven zal worden wat zij zullen spreken en ook moed om het te spreken.
1. Zij rechtvaardigden zich in hun ongehoorzaamheid aan de bevelen van het grote sanhedrin, hoe groot het ook was, vers 29. Men moet Gode meer gehoorzaam zijn, dan de mensen. Zij pleiten niet op hun macht om wonderen te doen (dit was een voldoend getuigenis voor hen, en daarom willen zij in hun' ootmoed er niet zelf gewag van maken), maar zij beroepen zich op een algemeen erkend grondbeginsel, waarmee zelfs het natuurlijk geweten instemt, en dat op hun zaak zo zeer van toepassing is. God had hun bevolen te leren in de naam van Christus, en dus behoren zij het te doen, al werd het hun ook door de overpriesters verboden. Die heersers stellen zich tegen God, en zullen dit zwaar te verantwoorden hebben, die mensen straffen wegens hun ongehoorzaamheid aan hen, in hetgeen hun plicht is jegens God.
2. Zij rechtvaardigden zich in hun doen wat zij konden om Jeruzalem te vervullen met de leer van Christus, hoewel zij door Hem te verheerlijken in hun prediking, hen bestraften die Hem boosaardig hebben vernederd, en indien zij hiermede Zijn bloed over hen brengen, dan hebben zij dit zichzelf te wijten. Het wordt hun als misdaad aangerekend, dat zij Christus en Zijn Evangelie prediken "Wij zullen u zeggen", antwoordden zij, "wie deze Christus is, en wat Zijn Evangelie is, oordeelt dan zelf, of wij het niet moeten prediken, ja meer, wij zullen deze gelegenheid te baat nemen, om, hetzij gij het wilt horen, of het zult laten, het u te prediken.

A. De overpriesters wordt in hun aangezicht gezegd, dat zij dezen Jezus hebben mishandeld, dat zij Hem versmaadheden hebben aangedaan: "Gij hebt Hem omgebracht, hangende Hem aan het hout, gij kunt het niet loochenen." In plaats van verontschuldigingen te maken, of hun om vergeving te vragen, omdat zij het bloed dezes mans over hen hadden gebracht, herhalen zij de beschuldiging en houden haar staande: "Gij waart het, die Hem hebt omgebracht, het was uw doen." Dat de mensen niet gaarne hun gebreken horen, is geen goede reden, om ze hun niet getrouwelijk te zeggen. Het is

een gewone verontschuldiging voor het niet bestraffen der zonde, dat men het in onzen tijd niet wil dragen. Maar zij, wier ambt het is te bestraffen, moeten zich hierdoor niet laten afschrikken, men moet het ook in onzen tijd dragen, en zal het dragen, Roep uit de keel en houd niet in, roep luide en vrees niet.

B. Hen wordt ook gezegd, welke ere God deze Jezus heeft aangedaan, en laten zij dan oordelen wie gelijk had, de vervolgers van zijn leer, of de predikers er van. Hij noemt God de God onzer vaderen, niet alleen onzer maar ook uwer vaderen, om te tonen, dat zij door Christus te prediken, geen nieuwen God prediken, noch het volk verleiden, om andere goden te aanbidden. En evenmin richtten zij een godsdienst op, in tegenstelling, of tegenspraak met dien van Mozes en de profeten, nee, zij blijven de God aanhangen van de Joodse vaderen, en de naam van Christus, dien zij prediken, beantwoordt aan de beloften, gedaan aan de vaderen, en aan het verbond, dat God met hen gemaakt heeft, en aan de typen en afschaduwingen van de wet, die Hij hun gegeven heeft. De God van Abraham, Izaak en Jakob is de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus. Ziet, welke ere God Hem heeft aangedaan. Hij heeft Hem opgewekt. Hij heeft Hem bekwaam gemaakt voor, en geroepen tot, zijn grote onderneming.
Dit schijnt te verwijzen naar de belofte, die God door Mozes gedaan heeft, Een profeet zal u de Heere, uw God verwekken. God heeft Hem uit geringheid opgewekt, en Hem groot gemaakt. Of het kan ook bedoeld zijn van zijn opwekking uit het graf. "Gij hebt Hem ter dood gebracht, maar God heeft Hem in het leven teruggeroepen, zodat God en gijlieden blijkbaar in strijd zijn omtrent dezen Jezus, en aan wiens zijde moeten wij ons nu scharen?" Hij heeft Hem door zijn rechterhand verhoogd, hupsoose - heeft Hem opgeheven. "Gij hebt Hem overladen met versmaadheid, maar God heeft Hem gekroond met ere, en behoren wij Hem niet te eren, dien God eert? God heeft Hem verhoogd, tei dexiai autou - door zijn rechterhand, dat is: door zijn kracht. Christus wordt gezegd te leven door de kracht Gods. Of, aan zijn rechterhand, om daar neer te zitten, daar te rusten, daar te regeren. "Hij heeft Hem bekleed met de hoogste waardigheid, Hem het hoogste gezag toevertrouwd, en daarom moeten wij leren in Zijn naam, want God heeft Hem een naam gegeven boven allen naam. "Hij heeft Hem gesteld om een Vorst en Zaligmaker te zijn, en daarom behoren wij te prediken in Zijn naam en de wetten van Zijn rijk af te kondigen, daar Hij een Vorst is, en de aanbiedingen Zijner genade, daar Hij een Zaligmaker is." Merk op: wij kunnen Christus niet hebben voor onzen Zaligmaker, tenzij wij bereid zijn Hem aan te nemen als onzen Vorst. Wij kunnen niet verwachten door Hem verlost en genezen te worden, tenzij wij er in toestemmen, om door Hem te worden geregeerd.
De richteren vanouds waren redders, behouders. Christus regeert om te behouden, en het geloof neemt de gehelen Christus aan, die gekomen is, niet om ons zalig te maken in onze zonden, maar om ons zalig te maken van onze zonden. Hij is gesteld als een Vorst en Zaligmaker, om Israël te geven bekering en vergeving der zonden. Daarom moeten zij in Zijn naam prediken voor het volk van Israël, want zijn gunsten waren in de eerste en voornaamste plaats voor hen bestemd, en niemand, die zijn volk en vaderland waarlijk lief heeft, kan daar tegen zijn. Waarom zouden de oversten en ouderlingen van Israël iemand tegenstaan, die met geen minderen zegen kwam voor Israël dan bekering en vergeving van zonden? Indien Hij verhoogd was, om aan Israël verlossing te geven van het Romeinse juk, en heerschappij over de omliggende volken, dan zouden de overpriesters Hem van harte welkom hebben geheten. Maar bekering en vergeving van zonden zijn zegeningen, die zij niet waarderen, waaraan zij geen behoefte gevoelen, en daarom kunnen zij die leer geenszins toelaten.

Merk hier op:
Ten eerste. Bekering en vergeving gaan samen, waar bekering gewerkt is, daar wordt vergeving geschonken, en de gunst wordt verleend aan allen, die er toe bekwaam gemaakt zijn. En van de anderen kant, geen vergeving zonder bekering, niemand wordt van schuld en straf ontheven dan zij, die verlost zijn van de macht en de heerschappij der zonde, die er van bekeerd, en er tegen gekeerd zijn.
Ten tweede. Al wat in het Evangelie - verbond geëist wordt, is beloofd. Wordt ons voorgeschreven ons te bekeren? Christus is gesteld om bekering te geven, door Zijn Geest, werkende met het woord, om het geweten te doen ontwaken, om berouw te wekken over de zonde, en een afdoende verandering van hart en leven. Het nieuwe hart is Zijn werk, en de verbroken geest een offer, dat Hij gegeven heeft. En als Hij bekering heeft gegeven, en Hij zou dan niet ook vergeving schenken, dan zou Hij het werk Zijner handen laten varen. Zie, hoe noodzakelijk het is, dat wij ons bekeren, en dat wij ons door het geloof, tot Christus wenden om zijn genade, om bekering in ons te werken.

Dit alles is behoorlijk gestaafd:
Ten eerste. Door de apostelen zelf, zij zijn bereid, om, zo het nodig is, onder ede te getuigen, dat zij Hem na zijn opstanding levend gezien hebben, Hem op zagen varen naar de hemel, alsmede, dat zij de kracht Zijner genade hebben ervaren in hun eigen hart, hen opheffende tot hetgeen ver boven hun natuurlijke bekwaamheid was. "Wij zijn zijn getuigen, door Hem aangesteld, om dit te verkondigen aan de wereld, en indien wij zwegen, zoals gij van ons eist, dan zouden wij ontrouw zijn aan onze roeping." Als een zaak in rechterlijk onderzoek is, dan behoort aan geen getuigen het zwijgen te worden opgelegd, want de uitslag der zaak hangt af van hun getuigenis.
Ten tweede. Door de Geest Gods: "Wij zijn getuigen, bevoegde getuigen, wier getuigenis voor elke menselijke rechtspleging voldoende wordt geacht." Maar dit is niet alles: de Heilige Geest is Getuige: een Getuige van de hemel, want God heeft zijn gaven en genade gegeven aan hen, die Christus gehoorzamen. Daarom moeten wij prediken in Zijn naam, want te dien einde is de Heilige Geest ons gegeven, wiens werkingen gij niet kunt onderdrukken. Het geven van de Heilige Geest aan gehoorzame gelovigen, niet slechts om hen tot de gehoorzaamheid des geloofs te brengen, maar om hen hierin bij uitnemendheid nuttig te doen zijn, is een krachtig bewijs van de waarheid van het Christendom. God heeft de Heilige Geest gegeven door Zijn Zoon en in Zijn naam, Johannes 14:26, en als verhoring van Zijn gebed, Johannes 14:16, ja, het was Christus, die Hem zond van de Vader, Johannes 15:26, 16:7, en dit bewijst de heerlijkheid, waartoe de Vader Hem heeft verhoogd. Het grote werk des Geestes was niet slechts Christus te rechtvaardigen maar Hem te verheerlijken, en al zijn gaven de onmiddellijke strekking hebbende om Zijn naam te verhogen, bewijzen, dat zijn leer Goddelijk is, want anders zou zij niet aldus door Goddelijke kracht worden voortgeplant.
Eindelijk. Het geven van de Heilige Geest aan hen, die Christus gehoorzamen, beide om hun ter hulpe te zijn in hun gehoorzaamheid, en als een dadelijke beloning voor hun gehoorzaamheid, is een duidelijk bewijs, dat het de wil van God is, dat Christus gehoorzaamd zal worden, "oordeelt dan, of wij ulieden, in tegenstand met Hem, behoren te gehoorzamen."

IV. De indruk, door de verdediging van de apostelen, teweeggebracht op het hof. Het was een tegenovergestelde indruk van dien, dien men verwacht zou hebben in mensen, die aanspraak maakten op verstand, geleerdheid en heiligheid. Voorzeker kon zulk een helder, logisch betoog geen andere uitwerking hebben dan de gevangenen te zuiveren en

de rechters te bekeren. Maar nee, in plaats van er door overtuigd en gewonnen te worden, worden zij er in woede om ontstoken, en zijn vervuld van:
1. Toorn om hetgeen de apostelen hadden gezegd: hun hart werd als van een gereten zij zijn toornig, omdat zij zich hun eigen zonde ordelijk voor ogen zagen gesteld, als volslagen waanzinnig van woede door te bevinden, dat er zo veel voor het Evangelie van Christus te zeggen was, en dat het bijgevolg wel veld moest winnen. Toen voor het volk een rede van dezelfde strekking gehouden was, werden zij verslagen in het hart van berouw en droefheid naar God, Hoofdstuk 2:37. Dezen hier berstte het hart van toorn en woede. Aldus is het Evangelie voor sommigen een reuk des levens ten leven, voor anderen een reuk des doods ten dode. De vijanden van het Evangelie beroven zich niet slechts van deszelfs liefelijkheid en vertroosting, maar vervullen zich van verschrikking en zijn hun eigen pijnigers.
2. Met kwaadwilligheid tegen de apostelen. Daar zij bevinden, dat zij hun niet anders de mond kunnen stoppen, dan door hun het leven te benemen, hielden zij raad om hen te doden, hopende, dat zij op die wijze het werk kunnen doen ophouden. Terwijl de apostelen voortgingen in hun dienen van Christus, met een heilige gerustheid en kalmte van gemoed en innerlijke vrede, gingen hun vervolgers voort met hun tegenstaan van Christus, in voortdurende angst en beroering des geestes, in onrust en kwelling van zichzelf.

V. Het ernstig advies, dat Gamáliël, een der voornaamste leiders in hun raad, bij deze gelegenheid heeft uitgebracht, waarvan de strekking was de woede van deze blinde ijveraars te matigen en het heftige der vervolging tegen te gaan. Van deze Gamalíël wordt hier gezegd, dat hij van belijdenis een Farizeeër was, en het ambt had van een leraar der wet, iemand, die de Schriften des Ouden Testaments bestudeerde, lezingen hield over de gewijde schrijvers, en jonge lieden opleidde in de kennis er van. Paulus was opgevoed aan zijn voeten, Hoofdstuk 22:3, en, volgens de overlevering, ook Stefanus en Barnabas. Sommigen zeggen, dat hij de zoon was van dien Simeon, die Christus in zijn armen had genomen, toen Hij in de tempel werd voorgesteld, en kleinzoon van de beroemden Hillel. Hier wordt van hem gezegd, dat hij in waarde was gehouden bij al het volk, om zijn wijsheid en levenswandel, en uit dit verhaal blijkt, dat hij een gematigd man was, niet geneigd om met maatregelen van woede en geweld in te stemmen. Mannen van een kalm, barmhartige gemoedsaard worden te recht in waarde gehouden, daar zij de geweldenaars in toom houden, die anders de wereld in rep en roer zouden brengen.

Merk hier nu op:
1. De noodzakelijke vermaning tot voorzichtigheid, die hij tot de raad richt met betrekking tot deze zaak. Hij gebood, dat men de apostelen een weinig zou doen buitenstaan, opdat hij vrijer zou kunnen spreken, en men hem vrijer zou kunnen antwoorden, (het was gepast, dat de gevangenen naar buiten werden gezonden, terwijl er over hun zaak beraadslaagd werd) en toen wees hij de vergadering op het gewicht van deze zaak, dat zij in hun ijver en hartstochtelijkheid niet in staat waren genoegzaam in het oog te houden.
Gij Israëlitische mannen, zei hij, ziet voor u, bedenkt wat gij doet, of voornemens zijt te doen aangaande deze mensen, vers 35. Het is geen gewone zaak, en daarom moet er geen haastig besluit worden genomen. Hij noemt hen Israëlitische mannen, om aan zijn waarschuwing kracht bij te zetten. "Gij zijt mannen, die u door verstand moet laten regeren, weest dus niet gelijk een paard, gelijk een muilezel, hetwelk geen verstand heeft, gij zijt Israëlitische mannen, die u moet laten regeren door openbaring, weest dus niet als vreemdelingen en Heidenen, die geen acht slaan op God en Zijn woord. Ziet voor u, nu

gij in toorn zijt ontstoken tegen deze mensen, opdat gij u niet in het kwade mengt en valt. De vervolgers van Gods volk zouden wèl doen met toe te zien, opdat zij niet vallen in de kuil, dien zij graven. Wij moeten voorzichtig zijn en toezien, wie wij bemoeilijken, opdat wij niet bevonden worden het hart der rechtvaardigen bedroefd te maken.

2. De gevallen, die hij aanhaalt om zijn mening ingang te doen vinden. Hij geeft twee voorbeelden van muitzieke mannen (waarvoor zij de apostelen willen gehouden hebben) wier pogingen op niets uitliepen, waaruit hij de gevolgtrekking afleidt, dat, indien deze mannen werkelijk zijn, zoals zij hen voorstellen, hun zaak wel van zelf te gronde zal gaan, daar de Voorzienigheid hen zou verdwazen en vernietigen, en dan behoefden zij hen niet te vervolgen.
A. Er was een zekere Theudas, die voor een wijle grote opgang maakte, als iemand, die van God was gezonden, zeggende, dat hij wat was - iets groots - (zoals de letterlijke betekenis is van het woord) hetzij een leraar of een vorst met een Goddelijke opdracht om een grote omwenteling teweeg te brengen in de kerk of de staat, en hem aangaande merkt hij hier op, vers 36:
Ten eerste. In hoever hij slaagde, "een getal van omtrent vier honderd mannen hing hem aan, heeft zich met hem verenigd, mannen, die niets beters wisten te doen, of hoopten er hun omstandigheden door te zullen verbeteren, en die schenen toen een geduchte macht te zijn."
Ten tweede. Hoe spoedig zijn verwachtingen bedrogen uitkwamen, toen hij is omgebracht (waarschijnlijk in de krijg.) "Er behoefde toen niets meer tegen hem of zijn zaak gedaan te worden, allen, die hem gehoor gaven, zijn verstrooid, versmolten als sneeuw voor de zon. Vergelijkt nu dat geval met dit, hetwelk u thans bezig houdt. Gij hebt Jezus, de aanvoerder van deze partij, omgebracht. Indien hij nu was wat gij van hem zegt, een bedrieger, dan zal zijn dood, evenals die van Theudas, de dood wezen van zijn zaak, en de eindelijke verstrooiing zijner aanhangers ten gevolge hebben." Uit hetgeen geweest is, kunnen wij afleiden, wat, in een gelijk geval, wezen zal, het slaan van de herder zal de verstrooiing zijn der schapen, en, indien de God des vredes dien groten Herder der schapen niet had weder gebracht uit de doden, zou bij Zijn dood de verstrooiing volkomen en voor altijd hebben plaats gehad.

B. Dat was evenzo het geval met Judas, de Galileeër, vers 37. Let op diens aanslag. Hij wordt gezegd te hebben plaats gehad, na hem, of daarna. Sommigen lezen de woorden: behalve dat, of, laat mij hierna melding maken van - in de veronderstelling, dat de opstand van Judas lang voor dien van Theudas heeft plaats gehad, want het was in de dagen der beschrijving, de beschrijving namelijk bij de geboorte onzes Zaligmakers, Lukas 2:1, terwijl die van Theudas, waarvan Josephus spreekt, plaats had in de tijd van Cuspius Fadus, maar deze was in de dagen van Claudius Caesar, enige jaren nadat Gamáliël dit zei, en kon dus niet dezelfde wezen. Het is niet gemakkelijk om zeer nauwkeurig aan te duiden wanneer die gebeurtenissen plaats hadden, of bepaald te zeggen, dat deze belasting uitschrijving dezelfde is, als die bij de geboorte onzes Heilands, of van een later datum was. Sommigen denken, dat deze Judas de Galileeër dezelfde is als Judas Gaulonites, van wie Josephus gewag maakt, maar anderen zijn niet van die mening. Waarschijnlijk waren het voorvallen, die kort geleden hadden plaats gehad, en nog vers in het geheugen waren. Deze Judas maakte veel volks afvallig achter zich, mensen, die geloof sloegen aan hetgeen hij voorgaf.
Maar zijn aanslag mislukte, en dat wel zonder enigerlei tussenkomst of bemoeiing van het grote sanhedrin, of van enigerlei decreet, dat zij tegen hem uitvaardigden. Het was niet nodig, want ook deze is vergaan, en allen, die hem gehoor gaven, of door hem overreed

waren geworden, zijn verstrooid geworden. Velen hebben dwaselijk hun leven als weggeworpen, en anderen in dezelfden strik doen vallen, uit ijver voor hun vrijheden in de dagen der beschrijving, terwijl zij beter gedaan hadden met te berusten, nu Gods voorzienigheid het over hen had beschikt om de koning van Babylon te dienen.

3. Zijn gevoelen omtrent deze zaak.
A. Dat zij de apostelen niet moesten vervolgen, vers 38. En nu zeg ik ulieden, ta nun - voor het ogenblik, zo als de zaak nu staat, is mijn raad: "houdt af van deze mensen, straft hen niet wegens hetgeen zij gedaan hebben, noch legt enigerlei bedwang op hen voor het vervolg. Laat hen geworden, laat onze hand niet aan hen zijn." Het is niet zeker, of hij dit sprak uit staatkunde, uit vrees van of het volk, of de Romeinen te beledigen, en alzo nog meer kwaad aan te richten. De apostelen ondernamen niets door uitwendig geweld. De wapenen van hun krijg waren niet vleselijk, waarom zou er dan uitwendig geweld tegen hen gebruikt worden? Of dat hij wellicht voor het ogenblik overtuigd was van de waarheid der Christelijke leer, er ten minste de waarschijnlijkheid van aannam, en dacht, dat zij een betere behandeling verdiende, ten minste wel een eerlijk, onpartijdig onderzoek waardig was. Of dat het slechts de taal was van een kalm, zachtaardig man, die tegen vervolging om des gewetens wil was. Of wel, dat God hem deze woorden in de mond legde, zonder zijn bedoeling, ter bevrijding der apostelen. Wèl zijn wij er zeker van, dat Gods voorzienigheid het aldus beschikte, opdat Christus' dienstknechten met ere uit deze beproeving te voorschijn zouden komen.

B. Dat zij deze zaak aan Gods voorzienigheid behoorden over te laten. "Wacht af, wat hiervan komen zal. Indien deze raad, of dit werk uit mensen is, zo zal het van zelf gebroken worden, maar indien het uit God is, dan zal het bestaan niettegenstaande al uw macht en al uw politiek beleid." Hetgeen blijkbaar goddeloos en onredelijk is, moet onderdrukt worden, want anders zou de overheid te vergeefs het zwaard dragen, maar datgene, waarin een schijn van goed is, maar dat toch twijfelachtig is, of het uit God is of uit de mensen, moet men liefst begaan laten, er moet geen uitwendige macht gebruikt worden om dat te onderdrukken. Christus heerst door de kracht der waarheid, niet van het zwaard. Hetgeen Christus vroeg betreffende de doop van Johannes: of hij uit de hemel was, of uit de mensen? was een gepaste vraag omtrent de leer en de doop van de apostelen, die op Christus volgden, zoals die van Johannes de Doper Hem voorafgingen. Nu hebben zij van de eersten - van de doop van Johannes - erkend, dat zij niet wisten of hij uit de hemel was of uit de mensen, en daarom behoorden zij niet zo zeker te zijn omtrent de laatsten. Maar beschouwt het in welk licht gij wilt, er is een reden om hen niet te vervolgen. Indien deze raad, of dit werk, dit formeren van een gezelschap, een vereniging in de naam van Jezus, uit de mensen is, zo zal het gebroken worden. Indien het de raad en het werk is van dwaze, of waanzinnige mensen, die niet weten wat zij doen, laat hen voor een wijle begaan, en zij zullen zich buiten adem lopen, hun uitzinnigheid zal allen openbaar worden, en zo zullen zij zich belachelijk maken. Indien het de raad en het werk is van listige mensen, die onder de dekmantel van de Godsdienst wereldse belangen willen dienen en bevorderen, laat hen voor een wijle begaan, zij zullen het masker wel afwerpen, en hun oneerlijke bedoelingen en handelingen zullen allen openbaar worden, en zij zullen zich gehaat maken. De voorzienigheid zal het niet onder - steunen of bevorderen. In weinig tijds zal het gebroken worden, en zo is dan uw vervolgen en tegenstaan gans onnodig, gij behoeft u niet zo veel moeite te geven, zo veel blaam en haat op u te laden, om datgene te doden, dat, zo gij het slechts een weinig tijds laat, wel van zelf sterven zal. Een onnodig gebruik van macht is misbruik van macht. Maar - "Indien het zou blijken, (en mensen, even wijs en verstandig als gij, hebben zich wel eens aan

dwaling schuldig gemaakt) dat deze raad en dit werk uit God is, dat deze predikers hun orders en instructies van Hem hebben, dat zij even waarlijk zijn boden zijn aan de wereld, als de Oud-Testamentische profeten dit geweest zijn, wat denkt gij dan van uw vervolgen van hen, van deze uw aanslag, vers 33, om hen te doden?

U moet tot de gevolgtrekking komen:
Ten eerste. Dat uw aanslag tegen hen vruchteloos is: Indien het uit God is, zo kunt gij dat niet breken, want daar is geen wijsheid, en daar is geen verstand, en daar is geen raad tegen de Heere, die in de hemel woont zal u bespotten." Het kan allen, die in oprechtheid aan Gods zijde zijn, die een eenvoudig oog hebben op Zijn wil als hun regel, en op zijn heerlijkheid als hun doel, tot troost wezen, dat alles wat uit God is, niet geheel, en niet voor altijd, verbroken kan worden, al wordt het ook zeer krachtig tegen gestaan, het kan worden aangelopen, maar het kan niet worden omver gelopen.
Ten tweede. Dat de aanslag gevaarlijk is voor u zelven. Laat er toch van af, opdat gij niet misschien bevonden wordt ook tegen God te strijden, en ik behoef u niet te zeggen, dat gij in dien strijd het onderspit moet delven." Wee dien, die met zijn Formeerder twist, want hij zal niet slechts als een machteloze vijand ten onder worden gebracht, maar zeer streng zal er met hem afgerekend worden als een rebel tegen zijn rechtmatig vorst. Zij, die Gods getrouwe volk haten en mishandelen, die zijn getrouwe dienstknechten onder bedwang houden en tot zwijgen brengen, strijden tegen God, want Hij acht, dat hetgeen hun aangedaan wordt, Hem aangedaan is. Die hen aanraakt, raakt Zijn oogappel aan. Dit nu was het advies van Gamaliël.
Wij wensten wel, dat er behoorlijk acht op werd geslagen door hen, die vervolgziek zijn, want het was een goede gedachte, en een zeer natuurlijke gedachte, hoewel wij in onzekerheid zijn omtrent hetgeen de man was. Volgens de overlevering der Joodse schrijvers zou hij met dat al als een beslist vijand van Christus en Zijn Evangelie geleefd hebben en gestorven zijn, en hoewel hij (toen ten minste) tegen de vervolging van Christus' volgelingen geweest is, zou hij toch de man zijn geweest, die het gebed heeft opgesteld om de uitroeiing van de Christenen en het Christendom, nog heden bij de Joden in gebruik.
Volgens de overlevering der pausgezinden daarentegen, is hij Christen geworden, en een uitnemend beschermer van het Christendom, en een volgeling van Paulus, die voormaals aan zijn voeten was opgevoed. Indien dit zo ware, dan zouden wij waarschijnlijk wel als zodanig melding van hem gemaakt vinden in de Handelingen, of de Brieven.

VI De beslissing van de Raad in deze zaak, vers 40.
1. Zij hebben in zo verre met Gamaliël ingestemd, dat zij afzagen van hun plan om de apostelen ter dood te brengen. Zij vonden zeer veel verstandigs in hetgeen Gamaliël had gezegd, en, voor het ogenblik, werd hun woede er door in toom gehouden, en werd het overblijfsel hunner grimmigheid opgebonden.
2. Zij konden er zich echter niet van onthouden, om tegen de overtuiging van hun verstand en geweten in, lucht te geven aan hun toorn, want, hoewel hun de raad gegeven was de apostelen met rust te laten, hebben zij hen toch gegeseld, hun de rug ontbloot en geslagen, zoals zij dat in hun synagogen gewoon waren te doen, en er wordt nota genomen van de smaad hiervan, vers 41. Aldus dachten zij hen door schaamte van het prediken te doen aflaten, en het volk door schaamte terug te houden van hen te horen, zoals Pilatus onzen Heiland gegeseld heeft om Hem smadelijk ten toon te stellen, hoewel hij verklaarde geen schuld in Hem te vinden. Voorts geboden zij hun, dat zij niet zouden spreken in de naam van Jezus, opdat, als zij geen ander bezwaar hadden tegen hun

prediking, zij er toch dit verwijt tegen konden richten, dat het tegen de wet was, en niet slechts zonder de vergunning, maar tegen de stellige orders van hun meerderen.

VII. De verwonderlijke moed en standvastigheid der apostelen onder al dezen smaad en mishandeling. Toen men hen ontsloeg, gingen zij heen van het aangezicht des raads, en wij bevinden niet, dat zij een enkel woord van berisping tot het hof hebben gericht wegens de onrechtvaardige behandeling, die hun was aangedaan. Toen zij gescholden werden, hebben zij niet weder gescholden, en toen zij leden, hebben zij niet gedreigd, maar het overgegeven aan Hem, tot wie Gamaliël de zaak had verwezen, namelijk aan God, die Rechtvaardig oordeelt. Wat zij te doen hadden was hun zielen te bezitten in hun lijdzaamheid, en te maken, dat men van hun dienst ten volle verzekerd zou zijn, in weerwil van de tegenstand, dien zij ondervonden, en die beide zaken hebben zij op bewonderenswaardige wijze gedaan.

I. Hun lijden hebben zij met een onoverwinlijke blijmoedigheid gedragen, vers 4
1. Toen zij heengingen, met de tekenen der striemen, wellicht, op hun armen en handen, uitgefloten misschien door de dienaren en het grauw, terwijl een openbare bekendmaking plaats had van de smadelijke straf, die zij hadden ondergaan, hebben zij, in plaats van zich Christus te schamen, of zich hun betrekking tot Hem te schamen, zich verblijd, dat zij waren waardig geacht geweest, om Zijns Naams wil smaadheid te lijden. Zij waren mensen, mensen, die in achting stonden, die nooit iets gedaan hadden, om zich te schande te maken, en daarom kon het niet anders of zij moesten de schande gevoelen, die hun was aangedaan, en het schijnt wel, dat die hun smartelijker viel dan de pijn, zoals dit gewoonlijk het geval is bij mensen van een edel gemoed. Maar zij bedachten, dat het om de naam van Christus was, dat zij aldus smadelijk behandeld werden, omdat zij Hem toebehoorden en zijn belangen dienden, en dat hun lijden dienstbaar gemaakt zou worden aan de verhoging van Zijn Naam, en daarom achtten zij het een ere, beschouwden zij het als zijnde waardig geacht smaadheid te lijden, katêxioothêsan atimasthênai - dat zij geëerd waren, door om Christus wil onteerd te zijn. Smaadheid te lijden voor Christus is ware bevordering, daar het ons gelijkvormig maakt aan Zijn voorbeeld en dienstbaar aan zijn belangen. Zij verheugden er zich in, gedenkende wat hun Meester tot hen gezegd had, reeds bij het begin van hun roeping, Mattheüs 5:11, 12, Zalig zijt gij, als u de mensen smaden en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen u spreken om Mijnentwil. Verblijdt en verheugt u. Zij verblijdden zich niet alleen ofschoon zij smaadheid hadden geleden (hun lijden heeft hun blijdschap niet verminderd,) maar dat zij smaadheid hadden geleden, hun lijden vermeerderde hun blijdschap. Indien wij kwaad lijden voor weldoen, dan behoren wij - mits wij dat lijden dragen, zoals wij het moeten dragen - ons te verblijden in de genade, die er ons toe bekwaam maakt.

2. Met onvermoeide naarstigheid hebben zij hun werk voortgezet, vers 42. Zij werden gestraft voor hun prediken, en er werd hun geboden niet meer te prediken, en toch: zij hielden niet op te leren en te verkondigen, zij verzuimden geen gelegenheid en hebben i n geen enkel opzicht hun ijver of voortvarendheid verminderd.
Merk op:
A. Wanneer zij predikten - dagelijks, niet slechts op sabbatdagen, of op de Dag des Heeren, maar elke dag, zonder dit op een enkelen dag na te laten, evenals hun Meester dit ook gedaan heeft, Lukas 19:47, Mattheüs 26:55, zonder bevreesd te zijn, dat zij zodoende zich door overmatige arbeid zouden doden, of wel, dat hun hoorders oververzadigd zouden worden.

B. Waar zij predikten - openlijk in de tempel, en meer afzonderlijk bij de huizen, in gemengde vergaderingen, waar allen heengingen, en in uitgelezen gezelschappen van Christenen voor de bijzondere inzettingen der Godsverering. Zij dachten niet, dat het prediken in de een vergadering hen zou verontschuldigen van het prediken in de andere bijeenkomst, want het woord moet gepredikt worden, tijdig en ontijdig. Hoewel zij in de tempel onder het oog hunner vijanden meer aan gevaar waren blootgesteld, hebben zij zich toch niet in het bidvertrek hunner eigen woning opgesloten, maar waagden zij zich op de plaats van gevaar, en hoewel zij toegang hadden tot de tempel, een gewijde plaats, hebben zij toch geen bezwaar gemaakt om in huizen te prediken, in ieder huis ook in de armste hut. Zij deden huisbezoek bij hen, die aan hun zorgen waren toevertrouwd, gaven hun, naar zij het nodig hadden, afzonderlijk onderricht, ook aan de kinderen en de dienstboden.

C. Wat het onderwerp was van hun prediking: zij verkondigden Jezus Christus. Zij predikten over Hem, maar dat was niet alles: zij predikten Hem, verhoogden Hem, prezen Hem aan, stelden Hem voor aan hun hoorders, om hun Vorst en Zaligmaker te zijn. Zij predikten niet zichzelf, maar Christus, als getrouwe vrienden van de Bruidegom, er zich op toeleggende om zijn belangen te bevorderen. Dat was de prediking, die de meeste ergernis gaf aan de priesters, zij waren bereid hun toe te staan alles te prediken, zo het slechts niet Christus was, maar zij wilden, om hen te behagen, niet van onderwerp veranderen. Evangeliedienaars behoren er voortdurend werk van te maken om Christus te prediken: Christus, en dien gekruisigd, Christus, en dien verheerlijkt, buiten dit, niets dan wat hiertoe terug te brengen is.

HOOFDSTUK 6

1 En in dezelfde dagen, als de discipelen vermenigvuldigden, ontstond een murmurering der Grieksen tegen de Hebreen, omdat hun weduwen in de dagelijkse bediening verzuimd werden. 2 En de twaalven riepen de menigte der discipelen tot zich, en zeiden: Het is niet behoorlijk, dat wij het Woord Gods nalaten, en de tafelen dienen. 3 Ziet dan om, broeders, naar zeven mannen uit u, die goede getuigenis hebben, vol des Heilige Geestes en der wijsheid, welke wij mogen stellen over deze nodige zaak. 4 Maar wij zullen volharden in het gebed, en in de bediening des Woords. 5 En dit woord behaagde aan al de menigte; en zij verkoren Stefanus, een man vol des geloofs en des Heilige Geestes, en Filippus, en Prochorus, en Nicanor, en Timon, en Parmenas, Nicolaus, een Jodengenoot van Antióchië; 6 Welken zij voor de apostelen stelden; en dezen, als zij gebeden hadden, legden hun de handen op.

7 En het woord Gods wies, en het getal der discipelen vermenigvuldigde te Jeruzalem zeer; en een grote schare der priesteren werd den gelove gehoorzaam.

8 En Stefanus, vol van geloof en kracht, deed wonderen en grote tekenen onder het volk. 9 En er stonden op sommigen, die waren van de synagoge, genaamd der Libertijnen, en der Cyreneers, en der Alexandrijnen, en dergenen, die van Cilicie en Azië waren, en twistten met Stefanus. 10 En zij konden niet wederstaan de wijsheid en de Geest, door Welken hij sprak. 11 Toen maakten zij mannen uit, die zeiden: Wij hebben hem horen spreken lasterlijke woorden tegen Mozes en God. 12 En zij beroerden het volk, en de ouderlingen en de Schriftgeleerden; en hem aanvallende grepen zij hem, en leidden hem voor de raad; 13 En stelden valse getuigen, die zeiden: Deze mens houdt niet op lasterlijke woorden te spreken tegen deze heilige plaats en de wet. 14 Want wij hebben hem horen zeggen, dat deze Jezus, de Nazaréner, deze plaats zal verbreken, en dat Hij de zeden veranderen zal, die ons Mozes overgeleverd heeft.

15 En allen, die in de raad zaten, de ogen op hem houdende, zagen zijn aangezicht als het aangezicht eens engels.

In dit hoofdstuk hebben wij, I. Het misnoegen, dat onder de discipelen was ontstaan wegens de uitdeling der aalmoezen, vers 1.

II. De verkiezing en ordinering van zeven mannen. die voor deze aangelegenheid hadden te zorgen, ten einde de apostelen van dien last te ontheffen, vers 2 - 6.

III. De toeneming der gemeente, door dat er velen aan toegevoegd werden, vers 7.

IV. Een bijzonder bericht omtrent Stefanus, een der zeven.

1. Zijn grote werkzaamheid voor Christus, vers 8.
2. De tegenstand, dien hij ondervond van de vijanden van het Christendom, en zijn redetwisten met hen, vers 9, 10.

V. Zijn dagvaarding voor het grote sanhedrin, en de misdaden, die hem ten laste gelegd werden, vers 11 - 14.

VI. Hoe God hem erkende, vers 15.

Handelingen 6:1 - 7

Nadat wij de worstelingen der kerk met hare vijanden hebben aanschouwd, en ons met haar verblijd hebben in hare overwinningen, zullen wij nu zien, hoe zij hare inwendige aangelegenheden bestierde, en zo hebben wij hier:

I. Een ongelukkige verdeeldheid onder sommige leden der gemeente die treurige gevolgen had kunnen hebben, maar voorzichtig en tijdig werd bijgelegd, vers 1. Als de discipelen (zo werden de Christenen in de beginne genoemd, leerlingen van Christus) vermenigvuldigden tot vele duizenden in Jeruzalem, ontstond een murmurering.

1. Het doet ons goed aan het hart te bevinden, dat de discipelen vermenigvuldigden, terwijl het voor de priesters en de Sadduceeën ongetwijfeld een kwelling des harten was dit te zien, De tegenstand, dien de prediking van het Evangelie ontmoette, heeft, in plaats van zijn voortgang te stuiten, juist bijgedragen tot deszelfs voorspoed, en met deze

jeugdige kerk ging het als met de jeugdige Joodse kerk in Egypte, hoe meer zij verdrukt werd, hoe meer zij vermeerderde. De predikers werden geslagen, gedreigd en mishandeld, maar het volk nam hun leer aan, ongetwijfeld daartoe gedrongen en uitgelokt door hun verwonderlijk geduld en hun blijmoedigheid onder hun beproevingen, die aan de mensen de overtuiging gaven, dat zij door een beteren geest dan de hun gesteund en als gedragen werden.
2. Maar het slaat ons ter neer, als wij zien, dat de vermenigvuldiging der discipelen een aanleiding is tot onenigheid. Tot nu toe waren zij een hart en een ziel, dit is herhaaldelijk vermeld tot hun lof, maar nu zij vermenigvuldigden, begonnen zij te murmureren, zoals toen in de oude wereld, de mensen op de aardboden begonnen te vermenigvuldigen, zij zich verdierven. Gij hebt dit volk vermenigvuldigd, maar Gij hebt de blijdschap niet groot gemaakt, Jesaja 9:2. Toen de huisgezinnen van Abraham en Lot toenamen, was er twist tussen hun herders. Zo was het ook hier. Er ontstond een murmurering, geen openlijke strijd of twist, maar een heimelijke wrok.

A. De klagers waren de Grieken, of Hellenisten, tegen de Hebreeën. De Joden, die in Griekenland en andere landen verstrooid waren, en gewoonlijk Grieks spraken, en het Oude Testament in de Griekse vertaling lazen, en niet in het oorspronkelijke Hebreeuws, van wie velen op het feest te Jeruzalem waren gekomen, hadden het geloof van Christus omhelsd, en waren toegedaan tot de gemeente, en zo bleven zij er. Dezen nu klaagden tegen de Hebreeën, de Joden, die in het Heilige Land woonden, en zich van het oorspronkelijk Hebreeuws van het Oude Testament bedienden. Van ieder dezer partijen zijn sommigen Christenen geworden, en, naar het schijnt, heeft hun wederzijdse aanneming van het Christendom niet vermocht, gelijk dit had behoord, om de wederzijdse naijver, dien zij voor hun bekering tegen elkaar hadden gekoesterd, tot zwijgen te brengen. Iets van dien ouden zuurdesem hadden zij nog behouden, niet begrijpende, of niet gedenkende, dat er in Christus Jezus noch Griek, noch Jood is, geen onderscheiding van Hebreeër en Hellenist, maar dat allen aan Christus welkom zijn, en dit, om Zijnentwil, ook elkaar behoren te wezen.

B. De klacht van deze Grieken was, dat hun weduwen in de dagelijkse bediening verzuimd werden, dat is: in de uitdeling der aalmoezen, en dat er voor de Hebreeuwse weduwen beter gezorgd werd. Merk op: De eerste twist in de Christelijke kerk betrof geldzaken, maar het is te betreuren, dat de kleine dingen dezer wereld tot twiststokers worden gemaakt onder hen, die belijden zich met de grote dingen ener andere wereld bezig te houden. Er was zeer veel geld bijeengebracht ter ondersteuning der armen, maar, gelijk het dikwijls gebeurt in dergelijke gevallen, het was niet mogelijk in de uitdeling er van iedereen te behagen of tevreden te stellen. De apostelen aan wier voeten het geld neergelegd werd, deden hun best, om er naar de bedoeling der gevers over te beschikken, en ongetwijfeld hebben zij er naar gestreefd, om dit met de meest mogelijke onpartijdigheid te doen, en was het verre van hen, om de Hebreeën te bevoordelen ten koste van de Grieken, en toch komen hier nu klachten bij hen in, en wordt hun in dat klagen stilzwijgend verweten, dat de Griekse weduwen verzuimd, dat is, veronachtzaamd werden, hoewel dezen even wezenlijke voorwerpen van barmhartigheid waren, werd haar toch niet zo veel toebedeeld, of werden niet zo velen van haar bedeeld, of niet op zo geregelde tijden, als aan de Hebreeuwse weduwen.
Nu was die klacht misschien ongegrond en onrechtvaardig, en was er geen aanleiding tot klagen, maar zij, die om enigerlei reden in het nadeel zijn (zoals dit met de Griekse Joden tegenover de Hebreeërs uit de Hebreeën wel het geval was) zijn licht geneigd te denken, dat zij veronachtzaamd worden, als dit in werkelijkheid toch niet zo is, en het is het

gewone gebrek van arme lieden, dat zij in plaats van dankbaar te zijn voor wat hun gegeven wordt, klaagziek en schreeuwerig zijn, geneigd om misnoegd te zijn, wijl hun niet meer gegeven wordt, of wijl aan anderen meer gegeven wordt dan aan hen, en afgunst en hebzucht, deze wortelen van bitterheid, worden onder de armen evengoed gevonden als onder de rijken, niettegenstaande de nederige omstandigheden, waaronder zij zich bevinden, en waarin zij zich behoorden te schikken.

Maar wij willen eens veronderstellen, dat er enige oorzaak was tot klagen.
Ten eerste: Sommigen denken, dat, ofschoon er voor hun armen wel gezorgd werd, hun weduwen echter veronachtzaamd werden, omdat de beheerders der fondsen zich hielden aan een ouden regel, geldig onder de Hebreeën, volgens welken, een weduwe door de kinderen van haren man onderhouden moest worden. Zie 1 Timotheüs 5:4. Maar, ten tweede: Ik houd het er voor, dat de weduwen hier genomen zijn voor al de armen, omdat velen, die in het kerkelijk register stonden, en aalmoezen ontvingen, weduwen waren, voor welke door de arbeid en de vlijt harer echtgenoten, zo lang dezen leefden, goed gezorgd was, maar die na hun dood in bekrompen omstandigheden waren gekomen. Gelijk zij, aan wie de openbare rechtsbedeling is toevertrouwd, verplicht zijn zeer bijzonder de weduwen tegen onrecht te beschermen, Jesaja 1:17, Lukas 18:3, zo behoren zij, die de beheerders zijn van de penningen, door de openbare liefdadigheid bijeengebracht, voor het nodige der weduwen te zorgen. Zie 1 Timotheüs 5:3. En merk op dat de weduwen hier, en ook de andere armen, een dagelijkse bediening hadden. Wellicht ontbrak het haar aan overleg, en waren zij niet in staat voor later te zorgen, weshalve de beheerders der fondsen uit vriendelijkheid haar iedere dag haar dagelijks brood gaven, zodat zij van de hand in de tand leefden.
Nu schijnt het, dat de Griekse weduwen, vergelijkender wijs, of naar verhouding, veronachtzaamd werden, wellicht dachten zij, die over het geld beschikten, dat er door de rijke Hebreeën meer bijgedragen werd tot het fonds, dan door de rijke Grieken, die geen have hadden om te verkopen, zoals de Hebreeën, en dat daarom de Griekse armen minder uit het fonds behoorden te ontvangen, en hoewel daar nu een draaglijke reden voor was, achtten zij toch, dat het hard en onbillijk was. In de best georganiseerde gemeente zal toch altijd nog wel iets verkeerds zijn, een slecht beheer, of bestuur, grieven over het een of ander, of ten minste klachten, en die gemeenten zijn de besten, waarin de minste grieven en klachten voorkomen.

II. De gelukkige schikking, die er ten opzichte van deze zaak getroffen werd, ten einde de aanleiding tot dit murmureren weg te nemen. Tot nu toe hadden de apostelen het bestier over deze zaak, men wendde zich om hulp of ondersteuning tot hen, en tot hen kwam men met klachten. Nu waren zij verplicht personen te gebruiken, die hun hierbij behulpzaam waren, en die wellicht niet zoveel zorg aan die zaak wijdden als zij moesten, noch zo goed bestand waren tegen de verzoeking om partijdig te zijn, als zij behoorden te wezen. Daarom moeten nu mannen gekozen worden, om die zaak te behartigen, mannen, die er meer tijd aan konden besteden dan de apostelen, en meer geschikt waren voor dien post van vertrouwen dan zij, die tot nu toe door de apostelen hiervoor gebruikt werden.

Merk nu op:
1. De methode, door de apostelen voorgesteld. Zij riepen de menigte der discipelen tot zich, de hoofden der vergaderingen van Christenen te Jeruzalem, de voornaamste leiders der gemeenten. De twaalven zelf wilden zonder hen niets beslissen, want de behoudenis is in de veelheid der raadslieden, en in een aangelegenheid van dien aard, kunnen

diegenen het best in staat zijn raad te geven, die meer met de zaken van dit leven bekend waren, dan de apostelen.
A. De apostelen verklaren, dat zij zich door deze zaken niet van hun groot en gewichtig werk kunnen laten afleiden, vers 2. "Het is niet behoorlijk, dat wij het woord Gods nalaten en de tafelen dienen. Geld te ontvangen en uit te betalen was een dienen der tafelen, maar al te zeer gelijk aan de tafelen der wisselaars in de tempel, dit behoorde niet tot het werk waartoe de apostelen waren geroepen, zij hadden het woord Gods te prediken. En hoewel zij het niet zo nodig hadden als wij, om wat zij predikten eerst te bestuderen (hun werd in die ure gegeven wat zij zouden spreken), dachten zij toch dat het werks genoeg was voor de gehelen mens, en dat zij er al hun gedachten, en zorgen en hun tijd aan moesten wijden, hoewel een hunner meer was dan tien van ons, ja dan tien duizend. Indien zij de tafelen dienen, dan moeten zij, enigermate ten minste, het woord Gods nalaten, dan konden zij aan hun werk der prediking niet altijd de aandacht wijden, die er aan gewijd moest worden. Pectora nostra duas non admittentia curas - Onze geest laat niet toe twee onderscheidene zwaarwichtige ambten op ons te nemen. Ofschoon dit dienen der tafelen een Godvruchtig doel had, een dienen was van de liefdadigheid der rijke Christenen en van de nooddruft der arme Christenen, en in beiden een dienen van Christus, wilden de apostelen van hun werk der prediking niet zo veel tijd afnemen, als dit vorderen zou. Zij willen niet meer van hun prediking afgetrokken worden door het geld, dat aan hun voeten werd gelegd, dan zij er van weggedreven wilden worden door de striemen der geselslagen op hun rug. Zolang het getal der discipelen nog klein was, konden de apostelen die zaak besturen, zonder er veel van hun voornaamste werk door afgetrokken te worden, maar nu hun getal was toegenomen, konden zij dit niet meer. Het is niet behoorlijk, het is niet betamelijk, of loffelijk, dat wij het werk verzuimen van zielen te voeden met het brood des levens, en ons bezig houden met het verlenen van bijstand voor het lichaam der armen. Het Evangelie te prediken is het beste werk, en het voegzaamste en het nodigste, waarmee een Evangeliedienaar zich kan bezighouden, en waaraan hij zich geheel en al geven moet, 1 Timotheüs 4:15, en teneinde dit te kunnen doen, moet hij niet ingewikkeld worden in de handelingen des leeftochts, 2 Timotheüs 2:4, nee, zelfs niet in het buitenwerk van het huis Gods, Nehemia 11:16.

B. Daarom wensen zij, dat zeven mannen verkozen zullen worden, die hiervoor geschikt en bekwaam waren, wier werk het zou zijn de tafelen te dienen, diakonein trapezais - diakenen te zijn van de tafelen, vers 2. De zaak moet behartigd worden, beter behartigd dan tot nu toe, en dan de apostelen haar konden behartigen, en daarom moeten geschikte personen gekozen worden, die, hoewel zij nu en dan, als de gelegenheid er zich toe aanbood, ook gebruikt konden worden voor de prediking des woords en voor het gebed, zich daaraan toch niet zo uitsluitend moesten wijden als de apostelen. Dezen moeten dan zorg dragen voor de kerkelijke fondsen, uitbetalingen doen en boekhouden, kopen hetgeen zij van node hadden voor het feest, Johannes 13:29, en zich met al deze noodzakelijke dingen bezig houden, in ordine ad spiritualia - tot geestelijke oefeningen, opdat alle dingen eerlijk en met orde geschieden, en geen persoon of zaak veronachtzaamd zou worden. Die personen moesten bekwaam en bevoegd zijn voor dit werk. Het volk, de leden der gemeente, moesten hen verkiezen, en de apostelen hen ordenen, maar het volk mag geen mannen verkiezen, en de apostelen mogen geen mannen ordenen, die volstrekt ongeschikt zijn voor dit ambt. Ziet dan om naar zeven mannen uit u. Dit getal, dachten zij, kon voor het ogenblik volstaan, indien het later nodig bleek, konden er meer aan toegevoegd worden.
Dezen moesten zijn,

Ten eerste: personen, die goede getuigenis hebben, mannen zonder aanstoot of ergernis, die door hun naburen geacht werden als rechtschapen en getrouw, betrouwenswaardig, onbesmet door enigerlei ondeugd, bekend staande als mensen van een deugdzaam en lofwaardig karakter, marturou menous - mannen, die een goed getuigenis konden overleggen betreffende hun wandel. Zij, die enigerlei ambt bekleden in de kerk, behoren mannen te zijn van een goede reputatie, van een vlekkeloos, ja wat meer is, van een loffelijk karakter, hetgeen noodzakelijk is, niet slechts tot eer van hun ambt, maar ook om het naar behoren uit te oefenen.
Ten tweede. Zij moeten vol des Heilige Geestes zijn, vervuld zijn van die genadegaven des Heilige Geestes, die nodig waren voor het rechte beheer van hetgeen hun toevertrouwd werd. Het moeten niet slechts eerlijke mannen zijn, maar begaafde, kloekmoedige mannen, zoals die, welke tot richters in Israël werden aangesteld, Exodus 18:21, kloeke mannen, Godvrezende, waarachtige mannen, de gierigheid hatende, en hieruit doende blijken, dat zij vol des Heilige Geestes zijn.
Ten derde. Zij moeten vol zijn der wijsheid. Het was niet genoeg, dat zij eerlijke, vrome, mannen waren, zij moeten ook voorzichtige, verstandige mannen zijn, die men niet licht kan misleiden of bedriegen, en die alles ten beste zullen regelen, vol des Heilige Geestes en der wijsheid, dat is: van de Heilige Geest als een Geest der wijsheid. Wij vinden het woord der wijsheid, gegeven door de Geest als onderscheiden van het woord der kennis van dezelfden Geest, 1 Corinthiërs 12:8. Zij moeten vol zijn der wijsheid aan wie openbare fondsen worden toevertrouwd, opdat zij er niet slechts met getrouwheid, maar ook met spaarzaamheid en overleg, over beschikken. Het volk moet de personen benoemen: "Ziet dan om, broeders, naar zeven mannen uit u, gaat na, wie onder ulieden geschikt is voor zulk een post, in wie gij met de meeste overtuiging vertrouwen kunt hebben." Men kon veronderstellen, dat de leden der gemeente beter op de hoogte waren van het karakter der mensen, of ten minste meer geschikt waren om er navraag naar te doen, dan de apostelen, en daarom worden zij met de verkiezing belast. De apostelen zullen hen ordenen tot de dienst, zullen hen hun last opdragen, opdat zij weten wat zij te doen hebben, en er zich met nauwgezetheid op zullen toeleggen. Zij zullen hun macht en gezag geven, opdat de belanghebbenden zullen weten, tot wie zij zich hebben te wenden, en aan wie zij zich moeten onderwerpen in zaken van dien aard, mannen, welke wij mogen stellen over deze nodige zaak, om haar te behartigen, en er voor te zorgen, dat er noch verspilling, noch gebrek is.

De apostelen verbinden zich voorts om zich geheel en al aan de Evangeliedienst te wijden, des te inniger en nauwlettender, nu zij van dien moeilijke post ontheven zullen zijn, vers 4. Wij zullen volharden in het gebed en in de bediening des woords.
Zie hier:
A. Wat de twee grote Evangelie - inzettingen zijn - het woord en het gebed, door dezen wordt de gemeenschap tussen God en Zijn volk onderhouden, door het woord spreekt Hij tot hen, en door het gebed spreken zij tot Hem, en dezen staan in wederkerige betrekking tot elkaar. Door deze twee inzettingen moet Christus' koninkrijk worden bevorderd en uitgebreid, wij moeten profeteren tot de dorre doodsbeenderen, en dan bidden om een geest des levens van God om tot hen in te gaan. Door het woord en het gebed worden andere inzettingen voor ons geheiligd, en hebben de sacramenten kracht van uitwerking.
B. Wat het grote werk is van Evangeliedienaren: het is te volharden in het gebed en in de bediening des woords, zij moeten nu nog of zich bekwamen voor dien dienst, of er zich aan geven, als zij er bekwaam toe gemaakt zijn, hetzij in het openbaar of in de binnenkamer, op de gezette tijden, of buiten de gezette tijden. Zij moeten in de bediening des woords Gods mond zijn tot het volk, en in het gebed de mond des volks zijn tot God.

Om zondaren tot overtuiging en bekering te brengen, en de heiligen te stichten en te vertroosten, moeten wij niet slechts onze gebeden voor hen opzenden tot God, maar hun het woord bedienen, onze gebeden ondersteunende door ons streven en het gebruik der bestemde middelen. En wij moeten hun niet slechts het woord bedienen, wij moeten ook voor hen bidden, dat het woord van kracht voor hen zij, want Gods genade kan alles doen zonder onze prediking maar onze prediking vermag niets zonder Gods genade. De apostelen waren bekleed met buitengewone gaven des Heilige Geestes, gaven der talen, en om wonderen te doen, en toch was hetgeen, waarin zij volhardden, de prediking des woords en het gebed, waardoor zij de gemeente opbouwden, en ongetwijfeld zijn die leraren de opvolgers der apostelen, (niet in de volheid der apostolische kracht en macht - het zijn brutale overweldigers, die hierop aanspraak maken, - maar in de beste en uitnemendste der apostolische werken), die volharden in gebed en in de bediening des woords, en met de zodanige zal Christus wezen tot aan het einde der wereld.

2. Hoe dit voorstel bijval vond en dadelijk door de discipelen ten uitvoer werd gebracht. Het wordt hun niet opgelegd door een volstrekt gezag, of onbepaalde macht, hoewel de apostelen vrijmoedigheid hadden kunnen hebben in Christus om dit te doen, Filemon 8, maar het werd hun voorgesteld als iets dat zeer passend en voegzaam was, toen behaagde dit woord aan al de menigte, vers 5. Het behaagde hun de apostelen zo bereid te zien om zich te ontdoen van deze inmenging in wereldlijke aangelegenheden, en dit aan anderen op te dragen, het behaagde hun te horen, dat zij wilden volharden in de bediening des woords en het gebed, en daarom hebben zij de zaak noch bestreden, noch de uitvoering er van uitgesteld.

A. Zij verkozen de personen. Het is niet waarschijnlijk dat allen op dezelfde mannen het oog hadden, ieder had zijn eigen vriend, van wie hij het goede dacht, maar de meeste stemmen werden uitgebracht op de hier genoemde personen, en de overigen - zowel van de kandidaten als van de kiezers - berustten er in zonder beroering te veroorzaken, zoals leden ener vereniging in zulke gevallen behoren te doen. Een apostel, die een buitengewoon ambt bekleedde, werd aangewezen door het lot, hetgeen meer onmiddellijk de daad Gods is, maar de opzieners der armen werden gekozen door de stemmen des volks waarbij toch ook acht moet geslagen worden op de leiding van Gods voorzienigheid, daar Hij het hart en de tong der mensen in zijn hand heeft. Wij hebben een lijst van de personen, die verkozen werden. Sommigen denken, dat zij te voren tot de zeventig discipelen behoord hebben, maar dit is niet waarschijnlijk, want dezen waren sedert lang door Christus zelf geordend om het Evangelie te prediken, en er was niet meer reden, dat zij het woord Gods zouden nalaten, om de tafelen te dienen, dan dat de apostelen dit zouden doen. Het is dus meer waarschijnlijk, dat zij behoorden tot hen, die na de uitstorting des Heilige Geestes bekeerd zijn geworden, want aan allen, die gedoopt zouden zijn, was beloofd, dat zij de gave des Heilige Geestes zouden ontvangen, en overeenkomstig die belofte is de gave, die volheid des Heilige Geestes, die vereist werd in hen, welke tot dit ambt verkoren moesten worden.
Verder kunnen wij omtrent deze zeven nog gissen:
Ten eerste: dat zij behoorden tot hen, die hun have hadden verkocht en het geld in het algemene fonds hadden gestort, want cæteris paribus - andere dingen daaraan gelijk zijnde, waren diegenen het meest geschikt om met de uitdeling er van belast te worden, die er het meest en het edelmoedigst toe hadden bijgedragen.
Ten tweede. Dat deze zeven allen tot de Griekse of Hellenistische Joden behoorden, want allen hebben zij Griekse namen, en hierdoor kon de murmurering der Grieksen, (die de aanleiding was tot deze instelling) het waarschijnlijkst tot zwijgen worden gebracht, dat

dit ambt aan hen, die evenals zij, vreemdelingen waren, werd toevertrouwd, die dus voorzeker niemand zouden veronachtzamen. Het is duidelijk, dat Nicolaüs een hunner was, want hij was een Jodengenoot van Antiochië, en sommigen zijn van mening, dat de wijze van uitdrukking te kennen geeft, dat zij allen Jodengenoten waren van Jeruzalem, zoals hij van Antiochië. De eerste, die genoemd wordt, is Stefanus, de glorie dezer septemviri, een man vol des geloofs en des Heilige Geestes. Hij had een sterk geloof in de leer van Christus, en was er meer dan de meesten vol van, vol van trouw, vol van moed, (zo verstaan sommigen het,) want hij was vol des Heilige Geestes, van zijn gaven en zijn genade, hij was een buitengewoon man, hij muntte uit in alles wat goed was, zijn naam betekent een kroon. Dan komt Filippus, omdat hij, in het ambt van diaken goed gediend hebbende, daarna geordend werd tot het ambt van een evangelist, en metgezel en helper van de apostelen, want aldus wordt hij uitdrukkelijk genoemd, Hoofdstuk 21:8. Vergelijk Efeziërs 4:1

1. En hij heeft voorzeker niet als diaken gepredikt en gedoopt, van welke prediking en doop wij lezen in Hoofdstuk 8:12 (want het is duidelijk, dat dit ambt een dienen was der tafelen, in tegenstelling met de bediening des woords), maar als evangelist, en wij hebben reden te denken, dat hij, tot dit ambt bevorderd zijnde, het andere heeft verlaten, als daarmee onbestaanbaar. Wat Stefanus betreft, wij lezen niet dat hij iets gedaan heeft, waar. uit blijkt, dat hij een prediker was van het Evangelie, want hij twistte, of disputeerde slechts in de scholen, en hij voert een pleit voor zijn leven voor het gerecht, vers 9 en Hoofdstuk 7:

2. De laatste, die genoemd wordt, is Nicolaüs, die, naar sommigen zeggen, later ontaardde, (als de Judas onder deze zeven.) en de stichter was van de sekte der Nicolaïeten, waarvan wij lezen in Openbaring 2:6, 15, en waarvan Christus aldaar zegt, dat Hij haar haat. Maar sommigen der ouden ontlasten hem van die beschuldiging, en zeggen ons, dat, hoewel die snode, onreine sekte zich naar hem noemden, zij dit toch ten onrechte deden, en alleen maar, omdat hij er op aandrong, dat zij, die vrouwen hadden, behoorden te zijn, alsof zij er geen hadden, waaruit zij goddeloos afleidden, dat zij, die vrouwen hadden, ze moesten hebben als aan allen gemeen, weshalve Tertullianus, als hij van de gemeenschap der goederen spreekt, dit zeer bijzonder uitzondert, Omnia indiscreta apud nos, præter uxores - Alle dingen zijn onder ons gemeen, behalve onze vrouwen, APOLLYON. cap. 39.

B. De apostelen stelden hen aan tot dit werk van het dienen der tafelen, vers 6. Het volk droeg hen voor aan de apostelen, die hun keuze goedkeurden, en hen ordenden. Zij baden met hen, en voor hen, dat God hun al meer en meer van de Heilige Geest en van wijsheid zou geven, dat Hij hen bekwaam zou maken voor de dienst, waartoe zij geroepen waren, er hen in zou erkennen, en er hen tot een zegen door zou maken voor de gemeente, en inzonderheid voor de armen der gemeente. Allen, die gebruikt worden in de dienst der kerk, behoren door het gebed der kerk overgegeven te worden aan de leiding der Goddelijke genade. Zij legden hun de handen op, dat is: zij zegenden hen in de naam des Heeren, want de handoplegging had plaats bij het zegenen, zo heeft Jakob de beide zonen van Jozef gezegend: en, zonder enig tegenspreken, hetgeen minder is, wordt gezegend van hetgeen meerder is, Hebr. 7:7. De diakenen worden gezegend door de apostelen, en de verzorgers of opzieners der armen door de leraren der gemeente. Door het gebed een zegen over hen afgesmeekt hebbende, verzekerden zij hun door de oplegging der handen, dat het gebed verhoord en de zegen geschonken was. En dit nu was hun macht geven om

dat ambt uit te oefenen en het volk de verplichting opleggen om hen te gehoorzamen en zich aan hun schikkingen te onderwerpen.

III. De vooruitgang der gemeente, die daarop volgde. Toen er behoorlijk orde gesteld was op de zaken der kerk (de grieven hersteld, en de ontevredenheid tot zwijgen was gebracht), heeft de Godsdienst veld gewonnen, vers 7.
1. Het woord Gods wies. Nu de apostelen besloten waren om zich meer dan ooit aan de prediking te wijden, werd het Evangelie hierdoor verder verspreid, en drong het met des te meer kracht door tot het hart der hoorders. Als de leraren der gemeente zich ontdoen van allen arbeid in wereldlijke aangelegenheden en zich geheel en al en met alle kracht wijden aan hun eigen werk, dan zal dit een middel zijn om de voorspoed van het Evangelie te bevorderen. Het woord Gods wordt gezegd te wassen, gelijk het gezaaide zaad wast, als het dertig -, zestig -, en honderdvoud opkomt.
2. De Christenen werden talrijk, het getal der discipelen vermenigvuldigde te Jeruzalem zeer. Toen Christus op aarde was, had zijn prediking de minsten voorspoed te Jeruzalem, en toch levert die stad nu de meeste bekeerlingen. God heeft ook in de slechtste plaatsen, Zijn overblijfsel.
3. Eengrote schare der priesters werd de geloven gehoorzaam. Het woord en de genade Gods worden grotelijks verheerlijkt, als er op diegenen door gewerkt wordt, van wie dit het minst waarschijnlijk was te achten, zoals hier de priesters, die of het geloof hadden tegengestaan, of, ten minste, verbonden waren geweest met hen, die dit deden. De priesters, die door de wet van Mozes tot hun ambt bevorderd werden, waren gewillig om van die bevordering af te zien voor het Evangelie van Christus, en het schijnt wel, dat zij gezamenlijk, en corps, gekomen zijn, velen van hen waren overeen gekomen, teneinde elkanders eer op te houden, en elkanders handen te sterken, om tezamen hun naam op te geven voor Christus - polis ochlos - een grote menigte priesters werden door Gods genade over hun vooroordelen heen geholpen, en werden de geloven gehoorzaam, aldus wordt hun bekering beschreven. Zij omhelsden de leer van het Evangelie, hun verstand werd gevangen geleid onder de macht der waarheden van Christus, en iedere tegenstrevende gedachte tot zijn gehoorzaamheid gebracht, 2 Corinthiërs 10:4, 5. Het Evangelie wordt gezegd bekend gemaakt te zijn tot gehoorzaamheid des geloofs, Romeinen 16:26. Het geloof is een daad van gehoorzaamheid, want dit is Gods gebod, dat wij geloven, 1 Johannes 3:23. Zij toonden de oprechtheid van hun geloof in het Evangelie van Christus door een blijmoedige onderwerping aan al de regelen en voorschriften van het Evangelie. Het doel, de strekking, van het Evangelie is ons hart en ons leven te louteren en te hervormen, het geloof schrijft ons de wet voor, en wij moeten er aan gehoorzamen.

Handelingen 6:8 - 15
Stefanus was ongetwijfeld naarstig en getrouw in de vervulling van zijn ambt als uitdeler van de liefdadigheid der gemeente, en heeft er zich op toegelegd, om die zaak onder een goede methode te brengen, en dit deed hij tot ieders tevredenheid. En hoewel het hier blijkt, dat hij een man was, toegerust met buitengewone gaven, en wel geschikt voor een hogere betrekking, heeft hij toch, tot dit ambt geroepen zijnde, het niet beneden zich geacht, om er de plichten van waar te nemen. En, getrouw zijnde in het kleine, werd hem meer toevertrouwd, en hoewel wij niet bevinden, dat hij door prediking en doop het Evangelie heeft verbreid, zien wij hem hier toch tot zeer eervolle dienst geroepen. I. Hij bewees de waarheid van het Evangelie, door in de naam van Christus wonderen te werken, vers 8.
1. Hij was vol geloof en kracht, dat is: van een krachtig geloof, waardoor hij in staat werd gesteld grote dingen te doen. Zij, die vol zijn van geloof, zijn vol van kracht, omdat door

het geloof de kracht Gods in ons werkt. Zijn geloof heeft hem zo vervuld, dat het geen plaats liet voor ongeloof, en plaats maakte voor de invloeden der Goddelijke genade, zodat, gelijk de profeet het uitdrukt, hij vol was van kracht van de Geest des Heeren, Micha 3:8 Door het geloof zijn wij ontledigd van onszelf, en dus vervuld van Christus, die de wijsheid en de kracht Gods is.
2. Dit zo zijnde, heeft hij wonderen en grote tekenen gedaan onder het volk, openlijk, onder het oog van allen, want Christus' wonderen behoefden ook het nauwlettendst onderzoek niet te vrezen. Het is niet vreemd, dat Stefanus, ofschoon hij het predikambt niet uitoefende, deze grote wonderen gedaan heeft, want wij bevinden, dat dit afzonderlijke gaven des Geestes waren, onderscheidenlijk toebedeeld, want aan de een was de werkingen der krachten gegeven, en aan een ander profetie, 1 Corinthiërs 12:10, 11. En deze tekenen volgden, niet slechts hen, die predikten, maar ook hen, die geloofden, Markus 16:17.

II. Hij bepleitte de zaak van het Christendom tegen hen, die het tegenstonden, en er tegen spraken, vers 9, 10. Hij diende de belangen van de Godsdienst als twistredenaar, op de hoge plaatsen van het veld, terwijl anderen ze als wijngaardeniers en landlieden dienden.

1. Er wordt ons hier gezegd, wie zijn tegenstanders waren, vers 9. Het waren Joden, maar Hellenistische Joden, Joden uit de verstrooiing, die meer ijver voor hun Godsdienst schenen gehad te hebben, dan de Joden, die in het Heilige land woonden. Het was met moeite en bezwaar, dat zij er de praktijk en de belijdenis van hielden in het land, waarin zij woonden, waar zij waren, als gesprenkelde vogels, en het was niet zonder grote onkosten en moeite, dat zij hun reizen naar Jeruzalem konden volbrengen. Dit maakte hen tot ijveriger aanhangers van het Judaïsme dan zij waren, voor wie de belijdenis van hun Godsdienst goedkoop en gemakkelijk was. Zij waren van de synagoge, genaamd der Libertijnen, de Romeinen noemden dezen Liberti, of Libertini, die of vreemdelingen zijnde, genaturaliseerd waren, of, slaven zijnde van geboorte, vrijgemaakt waren, of tot vrijen verklaard werden. Sommigen denken, dat deze Libertijnen Joden waren, die, evenals Paulus, het Romeinse burgerrecht hadden verkregen, hoofdstuk 22:27, 28, en waarschijnlijk was hij, Paulus, de eerste en voornaamste van deze synagoge der Libertijnen in het twisten met Stefanus, en die ook anderen in deze twistredenen had betrokken, want wij vinden hem ijverig en bedrijvig bij de steniging van Stefanus, instemmende met zijn terdoodbrenging. Er waren anderen, die behoorden tot de synagoge van de Cyreneërs en der Alexandrijnen, van welke synagoge door de Joodse schrijvers gewag wordt gemaakt, en nog anderen, die tot hun synagoge behoorden, die van Cilicië en Azië waren, en indien Paulus, als vrije burger van Rome, niet tot de synagoge der Libertijnen behoorde, dan behoorde hij, als geboortig van Tarsen, een stad van Cilicie, tot deze, waarschijnlijk is hij van beiden lid geweest. De Joden, die in andere landen geboren waren, en er hun zaken hadden, moesten zich niet slechts dikwijls naar Jeruzalem begeven, maar er ook wonen. Elke natie had er hare synagoge, zoals er in Londen Franse, en Hollandse en Deense kerken zijn, en deze synagogen waren de scholen, waarheen de Joden dier natie hun jongelingen zonden, om er in de Joodse geleerdheid onderwezen te worden. Daar nu de leraren van deze synagogen het Evangelie zagen toenemen, terwijl de oversten dat toenemen oogluikend toelieten, vreesden zij voor de gevolgen hiervan voor de Joodse Godsdienst, waarvoor zij ijverden. Overtuigd van het goede en rechtmatige hunner zaak, en van hun eigen bekwaamheid om haar te behandelen, wilden zij het ondernemen het Christendom door kracht van redenering omver te werpen. Dit was een billijke en redelijke wijze van doen, die door de Godsdienst altijd geredelijk zal

aangenomen worden: Brengt ulieder twistzaak voor, zegt de Heere, brengt uw vaste bewijsredenen bij, Jesaja 41:21.
Maar waarom hebben zij met Stefanus gedisputeerd? Waarom niet met de apostelen zelven? Sommigen denken, omdat zij de apostelen minachtten als ongeleerde, eenvoudige (of onwetende) mannen, met wie zich in te laten zij beneden zich achtten, terwijl Stefanus een wèl onderwezen man was, en zij stelden er een eer in om in twistgesprek te komen met iemand, die huns gelijke, en tegen hen opgewassen was. Anderen denken, dat het was, omdat zij ontzag hadden voor de apostelen, en niet zo vrij en gemeenzaam met hen konden zijn, als met Stefanus, die een lager ambt bekleedde. Het kan ook zijn, dat zij een openlijke uitnodiging tot een gesprek hadden uitgevaardigd, en dat Stefanus door de discipelen verkozen en benoemd was, om voor hen in het strijdperk te treden, want het was niet betamelijk, dat de apostelen zouden aflaten het woord Gods te prediken, om zich in twistgesprekken te begeven, Stefanus, die slechts een diaken der gemeente, en een zeer schrandere jonge man was, van schitterend talent, en beter geschikt om met twistredenaars te handelen dan de apostelen zelf, wordt tot dezen dienst aangesteld. Sommige geschiedschrijvers zeggen, dat Stefanus aan de voeten van Gamaliël was onderwezen, en dat Saulus en de overigen hem aanvielen als een afvallige, en het met bijzondere woede op hem gemunt hadden. Waarschijnlijk hebben zij met Stefanus gedisputeerd, omdat hij vol van ijver was om hen te overtuigen. En dit was de dienst, waartoe God hem had geroepen.

2. Er wordt ons hier gezegd, hoe hij in dit dispuut de overwinning behaalde, vers 10. Zij konden niet weerstaan de wijsheid en de Geest, door welken hij sprak. Zij konden noch hun eigen argumenten volhouden, noch de zijnen wederleggen. Hij bewees door zulke onweerlegbare argumenten, dat Jezus is de Christus, en uitte zich met zo veel helderheid en volledigheid, dat zij, tegen hetgeen hij gezegd had, niets hadden in te brengen, hoewel zij niet overtuigd waren, waren zij toch beschaamd gemaakt, in verlegenheid gebracht. Er staat niet: Zij konden hem niet weerstaan, maar, zij konden niet weerstaan de wijsheid en de Geest, door welken hij sprak, de Geest der wijsheid, die door hem sprak. Nu was de belofte vervuld: Ik zal u mond en wijsheid geven, welke niet zullen kunnen tegenspreken noch weerstaan allen, die zich tegen u zetten, Lukas 21:15. Zij dachten slechts met Stefanus gedisputeerd te hebben, en dat zij zich tegen hem konden verdedigen, maar zij disputeerden met de Geest Gods in hem, en tegen dien Geest waren zij niet bestand.

III. Ten laatste heeft hij het bezegeld met zijn bloed, wij zullen in het volgende hoofdstuk zien, dat hij dit gedaan heeft, hier zien wij de maatregelen door zijn vijanden genomen, om tot dit doel te komen. Toen zij zijn argumenten als twistredenaar niet konden wederleggen, zijn zij hem als misdadiger gaan vervolgen, en hebben getuigen omgekocht, die zwoeren, dat hij Godslastering had gesproken.
"Op zulke termen (zegt Ds. Baxter hier) disputeren wij met boosaardige, kwaadwillige mensen. En het is schier een wonder der Goddelijke voorzienigheid, dat geen groter aantal van Godvruchtige personen vermoord zijn in de wereld, door middel van meineed en voorgewend recht van wet nu zo vele duizenden hen haten, en die er geen gewetensbezwaar in vinden om valse eden af te leggen." Zij hebben mensen omgekocht, hun voorgeschreven wat zij zeggen moesten, en hun betaald om er een eed op te doen. Zij waren in des te groter woede tegen hem ontstoken, omdat hij bewezen had, dat zij ongelijk hadden, en hun de rechten weg had gewezen, waarvoor zij hem hartelijk dankbaar hadden behoren te wezen: was hij hun vijand, omdat hij hun de waarheid zei, en die waarheid bewees?

Laat ons hier nu opmerken:
1. Hoe zij door alle mogelijke kunstgrepen beide de regering en het gemeen tegen hem opzetten, opdat zij, zo zij niet door de ene, de regering, dan toch door het andere, het gepeupel, hun doel zouden bereiken, vers 1
2. Zij beroerden het volk tegen hem, opdat, indien het sanhedrin het nog gepast mocht oordelen, om hem (naar de raad van Gamáliël) begaan te laten, zij hem toch door een volksoploop konden doen vallen. Zij vinden ook middelen om de ouderlingen en de schriftgeleerden tegen hem op te zetten, opdat, zo het volk hem mocht steunen en beschermen, zij hem door het gezag ten val konden brengen. Aldus twee snaren op hun boog hebbende, twijfelden zij er niet aan, of zij zouden hun doel bereiken.
2. Hoe zij hem voor het gerecht kregen: hem aanvallende, toen hij hier weinig aan dacht, grepen zij hem, en leidden hem voor de raad. Gezamenlijk vielen zij op hem aan, besprongen hem als een leeuw zijn prooi, gelijk de betekenis is van het woord. Door hun ruwe behandeling van hem wilden zij hem beide aan het volk en de regering voorstellen als een gevaarlijk man, die of het gerecht zou ontvluchten, indien hij niet goed bewaakt werd, of er tegen zou strijden, indien hij niet onder bedwang werd gehouden. Hem gegrepen hebbende, leidden zij hem in triomf voor de raad, en dat wel met zoveel spoed, naar het schijnt, dat geen zijner vrienden bij hem was. Zij hadden gemerkt, dat, wanneer velen hunner tezamen waren, zij elkaar bemoedigden en elkanders handen sterkten, en daarom willen zij het nu beproeven om met ieder hunner afzonderlijk te handelen.
3. Hoe zij er op voorbereid waren om bewijs tegen hem bij te brengen. Zij waren besloten om zich nu niet in verlegenheid te laten brengen, zo als toen zij onzen Heiland voor hun vierschaar brachten, en toen nog naar getuigen moesten zoeken. Zij hadden ze reeds gereed en bij de hand, en zij hadden hen te voren onderricht om onder ede te verklaren, dat zij hem lasterlijke woorden hadden horen spreken tegen Mozes en God, vers 11, tegen deze heilige plaats en de wet, vers 13, want zij hadden hem horen zeggen, wat Jezus doen zou tegen deze plaats en tegen de zeden, vers 14. Het is mogelijk, dat hij iets van dien aard gezegd heeft, en toch worden zij, die tegen hem zwoeren, valse getuigen genoemd, want aan hetgeen er waar was in hun getuigenis hebben zij een boosaardige uitlegging gegeven, en dus zijn woorden verdraaid en verkeerd voorgesteld.

Merk op:
A. Wat de algemene beschuldiging was, die tegen hem werd ingebracht - dat hij lasterlijke woorden had gesproken, en, om de zaak nog te verzwaren, zeiden zij: "hij houdt niet op lasterlijke woorden te spreken, het is zijn gewone manier van spreken in alle gezelschappen of samenkomsten, wáár hij ook komt, overal maakt hij er zijn werk van om zijn denkbeelden ingang te doen vinden bij allen, met wie hij spreekt. Er ligt ook een beschuldiging in opgesloten van weerspannigheid en het minachten van vermaan. "Hij is hiertegen gewaarschuwd, en toch houdt hij niet op van op deze wijze te spreken." Godslastering wordt te recht als een afschuwelijke misdaad beschouwd, (minachtend en madelijk te spreken van God, onzen Maker,) en daarom wilden de vervolgers van Stefanus gehouden worden voor mensen, aan wie de ere van Gods naam zeer ter harte ging, en die deze vervolging instelden uit ijver voor dien naam. Gelijk het was met de belijders en martelaars des Ouden - Testaments, zo was het ook met die des Nieuwen - hun broederen, die hen haatten en hen uitwierpen, zeiden: Dat de Heere heerlijk worde en zij gaven voor hierin Gode een dienst te doen. Er wordt van hem gezegd, dat hij lasterlijke woorden heeft gesproken tegen Mozes en tegen God. Zij hadden hierin gelijk, dat: wie Mozes lastert, (indien zij de geschriften van Mozes bedoelen, die hij door Goddelijke ingeving had geschreven), God zelf lastert. Zij, die smadelijk spreken van de Schrift, haar bespotten, laten zich ongunstig uit over God Zelf en doen Hem smaadheid

aan. Zijn grote bedoeling is de wet groot te maken en te verheerlijken, dus lasteren diegenen Zijn naam, die de wet honen, en haar verachtelijk maken: want Hij heeft Zijn woord groot gemaakt boven Zijn ganse Naam.
Maar heeft Stefanus Mozes gelasterd? Geenszins! Dit was verre van hem. Christus, en de predikers van Zijn Evangelie, hebben nooit iets gezegd, dat ook maar op een lasteren van Mozes geleek. Zij hebben altijd met eerbied zijn geschriften aangehaald, zich op hem beroepen, en niets anders gezegd dan wat Mozes gezegd heeft, dat geschieden zou. Zeer onrechtvaardig wordt Stefanus dus beschuldigd van Mozes te hebben gelasterd.

Maar, B. Laat ons zien waarop de beschuldiging steunt, en hoe zij haar trachten te bewijzen. Wel, toen het op bewijzen aankwam, was alles wat zij hem ten laste weten te leggen, dat hij lasterlijke woorden heeft gesproken tegen deze heilige plaats en de wet. En dit moet nu gelden als lastering tegen Mozes en God Zelven. Zo zien wij, hoe, als het op bewijs aankomt, de beschuldiging op niets uitloopt. Hij wordt beschuldigd van lastering tegen deze heilige plaats. Sommigen verstaan dit van de stad Jeruzalem, die de heilige stad was, en waarvoor zij een ijverzuchtige bezorgdheid koesterden. Maar het wordt veeleer bedoeld van de tempel, het heilige huis. Christus was veroordeeld als een lasteraar, wegens woorden, die gehouden werden als ten nadele van de tempel te zijn gesproken, voor welks eer zij bezorgd schenen, toen zij hem door hun goddeloosheid hadden ontwijd. Hij wordt ook beschuldigd van de wet te hebben gelasterd, de wet, waarop zij roemden, en waarop zij vertrouwden, toen zij door de wet te overtreden, God onteerden. Romeinen 2:23. Maar hoe bewijzen zij dit nu?
Ach! ook hier verschrompelt de beschuldiging, en wordt tot niets, want al wat zij tegen hem weten in te brengen, is, dat zij zelf hem hadden horen zeggen, (maar in welk verband, of met welke verklaring hij er aan had toegevoegd, achtten zij zich niet verplicht te berichten) dat deze Jezus de Nazaréner, van wie zo veel werd gesproken, deze plaats zal verbreken, en dat hij de zeden veranderen zal, die Mozes ons overgeleverd heeft. Hij kon er niet van beschuldigd worden iets tot verkleining of minachting van de tempel of van de wet te hebben gezegd. De priesters hadden zelf de tempel ontheiligd door er niet slechts een huis van koophandel, maar een moordenaarskuil van te maken, en toch wilden zij beschouwd worden als er voor te ijveren tegen iemand, die er nooit iets verkeerds van gezegd had, maar hem, meer dan zij, bezocht had naar de bestemming er van, als huis des gebeds. Ook had hij nooit de wet gesmaad, zoals zij haar gesmaad hadden.

Maar, ten eerste, hij had gezegd, *dat deze Jezus de Nazaréner deze plaats zal verbreken, de tempel zal verbreken.* Waarschijnlijk kan hij dit gezegd hebben, maar welke lastering is het tegen de heilige plaats te zeggen, dat zij evenmin als Silo eeuwig zou duren, en dat de rechtvaardige en heilige God de voorrechten van Zijn heiligdom niet zou bestendigen voor hen, die er misbruik van maken? Hadden de profeten niet aan hun vaderen dezelfde waarschuwing gegeven, hun de verwoesting dezer heilige plaats door de Chaldeeën niet aangekondigd? Ja meer, had niet God zelf, toen de tempel het eerst gebouwd was, hun diezelfde waarschuwing gegeven? Dit huis, dat verheven zal geweest zijn, daarover zal zich een ieder, die voorbijgaat, ontzetten, 2 Kronieken 7:21. En is dan hij een lasteraar, die hun zegt, dat Jezus de Nazaréner, indien zij in hun tegenstand tegen Hem blijven volharden, een rechtvaardige verwoesting zal brengen over deze plaats en natie, en dat zij dit dan aan zichzelf zullen hebben te wijten? Diegenen maken goddeloos misbruik van hun belijdenis van de Godsdienst, die onder schijn daarvan, de bestraffing, die hun gegeven wordt wegens hun niet wandelen overeenkomstig deze belijdenis, een lasteren van hun Godsdienst noemen.

Ten tweede. Hij heeft gezegd: *Deze Jezus zal de zeden veranderen, die Mozes ons overgeleverd heeft.* Het werd verwacht, dat in de dagen van de Messias die zeden veranderd zouden worden, en dat, als het wezen zou gekomen zijn, de schaduwen weggedaan zouden worden, maar het was geen essentiële verandering der wet, het was er de vervolmaking van. Christus is niet gekomen om de wet te ontbinden, maar te vervullen, en indien Hij sommige zeden of gewoonten, door Mozes overgeleverd, heeft veranderd, dan was dit om anderen, die veel beter waren, in te voeren en vast te stellen. Indien de Joodse kerk niet hardnekkig was blijven weigeren, om onder de nieuwe bedeling te komen, en de ceremoniële wet niet was blijven aankleven, hun plaats, zou wellicht niet verwoest zijn, en omdat nu Stefanus hun de weg wees, om aan die verwoesting te ontkomen, maar hen waarschuwde, dat die verwoesting gewis over hen komen zou, indien zij niet op dien weg wilden wandelen, wordt hij beschuldigd van een lasteraar te zijn. Eindelijk. Er wordt ons hier gezegd, hoe God hem erkende, toen hij voor de raad werd gebracht, en het liet blijken, dat Hij hem bijstond: vers 15. Allen, die in de raad zaten, de priesters, de schriftgeleerden en ouderlingen, de ogen op hem houdende, daar hij een vreemdeling was, iemand, die nooit te voren voor hen was verschenen, zagen zijn aangezicht als het aangezicht eens engels. Het is de gewoonte van rechters om het gelaat der gevangenen waar te nemen, daar er soms schuld of onschuld op te lezen is. En nu verscheen Stefanus voor het gerecht met het aangezicht als eens engels.

1. Wellicht wordt hiermede niets anders te kennen gegeven, dan dat hij een buitengewoon liefelijk en blijmoedig gelaat had, en dat er geen het minste teken in was te bespeuren, hetzij van vreze voor zichzelf, of van toorn op zijn vervolgers. Hij zag er uit, alsof hij nooit in zijn leven zo voldaan en gelukkig geweest is, als nu hij voor het gerecht is gebracht, om aldus openlijk zijn getuigenis voor het Evangelie van Christus te kunnen afleggen, en goede hoop had om de kroon der martelaren te zullen verwerven. Zulk een onverstoorbare kalmte, zulk een onversaagde moed, en zulk een onverklaarbare zachtmoedigheid, en tegelijk ook verheven majesteit blonk er in zijn gelaat, dat iedereen zei, dat hij er uit zag als een engel. Het moest voorzeker wel genoeg geweest zijn om er de Sadduceeën van te overtuigen, dat er engelen zijn, nu zij zulk een engel in menselijke gedaante voor zich zagen.

2. Maar het schijnt veeleer, dat er een wonderbare glans en schittering op zijn aangezicht was, of, ten minste, een glans als die op Mozes' aangezicht was, toen hij neerkwam van de berg, waarmee God bedoelde Zijn trouwen getuige te eren, en zijn vervolgers en rechters te beschamen, wier zonde er grotelijks door verzwaard zou worden, daar het in waarheid een rebelleren zou zijn tegen het - licht, indien zij desniettemin in hun vervolging van hem volhardden. Of hij er zichzelf al of niet van bewust was, dat het vel van zijn aangezicht glinsterde, wordt ons niet gezegd, maar allen, die in de raad zaten, zagen het, en hebben er waarschijnlijk elkaar opmerkzaam op gemaakt, en het was voorwaar een ergerlijke schande, dat zij, dit ziende, en hieruit wel moesten bespeuren, dat hij door God erkend werd, hem niet wegriepen van voor hun balie, om de hoogste plaats tussen hen in te nemen. Wijsheid en heiligheid doen het gelaat eens mensen blinken, en toch zal hen dit niet beschutten tegen de grofste belediging en mishandeling, geen wonder, dat het stralen en schitteren van Stefanus' gelaat geen bescherming voor hem bleek te zijn, hoewel het toch gemakkelijk zou geweest zijn te bewijzen, dat, indien hij schuldig ware geweest van Mozes te smaden, God hem de ere van Mozes niet zou aangedaan hebben.

HOOFDSTUK 7

1 En de hogepriester zeide: Zijn dan deze dingen alzo? 2 En hij zeide: Gij mannen broeders en vaders, hoort toe: de God der heerlijkheid verscheen onzen vader Abraham, nog zijnde in Mesopotámië, eer hij woonde in Charran; 3 En zeide tot hem: Ga uit uw land en uit uw maagschap, en kom in een land, dat Ik u wijzen zal. 4 Toen ging hij uit het land der Chaldeeën, en woonde in Charran. En van daar, nadat zijn vader gestorven was, bracht Hij hem over in dit land, daar gij nu in woont. 5 En Hij gaf hem geen erfdeel in hetzelve, ook niet een voetstap; en beloofde, dat Hij hem het zelve tot een bezitting geven zou, en zijn zade na hem, als hij nog geen kind had. 6 En God sprak alzo, dat zijn zaad vreemdeling zijn zoude in een vreemd land, en dat zij het zouden dienstbaar maken, en kwalijk handelen, vierhonderd jaren. 7 En het volk, dat zij dienen zullen, zal Ik oordelen, sprak God; en daarna zullen zij uitgaan, en zij zullen Mij dienen in deze plaats. 8 En Hij gaf hem het verbond der besnijdenis; en alzo gewon hij Izak, en besneed hem op de achtsten dag; en Izak gewon Jakob, en Jakob de twaalf patriarchen.
9 En de patriarchen, nijdig zijnde, verkochten Jozef, om naar Egypte gebracht te worden; en God was met hem, 10 En verloste hem uit al zijn verdrukkingen, en gaf hem genade en wijsheid voor Farao, de koning van Egypteland; en hij stelde hem tot een overste over Egypte, en zijn gehele huis. 11 En er kwam een hongersnood over het gehele land van Egypte en Kanaan, en grote benauwdheid; en onze vaders vonden geen spijs. 12 Maar als Jakob hoorde, dat in Egypte koren was, zond hij onze vaders de eerste maal uit. 13 En in de tweede reis werd Jozef zijn broederen bekend; en het geslacht van Jozef werd aan Farao openbaar. 14 En Jozef zond heen, en ontbood zijn vader Jakob, en al zijn geslacht, bestaande in vijf en zeventig zielen.
15 En Jakob kwam af in Egypte, en stierf, hijzelf en onze vaders. 16 En zij werden overgebracht naar Sichem, en gelegd in het graf, hetwelk Abraham gekocht had voor een som gelds, van de zonen van Emmor, de vader van Sichem.
17 Maar als nu de tijd der belofte, die God aan Abraham gezworen had, genaakte, wies het volk en vermenigvuldigde in Egypte; 18 Totdat een ander koning opstond, die Jozef niet gekend had. 19 Deze gebruikte listigheid tegen ons geslacht, en handelde kwalijk met onze vaderen, zodat zij hun jonge kinderen moesten wegwerpen, opdat zij niet zouden voorttelen.
20 In welken tijd Mozes werd geboren, en was uitnemend schoon; welke drie maanden opgevoed werd in het huis zijns vaders. 21 En als hij weggeworpen was, nam hem de dochter van Farao op, en voedde hem voor zichzelve op tot een zoon. 22 En Mozes werd onderwezen in alle wijsheid der Egyptenaren; en was machtig in woorden en in werken. 23 Als hem nu de tijd van veertig jaren vervuld was, kwam hem in zijn hart, zijn broeders, de kinderen Israëls, te bezoeken. 24 En ziende een, die onrecht leed, beschermde hij hem, en wreekte degene, dien overlast geschiedde, en versloeg de Egyptenaar. 25 En hij meende, dat zijn broeders zouden verstaan, dat God door zijn hand hun verlossing geven zou; maar zij hebben het niet verstaan. 26 En de volgende dag werd hij van hen gezien, daar zij vochten; en hij drong ze tot vrede, zeggende: Mannen, gij zijt broeders; waarom doet gij elkander ongelijk? 27 En die zijn naaste ongelijk deed, verstiet hem, zeggende: Wie heeft u tot een overste en rechter over ons gesteld? 28 Wilt gij mij ook ombrengen, gelijkerwijs gij gisteren de Egyptenaar omgebracht hebt? 29 En Mozes vluchtte op dat woord en werd een vreemdeling in het land Madiam, waar hij twee zonen gewon. 30 En als veertig jaren vervuld waren, verscheen hem de Engel des Heeren, in de woestijn van de berg Sinai, in een vlammig vuur van het doornenbos. 31 Mozes nu, dat ziende, verwonderde zich over het gezicht; en als hij derwaarts ging, om dat te bezien, zo geschiedde een stem des Heeren tot hem, 32 Zeggende: Ik ben de God uwer vaderen, de God Abrahams, en de God Izaks, en de God Jakobs. En Mozes werd zeer bevende, en durfde het niet bezien. 33 En de Heere zeide tot hem: Ontbind de schoenen van uw voeten; want de plaats in welke gij staat, is heilig land. 34 Ik heb merkelijk gezien de mishandeling Mijns volks, dat in Egypte is, en Ik heb hun zuchten gehoord en ben nedergekomen, om hen daaruit te verlossen; en nu, kom herwaarts, Ik zal u naar Egypte zenden. 35 Dezen Mozes, welken zij verloochend hadden, zeggende: Wie heeft u tot een overste en rechter gesteld? dezen, zeg ik, heeft God tot een overste en verlosser gezonden, door de hand des Engels, Die hem verschenen was in het doornenbos. 36 Deze heeft hen uitgeleid, doende wonderen en tekenen in het land van Egypte, en in de Rode zee, en in de woestijn, veertig jaren. 37 Deze is de Mozes, die tot de kinderen Israëls gezegd heeft: De Heere, uw God, zal u een Profeet verwekken uit uw broederen, gelijk mij; Dien zult gij horen. 38 Deze is het, die in de

vergadering des volks in de woestijn was met de Engel, Die tot hem sprak op de berg Sinai, en met onze vaderen; welke de levende woorden ontving, om ons die te geven. 39 Denwelken onze vaders niet wilden gehoorzaam zijn, maar verwierpen hem, en keerden met hun harten weder naar Egypte; 40 Zeggende tot Aaron: Maak ons goden, die voor ons heengaan; want wat dezen Mozes aangaat, die ons uit het land van Egypte geleid heeft, wij weten niet, wat hem geschied is. 41 En zij maakten een kalf in die dagen, en brachten offerande tot de afgod, en verheugden zich in de werken hunner handen. 42 En God keerde Zich, en gaf hen over, dat zij het heir des hemels dienden, gelijk geschreven is in het boek der profeten: Hebt gij ook slachtofferen en offeranden Mij opgeofferd, veertig jaren in de woestijn, gij huis Israëls? 43 Ja, gij hebt opgenomen de tabernakel van Moloch, en het gesternte van uw god Remfan, de afbeeldingen, die gij gemaakt hebt, om die te aanbidden; en Ik zal u overvoeren op geen zijde van Babylon. 44 De tabernakel der getuigenis was onder onze vaderen in de woestijn, gelijk geordineerd had Hij, Die tot Mozes zeide, dat hij denzelven maken zou naar de afbeelding, die hij gezien had; 45 Welken ook onze vaders ontvangen hebbende, met Jozua gebracht hebben in het land, dat de heidenen bezaten, die God verdreven heeft van het aangezicht onzer vaderen, tot de dagen van David toe; 46 Dewelke voor God genade gevonden heeft, en begeerd heeft te vinden een woonstede voor de God Jakobs. 47 En Salomo bouwde Hem een huis. 48 Maar de Allerhoogste woont niet in tempelen met handen gemaakt; gelijk de profeet zegt: 49 De hemel is Mij een troon, en de aarde een voetbank Mijner voeten. Hoedanig huis zult gij Mij bouwen, zegt de Heere, of welke is de plaats Mijner ruste? 50 Heeft niet Mijn hand al deze dingen gemaakt? 51 Gij hardnekkigen en onbesnedenen van hart en oren, gij wederstaat altijd de Heilige Geest; gelijk uw vaders, alzo ook gij. 52 Wien van de profeten hebben uw vaders niet vervolgd? En zij hebben gedood degenen, die te voren verkondigd hebben de komst des Rechtvaardigen, van Welken gijlieden nu verraders en moordenaars geworden zijt. 53 Gij, die de wet ontvangen hebt door bestellingen der engelen, en hebt ze niet gehouden! 54 Als zij nu dit hoorden, berstten hun harten, en zij knersten de tanden tegen hem. 55 Maar hij, vol zijnde des Heilige Geestes, en de ogen houdende naar de hemel, zag de heerlijkheid Gods, en Jezus, staande ter rechter hand Gods. 56 En hij zeide: Ziet, ik zie de hemelen geopend, en de Zoon des mensen, staande ter rechter hand Gods. 57 Maar zij, roepende met grote stemme, stopten hun oren, en vielen eendachtig op hem aan; 58 En wierpen hem ter stad uit, en stenigden hem; en de getuigen legden hun klederen af aan de voeten eens jongelings, genaamd Saulus. 59 En zij stenigden Stefanus, aanroepende en zeggende: Heere Jezus, ontvang mijn geest. 60 En vallende op de knieën, riep hij met grote stem: Heere, reken hun deze zonde niet toe! En als hij dat gezegd had, ontsliep hij.

Toen onze Heere Jezus Zijn apostelen riep om gebruikt te worden in dienst en lijden voor Hem, heeft Hij hun gezegd, dat de laatsten nog de eersten, en de eersten de laatsten zullen wezen. Die voorzegging werd op merkwaardige wijze vervuld in Stefanus en Paulus, die beiden, in vergelijking met de apostelen, laat bekeerd werden, en hen toch zowel in dienst als in lijden voor waren, want bij het verlenen van eer en gunstbewijzen, gebeurt het meermalen, dat Gods rechter hand evenals die van Jakob. Toen hij de zonen van Jozef zegende, op het hoofd van de jongste, en zijn linkerhand op het hoofd van de oudste gelegd wordt. In dit hoofdstuk hebben wij de terdoodbrenging van Stefanus, de eersten martelaar, der Christelijke kerk, die de voorhoede van dit edele leger heeft aangevoerd. Zijn lijden en dood zijn daarom uitvoeriger verhaald dan van anderen, ter besturing en bemoediging van allen, die, evenals hij, geroepen zijn, om ten bloede toe te weerstaan. Hier is:

I. Zijn verdediging door hem zelf voor de raad ter beantwoording of weerlegging van de zaken, waarvan hij beschuldigd werd, waarbij zijn oogmerk was aan te tonen, dat het geen lastering was tegen God, en geen te kort doen aan de ere Zijns Naams, te zeggen. dat de tempel verwoest zou worden, en de zeden of gewoonten der ceremoniële wet veranderd zouden worden. Dit toont hij:

1. Door de geschiedenis van het Oude Testament, daarbij de opmerking makende, dat het nooit de bedeling van God is geweest, om zijn gunsten tot die plaats te beperken, of tot deze ceremoniële wet, en dat zij geen reden hadden dit te verwachten, want het volk der Joden is altijd een hardnekkig, weerspannig volk geweest, en had zijn voorrechten van het bijzondere volk Gods te zijn verbeurd, ja meer, dat deze heilige plaats en die wet slechts beelden en afschaduwingen waren van toekomstige goede dingen, en het was volstrekt geen verkleining of minachting er van te zeggen, dat zij voor betere dingen zullen moeten wijken, vers 1 - 50.
2. Hij past dit toe op hen, die hem vervolgden en daar neder zaten om hem te oordelen, hen scherp bestraffende om hun goddeloosheid, waardoor zij zelf het verderf hunner plaats en natie over zich hadden gebracht, en het dan niet konden verdragen om dit te horen, vers 51 - 53.

II. Zijn terdoodbrenging door steniging, en zijn geduldige, vrome onderworpenheid er aan, vers 54 - 60.

Handelingen 7:1 - 15

Stefanus staat nu voor de vierschaar van de groten raad der natie, beschuldigd van Godslastering. Wat de getuigen onder ede tegen hem verklaarden hebben wij in het vorige hoofdstuk gezien, nl. dat hij lasterlijke woorden sprak tegen Mozes en God, want hij sprak tegen deze heilige plaats en tegen de wet. Hier nu I. Roept de hogepriester hem op om zich te verantwoorden, vers

1. Hij was de voorzitter en als zodanig, de mond van het hof, en zo zegt hij nu: "Gij gevangene voor de balie, gij hoort wat onder ede tegen u ingebracht wordt, wat hebt gij hierop te zeggen? Zijn dan deze dingen alzo? Hebt gij ooit zodanige woorden gesproken? Zo ja, wilt gij ze dan herroepen? Of blijft gij er bij, houdt gij ze vol? Verklaart gij u schuldig of onschuldig?" Hiermede maakte hij een vertoon van billijkheid, maar toch schijnt hij dit met hooghartigheid en laatdunkendheid te hebben gesproken, en in zo verre schijnt hij de zaak reeds vooraf te hebben geoordeeld, want, indien hij zodanige woorden had gesproken, dan zal hij gewis als Godslasteraar veroordeeld worden, wàt hij er ook ter rechtvaardigmaking en verklaring van moge aanvoeren.

II. Hij begint zijn pleidooi ter verdediging, en het is lang, maar door zijn plotseling afbreken juist toen hij tot het voornaamste punt was gekomen, schijnt het, dat het nog veel langer zou geweest zijn, indien zijn vijanden hem hadden toegelaten alles te zeggen wat hij te zeggen had.

In het algemeen kunnen wij opmerken:

1. Dat het uit deze rede blijkt, dat hij een man was, machtig in de Schriften, en daardoor volkomen toegerust voor ieder goed woord en werk. Hij kan geschiedenissen verhalen uit de Schrift, die pasten voor zijn doel, en dat wel zonder dat hij er de Bijbel voor behoeft op te slaan. Hij was vervuld met de Heilige Geest, niet zo zeer om hem nieuwe dingen te openbaren, of hem de verborgen raad Gods te ontsluiten betreffende de Joodse natie en daarmee de tegensprekers te overtuigen, nee, maar om hem de Schriften des Ouden Testaments in de herinnering te brengen, en hem te leren hoe van dezen ter hunner overtuiging gebruik te maken. Zij, die vol zijn van de Heilige Geest, zullen, evenals Stefanus, vol zijn van de Schrift.

2. Dat hij de Schrift aanhaalt naar de vertaling der Zeventigen, waaruit blijkt, dat hij een der Hellenistische Joden was, bij wie deze vertaling in hun synagogen in gebruik was. Zijn volgen van deze vertaling veroorzaakt enige afwijkingen in zijn rede van de oorspronkelijke Hebreeuwse tekst, waarop de rechters van het hof echter geen

aanmerkingen maakten, daar zij wel wisten, hoe hij hiertoe kwam, en dit doet ook niets af van het gezag van de Geest, door welken hij sprak, want die afwijkingen, of veranderingen zijn van geen belang of gewicht. Wij hebben een grondregel: Apices juris non sunt jura - De blote punten van de wet zijn niet de wet zelf.
Deze verzen bevatten een kort begrip van de kerkgeschiedenis, lopende tot aan het einde van het boek Genesis.
Wij hebben te letten op:
A. Zijn inleiding: Gij mannen, broeders en vaders, hoort toe. Hij geeft hun wel geen vleiende, maar toch beleefde titels, waarmee hij zijn verwachting te kennen geeft, dat hij billijk door hen behandeld zal worden. Van mannen, mensen, hoopt hij een menselijke behandeling, en van broeders en vaders hoopt hij, dat zij hem vaderlijk en broederlijk zullen behandelen. Zij zijn gans bereid hem als een afvallige te beschouwen van de Joodse kerk en als een vijand van henzelf. Maar om de weg te bereiden voor hun overtuiging van het tegendeel, richt hij zich tot hen als mannen, broeders en vaders, besluitende om zich als een hunner te achten, hoewel zij hem niet als zodanig wilden beschouwen. Hij verzoekt om hun aandacht. Hoort toe, hoewel hij hun ging zeggen wat zij reeds wisten, verzoekt hij hun toch er naar te luisteren, omdat, hoewel zij het alles wisten, zij het toch niet zonder geestesarbeid zouden weten toe te passen op de zaak, die voor hen gebracht was.

B. Zijn rede zelf, die (wat zij ook aan onoplettende lezers moge toeschijnen) volstrekt geen lange uitweiding is, om zijn hoorders te vermaken met het verhaal ener oude geschiedenis. Nee, het is alles geschikt en gepast, ad rem, ter zake, om hun te tonen, dat God Zijn hart niet zo op de heilige plaats en de wet had gezet, als zij, maar gelijk Hij vele eeuwen voor dat deze heilige plaats gesticht, en de ceremoniële wet gegeven was, een kerk in de wereld had, Hij er ook een zou hebben, als die beiden aan haar einde zouden gekomen zijn. Hij begint met de roeping van Abraham uit Ur der Chaldeeën, waardoor hij door God was afgezonderd om de bewaarder der beloftenis, en de vader der Oud - Testamentische kerk te wezen. Daarvan hebben wij het bericht in Genesis 12:1 en verder., en er wordt naar verwezen in Nehemia 9:7, 8.
Zijn geboorteland was een afgodisch land, het was Mesopotamië, vers 2, het land der Chaldeeën, vers 4. Vandaar bracht God hem in twee reizen - niet te ver op eenmaal, daar Hij tederlijk met hem handelde - eerst uit het land der Chaldeeën naar Haran, een stad, gelegen halverwege tussen dat land en Kanaän, Genesis 11:31, en van daar, toen vijf jaren later zijn vader gestorven was, bracht Hij hem over in dit land Kanaän, waar gij nu in woont. Het schijnt, dat God, toen Hij voor de eerste maal tot Abraham sprak, hem in een zichtbare tentoonspreiding der Goddelijke tegenwoordigheid is verschenen, als de God der heerlijkheid, vers 2, om een omgang, of gemeenschap, met hem vast te stellen. Later heeft Hij die gemeenschap met hem onderhouden en heeft Hij van tijd tot tijd, als de gelegenheid dit vereiste, met hem gesproken, maar zonder die zichtbare verschijning als de God der heerlijkheid.

Naar aanleiding van deze roeping van Abraham kunnen wij opmerken,
Ten eerste: Dat wij God moeten kennen in al onze wegen, en acht moeten geven op de leiding van zijn voorzienigheid, evenals op de wolk - en vuurkolom. Er wordt niet gezegd Abraham ging over, maar, God bracht hem over in dit land, waar gij nu in woont, hij is zijn Leider slechts gevolgd.
Ten tweede. Dat Hij hen, die Hij opneemt in Zijn verbond, onderscheidt van de kinderen dezer wereld: zij worden krachtdadig geroepen uit de staat, uit het land hunner geboorte, zij moeten los zijn van de wereld, leven als boven de wereld met alles wat er in is, zelfs

datgene er in, wat hun het dierbaarst is, en zij moeten op God vertrouwen om het hun te vergoeden in een beter land, dat is het hemelse land, dat Hij hun tonen zal. Gods uitverkorenen moeten Hem volgen met een onbepaald geloof en een volstrekte gehoorzaamheid.

Maar laat ons zien wat dit met de zaak van Stefanus van doen heeft.
1. Zij hadden hem beschuldigd van God te hebben gelasterd en van de kerk te zijn afgevallen. Daarom toont hij hun, dat hij een zoon is van Abraham, en hij hecht er waarde aan te kunnen zeggen: onze vader Abraham, en dat hij een getrouw aanbidder is van de God van Abraham, dien hij daarom de God der heerlijkheid noemt. Hij toont ook aan, dat hij Goddelijke openbaring erkent, inzonderheid die, op welke de Joodse kerk gegrond was.

2. Zij waren er hoogmoedig op, dat zij besneden waren, en daarom toont hij aan, dat Abraham onder Gods leiding was gebracht en in gemeenschap met Hem was gekomen, eer hij besneden was, want die was nog niet voor vers 8. Met dit argument bewijst Paulus dat Abraham gerechtvaardigd was door het geloof, omdat hij gerechtvaardigd was, in de voorhuid zijnde, en zo ook hier.

3. Zij waren zeer ijverig over deze heilige plaats, dat bedoeld kan zijn van geheel het land Kanaän, want het werd het Heilige Land genoemd, Emmanuel's Land, en de verwoesting van het heilige huis bracht die van het heilige land mede. "Gij behoeft daar niet zo hoogmoedig op te wezen", zegt Stefanus, "want:
A. Oorspronkelijk zijt gij uit Ur der Chaldeeën, waar uw vaderen andere goden hebben gediend, Jozua 24:2, en gij waart niet de eerste grondvesters van dit land. Aanschouwt dus de rotssteen, waaruit gij gehouwen zijt, en de holligheid des bornputs, waar gij uit gegraven zijt" (dat is, gelijk daar te dier plaatse op volgt,)" aanschouwt Abraham, ulieder vader, want Ik riep hem, toen hij nog alleen was, Jesaja 51:1, 2, denkt aan de geringheid van uw begin, uwen oorsprong, en hoe gij alles aan de Goddelijke genade zijt verschuldigd, en dan zult gij zien, dat alle roem voor altijd is uitgesloten. Het was God, die de rechtvaardige verwekt heeft van de opgang (of van het Oosten), en hem geroepen heeft op zijn voet, Jesaja 41:2. Maar indien zijn zaad ontaardt, zo laat hen weten, dat God deze heilige plaats kan verderven, en zich een ander volk kan verwekken, want Hij is hun Schuldenaar niet."
B. "God verscheen in zijn heerlijkheid aan Abraham in Mesopotamië, eer hij in Kanaän kwam, ja eer hij nog in Haran woonde, zodat gij niet moet denken, dat Gods bezoeken dit land gelden, nee, Hij, die het zaad der kerk van uit zo ver een land in het Oosten gebracht heeft, kan, zo het Hem behaagt, de vrucht er van brengen naar een ander land, dat even ver is in het Westen."
C. "God heeft zich niet gehaast om hem in dit land te brengen, maar liet hem jaren lang onder weg blijven, waaruit blijkt, dat God Zijn hart niet zo op dit land gezet heeft, als gij uw hart er op gezet hebt, ook is noch zijn eer, noch het geluk van Zijn volk met dit land vereenzelvigd. Het is dus noch Godslastering, noch verraad, te zeggen, dat het verwoest zal worden." De onvaste toestand van Abraham en zijn zaad gedurende vele eeuwen, nadat hij uit Ur der Chaldeeën was geroepen. God heeft voorzeker beloofd, dat Hij hem dit land tot een bezitting geven zou, en zijnen zade na hem, vers 6.

Maar, Ten eerste, hij had nog geen kind, en nog vele jaren daarna niet bij Sara.

Ten tweede. Hij zelf was slechts een vreemdeling en bijwoner in dat land, en God gaf hem geen erfdeel er in, ook niet een voetstap, maar hij was er, als in een vreemd land, waarin hij altijd heen en weer trok, en niets het zijn kon noemen.
Ten derde. Zijn nageslacht is gedurende zeer langen tijd niet in het bezit er van gekomen, na vierhonderd jaren zullen zij komen en Mij dienen in deze plaats, en niet eerder, vers 7.
Ja meer: Ten vierde. Zij zullen met vele moeilijkheden en bezwaren hebben te kampen, eer zij in het bezit van dat land zullen gesteld worden, zij zullen dienstbaar gemaakt worden in een vreemd land en kwalijk behandeld worden, niet als straf voor een bijzondere zonde, zoals hun omzwerving in de woestijn dit geweest is, want nergens vinden wij zo iets vermeld van hun dienstbaarheid in Egypte, maar God had het aldus beschikt, en zo moest het dus zijn. En aan het einde van vier honderd jaren, gerekend van de geboorte van Izaak, zal Ik het volk, dat zij dienen, oordelen, sprak God.
Dit nu leert ons:
1. Dat Gode al zijn werken van te voren bekend zijn. Toen Abraham noch erfdeel, noch erfgenaam had, was hem toch gezegd, dat hij beiden hebben zou, het een land der belofte, de ander een kind der belofte, en zo heeft hij beiden gehad en verkregen door het geloof.
2. Dat Gods beloften wel langzaam, maar zeker en gewis zijn in hare werking, op de bestemden tijd zullen zij vervuld worden, al is het ook niet zo spoedig als wij verwachten. Dat, hoewel het volk van God voor een tijd in kommer en benauwdheid kan zijn, God hen ten laatste zal uitredden, en rekenschap zal eisen van hun verdrukkers, want immers is er een God, die op de aarde richt. Maar laat ons zien hoe dit op de zaak van Stefanus van toepassing is.

A. De Joodse natie, voor welker eer zij zo ijverden, was zeer gering in haren oorsprong. Gelijk hun vader Abraham van uit zijn onbekend bestaan in Ur der Chaldeeën werd gehaald, zo zijn hun stammen en de hoofden er van uit de slavernij in Egypte gehaald, toen zij het minste van alle volken waren, Deuteronomium 7:7. En wat behoeven zij dan zo veel ophef te maken van hun verderf, als zij dit door hun zonde over zich brengen, alsof dit verderf het verderf der wereld was en van al Gods belangen er in? Nee, Hij, die hen uitgeleid heeft uit Egypte, kan er hen weer in brengen. zoals Hij gedreigd heeft te zullen doen, Deuteronomium 28:68, en daar niets bij verliezen, daar Hij uit stenen Abraham kinderen kan verwekken.
B. Hoe langzaam de vervulling naderde van de belofte, gedaan aan Abraham, en de vele schijnbare tegenstrijdigheden, waar hier op gewezen wordt, hetgeen aantoont, dat dit een geestelijke betekenis had, en dat het land, dat voornamelijk bedoeld was, het betere land is, dat is, het hemelse, gelijk de apostel uit dit zelfde argument bewijst en aantoont, dat de patriarchen in het land der belofte hebben gewoond als in een vreemd land, hieruit afleidende, dat zij de stad verwachtten, die fundamenten heeft, Hebr. 11:9, 10. Daarom was het geen Godslastering te zeggen: Jezus zal deze plaats verwoesten, als wij daarbij ook zeggen: "Hij zal ons heenvoeren naar het hemelse Kanaän, en ons daarvan in het bezit stellen, waarvan het aardse Kanaän slechts een type is geweest.
C. De toeneming van het geslacht van Abraham onder Gods genade en de beschikking der Goddelijke Voorzienigheid hen betreffende, waarmee het boek van Genesis in beslag wordt genomen.

Ten eerste. God heeft zich verbonden de God te zijn van Abraham en van zijn zaad, en ten teken hiervan verordineerde Hij, dat hij en zijn mannelijke nakomelingen besneden zouden worden, Genesis 17:9, 10. Hij gaf hem het verbond der besnijdenis, vers 8, dat verbond, waarvan de besnijdenis het zegel was, en toen aan Abraham een zoon geboren werd, heeft hij hem dienovereenkomstig op de achtsten dag besneden, vers 8, waartoe hij

beide door de Goddelijke wet, en zijn deel in de Goddelijke belofte verplicht was, want de besnijdenis verwees naar beiden, een zegel zijnde op het verbond beide van Gods zijde: Ik zal u een algenoegzame God zijn, en van de zijde des mensen: Wandel voor mijn aangezicht, en wees oprecht. En toen nu aldus afdoende gezorgd was voor de verzekerdheid van Abrahams zaad, om een zaad te zijn, dat de Heere dient, begonnen zij te vermenigvuldigen, Izaak gewon Jakob, en Jakob de twaalf patriarchen, of wortelen der onderscheidene stammen.

Ten tweede. Jozef, de lieveling en de zegen van het huis zijns vaders, werd mishandeld door zijn broeders, zij waren nijdig op hem wegens zijn dromen, en verkochten hem om naar Egypte gebracht te worden, zo vroeg reeds beginnen de kinderen Israëls een wrok te koesteren tegen hen, die voortreffelijk waren en boven anderen uitmuntten, waarvan hun vijandschap tegen Christus, die, evenals Jozef, een Nazireeër was onder zijn broederen, een sterk sprekend voorbeeld was.

Ten derde. God erkende Jozef in zijn benauwdheden, en was met hem, Genesis 39:2, 21, door de invloed van Zijn Geest beide op zijn gemoed, hem vertroostende, en op het gemoed van hen, tot wie hij in betrekking stond, door hem gunst te doen vinden in hun ogen. En zo heeft Hij hem ten laatste verlost uit alle zijn verdrukkingen, en Farao maakte hem tot de tweede in het koninkrijk, Psalm 105:20 - 22. Zo is hij niet slechts tot hoog aanzien gekomen onder de Egyptenaren, maar is hij tot een herder en steen Israëls geworden, Genesis 49:24. Ten vierde. Jakob was genoodzaakt af te gaan naar Egypte door een hongersnood, die hem uit Kanaän verdreef, een schaarste, (die een grote beproeving was,) zo groot, dat onze vaderen geen spijs vonden in Kanaän, vers 11. Dat vruchtbare land werd tot een zouten grond. Maar Jakob horende, dat er koren was in Egypte (opgegaard door de wijsheid van zijn eigen zoon), zond hij onze vaderen de eerste maal uit, om koren te kopen. vers 12. En toen zij voor de tweede maal gingen, heeft Jozef, die zich eerst als een vreemde voor hen had gehouden, zich aan hen bekend gemaakt, en het werd aan Farao bericht, dat zij Jozefs' maagschap waren, vers 13, waarop Jozef met Farao's toestemming heenzond en zijn vader Jakob naar Egypte ontbood met zijn ganse geslacht, tot een getal van vijf en zeventig zielen, om aldaar door hem onderhouden te worden, vers 14. In Genesis worden zij gezegd bestaan te hebben uit zeventig zielen, Genesis 46:27.
Maar de Septuaginta maken er vijf en zeventig zielen van, en Stefanus, of Lukas, volgt hun overzetting, zoals in Lukas 3:36, waar Kaïnan is ingelast, die niet in de Hebreeuwse tekst, maar in de Septuaginta wordt vermeld.
"Er zijn in de Schrift drie verschillende opgaven van het getal van Jakobs huisgezin, toen zij in Egypte kwamen, In Genesis 46:26 wordt gezegd: Al de zielen, die met Jakob in Egypte kwamen, uit zijn heup gesproten, uitgenomen de vrouwen van de zonen van Jakob, waren allen zes en zestig zielen", terwijl in het volgende vers, evenals in Deuteronomium 10:22 gezegd wordt, dat zij "zeventig" waren, maar in Handelingen 7:14 zegt Stefanus uitdrukkelijk, dat zij vijf en zeventig waren.

Ten vierde. Om nu deze schijnstrijdigheid op te lossen, moeten wij doen opmerken, dat in elk dezer Schriftuurplaatsen een andere wijze van telling of berekening gevolgd wordt. In de eerste lijst spreekt Mozes alleen van die personen, welke uit Jakobs lendenen zijn voortgekomen, dat is: zijn kinderen en kindskinderen, die met hem naar Egypte gingen, en dezen met uitsluiting van Jakob zelf, en van Jozef met zijn twee zonen, die al in Egypte waren, vormen juist het getal zes en zestig, terwijl dit getal, als Jakob zelf met Jozef en zijn twee zonen, Efraïm en Manasse, die wel te voren reeds in Egypte waren,

maar er slechts als vreemdelingen hebben geleefd, en hun oorsprong van het land Kanaän hadden, gerekend kunnen worden, alsof zij met Jakob in Egypte waren gekomen, dan juist zeventig wordt. Het verschil tussen Mozes en Stefanus is ietwat moeilijker op te lossen, maar toch - als wij veronderstellen, dat Stefanus het eerste getal van Mozes volgt, nl. zes en zestig, waarbij Jakob, Jozef en zijn twee zonen niet meegerekend zijn, maar waar hij dan slechts negen van de vrouwen zijner zonen bij optelt, want de vrouw van Juda was reeds gestorven en Benjamin wordt verondersteld nog ongehuwd te zijn, en Jozefs huisvrouw niet meegerekend wordt, als deze negen vrouwen, zeg ik, die, hoewel niet van Jakobs bloed waren, toch tot zijn gezin behoorden, en tot Jozefs maagschap, - dat juist de uitdrukking is, door Stefanus gebruikt - gevoegd worden bij de zes en zestig anderen, dan komen wij tot dit juiste getal van vijf en zeventig."

Ten vijfde. Jakob en zijn zonen sterven in Egypte, vers 15, maar werden overgevoerd om in Kanaän begraven te worden, vers 16. Hier komt ons nu een grote moeilijkheid voor: er wordt gezegd: zij werden overgebracht naar Sichem, terwijl toch Jakob niet in Sichem, maar nabij Hebron in de spelonk van Machpela begraven werd, waar ook Abraham en Izaak begraven zijn, Genesis 50:13. Jozefs gebeente werd wel in Sichem begraven, Jozua 24:32, en hieruit blijkt (hoewel er in de geschiedenis geen melding van is gemaakt,) dat de beenderen van al de andere patriarchen met de zijnen overgebracht werden, daar ieder hunner hetzelfde bevel hieromtrent had gegeven als hij, en het is van hen, en niet van Jakob, dat dit verstaan moet worden. Maar het graf te Sichem was door Jakob gekocht, Genesis 33:19, en daarnaar wordt het beschreven, Jozua 24: 3

2. Hoe wordt dan nu hier gezegd, dat het gekocht werd door Abraham? Dr. Whitby geeft een voldoende oplossing van deze moeilijkheid. Hij zegt: Jakob ging af naar Egypte en stierf, hij en onze vaders, en (onze vaders) werden overgebracht naar Sichem, en hij, dat is Jakob, werd gelegd in het graf, dat Abraham voor een som geld gekocht had, Genesis 23. (Of, zij werden daar gelegd, dat is: Abraham, Izaak en Jakob.) En zij, namelijk de andere patriarchen, werden begraven in het graf, gekocht van de zonen van Hemor, de vader van Sichem, Laat ons nu zien hoe Stefanus dit hier te pas brengt.
1. Hij herinnert hen nog aan de geringe oorsprong van de Joodse natie, als een beteugeling van hun hoogmoedig roemen in de heerlijkheid dier natie, en dat het door een wonder van barmhartigheid is geweest, dat zij uit niets opgeheven zijn tot hetgeen zij zijn, van zo klein een getal tot zo groot een volk zijn geworden. Indien zij echter aan deze zo merkwaardige opheffing niet beantwoorden, dan kunnen zij niets anders verwachten dan verwoest, verdelgd te worden. De profeten hebben hen dikwijls herinnerd aan hun uitleiding uit Egypte, als een verzwaring van hun minachting van de wet Gods, en hier wordt het als een verzwaring tegen hen aangevoerd van hun minachting van het Evangelie van Christus.
2. Evenzo herinnert hij hen aan de goddeloosheid van hen, die de patriarchen waren van hun stammen, in hun benijden van hun' broeder Jozef, en hun verkopen van hem naar Egypte, en diezelfde geest werkte nog in hen tegen Christus en zijn dienstknechten.
3. Hun heilig land, waaraan zij met zo buitensporige liefde gehecht waren, bleef nog zeer lang buiten het bezit hunner vaderen, en in dit land kwam hongersnood en grote benauwdheid, laten zij het dus niet vreemd vinden, zo het, nadat het zo langen tijd verontreinigd was door de zonde, ten laatste verwoest zal worden.
4. Het geloof der patriarchen, blijkende in hun begeerte om in het land Kanaän te worden begraven, toont duidelijk aan, dat zij het oog hadden op het hemelse land, en het was de bedoeling van deze Jezus hen daarheen te brengen.

Handelingen 7:16 - 29
Stefanus gaat voort te verhalen:
I. De wonderbare toeneming van het volk van Israël in Egypte. Het was door een wonder der voorzienigheid, dat zij in zo weinig tijds van een huisgezin tot een natie waren aangegroeid.
1. Het was toen de tijd der belofte genaakte, de tijd, toen zij tot een volk geformeerd zouden worden. Gedurende de eerste twee honderd en vijftien jaren na de belofte, gedaan aan Abraham, waren de kinderen des verbonds slechts tot zeventig zielen aangegroeid, maar in de twee honderd en vijftien jaren, die daarop volgden, waren zij tot zes maal honderd duizend strijdbare mannen vermenigvuldigd, de beweging der Goddelijke voorzienigheid is soms het snelst, als zij tot het middenpunt nadert. Laat ons niet ontmoedigd zijn wegens het langzaam voortgaan naar de vervulling van Gods beloften. God weet de tijd uit te kopen, die verloren scheen, en als het jaar der verlosten nabij is, kan Hij in een enkelen dag het dubbele van het werk doen.
2. Het was in Egypte, waar zij verdrukt werden, en waar men hen deed dienen met hardigheid, toen hun het leven zo bitter gemaakt werd, dat zij, naar men zou denken, zouden wensen als kinderloos aangeschreven te worden. En toch huwden zij in het geloof, dat God hen ter bestemder tijd zou bezoeken, en God zegende hen, die Hem aldus eerden, zeggende: Weest vruchtbaar, en vermenigvuldigt. Tijden van lijden zijn voor de kerk dikwijls tijden van toeneming geweest.

II. De buitengewone hardheid, die zij er hadden te verduren, vers 18, 19. Toen de Egyptenaren bemerkten, dat hun aantal toenam, vermeerderden zij hun lasten, waarin Stefanus drie dingen opmerkt.
1. Hun lage ondankbaarheid. Zij werden verdrukt door een anderen koning, die Jozef niet gekend had, dat is, die de goede diensten niet herdacht, door Jozef aan dat volk bewezen, want anders zou hij die niet op zo slechte wijze aan zijn geslacht hebben vergolden. Zij, die goede mensen schaden, zijn zeer ondankbaar, want de Godvruchtigen zijn de zegen van de tijd en van de plaats, waarin zij leven.
2. Hun helse list en staatkunde. Zij gebruikten listigheid tegen ons geslacht. Komaan, zeiden zij, laat ons wijselijk tegen hen handelen, menende zich hierdoor te beveiligen, maar het bleek, dat het een dwaselijk handelen was, want zij hebben er zich slechts toorn door vergaderd. Diegenen vergissen zich grotelijks, die denken wijselijk voor zichzelf te handelen, als zij bedrieglijk en onbarmhartig handelen tegen hun broederen.
3. Hun barbaarse en onmenselijke wreedheid. Ten einde hen gans en al uit te roeien, wierpen zij hun jonge kinderen weg, opdat zij niet zouden voorttelen. Het doden van hun jonge kinderen scheen hun een afdoend middel om een jong opkomend volk te verpletteren. Nu schijnt Stefanus hun dit te zeggen, niet slechts, opdat zij nog meer zouden zien hoe gering hun aanvang was, zeer gepast voorgesteld (wellicht met het oog op het wegwerpen der jonge kinderen in Egypte) door de treurigen toestand van een hulpeloos verworpen kind, Ezechiël 16:4, 5, en hoeveel zij verschuldigd waren aan God voor zijn zorg over hen, die zij zich onwaardig hadden gemaakt, maar ook opdat zij zouden bedenken, dat hetgeen zij nu aan de jeugdige Christelijke kerk deden, even goddeloos en onrechtvaardig was, en bij de uitkomst zou blijken even vruchteloos te zijn, als hetgeen de Egyptenaren tegen de Joodse kerk bij hare opkomst gedaan hebben. "Gij denkt wijselijk te handelen, als gij ons kwalijk handelt, en jonge bekeerden vervolgt, gij doet wat zij gedaan hebben, die de jonge kinderen wegwierpen, maar gij zult bevinden, dat dit doelloos en nutteloos is, Christus' discipelen zullen in weerwil van uw boosaardigheid toenemen en vermenigvuldigen.

III. Het verwekken van Mozes om hun bevrijder te zijn. Stefanus was beschuldigd van lasterlijke woorden te hebben gesproken tegen Mozes. In antwoord op deze beschuldiging maakt hij hier zeer eervolle melding van hem.
1. Mozes werd geboren toen de vervolging van Israël op het hoogst was, vooral in die wreedadige bijzonderheid er van, het vermoorden hunner pasgeboren kinderen, in welken tijd Mozes werd geboren, vers 20, en zodra hij in de wereld kwam, was hij zelf in gevaar (zoals ook onze Heiland in gevaar was te Bethlehem,) om als slachtoffer van dit bloedig edict te vallen. God bereidt de uitredding Zijns volks voor, als hun dag het donkerst, en hun benauwdheid het zwaarst is.
2. Hij was uitnemend schoon. Zodra hij geboren was, begon zijn aangezicht te schitteren, als een gelukkig voorteken van de ere, die God voor hem bestemd had, hij was asteios tooi Theooi - schoon naar God, hij was van de baarmoeder aan geheiligd, en dat maakte hem schoon in Gods ogen: want het is de schoonheid der heiligheid, die in Gods oog van grote waardij is.
3. Hij werd in zijn kindsheid op wondere wijze bewaard, ten eerste, door de zorg zijner liefhebbende ouders, die hem drie maanden opvoedden in hun eigen huis, zo lang als zij durfden, en toen door de gunstige leiding van Gods voorzienigheid, die hem in de armen voerde van de dochter van Farao, die hem opnam, en hem voor zich zelf opvoedde tot een zoon, vers 21, want voor hen, die God voornemens is op bijzondere wijze te gebruiken, zal Hij bijzonder zorg dragen. En heeft Hij aldus het kind Mozes beschermd? Nog veel meer zal Hij de belangen beveiligen van Zijn heilig kind Jezus (zoals Hij genoemd wordt hoofdstuk 4:27) tegen de vijanden, die tegen Hem vergaderd zijn.
4. Hij werd een groot geleerde, vers 2
2. Hij was onderwezen in alle wijsheid der Egyptenaren, die toen vermaard zijn geweest wegens hun letterkunde, handelende inzonderheid over wijsbegeerte, sterrenkunde, en (hetgeen er wellicht toe bijgedragen heeft om hen tot afgoderij te brengen) het beeldschrift. Daar Mozes aan het hof was opgevoed, was hij in de gelegenheid om zijn geest te verrijken door de beste boeken, de beste leermeesters, en de omgang met beschaafde en ontwikkelde lieden, en met hen te spreken over alle kunsten en wetenschappen, waarvoor hij smaak en aanleg had. Maar wij hebben reden te denken, dat hij niet aldus de God zijner vaderen had vergeten, dat hij zich bekend heeft gemaakt met de ongeoorloofde studiën en praktijken van de Egyptische tovenaars, ten minste niet meer dan nodig was om hen te wederleggen en tot zwijgen te brengen. 5. Hij werd eerst staatsminister in Egypte, dat schijnt de betekenis te wezen van de uitdrukking: hij was machtig in woorden en werken. Hoewel hij zich niet vloeiend en gemakkelijk kon uitdrukken, daar hij stotterde, sprak hij toch met een bewonderenswaardig gezond verstand, en, alles wat hij zei, dwong instemming af, daar er kracht van redenering, en daardoor ook van bewijsvoering in lag opgesloten. En in zaken was niemand hem gelijk in kloekmoedigheid, beleid en welslagen. Aldus werd hij door menselijke hulpmiddelen toebereid tot die diensten, waarvoor hij echter zonder Goddelijke verlichting niet volmaaktelijk toegerust kon zijn. Met dit alles nu wil Stefanus doen blijken, dat hij, in weerwil van de boosaardige aantijgingen zijner vervolgers, even hoge en eervolle gedachten koesterde omtrent Mozes, als zij van hem koesterden.

IV. De poging, door Mozes aangewend, om Israël te verlossen, die zij minachtten, en waarmee zij zich niet wilden verenigen. Hierop legt Stefanus groten nadruk, en het dient als sleutel van zijn geschiedenis, Exodus 2:11 - 15, evenals de andere verklaring, die er van gegeven wordt door de apostel, Hebr. 11:24 - 26. Dáár wordt het voorgesteld als een daad van heilige zelfverloochening, hier, als een voorbedachtelijke inleiding tot de openbaren dienst, waartoe hij geroepen was, vers 23. Als hem nu de tijd van veertig jaren

vervuld was, in de bloei zijner jaren, en op de besten tijd voor bevordering aan het hof van Egypte, kwam hem in zijn hart (want God had het er in gegeven) zijn broederen, de kinderen Israëls, te bezoeken, om te zien op wat wijze hij hun van dienst kon zijn, en toonde hij zich als publiek persoon in publieke hoedanigheid.

1. Als Israëls bevrijder. Daarvan gaf hij een voorbeeld in zijn wreken van degene, die overlast leed, en door de Egyptenaar te doden, die hem had mishandeld, vers 24. Ziende, hoe een zijner broederen onrecht leed, werd hij met ontferming bewogen over de lijder, en vervuld van een rechtvaardige verontwaardiging jegens hem, die het onrecht deed, zoals mensen, die een openbare positie bekleden, behoren te gevoelen, en hij wreekte degene, dien overlast geschiedde, en versloeg de Egyptenaar, hetgeen hij, als hij slechts een gewoon particulier was geweest, niet wettig had kunnen doen, maar hij wist, dat zijn opdracht van de hemel hem zou ondersteunen en verdedigen, en hij meende dat zijn broederen (die toch wel enige kennis moesten hebben van de belofte, gedaan aan Abraham, n.l. dat God het volk zou oordelen, dat hen zou verdrukken) zouden verstaan, dat God door zijn hand hun verlossing geven zou, want hij had noch de tegenwoordigheid van geest, noch de lichaamskracht kunnen hebben, om te doen, wat hij gedaan heeft, indien hij niet bekleed ware geweest met zulk een Goddelijke kracht, als waaruit een volmacht Gods bleek. Indien zij slechts de tekenen der tijden hadden verstaan, dan zouden zij dit voor het aanbreken van de dag hunner bevrijding hebben kunnen houden, maar zij hebben het niet verstaan. Zij hebben dit niet voor het oprichten ener banier gehouden, zoals het bedoeld was, en voor het steken van de klaroen, om Mozes als hun bevrijder aan te kondigen.

2. Als Israëls rechter. Daarvan gaf hij reeds de volgenden dag een voorbeeld en bewijs, in zijn aanbieding om het geschil tussen twee twistende Hebreeën bij te leggen, waarmee hij duidelijk aantoonde, dat hij een openbare positie innam, vers 26. Hij werd van hen gezien, daar zij vochten, en, een voorkomen van majesteit en gezag aannemende, drong hij ze tot vrede, en, als hun vorst, hun twist beslechtende, zei hij: Mannen, gij zijt broeders, door geboorte en Godsdienstige belijdenis, waarom doet gij elkaar ongelijk? Want hij bemerkte, dat er (gelijk in de meeste twisten) aan beide zijden schuld was, en dus moet er, om vrede en vriendschap te hebben, wederzijdse toegevendheid en vergeving zijn. Toen Mozes als Israëls bevrijder uit Egypte optrad, versloeg hij de Egyptenaren, en heeft aldus Israël uit hun hand verlost, maar toen hij als Israëls rechter en wetgever optrad, heerste hij over hen met een gouden scepter, niet met de ijzeren roede, hij heeft hen niet verslagen en gedood, toen zij twistten, maar gaf hun voortreffelijke wetten en inzettingen, en richtte tussen hen, als zij met hun zaken, of geschillen tot hem kwamen, Exodus 18:16. Maar de twistende Israëliet, die het meeste ongelijk had, verstiet hem, vers 27. Hij wilde geen bestraffing horen, al was zij ook rechtvaardig, en met zachtheid geuit, maar was terstond bereid hem te trotseren met: Wie heeft u tot een overste en rechter over ons gesteld? Hoogmoedige en twistzieke lieden kunnen geen bestraffing en geen bedwang dulden. Deze Israëlieten wilden liever hun lichaam met hardigheid laten regeren door hun aandrijvers, dan verlost worden, en hun geest laten regeren met verstand door hun bevrijder. Hij, die het onrecht deed, was zo verwoed om de bestraffing, die hem was gegeven, dat hij Mozes de dienst verweet, dien hij zijn volk had bewezen door de Egyptenaar te doden. Wilt gij mij ook ombrengen, zoals gij gisteren de Egyptenaar hebt omgebracht? vers 28. Hem datgene ten laste leggende als een misdaad, met de bedreiging van hem deswege aan te klagen, wat een uitsteken was van de vlag ter uitdaging van de Egyptenaren, en van de banier van liefde en verlossing voor Israël. Hierop vluchtte Mozes naar het land Midian, en deed geen poging meer om Israël te verlossen, dan veertig jaren later. Hij vestigde zich als een vreemdeling in Midian,

huwde, en had twee zonen bij de dochter van Jethro, vers 29. Laat ons nu zien, hoe Stefanus, dit voor zijn zaak te pas brengt.
A. Zij beschuldigden Hem van Mozes te lasteren, dat hij beantwoordt met hun de mishandeling en belediging voor te houden, die hun vaderen Mozes aangedaan hebben, en waarover zij zich behoorden te schamen, en te verootmoedigen, in plaats van, onder voorwendsel van Mozes te eren, twist te zoeken met iemand, die even grote verering voor Mozes had als iemand hunner.
B. Zij vervolgden hem wegens zijn twistgesprek ter verdediging van Christus en Zijn Evangelie, om welke tegen te staan zij Mozes en zijn wet verhieven. "Maar", zegt hij, "ziet wel toe, dat gij hiermede niet doet zoals uw vaderen gedaan hebben, nl. Enen afwijzen en verwerpen, dien God als een Vorst en Zaligmaker over u gesteld heeft. Gij kunt verstaan, zo gij niet moedwillig uw ogen sluit voor het licht, dat God door dezen Jezus u verlossen wil uit erger slavernij, dan die in Egypte. Wacht u van Hem te verstoten, maar neemt Hem aan als een Overste en Rechter over u." "En ziet toe, dat het u hierdoor niet zal vergaan, zoals het uwen vaderen vergaan is, die deswege Rechtvaardig overgelaten werden om in slavernij te sterven, want de verlossing is pas veertig jaren later geschied. En dan zal dit er uit voortkomen: gij verwerpt het Evangelie, en het zal de Heidenen gezonden worden. Gij wilt Christus niet hebben, en gij zult Hem niet hebben, dat zal uw oordeel zijn", Mattheüs 23:38, 39.

Handelingen 7:30 - 41 Stefanus gaat voort met zijn geschiedenis van Mozes, en laat nu iemand oordelen, of dit de woorden zijn van iemand, die Mozes lastert. Nee, er kon op geen meer eervolle wijze van hem gesproken worden. Hier is:

I. Het visioen, dat hij zag van de heerlijkheid Gods in het doornenbos, vers 30. Als veertig jaren vervuld waren, gedurende welken tijd Mozes als levend begraven was in Midian. Hij was nu oud geworden, en naar men zou denken, tot geen dienstwerk meer bekwaam of geschikt, opdat het nu zou blijken, dat, alles wat hij wrocht, het voortbrengsel was van de Goddelijke kracht en de Goddelijke belofte, zo als het bleek, dat Izaak een kind was der belofte, door zijn geboren worden uit ouders, oud en wel bedaagd, wordt hij nu, op tachtigjarigen leeftijd, bekleed met het ere - ambt, waartoe hij was geboren, ter beloning van zijn zelfverloochening, toen hij veertig jaren oud was, Merk op:
1. Waar God hem verschenen is: in de woestijn van de berg Sinaï vers 30. En toen Hij hem aldaar verscheen, was dat heilig land, vers 33, dat door Stefanus opgemerkt wordt als een bestraffing voor hen, die zich verhovaardigden op de tempel, de heiligeplaats, alsof nergens anders dan daar gemeenschap met God verkregen kon worden, terwijl God toch Mozes ontmoette en zich aan Hem openbaarde in een ver afgelegen onbekende plaats in de woestijn van Sinaï. Diegenen bedriegen zich, die denken, dat God aan plaatsen is gebonden j Hij kan Zijn volk in een woestijn brengen, en daar tot hun hart spreken.
2. Hoe Hij hem verscheen: in een vlammend vuur, want onze God is een verterend vuur, en toch werd het doornenbos, waarin dat vuur was, en hoewel het een brandbare stof is, niet verteerd, dat gelijk het de toestand voorstelde van Israël in Egypte, waar zij in het vuur der verdrukking waren en toch niet werden verteerd, wellicht ook beschouwd kan worden als een type van Christus' vleeswording, en de verbinding van de Goddelijke en de menselijke natuur, God, geopenbaard in het vlees, was als de vuurvlam in het doornenbos.
3. Welken indruk dit maakte op Mozes. Hij verwonderde zich over het gezicht, vers 3
1. Het was een verschijnsel, dat al zijn Egyptische geleerdheid niet in staat was voor hem te verklaren. Hij had de nieuwsgierigheid om het te gaan bezien: ik zal mij daarheen

wenden, en zien dat grote gezicht, maar hoe dichter hij naderde, hoe meer hij door verbazing werd aangegrepen, en hij werd zeer bevende, en durfde het niet bezien, want hij bemerkte spoedig, dat het geen vurige meteoor was, maar de Engel des Heeren, en geen andere dan de Engel des Verbonds, de Zone Gods zelf. Dit deed hem sidderen. Stefanus was beschuldigd van lasterlijke woorden te spreken tegen Mozes en God, Hoofdstuk 6:11, als of Mozes een kleine god was, maar hieruit blijkt nu, dat hij een man was van gelijke bewegingen als wij, dat hij inzonderheid ook aan vrees onderhevig is geweest bij de verschijning der Goddelijke majesteit en heerlijkheid.

II. De verklaring, die hij hoorde van het verbond van God, vers 3
2. Een stem des Heeren geschiedde tot hem, want het geloof is uit het gehoor. En die stem luidde: Ik ben de God uwer vaderen, de God Abrahams, en de God Isaak's, en de God Jakobs, en daarom:
1. "Ik ben Dezelfde, die Ik was." Het verbond, dat God enige eeuwen te voren met Abraham gemaakt heeft, was: Ik zal u een God zijn, een algenoegzaam God. "Nu", zegt God, "is dat verbond nog in volle kracht, het is niet te niet gedaan of vergeten, maar Ik ben, gelijk Ik was, de God Abrahams, en thans zal Ik dit doen blijken", want al de gunsten en al de eer, die God aan Israël geschonken en bewezen heeft, waren gegrond op het verbond met Abraham, en zijn er uit voortgevloeid.
2. "Ik zal Dezelfde zijn, die Ik geweest ben." Want indien de dood van Abraham, Izaak en Jakob de verbondsbetrekking tussen God en hen niet kon verbreken (gelijk hieruit blijkt, dat zij er niet door verbroken kon worden) dan kan dit ook niet door iets anders, en dan zal Hij een God wezen:
A. Van hun zielen, die nu afgescheiden zijn van hun lichamen. Onze Heiland heeft hiermede de toekomende staat bewezen, Mattheüs 22:31, 3
2. Abraham is dood, en toch is God nog zijn God, dus leeft Abraham nog. God heeft in deze wereld nooit voor hem gedaan, wat aan de wezenlijke bedoeling en aan de volle strekking van die belofte beantwoordt, dat Hij de God van Abraham zou zijn. En daarom moet het voor hem in de andere wereld gedaan worden. Dit nu is het leven en de onsterfelijkheid, die aan het licht gebracht zijn door het Evangelie, ter volle overtuiging van de Sadduceeën, die het ontkenden. Diegenen dus, die het Evangelie verdedigden, en het trachtten te verbreiden, waren er zo verre vandaan om Mozes te lasteren, dat zij Mozes de grootst mogelijke eer bewezen, evenals aan de heerlijke openbaring van God in het doornenbos.
B. Van hun zaad. God heeft, door zich aldus als de God hunner vaderen te verklaren, zijn goedheid te kennen gegeven voor hun zaad, en dat zij beminden zullen zijn om der vaderen wil, Romeinen 11:28, Deuteronomium 7:8. Nu hebben de predikers van het Evangelie dit verbond gepredikt, de belofte, door God gedaan aan de vaderen, tot welke belofte diegenen van de twaalf geslachten, die volhardden God te dienen, hoopten te komen, Hoofst. 26:6, 7. En zullen zij, onder schijn van de heilige plaats en de wet te beschermen en hoog te houden, het verbond tegenstaan, dat gemaakt was met Abraham en zijn zaad, zijn geestelijk zaad, voordat de wet was gegeven, en lang voordat de heilige plaats gebouwd was? Daar Gods eer en heerlijkheid altijd bevorderd, en ons roemen voor altijd tot zwijgen moet worden gebracht, wil God, dat onze verlossing, onze zaligheid, zij door belofte, en niet door de wet. Dus hebben de Joden, die de Christenen vervolgden onder voorwendsel, dat zij de wet lasterden, zelf de belofte gelasterd, en hun eigen zegeningen, die er in waren opgesloten, verzaakt.

III. De opdracht, die God hem gaf, om Israël uit Egypte te verlossen. De Joden stelden Mozes in mededinging met Christus, en beschuldigden Stefanus van een Godslasteraar te

zijn, omdat hij dit ook niet deed. Maar Stefanus toont hier aan, dat Mozes een voornaam type is geweest van Christus, daar hij Israëls bevrijder was. Toen God zich als de God van Abraham had verklaard, heeft Hij:
1. Mozes geboden een eerbiedige houding aan te nemen: "Ontbind de schoenen van uw voeten. Treed niet in heilige zaken, met lage, koude, gewone denkbeelden. Bewaar uwen voet, Prediker 4:17. Wees niet haastig en roekeloos in uw naderen tot God, treed zachtkens."
2. Stelt Hij Mozes aan tot een zeer gewichtigen dienst. Als hij bereid is bevelen te ontvangen, verkrijgt hij zijn opdracht. Hem wordt gelast aan Farao verlof te vragen voor Israël om uit zijn land te trekken, en om dit verzoek krachtig aan te dringen, vers 34. Merk op, dat God nota neemt van hun lijden en van hun gevoel onder dat lijden: Ik heb duidelijk gezien de mishandeling mijns volks, en Ik heb hun zuchten gehoord. Vol van mededogen let God op de benauwdheid Zijner kerk, en op het zuchten van Zijn verdrukt volk, en hun verlossing komt voort uit Zijn mededogen. Merk ook op Zijn vast besluit om hen te verlossen door de hand van Mozes, Ik ben neergekomen om hen te verlossen. Hoewel God aan alle plaatsen is, schijnt Hij deze uitdrukking: Ik ben neergekomen om hen te verlossen te gebruiken, omdat die verlossing typisch was van hetgeen Christus deed, toen Hij, voor ons mensen, en ter onzer verlossing, neergekomen is van de hemel, Hij, die opgevaren is, is eerst nedergedaald. Mozes is de man, die gebruikt moet worden, kom herwaarts, Ik zal u naar Egypte zenden, en als God hem zendt, zal Hij hem steunen en voorspoedig maken.

IV. Zijn handelen ingevolge deze opdracht, waarin hij een type was van de Messias. En Stefanus wijst hier wederom op de minachting, die zij hem betoond hebben, de beledigingen, die zij hem hebben aangedaan, en hun weigering om hem als een heerser over hen te hebben, hetgeen alles grotelijks strekte, om wat hij deed ter hunner verlossing te verheerlijken.
1. God heeft hem geëerd, dien zij hebben gesmaad, vers 35. Dezen Mozes, welken zij verloochend hadden, wiens vriendelijke aanbiedingen en goede diensten zij met verachting afwezen, zeggende: Wie heeft u tot een overste en rechter gesteld? Het is te veel voor u, gij zoon van Levi, Numeri 16:3, diezelfden Mozes heeft God tot een overste en verlossergezonden door de hand des Engels, die hem verschenen was in het doornenbos. Dit kan verstaan worden, hetzij dat God tot hem zond door de hand des Engels, of, dat hij, door de hand des Engels, die met hem ging, een volkomen verlosser is geworden. Door dit voorbeeld nu wilde Stefanus aan de raad te kennen geven, dat deze Jezus, dien zij nu verloochenden, zoals hun vaderen Mozes verloochend hebben, zeggende: Wie heeft u tot een Profeet en Koning gesteld? Wie heeft u deze macht gegeven? door dezen zelfde God verhoogd is om een Vorst en Zaligmaker te zijn, een Overste en een Verlosser, zoals de apostelen hun korten tijd geleden gezegd hebben, Hoofdstuk 5:30, 31, dat de steen, die van u, de bouwlieden, veracht is, tot een hoofd des hoeks is geworden, Hoofdstuk 4:11.
2. Door hem heeft God hun gunst betoond, en hij was zeer ijverig om hen te dienen, hoewel zij hem verworpen hadden. God zou hun Rechtvaardig zijn dienst hebben kunnen ontzeggen, en hij zou Rechtvaardig hebben kunnen weigeren hen te dienen, maar het is alles vergeten, het wordt hun niet eens verweten, vers 36. Niettegenstaande dit alles, heeft hij hen uitgeleid, doende wonderen en tekenen in het land van Egypte, die later voortgezet werden ter voltooiing van hun bevrijding, naar dat de toestand het vereiste, in de Rode Zee, en in de woestijn, veertig jaren. Het is zo verre van hem Mozes te lasteren, dat hij hem bewondert als een heerlijk werktuig in de hand Gods ter formering van de Oud - Testamentische kerk. Maar het doet volstrekt niets af aan zijn rechtmatige ere, om

te zeggen, dat hij slechts een werktuig was, en dat hij overtroffen wordt door dezen Jezus. Hij moedigt deze Joden aan om zich met dien Jezus te verenigen, onder Zijn invloed te komen, vertrouwende, dat zij in zijn gunst aangenomen zullen worden, en nut en voordeel van Hem zullen ontvangen, zoals het volk van Israël verlost werd door Mozes, hoewel zij hem eens verworpen hadden.

V. Zijn profetie van Christus en zijn genade, vers 37. Hij was niet slechts een type van Christus, (velen zijn dit geweest, zonder dat zij wellicht Zijn dag voorzien hebben.) Maar Mozes heeft van Hem gesproken, vers 37. Deze is die Mozes, die tot de kinderen Israëls gezegd heeft: De Heere, uw God, zal u een Profeet verwekken uit uw broederen. Daarvan wordt gesproken als van een der grootste eerbewijzen, die God hem heeft aangedaan (ja als die, welke alle anderen overtrof) dat Hij door hem de kinderen Israëls kennis gaf van de groten Profeet, die in de wereld komen zou, dat hij hun verwachting van Hem opwekte en hun de verplichting oplegde om Hem te ontvangen en aan te nemen. Als er gesproken wordt van hun uitleiding door hem uit Egypte, dan geschiedt het met een nadruk van eerbewijs: Deze is die Mozes! Exodus 6:26. En zo ook hier: Deze is die Mozes! Nu strookte dit volkomen met Stefanus' doel, door te verzekeren, dat Jezus de zeden der ceremoniële wet zou veranderen, was hij er zo ver vandaan Mozes te lasteren, dat hij hem in werkelijkheid de grootst mogelijke eer aandeed, door aan te tonen, hoe de profetie van Mozes vervuld was, hetgeen zo duidelijk was, dat, gelijk Christus zelf tot hen gezegd had, indien zij Mozes geloofden, zij ook Hem zouden geloven, Johannes 5:46.
1. Mozes heeft hun in de naam van God gezegd, dat er een Profeet onder hen verwekt zou worden, een uit hun eigen natie, die hem gelijk zou wezen, Deuteronomium 18:15, 18, een Overste en een Verlosser, een Rechter en een Wetgever, evenals hij, die dus de macht en het gezag zou hebben, om de zeden te veranderen, die hij had overgeleverd, en, als de Middelaar eens beteren verbonds, dat in betere beloften bevestigd is.
2. Hij beveelt hun aan dien Profeet te horen, zijn voorschriften aan te nemen, de veranderingen toe te laten, die Hij in hun zeden zou maken, en zich in alles aan Hem te onderwerpen. En dit zal de grootste ere zijn, die gij Mozes en zijn wet kunt bewijzen, die gezegd heeft: naar hem zult gij horen, en die gekomen is, om getuige te zijn van de herhaling van dat bevel door een stem uit de hemel bij Christus' verheerlijking op de berg, toen hij door zijn zwijgen zijn instemming er mede te kennen gaf, Mattheüs 17:5.

VI. De uitnemende diensten, welke Mozes het volk van Israël bleef bewijzen, nadat hij het middel geweest was om hen uit te voeren uit Egypte, vers 38. En ook hierin was hij een type van Christus, die hem echter in zover overtreft, dat het geen lastering is te zeggen: "Hij heeft macht, om de zeden te veranderen, die Mozes overgeleverd heeft." Het was Mozes' ere:
1. Dat hij in de kerk der woestijn was, al de zaken er van heeft hij veertig jaren lang bestuurd, hij was koning in Jeshurun, Deuteronomium 33:5. Het leger van Israël wordt hier genoemd: de vergadering - of de kerk - in de woestijn, want het was een heilig gezelschap, tot een lichaam, een maatschappij, gemaakt door een Goddelijke handvest, onder een Goddelijke openbaring. De kerk in de woestijn was een kerk, hoewel nog niet volkomen geformeerd, zoals zij zijn zou, toen zij in Kanaän kwam' maar ieder deed wat al in zijn ogen recht was, Deuteronomium, 12:8, 9. Het was Mozes' ere, dat hij in die kerk was, en menigmaal is zij door Mozes' voorbede bewaard gebleven van verdelgd te worden. Maar Christus is de Voorzitter en Leidsman van een voortreffelijker en heerlijker kerk, dan die in de woestijn geweest is, en Hij is er meer in, als het leven en de ziel er van, dan Mozes in die der woestijn geweest kon zijn.

2. Dat hij met de Engel was, die tot hem sprak op de berg Sinaï, en met onze vaderen. Hij was twee maal gedurende veertig dagen op de heiligen berg met de Engel des verbonds, Michael onzen Vorst. Mozes heeft van aangezicht tot aangezicht met God gesproken, maar nooit is hij in Zijn schoot geweest, zoals Christus van eeuwigheid af geweest is. Of wel, deze woorden kunnen aldus genomen worden: Mozes was in de kerk in de woestijn, maar het was met de Engel, die tot hem sprak op de berg Sinaï, dat is: in het brandende doornenbos, want dit wordt gezegd in de woestijn van de berg Sinaï geweest te zijn, vers 30. Die Engel is voor hem heengegaan, was hem ten Gids, anders zou hij Israëls leidsman niet hebben kunnen wezen. Daarvan spreekt God, Exodus 23:20, Ik zal een Engel voor uw aangezicht zenden, en Exodus 33:2. Zie ook Numeri 20:16. Hij was in de kerk met de engel, zonder wie hij de kerk niet had kunnen dienen, maar Christus is zelf die Engel, die met de kerk in de woestijn geweest is, en dus heeft Hij macht en gezag boven Mozes.

3. Dat hij de levende woorden ontving, om ons die te geven, niet slechts de tien geboden, maar ook de andere instructies, als de Heere sprak tot Mozes, zeggende: Spreek tot de kinderen Israëls. De woorden Gods zijn levende woorden, zeker en onfeilbaar, en van onbetwistbaar gezag en verplichting. Zij moeten geraadpleegd worden als orakelen, of Godsspraken, en alle onze geschillen moeten er door beslist worden. Het zijn levende woorden, want het zijn de woorden van de levenden God, niet van de stomme, dode afgoden der Heidenen, het woord, dat God spreekt, is geest en leven, niet alsof de wet van Mozes leven kon geven, maar zij toonde de weg ten leven: Wilt gij in het leven ingaan, onderhoud de geboden. Mozes heeft ze van God ontvangen, en heeft aan het volk niets anders als Godsspraak overgeleverd, dan hetgeen hij eerst van God had ontvangen. De levende woorden, die hij van God ontving, heeft hij getrouwelijk aan het volk gegeven, om opgemerkt en bewaard te worden. Het was het voornaamste voorrecht der Joden, dat hun de woorden Gods waren toevertrouwd, en het was door de hand van Mozes, dat zij hun werden overgegeven. Gelijk Mozes hun niet dat brood heeft gegeven, zo heeft hij hun ook niet die wet uit de hemel gegeven, Johannes 6:32, maar God heeft hun haar gegeven, en Hij, die hun door Zijn knecht Mozes die zeden heeft gegeven, zou ongetwijfeld, als Hem dit behaagde, die zeden door Zijn Zoon Jezus kunnen veranderen, die meer levende woorden ontvangen heeft om ons te geven, dan Mozes.

VII. De minachting, die daarna, en in weerwil hiervan, hem door het volk werd betoond. Zij, die Stefanus ten laste leggen tegen Mozes te hebben gesproken, zouden goed doen met te verantwoorden wat hun eigen voorouders hebben gedaan, en - zij treden in hun voetstappen.

1. Zij wilden hem niet gehoorzaam zijn, maar zij verwierpen hem, vers 39. Zij murmureerden tegen hem, rebelleerden tegen hem, weigerden zijn bevelen te gehoorzamen, en waren soms bereid hem te stenigen. Mozes heeft hun in waarheid een voortreffelijke wet gegeven, maar er is uit gebleken, dat zij nimmermeer degenen kon heiligen, die daar toegaan, Hebr. 10:1, want met hun harten zijn zij naar Egypte wedergekeerd, en gaven de voorkeur aan hun knoflook en uien aldaar, boven het manna, dat zij onder de leiding van Mozes hadden, of de melk en honing, waarop zij hoopten in Kanaän. Hun verborgen misnoegen tegen Mozes, en hun neiging voor Egypte waren in werkelijkheid een terugkeren naar Egypte, zij zijn er wedergekeerd in hun hart. Velen, die voorgeven naar Kanaän te gaan, door een schijn op te houden van de Godsdienst te belijden, keren op hetzelfde ogenblik in hun hart terug naar Egypte, zoals de vrouw van Lot naar Sodom, en zij zullen als deserteurs worden behandeld, want God ziet het hart aan. Indien nu de zeden, die Mozes hun overgeleverd heeft, niet hebben vermocht hen te

veranderen. verwondert u dan niet, dat Christus komt om de zeden te veranderen, en een meer geestelijke wijze van aanbidding in te voeren.

2. Zij maakten een gouden kalf, dat, behalve de belediging. die er aan God mede aangedaan werd, ook een grote smaad was voor Mozes, want het was om die overweging, dat zij het kalf maakten: want wat dezen Mozes aangaat, die ons uit het land van Egypte geleid heeft, wij weten niet wat hem geschied is, daarom maak ons goden van goud, alsof een kalf het ontbreken van Mozes kon vergoeden, en in staat was om voor hen uit te gaan naar het Beloofde Land. Zo hebben zij dan een kalf gemaakt in de dagen, toen hun de wet was gegeven, en brachten offerande tot de afgod, en verheugden zich in de werken hunner handen. Zo trots waren zij op hun nieuwen god, dat zij neder zaten om te eten en te drinken, en daarna opstonden om te spelen! Uit dit alles blijkt, dat er zeer veel was, dat de wet niet doen kon, dewijl zij door het vlees krachteloos was. Het was dus nodig, dat deze wet vervolmaakt zou worden door een betere hand, en hij was geen lasteraar tegen Mozes, die zei, dat Christus dit gedaan heeft.

Handelingen 7:42 - 50
Wij hebben twee dingen in deze verzen.
I. Stefanus verwijt hun de afgoderij hunner vaderen, waaraan God hen heeft overgegeven als straf voor hun vroegtijdige verzaking van Hem in hun aanbidding van het gouden kalf, en het was de treurigste straf voor die zonde, evenals van de afgoderij van de Heidenwereld, dat God hen heeft overgegeven in een verkeerden zin. Toen Israël vergezeld was met de afgoden, vergezeld met het gouden kalf, en niet lang daarna met Baäl - Peor, zei God: Laat hen varen, laten zij voortgaan, vers 42, toen keerde God zich en gaf hen over, dat zij het heir des hemels dienden. Hij heeft hen bijzonder gewaarschuwd, dat zij het niet zouden doen, en gaf hun de redenen op waarom zij het niet moesten doen, maar toen zij er hun zinnen op hadden gezet, heeft Hij hen overgegeven in het goeddunken huns harten, onthield Hij hun zijn weerhoudende genade, en toen wandelden zij naar hun eigen raad, en waren zo ergerlijk verzot op hun afgoden, als nooit enig volk geweest is. Vergelijk Deuteronomium 4:19 met Jeremia 8:
2. Hiertoe haalt hij de Schriftuurplaats Amos 5:25 aan. Want het was minder verbitterend voor hen, om hun door een Oud-Testamentische profeet hun aard en karakter te laten voorhouden, en hun oordeel aan te laten zeggen. Deze profeet bestraft hen:
1. Wegens hun niet offeren aan hun eigen God in de woestijn, vers 42, Hebt gij ook slachtofferen en offeranden Mij geofferd, veertig jaren in de woestijn? Nee, gedurende al dien tijd was dit nagelaten, zij hebben na het tweede jaar niet eens het pascha gehouden. Het was Gods toegevendheid voor hen, dat Hij er gedurende hun ongevestigden staat niet op aandrong. Maar laten zij dan nu bedenken, hoe slecht zij Hem dit vergolden hebben door offeranden te offeren aan afgoden, als God hen vrij stelde van er Hem te offeren. Dit is ook een bestraffing van hun ijver voor de zeden, die Mozes hun overgeleverd heeft, en hun vrees van ze veranderd te zien door dezen Jezus, dat zij, terstond nadat zij hun overgeleverd waren, ze veertig jaren lang als nutteloze zaken in onbruik lieten.

2. Wegens hun offeren aan andere goden, toen zij in Kanaän kwamen, vers 43. Gij hebt opgenomen de tabernakel Molochs. Moloch was de afgod van de kinderen Ammons, waaraan zij op barbaarse wijze hun eigen kinderen opofferden, dat zij niet konden doen zonder smart en afgrijzen voor hen zelf en voor hun gezin, toch zijn zij tot die onnatuurlijke afgoderij vervallen, toen God hen overgaf, dat zij het heir des hemels dienden, zie 2 Kronieken 28:3. Het was voorzeker de ergste begoocheling, waar ooit een volk aan overgegeven was, en het grootste voorbeeld van de macht van Satan in de

kinderen der ongehoorzaamheid, en daarom wordt hier met zoveel nadruk gezegd: ja, gij hebt opgenomen de tabernakel Molochs, zelfs daaraan hebt gij u onderworpen, en de aanbidding van het gesternte uws gods Remfan. Sommigen denken, dat het de maan betekent, zoals Moloch de zon betekent, anderen houden het voor Saturnus, want in de Syrische en Perzische talen is die planeet Remfan genoemd. De Septuaginta stelt het voor Kijun, als een naam, die meer algemeen bekend is. Zij hadden beelden, die de ster voorstelden, zoals de zilveren tempeltjes voor Diana, hier genoemd, de afbeeldingen, die zij gemaakt hebben om die te aanbidden.
Dr. Lightfoot denkt, dat zij afbeeldingen hadden, die de gehelen sterrenhemel voorstelden met al de constellaties en de planeten, en dezen worden Remfan genoemd "de hoge voorstelling", zoals de hemelglobe. Een armzalig ding om er een afgod van te maken, en toch nog beter dan een gouden kalf! Deswege nu komt de bedreiging: Ik zal u overvoeren op geen zijde van Babylonië. In Amos is het boven Damascus, bedoelende naar Babylon, het land van het Noorden. Maar Stefanus verandert dit met het oog op de gevangenschap der tien stammen, die weggevoerd werden in Assyrië aan de rivier Gozan en in de steden der Meden, 2 Koningen 17:6. Laat het hun dus niet vreemd toeschijnen, om van de verwoesting dier plaats te horen, want zij hadden het menigmaal gehoord van de profeten van het Oude Testament, welke door niemand deswege als lasteraars aangeklaagd werden dan door de slechte heersers. Bij de bespreking van Jeremia's zaak werd opgemerkt, dat Micha niet ter verantwoording werd geroepen, hoewel hij geprofeteerd had: Sion zal als een akker geploegd worden, Jeremia 26:18, 19.

II. Hij beantwoordt inzonderheid de beschuldiging, die tegen hem was ingebracht met betrekking tot de tempel: hij houdt niet op lasterlijke woorden te spreken tegen deze heilige plaats, vers 44 - 50. Hij werd in staat van beschuldiging gesteld, omdat hij gezegd had, dat Jezus deze heilige plaats zal verwoesten. "En gesteld eens, dat ik dit gezegd heb", zegt Stefanus, "de heerlijkheid van de heiligen God is niet verbonden aan de heerlijkheid van deze heilige plaats, zij kan onaangetast blijven, al is het ook, dat die heilige plaats in het stof wordt gelegd", want:
1. Het was niet voordat onze vaderen in de woestijn kwamen, op hun weg naar Kanaän, dat zij een bepaalde plaats ter Godsverering hadden, en toch hebben de aartsvaders eeuwen te voren God op Hem welbehaaglijke wijze aangebeden bij de altaren, welke zij bij hun tenten in de open lucht hadden opgericht - subdio, en Hij, die zonder een heilige plaats aangebeden werd in de eerste, en beste, en reinste tijden der Oud - Testamentische kerk, kan en zal aldus aangebeden worden, als deze heilige plaats verwoest zal wezen, zonder enige vermindering van zijn eer en heerlijkheid.
2. De heilige plaats was in het eerst slechts een tabernakel, gering, en beweegbaar, en niet bestemd om bestendigd te worden. Waarom zou dan deze heilige plaats, al is zij ook van steen gebouwd, niet op betamelijke wijze tot haar einde gebracht kunnen worden, om plaats te maken voor iets beters, evengoed als dit met die andere geschiedde, welke van gordijnen geformeerd was? Gelijk het geen oneer, maar een ere was, voor God, dat de tabernakel plaats heeft gemaakt voor de tempel, zo is het ook nu, dat de stoffelijke tempel plaats maakt voor de geestelijken tempel, en zo zal het zijn, als ten laatste de geestelijke tempel plaats maakt voor de eeuwigen tempel.

3. Die tabernakel was een tabernakel der getuigenis, een afbeelding voor dien tegenwoordige tijd, Hebr. 9:9, een schaduw der toekomende goederen, van de waren tabernakel, welken de Heere heeft opgericht, en geen mens, Hebr. 8:2. Het was de heerlijkheid, beide van de tabernakel en van de tempel, dat zij opgericht waren als een getuigenis van dien tempel Gods, die in de laatste dagen in de hemel geopend zal worden,

Openbaring 11:10, en van Christus' tabernakelen op aarde (zoals het woord is in Johannes 1:14) en van de tempel van Zijn lichaam.

4. Die tabernakel was geformeerd, zoals God het geordineerd had, en naar de wijze, die aan Mozes op de berg getoond was, hetgeen duidelijk te kennen geeft, dat hij een schaduw was van toekomende goederen, zijn oprichting hemels zijnde, was ook zijn betekenis en strekking hemels, en daarom was het geen verkleining van zijn heerlijkheid te zeggen, dat deze tempel, met handen gemaakt, verwoest zal worden, ten einde een anderen te bouwen, die niet met handen gemaakt is, hetgeen de misdaad was van Christus, Markus 14:58, en van Stefanus.

5. Die tabernakel was het eerst opgericht in de woestijn, hij is niet ontstaan in uw land, (waaraan gij hem voor eeuwig verbonden waant,) maar werd in de volgende eeuw door onze vaderen, die kwamen na hen, welke hem het eerst hadden opgericht, gebracht in de bezitting der Heidenen, het land Kanaän, dat gedurende langen tijd in het bezit was geweest van de ten verderve gewijde volken, die God verdreven heeft van het aangezicht onzer vaderen. En waarom zou God zijn geestelijken tempel niet kunnen oprichten, zoals Hij de stoffelijken tabernakel had opgericht in de landen, die de Heidenen bezaten? Die tabernakel werd gebracht door hen, die met Jezus, dat is: Jozua, gekomen zijn. Ik ben van mening, dat duidelijkheidshalve, en om vergissing te voorkomen, die naam hier, zowel als in Hebr. 4:8, aldus gelezen moet worden. Doch in deze vermelding hier van Jozua - in het Grieks Jezus, kan een stilzwijgende aanduiding zijn, dat, gelijk de Oud - Testamentische Jozua dezen typischen tabernakel in het land gebracht heeft, de Nieuw - Testamentische Jozua de waren tabernakel in het bezit der Heidenen brengen zou.

6. Die tabernakel is eeuwen lang in stand gebleven, tot de dagen David's toe, meer dan vier honderd jaren dus, eer er aan gedacht werd om een tempel te bouwen, vers 45. David, voor God genade gevonden hebbende, heeft wel ook nog deze gunst begeerd, voor God een huis te mogen bouwen, een woonstede te vinden voor de God Jakobs, een blijvenden tabernakel, voor de Shechina, of het teken van Gods tegenwoordigheid. Zij, die voor God genade vinden, behoren zich te beijveren om de belangen Zijns koninkrijks onder de mensen te bevorderen.

7. God had zo weinig Zijn hart gezet op een tempel, of op zulk een heilige plaats, als waarvoor zij zo ijverden, dat, toen David begeerde er een te bouwen, hem dit verboden werd. God had daar geen haast mede, zoals Hij tot David zei, 2 Samuel 7:7, en daarom was hij het niet, maar zijn zoon Salomo, die enige jaren later, Hem een huis bouwde. David heeft al die liefelijke gemeenschap met God gesmaakt in de openbaren eredienst, waarvan wij lezen in de Psalm en, voordat er een tempel gebouwd was.

8. God heeft dikwijls verklaard, dat tempelen met handen gemaakt, zijn verlustiging niet waren, noch dat zij iets aan de volkomenheid Zijner rust en Zijner blijdschap konden toedoen. Toen Salomo de tempel inwijdde, erkende hij, dat God niet woont in tempelen met handen gemaakt, Hij heeft ze niet nodig, wordt er niet door beweldadigd, kan er niet toe beperkt worden. De gehele wereld is Zijn tempel, waarin Hij alomtegenwoordig is, en die Hij vervult met zijn heerlijkheid, welke behoefte heeft Hij dan aan een tempel, om er zich in te openbaren? De voorgewende goden der Heidenen hadden wel tempels nodig met handen gemaakt, want zij waren goden, met handen gemaakt, vers 41, en zij hadden geen andere plaats om er zich in te openbaren, dan hun eigen tempels, maar de enig ware en levende God heeft geen tempel nodig, want de hemel is Zijn troon, waar Hij rust, en de

aarde is zijn voetbank, waarover Hij regeert, vers 49, 50, en daarom: Hoedanig huis zult gij Mij bouwen, dat vergeleken kan worden met hetgeen Ik reeds heb? Of welke is de plaats Mijner rust? Welke behoefte heb Ik aan een huis, hetzij om er in te rusten, of er Mij zelf in te tonen? Heeft niet mijn hand alle deze dingen gemaakt? En dezen tonen zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid, Romeinen 1:20, zij tonen zich aan geheel het mensdom, opdat diegenen niet te verontschuldigen zouden zijn, die andere goden aanbidden. En gelijk de wereld aldus Gods tempel is, waarin Hij is geopenbaard, zo is hij ook Gods tempel, waarin Hij aangebeden wil worden. Gelijk de aarde vol is van zijn heerlijkheid, en daarom Zijn tempel is, Jesaja 6:3, zo is ook de aarde, of zal zij zijn, vol van Zijn lof, Habakuk 3:3, en alle einden der aarde zullen Hem vrezen, Psalm 67:8, te dien opzichte is zij Zijn tempel.
Het was dus volstrekt geen blaam, die op deze heilige plaats werd geworpen - al houden zij dit er ook voor - om te zeggen: Jezus zal dezen tempel verwoesten, en een anderen oprichten, waarin alle volken zullen toegelaten worden, Hoofdstuk 16, 16, 17. En het kon niet vreemd schijnen aan hen, die nadachten over de Schriftuurplaats, door Stefanus hier aangehaald, Jesaja 66:1 - 3, die, gelijk zij sprak van Gods - vergelijkenderwijze - minachting voor het uitwendige deel van Zijn eredienst, ook duidelijk de verwerping voorzegt van de ongelovige Joden, en het welkom in de kerk aan de Heidenen, die verslagen van geest zijn.

Handelingen 7:50 - 53
Stefanus ging in zijn rede voort met aan te tonen, dat evenals de tempel, ook de tempeldienst tot een einde zal komen en dat het de heerlijkheid zal zijn van beiden om plaats te maken voor die aanbidding van de Vader in geest en waarheid, die ingesteld zou worden in het koninkrijk van des Messias, ontdaan van de pralende ceremoniën der oude wet. En nu ging hij van alles wat hij gezegd had de toepassing maken voor zijn tegenwoordig doel, maar hij bemerkte, dat zij het niet konden dulden, zij konden de geschiedenis van het Oude - Testament niet geduldig aanhoren, (het was een wetenschap, waarmee zij zelf zich bezig hielden) maar als Stefanus hun gaat zeggen, dat aan hun macht en tirannie een einde gemaakt moest worden, en dat de kerk geregeerd moet worden door een geest van heiligheid en liefde en hemelsgezindheid, willen zij niet eens meer naar hem luisteren. Waarschijnlijk heeft hij dit bemerkt, en dat zij hem het zwijgen gingen opleggen, en daarom breekt hij plotseling zijn rede af, en door dien geest van wijsheid, kloekmoedigheid en kracht, waarmee hij was vervuld, bestraft hij scherp zijn vervolgers, en toont hen in hun waar karakter, want indien zij het getuigenis van het Evangelie niet willen toelaten, dan zal het een getuigenis tegen hen worden.

I. Evenals hun vaderen waren zij hardnekkig en eigenzinnig, en wilden de verschillende methodes, door God aangewend om hen tot inkeer te brengen en te verbeteren, niet op zich laten inwerken, zij waren als hun vaderen, onaandoenlijk voor het woord Gods en voor de leidingen van zijn voorzienigheid.
I. Zij waren hardnekkig, vers 51, zij wilden hun nek niet buigen onder het lichte en zachte juk van Gods bestuur, maar waren als een ongewend kalf, of, zij wilden het hoofd niet buigen, nee, zelfs voor God niet, wilden zich niet voor Hem verootmoedigen. De harde nek is gelijk aan het harde hart, halsstarrig en weerspannig, niet willende toegeven - de algemene karaktertrek der Joodse natie, Exodus 32:9, 33:3, 5, 34:9, Deuteronomium 9:6 13, 31:27, Ezechiël 2:4. 2, Zij waren onbesneden van hart en oren, hun harten en hun oren waren Gode niet gewijd, zoals het lichaam des volks in belijdenis Gode gewijd was door het teken der besnijdenis. "In naam en naar de schijn zijt gij besneden Joden, maar in hart en oren zijt gij nog onbesneden Heidenen, en gij betoont voor het gezag van uwen God

niet meer eerbied dan zij, Jeremia 9:26. "Gij zijt onder de macht van bederf en begeerlijkheden, die gij niet gedood hebt, die uw oren toestoppen voor de stem van God, en uw harten verharden tegen hetgeen zowel hoognodig als zeer liefelijk is." Zij hadden niet de besnijdenis, die zonder handen geschiedt, in de uittrekking van het lichaam der zonden des vleses, Colossenzen 2:11.

II. Zij waren, evenals hun vaderen, niet alleen niet onder de invloed van de methodes, die God aanwendde, om hen te verbeteren, maar zij waren er in woede tegen ontstoken: Gij wederstaat altijd de Heilige Geest.
1. Zij weerstonden de Heilige Geest, die tot hen sprak door de profeten, die zij tegenstonden en tegenspraken, haatten en bespotten. Dit schijnt naar de daarop volgende verklaring, inzonderheid hier bedoeld: Wie van de profeten hebben uw vaderen niet vervolgd? In hun vervolgen en tot zwijgen brengen van hen, die door de ingeving des Heilige Geestes hebben gesproken, hebben zij de Heilige Geest weerstaan. Hun vaderen weerstonden de Heilige Geest in de profeten, die God hun verwekt had, en hetzelfde deden zij in Christus' apostelen en dienstknechten, die spraken door dezelfden Geest, en een grotere mate van zijn gaven hadden ontvangen dan de profeten van het Oude Testament, en nog meer weerstaan werden.
2. Zij weerstonden de Heilige Geest, die met hen twistte door hun eigen geweten, aan welks overtuiging en vermaningen zij zich niet wilden onderwerpen. Gods Geest twistte met hen zoals met de oude wereld, maar te vergeefs, zij weerstonden Hem, hielden het met hun bederf tegen hun overtuigingen, en rebelleerden tegen het licht. Er is in onze zondige harten datgene, hetwelk altijd de Heilige Geest wederstaat, een vlees, dat begeert tegen de Geest, en strijdt tegen zijn bewegingen, maar in de harten van Gods uitverkorenen is, als de volheid des tijds gekomen is, deze weerstand overwonnen, en, na een worsteling is de troon van Christus opgericht in de ziel, en alle overlegging, die zich verheft tegen de kennis van God, is gevangen geleid tot de gehoorzaamheid van Christus, 2 Corinthiërs 10:4, 5. Die genade dus, welke deze verandering teweegbrengt, zou veeleer overwinnende dan onweerstaanbare genade genoemd kunnen worden.

II. Zij, evenals hun vaderen, vervolgden en doodden hen, die God hun gezonden had, om hen tot hun plicht te roepen, en hun aanbiedingen van genade te doen.
1. Hun vaderen waren de wrede en standvastige vervolgers geweest der Oud - Testamentische profeten, vers 52. Wie van de profeten hebben uw vaderen niet vervolgd? Meer of minder, op de een of anderen tijd, hadden zij het op hen allen gemunt. Zelfs wat hen betreft, die onder de beste regeringen hebben geleefd, toen de vorsten hen niet vervolgden, was er toch altijd een kwaadwillige partij onder dat volk, die hen bespotte en mishandelde en de meesten hunner werden ten laatste, hetzij onder de schijn van wet, of door de volkswoede ter dood gebracht. En hetgeen de zonde van de profeten te vervolgen nog verzwaarde, was, dat het de opdracht der profeten was, waartegen zij zich zo vertoornden, namelijk te voren de komst te verkondigen des Rechtvaardigen, kennis te geven van Gods vriendelijke voornemens en bedoelingen met dat volk, om in de volheid des tijds de Messias onder hen te zenden. Zij, die de boodschappers waren van zulke blijde tijdingen, hadden gevierd en bemind moeten worden, als de grootste weldoeners bevorderd moeten worden, maar, in plaats hiervan, werden zij als de ergste kwaaddoeners behandeld.
2. Zij zijn de verraders en moordenaars van de Rechtvaardige zelf, zoals Petrus hun gezegd had, Hoofdstuk 3:14, 15, 5:30. Zij hadden Judas gehuurd om Hem te verraden, en, in zekeren zin, Pilatus gedwongen Hem te veroordelen, en daarom wordt het hun ten laste gelegd, dat zij zijn verraders en moordenaars geweest zijn. Aldus waren zij het echte zaad

van degenen, die hen doodden, welke zijn komst hebben voorzegd, en door Hem te doden toonden zij, dat zij dit ook gedaan zouden hebben, indien zij toen hadden geleefd. En aldus hebben zij, gelijk onze Heiland hun gezegd had, het bloed over zich gebracht van al de profeten. Wie van de profeten zouden zij eerbied betoond hebben, die zelfs voor de Zoon van God geen eerbied hadden.

IV. Evenals hun vaderen hebben zij versmaadheid uitgestort over de Goddelijke openbaring, en wilden er zich niet door laten leiden of regeren. En het was de verzwaring hunner zonde, dat God aan hun vaderen de wet had gegeven, en aan hen het Evangelie, doch te vergeefs.
1. Hun vaderen hebben de wet ontvangen en haar niet gehouden, vers 53. God schreef hun de grote dingen Zijner wet, nadat Hij ze eerst tot hen had gesproken, en toch hebben zij ze als iets vreemds geacht, waarmee zij niets van doen hadden. De wet wordt gezegd ontvangen te zijn door bestellingen der engelen, omdat engelen gebruikt werden bij de plechtigheid van de wet te geven, in de donderslagen en bliksemen, en het geluid der bazuin. Zij wordt gezegd besteld of verordineerd, te zijn door engelen, Galaten 3 19. God wordt gezegd te zijn gekomen met tienduizenden Zijner heiligen, om de wet te geven, Deuteronomium 33:2, en het was een woord, gesproken door engelen, Hebr. 2:
2. Dit was een ere, aangedaan aan de wet en de Wetgever, en moet onzen eerbied voor beiden doen toenemen. Maar zij, die de wet aldus hebben ontvangen, hebben haar toch niet gehouden, maar haar, door het gouden kalf te maken onmiddellijk in een hoofdbestanddeel overtreden.
3. Zij ontvingen thans het Evangelie, door de bestelling, of ordinering, niet van engelen, maar van de Heilige Geest, niet met het geluid ener bazuin, maar, hetgeen nog treffender was, met de gave der talen, en toch nemen zij het niet aan. Zij wilden ook voor de duidelijkste bewijzen niet zwichten, evenmin als hun vaderen wilden zwichten, want zij waren besloten zich Gode niet te onderwerpen, noch in zijn wet, noch in Zijn Evangelie. Wij hebben reden te geloven, dat Stefanus nog zeer veel te zeggen had, en het gezegd zou hebben, indien zij het hem hadden toegelaten, maar het waren boze en onredelijke mensen, met wie hij te doen had, die evenmin rede konden horen, als zij met verstand of billijkheid konden spreken.

Handelingen 7:54 - 60
Wij hebben hier de dood van de eersten martelaar der Christelijke kerk, en het verhaal er van biedt een treffend voorbeeld van de gewelddadigheid en woede der vervolgers (zoals wij verwachten kunnen ze te ondervinden, indien wij geroepen worden om voor Christus te lijden,) en van de kloekmoedigheid en vertroosting der vervolgden, die daartoe geroepen werden. Hier zijn de hel met haar vuur en hare duisternis, en de hemel met zijn licht en zijn glans, in scherp contrast elkaar tegenovergesteld. Er wordt hier niet gezegd, dat de stemmen der raadsleden werden opgenomen voor deze zaak, en dat hij, door de meerderheid schuldig bevonden zijnde, veroordeeld werd om, overeenkomstig de wet, als een Godslasteraar gestenigd te worden. Waarschijnlijk was dit echter zo, en is hij niet door de gewelddadigheid des volks zonder een bevel van de raad ter dood gebracht, want hier is de gewone plechtigheid ener regelmatige terdoodbrenging - hij werd ter stad uitgeworpen en de hand der getuigen was het eerst tegen hem. Laat ons letten op de verwonderlijke ontsteltenis van geest in zijn vijanden en vervolgers, en de verwonderlijke kalmte van gemoed van de martelaar. I. Zie de kracht van het bederf in de vervolgers van Stefanus, het is de boosheid in volkomenheid, de hel zelf is ontketend, mensen worden gevleesde duivelen, en het zaad der slang spuwt haar venijn uit.

1. Als zij nu dit hoorden, berstten hun harten, vers 54, dieprionto, hetzelfde woord, dat gebruikt is in Hebr. 11:37, en dáár vertaald is door in stukken gezaagd. Zij waren in hun geest en gemoed even schrikkelijk gefolterd, als ooit martelaars in hun lichaam gefolterd zijn. Zij waren vol van toorn wegens de onweerlegbare argumenten, die Stefanus had gebruikt ter hunner overtuiging, en waartegen zij niets wisten in te brengen. Zij waren niet verslagen in het hart van droefheid, zoals zij, van wie wij in Hoofdstuk 2:37 hebben gelezen, nee hun barstte het hart van toorn en spijt, zoals toen zij hetzelfde gevoelden tegen de apostelen, Hoofdstuk 5:33. Stefanus heeft hen scherp bestraft, zoals Paulus het uitdrukt, Titus 1:13 apotomoos - snijdend, want zij waren door de bestraffing in het hart gesneden. Verwerpers en tegenstanders van het Evangelie zijn in waarheid pijnigers van zichzelf. Vijandschap tegen God is iets, dat in het hart snijdt, geloof en liefde genezen het hart. Toen zij hoorden, hoe hij, die voor hij zijn rede begon, er uit zag als een engel, als een engel sprak, als een boodschapper van de hemel, eer hij haar ten einde had gebracht, waren zij als een wilde os in het net, vol van de grimmigheid des Heeren, Jesaja 51:20, er aan wanhopende een zaak omver te werpen, die zo kloekmoedig werd verdedigd, en toch vast besloten zijnde, er zich niet door te laten overtuigen.

2. Zij knersten de tanden tegen hem, dit toont hun grote boosaardigheid en woede tegen hem. Job klaagde, dat zijn vijand over hem knerst met zijn tanden, Job 16:9. Dáár betekende dit: Och! of wij van zijn vlees hadden! Job 31:31. Zij gromden tegen hem, als honden, tegen wie zij verwoed zijn, daarom zegt Paulus, als hij waarschuwt tegen hen, die van de besnijdenis zijn: Ziet op - dat is: wacht u voor - de honden, Filippenzen 3:2. Vijandschap tegen de heiligen verkeert de mensen in wilde dieren. Het toonde ook grote ergernis in henzelf. Het was hun een kwelling te zien, hoe hij blijkbaar ondersteund werd door Gods kracht en tegenwoordigheid, dat stak hen in het hart. De goddeloze zal het zien en hij zal zich vertoornen, Psalm 112:10. Knersen met de tanden is een uitdrukking, die dikwijls gebruikt wordt om het afgrijzen en de kwelling der verdoemden aan te duiden. Zij, die de boosaardigheid der hel hebben, moeten wel iets van de pijn der hel gevoelen.

3. Zij riepen met een grote stem, vers 57, om elkaar te prikkelen en hun hartstochten gaande te maken, en aldus ook de stem van hun geweten te smoren. Toen hij zei: Ik zie de hemelen geopend, riepen zij met een grote stem, opdat zijn spreken niet gehoord zou worden. Het is iets gans gewoons, dat men door geschreeuw en getier een rechtvaardige zaak, inzonderheid de rechtvaardige zaak van Christus' Godsdienst, poogt te vernietigen. Wat er aan rede en billijkheid ontbreekt, wordt vergoed door gedruis en tumult, en het geroep degene, die over de zotten heerst, maar de woorden der wijzen worden in stilheid aangehoord. Zij riepen met een grote stem, als krijgslieden, die zich in het gevecht begeven, ten einde aldus zich op te wekken tot kracht en moed voor de wanhopige strijd.

4. Zij stopten hun oren, ten einde hun eigen geraas niet te horen, of misschien onder voorgeven van zijn lasteringen niet te kunnen aanhoren. Gelijk Kájafas zijn klederen scheurde, toen Christus zei: Van nu aan zult gij zien de Zoon des mensen zittende ter rechterhand der kracht Gods, en komende op de wolken des hemels, Mattheüs 26:64, 65, zo hebben dezen hier hun oren gestopt, toen Stefanus zei: Ik zie de Zoon des mensen staande ter rechterhand Gods, beiden voorwendende, dat hetgeen gesproken werd, niet met geduld aangehoord kon worden.

Dit stoppen van hun oren was:
A. Een duidelijk teken van hun moedwillige halsstarrigheid, zij waren besloten niet te willen horen wat de strekking had hen te overtuigen, en dat was het waarover de profeten

zo dikwijls hebben geklaagd, zij waren als een dove adder, die hare oren toestopt, opdat zij niet hore naar de stem der belezers, Psalm 58:5, 6.
B. Het was een noodlottig teken van die gerechtelijke verharding, waaraan God hen zal overgeven. Zij stopten hun oren, en toen heeft God door een rechtvaardig oordeel hun de oren gestopt. Dat was het werk, hetwelk toen geschiedde aan de ongelovige Joden: Maak het hart dezes volks vet, en maak hun oren zwaar, dit beantwoordde aan Stefanus' beschrijving van hun karakter: Gij hardnekkigen en onbesnedenen van hart en oren.

5. Zij vielen eendachtig op hem aan, het volk en de ouderlingen des volks, de rechters, de beschuldigers, de getuigen en de toeschouwers, allen vielen hem aan als roofdieren hun prooi. Zie hoe heftig en gewelddadig zij waren, en in welk een woedende haast, zij vielen op hem aan, hoewel er geen gevaar was, dat hij hun zou ontlopen, en zie hoe eendrachtig zij waren in dit boze: zij vielen eendachtig op hem aan, als met een man, hopende hem hierdoor te verschrikken en in verwarring te brengen, hem zijn kalmte en gemoedsrust benijdende, die hem op zo wonderbare wijze bijbleef te midden van al dat gedruis, terwijl zij alles deden wat zij konden om zijn gemoedsrust te storen.

6. Zij wierpen hem ter stad uit, en stenigden hem, alsof hij niet waardig was om in Jeruzalem te leven, ja niet waardig was om in deze wereld te leven, voorwendende hierin de wet van Mozes uit te voeren, Leviticus 24:16 :Die de naam des Heeren gelasterd zal hebben, zal zekerlijk gedood worden, de ganse vergadering zal hem zeker stenigen. En aldus hebben zij Christus ter dood gebracht, toen dit zelfde hof Hem schuldig had verklaard aan Godslastering, behalve dat zij, om Hem des te meer smaadheid aan te doen, begeerden, dat Hij gekruisigd zou worden, en God dit alzo bestuurd had, opdat de Schrift zou vervuld worden. De woede, waarmee zij hem ter dood brachten, toont zich in hun uitwerpen van hem uit de stad, alsof zij het niet konden verdragen hem langer te zien, zij behandelden hem als een anathema, als een uitvaagsel der wereld. De getuigen tegen hem waren hier de leiders bij de terdoodbrenging, overeenkomstig de wet in Deuteronomium 17:7, de hand der getuigen zal het eerst tegen hem zijn om hem te doden, inzonderheid in een geval van Godslastering, Leviticus 14:14, Deuteronomium 13:9. Op die wijze moesten zij hun getuigenis bevestigen. Daar nu het stenigen van een mens een zwaar werk was, ontdeden de getuigen zich van hun bovenklederen, opdat die er hun niet bij in de weg zouden zijn, en zij legden hun klederen af aan de voeten eens jongelings, genaamd Saulus, die dit treurige toneel met genoegen aanschouwde. Het is voor het eerst, dat wij gewag vinden gemaakt van zijn naam, wij zullen hem kennen en meer liefhebben, als wij hem in Paulus veranderd zullen zien, en als hij zelf van een vervolger in een prediker veranderd zal wezen. Dit kleine voorval met betrekking tot zijn medewerking in het terdoodbrengen van Stefanus heeft hij later met berouw en leedwezen herdacht, Hoofdstuk 22:20. Ik heb de klederen bewaard dergenen, die hem doodden.

II. Zie de kracht der genade in Stefanus, en op hoe wondervolle wijze Gods gunst in hem werkte. Gelijk zijn vervolgers vol waren van Satan, zo was hij vol van de Heilige Geest, meer vol dan gewoonlijk, met verse olie overgoten voor de strijd, opdat zijn kracht zou zijn als zijn dagen. Daarom zijn zij zalig, die vervolgd worden om der gerechtigheid wil, de Geest der heerlijkheid en de Geest van God rust op hen, 1 Petrus 4:14. Toen hij verkozen werd tot de openbaren dienst, werd hij beschreven als een man vol des Heilige Geestes, Hoofdstuk 6:5, en nu hij tot het martelaarschap wordt geroepen, heeft hij nog diezelfde hoedanigheid. Zij, die vol zijn van de Heilige Geest, zijn tot alles in staat, hetzij om voor Christus te doen, of voor Hem te lijden. En zij, die door God tot zware, harde dienst voor Zijn Naam worden geroepen, zullen door Hem tot dien dienst bekwaam

worden gemaakt, en er op liefelijke wijze in door geholpen worden, daar Hij hen vervult met de Heilige Geest, opdat, gelijk hun liefde voor Christus overvloedig is, ook hun vertroosting in Hem overvloedig moge wezen, en dan zullen zij op geen ding acht geven. Nu hebben wij hier in dit hachelijk ogenblik een merkwaardige gemeenschap tussen dezen gezegenden martelaar en de gezegenden Jezus. Als de volgelingen van Christus om Zijnentwil de gansen dag gedood worden, en geacht zijn als schapen ter slachting, zal dit hen dan scheiden van de liefde van Christus? Heeft Hij er hen minder om lief?
Geenszins, en dit blijkt ook in deze geschiedenis, waarin wij kunnen opmerken:

1. Hoe Christus zich liefelijk en genadig aan Stefanus openbaart, zowel ter zijner vertroosting als ter zijner ere te midden van zijn lijden. Toen hun het hart berstte, toen zij tegen hem knersten op de tanden, gereed om hem te verslinden, toen had hij een gezicht op de heerlijkheid van Christus, dat genoeg was, om hem met een onuitsprekelijke blijdschap te vervullen, hetgeen bestemd en bedoeld was niet alleen ter zijner bemoediging, maar ter ondersteuning en vertroosting van alle Gods lijdende dienstknechten in alle tijden. Hij, vol zijnde des Heilige Geestes, hield de ogen naar de hemel, vers 55.

A. Aldus richtte hij zijn blikken boven de macht en de woede zijner vervolgers, en heeft hij hen, als het ware, gelijk de dochter van Sion, veracht en bespot, Jesaja 37:22. Zij hielden hun ogen op hem gericht, maar hij zag op naar de hemel, en sloeg geen acht op hen, hij hield zich zo bezig met het eeuwige leven, dat hij nu in het gezicht kreeg, dat hij hoegenaamd geen belangstelling meer gevoelde voor het natuurlijke leven, dat nu op het spel stond. In plaats van om zich heen te zien, ten einde te ontdekken van welken kant het gevaar dreigde, of waarheen hij zou kunnen ontkomen, ziet hij op naar de hemel, van dáár alleen komt zijn hulp, en derwaarts is zijn weg nog open, hoewel zij hem van alle kanten omringen, kunnen zij zijn gemeenschap met de hemel toch niet storen of verbreken. Een gelovig opzien tot God en de wereld hier Boven, zal ons van groot nut wezen, om ons te verheffen boven de vrees voor de mens, want in zoverre wij onder de invloed zijn van die vreze, vergeten wij de Heere, die ons gemaakt heeft, Jesaja 51:13.
B. Aldus verwees hij zijn lijden naar de heerlijkheid Gods, naar de ere van Christus, beriep hij er zich, als het ware, van, op de hemel: Heere, om Uwentwil lijd ik dit, en drukt hij zijn vaste verwachting uit, dat Christus in zijn lichaam verheerlijkt zal worden. Nu hij gereed is, om opgeofferd te worden, houdt hij zijn ogen op de hemel, als iemand, die gewillig is opgeofferd te worden.
C. Aldus hief hij, met zijn ogen, ook zijn ziel op tot God in de hemel, in vrome verzuchtingen, God aanroepende om wijsheid en genade, om op de rechte wijze door deze beproeving heen te komen. God heeft beloofd met zijn dienstknechten te zijn, die Hij roept om voor Hem te lijden, maar hierom wil Hij verzocht worden. Hij is nabij hen, maar het is voor hetgeen, waarvoor zij Hem aanroepen. Is iemand in lijden? dat hij bidde.
D. Aldus haakte hij naar het hemelse land, waarheen hij zag, dat zijn vervolgers hem zo aanstonds zenden zullen. Het is voor stervende heiligen goed, om de ogen op de hemel gericht te houden: "Daar ginds is de plaats, waar de dood mijn beter deel heen zal voeren, en dan - o dood, waar is uw prikkel!" E. Aldus heeft hij doen blijken, dat hij vol was van de Heilige Geest, want, waar de Geest der genade woont, en werkt, en heerst, daar richt Hij het oog der ziel naar Boven. Zij, die vol zijn van de Heilige Geest, zullen hun ogen gericht houden op de hemel, want dáár is hun hart.

F. Aldus heeft hij de houding aangenomen om de volgende openbaring der Goddelijke heerlijkheid en genade te ontvangen. Als wij hopen van de hemel te horen, dan moeten

wij onze ogen op de hemel houden gericht. Hij zag de heerlijkheid Gods, vers 55, want hij zag - om dit te kunnen - de hemelen geopend, vers 56. Sommigen denken, dat zijn ogen door een bovennatuurlijke kracht versterkt waren, ver boven het natuurlijk gezichtsvermogen, zodat hij, hoewel op zo groten afstand, in de derden hemel kon zien, zoals Mozes' gezichtsvermogen versterkt was, om geheel het land Kanaän te kunnen zien. Anderen denken, dat hem een voorstelling van de heerlijkheid Gods voor ogen was gegeven, zoals aan Jesaja en Ezechiël, de hemel was, als het ware, tot hem neergekomen, zoals in Openbaring 21:2.
De hemelen waren geopend, om hem een blik te geven op de gelukzaligheid, waartoe hij inging, opdat hij, in het vooruitzicht daarvan, blijmoedig door de dood heen zou gaan. Indien wij door het geloof opwaarts wilden zien, wij zouden door het middelaarschap van Jezus Christus de hemelen zien geopend, de voorhang gescheurd zijnde, en een versen en levenden weg voor ons zien geopend naar het heiligdom. De hemel is geopend om een gemeenschap daar te stellen tussen God en de mens, opdat zijn gunsten en zegeningen tot ons neerkomen, en onze gebeden en lofzeggingen opgaan tot Hem. Ook wij kunnen de heerlijkheid Gods zien, in zo verre Hij haar geopenbaard heeft in Zijn woord, en het gezicht hierop zal ons door al de verschrikkingen en al het lijden des doods heen helpen. Hij zag Jezus staande ter rechterhand Gods, vers 55, in vers 56 is het de Zoon des mensen. Jezus, de Zoon des mensen zijnde, en onze natuur met zich naar de hemel hebbende genomen, en aldaar bekleed zijnde met een lichaam, kan Hij met lichamelijke ogen worden gezien, en zo heeft Stefanus Hem dan ook gezien.
Als de Oud - Testamentische profeten de heerlijkheid Gods zagen, was zij vergezeld van engelen. De Shechina, of Goddelijke tegenwoordigheid in het visioen van Jesaja was vergezeld van Serafs, in het visioen van Ezechiël van Cherubs. Beiden betekenen de engelen, de dienaren van Gods voorzienigheid. Maar hier wordt geen melding gemaakt van engelen, hoewel zij de troon en het Lam omringen. In plaats van hen ziet Stefanus Jezus aan de rechterhand Gods, de groten Middelaar van Gods genade, van wie Gode meer heerlijkheid toegebracht wordt, dan van al de dienst der heilige engelen, De heerlijkheid Gods schittert het helderst in het aangezicht van Jezus Christus, want dáár schittert de heerlijkheid Zijner genade, die het doorluchtigst voorbeeld is van zijn heerlijkheid. God verschijnt heerlijker met Jezus, staande aan zijn rechterhand, dan met millioenen van engelen om Hem henen. Nu is hier een bewijs van de verhoging van Christus aan de rechterhand des Vaders, de apostelen zagen Hem opvaren, maar zij hebben Hem niet gezien, neerzittende, een wolk nam Hem weg van hun ogen. Ons wordt gezegd, dat Hij neerzat aan Gods rechterhand, maar is Hij daar ooit gezien? Ja, Stefanus heeft Hem daar gezien, en dat gezicht heeft hem ten volle voldaan. Hij zag Jezus aan de rechterhand Gods, hij zag zijn uitnemende majesteit en zijn soevereine heerschappij, zijn onbetwistbare macht, en zijn algemene werking. Al wat Gods rechterhand ons geeft, of van ons ontvangt, of ons betreffende doet, is door Hem, want Hij is zijn Rechterhand.
Gewoonlijk wordt Hij gezegd daar te zitten, maar Stefanus ziet Hem daar staande, als meer dan gewone belangstelling koesterende in Zijn lijdenden dienstknecht. Hij stond op als een Rechter, om zijn zaak te bepleiten tegen zijn vervolgers, Hij is ontwaakt uit zijn heilige woning, Zacharia 2:13, Hij gaat uit uit zijn plaats om te straffen, Jesaja 26:21. Hij staat gereed om hem te ontvangen en te kronen, en hem intussen het vooruitzicht te geven op de vreugde, die hem is voorgesteld. Dit was bedoeld om Stefanus te bemoedigen, hij ziet, dat Christus voor hem is, en dus doet het er niet toe wie tegen hem is. Toen onze Heere Jezus in doodsbenauwdheid was, verscheen Hem een engel om Hem te versterken, maar aan Stefanus verschijnt Christus zelf. Niets is voor stervende heiligen zo troostrijk, en niets voor lijdende heiligen zo opwekkend en bezielend, als Jezus te zien aan Gods rechterhand, en, geloofd zij God! door het geloof kunnen wij er Hem zien. Hij deelde aan

de hem omringenden mede wat hij zag, vers 56, Zie, ik zie de hemelen geopend. Wat voor hem een hartsterking was, had hen behoren te overtuigen van zijn Godsvrucht en hun eigen onrecht, had hun een waarschuwing moeten wezen om er zich voor te wachten van iemand te vervolgen, dien de hemel goedkeurend aanzag, daarom heeft hij hun wat hij zag, aangezegd, laten zij er nu het gebruik van maken, dat hun goeddunkt. Worden sommigen er door verbitterd, op anderen kan het een invloed hebben, die hen doet nadenken over dezen Jezus, dien zij hebben vervolgd, en hen er toe brengen, om in Hem te geloven.

2. Zijn Godvruchtig gebed tot Jezus Christus. Dat hem de heerlijkheid Gods was geopenbaard heeft hem er niet boven verheven om te bidden, maar er hem veeleer toe opgewekt, zij stenigden Stefanus, God aanroepende, vers 59. Ofschoon hij God aanriep, en hiermede toonde waarlijk een Israëliet te zijn, stenigden zij hem niettemin, niet bedenkende, dat het gevaarlijk is te strijden tegen hen, die invloed hebben in de hemel. Hoewel zij hem stenigden, riep hij toch God aan, ja juist daarom riep hij Hem aan. Het is de troost van hen, die onrechtvaardig gehaat en vervolgd worden door de mensen, dat zij een God hebben, tot wie zij gaan kunnen, een algenoegzame God, dien zij kunnen aanroepen. De mensen stoppen hun oren, zoals dezen hier gedaan hebben, vers 57, maar dat doet God niet. Stefanus was nu uitgeworpen uit de stad, naar hij was niet uitgeworpen van zijn God. Hij nam nu afscheid van de wereld, en roept daarom God aan, want dat moeten wij doen zo lang als wij leven. Het is goed biddend te sterven, dan hebben wij hulp nodig - kracht die wij nooit gehad hebben, om een werk te doen, dat wij nog nooit gedaan hebben, en hoe zullen wij aan díe hulp en deze kracht komen anders dan door het gebed?
Het zijn twee korte gebeden, die Stefanus in het ogenblik van sterven tot God heeft opgezonden.

Een gebed voor zichzelf: *Heere Jezus, ontvang mijn geest.* Zo heeft Christus Zijn geest overgegeven in de handen des Vaders. Hier wordt ons geleerd onzen geest over te geven in de handen van Christus, als Middelaar, om door Hem de Vader aanbevolen te worden. Stefanus zag Jezus, staande aan de rechterhand des Vaders, en aldus roept hij Hem aan: "Gezegende Jezus, doe thans datgene voor mij wat Gij voor al de Uwen doet, ontvang mijn scheidenden geest in uw handen." De ziel is de mens, en in leven en sterven moet onze ziel onze grote zorg zijn, het belang, dat wij boven alles moeten behartigen. Het lichaam van Stefanus stond nu ellendig verbroken en verpletterd te worden door de stenen, die op hem geworpen werden, het aardse huis dezes tabernakels werd met geweld ter neergeworpen, maar - hoe het daarmee nu ook moge gaan - "Heere" zegt hij, "laat het wèl mogen zijn met mijn ziel." Zo behoort het, zo lang als wij leven, onze zorg te zijn, dat hoe ook het lichaam verhongerd en naakt uitgetogen moge zijn, onze ziel gevoed en bekleed moge wezen, dat, al ligt het lichaam ook in pijn ter neer, de ziel rust en vrede moge hebben, en dat, als wij sterven, het lichaam wel als een veracht en gebroken vat, waar men geen lust toe heeft, weggeworpen kan worden, maar de ziel als een vat ter ere voorgesteld zal worden, en dat, al bezwijkt ook het vlees, God toch de sterkte onzes harten en ons deel zal wezen.
Onze Heere Jezus is God, naar wie wij moeten streven, en in wie wij in leven en sterven moeten betrouwen en onze vertroosting moeten vinden. Stefanus bidt hier tot Christus, en dat moeten ook wij, want het is de wil van God, dat allen aldus de Zoon eren, gelijk zij de Vader eren. Wij moeten ons bevelen aan Christus, die alleen machtig is het pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot die dag. Het is noodzakelijk dat wij, als wij komen te sterven, het oog hebben op Christus, want wij kunnen ons niet anders dan onder zijn leiding en

hoede in een andere wereld wagen, er is in de stervensuur geen levende vertroosting, dan die van Hem komt. Dat Christus onze geest zal ontvangen bij de dood is de grote zaak, waarmee wij ons bezig hebben te houden, en die ons tot troost is. Daarover behoren wij in zorg te zijn terwijl wij leven, dat Christus onzen geest zal ontvangen als wij sterven, want als Hij hem verwerpt en verloochent, waar zal hij dan heengaan? Hoe kan hij er aan ontkomen de briesende leeuw ten prooi te worden? Daarom moeten wij onzen geest dagelijks Hem bevelen, om door Hem geregeerd en geheiligd te worden, en geschikt gemaakt voor de hemel, en dan, maar anders ook niet, zal Hij hem ontvangen. En indien dit onze zorg zal geweest zijn terwijl wij leven, dan kan het ons tot troost zijn bij ons sterven, dat wij in de eeuwige woningen ontvangen zullen worden. Een gebed voor zijn vervolgers, vers 60.
De omstandigheden van dit gebed zijn opmerkelijk, want het schijnt met meer plechtigheid opgezonden te zijn dan het vorige.
Ten eerste. Hij viel op de knieën, hetgeen een uitdrukking is van ootmoed in het gebed.
Ten tweede. Hij riep met grote stem, hetgeen zijn vurigheid en aandrang te kennen gaf.

Maar waarom zou hij dit gebed met nog meer aandrang en ootmoed opzenden dan het eerste? Het antwoord luidt: Niemand kon er aan twijfelen, dat hij voor zichzelf met ernst en dringend heeft gebeden, en daarom was het niet nodig om dit door uiterlijke tekenen aan te duiden, maar in zijn gebed voor zijn vijanden was het, omdat dit zo strijdig is met de verdorvene natuur, een vereiste, om bewijzen te geven, dat hij het werkelijk meende. Het gebed zelf: *Heere, reken hun deze zonde niet toe,* waarmee hij het voorbeeld volgde van zijn stervenden Meester, die voor zijn vervolgers gebeden heeft: Vader, vergeef het hun, en een voorbeeld heeft gesteld voor al de volgende lijders in de zaak van Christus, om aldus te bidden voor degenen, die hen vervolgen. Het gebed kan een prediking wezen, dit was het tot hen, die Stefanus stenigden, en daarom knielde hij neer, opdat zij zouden bemerken, dat hij ging bidden, en riep hij met grote stem, opdat zij zouden letten op hetgeen hij zei, en er uit zouden leren.
Ten eerste, dat hetgeen zij deden een zonde, een grote zonde, was, die, indien de Goddelijke barmhartigheid en genade het niet voorkwam, hun toegerekend zou worden tot hun eeuwige beschaming.
Ten tweede. Dat hij, in weerwil van hun woede en boosaardigheid tegen hem, in de geest der liefde was jegens hen, en dat hij, wel verre van te begeren, dat God Zijn dood aan hen zou wreken, God van harte heeft gebeden, hun dien in geen enkel opzicht toe te rekenen. Het zal een treurige afrekening voor hen wezen, indien zij er geen berouw van hebben, en er zich van bekeren, en voorzeker zal hij hun toegerekend worden, maar wat hem betrof, hij verlangde niet naar die dag van wee en toorn. Laten zij hier nota van nemen, en als zij met meer kalmte kunnen nadenken, dan, gewis, zullen zij het zichzelf niet licht vergeven hem ter dood te hebben gebracht, die hun zo gemakkelijk vergeving heeft geschonken. Bloedgierige lieden haten de vrome, maar de oprechten zoeken zijn ziel, Spreuken 29:10.
Ten derde. Dat, hoewel de zonde zeer gruwelijk was, zij toch niet moeten wanhopen aan vergeving, indien zij er berouw van hebben. Indien zij dit ter harte willen nemen, zal God het hun niet toerekenen. "Denkt gij", zegt Augustinus, "dat Paulus Stefanus dit heeft horen bidden? Waarschijnlijk wel, en waarschijnlijk heeft hij er toen mede gespot, maar later heeft hij er het voordeel van gehad, en is er te meer wel om gevaren."

3. Zijn sterven met deze woorden op de lippen: *Als hij dat gezegd had, ontsliep hij,* of, terwijl hij dit zei, kwam de steenworp, die dodelijk voor hem was. Voor Godvruchtige mensen is de dood slechts een slaap, niet de slaap der ziel (Stefanus had haar in Christus' hand overgegeven,) maar de slaap des lichaams, het is deszelfs rust van alle smart en

moeite, het is een volkomene verlichting een algeheel uitrusten. Stefanus is in zo groten haast en gejaagdheid gestorven als ooit iemand in haast gestorven is, en toch is hij, toen hij stierf, ontslapen, hij heeft zich met evenveel kalmte van gemoed tot zijn stervenswerk gezet, alsof hij ging slapen, het was slechts de ogen sluiten en sterven.
Let er op, dat hij ontsliep, toen hij bad voor zijn vervolgers, dit wordt zo uitgedrukt, alsof hij dacht niet in vrede te kunnen sterven, voor hij dit gedaan had. Het zal zeer veel bijdragen tot ons gemakkelijk sterven, als wij vrede hebben met alle mensen, dan worden wij door Christus bevonden in vrede te zijn, laat onze levenszon niet ondergaan over onzen toorn. Hij ontsliep, in de Heere, zoals de Vulgata hier bijvoegt, in de omhelzingen Zijner liefde. Indien hij aldus slaapt, zal hij welvaren, want in de morgen der opstanding zal hij ontwaken.

HOOFDSTUK 8

1 En Saulus had mede een welbehagen aan zijn dood. En er werd te die dage een grote vervolging tegen de Gemeente, die te Jeruzalem was; en zij werden allen verstrooid door de landen van Judea en Samaria, behalve de apostelen. 2 En enige godvruchtige mannen droegen Stefanus tezamen ten grave en maakten groten rouw over hem. 3 En Saulus verwoestte de Gemeente, gaande in de huizen; en trekkende mannen en vrouwen, leverde hen over in de gevangenis. 4 Zij dan nu, die verstrooid waren, gingen het land door, en verkondigden het Woord. 5 En Filippus kwam af in de stad van Samaria, en predikte hun Christus. 6 En de scharen hielden zich eendachtig aan hetgeen van Filippus gezegd werd, dewijl zij hoorden en zagen de tekenen, die hij deed. 7 Want van velen, die onreine geesten hadden, gingen dezelve uit, roepende met grote stem; en vele geraakten en kreupelen werden genezen. 8 En er werd grote blijdschap in die stad.
9 En een zeker man, met name Simon, was te voren in de stad plegende toverij, en verrukkende de zinnen des volks van Samaria, zeggende van zichzelven, dat hij wat groots was. 10 Welken zij allen aanhingen, van de kleine tot de grote, zeggende: Deze is de grote kracht Gods. 11 En zij hingen hem aan, omdat hij een langen tijd met toverijen hun zinnen verrukt had. 12 Maar toen zij Filippus geloofden, die het Evangelie van het Koninkrijk Gods, en van de Naam van Jezus Christus verkondigde, werden zij gedoopt, beiden, mannen en vrouwen. 13 En Simon geloofde ook zelf, en gedoopt zijnde, bleef gedurig bij Filippus; en ziende de tekenen en grote krachten, die er geschiedden, ontzette hij zich. 14 Als nu de apostelen, die te Jeruzalem waren, hoorden, dat Samaria het Woord Gods aangenomen had, zonden zij, hen Petrus en Johannes; 15 Dewelken, afgekomen zijnde, baden voor hen, dat zij de Heilige Geest ontvangen mochten. 16 Want Hij was nog op niemand van hen gevallen, maar zij waren alleenlijk gedoopt in de Naam van de Heere Jezus. 17 Toen legden zij de handen op hen, en zij ontvingen de Heilige Geest. 18 En als Simon zag, dat, door oplegging van de handen der apostelen de Heilige Geest gegeven werd, zo bood hij hun geld aan, 19 Zeggende: Geeft ook mij deze macht, opdat, zo wien ik de handen opleg, hij de Heilige Geest ontvange. 20 Maar Petrus zeide tot hem: Uw geld zij met u ten verderve, omdat gij gemeend hebt, dat de gave Gods door geld verkregen wordt! 21 Gij hebt geen deel noch lot in dit woord: want uw hart is niet recht voor God. 22 Bekeer u dan van deze uw boosheid, en bid God, of misschien u deze overlegging uws harten vergeven wierd. 23 Want ik zie, dat gij zijt in een gans bittere gal en samenknoping der ongerechtigheid. 24 Doch Simon, antwoordende, zeide: Bidt gijlieden voor mij tot de Heere, opdat niets over mij kome van hetgeen gij gezegd hebt.
25 Zij dan nu, als zij het Woord des Heeren betuigd en gesproken hadden, keerden wederom naar Jeruzalem, en verkondigden het Evangelie in vele vlekken der Samaritanen.
26 En een engel des Heeren sprak tot Filippus, zeggende: Sta op, en ga heen tegen het zuiden, op de weg, die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza, welke woest is. 27 En hij stond op en ging heen; en ziet, een Moorman, een kamerling, en een machtig heer van Candace, de koningin der Moren, die over al haar schat was, welke was gekomen om aan te bidden te Jeruzalem; 28 En hij keerde wederom, en zat op zijn wagen, en las de profeet Jesaja. 29 En de Geest zeide tot Filippus: Ga toe, en voeg u bij dezen wagen. 30 En Filippus liep toe, en hoorde hem de profeet Jesaja lezen, en zeide: Verstaat gij ook, hetgeen gij leest? 31 En hij zeide: Hoe zou ik toch kunnen, zo mij niet iemand onderricht? En hij bad Filippus, dat hij zou opkomen, en bij hem zitten. 32 En de plaats der Schriftuur, die hij las, was deze: Hij is gelijk een schaap ter slachting geleid; en gelijk een lam stemmeloos is voor dien, die het scheert, alzo doet Hij Zijn mond niet open. 33 In Zijn vernedering is Zijn oordeel weggenomen; en wie zal Zijn geslacht verhalen? Want Zijn leven wordt van de aarde weggenomen. 34 En de kamerling antwoordde Filippus en zeide: Ik bid u, van Wien zegt de profeet dit, van zichzelven, of van iemand anders? 35 En Filippus deed zijn mond open en beginnende van diezelfde Schrift, verkondigde hem Jezus. 36 En alzo zij over weg reisden, kwamen zij aan een zeker water; en de kamerling zeide: Ziedaar water; wat verhindert mij gedoopt te worden? 37 En Filippus zeide: Indien gij van ganser harte gelooft, zo is het geoorloofd. En hij, antwoordende, zeide: Ik geloof, dat Jezus Christus de Zoon van God is. 38 En hij gebood de wagen stil te houden; en zij daalden beiden af in het water, zo Filippus als de kamerling, en hij doopte hem. 39 En toen zij uit het water waren opgekomen, nam de Geest des Heeren Filippus weg, en de kamerling zag hem niet meer; want hij reisde zijn weg met blijdschap. 40 Maar Filippus werd gevonden, te Azote; en het land doorgaande, verkondigde hij het Evangelie in alle steden, totdat hij te Cesaréa kwam.

In dit hoofdstuk hebben wij het bericht van de vervolging der Christenen, en hoe daardoor het Christendom voortgang maakte. Het was vreemd, maar toch zeer waar, dat hoe meer de discipelen van Christus vervolgd werden, hoe meer zij toenamen.

I. Wij zien de kerk hier lijdende. Bij gelegenheid van de terdoodbrenging van Stefanus, ontstond een zware storm, waardoor velen van Jeruzalem werden weggedreven, vers 1 - 3.
II. Wij zien hier hoe de kerk zich uitbreidt door de bediening van Filippus en anderen, die bij deze gelegenheid verstrooid werden.

Wij hebben hier

l. Het Evangelie naar Samaria gebracht, aldaar gepredikt vers 4. 5, en aldaar omhelsd, vers 6 - 8, zelfs door Simon de Tovenaar, vers 9 - 13, de gave des Heilige Geestes, meegedeeld aan sommigen van de gelovige Samaritanen door de oplegging der handen van Petrus en Johannes, vers 14 - 17, en de strenge bestraffing van Simon de Tovenaar door Petrus wegens zijn aanbieden van geld voor de macht om die gave te verlenen, vers 18 - 25.

2. Het Evangelie, gezonden naar Ethiopië door de kamerling, een persoon van aanzien in dat land, die toen in zijn wagen terugkeerde van Jeruzalem, vers 26 - 28. Filippus wordt tot hem gezonden, klimt in zijn wagen en predikt hem Christus, vers 29 - 35, doopt hem op de belijdenis van zijn geloof, vers 36 - 38, en verlaat hem dan, vers 39 - 40. Aldus werd door onderscheidene middelen het Evangelie verbreid onder de volken, en hebben zij het op deze of die wijze niet allen gehoord?

Handelingen 8:1 - 3

In deze verzen hebben wij:
I. Nog iets betreffende Stefanus en zijn dood, en de indruk, die er door teweeggebracht werd op het volk. Die indruk was verschillend, zoals gewoonlijk in zulke gevallen, naar de verschillende gevoelens der mensen omtrent zulke dingen. Toen Christus afscheid nam van zijn discipelen, zei Hij hun: Gij zult schreien en klaaglijk wenen, maar de wereld zal zich verblijden, Johannes 16:20. Dienovereenkomstig zien wij ook hier, hoe:
1. Zich een persoon verblijdt in Stefanus' dood, ongetwijfeld hebben velen er zich in verblijd, maar een in het bijzonder, en dat was Saulus, die later Paulus genoemd werd. Hij stemde in met zijn dood suneudokoon - hij stemde er in toe met genot, zoals de eigenlijke betekenis is van het woord, het deed hem genoegen, hij liet zijn ogen met vreugde weiden over dit bloedige toneel, in de hoop dat de verdere toeneming van het Christendom er door gestuit zou worden. Wij hebben reden te geloven, dat Paulus Lukas bevolen heeft dit hier te vermelden, ter beschaming van zichzelf, en tot roem der vrije genade. Aldus erkent hij zich schuldig aan het bloed van Stefanus, en verzwaart zijn schuld hierdoor, dat hij het niet met leedwezen en weerzin gedaan heeft, maar met vreugde en voldoening, als degenen, die niet alleen zulke dingen doen, maar ook mede een welgevallen hebben in degenen, die ze doen.

2. Hoe Stefanus' dood betreurd werd door anderen, vers 2. Godvruchtige mannen, waaronder sommigen diegenen verstaan, die in eigenlijken zin aldus genoemd worden, proselieten, zoals Stefanus waarschijnlijk er zelf een geweest is. Of het kan in ruimeren zin genomen worden voor sommigen uit de gemeente, die Godvruchtiger en ijveriger waren dan de anderen. Dezen namen de arme verminkte overblijfselen op, om ze op betamelijke wijze te begraven, waarschijnlijk in de akker des bloeds, die enigen tijd

geleden gekocht was om er vreemdelingen in te begraven. Zij begroeven hem plechtig, en maakten groten rouw over hem. Hoewel zijn dood een groot gewin was voor hemzelf en van grote dienst voor de kerk, beweenden zij hem toch als een groot verlies voor het algemeen, daar hij zo uitnemend geschikt en bekwaam was voor zijn dienst, en beide als diaken en twistredenaar van zo groot nut had kunnen wezen. Het is een slecht teken, als zulke mannen weggenomen worden en men het niet ter harte neemt. Deze Godvruchtige mannen hebben Stefanus deze laatste eer bewezen:
A. Om te tonen, dat zij zich der zaak niet schaamden, waarvoor hij geleden heeft, noch bevreesd waren voor de toorn van hen, die er vijanden van waren, want hoewel dezen nu triomferen, is die zaak toch een rechtvaardige zaak, en zij zal ten laatste de overwinning behalen.
B. Om de grote achting en waardering te tonen, die zij koesterden voor dezen getrouwen dienstknecht van Jezus Christus, dezen eersten martelaar voor het Evangelie, wiens gedachtenis altijd dierbaar zal blijven, niettegenstaande het smadelijke van zijn dood. Zij beijveren zich om hem te eren, dien God geëerd heeft.
C. Om te getuigen van hun geloof in de opstanding der doden en het leven der toekomende wereld.

II. Een bericht van de vervolging der kerk, die begint met het martelaarschap van Stefanus. Toen de woede der Joden zo heftig was geworden en tot zulk een hoogte was gekomen tegen Stefanus, kon zij niet zo spoedig tot bedaren worden gebracht. Mannen des bloeds worden in de Schrift dikwijls bloedgierig genoemd, want als zij bloed geproefd hebben, dorsten zij naar meer. Men zou zo gedacht hebben, dat Stefanus' stervensgebeden en stervensvertroosting hen zou hebben gewonnen, hen vertederd zou hebben, en tot een betere mening gebracht omtrent de Christenen en het Christendom, maar dit schijnt zo niet te zijn geweest, de vervolging wordt voortgezet, want
1. Zij waren nog meer verbitterd, toen zij zagen, dat zij niets vermochten, en, alsof zij hoopten het God zelf te zwaar en te moeilijk te kunnen maken, besluiten zij, om het bij dien enen slag niet te laten blijven. En omdat niemand hunner plotseling gedood werd wegens dit stenigen van Stefanus, was hun hart wellicht er nog zo veel te meer op gezet om kwaad te doen.
2. Misschien waren de discipelen ook vrijmoediger geworden om, evenals Stefanus gedaan had, met hen te redetwisten, daar zij zagen hoe heerlijk hij zijn loop had voleindigd, waardoor de Joden nog zoveel te meer geprikkeld werden.

Merk op:
A. Tegen wie deze vervolging gericht was: zij was gericht tegen de gemeente, die te Jeruzalem is. Niet zodra is deze kerk geplant, of zij wordt vervolgd, gelijk Christus dikwijls gezegd heeft, dat verdrukking en vervolging zouden ontstaan om des woords wil. En Christus had inzonderheid voorzegd, dat Jeruzalem weldra voor zijn volgelingen te gevaarlijk zou worden, want die stad was berucht wegens haar doden van de profeten, en haar stenigen van hen, die tot haar gezonden worden, Mattheüs 23:37. Het schijnt wel, dat in deze vervolging velen gedood werden, want Paulus erkent, dat hij dezen weg vervolgd heeft tot de dood, Hoofdstuk 22:4, en 26:10, en dat hij, als zij omgebracht werden, het toestemde.

B. Wie de bedrijvige man was in deze vervolging: niemand was er zo ijverig en werkzaam in, als Saulus, een jonge Farizeeër, vers 3. Saulus, (die reeds twee malen genoemd is, en van wie nu wederom melding wordt gemaakt, als van een bekend vervolger,) verwoestte de gemeente, hij deed alles wat hij kon om haar te verderven, hij

bekreunde zich niet om het kwaad, dat hij de discipelen van Christus deed. Hij bedoelde niets minder dan het verdelgen van het Israël des Evangelies, opdat aan de naam Israëls niet meer gedacht worde, Psalm 83:4. Hij was het geschiktste werktuig, dat de overpriesters konden vinden voor hun doel, hij was de algemene aanklager van de discipelen, een afgezondene van de groten raad om de bijeenkomsten te ontdekken, en allen te grijpen, die verdacht werden van dien weg te zijn. Saulus was een gestudeerde, een man van aanzien, en toch achtte hij het niet beneden zich om in het vuilste werk van dien aard gebruikt te worden. Hij ging in ieder huis, had er geen gewetensbezwaar in de deuren open te breken, bij nacht en bij dag, en hij liet zich hiertoe door een gewapende macht vergezellen. Hij ging in ieder huis, waar zij bijeenkomsten plachten te houden, of in ieder huis, waar Christenen in waren, of waar men dacht Christenen te zullen vinden. Niemand was veilig in zijn huis, niemand was meer meester in zijn eigen huis. Met de uiterste minachting en wreedheid trok hij mannen en vrouwen, sleepte hen door de straten, zonder acht te slaan op het tere gestel van de zwakke sekse, hij was zulk een blinde ijveraar, dat hij zich er toe verlaagde om ook kennis te nemen van de geringste, die van de zuurdesem des Evangelies doortrokken was. Hij leverde hen over in de gevangenis, ten einde voor het gerecht gebracht en gedood te worden, zo zij Christus niet wilden verloochenen, en wij bevinden, Hoofdstuk 26:11, dat sommigen door hem gedwongen werden te lasteren.

C. Wat was de uitwerking dezer vervolging? Zij werden allen verstrooid, vers 1, niet al de gelovigen, maar al de predikers, tegen wie de vervolging in de eerste plaats gericht was, en tegen wie brieven uitgevaardigd waren om hen gevangen te nemen. Indachtig aan de regel huns Meesters. - Wanneer zij u dan in deze stad vervolgen, vliedt in de andere, - verstrooiden zij zich bij afspraak door de landen van Judea en Samaria, niet zo zeer uit vrees van te zullen lijden (want Judea en Samaria waren niet zover van Jeruzalem, of hun vervolgers zouden hen er wel spoedig kunnen bereiken, indien zij er, gelijk zij voornemens waren, in het openbaar optraden,) maar omdat zij dit beschouwden als een wenk der Voorzienigheid om zich te verstrooien. Hun werk was in Jeruzalem nu genoegzaam afgelopen, en het was tijd om aan de noden en behoeften te denken van andere plaatsen, want hun Meester had hun gezegd, dat zij zijn getuigen moesten wezen, eerst in Jeruzalem, en dan in geheel Judea en in Samaria, en daarna tot aan het uiterste der aarde, Hoofdstuk 1:8, en deze methode hebben zij gevolgd. Hoewel de vervolging ons niet weg moge drijven van ons werk, kan zij toch als een wenk der Voorzienigheid voor ons zijn, om ons weg te zenden, ten einde elders te arbeiden. De predikers waren allen verstrooid, behalve de apostelen, die waarschijnlijk door de Geest geleid werden, om nog enigen tijd te blijven, terwijl zij door de bijzondere voorzienigheid Gods beschut werden tegen de storm en door de bijzondere genade Gods bekwaam gemaakt om de storm het hoofd te bieden. Zij bleven te Jeruzalem, teneinde gereed te zijn om te gaan waar hun hulp het meest nodig was voor de andere predikers, die uitgezonden waren om het ijs te breken, gelijk Christus ook Zijnen discipelen bevolen had, om heen te gaan naar de plaatsen, waar hij zelf voornemens was te komen, Lukas 10:1. De apostelen zijn langer tezamen te Jeruzalem gebleven, dan men gedacht zou hebben, in aanmerking genomen het bevel en de opdracht, die hun waren gegeven, om heen te gaan in de gehele wereld, en alle volken te onderwijzen. Maar hetgeen gedaan werd door de evangelisten, die zij uitzonden, werd geacht als door hen zelf gedaan.

Handelingen 8:4 - 13

Het raadsel van Simson is hier wederom opgelost: Spijze ging uit van de eter, en zoetigheid ging uit van de sterke. De vervolging, die bedoeld was om de kerk uit te

roeien, werd door Gods voorzienigheid zo geleid, dat zij het middel werd om haar uit te breiden. Christus had gezegd: Ik ben gekomen om vuur op de aarde te werpen, en zij dachten door hen te verstrooien, die door dat vuur ontstoken waren, het te hebben uitgeblust, maar in stede hiervan hebben zij slechts medegewerkt om het te verspreiden.

I. Hier is een algemeen bericht omtrent hetgeen door allen gedaan werd, vers 4. Zij gingen het land door en verkondigden het woord. Zij zijn zich niet gaan verbergen uit vreze van te zullen lijden, evenmin als zij zich hoogmoedig betoonden op hun lijden, maar zij gingen overal heen om de kennis van Christus uit te strooien, waarheen zij zelf verstrooid waren. Zij gingen het land door, overal heen, op de weg der Heidenen en in de steden der Samaritanen, waar het hun te voren verboden was heen te gaan, Mattheüs 10:5. Zij bleven niet allen bij elkaar, hoewel dat een kracht, een versterking voor hen had kunnen wezen, maar verstrooiden zich naar alle kanten, niet om het gemakkelijk te hebben, maar om te zien waar zij konden arbeiden. Zij gingen de wereld evangeliseren, predikende het woord des Evangelies. Dat was het wat hen vervulde, en waarmee zij trachtten het land te vervullen, de predikers onder hen door te prediken, en de anderen door hun gewone gesprekken. Zij waren nu in een land, waarin zij geen vreemdelingen waren, want Christus en zijn discipelen hadden veel omgang gehad in het land van Judea, zodat daar een fondament voor hen gelegd was, waarop zij voort konden bouwen, en het was nodig om het volk aldaar te laten weten hoe het nu stond met de leer, die Jezus er enigen tijd geleden had gepredikt, dat die leer niet was verloren of vergeten, zoals men hen wellicht had doen geloven.

II. Een bijzonder bericht omtrent hetgeen gedaan werd door Filippus. Van het werk en de voorspoed van anderen hunner zullen wij later horen, Hoofdstuk 11:19, maar nu moeten wij acht geven op Filippus, niet Filippus de apostel, maar Filippus de evangelist, die gekozen en geordend was om de tafelen te dienen, maar die als diaken wel gediend hebbende, zich een goeden opgang heeft verkregen, en veel vrijmoedigheid in het geloof, 1 Timotheüs 3:13. Stefanus was bevorderd tot de rang van martelaar, Filippus tot de rang van evangelist, en daar hij toen verplicht was zich te geven voor het gebed en de bediening des woords, werd hij ongetwijfeld ontheven van het ambt van diaken, want, hoe kon hij de tafelen dienen te Jeruzalem, waartoe hij in dat ambt verplicht was, als hij predikte in Samaria? En waarschijnlijk zijn in de plaats van Stefanus en Filippus twee anderen verkozen.
Nu hebben wij te letten op:

1. De wonderbare zegen, dien Filippus had op zijn prediking, en de ontvangst, die hem te beurt viel. De plaats, die hij uitkoos, was de stad Samaria, de hoofdstad van Samaria, gelegen op de plaats waar het vroegere Samaria had gestaan, van welker stichting wij lezen in 1 Koningen 16:24, en dat nu Sebaste genoemd wordt. Sommigen denken, dat het dezelfde plaats is als Sichem, of Sichar, die stad van Samaria, waar Christus geweest is, Johannes 4:5. Velen in die stad hebben toen in Christus geloofd, hoewel Hij er geen wonderen gedaan heeft, vers 39 - 41, en nu zet Filippus drie jaren later het werk voort, dat toen begonnen was. De Joden wilden geen omgang hebben met de Samaritanen, maar Christus heeft Zijn Evangelie gezonden om alle vijandschap te doden, inzonderheid die tussen de Joden en de Samaritanen, door hen te verenigen in zijn gemeente. De leer, die hij predikte, was: Christus, want hij had zich voorgenomen niets anders te weten. Hij predikte hun Christus, hij verkondigde hun Christus, zoals de betekenis is van het woord: gelijk wanneer een koning, als hij de troon beklimt, door geheel zijn gebied wordt

uitgeroepen. De Samaritanen verwachtten de komst van de Messias, zoals blijkt uit Johannes 4:25.
Nu verklaart hun Filippus, dat Hij gekomen is, en dat de Samaritanen Hem welkom zullen wezen. Wat Evangeliedienaren te doen hebben is Christus te prediken, Christus, en dien gekruist, Christus, en dien verheerlijkt. De bewijzen, die hij bijbracht ter bevestiging van zijn leer, bestonden in wonderen, vers 6. Om hen er van te overtuigen, dat hij zijn opdracht had van de hemel, (waarom zij niet slechts mochten betrouwen op hetgeen hij zei maar verplicht waren het te geloven). Hij toont hun het groot - zegel, dat de hemel er op gezet had, en dat door de God der waarheid nooit op een leugen zou gezet zijn. De wonderen waren onloochenbaar, zij hoorden en zagen de wonderen, die hij deed, zij hoorden de woorden van bevel, die hij sprak, en zagen er onmiddellijk de verbazingwekkende uitwerking van, - dat hij sprak, en het geschiedde. En de aard dier wonderen paste bij de bedoeling van zijn opdracht, en heeft er licht en glans aan verleend. Hij was gezonden om de macht des Satans te verbreken, en ten teken daarvan zijn de onreine geesten, wie in de naam van de Heere Jezus geboden werd heen te gaan, uitgegaan uit de velen, die door hen bezeten waren, vers 7. Waar het Evangelie de overhand heeft, is Satan gedwongen zijn macht en invloed op de mensen op te geven, en dan worden dezen aan zichzelf teruggegeven, en komen zij weer tot hun zinnen, die, zolang zij onder zijn macht waren, gans verbijsterd zijn geweest.
Overal waar het Evangelie de toegang en de onderworpenheid verkrijgt, die het hebben moet, worden de boze geesten verdreven, inzonderheid de onreine geesten, alle geneigdheid tot de lusten van het vlees, die krijg voeren tegen de ziel, want God heeft ons van onreinheid tot heiligheid geroepen, 1 Thessalonicenzen 4:7. Dit werd aangeduid door het uitwerpen der onreine geesten uit het lichaam der mensen, die, gelijk hier gezegd wordt, uitgingen, roepende met grote stem, hetgeen betekent, dat zij uitgingen met groten weerzin, zeer tegen hun wil, gedwongen zijnde zich door een hogere macht overwonnen te erkennen, Markus 1:32, 3:11, 9:26. Hij was gezonden om de ziel, de geest der mensen te genezen, een zieke wereld te genezen, en haar in een goeden staat van gezondheid te brengen: ten teken daarvan werden vele geraakten en kreupelen genezen. Die krankheden worden genoemd, die het moeilijkst door natuurlijke middelen te genezen waren (opdat de wonderdadige genezing des te helderder zou uitblinken), en die welke het meest op de ziekte der zonde wezen, en op die zedelijke onmacht, waaronder de zielen der mensen gebukt gaan met betrekking tot de dienst van God. De genade van God in het Evangelie is bestemd tot genezing van hen, die geestelijk verlamd zijn, en zichzelf niet kunnen helpen, Romeinen 5:6.
De leer van Filippus, die aldus bewezen werd van God te zijn, vond ingang in Samaria, vers 6. De scharen hielden zich eendrachtiglijk aan hetgeen van Filippus gezegd werd, hiertoe bewogen door de wonderen, die in het eerst dienden om de aandacht te trekken, en aldus langzamerhand instemming te verkrijgen. Als de mensen beginnen aandacht te schenken aan hetgeen hun gezegd wordt van de dingen, die hun ziel en de eeuwigheid raken, dan kan men beginnen hoop voor hen te koesteren, en als zij beginnen acht te geven op het woord van God, als degenen, die het gaarne horen, begerig zijn het te verstaan en in hun herinnering te bewaren, en die zichzelf beschouwen als er belang bij te hebben. Het gewone volk gaf acht op Filippus, oi ochloi, een menigte van hen, niet maar hier en daar een, maar eenstemmig, zij waren allen van hetzelfde gevoelen, dat het gepast was om onderzoek te doen naar het Evangelie, dat men er met onpartijdigheid naar behoort te luisteren. De voldoening, die zij smaakten in het bijwonen van de prediking van Filippus, en hoe zij bij velen ingang vond, vers 8, daar werd grote blijdschap in die stad, want, vers 12, zij geloofden Filippus en werden gedoopt in het geloof van Christus - de meesten hunner - beiden mannen en vrouwen.

Filippus predikte de dingen het koninkrijk Gods betreffende, de constitutie van dat koninkrijk, deszelfs wetten en inzettingen, deszelfs vrijheden en voorrechten, en de verplichting voor allen, om de getrouwe onderdanen van dat koninkrijk te wezen. En hij predikte de naam van Jezus Christus, als Koning van dat koninkrijk, Zijn naam die boven allen naam is, hij predikte dien in zijn gebiedende kracht en invloed, al hetgeen, waardoor Hij zich bekend gemaakt heeft. Het volk gaf niet slechts acht op hetgeen hij zei, maar geloofde het ten laatste. Zij waren volkomen overtuigd, dat het van God was, en niet van de mensen, en zij wilden er zich door laten leiden en beheersen.
Wat dezen berg betreft, waarop zij tot nu toe God hadden aangebeden, en waaraan zij zulk een Godsdienstig denkbeeld hadden gehecht, zij waren er nu even volkomen van gespeend, als zij er te voren aan gehecht waren geweest, en zij zijn de ware aanbidders geworden, die de Vader aanbidden in geest en in waarheid, en in de naam van Christus, de waren Tempel, Johannes 4:20, 23. Toen zij geloofden zonder bezwaar (hoewel zij Samaritanen waren) en zonder dralen, werden zij gedoopt, hebben zij openlijk het Christelijk geloof beleden, en toen hebben zij hen, door hen te wassen met water plechtig opgenomen in de gemeenschap der Christelijke kerk, en werden zij door de discipelen erkend als broeders. Alleen mannen konden in de Joodse kerk worden toegelaten door de besnijdenis, maar om te tonen, dat in Jezus Christus geen man en vrouw is, Galaten 3:28, maar dat beiden Hem gelijkelijk welkom zijn, is de inzetting der inwijding van dien aard, dat ook vrouwen er toe bekwaam zijn, want zij worden gerekend tot Gods geestelijk Israël, hoewel niet tot het Israël naar het vlees, Numeri 1:2. En hieruit is gemakkelijk af te leiden, dat vrouwen tot het Avondmaal des Heeren toegelaten moeten worden, hoewel het niet blijkt, dat er vrouwen waren onder hen, aan wie het voor het eerst bediend werd. Dit veroorzaakte grote blijdschap, ieder verheugde zich voor zichzelf, zoals de man in de gelijkenis, die de schat in de akker had gevonden, en zij allen verblijdden zich wegens het goede, dat hierdoor tot hun stad was gebracht, en dat het kwam zonder tegenstand, hetgeen moeilijk had kunnen gebeuren, indien Samaria binnen het rechtsgebied van de overpriesters was geweest.
Het is een oorzaak van grote vreugde als het Evangelie tot enigerlei plaats wordt gebracht. Vandaar dat de verbreiding van het Evangelie in de wereld dikwijls in het Oude - Testament voorzegd is als de verspreiding van blijdschap onder de natiën, Psalm 67:5. De natiën zullen zich verblijden en juichen, 1 Thessalonicenzen 1:6. Het Evangelie van Christus maakt de mensen niet droefgeestig, maar vervult hen van blijdschap, als het ontvangen wordt, zoals het behoort ontvangen te worden, want het is grote blijdschap al de volke, Lukas 2:10.

2. Het bijzondere in deze stad Samaria, dat de voorspoed van het Evangelie aldaar meer dan gewoonlijk bewonderenswaardig maakte.
A. Dat Simon de Tovenaar aldaar gewerkt had, en groten invloed op het volk had verkregen, en toch geloofden zij hetgeen door Filippus gezegd werd. Te verleren hetgeen slecht is, is ten allen tijde gebleken moeilijker te zijn, dan te leren wat goed is. Hoewel deze Samaritanen geen afgodendienaars waren, zoals de Heidenen, noch bevooroordeeld waren tegen het Evangelie door de inzettingen, hun overgeleverd door hun vaderen, waren zij toch kortelings er toe gekomen, om Simon de Tovenaar te volgen, die veel opgang onder hen maakte, en hen op vreemde wijze had verrukt, of betoverd. Hier wordt ons gezegd: Hoe sterk de begoocheling was van Satan, waardoor zij onder de invloed gebracht werden van dezen groten bedrieger. Hij was enigen tijd, ja langen tijd, in de stad geweest, plegende toverij. Wellicht is hij er op aandrijven van de duivel gekomen, spoedig nadat onze Zaligmaker er geweest was, om te vernietigen wat Hij daar tot stand

had gebracht, want het is altijd Satans wijze van doen geweest om een goed werk reeds in de kiem te verstikken, 2 Corinthiërs 11:3, 1 Thessalonicenzen 3:5.

Nu had Simon: Ten eerste, zich uitgegeven voor iets groots. Hij zei van zichzelf, dat hij wat groots was, en wilde, dat alle mensen hem daarvoor zouden houden, en hem dienovereenkomstig eerbied zouden bewijzen, dan konden zij voor het overige doen wat hun behaagde. Hij had geen plan om een verbetering van leven bij hen te bewerken, of hun wijze van Godsverering te veranderen, of te hervormen, hij wilde hun slechts doen geloven dat hij was tis megas - een goddelijk persoon. Justinus de Martelaar zegt dat hij aangebeden wilde worden als prooton theon de opperste god. Hij gaf zich uit voor de Zoon van God, de Messias, denken sommigen, of voor een engel, of een profeet. Wellicht had hij zich bij zelf nog niet beslist, op welken eretitel hij aanspraak zou maken, maar hij wilde in elk geval voor iets groots gehouden worden. Hoogmoed, eerzucht en een streven naar grootheid is altijd de oorzaak geweest van zeer veel kwaad, zo voor de wereld als voor de kerk.

Ten tweede. Het volk schreef hem toe alles wat hij begeerde. Allen hingen zij hem aan, van de kleine tot de grote, jong en oud, armen en rijken, regeerders en geregeerden, zij hingen hem aan, vers 10, 11, te meer wellicht, omdat de tijd, bepaald voor de komst van de Messias, nu voorbij was, hetgeen algemeen de verwachting had opgewekt, dat er toen een groot persoon verschijnen zou. Waarschijnlijk was hij hun landgenoot, en hebben zij hem daarom des te eerder gehoor gegeven, daar de ere, hem aangedaan, op hen zelf zou terug stralen. Zij zeiden van hem: Deze is de grote kracht Gods, de kracht Gods, de grote kracht, (zoals het gelezen kan worden,) de kracht, die de wereld gemaakt heeft. Zie, hoe onwetende, onbezonnen mensen hetgeen door Satan gedaan wordt, beschouwen als gedaan door de kracht Gods! Zo worden ook in de Heidenwereld duivelen voor godheden gehouden, en in het anti - christelijk koninkrijk verwondert zich de gehele wereld achter het beest, waaraan de draak zijn kracht geeft, en zijn mond opent in lastering tegen God, Openbaring 13:2, 3. Zij waren er toe gebracht door zijn toverijen, hij verrukte de zinnen des volks van Samaria, vers 9, hij had met toverijen hun zinnen verrukt, vers 11, dat is: hij heeft door zijn toverkunsten de zinnen des volks betoverd, of ten minste van sommigen hunner, die dan wederom anderen medesleepten. Door Gods toelating heeft Satan hun harten vervuld om Simon te volgen. O gij uitzinnige Galaten, zegt Paulus, wie heeft u betoverd! Galaten 3:1.
Deze mensen worden gezegd betoverd te zijn door Simon, omdat zij zo verdwaasd waren, dat zij een leugen geloofden. Of, door zijn toverijen heeft hij vele tekenen en wonderen der leugen gedaan, die wonderen schenen te zijn, maar het in werkelijkheid niet waren, zoals die van de Egyptische tovenaars, en die van de mens der zonde, 2 Thessalonicenzen 2:9. Toen zij nog niet beter wisten, hadden deze toverijen invloed op hen, maar toen zij met de wezenlijke wonderen van Filippus bekend werden, zagen zij duidelijk, dat het een echt, het andere namaaksel was, en dat er een even groot verschil was, tussen die beiden, als tussen de staf van Aäron, en die van de tovenaars. Wat heeft het stro met het koren te doen? Jeremia 23:28. Aldus heeft het volk, niettegenstaande de invloed door Simon de tovenaar op hen uitgeoefend, en in weerwil van de tegenzin der mensen om te erkennen, dat zij in dwaling zijn, en die dwaling te herroepen, toen zij het verschil zagen tussen Simon en Filippus, Simon verlaten, hielden zij zich niet langer aan hem, maar aan Filippus, en zo ziet gij: Hoe groot de kracht is der Goddelijke genade, waardoor zij tot Christus gebracht werden, die de Waarheid is, en hen, als ik dit eens zo zeggen mag, uit de droom heeft geholpen. Door die genade, werkende met het woord, waren zij, die door Satan gevangen waren geleid, tot de gehoorzaamheid van Christus gebracht. Waar Satan,

als een sterke gewapende, bezit hield van het huis, en zich veilig dacht, heeft Christus, als de sterkere, hem uit het bezit verdreven, zijn roof uitgedeeld, de gevangenis gevangen geleid, en diegenen tot de trofeeën Zijner overwinning gemaakt, over wie de duivel had getriomfeerd. Laat ons ook aan de ergsten niet wanhopen, als zelfs zij, wier zinnen door Simon de tovenaar verrukt waren, tot het geloof zijn gebracht.

B. Nog verwonderlijker is het, dat Simon de tovenaar zelf bekeerd werd tot het geloof van Christus, ten minste een tijd lang in uiterlijke belijdenis. Is Saul ook onder de profeten? Ja, vers 13, Simon geloofde ook zelf. Hij was er van overtuigd, dat Filippus een ware leer predikte, omdat hij haar bevestigd zag door ware wonderen, waarover hij des te beter kon oordelen, omdat hij zich wel bewust was van het bedrog zijner eigen voorgewende wonderen. Die overtuiging ging zo ver, dat hij gedoopt werd, evenals andere gelovigen, toegelaten werd tot de kerk, en wij hebben geen reden te geloven, dat Filippus verkeerd gedaan heeft met hem te dopen, nee, zelfs niet in hem spoedig te dopen. Hoewel hij een zeer goddeloos man was geweest, een tovenaar, iemand die naar Goddelijke ere stond, is hij toch op zijn plechtige betuiging van berouw over zijn zonde en zijn belijdenis van geloof in Jezus Christus, gedoopt geworden. Want, gelijk grote goddeloosheid voor de bekering, oprechte berouwhebbenden niet buitensluit van Gods genade, zo moet zij ook hen, die belijden te geloven, niet van de kerkgemeenschap buitensluiten. Verloren zonen moeten, als zij terugkeren, met blijdschap ontvangen en welkom geheten worden, hoewel wij er niet zeker van kunnen zijn, dat zij niet opnieuw zullen weg dwalen. Ja, hoewel hij nu slechts een geveinsde was, en al dien tijd in een gans bittere gal en samenknoping der ongerechtigheid was, en spoedig genoeg in zijn waar karakter bekend zou zijn geworden, heeft Filippus hem toch gedoopt, want het is Gods kroonrecht het hart te kennen, de kerk en hare leraren moeten handelen naar een oordeel der liefde, voor zo ver daar plaats voor is. Er is een grondregel in de wet: Donec contrarium patet, semper præsumitur meliori parti - Wij moeten zo lang als wij kunnen het beste hopen. En het is een grondregel in de kerkelijke tucht: De secretis non judicat ecclesia - God alleen oordeelt de verborgenheden van het hart.
Zijn tegenwoordige overtuiging duurde zo lang, als hij bij Filippus bleef, later is hij afvallig geworden van de kerk, maar niet spoedig. Hij dong naar bekendheid met Filippus, en nu is hij, die zich voor iets groots had uitgegeven, tevreden om aan de voeten te zitten van een prediker van het Evangelie. Zelfs slechte mensen, zeer slechte mensen, kunnen soms in een goede, ja zeer goede, gemoedsgesteldheid verkeren, en zij, wier hart hun gierigheid nog na wandelt, kunnen niet slechts tot God komen, gelijk Zijn volk pleegt te komen, maar ook bij hen blijven. Zijn tegenwoordige overtuiging was gewerkt en werd in stand gehouden door de wonderen, hij ontzette zich, of, hij verwonderde zich, dat hij in tekenen en wonderen zo ver overtroffen werd. Velen verwonderen zich over de bewijzen der Goddelijke waarheden, die er nooit zelf de kracht van hebben ervaren.

Handelingen 8:14 - 25
God had het werk van Filippus als evangelist van Samaria wonderbaarlijk gezegend, maar hij kon niet meer doen dan een evangelist, er waren bijzondere gaven en krachten bewaard voor de apostelen, om de waardigheid van hun ambt op te houden, en hier hebben wij een bericht van hetgeen twee hunner Petrus en Johannes, gedaan hebben. De twaalven bleven bij elkaar te Jeruzalem, vers 1, en dáár werd de goede tijding tot hen gebracht, dat Samaria het woord Gods aangenomen had, vers 14, dat een grote oogst van zielen ingezameld werd voor Christus. Het woord Gods was hun niet slechts gepredikt, het was ook door hen aangenomen, zij hebben het welkom geheten, erkenden er het licht van, en onderwierpen zich aan deszelfs kracht. Als zij dit hoorden, zonden zij tot hen

Petrus en Johannes. Indien Petrus de vorst der apostelen was geweest, zoals door sommigen beweerd wordt, dan zou hij sommigen van hen gezonden hebben, of indien hij er reden voor gevonden had, zou hij zelf uit eigen beweging gegaan zijn, maar dit was zo weinig het geval, dat hij zich onderwierp aan een bevel, of order, van de vergadering, en, als dienaar van het corps ging hij, waar zij hem heenzonden.

Twee apostelen werden naar Samaria gezonden; de twee uitnemendsten!
1. Om Filippus aan te moedigen, hem hulp te verlenen, zijn handen te sterken. Leraren van hogere positie, die uitmunten in gaven en in genade, moeten trachten hen, die in een lagere sfeer geplaatst zijn, te helpen in hun arbeid, opdat zij er goedsmoeds in kunnen voortgaan.
2. Om het goede werk, dat onder het volk begonnen was, voort te zetten, en om, door de hemelse genade, waarmee zij verrijkt waren, hun geestelijke gaven mede te delen.
Merk nu op:

I. Hoe zij diegenen onder hen, die oprecht waren, deden toenemen in kennis en genade. In vers 16 wordt gezegd: De Heilige Geest was nog op niemand van hen gevallen, in die buitengewone gaven en krachten, welke meegedeeld werden door de uitstorting des Geestes op de Pinksterdag. Niemand hunner had de gave der talen, hetgeen toen de meest gewone onmiddellijke uitwerking was van de uitstorting des Geestes. Zie Hoofdstuk 10:45, 46. Dit was zowel een groot teken voor hen, die niet geloofden, als een uitnemende dienst voor hen, die wèl geloofden. Deze, en nog andere zodanige gaven, hadden zij niet, zij waren alleenlijk gedoopt in de naam des Heeren Jezus en dus aan Hem verbonden, en deel hebbende aan Hem, hetgeen nodig was tot zaligheid, en daarin hadden zij blijdschap, vers 8, al konden zij dan ook niet in vreemde talen spreken. Zij, die zich in waarheid aan Christus hebben gegeven, en de heiligende invloeden en werkingen ervaren hebben van de Geest der genade, hebben grote reden tot dankbaarheid, en geen reden tot klagen, al hebben zij dan ook de gaven niet, die tot sieraad zijn en hun glans en luister zouden verlenen. Maar de bedoeling is, dat zij voort zullen varen tot de volkomenheid der tegenwoordige bedeling, ter meerdere ere van het Evangelie. Wij hebben reden te geloven, dat Filippus zelf deze gaven des Heilige Geestes had ontvangen, maar hij had het vermogen niet ze mede te delen, de apostelen moesten komen om dat te doen, en zij hebben dat niet gedaan voor allen, die gedoopt waren, maar voor sommigen van hen, de zodanige, naar het schijnt, die bestemd waren voor een ambt in de gemeente, of ten minste, om er zeer uitnemende en werkzame leden van te zijn. Aan sommigen werd de een gave des Heilige Geestes gegeven, en aan anderen, een andere gave. Zie 1 Corinthiërs 12:4, 8, 14:26. Daarom:
1. Hebben de apostelen voor hen gebeden, vers 15. Niet alleen aan onszelf, maar ook aan anderen, wordt de Geest gegeven op het gebed, Lukas 11:13. Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u, Ezechiël 36:27, maar hierom zal Ik verzocht worden, vers 37. Dit voorbeeld kan ons bemoedigen in ons gebed tot God om de vernieuwende genade des Heilige Geestes te schenken aan hen, om wier geestelijk welzijn wij bezorgd zijn, aan onze kinderen, aan onze vrienden, aan onze leraren, wij moeten bidden, vuriglijk bidden, dat zij de Heilige Geest mogen ontvangen, want daarin zijn alle zegeningen opgesloten.
2. Zij legden de handen op hen, om te kennen te geven, dat hun gebeden waren verhoord, en dat de gave des Heilige Geestes hun gegeven was, want nadat dit teken gebruikt was, ontvingen zij de Heilige Geest, en spraken zij met vreemde talen. De oplegging der handen werd oudtijds gebruikt om te zegenen door hen, die zegenden met gezag. Aldus zegenden de apostelen deze nieuw bekeerden, ordenden sommigen tot leraren, en bevestigden anderen in hun Christendom. Thans kunnen wij dit niet, niemand onzer kan

door de oplegging der handen de Heilige Geest geven, maar het kan een wenk voor ons zijn, dat wij ons voor hen, voor wie wij bidden, ook moeite hebben te geven.

II. Hoe zij hem, die een geveinsde onder hen was, ontdekten en uitbanden, dat was Simon de tovenaar, want zij wisten het kostelijke van het snode uit te trekken. Merk hier nu op:
1. Het goddeloze voorstel van Simon, waardoor zijn geveinsdheid ontdekt werd, vers 18, 19. Toen hij zag, dat door de oplegging van de handen der apostelen de Heilige Geest gegeven werd, (hetgeen zijn geloof in de leer van Christus had moeten bevestigen, en zijn eerbied voor de apostelen doen toenemen,) gaf dit hem een denkbeeld, dat het Christendom slechts een verheven soort van toverij was, waarin hij zich in staat achtte, de apostelen te kunnen evenaren, en daarom bood hij hun geld aan, zeggende, geeft ook mij deze macht. Hij vraagt hun niet hem de handen op te leggen, opdat hij ook zelf de Heilige Geest mocht ontvangen, (want hij dacht niet, dat hierdoor iets verkregen zou kunnen worden, maar dat zij hem het vermogen zouden geven, om de gave aan anderen te verlenen. Hij streefde naar de eer van een apostel, maar hij was volstrekt niet begerig om de geest en de gezindheid eens Christens te hebben. Hij haakte meer naar eer voor zichzelf, dan hij begeerde goed te doen aan anderen. Door nu dit voorstel te doen heeft hij de apostelen een grote belediging aangedaan, alsof zij veile, inhalige lieden waren, die alles zouden doen voor geld, en het geld even lief hadden, als hij, terwijl zij, wat zij hadden, voor Christus hadden verlaten, zoverre was het van hen, dat zij begerig waren hun bezittingen te vermeerderen.
Hij heeft hiermede ook het Christendom grotelijks beledigd, alsof de wonderen, die ten bewijze er van gedaan werden, door toverkunsten gedaan werden, die slechts van een anderen aard waren dan die hij te voren zelf had beoefend. Hij toonde hiermede, dat hij, gelijk Bileam, naar het loon der waarzeggingen haakte, want hij zou voor deze macht geen geld geboden hebben, indien hij niet had gehoopt er geld door te zullen verkrijgen. Hij heeft ook doen blijken, dat hij een hogen dunk had van zichzelf, en dat zijn hart nooit waarlijk verootmoedigd is geweest. Zulk een nietswaardige als hij voor zijn doop geweest is, had, met de verloren zoon, moeten vragen als een van de huurlingen gemaakt te worden. Maar niet zodra is hij in het gezin opgenomen, of hij is met geen mindere plaats tevreden dan met die van een der huisbezorgers, en dat hem een macht toevertrouwd moet worden, die Filippus zelf niet had, maar die slechts de apostelen bezaten.

2. De rechtvaardige verwerping van zijn voorstel, en de scherpe bestraffing, die hij er van Petrus om ontving, vers 20 - 23.
A. Petrus toont hem zijn misdaad, vers 20, Gij hebt gemeend, dat de gave Gods door geld verkregen wordt, en dus heeft hij de rijkdom dezer wereld overschat, alsof die evenwaardig was met alles, en alsof, omdat, gelijk Salomo zegt, het geld alles verantwoordt, alles, dat betrekking heeft op dit tegenwoordige leven, het ook alles zou verantwoorden dat betrekking heeft op het toekomende leven, ons de vergeving der zonden, de gave des Heilige Geestes en het eeuwige leven kon kopen. De gave des Heilige Geestes had hij echter onderschat, haar gelijk gesteld met de gewone gaven der natuur en der voorzienigheid. Hij dacht, dat de macht van een apostel even goed voor een flinke geldelijke beloning te krijgen was, als de raad van een geneesheer of van een rechtsgeleerde, dat wel de grootste smaadheid was, die de Geest der genade aangedaan kon worden. Al het kopen en verkopen van vergeving en aflaten in de kerk van Rome is het voortbrengsel van diezelfde goddeloze mening. dat de gave Gods door geld verkregen kan worden, terwijl de aanbieding der Goddelijke genade zo uitdrukkelijk gedaan wordt zonder geld en zonder prijs.

B. Hij toont hem zijn aard, die blijkt uit zijn misdaad. Niet uit alles wat iemand verkeerd zegt of doet kunnen wij afleiden, dat hij geveinsd is in zijn belijdenis van de Godsdienst, maar de verkeerdheid van Simon bestond in zulk een fundamentele dwaling, dat zij niet bestaanbaar was met een staat van genade. Zijn geld bieden (en dit geld was ook door toverij verkregen) was een onweerlegbaar bewijs, dat hij nog onder de macht was van een wereldsgezinden, vleselijken geest, en nog de natuurlijke mens was, die de dingen des Geestes Gods niet begrijpt, en ze niet kan verstaan.

En daarom zegt Petrus hen onomwonden:
A. dat zijn hart niet recht is voor God, vers 21. "Ofschoon gij belijdt te geloven, en gedoopt zijt, zijt gij toch niet oprecht,'. Wij zijn zoals ons hart is, indien ons hart niet recht is, dan zijn wij verkeerd, en het ligt open voor Gods oog, hij kent het, en oordeelt er ons naar. Ons hart is wat het is in de ogen van God, die niet bedrogen kan worden, en als het niet recht is in zijn ogen, dan is onze Godsdienst, wàt wij ook mogen zeggen of voorgeven, ijdel, en zal ons nergens toe dienen. Onze grote zorg is ons Hem aan te bevelen in onze oprechtheid, want anders bedriegen wij ons zelf tot ons eigen verderf. Sommigen verwijzen dit inzonderheid naar het voorstel, dat hij deed: wat hij vraagt wordt hem geweigerd, omdat zijn hart in dit vragen niet recht is voor God, Hij heeft er de heerlijkheid Gods of de ere van Christus niet mede op het oog, maar zijn eigen eer en voordeel, hij bidt, en ontvangt niet, omdat hij kwalijk bidt, en het in zijn wellusten zou doorbrengen, en nog voor wat groots gehouden wil worden.
B. Dat hij in een gans bittere gal en samenknoping der ongerechtigheid is, ik zie, dat gij dit zijt, vers 23. Dat is duidelijk spreken, en duidelijk spreken is het beste, als wij met zielen handelen en met de eeuwigheid. Simon had zich een groten naam verworven onder het volk, en in de laatsten tijd ook een goeden naam onder Gods volk, en toch stelt Petrus hem voor als een slecht mens. Het is mogelijk dat iemand onder de macht der zonde blijft, en toch de gedaante der Godzaligheid aanneemt. Ik zie het, zegt Petrus. Het was niet zo zeer door de geest der onderscheiding, waarmee Petrus begaafd was, dat hij dit zag, als wel door dat Simon zelf het ontdekte in het voorstel, dat hij deed. Het masker, waar achter geveinsden zich verbergen, wordt dikwijls afgerukt, de aard van de wolf toont zich niettegenstaande de schaapsklederen, waarin hij gehuld is.
Het karakter, zoals dit hier van Simon beschreven wordt, is in werkelijkheid het karakter van alle goddeloze mensen.
Ten eerste. Zij zijn in een gans bittere gal, hatelijk voor God, weerzinwekkend, zoals hetgeen bitter is, weerzinwekkend is voor ons. Zonde is iets afgrijselijks, dat God haat, en de zondaren worden er hem verfoeilijk door, zij zijn boos in hun eigen natuur, inwonende zonde is een wortel, die gal en alsem draagt, Deuteronomium 29:18. De vermogens zijn verdorven, en het hart verbitterd tegen alle goed. Het duidt ook de verderfelijke gevolgen aan der zonde, het einde, het laatste van haar is bitter als alsem.
Ten tweede. Zij zijn in een samenknoping der ongerechtigheid, overgeleverd aan de gerechtigheid Gods door de schuld der zonde, en gebonden onder de heerschappij van Satan door de macht der zonde, door hem gevangen geleid naar zijn wil, en dat is een harde dienstbaarheid, zoals die van Egypte, het leven bitter makende.

C. Hij spreekt zijn vonnis uit in tweeërlei opzicht:
a. Hij zal met zijn wereldlijke rijkdom, die hij overschat, vergaan. Uw geld zij met u ten verderve.
Ten eerste. Hiermede verwerpt Petrus zijn aanbod met de uiterste verachting en verontwaardiging. "Denkt gij ons om te kunnen kopen om ontrouw te worden aan onze roeping, dat wij de macht, die ons toevertrouwd is, in zo onwaardige handen zullen

leggen? Weg met u en met uw geld, met geen van beiden willen wij iets van doen hebben. Ga achter mij, Satan." Als wij door geld in verzoeking worden gebracht om iets kwaads te doen, dan moeten wij zien, hoe vergankelijk het geld is, en het verachten om er ons door te laten voorinnemen. Het is de aard van de oprechte, dat hij "zijn handen uitschudt, dat zij geen geschenken behouden, Jesaja 33:15.
Ten tweede. Hij waarschuwt hem voor het gevaar van een algeheel verderf, als hij in die gezindheid blijft: "Het geld zal vergaan, en gij zult het verliezen met alles wat gij er voor kopen kunt. De spijzen zijn voor de buik, en de buik is voor de spijzen, 1 Corinthiërs 6:13, en zo zijn de koopwaren voor het geld, en het geld is voor de koopwaren, maar God zal beiden dezen en die te niet doen, zij vergaan in het gebruik. Maar dat is er nog het ergste niet van, gij zelf zult er ten verderve mede gaan, en het geld met u, en het zal een verzwaring zijn van uw verderf, en een zware last op uw ziel, die verloren gaat, dat gij geld gehad hebt, waarmee gij goede winst had kunnen doen, Lukas 16:9, dat aan de voeten der apostelen gelegd had kunnen worden in liefdadigheid, en als zodanig aangenomen zou zijn, maar nu hun als steekpenningen in de handen werd gestopt, en dus verworpen werd. Kind gedenk dit!

b. Hij zal de geestelijke zegeningen niet verwerven, die hij onderschat heeft, vers 21. "Gij hebt geen deel of lot in dit woord. Gij hebt niets van doen met de gaven des Heilige Geestes, gij begrijpt ze niet, gij zijt er van buitengesloten, gij hebt een grendel geschoven op uw eigen deur, gij kunt zelf de Heilige Geest niet ontvangen, en geen macht om de Heilige Geest aan anderen mede te delen, want uw hart is niet recht voor God, indien gij denkt, dat het Christendom een handel, een beroep is, om van te leven in deze wereld, en daarom hebt gij geen deel of lot in het eeuwige leven in de andere wereld, dat door het Evangelie wordt aangeboden." Er zijn velen, die de Christelijke Godsdienst belijden, en toch geen deel of lot aan de zaak hebben, geen deel aan Christus, Johannes 13:8. geen deel of lot in het hemelse Kanaän. Dat zijn dezulken, wier hart niet recht is voor God, die niet bezield zijn door de rechten geest, noch geleid worden door de rechten regel, noch zich richten naar het rechte doel.

D. Hij geeft hem desniettemin goede raad, vers 22. Hoewel hij in toorn tegen hen was ontstoken, heeft hij hem toch niet verlaten, en hoewel hij wenste, dat hij zou inzien hoe slecht het met hem stond, wilde hij hem toch niet doen wanhopen, daar is hoop voor Israël. Merk op: Wat hij hem aanraadt te doen, hij moet zijn eerste werken doen.
Ten eerste. Hij moet zich bekeren, hij moet zijn dwaling inzien en haar herroepen, hij moet zijn zin en zijn weg veranderen, hij moet zich verootmoedigen en zich schamen voor hetgeen hij gedaan heeft. Hij moet zich hiervan, van deze zaak, bekeren. "Bekeer u dan van deze uw boosheid, erken u er schuldig aan, en heb er berouw van." Hij moet het zichzelf ten laste leggen, zijn zonde niet vergoelijken of verkleinen door haar een vergissing te noemen, of verkeerd geleiden ijver, nee, hij moet haar verzwaren. door haar goddeloosheid te noemen, zijn goddeloosheid als de vrucht van zijn eigen bederf. Zij, die verkeerd gesproken, of verkeerd gedaan hebben, zullen, voor zoveel zij dit kunnen, het verkeerd gesprokene herroepen, en het verkeerd gedane ongedaan maken door hun berouw.
Ten tweede. Hij moet God bidden, Hem bidden dat Hij hem bekering zal geven, en op die bekering hem vergeving zal schenken. Berouwhebbenden moeten bidden, hetgeen een begeerte naar God in zich sluit, en een betrouwen op Christus. Hoe groot een man Simon de tovenaar zich ook acht te zijn, hij zal in de gemeenschap der apostelen, (hoe sommigen ook mogen denken, dat het voor hen een ere is hem in hun midden te hebben) op geen andere voorwaarden worden toegelaten, dan die, waarop andere zondaren worden

toegelaten, namelijk bekering en gebed. Hoe hij hem hiertoe aanmoedigt: of misschien u deze overlegging uws harten vergeven werd. Er kan zeer veel slechtheid zijn in de overlegging van het hart, valse denkbeelden, verdorvene neigingen, boze voornemens, waarvan wij ons moeten bekeren, of het is met ons gedaan. De overlegging van het hart, hoe boos ook, zal, als wij er ons van bekeren, vergeven worden, en niet voor onze rekening komen. Als Petrus hier een misschien aan verbindt, dan geldt de twijfel de oprechtheid zijner bekering, niet de vergeving, indien zijn bekering oprecht is. Of het duidt aan, dat de grootheid van zijn zonde de vergeving twijfelachtig maakt, hoewel de belofte van het Evangelie de zaak buiten allen twijfel stelt, indien hij zich waarlijk bekeert, zoals in Klaagliederen 3:29 :Misschien is er dan verwachting. Simons verzoek aan hen, om voor hem te bidden, vers 24. Hij was verschrikt en beschaamd door hetgeen Petrus gezegd had, bevindende datgene aldus zo zeer ten kwade geduid, hetwelk hij dacht met beide handen aangegrepen te zien. Bidt gijlieden voor mij tot de Heere, roept hij, opdat niets over mij kome van hetgeen gij gezegd hebt.

Hier was, ten eerste: Iets goeds, hij was getroffen door de bestraffing, die hem was gegeven, en verschrikt door de aanduiding van zijn karakter, en het was ook genoeg om het stoutmoedigste hart te doen beven. Dit zo zijnde, verzoekt hij om het gebed der apostelen voor hem, daar hij wel dacht. dat hun gebed overmogend zou zijn in de hemel.
Ten tweede. Iets dat ontbreekt. Hij verzocht hun voor hem te bidden, maar zelf bad hij niet, gelijk hij had moeten doen, en in zijn begeerte, dat zij voor hem zullen bidden, is het er meer om te doen, dat het oordeel over hem afgewend zal worden, dan dat zijn bederf gedood zal worden, en dat door Gods genade zijn hart recht gemaakt zal worden voor God, zoals Farao, die wilde, dat Mozes de Heere vuriglijk zou bidden, dat Hij dezen dood van hem zou wegnemen, niet, dat Hij zijn zonde, zijn hardheid van hart zou wegnemen, Exodus 8:8 :10:17.
Sommigen denken, dat Petrus het een of ander bijzonder oordeel over hem had aangekondigd, zoals over Ananias en Saffira, dat, na zijn onderwerping op des apostels voorbede was afgewend, of dat hij uit hetgeen verhaald werd kon afleiden, dat een teken van Gods toorn hem zou treffen, hetwelk hij aldus vreesde en heeft afgebeden.

Eindelijk. Wij hebben hier de terugkeer der apostelen te Jeruzalem, nadat zij de zaken hadden afgedaan, waarvoor zij gekomen waren, want vooralsnog moesten zij niet uiteengaan. Maar ofschoon zij hier waren gekomen, om het werk te doen, dat hun eigen was als apostelen, hebben zij zich toch ook, als de gelegenheid er zich toe aanbood, toegelegd op hetgeen aan alle dienaren van het Evangelie gemeenschappelijk is.
1. In de stad Samaria waren zij predikers, zij hebben het woord des Heeren betuigd, plechtig getuigd van de waarheid van het Evangelie, en bevestigd wat de andere leraren hadden gepredikt. Zij gaven niet voor hun iets nieuws te brengen, al waren zij ook apostelen, maar legden hun getuigenis af van het woord des Heeren, zoals zij het hadden ontvangen.
2. Op hun terugweg waren zij reizende predikers, daar zij vele vlekken der Samaritanen doorgingen, verkondigden zij er het Evangelie. Hoewel de vergaderingen daar niet zo aanzienlijk waren als in de steden, noch wat hun getal betrof, noch wat het aanzien betrof der personen, die ze bijwoonden, waren hun zielen toch even kostelijk, en de apostelen achtten het niet beneden zich hun het Evangelie te prediken. God geeft acht op de bewoners van zijn dorpen in Israël, Richteren 5:11, en dat behoren ook wij te doen.

Handelingen 8:26 - 40

Wij hebben hier de geschiedenis van de bekering van de Ethiopische kamerling tot het geloof van Christus, door wie, naar wij reden hebben te geloven, de kennis van Christus gezonden werd naar het land, waar hij woonde, en die Schrift werd vervuld: Morenland zal zich haasten zijn handen tot God uit te strekken (een der eersten van de volken) Psalm 68:32.
1. Filippus, de Evangelist, wordt geleid op de weg, waar hij dezen Moorman, of Ethiopiër, zal ontmoeten, vers 26. Toen de gemeenten in Samaria gevestigd waren, en er leraren bij haar aangesteld waren, keerden de apostelen weer naar Jeruzalem, maar Filippus blijft, verwachtende gebruikt te worden tot verderen arbeid in dat land.
En hier hebben wij:
1. Een aanwijzing, hem gegeven door een engel (waarschijnlijk in een droom, of nachtgezicht,) naar welke richting hij zich moest wenden: Sta op, en ga henen tegen het Zuiden. Hoewel engelen niet gebruikt werden, om het Evangelie te prediken, werden zij toch dikwijls gebruikt om aan leraren boodschappen over te brengen van raad en bemoediging, zoals in Hoofdstuk 5:19, 20. Wij kunnen thans zulke gidsen niet verwachten op onzen weg, maar ongetwijfeld is er een bijzondere voorzienigheid Gods omtrent de vestiging of de verplaatsing van de bedienaren van het Evangelie. Op de een of andere wijze zal Hij diegenen leiden en besturen, die Hem oprecht begeren te volgen, en hen brengen op de weg, waar Hij hen zal zegenen, Zijn oog zal op hen zijn. Hij moet Zuidwaarts gaan, op de weg die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza, door de woestijn van Juda. Filippus zou er nooit aan gedacht hebben daarheen te gaan, in een woestijn, op een gewonen weg door de woestijn. Het is niet zeer waarschijnlijk, dat hij dáár werk zal vinden! Maar daarheen wordt hij toch heengezonden, overeenkomstig de gelijkenis van onzen Heiland, waarin Hij de roeping der Heidenen voorzegt: Gaat op de uitgangen der wegen, Matth. 22:9. Soms opent God een deur voor zijn dienstknechten, waar men dit gans niet verwacht zou hebben.
2. Zijn gehoorzaamheid aan dit bevel, vers 27. Hij stond op en ging henen, zonder tegenwerpingen te maken, of ook maar te vragen: "Wat heb ik dáár te doen?" Of, "welke waarschijnlijkheid is er om dáár goed te doen?" Hij is uitgegaan niet wetende waar hij komen zou, of wie hij zou ontmoeten.

II. Er wordt een bericht gegeven van dezen kamerling, vers 27, wie en wat hij was, aan wie deze onderscheidende gunst te beurt viel.
1. Hij was een vreemdeling, een Moorman, of Ethiopiër. Er waren twee Ethiopiërs, het een in Arabië, maar dat lag ten Oosten van Kanaän, deze man schijnt echter van Ethiopië in Afrika geweest te zijn, hetwelk Zuidwaarts lag, boven Egypte, dus ver van Jeruzalem, want, overeenkomstig de belofte, zijn in Christus zij die verre waren, nabij gebracht, opdat al de einden der aarde Zijn heil zouden zien. De Ethiopiërs werden beschouwd als het laagste en verachtelijkste van alle volken, zij waren zwart, alsof de natuur hen wilde schandvlekken, maar toch wordt hun het Evangelie gezonden, en de Goddelijke genade bestraalt hen, hoewel zij zwart zijn, en de zon hen heeft beschenen.
2. Hij was een persoon van aanzien, een groot man in zijn land, een eunuch, niet in zijn lichaam, maar naar zijn ambt, een kamerheer, of schatmeester, en, hetzij wegens het aanzienlijke van zijn ambt, of wegens zijn persoonlijk karakter, dat achting afdwong, was hij een man van groot gezag, een machtig heer onder Candace, de koningin der Moren, of Ethiopiërs, die waarschijnlijk een opvolgster was van de koningin van Scheba, die de koningin van het Zuiden wordt genoemd, dat land door koninginnen geregeerd wordende, die de algemenen naam van Candace droegen, zoals de koningen van Egypte Farao werden geheten. Hij was over al haren schat, zo groot een vertrouwen stelde zij in hem. Niet vele machtigen, niet vele edelen zijn geroepen, maar toch sommigen.

3. Hij was een proseliet van de Joodse Godsdienst, want hij was gekomen om te Jeruzalem te aanbidden. Sommigen denken, dat hij een proseliet der gerechtigheid was, die besneden was en de feesten hield, anderen, dat hij slechts een proseliet der poort was, een Heiden, maar die de afgodendienst had verlaten, en nu en dan de God Israëls aanbad in het voorhof der Heidenen, maar, indien dit zo was, dan is Petrus niet de eerste geweest, die de Heidenen het Evangelie heeft gepredikt, en hij zegt, dat hij dit wèl was. Sommigen denken, dat er sedert de tijd van de koningin van Scheba altijd nog enige kennis van de waren God in dat land was overgebleven, en waarschijnlijk was een voorvader van dezen kamerling een dergenen, die haar hadden vergezeld, en had deze aan zijn nakomelingschap overgeleverd wat hij te Jeruzalem geleerd had.

III. Filippus en de kamerling worden tot elkaar gebracht, en nu zal Filippus de reden gewaar worden, waarom hij naar een woestijn is gezonden, want daar ontmoet hij een wagen, die hem tot synagoge zal dienen, en een man, wiens bekering, voor zoveel hij weet, de bekering van geheel een volk ten gevolge zal hebben.
1. Aan Filippus wordt bevolen zich bij dezen reiziger te voegen, die op zijn terugweg is van Jeruzalem naar Gaza, in de mening, dat hij de zaak, waarvoor hij zijn reis had ondernomen, afgedaan had, terwijl de grote zaak, waartoe de besturende voorzienigheid Gods haar bestemd had, nog ongedaan was. Hij was te Jeruzalem geweest, waar de apostelen het Christelijk geloof predikten, en grote scharen het beleden, en toch had hij er geen kennis van genomen, er geen onderzoek naar gedaan, ja zelfs schijnt het, dat hij het had veronachtzaamd, of gering geacht, het de rug had toegekeerd. Maar Gods genade vervolgt hem, bereikt hem in de woestijn, en daar overwint zij hem. Aldus wordt God dikwijls gevonden van hen, die naar Hem niet vraagden, Jesaja 65:1. Filippus ontving dit bevel, niet gelijk te voren, door een engel, maar door de Geest, die hem toefluisterde, vers 29, "Ga toe, en voeg u bij dezen wagen, ga zo dicht er bij, dat de man, die er in is, u opmerkt." Wij moeten er ons op toeleggen om goed te doen aan hen, die wij op de weg ontmoeten, aldus kunnen de lippen des rechtvaardigen velen voeden. Wij moeten niet zo schuw en terughoudend zijn met vreemdelingen als waarmee sommigen zich op een afstand van hen houden. Van hen, van wie wij niets anders weten, weten wij toch dit: dat zij zielen hebben.

2. Hij vindt hem lezende in zijn Bijbel, terwijl hij daar in zijn wagen zat, vers 28. Hij liep toe, en hoorde hem lezen, hij las overluid ten behoeve van hen, die bij hem waren, vers 30. Hij deed dit niet slechts als een afleiding wegens het vervelende van de reis, maar hij wilde de tijd uitkopen door te lezen, niet over wijsbegeerte, geschiedenis of politiek, en nog veel minder een roman of een drama, maar de Schrift, het boek van Jesaja, het boek, waarin Christus gelezen heeft, Lukas 4:17, en waarin nu ook deze kamerling las, waardoor dit boek zeer bijzonder ons ter lezing wordt aanbevolen. Wellicht heeft de kamerling nu die gedeelten der Schrift overgelezen, die hij te Jeruzalem had horen lezen en verklaren, ten einde in gedachten te houden wat hij had gehoord. Het is ieders plicht zich zeer vertrouwd te maken met de Schrift. Personen van aanzien en rang moeten nog meer dan anderen overvloedig zijn in de oefening der Godsvrucht, omdat hun voorbeeld op velen invloed kan uitoefenen, en omdat zij meer tijd ter hunner beschikking hebben. Mensen van zaken zullen wijs doen, als zij de tijd uitkopen voor heilige plichten. De tijd is kostbaar, en het is de beste spaarzaamheid ter wereld om de overgeschoten brokken van de tijd op te nemen, opdat niets verloren ga, ieder ogenblik te besteden aan iets, dat goede winst zal opleveren. Als wij van de openbaren eredienst komen, dan moeten wij in de binnenkamer, of in huis, middelen gebruiken, waardoor de goede indrukken, die wij hebben ontvangen, levendig worden gehouden, 1 Kronieken 29:18. Zij, die naarstig de

Schrift onderzoeken, zijn goed op weg om toe te nemen in kennis, want aan dien, die heeft, zal gegeven worden.

3. Hij doet hem een duidelijke vraag: Verstaat gij ook hetgeen gij leest? Niet bij wijze van minachting of verwijt, maar om hem zijn hulp aan te bieden. Het is van het hoogste belang voor ons, om wat wij horen en lezen van het woord Gods te verstaan, inzonderheid wat wij horen en lezen betreffende Christus, en daarom behoren wij ons dikwijls af te vragen of wij het al of niet verstaan hebben. Hebt gij dit alles verstaan? Mattheüs 13:51. En hebt gij het recht verstaan? Wij kunnen aan de Schrift geen nut ontlenen, tenzij wij haar enigermate verstaan, 1 Corinthiërs 14:16, 17. En, geloofd zij God, wat ons ter zaligheid nodig is, is gemakkelijk te verstaan.

4. In de bewustheid van zijn behoefte aan hulp, wenst hij het gezelschap van Filippus te hebben, vers 31. "Hoe zou ik toch kunnen, zegt hij, zo mij niet iemand onderricht? Daarom, klim toch op, en zit bij mij." Hij spreekt als iemand, die zeer lage gedachten omtrent zichzelf koesterde, gering dacht over zijn eigen gaven en bekwaamheid. Menigeen, minder aanzienlijk dan deze kamerling, zou zich door de vraag van Filippus beledigd hebben geacht, hem een onbeschaamde indringer hebben genoemd, en hem hooghartig gezegd hebben zijns weegs te gaan, en zich met zijn eigen zaken te bemoeien. Maar deze kamerling heeft er zich zo weinig beledigd door geacht, dat hij, gans integendeel, de vraag zeer vriendelijk opneemt, en het bescheiden antwoord geeft: hoe zou ik toch kunnen? Wij hebben reden te geloven, dat hij een verstandig, ontwikkeld man was, evengoed bekend met de betekenis der Schrift als de meesten, en toch bekent hij ootmoedig zijn zwakheid. Zij, die willen leren, moeten inzien, dat zij het nodig hebben onderwezen te worden. De profeet moet eerst erkennen, dat hij niet weet wat deze dingen zijn, en dan zal de engel het hem zeggen, Zacharia 4:13.
Hij spreekt als iemand, die begerig is onderwezen te worden, iemand te hebben, die hem op de weg leidt. Hij las de Schrift, hoewel er vele dingen in waren, die hij niet verstond. Hoewel er in de Schrift vele dingen zijn, zwaar om te verstaan, en die dikwijls verkeerd worden verstaan, moeten wij haar daarom toch niet ter zijde werpen, maar haar bestuderen om de wille van die dingen, die gemakkelijk te begrijpen zijn, daar dit het beste middel is om langzamerhand en trapsgewijze tot het rechte verstand te komen van de dingen, die moeilijk zijn, want kennis en genade nemen langzamerhand toe. Hij nodigde Filippus om bij hem in de wagen te komen, niet zoals Jehu Jonadab bij zich in de wagen nam, om zijn ijver aan te zien voor de Heere, 2 Koningen 10:16, maar veeleer: "Kom, en zie hoe onwetend ik ben, en onderricht mij." Hij wil Filippus gaarne de eer bewijzen van hem bij zich in het rijtuig te nemen, indien Filippus hem de gunst wil bewijzen van hem een gedeelte der Schrift te verklaren. Om de Schrift recht te verstaan, hebben wij iemand nodig om ons de weg te wijzen, goede boeken, of goede, Godvruchtige mensen, maar bovenal de Geest der genade, om ons in alle waarheid te leiden.

V. Nu hebben wij hier het deel der Schrift, dat de kamerling las, met enige aanduiding van hetgeen Filippus er over zei. De predikers van het Evangelie hadden spoedig vat op hen, die bekend waren met de Schriften van het Oude Testament, en deze aannamen, inzonderheid als zij hen bezig vonden, zoals deze kamerling hier, met ze te bestuderen.

1. Het hoofdstuk, dat hij las, was het drieënvijftigste van Jesaja, waarvan hier twee verzen worden aangehaald, vers 32, 33, nl. Een gedeelte van het zevende en achtste vers van Jesaja 53. Zij worden hier gegeven naar de overzetting der Septuaginta, die in sommige

dingen verschilt van het oorspronkelijke Hebreeuws. Hugo de Groot is van mening, dat de kamerling het Hebreeuws las, maar dat Lukas de vertaling der zeventigen volgt, als meer voegend bij de taal, waarin hij schreef, en hij onderstelt, dat de kamerling van de vele Joden, die in Ethiopië waren, beide hun Godsdienst en hun taal geleerd heeft. Daar echter de overzetting van de Septuaginta in Egypte geschiedde, het land, dat aan Ethiopië grensde, en tussen Ethiopië en Jeruzalem was gelegen, geloof ik veeleer, dat deze vertaling hem het meest bekend was. Uit Jesaja 20:4 blijkt, dat er veel gemeenschap was tussen deze twee volken, - die van Egypte en van Ethiopië.
Het grootste verschil met de Hebreeuwse tekst is, waar in het oorspronkelijke staat: Hij is uit de angst, - of uit de kerker - en uit het gericht weggenomen (met de uiterste gewelddadigheid en haast voortgejaagd van de enen rechterstoel naar de anderen, of, door geweld en gericht was hij weggenomen, dat is: het was door de woede des volks, en hun onophoudelijk getier en het oordeel van Pilatus hierop, dat hij was weggenomen,) wordt hier gelezen: in zijn vernedering is zijn oordeel weggenomen. Hij scheen zo gering en verachtelijk in hun ogen, dat zij Hem de gewone gerechtigheid weigerden, en tegen alle recht en billijkheid in, waarop iedere mens toch recht en aanspraak heeft, hebben zij Hem onschuldig verklaard en toch veroordeeld, om te sterven. Geen misdaad kan tegen Hem bewezen worden, maar Hij is vernederd en vernietigd, en dus: weg met Hem! Aldus is in zijn vernedering Zijn oordeel weggenomen, en zo komt de betekenis hiervan tamelijk op hetzelfde neer als die van de Hebreeuwse tekst. Zodat deze verzen de voorzegging bevatten van de Messias:

A. Dat Hij zal sterven, ter slachting geleid, als schapen, die ten offer worden aangeboden, dat Zijn leven van onder de mensen weggenomen zal worden van de aarde. Hoe weinig reden was er dan voor, dat de dood van Christus een struikelblok zou zijn voor de ongelovige Joden, als hij toch zo duidelijk voorzegd was door hun eigen profeten, en zo noodzakelijk was voor de volbrenging van zijn onderneming! De ergernis van het kruis is daarmee weggenomen.
B. Dat Hij onrechtvaardig ter dood gebracht zal worden, Zijn oordeel is weggenomen, Hem geschiedt geen gerechtigheid, want Hij moet uitgeroeid worden, maar het zal niet voor Hem zelf zijn, of, het zal zonder zijn schuld zijn.
C. Dat Hij geduldig zal sterven, gelijk een lam stemmeloos is voor dien, die het scheert, ja, en ook voor dien, die het slacht, alzo doet Hij Zijn mond niet open. Nooit was er een voorbeeld van zoveel geduld, als dat van onzen Heere Jezus onder Zijn lijden: toen Hij beschuldigd en gescholden werd, zweeg Hij, heeft Hij niet weder gescholden, noch gedreigd.
D. Dat Hij toch tot in eeuwigheid zal leven, tot in eeuwen, die niet geteld kunnen worden, want aldus versta ik de woorden: Wie zal Zijn geslacht verhalen. Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk de duur van een leven, Prediker 1:4. Wie nu kan zich voorstellen of uitdrukken, hoe lang Hij, niettegenstaande dit alles, voortduren zal, want Zijn leven wordt slechts van de aarde weggenomen, in de hemel zal Hij ontelbare eeuwen, ja eindeloos, leven, zo als volgt in Jesaja 53:10 :Hij zal de dagen verlengen.

2. De vraag van de kamerling luidt: Van wie zegt de profeet dit? vers 34. Hij verlangt van Filippus geen kritische opmerkingen op de woorden of uitdrukkingen, of op de idiomen van de taal, maar dat hij hem bekend zal maken met de algemene strekking en het doel der profetie, hem een sleutel zal geven bij welks gebruik hij, door het een met het andere te vergelijken, tot de betekenis der bijzondere plaatsen kan doordringen. In profetieën is gewoonlijk iets duisters, totdat zij verklaard worden door de vervulling, zoals dit ook met deze profetie het geval was. Het is een gewichtige vraag, die hij doet, en ook een zeer

verstandige: "Zegt de profeet dit van zichzelf, in de verwachting van evenals de andere profeten behandeld, of liever mishandeld te worden, of zegt hij het van iemand anders, in zijn eigen tijd, of in een toekomende tijd?" Hoewel de hedendaagse Joden niet willen erkennen, dat dit van de Messias gezegd werd, hebben hun leraren vanouds het toch aldus verklaard, en wellicht heeft de kamerling dit geweten, en heeft hij het ten dele zelf aldus verstaan, heeft hij de vraag slechts gesteld, om er een gesprek met Filippus over aan te knopen. Want het middel om toe te nemen in wetenschap is de geleerden te raadplegen. Gelijk men uit de mond des priesters de wet moet zoeken, Maleachi 2:7, zo moet men het Evangelie, inzonderheid dat deel van de schat, dat verborgen is in de akker van het Oude Testament, zoeken uit de mond der dienaren van Christus. Het middel om goed onderricht te verkrijgen, is goede vragen te doen.

3. De schone gelegenheid, die hem gegeven wordt, gebruikt Filippus om de grote verborgenheid te ontsluiten van het Evangelie betreffende Jezus Christus, en dien gekruist. Hij begon van die Schrift, nam dit voor zijn tekst, (zoals Christus een andere plaats uit diezelfde profetie genomen heeft, Lukas 4:21,) en verkondigde hem Jezus, vers 35. Dat is geheel het verslag, dat ons van Filippus' leerrede gegeven wordt, omdat zij in doel en strekking gelijk was aan die van Petrus, die ons te voren werd meegedeeld. Wat Evangeliedienaren te doen hebben, is Jezus te prediken, en dat is de prediking, waarvan het waarschijnlijk is te achten. dat zij goed zal doen. Waarschijnlijk heeft Filippus nu gebruik kunnen maken van de gave der talen, zodat hij aan dezen Ethiopiër Christus kon prediken in de taal van zijn land. En hier hebben wij een voorbeeld van het spreken over de dingen Gods, en dat wel met zeer uitnemend gevolg, niet slechts als wij in ons huis zitten, maar ook als wij op de weg gaan, volgens dien regel in Deuteronomium 6:7.

V. De kamerling wordt gedoopt in de naam van Christus, vers 36 - 38. Het is waarschijnlijk, dat de kamerling te Jeruzalem van de leer van Christus had gehoord, zodat zij niet gans en al nieuw voor hem was. Maar gesteld, dat dit zo was, wat vermocht dit dan voor het snelle winnen van zijn hart voor Christus? Het was een krachtige werking des Geestes met en door de prediking van Filippus, die dat doel heeft bereikt.
Nu hebben wij hier:
1. Het bescheiden voorstel van de kamerling om gedoopt te worden, vers 36. Als zij overweg reisden, sprekende van Christus, de kamerling nog meer vragen doende, die door Filippus naar zijn genoegen beantwoord werden, kwamen zij aan een zeker water, een bron, rivier, of poel, welks aanblik de kamerling de gedachte ingaf om gedoopt te worden. Aldus herinnert God Zijn volk soms door wenken Zijner voorzienigheid, die toevallig schijnen, aan hun plicht, waaraan zij anders wellicht niet gedacht zouden hebben. De kamerling wist niet hoe klein een wijle Filippus misschien bij hem blijven zou, noch waar hij later onderzoek naar hem zou kunnen doen. Hij kon niet verwachten, dat hij met hem tot aan de volgende pleisterplaats zou reizen, indien Filippus het dus goed acht, dan zou hij van de gelegenheid, die zich nu aanbood, gebruik willen maken, om gedoopt te worden. "Ziedaar water, dat wij misschien in lang niet weer ontmoeten zullen, wat verhindert mij gedoopt te worden? Kunt gij mij een reden aantonen, waarom ik niet door de doop als een discipel en volgeling van Christus zou toegelaten worden?" Hij eist niet gedoopt te worden, hij zegt niet: Hier is water, en hier ben ik, vast besloten om gedoopt te worden" want indien Filippus er bezwaar tegen heeft, dan is hij bereid om er voor het ogenblik van af te zien. Indien hij hem niet geschikt vindt, om gedoopt te worden, of indien er in de vastgestelde wet van deze instelling iets is, dat zulk een spoedige toediening er van niet toelaat, dan wil hij er niet op aandringen. De grootste ijver en vurigheid moet zich toch aan orde en regel onderwerpen. Maar wèl begeert hij de

doop, en, tenzij Filippus hem kan aantonen waarom het niet mag, begeert hij hem thans, en wil hij hem niet uitgesteld zien. In de plechtige toewijding van ons zelf aan God is het goed te haasten en niet te vertragen, Psalm 119:60, want de tegenwoordige tijd is de beste tijd. Zij, die de zaak hebben ontvangen, waarvan de doop het teken is, moeten niet uitstellen ook het teken te ontvangen. De kamerling vreesde, dat de goede gezindheid, die thans in hem werkte, zou verkoelen en afnemen, en daarom wenste hij zijn ziel onmiddellijk aan de Heere verbonden te zien door de banden des doops.

2. Hoe Filippus hem rond en open verklaarde op welke voorwaarden hij het voorrecht des doops ontvangen kon, vers 37. Indien gij van ganser harte gelooft, zo is het geoorloofd, dat is: "Indien gij de leer gelooft, die ik u heb gepredikt, betreffende Jezus, indien gij het getuigenis aanneemt, dat God Hem betreffende gegeven heeft, en verzegelt, dat zij waar is." Hij moet van ganser harte geloven, want met het hart gelooft men, niet alleen met het hoofd door de toestemming van de waarheden des Evangelies met het verstand, maar met het hart door een toestemming van de wil in de voorwaarden des Evangelies. "Indien gij waarlijk van ganser harte gelooft, dan zijt gij hierdoor met Christus verenigd, en indien gij hiervan de blijken en bewijzen geeft, dan kunt gij door de doop bij de kerk worden ingelijfd.

3. De geloofsbelijdenis, afgelegd door de kamerling om gedoopt te worden. Zij is zeer kort, maar veelomvattend en ter zake, en dat was voldoende: Ik geloof, dat Jezus Christus de Zoon Gods is. Te voren was hij reeds een aanbidder van de waren God, zodat alles, wat hij nu te doen had, was: Christus Jezus de Heere aan te nemen. Hij gelooft, dat Jezus is de Christus, de ware Messias, beloofd aan de vaderen, de Gezalfde. Hij gelooft, dat Christus is Jezus - een Zaligmaker, de enige Zaligmaker Zijns volks van hun zonden. En hij gelooft, dat deze Jezus Christus de Zoon Gods is, dat Hij een Goddelijke natuur heeft, daar de Zoon van dezelfde natuur is als de Vader, en dat Hij, de Zoon Gods zijnde, Erfgenaam is van alle dingen. Dit is de voornaamste, bijzondere leerstelling van het Christendom, en allen, die dit van ganser harte geloven, en het belijden, zullen, zij en hun zaad, gedoopt worden.

4. Zijn doop, die nu volgde. De kamerling gebood de wagen stil te houden. Het was de beste pleisterplaats, die hij ooit op zijn reizen gezien had. Zij daalden beiden af in het water, want zij hadden, daar zij op reis waren, geen gevoegelijke schalen of vaten bij zich, waarmee zij het water konden scheppen, en dus moeten zij er in afdalen, niet, dat zij zich van hun klederen ontdeden en naakt in het water gingen, maar, naar het gebruik, barrevoets gaande, gingen zij wellicht tot aan de enkelen in het water, en toen heeft Filippus water op hem gesprenkeld, overeenkomstig de profetie, die de kamerling waarschijnlijk juist gelezen had, want zij staat slechts enige verzen voor die, waarmee Filippus hem bezig vond, en was zeer toepasselijk op hem, Jesaja 52:15, Alzo zal hij vele Heidenen besprengen, ja de koningen - en aanzienlijke mannen - zullen hun mond over hem toehouden - zullen zich aan Hem onderwerpen - want hetgeen hun niet verkondigd was, zullen zij zien, en wat zij niet gehoord hebben, zullen zij verstaan. Merk hier op, dat Filippus, hoewel hij nog zeer onlangs bedrogen was in Simon de tovenaar, dien hij tot de doop had toegelaten, ofschoon hij later gebleken is niet waarlijk bekeerd te zijn, daarom toch niet geaarzeld heeft de kamerling op zijn belijdenis des geloofs onmiddellijk te dopen, zonder hem een langeren proeftijd op te leggen. Indien geveinsden in de kerk komen, die later een droefheid en ergernis voor ons worden, dan moeten wij daarom de deur der toelating toch niet enger maken, dan Christus haar gemaakt heeft, zij zullen hun afval hebben te verantwoorden, niet wij.

VI. Filippus en de kamerling zullen zo aanstonds scheiden, en dit is even verrassend als de andere voorvallen in het verhaal. Men zou gedacht hebben, dat of de kamerling bij Filippus zou blijven, of dat hij hem medegenomen zou hebben naar zijn land, en, daar er hier zo vele leraren waren, zou hij gemist hebben kunnen worden, en het zou de moeite wèl hebben geloond. Maar God heeft het anders beschikt. Zodra zij uit het water waren opgekomen, en eer de kamerling nog weer op zijn wagen was geklommen, nam de Geest des Heeren Filippus weg, vers 39, en gaf hem geen tijd om nog een vermaning tot de kamerling te richten, want die wegneming schijnt wonderdadig geweest te zijn, hij werd opgenomen in de lucht, terwijl de kamerling het zag, en aldus buiten zijn gezicht gebracht. En dit wonder, aan Filippus geschied, was een bevestiging van zijn leer, evengoed, als een wonder, door hem gedaan, dit geweest zou zijn. Hij was weggenomen, en de kamerling zag hem niet meer, maar, zijn leraar verloren hebbende, keerde hij terug tot zijn Bijbel.
Nu wordt ons hier gezegd:

1. In welke gemoedstoestand de kamerling was: hij reisde zijn weg met blijdschap. Hij vervolgde zijn reis, zijn plichten riepen hem naar huis, en hij moet er zich heen spoeden, want dit was volstrekt niet onbestaanbaar met zijn Christendom, hetwelk er geen heiligheid of volmaaktheid in stelt, dat de mensen kluizenaars worden, want het is een Godsdienst, die de mensen in de zaken van dit leven mogen en moeten medevoeren. Maar hij ging voort, zich verblijdende, zo ver was hij er vandaan om met enig leedwezen terug te zien op die plotselinge verandering, of liever vordering in zijn Godsdienst, dat hij door verder na te denken er nog meer in bevestigd werd, en zo trok hij daarheen, zich verheugende met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde, nooit in zijn leven heeft hij meer genot gesmaakt. Hij verheugde zich omdat hij zelf met Christus was verenigd, en deel in Hem had. En hij verheugde zich, omdat hij deze goede tijding aan zijn landslieden kon brengen, met het vooruitzicht, dat hij, door zijn invloed op hen, ook hen in gemeenschap met Christus kon brengen, want hij keerde terug, niet slechts als Christen, maar als leraar. Sommige handschriften geven dit vers aldus te lezen: En toen zij opkwamen uit het water, viel de Heilige Geest op de kamerling, (zonder de plechtigheid van de handoplegging door de apostel,) maar de engel des Heeren nam Filippus weg.

2. Hoe er over Filippus beschikt werd, vers 40. Hij werd gevonden te Azotus, of Asdod, voormaals een stad der Filistijnen. Dáár heeft de engel, of de Geest des Heeren, hem nedergezet, en die plaats was op meer dan dertig mijlen afstands van Gaza, waar de kamerling zich heen begaf, en waar, Dr. Lightfoot denkt, dat hij zich ingescheept heeft, om over zee naar zijn land terug te keren. Maar Filippus kon, wáár hij zich ook bevond, niet ledig of werkeloos blijven, het land doorgaande, verkondigde hij het Evangelie in alle steden, totdat hij te Cesaréa kwam. Dáár vestigde hij zich, en daar schijnt hij voortaan voornamelijk gewoond te hebben, want wij vinden hem te Cesaréa in zijn eigen huis, Hoofdstuk 21:8. Hij, die als reizend prediker getrouw was in zijn arbeid voor Christus, heeft ten laatste een vestiging verkregen.

HOOFDSTUK 9

1 En Saulus, blazende nog dreiging en moord tegen de discipelen des Heeren, ging tot de hogepriester, 2 En begeerde brieven van hem naar Damaskus, aan de synagogen, opdat, zo hij enigen, die van dien weg waren, vond, hij dezelve, beiden mannen en vrouwen, zou gebonden brengen naar Jeruzalem. 3 En als hij reisde, is het geschied, dat hij nabij Damaskus kwam, en hem omscheen snellijk een licht van de hemel; 4 En ter aarde gevallen zijnde, hoorde hij een stem, die tot hem zeide: Saul, Saul! wat vervolgt gij Mij? 5 En hij zeide: Wie zijt Gij, Heere? En de Heere zeide: Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt. Het is u hard, de verzenen tegen de prikkels te slaan. 6 En hij, bevende en verbaasd zijnde, zeide: Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal? En de Heere zeide tot hem: Sta op, en ga in de stad, en u zal aldaar gezegd worden, wat gij doen moet. 7 En de mannen, die met hem over weg reisden, stonden verbaasd, horende wel de stem, maar niemand ziende. 8 En Saulus stond op van de aarde; en als hij zijn ogen opendeed, zag hij niemand. En zij, hem bij de hand leidende, brachten hem te Damaskus. 9 En hij was drie dagen, dat hij niet zag, en at niet, en dronk niet.

10 En er was een zeker discipel te Damaskus, met name Ananias; en de Heere zeide tot hem in een gezicht: Ananias! En hij zeide: Zie, hier ben ik, Heere! 11 En de Heere zeide tot hem: Sta op, en ga in de straat, genaamd de Rechte, en vraag in het huis van Judas naar een, met name Saulus, van Tarsen; want zie, hij bidt. 12 En hij heeft in een gezicht gezien, dat een man, met name Ananias, inkwam, en hem de hand oplegde, opdat hij wederom ziende werd. 13 En Ananias antwoordde: Heere! ik heb uit velen gehoord van dezen man, hoeveel kwaad hij Uw heiligen in Jeruzalem gedaan heeft; 14 En heeft hier macht van de overpriesters, om te binden allen, die Uw Naam aanroepen. 15 Maar de Heere zeide tot hem: Ga heen; want deze is Mij uitverkoren vat, om Mijn Naam te dragen voor de heidenen, en de koningen, en de kinderen Israëls. 16 Want Ik zal hem tonen, hoeveel hij lijden moet om Mijn Naam. 17 En Ananias ging heen en kwam in het huis; en de handen op hem leggende, zeide hij: Saul, broeder! de Heere heeft mij gezonden, namelijk Jezus, Die u verschenen is op de weg, dien gij kwaamt, opdat gij weder ziende en met de Heilige Geest vervuld zoudt worden. 18 En terstond vielen af van zijn ogen gelijk als schellen, en hij werd terstond wederom ziende; en stond op, en werd gedoopt.

19 En als hij spijze genomen had, werd hij versterkt. En Saulus was sommige dagen bij de discipelen, die te Damaskus waren. 20 En hij predikte terstond Christus in de synagogen, dat Hij de Zoon van God is. 21 En zij ontzetten zich allen, die het hoorden, en zeiden: Is deze niet degene, die te Jeruzalem verstoorde, wie dezen Naam aanriepen, die daarom hier gekomen is, opdat hij dezelve gebonden zou brengen tot de overpriesters? 22 Doch Saulus werd meer en meer bekrachtigd, en overtuigde de Joden, die te Damaskus woonden, bewijzende, dat deze de Christus is. 23 En als vele dagen verlopen waren, zo hielden de Joden tezamen raad, om hem te doden. 24 Maar hun lage werd Saulus bekend; en zij bewaarden de poorten, beide des daags en des nachts, opdat zij hem doden mochten. 25 Doch de discipelen namen hem des nachts, en lieten hem neder door de muur, hem aflatende in een mand. 26 Saulus nu, te Jeruzalem gekomen zijnde, poogde zich bij de discipelen te voegen; maar zij vreesden hem allen, niet gelovende, dat hij een discipel was. 27 Maar Barnabas, hem tot zich nemende, leidde hem tot de apostelen, en verhaalde hun, hoe hij op de weg de Heere gezien had, en dat Hij tot hem gesproken had; en hoe hij te Damaskus vrijmoedig gesproken had in de Naam van Jezus. 28 En hij was met hen ingaande en uitgaande te Jeruzalem; 29 En vrijmoedig sprekende in de Naam van de Heere Jezus, sprak hij ook, en handelde tegen de Griekse Joden; maar deze trachtten hem te doden. 30 Doch de broeders, dit verstaande geleidden hem tot Cesaréa, en zonden hem af naar Tarsen.

31 De Gemeenten dan, door geheel Judea, en Galiléa, en Samaria, hadden vrede, en werden gesticht; en wandelende in de vreze des Heeren, en de vertroosting des Heilige Geestes, werden vermenigvuldigd.

32 En het geschiedde, als Petrus alom doortrok, dat hij ook afkwam tot de heiligen, die te Lydda woonden. 33 En aldaar vond hij een zeker mens, met name Eneas, die acht jaren te bed gelegen had, welke geraakt was. 34 En Petrus zeide tot hem: Eneas! Jezus Christus maakt u gezond; sta op en spreid uzelven het bed. En hij stond terstond op. 35 En zij zagen hem allen, die te Lydda en Sarona woonden, dewelke zich bekeerden tot de Heere. 36 En te Joppe was een zekere discipelin, met name Tabitha, hetwelk overgezet zijnde, is gezegd Dorkas. Deze was vol van goede werken en aalmoezen, die zij deed. 37 En het geschiedde in die dagen, dat zij krank werd en stierf; en als

zij haar gewassen hadden, legden zij haar in de opperzaal. 38 En alzo Lydda nabij Joppe was, de discipelen, horende, dat Petrus aldaar was, zonden twee mannen tot hem, biddende, dat hij niet zou vertoeven tot hen over te komen. 39 En Petrus stond op, en ging met hen; welken zij, als hij daar gekomen was, in de opperzaal leidden. En al de weduwen stonden bij hem, wenende, en tonende de rokken en klederen, die Dorkas gemaakt had, als zij bij haar was. 40 Maar Petrus, hebbende hen allen uitgedreven, knielde neder en bad; en zich kerende tot het lichaam, zeide hij: Tabitha, sta op! En zij deed haar ogen open, en Petrus gezien hebbende, zat zij over einde. 41 En hij gaf haar de hand, en richtte haar op, en de heiligen en de weduwen geroepen hebbende, stelde hij haar levend voor hen.
42 En dit werd bekend door geheel Joppe, en velen geloofden in de Heere. 43 En het geschiedde, dat hij vele dagen te Joppe bleef, bij een zekeren Simon, een lederbereider.

In dit hoofdstuk hebben wij:
I. De vermaarde geschiedenis van de bekering van Paulus, die door deze bekering, van een heftige vervolger van Christus' Evangelie, in een uitnemenden belijder en prediker er van is veranderd.

1. Hoe hij ontwaakt was door een verschijning van Christus zelf, toen hij uit was op een boodschap der vervolging, en er voor naar Damascus reisde, en in welken toestand hij zich bevond, toen hij neerlag onder deze overtuiging van zonde en verschrikking, vers 1 - 9.
2. Hoe hij gedoopt werd door Ananias, op de onmiddellijke aanwijzing des hemels, vers 10 - 19.
3. Hoe hij terstond het geloof van Christus heeft gepredikt, en bewijzen aanvoerde voor hetgeen hij predikte, vers 20 - 2
2.
4. Hoe hij vervolgd werd en ternauwernood ontkwam, vers 23 - 25.
5. Hoe hij toegelaten werd onder de broederen te Jeruzalem, hoe hij er predikte en vervolgd werd, vers 26 - 30. 6. De rust en kalmte, waarvan de gemeenten gedurende enigen tijd daarna genoten, vers 31.

II. De genezing, gewrocht door Petrus op Aeneas, die gedurende langen tijd verlamd was geweest, vers 32 - 35.
III. De opwekking van Tabitha uit de dood, op het gebed van Petrus, vers 36 - 44.

Handelingen 9:1 - 9
In de geschiedenis van Stefanus hebben wij driemaal melding zien gemaakt van Saulus, want de gewijde schrijver verlangde er naar tot zijn geschiedenis te komen, en nu zijn wij er toe genaderd, zonder nog voor goed afscheid te nemen van Petrus. Van nu voortaan zullen wij ons echter het meest bezig vinden gehouden met Paulus, de apostel der Heidenen, zoals Petrus die der besnijdenis was. Zijn Hebreeuwse naam was Saul - begeerd is de betekenis er van. Hij was even merkwaardig om zijn kleine gestalte, als zijn naamgenoot, koning Saul, om zijn hoge statuur en zijn statig voorkomen. Een der ouden noemt hem: Homo tricubitalis - slechts vier en een halve voet hoog.
Zijn Romeinse naam, waaronder hij bekend was onder de burgers van Rome, was Paulus - klein. Hij was geboren te Tarsus, een stad van Cilicië, een vrije stad der Romeinen, en hij zelf was een vrije burger van die stad. Zijn vader en moeder waren beiden geboren Joden, daarom noemt hij zich een Hebreeër uit de Hebreeën, hij was van de stam van Benjamin, die verbonden was aan dien van Juda. Zijn opleiding geschiedde eerst in de scholen van Tarsus, dat wegens geleerdheid een klein Athene was. Dáár heeft hij zich bekend gemaakt met de filosofie en de dichtkunst der Grieken. Van daar is hij naar de hogeschool te Jeruzalem gezonden, om er in de Godgeleerdheid te studeren en in de Joodse wet. Zijn leermeester was Gamaliël, een voornaam Farizeeër.

Hij had een buitengewone aanleg, en nam zeer snel toe in geleerdheid, tevens was hij bedreven in een handwerk, of ambacht, daar hij tot tentenmaker was opgeleid, hetgeen, zoals Dr. Lightfoot zegt, iets zeer gewoons was onder de Joden, die een geleerde opleiding hadden genoten, ten einde daarmee hun brood te kunnen verdienen, en ook om luiheid en ledigheid tegen te gaan. Dat is de jonge man, in wie ongeveer een jaar, of iets meer, na de hemelvaart van Christus die machtige ommekeer werd gewrocht, die hier verhaald wordt. Er wordt ons hier meegedeeld:

I. Hoe slecht, hoe zeer slecht hij was, voor zijn bekering. Even te voren was hij nog een verbitterd vijand van het Christendom, heeft hij nog alles gedaan wat hij kon om het uit te roeien door allen te vervolgen, die het omhelsden. In andere opzichten was hij niet slecht, naar de rechtvaardigheid die in de wet is, onberispelijk, een man van geen slechte zeden, maar een lasteraar van Christus, een vervolger der Christenen, beledigend voor beiden, 1 Timotheüs 1:13. En zo weinig verlicht was zijn geweten, dat hij dacht te moeten doen wat hij deed tegen de naam van Christus, Hoofdstuk 26:9, en dat hij er Gode een dienst mede deed, gelijk voorzegd was, Johannes 16:2.
Wij hebben,
I. Zijn algemene vijandschap en woede tegen de Christelijke Godsdienst, vers 1. Hij was nog blazende dreiging en moord tegen de discipelen des Heeren. Die vervolgd werden, waren de discipelen des Heeren, omdat zij dit waren, in die hoedanigheid, haatte en vervolgde hij hen, en zijn vervolging bestond in dreiging en moord. Er is in dreiging vervolging, Hoofdstuk 4:17. 21. Dreiging verschrikt en verbreekt de geest, en het spreekwoord zegt wel: Bedreigde lieden leven lang, maar zij, die door Saul gedreigd werden, werden, als hij er hen niet door kon wegschrikken van Christus, door hem omgebracht, hij vervolgde hen tot de dood toe, Hoofdstuk 22:4. Zijn blazen dreiging en moord duidt aan, dat hem dit van nature eigen was, dat hij er zich voortdurend mede bezighield, hij ademde er in, als in zijn element, hij ademde het uit met drift en heftigheid, evenals van een venijnig schepsel was zijn ademtocht verwoestend, noodlottig: wáár hij ook kwam ademde hij de dood voor de Christenen, heeft hij hen in zijn hoogmoed bespot, Psalm 12:4, 5, 6, spuwde hij in zijn woede zijn venijn tegen hen uit.
Saulus, aldus nog blazende, geeft dit te kennen:
a. dat hij er in volhardde, dat hij nog niet tevreden was met het bloed van hen, die hij heeft omgebracht, maar nog bleef roepen: Geef! geef!
b. Dat hij weldra van een andere gezindheid, een andere mening zal zijn. Nog blaast hij dreiging en moord, maar zulk een leven zal hij niet lang meer kunnen leiden, die adem zal weldra ophouden.

2. Zijn bijzonder voornemen ten opzichte van de Christenen te Damascus. Dáár was nu onlangs het Evangelie gebracht door hen, die voor de vervolging na de dood van Stefanus gevlucht waren, en dachten, dat zij daar veilig en rustig konden zijn, daar zij door hen, die er de macht in handen hadden, oogluikend werden toegelaten. Maar Saulus kon niet rusten, als hij weet, dat een Christen rust heeft. Toen hij dus vernam, dat de Christenen in Damascus zodanige rust genoten, besloot hij hun onrust te veroorzaken. Hiertoe wendt hij zich tot de hogepriester om een opdracht van hem te verkrijgen, vers 1, om naar Damascus te gaan, vers 2. De hogepriester had geen aansporing nodig om de Christenen te vervolgen, hij was ijverig genoeg om dit te doen, maar het schijnt, dat de jonge vervolger nog onzinniger dreef dan de oude. Voorgangers in zonde zijn de ergste zondaren, en de proselieten, die de Farizeeën maken, blijken dikwijls nog zevenmaal meer kinderen der hel te wezen, dan zijzelven. Hij zegt - Hoofdstuk 22:5, dat hij zijn

opdracht had van de gehelen raad der ouderlingen, en zeer trots was deze blinde ijveraar er op zulk een lastbrief met het zegel van het grote sanhedrin te hebben ontvangen. Die lastbrief nu gaf hem volmacht om een onderzoek in te stellen in de synagogen, of gemeenten der Joden, die te Damascus waren, of er zich ook enigen onder hen bevonden, die er toe overhelden om deze nieuwe sekte of ketterij te begunstigen, die in Christus geloofden, en, zo hij dezulken vond, hetzij mannen of vrouwen, hen als gevangenen naar Jeruzalem te brengen, opdat de grote raad aldaar naar de wet met hen zou handelen. De Christenen worden hier gezegd te zijn van dezen weg, die van de weg, staat er in het oorspronkelijke. Wellicht hebben de Christenen zelf zich aldus genoemd, naar Christus, de Weg, of, omdat zij zich beschouwden als nog op de weg te zijn, nog niet te huis, of de vijanden hebben het voorgesteld als een aparte weg, een bijweg, een partij, een factie. De hogepriester en het sanhedrin maakten aanspraak op macht en gezag over de Joden in alle landen, al hun synagogen onderwierpen zich voor Godsdienstige zaken aan hun gezag, zelfs diegenen, die niet tot het rechtsgebied van het burgerlijk bestuur der Joodse natie behoorden. Op zodanige soevereiniteit maakt thans de Romeinse opperpriester aanspraak, hoewel met minder schijn van recht.
Volgens dezen lastbrief moesten allen, die God aanbaden op de wijze, die zij ketters noemden, hoewel zij nauwkeurig overeenkwam met de oorspronkelijke instellingen, zelfs van de Joodse kerk, vervolgd worden, vrouwen, zowel als mannen. Zelfs de zwakkere sekse, die in een zaak van dien aard verontschuldiging, of ten minste medelijden, kon verdienen, zal dit bij Saul niet vinden, evenmin als bij de pauselijke vervolgers. Hij had orders ontvangen om hen allen gebonden naar Jeruzalem te brengen, als misdadigers van de ergste soort, hetgeen hen waarschijnlijk zou verschrikken, maar tot heerlijkheid zou dienen voor Saul, daar hij het bevel voerde over de gewapenden, die hen moesten opbrengen, en hem de gelegenheid zou geven om dreiging en moord te blazen. Daarmee dan hield Saul zich bezig, toen de genade Gods die grote verandering in hem heeft gewerkt. Laat ons dus niet wanhopen aan vernieuwende genade ter bekering van de grootste zondaren, en laat ons niet wanhopen aan de vergevende genade Gods voor de grootste zonde, want aan Paulus zelf is barmhartigheid geschied 1 Timotheüs 1:13.

II. Hoe plotseling en wonderlijk een gezegende verandering in hem werd gewrocht, niet door gewone middelen maar door wonderen. De bekering van Paulus is een van de wonderen der kerk. Hier is:
1. De plaats waar, en de tijd wanneer het geschiedde, als hij reisde, is het geschied, dat hij nabij Damascus kwam, en daar ontmoette hem Christus. Hij bevond zich op weg, op zijn reis, niet in de tempel, of in de synagoge, of in de vergadering der Christenen, maar op weg. Het werk der bekering is niet gebonden aan de kerk, sommigen worden in hun slaap, terwijl zij neerliggen op hun legerstede, tot God teruggebracht, Job 33:15, 17, en sommigen terwijl zij eenzaam op reis zijn. Gedachten zijn er even vrij, en er is daar even goede gelegenheid om in ons hart te spreken, als op ons leger, - zie Psalm 4:5 - en daar kan de Geest Zijn werk in ons beginnen, want die Wind blaast, waarheen Hij wil.
Sommigen maken de opmerking, dat tot Paulus buiten, in de open lucht werd gesproken, opdat er geen verdenking van bedrog zou kunnen bestaan. Hij was nabij Damascus, bijna aan het einde zijner reis, op het punt van de stad, de hoofdstad van Syrië, binnen te gaan. Sommigen wijzen er op, dat hij, die de apostel der Heidenen zou worden, in een Heidens land tot het geloof in Christus werd bekeerd. Damascus was te voren reeds berucht door de vervolging van Gods volk, "zij hebben Gilead met ijzeren dorswagens gedorst, Amos 1:3, en dit stond nu waarschijnlijk wederom te gebeuren. Hij bevond zich op een bozen weg, ter volvoering van zijn boos voornemen tegen de Christenen te Damascus, en zich verlustigende in de gedachte, dat hij dit pas geboren kindeken van het Christendom ging

verslinden. Soms werkt de genade Gods in de zondaren, als zij het ergste zijn, met hart en ziel er op uit om goddeloosheid te bedrijven, hetgeen grotelijks strekt tot verheerlijking van Gods mededogen en van zijn macht. De wrede last, waarmee hij gekomen was, stond volvoerd te worden, en werd nu gelukkig voorkomen, hetgeen beschouwd kan worden als een grote goedheid jegens de arme heiligen te Damascus, die bericht hadden van zijn komst, zoals blijkt uit hetgeen door Ananias gezegd wordt, vers 13, 14, en zeer beducht waren voor het gevaar, dat hen van hem dreigde, en sidderden als lammeren bij het naderen van een verslindenden wolf. Sauls bekering was voor het ogenblik hun veiligheid. Christus heeft velerlei wegen en middelen, om de Godvruchtigen te verlossen uit verzoeking, en soms doet Hij het door een verandering te werken in hun vervolgers, hetzij dat Hij "hun grimmigheid opbindt", Psalm 76, 11, en hen voor een tijd verzacht, zoals de Oud - Testamentische Saul, die zich meer dan eens matigde tegenover David, 1 Samuel 24:17, 26:21, of hun geest vernieuwt, en een duurzame indruk bij hen teweegbrengt, zoals hier bij de Nieuw - Testamentische Saul. Het was ook een zeer grote goedertierenheid jegens Saul zelf, om hem aldus te verhinderen zijn goddeloos plan ten uitvoer te brengen, want indien hij er nu mede was voort - gegaan, dan zou dit wellicht de mate zijner ongerechtigheid vol hebben doen worden. Het moet als een teken der Goddelijke gunst gewaardeerd worden, indien God, hetzij door de innerlijke werkingen van zijn genade, of door uitwendige voorvallen en omstandigheden Zijner voorzienigheid ons verhindert een zondig voornemen ten uitvoer te brengen, 1 Samuel 25:32, 33.

2. De verschijning van Christus aan hem in zijn heerlijkheid. Hier wordt slechts gezegd, dat hem snellijk een licht van de hemel omscheen, maar uit hetgeen volgt, vers 17, blijkt, dat de Heere Jezus in dat licht was, en hem op de weg verschenen is. Hij heeft de Rechtvaardige gezien. HOOFDSTUK 22:14, zie ook Hoofdstuk 26:13. Of hij Hem zag in de verte, zoals Stefanus Hem zag, in de hemel, of naderbij, in de lucht, is niet met zekerheid te zeggen. Het is niet in strijd met hetgeen er gezegd is, Hoofdstuk 3:21, dat de hemel Christus moet ontvangen tot de tijden der wederoprichting aller dingen, te veronderstellen, dat Hij voor zulk een buitengewone gelegenheid, een persoonlijk bezoek bracht - maar een zeer kort bezoek - aan deze lagere wereld. Om Paulus een apostel te doen zijn, was het nodig, dat Hij de Heere gezien zou hebben, en zo heeft hij de Heere dan ook gezien, 1 Corinthiërs 9:1, 15:8. Dit licht heeft hem plotseling omschenen, ijlings, onverwacht, toen Paulus daar wel het allerminst aan dacht, en zonder voorafgaande waarschuwing. Dikwijls openbaart Christus zich aan arme zielen plotseling en gans onverwacht, en Hij komt hen voor met de zegeningen Zijner goedheid. Dat hebben de discipelen, die Christus tot zich geroepen heeft, ondervonden. Eer ik het wist. Hooglied 6:12. Het was een licht van de hemel, de fontein van licht, van de God des hemels, de Vader der lichten. Het was een licht, boven de glans der zon, Hoofdstuk 26:13, want het was zichtbaar op de middag, en overschitterde de zon in hare middagskracht en glans, Jesaja 24:23. Het omscheen hem, het scheen hem niet slechts in het gelaat, maar omscheen hem aan alle kanten, hoe hij zich ook keert of wendt, hij ziet er zich van omringd. En dit was bedoeld, niet slechts om hem te verschrikken en zijn aandacht op te wekken, want hij kan voorzeker verwachten iets te zullen horen, nu hem iets zo buitengewoons te zien is gegeven, maar om hem te beduiden, dat zijn verstand verlicht zal worden door de kennis van Christus. De duivel komt tot de ziel in duisternis, daardoor verkrijgt hij en behoudt hij er bezit van. Maar Christus komt tot de ziel in licht, want Hij is zelf het Licht der wereld, schitterend en heerlijk in zichzelf, weldadig en liefelijk voor ons, als licht. Het eerste in de nieuwe schepping, is, evenals in de schepping der wereld, licht, 2 Corinthiërs 4:6. Vandaar dat alle Christenen gezegd worden kinderen des lichts en des dags te zijn, 1 Thessalonicenzen 5:5.

3. Het beslag leggen op Saulus en zijn medegenoten. Hij viel ter aarde, vers 4. Sommigen denken, dat hij te voet was, en dat dit licht, hetwelk misschien van een donderslag vergezeld ging, hem zo verschrikte, dat hij niet kon blijven staan, maar op zijn aangezicht ter aarde viel, dat gewoonlijk een houding is van aanbidding, doch hier van verschrikking en verbazing. Waarschijnlijk reed hij echter, zoals Bileam, toen hij uitging om Israël te vloeken, en wellicht heeft hij zelfs een edeler dier bereden dan hij, want Saul bekleedde nu een openbaar ambt, hij was gehaast, en de reis was lang, zodat hij waarschijnlijk wel niet te voet gereisd zal hebben. Het plotselinge licht kon het dier verschrikt hebben, dat hij bereed, zodat het hem uit het zadel wierp, en het was Gods goede beschikking over hem, dat hij zich niet bezeerd had in zijn val, maar de engelen was inzonderheid bevolen hem te bewaren. Uit Hoofdstuk 26:14 blijkt, dat allen, die met hem waren, evenals hij ter aarde zijn gevallen, maar de bedoeling gold hem.

Dit kan beschouwd worden:
A. Als de uitwerking van Christus' verschijning aan hem, en van het licht, dat hem omscheen. Christus' openbaringen van zichzelf aan de zielen zijn verootmoedigend, zij doen hen zeer laag neerliggen, in een gering, minachtend denken van zichzelf, en een nederige onderworpenheid aan de wil van God. Nu ziet U mijn oog, zegt Job, daarom verfoei ik mij. Ik zag de Heere, zegt Jesaja, zittende op een hogen en verheven troon.. toen zei ik: Wee mij, want ik verga.
B. Als een stap nader tot zijn bevordering. Hij is bestemd, niet slechts om een Christen te zijn, maar een leraar, een apostel, een groot apostel, en daarom moet hij terneder worden geworpen. Zij, die door Christus bestemd zijn voor de hoogste ere, worden gewoonlijk eerst in het stof gelegd. Zij, die bestemd zijn om uit te munten in kennis en genade, worden gewoonlijk eerst zeer laag gehouden in het besef hunner onwetendheid en zondigheid. Degenen, die God zal gebruiken, worden eerst terneder geworpen in de bewustheid hunner onwaardigheid om gebruikt te worden.
C. Hoe Saulus nu beschuldigd wordt. Door zijn val gevangen genomen, en, als het ware, voor de rechterstoel gebracht, hoorde hij een stem, die tot hem zei, (en het was onderscheidenlijk tot hem alleen, want zij, die met hem waren, hoorden wel de stem, - het geluid, - vers 7, maar zij verstonden de woorden niet, Hoofdstuk 22:9.) Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij? Merk hier op: Dat Saulus niet slechts een licht zag van de hemel, maar een stem van de hemel hoorde. Overal waar de heerlijkheid Gods gezien werd, is ook het woord Gods gehoord. Gods openbaringen van zichzelf waren nooit pantomimen, of stomme vertoningen, want Hij heeft boven Zijn gansen naam Zijn woord groot gemaakt. En wat gezien werd, was altijd bestemd om de weg te banen voor hetgeen gezegd werd. Saulus hoorde een stem. Het geloof is uit het gehoor, vandaar dat de Geest gezegd wordt ontvangen te zijn uit de prediking des geloofs, Galaten 3:2. De stem, die hij hoorde, was de stem van Christus, toen hij de Rechtvaardige zag, heeft hij de stem uit Zijn mond gehoord, Hoofdstuk 22:14. Het woord, dat wij horen, zal ons nuttig en voordelig zijn, wanneer wij het als de stem van Christus horen, 1 Thessalonicenzen 2:13.
Het is de stem mijns Liefsten. Geen stem dan de zijn kan het hart bereiken. Het gezicht en het gehoor zijn de twee zintuigen, waarmee men leert, door die beide deuren is Christus hier tot Sauls hart ingegaan. Wat hij hoorde was om hem te doen opwaken. Hij werd tweemaal bij zijn naam geroepen, Saul, Saul. Sommigen denken, dat Hij, door hem Saul te noemen, heen wijst naar de groten vervolger van David, wiens naam hij droeg. Hij was inderdaad een tweede Saul, een even groot vijand van de Zone Davids, als de eerste Saul van David geweest is. Dat noemen van hem bij zijn naam geeft de bijzondere genegenheid te kennen, die Christus voor hem had, Ik riep u bij uwen naam, Ik noemde u

toe, hoewel gij Mij niet kende, Jesaja 45:4, - Zie Exodus 33:12. Door dat Hij hem bij zijn naam riep kwam de overtuiging van zonde tot zijn geweten, en werd het buiten allen twijfel gesteld tot wie de stem sprak. Wat God spreekt in het algemeen, zal ons dan eerst waarschijnlijk goed doen, als wij het toepassen op onszelf, en onzen naam schrijven op alle geboden en beloften, die in het algemeen zijn uitgedrukt, alsof God met name tot ons spreekt, en als Hij zegt: o! gij allen, alsof Hij zei: o, gij, die, of die, Samuel, Samuel, Saul, Saul.

Dat herhalen van de naam: Saul, Saul, geeft te kennen.
Ten eerste, de diepen slaap, waardoor Saulus was bevangen, hij moest wederom en nogmaals worden geroepen, zoals in Jeremia 22:29. O land, land, land!
Ten tweede. De tedere bezorgdheid, die de gezegende Jezus koesterde voor hem en voor zijn bekering. Hij spreekt dringend en vurig, het is als: Martha, Martha! Lukas 10:41, of Simon, Simon! Lukas 22:31, of, Jeruzalem, Jeruzalem! Mattheüs 23:37. Hij spreekt tot hem, als tot iemand, die zich in dreigend gevaar bevindt, aan de rand van de afgrond is, op het punt van er in neer te storten. "Saul, Saul! weet gij waarheen gij op weg zijt, zijt gij u bewust van hetgeen gij doet? De beschuldigende vraag, die tot hem gericht wordt, luidt: Wat vervolgt gij Mij?

Merk hier op,
Ten eerste: Eer Saulus tot een heilige wordt gemaakt, wordt hem eerst getoond, dat hij een zondaar is, een groot zondaar, een zondaar tegen Christus. Nu wordt het hem gegeven het kwaad te zien in zichzelf, dat hij nooit te voren gezien heeft, de zonde is weer levend geworden, doch hij is gestorven, Romeinen 7:9. Een verootmoedigende overtuiging van zonde is de eerste stap tot de zaligmakende bekering van zonde.
Ten tweede. Hij wordt overtuigd van ene, bijzondere, zonde, waaraan hij het openlijkst schuldig was, en waarin hij zich had gerechtvaardigd, en hiermede is de weg bereid voor zijn overtuiging van al de overigen.
Ten derde. De zonde, waarvan hij overtuigd wordt, is vervolging, Wat vervolgt gij Mij? Het is een liefdevol verwijt, aandoenlijk, zodat een stenen hart er door vertederd zou worden. Let op de persoon, die de zonde doet: "Gij zijt het, gij, niet een van de ruwe, onwetende, onnadenkende schare, die alles willen vernietigen, wat zij met een slechten naam horen noemen, maar gij, die een wetenschappelijke opleiding hebt gehad, gij, die goede verstandelijke vermogens hebt, begaafd zijt, kennis hebt van de Schrift, die, zo gij er behoorlijk over nadacht, u de dwaasheid uwer zonde zou doen inzien. Het is erger in u dan in iemand anders."

5. En let nu op de Persoon, tegen wie gezondigd wordt. "Ik ben het, die u nooit enig leed heb gedaan, die van de hemel op aarde ben gekomen om u goed te doen, die kortelings voor u gekruisigd werd. Was dit nog niet genoeg, en moet Ik opnieuw door u gekruisigd worden?" Let voorts op de aard en het voortduren der zonde. Het was vervolging, en hij hield er zich op dit ogenblik mede bezig. "Gij hebt niet slechts vervolgd, maar gij vervolgt, gij volhardt er in, gij gaat er mede voort." Op dit ogenblik trok hij niemand naar de gevangenis, doodde hij niemand, maar het was de boodschap, waarop hij uit was, waarvoor hij naar Damascus reisde. Hij was er mede bezig, en verheugde er zich in. Zij, die kwaad beramen, doen het reeds in Gods oog. De vraag, die hem gedaan wordt, luidt: "Waarom doet gij het?" Dat is de taal der klachte. "Waarom handelt gij zo onrechtvaardig, zo onvriendelijk met mijn discipelen?" Christus heeft nooit zo veel geklaagd over hen, die Hem in Zijn eigen Persoon hebben vervolgd, als Hij klaagde over

hen, die Hem in zijn volgelingen hebben vervolgd. Hij klaagt er over als over Saulus' zonde: "Waarom zijt gij zulk een vijand van uzelven, van uw God?,'
De zonde der zondaren is een smartelijke, zwaardrukkende last voor de Heere Jezus. Hij is er bedroefd om, Markus 3:5, Het is een overtuigende taal: "Waarom doet gij alzo? Kunt gij er een goede reden voor opgeven?" Het is goed voor ons, om ons dikwijls af te vragen, waarom wij zo of zo handelen, opdat wij mogen bemerken hoe onredelijk de zonde is, en van alle zonden is er geen zo onredelijk, zo onverklaarbaar, als de zonde van Christus' discipelen te vervolgen, inzonderheid, als het ontdekt wordt vervolging van Christus te zijn. Diegenen hebben geen kennis, die Gods volk opeten, Psalm 14:4.
Waarom vervolgt gij Mij? Hij dacht, dat hij slechts een gezelschap van arme, zwakke, domme lieden vervolgde, die een aanstoot, een doren in het oog waren voor de Farizeeën, weinig vermoedende, dat het Een was in de hemel, dien hij gedurende al dien tijd beledigde, want voorzeker, indien hij het had geweten, hij zou de Heere der heerlijkheid niet vervolgd hebben. Zij, die de heiligen vervolgen, vervolgen Christus zelf, en wat tegen hen gedaan wordt, beschouwt Hij als gedaan tegen Hem zelf, en dienovereenkomstig zal in de groten dag hun oordeel zijn, Mattheüs 25:45. 5.

Sauls vraag op deze beschuldiging, en het antwoord er op, vers 5.
A. Hij doet onderzoek naar Christus: Wie zijt gij, Heere? Hij geeft geen direct antwoord op de beschuldiging, tegen hem ingebracht, daar hij door zijn eigen geweten overtuigd en veroordeeld wordt. Als God met ons wil twisten om onze zonden, niet een uit duizend zullen wij Hem kunnen antwoorden, inzonderheid wegens zulk een zonde als de zonde der vervolging. Overtuiging van zonde, zal, als zij met kracht tot de consciëntie wordt gebracht, aan alle verontschuldiging en zelf - rechtvaardiging het zwijgen opleggen. Zo ik rechtvaardig ware, zou ik toch niet antwoorden. Maar hij verlangt te weten wie zijn rechter is. De toespraak is eerbiedig: Heere. Hij, die Christus' naam gelasterd heeft, spreekt Hem nu aan als Heere. De vraag is gepast: Wie zijt gij? Dit duidt zijn tegenwoordige onbekendheid aan met Christus. Hij kende zijn stem niet, zoals zijn eigen schapen haar kennen, maar hij verlangt bekend met Hem te worden. Door het licht, dat hem omscheen, was hij overtuigd, dat het een is uit de hemel, die met hem spreekt, en hij heeft eerbied voor alles, dat hem toeschijnt van de hemel te komen, en daarom: Wie zijt gij, Heere? Wat is uw naam? Richteren 13:17, Genesis 32:29. Er is hoop voor de mensen, als zij beginnen onderzoek te doen naar Jezus Christus.

B. Onmiddellijk ontvangt hij een antwoord, waarin wij zien: Hoe Christus zich genadiglijk aan hem openbaart. Hij is altijd bereid de ernstige vragen te beantwoorden van hen, die verlangen met Hem bekend te worden. Ik ben Jezus, dien gij vervolgt. De naam Jezus was hem niet onbekend, zijn hart was menigmaal in opstand er tegen geweest, en zeer gaarne zou hij hem der vergetelheid prijs hebben gegeven. Hij wist, dat het de naam was, dien hij vervolgde, maar weinig dacht hij hem van de hemel te horen, of van uit zulk een heerlijkheid, als hem nu omscheen. Christus brengt de zielen in gemeenschap met Hem, door zich er aan te openbaren. Hij zei,
Ten eerste: Ik ben Jezus, een Zaligmaker, Ik ben Jezus, de Nazarener, zo vinden wij het in Hoofdstuk 22:8. Saulus placht Hem zo te noemen, toen hij Hem lasterde. "Ik ben diezelfde Jezus, dien gij in minachting en haat Jezus de Nazarener placht te noemen." En Hij wil tonen, dat Hij, nu Hij in de heerlijkheid is, zich Zijner vernedering niet schaamt.
Ten tweede. "Ik ben Jezus, dien gij vervolgt, en daarom loopt gij zeer groot gevaar, als gij volhardt in uw boze weg." Niets is krachtiger om de ziel te doen opwaken, en haar te verootmoedigen, dan te zien, dat de zonde tegen Christus gericht is, Hem beledigt en zijn bedoelingen tegenwerkt.

Met zachtmoedigheid bestraft Hij hem: Het is u hard, de verzenen tegen de prikkels te slaan, de voeten tegen de sporen te slaan. Het is hard, het is op zich zelf iets ongerijmds, iets kwaads, en het zal noodlottige gevolgen hebben voor hem, die dat doet. Diegenen slaan de verzenen tegen de prikkels, die de overtuiging smoren van het geweten, die in opstand zijn tegen Gods waarheden en wetten, die ontevreden zijn met de beschikkingen Zijner voorzienigheid, die zijn dienstknechten tegenstaan en vervolgen, omdat zij hen bestraffen, en omdat hun woorden als prikkels zijn en als nagelen. Zij, die al meer en meer rebelleren, als zij door het woord of de roede Gods worden getroffen, in woede worden ontstoken om bestraffing, toornig uitvaren tegen hun bestraffers, zij zijn het, die de verzenen tegen de prikkels slaan, en die zeer veel te verantwoorden zullen hebben.

6. Zijn onderwerping aan de Heere Jezus ten laatste, vers 6. Zie hier:
De gemoedsgesteldheid, waarin hij verkeerde, toen Christus met Hem handelde. Hij sidderde, als iemand, die in groten angst is. Een sterke overtuiging van zonde, die door de gezegenden Geest in het hart gewerkt is, zal de ontwaakte ziel doen beven. Hoe kunnen zij anders dan sidderen, aan wie te zien is gegeven, dat de eeuwige God in toorn tegen hen is ontstoken, dat de gehele schepping krijg tegen hen voert, en dat hun eigen zielen aan de rand des verderfs zijn! Hij was verschrikt en verbaasd, als iemand, die in een nieuwe wereld is overgezet, en niet weet waar hij is. Het van zonde overtuigende, bekerende werk van Christus is verbazingwekkend voor de ontwaakte ziel, en vervult haar met bewondering. "Wat is het, dat God met mij gedaan heeft, en wat zal Hij doen!" zijn toespraak tot Jezus Christus toen hij in die gemoedsgesteldheid was. Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal? Dit kan beschouwd worden:
A. Als een ernstig verzoek om Christus' onderricht, "Heere, ik zie, dat ik tot nu toe buiten de weg ben geweest. Gij hebt mij mijn dwaling doen inzien, breng mij nu terecht, Gij hebt mij mijn zonde ontdekt, ontdek mij nu ook de weg tot vergeving en vrede." Het is als het: Wat zullen wij doen, mannen broeders? een ernstige begeerte om door Christus onderwezen te worden in de weg der zaligheid is een bewijs, dat er een goed werk in de ziel is begonnen.
Of: B. Als een oprechte overgave van zichzelf aan de leiding en het bestuur van de Heere Jezus. Dit was het eerste woord, dat de genade in Paulus gesproken heeft, en daar - . mede begon een geestelijk leven: Heere Jezus, wat wilt Gij, dat ik doen zal? Wist hij niet wat hij te doen had? Had hij zijn lastbrief niet in de zak? Wat had hij dan anders te doen, dan zijn last te volbrengen? Nee, hij had reeds genoeg van dat werk gedaan, en hij besluit nu van meester te veranderen, en zich met beter werk bezig te houden. Nu is het niet: Wat willen de hogepriester en de ouderlingen dat ik doen zal? Wat willen mijn eigen boze lusten en hartstochten, dat ik doen zal? Maar, *Wat wilt Gij, dat ik doen zal?*
De grote verandering in de bekering is gewerkt op de wil, en bestaat in de overgave van dien wil aan de wil van Christus. De algemene aanwijzing, die Christus, in antwoord op zijn vraag, hem gegeven heeft. Sta op en ga in de stad Damascus, waar gij u nu zo dicht bij bevindt, en u zal aldaar gezegd worden wat gij doen moet. Het is aanmoediging genoeg, dat hem nader onderricht beloofd wordt, maar, hij moet dit nu nog niet ontvangen, binnen kort zal hem gezegd worden wat hij doen moet. Voor het ogenblik moet hij nadenken over hetgeen hem gezegd is, en het zich ten nutte maken. Laat hij voor een wijle nadenken over hetgeen hij gedaan heeft in zijn vervolgen van Christus, en er diep om verootmoedigd zijn, en dan zal hem gezegd worden wat hij verder te doen heeft. Hij moet het niet op die wijze horen door een stem van de hemel, want het is duidelijk, dat hij dit niet kan dragen. Hij siddert en is verbaasd, daarom zal hem gezegd worden wat hij doen moet door een mens gelijk hij zelf is, wiens verschrikking hem niet bevreesd zal maken, en wiens hand niet zwaar op hem zal zijn, zoals Israël begeerde bij de berg Sinaï.

Of wel, het is een wenk, een aanduiding, dat Christus zich op een anderen tijd nader aan hem zal openbaren, als hij kalmer zal zijn, en deze schrik tot bedaren zal zijn gekomen. Christus openbaart zich trapsgewijze aan Zijn volk, en zowel wat Hij doet, als wat Hij wil, dat zij doen zullen, weten zij nu nog niet, maar zij zullen het hierna verstaan.

7. In hoeverre zijn medereizigers hierdoor aangedaan werden, en welken indruk het op hen maakte. Evenals hij, zijn zij ter aarde gevallen, maar zij zijn, zonder dat het hun gezegd was, opgestaan, dat hij niet deed. Hij lag stil neer, totdat hem gezegd werd: Sta op, want hij lag onder een zwaardere last dan iemand hunner. Maar toen zij waren opgestaan, stonden zij sprakeloos als mensen in de uiterste verwarring en verlegenheid, en dat was alles, vers 7. Zij waren op dezelfde goddeloze boodschap uit als Paulus, en wellicht waren zij even boosaardig als hij, toch bevinden wij niet, dat iemand hunner bekeerd werd, hoewel zij het zagen, er door ter aarde werden geworpen en verstomd waren. Geen uitwendige middelen zullen op zichzelf, een verandering werken in de ziel, zonder de Geest en de genade van God, die onderscheidt tussen de een en de ander. Onder hen, die tezamen reizen, wordt de een aangenomen, en de anderen verlaten. Zij stonden sprakeloos, geen hunner zei: Wie zijt gij, Heere? of, Wat wilt Gij dat ik doen zal? zoals Paulus gevraagd heeft, maar geen van Gods kinderen wordt stom geboren. Zij hoorden wel de stem, maar zagen niemand. Zij hoorden Paulus spreken, maar zagen Hem niet, tot wie hij sprak, ook hebben zij niet duidelijk gehoord, wat tot hem gezegd werd, hetgeen dit overeenbrengt met hetgeen hiervan gezegd wordt in Hoofdstuk 22:9, zij zagen wel het licht en werden zeer bevreesd, hetgeen zij gekund hebben, zonder, evenals Paulus, iemand in het licht te zien, maar de stem degene, die tot Paulus sprak hoorden zij niet, dat is: zij hoorden haar niet zo dat zij haar verstonden, zij hoorden slechts een verward geluid. Zij dus, die daar gekomen waren als werktuigen van Paulus' woede tegen de kerk, dienen tot getuigen van Gods macht over hem.

8. De toestand, waarin Paulus zich daarna bevond, vers 8, 9.
A. Hij stond op van de aarde, toen Christus het hem gebood, maar waarschijnlijk niet zonder hulp, daar hij door het visioen zwak en mat was geworden, ik wil niet zeggen zoals Belsazar, toen de banden zijner lendenen los werden, en zijn knieën tegen elkaar stieten, maar gelijk Daniël, toen hij door het visioen, dat hij zag, geen kracht behield, Daniël 10:16, 17.
B. Als hij zijn ogen opendeed, bevond hij, dat hij blind was, niemand zag, geen van de mannen, die met hem waren, en die zich nu bezig met hem begonnen te houden. Het was niet zo zeer het schitterende licht, dat zijn ogen verblindde, want dan zouden zij, die met hem waren, ook het gezicht verloren hebben, maar het was het zien van Christus, dien de overigen niet zagen, dat die uitwerking op hem had. Zo zal een gelovig zien van de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Christus de ogen verblinden voor alles wat hier beneden is. Ten einde de ontdekking van zichzelf en van Zijn Evangelie aan Paulus te bevorderen, heeft Christus hem het gezicht van alle andere dingen benomen, daarvan moet hij afzien, ten einde op Jezus te zien en op Hem alleen.
C. Hem bij de hand leidende, brachten zij hem te Damascus, of het naar een herberg was, of naar het huis van een vriend is niet zeker, maar aldus is hij, die de discipelen van Christus als gevangenen naar Jeruzalem dacht te leiden, zelf als gevangenen van Christus naar Damascus geleid. Aldus werd hem geleerd, welk een behoefte hij had aan de genade van Christus, om zijn ziel (die van nature blind was, en onderhevig aan dwaling) in alle waarheid te leiden.
D. Hij lag daar neer, zonder het gezicht zijner ogen, en zonder voedsel, hij was drie dagen, dat hij niet zag, en hij at niet en dronk niet, vers 9. Ik deel de mening niet van

sommigen, dat hij toen opgetrokken is geweest in de derden hemel, waarvan hij spreekt in 2 Corinthiërs 12. Veeleer hebben wij reden te denken, dat hij al dien tijd in de buik des grafs, of der hel, is geweest, lijdende onder de verschrikking Gods vanwege zijn zonden, die hem nu ordelijk voor ogen waren gesteld. Hij was in duisternis ten opzichte van zijn geestelijken staat, en zo verslagen van geest vanwege zijn zonde, dat hem spijs noch drank kon bekoren.

Handelingen 9:10 - 22
Gods werk is volmaakt, als Hij begint zal Hij voleinden, er was een goed werk begonnen in Saulus, toen hij aan Christus' voeten was gebracht met dat woord: Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal? En nooit heeft Christus iemand verlaten, die daartoe gebracht was. Hoewel Saulus zwaar getuchtigd was, toen hij drie dagen blind neerlag, was hij toch niet verlaten. Christus zorgt hier voor het werk Zijner handen, Hij, die verscheurd had, zal genezen, die geslagen heeft, zal verbinden, die van zonde overtuigd heeft, zal vertroosten.
I. Ananias ontvangt het bevel om hem te gaan bezoeken, hem te genezen en te helpen, want Hij, die bedroefd heeft, zal zich ontfermen.
1. De persoon, die hiervoor gebruikt wordt is Ananias, een zeker discipel te Damascus, niet onlangs daar heen gedreven van Jeruzalem, maar een inboorling van Damascus, want in hoofdstuk 22:12 wordt gezegd, dat hij goede getuigenis had van al de Joden, die daar woonden, als te zijn een Godvruchtig man naar de wet. Kort geleden had hij het Evangelie omhelsd en zijn naam overgegeven aan Christus. Hij scheen dienst te doen als leraar, ten minste pro hac vice - bij deze gelegenheid, hoewel het niet blijkt, dat hij apostolisch geordend was. Maar waarom is er niet voor deze grote gelegenheid om sommigen der apostelen te Jeruzalem gezonden, of om Filippus, de evangelist, die onlangs de kamerling gedoopt had, en door de Geest voor een wijle daarheen gebracht kon zijn? Voorzeker was dit, omdat Christus verschillende personen wilde gebruiken voor grote diensten, opdat de eer er van niet gemonopoliseerd zou worden door enkelen, omdat Hij werk wilde geven in de handen, en daardoor ere wilde leggen op de hoofden, van hen, die gering en onbekend waren, ten einde hen aan te moedigen, en omdat Hij wil, dat wij de leraren zullen hoogschatten in de plaats onzer inwoning, indien zij genade hebben gevonden om getrouw te zijn, al behoren zij dan ook niet tot de uitnemendsten, of meest begaafden.

2. De aanwijzing, die hem wordt gegeven, is, dat hij moet heengaan naar dit en dat huis, waarschijnlijk een herberg, en vragen moet naar enen, met name Saulus, van Tarsen. In een visioen heeft Christus Ananias bij zijn naam geroepen, vers 10. Waarschijnlijk was het niet voor de eerste maal, dat hij de woorden Gods gehoord, en de gezichten des Almachtigen gezien heeft, want zonder schrik of verwarring, antwoordt hij terstond: "zie, hier ben ik, Heere, bereid om te gaan, waarheen Gij mij wilt zenden, en te doen wat Gij mij gebiedt." Ga dan heen, zegt Christus, in de straat, genaamd de Rechte, en vraag in het huis van Judas, waar vreemdelingen hun intrek plegen te nemen, naar enen, met name Saulus van Tarsen. Christus weet zeer wel waar hen te vinden, die zijn zijn, en zich in droefheid bevinden. Als hun vrienden en betrekkingen wellicht niet weten wat van hen geworden is, hebben zij een Vriend in de hemel, die weet in welke straat, in welk huis, ja wat meer is, in welken gemoedstoestand zij zijn. Hij heeft hun ziel in benauwdheid gekend.

3. Er worden hem twee redenen gegeven, waarom hij naar deze vreemdeling moet gaan vragen, en hem zijn diensten moet aanbieden.

A. Omdat hij bidt, en zijn komst bij hem moet de verhoring zijn van zijn gebed. Dat is een reden:
a. Waarom Ananias niet bevreesd voor hem behoeft te wezen, gelijk wij zien, dat hij was, vers 13, 14. Er is geen twijfel, zegt Christus, of hij is waarlijk bekeerd, want zie, hij bidt. Dit woord: Zie, duidt het zekere, het stellige er van aan. "Verzeker u er van, dat het zo is, ga, en zie." Het heeft Christus zo verblijd Paulus biddende te zien, dat Hij het ook aan anderen wil doen opmerken. Weest blijde met Mij, want Ik heb Mijn schaap gevonden, dat verloren was. Het duidt ook het vreemde, het verwonderlijke er van aan: "Zie, en verwonder u, dat hij, die nog onlangs niets dan dreiging en moord blies, nu slechts gebed ademt." Maar was het dan zo vreemd, dat Saulus bad? Was hij niet een Farizeeër, en hebben wij geen reden om te denken, dat hij gebeden heeft, zoals de anderen, lange gebeden heeft gedaan in de synagogen en op de hoeken der straten? Ja, maar nu begon hij op een andere wijze te bidden, toen heeft hij zijn gebeden opgezegd, nu heeft hij ze gebeden. Hart vernieuwende genade brengt de mensen altijd aan het bidden, gij kunt even spoedig een levend mens vinden zonder ademtocht, als een levend Christen zonder gebed. Wie geen adem heeft, leeft niet, wie niet bidt heeft geen genade.
b. Het is een reden, waarom Ananias in aller ijl tot hem moet gaan. Het is geen tijd om te aarzelen of te dralen, want zie, hij bidt. Als het kind schreeuwt of schreit, haast de voedster zich om het de borst te gaan geven. Evenals Efraïm beklaagt Saulus zich, als een ongewend kalf slaat hij de verzenen tegen de prikkels. "O, ga haastelijk tot hem, en zeg hem, dat hij mij een dierbare zoon, een troetelkind is, en sinds Ik tegen hem gesproken heb, omdat hij Mij heeft vervolgd, denk Ik nog ernstiglijk aan hem, Jeremia 31:18 - 20. Zie in welken toestand hij nu was. Hij bevond zich onder overtuiging van zonde, sidderende en verbaasd. Als onze zonde ons ordelijk voor ogen wordt gesteld, moet dit ons uitdrijven tot gebed. Hij leed onder lichamelijken nood, hij was blind en ziek, en: Is iemand onder u in lijden? Dat hij bidde. Christus had hem beloofd, dat hem nader gezegd zou worden wat hij doen moest, vers 6, en hij bidt, dat hem iemand gezonden mocht worden om hem te onderrichten. Wat God beloofd heeft, daar moeten wij om bidden, Hij wil er om verzocht worden, inzonderheid om Goddelijk onderricht.

B. Omdat hij in een gezicht zulk een man tot zich heeft zien komen, en de komst van Ananias moet de vervulling zijn van zijn droom, want die droom was van God, vers 12. Hij heeft in een gezicht gezien, dat een man, met name Ananias, zulk een man dus, als gij zijt, inkwam, juist bij tijds ter zijner hulp en verlichting, en hem de hand oplegde, opdat hij wederom ziende werd. Nu kan dit visioen van Paulus beschouwd worden:
A. Als een onmiddellijke verhoring van zijn gebed, en het aanhouden van die gemeenschap met God, waarin hij door het gebed was gekomen. In het gebed had hij de ellende van zijn toestand voor God blootgelegd, en terstond openbaart zich God in zijn vriendelijke en genaderijke voornemens jegens hem, en het is zeer bemoedigend Gods gedachten omtrent ons te kennen.
B. Als bedoeld om zijn verwachtingen op te wekken, en de komst van Ananias des te meer welkom voor hem te doen zijn. Hij zal hem geredelijk als een bode van God ontvangen, als hem vooruit, in een gezicht, wordt meegedeeld, dat iemand van dien naam tot hem zal komen. Zie hoe groot een zaak het is om een geestelijken medicijnmeester met zijn patiënt samen te brengen: daarvoor zijn hier twee visioenen! Als God in zijn voorzienigheid dit doet zonder visioenen, een gezant zendt tot de beproefde ziel, een uitlegger, een uit duizend om de mens zijn rechten plicht te verkondigen, dan moet dit met dankbaarheid tot Zijn lof worden erkend.

II. Ananias heeft er bedenking tegen om tot hem te gaan, en de Heere weerlegt die bedenking. Zie hoe inschikkelijk de Heere het toelaat aan Zijn dienstknecht om de zaak met Hem te bespreken.
1. Ananias voert aan, dat deze Saulus een bekend vervolger was van de discipelen van Christus, vers 13, 14.
A. Hij is dit geweest te Jeruzalem. "Heere, ik heb uit velen gehoord van dezen man, gehoord welk een boosaardige vijand hij is van het Evangelie van Christus, allen, die door de onlangs plaats gehad hebbende vervolging verstrooid zijn, en van wie velen te Damascus zijn gekomen, verhalen hoeveel kwaad hij Uwen heiligen in Jeruzalem gedaan heeft, dat hij de kwaadaardigste, heftigste vervolger van allen is geweest, een aanvoerder in het kwaad, welk een verwoesting hij heeft aangericht in de gemeente, er was niemand, voor wie zij zo bevreesd waren, nee, zelfs niet voor de hogepriester zo veel als voor Saulus."
B. Ja meer, de zaak, waarvoor hij nu te Damascus is gekomen, is: ons, Christenen, te vervolgen. Hij heeft hier macht van de overpriesters, om te binden allen, die Uwen naam aanroepen, de aanbidders van Christus te behandelen alsof zij de ergste misdadigers waren." Waarom oppert Ananias nu deze bedenking? Niet: "Daarom ben ik hem dien dienst niet schuldig. Waarom zou ik vriendelijkheid bewijzen aan hem, die ons zo veel onvriendelijkheid heeft bewezen, en nog voornemens is ons te bewijzen?" Nee, Christus heeft ons een andere les geleerd, Hij heeft ons geleerd kwaad met goed te vergelden, en voor onze vervolgers te bidden, maar, indien hij zulk een vervolger is der Christenen, zal Ananias dan veilig tot hem kunnen gaan? Zal hij zich niet als een lam in de muil van de leeuw storten? En als hij op die wijze zichzelf in moeilijkheid brengt, dan zal hij om zijn onvoorzichtigheid worden gelaakt. Zal het ook tot iets nut zijn om tot hem te gaan? Kan zulk een hard hart ooit vertederd worden, zulk een Moorman ooit zijn huid veranderen?

2. Christus wijst die bedenking af, vers 15, 16. "Zeg Mij niet, hoe slecht hij geweest is, Ik weet het, maar ga spoedig heen, en verleen hem al de hulp, die gij kunt, want hij is Mij een uitverkoren vat, of werktuig. Ik ben voornemens vertrouwen in hem te stellen, en dan behoeft gij hem niet te vrezen." Hij was een vat, waarin de Evangelie - schat gelegd zal worden, ten einde hem tot zeer velen te brengen, een aarden vat, 2 Corinthiërs 4:7, maar een uitverkoren vat. Het vat, dat door God gebruikt wordt, kiest Hij zelf, want het betaamt, dat Hij de keuze heeft der werktuigen, die Hij gebruikt, Johannes 15, 16. Gij hebt Mij niet uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren. Hij is een vat ter ere, en moet in zijn tegenwoordige ongelukkigen toestand niet veronachtzaamd worden, of weggeworpen als een veracht, gebroken vat, of een vat, waar men geen lust toe heeft.
Hij is bestemd:
A. Voor uitnemende diensten. Hij moet Mijn' naam dragen voor de Heidenen, hij moet de apostel der Heidenen zijn, en het Evangelie tot Heidense volken brengen. Christus' naam is de banier, tot welke zielen vergaderd moeten worden, onder welke zij tot Zijn dienst aangeworven moeten worden, en Saulus moet de banierdrager zijn, hij moet Christus' naam dragen, moet er van getuigen voor koningen, voor koning Agrippa en voor de keizer zelven. Ja hij moet hem ook dragen voor de kinderen Israëls, hoewel er reeds zo velen in dien arbeid bezig waren.
B. Voor veel en groot lijden, vers 16. Ik zal hem tonen, hoeveel hij lijden moet om Mijn' naam. Hij, die een vervolger is geweest, zal zelf vervolgd worden. Dat Christus hem dit toont, geeft te kennen, of dat Hij deze beproevingen over hem brengt, zoals in Psalm 60:5, Gij hebt Uwen volke een harde zaak doen zien, of dat Hij er hem te voren kennis van geeft, opdat het geen verrassing voor hem zijn zou Zij, die Christus' naam dragen, moeten verwachten voor Zijn naam het kruis te zullen dragen, en zij, die het meest voor

Christus doen, worden dikwijls geroepen, om het meest voor Hem te lijden. Saul moet veel lijden. Dit was, zou men zo denken, schrale troost voor een pas bekeerde, maar het is slechts als de mededeling aan een dapper, kloekmoedig soldaat, als hij dienst genomen heeft, dat hij weldra naar het toneel des oorlogs zal gezonden worden. Sauls lijden voor Christus zal zo zeer strekken tot eer van Christus en van de kerk, zal zo zeer vergoed worden door geestelijke vertroostingen, en beloond worden met eeuwige heerlijkheid, dat het geen ontmoediging voor hem is, als hem gezegd wordt, dat hij voor Christus' naam veel zal moeten lijden.

III. Ananias gaat nu terstond op Christus' boodschap uit naar Saulus, en volbrengt haar met goeden uitslag. Hij had er bedenking tegen geopperd om tot hem te gaan, maar toen die bedenking weerlegd was, gaf hij haar op, bleef hij er niet verder op aandringen. Als moeilijkheden uit de weg zijn geruimd, wat hebben wij dan anders te doen, dan voort te gaan met ons werk, en niet in ons tegenstribbelen te volharden?
1. Ananias heeft Paulus zijn boodschap gebracht. Waarschijnlijk vond hij hem te bed, en bezocht hij hem als zieke.
A. Hij legde hem de handen op. Het was beloofd, als een der tekenen, die hen zouden volgen, die geloofden, dat zij op kranken de handen zullen leggen, en dat zij - de zieken - gezond zullen worden, Markus 16:18, en het was met die bedoeling, dat hij hem de handen heeft opgelegd. Saulus was gekomen om met geweld de handen te slaan aan de discipelen te Damascus, maar hier komt een discipel een helpende, genezende hand op hem leggen. Bloedgierige lieden haten de vrome, maar de oprechten zoeken zijn ziel.
B. Hij noemde hem broeder, omdat hij een deelgenoot was geworden van de genade Gods, hoewel hij nog niet gedoopt was, en zijn bereidvaardigheid om hem als een broeder te erkennen, was een aanduiding voor Saulus van Gods bereidvaardigheid om hem als zoon te erkennen, hoewel hij een Godslasteraar was geweest en een vervolger van zijn kinderen.
C. Hij toont zijn lastbrief van dezelfde hand, die hem aan had gegrepen op de weg, en hem nu gevangen hield. "Diezelfde Jezus, die u op de weg is verschenen, dien gij kwaamt, en u overtuigd heeft van de zonde van Hem te vervolgen, heeft mij nu gezonden, om u te vertroosten." Una eademque manus, vulnus opemque tulit - de hand, die wondde, geneest. "Zijne hand heeft u met blindheid geslagen, maar Hij heeft mij gezonden, opdat gij weer ziende zoudt worden, want de bedoeling was niet uw ogen te verblinden voor altijd, doch slechts voor een wijle, opdat gij de dingen in een ander licht zoudt zien, Hij, die toen slijk op uw ogen heeft gelegd, heeft mij nu gezonden, om ze te wassen, opdat zij genezen worden." Ananias zou zijn boodschap aan Saulus zeer voegzaam kunnen brengen in de woorden van de profeet, Hosea 6:1, 2. Kom en keer weer tot de Heere, want Hij heeft verscheurd en Hij zal u genezen. Hij heeft geslagen, en Hij zal u verbinden, Hij zal u na twee dagen levend maken, op de derden dag zal Hij u doen verrijzen, en gij zult voor Zijn aangezicht leven. Geen scherpe, uitbrandende middelen zullen meer aangewend worden, maar verzachtende lenigende middelen.
D. Hij geeft hem de verzekering, dat hem niet slechts het gezicht teruggegeven zal worden, maar dat hij vervuld zal worden met de Heilige Geest. Hij moet een apostel zijn, en nergens minder in wezen dan de uitnemendste apostelen. Daarom moet hij onmiddellijk de Heilige Geest ontvangen, en niet, zoals de anderen, door tussenkomst van de apostelen. En dat Ananias hem de handen oplegde voor hij gedoopt werd, geschiedde ter aanduiding, dat hij de Heilige Geest ontvangen zou.

2. Ananias zag de goeden uitslag van zijn zending.

A. In Christus' gunst jegens Saulus. Op het woord van Ananias werd Saulus ontslagen uit zijn gevangenschap door de wederherstelling van zijn gezichtsvermogen, want Christus' opdracht om de gebondenen de gevangenis te openen, Jesaja 61:1, wordt verklaard door Zijn geven van het gezicht aan de blinden, Lukas 4:19, Jesaja 42:7. Christus' opdracht is de ogen der blinden te openen, en de gevangenen uit de gevangenis te doen uitgaan. Saulus is verlost van de geest der dienstbaarheid, door dat hij het gezicht terug ontving, vers 18, hetgeen aangeduid werd door het vallen der schellen van zijn ogen, en dat wel onmiddellijk. De genezing was plotseling, om te tonen, dat zij wonderdadig was.

Het duidde aan zijn wederbrenging:
a. Van de duisternis van zijn onbekeerde staat. Toen hij de kerke Gods vervolgde, en wandelde in de geest en op de weg der Farizeeën, was hij blind. Hij zag de betekenis noch van de wet, noch van het Evangelie, Romeinen 7:9. Christus heeft de Farizeën dikwijls gezegd, dat zij blind waren, maar kon er hen niet van overtuigen. Wij zien, zeiden zij, Johannes 9:41. Saulus is verlost van die Farizese blindheid, door dat het hem gegeven is zich er van bewust te worden. Weder barende genade opent de ogen der ziel, en doet er de schellen van afvallen, Hoofdstuk 26:18. Om der mensen ogen te openen en hen te bekeren van de duisternis tot het licht, dat was het waartoe Saulus onder de Heidenen werd gezonden, hij moet het doen door de prediking van het Evangelie, en daarom moet hij het eerst zelf ervaren.
b. Van de duisternis zijner tegenwoordige verschrikking onder het gevoel van schuld op zijn geweten, en de toorn Gods over hem, dit vervulde hem met verwarring gedurende deze drie dagen, dat hij in duisternis zat, gelijk Jona gedurende drie dagen in de buik des grafs was. Maar nu vallen de schellen van zijn ogen, de wolk was uiteengedreven, en de Zon der gerechtigheid ging op over zijn ziel, met genezing onder zijn vleugelen.
B. In Sauls overgave aan Christus, hij werd gedoopt, en daarmee onderwierp hij zich aan Christus' bestuur en leiding, en vertrouwde hij zich toe aan Christus' genade. Aldus werd hij ingeschreven in Christus' school, opgenomen in Zijn huisgezin, aangeworven onder zijn banier, met Hem verbonden voor lief en voor leed. Het doel is bereikt, de zaak is beslist. Saulus is nu een discipel van Christus, hij houdt niet slechts op met Hem tegen te staan, maar hij wijdt zich geheel en al aan Zijn dienst en ere.

IV. Het goede werk, dat nu in Saul was begonnen, wordt wonderbaarlijk voortgezet, deze pas geboren Christen schijnt wel een ontijdig geborene te zijn, maar komt toch terstond tot rijpheid.
1. Hij herkreeg zijn lichaamskracht, vers 19. Drie dagen had hij gevast, hetgeen met het ontzettend gewicht, dat gedurende al dien tijd op zijn geest en gemoed drukte, hem zeer zwak had gemaakt, maar als hij spijs had genomen, werd hij versterkt, vers 19. De Heere is voor het lichaam, en daarom moet er zorg voor worden gedragen, ten einde het in goeden staat te houden, opdat het geschikt zij de ziel te dienen in de dienst van God, en Christus er in groot gemaakt worde, Filippenzen 1:20.
2. Hij vergezelde zich met de discipelen, die te Damascus waren, stemde met hen in, sprak met hen, ging naar hun bijeenkomsten, en verenigde zich met hen. Onlangs had hij dreiging en moord tegen hen geblazen, maar nu ademt hij liefde en welwillendheid voor hen. Nu verkeert de wolf met het lam en ligt de luipaard neer bij de geitenbok, Jesaja 11:6. Zij, die God aannemen tot hun God, nemen Zijn volk aan als hun volk. Saulus vergezelt zich met de discipelen, omdat hij nu beminnelijkheid en voortreffelijkheid in hen ziet, omdat hij hen liefheeft, en bevindt, dat hij door met hen om te gaan toeneemt in kennis en genade, en aldus legde hij belijdenis af van het Christelijk geloof, verklaarde hij

zich openlijk als een discipel van Christus, door zich te voegen bij hen, die zijn discipelen waren.
3. Hij predikte Christus in de synagogen, vers 20. Daartoe had hij een buitengewone roeping, en daarvoor een buitengewone bekwaamheid en bevoegdheid, daar God hem onmiddellijk Zijn zoon heeft geopenbaard, Hem in hem heeft geopenbaard, opdat hij Hem zou verkondigen, Galaten 1:15, 16. Hij was zelf zo vol van Christus, dat hij, evenals Elihu, door de geest in zijn binnenste gedrongen werd, om Hem ook aan anderen te verkondigen te spreken om lucht te krijgen, Job 32:20.

Merk op:
A. Waar hij predikte, in de synagogen der Joden, want aan hen moest de aanbieding gedaan worden. De synagogen waren hun plaatsen van samenkomst, dáár vergaderde hij met hen, en dáár plachten zij tegen Christus te prediken, en zijn discipelen te straffen, dáár had Paulus zelf hen dikwijls gestraft, Hoofdstuk 26:11, en daarom wilde hij dáár de vijanden van Christus tegen treden, waar zij het stoutmoedigst waren, en openlijk het Christendom belijden, waar hij het het meest had tegengestaan.
B. Wat hij predikte: hij predikte Christus. Toen hij begon een prediker te worden, nam hij dit aan voor zijn grondregel, en hij heeft er zich altijd aan gehouden, Wij prediken niet onszelf, maar Christus Jezus, de Heere, niets dan Christus, en dien gekruisigd. Van Christus predikte hij, dat Hij de Zoon van God is, Zijn geliefde Zoon, in wie Hij een welbehagen heeft, en, in ons, niet anders dan in en door Hem.
C. Hoe de mensen hierdoor aangedaan werden, vers 21. Zij ontzetten zich allen, die het hoorden, en zeiden: Is deze niet degene, die te Jeruzalem verstoorde wie dezen naam aanriepen, en nu roept hij zelf dezen naam aan, en beweegt anderen hem aan te roepen, en sterkt hij de handen van hen, die dit doen!" Quantum mutatus ab illo - O hoe is hij veranderd! Is Saul ook onder de profeten! Is hij zelfs niet hier gekomen om al de Christenen, die hij kon opsporen, te grijpen en hen gebonden tot de overpriesters te brengen? Ja, dat heeft hij gedaan. Wie zou toen gedacht hebben, dat hij Christus zou prediken, gelijk hij nu doet?" Ongetwijfeld werd het door velen beschouwd als een sterke bevestiging van de waarheid van het Christendom, dat iemand, die zulk een algemeen bekend vervolger er van geweest is, plotseling zulk een verlichte, krachtige en bekwame prediker er van is geworden. Dit wonder geschied aan de geest van zulk een man, overtrof en over-schitterde de wonderen, aan der mensen lichamen gedaan, en, aan zulk een man een ander hart te geven, was meer dan de mensen te geven met vreemde talen te spreken.

4. Hij weerlegde en beschaamde hen, die de leer van Christus tegenstonden, vers 22 - . Hij onderscheidde zich niet slechts op de kansel, maar in de scholen, en toonde zich bovennatuurlijk bekwaam niet alleen om de waarheid te prediken, maar haar te handhaven en te verdedigen, als hij haar gepredikt had.
A. Hij werd meer en meer bekrachtigd, hij werd inniger vertrouwd met het Evangelie van Christus, en zijn Godvruchtige genegenheid werd sterker, hij verkreeg meer vrijmoedigheid en onverschrokkenheid in de verdediging van het Evangelie. Hij werd meer en meer versterkt naarmate er meer blaam op hem werd geworpen, vers 21, zijn nieuwe vrienden hem verweten een vervolger te zijn geweest, en zijn oude vrienden hem smaadden als een afvallige. Maar in stede van ontmoedigd te zijn door al die op - en aanmerkingen op zijn bekering, werd Saulus er te meer vrijmoedig door, daar hij wist ook op het ergste, dat zij tegen hem konden inbrengen, te kunnen antwoorden. Hij versloeg zijn tegenstanders in het twistgesprek, en overtuigde de Joden, die te Damascus woonden, hij bracht hen tot zwijgen en beschaamde hen, hij beantwoordde al hun tegenwerpingen tot voldoening van alle onpartijdige personen, en bracht hen in het nauw met argumenten,

die zij niet konden beantwoorden. In al zijn gesprekken met de Joden, bewees hij, dat deze Jezus de Christus is, de Gezalfde Gods, de ware Messias, beloofd aan de vaderen, sumbibazoon - hij heeft het plechtig verzekerd en bevestigd, lerende met overtuiging. En wij hebben reden te denken, dat hij het middel is geweest om velen tot het geloof van Christus te brengen, en de kerk te Damascus op te bouwen, die hij had willen verwoesten. Aldus is spijze uitgegaan van de eter, en zoetigheid van de sterke.

Handelingen 9:23 - 31
Lukas maakt hier geen melding van Paulus' reis naar Arabië, waarvan hij zelf ons mededeelt, dat zij terstond na zijn bekering plaats had, Galaten 1:16, 17. Zodra God Zijn Zoon in hem had geopenbaard, opdat hij dezelve onder de Heidenen zou verkondigen, ging hij niet naar Jeruzalem, om van de apostelen instructies ie ontvangen, (zoals ieder ander bekeerling, die voor de Evangeliedienst bestemd was, gedaan zou hebben,) maar hij ging naar Arabië, waar een nieuw veld was te ontginnen, en waar hij gelegenheid zou hebben niet om te leren, maar om te onderwijzen, en van daar keerde hij terug naar Damascus, en daar heeft drie jaren na zijn bekering plaats gehad, wat hier verhaald wordt.

I. Te Damascus had hij met moeilijkheden te kampen, en ter nauwernood is hij er aan ontkomen gedood te worden.
Merk op:
1. Het gevaar, vers 23. De Joden hielden samen raad om hem te doden, daar zij meer vertoornd waren op hem, dan op enigen anderen prediker van het Evangelie, niet alleen omdat hij vuriger en ijveriger was in zijn prediking dan de anderen, en meer voorspoed had, maar omdat hij een zo merkwaardig afvallige was van hen, en omdat het feit, dat hij een Christen was, tegen hen getuigde. In vers 24 wordt gezegd, dat de Joden de poorten bewaarden, beide des daags en des nachts, opdat zij hem doden mochten. Zij wekten de toorn van de stadhouder tegen hem op, hem voorstellende als een gevaarlijk man, die deswege de stad bezette, om hem te vangen, 2 Corinthiërs 11:3
2. Nu toonde Christus aan Paulus hoeveel hij om Zijn naam moest lijden, vers 16, daar de regering zich tegen hem wapent. Saulus was niet zodra een Christen, of hij was een prediker, niet zodra een prediker, of een lijder, zo spoedig is hij in zijn bevordering opgeklommen tot aan de hoogsten rang! Waar God grote genade geeft, oefent Hij haar gewoonlijk door grote beproevingen.

2. Hoe hij verlost werd.
A. De aanslag, dien zij tegen hem hadden beraamd, werd ontdekt, hun lage werd Saulus bekend, of het door tijding was uit de hemel, of door een bericht van mensen, wordt ons niet gezegd.
B. De discipelen slaagden er in hem weg te krijgen, waarschijnlijk door hem over dag te verbergen, en daar de poorten bewaakt werden, zodat hij door deze niet kon ontkomen, werd hij, zoals hij zelf ons verhaalt, 2 Corinthiërs 11:33, door hen in een mand over de muur neergelaten, en ontvlood hij hun handen. Uit deze geschiedenis zien wij, dat wij, als wij op Gods weg gaan, verzoeking moeten verwachten, en er ons dus op moeten voorbereiden, maar ook, dat de Heere de Godzaligen uit de verzoeking weet te verlossen, en dat Hij met de verzoeking ook de uitkomst zal geven, opdat wij van de weg Gods niet weggedreven zouden worden.

II. Hij ondervond moeilijkheden te Jeruzalem, toen hij er zich de eerste maal heen begaf, vers 26. Hij kwam te Jeruzalem. Men denkt, dat dit de reis is, waarvan hij zelf gewag maakt, Galaten 1:18. Daarna kwam ik, zegt hij, na drie jaren weer te Jeruzalem, om

Petrus te bezoeken, en ik bleef bij hem vijftien dagen. Ik ben echter geneigd te geloven, dat die reis eerder heeft plaats gehad, want zijn in - en uitgaan met hen, zijn prediken en zijn handelen met de Griekse Joden, vers 28, 29, schijnt niet in vijftien dagen te hebben kunnen geschieden, daarvoor was meer tijd nodig. En behalve dat, nu kwam hij als vreemdeling, maar toen kwam hij historêsai Petron - om met Petrus te beraadslagen, als iemand met wie hij innig vertrouwd was. Evenwel, het is mogelijk, dat het dezelfde reis was.

Merk nu op:
1. Hoe schuw de vrienden van hen waren, vers 26. Toen hij te Jeruzalem kwam, ging hij niet naar de overpriesters en de Farizeeën (hen had hij reeds lang vaarwel gezegd,) maar hij poogde zich bij de discipelen te voegen. Waar hij ook kwam, overal bekende hij zich als een van die verachte en vervolgde lieden, en verkeerde met hen. In zijn ogen waren zij nu de heerlijken, in dewelke al zijn lust was. Hij verlangde bekend met hen te zijn, toegelaten te worden tot gemeenschap met hen, maar zij zagen hem vreemd aan, sloten hun deur voor hem, en wilden geen Godsdienstoefening houden, als hij tegenwoordig was, want zij vreesden hem allen. Nu zou Paulus in verzoeking kunnen zijn, om te denken, dat hij zich in een slechten toestand bevond, daar de Joden hem verlieten en vervolgden, en de Christenen hem niet wilden ontvangen of aannemen.
Aldus valt hij in menigerlei verzoeking, en heeft, evenals wij allen, de wapenen der gerechtigheid nodig, aan de rechter - en aan de linkerzijde, teneinde niet mismoedig te worden, hetzij door de onrechtvaardige behandeling onzer vijanden, of de onvriendelijke behandeling onzer vrienden.
A. Zie wat de oorzaak was van hun vrees voor hem: Zij geloofden niet, dat hij een discipel was, maar het slechts voorgaf, om als een spion en aanbrenger onder hen te komen. Zij wisten welk een heftige vervolger hij geweest was, met welk een woede van ijver hij voor enigen tijd naar Damascus was gegaan. Nu hadden zij sinds niet meer van hem gehoord, en daarom dachten zij, dat hij slechts een wolf in schaapsklederen was. De discipelen van Christus moeten voorzichtig zijn omtrent hen, die zij tot hun gemeenschap toelaten. Gelooft niet een iegelijk geest. Er is de voorzichtigheid nodig van de slang, om het midden te houden tussen de uitersten, van achterdocht aan de enen kant, en van lichtgelovigheid aan de anderen kant. Mij dunkt, dat het echter veiliger is om te dwalen naar de kant der liefde, omdat het een besliste zaak is, dat het beter is, dat er onkruid onder de tarwe wordt gevonden, dan dat er iets van de tarwe uitgetrokken en van de akker weggeworpen wordt.
B. Zie, hoe die oorzaak wordt weggenomen, vers 27. Barnabas leidde hem tot de apostelen zelf, die niet zo schroomvallig waren als de mindere discipelen bij wie hij zich eerst poogde te voegen, en verhaalde hun, hoe hij op de weg de Heere gezien had, en dat Hij tot hem gesproken had, en wat Hij tot hem gezegd had. Hij deelde hun ook mede, wat hij daarna voor Christus gedaan heeft, hoe hij te Damascus vrijmoedig gesproken had in de naam van Jezus. Hoe Barnabas dit te weten was gekomen eerder dan de anderen, wordt ons niet gezegd. Het kan zijn, dat hij zelf te Damascus was geweest, of brieven van daar had ontvangen, of wel, dat hij met sommigen uit die stad had gesproken, waardoor dit ter zijner kennis was gekomen. Misschien is hij vroeger met Paulus in de Griekse synagogen bekend geweest, of aan de voeten van Gamaliël, en heeft hij van hem zelf zulk een bericht van zijn bekering gehoord, dat hij reden zag om er geloof aan te slaan. Hoe dit zij, zelf overtuigd zijnde, heeft hij ook de apostelen omtrent hem overtuigd, want hij, Paulus zelf, had van de discipelen te Damascus geen getuigenis medegebracht, denkende, dat hij niet, gelijk sommigen, brieven van aanbeveling nodig had, 2 Corinthiërs 3:1. Pas

bekeerden tot de gemeenschap der gelovigen in te leiden is een zeer goed werk, waartoe wij, als wij er de gelegenheid toe hebben, gaarne bereid moeten zijn.

2. Hoe heftig zijn vijanden tegen hem waren.
A. Hij werd toegelaten tot de gemeenschap der discipelen, hetgeen voor zijn vijanden geen kleine ergernis was. Het vertoornde de ongelovige Joden Saulus te zien als een trofee van Christus, een overwonnene door zijn genade, hem, die zulk een kampioen was geweest voor hun zaak, hem te zien ingaande en uitgaande met de apostelen, vers 28, en te horen, hoe zij roemden in hem, of liever, hoe zij, in hem, God verheerlijkten.
B. Hij trad krachtig op voor de zaak van Christus, dit was hun nog meer tot ergernis, vers 29. Hij sprak vrijmoedig in de naam des Heeren Jezus. Zij, die voor Christus spreken, hebben reden om vrijmoedig te spreken, want zij staan een goede zaak voor, en spreken voor Enen, die ten laatste voor zichzelf zal spreken, en voor hen ook. De Griekse, of Hellenistische Joden waren het meest aan hem geërgerd, omdat hij een hunner geweest is, en zij wikkelden hem in een twistgesprek, waarin hij hun ongetwijfeld te sterk bleek, zoals hij dit ook voor de Joden te Damascus was geweest. Een der martelaren zei, dat zij wel niet voor Christus een twistgesprek kon voeren, maar dat zij toch voor Hem kon sterven. Paulus kon beiden. Nu heeft de Heere Jezus in Saulus van de sterk gewapende de roof uitgedeeld. Want diezelfde natuurlijke vlugheid van bevatting en vurigheid van geest, die hem, toen hij nog in onwetendheid en ongeloof was, tot een woedenden, blinden ijveraar en vervolger van het geloof maakte, heeft hem nu tot een zeer ijverigen en kloekmoedigen verdediger van het geloof gemaakt.
C. Dit bracht zijn leven in gevaar, aan welk levensgevaar hij ternauwernood is ontkomen. Toen de Griekse Joden bemerkten, dat zij in een twistgesprek niet tegen hem waren opgewassen, poogden zij hem op een andere wijze tot zwijgen te brengen. Zij trachtten hem te doden, zoals zij Stefanus gedood hadden, toen zij niet konden weerstaan de wijsheid en de Geest door welken hij sprak, Hoofdstuk 6:10. Het is een slechte zaak, die zich slechts door vervolging kan handhaven. Maar er werd ook van die samenspanning bericht gegeven, en goed zorg gedragen voor dezen jongen kampioen, vers 30. Doch de broeders dit verstaande, horende welk complot er tegen hem beraamd werd, geleidden hem tot Caesarea. Zij herinnerden zich hoe de terdoodbrenging van Stefanus, na zijn twistgesprek met de Griekse Joden, het begin was van een zware vervolging, en daarom vreesden zij opnieuw zulk een ader geopend te zien, en haastten zij zich om Paulus uit de weg en in veiligheid te brengen. Hij, die vlucht, kan later wederom strijden, hij die vluchtte van Jeruzalem, kan dienst doen te Tarsus, zijn geboorteplaats. Daarheen wensten zij, dat hij gaan zou, in de hoop, dat hij er veiliger met zijn werk kon voortgaan dan te Jeruzalem. Maar het was ook op een aanwijzing van de hemel, dat hij toen Jeruzalem verliet, zoals hij ons zelf mededeelt in Hoofdstuk 22:17, 18, dat Christus hem toen verscheen en hem gebood, inderhaast uit Jeruzalem te gaan, want dat Hij hem ver tot de Heidenen zou afzenden, vers 2
1. Zij, door wie God werk heeft te doen, zullen beschermd worden tegen al de aanslagen hunner vijanden, totdat hun werk gedaan is. Christus' getuigen kunnen niet gedood worden, voor zij hun getuigenis voleindigd hebben.

II. De gemeenten hadden nu een liefelijke tijd van vrijheid en vrede, vers 3
1. De gemeenten dan hadden vrede. Dan, dat is toen Saulus bekeerd was, denken sommigen, toen die vervolger weggenomen was, waren diegenen tot kalmte gekomen, die hij placht te prikkelen, en toen hadden diegenen rust, die hij placht te kwellen. Of, dan, toen hij vertrokken was van Jeruzalem, kwam de woede der Griekse Joden een weinig tot

bedaren, en wilden zij, nu Saul uit de weg was, verdraagzamer zijn jegens de andere predikers.

Merk hier op:
1. De gemeenten hadden vrede. Na een storm ontstaat kalmte. Hoewel wij altijd op moeilijke tijden voorbereid moeten zijn, mogen wij toch verwachten, dat zij niet altoos voortduren zullen. Dit was nu een tijd van verademing, die hun vergund werd, om hen voor te bereiden voor de komende strijd. De gemeenten, die reeds gesticht waren, waren voor het merendeel in Judea, Galiléa en Samaria, binnen de grenzen dus van het Heilige Land. Dáár waren de eerste Christelijke gemeenten, waar Christus zelf er de grondslag voor had gelegd.
2. Van dien helderen, kalmen tussentijd maakten zij een goed gebruik. In stede van zich aan gerustheid en brooddronkenheid over te geven in de dag van hun voorspoed, waren zij overvloediger in plichtsbetrachting, maakten zij een goed gebruik van hun rust.
A. Zij werden gesticht, opgebouwd in hun heilig geloof, hoe vrijer en gestadiger zij van de middelen van kennis en genade konden genieten, hoe meer zij in kennis en genade toenamen.
B. Zij wandelden in de vreze des Heeren, zij gaven zelf nog meer het voorbeeld van een heiligen, hemelsen wandel. Zij leefden zo, dat allen, die met hen omgingen. konden zeggen: Gewis! de vreze Gods heerst in deze lieden.
C. Zij wandelden in de vertroosting des Heilige Geestes, zij waren niet slechts getrouw en gelovig, maar blijmoedig, zij hielden zich aan de wegen des Heeren, en zongen op die wegen. De vertroosting des Heilige Geestes was hun grootste blijdschap. Zij hadden toegang tot de vertroosting des Heilige Geestes, leefden en teerden er op, niet slechts in dagen van kommer en benauwdheid, maar ook in de dagen van vrede en voorspoed. Toen zij het meest volle en vrije genot hadden van de vertroostingen, of genietingen der aarde, konden dezen hen niet bevredigen zonder de vertroosting des Heilige Geestes. Let op het verband tussen deze twee zaken: toen zij wandelden in de vreze des Heeren, wandelden zij ook in de vertroosting des Heilige Geestes. Zij, die voorzichtig wandelen, zullen hoogstwaarschijnlijk ook blijmoedig wandelen.

3. God zegende het voor hen ter toeneming van hun getal: Zij werden vermenigvuldigd. Soms vermenigvuldigt zich de kerk te meer omdat zij verdrukt wordt, zoals Israël in Egypte, maar indien het altijd zo ware, zou dit de heiligen des Allerhoogsten verstoren. Op andere tijden draagt hare rust bij tot haren wasdom en toeneming, daar zij de gelegenheden voor de leraren verruimt om het woord te prediken, en diegenen lokt, die in het eerst afgeschrikt waren door het lijden. Of: toen zij wandelden in de vreze des Heeren en in de vertroosting des Heilige Geestes, werden zij vermenigvuldigd. Aldus kunnen zij, die niet gewonnen worden door het woord, nog gewonnen worden door de wandel der belijders.

Handelingen 9:32 - 35
Hier hebben wij:

I. Petrus' bezoek aan de gemeenten, die door de verstrooide predikers gesticht waren, vers 32.
1. Hij is alom doorgetrokken. Als apostel moest hij niet de vaste leraar zijn van een gemeente, maar de rondreizende bezoeker van vele gemeenten, om de leer te bevestigen van de mindere predikers, de Heilige Geest mede te delen aan hen, die geloofden, en leraren te ordenen. Hij trok - dia pantoon - onder hen allen, die tot de gemeenten

behoorden van Judea, Galiléa en Samaria, die in het vorige hoofdstuk zijn vermeld. Hij was, gelijk zijn Meester, altijd op reis, en ging het land door goeddoende, maar zijn hoofdkwartier was nog te Jeruzalem, want daar zullen wij hem in de gevangenis vinden, Hoofdstuk 12.
2. Hij kwam tot de heiligen, die te Lydda woonden. Die plaats schijnt dezelfde te wezen als Lod, een stad in de stam van Benjamin, vermeld in 1 Kronieken 8:12, Ezra 2:33. De Christenen worden heiligen genoemd, niet slechts enkelen in het bijzonder, enkele voortreffelijken, zoals Petrus en Paulus maar iedere oprechte belijder van het geloof van Christus. Dezen zijn de heiligen, die op de aarde zijn, Psalm 16:3.

II. De genezing door Petrus gewerkt bij Eneas, een man, die acht jaren te bed gelegen had, vers 33.
1. Zijn toestand was beklagenswaardig, hij was geraakt, hij leed aan verlamming. Hij was zeer ziek, bedlegerig, hij leed aan een verouderde kwaal, die hem nu reeds acht jaren machteloos op het bed hield uitgestrekt, en wij kunnen onderstellen, dat hij zelf evenals de hem omringenden, op geen genezing meer hoopte, en niet anders dacht, dan dat hij op dit bed zou blijven liggen, totdat hij er van weggedragen werd naar het graf. Christus heeft kranken, als deze uitgekozen, wier kwalen volgens de gewonen loop der natuur ongeneeslijk waren, om te tonen, hoe wanhopig de toestand van het gevallen mensdom was, toen Hij er de genezing van ondernomen heeft. Toen wij, evenals deze arme man, krachteloos waren, zond Hij Zijn woord uit en heelde ons.
2. Zijn genezing was zeer bewonderenswaardig, vers 34. Petrus heeft Christus' belangstelling en hulp voor dit geval ingeroepen, en de zieke van zijn hulp en redding verzekerd: Eneas, Jezus Christus maakt u gezond. Petrus geeft niet voor dit zelf te doen, het te doen door enigerlei kracht of macht, die hij bezat, hij verklaart, dat het Christus, daad is, en spoort hem aan om tot Christus op te zien, ten einde hulp te verkrijgen, en zo verzekert hij hem een onmiddellijke genezing, niet: "Hij zal u gezond maken", maar "Hij maakt u gezond." Hij verzekert hem ook een volkomen genezing, niet: "Hij geeft u verlichting van uw lijden", maar "Hij neemt het lijden weg, Hij maakt u gezond." Hij gebruikt geen uitdrukking als van gebed tot Christus om hem gezond te maken, nee, hij spreekt als van Christus macht hebbende ontvangen, en Zijn voornemen kennende, en zo verklaart hij hem gezond gemaakt. Hij gebood hem zich te bewegen, zich in te spannen: "Sta op, en spreid u zelf het bed, opdat allen kunnen zien, dat gij volkomen genezen zijt." Laat niemand zeggen, dat, wijl het Christus is, die door de kracht Zijner genade onze werken in ons werkt, wij daarom geen werk, geen plicht te doen hebben, want, hoewel Jezus Christus u gezond maakt, moet gij toch opstaan, en de kracht gebruiken die u gegeven is. Sta op, en spreid u zelf het bed voor een ander gebruik dan tot nu toe, het zal nu een rustbed voor u wezen, niet langer een ziekbed. Er ging kracht uit met het woord: hij stond dadelijk op, en heeft ongetwijfeld zeer gaarne en bereidwillig, zijn bed gespreid.

III. De goede invloed, die hierdoor op velen geoefend werd, vers 35. Zij zagen hem allen, die te Lydda en Sarona woonden, dewelke zich bekeerden tot de Heere. Wij kunnen ons niet voorstellen, dat ieder afzonderlijk persoon in die plaatsen kennis heeft genomen van het wonder, en er onder de invloed van is gekomen, maar velen, de mensen in de stad Lydda in het algemeen, en die van de streek van Sarona, een vruchtbare vlakte, of vallei, waarvan voorzegd werd. Saron zal tot een schaapskooi worden, Jesaja 65:10.
1. Zij deden allen onderzoek naar de waarheid van het wonder. Zij zagen hem, die genezen was, en zagen dat het een wonderdadige genezing was, door de kracht van Christus, in zijn naam aan hem gewerkt, met de bedoeling de leer van Christus, die thans aan de wereld gepredikt werd, te bevestigen en te bekrachtigen.

2. Allen onderwierpen zich aan het overtuigend bewijs, dat hierin was gelegen, van de Goddelijken oorsprong der Christelijke leer, en zij bekeerden zich tot de Heere, tot de Heere Jezus, zij bekeerden zich van het Judaïsme tot het Christendom, omhelsden de leer van Christus en onderwierpen zich aan zijn ordonnantiën, zij gaven zich aan Hem over, om door Hem geregeerd, onderwezen en zalig gemaakt te worden.

Handelingen 9:36 - 43
Hier hebben wij een nog groter wonder, gewrocht door Petrus ter bevestiging van het Evangelie - de opwekking van Tabitha, dat is: hare terugbrenging tot het leven, nadat zij reeds enigen tijd dood was. Hier is:

I. Een schets van het leven, de dood en het karakter van Tabitha, aan wie dat wonder was geschied, vers 36, 37.
1. Zij woonde te Joppe, een zeehaven in de stam van Dan, waar Jona zich heeft ingescheept om naar Tarsis te gaan, en die nu Jaffa wordt genoemd.
2. Haar naam was Tabitha, een Hebreeuwse naam, in het Grieks Dorkas, de betekenis er van, in het Grieks, zowel als in het Hebreeuws, is een hinde, een liefelijk schepsel. Naftali wordt vergeleken bij een losgelatene hinde, schone woorden sprekende, en de huisvrouw van een vriendelijk en teder echt - genoot is als de zeer liefelijke hinde, en als een aangenaam steengeitje, Spreuken 5:19.
3. Zij was een discipelin, een die het geloof van Christus had omhelsd en gedoopt was, en daarenboven was zij uitnemend boven velen in werken van barmhartigheid, waarvan zij vol was, dat is: waarin zij overvloedig was, haar hoofd was vervuld van zorgen en bedenksels op wat wijze zij goed zou kunnen doen. Zij beraadslaagde milddadigheden, Jesaja 32:8. Hare handen waren vol van goede bezigheid, zij beschouwde het als haar werk, goed te doen, zij was nooit ledig, zij had geleerd goede werken voor te staan, Titus 3:8. Zij was vol van goede werken, zoals een boom vol is van vruchten. Velen zijn vol van goede woorden, die ledig en onvruchtbaar zijn in goede werken, maar Tabitha was een grote daderes, geen grote praatster, Non magna loquimur, sed vivimus Wij spreken geen grote dingen, wij leven ze, of beleven ze. Onder andere goede werken, was zij ook merkwaardig om hare aalmoezen, die zij deed, niet slechts hare werken der Godsvrucht, die goede werken zijn en vruchten des geloofs, maar werken van barmhartigheid en der weldadigheid, voortvloeiende uit liefde tot de naaste en een heilige minachting van deze wereld. Zij wordt geprezen, niet slechts voor de aalmoezen, die zij gaf, maar voor de aalmoezen, die zij deed.
Zij, die geen goederen hebben, om in liefdadigheid weg te geven, kunnen toch wel in staat zijn liefdadigheid te doen, werkende met hun handen, of lopende met hun voeten ten gunste en voordele der armen. En zij, die geen daad der barmhartigheid willen doen, zouden - wàt zij ook mogen zeggen of beweren - ook geen gave der barmhartigheid geven, al waren zij ook rijk. Zij was vol van aalmoezen, hoon epoiei - die zij maakte, er wordt nadruk gelegd op haar doen er van, omdat zij wat hare hand hierin vond te doen, met al hare macht gedaan heeft, en er in volhardde. Het waren aalmoezen, die zij zich niet voorstelde en voornam te doen, en niet zei te zullen doen, maar die zij deed, niet, die zij begon te doen, maar die zij deed, die zij voleindigde te doen, 2 Corinthiërs 8:11, 9:7. Dat is het leven en het karakter van een zekere discipelin, en behoort het te wezen van alle discipelen van Christus, want, indien wij aldus veel vrucht dragen, dan zijn wij waarlijk zijn discipelen, Johannes 15:8.

4. In het midden van al hare werkzaamheid werd zij weggenomen, vers 37, het geschiedde in die dagen, dat zij ziek werd en stierf. Aan hen, die zich verstandig gedragen

jegens de ellendigen, is beloofd, niet dat zij nooit ziek zullen zijn, maar dat de Heere hen zal ondersteunen op het ziekbed, hen zal versterken met kracht in hun ziel, en in hun ziekte hun ganse leger zal veranderen, het gemakkelijk zal maken, Psalm 41:2, 4. Zij kunnen niet hopen of verwachten nooit te zullen sterven, (weldadige lieden worden weg geraapt, en weldadige vrouwen ook, getuige Tabitha,) maar zij kunnen hopen barmhartigheid te vinden bij de Heere, in die dag, 2 Timotheüs 1:18. 5. Haar vrienden, en die haar omringden hebben haar niet, gelijk de gewoonte was, dadelijk begraven, omdat zij de hoop koesterden, dat Petrus komen zou om haar in het leven terug te roepen, maar zij wiesen het dode lichaam, naar de gewoonte, dat, volgens men zegt, met warm water geschiedde, hetgeen, indien er nog leven in het lichaam aanwezig was, het zou opwekken, zodat dit geschiedde om te tonen, dat zij wel wezenlijk en werkelijk dood was. Zij beproefden alle gewone middelen om de levensgeesten bij haar op te wekken, maar konden het niet. Zij legden haar in de opperzaal, die, naar Dr. Lightfoot denkt, waarschijnlijk de vergaderzaal der gelovigen in die stad geweest is, en dáár legden zij het lichaam opdat Petrus, indien hij kwam, haar in die plaats met des te meer plechtigheid tot het leven terug zou roepen.

II. Het verzoek, dat hare Christelijke vrienden tot Petrus zonden, om met allen spoed tot hen te komen, niet om de begrafenis bij te wonen, maar om die wellicht te voorkomen, vers 38. Lydda, waar Petrus zich nu bevond, was nabij Joppe, en de discipelen te Joppe hadden vernomen, dat Petrus daar was, en dat hij Eneas van een ziekbed had opgericht. Daarom zonden zij twee mannen tot hem, ten einde de boodschap eerbiedig en plechtig te doen zijn, biddende dat hij niet zou vertoeven tot hen over te komen, hem niet te kennen gevende waarom, of wat er van de zaak was, opdat hij uit nederigheid niet zou weigeren te komen voor zo groot een daad, als het opwekken van een dode. Indien zij er slechts in slagen hem te doen komen, zullen zij de zaak aan hem overlaten. Hun vriendin was gestorven, het was dus te laat om een doctor te laten roepen, maar niet te laat om Petrus te zenden. Post mortem medicus - een geneesheer na de dood is een ongerijmdheid, maar niet Post mortem apostolus - een apostel na de dood.

III. De houding, waarin hij de overlevenden vond bij zijn komst, vers 39. Petrus stond op en ging met hen. Hoewel zij niet zeiden, waarvoor zij zijn komst begeerden, was hij toch bereid om met hen te gaan, gelovende, dat zij hem voor de een of andere goede zaak hadden laten roepen. Laten de gelovige leraren niet morren, als zij op ieders wenk gereed moeten zijn, voor zoveel dit in hun vermogen is, als de grote apostel zichzelf allen dienstbaar gemaakt heeft, 1 Corinthiërs 9:19. Hij vond het dode lichaam in een opperzaal gelegd, waar zich weduwen bevonden, die waarschijnlijk tot de gemeente behoorden, arme weduwen. Daar stonden zij en spraken:
1. Tot lof der overledene, een goed werk, als er werkelijk iets te loven valt, iets dat ter navolging kan worden aanbevolen, zonder vleierij voor de nagelaten betrekkingen, en zonder nevenbedoelingen, maar zuiver en alleen tot verheerlijking van God, en ter opwekking van anderen tot hetgeen prijzenswaardig is. De lof van Tabitha was gelijk aan hare eigen deugden, zij bestond niet in het woord, maar in de daad. Er waren hier geen lofspraken op haar in redevoeringen, geen gedichten ter harer gedachtenis, maar de weduwen toonden de rokken en klederen, die Dorcas gemaakt had voor haar, en haar geschonken heeft, als zij bij haar was. Zolang als hij leefde, was het de vertroosting van Job dat de lendenen van de nooddruftige hem gezegend hebben, omdat hij verwarmd werd van de vellen zijner lammeren, Job 31:20. En hier was het tot ere van Tabitha, toen zij gestorven was, dat de weduwen haar prezen om de klederen, die zij voor haar gemaakt had. En diegenen worden voorzeker het best geprezen, wier werken hen prijzen in de

poorten, hetzij zij al of niet door de woorden van anderen geprezen worden. En het is veel eervoller om een gezelschap van oude, afgeleefde weduwen te kleden, die voor de dag en de nacht kleding nodig hebben, en voor hare weldoeners zullen bidden, als zij haar niet zien, dan een troep luie knechten in rijke livreien te kleden, die hen, die hen kleden, misschien achter hun rug vloeken, Prediker 7:21, en het is iets, waarin allen, die wijs en goed zijn, genot en behagen zullen vinden, want goedheid is ware grootheid, en daar zal men vroeg of laat altijd een goede rekening bij vinden.

Merk op:
A. In welk kanaal Tabitha veel van hare liefdadigheid deed vloeien. Ongetwijfeld waren er ook andere voorbeelden van hare aalmoezen, die zij deed, maar dit voorbeeld werd hier nu bijgebracht: zij scheen met hare eigen handen rokken en klederen gemaakt te hebben voor de arme weduwen, die wellicht door haar handen arbeid aan de kost konden komen, maar te arm waren om kleren te kopen. En dit is een voortreffelijk werk van barmhartigheid: als gij een naakte ziet, dat gij hem dekt, Jesaja 58:7, en het niet genoeg denkt te zijn om te zeggen: Wordt warm, Jakobus 2:15, 16.
B. Welk een gevoel van dankbaarheid de armen hadden voor hare goedheid en vriendelijkheid. Zij toonden de rokken, zich niet schamende te erkennen, dat zij haar de klederen, die zij aan het lijf hadden, verschuldigd waren. Diegenen zijn wel gruwelijk ondankbaar, die de vriendelijkheid, hun betoond, niet willen erkennen, zoals deze arme weduwen haar hier erkenden. Zij, die aalmoezen ontvangen, zijn niet zo verplicht om dit te verbergen, als zij, die aalmoezen geven. Als de armen zich ongunstig uitlaten over de rijken, omdat zij liefdeloos en onbarmhartig zijn, dan moeten zij zich eens afvragen, of zij niet ontevreden en ondankbaar zijn. Haar tonen van de rokken en klederen, die Dorcas gemaakt had, strekte niet alleen tot lof van hare barmhartigheid, maar ook van hare naarstigheid in overeenstemming met de aard der deugdzame huisvrouw: zij steekt hare handen uit naar de spil, of ten minste naar de naald, en dan breidt zij hare handpalm uit tot de ellendige, en steekt zij hare handen uit tot de nooddruftige met hetgeen zij gewerkt heeft. En wanneer God en de armen aldus het hun toekomende gehad hebben, dan maakt zij voor zich tapijtsieraad, en is hare kleding fijn linnen en purper, Spreuken 31:19 - 22.

2. Zij betreurden haar verlies. De weduwen stonden bij Petrus, wenende. Als de weldadige lieden worden weg geraapt, dan moet men dit ter harte nemen, inzonderheid moeten zij het ter harte nemen, voor wie zij op bijzondere wijze weldadig zijn geweest. Zij behoefden om haar niet te wenen, zij was weggenomen voor de dag des kwaads, zij rust van haren arbeid en hare werken volgen met haar, maar zij wenen om zichzelf en om hare kinderen, die spoedig het gemis van zulk een goede vrouw zullen leren kennen, die haars gelijke niet achterlaat. Zij hebben gelet op het goed, dat Dorcas gedaan had, als zij bij haar was, maar nu is zij heengegaan van haar, en dat is de smart. De weldadigen zullen bevinden, dat zij de armen altijd met hen hebben, maar het is kostelijk, als de armen bevinden, dat zij de weldadigen altijd met hen hebben. Wij moeten goed gebruik maken van de lichten, die wij nog een wijle bij ons hebben, want zij zullen niet altijd bij ons zijn, zullen niet lang met ons zijn, en als zij heen zijn gegaan, dan zullen wij denken aan hetgeen zij deden, toen zij met ons waren. De weduwen schijnen voor het aangezicht van Petrus te hebben geweend, als om hem te bewegen om, zo hij iets vermocht, zich over haar te ontfermen en haar te helpen. en een vrouw terug te roepen in het leven, die zich altijd over haar ontfermd heeft. Als weldadige lieden gestorven zijn, dan kunnen wij ze niet terug bidden in het leven, maar als zij ziek zijn, dan zijn wij hun dit bewijs van dankbaarheid verschuldigd, dat wij bidden om hun herstel, dat zij, indien het de wil Gods

is, in het leven mogen gespaard worden, die nog zo slecht gemist kunnen worden op aarde.

IV. De wijze, waarop zij in het leven teruggeroepen werd.
1. In stilte, zonder vele omstanders. Zij was in de opperzaal gelegd, waar zij hun openbare bijeenkomsten hadden, en er schijnt veel gedrang om het dode lichaam geweest te zijn, in de verwachting van hetgeen geschieden zou. Maar Petrus heeft hen allen uitgedreven, al de wenende weduwen, allen, behalve enige naaste bloedverwanten, of wellicht de voorgangers der gemeente, om zich met hem in het gebed te verenigen, zoals Christus ook gedaan had, Mattheüs 9:25. Aldus heeft Petrus alles vermeden wat op verwaandheid of praalvertoning geleek. Zij kwamen om te zien, maar hij is niet gekomen om gezien te worden. Hij heeft allen uitgedreven, opdat hij des te vrijer en ongedwongener zijn ziel voor God zou kunnen uitstorten in het gebed bij deze gelegenheid, en niet gestoord zou worden door hun luidruchtige weeklachten.
2. Door gebed. In zijn genezing van Eneas was het gebed stilzwijgend begrepen, maar in dit grotere werk richtte hij zich tot God in plechtig gebed, zoals Christus, toen Hij Lazarus heeft opgewekt. Maar Christus' gebed was met de macht eens Zoons, die levend maakt, die Hij wil, het gebed van Petrus was in de onderworpenheid van een dienstknecht, die onder leiding staat, daarom knielde hij neer en bad.
3. Door het woord, een levenwekkend woord, een woord van geest en leven. Hij keerde zich tot het lichaam, hetgeen aanduidt, dat hij, toen hij bad, er zich van afgekeerd had, opdat de aanblik, het zien van dat dode lichaam, zijn geloof niet zou ontmoedigen, hij zag naar een anderen kant, om ons te leren, om met Abraham tegen hoop op hoop te geloven, over de moeilijkheden, die in de weg zijn, heen te zien, het lichaam niet aanmerkende, dat alrede verstorven is, opdat wij aan de beloftenis Gods niet twijfelen, Romeinen 4:29. Maar nadat hij had gebeden, keerde hij zich tot het lichaam, en sprak in de naam zijns Meesters, en naar Zijn voorbeeld: "Tabitha, sta op, keer terug tot het leven."
Er ging kracht uit met dit woord, zij kwam terug tot het leven, opende de ogen, die de dood had gesloten. Zo is ook bij de opwekking van dode zielen tot geestelijk leven, het eerste teken van leven het openen van de ogen van de geest, Hoofdstuk 26:18. Toen zij Petrus zag, zat zij overeind, om te tonen, dat zij wezenlijk en waarlijk levend was, en, vers 41, hij gaf haar de hand en richtte ze op, niet alsof zij nog zwak was, maar omdat hij haar, als het ware, verwelkomen wilde in haar hernieuwd leven, en gaf haar de rechterhand der gemeenschap onder de levenden, van wie zij door de dood was afgesneden. Eindelijk: hij riep de heiligen en de weduwen, die allen leed droegen om haren dood, en stelde ze levend voor hen, tot hun grote vertroosting, inzonderheid van de weduwen, die haar dood zeer ter harte hadden genomen. Hij stelde ze haar voor, zoals Elia, 1 Koningen 17:23, en Elisa, 2 Koningen 4:36, en Christus, Lukas 7:15, de dode zonen levend aan hun moeders voorstelden. De grootste vreugde wordt uitgedrukt door leven uit de doden.

V. De goede uitwerking van dat wonder.
1. Velen werden er door overtuigd van de waarheid van het Evangelie, dat het uit de hemel was, en niet uit de mensen, en geloofden in de Heere, vers 42. Het werd bekend door geheel Joppe. Weldra zal ieder er van spreken, en daar het een stad van zeevaarders was, zal het bericht er van weldra ook naar andere plaatsen komen, en hoewel sommigen er nooit over nadachten, heeft het op anderen toch invloed geoefend. Het was het doel der wonderen een Goddelijke openbaring te bevestigen.
2. Petrus werd hierdoor bewogen, nog enige tijd in die stad te verwijlen, vers 43. Bevindende, dat hem aldaar een deur geopend was, bleef hij er vele dagen, totdat hij er

van weggeroepen werd voor werk aan een andere plaats. Hij bleef niet in het huis van Tabitha, hoewel zij rijk was, opdat hij niet de schijn zou hebben zijn eigen eer te zoeken, maar hij verbleef bij een zekeren Simon, een lederbereider, een gewoon man van zaken, hetgeen een voorbeeld is van zijn inschikkelijkheid en nederigheid, en hiermede heeft hij ons geleerd, niet te trachten naar de hoge dingen, maar ons te voegen tot de nederigen. En hoewel Petrus daar nu in onbekendheid scheen te leven in dit huis van een armen leerlooier aan de zee, heeft God hem toch van daar geroepen en heengezonden om een groot werk te doen, hetgeen in het volgende hoofdstuk verhaald wordt, want die zich vernederen zullen verhoogd worden.

HOOFDSTUK 10

1 En er was een zeker man te Cesaréa, met name Cornelius, een hoofdman over honderd, uit de bende, genaamd de Italiaanse; 2 Godzalig en vrezende God, met geheel zijn huis, en doende vele aalmoezen aan het volk, en God gedurig biddende. 3 Deze zag in een gezicht klaarlijk, omtrent de negende ure des daags, een engel Gods tot hem inkomen, en tot hem zeggende: Cornelius! 4 En hij, de ogen op hem houdende, en zeer bevreesd geworden zijnde, zeide: Wat is het Heere? En hij zeide tot hem: Uw gebeden en uw aalmoezen zijn tot gedachtenis opgekomen voor God. 5 En nu, zend mannen naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd wordt Petrus. 6 Deze ligt te huis bij een Simon, lederbereider, die zijn huis heeft bij de zee; deze zal u zeggen, wat gij doen moet. 7 En als de engel, die tot Cornelius sprak, weggegaan was, riep hij twee van zijn huisknechten, en een godzaligen krijgsknecht van degenen, die gedurig bij hem waren;

8 En als hij hun alles verhaald had, zond hij hen naar Joppe. 9 En des anderen daags, terwijl deze reisden, en nabij de stad kwamen, klom Petrus op het dak, om te bidden, omtrent de zesde ure. 10 En hij werd hongerig, en begeerde te eten. En terwijl zij het bereidden, viel over hem een vertrekking van zinnen. 11 En hij zag de hemel geopend, en een zeker vat tot hem nederdalen, gelijk een groot linnen laken, aan de vier hoeken gebonden, en nedergelaten op de aarde; 12 In hetwelk waren al de viervoetige dieren der aarde, en de wilde, en de kruipende dieren, en de vogelen des hemels. 13 En er geschiedde een stem tot hem: Sta op, Petrus! slacht en eet. 14 Maar Petrus zeide: Geenszins, Heere! want ik heb nooit gegeten iets, dat gemeen of onrein was. 15 En een stem geschiedde wederom ten tweeden male tot hem: Hetgeen God gereinigd heeft, zult gij niet gemeen maken. 16 En dit geschiedde tot drie maal; en het vat werd wederom opgenomen in de hemel.

17 En alzo Petrus in zichzelven twijfelde, wat toch het gezicht mocht zijn, dat hij gezien had, ziet, de mannen, die van Cornelius afgezonden waren, gevraagd hebbende naar het huis van Simon, stonden aan de poort. 18 En iemand geroepen hebbende, vraagden zij, of Simon, toegenaamd Petrus, daar te huis lag. 19 En als Petrus over dat gezicht dacht, zeide de Geest tot hem: Zie, drie mannen zoeken u; 20 Daarom sta op, en ga af, en reis met hen, niet twijfelende; want ik heb hen gezonden. 21 En Petrus ging af tot de mannen die van Cornelius tot hem gezonden waren, en zeide: Ziet, ik ben het, dien gij zoekt; wat is de oorzaak, waarom gij hier zijt? 22 En zij zeiden: Cornelius, een hoofdman over honderd, een rechtvaardig man, en vrezende God, en die goede getuigenis heeft van het ganse volk der Joden, is door Goddelijke openbaring vermaand van een heiligen engel, dat hij u zou ontbieden te zijnen huize, en dat hij van u woorden der zaligheid zou horen. 23 Als hij hen dan ingeroepen had, ontving hij ze in huis.

Doch des anderen daags ging Petrus met hen heen, en sommigen der broederen, die van Joppe waren, gingen met hem. 24 En des anderen daags kwamen zij te Cesaréa. En Cornelius verwachtte hen, samengeroepen hebbende die van zijn maagschap en bijzonderste vrienden. 25 En als het geschiedde, dat Petrus inkwam, ging hem Cornelius tegemoet, en vallende aan zijn voeten, aanbad hij. 26 Maar Petrus richtte hem op, zeggende: Sta op, ik ben ook zelf een mens. 27 En met hem sprekende, ging hij in, en vond er velen, die samengekomen waren.

28 En hij zeide tot hen: Gij weet, hoe het een Joodse man ongeoorloofd is, zich te voegen of te gaan tot een vreemde; doch God heeft mij getoond, dat ik geen mens zou gemeen of onrein heten. 29 Daarom ben ik ook zonder tegenspreken gekomen, ontboden zijnde. Zo vraag ik dan, om wat reden gijlieden mij hebt ontboden. 30 En Cornelius zeide: Over vier dagen was ik vastende tot deze ure toe, en ter negende ure bad ik in mijn huis. 31 En ziet, een man stond voor mij, in een blinkend kleed, en zeide: Cornelius! uw gebed is verhoord, en uw aalmoezen zijn voor God gedacht geworden. 32 Zend dan naar Joppe, en

ontbied Simon, die toegenaamd wordt Petrus; deze ligt te huis in het huis van Simon, de lederbereider, aan de zee, welke, hier gekomen zijnde, tot u spreken zal. 33 Zo heb ik dan van stonde aan tot u gezonden, en gij hebt welgedaan, dat gij hier gekomen zijt. Wij zijn dan allen nu hier tegenwoordig voor God, om te horen al hetgeen u van God bevolen is. 34 En Petrus, de mond opendoende, zeide: Ik verneem in der waarheid, dat God geen aannemer des persoons is; 35 Maar in allen volke, die Hem vreest en gerechtigheid werkt, is Hem aangenaam. 36 Dit is het woord, dat Hij gezonden heeft de kinderen Israëls, verkondigende vrede door Jezus Christus; deze is een Heere van allen. 37 Gijlieden weet de zaak, die geschied is door geheel Judea, beginnende van Galiléa, na de doop, welken Johannes gepredikt heeft; 38 Belangende Jezus van Nazareth, hoe Hem God gezalfd heeft met de Heilige Geest en met kracht; Welke het land doorgegaan is, goeddoende, en genezende allen, die van de duivel overweldigd waren; want God was met Hem. 39 En wij zijn getuigen van al hetgeen Hij gedaan heeft, beide in het Joodse land en te Jeruzalem; Welken zij gedood hebben, Hem hangende aan het hout. 40 Dezen heeft God opgewekt ten derden dage, en gegeven, dat Hij openbaar zou worden; 41 Niet al de volke, maar de getuigen, die van God te voren verkoren waren, ons namelijk, die met Hem gegeten en gedronken hebben, nadat Hij uit de doden opgestaan was. 42 En heeft ons geboden de volke te prediken, en te betuigen, dat Hij is Degene, Die van God verordend is tot een Rechter van levenden en doden. 43 Dezen geven getuigenis al de profeten, dat een iegelijk, die in Hem gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal door Zijn Naam.
44 Als Petrus nog deze woorden sprak, viel de Heilige Geest op allen, die het Woord hoorden. 45 En de gelovigen, die uit de besnijdenis waren, zovelen als met Petrus gekomen waren, ontzetten zich, dat de gave des Heilige Geestes ook op de heidenen uitgestort werd. 46 Want zij hoorden hen spreken met vreemde talen, en God groot maken.
Toen antwoordde Petrus: 47 Kan ook iemand het water weren, dat dezen niet gedoopt zouden worden, welke de Heilige Geest ontvangen hebben, gelijk als ook wij? 48 En hij beval, dat zij zouden gedoopt worden in de Naam des Heeren. Toen baden zij hem, dat hij enige dagen bij hen wilde blijven. Het is een nieuwe en zeer merkwaardige wending, die met de geschiedenis van dit hoofdstuk aan de Handelingen der Apostelen wordt gegeven. Tot nu toe hebben de dienaars van Christus te Jeruzalem en overal, waar zij heen kwamen, alleen aan de Joden het Evangelie gepredikt, of aan de Grieken, die besneden waren en Jodengenoten zijn geworden, maar nu: Ziet, wij keren ons tot de heidenen.
De apostel Petrus is de man, die het eerst gebruikt is, om onbesnedene Heidenen tot de Christelijke kerk toe te laten, en Cornelius, een Romeinse hoofdman over honderd, of kolonel, is de eerste, die met zijn gezin en zijn vrienden toegelaten is.
Nu wordt ons hier gezegd.
I. Hoe Cornelius in een gezicht geraden wordt, om Petrus te zenden, en dienovereenkomstig om hem gezonden heeft, vers 1 - 8.
II. Hoe Petrus in een gezicht de aanwijzing ontving om tot Cornelius te gaan. Zonder enig gewetensbezwaar, hoewel hij een Heiden was, en dienovereenkomstig tot hem ging, vers 9 - 23.
III. Het onderhoud van Petrus met Cornelius te Caesarea, vers 24 - 33.
IV. De rede van Petrus in het huis van Cornelius, waar bij ook al diens vrienden tegenwoordig waren, vers 34 - 43.
V. De doop van Cornelius en de zijnen, eerst met de Heilige Geest, en toen met water, vers 44 - 48.

Handelingen 10:1 - 8

Het brengen van het Evangelie aan de Heidenen, en het brengen van hen, die vreemdelingen en bijwoners geweest waren, om medeburgers te zijn der heiligen, en huisgenoten Gods, was zelfs voor de apostelen zulk een verborgenheid en zulk een verrassing, Efeziërs 3:3, 6, dat het van belang voor ons is om te letten op al de omstandigheden van het begin van dit grote werk, dit deel van de verborgenheid der Godzaligheid - Christus gepredikt onder de Heidenen, en geloofd in de wereld, 1 Timotheüs 3:16. Het is niet onwaarschijnlijk, dat enkele Heidenen reeds voor die tijd een synagoge der Joden zijn binnengegaan, en het Evangelie hebben horen prediken, maar nooit was het Evangelie nog voorbedacht aan de Heidenen gepredikt, noch zijn er van hen gedoopt, Cornelius was de eerste. En hier hebben wij:

I. Een bericht, dat ons omtrent Cornelius gegeven wordt, wie en wat hij was, die Christus' eerstgeborene onder de Heidenen geweest is. Er wordt ons hier gezegd, dat hij een groot man en een goed man was, twee hoedanigheden, die zelden gepaard gaan, maar hier in dezelfden man verenigd waren. En waar die twee eigenschappen tezamen gezien worden, verlenen zij glans en luister aan elkaar, goedheid maakt grootheid nog meer nuttig en dienstig.
1. Cornelius was een officier van het leger, vers 1. Hij was nu in garnizoen te Caesarea, een sterke stad, kort geleden herbouwd en verbouwd en versterkt door Herodes de Grote, en ter ere van Augustus Caesar Caesarea genoemd. Zij lag open naar de zeekant, zeer geriefelijk voor het houden van gemeenschap tussen Rome en hare wingewesten in deze streken. De Romeinse stadhouder, of proconsul, hield er gewoonlijk zijn verblijf, Hoofdstuk 23:23, 24, 25:6. Er was daar een bende, of cohort, of regiment, van het Romeinse leger, die waarschijnlijk als lijfwacht van de stadhouder gebruikt werd, en hier de Italiaanse bende genoemd wordt. Omdat men meer zeker wilde wezen van hun trouw, waren zij allen geboren Romeinen, of Italianen. Cornelius voerde het bevel over een deel van dat leger. Zijn naam, Cornelius, was veel in gebruik onder de Romeinen in sommigen van de oudste en edelste geslachten. Hij was een officier van hogen rang en aanzien, een centurion, een hoofdman over honderd. Wij lezen van iemand van die rang in de tijd van onzen Heiland, aan wie Hij groten lof gaf, Mattheüs 8:10. Als een Heiden uitgekozen moet worden, om het eerst het Evangelie te ontvangen, dan is het geen Heidense wijsgeer, en veel minder nog een Heidense priester, (die blinde ijveraars zijn voor hun denkbeelden en godsverering, en bevooroordeeld tegen het Evangelie van Christus,) maar een Heidens krijgsman, die een man is van vrijer gedachten, en wie dat wezenlijk is, zal, als hem de Christelijke leer behoorlijk wordt voorgesteld, haar omhelzen en welkom heten. Vissers, ongeleerde en onwetende mannen, waren de eerste Joodse bekeerlingen, maar zo was het niet bij de Heidenen, want de wereld moet weten, dat er in het Evangelie datgene is, hetwelk zich aan mannen van beschaving en geleerdheid en goede opvoeding, zoals, naar wij reden hebben te geloven, deze centurion er een was, aanbeveelt. Laten soldaten en officieren van het leger niet zeggen, dat hun beroep hen vrijstelt van het bedwang, waar anderen zich onder bevinden, en daar het hun de gelegenheid geeft om vrijer te leven, hen verontschuldigt als zij niet Godsdienstig zijn, want hier zien wij een officier van het leger het Christendom omhelzen, zonder dat dit hem uit het leger bande, en zonder dat hij het uit eigen beweging verliet. En eindelijk, het was een grievende vernedering voor de Joden, dat niet slechts de Heidenen toegelaten werden tot de kerk, maar dat de eerste, die er in opgenomen werd, een officier was van het Romeinse leger, dat voor hen de gruwel der verwoesting was.

2. Naar de mate van het licht, dat hij had, was hij een Godsdienstig man. Er wordt een zeer goed getuigenis van hem gegeven, vers 2. Hij was geen afgodendienaar, geen

aanbidder van valse goden of beelden, en hij gaf zich ook niet toe in enigerlei onzedelijkheid, waaraan het grootste deel der Heidenwereld was overgelaten om hen te straffen voor hun afgoderij. Hij had een beginsel van eerbied voor de ware en levende God, hij was Godzalig en vrezende God. Hij geloofde in een God, de Schepper van hemel en aarde, hij had eerbied voor zijn heerlijkheid en macht, en hij vreesde Hem te beledigen door de zonde, en hoewel hij een krijgsman was, deed het niets af aan zijn dapperheid, dat hij voor God beefde. Hij hield de Godsdienst in ere in zijn gezin, hij vreesde God met geheel zijn huis. Hij wilde geen afgodendienaars toelaten onder zijn dak, maar droeg zorg, dat hij niet slechts, maar ook al de zijnen, de Heere dienden. Ieder goed man zal doen wat hij kan, om hen, die hem omringen, ook goed te doen zijn. Hij was een zeer weldadig man, hij deed vele aalmoezen aan het volk, het volk der Joden, niettegenstaande de eigenaardigheden van hun Godsdienst. Hoewel hij een Heiden was, was hij bereid iemand, die wezenlijk hulp nodig had, bij te staan, zonder naar zijn Godsdienst te vragen. Hij was veel in het gebed, hij bad God geduriglijk. Hij had vaste tijden voor het gebed, en hield er zich aan. Waar de vreze Gods heerst in het hart, daar zal dit blijken, zowel in werken van barmhartigheid als in werken van Godsvrucht, en het een zal ons niet vrijstellen van het andere.

II. De orders hem gegeven van de hemel door de dienst van een engel, om Petrus te ontbieden, dat hij nooit gedaan zou hebben, indien het hem niet aldus gezegd was. Merk op:
1. Hoe, en op wat wijze, die orders hem worden gegeven. Hij had een visioen, waarin een engel ze hem overbracht. Het was omtrent de negende ure des daags, om drie uur in de namiddag, dat bij ons een uur is van zaken en gesprekken, maar omdat het in de tempel de tijd was van het avondoffer, werd het toenmaals door vrome mensen tot een ure des gebeds gemaakt, om te kennen te geven, dat al onze gebeden krachtens het grote Offer opgezonden moeten worden. Cornelius was nu, gelijk hij ons zelf mededeelt, in het gebed, vers 30. Nu wordt ons hier gezegd:
A. Dat een engel Gods tot hem inkwam. Door de glans op zijn gelaat, en de wijze, waarop hij inkwam, wist hij, dat hij iets meer dan een mens moest wezen, en dus niets minder dan een engel, een bode van de hemel.
B. Dat hij hem klaar zag met zijn lichamelijke ogen, niet in een droom, voorgesteld aan zijn verbeelding, maar in een visioen, voorgesteld aan zijn gezicht.
C. Dat hij hem bij zijn naam noemde, Cornelius, om te kennen te geven, dat God bijzonder acht op hem sloeg.
D. Dat Cornelius hierdoor voor het ogenblik verschrikt werd, vers 4. Toen hij de ogen op hem hield, was hij zeer bevreesd geworden. De wijste en beste mensen werden bij de verschijning van een buitengewone bode des hemels getroffen door vrees, en terecht, want de zondige mens weet, dat hij geen reden heeft om goede tijding van daar te verwachten. En daarom roept Cornelius: Wat is het Heere? Dit zegt hij als iemand, die vreest, dat er iets niet recht is, en verlangt van die vreze ontheven te worden, door de waarheid te kennen, of als iemand, die begerig is de wil Gods te kennen, en bereid is er zich aan te onderwerpen, zoals Jozua: Wat spreekt mijn Heere tot Zijn knecht? En Samuel: Spreek, want Uw knecht hoort.

2. Wat de boodschap was, die hem gebracht werd.
A. Hem wordt verzekerd, dat God genoegen met hem neemt in zijn wandelen overeenkomstig het licht, dat hij had, vers 4, uw gebeden en uw aalmoezen zijn tot gedachtenis opgekomen voor God. Gebeden en aalmoezen moeten samengaan. Wij moeten onze gebeden doen volgen door aalmoezen, want het vasten, dat God verkiest, is

dat men de arme zijn brood mededeelt, Jesaja 58:6. Het is niet genoeg te bidden dat hetgeen wij hebben aan ons geheiligd moge worden, maar wij moeten aalmoezen geven van zulke dingen als wij hebben, en dan: ziet, alles is u rein, Lukas 11:41. En wij moeten onze aalmoezen doen volgen door onze gebeden, dat God ze genadiglijk zal aannemen, en dat zij gezegend mogen worden aan hen, aan wie zij zijn gegeven. Cornelius bad, en gaf aalmoezen, niet zoals de Farizeeën, om van de mensen gezien te worden, maar in oprechtheid voor het aangezicht Gods, en hier wordt hem gezegd, dat zij tot gedachtenis opgekomen zijn voor God. Zij waren opgeschreven in de hemel, in het boek der gedachtenis, dat geschreven is voor allen, die God vrezen, en het zal ten zijnen gunste gedacht worden: "Uwe gebeden zullen verhoord, en uw aalmoezen beloond worden." De offers onder de wet worden gezegd te zijn ter gedachtenis. Zie Leviticus 2:9, 16, 5:12, 6:15. En gebeden en aalmoezen zijn onze geestelijke offeranden, waarvan het Gode behaagt kennis te nemen en er op te letten. In de Goddelijke openbaring aan de Joden, voor zo ver de Heidenen er bij betrokken waren, niet slechts als het licht en de wet der natuur verbeterende en leidende, maar ook in de belofte van de komende Messias, die er in ver. vat is, geloofde Cornelius, en daaraan onderwierp hij zich. Wat hij deed, deed hij in dat geloof, en werd er door God in aangenomen. Want de Heidenen, tot wie de wet van Mozes kwam, waren niet verplicht besnedene Joden te worden, zoals zij, tot wie het Evangelie van Christus komt, verplicht zijn gedoopte Christenen te worden.

B. Hij moet een onderzoek instellen naar een verdere openbaring der Goddelijke genade, díe nu onlangs aan de wereld gedaan is, vers 5, 6. Hij moet terstond naar Joppe zenden, en vragen naar Simon Petrus, die te huis ligt bij een zekeren Simon, een lederbereider. Zijn huis is bij de zee. Als gij dien Simon Petrus ontbiedt zal hij komen, en als hij komt, zal hij u zeggen wat gij doen moet. Dat is het antwoord op uw vraag: Wat is het, Heere?

Nu hebben wij hier twee zeer verrassende dingen, die waardig zijn om door ons overdacht te worden.
A. Cornelius bidt en geeft aalmoezen in de vreze Gods. Hij is zelf Godsdienstig, en houdt de Godsdienst in stand in zijn huis, zijn gezin, en dit alles op Gode welbehaaglijke wijze. Toch is er nog iets meer, dat hij doen moet, hij moet de Christelijke Godsdienst omhelzen, nu God hem onder de mensen gevestigd heeft. Niet: hij mag dit doen, als hij er lust in heeft, het zal nuttig voor hem zijn, en een vermaak voor hem wezen, maar hij moet het doen, het is volstrekt noodzakelijk voor zijn welbehaaglijk zijn aan God in het vervolg, al is hij Hem tot nu toe in zijn dienen welbehaaglijk geweest. Hij, die de belofte van de Messias geloofde, moet nu in de vervulling dier belofte geloven. Nu God een nader getuigenis heeft gegeven betreffende Zijn Zoon dan hetwelk in de Oud - Testamentische profetieën gegeven werd, eist Hij, dat wij, als het tot ons gebracht wordt, het zullen aannemen. En nu komen noch onze gebeden, noch onze aalmoezen, tot gedachtenis op voor God, tenzij wij in Jezus Christus geloven, want dat is dit verdere hetwelk wij doen moeten. Dit is Zijn gebod, dat wij geloven. Gebeden en aalmoezen worden aangenomen van hen, die geloven, dat de Heere God is, en geen gelegenheid hebben om meer te weten. Maar voor hen, aan wie verkondigd is, dat Jezus is de Christus, is het ter aanneming van hun persoon, hun gebeden en hun aalmoezen nodig dat zij dit geloven, en alleen op Hem steunen, wetende, dat zij alleen in Hem Gode welgevallig kunnen zijn.

B. Cornelius spreekt nu met een engel van de hemel, en toch moet hij het Evangelie van Christus niet van dezen engel ontvangen, noch is het van de engel, dat hij horen zal, hoe hij doen moet. Alles, wat de engel hem te zeggen heeft, is: "Zend om Petrus, en hij zal u

zeggen, wat gij doen moet." Gelijk de vorige opmerking grotelijks tot eer is van het Evangelie, zo is deze het voor de Evangelie - bediening. Het was niet aan de hoogste van de engelen, maar aan hen, die minder waren dan de minsten van alle heiligen, dat deze genade gegeven was, om onder de Heidenen door het Evangelie te verkondigen de onnaspeurlijke rijkdom van Christus, Efeziërs 3:8, opdat de uitnemendheid der kracht zij van God, en de waardigheid van een inzetting van Christus opgehouden worde, want Hij heeft aan de engelen niet onderworpen de toekomende wereld, Hebr. 2:5, maar aan de Zoon des mensen als de Soeverein, en aan de kinderen der mensen als zijn agenten en staatsdienaren, wier verschrikking ons niet zal beroeren, en wier hand over ons niet zwaar zal zijn, zoals thans van dezen engel over Cornelius. En gelijk het een ere was voor de apostel, dat hij verkondigen moest, wat een engel niet moest verkondigen, zo was het nog verder een ere voor hem, dat een engel expres van de hemel werd gezonden, om de orders te brengen, dat er om hem gezonden moest worden. Een getrouw leraar en een gewillige gemeente samen te brengen is een werk, een engel waardig, en waarvoor dus de voornaamste mensen zich gaarne moeten laten gebruiken.

III. Zijn onmiddellijk gehoorzamen aan deze orders, vers 7, 8. Hij zond met allen spoed naar Joppe om Petrus bij zich te ontbieden. Ware hij alleen geweest, hij zou zelf naar Joppe tot hem zijn gegaan. Maar hij had een gezin, bloedverwanten en vrienden, vers 24, een kleine gemeente, als het ware, die niet met hem naar Joppe kon gaan, en daarom zendt hij om Petrus. Merk op:
1. Wanneer hij zond, zodra de engel, die met hem sprak, weggegaan was. Zonder tegenspreken, of uitstellen, is hij het hemelse gezicht gehoorzaam geweest. Uit hetgeen de engel gezegd had, bemerkte hij, dat hem enigen verderen arbeid zou voorgeschreven worden, en hij verlangde er naar, dat het hem gezegd werd. Hij heeft gehaast en niet vertraagd om dit gebod te volbrengen. In alle zaken, onze ziel betreffende, is het goed voor ons, om geen tijd te verliezen.
2. Wie hij zond: twee van zijn huisknechten, die allen God vreesden, en een Godzaligen krijgsknecht, een van hen, die gedurig bij hem waren. Een Godzalige centurion heeft Godzalige soldaten, een weinigje vroomheid heeft al een grote uitwerking op krijgsknechten, maar er zou meer van in krijgsknechten gevonden worden, indien er meer van was in de bevelhebbers. De officieren van een leger, die zulk een grote macht hebben over de soldaten, zoals wij bevinden, dat de centurion had, Mattheüs 8:9, hebben een kostelijke gelegenheid om de Godsdienst te bevorderen, of ten minste ondeugd en goddeloosheid tegen te gaan in hen, die onder hun bevelen staan, indien zij zich die gelegenheid slechts ten nutte willen maken.
Merk op, dat deze centurion, als hij sommigen van zijn soldaten in zijn persoonlijken dienst wilde gebruiken, diegenen onder hen daartoe uitkoos, die Godzalig waren. Zij zullen bevorderd en ondersteund worden, ten einde ook anderen aan te moedigen tot Godsvrucht. Hij handelde naar David's regel, Psalm 101:6, mijn ogen zullen zijn op de getrouwen in het land, dat zij bij mij zitten, die in de oprechten weg wandelt, die zal mij dienen.

3. Welke instructies hij hun gaf, vers 8. Hij verhaalde hun alles, sprak hun van het gezicht, dat hij gehad heeft, en de orders, die hij had ontvangen, om Petrus te ontbieden, omdat de komst van Petrus iets was, dat ook hun aanging, want ook zij hadden zielen, die behouden moesten worden. Daarom zegt hij hun niet slechts waar zij Petrus moeten zoeken (hij had wel kunnen denken, dat dit genoeg was, de dienstknecht weet niet wat zijn heer doet,) maar hij zegt hun waarvoor hij komen moet, opdat zij er bij hem op zullen aandringen.

Handelingen 10:9 - 18
Cornelius had stellige orders van de hemel ontvangen, om Petrus te ontbieden, van wie hij anders niet had gehoord, of aan wie hij ten minste geen aandacht had gewijd, maar hier is nu nog een moeilijkheid in de weg om hen samen te brengen - de vraag is, of Petrus tot Cornelius zal willen komen, als hij door hem ontboden wordt. Niet alsof hij het beneden zich acht om op een wenk klaar te staan, of bevreesd is het Evangelie aan een beschaafd, welopgevoed man te verkondigen, zoals Cornelius er een was, maar er is een gewetensbezwaar in de weg. Cornelius is een zeer waardig man, maar hij is een Heiden, hij is niet besneden, en omdat God in zijn wet aan Zijn volk verboden heeft zich met afgodische volken te verenigen of te verbinden, wilden zij geen omgang hebben dan met mensen van hun eigen Godsdienst, hoe b raaf of verdienstelijk die Heidenen overigens ook waren, en zij dreven dit zo ver, dat zij zich zelfs door de onwillekeurige aanraking van een Heiden verontreinigd achtten, Johannes 18:28. Petrus had dit enghartige vooroordeel van zijn landslieden nog niet afgeschud, en daarom zal hij schromen om tot Cornelius te gaan. Ten einde nu deze moeilijkheid uit de weg te ruimen, heeft hij een visioen, om hem voor te bereiden op het ontvangen van de boodschap, die door Cornelius wordt gezonden, zoals Ananias een visioen had om hem voor te bereiden, om tot Paulus te gaan. De Schriften van het Oude Testament hadden duidelijk gesproken van het inbrengen der Heidenen in de kerk. Christus had er bepaalde aanduidingen van gegeven, toen Hij hun gebood alle volken te onderwijzen, en toch, zelfs Petrus, die zo goed zijns Meesters bedoelingen kende, kan het niet begrijpen, voordat het hem in een gezicht wordt geopenbaard, dat de Heidenen zijn medeërfgenamen, Efeziërs 3:6. Let hier nu op:

I. De omstandigheden van dit visioen.
1. Het was toen de boden, door Cornelius afgezonden, nabij de stad waren, vers 9. Petrus wist niets van hun komst, en zij wisten niets van zijn bidden, maar Hij, die beiden hem en hen kende, bereidde de dingen voor voor deze samenkomst, en vergemakkelijkte het doel van hun onderhandeling. Voor alle Gods doeleinden is er een tijd, een geschikte tijd, en dikwijls behaagt het Hem om aan zijn dienstknechten dingen voor de geest te brengen, waaraan zij niet hebben gedacht, en dat wel juist op het ogenblik, wanneer zij het nodig hebben er gebruik van te maken.
2. Het was toen Petrus op het dak klom om te bidden, omstreeks het middaguur. Petrus was veel in het gebed, veel en dikwijls in het gebed in het verborgen, ofschoon hij zeer veel openbaren arbeid had te verrichten. Hij bad omtrent de zesde ure, naar het voorbeeld van David, die niet slechts des morgens en des avonds, maar ook des middags zich tot God wendde in het gebed, Psalm 55:18. Wij zouden denken, dat het van de morgen tot de avond te lang voor ons is, om zonder spijze te zijn, maar wie denkt, dat dit te lang is om zonder gebed te zijn? Hij bad op het dak, daar trok hij zich terug in de afzondering, hij kon daar noch horen, noch gehoord worden, en zo kon hij beide afleiding en vertoning vermijden. Dáár, op het dak van het huis, had hij het volle gezicht op de hemel, dat hem in zijn Godvruchtige aanbidding van de God, tot wie hij bad, kon helpen, en dáár had hij ook het volle gezicht op de stad en het land, dat hem een hulpe kon zijn in zijn Godvruchtig medelijden met het volk, waarvoor hij bad. Hij had dit visioen onmiddellijk nadat hij had gebeden, als een verhoring van zijn gebed voor de uitbreiding van Gods koninkrijk en de verbreiding van het Evangelie, en omdat het opklimmen van het hart tot God in het gebed een voortreffelijke toebereiding is om de openbaringen van de Goddelijke genade en gunst te ontvangen.
3. Het was toen hij hongerig werd en op zijn middagmaal wachtte, vers 10. Waarschijnlijk had hij de vorige dag niet gegeten, hoewel hij ongetwijfeld te voren

gebeden had, en nu begeerde hij te eten êthele geusasthai, hij begeerde te smaken, hetgeen zijn grote matigheid in het gebruik van spijzen aanduidt, toen hij hongerig was, zou hij toch met weinig tevreden geweest zijn, met een proefje en wilde hij zich niet aan de buit maken. Nu was deze honger een geschikte inleiding tot het visioen van spijzen, zoals Christus' hongeren in de woestijn het was voor Satans verzoeking om stenen in brood te veranderen.

II. Het visioen zelf, dat niet zo duidelijk was, als dat van Cornelis, maar meer zinnebeeldig en raadselachtig, om des te dieper indruk te maken.
1. Er viel over hem een vertrekking van zinnen, of hij kwam in een zinsverrukking, niet van vreze of verschrikking, maar van bepeinzing, waarin hij zo was verzonken, dat hij niet slechts geen acht gaf op, maar ook niet gevoelig was voor, uitwendige dingen. Hij was als het ware, verloren voor de wereld, en zo was zijn geest geheel vrij om zich met Goddelijke dingen bezig te houden, zoals Adam, toen hij in de staat der onschuld was en de Heere een diepen slaap op hem deed vallen. Hoe meer wij los zijn van de wereld, hoe dichter wij tot de hemel naderen. Of Petrus nu in het lichaam, of buiten het lichaam was, zou hij zelf niet hebben kunnen zeggen, en veel minder nog kunnen wij het, 2 Corinthiërs 12:2, 3, zie Genesis 15:12, Handelingen 22:17.
2. Hij zag de hemel geopend, opdat hij er zeker van zou wezen, dat zijn macht om tot Cornelius te gaan, wel werkelijk van de hemel was, dat het een Goddelijk licht was, waardoor er verandering kwam in zijn gevoelens, en een Goddelijke macht, die hem zijn opdracht gaf. Het openen van de hemel betekent het ontsluiten van een verborgenheid, Romeinen 16:25.

3. Hij zag een zeker vat tot hem nederdalen, gelijk een groot linnen laken, in hetwelk waren alle de viervoetige dieren der aarde, en de wilde en de kruipende dieren en de vogelen des hemels. Het werd neergelaten op de aarde, dat is: op het dak van het huis, waar hij zich nu bevond. Hier waren niet slechts de dieren der aarde, maar ook de vogelen des hemels, die weg hadden kunnen vliegen, aan zijn voeten neergelegd, en niet slechts tamme dieren, maar ook wilde dieren. Hier waren geen vissen van de zee, omdat geen er van in het bijzonder onrein was, maar allen die vinnen en schubben hadden, mochten gegeten worden. Sommigen zien in dit linnen laken, aldus gevuld, een voorstelling van de kerk van Christus. Het komt neer van de hemel, van de geopende hemel, niet slechts om het te doen neerkomen, Openbaring 21, maar om zielen te ontvangen, die er van opgezonden worden, het is gebonden aan de vier hoeken, om van alle delen der wereld diegenen te ontvangen, die gewillig zijn, om er aan toegevoegd te worden, en diegenen er veilig in vast te houden, die er in opgenomen zijn, opdat zij er niet afvallen, en hierin vinden wij sommigen uit alle landen, volken en tongen, zonder enigerlei onderscheiding van Griek en Jood, of enigerlei nadeel voor Barbaar of Scyth, Colossenzen 3:11. Het Evangelienet omsluit allen, slechten en goeden, hen die te voren rein waren, en hen, die te voren onrein waren. Het zou ook toegepast kunnen worden op de milddadigheid der Goddelijke voorzienigheid, die voor het verbod der ceremoniële wet, aan de mens de vrijheid had gegeven, om alle schepselen te gebruiken, tot welke vrijheid wij, door de opheffing van dat verbod, wederom gekomen zijn. Door dit visioen wordt ons geleerd al het voordeel te zien en al de dienst, die wij hebben van de lagere schepselen, tot ons neder komende van de hemel. Het is de gave Gods, die ze gemaakt heeft, en ze voor ons geschikt gemaakt heeft, en toen aan de mens een recht er op heeft gegeven, alsmede heerschappij er over. Heere, wat is de mens, dat hij aldus groot gemaakt wordt! Psalm 8:5 - 9. Hoe moet het ons genot in de schepselen verdubbelen, en onze verplichting om

God te dienen in het gebruik er van, als wij ze aldus tot ons zien neergelaten van de hemel!

4. Aan Petrus werd door een stem van de hemel bevolen gebruik te maken van dien overvloed en verscheidenheid van spijzen, die God hem gezonden had: vers 13. "Sta op Petrus, slacht en eet, zonder enig verschil te maken tussen rein en onrein, neem hetgeen waar gij het meest lust toe hebt." Het onderscheiden der spijzen door de wet, was bedoeld om onderscheid te maken tussen Jood en Heiden, opdat het moeilijk voor hen zou zijn om middagmaal en avondmaal bij een Heiden te gebruiken, daar zij hun voor zouden zetten, wat hun niet geoorloofd was te eten. De opheffing nu van dat verbod was een duidelijke vergunning om met de Heidenen om te gaan, vrij en gemeenzaam met hen te zijn. Nu mochten zij dus met en bij hen eten, gemeenschap met hen hebben.

5. Petrus hield zich aan zijn beginsel, en wilde volstrekt niet ingaan op dit voorstel, hoe hongerig hij ook was, vers 14. Geenszins, Heere. Hoewel honger een scherp zwaard is, en, zoals men wel eens zegt, "door stenen muren heen breekt", behoren Gods wetten toch een sterkere omheining te wezen dan stenen muren, en niet zo gemakkelijk om er door heen te breken. Hij wil Gods wetten blijven aankleven, al had hij ook een tegenbevel door een stem van de hemel, daar hij in het eerst niet wist, of dit: slacht en eet niet wellicht een gebod was om hem op de proef te stellen, of hij zich zou houden aan het zeer vaste woord, de geschrevene wet, en indien dit zo was, dan was zijn antwoord zeer goed: Geenszins, Heere. Met verzoekingen tot het eten van verboden vruchten moet niet onderhandeld worden, zij moeten bepaald en volstrekt afgewezen worden, het denkbeeld er van moet ons reeds doen ontstellen, Geenszins, Heere. De reden, die hij opgeeft, is: Want ik heb nooit iets gegeten, dat gemeen of onrein was. Tot hiertoe heb ik in deze zaak aan mijn oprechtheid vastgehouden, en ik wil er aan blijven vasthouden." Indien God ons tot op heden voor grove zonden bewaard heeft, dan moeten wij dit als een argument bij ons zelf aanvoeren, om ons te onthouden van de schijn des kwaads. Zo streng waren de vrome Joden ten opzichte hiervan, dat de zeven broeders, de glorierijke martelaren onder Antiochus, zich liever op de wreedste wijze dood lieten martelen, dan zwijnenvlees te eten, omdat dit door de wet was verboden. Geen wonder, dat Petrus dit met zo veel genoegen zegt, daar zijn geweten voor hem kon getuigen, dat hij nooit met enigerlei verboden voedsel aan zijn eetlust had voldaan.

6. Door een tweede stem van de hemel verkondigde God de opheffing der wet in dit geval, vers 15. Hetgeen God gereinigd heeft, zult gij niet gemeen maken. Hij, die de wet gemaakt heeft, kan haar, als het Hem behaagt, veranderen, en de zaak tot haar eersten toestand terugbrengen. Om redenen, die voegden bij de Oud - Testamentische bedeling, heeft God voor de Joden een verbod gelegd op deze of die spijzen, aan welk verbod zij, zolang die bedeling duurde, zich nauwgezet hadden te onderwerpen. Maar nu heeft Hij, om redenen, die voor de Nieuw - Testamentische bedeling passen, dat verbod opgeheven, en alle beperking weggenomen. Hij heeft gereinigd wat te voren voor ons verontreinigd was, en nu behoren wij gebruik te maken van, en te staan in, de vrijheid, waarmee Christus ons vrijgemaakt heeft, en niet gemeen of onrein noemen, wat God nu verklaard heeft rein te zijn. Wij behoren het als een groten zegen welkom te heten, dat wij door het Evangelie van Christus bevrijd zijn van die onderscheiding der spijzen, welke door de wet van Mozes gemaakt is, en dat thans alle schepsel Gods goed is, en niets verwerpelijk, niet zozeer, omdat wij hierdoor het gebruik van zwijnenvlees winnen, en van hazen, konijnen en andere spijzen, die goed en aangenaam voor ons zijn, maar voornamelijk omdat hierdoor het geweten bevrijd is van een juk in dingen van dien aard, en wij God

kunnen dienen zonder vreze. Hoewel het Evangelie plichten gesteld heeft, die door de wet der natuur niet gesteld waren, heeft het toch niet, zoals de wet van Mozes, tot zonde gemaakt wat geen zonde was. Zij, die gebieden, om zich op sommige tijden van het jaar van sommige spijzen te onthouden, en daar Godsdienstige waarde aan hechten, maken datgene gemeen wat God gereinigd heeft, en in die dwaling zijn zij vervallen, die zich de opvolgers van Petrus noemen.

7. Dit geschiedde tot driemalen toe. Het laken werd een weinig opgetrokken, en voor de tweede maal neergelaten, en zo ook ten derden male, met dezelfde nodigende stem tot hem gericht: slacht en eet, en dezelfde reden er voor gegeven: dat wat God gereinigd heeft wij niet gemeen moeten maken, maar of Petrus' weigering voor de tweede en derde maal herhaald werd, is niet zeker, voorzeker was zij het niet, toen hij op zijn tegenwerping de eerste maal zulk een afdoend antwoord ontving. De herhaling ten tweeden male van Farao's droom, en het driemaal herhalen van Petrus' visioen, was om te tonen, dat de zaak van God vast besloten is, en hem op te wekken er zo veel meer op te letten. Het onderricht, dat ons in de dingen Gods wordt gegeven, hetzij door het oor in de prediking des Woords, of door het oog in de sacramenten, moet dikwijls herhaald worden, gebod op gebod, regel op regel. Maar eindelijk werd het vat wederom opgenomen in de hemel. Zij, die in dit vat een voorstelling zien van de kerk, omvattende beide Joden en Heidenen, zoals dit beide reine en onreine dieren omsloot, verklaren het ook zeer gevoeglijk als betekenende de toelating van de gelovige Heidenen in de kerk, en ook in de hemel, in het Jeruzalem hier Boven. Christus heeft het koninkrijk der hemelen geopend voor alle gelovigen, en dáár zullen wij, behalve hen, die verzegeld zijn uit alle stammen Israëls, een grote schare vinden uit alle natie, Openbaring 7:9, maar het zijn de zodanige, die God gereinigd heeft.

II. Hoe door de beschikking van Gods voorzienigheid ter rechter tijd dit gezicht verklaard, en aan Petrus de bedoeling er van te kennen werd gegeven, vers 17, 18.
1. Wat Christus deed, wist Petrus toen niet, Johannes 13:7. Alzo Petrus in zichzelf twijfelde, wat toch het gezicht mocht zijn, dat hij gezien had. Hij had geen reden aan de waarheid er van te twijfelen, of daaraan, dat het een hemels gezicht was, zijn twijfelen gold alleen de betekenis er van. Christus openbaart zich aan Zijn volk trapsgewijze, en niet op eens, Hij laat hen voor een wijle nog in twijfel en onzekerheid, zij moeten nog nadenken over een zaak, haar bij zichzelf overleggen, eer Hij haar voor hen opheldert.
2. Maar het zal hem weldra bekend gemaakt worden, want de mannen, die van Cornelius afgezonden waren, waren nu juist voor het huis gekomen, en vroegen aan de poort, of Simon, toegenaamd Petrus, daar te huis lag, en uit de boodschap, waarmee zij kwamen, zal blijken wat de betekenis was van dat gezicht. God weet welk werk voor ons ligt, en dus hoe er ons op voor te bereiden, en de betekenis van hetgeen Hij ons geleerd heeft zullen wij dan beter verstaan, als wij gelegenheid hebben om er gebruik van te maken.

Handelingen 10:19 - 33
Wij hebben hier de samenkomst van Petrus, de apostel en Cornelius de hoofdman over honderd. Hoewel Paulus bestemd was om de apostel der Heidenen te zijn, en de oogst onder hen in te zamelen, en Petrus om de apostel der besnijdenis te zijn, is het toch zo beschikt, dat Petrus het ijs moet breken, en de eerstelingen der Heidenen in zal zamelen, opdat de gelovige Joden, in wie nog veel van de oude zuurdesem van onwil jegens de Heidenen was overgebleven, des te gemakkelijker met hun toelating in de kerk verzoend zouden worden, als zij het eerst toegelaten werden door hun eigen apostel, hetgeen Petrus aanvoert tegen hen, die voor bekeerlingen uit de Heidenen de besnijdenis verplichtend

wilden maken, Hoofdstuk 15:7. Gij weet, dat God van over langen tijd onder ons mij verkoren heeft, dat de Heidenen door mijn mond het woord des Evangelies zouden horen en geloven.
Hier nu wordt:

I. Petrus door de Geest geleid om met de boden van Cornelius te gaan, vers 19, 20, en dit is de verklaring van het visioen, nu is het raadsel opgelost. Als Petrus over dat gezicht nadacht, hij peinsde er over, en toen werd het hem verklaard. Zij, die in de dingen Gods onderwezen willen worden, moeten over die dingen nadenken, zij, die de Schriften willen verstaan, moeten ze dag en nacht bepeinzen. Hij wist niet wat hij er van moest denken, en toen werd het hem uitgelegd: hetgeen een aanmoediging is voor ons, om, als wij niet weten wat te doen, onze ogen op God gericht te houden, om van Hem leiding en raad te ontvangen.
Merk nu op:
1. Van waar hij leiding ontving. De Geest zei hem wat hij doen moest. Dit werd hem niet gezegd door een engel, maar in hem gesproken door de Geest, die het hem, als het ware, stil toefluisterde, zoals God tot Samuel sprak, 1 Samuel 9:15, of door er hem een krachtige indruk van te geven in zijn gemoed, zodat hij wist, dat het een Goddelijke inspiratie was, overeenkomstig de belofte, Johannes 16:13.
2. Wat de aanwijzing was, of waarin zij bestond.

A. Voordat iemand van de dienaren tot hem kon komen om het hem te zeggen, wordt hem bericht, dat er beneden drie mannen zijn, die hem wensen te spreken, vers 19, en hij moet opstaan van zijn overpeinzing, niet meer denken aan zijn visioen, maar tot hen gaan, vers 20. Zij, die naar de betekenis zoeken van de woorden Gods, en van de gezichten des Almachtigen, moeten niet altijd zitten staren, ja moeten niet altijd in het gebed zijn, maar soms ook eens om zich heen zien, en dan kan hun oog wellicht datgene ontmoeten, wat hun dienstig kan zijn bij hun onderzoek.
B. Hem wordt bevolen met de boden tot Cornelius te gaan, hoewel hij een Heiden was, met hen te reizen, niet twijfelende. Hij moet niet slechts gaan, maar goedsmoeds gaan, zonder aarzeling of tegenzin, en zonder gewetensbezwaar betreffende het geoorloofde er van, niet twijfelende, of hij wel mocht gaan, nee, noch, of hij wel behoorde te gaan, want het was zijn plicht: "Reis met hen, want Ik heb hen gezonden, en Ik zal uw gaan met hen verdedigen, hoe gij er ook om gelaakt moogt worden." Als wij onze roeping tot enigerlei dienst of werk duidelijk zien, dan moeten wij ons door geen twijfelingen of gewetensbezwaren, die uit onze vroegere denkbeelden en vooroordelen voortvloeien, in de war laten brengen, evenmin als door vrees voor de afkeuring en het misnoegen der mensen. Een iegelijk zij in zijn eigen gemoed ten volle verzekerd, en een iegelijk beproeve zijn eigen werk.

II. Hij ontvangt hen en hun boodschap, hij ging af tot hen, vers 21. Het was zo verre van hem om hen uit de weg te gaan, of te weigeren om met hen te spreken, als iemand, die schuw voor hen was, of hen te doen wachten, als iemand, die zich groot en voornaam aanstelt, dat hij zelf tot hen afging, en hun zei, dat hij de persoon was, dien zij zochten! En:

1. Hun boodschap vindt een gunstig onthaal bij hem. Met grote minzaamheid en vriendelijkheid vraagt hij, wat zij van hem begeren: Wat is de oorzaak waarom gij hier zijt? En zij geven hem hun boodschap, vers 22. "Cornelius, een officier van het Romeinse leger, een zeer achtbaar heer, en die veel Godsdienstiger is dan de meesten van zijns

gelijken, Godvrezende boven velen, Nehemia 7:2, die, hoewel zelf geen Jood zijnde, zich toch zo goed gedragen heeft, dat hij goede getuigenis heeft van het ganse volk der Joden, zodat zij allen van hem zullen spreken als van een nauwgezet, matig, milddadig man, en het dus geen oneer voor u zal wezen, om in zijn gezelschap gezien te worden. Hij is door Goddelijke openbaring vermaand, echrêmatisthê hij had een woord van God, hem gezonden door een engel, (en de levende woorden van de wet van Mozes zijn gegeven door bestellingen van engelen,) dat hem bevolen heeft u te ontbieden naar zijn huis (waar hij u verwacht en u welkom zal heten,) om van u woorden der zaligheid te horen. Zij weten niet welke woorden, maar het zijn de zodanige, als hij van u, en van niemand anders zo goed als van u, kan horen." Het geloof is uit het gehoor. Als Petrus dit herhaalt, zegt hij ons vollediger: het zijn woorden, door welke gij zult zalig worden, en al uw huis, Hoofdstuk 11:14. "Ga tot hem, want een engel heeft hem bevolen u te ontbieden: ga tot hem, want hij is bereid de woorden der zaligheid te horen en aan te nemen, die gij hem hebt te brengen."

2. Hij heeft de boden vriendelijk onthaald, vers 23. Hij heeft hen ingeroepen en ontving hen in huis. Hij heeft hen niet naar een herberg gezonden, om er op hun eigen kosten uit te rusten en zich met spijs en drank te verkwikken, maar heeft zelf de kosten op zich genomen om hen in zijn eigen verblijf te herbergen. Zij zullen hem welkom zijn als zij, wat voor hem bereid wordt, vers 10, met hem willen delen. Weinig wist hij welk gezelschap hij zou hebben, toen hij zijn middagmaal bestelde, maar God voorzag het. Het betaamt Christenen en Evangeliedienaren om gastvrij te zijn, en naar hun vermogen, en naar de gelegenheid er toe zich voordoet, herbergzaam te zijn. Petrus heeft hen geherbergd, ofschoon zij Heidenen waren, om te tonen hoe geredelijk hij wilde voldoen aan het doel van het visioen door met Heidenen te eten, want hij heeft hen terstond met zich doen aanzitten. Hoewel twee hunner knechten waren, en de andere een gemeen soldaat, heeft Petrus het toch niet beneden zich geacht hen in zijn huis te ontvangen. Waarschijnlijk deed hij het, om met hen over Cornelius en zijn gezin te kunnen spreken, want hoewel de apostelen instructies hadden van de Geest, hebben zij toch ook van andere inlichtingen gebruik gemaakt, als zij ze nodig hadden.

III. Hij ging met hen henen tot Cornelius, dien hij bereid vond hem te ontvangen en te onthalen.

1. Toen Petrus met hen ging, was hij vergezeld van sommige broederen, die van Joppe waren, vers 23, waar hij zich nu bevond. Zes van hen gingen met hem, zoals wij zien in hoofdstuk 11:12. Hetzij dat Petrus hun gezelschap begeerde, opdat zij er getuigen van zouden zijn, dat hij voorzichtig handelde met betrekking tot de Heidenen, en dat zijn heengaan tot hen berustte op goede gronden, waarvoor hij hun getuigenis wenst, Hoofdstuk 11:12, of dat zij hem aangeboden hebben om hem te vergezellen, daar zij de eer en het genoegen begeerden te hebben van zijn medereizigers te zijn. Het was een manier, waarop de eerste Christenen hun eerbied betoonden aan hun leraren, dat zij hen vergezelden op hun reizen, om hen te steunen, hun tot lijfwacht te dienen, en, als het nodig was, hun diensten te bewijzen, met het verdere vooruitzicht van hen niet slechts te dienen, maar om ook door hun gesprekken gesticht te worden. Het is jammer, dat zij, die de bekwaamheid en de wil hebben, om anderen door hun gesprekken goed te doen, er de gelegenheid toe missen, door dat zij alleen reizen.

2. Toen Cornelius gereed was hem te ontvangen, had hij enige vrienden van Caesarea samengeroepen. Het schijnt, dat de afstand tussen Joppe en Caesarea ruim een dagreis, of eigenlijk bijna twee dagreizen was, want het was des anderen daags nadat zij vertrokken waren, dat zij weer te Caesarea kwamen, vers 24, en het was op de namiddag van die dag,

vers 30. Waarschijnlijk hebben zij te voet gereisd, dit was de gewone manier van reizen der apostelen.

Toen zij nu in het huis van Cornelius kwamen, bevond Petrus,
a. dat hij verwacht werd, en dat was een aanmoediging voor hem. Cornelius verwachtte hem, en zulk een gast was waardig om verwacht te worden, en ik zou het niet in hem kunnen afkeuren, indien hij met enig ongeduld wachtte, verlangende te weten wat toch wel de grote zaak was, die een engel hem bevolen heeft te verwachten van Petrus te zullen horen.

b. Dat hij verwacht werd door velen, en dat was nog een aanmoediging voor hem. Gelijk Petrus sommigen medegebracht heeft om te delen in de geestelijke gave, die hij nu had mede te delen, zo had Cornelius samengeroepen, niet slechts de leden van zijn gezin, maar ook die van zijn maagschap en bijzonderste vrienden, om met hem te delen in het hemelse onderricht, dat hij van Petrus verwachtte, hetgeen aan Petrus een nog ruimere gelegenheid bood om goed te doen. Wij moeten niet begeren onze geestelijke bete alleen te eten, Job 31:17. De uitnodiging aan onze magen en vrienden om in onze Godsdienstoefeningen te delen, of om met ons een goede Evangeliepredikiing te gaan horen, moet hun als een bewijs van vriendschap en achting gegeven worden, en door hen als zodanig worden ontvangen. Wat Cornelius doen moest, zal, naar hij dacht, ook door zijn magen en vrienden gedaan moeten worden, laten zij dus komen en het uit de eerste hand horen, opdat het geen verrassing voor hen zijn zal, als zij een verandering bij hem waarnemen.

IV. Hier is het eerste onderhoud tussen Petrus en Cornelius, waarin wij hebben:
1. De diepe, maar onbehoorlijke eerbied door Cornelius aan Petrus bewezen, vers 25. Als Petrus inkwam ging Cornelius hem tegemoet, en, in plaats van hem te omarmen en te omhelzen als een vriend, hetgeen Petrus aangenaam zou geweest zijn, viel hij aan zijn voeten en aanbad hem. Sommigen denken, als een vorst en aanzienlijk man, volgens het gebruik in Oosterse landen, anderen denken, als een in het vlees verschenen godheid, of alsof hij hem voor de Messias zelf aanzag. Zijn aanbidden van een mens was werkelijk zondig, maar, zijn tegenwoordige onwetendheid in aanmerking genomen, was zij te verontschuldigen, ja meer, het toonde iets zeer prijzenswaardigs in hem - zijn grote verering namelijk van Goddelijke en hemelse zaken. Geen wonder dat hij - totdat hij beter was ingelicht - hem voor de Messias hield, en hem dus aanbad, dien hij op bevel van een engel uit de hemel heeft moeten ontbieden. Maar de aanbidding van Petrus' voorgewenden opvolger, die niet slechts een mens, maar een zondig mens is, ja de mens der zonde zelf, is volstrekt onverschoonbaar, en een ongerijmdheid, die ongelooflijk zou zijn. indien ons niet van te voren gezegd was, dat de gehele wereld het beest zou aanbidden. Zie Openbaring 13:3, 4. 1)
2. Petrus' bescheiden, en inderdaad rechtvaardige en Godvruchtige afwijzing van de ere, die hem aangedaan werd, vers 26. Hij richtte hem op, met zijn eigen handen, en nam hem in zijn armen, (hoewel er een tijd was, toen hij weinig dacht, zulk een eerbewijs te ontvangen van, of zoveel genegenheid te tonen aan, een onbesneden Heiden) zeggende, "Sta op, ik ben ook zelf een mens, en moet dus niet worden aangebeden." Evenals de goede engelen des hemels, kunnen ook de goede engelen der gemeenten, het niet dragen, dat hun ook maar het minste of geringste van de ere wordt betoond, die alleen aan God toekomt. Zie, dat gij dat niet doet, zei de engel tot Johannes, Openbaring 19:10, 22:9, en hetzelfde geeft de apostel aan Cornelius te kennen. Hoe heeft Paulus er zich zorgvuldig van onthouden om aanleiding te geven, dat iemand van hem denken zou boven hetgeen

hij in hem zag! 2 Corinthiërs 12:6. Christus' getrouwe dienstknechten zouden het beter kunnen dragen vernederd dan vergood te worden. Petrus heeft niet het denkbeeld gekoesterd, dat de grote eerbied, dien hij hem bewees, wel overdreven was, maar toch bij zou kunnen dragen tot de voorspoed van zijn prediking, en dat hij, zo hij bedrogen wil wezen, dan maar bedrogen moet wezen, nee, laat hij weten, dat Petrus een mens is, dat de schat is in aarden vaten, opdat hij de schat om de schat zou waarderen.

V. Het verhaal, dat Petrus en Cornelius elkaar, en aan het gezelschap, doen van de wijze, waarop de hand des Heeren hen samengebracht heeft. Met hem sprekende - sunomiloon autos - ging hij in, vers 27. Petrus ging in, gemeenzaam sprekende met Cornelius, er naar strevende, om door zijn ongedwongen spreken met hem iets van het ontzag, of de vreze, weg te nemen, die hij voor hem scheen te koesteren, en toen hij binnenkwam, vond hij er velen, die samengekomen waren, meer dan hij verwachtte, en behalve de ruimere gelegenheid om goed te doen, heeft dit ook aan dezen dienst plechtigheid verleend. Nu verhaalt:

1. Petrus, hoe hij van God de aanwijzing heeft ontvangen, om tot deze Heidenen te gaan, vers 28, 29. Zij wisten, dat het de Joden nooit vergund is geweest, maar altijd als ongeoorloofd werd beschouwd - athemiton - "iets verfoeilijks", voor een Joodse man, een geboren Jood, zoals ik ben, zich te voegen of te gaan tot een vreemde, tot iemand van een ander volk, een onbesneden Heiden. De wet van God heeft dit niet gewild, maar het werd aldus bepaald door het besluit van hun wijzen, en zulk een afgekondigd besluit beschouwden zij als niet minder verplichtend dan de wet. Zij hebben hun niet verboden met Heidenen te spreken of handel met hen te drijven op straat of in een winkel, of op de markt, maar om met hen te eten. Zelfs in Jozefs tijd mochten de Egyptenaren geen brood eten met de Hebreeën, Genesis 43:32. De drie jongelingen wilden zich niet ontreinigen met de stukken van de spijze des konings, Daniël 1:8 Zij mochten niet in het huis komen van een Heiden, omdat zij dit volgens de ceremoniële wet voor verontreinigd hielden. Met zo veel verachting zagen de Joden neer op de Heidenen, die, op hun beurt, met even veel verachting op hen neerzagen, zo als blijkt uit menige plaats bij de Latijnse dichters. "Doch God heeft mij getoond", zegt Petrus, "getoond door een visioen, dat ik geen mens zou gemeen of onrein heten. noch weigeren moet met iemand omgang te hebben vanwege zijn landaard. Aan Petrus, die zijnen bekeerlingen had geleerd behouden te worden van dit verkeerd geslacht, Hoofdstuk 2:40, wordt nu zelf geleerd zich te voegen bij het gewillige, leerzame geslacht van Godzalige Heidenen. Ceremoniële getuigenissen worden afgeschaft, opdat meer acht geslagen zou worden op zedelijke getuigenissen. Petrus achtte het nodig om hem te laten weten, hoe hij er toe is gekomen om ten opzichte van deze zaak van gevoelen te veranderen, dat dit door een Goddelijke openbaring is geweest, opdat hem geen lichtzinnigheid hierin ten laste gelegd zou worden. God, aldus de middelmuur des afscheidsels gebroken hebbende, verzekert Petrus hun:

A. Van zijn bereidwilligheid, om hun alle goede diensten te bewijzen, die in zijn vermogen waren, en dat, zo hij zich tot nu toe op een afstand van hen had gehouden, dit niet was uit persoonlijken afkeer van hen, maar omdat hij verlof van de hemel wilde hebben, om met hen om te gaan, en nu hij dit verlof bekomen had, was hij tot hun dienst. "Daarom ben ik ook zonder tegenspreken gekomen, ontboden zijnde, bereid om u hetzelfde Evangelie te prediken, dat ik de Joden gepredikt heb." De discipelen van Christus moesten wel enig denkbeeld hebben van het prediken van het Evangelie aan de Heidenen, maar zij dachten, dat het slechts aan die Heidenen moest gepredikt worden, die

eerst proselieten van de Joodse Godsdienst geweest waren, en Petrus erkent, dat deze vergissing nu hersteld was.
B. Hij vraagt, waarin hij hun nu van dienst kan zijn. "Zo vraag ik dan, om wat reden gijlieden mij hebt ontboden? Wat verwacht gij van mij? Wat wenst gij van mij?" Zij, die de hulp van Gods dienstknechten begeren, behoren wel toe te zien, dat zij er zich een recht doel mede voorstellen, en het met goede bedoeling doen.

2. Cornelius deelt hem nu mee hoe God hem bevolen heeft Petrus te ontbieden, en dat het in zuivere gehoorzaamheid was aan dat bevel, dat hij om hem gezonden heeft. Als wij om Gods dienaren zenden, of de Evangeliedienst bijwonen, dan zal ons doel hierin goed zijn, als wij het doen met het oog op het Goddelijk bevel, waardoor deze ordonnantie werd ingesteld, en van ons eist, dat wij er gebruik van zullen maken.

Nu verhaalt Cornelius:
A. Hoe de engel hem verschenen is, en hem bevolen heeft Petrus te ontbieden, niet om er zich op te beroemen, maar als de reden waarom hij verwachtte, dat Petrus hem een boodschap van de hemel zou brengen.
a. Hij verhaalt wat hij deed, toen hij dit visioen had, vers 30. Voor vier dagen was ik vastende, tot deze ure toe, het uur van de dag dat het nu is, toen Petrus kwam, omstreeks in het midden van de namiddag. Hieruit blijkt, dat het Godsdienstig vasten om meer ernst en plechtigheid bij te zetten aan het gebed ook bij vrome mensen in gebruik was, die geen Joden waren, de lieden van Nineve riepen een vasten uit, Jona 3:5. Sommigen geven aan deze woorden van Cornelius een anderen zin. Van voor vier dagen tot aan deze ure was ik vastende, alsof hij geen spijze had gebruikt, of ten minste geen geregelde maaltijd, van toen af tot nu toe. Maar hij zegt het als inleiding tot het verhaal van zijn visioen, en dus moet de bedoeling zijn het vasten ter voorbereiding van het gebed. Ter negender ure bad ik in mijn huis, niet in de synagoge, maar te huis. Ik wil, dat de mensen zullen bidden, waar zij wonen. Zijn bidden in zijn huis duidt aan, dat het geen bidden was in het verborgen, in de binnenkamer, maar in een vertrek van zijn huis, dat voor allen toegankelijk was, een bidden dus met zijn gezin, en wellicht heeft hij zich na het gebed afgezonderd en heeft hij toen dat visioen gehad.
Merk op: Ter negender ure, dat is, om drie uur in de namiddag, waren de meeste mensen op reis of bezig met hun beroep, arbeidende op het veld, of bezochten zij hun vrienden, of deden hun middagslaapje na de maaltijd, maar Cornelius was toen in het gebed, hetgeen aantoont hoe veel werks hij maakte van de Godsdienst. En toen ontving hij deze boodschap van de hemel. Zij, die op troostrijke wijze van God willen horen, moeten veel en dikwijls tot Hem spreken.
b. Hij geeft een beschrijving van de bode, die hem deze boodschap van de hemel bracht. Een man stond voor mij in een blinkend kleed, zoals Christus' klederen waren, toen Hij van gedaante werd veranderd, en dat van de twee engelen, die bij Christus' opstanding zijn verschenen, Lukas 24:4, en bij zijn hemelvaart, Hoofdstuk 1:10, waarmee hun betrekking tot de wereld van licht wordt aangeduid.
c. Hij herhaalt de boodschap, die hem was gezonden, vers 31, 32, zoals wij haar in vers 4 - 6 gehad hebben, slechts wordt hier de uitdrukking gebruikt: uw gebed is verhoord. Er wordt ons niet gezegd wat zijn gebed was, maar indien deze boodschap er de verhoring van was - en dat schijnt wel het geval te wezen - dan kunnen wij onderstellen, dat hij, de onvolkomenheid beseffende van het natuurlijk licht, waardoor hij niet wist hoe de vergeving zijner zonden te verkrijgen en de gunst van God, gebeden heeft, dat God zich nader aan hem zou openbaren, en hem de weg ter behoudenis en zaligheid zou tonen. "Welnu", zegt de engel, "zend om Petrus, en hij zal u dit ontdekken."

B. Hij geeft de bereidwilligheid te kennen van hem en van zijn vrienden om de boodschap te ontvangen, die hij voor hem had, vers 33. Zo heb ik dan van stonde aan tot u gezonden, zoals mij bevolen was, en gij hebt wèl gedaan, dat gij hier gekomen zijt, ofschoon wij Heidenen zijn. Getrouwe leraren doen wèl met te komen tot mensen, die bereid en begerig zijn onderricht van hen te ontvangen, te komen als er om hen gezonden wordt, het is een daad zo goed als zij er een doen kunnen. Welnu, Petrus is gekomen om te doen wat zijn werk en plicht is, maar zullen zij nu doen, wat hun werk en plicht is? Ja. Gij zijt hier, bereid om te spreken, en wij zijn hier bereid om te horen, 1 Samuel 3:9, 10.

Let op,
a. Hun Godsdienstig bijwonen van het woord: "Wij zijn dan nu allen hier tegenwoordig voor God, wij zijn hier op Godsdienstige wijze, wij zijn hier als aanbidders", (aldus bereiden zij zich tot een ernstige, eerbiedige gemoedsstemming,) daar gij dan nu op zulk een volmacht en met zulk een bevel tot ons gekomen zijt en wij zulk een schat in onze handen hebben, als wij nooit te voren hadden, en wellicht nooit weer zullen bezitten, zijn wij op dit uur der Godsverering, en in deze plaats der Godsverering (hoewel het slechts een particulier woonhuis was) bereid, "wij zijn hier tegenwoordig, paresmen - wij zijn aan de zaak, en zijn gereed te komen op de roepstem Gods." Als wij Gods bijzondere tegenwoordigheid begeren voor een inzetting, de viering van een door Hem ingestelde plechtigheid, dan moeten wij er ook voor dat bijzondere doel bij tegenwoordig zijn. Hier ben ik. " Wij zijn allen tegenwoordig, allen, die uitgenodigd waren, wij, en allen, die tot ons behoren, wij, en alles wat in ons is." De gehele mens moet tegenwoordig zijn, niet het lichaam hier, en het hart met de ogen des zots in het einde der aarde. Maar wat het in werkelijkheid tot een Godsdienstige bijeenkomst maakt, is: Wij zijn hier tegenwoordig voor God. In het gebruik der heilige genademiddelen stellen wij ons de Heere voor, en moeten wij als voor Zijn aangezicht wezen, als degenen die zien, dat Zijn oog op ons is.
b. Het doel van deze bijeenkomst: "Wij zijn dan allen nu hier tegenwoordig voor God, om te horen al hetgeen u van God bevolen is, hetgeen u toevertrouwd is, om ons over te leveren."

Merk op:
Ten eerste, Petrus was daar om te prediken al hetgeen hem van God bevolen is, want gelijk hij een ruime opdracht had om het Evangelie te prediken, zo had hij ook volledige instructies voor wat hij moest prediken.
Ten tweede. Zij waren bereid te horen, niet alles wat het hem zou gelieven te zeggen, maar wat hem van God bevolen was te zeggen. De waarheden van Christus waren de apostelen niet meegedeeld, om, al naar het hun goed dacht, verkondigd, of onderdrukt te worden, nee, zij waren hun toevertrouwd, opdat zij ze aan de wereld bekend zouden maken. "Wij zijn bereid alles te horen, wij komen bij het begin van de dienst, en zullen blijven tot het einde, en wij zullen gedurende de gehelen dienst aandachtig luisteren, want, hoe zouden wij anders alles kunnen horen? Wij zijn begerig alles te horen wat u opgedragen is te prediken, al is het nog zo onaangenaam aan vlees en bloed, of al druist het nog zo zeer in tegen onze vroegere denkbeelden, of onze tegenwoordige wereldlijke belangen. Wij zijn bereid alles te horen, laat er dus niets van hetgeen ons nuttig kan zijn, teruggehouden worden.

Handelingen 10:34 - 43
Wij hebben hier de rede, uitgesproken door Petrus voor Cornelius en zijn vrienden, dat is: een uittreksel, of de hoofdsom er van, want wij hebben reden te geloven, dat hij met veel

meer andere woorden betuigde, en hen vermaande. Door de zinsnede: Petrus, de mond opendoende, zei, vers 34, wordt te kennen gegeven, dat hij met groten ernst en plechtigheid heeft gesproken, maar ook met grote vrijheid en uitvoerigheid. Onze mond is opengedaan tegen u, o Corinthiërs! zegt Paulus, 2 Corinthiërs 6:11. "Gij zult ons mededeelzaam bevinden, zo wij u slechts onderzoekend bevinden." Tot nu toe was de mond der apostelen gesloten voor de onbesnedene Heidenen, hun hadden zij niets te zeggen, maar nu heeft God hun, evenals aan Ezechiël, opening des monds gegeven.
Deze voortreffelijke rede van Petrus is bewonderenswaardig gepast voor de omstandigheden van hen, voor wie zij werd uitgesproken, want het was een nieuwe rede.

I. Omdat het Heidenen waren voor wie zij werd uitgesproken, hij toont aan, dat zij, hoewel zij Heidenen waren, toch belang hadden bij het Evangelie van Christus, dat hij had te prediken, en dat zij recht hadden op de weldaden er van, op gelijken voet met de Joden. Het was nodig dat dit helder en klaar uitgesproken zou worden, want hoe zou hij anders met vrijheid kunnen prediken, of zij met enigerlei vertroosting voor hen zelf kunnen horen? Daarom stelt hij het als een ontwijfelbaar beginsel vast, dat God geen aannemer des persoons is, dat Hij het aangezicht in het gericht niet kent, zoals de Hebreeuwse uitdrukking is, hetgeen aan overheidspersonen verboden werd, Deuteronomium 1:17, 16:19, Spreuken 24:23, en waarvoor zij gelaakt werden, als zij het deden, Psalm 82:2. En het wordt dikwijls van God gezegd, dat Hij het aangezicht niet aanneemt, Deuteronomium 10:17, 2 Kronieken 19:7, Job 34:19, Romeinen 2:11, Colossenzen 3:25, 1 Petrus 1:17. Hij oordeelt niet ten gunste van een mens, om de wille van een uitwendig goed, dat echter niets met de zaak uitstaande heeft. God verkeert het recht niet vanwege enig persoonlijk aanzien, noch zal Hij de slechte steunen in een slechte zaak, om de wille van zijn schoonheid, of statuur, of om zijn landaard, zijn bloedverwanten of vrienden, zijn rijkdom, eer en aanzien in de wereld. Als Weldoener geeft God gunsten naar Zijn welgevallen en oppermachtig, Deuteronomium 7:7, 8, 9:5, 6, Mattheüs 20:10, maar als Rechter geeft Hij niet aldus zijn oordelen, maar in allen volke, en in ed ere gemeenschap, is wie Hem vreest en gerechtigheid werkt, Hem aangenaam, vers 35.
De zaak staat eenvoudig zo:

1. God heeft nooit een goddeloze Jood, die in onboetvaardigheid heeft geleefd en onboetvaardig is gestorven, gerechtvaardigd, al was hij ook van het zaad Abrahams, en een Hebreeër uit de Hebreeën, en al heeft hij ook al de eer genoten, en de voorrechten, die aan de besnijdenis zijn verbonden, en nooit zal Hij zo iemand rechtvaardigen. Maar toorn, verdrukking en benauwdheid zal Hij alle ziel des mensen vergelden, die het kwade werkt, eerst van de Jood, wiens voorrechten en belijdenis, in plaats van hem te beschutten tegen het oordeel Gods, zijn schuld en verdoemenis slechts zullen verzwaren, zie Romeinen 2:3, 8, 9, 17. Hoewel God de Joden boven andere natiën bevoorrecht heeft met de waardigheid van het lidmaatschap der zichtbare kerk, zal Hem toch niemand van hen, die deze waardigheid bezitten, welbehaaglijk zijn, indien zij zich, in strijd met hun belijdenis, overgeven aan zedeloosheid, inzonderheid aan vervolging, hetgeen nu, meer dan iets anders, de nationale zonde der Joden was.

2. Nooit heeft Hij een oprecht heiden afgewezen of verworpen, en nooit zal Hij zo iemand afwijzen of verwerpen, die, hoewel hij de voorrechten en voordelen niet had van de Joden, toch, gelijk Cornelius, God vreest, Hem aanbidt en gerechtigheid werkt, rechtvaardig en barmhartig is jegens alle mensen, leeft naar het licht, dat hij heeft, zowel in oprechte Godsvrucht, als in een eerlijken wandel, van welke natie hij ook zijn moge, al

is hij dan ook nog zo ver verwijderd van bloedverwantschap met het zaad Abrahams, of al is hij ook nog zo gering, ja zelfs al draagt hij ook nog zulk een slechten naam, dat zal geen schade of nadeel voor hem zijn. God oordeelt de mensen naar hun hart, niet naar hun land en maagschap, en waar Hij een oprechten mens vindt, zal Hij een oprechte God worden bevonden, Psalm 18:26 Merk op: God vrezen en gerechtigheid werken moeten samen gaan, want gelijk gerechtigheid jegens de mensen een tak is van de waren Godsdienst, zo is Godsvrucht een tak van de algemene gerechtigheid. Godsvrucht en oprechtheid moeten samen gaan. het een verontschuldigt de afwezigheid niet van het andere. Maar waar zij overheersend zijn, daar is niet te twijfelen aan het welbehaaglijk zijn aan God. Niet, alsof, na de val, enig mens de gunst van God anders kan verkrijgen dan door het middelaarschap van Jezus Christus, en door Gods genade in Hem, maar zij, die de kennis niet hebben van Hem, en dus geen bepaalden, bewusten eerbied voor Hem kunnen hebben, kunnen toch om Zijnentwil genade van God verkrijgen, om God te vrezen en gerechtigheid te werken, en waar God genade geeft om dit te doen, zoals Hij die genade aan Cornelius heeft gegeven, zal Hem, door en in Christus, het werk Zijner handen wèl bevallen.

a. Nu is dit, ook voordat Petrus het heeft vernomen, altijd een waarheid geweest, dat God geen aannemer des persoons is. Het was van de beginne een vaste regel van recht: Is er niet, indien gij wel doet, verhoging? en zo gij niet wel doet, de zonde - en de straf er voor - ligt aan de deur, Genesis 4:7. In de groten dag zal God niet vragen van welk land de mensen waren, maar wat zij waren, wat zij deden, hoe hun houding was tegenover Hem en tegenover hun naasten. En indien het persoonlijk karakter der mensen noch voordeel, noch nadeel ontleende aan het grote verschil, dat er bestond tussen Joden en Heidenen, veel minder zullen zij dan voordeel of nadeel ontlenen aan het mindere verschil van gevoelens en praktijken, die er onder de Christenen zelf kunnen bestaan, zoals ten opzichte van spijzen en van dagen, Romeinen 14. Dit is zeker: het koninkrijk Gods is niet spijs en drank, maar rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap, door de Heilige Geest, en hij, die in deze dingen Christus dient, is Gode aangenaam, en behoort ook de goedkeuring der mensen weg te dragen, immers, zouden wij durven verwerpen hen, die God niet verwerpt?
b. Maar nu is zij helderder dan te voren in het licht gesteld. Deze grote waarheid was verduisterd door het eigenaardige verbond, dat met Israël werd gesloten, en de tekenen van onderscheid, die op hen gelegd werden. De ceremoniële wet was een muur des afscheidsels tussen hen en de andere volken. Het is waar, dat God hierin deze natie heeft bevoorrecht, Romeinen 3:1, 2, 9:4, en daaruit hebben bijzondere personen onder hen afgeleid, dat zij zeker waren van Gods welbehagen in hen, al leefden zij dan ook naar het goeddunken van hun eigen hart, en dat geen Heiden Gode aangenaam kon zijn. God heeft door de profeten zeer veel gezegd om deze vergissing te voorkomen en te herstellen, maar nu, ten laatste, doet Hij het krachtig en afdoend, door dit verbond van ceremoniën op te heffen, en aldus Jood en Heiden voor God gelijk te maken. Aan Petrus werd dit hier duidelijk, door het visioen, dat hij had, te vergelijken met het visioen van Cornelius. Het is duidelijk, dat nu, in Christus Jezus noch besnijdenis enige kracht heeft, noch voorhuid, Galaten 5:6, Colossenzen 3:11.

II. Omdat zij Heidenen waren, die een plaats bewoonden binnen de grenzen van het land Israëls, verwijst hij hen naar hetgeen zij zelf wel moesten weten van het leven en de leer, de prediking en de wonderen, de dood en het lijden van onzen Heere Jezus, want het gerucht hiervan was tot alle hoeken des lands doorgedrongen, vers 37 en verder. Het vergemakkelijkt de arbeid van de leraren als zij te doen hebben met mensen, die enige

kennis hebben van de dingen Gods, waarop zij zich kunnen beroepen, en waarop zij voort kunnen bouwen.
1. In het algemeen kenden zij het woord, dat is. het Evangelie, dat hij gezonden heeft de kinderen Israëls. Dat woord, zeg ik, kent gij, vers 37 1). Hoewel de Heidenen niet toegelaten werden, om het te horen, (Christus en zijn discipelen waren niet gezonden dan tot de verlorene schapen van het huis Israëls,) hebben zij er toch wel van moeten horen, want overal in de stad, en op het land, werd er van gesproken. In het Evangelie wordt ons dikwijls gezegd, dat het gerucht van Christus uitging door geheel het land, toen Hij op aarde was, zoals later het gerucht van Zijn Evangelie uitging over de gehele aarde, Romeinen 10:18. Dat woord, dat Goddelijke woord, dat woord van kracht en genade, kent gij.
A. Gij weet wat de strekking was van dat woord. God heeft er de blijde boodschap door verkondigd van vrede door Jezus Christus, euaggelizomenos eirênên. Het is God zelf, die vrede verkondigt, God zelf, die Rechtvaardig krijg had kunnen afkondigen, Hij doet kond aan de wereld van het mensdom, dat Hij tot vrede met hen bereid is, door Jezus Christus, in Hem heeft Hij de wereld met zich verzoend.
B. Aan wie het gezonden was, aan de kinderen Israëls, in de eerste plaats, de eerste aanbieding is hun gedaan. Al hun naburen hebben dit gehoord, en zij konden hun die voordelen en voorrechten van het Evangelie wel benijden, meer dan zij hun ooit de voordelen van de wet hebben benijd. Toen zei men onder de Heidenen: de Heere heeft grote dingen aan dezen gedaan, Psalm 126:2.

2. Zij kenden de onderscheidene feiten betreffende dit woord des Evangelies, aan Israël gezonden. Zij kenden de doop der bekering, door Johannes gepredikt, bij wijze van inleiding er van, en waarmee het Evangelie het eerst is begonnen, Markus 1:1. Zij wisten welk een buitengewoon man Johannes geweest is, en hoe de strekking, het doel van zijn prediking is geweest: de weg des Heeren te bereiden. Zij wisten welk een grote toeloop er was tot zijn doop, welk een invloed hij gehad heeft, en wat hij gedaan heeft.
B. Zij wisten, dat onmiddellijk na de doop van Johannes het Evangelie van Christus, het woord van vrede, verkondigd is door geheel Judea, en dat het begonnen is van GaliléA. De twaalf apostelen, en de zeventig discipelen, en onze Meester zelf, verkondigden deze blijde boodschap in alle delen des lands, zodat wij kunnen onderstellen, dat er in geheel het land Kanaän geen stad of dorp was, waar het Evangelie niet gepredikt is.
C. Zij wisten, dat Jezus van Nazareth toen Hij op aarde was, het land doorging goed doende. Zij wisten welk een Weldoener Hij was voor dat volk, zowel voor de ziel als voor het lichaam der mensen: hoe Hij het tot Zijn levenswerk heeft gemaakt om allen wèl te doen, en nooit aan iemand leed gedaan heeft. Hij was niet traag, maar altijd doende, niet zelfzuchtig, maar goed doende, Hij heeft zich niet bepaald tot een plaats, en niet gewacht, totdat de mensen zijn hulp kwamen inroepen, maar is tot hen gegaan, van plaats tot plaats, en overal waar Hij kwam, heeft Hij goed gedaan. Hiermede heeft Hij getoond, dat Hij van God was gezonden, die goed is en goed doende, die goed doet, omdat Hij goed is, en waardoor Hij zich niet onbetuigd heeft gelaten, in de wereld, goed doende van de hemel, Hoofdstuk 14:17. En hierin heeft Hij ons een voorbeeld gesteld van onvermoeibare naarstigheid in het dienen van God en ons geslacht, want wij zijn in de wereld gekomen, om er al het goed in te doen, dat wij kunnen, en, evenals Christus moeten wij hierin blijven en overvloedig zijn.
D. Zij wisten inzonderheid, dat Hij allen genas die van de duivel overweldigd waren, hen van onder zijn overweldigende macht weg hielp. Hieruit bleek niet slechts, dat Hij van God was gezonden, daar dit een weldaad was voor de mensen, maar ook, dat Hij

gezonden was, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou, want aldus heeft Hij menige overwinning over hem behaald.
E. Zij wisten, dat de Joden Hem ter dood hebben gebracht, zij hebben Hem gedood, Hem hangende aan een hout. Toen Petrus voor de Joden predikte, zei hij, dien gij gedood hebt, maar nu hij voor de Heidenen predikte, is het, dien zij hebben gedood, zij, aan wie Hij zo veel goed gedaan heeft en heeft willen doen. Dit alles wisten zij, maar opdat zij niet zouden denken, dat het slechts een gerucht was, en, zoals dit dikwijls met geruchten het geval is, een gerucht, dat de zaak vergroot en overdreven voorstelt, heeft Petrus het in zijn eigen naam, en in naam der overige apostelen, betuigd en bevestigd, vers 39. Wij zijn getuigen, ooggetuigen, van al hetgeen Hij gedaan heeft, en oorgetuigen van de leer, die Hij heeft gepredikt, beide in het Joodse land en te Jeruzalem, in stad en land.

3. Zij wisten, of konden weten, door dit alles, dat Hij een opdracht had van de hemel om te prediken en te handelen, zoals Hij gepredikt en gehandeld heeft. Hierbij verwijlt hij nog in zijn rede, dit wil hij vooral voor hen doen uitkomen.
Laten zij weten:
A. Dat deze Jezus is een Heere van allen, dat staat in een tussenzin, maar het is het hoofdvoorstel dat bewezen moet worden, nl. dat Jezus Christus, door wie vrede is gemaakt tussen God en de mens, Heere is van allen, niet slechts als God boven allen te prijzen tot in eeuwigheid, maar als Middelaar. Alle macht in hemel en op aarde is in zijn handen gelegd, en al het oordeel is Hem overgegeven. Hij is Heere van de engelen, zij zijn allen zijn nederige dienaren. Hij is Heere van de machten der duisternis, want Hij heeft over hen getriomfeerd. Hij is Koning der volken, heeft macht over alle vlees, Hij is Koning der heiligen, al de kinderen Gods zijn zijn leerlingen, zijn onderdanen, zijn krijgsknechten.
B. Dat God Hem gezalfd heeft met de Heilige Geest en met kracht. Hij was door een Goddelijke zalving beide gevolmachtigd en bekwaam gemaakt om te doen wat Hij gedaan heeft, weshalve Hij Christus - de Messias - de Gezalfde genoemd werd. Bij Zijn doop is de Heilige Geest op Hem nedergedaald, en Hij was vol van kracht, beide in zijn prediking en in Zijn doen van wonderen, hetgeen het zegel was van een Goddelijke zending.
C. Dat God met Hem was, vers 38. Zijn werken werden gewerkt in God. God heeft Hem niet slechts gezonden, maar is voortdurend met Hem geweest, Hij heeft Hem erkend, Hem bijgestaan en door geholpen in al Zijn arbeid en Zijn lijden. God zal altijd wezen met hen, die Hij zalft, Hij zelf zal wezen met hen, aan wie Hij Zijn Geest geeft.

III. Omdat zij niets zekers meer hadden gehoord van deze Jezus verhaalt Petrus hun zijn opstanding van de doden en geeft er hun de bewijzen van, opdat zij niet zouden geloven, dat er, nadat Hij gedood was, nu een einde met Hem was gemaakt. Zij hadden te Caesarea waarschijnlijk wel iets gehoord van zijn opstanding, maar het gerucht er van werd spoedig gesmoord door het snode beweren der Joden, dat zijn discipelen Hem des nachts gestolen hebben. Daarom legt Petrus hier de nadruk op als zijnde de voornaamste steun van het woord, dat vrede predikt door Jezus Christus.
1. De kracht, waardoor Hij is opgestaan, was ontegenzeglijk Goddelijk, vers 40. Dezen heeft God opgewekt ten derden dage, hetgeen niet slechts al de laster tegen Hem, al de beschuldigingen, die de mensen tegen Hem inbrachten, weerlegde, maar krachtig Gods welbehagen in Hem bewees, en zijn aanneming van de genoegdoening door Hem volbracht voor de zonden der mensen door het bloed Zijns kruizes. Hij is niet uitgebroken uit de gevangenis, Hij is er wettig uit ontslagen. God heeft Hem opgewekt.

2. De bewijzen van zijn opstanding waren onbetwistbaar duidelijk, want God heeft Hem openlijk getoond. Hij heeft gegeven, dat Hij openbaar zou worden, - edooken auton emphanê genesthai, zichtbaar te zijn, blijkbaar zichtbaar te zijn, Hij verschijnt zo, dat het ontwijfelbaar blijkt, dat Hij het is, en geen ander. Het was zulk een tonen van Hem, dat het een onbetwistbaar bewijs werd van de waarheid Zijner opstanding. Hij heeft Hem wel niet in het openbaar, niet aan allen, getoond, maar blijkbaar, niet al de volke, die de getuigen zijn geweest van Zijn dood, door hun weerstaan van de bewijzen, die Hij hun had gegeven van zijn Goddelijke zending in zijn wonderen, hadden zij de gunst verbeurd om ooggetuigen te zijn van dit grote bewijs er van. Zij, die onmiddellijk de leugen hebben verzonnen en verbreid dat Hij gestolen was, zijn met recht overgegeven aan een kracht der dwaling, om die leugen te geloven, en zo veel te groter zal ook de zaligheid wezen van hen, die niet gezien, en nochtans geloofd hebben. "Hij heeft zich niet aan het volk in het algemeen getoond, opdat de goddelozen onder hen niet terstond van hun dwaling zouden genezen worden, en opdat het geloof, waarvan de beloning zo groot is, met enige moeilijkheid zou geoefend worden. Tertulliani Apologia, cap. 11. Maar hoewel al het volk Hem niet gezien heeft, is Hij toch door een genoegzaam aantal personen gezien, om van de waarheid Zijner opstanding te getuigen.

De verklaring van des testamentmakers laatsten wil en testament behoeft niet voor al het volk te geschieden, het volstaat dat het geschiedt voor een toereikend getal van geloofwaardige getuigen, en zo is ook de opstanding van Christus voor een genoegzaam aantal getuigen gebleken.
A. Het waren geen toevallige getuigen, nee, zij waren van God te voren verkoren om er getuigen van te zijn, en daarom hebben zij hun opvoeding gehad onder de Heere Jezus, hebben zij gemeenzaam omgang met Hem gehad, opdat zij, Hem zo van nabij gekend hebbende, er des te meer zeker van konden wezen, dat Hij het was.
B. Zij hadden geen plotseling gezicht van Hem, dat slechts een ogenblik duurde, en toen voorbij was, maar zij hebben vele gesprekken met Hem gehad, zij zijn met Hem omgegaan, hebben met Hem gegeten en gedronken, nadat Hij uit de doden opgestaan was. Hierin ligt opgesloten, dat zij Hem zagen eten en drinken, getuige hun middagmalen met Hem aan de zee van Tiberias, en getuigen de twee discipelen, met wie Hij het avondmaal gebruikte te Emmaüs, en dit bewees, dat Hij waarlijk en wezenlijk een lichaam had. Maar dit was niet alles, zij zagen Hem zonder enige vrees of ontsteltenis te gevoelen, waardoor zij anders onbevoegde getuigen zouden geweest zijn, want zij zagen Hem zo dikwijls, en Hij heeft zo gemeenzaam met hen gesproken, is zo gemeenzaam met hen omgegaan, dat zij met Hem gegeten en gedronken hebben. Het wordt als een bewijs aangevoerd van het heldere gezicht, dat Israëls edelen op de heerlijkheid Gods gehad hebben, Exodus 24:11, dat zij aten en dronken nadat zij God gezien hadden.

IV. Hij besluit met uit dit alles de gevolgtrekking af te leiden, dat, wat zij allen nu te doen hadden, was in dezen Jezus te geloven. Hij was gezonden, om aan Cornelius te zeggen wat hij doen moest, en het is dit: zijn bidden en zijn aalmoes geven was heel goed, maar hem ontbrak een ding: hij moet in Christus geloven.
Merk op:
1. Waarom hij in Hem moet geloven, geloof heeft betrekking op een getuigenis, en het Christelijk geloof is gebouwd op het fondament der apostelen en profeten, het is gebouwd op het getuigenis, dat zij hebben gegeven.
A. Dat de apostelen hebben gegeven. Petrus spreekt als woordvoerder voor de overigen, dat God hun geboden heeft, hun de last heeft opgedragen, de volke te prediken en te betuigen van Christus, zodat hun getuigenis niet alleen geloofwaardig, maar authentiek

was, en waaraan wij ons kunnen toevertrouwen. Hun getuigenis is Gods getuigenis, en zij zijn zijn getuigen aan de wereld. Zij zeggen het niet slechts als een nieuwsbericht, maar zij getuigen het als een door oorkonden bewezen feit, waarnaar de mensen geoordeeld moeten worden.
B. Dat de profeten hebben gegeven, de profeten van het Oude Testament, wier getuigenis van te voren, niet alleen betreffende Zijn lijden, maar ook betreffende het doel er van, het getuigenis der apostelen ten zeerste versterkt en bevestigt, vers 43, Dezen geven getuigenis alle de profeten. Wij hebben reden te geloven, dat Cornelius en zijn vrienden geen vreemdelingen waren voor de geschriften der profeten. Uit de mond van deze twee wolken van getuigen, die zo nauwkeurig samenstemmen, zal dit woord bestaan.

2. Wat zij Hem betreffende moeten geloven.
A. Dat wij allen verantwoordelijk zijn aan Christus, als onzen Rechter. Dit was de apostelen geboden aan de wereld te getuigen, nl. dat deze Jezus van God verordineerd is tot een Rechter van levenden en doden, vers 42. Hij is gemachtigd om de voorwaarden der verlossing voor te schrijven, de regel, naar welken wij geoordeeld moeten worden, wetten te geven beide aan levenden en doden, aan Jood en Heiden, en Hij is verordineerd om op de groten dag de eeuwigen staat te bepalen van al de kinderen der mensen, van hen, die levend zullen gevonden worden, en van hen, die van de doden opgewekt zullen worden. Daarvan heeft Hij ons verzekeringgedaan, dewijl Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, Hoofdstuk 17:31, zodat het voor ons allen de grote zaak is, om, in het geloof hieraan, zijn gunst te zoeken, en Hem tot onzen Vriend te maken.
B. Dat wij, zo wij in Hem geloven, door Hem, als onze Gerechtigheid, gerechtvaardigd zullen worden, vers 43. De profeten hebben, als zij van de dood van Christus spraken, getuigd, dat door Zijn naam, om Zijnentwil en vanwege zijn verdienste, een iegelijk, die in Hem gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal. Dat is de grote zaak, die wij nodig hebben, zonder welke wij verloren zijn, en waarnaar het van zonde overtuigd geweten het meest vraagt. De vleselijk gezinde Joden dachten haar te verkrijgen door de ceremoniële offers en reinigingen, ja ook de Heidenen dachten haar te verkrijgen door boete en verzoening, maar te vergeefs, zij is alleen en uitsluitend te verkrijgen door de naam van Christus, en alleen door hen, die in Zijn naam geloven, en die dat doen, kunnen er van verzekerd wezen, hun zonden zullen vergeven worden, en er zal voor hen geen verdoemenis zijn. En de vergeving van zonden legt een fondament voor alle andere gunsten en zegeningen door datgene uit de weg te nemen, dat er een verhindering voor was. Als de zonde vergeven is, dan is alles wèl en zal tot in eeuwigheid wèl zijn.

Handelingen 10:44 - 48
Hier hebben wij de uitslag van Petrus' rede voor Cornelius en zijn vrienden. Hij heeft niet te vergeefs aan hen gearbeid, zij werden allen tot Christus gebracht.
Wij zien hier:
I. Hoe God het woord van Petrus bevestigde door aan de hoorders er van de Heilige Geest te schenken, en dat wel onmiddellijk, vers 44. Als Petrus deze woorden nog sprak, en wellicht bedoeld had nog meer te zeggen, werd hij op gelukkige wijze in zijn rede onderbroken door duidelijke tekenen dat de Heilige Geest, zelfs met zijn wonderbare gaven en krachten, viel op allen, die het woord hoorden, zoals bij het begin op de apostelen, gelijk Petrus zegt, Hoofdstuk 11:15. Daarom denken sommigen, dat het was met een geluid als van een geweldigen gedreven wind, en met verdeelde tongen als van vuur, evenals het toen geweest is. Merk op:
1. Wanneer de Heilige Geest op hen viel, het was terwijl Petrus predikte. Aldus heeft God getuigd voor hetgeen hij zei, en er Goddelijke kracht aan bijgezet. Aldus zijn de

merktekenen van een apostel onder hen betoond, 2 Corinthiërs 12:12. Hoewel Petrus de Heilige Geest niet geven kon, is toch de Heilige Geest met het woord van Petrus gegeven, waaruit blijkt, dat hij van God was gezonden. Op anderen is de Heilige Geest gevallen nadat zij gedoopt waren ter hunner bevestiging, maar op deze Heidenen viel Hij voor dat zij gedoopt waren, zoals Abraham gerechtvaardigd werd door het geloof, toen hij nog in de voorhuid was, om te tonen, dat God aan geen methode is gebonden, en zich tot geen uitwendige tekenen beperkt. De Heilige Geest viel op hen, die noch besneden, noch gedoopt waren, want de Geest is het, die levend maakt, het vlees is niet nut.

2. Hoe het bleek, dat de Heilige Geest op hen was gevallen, vers 46. Zij hoorden hen spreken met vreemde talen, die zij nooit geleerd hadden, wellicht was het Hebreeuws, de heilige taal. Gelijk de predikers bekwaam werden gemaakt om de volkstalen te spreken, opdat zij de leer van Christus aan hun hoorders bekend zouden maken, zo is waarschijnlijk aan de hoorders onmiddellijk de heilige taal geleerd, opdat zij de bewijzen konden onderzoeken, die de predikers uit het Oude Testament in het oorspronkelijke aanvoerden. Of wel, de gave, die hun was verleend, om met vreemde talen te spreken, was een aanduiding, dat zij allen bestemd waren om leraren te zijn, en dat zij door deze eerste neerdaling van de Geest op hen bevoegd en bekwaam gemaakt werden, om het Evangelie te prediken aan anderen, dat zij zo even zelf hadden ontvangen. Let er echter op, dat zij, toen zij met vreemde talen spraken, God hebben groot gemaakt, zij spraken van Christus en de weldaden der verlossing, waarover Petrus tot eer en heerlijkheid Gods had gepredikt. Dat hebben ook zij gedaan, op wie de Heilige Geest het eerst was nedergedaald, Hoofdstuk 2:11. Met elke gave, die ons geschonken is, behoren wij God te eren, inzonderheid met de gave der spraak.

3. Welke indruk dit teweeggebracht heeft op de gelovige Joden, die tegenwoordig waren, vers 45. De gelovigen, die uit de besnijdenis waren, ontzetten zich, deze zes, die met Petrus waren gekomen. Het heeft hen uitermate verwonderd, en heeft hen wellicht enige ongerustheid veroorzaakt, dat de gave des Heilige Geestes ook op de Heidenen uitgestort werd, die zij dachten alleen voor hun eigen natie bestemd te zijn. Hadden zij de Schriften des Ouden Testaments verstaan, die hierop wezen, het zou hun niet zulk een verwondering gebaard hebben, maar door onze eigen verkeerde begrippen der dingen scheppen wij ons moeilijkheden in de methodes der Goddelijke voorzienigheid en genade.

II. Hoe Petrus Gods werk erkende door hen te dopen op wie de Heilige Geest was gevallen. Merk op:
1. Hoewel zij de Heilige Geest hadden ontvangen, was het toch nodig, dat zij gedoopt werden. God is niet gebonden aan ingestelde ordonnantiën, maar wij zijn het wèl, en geen buitengewone gaven plaatsen ons er boven, integendeel, zij verplichten ons zo veel te meer om er ons naar te gedragen. In onze dagen zouden sommigen aldus geredeneerd hebben: "Dezen zijn gedoopt met de Heilige Geest, waartoe is het dan nodig hen ook nog met water te dopen? Dat is beneden hen." Nee, het is niet beneden hen, daar de waterdoop een inzetting is van Christus, en de deur van toegang is tot de zichtbare kerk en een zegel des nieuwen verbonds.

2. Hoewel zij Heidenen waren, mochten zij, daar zij de Heilige Geest hadden ontvangen, tot de doop worden toegelaten, vers 47. Kan ook iemand, hoe streng een Jood hij ook zij, het water weren, dat dezen niet gedoopt zouden worden, welke de Heilige Geest ontvangen hebben, gelijk als ook wij? Het argument is afdoend kunnen wij het teken

weigeren aan hen, die de zaak ontvangen hebben, die door het teken wordt aangeduid? Hebben zij, aan wie God de genade des verbonds heeft geschonken, niet klaar en ontwijfelbaar recht op de zegelen van het verbond? Voorzeker! zij, die de Geest hebben ontvangen gelijk als ook wij, behoren de doop te ontvangen gelijk als ook wij, want het betaamt ons Gods aanwijzingen te volgen, en diegenen in gemeenschap met ons toe te laten, die God in gemeenschap met zich heeft toegelaten. God heeft beloofd Zijn Geest uit te storten op het zaad der gelovigen, op hun kroost, wie kan dan het water weren, dat zij niet gedoopt zouden worden, die de belofte des Heilige Geestes hebben ontvangen, gelijk als ook wij? Nu blijkt het waarom de Geest hun was gegeven voor dat zij gedoopt waren - het was omdat Petrus er zich anders niet toe had kunnen brengen hen te dopen, evenmin als hij voor hen gepredikt zou hebben, indien hem dat niet door een visioen bevolen was geworden, of ten minste zou hij de afkeuring niet hebben kunnen ontgaan van de gelovigen, die uit de besnijdenis waren. Aldus wordt daar de een ongewone stap van Goddelijke genade na de anderen genomen om de Heidenen in de kerk te brengen. Hoe gelukkig is het voor ons, dat de genade van een goeden God zo veel ruimer is dan de barmhartigheid van sommige goede mensen!

3. Petrus zelf heeft hen niet gedoopt, maar hij beval, dat zij zouden gedoopt worden, vers 48. Het is waarschijnlijk, dat sommigen van de broeders met die hem gekomen waren, het op zijn bevel gedaan hebben, en dat hij het geweigerd heeft om dezelfde reden, waarom ook Paulus het geweigerd heeft - opdat hij de schijn niet zou hebben van gedoopt te hebben in zijn eigen naam, 1 Corinthiërs 1:15. De apostelen hebben de opdracht ontvangen om heen te gaan en alle volken te onderwijzen. Maar het was inzonderheid het gebed en de bediening des woords, waaraan zij zichzelf moesten wijden. En Paulus zegt, dat hij niet gezonden was om te dopen, maar om te prediken, dat het edeler en voortreffelijker werk was. Het dopen werd dus gewoonlijk aan de mindere dienaren overgelaten, die handelden volgens de orders van de apostelen en die daarom geacht konden worden het te doen. Qui per alterum facit, per seipsum facere dicitur - Wat iemand doet door een ander, kan hij gezegd worden zelf te doen.

Eindelijk. Hun erkenning beide van het woord van Petrus en van het werk van God in hun begeerte naar nog meer nut en voordeel van Petrus' bediening: Toen baden zij hem, dat hij enige dagen bij hen wilde blijven. Zij konden hem niet dringen om bij hen te blijven wonen, zij wisten, dat hij werk te doen had aan andere plaatsen. en dat hij nu te Jeruzalem verwacht werd. Maar zij wilden hem niet terstond laten gaan, maar verzochten hem dringend, dat hij enigen tijd bij hen zou blijven, opdat hij hun nog verder onderricht zou kunnen geven. in de dingen, die het koninkrijk Gods aangaan. Zij, die enige kennis van Christus hebben, kunnen niet anders, dan naar meer verlangen. Zelfs zij, die de Heilige Geest hebben ontvangen moeten hun behoefte inzien aan de bediening des Woords.

HOOFDSTUK 11

1 De apostelen nu, en de broeders, die in Judea waren, hebben gehoord, dat ook de heidenen het Woord Gods aangenomen hadden. 2 En toen Petrus opgegaan was naar Jeruzalem, twistten tegen hem degenen, die uit de besnijdenis waren, 3 Zeggende: Gij zijt ingegaan tot mannen, die de voorhuid hebben, en hebt met hen gegeten. 4 Maar Petrus, beginnende, verhaalde het hun vervolgens, zeggende: 5 Ik was in de stad Joppe, biddende en zag in een vertrekking van zinnen een gezicht, namelijk een zeker vat, gelijk een groot linnen laken, nederdalende, bij de vier hoeken neergelaten uit de hemel, en het kwam tot bij mij; 6 Op welk laken als ik de ogen hield, zo merkte ik, en zag de viervoetige dieren der aarde, en de wilde, en de kruipende dieren, en de vogelen des hemels. 7 En ik hoorde een stem, die tot mij zeide: Sta op, Petrus, slacht en eet. 8 Maar ik zeide: Geenszins, Heere, want nooit is iets, dat gemeen of onrein was, in mijn mond ingegaan. 9 Doch de stem antwoordde mij ten tweeden male uit de hemel: Hetgeen God gereinigd heeft, zult gij niet gemeen maken. 10 En dit geschiedde tot driemaal; en alles werd wederom opgetrokken in de hemel. 11 En ziet, ter zelfder ure stonden er drie mannen voor het huis, daar ik in was, die van Caesarea tot mij afgezonden waren. 12 En de Geest zeide tot mij, dat ik met hen gaan zou, niet twijfelende. En met mij gingen ook deze zes broeders, en wij zijn in des man huis ingegaan. 13 En hij heeft ons verhaald, hoe hij een engel gezien had, die in zijn huis stond, en tot hem zeide: Zend mannen naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd is Petrus; 14 Die woorden tot u zal spreken, door welke gij zult zalig worden, en al uw huis. 15 En als ik begon te spreken, viel de Heilige Geest op hen, gelijk ook op ons in het begin. 16 En ik werd gedachtig aan het woord des Heeren, hoe Hij zeide: Johannes doopte wel met water, maar gijlieden zult gedoopt worden met de Heilige Geest. 17 Indien dan God hun evengelijke gave gegeven heeft, als ook ons, die in de Heere Jezus Christus geloofd hebben, wie was ik toch, die God kon weren? 18 En als zij dit hoorden, waren zij tevreden, en verheerlijkten God, zeggende: Zo heeft dan God ook de heidenen de bekering gegeven ten leven! 19 Degenen nu, die verstrooid waren door de verdrukking, die over Stefanus geschied was, gingen het land door tot Fenicie toe, en Cyprus, en Antiochië, tot niemand het Woord sprekende, dan alleen tot de Joden. 20 En er waren enige Cyprische en Cyreneische mannen uit hen, welken te Antiochië gekomen zijnde, spraken tot de Grieksen, verkondigende de Heere Jezus. 21 En de hand des Heeren was met hen; en een groot getal geloofde, en bekeerde zich tot de Heere. 22 En het gerucht van hen kwam tot de oren der Gemeente, die te Jeruzalem was; en zij zonden Barnabas uit, dat hij het land doorging tot Antiochië toe. 23 Dewelke, daar gekomen zijnde, en de genade Gods ziende, werd verblijd, en vermaande hen allen, dat zij met een voornemen des harten bij de Heere zouden blijven. 24 Want hij was een goed man, en vol des Heilige Geestes en des geloofs; en er werd een grote schare de Heere toegevoegd. 25 En Barnabas ging uit naar Tarsen, om Saulus te zoeken; en als hij hem gevonden had, bracht hij hem te Antiochië. 26 En het is geschied, dat zij een geheel jaar samen vergaderden in de Gemeente, en een grote schare leerden; en dat de discipelen eerst te Antiochië Christenen genaamd werden. 27 En in dezelfde dagen kwamen enige profeten af van Jeruzalem te Antiochie. 28 En een uit hen, met name Agabus, stond op, en gaf te kennen door de Geest, dat er een grote hongersnood zou wezen over de gehele wereld; dewelke ook gekomen is onder de keizer Claudius. 29 En naardat een iegelijk der discipelen vermocht, besloot elk van hen iets te zenden ten dienste der broederen, die in Judea woonden. 30 Hetwelk zij ook deden, en zonden het tot de ouderlingen, door de hand van Barnabas en Saulus.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Petrus' noodzakelijke verdediging van hetgeen hij deed in zijn toelating van Cornelius en zijn vrienden tot de gemeente, en de ontheffing van de afkeuring der broederen, waaronder hij lag wegens deze zaak, en hun berusting er in, vers 1 - 18.
II. De voorspoedige voortgang van het Evangelie te Antiochië en de omliggende plaatsen, vers 19 - 21.
III. De voortzetting van het goede werk, begonnen te Antiochië, eerst door de dienst van Barnabas, en later van Paulus in vereniging met hem en de blijvende naam van Christen, die dáár voor het eerst aan de discipelen gegeven werd, vers 22 - 26.

IV. Een voorzegging van een naderende hongersnood, en de bijdragen, die onder de bekeerlingen uit de Heidenen verzameld werden ter ondersteuning van de behoeftige heiligen in Judea bij deze gelegenheid, vers 27 - 30.

Handelingen 11:1 - 18
De prediking van het Evangelie aan Cornelius is iets, waarover wij, arme zondaren uit de Heidenen, reden hebben om er met blijdschap en dankbaarheid over na te denken, want het was het brengen van licht tot ons, die in duisternis zaten. Daar het nu aan de gelovige, zowel als aan de ongelovige Joden, zo groot een verwondering baarde, is het wel der moeite waardig om na te gaan, hoe die tijding door hen werd opgenomen, en welke uitlegging men er aan gaf. En hier bevinden wij:

I. Dat de tijding er van terstond tot de gemeente te Jeruzalem en de omliggende plaatsen gebracht werd, want Caesarea was niet zo ver van Jeruzalem, of men kon er daar terstond van horen. Sommigen uit welwillendheid en anderen uit kwaadwilligheid, hebben er het gerucht van verspreid, zodat, voor Petrus nog zelf naar Jeruzalem was teruggekeerd, de apostelen en de broederen aldaar, en die in Judea waren, hebben gehoord, dat ook de Heidenen het woord Gods aangenomen hebben, dat is: het Evangelie van Christus, dat niet slechts een woord Gods is, maar het woord Gods is, want het is de hoofdsom en het middelpunt van alle Goddelijke openbaring. Zij ontvingen Christus want Zijn naam wordt genoemd: het woord Gods, Openbaring 19:13. Niet alleen, dat de Joden, die verstrooid waren in Heidense landen, en de Heidenen, die tot de Joodse Godsdienst waren bekeerd, maar dat ook de Heidenen zelf, met wie het tot nu toe ongeoorloofd was omgang te hebben, tot de gemeenschap der kerk waren toegelaten, dat zij het woord Gods hadden aangenomen, dat is:
1. Dat het woord Gods hun gepredikt was, waarmee hun een grotere eer bewezen was, dan zij verwachtten. Maar het verwondert mij, dat dit vreemd scheen aan hen, aan wie zelf opgedragen was het Evangelie te prediken aan alle creaturen. Maar aldus gebeurt het dikwijls, dat men vasthoudt aan de vooroordelen van hoogmoed en bijgelovigheid ook tegen de helderste openbaringen in van de waarheid Gods.
2. Dat zij het hadden aangenomen en er zich aan hadden onderworpen, hetgeen een beter werk in hen gewrocht was, dan zij verwachtten. Waarschijnlijk hadden zij het denkbeeld opgevat, dat, al zou ook het Evangelie de Heidenen gepredikt worden, dit toch tot niets zou leiden, omdat de bewijzen van het Evangelie zo veel aan het Oude Testament ontleend waren, dat door de Heidenen niet aangenomen was. Zij beschouwden hen als niet geneigd tot Godsdienst, en als weinig vatbaar voor de indrukken er van, daarom waren zij verrast te horen, dat zij het woord des Heeren hadden aangenomen. Wij zijn veel te veel geneigd om er aan te wanhopen diegenen goed te doen, die toch als de proef met hen genomen wordt, zeer leerzaam en handelbaar blijken te zijn.

II. Dat de gelovige Joden er aanstoot aan namen, vers 2, 3. Toen Petrus opgegaan was naar Jeruzalem, twistten tegen hem degenen, die uit de besnijdenis waren, de Joodse bekeerlingen, die nog eerbied bleven koesteren voor de besnijdenis. Zij rekenden het hem aan als een misdaad, dat hij ingegaan was tot mannen, die de voorhuid hebben, en met hen heeft gegeten, en daarmee, denken zij, heeft hij de ere van zijn apostelschap bevlekt, zo al niet verbeurd, en behoorde hij onder de censuur der gemeente te komen, zo ver was het van hen, te denken, dat hij onfeilbaar was, of hem als het hoofd der gemeente te beschouwen, aan wie allen rekenschap schuldig waren, en hij zelf aan niemand.
Zie hier:

1. Hoe zeer het het verderf en nadeel der kerk is haar te monopoliseren, en diegenen uit te sluiten van haar en van het voorrecht van de middelen der genade, die niet in alles zijn zoals wij. Er zijn enghartige zielen, die zich meester willen maken van de schatten der kerk, zoals er zijn, die zich meester willen maken van de schatten der wereld, en alleen inwoners gemaakt willen worden in het midden des lands. Deze mannen waren van Jona's geest en gezindheid, die in ijver voor zijn volk, er zich om vertoornde, dat de Ninevieten het woord Gods hadden aangenomen, en er zich in rechtvaardigde.
2. Christus' dienstknechten moeten het niet vreemd vinden, als zij gelaakt worden, en als er met hen wordt getwist, niet slechts door hun verklaarde vijanden, maar door hen, die belijden hun vrienden te zijn, en niet alleen om hun dwaasheden en tekortkomingen, maar ook om hun goede daden, die zij goed en behoorlijk gedaan hebben, maar als wij ons eigen werk beproefd hebben, dan kunnen wij evenals Petrus, aan ons zelf alleen roem hebben, welke dan ook de afkeurende aanmerkingen onzer vrienden mogen wezen. Zij, die ijverig en kloekmoedig zijn in de dienst van Christus moeten verwachten gelaakt te worden door hen, die onder voorwendsel van voorzichtig te zijn, koud en onverschillig zijn. Zij die katholieke - dat is: algemene - edelmoedige en liefderijke beginselen hebben, moeten verwachten gelaakt te zullen worden door hen, die stijf en verwaand zijn, en die zeggen: Houd u bij uzelven, want ik ben heiliger dan gij.

III. Petrus gaf zulk een volledig en openhartig verslag van de feiten als volstond om, zonder nadere argumenten of verontschuldiging, hem te rechtvaardigen en hen te bevredigen, vers 4. Petrus verhaalde hun de zaak van het begin en legde het hun nader uit, en toen kon hij het gerust aan hen zelf overlaten om te oordelen, of hij verkeerd gedaan had, daar het uit alles bleek, dat het Gods werk was, en niet het zijne.
1. Hij neemt aan, dat zij, indien zij goed begrepen hadden wat er van de zaak was, niet met hem getwist zouden hebben, maar veeleer met hem overeengestemd zouden hebben, en hem lof zouden hebben toegekend. En het is een goede reden, waarom wij gematigd moeten zijn in ons te kennen geven van afkeuring en er spaarzaam mede moeten wezen, dat, als wij goed begrepen wat wij zo geneigd zijn af te keuren, wij wellicht oorzaak zouden vinden, om er mede in te stemmen. Als wij anderen iets zien doen, dat ons verdacht voorkomt, behoren wij, in plaats van met hen te twisten, hun te vragen op welken grond zij het doen, en als wij daar de gelegenheid niet toe hebben, dan moeten wij er de beste uitlegging van geven, die mogelijk is, en geen ontijdig oordeel vellen.
2. Hij wil zeer gaarne goed aangeschreven staan bij hen, en hij doet moeite om hen te bevredigen. Hij zegt niet, dat hij het hoofd is van de apostelen, want hij is verre van te denken aan die oppermacht, waarop zijn zogenaamde opvolgers aanspraak maken. Hij dacht ook niet, dat hij kon volstaan met hun te zeggen, dat hij zelf overtuigd was van het deugdelijke van de reden, waarom hij ging, en dat zij er zich dus niet mede behoeven te bemoeien, nee, hij is bereid rekenschap te geven van de hoop, die in hem was, betreffende de Heidenen, en waarom hij van zijn vroegere gevoelens is teruggekomen, die dezelfden waren als die zij koesterden. Wij zijn het aan ons zelf en aan onze broederen verschuldigd, om onze handelingen, die een verkeerd of slecht aanzien hadden en aanstoot gaven in het rechte licht te stellen, opdat wij aldus de struikelblokken van de weg onzer broederen wegnemen.

Laat ons nu zien wat Petrus ter zijner verdediging aanvoert.
A. Dat hij door een visioen onderricht is geworden, om niet langer de onderscheidingen in stand te houden, die door de ceremoniële wet werden gemaakt. Hij verhaalt het visioen, vers 5, 6, zoals wij het te voren hadden, Hoofdstuk 10:9 en verder. Dáár wordt gezegd, dat het laken neergelaten werd op de aarde, hier zegt hij, dat het tot bij hem kwam, welke

omstandigheid aanduidt, dat het bijzonder bedoeld was als lering voor hem. Elke openbaring, die God van zichzelf aan de kinderen der mensen gedaan heeft, moeten wij aldus tot ons zien komen, ze door het geloof op ons zelf toepassen. Er wordt hier nog een andere bijzonderheid van het visioen aan toegevoegd, namelijk, dat hij, toen het laken tot bij hem kwam, er de ogen op hield, en er over nadacht, vers 6. Als wij ingeleid willen worden in de kennis van Goddelijke zaken, dan moeten wij er ons verstand op gericht houden, en er over nadenken. Hij deelt hun de orders mede, die hij ontving, om van alle soorten van spijzen te eten, vers 7, niets ondervragende, om des gewetens wil. Het was pas na de zondvloed (naar het schijnt) dat het de mens vergund was vlees te eten, Genesis 9:3. Die vergunning werd later door de ceremoniële wet beperkt, maar nu werden die beperkingen opgeheven, en de zaak wederom vrij en ruim gelaten. Het was Christus' bedoeling niet om ons in het gebruik van genotmiddelen door enigerlei andere wet te beperken, dan door die van soberheid en matigheid, waarbij wij de spijze, die blijft tot in het eeuwige leven, boven die, welke vergaan, moeten stellen. Hij voert aan, dat hij er even afkerig van was, om met Heidenen om te gaan, of om van hun lekkernijen te eten, als zij het konden wezen, en daarom de vrijheid, die hem was gegeven, had afgewezen: Geenszins. Heere, want nooit is iets, dat gemeen of onrein was, in mijn' mond ingegaan, vers 8, Maar hem werd van de hemel gezegd, dat de zaak nu anders stond, dat God die personen en zaken gereinigd had, die te voren onrein waren, en dat hij ze dus niet langer gemeen moest noemen, noch ze als ongeschikt moest beschouwen voor het bijzondere volk, om er zich mede in te laten, vers 9, zodat hij niet gelaakt kon worden om zijn verandering van denkwijze, daar God zelf de zaak had veranderd. In dingen van dien aard moeten wij handelen naar het licht, dat wij nu hebben, maar niet zo gehecht zijn aan onze mening er over, dat wij er door bevooroordeeld zijn tegen nadere openbaringen, als de zaak toch of anders kan wezen, of anders kan schijnen, en God het ons zou kunnen openbaren, Filippenzen 3:15. En opdat zij er verzekerd van zouden wezen, dat hij er zich niet in bedrogen had, zegt hij hun, dat dit driemaal was geschied, vers 10, hetzelfde gebod werd hem gegeven, te slachten en te eten, en dezelfde reden er voor, dat, hetgeen God gereinigd heeft, niet gemeen mocht genoemd worden, en dit werd voor de tweede en derde maal herhaald. En ten einde hem nog meer te bevestigen in zijn overtuiging, dat het een Goddelijk visioen was, zijn de dingen, die hij gezien heeft, niet verdwenen, of opgelost in de lucht, maar zij werden wederom opgetrokken in de hemel, van waar zij gekomen waren.

B. Dat hem inzonderheid door de Geest bevolen was, om met de boden te gaan, die Cornelius had gezonden. En opdat het zou blijken, dat het visioen bestemd was om hem van die zaak te overtuigen, wijst hij hen op de tijd, toen de boden kwamen - onmiddellijk nadat hij het visioen had, maar opdat hij niet zou menen, dat dit nog niet voldoende was om hem de weg te effenen, gebiedt de Geest hem met de mannen te gaan, die toen van Cesaréa tot hem gezonden waren, niet twijfelende, vers 11, 12, hoewel het Heidenen waren, tot wie hij ging, en met wie hij ging, moet hij toch geen gewetensbezwaar hebben om met hen te gaan.

C. Dat hij sommigen van de broederen, die uit de besnijdenis waren, had medegenomen, opdat ook zij, zo goed als hij, overtuigd zouden zijn, en dezen had hij nu ook van Joppe medegebracht, om te getuigen, dat hij met voorzichtigheid is te werk gegaan, daar hij wel voorzag, dat er aanstoot aan genomen zou worden. Hij heeft niet afzonderlijk gehandeld, maar in overeenstemming met hen, niet roekeloos, maar na rijp beraad.

D. Dat Cornelius een visioen had, waarin hem werd bevolen Petrus te ontbieden, vers 13. Dat hij een engel gezien had, die in zijn huis stond en tot hem zei: Zend mannen naar Joppe, en ontbied Simon, die toegenaamd is Petrus. Zie hoe goed het is voor hen, die gemeenschap oefenen met God, om zich met elkaar te beraden, en elkaar hun ervaringen mede te delen, want hierdoor kunnen zij elkanders geloof versterken, Petrus wordt bevestigd in de waarheid van zijn visioen door het visioen van Cornelius, en Cornelius door dat van Petrus. Hier wordt iets toegevoegd aan hetgeen de engel tot Cornelius zei: te voren was het: Ontbied Simon, deze zal tot u spreken, en u zeggen wat gij doen moet, Hoofdstuk 10:6, 32, maar hier is het: Hij zal woorden tot u spreken, door welke gij zult zalig worden, en al uw huis, vers 14, en daarom is het voor u van het uiterste belang, en zal het u tot een onuitsprekelijk voordeel zijn, om hem te ontbieden. De woorden des Evangelies zijn woorden, door welke wij zalig kunnen worden, eeuwig zalig, niet bloot door ze te horen en te lezen, maar door ze te geloven en er aan te gehoorzamen. Zij stellen ons de zaligheid voor, tonen ons wat zij is. Zij openen ons de weg der zaligheid, en indien wij de methode volgen, die zij ons voorschrijven, zullen wij gewis behouden worden van de toekomende toorn en van de vloek, en voor eeuwig zalig zijn. Aan hen, die het Evangelie van Christus aannemen, zal de zaligheid er door gebracht worden tot hun huisgezin: "gij zult zalig worden, en al uw huis, gij en uw kinderen zult opgenomen worden in het verbond, en de middelen der zaligheid verkrijgen. Uw huisgezin zal, als zij geloven, even welkom wezen aan het voordeel en voorrecht der zaligheid, als gij zelf, ook zelfs de geringste onder uw dienstboden. Heden is dezen huize zaligheid geschied," Lukas 19:9. Tot nu toe is de zaligheid uit de Joden geweest, Johannes 4:22, maar nu is de zaligheid aan de Heidenen gebracht, en is zij voor hen even goed als zij ooit voor de Joden geweest is. De beloften, de voorrechten en de middelen er van zijn tot alle volken gekomen, even ruim en ten volle, en in alle opzichten, als zij ooit aan het Joodse volk is toegewezen.

E. Hetgeen de zaak volstrekt onbetwistbaar maakte, was de nederdaling van de Heilige Geest op de hoorders uit de Heidenen, hieruit is het ten duidelijkste gebleken, dat het de wil van God was, dat hij de Heidenen in de gemeenschap der kerk zou opnemen. Het feit was duidelijk en onmiskenbaar, vers 15, "als ik begon te spreken", (en wellicht heeft hij in zijn hart nog enige aarzeling gevoeld, twijfelende, of het wel recht was, dat hij predikte voor hen, die de voorhuid hebben,)" viel de Heilige Geest op hen - in even zichtbare tekenen - gelijk ook op ons in het begin, waarin geen bedrog kon wezen. Aldus heeft God getuigenis gegeven aan hetgeen geschied was, en er zijn goedkeuring van te kennen gegeven. Die prediking is voorzeker rechtmatig, waarmee de Heilige Geest wordt gegeven. De apostel onderstelt dit, als hij dus redeneert met de Galaten: Hebt gij de Geest ontvangen uit de werken der wet, of uit de prediking des geloofs? Galaten 3:2. Petrus werd hierdoor indachtig gemaakt aan een gezegde zijns Meesters bij Zijn afscheid van hen, Hoofdstuk 1:15, Johannes doopte wel met water, maar gij zult met de Heilige Geest gedoopt worden, vers 16.

Dit gaf duidelijk te kennen:
Ten eerste: Dat de Heilige Geest de gave was van Christus, het voortbrengsel en de vervulling van zijn belofte, die grote belofte, die Hij hun liet, toen Hij ten hemel opvoer. Daarom was het ontwijfelbaar, dat deze gave van Hem kwam, dat hun vervuld worden met de Heilige Geest door Hem was geschied. En gelijk het door Zijn mond was beloofd, zo is het door zijn hand volbracht, en het was een teken van zijn gunst.
Ten tweede. Dat de gave des Heilige Geestes een soort van doop was. Die Hem ontvingen waren op voortreffelijker wijze gedoopt, dan iemand van hen, die door de Doper zelf met

water gedoopt zijn. Deze belofte, vervat in deze bewoording, vergelijkende met de gave, die zo even geschonken werd, toen de vraag werd geopperd, of deze personen al of niet gedoopt moesten worden, komt hij tot het besluit, dat de zaak door Christus zelf was beslist, vers 17. " Indien dan God hun evengelijke gave heeft gegeven als ook ons, haar ons gaf, als gelovende in de Heere Jezus Christus, en hun na hun geloven in Hem, wie was ik toch, die God kon weren? Kon ik weigeren hen met water te dopen, die door God met de Heilige Geest gedoopt zijn? Kon ik het teken weigeren aan hen, aan wie Hij de zaak heeft gegeven, die door het teken wordt aangeduid? Wat mij betreft, wie was ik? Ik, in staat om God te weren? Betaamde het mij de Goddelijke wil te beperken, of het raadsbesluit des hemels tegen te staan?" Zij, die de bekering van zielen verhinderen, weerstaan God, en diegenen matigen zich te veel aan, die hen van hun gemeenschap willen buitensluiten, die God in gemeenschap met Hem zelf heeft opgenomen.

IV. Dit verslag, dat Petrus hun deed van de zaak, bevredigde hen, en zo was alles wèl. Evenzo is het geschied toen de twee en een halve stam aan Pinehas en de oversten van Israël een juiste verklaring gaven van hun bedoeling in het bouwen van een altaar aan de Jordaan, dat de twist geëindigd was, en het goed was in hun ogen, Jozua 22:30. Er zijn mensen, die, als zij eenmaal een blaam op iemand hebben geworpen, er bij blijven, al blijkt het ook nog zo duidelijk, dat het onrechtvaardig was, en ongegrond. Zo was het hier niet, want hoewel deze broeders uit de besnijdenis waren, en hun neiging in de tegenovergestelde richting was, hebben zij toch, toen zij dit hoorden:
1. Hun afkeuring teruggenomen. Zij waren tevreden, en hadden niets meer in te brengen tegen hetgeen Petrus gedaan had, zij legden hun hand op hun mond, omdat zij n u bemerkten, dat God het gedaan had. Nu begonnen zij, die zich zo lieten voorstaan op hun waardigheid als Joden, in te zien, dat God hun' hoogmoed beschaamde, door de Heidenen in te brengen in de kerk, om gelijkelijk met hen in alle voorrechten er van te delen. En nu is deze profetie vervuld: Gij zult u voortaan niet meer verheffen om Mijns heiligen bergs wil, Habakuk 3:11.
2. Zij verkeerden hun afkeuring in lof. Zij waren niet slechts bevredigd, zodat zij niet meer twistten met Petrus, maar zij verheerlijkten God voor hetgeen Hij door en met Petrus' dienstwerk gedaan had. Zij waren er dankbaar voor, dat hun vergissing hersteld was, en dat God aan de arme Heidenen meer barmhartigheid had bewezen, dan zij geneigd waren hun te bewijzen, en zeiden: Zo heeft dan God ook de Heidenen de bekering gegeven ten leven! Hij heeft hun niet alleen de middelen ter bekering geschonken, door een deur bij hen te openen voor zijn dienstknechten, maar ook de genade der bekering, door hun Zijn Heilige Geest te geven, die overal waar Hij komt als Trooster, eerst van zonde overtuigt, een inzicht geeft in de zonde, droefheid er over veroorzaakt, en dan een gezicht geeft op Christus, en blijdschap schenkt in Hem. Als bekering waar, oprecht is, dan is zij ten leven, ten geestelijken leven. Allen, die oprecht berouw hebben van hun zonden, geven hier blijk van door een nieuw, heilig, hemels en Goddelijk leven te leiden.
Zij, die door bekering der zonde gestorven zijn, zullen voortaan Gode leven, en dan - en niet eerder - beginnen wij waarlijk te leven, en het zal wezen ten eeuwigen leven. Alle ware boetvaardigen zullen leven, dat is: zij zullen hersteld worden in de gunst van God, die beter is dan het leven, zij zullen vertroost worden met de verzekerdheid van de vergeving hunner zonden, en zullen de voorsmaak hebben van het eeuwige leven, en ten laatste de genieting er van. Bekering is Gods gave, het is niet alleen zijn machtige genade, die haar in ons werkt, die het stenen hart wegneemt, en een vlezen hart geeft. De offeranden Gods zijn een gebroken geest, Hij is het, die zich van dat lam voorziet. Waar God voornemens is leven te geven, daar geeft Hij bekering, want dat is een noodzakelijke

toebereiding voor de vertroosting van een verzegelde vergeving en een bevestigden vrede in deze wereld, alsmede voor het zien en genieten van God in de andere wereld. Het is een grote vertroosting voor ons, dat God Zijn Zoon Jezus verhoogd heeft, niet slechts om aan Israël bekering en vergeving van zonden te geven, Hoofdstuk 5:31, maar ook de Heidenen.

Handelingen 11:19 - 26
Wij hebben hier het bericht van het planten en bewateren van de kerk te Antiochië, de voornaamste stad van Syrië, die later als de derde grootste stad van het Rijk gold, Rome slechts en Alexandrië hadden de voorrang boven haar. Zij was gelegen, waar Hamath of Riblah gestaan had, waarvan wij lezen in het Oude Testament. De mening is geopperd, dat Lukas, de schrijver van deze geschiedenis, en Theofilus, aan wie hij haar heeft opgedragen, van Antiochië waren, hetgeen de reden kan wezen, waarom hij meer bijzonder aandacht wijdt aan de voortgang van het Evangelie te Antiochië, alsmede omdat het dáár was, dat Paulus voor het eerst vermaard begon te worden, tot wiens geschiedenis hij zich haast te komen. Ten opzichte nu van de kerk te Antiochië hebben wij te letten op:

I. De eerste predikers van het Evangelie aldaar, die derwaarts verstrooid waren van Jeruzalem door de vervolging, die vijf of zes jaren te voren, (naar sommiger berekening) ontstaan was bij de dood van Stefanus, vers 19. Zij gingen het land door tot Fenicië toe, en tot andere plaatsen, sprekende het woord. God heeft toegelaten, dat zij vervolgd werden, opdat zij aldus verstrooid zouden worden in de wereld, gezaaid als een zaad Gods, opdat zij veel vrucht zouden voortbrengen. Wat dus bedoeld was ten nadele van de kerk, heeft God doen medewerken haar ten goede, zoals Jakobs vloek over de stam van Levi, (Ik zal ze verdelen onder Jakob, en zal ze verstrooien onder Israël,) in een zegen verkeerd werd. De vijanden bedoelden hen te verstrooien en te verderven, Christus bedoelde hen te verstrooien en te gebruiken. Aldus zal de grimmigheid des mensen God loffelijk maken.

Merk op, dat:
1. Zij, die voor de vervolging gevlucht zijn, hun werk niet ontvlucht zijn. Hoewel zij voor het ogenblik het lijden ontweken, hebben zij daarom de dienst niet ontweken, ja, zij gingen in tot een ruimer arbeidsveld dan zij te voren hadden. Zij, die de predikers van het Evangelie vervolgden, hoopten hierdoor te voorkomen, dat zij het naar de Heidenwereld brachten, maar het bleek, dat zij dit er juist door bespoedigd hebben. Hoewel zij het zo niet meenden en hun hart alzo niet dacht. Zij, die vervolgd werden in de een stad, vloden naar de andere, maar zij namen hun Godsdienst mede, niet slechts om er zelf de vertroosting van te hebben, maar ook om hem aan anderen mede te delen, aldus tonende, dat het niet was uit vrees voor lijden, dat zij weggingen, maar omdat zij zich voor verderen dienst en arbeid wilden sparen. Zij schreden voort met hun arbeid, bevindende dat het welbehagen des Heeren door hun hand gelukkig voortging.
2. Nadat zij met zegen gepredikt hadden in Judea, Samaria en Galiléa, gingen zij over de grenzen van het land Kanaän, en trokken naar Fenicië, het eiland Cyprus en Syrië. Ofschoon zij zich, hoe verder zij reisden, aan hoe veel te meer gevaar blootstelden, zijn zij toch voortgereisd, plus ultra was hun wachtwoord, verder nog, geen moeite ontziende, geen gevaar vrezende in het voortzetten van zo goed een werk, en in hun dienen van zo goed een Meester.
3. Zij spraken het woord tot niemand dan alleen tot de Joden, die in al deze landen verstrooid waren, en hun eigen synagogen hadden, waar zij met hen samenkwamen en

voor hen predikten. Zij verstonden nog niet, dat de Heidenen mede - erfgenamen zijn en van hetzelfde lichaam, maar lieten de Heidenen om zich of tot de Joodse Godsdienst te bekeren, of te blijven zoals zij waren.
4. Zij hebben zich inzonderheid tot de Hellenistische Joden gewend, hier de Grieksen genoemd, die te Antiochië waren. Velen van de predikers waren van Judea en Jeruzalem, sommigen waren van geboorte uit Cyprus en Cyrene, zoals Barnabas zelf, Hoofdstuk 4:36, en Simon, Markus 15:21, maar zij waren opgevoed in Jeruzalem, en dezen, zelf Griekse Joden zijnde, stelden zij inzonderheid belang in hen, die van hun eigen landaard waren, en zo hebben zij zich te Antiochië bepaald tot hen gewend. Dr. Lightfoot zegt, dat zij daar Hellenisten of Grieksen genoemd werden, omdat zij er genaturaliseerd waren, en dus het burgerrecht hadden verkregen, want Antiochië was een Syro - Griekse stad. Hun predikten zij de Heere Jezus. Dat was steeds het onderwerp hunner prediking. Waar zouden de dienstknechten van Christus ook anders over prediken dan over Christus, Christus en dien gekruisigd, Christus en dien verheerlijkt?
5. Zij hadden grote zegen op hun prediking, vers 21. Hun prediking ging vergezeld van een Goddelijke kracht, de hand des Heeren was met hen, hetgeen sommigen verstaan van de macht waarmee zij begiftigd waren om wonderen te doen ter bevestiging van hun leer, in die wonderen wrocht de Heere mede, en bevestigde het woord door tekenen, die daarop volgden, Markus 16:20. In dezen heeft God medegetuigd, Hebreeën 2:4. Ik versta het echter veeleer van de kracht der Goddelijke genade, werkende in het hart der hoorders, en ze openende, zoals het hart van Lydia geopend werd, omdat velen de wonderen zagen, die niet bekeerd waren, maar toen door de Geest het verstand werd verlicht, en de wil werd overgebogen tot het Evangelie van Christus, toen was dat een dag van heirkracht, waarin vrijwilligers dienst namen onder de banier van de Heere Jezus, Psalm 110:3. De hand des Heeren was met hen, om hetgeen zij slechts tot het uitwendige oor konden spreken, tot het hart en de consciëntie der mensen te doen doordringen. Het woord des Heeren bereikt zijn doel, als de hand des Heeren er mede uitgaat, om het in hun hart te schrijven. De mensen worden er toe gebracht om de prediking van het Evangelie te geloven, als de arm des Heeren er mede geopenbaard wordt, Jesaja 53:1, als de Heere spreekt en onderwijst met een sterke hand, Jesaja 8:1

1. Dezen waren geen apostelen, maar gewone dienaren, en toch was de hand des Heeren met hen, en deed wonderen. Er werd zeer veel goed gedaan: een groot getal geloofde, en bekeerde zich tot de Heere, veel meer dan men kon verwachten, in aanmerking genomen de ongunstige omstandigheden, waarmee zij te worstelen hadden. Sommigen uit alle klassen van mensen werden onder de gehoorzaamheid van Christus gebracht.
Merk op: Waarin de verandering bestond.
A. Zij geloofden, zij waren overtuigd van de waarheid van het Evangelie, en namen het getuigenis aan, dat God er in gegeven heeft betreffende Zijn Zoon.
B. De uitwerking hiervan was, dat zij zich bekeerden tot de Heere, zij konden niet gezegd worden zich bekeerd te hebben van de dienst der afgoden, want zij waren Joden, aanbidders van de enigen en waren God, maar zij bekeerden zich van een betrouwen in de gerechtigheid der wet, om alleen op de gerechtigheid van Christus te betrouwen, de rechtvaardigheid, die door het geloof is. Zij bekeerden zich van een loszinnige, zorgeloze, vleselijke wijze van leven, om voortaan een heilig, hemels, geestelijk en Goddelijk leven te leiden, zij bekeerden zich van het aanbidden van God in uiterlijk vertoon en ceremonie, om Hem nu te aanbidden in geest en in waarheid. Zij bekeerden zich tot de Heere Jezus, en Hij werd alles in alles voor hen. Dit was het werk der bekering, dat in hen gewrocht was, en het moet in een iegelijk onzer gewrocht worden. Het was de vrucht van hun geloof, allen, die oprecht geloven, zullen zich tot de Heere bekeren, want, wat wij ook

mogen zeggen of belijden, wij geloven niet waarlijk in het Evangelie, indien wij Christus, die ons in het Evangelie is aangeboden, niet van harte aannemen.

II. Het goede werk, dat aldus te Antiochië begonnen was, werd voortgezet en tot grote volkomenheid gebracht, en deze kerk, aldus gesticht, wies op en kwam tot groten bloei door de bediening van Barnabas en Paulus, die voortbouwden op het fondament, door de andere predikers gelegd, en ingingen tot hun arbeid, Johannes 4:37, 38.
1. De gemeente te Jeruzalem zond er Barnabas heen, om deze pasgeborene gemeente te verzorgen, en de handen te sterken, beide van de predikers en van het volk, en om de zaak van Christus in goeden naam te brengen.
A. Zij vernamen de goede tijding, dat het Evangelie te Antiochië was aangenomen, vers 22. De apostelen waren zeer begerig te weten hoe het werk in de omliggende landen werd voortgezet, en waarschijnlijk hebben zij gemeenschap onderhouden met alle plaatsen, waar predikers waren, zodat het gerucht van hen weldra kwam tot de oren der gemeente, die te Jeruzalem was, het gerucht van het grote getal, dat te Antiochië geloofde en zich tot de Heere bekeerde. Zij, die zich in de voornaamste plaatsen van de kerk bevinden, moeten zich gelegen laten liggen aan hen, die in een nederiger sfeer zijn.

B. Zij zonden met allen spoed Barnabas tot hen. Zij verlangden, dat hij zou gaan, om dit hoopgevende begin te helpen en te bemoedigen. Zij zonden hem uit als een afgevaardigde van hen, en als vertegenwoordiger van geheel de gemeente, om hun geluk te wensen met de voorspoed van het Evangelie onder hen, als een oorzaak van vreugde beide voor predikers en hoorders, en dat zij zich met beiden verblijdden. Hij moest het land doorgaan tot Antiochië toe. Het was een verre weg, maar hoe ver ook, hij was bereid om de reis in dienst van het algemeen te ondernemen. Het is waarschijnlijk, dat Barnabas zeer bijzondere gaven had voor werk van dien aard, hij was werkzaam, aangenaam in het verkeer, gaarne in beweging, zich verlustigende in goed doen buiten ‘s lands, evenveel als anderen om goed te doen in het eigen vaderland. Hij was even sterk van Zebulon’s geest, die zich verheugt over zijn uittocht, als anderen van dien van Issaschar, die zich verheugt over zijn hutten, en zo was hij dan de geschiktste persoon om voor dat werk gebruikt te worden. God geeft verschillende gaven voor verschillenden dienst en werk.

C. Barnabas was uitermate verheugd te bevinden, dat het Evangelie veld won, en dat sommigen van zijn landslieden, mannen van Cyprus, (van welk land hij zelf was, Hoofdstuk 4:36) er het middel voor waren, vers 23. Daar gekomen zijnde, en de genade Gods ziende, de tekenen van Gods welbehagen in het volk van Antiochië, en de blijken van Zijn goed werk onder hen, was hij verblijd. Hij nam de tijd om op te merken, en zo zag hij, zowel in hun openbare Godsverering, als in hun gewone gesprekken, en in hun huisgezinnen, dat de genade Gods onder hen was. Waar Gods genade is, zal zij gezien worden, zoals de boom gekend wordt aan zijn vruchten, en waar zij gezien wordt, behoort zij erkend te worden. Wat wij voor goeds zien in iemand, moeten wij Gods genade in hem noemen, en aan die genade de eer er van geven, en dan moeten wij er voor ons zelf de vertroosting van nemen en er ons over verheugen. Wij moeten blijde zijn als wij de genade Gods zien in anderen, en dit wel te meer, als wij haar zien, waar wij haar niet verwacht zouden hebben.

D. Hij deed wat hij kon om hen te bevestigen in het geloof, die tot het geloof bekeerd waren. Hij vermaande hen - parekalei. Het is hetzelfde woord, waardoor de naam Barnabas overgezet wordt, Hoofdstuk 4:36 huios paraklêseoos - een zoon der vermaning. Hij had daar een talent voor, en hij deed er handel mede, laat hij, die vermaant, zijn gave

besteden in het vermanen, Romeinen 8:12. Of wel, een zoon der vertroosting (zoals wij het woord overzetten) zijnde, vertroostte hij, of bemoedigde hij hen allen, dat zij met een voornemen des harten bij de Heere zouden blijven. Hoe meer hij zich verblijdde in het begin van het goede werk onder hen, hoe meer hij er bij hen op aandrong om naar dit goede begin nu ook voort te gaan, hen, in wie wij vertroosting hebben, behoren wij te vermanen.
Barnabas verblijdde zich om hetgeen hij zag van de genade Gods onder hen, en daarom drong hij er des te meer bij hen op aan om te volharden.
a. Om bij de Heere te blijven. Voor hen, die zich tot de Heere bekeerd hebben, is het van het grootste belang, dat zij bij Hem blijven, dat zij Hem aankleven, niet wegvallen in het volgen van Hem, niet verslappen, het niet moede worden Hem te volgen. Bij de Heere Jezus te blijven is een leven te leiden van afhankelijkheid van Hem, en toewijding aan Hem, krachtig te zijn in de Heere, en in de sterkte Zijner macht.
b. Bij Hem te blijven met een voornemen des harten, met een verstandig, vast, wel overwogen besluit, berustende op goede gronden, en op dien grondslag wèl gevestigd. Het is onze zielen te binden met een band om des Heeren te zijn, en met Ruth te zeggen: Val mij niet tegen, dat ik Hem zou verlaten, of van achter Hem weer te keren.

E. Hierin gaf hij een blijk van zijn goed karakter, vers 24. Hij was een goed man, en vol des Heilige Geestes en des geloofs, en bij deze gelegenheid bewees hij zich dit te zijn.
a. Hij betoonde zich een man van zeer liefelijken, minzamen, beleefden gemoedsaard, die zelf de kunst verstond van te verplichten, en die kunst aan anderen kon leren. Hij was niet slechts een rechtvaardig man, maar een goed man, een man van een goed humeur. Leraren, die dit zijn, bevelen zich en hun leer zeer aan in de goede mening van hen, die nog buiten zijn. Hij was een goed man, dat is een liefderijk, weldadig man, als zodanig had hij zich betoond, toen hij een akker verkocht, en het geld aan de armen gaf, Hoofdstuk 4:37.
b. Hieruit bleek, dat hij rijk begaafd was met de gaven en genade des Geestes. De goedheid van zijn natuurlijken aard zou hem niet voor dezen dienst bekwaam hebben gemaakt, indien hij niet vol ware geweest van de Heilige Geest en door de Geest des Heeren ook vol van kracht.
c. Hij was vol des geloofs, hij was zelf vol des Christelijke geloofs, en dus begerig om het voort te planten bij anderen, vol van de genade des geloofs, en vol van de vruchten van het geloof, hetwelk werkt door de liefde. Hij was gezond in het geloof en daarom drong hij hen om dit ook te wezen.

F. Hij was het middel om goed te doen, door hen in te brengen, die buiten waren, en door hen te stichten, die binnen waren. Daar werd een grote schare de Heere toegevoegd, en dus ook toegevoegd aan de gemeente, te voren waren velen tot de Heere bekeerd, maar er moeten nog meer bekeerd worden. Het is geschied, gelijk gij bevolen hebt, en nog is er plaats.

2. Barnabas ging uit naar Tarsen om Paulus te zoeken, om met hem te arbeiden in het Evangelie te Antiochië. Het laatste, dat hij van hem hoorde, was, dat hij, toen zijn leven belaagd werd te Jeruzalem, naar Tarsen was gezonden, de stad, waarin hij was geboren, en waar hij toen sedert gebleven schijnt te zijn, ongetwijfeld goed doende. Maar nu onderneemt Barnabas een reis naar Tarsen om te zien wat er van hem was geworden, en hem te zeggen, dat een deur geopend was te Antiochië, en hem te verzoeken om aldaar enigen tijd met hem door te brengen, vers 25, 26. En ook hier blijkt het, dat Barnabas een goed man was, en wel in tweeërlei opzicht.

A. Dat hij zich zoveel moeite gaf om een werkzaam, nuttig man uit duisternis en onbekendheid in het licht te brengen. Hij was het, die Saulus in de kring der discipelen te Jeruzalem heeft ingeleid, toen dezen nog bevreesd voor hem waren, en hij was het, die hem te voorschijn bracht, uit de duisteren hoek, waarin hij gedrongen was, naar een meer openbare plaats. Het is een zeer goed werk om een kaars van onder een korenmaat weg te halen, en haar op een kandelaar te plaatsen.
B. Dat hij Saulus naar Antiochië wilde brengen, die een woordvoerder zijnde, Hoofdstuk 14:12, en waarschijnlijk een meer populaire prediker, hem aldaar wel in de schaduw kon stellen door hem te overschitteren, maar Barnabas wil daar zeer gaarne genoegen mede nemen, als het voor het openbaar welzijn nuttig kan wezen. Als God ons door zijn genade in staat stelt, om het goed te doen dat wij kunnen, naar de gaven en bekwaamheid, die wij hebben, dan behoren wij er ons in te verblijden, dat anderen nog grotere gaven hebben, en nog meer gelegenheid tot goed doen dan wij. Barnabas bracht Saulus naar Antiochië, al was dat ook ten koste van een minder worden voor zichzelf, en dit moet ons leren, om meer de dingen van Christus te zoeken dan onze eigene.

Nu wordt ons hier verder gezegd:
a. Welke dienst in de gemeente te Antiochië gedaan werd. Paulus en Barnabas bleven daar een geheel jaar, voorgaande in hun Godsdienstige bijeenkomsten en predikende het Evangelie, vers 26.
Merk op,
Ten eerste. De gemeente vergaderde dikwijls. De Godsdienstige bijeenkomsten der Christenen zijn door Christus verordineerd, tot zijn eer, en tot vertroosting en nuttigheid der discipelen. Gods oude volk is dikwijls samengekomen aan de deur van de tent der samenkomst. De plaatsen van bijeenkomst zijn nu vermenigvuldigd, maar de Christenen moeten samenkomen, al is het ook met moeite en gevaar.
Ten tweede. De Evangeliedienaren waren de hoofden dezer vergaderingen, en zij hielden hun hof in Christus' Naam.
Ten derde. Het volk te leren is een deel van het werk der Evangeliedienaren, als zij in de Godsdienstige vergaderingen voorgaan. Zij moeten niet slechts de mond der gemeente zijn in gebed en dankzegging aan God, maar ook Gods mond voor de gemeente in het openen der Schrift, hun daaruit de goede kennis des Heeren lerende. Ten vierde. Het is een grote bemoediging voor leraren, als zij gelegenheid hebben om een grote schare te leren, als zij het Evangelie - net uitwerpen waar een grote school vissen is, in de hoop dat velen er van in het net zullen komen.
Ten vijfde. De prediking dient niet slechts ter overtuiging en bekering van hen, die buiten zijn, maar tot lering en stichting van hen, die binnen zijn. Een georganiseerde kerk moet hare leraren hebben.

b. Welke ere nu aan de kerk te Antiochië ten deel viel: dáár werden de discipelen het eerst Christenen genoemd. Waarschijnlijk hebben zij zichzelf aldus genoemd, hebben zij zich onder die benaming tot een lichaam verenigd. Of dit door een plechtige daad van de gemeente, of van hare leraren aldus was vastgesteld, of wel dat die naam door het herhaalde gebruik er van in de prediking en in het gebed ongemerkt in zwang is gekomen, wordt ons niet meegedeeld. Maar het laat zich denken, dat twee zulke grote mannen als Paulus en Barnabas daar zo lang vertoevende, en een groten toeloop hebbende, zond er tegenstand te ontmoeten, de Christelijke bijeenkomsten aldaar meer imposant waren dan elders en van groter belang en aanzien werden, en dit kan de reden zijn, waarom zij aldaar voor het eerst Christenen genoemd werden, hetgeen, indien er een moederkerk zou

moeten wezen, om over de andere kerken te heersen, aan die te Antiochië meer recht zou geven op die ere, dan waarop Rome aanspraak kan maken.
Tot nu toe werden zij, die hun namen hadden opgegeven aan Christus, discipelen genoemd, of leerlingen, die onder Hem waren opgeleid, ten einde door Hem gebruikt te worden, maar van nu aan zullen zij Christenen genoemd worden.
Ten eerste. Aldus zullen de schandnamen, waarmee hun vijanden hen tot nu toe gebrandmerkt hadden, wellicht uitgewist worden en in onbruik geraken. Zij noemden hen Nazareners, Hoofdstuk 24:5, de mensen van dien weg, dien bijweg, die geen naam hadden, en aldus hebben zij het volk tegen hen bevooroordeeld. Om nu die vooroordelen weg te nemen, gaven zij zichzelf een naam, waarvan hun vijanden wel niet anders konden zeggen dan dat hij juist was.
Ten tweede. Aldus konden zij, die voor hun bekering onderscheiden werden door de namen Joden en Heidenen, na hun bekering bij een en dezelfden naam genoemd worden, hetgeen hen kon helpen om hun vroegere scheidingsnamen te vergeten, en kon voorkomen, dat de onderscheidingstekenen van vroeger, en daarmee het zaad der twisting in de kerk gebracht werd. Laat de een niet zeggen: "Ik was een Jood", en laat de ander niet zeggen: "ik was een Heiden", als zowel de een als de ander nu moet zeggen: "Ik ben een Christen."
Ten derde. Aldus legden zij er zich op toe om hun Meester te eren, en toonden zij, dat zij zich hun betrekking tot Hem niet schaamden, maar er in roemden, zoals de leerlingen van Plato zich Platonisten noemden, en de leerlingen van andere grote mannen zich naar hen noemden. Zij ontleenden hun' naam niet aan de naam van Zijn Persoon, Jezus, maar aan dien van Zijn ambt Christus Gezalfde, en alzo hebben zij in hun naam hun geloof gelegd, dat Jezus is de Christus, en zij wensen, dat de gehele wereld zal weten, dat zij met deze waarheid willen leven en sterven. Hun vijanden zullen dien naam in een scheld - of schandnaam voor hen verkeren, en hem hun als misdaad aanrekenen, maar zij zullen er in roemen: indien dit gering is, zal ik mij nog geringer houden dan alzo.
Ten vierde. Aldus erkenden zij hun afhankelijkheid van Hem, en dat zij niet slechts geloofden in Hem, die de Gezalfde is, maar dat zij zelf door Hem de zalving ontvangen hebben, 1 Johannes 2:20, 27. En God wordt gezegd ons in Christus gezalfd te hebben. 2 Corinthiërs 1:21.
Ten vijfde. Aldus hebben zij op zichzelf, en op allen, die ooit dien naam zullen belijden, een sterke en voortdurende verplichting gelegd, om zich aan de wetten van Christus te onderwerpen, het voorbeeld van Christus te volgen, zich geheel te wijden aan de eer van Christus, Hem tot een naam en tot lof te zijn. Zijn wij Christenen? Dan behoren wij in alles te denken, en te spreken, en te handelen, zoals het Christenen betaamt, en niets te doen tot smaad van dien hoogheerlijke naam, waarnaar wij genoemd zijn, opdat tot ons niet gezegd worde wat Alexander zei tot een soldaat, die zijn naam droeg en bekend stond als een lafaard, Aut nomen aut mores muta - Verander of uw naam, of verbeter uw zeden. En gelijk wij op ons zelf moeten zien als Christenen en ons dienovereenkomstig moeten gedragen, zo moeten wij op anderen zien als Christenen, en ons tegenover hen als zodanig gedragen. Al is een Christen niet in alles van ons gevoelen, moet hij toch bemind en geëerd worden om de wille van Hem, wiens naam hij draagt, omdat hij Christus toebehoort. Ten zesde. Aldus is de Schrift vervuld geworden, want alzo is van de Evangelie - kerk geschreven, Jesaja 62:2. *Gij zult met een nieuwen naam genoemd worden, welken des Heeren mond uitdrukkelijk noemen zal.* En tot de verdorvene, ontaarde kerk der Joden wordt gezegd, Jesaja 65:15. De Heere Heere zal ulieden doden, maar zijn knechten zal Hij met een andere naam noemen.

Handelingen 11:27 - 30

Toen onze Heere Jezus opgevaren is in de hoogte, heeft Hij de mensen gaven gegeven, Hij gaf niet slechts apostelen en evangelisten, maar profeten, die door de Geest in staat werden gesteld toekomstige dingen te voorzien en te voorzeggen, hetgeen niet alleen strekte ter bevestiging van de waarheid van het Christendom, want al wat deze profeten voorspelden, is geschied, hetgeen bewees, dat zij van God gezonden waren, Deuteronomium 18:22, Jeremia 28:9, maar ook van groot nut was voor de kerk en zeer dienstbaar aan haar bestuur en leiding. Nu hebben wij hier:

I. Een bezoek van sommigen dezer profeten aan Antiochië. vers 27. In die dagen, dat is: in het jaar toen Barnabas en Saulus te Antiochië woonden, kwamen enige profeten af van Jeruzalem te Antiochië. Er wordt ons niet gezegd hoe velen, en het is niet zeker, of dezen behoorden tot de profeten, die wij later in de gemeente te Antiochië zullen vinden, Hoofdstuk 13:1.
1. Zij kwamen van Jeruzalem, waarschijnlijk omdat zij daar nu niet meer zo in aanzien waren als vroeger. Zij zagen, dat hun werk aldaar in zekeren zin afgedaan was, en vonden dus dat het tijd was om heen te gaan. Jeruzalem is berucht geweest voor haar doden van de profeten en hare mishandeling van hen, en daarom wordt zij nu terecht van deze profeten beroofd.
2. Zij kwamen naar Antiochië, omdat zij van de bloeiende toestand dier gemeente hadden gehoord, en hoopten daar van enigen dienst te kunnen zijn. Aldus behoort een iegelijk gelijk hij gave ontvangen heeft, dezelfde aan anderen te bedienen. Barnabas kwam om hen te vermanen, en daar zij de vermaning goed hebben aangenomen, zijn hun nu profeten gezonden, om hun, naar Christus' belofte, Johannes 16:13, toekomende dingen te verkondigen. Aan hen, die getrouw zijn in weinig, zal meer toevertrouwd worden, Het beste begrijpen van de voorzeggingen der Schrift kan verkregen worden in de weg van gehoorzaamheid aan de instructies der Schrift.

II. Een bijzondere voorzegging van een naderende hongersnood door een van deze profeten, wiens naam was Agabus, die later ook de gevangenneming van Paulus heeft voorzegd, Hoofdstuk 21:10. Hier stond hij op, waarschijnlijk in een hunner openbare bijeenkomsten, en profeteerde, vers 28. Merk op:
1. Van waar hij zijn profetie had. Wat hij zei had hij niet uit zichzelf, het was geen gril van zijn verbeelding, en het was ook geen astronomische voorzegging, of geen gissing naar aanleiding van tegenwoordige werkingen van ondergeschikte oorzaken, maar hij gaf te kennen door de Geest - de Geest der profetie - dat er een grote hongersnood zou wezen, gelijk Jozef, door de Geest bekwaam gemaakt zijnde om Farao's dromen te begrijpen, de hongersnood in Egypte, en Elia de hongersnood in Israël in Achabs tijd heeft voorzegd. Aldus heeft God zijn verborgenheden aan zijn knechten, de profeten, bekend gemaakt.
2. Waarin de profetie bestond, dat er een grote hongersnood zou wezen over de gehele wereld, dat door ongunstig weer het koren schaars en duur zou zijn, zodat velen van de armen broodgebrek zouden lijden en omkomen. En dit zou niet in een enkel land wezen, maar over de gehele wereld, het gehele Romeinse rijk, dat zij, evenals Alexander voor hen, in hun hoogmoed de wereld noemen. Christus had in het algemeen voorzegd, dat er hongersnoden zullen zijn, Mattheüs 24:7 :Markus 13:8, Lukas 21:11. Maar Agabus voorspelde een merkwaardige hongersnood, die weldra zou komen.
3. De vervulling er van: dewelke ook gekomen is onder de keizer Claudius. Hij begon in het tweede jaar van zijn regering, en hield aan tot in het vierde, zo niet langer, verscheidene Romeinse geschiedschrijvers maken er melding van, evenals ook Josephus. God had hun het brood des levens gezonden, en zij hadden het verworpen, zij walgden van de overvloed van dat manna, en daarom heeft God Rechtvaardig de staf des broods

gebroken en hen met hongersnood gestraft, en hierin was Hij rechtvaardig. Zij waren onvruchtbaar en hebben Gode niets voortgebracht, en daarom heeft God de aarde onvruchtbaar gemaakt voor hen.

III. Het goede gebruik, dat zij van deze voorzegging hebben gemaakt. Toen hun gezegd was, dat een hongersnood aanstaande was, hebben zij niet, evenals de Egyptenaren, koren opgegaard voor zichzelf, maar, gelijk het Christenen betaamt, hebben zij opgegaard om liefdadigheid te kunnen bewijzen aan anderen, hetgeen de beste voorbereiding is voor ons eigen lijden en gebrek. Aan hen, die zich verstandig gedragen jegens de ellendigen, is beloofd, dat God hen zal bewaren en bij het leven behouden, en zij zullen op aarde gelukzalig gemaakt worden, Psalm 41:1, 2. En zij, die zich ontfermen en geven, zullen niet beschaamd worden in de kwaden tijd, en in de dagen van honger zullen zij verzadigd worden, Psalm 37:19, 21. De beste voorraad, dien wij kunnen opleggen tegen dure tijden, is deel te hebben aan de beloften, dit deel op te leggen door goed doen en mededeelzaam te zijn, Lukas 12:33. Velen geven het als een reden op, waarom zij spaarzaam moeten zijn, maar de Schrift geeft het als een reden, waarom wij vrijgevig moeten zijn aan zeven, ja ook aan acht, dat wij niet weten wat kwaad op de aarde wezen zal. Prediker 11:2.
Merk op:
1. Wat zij besloten: dat een iegelijk, naar dat hij vermocht, iets zou zenden ten dienste der broederen, die in Judea woonden, vers 29.
A. De personen, die hun bevolen waren om barmhartigheid aan te bewijzen, waren de broederen, die in Judea woonden. Ofschoon wij, als wij er de gelegenheid toe hebben, goed moeten doen aan allen, behoren wij toch de huisgenoten des geloofs het meest in aanmerking te nemen, Galaten 6:10. Geen armen moeten veronachtzaamd worden, maar Gods armen moeten zeer bijzonder verzorgd worden. Hoe iedere bijzondere gemeente voor hare eigen armen moet zorgen, is ons geleerd door het voorbeeld van de eerste gemeente te Jeruzalem, waar die verzorging zo gestadig was, dat niemand gebrek leed, Hoofdstuk 4:34. Maar de gemeenschap der heiligen wordt hier nog verder uitgebreid, zodat de kerk te Antiochië voorziening heeft gemaakt voor hulp en ondersteuning aan de armen in Judea, die zij hun broederen noemden. Het schijnt onder de Joden in de verstrooiing gewoonte te zijn geweest, geld te zenden aan de Joden, die in Judea woonden, ter ondersteuning van de armen onder hen, en voor dat doel collecten te houden. Tullius spreekt van zo iets in zijn tijd, (Orat. pro Flacco,) hetgeen doet veronderstellen, dat er in Judea vele armen waren, meer dan in andere landen, zodat de rijken onder hen niet in staat waren om de last te dragen van hen voor de hongerdood te bewaren hetzij omdat hun land onvruchtbaar was geworden, hoewel het vroeger een vruchtbaar land geweest is, om de boosheid dergenen, die daarin woonden, of omdat zij geen handel dreven met andere volken.
Nu kunnen wij veronderstellen, dat de meesten van hen, die in dat land Christenen werden, de armen zijn geweest, (Mattheüs 11:5. De armen werd het Evangelie verkondigd) en ook, dat de armen, als zij Christenen werden, uit het armenboek geschrapt werden, uitgesloten van hun deel in de openbare liefdadigheid, en het was licht te voorzien, dat, als er hongersnood kwam, zij er zeer slecht aan toe zouden zijn. Indien nu iemand hunner zou omkomen van gebrek, zou dat een grote smaad wezen voor de Christelijke belijdenis, en daarom werden op het bericht van de naderenden hongersnood dadelijk maatregelen genomen om hun reeds te voren levensmiddelen, of geld om ze te kopen, te zenden, want, indien zij er mede wachtten totdat de hongersnood er was, dan zou het te laat kunnen zijn.

B. De overeenkomst hieromtrent onder de discipelen, dat een iegelijk, naar dat hij vermocht, zou bijdragen tot dat goede werk. De Joden in de vreemde zijn rijk geworden door de handel, en velen van die rijke Joden zijn Christenen geworden, wier overvloed het gebrek behoorde te vervullen van hun arme broederen, die op verren afstand woonden, want aan de nood van de zodanige moet ook gedacht worden, evengoed als aan de nood van hen, die onder ons wonen. Liefdadige mensen doen handel met hetgeen God hun heeft gegeven, en de kooplieden vinden er hun rekening bij om goederen naar verre landen te zenden, en zo behoren ook wij te doen in het geven van aalmoezen aan hen, die verre zijn, en ze nodig hebben, en dus ijverig hierin zijn, als wij er toe geroepen worden. Een iegelijk besloot iets te zenden, meer of minder, naar dat hij vermocht, wat hij kon missen van hetgeen hij nodig had om zijn eigen gezin te onderhouden, en naarmate hij welvaren verkregen heeft. Wat gezegd kan worden naar ons vermogen te zijn, daarover moeten wij zelf oordelen, maar dan wèl zorg dragen een rechtvaardig oordeel te oordelen.

2. Wat zij deden: zij deden wat zij besloten hadden, vers 30, hetwelk zij ook deden. Zij hebben er niet slechts over gesproken. zij hebben het gedaan. Menig goed besluit van dien aard wordt genomen, en dan geprezen, maar het wordt niet ten uitvoer gebracht en zo loopt het dan op niets uit. Maar aan dit besluit werd gevolg gegeven, de inzameling werd gehouden, en de opbrengst er van was zo aanzienlijk, dat zíj het der moeite waard achtten om Barnabas en Saulus naar Jeruzalem te zenden, ten einde het bedrag aan de ouderingen aldaar te overhandigen, hoewel zij dan intussen van hun arbeid te Antiochië verstoken zouden zijn. Zij zouden het:
A. Aan de ouderlingen, de presbyters, de Evangeliedienaren of herders van de gemeenten in Judea, om door hen uitgedeeld te worden overeenkomstig de behoeften der ontvangers, gelijk het bijgedragen werd overeenkomstig het vermogen der gevers.
B. Het werd gezonden door de hand van Barnabas en Saulus, die wellicht een gelegenheid wensten te hebben om naar Jeruzalem te gaan, en daarom gaarne deze gelegenheid aangrepen. Josephus verhaalt dat koning Irates toen zijn liefdegaven gezonden heeft aan de voornaamsten van Jeruzalem voor de armen van dat land, en Helena, koningin van de Adiabeni, die zich toen te Jeruzalem bevond en vernam, dat velen aldaar en in de omliggende landstreek van honger stierven, zond om levensmiddelen naar Cyprus en Alexandrië, en deelde ze uit onder het volk, zegt Dr. Lightfoot, die ook uitrekent naar de tijd van Paulus' verrukking "veertien jaren voor hij de tweeden brief aan de Corinthiërs schreef", 2 Corinthiërs 12:1, 2, dat het op deze reis naar Jeruzalem was om die aalmoezen en offeranden te brengen, dat hij in de tempel die vertrekking van zinnen had, waarvan hij spreekt in Hoofdstuk 22:17, en in die vertrekking van zinnen in de derden hemel opgetrokken is geweest, en toen was het, dat Christus hem zei, dat Hij hem van daar naar de Heidenen zou zenden, hetgeen Hij ook dienvolgens gedaan heeft zodra hij weer te Antiochië was gekomen. Het is in buitengewone omstandigheden geen verkleining voor de bedienaren van het Evangelie om de boden te zijn, die de liefdegaven der gemeente overbrengen, hoewel de voortdurende zorg voor zulke zaken over het algemeen hen te veel zou afleiden van het noodzakelijker werk, die er zich toe begeven hebben om te volharden in het gebed en de bediening des Woords.

HOOFDSTUK12

1 En omtrent denzelfde tijd sloeg de koning Herodes de handen aan sommigen van de Gemeente, om die kwalijk te handelen. 2 En hij doodde Jakobus, de broeder van Johannes, met het zwaard. 3 En toen hij zag, dat het de Joden behagelijk was, voer hij voort, om ook Petrus te vangen en het waren de dagen der ongehevelde broden; 4 Denwelken ook gegrepen hebbende, hij in de gevangenis zette, en gaf hem over aan vier wachten, elk van vier krijgsknechten, om hem te bewaren, willende na het paasfeest hem voorbrengen voor het volk. 5 Petrus dan werd in de gevangenis bewaard; maar van de Gemeente werd een gedurig gebed tot God voor hem gedaan. 6 Toen hem nu Herodes zou voorbrengen, sliep Petrus dienzelfden nacht tussen twee krijgsknechten, gebonden met twee ketenen; en de wachters voor de deur bewaarden de gevangenis. 7 En ziet, een engel des Heeren stond daar, en een licht scheen in de woning, en slaande de zijde van Petrus, wekte hij hem op, zeggende: Sta haastelijk op. En zijn ketenen vielen af van de handen. 8 En de engel zeide tot hem: Omgord u, en bind uw schoenzolen aan. En hij deed alzo. En hij zeide tot hem: Werp uw mantel om, en volg mij. 9 En uitgaande volgde hij hem, en wist niet, dat het waarachtig was, hetgeen door de engel geschiedde, maar hij meende, dat hij een gezicht zag. 10 En als zij door de eerste en tweede wacht gegaan waren, kwamen zij aan de ijzeren poort, die naar de stad leidt; dewelke van zelve hun geopend werd. En uitgegaan zijnde, gingen zij een straat voort, en terstond scheidde de engel van hem. 11 En Petrus, tot zichzelven gekomen zijnde, zeide: Nu weet ik waarachtiglijk dat de Heere Zijn engel uitgezonden heeft, en mij verlost heeft uit de hand van Herodes, en uit de verwachting van het volk der Joden. 12 En als hij alles overlegd had, ging hij naar het huis van Maria, de moeder van Johannes, die toegenaamd was Markus, alwaar velen samenvergaderd en biddende waren. 13 En als Petrus aan de deur van de voorpoort klopte, kwam een dienstmaagd voor om te luisteren, met name Rhode. 14 En zij de stem van Petrus bekennende, deed van blijdschap de voorpoort niet open, maar liep naar binnen en boodschapte, dat Petrus voor aan de voorpoort stond. 15 En zij zeiden tot haar: Gij raast. Doch zij bleef er sterk bij, dat het alzo was. En zij zeiden: Het is zijn engel. 16 Maar Petrus bleef kloppende: en als zij opengedaan hadden, zagen zij hem, en ontzetten zich. 17 En als hij hen met de hand gewenkt had, dat zij zwijgen zouden, verhaalde hij hun, hoe hem de Heere uit de gevangenis uitgeleid had, en zeide: Boodschapt dit aan Jakobus en de broederen. En hij uitgegaan zijnde, reisde naar een andere plaats.

18 En als het dag was geworden, was er geen kleine beroerte onder de krijgsknechten, wat toch aan Petrus mocht geschied zijn. 19 En als Herodes hem gezocht had, en niet vond, en de wachters rechtelijk ondervraagd had, gebood hij, dat zij weggeleid zouden worden. En hij vertrok van Judea naar Cesaréa, en hield zich aldaar. 20 En Herodes had in de zin tegen de Tyriers en Sidoniers te krijgen; maar zij kwamen eendachtig tot hem, en Blastus, die des konings kamerling was, overreed hebbende, begeerden vrede, omdat hun land gespijzigd werd van des konings land.

21 En op een gezetten dag, Herodes, een koninklijk kleed aangedaan hebbende, en op de rechterstoel gezeten zijnde, deed een rede tot hen. 22 En het volk riep hem toe: Een stem Gods, en niet eens mensen! 23 En van stonde aan sloeg hem een engel des Heeren, daarom dat hij Gode de eer niet gaf; en hij werd van de wormen gegeten, en gaf de geest. 24 En het Woord Gods wies, en vermenigvuldigde. 25 Barnabas nu en Saulus keerden wederom van Jeruzalem, als zij de dienst volbracht hadden, medegenomen hebbende ook Johannes, die toegenaamd werd Markus.

In dit hoofdstuk hebben wij de geschiedenis,

I. Van het martelaarschap van Jakobus, de apostel, en de gevangenzetting van Petrus, door Herodes Agrippa, die toen als koning heerste over Judea, vers 1 - 4.
II. De wonderdadige bevrijding van Petrus uit de gevangenis door de dienst van een engel, als verhoring van het gebed, dat door de gemeente voor hem werd opgezonden, vers 5 - 19.
III. Hoe Herodes in zijn hoogmoed werd afgesneden, daar een engel de dienaar van Gods gerechtigheid hem sloeg, vers 20 - 23, en dit geschiedde, toen Barnabas en Saulus te Jeruzalem waren, voor de zending, waarmee zij door de kerk te Antiochië belast waren, nl. om hun liefdegaven over te brengen, waarom wij bij het einde het bericht hebben van hun terugkeer naar Antiochië, vers 24 - 25.

Handelingen 12:1 - 4 Na de bekering van Paulus hebben wij niets meer gehoord van de bemoeiingen der priesters om de heiligen te Jeruzalem te vervolgen. Wellicht heeft die wonderbare verandering en de teleurstelling, die zij er door ondervonden ten opzichte van hun boze plannen tegen de Christenen te Damascus een verzachtende invloed op hen geoefend en hen onder het bedwang gebracht van Gamaliëls advies om van deze mensen af te houden, en te zien wat er uit voortkomen zou. Maar nu steekt de storm op uit een anderen hoek, de burgerlijke overheid, die nu niet, als gewoonlijk, door de geestelijken werd aangezet, handelt eigenmachtig en eigener beweging in deze vervolging. Herodes, die oorspronkelijk tot een Edomietisch geslacht behoorde, schijnt een proseliet van de Joodse Godsdienst te zijn geworden, want Josephus zegt, dat hij een ijveraar was voor de Mozaïsche plechtigheden. Hij was niet slechts (zoals Herodes Antipas geweest was) viervorst van Galiléa, maar had ook het bestuur over Judea, dat hem door keizer Claudius was opgedragen. Meestal woonde hij te Jeruzalem, waar hij zich ook toen bevond. Er wordt ons hier gesproken van drie dingen, die hij gedaan heeft. I. Hij sloeg de handen aan sommigen van de gemeente, vers 1. Hij strekte de handen uit om dit te doen. Dit geeft te kennen, dat zijn handen gebonden waren geweest, wellicht door het bedwang, dat zijn eigen geweten hem in deze zaak had opgelegd, maar nu verbrak hij dat bedwang en strekte boosaardig en met voorbedachten rade de handen uit. Herodes sloeg de handen aan sommigen van de gemeente om die kwalijk te handelen, zo lezen anderen de tekst. Hij gebruikte zijn beambten om hen te grijpen en gevangen te nemen, ten einde hen gerechtelijk te vervolgen.
Zie nu hoe hij trapsgewijze voortschrijdt!
1. Hij begon met sommige leden van de gemeente, sommigen van hen, die van minder aanzien waren, maar daarna tastte hij de apostelen zelf aan. Zijn haat was gericht tegen de gemeente, en tegen de personen, die hij kwelde, had hij niets anders dan het feit, dat zij tot de gemeente behoorden, en dus Christus toebehoorden.
2. Hij begon met hen slechts kwalijk te handelen, hen gevangen te zetten, hen te beboeten, hun huizen en goederen te vernielen, en op andere wijzen hen te kwellen, maar daarna ging hij met nog grotere wreedheid te werk. Zo worden Christus' lijdende dienstknechten door de mindere moeilijkheden en kwellingen toebereid voor de grotere beproevingen, opdat de verdrukking lijdzaamheid werke, en de lijdzaamheid bevinding.

II. Hij doodde Jacobus, de broeder van Johannes met het zwaard, vers 2. Hier hebben wij in aanmerking te nemen:
1. Wie de martelaar was: het was Jacobus, de broeder van Johannes, aldus aangeduid, om hem te onderscheiden van de andere Jacobus, de broeder van Joses. Deze werd Jacobus major - Jacobus de grotere, en geen Jacobus de kleinere genoemd. Deze, die nu met het martelaarschap gekroond werd, was een van de eerste drie discipelen van Christus, een van hen, die getuigen waren van zijn gedaanteverandering op de berg en van Zijn lijden

in Gethsémané, waardoor hij toebereid werd voor zijn martelaarschap. Hij was een dergenen, die door Christus Boanerges - Zonen des donders - genoemd werden, en wellicht heeft hij door zijn krachtige, hartontdekkende prediking Herodes, of de personen uit zijn omgeving, geprikkeld en vertoornd, zoals Johannes de Doper de anderen Herodes vertoornd had, en dat dit de aanleiding was tot zijn vervolging. Hij was een van die zonen van Zebedeüs, aan wie Christus zei, dat zij zullen drinken van de drinkbeker, dien Hij zou drinken, en gedoopt worden met de doop, waarmee Hij gedoopt zou worden, Mattheüs 20:23, en nu zijn die woorden van Christus aan hem vervuld, maar het was om hem te doen zitten aan Christus' rechterhand, want indien wij met Hem lijden, dan zullen wij ook met Hem heersen. Hij was een der twaalven, aan wie opgedragen was, om alle volken te onderwijzen, en hem nu weg te nemen, eer hij nog van Jeruzalem was heengegaan, was als het doden van Abel door Kaïn, toen de wereld bevolkt moest worden, en toen een man meer was dan velen op een anderen tijd.
Thans een apostel te doden stond gelijk aan het doden van hij wist niet hoe velen. Maar waarom heeft God het toegelaten? Indien het bloed der heiligen - en hoe veel te meer nog het bloed van apostelen - dierbaar is in zijn ogen, dan kunnen wij er van verzekerd wezen, dat het niet dan om gewichtige redenen vergoten wordt. Wellicht heeft God er mede bedoeld, om de overige apostelen op te wekken om zich onder de volken te gaan verstrooien, en niet langer te Jeruzalem te blijven wonen. Of het was om te tonen, dat de apostelen wel verordineerd waren om het Evangelie in de wereld te planten, maar dat, indien zij weggenomen werden, God toch ook zonder hen Zijn werk kon doen en het ook zou doen. Deze apostel stierf als martelaar, om aan de overigen van hen te tonen wat zij hadden te verwachten, en er zich dienovereenkomstig op voor te bereiden. Er is volstrekt geen grond voor de overlevering, die in de Roomse kerk geloofd wordt, dat deze Jacobus te voren in Spanje geweest is en er het Evangelie heeft geplant.

2. Welke dood hij gestorven is.
Hij was gedood met het zwaard, zijn hoofd werd afgeslagen met een zwaard, hetgeen de Romeinen volgens Lorinus als een smadelijker wijze van onthoofding beschouwden, dan met een bijl. Onthoofding was eigenlijk niet in gebruik onder de Joden, maar als koningen mondelinge orders gaven voor een plotselinge en in stilte uit te voeren terdoodbrenging, dan geschiedde het door onthoofding, en waarschijnlijk heeft deze Herodes Jacobus gedood, zoals de andere Herodes Johannes de Doper gedood heeft, in alle stilte in de gevangenis. Het is vreemd, dat wij geen uitvoeriger bericht hebben van het martelaarschap van dien groten apostel, zoals wij het van Stefanus gehad hebben. Maar zelfs deze korte vermelding van de zaak volstaat om ons te laten weten, dat de eerste predikers van het Evangelie zo wèl verzekerd waren van de waarheid er van, dat zij haar bezegeld hebben met hun bloed, en ons hiermede hebben aangemoedigd, om, zo wij er te eniger tijd toe geroepen worden, ook ten bloede toe te weerstaan. De Oud - Testamentische martelaren zijn door het zwaard ter dood gebracht, Hebr. 11:37, en Christus is niet gekomen om vrede te brengen maar het zwaard, Mattheüs 10:34, ter voorbereiding waarvan wij ons moeten wapenen met het zwaard des Geestes, hetwelk is Gods woord, en dan behoeven wij niet te vrezen wat het zwaard des mensen ons doen kan.

III. Hij liet Petrus gevangen nemen, van wie hij het meest gehoord had, als diegene onder de apostelen, die het meest op de voorgrond trad. Hij stelde er dus een ere in om dezen uit de weg te ruimen. Merk hier op:
1. Toen hij Jacobus had onthoofd, voer hij voort ook Petrus te vangen. Door bloed worden de bloeddorstigen nog bloeddorstiger, en de weg der vervolging gaat, evenals die

van andere zonden, bergafwaarts, wie zich op dien weg bevindt kan niet gemakkelijk stilstaan, als zij er op zijn, bevinden zij, dat zij voort moeten gaan. Zij, die een stap doen op een zondigen weg, geven Satan het voordeel over hen om hen tot een tweeden te verzoeken, en zo tarten zij God, als het ware, om hen aan hen zelf over te laten, zodat zij dan van kwaad tot erger gaan. Daarom is het zaak voor ons om ons te wachten voor het begin der zonde.
2. Hij deed dit, omdat hij zag, dat het de Joden behaaglijk was. Merk op: de Joden brachten het bloed van Jacobus over zich, door er zich ingenomen mede te tonen, toen het vergoten was, hoewel zij er Herodes niet toe aangezet hadden. Er zijn medeplichtigen ex post facto - na de daad, en zij zullen gerekend worden met de vervolgers, die behagen scheppen in de vervolging door anderen, er zich in verlustigen om vrome mensen mishandeld te zien, en uitroepen: Ha! Zo zien wij het gaarne!, of het ten minste in stilte goedkeuren. Want, als bloeddorstige vervolgers toegejuicht worden voor hetgeen waarover iedereen schande moest roepen, dan worden zij aangemoedigd om er mede voort te gaan, dan worden hun handen gesterkt, en hun harten verhard, en de bestraffende stem van hun geweten gesmoord, ja het is een even sterke verzoeking voor hen, om hetzelfde te doen, als het hier voor Herodes was, dat het de Joden behaaglijk was. Hoewel hij geen reden had tot vrees van hen te mishagen indien hij het niet deed, zoals Pilatus, toen hij Christus veroordeelde, hoopte hij toch hen te behagen, zo hij het wèl deed, en aldus hen voor zijn belangen te winnen en hun vergoeding te bieden, als hij hen in iets anders mishaagde. Diegenen maken zich tot een gemakkelijke prooi van Satan, die er zich op toeleggen en het tot hun levenstaak maken om mensen te behagen.
3. Er wordt nota genomen van de tijd, wanneer Herodes Petrus gevangen liet zetten: het waren de dagen der ongehevelde broden. Het was op het feest van het pascha, toen hun gedachtenisviering van hun typische verlossing hen er toe geleid moest hebben, om hun geestelijke verlossing aan te nemen, maar in plaats hiervan hebben zij, onder voorgeven van ijver voor de wet, er heftig tegen gestreden, en, in de dagen der ongezuurde broden waren zij het meest verzuurd en verbitterd door de oude zuurdesem der kwaadheid en der boosheid. Op het feest van het pascha, toen de Joden van alle delen des lands naar Jeruzalem kwamen voor het feest, zetten zij elkaar op tegen de Christenen en het Christendom, en dan waren zij heftiger dan op andere tijden.
4. Hier is een bericht van de gevangenneming van Petrus, vers 4, dewelke ook gegrepen hebbende, hij in de gevangenis zette, in de binnensten kerker. Sommigen zeggen, dat het dezelfde gevangenis was, waarin hij en de andere apostelen enige jaren te voren geworpen waren, en door een engel er uit verlost werden, Hoofdstuk 5:18. Hij werd overgegeven aan vier wachten, elk van vier krijgsknechten, dat is aan zestien, die hem vier aan vier beurtelings bewaken moesten, om te beletten, dat hij vluchtte, of door zijn vrienden werd bevrijd. Aldus dachten zij hem veilig in hun macht te hebben.

5. Herodes was voornemens hem na het Paasfeest voor te brengen voor het volk.
a. Hij wilde hem tentoonstellen. Jacobus had hij waarschijnlijk in stilte ter dood gebracht, waarover het volk zich had beklaagd, niet omdat het onrechtvaardig was iemand ter dood te brengen zonder hem in het openbaar te verhoren, maar omdat zij er door beroofd waren van het genoegen om het doodvonnis aan hem te zien voltrekken. Daarom wil Herodes, nu hij hun gevoelen kende, hun het genoegen geven van Petrus in boeien te zien, of Petrus bij het blok, opdat zij hun ogen aan dit schouwspel kunnen verlustigen. En zeer begerig was hij voorzeker om het volk te behagen, die hen op die wijze wilde behagen!
b. Hij wilde dit doen na het Paasfeest, meta to pascha - na het pascha, zoals het gelezen moet worden, want het is hetzelfde woord, dat steeds aldus overgezet is. Herodes wilde hem niet veroordelen voor het pascha voorbij was, uit vrees - naar sommigen denken - dat

hij, Petrus, zulk een invloed onder het volk zou hebben, dat zij naar de gewoonte van het feest, zijn loslating zouden eisen, of, nadat de drukte van het feest voorbij was, en de stad ledig was, dan wilde hij het volk onthalen op Petrus' openbare verschijning voor het gerecht, en zijn terechtstelling. Aldus was het complot beraamd, en Herodes zowel als het volk verlangen er naar, dat het feest voorbij is, en zij zich in dat barbaarse schouwspel kunnen verlustigen.

Handelingen 12:5 - 19

Wij hebben hier het verhaal van Petrus' verlossing uit de gevangenis, waardoor Herodes' plan tegen hem verijdeld, deze bloedige vervolging gestuit werd, en het leven van de apostel gespaard bleef voor verderen arbeid in de dienst des Heeren.

I. Een zaak, die zijn verlossing heerlijk maakte, was, dat zij duidelijk en klaar geschiedde als verhoring van het gebed der gemeente, vers 5. Petrus werd in de gevangenis bewaard en wel met veel nauwkeurigheid en zorg, zodat het volstrekt onmogelijk was hem, hetzij door geweld of door list er uit te krijgen, maar van de gemeente werd een gedurig gebed tot God voor hem gedaan, want gebed en tranen zijn de wapenen der gemeente, daarmee strijdt zij, niet slechts tegen hare vijanden, maar voor hare vrienden, en tot die wapenen nemen zij de toevlucht.

1. De verdaging van Petrus' gerechtelijk verhoor gaf hun tijd voor gebed. Waarschijnlijk is Jacobus zo plotseling, zo in der haast, en zo in alle stilte gedood, dat de gemeente geen tijd had om voor hem te bidden. God had het zo verordineerd, dat hun geen ruimte tot gebed was gegeven, daar het zijn bedoeling niet was hun te geven, waar zij om zouden bidden. Jacobus moet geofferd worden en daarom wordt het gebed voor hem voorkomen, maar Petrus moet behouden voor hen blijven, en daarom wordt het gebed voor hem verwekt, en wordt er hun tijd voor gegeven, door dat Herodes het gerechtelijk verhoor heeft verdaagd, hoewel hij het zo niet meende, en zijn hart alzo niet dacht.

2. Zij hebben zeer bijzonder voor hem gebeden, dat het Gode mocht behagen om op de een of andere wijze Herodes' oogmerk te verijdelen, en het lam uit de kaken des leeuws te rukken. De dood van Jacobus had hen verschrikt, en aangespoord tot grotere vurigheid in het gebed voor Petrus, want als zij aldus met breuk op breuk gebroken worden, dan vrezen zij, dat de vijand een einde aan hen zal maken. Stefanus is niet meer, en Jakobus is niet meer, zal nu ook Petrus worden weggenomen? Alle deze dingen zijn tegen hen, dit zal droefheid op droefheid zijn, Filippenzen 2:27. Hoewel de dood en het lijden van Christus' dienstknechten grotelijks kan strekken tot bevordering van de belangen van Christus' koninkrijk, is het toch de plicht en brengt het het belang mede van de gemeente, om vuriglijk te bidden voor hun leven, hun vrijheid, en hun rust, en soms wordt het door Gods voorzienigheid aldus beschikt, dat zij in groot gevaar komen, ten einde het gebed der gemeente voor hen op te wekken.

3. Van de gemeente werd een gedurig gebed tot God voor hem gedaan, het was: proseuchê ektenês - vurig gebed, het is het woord, dat gebruikt wordt voor Christus' gebed in zijn doodsbenauwdheid, te ernstiger, het is het krachtig gebed des rechtvaardigen, dat veel vermag. Sommigen denken, dat het de standvastigheid en voortdurendheid van hun gebed aanduidt, zij hebben gebeden zonder ophouden. Het was een voortgezet bidden. Zij baden om zijn verlossing in hun openbare vergaderingen, in stilte wellicht, uit vreze der Joden. Dan gingen zij naar huis, en baden er om met hun gezin, dan begaven zij zich naar hun binnenkamers, en baden er voor in de eenzaamheid, en zo baden zij zonder ophouden. Of wel, eerst een groepje van hen, en dan een tweede, en daarna een derde, en zo hebben zij de gehelen dag gebeden, of liever de gehelen nacht,

vers 12. Tijden van publieke rampen en gevaar moeten voor de gemeente tijden zijn van gebed, wij moeten altijd bidden, maar inzonderheid in zulke tijden van nood en ellende.

II. Een tweede zaak, die zijn verlossing verheerlijkte, was, dat toen des konings woord en zijn wet nabij gekomen was dat men het doen zou, zijn verlossing gewerkt was, zoals in Esther 9, 1, 2. Laat ons zien wanneer zijn verlossing gekomen is.
1. Het was in de eigen nacht voor Herodes hem wilde voorbrengen, waardoor het voor zijn vrienden des te grotere vertroosting, en voor zijn vijanden des te grotere beschaming was. Waarschijnlijk had de een of ander, die invloed had op Herodes of op de personen van zijn omgeving, getracht het ontslag van Petrus uit de gevangenis te bewerken, maar te vergeefs, Herodes' besluit staat vast, dat Petrus moet sterven, en nu wanhopen zij om langs dien weg zijn bevrijding te verkrijgen, want morgen is het de dag waarop hij voorgebracht moet worden, en waarschijnlijk zullen zij wel even snel en beslist met hem te werk gaan als met zijn Meester, en nu heeft God een deur ter ontkoming voor hem geopend. Als de nood op het hoogst is geklommen, dan is het Gods tijd om te helpen, en daarom is er gezegd: "Hoe erger, hoe beter." Als Izaak gebonden op het altaar ligt, en het mes is in de hand van Abraham, en de hand uitgestrekt is om hem te slachten, dan zal de Heere voorzien, Jehova - jireh.
2. Het was, toen hij met twee ketenen gebonden tussen twee krijgsknechten lag, zodat hij, als hij zich bewoog, hen zou wekken. En behalve dat: hoewel de gevangenisdeuren ongetwijfeld gesloten en gegrendeld waren, hebben, voor alle zekerheid, de wachters voor de deur de gevangenis bewaard, zodat niemand ook maar een poging kon doen om hem te bevrijden. Nooit zou de kunst der mensen meer kunnen doen om een gevangenen in verzekerde bewaring te houden! Als de mensen denken, dat zij Gode te sterk zullen zijn, dan zullen zij ondervinden, dat God te sterk is voor hen.

3. Het was toen hij sliep tussen twee krijgsknechten, in diepe slaap lag.
A. Niet verschrikt door het gevaar, waarin hij verkeerde, hoewel dit zeer nabij was, en er geen weg ter ontkoming zichtbaar was. Er was slechts een schrede tussen hem en de dood, en toch kon hij in vrede neerliggen en slapen, slapen te midden zijner vijanden, terwijl zij misschien wel wakker waren, daar het een goede zaak was, waarvoor hij leed, en hij een goede consciëntie had, waarmee hij leed, en verzekerd was, dat God aan zijn beproeving zulk een uitkomst zou geven als het meest bevorderlijk was aan zijn eer en verheerlijking. Zijn zaak overgegeven hebbende aan dien, die Rechtvaardig oordeelt, verwijlt zijn ziel in gerustheid, en zelfs in de gevangenis tussen twee krijgsknechten, geeft God hem slaap, zoals Hij hem geeft aan zijn beminden.
B. Zijn verlossing niet verwachtende. Hij bleef niet wakker, uitziende naar hulp ter rechter of ter linkerhand, nee, hij lag te slapen, en was gans verrast toen hij verlost werd. Zo was het ook met de kerk: Wij waren gelijk degenen, die dromen, Psalm 126:1.

III. Het was ook een grote verheerlijking van zijn verlossing dat een engel van de hemel werd gezonden om hem te bevrijden, waardoor zijn ontkoming tegelijk uitvoerbaar en wettig was. Deze engel bracht hem een wettelijk ontslag en stelde hem in staat er gebruik van te maken.
1. De engel des Heeren stond daar, epestê, stond over hem. Hij scheen als iemand, die door de mensen verlaten was, maar niet vergeten door zijn God, de Heere denkt aan hem. Poorten en wachters weren al zijn vrienden van hem, maar kunnen Gods engelen niet van hem weren, onzichtbaar legeren zij zich rondom degenen, die de Heere vrezen, en rukken hen uit, Psalm 34:8, en daarom behoeft hun hart niet te vrezen, ofschoon hen een leger

belegerde, Psalm 27:3. Waar Gods volk ook moge wezen, zij hebben een open weg naar de hemel, en niets kan hun gemeenschap met God onderscheppen of verbreken.
2. Een licht scheen in de gevangenis. Hoewel het een duistere plaats was, en het nacht was, zal Petrus toch zijn weg helder vinden. Sommigen hebben de opmerking gemaakt, dat wij niet bevinden, dat, als in het Oude Testament engelen verschenen, er rondom hen licht scheen, want dat was een duistere bedeling, en de heerlijkheid der engelen was toen omsluierd, maar als in het Nieuwe Testament melding wordt gemaakt van het verschijnen van engelen, dan wordt opgemerkt, dat zij verschijnen in licht, want het is door het Evangelie dat de bovenwereld in het licht gebracht is. De krijgsknechten, aan wie Petrus vastgeketend was, waren toen of door een diepen slaap bevangen, (zoals Saul en zijn krijgsknechten, toen David zijn spies en waterfles wegnam), of, indien zij wakker waren, heeft de verschijning van de engel hen zeer verschrikt, zodat zij werden als doden, zoals het ook met de wacht ging bij het graf van Christus.
3. De engel wekte Petrus door zijn zijde te slaan, een zachte aanraking, die toch volstond om hem op te wekken uit zijn slaap, hoewel die slaap zo diep was, dat het licht, dat hem bescheen, hem niet had doen ontwaken. Als vrome mensen in tijden van gevaar sluimeren, en niet gewekt worden door het licht van het woord en de ontdekkingen, die het hun geeft, dan moeten zij verwachten op hun zijde geslagen te worden door de een of andere beproeving, en het is beter aldus wakker geschud te worden, dan te blijven slapen. Wat die slag tot hem zei was: Sta haastelijk op, niet alsof de engel vreesde te falen door zijn dralen of uitstellen, maar Petrus moet zich niet toegeven in dralen. Als David het geruis hoort van een gang in de toppen der moerbeziënbomen, dan moet hij zich reppen.
4. Zijn ketenen vielen af van de handen. Het schijnt, dat zij hem handboeien hadden aangedaan, om hem wèl verzekerd in hun macht te hebben en te houden, maar de Heere had zijn banden losgemaakt en als zij van zijn handen afvielen, dan is dit evengoed als wanneer hij de kracht van Simson had gehad, om ze te breken als een snoertje van grof vlas als het vuur ruikt. De overlevering maakt veel beweging aangaande deze ketenen en doet een formeel verhaal, nl. dat een der soldaten ze als een heilige relikwie heeft bewaard, en dat zij lang daarna ten geschenke werden aangeboden aan keizerin Eudoxia, en ik weet niet welke wonderen er door geschied zijn, en de Roomse kerk houdt ieder jaar op de 1sten Augustus een feest ter gedachtenis van de ketenen van Petrus, Festum vinculorum Petri - Het feest van Petrus' ketenen, terwijl dit toch op het pascha was. Zij moeten die ketenen van Petrus zeker zo liefhebben, omdat zij hopen er de wereld mede gekluisterd te houden l 5. Hij kreeg bevel zich terstond te kleden en de engel te volgen, en hij deed het, vers 8, 9.

IV. Toen Petrus wakker was geworden, wist hij niets anders te doen dan wat de engel hem zei.
A. Hij moest zich omgorden want die in hun klederen sliepen ontgordden zich, zodat zij, als zij opstonden, niets anders te doen hadden, dan hun gordels vast te maken.
B. Hij moest zijn schoenzolen aanbinden, ten einde geschikt te zijn om te lopen. Zij, wier banden losgemaakt zijn door de kracht der Goddelijke genade, moeten de voeten geschoeid hebben met bereidheid van het Evangelie des vredes.
C. Hij moest zijn mantel omwerpen, en de engel volgen, en hij kon voorzeker wel met groten moed en blijdschap voorttreden, die een engel van de hemel tot gids en wachter heeft, uitgaande, volgde hij hem. Zij, die uit geestelijke gevangenschap bevrijd worden, moeten hun Verlosser volgen, zoals Israël, gedaan heeft, toen zij uit het diensthuis gingen, zij gingen uit, niet wetende, waar zij komen zouden, maar wèl wie zij volgden. Nu wordt hier gezegd, dat Petrus toen hij uitging en de engel volgde, niet wist dat het waarachtig was, hetgeen door de engel geschiedde, dat het werkelijkheid was, maar dat

hij meende, dat hij een gezicht zag. Het zou dan ook niet de eerste maal zijn, dat hij een gezicht zag, maar hieruit blijkt dan, dat een hemels gezicht zo helder en duidelijk was, dat het moeilijk was om te onderscheiden tussen hetgeen in visioen geschiedde. Als de Heere de gevangenen Sions weder bracht, waren wij gelijk degenen, die droomden, Psalm 126:1. Zo was het ook met Petrus, hij dacht, dat het te goed was om waar te kunnen zijn.

V. Hij werd door de engel veilig uit het gevaar gebracht, vers 10. Er waren wachters op enige passen afstand van elkaar geplaatst, waar zij door heen moesten, toen zij buiten de gevangenis waren, hetgeen zij deden zonder enigen tegenstand te ontmoeten, ja, er blijkt niet eens, dat zij ontdekt werden, of hun ogen waren gesloten, of hun handen waren gebonden, of het hart ontzonk hun, en zo geschiedde het, dat de engel en Petrus veilig door de eerste en tweede wacht gingen. Deze wachters stelden de wachters voor van de Joodse kerk, aan wie God een geest des diepen slaaps had gegeven, ogen om niet te zien, en oren om niet te horen, Romeinen 11:8. Zijn wachters zijn blind, zij zijn slaperig, zij liggen neer, zij hebben het sluimeren lief. Evenwel, er is nog een ijzeren poort, die hen tegen zal houden, en zo de wachters slechts tot zichzelf kunnen komen, kunnen zij zich dáár weer meester maken van hun' gevangene, zoals Farao hoopte zich meester te maken van Israël bij de Rode Zee. Doch naar die poort schrijden zij voort, en, evenals de Rode Zee voor Israël, wordt zij hun geopend. Zij hebben er niet eens de hand naar behoeven uit te strekken, zij werd hun vanzelf geopend door een onzichtbare macht, en aldus werd vervuld naar de letter wat aan Cyrus in overdrachtelijke zin beloofd was, Jesaja 45:1, 2. Ik zal voor zijn aangezicht de deuren openen.. De koperen deuren zal Ik verbreken, en de ijzeren grendelen zal Ik in stukken slaan. En waarschijnlijk werd die ijzeren deur vanzelf weer gesloten, opdat geen der wachters Petrus zou kunnen vervolgen. Als God verlossing wil werken voor Zijn volk, zijn er in hun weg geen moeilijkheden, die niet te overkomen zijn, ijzeren deuren zelfs zullen hun vanzelf geopend worden. Deze ijzeren poort voerde uit het kasteel naar de stad, of zij binnen of buiten de stadspoorten was, is niet zeker, zodat zij, toen zij er door heen waren, zich in de straat bevonden. Deze bevrijding van Petrus is een voorstelling, of beeld, van onze verlossing door Christus, waarvan dikwijls gesproken wordt als van een vrijlating van gevangenen, niet slechts het uitroepen van vrijheid voor de gevangenen, maar het uitvoeren der gebondenen uit de gevangenis. De toepassing der verlossing in de bekering van zielen is het uitlaten der gevangenen door het bloed des verbonds uit de kuil, waar geen water in is, Zacharia 9:11.
Evenals deze engel des Heeren brengt de genade Gods eerst licht in de gevangenis, door het openen van het verstand, slaat de zijde van de slapende zondaar door het doen ontwaken van het geweten, doet de ketenen afvallen van de handen door de vernieuwing van de wil, en geeft dan het woord van bevel: Omgord u en volg mij. Er zijn moeilijkheden te overkomen, de tegenstand van Satan en zijn werktuigen, een eerste en tweede wacht, een verkeerd geslacht, waarvan wij ons moeten behouden" en als wij ons onder het Goddelijk geleide stellen, dan zullen wij door Gods genade behouden worden. En ten laatste zal ons de ijzeren poort geopend worden, om in te gaan in het nieuwe Jeruzalem, waar wij, volkomen bevrijd van alle de tekenen onzer gevangenschap, in zullen gaan tot de heerlijke vrijheid der kinderen Gods. 7. Nadat dit geschied was, scheidde de engel van hem, en liet hem aan zichzelf over. Hij was nu buiten gevaar voor zijn vijanden, en had geen wacht meer nodig. Hij wist, waar hij was, en waar hij zijn vrienden kon vinden en behoefde dus geen gids, en daarom heeft zijn hemelse wachter en gids hem vaarwel gezegd. Waar gewone middelen gebruikt kunnen worden, moeten geen wonderen worden verwacht. Als Petrus nu door geen wachten heeft heen te gaan, en door geen ijzeren deuren, heeft hij slechts de gewonen, onzichtbare dienst der engelen nodig, die zich legeren rondom hen, die God vrezen, en hen uitrukken.

VI. Gezien hebbende hoe zijn verlossing was verheerlijkt, zullen wij nu zien, hoe zij hem zelf duidelijk, en aan anderen bekend is geworden. Er wordt ons hier gezegd:
1. Hoe Petrus tot zichzelf is gekomen en alzo tot de kennis van zijn bevrijding, vers 11. Als zo vele vreemde en verwonderlijke dingen overkomen aan iemand, die zo even uit een diepen slaap is opgewekt, dan kan hij e voor het ogenblik wèl door in verwarring ge - raken, zodat hij niet weet waar hij is, noch wat hij doet, of het alles slechts verbeelding is, of werkelijkheid. Maar eindelijk is Petrus tot zichzelf gekomen, was hij geheel wakker, en bevond hij, dat het geen droom, maar werkelijkheid was, Nu weet ik waarachtig, nu weet ik - alêthoos - waarlijk, nu weet ik, dat het waarheid is, en geen zinsbedrog. Nu ben ik er van overtuigd, dat de Heere Jezus Zijn engel uitgezonden heeft, want engelen zijn Hem onderworpen, en gaan uit om zijn bevelen te doen, en door hem heeft Hij mij verlost uit de hand van Herodes, die dacht mij voor goed in zijn macht te hebben, en aldus ook al de verwachting van het volk der Joden heeft teleurgesteld, die niet twijfelden, of Petrus zou de volgenden dag gedood worden, en die hoopten dat door zijn dood het Christendom meteen en voor goed vernietigd zou zijn" Om die reden was het, niet alleen onder het gewone volk, maar ook onder de groten van het volk der Joden, een oorzaak van grote verwachting. Alles bij zichzelf nagaande, bemerkte Petrus wat grote dingen God voor hem gedaan had, hetgeen hij eerst uit blijdschap niet kon geloven. Zo zijn ook zielen, die uit geestelijke gevangenschap bevrijd zijn, zich in het eerst niet bewust wat God voor hen gedaan heeft, of in hen gewerkt heeft, velen hebben in waarheid genade, die er toch nog het blijk of bewijs niet van hebben. Zij vragen zich af, of werkelijk deze verandering in hen gewrocht is, of dat zij wellicht al dien tijd als in een droom zijn geweest. Maar, als de Trooster komt, dien de Vader zenden zal, dan zal Hij hen vroeger of later doen weten, waarachtig doen weten, welk een gezegende verandering er in hen gewerkt is, en in welk een gelukkigen toestand zij gekomen zijn.

2. Hoe Petrus tot zijn vrienden kwam en het ter hunner kennis bracht. Wij hebben er hier een bijzonder verhaal van. Hij overlegde de zaak, vers 12, bedacht, hoe nakend het gevaar, en hoe groot de verlossing was, en wat hij nu te doen heeft, welk gebruik hij moet maken van zijn verlossing? Wat moet nu zijn eerste werk wezen? Gods voorzienigheid laat plaats voor onze wijsheid, en de zaak, die Hij begonnen heeft, zal Hij wel, naar zijn belofte, voleinden, maar Hij wil toch, dat wij haar bij ons zelf zullen overleggen.
Hij ging terstond naar het huis ener vriendin, dat waarschijnlijk in de nabijheid lag van de plaats waar hij was. Het was het huis van Maria, een zuster van Barnabas, en de moeder van Johannes Marcus, dat, naar het schijnt, dikwijls gebruikt werd voor de stille vergaderingen der discipelen, hetzij omdat het ruim was, en velen kon bevatten, of omdat het in een stille, afgelegen plaats lag, of omdat zij meer dan anderen genegen was, om hare deuren voor hen te openen, en ongetwijfeld was het, evenals het huis van Obed Edom, gezegend om de wille van de ark. Een kerk in huis maakt het tot een klein heiligdom. Dáár vond hij velen samen vergaderd, biddende. In het holle van de nacht waren zij biddende voor Petrus, die de volgenden dag voorgebracht zou worden, dat God hem een weg ter ontkoming zou openen. Zij bleven bidden, ten teken van hun aandringen, zij achtten het niet voldoende, dat zij zijn zaak eenmaal Gode hadden voorgelegd, nee, zij deden het telkens en nogmaals. Aldus behoort men altijd te bidden en niet te vertragen. Zo lang wij wachtende gehouden worden om een zegen, moeten wij er om blijven bidden. Het schijnt, dat zij, nu de crisis naderde, en de zaak op de volgenden dag beslist moest worden, nog vuriger in het gebed waren dan te voren, en het was een goed teken, dat God voornemens was Petrus te verlossen, dat Hij aldus de geest des gebeds voor zijn verlossing had opgewekt, want nooit heeft Hij tot het zaad Jakobs gezegd: zoekt Mij te

vergeefs. Zij kwamen bijeen voor het gebed bij deze gelegenheid, hoewel dit hen blootstelde aan het misnoegen van de regering, indien zij ontdekt werden, maar zij wisten hoe zeer Christus het verenigd bidden had aanbevolen en aangemoedigd, Mattheüs 18:19. 20. En het is van Gods biddend volk altijd gewoonte geweest om zich te verenigen in het gebed, zoals Esther 4:16, 2 Kronieken 20:4. Er waren velen, die hiervoor bijeen waren gekomen, zo velen wellicht, als het vertrek kon bevatten, en toen heeft eerst een gebeden, en daarna een ander van hen, die zich gewijd hadden aan de bediening des Woords en het gebed, terwijl de overigen met hen instemden. Of, zo er geen dienaren des Woords onder hen waren, dan zijn daar toch ongetwijfeld vele particuliere Christenen geweest, die wisten te bidden, te bidden zoals het behoort, en te volharden in den gebede, terwijl het hart der anderen zo zeer in de zaak was, dat zij hen konden volgen.
Dit was in de nacht, terwijl anderen sliepen, hetgeen een voorbeeld was van hun ijver, en ook van hun voorzichtigheid. Het is goed voor Christenen om stille bijeenkomsten te hebben voor gebed, inzonderheid in tijden van beroering en benauwdheid, en zulke bijeenkomsten moeten niet nagelaten worden. Petrus kwam tot hen, toen zij aldus baden, en dat was een onmiddellijke verhoring van hun gebed. Het was alsof God tot hen zei: "Gij bidt, dat Petrus u teruggegeven moge worden, welnu, hier is hij." Terwijl zij nog spreken zal Ik horen, Jesaja 65:24. Aldus wordt de engel met een antwoord des vredes gezonden op het gebed van Daniël, terwijl hij nog sprak en bad, Daniël 9:20, 21. Bidt en u zal gegeven worden. Hij klopte aan de poort, en had veel moeite om door hen binnen gelaten te worden, vers 13 - 16.
Als Petrus aan de deur van de voorpoort klopte, waarmee hij bedoelde hen op te wekken uit hun slaap, en, voor zoveel blijkt, niet wetende, dat hij hen stoorde in hun gebed. Evenwel, indien zijn vrienden tot hem toegelaten waren in de gevangenis en afzonderlijk met hem mochten spreken, dan is het mogelijk, dat hij hiervan wist, en dat de herinnering hieraan hem deed besluiten om zich naar dat huis te begeven, waar hij dan wist velen van zijn vrienden bij elkaar te vinden. Toen hij daar nu klopte, kwam een dienstmaagd voor om te luisteren, niet om de deur te openen, voor zij wist, wie er was, een vriend, of een vijand, en wat men verlangde, vrezende voor verklikkers. Of deze dienstmaagd tot het gezin behoorde, of tot de gemeente, een gewone dienstmaagd of een dochter des huizes was, blijkt niet.
Uit het feit, dat haar naam genoemd wordt, zou men kunnen afleiden, dat zij iemand van aanzien was onder de Christenen, en ijveriger het goede genegen, dan de meesten van haren leeftijd. Zij kende de stem van Petrus, daar zij hem dikwijls met veel genoegen had horen bidden en prediken, en spreken. Maar in plaats van hem nu terstond uit de koude nachtlucht binnen te laten, deed zij van blijdschap de voorpoort niet open.
Zo gebeurt het wel eens, dat wij in een vervoering van genegenheid voor onze vrienden iets doen, dat niet vriendelijk is. In hare vervoering van blijdschap, vergeet zij zich en doet de poort niet open. Zij liep naar binnen, en ging waarschijnlijk naar een opperzaal, waar zij bijeen waren, en zei hun, dat Petrus zeer stellig aan de poort was, hoewel zij geen moed genoeg had om de poort te openen, uit vrees van zich vergist te hebben, en dat het de vijand was. Maar toen zij zei, dat Petrus daar was, zeiden zij: "Gij raast, het is niet mogelijk, dat hij het is, want hij is in de gevangenis." Soms gebeurt het, dat wij, wat wij het vurigst wensen, het moeilijkst kunnen geloven, omdat wij vrezen ons te bedriegen, zoals de discipelen, die, toen Christus was opgestaan, het van blijdschap niet geloofden. Maar zij hield staande, dat hij het was. Toen zeiden zij: Het is zijn engel, vers 15.

Ten eerste. "Het is een bode van hem, die gebruik maakt van zijn naam", zo wordt het door sommigen opgevat, aggelos betekent dikwijls niets meer dan een bode. Het wordt gebruikt voor de boden van Johannes, Lukas 7:24, 27, van die van Christus, Lukas 9:52.

Toen het meisje overtuigd was, dat het Petrus was, omdat zij zijn stem kende, dachten zij, dat het was, omdat hij, die aan de poort stond, zich Petrus had genoemd, en zo pogen zij het raadsel op te lossen. "Het is iemand, die met een boodschap van hem komt, en gij hebt u vergist, toen gij dacht dat hij het zelf was." Dr. Hammond denkt, dat het aldus het gemakkelijkst te begrijpen is.
Ten tweede. "Het is zijn beschermengel, of een andere engel, die zijn gedaante heeft aangenomen en ook zijn stem, en in zijn gelijkenis aan de poort staat." Sommigen denken, dat zij onderstelden, dat zijn engel verscheen als een voorteken van zijn naderende dood, en dit komt overeen met een denkbeeld onder het gemene volk, dat soms, eer mensen gestorven zijn, hun wachter gezien is, dat is: een geest, die hun in gelaat en kleding volkomen gelijkt, terwijl zij zelf op dit ogenblik elders zijn, zij noemen het hun wachter, dat is: hun engel, die hen bewaakt. Indien dit zo is, dan beschouwen zij het als een kwaad teken, nl. dat hun gebeden afgewezen zijn, en dat die verschijning hun zegt: "Het zij u genoeg, Petrus moet sterven, spreekt niet meer van deze zaak."
En als wij het zo verstaan, dan bewijst dit slechts, dat zij toen de mening koesterden, dat iemands wachter even voor zijn dood gezien werd, maar het bewijst niet, dat zo iets werkelijk bestaat. Anderen denken, dat zij hem voor een engel van de hemel hielden, gezonden om hun de verhoring van hun gebed aan te kondigen. Maar waarom zouden zij dan denken, dat die engel de gedaante en de stem van Petrus had aangenomen, wanneer wij toch niets van dien aard in de verschijning van engelen gezien hebben? Wellicht spraken zij hierin de taal der Joden, die waanden, dat iedere vrome een beschermengel heeft, die over hem waken moet, en hem soms voorstelt. De Heidenen noemen het een goede genius, die iemand vergezelde, daar echter nergens anders in de Schrift van zo iets gesproken wordt, is deze plaats te zwak om er zulk een leerstelling op te gronden. Wij zijn er zeker van dat de engelen gedienstige geesten zijn, die tot dienst uitgezonden worden, om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen, dat hun een last omtrent hen is opgedragen, dat zij zich legeren rondom hen, en wij behoeven niet te wensen, dat ieder heilige zijn eigen beschermengel hebbe, als wij er van verzekerd zijn, dat hij een wacht van engelen heeft. Eindelijk hebben zij hem binnengelaten, vers 16.
Petrus bleef kloppende, hoewel zij vertoefden hem open te doen, maar eindelijk lieten zij hem binnen. De ijzeren poort, die zijn loslating in de weg stond, ging van zelf open, zonder dat iemand er aan behoefde te kloppen, maar de deur van het huis zijner vrienden, waar hij welkom geheten moest worden, gaat niet van zelf open, daaraan moet geklopt worden, moet lang aan geklopt worden, opdat Petrus zich niet zou verheffen door de eer, die de engel hem had aangedaan, ondervindt hij deze grievende vernedering door de schijnbare minachting, die zijn vrienden hem aandeden.
Maar als zij hem zagen, ontzetten zij zich, waren zij vol van verbazing en blijdschap in hem, zoals zij te voren vol waren van smart en bezorgdheid over hem. Zij waren beide verwonderd en verblijd, en dat wel in de hoogste mate. Petrus deed hun het verhaal van zijn bevrijding, toen hij tot het gezelschap kwam, dat met zoveel ijver en liefde tezamen was gekomen om voor hem te bidden, kwamen zij met niet minder ijver om hem heen, om hem geluk te wensen met zijn bevrijding, en daarbij waren zij zo luidruchtig, dat Petrus, toen hij hun verzocht te bedenken in welk een gevaar hij zich zou bevinden, indien men hen hoorde, hen niet kon bewegen naar hem te luisteren, en zo was hij genoodzaakt hen met de hand te wenken, dat zij zwijgen zouden, en het kostte hem moeite stilte te verkrijgen, terwijl hij hun verhaalde, hoe hem de Heere Jezus door een engel, uit de gevangenis uitgeleid had.
En het is zeer waarschijnlijk, dat hij, hen biddende gevonden hebbende voor zijn verlossing, niet van hen scheidde, voor hij met hen Gode plechtig dank had gebracht voor zijn bevrijding, of, zo hij niet kon blijven om dit te doen, dan zijn zij er toch voor bij

elkaar gebleven, want hetgeen verkregen is op het gebed, moet met dankzegging worden gebruikt, en God moet altijd de eer ontvangen voor hetgeen ons tot genot en vertroosting is. Als David verhaalt wat God voor zijn ziel gedaan heeft, dan looft hij God, díe zijn gebed niet heeft afgewend, Psalm 66:16, 20.
Petrus zond het bericht aan andere vrienden, Boodschapt dit aan Jacobus en de broederen, die wellicht aan een andere plaats samen waren gekomen op dezelfden tijd en met dezelfde boodschap bij de troon der genade, hetgeen een middel is om de gemeenschap der heiligen te onderhouden, en tezamen met God te worstelen in de gebede, ofschoon men op een afstand is van elkaar, zoals Esther en Mordechai gedaan hebben. Hij wilde, dat Jacobus en zijn gezelschap van zijn verlossing zouden weten, niet slechts om hun bekommerdheid om hem weg te nemen, maar opdat zij met en voor hem God zouden danken. Merk op: hoewel Herodes een Jacobus met het zwaard had gedood, was er nog een andere Jacobus, en dat nog wel in Jeruzalem, want als God werk te doen heeft, zal het Hem nooit aan werktuigen er voor ontbreken. Petrus had voor het ogenblik niets anders te doen dan voor zijn veiligheid te zorgen, hetgeen hij ook deed, uitgegaan zijnde ging hij naar een andere plaats waar het veiliger voor hem was. Hij kende de stad zeer goed, en wist een plaats te vinden, die hem ter schuilplaats kon wezen. Zelfs de Christelijke wet van zelfverloochening en lijden voor Christus heeft de natuurlijke wet van zelfbehoud en zorg voor onze veiligheid niet opgeheven, als God er ons door wettige middelen de gelegenheid toe geeft.

VII. De blijdschap gezien hebbende van Petrus' vrienden wegens zijn verlossing, zullen wij nu de beschaming en teleurstelling zijner vijanden deswege aanschouwen, die des te groter waren wijl zij zo stellíg dachten hem ter dood te zien brengen.
1. De wachten waren in de uiterste ontsteltenis er over, daar zij wel wisten, hoe strenge straf hen wachtte, als zij een gevangenen lieten ontkomen, die aan hun bewaking was toevertrouwd, vers 18. Als het dag was geworden, en zij zagen, dat hun gevangenen verdwenen was, was daar geen kleine beroerte - of strijd, zoals sommigen het lezen - onder de krijgsknechten, wat toch aan Petrus mocht geschied zijn. Hij is weg, en niemand weet hoe, of waar hij is heengegaan. Van nacht dachten zij nog hem zo zeker in hun macht te hebben, maar nu is de vogel gevloden, en zij kunnen taal noch teken van hem horen. Dit bracht hen in rep en roer. De een zegt: "Het is uw schuld", de ander zegt, "nee, het is uw schuld," daar zij geen anderen weg zien om zich te rechtvaardigen dan door elkaar te beschuldigen. Zo zijn de vervolgers van het Evangelie van Christus dikwijls vervuld geworden van ergernis, als zij zagen dat het, in weerwil van hun tegenstand, veld won en overmocht.

2. Te vergeefs werd huiszoeking gedaan naar de ontkomen gevangene, vers 19, Herodes zocht hem, maar vond hem niet. Wie kan vinden, dien God verborgen houdt? Baruch en Jeremia zijn veilig, hoewel men hen zoekt, want de Heere had hen verborgen, Jeremia 36:26. In tijden van gevaar hebben alle gelovigen God tot hun Schuilplaats, die zo verborgen is, dat de onwetende wereld hen niet vinden kan, en zulk een Sterkte is, dat de machteloze wereld hen niet bereiken kan.

3. De wachters worden ter verantwoording geroepen, als hebbende de gevangenen toegelaten te ontkomen. Herodes heeft de wachters gerechtelijk ondervraagd, en bevindende, dat zij er geen voldoende rekenschap van wisten te geven, hoe Petrus ontkomen was, gebood hij, dat zij ter dood gebracht zouden worden overeenkomstig de Romeinse wet, en die in 1 Koningen 20:39, Indien hij enigszins gemist wordt, zo zal uw ziel in de plaats zijner ziel zijn. Waarschijnlijk zijn deze soldaten strenger voor Petrus

geweest dan wel nodig was, - zoals de stokbewaarder, Hoofdstuk 16:24 - en waren zij beledigend jegens hem geweest, evenals jegens anderen, die om dezelfde reden hun gevangenen waren, en nu worden zij Rechtvaardig ter dood gebracht voor hetgeen hun schuld níet was, en wel door hem, die hen had aangesteld om de gemeente kwalijk te handelen. Als de goddelozen aldus verstrikt zijn in de werken hunner eigen handen, dan wordt de Heere bekend door de oordelen, die Hij uitvoert. Of, indien zij zich niet aldus onderhevig hebben gemaakt aan de gerechtigheid Gods, en men het hard zou vinden, dat onschuldige mensen aldus lijden voor hetgeen zuiver en alleen de daad Gods is, dan kunnen wij geredelijk de gissing toelaten van sommigen, dat, hoewel geboden was hen terstond ter dood te brengen om de Joden te behagen, die zo droevig teleurgesteld waren door de ontkoming van Petrus, het vonnis echter niet voltrokken werd, daar dit door de dood van Herodes, welke onmiddellijk hierop plaats had, verhinderd werd.

4. Herodes zelf trok zich toen terug, Hij vertrok van Judea naar Cesaréa en onthield zich aldaar. Hij was diep geërgerd, vertoornd, als een leeuw, die zijn prooi mist, en dat te meer, wijl hij de verwachting van het volk der Joden omtrent Petrus zo zeer had opgewekt, hun had gezegd, dat hij hen weldra zou onthalen op het gezicht van Petrus' hoofd op een schotel, hetgeen hen evenzeer aan hem zou verplichten, als Herodias verplicht was aan de anderen Herodes op het zien van het hoofd van Johannes de Doper. Het maakte hem beschaamd, dat hij niettegenstaande zijn stellige beloften, niet in staat was zijn woord te houden. Dit is zulk een grievende vernedering voor zijn hoogmoedig hart, dat hij het niet kon dragen om in Judea te blijven, maar heen moet gaan naar Caesarea.
Josephus maakt melding van deze komst van Herodes te Caesarea aan het einde van het derde jaar van zijn regering over geheel Judea. Antiquit. 19:7, en zegt, dat hij er kwam om de spelen bij te wonen, die daar ter ere van de keizer bij gelegenheid van diens herstel van gezondheid door de adel en de aanzienlijken van het koninkrijk gegeven werden.

Handelingen 12:20 - 25
In deze verzen hebben wij:

I. De dood van Herodes. God rekende af met hem, niet alleen voor zijn terdoodbrenging, van Jacobus, maar voor zijn poging om ook Petrus te doden, want de zondaars zullen ter verantwoording worden geroepen, niet slechts voor de boosheid van hun daden, maar ook voor de boosheid van hun pogen, Psalm 28:4 voor het kwaad, dat zij gedaan hebben, en het kwaad, dat zij hadden willen doen. Het was slechts voor een kleine wijle, dat Herodes hierna geleefd heeft. Met sommige zondaren gaat God snel te werk.
Merk op:
1. Hoe de mate zijner ongerechtigheid vol werd, het was hoogmoed, die het deed, deze is het, die gewoonlijk voor de verbreking is, en hoogheid des geestes voor de val. Nebukadnezar was een zeer bloeddorstig man, en een grote vervolger, maar het woord dat in des konings mond was, toen het oordeel Gods hem trof, was een hoogmoedig woord: Is dit niet het grote Babel, dat ik gebouwd heb? Daniël 4:30, 31. Het is de heerlijkheid van God allen hoogmoedige te zien en hem te vernederen. Job 40:7. Het voorbeeld er van hier is zeer merkwaardig, en toont hoe God de hovaardige wederstaat. De Tyriërs en Sidoniërs schijnen Herodes beledigd te hebben. Die steden waren nu onder Romeinse heerschappij. Zij hadden zich in het een of ander misdragen, en daardoor Herodes, toorn ten hoogste opgewekt, zodat hij besloot tegen hen te krijgen. Voor zulk een trots heerszuchtig man, als Herodes was, was de minste kleinigheid genoeg om zijn toorn gaande te maken, als hij twist wilde zoeken. Hij was dus zeer misnoegd op hen, en het moet hun bekend gemaakt

worden, dat zijn toorn is als het brullen eens jonge leeuw, als de bode des doods. Overtuigd zijnde, indien al niet, dat zij werkelijk in iets misdreven hadden, dan toch wel, dat het ijdel was om met zulk een machtigen tegenstander in het strijdperk te treden, onderwierpen zij zich, en wilden tot elke prijs vrede met hem hebben. De reden, waarom zij de zaak bijgelegd wilden zien, was: dat hun land gespijzigd werd van des konings land. Tyrus en Sidon waren handelssteden, en bezaten slechts weinig land, zij werden dus altijd door het land Kanaän van koren voorzien, Judea en het land Israëls die waren uw kooplieden, met tarwe van Minnith en Pannag, en honing, en olie, en balsem dreven zij onderlinge handel met u, Ezechiël 27:17. Indien nu Herodes een wet maakte, die de uitvoer van koren naar Tyrus en Sidon verbood, (en zij wisten niet hoe spoedig zulk een wraakgierig man tot zulk een maatregel zou besluiten, daar hij er zich niet om bekreunde hoe velen hierdoor hongersnood zouden lijden,) zou dit de ondergang wezen van hun land, zodat zij er het grootste belang bij hadden om vrede met hem te houden. En zullen wij dan niet wijs handelen, als wij vrede sluiten met God, ons voor Hem verootmoedigen, daar wij nog veel meer afhankelijk zijn van Hem, dan het een land afhankelijk is van het andere? Want in Hem leven wij, bewegen wij ons en zijn wij.

Om nu een breuk te voorkomen, hebben zij zich Blastus, des konings kamerling, te vriend gemaakt, waarschijnlijk door hem om te kopen en hem fraaie geschenken te geven, want dat is de gewone manier, waarop men zich hovelingen te vriend maakt. En het is het harde lot van vorsten, dat niet alleen hun zaken, maar ook hun genegenheden, door zulke veile, inhalige lieden beheerst worden, maar toch is het beter, dat mannen, als Herodes, die zich niet door verstand of billijkheid willen laten regeren, door zulke mensen geregeerd worden, dan door hun hoogmoed en hun hartstochten. Blastus stond bij Herodes in gunst, en hij verstaat het zijn toorn tot bedaren te brengen, en zo wordt dan een tijd bepaald, wanneer de gezanten van Tyrus en Sidon moeten komen, om in het openbaar hun onderwerping uit te spreken, zijn majesteit om vergiffenis te vragen, en te beloven zich nooit meer aan iets dergelijks schuldig te zullen maken, en, hetgeen aldus zijn hoogmoed zal strelen, zal tevens strekken om zijn toorn tot bedaren te brengen. Herodes verschijnt in al zijn pracht en grootheid, hij had een koninklijk kleed aangedaan, vers 21, en zat op zijn troon. Josephus geeft een beschrijving van de pracht en luister, waarin Herodes bij die gelegenheid verscheen. Antiquit. lib. 19 cap. 7.

Hij zegt, dat Herodes toen een kleed droeg van zilverlaken, zo rijk geweven, en zo kunstig samengesteld dat, wanneer de zon er op scheen, het licht met zo hellen glans er op teruggekaatst werd, dat de ogen der toeschouwers er door verblind werden, en de lieden er door vervuld werden met ontzag. Dwaze lieden schatten de mensen naar hun uitwendig voorkomen, en diegenen zijn niet beter, die zichzelf naar de waardering van de zodanige schatten, er naar dingen, zo als Herodes gedaan heeft, die dacht het gebrek aan een koninklijk hart te kunnen vergoeden door een koninklijk gewaad, en op zijn troon zat, alsof dat hem het voorrecht gaf, om op allen, die hem omringden, te kunnen treden, alsof zij zijn voetbank waren. Hij hield een toespraak tot de Tyriërs en Sidoniërs, een fraaie redevoering, waarin hij waarschijnlijk, na zeer de nadruk gelegd te hebben op hun misdrijf en hun onderwerping te hebben geprezen, eindigde met de verzekering, dat hij hun misdrijf wilde voorbijzien, en hen weer in gunst zou aannemen, er trots genoeg op zijnde, dat hij de macht had, om dien hij wilde in het leven te behouden, en dien hij wilde te doden. Waarschijnlijk had hij hen in spanning en onzekerheid gelaten ten opzichte van hetgeen hun lot zou zijn, totdat hij deze rede voor hen hield, opdat de daad van genade hun des te meer een aangename verrassing zou zijn. Het volk juichte hem toe, het volk, dat van hem afhankelijk was, en voordeel trok uit zijn gunst. Zij riepen hem toe, en dit was het wat zij riepen: Het is de stem eens gods, en niet eens mensen, vers 22.

God is groot en goed, en zij dachten de grootheid van Herodes in zijn gewaad en zijn troon, en zijn goedheid in hun vergeving te schenken zodanig, dat hij waardig was om niet minder dan een god genoemd te worden, en zijn rede werd misschien met zoveel gezag en majesteit uitgesproken, en met zulk een vermenging van goedertierenheid, dat de hoorders er op die wijze door werden aangedaan. Het kan ook wezen, dat het niet was door een wezenlijken indruk bij hen teweeggebracht, of dat zij werkelijk zulke hoge en goede gedachten van hem koesterden, maar dat zij, hoe gering zij ook over hem dachten, besloten waren door vleierij zijn gunst te winnen, en de pas gesloten vrede tussen hem en hen aldus te versterken. Zo worden de groten tot een gemakkelijke prooi gemaakt van vleiers, als zij hen aanmoedigen door naar hen te luisteren. Hugo de Groot merkt hier op dat hoewel magistraten, of rechters, goden genoemd worden, Psalm 82:1, koningen, of monarchen, dat is: afzonderlijke personen, echter niet aldus genoemd worden, opdat hierdoor geen steun zou worden gegeven aan de Heidenen, die goddelijke eer bewezen aan hun koningen, levend of dood, zoals wij dit hier zien, maar het is een college van senatoren, of een rechtbank, waaraan de naam goden gegeven wordt. Zij, die leven naar hun zinnen, verkleinen God, alsof Hij ten enenmale was gelijk zij, en vergoden mensen, alsof zij goden waren, verwonderende zich over de personen om des voordeels wil. Dit is niet slechts een grote belediging van God, daar zij aan anderen de ere geven, die Hem alleen toekomt, maar ook een groot onrecht jegens hen, die aldus gevleid worden, daar dit teweegbrengt, dat zij zich vergeten, hen opgeblazen maakt van hoogmoed, zodat zij in het grootst mogelijk gevaar zijn van in het oordeel des duivels te delen.
Deze onbetamelijke lof nam hij aan, hij schepte er behagen in en verhovaardigde zich er op, en dat was zijn zonde. Wij bevinden niet, dat hij aan zijn vertrouwelingen in stilte had bevolen zodanig een kreet aan te heffen, of deze woorden het volk in de mond te leggen, of dat hij hun dank zei voor dit compliment. Maar zijn fout was, dat hij niets zei, dat hij hen niet bestrafte om hun vleierij, noch de titel afwees, dien zij hem hadden gegeven, en Gode de ere niet gaf, vers 23. Nee, hij nam het alles aan, wilde zeer gaarne, dat het in hem zou eindigen, en dat hij als een god geacht zou worden, en goddelijke ere zou ontvangen. Si populus vult decipe, decipiatur Als de lieden bedrogen willen zijn, laat hen bedrogen zijn. En het was erger in hem, die een Jood was, en beleed in een enigen God te geloven, dan het in de Heidense keizers was, die vele goden en vele heren hadden.

2. Merk op: Hoe zijn goddeloosheid gestraft werd: Van stonde aan, vers 23, sloeg hem een engel des Heeren (op order van Christus, want aan Hem is al het oordeel overgegeven), daarom, dat hij Gode de eer niet gaf, (want God ijvert voor zijn eer, en Hij zal verheerlijkt worden aan hen, door wie Hij niet verheerlijkt wordt,) en hij werd van de wormen gegeten, nog boven de grond, en gaf de geest. Nu werd er afgerekend met hem voor zijn kwalijk handelen van Christus' gemeente, zijn doden van Jacobus, zijn gevangenzetting van Petrus en al het ander kwaad, dat hij had aangericht. In het verderf van Herodes hebben wij op te merken:
A. Dat het niemand minder dan een engel was, die er de uitvoerder van was, een engel des Heeren, die engel, aan wie bevolen en opgedragen was het te doen, of de engel, die gewoonlijk voor werken van dien aard gebruikt wordt, de verderfengel, of wel, de engel, die Petrus uit de gevangenis had verlost - die engel sloeg Herodes. Want, deze gedienstige geesten zijn of de dienaren der Goddelijke gerechtigheid, of der Goddelijke barmhartigheid, al naar het God behaagt hen te gebruiken. De engel sloeg hem met een zware ziekte juist op het ogenblik, toen hij trots daar heen ging onder de toejuiching des volks, en zijn eigen schaduw aanbad. Zo zei de koning van Tyrus in zijn hoogmoed: Ik ben God, ik zit in Gods stoel, en stelde zijn hart als Gods hart, maar hij zal een mens wezen, en geen God, een zwak, sterfelijk mens, in de hand degene die hem verslaat,

Ezechiël 28:2, 9. Zo ook hier Herodes. Machtige vorsten moeten weten, niet alleen, dat God almachtig is, maar dat ook engelen groter zijn dan zij in kracht en macht. De engel sloeg hem, omdat hij Gode de eer niet gaf, engelen ijveren voor Gods eer, en zodra zij er slechts de opdracht toe ontvangen, zijn zij gereed en bereid hen te slaan, die inbreuk maken op zijn kroonrechten, God van zijn eer beroven. Het was slechts een worm, die het werktuig was voor Herodes' verderf, hij werd van de wormen gegeten, genomenos skoolêkobrootos hij werd wormstekig, moet het eigenlijk gelezen worden, verrot was hij, en hij werd als een stuk verrot hout. In het graf wordt het lichaam door wormen verteerd, maar het lichaam van Herodes verrotte reeds bij zijn leven, en teelde de wormen, die zich bij tijds met hem zullen voeden, en zo is ook Antiochus, die grote vervolger gestorven.

Zie hieraan hoe nietig, hoe gering het lichaam is, dat wij met ons omdragen, het draagt het zaad in zich van zijn eigen ontbinding, waardoor het spoedig, zodra God slechts het woord spreekt, vernietigd zal worden. Zeer verrassende ontdekkingen zijn in de laatsten tijd door middel van het microscoop gedaan van de menigte van wormen in het menselijk lichaam, en hoeveel die bijdragen tot de krankheden er van, hetwelk een goede reden is, waarom wij niet trots moeten zijn op ons lichaam, of op deszelfs gaven en hoedanigheden, alsmede waarom wij ons lichaam niet moeten vertroetelen of oververzadigen, want dat is slechts de wormen voeden, en het te voeden voor de wormen. Zie ook welke zwakke en verachtelijke wezens God kan gebruiken als de werktuigen van zijn gerechtigheid. Farao wordt geplaagd door luizen en vliegen. Efraïm zal verteerd worden als een mot, en Herodes wordt door wormen gegeten. Zie, hoe God er behagen in schept, niet slechts om hoogmoedigen naar beneden te brengen, maar hen op de meest vernederende wijze naar beneden te brengen, en verachting over hen uitstort. Herodes wordt niet slechts vernietigd, maar vernietigd door wormen, opdat de hovaardij van zijn heerlijkheid ten enenmale bevlekt worde, Jesaja 23:9. 2) Deze geschiedenis van de dood van Herodes wordt inzonderheid verhaald door Josephus, een Jood Antiquit. lib. 19. cap. 7. en wel in dier voege: "Dat Herodes afkwam naar Cesaréa, om een feest te vieren ter ere van de keizer, dat hij op de tweeden dag van het feest des morgens naar de schouwburg ging, gekleed in het prachtig gewaad, boven vermeld, dat zijn vleiers hem begroetten als een god, en hem smeekten hun gunstig te zijn, dat zij hem tot nu toe geëerd hadden als een mens, maar dat zij nu willen bekennen, dat er in hem iets meer is, iets voortreffelijkers dan in de sterfelijke natuur. Dat hij deze goddeloze vleierij niet afwees, of bestrafte (aldus drukt de geschiedschrijver het uit,) maar terstond daarna opziende, zag hij een uil boven zijn hoofd zitten, en op hetzelfde ogenblik voelde hij een hevige pijn in de ingewanden, gepaard met koliek pijnen, die van het eerste ogenblik af verschrikkelijk waren, dat hij zijn ogen richtte op zijn vrienden en tot hen zei: Nu zal ik, dien gij een god, en dus onsterfelijk hebt genoemd, bewezen worden mens, en dus sterfelijk te zijn. Dat zijn foltering onverpoosd voortduurde, zonder de minste verlichting, en dat hij toen stierf in het vier en vijftigste jaar van zijn ouderdom, en na zeven jaren koning geweest te zijn."

II. De voortgang van het Evangelie daarna.
1. Het woord Gods wies en vermenigvuldigde, als gezaaid zaad, dat dertig -, zestig -, honderdvoudig opkomt. Overal waar het Evangelie gepredikt werd, hebben grote scharen het aangenomen, en dezen werden daardoor aan de gemeente toegevoegd, vers 24, Na de dood van Jacobus wies het woord Gods, want, evenals Israël in Egypte, hoe meer de kerk verdrukt werd, hoe meer zij toenam. De moed en de vertroosting der martelaren, en hun erkenning door God, deden meer om de mensen tot het Christendom te lokken, dan hun lijden deed om er hen van af te schrikken. Na de dood van Herodes heeft het woord Gods veld gewonnen. Dat zulk een vervolger door een ontzettend oordeel werd weggenomen

heeft velen er van overtuigd, dat de zaak van het Christendom ongetwijfeld de zaak was van Christus, en daarom hebben zij het omhelsd.

2. Zodra Barnabas en Saulus de zending, die hun was opgedragen, volbracht hadden, keerden zij terug naar Antiochië, als zij de dienst volbracht hadden, het geld aan de daartoe aangewezene personen hadden afgedragen, en gezorgd hadden voor de uitdeling er van aan hen, voor wie het bijeengebracht was, keerden zij weer van Jeruzalem. Zij hadden daar wel vele vrienden, maar voor het ogenblik lag hun arbeidsveld te Antiochië, en waar ons werk is, daar moeten wij zijn, en er niet langer van afwezig blijven dan nodig is. Als een leraar tot enigen dienst weggeroepen wordt, dan moet hij, als hij dien dienst volbracht heeft, denken aan de arbeid, die hem te huis wacht en hem nodig heeft, en dus te huis roept. Barnabas en Saulus hebben, toen zij naar Antiochië gingen, Johannes medegenomen, die toegenaamd werd Marcus in wiens moeders huis zij samen waren gekomen voor het gebed, waarvan wij gelezen hebben in vers 12. Zij was de zuster van Barnabas. Het is waarschijnlijk, dat Barnabas daar zijn intrek genomen had, en wellicht Paulus met hem terwijl zij te Jeruzalem waren, en dat dit het was, dat aanleiding gaf tot deze samenkomst, want waar Paulus was, daar werd het een of ander goed werk gedaan, en hun bekendheid met dat gezin, en de gemeenzame omgang, dien zij er mede hadden terwijl zij te Jeruzalem waren, was de oorzaak, dat zij een zoon uit dat gezin medenamen, toen zij terugkeerden, om onder hen opgeleid te worden, en door hen te worden gebruikt in de dienst van het Evangelie. Jonge mannen op te leiden tot de Evangeliedienst, en hen er toe in te leiden is een goed werk voor de oudere leraren, en van groot nut voor het opkomend geslacht.

HOOFDSTUK13

1 En er waren te Antiochie, in de Gemeente, die daar was, enige profeten en leraars, namelijk Barnabas, en Simeon, genaamd Niger, en Lucius van Cyrene, en Manahen, die met Herodes de viervorst opgevoed was, en Saulus. 2 En als zij de Heere dienden, en vastten, zeide de Heilige Geest: Zondert Mij af beiden Barnabas en Saulus tot het werk, waartoe Ik hen geroepen heb. 3 Toen vastten en baden zij, en hun de handen opgelegd hebbende, lieten zij hen gaan. 4 Dezen dan, uitgezonden zijnde van de Heilige Geest, kwamen af tot Seleucie, en van daar scheepten zij af naar Cyprus.

5 En gekomen zijnde te Salamis, verkondigden zij het woord Gods in de synagogen der Joden; en zij hadden ook Johannes tot een dienaar. 6 En als zij het eiland doorgegaan waren tot Pafos toe, vonden zij een zekeren tovenaar, een valse profeet, een Jood, wiens naam was Bar - jezus; 7 Welke was bij de stadhouder Sergius Paulus, een verstandigen man. Deze, Barnabas en Saulus tot zich geroepen hebbende, zocht zeer het Woord Gods te horen. 8 Maar Elymas, de tovenaar want alzo wordt zijn naam overgezet, wederstond hen, zoekende de stadhouder van het geloof af te keren. 9 Doch Saulus die ook Paulus genaamd is, vervuld met de Heilige Geest, en de ogen op hem houdende, zeide: 10 O gij kind des duivels, vol van alle bedrog, en van alle arglistigheid, vijand van alle gerechtigheid, zult gij niet ophouden te verkeren de rechte wegen des Heeren? 11 En nu zie, de hand des Heeren is tegen u, en gij zult blind zijn, en de zon niet zien voor een tijd. En van stonde aan viel op hem donkerheid en duisternis: en rondom gaande, zocht hij, die hem met de hand mochten leiden. 12 Als de stadhouder zag, hetgeen geschied was, toen geloofde hij, verslagen zijnde over de leer des Heeren.

13 En Paulus, en die met hem waren, van Pafos afgevaren zijnde, kwamen te Perge, een stad in Pamfylie. Maar Johannes, van hen scheidende, keerde weder naar Jeruzalem. 14 En zij, van Perge het land doorgaande, kwamen te Antiochie, een stad in Pisidie; en gegaan zijnde in de synagoge op de dag des sabbats, zaten zij neder. 15 En na het lezen der wet en der profeten, zonden de oversten der synagogen tot hen, zeggende: Mannen broeders, indien er enig woord van vertroosting, het volk in u is, zo spreekt. 16 En Paulus stond op, en wenkte met de hand, en zeide: Gij Israëlietische mannen, en gij, die God vreest, hoort toe. 17 De God van dit volk Israël heeft onze vaderen uitverkoren, en het volk verhoogd, als zij vreemdelingen waren in het land Egypte, en heeft hen met een hogen arm daaruit geleid. 18 En heeft omtrent de tijd van veertig jaren hun zeden verdragen in de woestijn. 19 En zeven volken uitgeroeid hebbende in het land Kanaan, heeft Hij hun door het lot het land derzelve uitgedeeld. 20 En daarna omtrent vierhonderd en vijftig jaren, gaf Hij hun rechters, tot op Samuel, de profeet. 21 En van toen aan begeerden zij een koning; en God gaf hun Saul, de zoon van Kis, een man uit de stam van Benjamin, veertig jaren. 22 En dezen afgezet hebbende, verwekte Hij hun David tot een koning; denwelken Hij ook getuigenis gaf, en zeide: Ik heb gevonden David, de zoon van Jesse; een man naar Mijn hart, die al Mijn wil zal doen. 23 Van het zaad dezes heeft God Israël, naar de belofte, verwekt de Zaligmaker Jezus; 24 Als Johannes eerst al de volke Israëls voor Zijn aankomst, gepredikt had de doop der bekering. 25 Doch als Johannes de loop vervulde, zeide hij: Wien meent gijlieden, dat ik ben? Ik ben de Christus niet; maar ziet, Hij komt na mij, Wien ik niet waardig ben de schoenen Zijner voeten te ontbinden. 26 Mannen broeders, kinderen van het geslacht Abrahams, en die onder u God vrezen, tot u is het woord dezer zaligheid gezonden. 27 Want die te Jeruzalem wonen, en hun oversten, Dezen niet kennende, hebben ook de stemmen der profeten, die op elken sabbat dag gelezen worden, Hem veroordelende, vervuld; 28 En geen oorzaak des doods vindende, hebben zij van Pilatus begeerd, dat Hij zou gedood worden. 29 En als zij alles volbracht hadden, wat van Hem geschreven was, namen zij Hem af van het hout, en legden Hem in het graf. 30 Maar God heeft Hem uit de doden opgewekt; 31 Welke gezien is geweest, vele dagen lang, van degenen, die met Hem opgekomen waren van Galiléa tot Jeruzalem, die Zijn getuigen zijn bij het volk. 32 En wij verkondigen u de belofte, die tot de vaderen geschied is, dat namelijk God dezelve vervuld heeft aan ons, hun kinderen, als Hij Jezus verwekt heeft. 33 Gelijk ook in de tweeden Psalm geschreven staat: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd. 34 En dat Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, alzo dat Hij niet meer zal tot verderving keren, heeft Hij aldus gezegd: Ik zal ulieden de weldadigheden Davids geven, die getrouw zijn; 35 Waarom hij ook in een anderen Psalm zegt: Gij zult Uw Heilige niet over geven, om verderving te zien. 36 Want David, als hij in zijn tijd de raad Gods gediend had, is ontslapen, en is bij zijn vaderen gelegd; en

heeft wel verderving gezien; 37 Maar Hij, Dien God opgewekt heeft, heeft geen verderving gezien. 38 Zo zij u dan bekend, mannen broeders, dat door Dezen u vergeving der zonden verkondigd wordt; 39 En dat van alles, waarvan gij niet kondet gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes, door Dezen een iegelijk, die gelooft, gerechtvaardigd wordt.
40 Ziet dan toe, dat over ulieden niet kome, hetgeen gezegd is in de profeten: 41 Ziet, gij verachters, en verwondert u, en verdwijnt; want Ik werk een werk in uw dagen, een werk, hetwelk gij niet zult geloven, zo het u iemand verhaalt. 42 En als de Joden uitgegaan waren uit de synagoge, baden de heidenen, dat tegen de naasten sabbat hun dezelfde woorden zouden gesproken worden.
43 En als de synagoge gescheiden was, volgden velen van de Joden en van de godsdienstige Jodengenoten Paulus en Barnabas; welke tot hen spraken, en hen vermaanden te blijven bij de genade Gods.
44 En op de volgende sabbat kwam bijna de gehele stad samen, om het Woord Gods te horen. 45 Doch de Joden, de scharen ziende, werden met nijdigheid vervuld, en wederspraken, hetgeen van Paulus gezegd werd, wedersprekende en lasterende. 46 Maar Paulus en Barnabas, vrijmoedigheid gebruikende, zeiden: Het was nodig, dat eerst tot u het Woord Gods gesproken zou worden; doch nademaal gij hetzelve verstoot, en uzelven des eeuwigen levens niet waardig oordeelt, ziet, wij keren ons tot de heidenen. 47 Want alzo heeft ons de Heere geboden, zeggende: Ik heb u gesteld tot een licht der heidenen, opdat gij zoudt zijn tot zaligheid, tot aan het uiterste der aarde. 48 Als nu de heidenen dit hoorden, verblijdden zij zich, en prezen het Woord des Heeren; en er geloofden zovelen, als er geordineerd waren tot het eeuwige leven.
49 En het Woord des Heeren werd door het gehele land uitgebreid. 50 Maar de Joden maakten op de godsdienstige en eerlijke vrouwen, en de voornaamsten van de stad, en verwekten vervolging tegen Paulus en Barnabas, en wierpen ze uit hun landpalen. 51 Doch zij schudden het stof van hun voeten af tegen dezelve, en kwamen te Ikonium. 52 En de discipelen werden vervuld met blijdschap en met de Heilige Geest.

Omtrent de verspreiding van het Evangelie onder de Heidenen hebben wij tot nu toe nog niets gezien, dat enigszins in verhouding staat tot het ruime, veelomvattende van de opdracht: Gaat heen, onderwijst alle volken. Door de doop van Cornelius en zijn vrienden was de deur geopend, maar daarna zien wij het Evangelie toch alleen gepredikt aan de Joden, Hoofdstuk 11:19. Het was alsof het licht, dat de Heidenwereld begon te verlichten, weer weggenomen was. Maar hier in dit hoofdstuk zien wij dat werk, da goede werk, behouden in het midden der jaren, en, hoewel aan de Joden nog altijd het eerst het Evangelie wordt aangeboden, zullen, nadat zij het hebben verworpen, de Heidenen hun deel hebben in de aanbieding. Hier is:

I. De plechtige ordening van Barnabas en Saulus, door Goddelijke aanwijzing, tot de Evangeliedienst, tot het grote werk om het Evangelie te verspreiden onder de volken, (en waarschijnlijk hebben andere apostelen, of apostolische mannen, op bevel van Christus, zich mede verspreid tot dezelfden dienst, vers 1 - 3.)
II. Hun prediken van het Evangelie in Cyprus, en de tegenstand, dien zij daar ondervonden van Elymas, de tovenaar, vers 4 - 13.
III. De hoofdpunten van een leerrede, die Paulus hield voor de Joden te Antiochië, in Pisidië, in hun synagoge, die hier gegeven zijn als een voorbeeld van hetgeen zij gewoonlijk predikten voor de Joden, en van de methode, die zij bij hen volgden, vers 14 - 41.
IV. De prediking van het Evangelie aan de Heidenen op hun verzoek, en nadat de Joden het hadden afgewezen, waarin de apostelen zich rechtvaardigden tegen het misnoegen der Joden hierover, en hoe God hun werk zegende, vers 42 - 49. De last, door de ongelovige Joden veroorzaakt aan de apostelen, waardoor zij genoodzaakt waren naar een andere plaats te gaan, vers 50 - 52, zodat het doel van dit hoofdstuk is, aan te tonen hoe

voorzichtig en trapsgewijze en om welke goede oorzaak de apostelen het Evangelie naar de heidenwereld gebracht hebben, en de Heidenen in de kerk hebben toegelaten, hetgeen zo grote ergernis was voor de Joden, en door Paulus in zijn brieven zo zorgvuldig wordt verdedigd.

Handelingen 13:1 - 3

Hier hebben wij een Goddelijke volmacht en opdracht aan Barnabas en Saulus, om het Evangelie aan de Heidenen te gaan verkondigen, en hun ordening tot dien dienst door oplegging der handen met vasten en gebed. I. Een bericht omtrent de tegenwoordige toestand der gemeente te Antiochië, die daar gesticht was, Hoofdstuk 11:20.

1. Hoe goed zij voorzien was van goede leraren: daar waren enige profeten en leraars, vers 1, mannen, die uitblonken in gaven, genade en werkzaamheid. Toen Christus opgevaren is in de hoogte, heeft Hij gegeven sommigen tot profeten en sommigen tot leraars, Efeziërs 4:11, dezen waren beide. Agabus schijnt een profeet geweest te zijn, maar geen leraar, en velen waren leraren, die geen profeten waren, maar dezen waren soms door God geïnspireerd, en hadden bij sommige gelegenheden instructies onmiddellijk van de hemel, hetgeen hun de titel gaf van profeten, en daarbij waren zij ook bepaald aangestelde leraren van de gemeente voor hare Godsdienstige samenkomsten, waar zij de Schriften verklaarden en de leer van Christus duidelijk maakten door juiste toepassingen. Dat waren de profeten, en schriftgeleerden, of leraren, die Christus beloofd had te zenden, Mattheüs 23:34, en die in elk opzicht bevoegd en bekwaam waren tot de dienst der Christelijke kerk. Antiochië was een grote stad, en er waren daar vele Christenen, zodat zij niet allen in een zelfde plaats bijeen konden komen, daarom zijn daar vele leraren nodig geweest, die, in hun onderscheidene vergaderingen konden voorgaan. Barnabas wordt het eerst genoemd, waarschijnlijk omdat hij de oudste was, en Saulus het laatst, waarschijnlijk omdat hij de jongste was, maar daarna is de laatste de eerste geworden, en is Saulus van zeer groot gewicht geworden in de kerk.

Er worden nog drie anderen genoemd.

A. Simeon, of Simon, die Niger wordt bijgenaamd, Simon de Zwarte, vanwege de kleur van zijn haar, evenals de zoon van Eduard III, koning van Engeland, die de Zwarte Prins genoemd werd.

B. Lucius van Cyrene, die naar sommiger mening, (waartoe ook Dr. Lightfoot overhelt,) dezelfde was als Lukas, de schrijver van de Handelingen, geboortig van Cyrene, en opgevoed in het Cyrenese college, of synagoge, te Jeruzalem, waar hij het Evangelie aannam.

C. Manahen een persoon van enig aanzien, naar het schijnt, want hij was met Herodes de viervorst, opgevoed, hetzij gezoogd met dezelfde melk, of opgevoed en onderwezen in dezelfde school, of leerling van dezelfden onderwijzer, of liever, zijn voortdurende collega en metgezel, die in geheel zijn opvoeding deelde en innig vertrouwd met hem was, waardoor hij goede vooruitzichten had van bevordering aan het hof, maar om Christus wil heeft hij die vooruitzichten opgegeven, evenals Mozes die, toen hij tot jaren gekomen was, geweigerd heeft een zoon van Farao's dochter genoemd te worden. Had hij ingestemd met Herodes, met wie hij was opgevoed, hij zou de plaats en het ambt van Blastus gehad kunnen hebben, maar het is beter een mede - lijder te zijn met een heilige, dan een mede - vervolger met een viervorst.

2. Hoe goed zij hun tijd gebruikten, vers 2. Zij dienden de Heere en vastten. Naarstige en getrouwe leraren zullen in waarheid de Heere dienen. Zij, die Christenen onderwijzen,

dienen Christus, zij eren Hem, en bevorderen de belangen van Zijn koninkrijk. Zij, die de kerk dienen met gebed en prediking (die beiden zijn hier mede ingesloten) dienen de Heere, want zij zijn de dienaren der kerk om Christus wil, in hun dienen moeten zij Hem op het oog hebben, en van Hem zullen zij hun loon ontvangen. De Heere te dienen - op de een of andere wijze - moet het bepaalde en geregelde werk zijn van kerken en van hare leraren, voor dit werk moet tijd afgezonderd worden, aan dit werk moet een deel van elke dag gewijd worden. Wat hebben wij als Christenen en leraars anders te doen dan de Heere Christus te dienen? Colossenzen 3:24, Romeinen 14:18. Godsdienstig vasten is nuttig voor ons dienen van de Heere, beide als teken van onze verootmoediging, en als middel voor onze tuchtiging. Hoewel het door de discipelen van Christus zo lang de Bruidegom bij hen was, niet zo veel beoefend werd als door de discipelen van Johannes en de Farizeeën, zijn zij er toch overvloedig in geweest, nadat de Bruidegom van hen weggenomen was, als degenen, die goed geleerd hadden zichzelf te verloochenen en verdrukkingen te lijden.

II. De orders door de Heilige Geest gegeven voor het afzonderen van Barnabas en Saulus, terwijl de leraren van de gemeente bijeen waren ter viering van een plechtige vastendag en biddag, zei de Heilige Geest, hetzij door een stem van de hemel, of door een sterken aandrang in het gemoed van hen, die profeten waren: Zondert Mij af beiden Barnabas en Saulus tot het werk, waartoe Ik ze geroepen heb. Hij specificeert het werk niet, maar verwijst naar een vorige roeping, waarvan zij zelf de betekenis wisten, hetzij anderen dit al of niet ook wisten. Wat Saulus betreft, hem was inzonderheid gezegd, dat hij Christus' naam moest dragen voor de Heidenen, Hoofdstuk 9:15, dat hij tot de Heidenen gezonden zou worden, Hoofdstuk 22:21. De zaak was te voren reeds vastgesteld onder hen te Jeruzalem, dat, gelijk Petrus, Jacobus en Johannes zich zouden wijden aan het werk onder hen, die van de besnijdenis zijn, zo moesten Paulus en Barnabas tot de Heidenen gaan. Waarschijnlijk heeft Barnabas zich, zo goed als Paulus, tot dien dienst bestemd geweten. Toch wilden zij zich niet tot dien oogst begeven, hoewel hij zeer overvloedig beloofde te zijn, voor zij van de Heer des oogstes hun orders hadden ontvangen: Zend uw sikkel en maai, dewijl de oogst der aarde rijp is geworden, Openbaring 14:15. De orders luidden: *Zondert Mij af Barnabas en Saulus.*

Merk hier op:
1. Christus heeft, door Zijn Geest, de benoeming Zijner dienstknechten, want het is door de Geest van Christus, dat zij bekwaam worden gemaakt voor Zijn dienst, er toe geneigd worden, van andere bezigheden of zorgen, die daarmee onbestaanbaar zijn, worden weggenomen. Er zijn sommigen, die door de Heilige Geest afgezonderd zijn voor de dienst van Christus, die van anderen onderscheiden werden als mannen, die aangeboden werden, en die zichzelf gewillig aanbieden, tot de tempeldienst, en hen betreffende, worden aanwijzingen gegeven aan degenen, die bevoegd zijn om te oordelen over het voldoende van hun gaven en bekwaamheden, en de oprechtheid hunner neiging: zondert hen af.
2. Christus' dienstknechten zijn Hem en de Heilige Geest afgezonderd, zondert Mij af, zij moeten gebruikt worden voor Christus' werk, onder de leiding des Geestes, tot heerlijkheid Gods, des Vaders.
3. Allen, die Christus afgezonderd zijn, als zijn dienstknechten, zijn afgezonderd voor werk, Christus houdt geen dienstknechten lui en ledig. Zo iemand tot een opzienersambt lust heeft, die begeert een treffelijk werk, dat is het, waartoe hij is afgezonderd, te arbeiden in het woord en de leer. Zij zijn afgezonderd om zich moeite te geven, niet om zich aanzien of grootheid te verschaffen.

4. Het werk van Christus' dienstknechten, waartoe zij afgezonderd moeten worden, is werk, dat reeds bepaald is, en tot hetwelk al de dienstknechten tot nu toe geroepen zijn, waarnaar zij zelf door een uitwendige roeping geneigd werden, en dat zij verkozen hebben.

III. Hun ordening ingevolge deze orders, niet tot de Evangeliedienst in het algemeen, (Barnabas en Saulus hebben beiden reeds lang te voren het woord gepredikt,) maar tot een bijzondere tak van dezen Evangeliedienst, waarin iets eigenaardigs was, en waartoe opnieuw een opdracht, of aanstelling nodig was, en God zag, dat het toen betamelijk was om hun die opdracht door de handen dezer profeten en leraars te geven, om daarmee ook aan zijn kerk de aanwijzing te geven, dat leraren andere leraren moeten ordenen, (want profeten hebben wij nu niet meer te wachten,) en dat zij, die de woorden van Christus ontvangen hebben, om ons die te geven, ze tot nut en voordeel van het nageslacht aan getrouwe mensen moeten betrouwen, welke bekwaam zullen zijn om ook anderen te leren, 2 Timotheüs 2:
2. Zo hebben hier Simeon, en Lucius en Manahen, die toen getrouwe leraren waren van de gemeente te Antiochië, nadat zij gevast en gebeden hadden, hun de handen opgelegd, en ze laten gaan, vers 3, overeenkomstig de aanwijzing, die zij hadden ontvangen. Merk op:
1. Zij baden voor hen. Als Godvruchtige mensen uitgaan op een goed werk, dan behoort er zeer bijzonder en plechtig voor hen gebeden te worden, inzonderheid door hun broederen, die hun mede - arbeiders en medekrijgsknechten zijn.
2. Bij hun gebed hebben zij ook vasten gevoegd, vers 3. Christus heeft ons dit geleerd door dat Hij zich onthouden heeft van slaap, (een nachtvasten, als ik dit eens zo noemen mag) in de nacht voordat Hij zijn apostelen heeft uitgezonden, ten einde de nacht door te brengen in gebed.
3. Zij hebben hun de handen opgelegd. Hiermede hebben zij hun:
A. Ontslag verleend uit hun tegenwoordige bediening in de kerk te Antiochië, erkennende, niet slechts dat zij naar behoren en met hun toestemming weggingen, maar ook eervol en met een goed getuigenis.
B. Zij smeekten een zegen voor hen af in het werk, dat zij nu gingen ondernemen, baden dat God met hen wilde zijn en hen voorspoedig wilde maken, en dat zij hiertoe vervuld zouden worden met de Heilige Geest. Dit wordt verklaard in Hoofdstuk 14:26, waar van Paulus en Barnabas gezegd wordt dat zij van Antiochië der genade Gods bevolen waren geweest tot het werk, dat zij volbracht hadden. Gelijk het een voorbeeld was van de ootmoed van Barnabas en Saulus, dat zij zich onderwierpen aan de handoplegging van hen, die hun gelijken, of eigenlijk hun minderen, waren, zo was het ook een voorbeeld van de goede gezindheid der andere leraars, dat zij Barnabas en Saulus de eer niet benijdden, waartoe zij bevorderd waren, maar hun die blijmoedig hebben opgedragen met hartelijk gebed voor hen, en zij lieten hen gaan met allen spoed uit zorgvolle belangstelling in die landen, waar zij de grond moesten ontginnen.

Handelingen 13:4 - 13
In deze verzen hebben wij:
I. Een algemeen bericht van de komst van Barnabas en Saulus in het vermaarde eiland Cyprus, en zij zijn wellicht daarheen gegaan omdat Barnabas daar geboren was, Hoofdstuk 4:36, en wenste dat zijn landgenoten de eerstelingen zouden hebben van zijn arbeid, ingevolge de nieuwe opdracht, die hij had ontvangen. Merk op:
1. De grote zaak, die hen voor deze onderneming bemoedigde, was: dat zij uitgezonden waren door de Heilige Geest, vers 4. Als de Heilige Geest hen uitzendt, dan zal Hij ook

met hen gaan, hen bekrachtigen, hen door helpen in hun werk en het met een goeden uitslag bekronen, dan kunnen zij zich ook zonder vrezen van Antiochië, dat hun een veilige haven was, naar buiten op de woelige, onstuimige zee begeven.
2. Zij kwamen naar Seleucië, de zeehavenstad tegenover Cyprus, en staken van daar de zee over naar Cyprus, en in dat eiland was de eerste plaats, waar zij aankwamen, Salamis, een stad aan de Oostzijde van het eiland, vers 5, en nadat zij aldaar het goede zaad gezaaid hadden, zijn zij het eiland doorgegaan tot Pafos toe, vers 6, dat aan de Westkust lag.
3. Zij verkondigden het woord Gods, waar zij ook kwamen, in de synagogen der Joden. Zo verre was het van hen om dezen uit te sluiten, dat zij hun de voorrang gaven, en aldus diegenen onder hen, die niet geloofden, zonder verontschuldiging lieten, zij hadden hen willen vergaderen, maar zij hebben niet gewild. Zij hebben niet heimelijk gehandeld, zij hebben de Messias niet gepredikt aan ander en, die aan hen niet bekend waren, nee, zij hebben hun leer opengelegd voor de oversten hunner synagogen, die, er hun bezwaren tegen konden inbrengen, indien zij die hadden. Zij hadden ook niet afzonderlijk, maar zeer gaarne in vereniging met hen, willen handelen, indien zij hen niet van zich en van hun synagogen hadden uitgedreven.
4. Zij hadden Johannes tot een dienaar, niet tot een dienaar in gewone zaken, maar tot een helper in de dingen Gods hetzij om hun de weg te bereiden in plaatsen, waar zij voornemens waren te komen, of om hun werk voort te zetten in plaatsen, waar zij het hadden begonnen, of om op gemeenzame wijze te spreken met hen, voor wie in het openbaar was gepredikt, en hun de dingen te verklaren. Zo iemand kon hun op velerlei wijze nuttig zijn, vooral in een vreemd land.

II. Een bijzonder bericht van hun ontmoeting met Elymas, de tovernaar, dien zij te Pafos vonden, waar de stadhouder verblijf hield. Die plaats was vermaard wegens een tempel, die er gebouwd was voor Venus, en vandaar Pafian Venus genoemd. Daarom was het zo uiterst noodzakelijk, dat de Zone Gods geopenbaard zou worden, ten einde de werken des duivels te verbreken.
1. Daar heeft de stadhouder, een Heiden, genaamd Sergius Paulus, de apostelen bemoedigd, en wilde gaarne hun boodschap horen. Hij was de bestuurder des lands onder de Romeinse keizer, proconsul of proprætor, iemand, dien wij gouverneur van het eiland zouden noemen. Hij was een verstandig, nadenkend man, die zich liet lijden door verstand, en niet door hartstocht of vooroordeel, hetgeen hieruit blijkt dat hij, bericht hebbende ontvangen omtrent Barnabas en Saulus, hen ontbood, en het woord Gods zocht te horen. Als hetgeen wij horen de strekking heeft, om ons tot God te brengen, dan is het verstandig om er meer van te willen horen. Diegenen zijn wijze mensen - al worden zij ook door de dwazen dezer wereld gans anders genoemd - die een onderzoek instellen naar de wil en de bedoeling Gods. Hoewel hij een aanzienlijk man was, bekleed met gezag, en de predikers mannen waren zonder enig aanzien in de wereld, wil hij toch, zo zij met een boodschap van God komen, weten, waarin die bestaat, en indien het blijkt, dat het wezenlijk een boodschap van God is, dan is hij bereid haar aan te nemen.

2. Daar heeft Elymas, een Jood, een tovenaar, hen tegengestaan, alles gedaan wat hij kon om hun voortgang te stuiten. Het heeft de apostelen gerechtvaardigd om zich tot de Heidenen te wenden, dat deze Jood zich zo boosaardig tegen hen gekant heeft. Deze Elymas gaf voor de gave der profetie te hebben. Hij was een tovenaar, een valse profeet, iemand, die voor een waarzegger gehouden wilde worden, hij was een goochelaar, en beweerde verlorene dingen te kunnen ontdekken, waarvoor hij waarschijnlijk in verbond was met de duivel. Zijn naam was Bar - Jezus de zoon van Jozua. Die naam betekent de

zoon der verlossing, of der zaligheid, maar het Syrisch noemt hem, Bar - Shoma - de zoon van de hoogmoed, filius inflationis - de zoon der opgeblazenheid. Hij was een schuimloper aan het hof, hij was bij de stadhouder. Het blijkt niet, dat de stadhouder hem bij zich had laten roepen, zoals hij Barnabas en Saulus had laten roepen, maar hij drong zich bij hem in, ongetwijfeld met het doel om door hem geld te verkrijgen. Hij stelde het zich ten taak Barnabas en Saulus te weerstaan, zoals de Egyptische tovenaars aan het hof van Farao Mozes en Aäron tegenstonden, 2 Timotheüs 3:8. Hij wierp zich op als bode van de hemel, en ontkende, dat zij dit waren. En aldus zocht hij de stadhouder van het geloof af te keren, vers 8, hem er van terug te houden om het Evangelie aan te nemen, waartoe hij hem geneigd zag. Satan houdt zich zeer bijzonder bezig met aanzienlijke mannen, mannen, die macht en gezag hebben, om hen er van terug te houden Godsdienstig te zijn, omdat hij weet, dat hun voorbeeld, hetzij goed of kwaad, op velen invloed zal hebben. En zij, die op enigerlei wijze het middel zijn om de mensen tegen de waarheid en de weg van Christus in te nemen, doen het werk des duivels. Met heilige verontwaardiging heeft Saulus (die hier voor het eerst Paulus en daarna nooit meer Saulus genoemd werd) hem hierom aangevallen, Saulus, die ook Paulus genaamd is, vers 9. Als Hebreeër uit de stam van Benjamin was zijn naam Saulus, als Romeins burger was zijn naam Paulus. Tot nu toe zagen wij hem meestal in verkeer met de Joden, en daarom bij zijn Joodse naam genoemd, maar nu hij is uitgezonden onder de Heidenen, wordt hij bij zijn Romeinse naam genoemd, teneinde hem enig aanzien te geven in de Romeinse steden, daar Paulus een zeer gewone naam onder hen was.
Sommigen denken, dat hij nooit Paulus genoemd is, voordat hij het middel geweest is voor de bekering van Sergius Paulus tot het geloof van Christus, en dat hij de naam van Paulus heeft aangenomen ter gedachtenis van de overwinning door het Evangelie van Christus behaald, zoals het onder de Romeinen gebruikelijk was, dat hij, die een land veroverd had, zich naar dat land noemde, zoals Germanicus, Brittanicus, Africanus, of liever, Sergius Paulus heeft zelf hem de naam Paulus gegeven, ten teken van zijn gunst jegens hem, en zijn eerbied voor hem, zoals Vespasianus zijn naam Flavius aan Josephus, de Joodse geschiedschrijver heeft gegeven.

Van Paulus wordt hier gezegd:
A. Dat hij bij deze gelegenheid vervuld was met de Heilige Geest, vervuld van heiligen ijver tegen een openbaren vijand van Christus, hetgeen een der genadegaven was van de Heilige Geest, een geest der uitbranding, vervuld van kracht om de toorn Gods over hem aan te kondigen, hetgeen een der gaven was van de Heilige Geest, een geest des oordeels. Hij ontwaarde een meer dan gewone vurigheid in zijn gemoed, zoals de profeet, toen hij vol kracht was van de Geest des Heeren, Micha 3:8, en een ander profeet, toen zijn voorhoofd harder gemaakt was dan een rots, Ezechiël 3:9, en nog een ander, toen zijn mond gemaakt was als een scherp zwaard, Jesaja 49:2. Wat Paulus zei kwam niet voort ui t persoonlijke gevoeligheid, of wrok, maar was het gevolg van de sterken indruk, dien de Heilige Geest op zijn gemoed had gemaakt.
B. Hij hield de ogen op hem, om hem te beschamen en tot zwijgen te brengen, en tegenover zijn goddeloze onbeschaamdheid een heilige stoutmoedigheid te tonen. Hij hield de ogen op hem, als een aanduiding, dat het oog van de hart doorgrondende God op hem was, en hem doorzag, ja, dat het aangezicht des Heeren tegen hem was, Psalm 34:17. Hij hield de ogen op hem, of hij in zijn gelaat enigerlei teken kon bespeuren van berouw van hetgeen hij gedaan had, want zo hij ook maar het minste teken hier van kon ontdekken, dan zou dit het oordeel hebben afgewend, dat nu volgde.
C. Hij beschreef hem in zijn waar karakter, niet in drift, maar gedreven zijnde door de Heilige Geest, die de mensen beter kent, dan zij zichzelf kennen, vers 10.

Hij zegt hem:

Ten eerste. Dat hij een werktuig, een agent, is der hel, en de zodanige zijn er geweest op aarde (het toneel des oorlogs tussen het zaad der vrouw en het zaad der slang) van dat Kaïn, die uit de boze was, een vleesgeworden duivel, zijn broeder doodsloeg, om geen andere reden, dan dat zijn werken boos waren, en van zijn broeder rechtvaardig. Deze Elymas, hoewel hij Bar - Jezus genoemd werd - een zoon van Jezus, was in werkelijkheid een kind des duivels, hij droeg zijn beeld, deed zijn begeerten, en diende zijn belangen, Johannes 8:44.
In twee dingen geleek hij op de duivel, zoals een kind op zijn vader gelijkt.
1. In arglistigheid, de slang nu was listiger dan al het gedierte des velds, Genesis 3:1, en Elymas, hoewel ontbloot van alle wijsheid, was vol van alle arglistigheid, bedreven in alle kunstgrepen om de mensen te bedriegen en te misleiden.
2. In boosaardigheid, hij was vol van alle kwaad een boosaardig, slecht mens, en een gezworen, onverzoenlijk vijand van God en van het goede. Een volheid tegelijk van list en boosaardigheid maken een mens in waarheid tot een kind des duivels.

Ten tweede. Een tegenstander van de hemel. Als hij een kind des duivels is, dan volgt daar vanzelf uit, dat hij een vijand is van alle gerechtigheid, want de duivel is dit. Zij, die vijanden zijn van de leer van Christus, zijn vijanden van alle gerechtigheid, want in zijn leer is alle gerechtigheid vervat en vervuld. Hij beschuldigt hem van de misdaad, die hij op dat ogenblik bedreef: "Zult gij niet ophouden te verkeren de rechte wegen des Heeren, ze verkeerd voor te stellen, ze in een vals daglicht te plaatsen, en aldus de mensen te ontmoedigen om ze te volgen, en er in te wandelen?" De wegen des Heeren zijn recht, zij zijn dit allen, zij zijn dit volkomen. De wegen van de Heere Jezus zijn recht, de enige rechte wegen naar de hemel en de gelukzaligheid. Er zijn van de zodanige, die deze rechte wegen verkeren, die niet slechts zelf buiten deze wegen wandelen, (zoals Elihu's berouwhebbende erkent: Ik heb het recht verkeerd hetwelk mij niet heeft gebaat,) maar anderen misleiden, hun onrechtvaardige vooroordelen in - blazen tegen deze wegen, alsof de leer van Christus onzeker en wankelend was, de wetten van Christus onredelijk en onuitvoerbaar waren, en de dienst van Christus onaangenaam en onnut, of onvoordelig was, hetgeen een onrechtvaardig verkeren is van de rechte wegen des Heeren, en er kromme wegen van te maken. Zij, die de rechte wegen des Heeren verkeren, zijn daar gewoonlijk zo in verhard, dat zij, al wordt hun ook de rechtheid van die wegen nog zo klaarblijkelijk en overtuigend voor ogen gesteld, toch niet zullen ophouden van dit te doen. Etsi suaseris, non persuaseris Gij kunt hun raad geven, maar gij zult hen nooit overtuigen, zij willen hun eigen zin doen, zij hebben de vreemden lief, en die zullen zij na wandelen. Hij kondigt het oordeel Gods over hem aan in een ogenblikkelijke blindheid, vers 11. "En nu zie, de hand des Heeren is tegen u, een rechtvaardige hand.
God zal de handen aan u slaan, u tot Zijn gevangenen maken, want gij wordt gegrepen met de wapenen in de hand, gij zult blind zijn en de zon niet zien voor een tijd." Dit was bedoeld als een bewijs van zijn misdaad, daar het een wonder was, gewerkt om de rechte wegen des Heeren te bevestigen, en bijgevolg, om de boosheid aan te tonen van hem, die niet op wilde houden van ze te verkeren, en het was tevens bedoeld als straf voor zijn misdaad. Het was een gepaste straf, hij heeft de ogen van zijn geest gesloten voor het licht van het Evangelie, en daarom werden zijn lichamelijke ogen Rechtvaardig gesloten voor het licht der zon. Hij heeft, als werktuig of agent, van de god dezer eeuw (die de zinnen verblindt der ongelovigen, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie, 2 Corinthiërs 4:4) de ogen zoeken te verblinden van de stadhouder, en daarom wordt hij nu zelf met blindheid geslagen. Toch was het nog een zachte, gematigde straf,

hij was slechts met blindheid geslagen, terwijl hij zeer Rechtvaardig terstond gedood had kunnen worden, en zijn blindheid was slechts voor een tijd, indien hij zich wil bekeren en Gode de ere geven, door belijdenis van zonde, dan zal hij zijn gezichtsvermogen herkrijgen, jà, het schijnt, dat hij, al doet hij dit niet, toch zijn gezichtsvermogen zal herkrijgen, om te beproeven of hij niet tot bekering geleid kan worden, hetzij door de oordelen Gods, of door zijn barmhartigheden.
Dit vonnis werd terstond voltrokken, van stonde aan viel op hem donkerheid en duisternis, zoals op de mannen van Sodom, toen zij Lot vervolgden, en op de Syriërs, toen zij Elisa vervolgden. Dit bracht hem terstond tot zwijgen, en zo was hij volkomen weerlegd en verslagen in alles wat hij tegen de leer van Christus gezegd had. Laat hij er geen aanspraak meer op maken, om het geweten van de stadhouder ten gids te zijn, die zelf met blindheid is geslagen. Het was ook een waarschuwing voor hem, dat hij, indien hij zich niet bekeert met nog veel zwaarder straf gestraft zal worden, want hij is een der dwalende sterren, dewelke de donkerheid der duisternis in der eeuwigheid bewaard wordt, Judas 13.
Elymas heeft zelf de waarheid van het wonder bekend gemaakt, toen hij, rondom gaande, zocht die hem met de hand mochten leiden. En waar is nu al zijn bedrevenheid in de toverkunst, waarop hij zich zo had laten voorstaan, nu hij noch zelf de weg kan vinden, noch een vriend kan vinden, die hem leiden wil!

3. In weerwil van al de pogingen van Elymas, om de stadhouder van het geloof af te keren, werd hij er toe gebracht om te geloven, en hiertoe heeft het wonder, aan de tovenaar zelf geschied, (zoals de zweren van Egypte, die aan de tovenaars waren, zodat zij voor Mozes niet staan konden, Exodus 9:11) medegewerkt. De stadhouder was een zeer verstandig man, en bespeurde iets ongewoons, iets dat van een Goddelijke oorsprong sprak:
A. In de prediking van Paulus. Hij was verslagen over de leer des Heeren, over de leer, die van Hem is, de ontdekkingen, die Hij gedaan heeft van de Vader, de leer, die Hem zelf betreft, Zijn Persoon, zijn tweeërlei natuur, zijn ambten, zijn onderneming. Er is in de leer van Christus zeer veel, dat verbazingwekkend is, en hoe meer wij er van weten, hoe meer reden wij zullen hebben om er ons over te verwonderen en te verbazen.
B. In dit wonder. Toen hij zag hetgeen geschied was, en hoe oneindig ver de macht van Paulus die van de tovenaar overtrof, en hoe blijkbaar Elymas verslagen en in het nauw was gebracht, geloofde hij. Er wordt niet gezegd, dat hij gedoopt werd, en dus een volledige bekeerling is geworden, maar dit is toch wel waarschijnlijk. Paulus zou zijn werk niet ten halve verricht hebben, en Gods werk is volmaakt. Toen hij een Christen werd, heeft hij zijn gouverneurschap niet opgegeven, en hij werd er ook niet uit ontzet, maar wij kunnen onderstellen, dat hij als Christelijk overheidspersoon door zijn invloed zeer veel gedaan heeft om het Christendom in dat eiland te bevorderen.
De overlevering in de Roomse kerk, die er voor gezorgd heeft om voor al de voorname bekeerlingen, van wie wij lezen in de Handelingen, bisschopszetels te vinden, heeft deze Sergius Paulus bisschop gemaakt van Narbonne in Frankrijk, waar hij, door Paulus op zijn reis naar Spanje gelaten zou zijn.

III. Hun vertrek van het eiland Cyprus. Waarschijnlijk hebben zij daar veel meer gedaan dan hier vermeld wordt, daar hier slechts bericht wordt gegeven van hetgeen buitengewoon was - de bekering van de stadhouder. Toen zij wat zij te doen hadden, gedaan hadden,
1. Verlieten zij het land en gingen naar Perge. Zij, die gingen, waren Paulus en die met hem waren, waarbij zich in Cyprus waarschijnlijk nog anderen gevoegd hebben, daar

velen begerig waren om met hem te gaan, Anachthentes hoi fieri ton Paulon - Zij, die met Paulus waren van Pafos afgevaren zijnde, hetgeen veronderstelt, dat ook hij ging, maar zijn nieuwe vrienden hadden zoveel genegenheid voor hem, dat zij steeds om hem heen waren, en met hun bewilliging nooit van hem zouden scheiden.
2. Toen heeft Johannes Markus hen verlaten en is wedergekeerd naar Jeruzalem, zonder de toestemming van Paulus en Barnabas, het zij, omdat hij geen liefde had voor het werk, of omdat hij zijn moeder wenste te gaan zien. Het was zijn schuld, en wij zullen er meer van horen.

Handelingen 13:14 - 41
Perge in Pamfylië was een plaats, inzonderheid vermaard wegens een tempel, die daar voor de godin Diana opgericht was, maar er wordt ons niets meegedeeld van hetgeen Paulus en Barnabas daar gedaan hebben, er wordt alleen gezegd, dat zij er kwamen, vers 13, en dat zij er van heengingen, vers 14. Maar in de geschiedenis van de reizen der apostelen, wordt, evenals in die van Christus, veel overgeslagen, dat der vermelding waard zou geweest zijn, omdat, indien alles geschreven was geworden, de wereld zelf de geschrevene boeken niet zou bevatten. Maar de volgende plaats, waar wij hen vinden, is een ander Antiochië, gezegd in Pisidië te zijn, om het te onderscheiden van het Antiochië in Syrië, van waar zij uitgezonden waren. Pisidië was een provincie van Klein Azië, grenzende aan Pamfylië, dit Antiochië was er waarschijnlijk de hoofdstad van. Er woonden daar zeer vele Joden, en aan hen moest het Evangelie het eerst gepredikt worden, en in deze verzen hebben wij de leerrede, die Paulus voor hen heeft uitgesproken. Waarschijnlijk is zij in substantie wat de apostelen in alle plaatsen voor de Joden gepredikt hebben, want om met hen te handelen was het de gepaste manier om hun te tonen, dat het Nieuwe Testament, hetwelk zij hen wensten te doen geloven en aannemen, nauwkeurig overeenstemt met het Oude Testament, dat zij niet slechts geloofden, maar waarvoor zij ijverden.

Wij hebben hier:
I. Het binnentreden van Paulus en Barnabas in een Godsdienstige samenkomst der Joden te Antiochië, vers 14. Hoewel zij kortelings zo veel voorspoed gehad hebben in de bekering van een Romeins stadhouder, hebben zij toch, toen zij te Antiochië kwamen, niet naar de voornaamsten overheidspersoon gevraagd, en zijn hem niet het hof gaan maken: nee, zij hebben zich tot de Joden gewend, hetgeen wederom een bewijs is van hun genegenheid voor hen, en hun begeerte naar hun welvaren.
1. Zij namen hun dag der Godsverering waar, de sabbatdag, de Joodse sabbat. De eersten dag der week namen zij waar onder elkaar, als de Christelijke sabbat, maar als zij met de Joden wilden samenkomen, dan moet het op de zevenden dag zijn, dien zij dus bij zulke gelegenheden, vooralsnog, hebben waargenomen. Want door de dood van Christus is de ceremoniële wet wel gestorven, maar het was in de puinhopen van Jeruzalem, dat zij begraven moest worden, en daarom was het, hoewel het zedelijke begrip van het vierde gebod geheel overgebracht was op de Christelijke sabbat, volstrekt niet ongepast om zich bij de Joden te voegen in hun heiliging van de sabbat.
2. Zij vergaderden met hen in hun plaats der Godsverering, in de synagoge. De sabbatdagen moeten geheiligd worden in plechtige samenkomsten, zij zijn voornamelijk ingesteld voor de openbaren eredienst, de sabbatdag is een heilige samenroeping, en daarom moet er geen dienstwerk op gedaan worden. Paulus en Barnabas waren vreemdelingen, maar overal waar wij komen, moeten wij onderzoek doen naar de getrouwe aanbidders van God en ons met hen verenigen (gelijk deze apostelen hier gedaan hebben) als degenen, die gemeenschap willen onderhouden met alle heiligen.

Hoewel zij vreemdelingen waren, werden zij toch toegelaten in de synagoge, en konden zij er neerzitten. Er behoort zorg voor gedragen te worden, dat in plaatsen van openbare Godsverering, plaats is voor vreemdelingen, zelfs voor de armsten, want van hen, van wie wij niets anders weten, weten wij toch dit, dat zij kostelijke zielen hebben en de Christelijke liefde gebiedt ons zorgzame belangstelling voor hen te koesteren.

II. Hoe zij uitgenodigd werden om te prediken.
1. De gewone dienst van de synagoge was geëindigd, vers 15. De wet en de profeten waren gelezen, van ieder een gedeelte, dat voor die dag bestemd was. Als wij bijeen komen om God te aanbidden, dan moeten wij dit doen, niet alleen door gebed en lofzegging, maar ook door het lezen en het horen van het woord Gods, daarmee geven wij Hem de ere Zijns Naams, als onzen Heere en Wetgever.
2. Toen dit gedaan was, werd hun door de oversten der synagoge verzocht voor hen te prediken, vers 15. Zij zonden een bode tot hen met deze beleefde boodschap: Mannen, broeders, indien daar enig woord van vertroosting tot het volk in u is, zo spreekt. Het is waarschijnlijk, dat de oversten der synagoge hen hadden ontmoet, en reeds een onderhoud met hen hadden gehad, en zo zij al geen neiging hadden tot het Evangelie, hadden zij ten minste de nieuwsgierigheid om Paulus te horen prediken, en daarom gaven zij hem niet slechts verlof, maar verzochten hem om de gunst een woord der vertroosting tot het volk te spreken. Het blote lezen der Schrift in de openbare bijeenkomsten volstaat niet, de Schrift moet ook verklaard worden, en naar aanleiding der Schrift moeten woorden van vermaning en vertroosting tot het volk worden gesproken. Dit is het uitspreiden van het net en het volk te helpen om te doen wat nodig is om het woord nuttig voor hen te maken - dat is: het op zichzelf toe te passen. Zij, die het opzicht hebben in zulke vergaderingen en er gezag uitoefenen, behoren er voor te zorgen, dat er een woord van vermaning en vertroosting tot het volk worde gesproken, telkenmale als zij samenkomen. Zulk een woord van vermaning van een vreemden leraar, van wie men echter weet, dat hij een oprecht dienaar des Heeren is, kan soms van zeer krachtige uitwerking wezen. Paulus heeft waarschijnlijk dikwijls in de synagoge gepredikt, ook wanneer hij er niet door de oversten der synagogen toe werd uitgenodigd, want hij heeft dikwijls gesproken in veel strijd, 1 Thessalonicenzen 2:2. Maar dezen hier waren edeler en ruimer van hart dan oversten van de synagogen gewoonlijk waren.

III. De rede, die Paulus op verzoek van de oversten der synagoge in de synagoge heeft uitgesproken. Met blijdschap heeft hij gebruik gemaakt van de hem aangebodene gelegenheid, om Christus aan zijn volksgenoten, de Joden, te prediken. Hij heeft hun niet gezegd, dat hij een vreemdeling was, en dat het dus zijn werk niet was, en hij heeft tot zichzelf niet gezegd, dat hij kwaadwilligheid jegens zich kon opwekken door Christus te prediken onder de Joden, nee, hij stond op, als iemand, die bereid en besloten is te spreken, en wenkte met de. hand, om hen te bereiden en op te wekken tot horen. Hij wenkte met de hand, als een redenaar, niet slechts stilte en aandacht begerende, maar pogende ook genegenheid op te wekken, en te tonen, dat hij meende, wat hij ging zeggen. Het kan ook wezen, dat het verzoek tot hen gericht, om een woord van vertroosting te spreken tot het volk, niet naar de zin was van sommigen in de synagoge, die daarom gezind waren zich tegen de oversten te verzetten, en het niet wilden gedogen dat Paulus zou prediken, waardoor enig tumult ontstond, hetwelk Paulus door die handbeweging trachtte tot bedaren te brengen, waarmee hij tevens een bescheiden verzoek tot hen richtte om hem een geduldig en onpartijdig gehoor te verlenen: "Gij Israëlitische mannen, die Joden zijt van geboorte, en gij, die God vreest, die tot de Joodse Godsdienst bekeerd zijt, hoort toe, schenkt mij uw aandacht, want ik heb u iets te zeggen, dat uwen eeuwigen

vrede raakt, en ik zou wensen het niet te vergeefs tot u te zeggen." Nu is deze voortreffelijke rede hier vermeld, om aan te tonen, dat zij, die het Evangelie predikten aan de Heidenen, dit niet gedaan hebben, voor en aleer zij hun uiterste pogingen hadden aangewend om de Joden te bewegen er het nut en voordeel van te ontvangen, en dat zij volstrekt geen vooroordeel hadden opgevat tegen de Joodse natie, noch enigerlei begeerte hadden, dat zij zouden omkomen, maar wel, dat zij zich zouden bekeren en leven.
Alles wordt in deze rede aangeroerd, dat geschikt is, om het verstand der Joden te overtuigen, of hun genegenheid op te wekken, en hen te bewegen Christus als de beloofden Messias aan te nemen.

1. Hij erkent hen als het bevoorrechte volk van God, dat Hij in bijzondere betrekking tot zich heeft doen komen, en waarvoor Hij grote dingen gedaan had. De Joden van de verstrooiing, die in andere landen woonden, waren meer in gevaar om zich met de volken te vermengen, en waren daarom waarschijnlijk ijveriger voor het behoud van hun eigenaardigheid, het bijzondere, dat hen kenmerkte, dan zij, die in hun eigen land woonden, en daarom heeft Paulus ter hunner eer hier goede nota van genomen.
A. Dat de God der gehele aarde op zeer bijzondere wijze de God was van Zijn volk Israël, een God in verbond met hen, en dat Hij hun zijn gedachten en Zijn wil heeft geopenbaard, zoals aan geen ander volk of natie, zodat zij hierdoor onderscheiden werden van, en geëerd werden boven, al hun naburen, daar zij door bijzondere wetten geregeerd werden, en hun bijzondere beloften gedaan waren.
B. Dat Hij hun vaderen had verkoren om zijn vrienden te zijn, Abraham is de vriend van God genaamd geworden, om zijn profeten te zijn, door wie Hij zijn gedachten openbaarde aan zijn kerk, en om de bewaarders te zijn van Zijn verbond met de kerk. Hij heeft hen hieraan herinnerd, om hen te doen weten, dat de reden, waarom God hen bevoorrecht heeft, hoewel zij het niet verdienden, was, dat Hij blijven wilde bij zijn verkiezing van hun vaderen, Deuteronomium 7:7, 8. Zij waren beminden. zuiver en alleen, om der vaderen wil, Romeinen 11:28.
C. Dat Hij dat volk heeft verhoogd, hen grotelijks heeft geëerd, hen tot een volk gemaakt heeft, hen uit het niet heeft opgeheven, toen zij vreemdelingen waren in het land van Egypte, en er in hen niets was, dat hen in Gods gunst kon aanbevelen. Zij moeten dit gedenken, en er uit afleiden, dat God hun niets verschuldigd was, want het was ex mero motu - vanwege Zijn eigen welbehagen, en niet uit overweging van enigerlei verdienste van hen, dat hun de Goddelijke gunst was geschonken, die Hij daarom ook, naar Zijn welbehagen herroepen kan, en God doet hun geen onrecht, als Hij ten laatste de omtuining wegneemt, van het bijzondere, dat hen van andere volken onderscheidt. Maar zij waren zijn schuldenaars, en zij zijn gehouden en verplicht om de verdere ontdekkingen, die Hij hun doen zal van Zijn wil, aan te nemen, en hen, die Hij tot zijn kerk nog zou toevoegen, toe te laten.
D. Dat Hij hen met een hogen arm uitgeleid heeft uit Egypte, waar zij niet slechts vreemdelingen, maar gevangenen waren, hen had verlost door zeer vele wonderen, wonderen van genade jegens hen, en van oordelen over hun verdrukkers, door tekenen en wonderen, Deuteronomium 4:34, en ten koste van zeer vele levens, al de eerstgeborenen uit Egypte, Farao en zijn heir, in de Rode Zee. Ik heb Egypte gegeven tot uw losgeld, Ik heb mensen in uw plaats gegeven, Jesaja 43:3, 4.

E. Dat Hij veertig jaren lang hun zeden had verdragen in de woestijn, vers 18. Etropophorêsen. Sommigen denken, dat het gelezen moet worden als etrophophorêsen Hij heeft hen opgevoed, omdat dit het woord is, dat in de Septuaginta gebruikt wordt voor de vaderlijke zorg, die God heeft gedragen voor Zijn volk, Deuteronomium 1:31.

Beide betekenissen kunnen er in opgesloten zijn, want,
a. God heeft zeer veel voorziening voor hen getroffen gedurende die veertig jaren in de woestijn: wonderen waren hun dagelijks brood, en bewaarden hen voor de hongerdood, hun heeft niets ontbroken.
b. Hij heeft zeer veel geduld met hen geoefend, zij waren een tergend, murmurerend, ongelovig volk, en toch verdroeg Hij hen, en liet op het gebed van Mozes Zijn toorn menigmaal afwenden. Wij moeten erkennen, dat God, zo vele jaren als wij in deze wereld geleefd hebben, een tedere Vader voor ons is geweest, dat Hij in onze behoeften heeft voorzien, dat Hij ons gevoed heeft van dat wij waren, tot op deze dag, ons een genadig, vergevend God is geweest, (gelijk Hij het voor Israël was, Nehemia 9:17). Wij hebben Zijn geduld op de proef gesteld, maar het toch niet uitgeput. Laten de Joden niet al te zeer blijven staan bij hun voorrechten als een bijzonder volk, want zij hebben die voorrechten duizend maal verbeurd.

F. Dat Hij hen in het bezit heeft gesteld van het land Kanaän, vers 19. Toen Hij zeven volkeren had uitgeroeid in het land Kanaän, die veroordeeld waren om uitgeroeid te worden, ten einde plaats te maken voor hen, heeft Hij hun door het lot het land derzelven uitgedeeld, en er hen in het bezit van gesteld. Dit was een uitnemende gunst van God aan hen betoond, en hij erkent, dat hun hiermede een grote eer was aangedaan, die hij niet in het minst wilde verkleinen.

G. Dat Hij hun mannen had verwekt, die bezield door Gods Geest, hen verlost hebben uit de handen van hen, die inbreuk hebben gemaakt op hun rechten, en hen hebben verdrukt, nadat zij in Kanaän gevestigd waren, vers 20, 21.
a. Hij gaf hun rechters, mannen, bevoegd en bekwaam tot de openbaren dienst, en door een onmiddellijke drang in hun gemoed, er toe geroepen, pro re nata - naar dat de omstandigheid het vereiste. Hoewel zij een weerstrevend volk waren, en nooit in dienstbaarheid zijn gekomen, of zij hadden het over zich gebracht door hun zonde, werd hun toch, op hun gebed, een verlosser verwekt. De critici vinden enige moeilijkheid in het berekenen van deze vier honderd en vijftig jaren. Van de verlossing uit Egypte tot aan David's uitdrijven van de Jebusieten uit de sterkte van Sion, die de uitwerping der Heidense volken voltooide, waren vier honderd en vijftig jaren, en gedurende het meeste van dien tijd waren zij onder richteren. Anderen beschouwen het aldus: De regering van de richteren, van de dood van Jozua tot aan de dood van Eli, duurde juist drie honderd negen en dertig jaren, maar het wordt gezegd te zijn: oos, als het ware, vier honderd en vijftig jaren, omdat de jaren van hun dienstbaarheid aan de onderscheidene natiën, die hen verdrukten, hoewel in werkelijkheid tot de jaren der richteren behorende, toch in de geschiedenis vermeld worden als daarvan onderscheiden. Die allen tezamen maken honderd en elf jaren, telt men die nu op bij de drie honderd negen en dertig, dan komt men tot het juiste getal van vier honderd en vijftig, als zo velen, hoewel niet in werkelijkheid zo velen.
b. Hij regeerde hen door een profeet, Samuel, een man, door God bezield en geleid, om het bestier over hun zaken te hebben.
c. Daarna heeft Hij, op hun verzoek, een koning over hen gesteld, vers 21, Saul, de zoon van Kis. Samuels regering en de zijn duurden veertig jaren. die een soort van overgang waren van de theocratie tot de koninklijke regering.
d. Eindelijk heeft Hij hun David tot een koning verwekt, vers 22. Nadat God Saul had afgezet wegens zijn wanbestuur, heeft Hij hun David tot een koning verwekt, en een verbond met hem gesloten en met zijn zaad. Toen Hij een koning had afgezet, heeft Hij

hen niet als schapen zonder herder laten blijven, maar hun spoedig een anderen koning verwekt, hem opgeheven uit geringen staat, hem hoog opgericht, 2 Samuel 23:1.

Hij spreekt van het getuigenis, dat God hem gegeven heeft.
Ten eerste. Dat hij door God verkoren werd. Ik heb David, Mijn knecht, gevonden, Psalm 89:21. God zelf had zijn keuze op hem gevestigd. In vinden ligt zoeken opgesloten, alsof God alle huisgezinnen of geslachten van Israël doorzocht had, om een man te vinden, die geschikt was voor zijn doel, en hij was het.
Ten tweede. Dat hij een man was naar Gods hart, hij is een man zoals Ik hem begeer, een man, in wie Gods beeld is ingedrukt, en daarom een man, in wie God een welbehagen heeft. Dit getuigenis werd van hem gegeven eer hij gezalfd was, 1 Samuel 13:14. De Heere heeft zich een man gezocht naar Zijn hart, zulk een als Hij begeerde te hebben.
Ten derde. Hij is een man, die in zijn gedrag en wandel door God geleid wordt, hij zal al Mijn wil doen. Hij zal begeren en er naar streven de wil van God te doen, en hij zal daartoe bekwaam worden gemaakt. Dit alles schijnt aan te tonen, niet slechts de bijzondere gunst van God jegens het volk van Israël (de apostel wil hen zeer gaarne verplichten door dit te erkennen) maar ook de verdere gunsten van een andere aard, die Hij voor hen bestemde, en die hun nu door de prediking des Evangelies aangeboden werden. Hun bevrijding uit Egypte en hun vestiging in Kanaän waren voorbeelden en afschaduwingen der toekomende goederen, de veranderingen in hun regering toonde, dat zij geen ding heeft volmaakt, en dus plaats moest maken voor het geestelijk koninkrijk van de Messias, dat nu opgericht werd, en dat, indien zij het willen erkennen, en er zich aan willen onderwerpen, de heerlijkheid zijn zal van het volk Israël. Daarom behoeven zij volstrekt niet naijverig te zijn op de prediking van het Evangelie, alsof zij ook maar in het minst zou strekken ten nadele van de ware voortreffelijkheid der Joodse kerk.

2. Hij geeft hun een volledig bericht omtrent onze Heere Jezus, van David overgaande op de Zoon van David, en hij toont aan, dat deze Jezus zijn beloofd Zaad is, vers 23. Van diens zaad, van dezen wortel van Jesse, van dien man naar Gods hart, heeft God Israël, naar de belofte verwekt de Zaligmaker Jezus, die zaligheid draagt in Zijn naam. Hoe welkom moest de Joden de prediking wezen van het Evangelie! hoe behoorden zij het te ontvangen als alle aanneming waardig, als het hun de tijding bracht:
A. Van een Zaligmaker, om hen, evenals de richteren vanouds, die daarom redders, of verlossers genoemd werden, te verlossen uit de handen hunner vijanden, maar deze is een Verlosser, een Zaligmaker, die voor hen zal doen, wat dezen, naar hetgeen blijkt uit de geschiedenis, niet konden doen - nl. hen verlossen of zalig maken van hun zonden, hun grootste, hun ergste vijanden.
B. Een Zaligmaker door God verwekt, die zijn opdracht heeft van de hemel.
C. Hij is verwekt om Israël een Zaligmaker te zijn, hun in de eerste plaats. Hij was gezonden om hen te zegenen, zo verre was het van het Evangelie om Israël te verwerpen, dat het juist bedoelde hen te vergaderen!
D. Verwekt uit het zaad van David, dat oude, koninklijke geslacht, waarop het volk van Israël zo roemde, en dat toen, tot grote schande van geheel de natie, in vergetelheid was begraven. Het behoorde een grote voldoening voor hen te zijn, dat God hun dezen hoorn der zaligheid heeft opgericht in het huis van David, Zijn knecht, Lukas 1:69.
E. Verwekt naar zijn belofte, de belofte aan David, Psalm 132:11, de belofte aan de Oud - Testamentische kerk in hare laatste dagen: Ik zal David een rechtvaardige SPRUITE verwekken, Jeremia 23:5. Deze belofte was het, tot dewelke de twaalf geslachten verhoopten te komen, Hoofdstuk 26:7. Waarom bleven zij er dan koel voor, nu het hun gebracht is?

Betreffende deze Jezus nu zegt hij hun:
A. Dat Johannes de Doper Zijn voorloper was, deze merkwaardige man, dien allen erkenden een profeet te zijn. Laten zij niet zeggen, dat de komst van de Messias onverwacht voor hen was, en dat zij daarom te verontschuldigen zijn, zo zij tijd wensen te hebben om te overwegen, of zij Hem al of niet zullen aannemen, want zij zijn genoegzaam gewaarschuwd door Johannes, die voor zijn aankomst gepredikt had, vers 24.
Hij heeft twee dingen gedaan.
Ten eerste. Hij bereidde de weg voor Hem door zijn prediking van de doop der bekering, niet voor enkele uitgelezen discipelen, maar voor al de volke Israëls. Hij wees hen op hun zonden, waarschuwde hen voor de toekomende toorn. riep hen tot bekering, wekte hen op om vruchten voort te brengen der bekering waardig, en hen, die daartoe bereid waren, verbond hij hiertoe door het plechtige teken des doops, en hierdoor heeft hij de Heere Jezus een toegerust volk bereid, aan hetwelk, nadat het aldus er toe gebracht werd zichzelf te kennen, zijn genade welkom zal wezen.
Ten tweede. Hij heeft zijn nadering aangekondigd, vers 25. Als Johannes de loop vervulde, als hij krachtig voortging met zijn werk en er wonderbaarlijk voorspoedig in was, en invloed had verkregen, zei hij tot hen, die zijn prediking hoorden: "Wie meent gijlieden, dat ik ben? Welke denkbeelden koestert gijlieden van m ij, wat zijn uw verwachtingen van mij? Gij denkt wellicht, dat ik de Messias ben, dien gij verwacht, maar gij dwaalt, ik ben de Christus niet - zie Johannes 1:20 - maar Hij staat aan de deur, zie, Hij komt na mij, die in alle opzichten zo ver boven mij staat, dat ik niet waardig ben gebruikt te worden ook zelfs voor de geringste diensten aan Zijn Persoon, zelfs niet om Hem te helpen zijn schoenen aan of uit te doen, wie ik niet waardig ben de schoenen Zijner voeten te ontbinden, en gij kunt vermoeden wie dat wezen moet."

B. Dat de oversten en het volk der Joden, die Hem welkom hadden moeten heten, en zijn gewillige, ijverige, getrouwe onderdanen hadden behoren te wezen, zijn vervolgers en moordenaars zijn geweest. Als de apostelen Christus prediken als de Zaligmaker, is het zo verre van hen om Zijn smadelijke dood te willen verbergen, of er een sluier over te werpen, dat zij altijd Christus prediken, en dien gekruisigd, ja, en (hoewel dit zeer veel smaadheid toevoegde aan Zijn lijden) gekruisigd door Zijn eigen volk, door hen, die te Jeruzalem wonen, in de heilige stad, de koninklijke stad, en hun oversten, vers 27.
Ten eerste. Hun zonde bestond hierin, dat zij, hoewel geen oorzaak des doods vindende in Hem, geen bewijs hadden, dat Hij een misdaad begaan had, ja zij hadden zelfs geen schijn van reden om Hem van een misdaad te verdenken (de rechter, die Hem ondervroeg, verklaarde zelf, nadat hij alles gehoord had wat zij tegen Hem hadden in te brengen, dat hij geen schuld in Hem vond) toch van Pilatus begeerd hebben, dat Hij zou gedood worden, vers 28. En zij hebben op hun eisen tegen Christus met zo veel woede en geweld aangedrongen, dat zij Pilatus dwongen Hem te kruisigen, niet slechts tegen zijn eigen zin en neiging, maar tegen zijn geweten. Zij veroordeelden Hem tot zo groot een dood, hoewel zij Hem niet van de geringste zonde konden overtuigen. Paulus heeft niet, evenals Petrus, zijnen hoorders dit ten laste kunnen leggen, Hoofdstuk 2:23 :Gij hebt Hem door de handen der onrechtvaardigen aan het kruis gehecht en gedood, want dezen, hoewel Joden, waren ver weg, maar hij legt het de Joden te Jeruzalem en de oversten ten laste, om te tonen hoe weinig reden de Joden van de verstrooiing hadden om zo naijverig te zijn op de eer van hun natie, als zij waren, nu zij zulk een last van zonde op zich hadden geladen, en hoe Rechtvaardig zij afgesneden hadden kunnen worden van al de zegen, door de Messias aangebracht, zij, die Hem zo hadden mishandeld, en dat zij dit

toch niet waren, maar dat niettegenstaande dit alles de prediking van Zijn Evangelie moet beginnen van Jeruzalem.
Ten tweede. De reden hiervan was, dat zij Hem niet gekend hebben, vers 27. Zij wisten niet wie Hij was, noch met welk doel Hij in de wereld was gekomen, want indien zij Hem gekend hadden, zij zouden de Heere der heerlijkheid niet gekruisigd hebben. Christus heeft dit erkend ter verzachting van hun misdaad: Zij weten niet wat zij doen, en dat heeft ook Petrus erkend: Ik weet, dat gij het door onwetendheid gedaan hebt, Hoofdstuk 3:17. Het was ook omdat zij de stem niet kenden van de profeten, hoewel zij ze elke sabbatdag hoorden lezen. Zij hebben niet begrepen en er niet aan gedacht, dat het voorzegd was, dat de Messias zou lijden, want anders zouden zij nooit de werktuigen zijn geweest van Zijn lijden. Velen, die de profeten lezen, kennen de stem niet van de profeten, verstaan de betekenis niet van de Schriften. Zij hebben het geklank van het Evangelie in hun oren, maar de betekenis er van niet in hun hoofd, noch de geur er van in hun hart. En daarom kennen de mensen Christus niet, en slaan zij geen acht op Hem, wijl zij de stem der profeten niet kennen, die te voren van Christus getuigd hebben.
Ten derde. God bestuurde hen ter vervulling van de profetieën van het Oude - Testament. Omdat zij de stem niet kenden van de profeten, die hen waarschuwde om Gods Gezalfde niet aan te tasten, vervulden zij ze in Hem te veroordelen, want aldus was er geschreven, dat de Messias, de Vorst uitgeroeid zal worden, maar dat het niet voor Hem zelf zijn zal. Het is mogelijk, dat mensen profetieën der Schrift vervullen, zelfs als zij wetten of voorschriften der Schriften verbreken, inzonderheid in de vervolging der kerk, zoals in de vervolging van Christus. En dit rechtvaardigt de reden, die soms gegeven wordt voor het duistere van de profetieën der Schrift, dat, indien zij te duidelijk en klaarblijkelijk waren, dan zou de vervulling er van voorkomen worden. Zo zegt Paulus hier: Omdat zij Hem niet kenden noch de stemmen der profeten,.. hebben zij ze vervuld waarin ligt opgesloten, dat zij, indien zij ze wèl hadden verstaan, ze niet vervuld zouden hebben.
Ten vierde. Alles wat betreffende het lijden van de Messias voorzegd was, was vervuld in Christus, vers 29. Als zij alles volbracht hadden wat van Hem geschreven was, - tot het Hem te drinken geven van edik in Zijn dorst toe, toen hebben zij vervuld wat van Hem voorzegd was betreffende zijn begrafenis - namen zij Hem af van het hout en legden Hem in het graf. Hiervan wordt hier nota genomen, als hetgeen waardoor zijn opstanding des te treffender en heerlijker werd. Christus werd afgezonderd van deze wereld, zoals zij, die begraven worden, niets meer met deze wereld van doen hebben, noch deze wereld met hen. En daarom wordt onze algehele afscheiding van de zonde voorgesteld door ons begraven zijn met Christus. En een goed Christen zal gaarne met Christus levend begraven willen zijn. Zij legden Hem in een graf, en dachten, dat zij Hem nu in wel verzekerde bewaring hadden.

C. Dat Hij opgestaan is van de doden, en geen verderfenis heeft gezien. Dat was de grote waarheid, die gepredikt moet worden, want het is de voornaamste grondzuil, waarop geheel het gebouw van het Evangelie rust, daarom blijft hij hier lang bij stilstaan, en toont aan:
Ten eerste. Dat Hij wettig en naar de wil van God is opgestaan. Toen Hij om onze schuld in het graf gevangen was, is Hij uit deze gevangenis niet uitgebroken, nee! Hij is er wettelijk uit ontslagen, vers 30. God heeft Hem uit de doden opgewekt. Hij heeft een engel gezonden om de steen af te wentelen van de deur der gevangenis, heeft de geest in Hem terug doen keren, dien Hij bij Zijn sterven in de handen Zijns Vaders, had overgegeven en Hem levend gemaakt door de Heilige Geest. Zijn vijanden legden Hem in een graf met het doel, dat Hij daar altijd in zou neerliggen: maar God zei: Nee, en het zou spoedig gezien worden, wiens woord, het zijn of het hun, stand zou houden.

Ten tweede: Dat er voldoende bewijzen waren van zijn opstanding, vers 31. Hij is gezien geweest vele dagen lang, in onderscheidene plaatsen, bij verschillende gelegenheden, door hen, die op het innigst met Hem vertrouwd waren, want zij waren met Hem opgekomen van Galiléa naar Jeruzalem, zij zijn zijn voortdurende metgezellen geweest, en zij zijn zijn getuigen bij het volk. Zij waren verordineerd om dit te zijn, hebben het menigmaal betuigd, en zijn bereid om er van te getuigen, al zouden zij ook deswege moeten sterven. Paulus spreekt er niet van, dat hij zelf Hem gezien heeft (hij maakt hier melding van in 1 Corinthiërs 15:8) omdat het in een visioen was, dat meer overtuigend was voor hem zelf, dan het wezen kon, als het voor anderen wordt bijgebracht.

Ten derde. Dat de opstanding van Christus de vervulling was van de belofte, gedaan aan de vaderen, het was niet alleen een ware tijding, maar een goede tijding: "door u dit te verkondigen, verkondigen wij u grote blijdschap, vers 32, 33, een goede tijding, die u, Joden, zeer bijzonder welkom en welgevallig moet wezen. Zo verre is het van ons, dat wij een blaam op u zouden willen werpen, of u enigerlei onrecht zouden willen aandoen, dat de leer, die wij prediken, zo gij haar slechts goed ontvangt en haar begrijpt, u de grootst mogelijke ere en voldoening brengt, want het is in de opstanding van Christus, dat de belofte, die tot de vaderen geschied is, aan u vervuld is." Hij erkent, dat het de waardigheid is van de Joodse natie, dat harer de beloftenissen zijn, Romeinen 9:4, dat zij de erfgenamen waren der belofte, daar zij de kinderen waren van de patriarchen, aan wie de beloften het eerst gedaan zijn. De grote belofte van het Oude Testament is die van de Messias, in wie al de geslachten der aarde gezegend zullen worden, en niet slechts het geslacht van Abraham, hoewel het de bijzondere ere was van dat geslacht, dat Hij uit hen verwekt zou worden, maar het zou toch de zegen, de weldaad zijn voor alle geslachten, dat Hij hun verwekt zal worden. God heeft Jezus opgewekt en Hem verhoogd, Hem wederom opgewekt, zoals wij dit lezen, in de betekenis van: opgewekt van de doden. Wij kunnen beide betekenissen aannemen. God heeft Jezus opgewekt, of verwekt, om een Profeet te zijn, bij Zijn doop, om een Priester te zijn om verzoening te doen, bij Zijn dood, en om een Koning te zijn om te heersen over allen, bij zijn hemelvaart. En zijn opwekking van Hem van de doden was de bevestiging en bekrachtiging van al deze ambten, en het bewijs, dat Hij er door God in gesteld was.
Dit is de vervulling van de beloften, gedaan aan de vaderen, de belofte van de Messias te zenden, en van al deze weldaden en zegeningen, die met Hem en door Hem verkregen zijn. "Deze is het, die komen zou, en in Hem hebt gij alles wat God beloofd heeft in de Messias, hoewel niet alles, wat gij u zelf hebt beloofd." Paulus rekent zich met de Joden, aan wie de belofte vervuld was,.aan ons, hun kinderen. Indien nu zij, die het Evangelie predikten, hun deze blijde boodschap verkondigden, dan behoorden zij, in plaats van op hen te zien als op de vijanden hunner natie, hen te ontvangen als hun beste vrienden, en hun leer van harte aan te nemen, want, indien zij zoveel prijs stelden op de belofte, en zichzelf, naar die belofte, zo hoog schatten, hoeveel te meer moesten zij dan niet prijs stellen op de vervulling. En de prediking van het Evangelie aan de Heidenen, dat zulk een grief was voor de Joden, was er zover af van inbreuk te maken op de belofte aan hen gedaan, dat de belofte zelf, dat al de geslachten der aarde in de Messias gezegend zouden worden, op geen andere wijze vervuld kon worden. Ten vierde. Dat in de opstanding van Christus het grote bewijs was gelegen, dat Hij de Zoon van God is, en dat er door bevestigd wordt wat in de tweeden Psalm geschreven is, (zo oud is de orde, waarin de Psalm en nu nog geplaatst zijn,) Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd.

Ten vierde. Dat de opstanding van Christus bestemd was om dit bewijzen, blijkt duidelijk uit hetgeen de apostel zegt, Romeinen 1:4: Hij is krachtig bewezen te zijn de Zoon van God door de opstanding van de doden. Toen Hij het eerst uit afzondering en onbekendheid te voorschijn trad, heeft God door een stem van de hemel nopens Hem verklaard: Deze is Mijn geliefde Zoon, Mattheüs 3:17, hetgeen een duidelijke verwijzing is naar die verklaring in de tweeden Psalm: *Gij zijt Mijn Zoon*. Een overvloed van waarheid is neergelegd in deze woorden, dat deze Jezus van voor de grondlegging der wereld gegenereerd was door de Vader, het afschijnsel was Zijner heerlijkheid, en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid, zoals de zoon het is van de vader, dat Hij de Logos was, de eeuwige Gedachte van de eeuwigen Geest, of het eeuwige Verstand, dat Hij door de kracht van de Heilige Geest ontvangen is in de schoot der maagd, want ook in dat opzicht, is dat Heilige Gods Zoon genaamd, Lukas 1:35, dat Hij Gods Agent was in de schepping en de regering der wereld, en in haar te verlossen en met Hem te verzoenen, en getrouw was als de Zoon over Zijn eigen huis, en als zodanig Erfgenaam van alles was.
Dit alles nu, dat verkondigd werd bij Christus' doop, en daarna bij zijn verheerlijking op de berg, is onloochenbaar bewezen door zijn opstanding. Het raadsbesluit zo lang te voren bekend gemaakt, was toen bevestigd, en de reden, waarom het onmogelijk was, dat Hij door de banden des doods gehouden kon worden, was, omdat Hij de Zoon van God is, en bijgevolg leven had in zichzelf, dat Hij niet kon afleggen, dan met de bedoeling het wederom te nemen.
Als er van zijn eeuwige generatie gesproken wordt, is het niet onjuist te zeggen: Heden heb Ik U gegenereerd, want van eeuwigheid tot eeuwigheid is bij God, als het ware, een en dezelfde eeuwige dag. Maar het kan ook, in ondergeschikten zin, toegepast worden op zijn opstanding: "Heden heb Ik doen blijken, dat Ik U gegenereerd heb, en heden heb Ik allen gegenereerd, die U gegeven zijn", want er is gezegd, 1 Petrus 1:3, dat de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, als onzen God en Vader, ons heeft wedergeboren, tot een levende hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de doden.

Ten vijfde. Dat Zijn opgewekt worden ten derden dage, zodat Hij geen verderf heeft gezien, en tot een hemels leven, zodat Hij niet meer terugkeerde tot verderfelijkheid, tot de toestand der doden, zoals anderen, die tot het leven waren teruggeroepen, nog verder bevestigt, dat Hij de beloofde Messias is.
1. Hij is opgestaan, om niet meer te sterven, aldus is het uitgedrukt in Romeinen 6:9. En dat Hij Hem uit de doden heeft opgewekt, alzo dat Hij niet meer tot verderving zal keren, dat is: tot het graf, dat verderf genoemd wordt, Job 17:14. Lazarus is uit het graf gekomen met zijn grafklederen aan, omdat hij ze weer nodig zal hebben, maar wijl Christus ze niet meer nodig zal hebben, heeft Hij ze achter gelaten. Nu was dit de vervulling der Schrift, Jesaja 55:3. Ik zal u geven de gewisse weldadigheden David's, ta hosia Dabid ta pista - de heilige dingen van David, de getrouwe dingen, want in de belofte, gedaan aan David, en in hem aan Christus, wordt grote nadruk gelegd op de getrouwheid Gods, Psalm 89:2, 3, 6, 25, 34, en op de eed Gods, dien Hij gezworen heeft bij zijn heiligheid, vers 36. Dit nu maakt ze inderdaad tot gewisse weldadigheden, dat Hij, aan wie de uitdeling er van is toevertrouwd, opgestaan is uit de doden, om niet meer te sterven, zodat Hij eeuwig leeft om Zijn wil te zien volvoeren, en de zegeningen, die Hij voor ons verkregen heeft, ons te zien geschonken. Indien Christus gestorven, en niet opgestaan was, of indien Hij was opgestaan om wederom te sterven, dan zouden wij die gewisse weldadigheden niet hebben verkregen, of wij zouden er ten minste niet zeker van zijn geweest.

2. Hij is zo spoedig na Zijn dood weer opgestaan, opdat Zijn lichaam geen verderving zou zien, want het is niet voor de derden dag, dat het lichaam begint te veranderen. Dit nu was beloofd aan David, het was een der gewisse weldadigheden David's, want het is tot hem gezegd in Psalm 16:10. Gij zult Uwen heilige niet overgeven om verderving te zien, vers 35. God had aan David beloofd, dat Hij uit zijn zaad de Messias zou verwekken, die dus Mens zou wezen, maar dat Hij niet als andere mensen verderving zou zien. Die belofte kon niet in David vervuld worden, maar zag op Christus. Zij kon niet vervuld worden in David zelf, vers 36, want David, als hij in zijn tijd de raad Gods gediend had, is door de wil van God, die hem had opgeheven tot hetgeen hij was, ontslapen, en is bij zijn vaderen gelegd, en heeft wèl verderving gezien. Hier hebben wij een kort bericht van het leven, de dood en de begrafenis van de patriarch David, en zijn blijven onder de macht des doods.
A. Zijn leven, hij heeft door de wil Gods zijn eigen geslacht gediend eer hij ontslapen is. David was een nuttig, goed man, hij heeft door de wil Gods goed gedaan in de wereld, hij heeft zich Gods geboden ten regel gesteld, hij heeft zijn eigen geslacht gediend, zo, of op zulk een wijze, dat hij er God in diende, hij heeft de mensen zo gediend en behaagd, dat alles, zoals de koning gedaan had, goed was in de ogen des gansen volks, 2 Samuel 3:36, terwijl hij toch de getrouwe dienstknecht Gods bleef, zie Galaten 1:10. Hij diende het goede der mensen, maar niet de wil der mensen. Of wel: door de wil van Gods voorzienigheid, die het aldus verordineerd had, hem geroepen en bekwaam gemaakt had tot een openbaar ambt, heeft hij zijn eigen geslacht gediend, want ieder schepsel is datgene voor ons hetwelk door God daartoe gemaakt wordt. David was een grote zegen voor de tijd, waarin hij leefde, hij was de dienaar van zijn geslacht, of tijd, velen zijn de vloek, de plaag en de last van hun geslacht en tijd. Zelfs zij, die zích in onaanzienlijker kring en omstandigheden bevinden, moeten bedenken, dat zij moeten leven om hun geslacht te dienen, en zij, die goed willen doen in de wereld, moeten zich allen dienstbaar maken, 1 Corinthiërs 9:19. Wij zijn niet voor ons zelf geboren, maar zijn leden ener gemeenschap, welke wij ons moeten beijveren te dienen. Maar hier is het verschil tussen David en Christus: David moest alleen zijn eigen geslacht dienen, het geslacht, in het midden waarvan hij leefde, en daarom is hij, na gedaan te hebben wat hij te doen had, en geschreven te hebben, wat hij te schrijven had, gestorven, en in het graf gebleven. Maar Christus moest (niet zoals David door zijn geschriften, of in de geschiedenis vermelde woorden alleen, maar door zijn persoonlijke werking) alle geslachten dienen, Hij moet eeuwig leven om over het huis Jakobs te heersen, niet zoals David, gedurende veertig jaren, maar door alle tijden, zolang de zon en de maan zullen zijn, Psalm 89:37, 38. Zijn troon moet wezen als de dagen der hemelen, Psalm 89:30, en alle geslachten moeten in Hem. gezegend worden, Psalm 72:17.

B. Zijn dood: hij is ontslapen. De dood is een slaap, een kalme rust voor hen, die, terwijl zij leefden, gearbeid hebben in de dienst van God en hun geslacht. Merk op: hij is niet ontslapen voor hij zijn geslacht had gediend, voor hij het werk gedaan had, waarvoor God hem had verwekt. Aan Gods dienstknechten is hun werk aangewezen, en wanneer zij het volbracht hebben, als een dagloner zijn dagwerk, dan, en niet eerder, worden zij geroepen, om in te gaan tot hun rust. Gods getuigen sterven nooit voor zij hun getuigenis voleindigd hebben, en dan zal de slaap, de rust, des arbeiders zoet zijn. Aan David was het niet vergund de tempel te bouwen, toen hij er dus de toebereidselen voor gemaakt had, hetgeen de voor hem bestemde dienst was, ontsliep hij, en heeft het werk voor Salomo gelaten.

C. Zijn begrafenis: hij is bij zijn vaderen gelegd. Hoewel hij in de stad David's begraven werd, 1 Koningen 2:10, en niet in het graf van Jesse, zijn vader, te Bethlehem, kan hij

toch gezegd worden bij zijn vaderen gelegd te zijn, want het graf, in het algemeen, is de woonstede onzer vaderen, van hen, die ons voor zijn gegaan, Psalm 49:20.

D. Zijn blijven in het graf, hij heeft wèl verderving gezien. Wij zijn er zeker van, dat hij niet weer opgestaan is, hier legt Petrus de nadruk op, als hij vrijuit spreekt van de patriarch David, Hoofdstuk 2:29. Hij is beide gestorven en begraven, en zijn graf is onder ons tot op dezen dag. Hij heeft verderving gezien, en daarom kon deze belofte niet in hem vervuld zijn.

3. Na hun dit bericht van de Heere Jezus gegeven te hebben, komt hij nu tot de toepassing er van.
A. Om de aandacht zijner hoorders op te wekken, zegt hij hun in het midden zijner rede, dat hun dit alles aangaat, dat het hun belangen raakt, vers 26. "Tot u is het woord dezer zaligheid gezonden, tot u het eerst. Indien gij door uw ongeloof het tot een woord van verwerping voor u maakt, dan hebt gij dit u zelf te wijten, maar het is u gezonden als een woord der zaligheid, zo het dit niet voor u is, dan is dit uw eigen schuld." Laten zij niet, op gemelijke wijze redenerende, zeggen, dat het, wijl het tot de Heidenen was gezonden, die geen gemeenschap met hen hebben, dus niet tot hen was gezonden, want het was in de eerste plaats tot hen gezonden. "Tot u, mannen broeders, is dit gezonden, en niet tot de engelen, die gezondigd hebben. Tot u, levende mensen, en niet tot de gemeente der doden en verdoemden, wier dag van genade voorbij is." Daarom spreekt hij met tederheid en eerbied tot hen: gij, mannen, broeders. En zo behoren wij te zien op allen, die met ons op de weg zijn om tot de grote zaligheid te komen, daar ook hun het woord der zaligheid gezonden is.
Zij, aan wie hij met de volmacht des hemels het woord der zaligheid brengt, zijn:
a. De geboren Joden, Hebreeërs uit de Hebreeën, zoals Paulus zelf er een was, kinderen van het geslacht Abrahams, hoewel een ontaard geslacht, is u toch dit woord der zaligheid gezonden, ja, daarom is het u gezonden, om u zalig te maken van uw zonden." Het is een voorrecht om van een goed geslacht te zijn, want hoewel de zaligheid niet altijd de kinderen van Godvruchtige ouders volgt, het woord der zaligheid doet dit wèl, Abraham zal zijnen kinderen en zijnen huize na hem bevelen.
b. De Jodengenoten, Heidenen van geboorte, die in zekere mate de Joodse Godsdienst hadden aangenomen: "en wie onder u God vrezen. Gij, die een besef hebt van de natuurlijken Godsdienst, en u aan de wetten daarvan hebt onderworpen, en er de vertroosting van hebt, tot u is het woord dezer zaligheid gezonden. Gij behoeft de nadere ontdekkingen en leidingen van de geopenbaarden Godsdienst, gij zijt er voor bereid, en zult ze welkom heten, en daarom zult gij voorzeker welkom zijn, om er de voorrechten en weldaden van te ontvangen."

B. In het slot zijner rede, past hij hetgeen hij betreffende Christus had gezegd, toe op zijn hoorders. Hij had hun een lange geschiedenis verhaald van dezen Jezus, nu zullen zij wellicht met de vraag komen: Wat gaat ons dit alles aan? En hij zegt hun duidelijk, dat het hun zeer bepaald aangaat.
Merkt op:
Het zal hun tot onuitsprekelijk voordeel wezen, zo zij Jezus Christus aannemen, en dit woord der zaligheid geloven. Het zal hun tot hulpe wezen in hetgeen, waarin hun grootste gevaar is gelegen, want het zal hen bevrijden van de schuld der zonde. "Zo zij u dan bekend, mannen broeders, wij zijn gemachtigd het u te verkondigen, en gij wordt geroepen om er op te letten." Hij is niet opgestaan om voor hen te prediken, maar om tot hen te prediken, dat is: zijn prediking tot hen te richten, en dat wel niet zonder hoop van

ingang bij hen te vinden, want zij zijn mannen, mensen, redelijke schepselen, die in staat zijn om rede te horen en te verstaan, zij zijn broeders, tot wie gesproken wordt door mannen zoals zij zelf zijn, niet slechts van dezelfde natuur, maar van dezelfde natie. Het is goed en gepast, dat de predikers van het Evangelie hun hoorders broeders noemen, als gemeenzaam tot hen sprekende, en met een liefdevolle belangstelling in hun welzijn, en als gelijkelijk met hen belang hebbende in het Evangelie, dat zij prediken.
Laten allen, die het Evangelie van Christus horen, deze twee dingen weten:
Ten eerste. Dat het een acte van kwijtschelding is van de Koning der koningen aan de kinderen der mensen, die voor Zijn rechterstoel staan, beschuldigd van verraad tegen zijn kroon en waardigheid, en het is om de bemiddeling van Christus tussen God en de mens, dat deze acte van vergiffenis is uitgevaardigd en bekend gemaakt, vers 38. "Het zij u bekend, dat door dezen, die gestorven en wederopgestaan is, vergeving der zonden verkondigd wordt. Ons is bevolen u in de naam van God te zeggen, dat uw zonden, ofschoon zij menigvuldig en groot zijn, vergeven kunnen worden, en hoe het is geschied dat dit kan, zonder Gods eer te schaden, en hoe gij de vergeving uwer zonden kunt verkrijgen. Ons is opgedragen bekering te prediken tot vergeving der zonden, en de Goddelijke genade, die beide bekering en vergeving der zonden schenkt. De vergeving der zonden is door dezen, dezen Jezus, door zijn verdienste is zij verkregen, in Zijn naam wordt zij aangeboden, en door zijn macht wordt zij geschonken, en daarom is het voor u van het grootste belang om bekend met Hem te worden. Wij prediken u de vergeving van zonden, dat is de zaligheid, die wij u brengen, het woord Gods, en daarom behoort gij ons welkom te heten, en ons te beschouwen als uw vrienden en de brengers van goede tijdingen."

Ten tweede. Dat het voor ons doet wat de wet van Mozes niet kon doen. De Joden waren naijverig op de wet, en omdat zij zoenoffers en vredeoffers, en zeer vele reinigingen voorschreef, dachten zij, dat zij er door gerechtvaardigd konden worden voor God. "Nee", zegt Paulus, "het zij u bekend, dat het alleen door Christus is, dat zij, die in Hem geloven, en niemand anders, van alles gerechtvaardigd worden, van al de schuld en smet der zonde, waarvan gij niet kon gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes", vers 39. Daarom behoren zij het Evangelie te geloven en aan te nemen, en niet in weerstand hiervan de wet van Mozes aan te hangen, omdat het Evangelie de wet van Mozes niet te niet doet maar haar vervolmaakt. De grote zaak voor de zondaren is: gerechtvaardigd te worden, vrijgesproken te worden van schuld, en als rechtvaardig te worden aangenomen in Gods oog. Zij, die waarlijk gerechtvaardigd zijn, zijn vrijgesproken van alle schuld, want, zo er enigerlei schuld op de zondaar blijft rusten, is hij verloren. Het was onmogelijk, dat een zondaar door de wet van Mozes gerechtvaardigd kon worden, hij kon het niet door zijn zedelijke wet, want wij allen hebben haar overtreden, en overtreden haar nog dagelijks, zodat zij, in stede van ons te rechtvaardigen, ons veroordeelt. Niet door zijn verhelpende wet, want het was niet mogelijk, dat het bloed van stieren en bokken de zonden wegneme, aan Gods beledigde gerechtigheid zou voldoen, en de gewonde consciëntie van de zondaar zou bevredigen. Dit was slechts een rituele en typische inzetting, zie Hebreeën 9:9, 10:1.

Ten derde. Door Jezus Christus ontvangen wij een volkomen rechtvaardigmaking, want door Hem is een volkomen verzoening aangebracht voor de zonde. Wij zijn gerechtvaardigd, niet alleen door Hem als onzen Rechter, maar door Hem als onze Gerechtigheid, de Heere, onze Gerechtigheid. Allen, die in Christus geloven, die op Hem steunen en betrouwen, en zich door Hem laten regeren en besturen, zijn door Hem gerechtvaardigd, en niemand anders dan zij. Wat de wet niet voor ons kon doen, dewijl

zij door het vlees krachteloos was, dat doet het Evangelie van Christus, en daarom was het dwaasheid, om uit naijver voor de wet van Mozes en de ere dier inzetting, het Evangelie van Christus en de volmaaktere inzetting te wantrouwen.

Merkt op.
Het zal hun tot grote schade en nadeel zijn indien zij het Evangelie van Christus verwerpen, en zich afwenden van de aanbieding, die hun nu gedaan wordt, vers 40, 41. "Ziet dan toe, er wordt u een schone aanbieding gedaan, neemt u in acht, hoedt u er voor haar te veronachtzamen, of tegen te staan." Zij, aan wie het Evangelie wordt gepredikt, hebben zich wèl te onderzoeken ten opzichte van hun gedrag en houding tegenover dit Evangelie, er zich voor te hoeden om bevonden te worden de aangebodene genade te hebben afgewezen. "Ziet toe, dat gij niet alleen niet verstoken zult blijven van de zegeningen en voorrechten, waarvan gesproken wordt in de profeten als komende tot hen, die geloven, maar niet valt onder het oordeel, waarvan gesproken wordt in de profeten, als komende over hen, die volharden in ongeloof, dat over ulieden niet kome hetgeen gezegd is in de profeten." De bedreigingen zijn waarschuwingen: wat ons gezegd wordt, te zullen komen over onboetvaardige zondaren, is bedoeld om ons wakker te schudden, ons op te wekken om toe te zien, dat het niet over ons kome. De profetie, waarnaar verwezen wordt, hebben wij in Habakuk 1:5, waar de ondergang van het Joodse volk en de verwoesting van hun land door de Chaldeeën voorzegd is als een ongelooflijke, ongeëvenaarde verwoesting, en het wordt hier toegepast op het verderf, dat over die natie komen zou door de Romeinen wegens hun verwerping van het Evangelie van Christus. De apostel volgt de overzetting der Septuaginta, die voor: "Ziet onder de Heidenen, de lezing geeft: Ziet, gij verachters, omdat dit de tekst meer geschikt maakt voor zijn doel.

Ten eerste. "Ziet toe, dat over u niet kome het oordeel, waarvan gesproken is in de profeten - de schuld van het Evangelie en de aanbiedingen er van te verachten, en de Heidenen te verachten, die er tot deelgenoten van gemaakt zijn. Ziet toe, opdat er tot u niet gezegd worde: "Ziet, gij verachters." Het is het verderf van velen, dat zij de Godsdienst verachten, er op neerzien, als op iets, dat beneden hen is, en waartoe zij niet geneigd zijn zich neer te buigen.
Ten tweede. "Ziet toe, dat over u het oordeel niet kome, waarvan gesproken wordt in de profeten, dat gij u zult verwonderen en verdwijnen, dat is: omkomen, - verwonderlijk omkomen, uw verderf zal verbazingwekkend zijn voor u zelf en voor allen, die u omringen." Zij, die zich niet willen verwonderen en behouden worden, zullen zich verwonderen en omkomen. Zij, die de voorrechten hebben genoten van de kerk, en zich gevleid hebben met de waan, dat die hen zullen behouden, zullen zich verwonderen, als zij dien ijdelen waan vernietigd zullen zien, en dat hun voorrechten hun oordeel slechts des te meer zullen verzwaren. Laten de ongelovige Joden verwachten, dat God in hun dagen een werk zal werken, hetwelk gij niet zult geloven, zo iemand het u verhaalt.
Dit kan verstaan worden als een voorzegging, hetzij:
1. Van hun zonde, dat zij ongelovig zullen zijn, dat, hoewel het grote werk van God, de verlossing der wereld door Christus, hun op de plechtigste wijze verhaald en verkondigd zou worden, zij het toch niet zullen geloven, Jesaja 53:1. Wie heeft onze prediking geloofd? Hoewel het door God gewerkt was, voor wie niets onmogelijk is, en door Hem verhaald werd, die niet liegen kan, zullen zij er toch geen geloof aan slaan. Zij, die de eer en het voorrecht hebben gehad, dat dit werk gewerkt werd in hun dagen, hebben de genade niet gehad om het te geloven. Of:
2. Van hun verderf, de ontbinding van de Joodse regeringsvorm, het hun ontnemen van het koninkrijk Gods, en het geven er van aan de Heidenen, de verwoesting van hun heilig

huis en hun heilige stad, en de verstrooiing van hun volk, was een werk, dat men niet geloofd zou hebben dat het ooit gedaan zou worden, in aanmerking genomen hoe zeer zij de gunstgenoten des hemels zijn.
De rampen, die over hen gebracht werden, waren zodanig als nooit over enig ander volk gekomen zijn, Mattheüs 24:21. Dit werd gezegd van het verderf, dat over hen gebracht werd door de Chaldeeën, en het was waar van het laatste verderf, dat over hen gekomen is. De koningen der aarde zouden het niet geloofd hebben, noch alle de inwoners der wereld, dat de tegenpartij en vijand tot de poorten van Jeruzalem zou ingaan, Klaagliederen 4:12. Aldus is er een vreemde straf voor de werkers der ongerechtigheid, Job 31:3, inzonderheid voor de verachters van Christus.

Handelingen 13:42 - 52
Het doel van deze geschiedenis zijnde om de apostelen, en inzonderheid Paulus, te rechtvaardigen (gelijk hij het zelf uitvoerig gedaan heeft in Romeinen 11) tegenover de blaam, door de Joden op hem geworpen, wegens zijn prediken van het Evangelie aan de Heidenen, wordt er hier op gewezen, dat zij met alle voorzichtigheid hierin te werk zijn gegaan, en na ernstig overleg, waarvan wij hier een voorbeeld hebben.

I. Sommigen van de Joden waren zo zeer in toorn ontstoken tegen de prediking van het Evangelie, niet aan de Heidenen, maar aan henzelf, dat zij het niet konden dragen het te horen, maar uitgingen uit de synagoge, terwijl Paulus nog predikte, vers 42, in minachting van hem en van zijn leer, en tot beroering van de gemeente. Waarschijnlijk fluisterden zij onder elkaar, om elkaar hier toe aan te sporen.
Dit nu toonde:
1. Openbaar ongeloof, een even duidelijke belijdenis van ongeloof, als het komen om het Evangelie te horen het is van geloof. Aldus hebben zij openlijk hun minachting te kennen gegeven van Christus en zijn leer en zijn wet. Zij schaamden zich niet en wisten ook niet van schaamrood te maken, en aldus poogden zij vooroordelen in te blazen in het gemoed van anderen tegen het Evangelie, zij gingen uit om ook anderen op hun verderfelijke wegen te trekken.
2. Een hardnekkig ongeloof. Zij gingen uit de synagoge, niet slechts om te tonen, dat zij het Evangelie niet geloofden, maar omdat zij besloten waren het niet te willen geloven, en daarom buiten het gehoor gingen van hetgeen de strekking had hen te overtuigen. Zij stopten hun oren, zoals de dove adder. Rechtvaardig werd hun dus het Evangelie ontnomen, nadat zij zelf er zich aan hadden onttrokken, zij hebben zichzelf uitgeworpen uit de kerk, eer zij er uitgeworpen werden, Want het is voorzeker waar, nooit verlaat God de mensen, voor en aleer zij Hem verlaten hebben.

II. De Heidenen waren even gewillig het Evangelie te horen, als deze ruwe en kwalijk gezinde Joden waren, om buiten het gehoor er van te komen. Zij baden, dat deze woorden, of woorden van dezelfde strekking, tegen de naasten sabbat hun gesproken zouden worden, in de week er tussen in, zoals sommigen het verstaan, op de tweeden en vijfden dag van de week, die in sommige synagogen hun leesdagen waren. Maar uit vers 44 blijkt dat het de volgende sabbatdag was, waarop zij samen zijn gekomen. Zij baden:
1. Dat hun dezelfde aanbieding gedaan mocht worden, die aan de Joden gedaan was. In zijn leerrede had Paulus het woord der zaligheid gebracht aan de Joden en Jodengenoten, maar hij had toen niet van de Heidenen gesproken, en daarom baden zij, dat hun vergeving van zonden door Christus gepredikt mocht worden, zoals zij de Joden gepredikt was. Wat de Joden versmaadden, daar hebben zij naar verlangd. Dit rechtvaardigt Paulus in zijn prediken tot hen, nl. dat hij er toe uitgenodigd was, zoals

Petrus er door Cornelius toe uitgenodigd was. Wie zou kunnen weigeren het brood des levens te prediken tot hen, die er zo ernstig en dringend om vroegen, en datgene aan de armen te geven aan de deur, wat de kinderen aan tafel onder hun voeten wierpen?
2. Dat hun hetzelfde onderricht gegeven mocht worden. Zij hadden de leer van Christus gehoord, maar hebben haar op het eerste horen niet begrepen, en zij konden zich ook alles wat zij gehoord hadden niet herinneren, en daarom baden zij, dat het hun nogmaals gepredikt mocht worden. Het is goed, dat het woord van Christus ons herhaald wordt. Wat wij gehoord hebben, moeten wij begeren nogmaals te horen, opdat het diep wortel in ons schiete, en de nagel, die ingeslagen is, vast omklemd worde, als een nagel in een vaste plaats. Dezelfde dingen te horen moet ons niet verdrietig zijn, omdat het veilig is, Filippenzen 3:1. Het verzwaart de boze gezindheid der Joden, dat de Heidenen begeerden dikwijls te horen, wat zij - de Joden - niet eenmaal wilden horen, en het looft de goede gezindheid der Heidenen, dat zij het slechte voorbeeld, door de Joden hun gesteld, niet gevolgd hebben.

III. Er waren sommigen, ja velen onder de Joden en de Jodengenoten, op wie de prediking van het Evangelie een goede uitwerking had. Zij, die de zaak van der Joden verwerping van het Evangelie nog zwaarder voorstelden, riepen, zoals gewoonlijk in dergelijke gevallen: "Zo is dan nu al het volk Gods verstoten, afgesneden!" "Nee," zegt Paulus, "dat is niet zo, want zeer vele Joden hebben Christus aangenomen, hij zelf was een hunner, Romeinen 11:1 - 5. Zo was het ook hier: Velen van de Joden en van de Godsdienstige Jodengenoten volgden Paulus en Barnabas, en ontvingen nog verder onderricht en bemoediging van hen.
1. Zij onderwierpen zich aan de genade Gods, en werden toegelaten tot het voordeel en de vertroosting er van, dit ligt opgesloten in de vermaning, die zij ontvingen om er bij te blijven. Zij volgden Paulus en Barnabas, zij werden hun discipelen, of liever de discipelen van Christus, wiens agenten zij waren. Zij, die zich bij Christus voegen, zullen zich voegen bij zijn dienstknechten, en hen volgen. En hoewel Paulus en Barnabas tot de Heidenen gezonden waren, hebben zij toch diegenen uit de Joden welkom geheten, die gewillig waren om zich door hen te laten onderwijzen, zo van harte hebben zij het goede gewenst voor al de Joden en hun vrienden.
2. Zij werden vermaand en aangemoedigd om hierin te volharden. Paulus en Barnabas spraken tot hen met alle vrijmoedigheid en in alle vriendschap, vermaanden hen te blijven bij de genade Gods, vast te houden hetgeen zij hadden ontvangen, te volharden in hun geloof aan het Evangelie der genade, en hun gebruik maken van de middelen der genade. En aan hen, die er aldus in volharden, zal de genade Gods ook nooit ontbreken.

IV. Op de volgende sabbatdag werd de prediking door een talrijke en belangstellende schare bijgewoond, vers 44. Bijna de gehele stad (waarvan het merendeel der inwoners Heidenen waren) kwam tezamen om het woord Gods te horen.
1. Paulus en Barnabas zullen waarschijnlijk op de weekdagen niet werkeloos gebleven zijn, maar alle gelegenheden hebben aangegrepen (gelijk, naar sommigen denken, de Heidenen het wensten,) om hen met Christus bekend te maken. en grote verwachtingen van Hem te doen koesteren. Zij hebben het Evangelie gediend in bijzondere gesprekken, zowel als in hun openbare redevoeringen. De wijsheid roept in het voorste van het gewoel, aan de deuren der poorten, zowel als in de synagogen, Spreuken 1:20, 21.
2. Dit bracht een groten samenloop van mensen naar de synagoge op de sabbatdag. Sommigen kwamen uit nieuwsgierigheid, daar de zaak nieuw was, anderen kwamen, omdat zij verlangden te zien wat de Joden doen zouden, als hun het Evangelie voor de tweede maal wordt aangeboden, en velen kwamen, die iets van het woord Gods hadden

gehoord, en meer verlangden te horen, en het te horen, niet als het woord van mensen, maar als het woord van God, door hetwelk wij geregeerd en geoordeeld moeten worden. Dit nu heeft Paulus gerechtvaardigd in zijn prediken tot de Heidenen, dat hij bij hen het meest moedgevende gehoor vond. Dáár waren de velden wit om te oogsten, waarom zou hij er dan de sikkel niet in zenden?

V. Hierover werden de Joden in heftige toorn ontstoken, niet alleen wilden zij zelf het Evangelie niet ontvangen, maar zij waren heftig verontwaardigd op hen, die het gingen horen, vers 45. De Joden, de scharen ziende, en bedenkende welk een aanmoediging dit was voor Paulus om voort te gaan met zijn werk, als hij zag hoe deze lieden kwamen, gevlogen als duiven tot hare vensters, en hoe waarschijnlijk het was, dat er op sommigen van die grote menigte gewerkt zou worden, ja dat de meesten van hen Christus zullen omhelzen - werden zij met nijdigheid vervuld.
1. Zij misgunden de apostelen de invloed, dien zij hadden op het volk. Zij werden verontrust en geërgerd, toen zij zagen, hoe de synagoge gevuld werd, als de apostelen er gingen prediken. Het was dezelfde geest, die in de Farizeeën werkte ten opzichte van Christus, als zij zagen, dat de gehele wereld Hem naliep, barstte hun het hart. Toen het koninkrijk der hemelen geopend werd, wilden zij niet alleen zelf niet ingaan, maar zij waren nog toornig op hen, die het wèl wilden.
2. Zij weerstonden de leer, die de apostelen predikten, zij weerspraken hetgeen van Paulus gezegd werd, maakten vittende aanmerkingen op hen, vonden in alles wat hij zei dit of dat te berispen, wedersprekende en lasterende - antelegon antilegontes - tegensprekende, spraken zij tegen. Zij deden dit met de uiterste kwaadwilligheid en woede, zij bleven bij hun tegenspraak, en niets kon hen tot zwijgen brengen. Zij spraken tegen om maar tegen te spreken, en ontkenden het klaarblijkelijkste. En als zij geen schijn van grond aan hun tegenwerping wisten te geven, dan barstten zij uit in vuile taal tegen Christus en Zijn Evangelie, Hem lasterende en het Evangelie lasterende. Van de taal van vleselijk gezinde mensen, die de dingen die des Geestes Gods zijn, niet begrijpen, en ze daarom tegenspreken, vervielen zij in de taal van vlees geworden duivelen, en lasterden ze. Gewoonlijk zullen zij, die beginnen met tegenspreken, eindigen met lasteren.

VI. Hierop hebben de apostelen zich openlijk en plechtig ontheven verklaard van hun verplichting tegenover de Joden, en vrij te zijn om het woord der zaligheid aan de Heidenen te brengen, zelfs met de stilzwijgende toestemming van de Joden zelf. Laat nooit een Jood de schuld op de apostelen werpen, dat het koninkrijk Gods tot de Heidenen gebracht is, want aan die klacht van hen is voor altijd door hun eigen daad het zwijgen opgelegd, want hetgeen zij hier deden staat die klacht eens voor altijd in de weg. De Joden werd het Evangelie aangeboden, en zij weigerden het aan te nemen, dus hebben zij niets in te brengen tegen de Heidenen, als zij het wèl ontvangen.
Bij deze verklaring wordt gezegd, vers 46, dat Paulus en Barnabas vrijmoedigheid gebruikten. Zij werden vrijmoediger dan zij geweest waren, toen zij nog schroomden om met gunst op de Heidenen te zien, uit vrees van ergernis te geven aan de Joden, en hun een struikelblok in de weg te leggen. Er is voor de predikers van het Evangelie een tijd, wanneer zij evenveel van de stoutmoedigheid moeten tonen van de leeuw, als van de voorzichtigheid van de slang, of de oprechtheid der duive. Als de tegenstanders van Christus' zaak stoutmoedig beginnen te worden, dan betaamt het de voorstanders niet terughoudend en lafhartig te zijn. Zolang er nog hoop is om een invloed ten goede te oefenen, op hen, die tegenstaan, moeten zij met zachtmoedigheid onderwezen worden, 2 Timotheüs 2:25, maar als deze methode gedurende langen tijd te vergeefs beproefd werd, dan moeten wij vrijmoedigheid gebruiken, en hun zeggen, wat voor hen het gevolg zal

zijn van hun tegenstand. De onbeschaamdheid van de vijanden van het Evangelie moet in plaats van deszelfs vrienden te verschrikken, hen kloekmoedig maken, want zij weten, dat zij een goede zaak voorstaan, en op wie zij vertrouwen om hen door te helpen. Daar nu Paulus en Barnabas hun in alle oprechtheid de Evangelie - genade hadden aangeboden, geven zij hun nu in alle oprechtheid kennis er van, dat zij besloten hebben het tot de Heidenen te brengen, of zij hen enigszins (zoals Paulus zegt, Romeinen 11:14) tot jaloersheid mochten verwekken.

1. Zij erkennen, dat de Joden recht hadden op de eerste aanbieding: "Het was nodig, dat eerst tot u het woord Gods gesproken zou worden, tot u, aan wie de belofte gedaan werd, tot u die van de verlorene schapen van het huis Israëls zijt, tot wie Christus zich eerst achtte gezonden te zijn." En zijn last aan de predikers van Zijn Evangelie om te beginnen van Jeruzalem, Lukas 24:47, was een stilzwijgende aanwijzing voor allen, die naar andere landen gingen, om te beginnen met de Joden, welker de wetgeving is en daarom ook de prediking van het Evangelie. Laat eerst de kinderen verzadigd worden. Markus 7:27.
2. Zij leggen hun de weigering er van ten laste: "nademaal gij hetzelve verstoot, nademaal gij het niet wilt aannemen, ja het zelfs niet kunt dragen, dat het u wordt aangeboden, en dit als een belediging opvat." Als de mensen het Evangelie verstoten, het van zich wegdoen, neemt God het Rechtvaardig van hen weg, waarom zou manna gegeven worden aan hen, die er van walgen, en het licht brood noemen, of waarom zouden de voorrechten van het Evangelie opgedrongen worden aan hen, die ze afwijzen, en zeggen: Wij hebben geen deel aan David, hierin oordeelt gij uzelven des eeuwigen levens niet waardig. In zekeren zin moeten wij allen ons het eeuwige leven niet waardig achten, want er is niets in ons, en er wordt niets door ons gedaan, waardoor wij zeggen kunnen het te verdienen, en hiervan moeten wij ons bewust worden gemaakt. Maar de bedoeling hier is: "Gij laat blijken, dat gij niet geschikt zijt voor het eeuwige leven, gij werpt al uw aanspraken en hoop weg, geeft uw verwachting er van op, daar gij het niet wilt aannemen uit de handen van Hem, in wiens handen de Vader het gegeven heeft - krinete - spreekt gij dit vonnis uit over u zelf, en uit uwen mond zult gij geoordeeld worden. Gij wilt het niet ontvangen door Christus, door wie alleen het te verkrijgen is, zo zal dus uw oordeel zijn, gij zult het niet hebben."
3. Hierop gronden zij hun prediking van het Evangelie aan de onbesnedenen: "Daar gij het eeuwige leven niet wilt hebben, zoals het u aangeboden wordt, is onze weg nu duidelijk. Ziet, wij keren ons tot de Heidenen. Indien de een niet wil, zal de ander wèl willen. Indien zij, die het eerst tot de bruiloft werden genodigd, niet willen komen, dan moeten wij van de wegen en heggen diegenen gaan uitnodigen, die wèl willen, want de bruiloft moet vervuld zijn met aanzittende gasten. Indien de naaste bloedverwant niet doen wil wat des naasten bloedverwants is, dan moet hij er zich niet over beklagen, dat een ander het wèl wil, Ruth 4:4.
4. Zij rechtvaardigen zich hierin door een volmacht van God, vers 47. "Want alzo heeft ons de Heere geboden, de Heere Jezus heeft ons bevolen van Hem te getuigen eerst in Jeruzalem en Judea, en daarna, tot aan de uiterste einden der aarde, het Evangelie te prediken aan alle creaturen, alle volken te onderwijzen."
Dit is overeenkomstig hetgeen voorzegd is in het Oude Testament, als de Messias, in het vooruitzicht van het ongeloof der Joden, gereed was te zeggen: Ik heb te vergeefs gearbeid, werd Hem, tot zijn voldoening gezegd, dat, hoewel Israël zich niet laat verzamelen, Hij nochtans verheerlijkt zal worden, dat Zijn bloed niet te vergeefs gestort zal worden, noch zijn verlossing te vergeefs zal zijn aangebracht, en Zijn Geest niet te vergeefs gezonden zal worden, want Ik heb U gesteld tot een licht der Heidenen, niet slechts U verwekt, maar U gesteld om een Licht der Heidenen te zijn, niet slechts een

schijnend Licht voor een tijd, maar een blijvend Licht, gesteld tot een Licht, opdat Gij zoudt zijn tot zaligheid, tot aan het uiterste der aarde." Christus is niet slechts de Zaligmaker, maar de Zaligheid, Hij is onze Gerechtigheid, ons Leven en onze Sterkte. Overal, waar Christus bestemd is om de Zaligheid te zijn, is Hij gesteld tot een Licht, Hij verlicht het verstand, en aldus redt Hij de ziel en maakt haar zalig. Hij is, en zal zijn, Licht en Zaligheid voor de Heidenen, tot aan de einden der aarde. Allen, tot welke natie ook behorende, zullen Hem welkom wezen uit alle natiën hebben sommigen van Hem gehoord, Romeinen 10:18, en alle natiën zullen ten laatste Zijn koninkrijk worden. Deze profetie is reeds ten dele vervuld in de oprichting van het koninkrijk van Christus in het eiland, dat wij bewonen hetwelk, als het ware, aan het einde der aarde is gelegen, in een hoek der wereld, en zij zal al meer en meer vervuld worden, als de tijd komt voor het ingaan van de volheid der Heidenen.

VII. De Heidenen hebben met blijdschap aangenomen wat de Joden met minachting van zich wierpen, vers 48, 49. Nooit ging een land verloren uit gebrek aan erfgenamen. Door de val der Joden is de zaligheid de Heidenen geworden, hun verwerping is de verzoening der wereld, en hun vermindering is de rijkdom der Heidenen, zoals de apostel aantoont in Romeinen 11:11, 12, 15. De Joden, de natuurlijke takken, werden afgebroken, en de Heidenen, die de takken waren van de wilden olijfboom, zijn toen in hun plaats ingeënt, vers 17, 19. Nu wordt ons hier gezegd hoe de Heidenen deze gelukkige verandering ten hun gunste hebben welkom geheten.
1. Zij hebben er de vertroosting van aangenomen: als nu de Heidenen dit hoorden, verblijdden zij zich. Het was een goede tijding voor hen, dat zij toegang konden hebben tot het verbond en de gemeenschap met God, door een duidelijker, korter en betere weg dan door zich te onderwerpen aan de ceremoniële wet, en door aanneming van de Joodse Godsdienst, dat de middelmuur des afscheidsels verbroken was, en dat zij even welkom waren aan de voorrechten en weldaden van het koninkrijk van de Messias als de Joden zelf, en delen mochten in hun belofte, zonder te komen onder hun juk. Dit was inderdaad een verkondiging van grote blijdschap aan al het volk. Dat de mogelijkheid der zaligheid voor ons geopend is, behoort een reden van grote blijdschap voor ons te zijn, toen de Heidenen hoorden, dat hun de aanbieding der genade gedaan zou worden, dat hun het woord der genade gepredikt zou worden, en hun de middelen der genade zouden geschonken worden, waren zij verblijd, "Nu is er hoop voor ons," zeiden zij. Velen zuchten en treuren onder twijfelingen, of zij wel deel hebben aan Christus, maar de gouden scepter is hun toegereikt, en zij worden uitgenodigd, om er de spits van aan te raken.

2. Zij prezen God er voor, zij prezen het woord des Heeren, dat is: Christus (zoals sommigen het opvatten) het essentiële Woord, zij vatten een groten, diepen eerbied voor Hem op, en gaven uitdrukking aan de hoge gedachten, die zij van Hem koesterden. Of liever: het Evangelie, hoe meer zij er van wisten, hoe meer zij het bewonderden. O welk een licht, welk een kracht, welk een schat brengt dit Evangelie met zich! Hoe voortreffelijk zijn deszelfs waarheden, deszelfs wetten, deszelfs beloften! Hoe ver overtreffen zij alle andere inzettingen! Hoe Goddelijk en hemels blijkt zijn oorsprong! Aldus prezen zij het woord des Heeren, en dat is het, dat Hij zelf boven Zijn gansen naam groot gemaakt heeft, Psalm 138:2 2)
Zij prezen het woord des Heeren.
A. Omdat nu de kennis er van verspreid werd, en niet tot de Joden alleen beperkt was. Het is de heerlijkheid van het woord des Heeren, dat, hoe verder het zich verspreidt, met

hoe helderder glans het schittert, hetgeen toont, dat het niet is als het licht ener kaars, maar als dat van de zon, als zij uitgaat in hare kracht.
B. Omdat de kennis er van nu tot hen was gebracht. Diegenen spreken het best tot eer van het woord des Heeren, die spreken uit eigen ervaring, die zelf onder de macht er van zijn gekomen, en door de liefelijkheid er van vertroost zijn geworden.

3. Velen van hen werden niet slechts belijders van het Christelijk geloof, maar oprecht gehoorzaam aan het geloof: daar geloofden zo velen als er geordineerd, waren tot het eeuwige leven. Door Zijn Geest heeft God oprecht geloof gewerkt in hen, voor wie Hij in Zijn raad de zaligheid had bestemd en verordineerd, van eeuwigheid en tot in eeuwigheid.
A. Diegenen geloofden, aan wie God genade schonk om te geloven, die Hij door een stille, verborgene, doch machtige werking tot onderwerping heeft gebracht aan het Evangelie van Christus, gewillig heeft gemaakt ten dage Zijner heirkracht. Diegenen zijn tot Christus gekomen, die de Vader heeft getrokken, en voor wie de Geest de Evangelieroeping krachtig heeft gemaakt, er kracht van uitwerking aan heeft gegeven. Het wordt genoemd: het geloof der werking Gods, Colossenzen 2:12, en wordt gezegd gewrocht te zijn door dezelfde kracht, die Christus uit de doden heeft opgewekt, Efeziërs 1:19, 20.
B. God gaf deze genade om te geloven aan al diegenen onder hen, die geordineerd waren tot het eeuwige leven, (want die Hij te voren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen, Romeinen 8:30) of zo velen als er gezind en bereid waren voor het eeuwige leven, zo velen als in zorg of bekommernis waren omtrent hun eeuwigen staat en er naar streefden om zich van het eeuwige leven te verzekeren, geloofden in Christus, in wie God dat leven gelegd heeft, 1 Johannes 5:11, en die er de enige Weg toe is, en het was de genade Gods, die het in hen heeft gewrocht. Zo hebben al die gevankelijk weggevoerden - en dezen alleen - zich de weldaad van de proclamatie van Cyrus ten nutte gemaakt, wier geest God verwekte, dat zij optrokken om te bouwen het huis des Heeren, die te Jeruzalem woont, Ezra 1:5. Diegenen zullen er toe gebracht worden, om in Christus te geloven, die door zijn genade geschikt zijn gemaakt voor het eeuwige leven, en al hun streven daarop richten.

4. Toen zij geloofden, deden zij alles wat zij konden, om de kennis van Christus en Zijn Evangelie onder hun naburen te verspreiden, vers 49). En het woord des Heeren werd door het gehele land uitgebreid. Toen het met zo grote blijdschap was aangenomen in de hoofdstad, heeft het zich weldra over alle delen des lands verbreid. Deze pas bekeerden waren bereid, om aan anderen mede te delen, hetgeen waarvan zij zelf zo vervuld waren. De Heere gaf te spreken en toen was der boodschappers van goede tijdingen een grote heirschaar, Psalm 68:12.
Zij, die zelf kennis aan Christus verkregen hebben, zullen doen wat zij kunnen, om anderen bekend met Hem te maken. Zij, die in grote en rijke steden wonen, en het Evangelie hebben ontvangen, moeten er zich niet meester van willen maken voor zich alleen, alsof het, evenals geleerdheid en filosofie, alleen bestemd was tot vermaak van het meer beschaafde deel van het mensdom, de hogere klasse, nee, zij moeten doen wat zij kunnen, om het te doen verkondigen op het land, onder het gewone deel des volks, de armen en ongeleerden, die even goed als zij zelf, zielen hebben, welke behouden en zalig gemaakt moeten worden. VIII. Paulus en Barnabas, het zaad ener Christelijke kerk aldaar gezaaid hebbende, verlieten de plaats, om elders hetzelfde te gaan doen. Wij lezen niets van wonderen, die zij aldaar gewrocht hebben, om hun leer te bevestigen, en het volk van de waarheid er van te overtuigen, want hoewel God toenmaals van deze methode van overtuiging gewoonlijk gebruik heeft gemaakt, kon Hij toch, als het Hem behaagde, Zijn

werk ook zonder haar doen, en geloof te werken door de onmiddellijke invloed van Zijn Geest, was zelf het grootste wonder voor hen. in wie het gewerkt werd. Maar het is wel waarschijnlijk, dat zij wonderen gedaan hebben, want wij bevinden, dat zij ze deden in de volgende plaats, waar zij aankwamen, Hoofdstuk 14:3.
Nu wordt ons hier gezegd:
Hoe de ongelovige Joden de apostelen uit het land verdreven. Eerst keerden zij hun de rug toe, en daarna hebben zij de verzenen tegen hen verheven, vers 50. Zij verwekten vervolging tegen Paulus en Barnabas, spoorden het grauw aan om hen te vervolgen op hun wijze door hen te beledigen op straat, zij porden de magistraten aan om hen te vervolgen op hun wijze, door hen gevangen te zetten en te straffen. Als zij niet konden weerstaan de wijsheid en de Geest, door welken zij spraken, namen zij de toevlucht tot deze brutale, onmenselijke wijze van handelen, het laatste wapen van een hardnekkig ongeloof. Satan en zijn dienaren zijn het meest in woede ontstoken tegen de predikers van het Evangelie, als zij hen met voorspoed zien arbeiden, en daarom zullen zij dan vervolging tegen hen verwekken. Zo is het gewone lot geweest van de beste mensen in de wereld, te moeten lijden voor goed doen, vervolgd te worden in plaats van te worden bevorderd voor de goede diensten, die zij het mensdom hebben bewezen.

Merk op:
A. Wat zij deden om hun last en moeite te veroorzaken: Zij maakten op de Godsdienstige en achtbare vrouwen, namen dezen tegen hen in. De Joden zelf konden niet veel invloed uitoefenen, maar zij wendden zich tot enige aanzienlijke vrouwen in de stad, die de Joodse Godsdienst wel genegen waren, en proselieten waren van de poort, en daarom Godsdienstige vrouwen genoemd. Overeenkomstig de aard van hare sekse, waren deze vrouwen op haar manier zeer ijverig, en het was gemakkelijk om haar door leugenachtige verhalen en valse voorstellingen tegen het Evangelie van Christus in te nemen, alsof het allen Godsdienst wilde vernietigen, terwijl het in werkelijkheid de Godsdienst volmaakt. Het is goed achtbare vrouwen Godsdienstig te zien, wel gezind voor de aanbidding Gods, hoe minder zij in de wereld te doen hebben, hoe meer zij behoren te doen voor hare ziel, en hoe meer tijd zij behoren door te brengen in gemeenschapsoefening met God. Maar het is treurig, als zij onder schijn van ijver voor God, vijandschap koesteren tegen Christus, zoals dezen hier gedaan hebben. Hoe! vrouwen vervolgsters! Kunnen zij de tederheid en het mededogen verloochenen van hare sekse? Hoe! achtbare vrouwen! Kunnen zij aldus hare eer en achtbaarheid bezoedelen, zich onteren, door zo iets laags te doen! Maar wat nog het vreemdste is van alles: Godsdienstige vrouwen! Zullen zij Christus' dienstknechten doden, en denken, daarmee Gode een dienst te doen?
Laten zij dus, die ijver hebben, wel toezien, dat het een ijver zij met verstand. Door deze Godsdienstige en achtbare vrouwen hebben zij ook de voornaamsten van de stad, de magistraten en de oversten, die de macht in handen hadden, tegen de apostelen ingenomen, en dezen lieten zich als werktuigen dezer kwaadwillige partij gebruiken, die zelf het koninkrijk der hemelen niet wilden ingaan, noch degenen, die ingaan zouden, lieten ingaan.

B. Hoe ver zij hierin gegaan zijn, zo ver, dat zij hen uitwierpen uit hun landpalen. Zij verbanden hen buiten hun rechtsgebied, zodat het niet door vreze maar door geweld was, dat zij uitgedreven werden. Dat was een methode door de besturende voorzienigheid Gods gebruikt, om de eerste grondleggers der kerk te weerhouden van al te lang aan een plaats te blijven, zo als Mattheüs 10:23. Wanneer zij u dan in deze stad vervolgen, vliedt in de andere, opdat gij des te eerder de reis door de steden Israëls kunt eindigen. Dit was ook een methode, door God gebruikt, om hen, die welgezind waren, nog warmer

genegenheid voor de apostelen te doen opvatten, want het is natuurlijk voor ons om medelijden te hebben met hen, die vervolgd worden, en nog betere gedachten te koesteren van hen die lijden, als wij weten, dat zij onrechtvaardig lijden, en dan zijn wij ook des te meer bereid hen te helpen. De uitwerping van de apostelen uit hun landpalen, deed de mensen vragen, wat voor kwaad zij gedaan hadden, en wellicht heeft hun dit meer vrienden verwekt, dan wanneer zij oogluikend in hun landpalen waren toegelaten.

2. Hoe de apostelen de ongelovige Joden verlieten, en verwierpen, vers 51. Zij schudden het stof van hun voeten af tegen dezelve. Toen zij de stad uitgingen verrichtten zij deze plechtigheid voor de ogen van hen, die in de poort zaten, of toen zij buiten hun landpalen traden, deden zij het voor de ogen van hen, die gezonden waren, om hen het land te zien verlaten. Hiermede verklaarden zij, dat zij niets meer met hen van doen wilden hebben, niets van het hun wilden meenemen, daar zij niet het hun, maar hen gezocht hadden. Zij zijn stof, zo laten zij dan hun stof voor hen zelf houden, hun zal het niet aankleven. Zij drukten hun afschuw uit voor hun ongeloof, en gaven te kennen, dat, hoewel zij Joden waren van geboorte, in hun ogen toch niet beter waren dan Heidenen en onheiligen, omdat zij het Evangelie van Christus hadden verworpen. Evenals Joden en Heidenen, indien zij geloven, even welbehaaglijk zijn aan God en goede mensen, zo zijn zij ook, indien zij niet geloven, even verfoeilijk. Aldus hebben zij hen getrotseerd, en hun verachting uitgedrukt van hen en van hun boosaardigheid, die zij beschouwden als machteloos. Het was zo veel als tot hen te zeggen: "Doet het ergste wat in uw macht is, wij vrezen u niet, wij weten wie wij dienen, en op wie wij ver trouwen." Aldus hebben zij een getuigenis achtergelaten, dat hun een schone, oprechte aanbieding was gedaan van de genade des Evangelies, die in de dag des oordeels tegen hen zal getuigen. Dat stof zal bewijzen, dat de predikers van het Evangelie onder hen geweest zijn, maar door hen werden uitgeworpen. Christus had hun bevolen dit te doen, en om deze reden, Mattheüs 10:14, Lukas 9:5. Nadat zij hen verlaten hadden, kwamen zij te Iconium, niet zo zeer om er veilig te zijn, als wel om er te arbeiden.

3. In welke gemoedsgesteldheid zij de pas bekeerden te Antiochië lieten, vers 52. Toen de discipelen zagen met welk een moed en blijmoedigheid Paulus en Barnabas niet alleen de smaad en de beledigingen verdroegen, die hun waren aangedaan, maar in weerwil hiervan hun' arbeid voortzetten, werden zij evenzo aangemoedigd en bezield. Zij waren blijmoedig. Men zou gedacht hebben, dat de discipelen, toen Paulus en Barnabas uitgeworpen werden, en het hun wellicht op straffe des doods verboden was terug te keren, vervuld zouden zijn van droefheid en vreze, niet anders verwachtende dan dat, zo de planters van het Christendom heengaan, de planting weldra te niet zou gaan, of wel, dat het nu hun beurt zou wezen om verbannen te worden, en voor hen zou dit harder en smartelijker wezen, omdat het hun land was. Maar nee, zij werden vervuld met blijdschap in Christus, zij waren er zo van verzekerd, dat Christus Zijn werk in hen, en onder hen zou voortzetten en voleinden, en dat Hij hen of voor benauwdheid en moeilijkheid zou bewaren, of er hen in zou ondersteunen, dat al hun vrees als verzwolgen werd in hun gelovige blijdschap. Zij waren ook zeer kloekmoedig, verwonderlijk bezield met een heilige vastberadenheid om Christus te blijven aankleven, welke moeilijkheden zij hierbij ook zouden ontmoeten. Dit schijnt inzonderheid bedoeld te zijn met de uitdrukking: zij werden vervuld met de Heilige Geest, want die uitdrukking wordt ook gebruikt ter aanduiding van Petrus' kloekmoedigheid, Hoofdstuk 4:8, en die van Stefanus, Hoofdstuk 7:55, en die van Paulus Hoofdstuk 13:9. Hoe meer wij de vertroostingen en bemoedigingen ervaren van de kracht der Godzaligheid, en hoe meer ons hart daarvan

vervuld is, hoe beter wij bereid zijn om het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden, die wij op de weg der Godsvrucht zullen ontmoeten.

HOOFDSTUK 14

1 En het geschiedde te Ikonium, dat zij tezamen gingen in de synagoge der Joden, en alzo spraken, dat een grote menigte, beiden van Joden en Grieken, geloofde. 2 Maar de Joden, die ongehoorzaam waren, verwekten en verbitterden de zielen der heidenen tegen de broeders. 3 Zij verkeerden dan aldaar een langen tijd, vrijmoedig sprekende in de Heere, Die getuigenis gaf aan het Woord Zijner genade, en gaf, dat tekenen en wonderen geschiedden door hun handen. 4 En de menigte der stad werd verdeeld, en sommigen waren met de Joden, en sommigen met de apostelen. 5 En als er een oploop geschiedde, beiden van heidenen en van Joden, met hun oversten, om hun smaadheid aan te doen, en hen te stenigen, 6 Zijn zij, alles overlegd hebbende, gevlucht naar de steden van Lykaonie, namelijk Lystre en Derbe, en het omliggende land;

7 En verkondigden aldaar het Evangelie. 8 En een zeker man, te Lystre, zat onmachtig aan de voeten, kreupel zijnde van zijner moeders lijf, die nooit had gewandeld. 9 Deze hoorde Paulus spreken; welke de ogen op hem houdende, en ziende, dat hij geloof had om gezond te worden, 10 Zeide met grote stem: Sta recht op uw voeten! En hij sprong op en wandelde. 11 En de scharen, ziende, hetgeen Paulus gedaan had, verhieven hun stemmen, en zeiden in het Lycaonisch: De goden zijn de mensen gelijk geworden, en tot ons nedergekomen. 12 En zij noemden Barnabas Jupiter, en Paulus Mercurius, omdat hij het woord voerde. 13 En de priester van Jupiter, die voor hun stad was, als hij ossen en kransen aan de voorpoorten gebracht had wilde hij offeren met de scharen. 14 Maar de apostelen, Barnabas en Paulus, dat horende, scheurden hun klederen, en sprongen onder de schare, roepende, 15 En zeggende: Mannen, waarom doet gij deze dingen? Wij zijn ook mensen van gelijke bewegingen als gij, en verkondigen ulieden, dat gij u zoudt van deze ijdele dingen bekeren tot de levenden God, Die gemaakt heeft de hemel, en de aarde, en de zee, en al hetgeen in dezelve is; 16 Welke in de verledene tijden al de heidenen heeft laten wandelen in hun wegen; 17 Hoewel Hij nochtans Zichzelven niet onbetuigd gelaten heeft, goed doende van de hemel, ons regen en vruchtbare tijden gevende, vervullende onze harten met spijs en vrolijkheid. 18 En dit zeggende, wederhielden zij nauwelijks de scharen, dat zij hun niet offerden.

19 Maar daarover kwamen Joden van Antiochie en Ikonium, en overreedden de scharen, en stenigden Paulus, en sleepten hem buiten de stad, menende, dat hij dood was. 20 Doch als hem de discipelen omringd hadden, stond hij op, en kwam in de stad; en des anderen daags ging hij met Barnabas uit naar Derbe. 21 En als zij derzelve stad het Evangelie verkondigd en vele discipelen gemaakt hadden, keerden zij weder naar Lystre, en Ikonium, en Antiochie; 22 Versterkende de zielen der discipelen, en vermanende, dat zij zouden blijven in het geloof, en dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods.

23 En als zij in elke Gemeente, met opsteken der handen, ouderlingen verkoren hadden, gebeden hebbende met vasten, bevalen zij hen de Heere, in Welken zij geloofd hadden. 24 En Pisidie doorgereisd hebbende, kwamen zij in Pamfylie. 25 En als zij te Perge het Woord gesproken hadden, kwamen zij af naar Attalie. 26 En van daar scheepten zij af naar Antiochie, van waar zij der genade Gods bevolen waren geweest tot het werk, dat zij volbracht hadden. 27 En daar gekomen zijnde, en de Gemeente vergaderd hebbende, verhaalden zij, wat grote dingen God met hen gedaan had, en dat Hij de heidenen de deur des geloofs geopend had. 28 En zij verkeerden aldaar geen kleinen tijd met de discipelen.

In dit hoofdstuk hebben wij een nader bericht van de voortgang van het Evangelie door de arbeid van Paulus en Barnabas onder de Heidenen. Het gaat uit: overwinnende, en opdat het overwonne. maar toch, evenals te voren, tegenstand ontmoetende onder de ongelovige Joden. Hier is:

I. Hun zegenrijke prediking van het Evangelie gedurende enigen tijd te Iconium en hun verdrijving van daar door het geweld hunner vervolgers, Joden en Heidenen, naar de naburige landen, vers 1 - 7.
II. Hun genezing van een kreupele te Lystra, en de diepen eerbied hierdoor voor hen verwekt bij het volk, en hoe veel moeite het hun kostte om die verering binnen de betamelijke perken te houden, vers 8 - 18.
III. De gewelddadigheid tegen Paulus gepleegd door het volk op aansporing der Joden, zodat zij hem stenigden, naar zij dachten ten dode toe, maar hoe hij wonderbaarlijk tot het leven teruggeroepen werd, vers 19, 20.
IV. Het bezoek van Paulus en Barnabas aan de gemeenten, die zij hadden gesticht, om ze te bevestigen en in goede orde te brengen, vers 21 - 23.
V. Hun' terugkeer naar Antiochië, vanwaar zij uitgezonden waren, het goed, dat zij deden op de weg, en het bericht, dat zij aan de gemeente te Antiochië brachten van hun onderneming, of, als ik het zo noemen mag, van hun krijgstocht, vers 24 - 28.

Handelingen 14:1 - 7
In deze verzen hebben wij:
I. De prediking van het Evangelie te Iconium, waarheen de apostelen gedwongen waren zich van Antiochië heen te begeven. Evenals "het bloed der martelaren het zaad der kerk is geweest", zo heeft de verbanning van de belijders er toe bijgedragen om dat zaad uit te strooien.

Merk op:
1. Hoe zij de eerste aanbieding van het Evangelie hebben gedaan aan de Joden in hun synagogen. Dáár gingen zij heen, niet als tot een plaats van bijeenkomst, maar met het doel hen te ontmoeten, tot wie zij, overal waar zij kwamen, zich in de eerste plaats moesten wenden. Hoewel de Joden te Antiochië hen barbaars hadden behandeld, hebben zij daarom toch niet geweigerd het Evangelie te prediken aan de Joden te Iconium, die wellicht beter gezind waren. Geen gemeenschap, welke het ook zij, moet zo maar in het algemeen veroordeeld worden, en niemand moet lijden om de schuld van anderen, maar laat ons goed doen aan hen, die ons kwaad hebben gedaan. Bloedgierige lieden haten de vrome, maar de oprechten zoeken zijn ziel, Spreuken 29:10, zoeken haar heil, en zij zoeken ook het heil der zielen van hun haters en vervolgers.
2. Hoe de apostelen hierin samen stemden, er wordt nota van genomen, dat zij tezamen gingen in de synagoge der Joden, om van hun eenstemmigheid en wederzijdse genegenheid te getuigen, opdat men zou kunnen zeggen: Zie, hoe lief zij elkaar hebben, en er des te beter van het Christendom om zou denken, alsmede, om elkanders handen te sterken, en elkanders getuigenis te bevestigen, en opdat uit de mond van twee getuigen alle woord besta. Zij gingen niet, de een de een dag en de ander op een anderen dag, of de een aan het begin, en de ander een poos daarna, nee, zij gingen beiden tezamen.

II. De zegen op hun prediking aldaar, het geschiedde te Iconium, dat zij tezamen gingen in de synagoge der Joden, en alzo spraken, dat een grote menigte, enige honderden misschien, zoal niet enige duizenden, beiden van Joden en Grieken, dat is: van de Heidenen, geloofde.
Merk hier op:
1. Dat nu het Evangelie aan Joden en Heidenen tezamen gepredikt werd, en diegenen uit iedere gemeenschap, die geloofden, kwamen tezamen ter Godsverering. Aan het einde van het vorige hoofdstuk werd eerst gepredikt tot de Joden, en sommigen van hen

geloofden, daarna tot de Heidenen, en sommigen uit hen geloofden, maar hier zijn zij samengevoegd, worden zij op dezelfden rang geplaatst. De Joden hebben hun voorrang niet dermate verloren, dat zij achteraan komen, maar de Heidenen worden hun gelijk gesteld, beiden zijn met God in een lichaam verzoend, Efeziërs 2:16, en beiden tezamen worden zonder onderscheid in de gemeente toegelaten.
2. Er schijnt in de wijze van prediken van de apostelen aldaar iets merkwaardigs te zijn geweest, dat bijgedragen heeft tot hun succes, zij spraken alzo, dat een grote menigte geloofde, zo duidelijk, zo overtuigend, met zulk een blijkbaarheid en betoning des Geestes en der kracht, zij spraken met zoveel warmte, met zo hartelijke liefde, met zulk een blijkbare zorg over, en belangstelling in, de zielen der mensen, zij spraken alzo, dat men kon bemerken, niet alleen, dat zij overtuigd waren van, maar vervuld waren met, de dingen, waarvan zij spraken, en dat hetgeen zij spraken uit het hart kwam, en dus waarschijnlijk tot het hart zou komen, zij spraken alzo, zo vurig en ernstig, zo vrijmoedig en zo stoutmoedig, dat zij, die hen hoorden, niet anders konden zeggen dan: Waarlijk, God was met hen! Toch moet de voorspoed, de zegen, niet toegeschreven worden aan hun wijze van prediken, maar aan de Geest van God, die van dat middel gebruik heeft gemaakt.

III. De tegenstand, die hun prediking aldaar ontmoet heeft, en de last die hun daardoor veroorzaakt werd. Opdat zij zich door de menigte hunner bekeerlingen niet zouden verheffen, was hun deze doorn in het vlees gegeven.
1. Ongelovige Joden waren de eerste oorzaak van hun moeilijkheid, hier, zoals elders, vers
2. Zij verwekten de Heidenen. Gelijk de invloed, dien het Evangelie op vele Heidenen uitoefende, zodat zij het aannamen, sommigen van de Joden tot een heilige jaloersheid heeft verwekt, en hen bewoog het Evangelie ook aan te nemen, Romeinen 11:14, zo heeft dit bij anderen een boze jaloersheid verwekt, en hen in toorn ontstoken tegen het Evangelie. Zo zijn goede leringen, evenals goede voorbeelden, voor sommigen een reuk des levens ten leven, en voor anderen een reuk des doods ten dode. Zie 2 Corinthiërs 2:15, 16.
2. Ongenegen heidenen, geprikkeld door ongelovige Joden zijn waarschijnlijk de werktuigen geweest om hun deze moeite aan te doen. Door leugenachtige ideeën, die zij de Heidenen voortdurend toefluisterden, verbitterden zij hun zielen tegen de broeders, van wie zij zelf genegen waren gunstig te denken. Zij gingen overal heen, bij allen, met wie zij slechts enigszins bekend waren, om alles tot hen te zeggen wat hun vernuft of hun kwaadwilligheid kon bedenken, om hun niet alleen een gering, maar een slecht denkbeeld te geven van het Christendom, hun zeggende, dat het voorzeker verderfelijk zou zijn voor hun Heidense godenleer en eredienst, en dat zij voor zich, liever Heidenen dan Christenen zouden zijn. Aldus verzuurden en verbitterden zij hun geest beide tegen de bekeerders en de bekeerden. Door hun giftige tongen heeft de oude slang zijn venijn tegen het zaad der vrouw in het hart dezer Heidenen doen doordringen, en dit werd een wortel der bitterheid in hen, die gal en alsem droeg. Het is niet te verwonderen, dat zij, die vrome mensen kwalijk genegen zijn, hun kwaad toewensen, kwaad van hen spreken, en kwaad tegen hen beramen, het komt alles voort uit kwaadwilligheid. Ekakoosan, zij kwelden de geest der Heidenen, vielen hen lastig, zoals sommigen van de critici het opvatten, zij vielen hen voortdurend lastig met hun ongepaste aanzoeken. Zij, die zich als werktuigen van vervolgers laten gebruiken, leiden een hondenleven, zij worden voortdurend aangehitst.

IV. Hun voort arbeiden aldaar in weerwil van dezen tegenstand, en hoe God hun getuigenis gaf, vers 3. Wij zien hier:

1. Hoe de apostelen arbeidden voor Christus, naarstig en getrouw, naar de opdracht, die hun gegeven was. Daar de Heidenen tegen hen verbitterd waren, zou men denken, dat zij zich teruggetrokken zouden hebben, en hun spoedig uit de weg zouden gegaan zijn, of, zo zij al predikten, toch grote omzichtigheid daarbij zouden hebben in acht genomen uit vreze van diegenen nog meer te prikkelen, die reeds zo zeer in toorn tegen hen waren ontstoken. Maar nee, juist daarom verkeerden zij aldaar een langen tijd, vrijmoedig sprekende in de Heere. Hoe meer zij de spijt en wrok van de stad bespeurden tegen de nieuw bekeerden, hoe meer zij zich voelden gedrongen om voort te gaan met hun werk, en hoe nodiger zij het vonden om in hun midden te blijven, ten einde hen te bevestigen in het geloof en hen te ver - troosten. Zij spraken vrijmoedig, en waren niet bevreesd om hierdoor ergernis te geven aan de ongelovige Joden. Wat God gezegd heeft tot de profeet in betrekking tot de ongelovige Joden van zijn tijd, werd nu vervuld aan de apostelen: Ik heb uw aangezicht stijf gemaakt tegen hun aangezichten, Ezechiël 3:7 - 9.
Doch let op hetgeen hen kloekmoedig maakte: Zij spraken vrijmoedig in de Heere, in zijn kracht, op Hem vertrouwende om hen door te helpen, en niet steunende op iets in henzelf. Zij waren krachtig in de Heere, en in de sterkte Zijner macht.

2. Christus heeft medegewerkt met de apostelen, overeenkomstig zijn belofte: Ziet, Ik ben met ulieden al de dagen. Toen zij voortgingen in Zijn naam en zijn kracht, heeft Hij niet gefaald getuigenis te geven aan het woord Zijner genade. Het Evangelie ís een woord van genade, de verzekering van Gods welbehagen in ons, en het middel van Zijn goed werk in ons. Het is het woord van Christus, genade, want het is alleen in Hem, dat wij gunst vinden bij God. Christus zelf heeft getuigd van dit woord, Hij, die de Amen, de getrouwe Getuige is, Hij heeft ons verzekerd, dat het het woord is van God, en dat wij er onze zielen op kunnen wagen. Gelijk het in het algemeen van de eerste predikers van het Evangelie gezegd werd, dat de Heere met hen mede wrocht, en het woord bevestigde door tekenen, die daarop volgden, Markus 16:20, zo wordt het in het bijzonder gezegd van de apostelen hier, dat de Heere hun getuigenis bevestigde, en gaf dat tekenen en wonderen geschiedden door hun hand, wonderen, die zij wrochten in het rijk der natuur, en wonderen, gedaan door hun woord, en nog grotere wonderen, in het hart, het gemoed der mensen, gedaan door de kracht der Goddelijke genade. De Heere was met hen, wijl zij met Hem waren, en zo werd zeer veel goed gedaan.

V. De verdeeldheid, welke hierdoor teweeggebracht werd in de stad, vers 4. De menigte der stad werd verdeeld in twee partijen, beiden zeer werkzaam en krachtig. Onder de oversten en personen van rang en onder het gewone volk waren er sommigen, die het hielden met de ongelovige Joden, en anderen, die het hielden met de apostelen. Barnabas wordt hier een apostel geacht, hoewel niet een der twaalven, en niet op zo buitengewone wijze geroepen als Paulus, maar omdat hij door bijzondere aanwijzing des Heilige Geestes tot de dienst onder de Heidenen was afgezonderd. Deze prediking van het Evangelie schijnt zo zeer de algemene aandacht te hebben getrokken, dat iedereen, zelfs onder de menigte der stad, er belang in stelde, en er of voor, of tegen was, niemand bleef onzijdig of onverschillig. "Of voor ons, of voor onze tegenstanders, voor God, of voor Baäl, voor Christus of voor Beëlzebul."
1. Wij kunnen hier de betekenis zien van Christus, voorzegging, dat Hij niet gekomen was om vrede te geven op de aarde, maar veeleer verdeeldheid, Lukas 12:51 - 53. Indien allen eenstemmig zijn maatregelen hadden willen aannemen, dan zou er een algemene eensgezindheid zijn geweest, en, zo de mensen hierin overeen hadden kunnen komen, er zou geen gevaarlijke verdeeldheid of onenigheid onder hen hebben geheerst in andere dingen, maar door verschil ten opzichte van die dingen werd de breuk zo wijd gemaakt

als de zee. Toch moeten de apostelen er niet om gelaakt worden, dat zij te Iconium gekomen zijn, wijl voor hun komst de stad verenigd was, terwijl er nu verdeeldheid heerste: want het is beter dat een deel der stad naar de hemel gaat, dan dat allen naar de hel gaan.
2. Hieruit kunnen wij afleiden wat wij te verwachten hebben. Laten wij het dus niet vreemd vinden, als de prediking van het Evangelie verdeeldheid teweegbrengt, en er niet aan geërgerd worden. Het is beter gesmaad en vervolgd te worden als zaaiers van verdeeldheid, omdat wij tegen de stroom op zwemmen, dan ons door de stroom te laten medevoeren, die ten verderve voert. Laat ons het houden met de apostelen, en hen niet vrezen, die het met de ongelovige Joden houden.

VI. De aanslag tegen de apostelen beraamd door hun vijanden. Hun kwaadwilligheid openbaarde zich ten laatste in gewelddadigheid, vers 5. Merk op,
1. Wie er de ontwerpers van waren: beiden de Heidenen en de Joden met hun oversten. De Heidenen en de Joden waren in vijandschap met elkaar, maar toch verenigd tegen de Christenen, zoals Herodes en Pilatus, d e Sadduceeën en de Farizeeën tegen Christus waren verenigd, en gelijk vanouds Gebal en Ammon, en Amalek tegen Israël. Indien de vijanden der kerk zich aldus verenigen tot haar verderf, zullen dan niet hare vrienden, alle persoonlijke veten ter zijde leggende, zich verenigen tot haar behoud?
2. Wat het plan was, dat zij beraamd hadden. Daar zij nu de oversten op hun zijde hadden, twijfelden zij er niet aan, of zij zouden hun doel bereiken, en hun doel was, de apostelen smaadheid aan te doen, hun openlijk schande aan te doen, en hen dan te stenigen, hen ter dood te brengen, en zo hoopten zij hun zaak ten gronde te doen gaan. Hun bedoeling was hen zowel van hun goeden naam als van hun eer te beroven, en dat was alles wat zij hadden te verliezen, want zij bezaten noch akkers noch goederen, die hun konden ontnomen worden.

VII. De verlossing der apostelen uit de handen van deze ongeschikte en boze mensen, vers 6, 7. Op het bericht, dat hun gegeven werd van de aanslag, die tegen hen werd gesmeed, of bij het begin der uitvoering er van, dat zij spoedig bemerkten, gingen zij weg, hebben zij zich op eervolle wijze teruggetrokken, (want het was geen schandelijke vlucht) naar Lystra en Derbe, en daar
1. Vonden zij veiligheid. Hun vervolgers in Iconium waren voor het ogenblik tevreden gesteld, daar zij uit hun landpalen verdreven waren, en zo hebben zij hen dan niet verder vervolgd. God heeft veilige toevluchtsoorden voor Zijn volk in een storm, ja Hij is zelf hun Verberging, en zal dit altijd voor hen blijven.
2. Zij vonden werk, en dat was het, waarvoor zij er heen zijn gegaan. Toen de deur des woords voor hen gesloten was te Iconium, werd zij hun geopend te Lystra en Derbe. Naar deze steden zijn zij heengegaan, en dáár en in het omliggende land hebben zij het Evangelie verkondigd. In tijden van vervolging kunnen de Evangeliedienaren wel eens reden vinden om een plaats te verlaten, zonder daarom van hun arbeid af te laten.

Handelingen 14:8 - 18
In deze verzen hebben wij:

I. Een wonderdadige genezing, door Paulus te Lystra gewerkt op een kreupele, die dit van zijn geboorte af geweest is, zoals de kreupele, die wonderdadig door Petrus en Johannes genezen werd, Hoofdstuk 3:2. Die genezing heeft het Evangelie ingeleid onder de Joden, deze, onder de Heidenen, beide genezingen waren bedoeld om de onmacht voor te stellen van al de kinderen der mensen ten opzichte van geestelijke zaken, zij zijn kreupel van hun

geboorte aan, totdat Gods genade kracht in hen legt, want het was toen wij nog krachteloos waren, dat Christus voor de goddelozen gestorven is, Romeinen 5:6. Merk hier op:
1. De treurige toestand van een kreupele, vers 8. Hij was onmachtig aan de voeten en dat wel in zulk een mate, dat hij bij geen mogelijkheid een voet op de grond kon zetten. Het was wel bekend, dat hij van zijner moeders lijf aldus geweest was, dat hij nooit had gewandeld, en niet staan kon. Dat moet ons een aanleiding zijn om God te danken, dat wij het gebruik onzer ledematen hebben, en zij, die er van beroofd zijn, kunnen opmerken, dat zij niet alleen zodanige beproeving hebben te dragen.
2. De verwachting, die in hem werd opgewekt van genezen te zullen worden, vers 9. Hij hoorde Paulus prediken, en was waarschijnlijk diep getroffen door hetgeen hij had gehoord. Hij geloofde, dat het een boodschap was des hem els, en dat de boodschappers, van dáár gezonden zijnde, met een Goddelijke kracht begiftigd waren, en dus in staat waren hem te genezen. Dit bemerkte Paulus door de gave der onderscheiding, die hem geschonken was, en wellicht heeft dit ook de uitdrukking van zijn gelaat getoond: Paulus, ziende, dat hij geloof had om gezond te worden, dat hij het begeerde, het hoopte, het in zijn gedachten had, hetgeen niet bleek in de man, die door Petrus genezen werd, want deze verwachtte slechts een aalmoes te ontvangen. Er werd in Israël zo groot een geloof niet gevonden, als onder de Heidenen, Mattheüs 8:10.
3. De genezing gewrocht. Paulus, ziende dat hij geloof had om gezond te worden, bracht het woord, en heelde hem, Psalm 107:20. God zal de wensen en begeerten niet teleurstellen, die Hij zelf heeft opgewekt, evenmin als de hoop, die Hij zelf heeft doen ontstaan. Paulus sprak met een grote stem, hetzij omdat hij op enigen afstand van hem was, of wel om te tonen, dat ware wonderen, gewrocht door de macht van Christus, zeer ongelijk waren aan de wonderen der leugen, gedaan door bedriegers, die daar piepen en binnensmonds mompelen, Jesaja 8:19. God zegt: Ik heb niet in het verborgen gesproken in een donkere plaats der aarde, Jesaja 45:19. Paulus sprak tot hem met een grote stem, opdat de omstanders er op zouden letten, en hun verwachting van de uitwerking opgewekt zou worden. Het blijkt niet, dat deze kreupele een bedelaar was, in vers 8 wordt gezegd, dat hij zat, niet dat hij zat en bedelde. Maar wij kunnen ons voorstellen, hoe treurig het voor hem was, om andere mensen om hem heen te zien lopen en wandelen, terwijl hij zelf daartoe niet in staat was, en hoe welkom hem dus het woord van Paulus was: "Sta recht op uw voeten, help u zelf, en God zal u helpen, beproef eens of gij kracht hebt, en gij zult bevinden, dat gij haar hebt." In sommige handschriften vinden wij de lezing: Ik zeg u in de naam van de Heere Jezus Christus: Sta recht op uw voeten. Zeker is het, dat dit bedoeld is, en zeer waarschijnlijk door Paulus ook gezegd werd, en er ging kracht uit met dit woord, want terstond sprong hij op en wandelde, sprong op van de plaats, waar hij zat, en stond niet slechts recht op, maar, om te tonen, dat hij volkomen, en op het eigen ogenblik genezen was, heeft hij voor aller ogen heen en weer gewandeld. Hierin is de Schrift vervuld, dat wanneer de wildernis der heidenwereld zal bloeien als een roos, de kreupele springen zal als een hert, Jesaja 35:1, 6. Zij, die door Gods genade genezen zijn van hun geestelijke lamheid, moeten het tonen door op te springen van heilige vreugde, en door een heiligen, Godzaligen wandel.

II. De indruk, door deze genezing teweeggebracht op het volk. Zij stonden verbaasd, hadden nooit iets dergelijks gezien of gehoord, en geraakten in een vervoering van bewondering. Paulus en Barnabas waren vreemdelingen, ballingen, die als vluchtelingen in hun land waren gekomen: alles werkte dus mede om hen gering en verachtelijk te doen schijnen, en toch was dit een wonder, door hen gewrocht, genoeg om hen in de ogen des

volks groot en eerbiedwaardig te maken, hoewel de ganse menigte van Christus' wonderen Hem niet kon beschutten tegen de uiterste minachting der Joden. Wij zien hier:
1. Dat het volk hen voor goden houdt, vers 11. Zij verhieven hun stemmen, als in triomf, zeggende in hun eigen taal, (want het was het gewone volk, dat dit zei), in het Lycaonisch, dat een dialect was van het Grieks: De goden zijn de mensen gelijk geworden en tot ons neergekomen. Zij verbeeldden zich, dat zij van uit de wolken tot hen neergekomen waren, dat zij goden waren in de gedaante van mensen. Dit denkbeeld der zaak kwam goed overeen met de Heidense godenleer, en de fabelachtige verhalen van het bezoek, dat hun goden soms in deze lagere wereld brachten, en het maakte hen fier te denken, dat zij nu met zulk een bezoek verwaardigd zijn geworden. Zo ver gingen zij met dit denkbeeld, dat zij meenden te kunnen zeggen wie van hun goden het waren, overeenkomstig de ideeën, die hun dichters hun van goden hadden gegeven, vers 12. Zij noemden Barnabas Jupiter: want als zij hem voor een god houden, dat kunnen zij hem ook evengoed voor de oppersten god houden. Waarschijnlijk was hij de oudste en had hij iets waardigs en majestueus in voorkomen en gelaat. En Paulus noemden zij Mercurius, die de bode der goden was, en op hun boodschappen werd uitgezonden, want hoewel Paulus het statige voorkomen niet had van Barnabas, was hij toch de woordvoerder, de voornaamste spreker, en had hij iets vlugs en levendigs over zich. Jupiter placht Mercurius mede te nemen, zeiden zij, en als hij een bezoek wil brengen aan hun stad, dan onderstellen zij, dat hij dit nu ook gedaan heeft.

2. Hierop maakte de priester toebereidselen om hun te offeren, vers 13. De tempel van Jupiter schijnt voor hun stadspoort geweest te zijn, als haar wachter en beschermer, en de priester van dien afgod en tempel het geroep des volks horende, begreep terstond dien wenk, en dacht, dat het tijd was om zijn plicht te gaan doen. Menige kostbare offerande had hij aan het beeld van Jupiter gebracht, maar als Jupiter zelf in eigen persoon - onder hen is gekomen, dan betaamt het de priester om hem de meest denkbare eer aan te doen, en het volk is bereid om zich hierin met hem te verenigen. Zie hoe gemakkelijk mensen van een oppervlakkigen geest zich door het geroep des volks laten meeslepen! Als het volk roept: Jupiter is hier, zal de priester van Jupiter de wenk zonder aarzelen opvolgen, en terstond zijn diensten aanbieden! Toen Christus, de Zoon van God, op aarde is gekomen, en de mensen gelijk is geworden, en vele, zeer vele wonderen gedaan heeft, was het zo verre van hen om Hem offerande te brengen, dat zij Hem het slachtoffer hebben gemaakt van hun hoogmoed en boosaardigheid. Hij was in de wereld, en de wereld heeft Hem niet gekend, Hij is gekomen tot het Zijne, en de Zijnen hebben Hem niet aangenomen, maar Paulus en Barnabas worden, nadat zij een enkel wonder gedaan hebben, terstond vergood. Dezelfde kracht van de god dezer wereld, die het vleselijk gezinde hart bevooroordeeld tegen de waarheid, doet dwalingen en vergissingen gemakkelijk ingang vinden, en op beiderlei wijze worden zijn belangen gediend. Zij brachten ossen om hun geofferd te worden, en kransen, om er de offers mede te kronen. Deze kransen waren vervaardigd van bloemen en linten, en de horens der ossen, die geofferd moesten worden, werden verguld. Victimæ ad supplicium saginantur, hostiæ ad poenam coronantur Zo zal men dieren ter offerande voeden, Eerst worden zij gekroond, om daarna te bloeden.

III. Paulus en Barnabas protesteren tegen deze ongepaste eerbied, die hun wordt betoond, en het kost hun veel moeite om het te voorkomen. Velen van de Heidense keizers hebben zich goden genoemd, en waren er trots op als hun goddelijke ere werd bewezen, maar Christus' dienstknechten, hoewel zij wezenlijke weldoeners der mensheid waren, terwijl de keizers slechts voorgaven dit te zijn, hebben deze eer afgewezen, toen men hun die

wilde brengen. Het is dus gemakkelijk te zeggen wiens opvolger hij is, die in de tempel Gods zit, zichzelf vertonende, dat hij God is, 2 Thessalonicenzen 2:4, en die aangebeden wordt als onze heer god, de paus.
Let op:
1. De heilige verontwaardiging, waarmee Paulus en Barnabas hierop vervuld werden. Dat horende, scheurden zij hun klederen. Wij bevinden niet, dat zij hun klederen scheurden, toen het volk hen gekrenkt en vernederd heeft, en er van sprak hen te stenigen. Dat konden zij dragen zonder ontroerd te worden, maar toen het volk hen vergoodde, en er van sprak hen te aanbidden, konden zij dit niet dragen, maar scheurden hun klederen, daar hun de ere Gods meer ter harte ging dan hun eigen eer.
2. De moeite, die zij deden, om het te voorkomen. Zij hebben het niet oogluikend toegelaten, zij hebben niet gezegd: "Indien de mensen bedrogen willen zijn, laat hen bedrogen zijn ", en nog veel minder het denkbeeld geopperd voor zichzelf en aan elkaar, dat het kon bijdragen tot de veiligheid van hun persoon en de voorspoed hunner prediking, om het volk in die dwaling te laten blijven, en er dus uit dit kwaad goed zou kunnen voortkomen. Nee, Gods waarheid heeft de leugen des mensen niet nodig. Christus had hun genoeg ere aangedaan door hen tot apostelen te stellen, zij behoefden dus noch de ere van vorsten, noch de ere van goden aan te nemen. Zij verschenen met veel luisterijker titel, toen zij de gezanten van Christus werden genoemd en uitdelers der verborgenheden Gods, dan toen zij Jupiter en Mercurius genoemd werden.

Laat ons zien hoe zij dit voorkwamen:
A. Zodra zij dit hoorden, sprongen zij onder de scharen, en wilden zelfs geen ogenblik wachten om te zien, wat het volk doen zou. Hun lopen onder het volk, als dienstknechten, toonde, dat het verre van hen was om zich als goden te beschouwen, of zich voornaam voor te doen. Zij zijn niet stil blijven staan in de verwachting dat hun eer zou worden aangedaan, maar wezen die ere duidelijk en beslist af door zich onder de menigte te begeven. Zij sprongen onder de schare als mannen wie het ernst is, met even angstvolle bezorgdheid als waarmee Aäron liep in het midden der gemeente, toen de plaag had aangevangen, en hij stond tussen de levenden en de doden.
B. Zij redeneren met hen, roepende, opdat allen het zouden horen: "Mannen, waarom doet gij deze dingen? Waarom gaat gij goden van ons maken? Gij kunt niets doen, dat zo ongerijmd is, want,
a. Onze natuur laat dit niet toe, wij zijn ook mensen van gelijke beweging als gij" - homoiopatheis: het is hetzelfde woord, gebruikt met betrekking tot Elias, Jakobus 5:17, waar wij het overzetten door onderhevig aan dezelfde hartstochten als wij. "Wij zijn mensen, en daarom doet gij uzelven onrecht, als gij datgene van ons verwacht, dat alleen van God te verkrijgen is, en gij doet onrecht aan God, indien gij aan ons, of aan enigen anderen mens, de ere geeft, die alleen aan God toekomt. Wij hebben niet alleen zulke lichamen, als gij ziet, dat wij hebben, maar wij zijn van gelijke bewegingen als gij, ons hart is geformeerd gelijk als dat van andere mensen, Psalm 33:15, want, gelijk in het water het aangezicht is tegen het aangezicht, alzo is des mensen hart tegen de mens, Spreuken 27:19. Wij zijn van nature onderhevig aan dezelfde zwakheid van de menselijke natuur, blootgesteld aan dezelfde rampen van het menselijk leven, wij zijn niet slechts mensen, maar zondige mensen, en lijdende mensen, en daarom willen wij niet vergood worden.
b. "Onze leer druist er tegen in. Moeten wij nog gevoegd worden bij het getal uwer goden, wij, wier taak het is, de goden, die gij hebt, af te schaffen? Wij verkondigen ulieden, dat gij u van deze ijdele dingen zoudt bekeren tot de levenden God. Indien wij dit toelieten, wij zouden u bevestigen in hetgeen waarvan wij wensen, dat gij u zult bekeren."

En zo grijpen zij deze gelegenheid aan om hun te tonen, hoe recht en noodzakelijk het was, dat zij zich van de afgoden tot God zouden bekeren, 1 Thessalonicenzen 1:9. Toen zij predikten tot de Joden, die afgoderij haatten, hadden zij niets anders te doen, dan hun de genade Gods in Christus te verkondigen, en behoefden zij niet, zoals de profeten, die met hun vaderen handelden, tegen afgoderij te prediken.

Maar als zij te doen hadden met Heidenen, dan moeten zij hun vergissingen in de natuurlijken Godsdienst herstellen, en hen van het grove bederf er van afbrengen. Zie hier wat zij de Heidenen gepredikt hebben:
Ten eerste. Dat de goden, die zij en hun vaderen aanbaden, en al de plechtigheden, waarmee die aanbidding gepaard gaat, ijdelheden zijn, ijdele, onredelijke, onnutte dingen, waarvoor geen redelijke grond aangegeven kan worden, en waar geen werkelijk nut of voordeel van te verkrijgen is. Afgoden worden in het Oude Testament dikwijls ijdelheden genoemd, Deuteronomium 32:21, 1 Koningen 16:13, Jeremia 14:22. Een afgod is niets in de wereld, 1 Corinthiërs 8:4. Hij is volstrekt niet, wat men hem beweert te zijn, hij is bedrog, een namaaksel, hij bedriegt hen, die er op vertrouwen, en er hulp van verwachten. Bekeert u van deze ijdelheden, wendt er u met afschuw van af, zoals Efraïm gedaan heeft, Hosea 14:9. Wat heb ik meer met de afgoden te doen? Ik zal mij nooit meer aldus laten bedriegen."
Ten tweede. Dat de God, tot wie zij wensen, dat zij zich zullen bekeren, de levende God is. Tot nu toe hadden zij dode beelden aangebeden, die volstrekt onmachtig waren hen te helpen, Jesaja 44:9, of, (zoals zij nu poogden te doen) sterfelijke mensen, die weldra onbekwaam zouden zijn om hen te helpen, maar nu worden zij bewogen om een levenden God te aanbidden, die leven heeft in zichzelf, leven heeft voor ons, en eeuwig leeft.
Ten derde. Dat deze God de Schepper is der wereld, de Fontein van alle zijn en van alle macht, Hij heeft gemaakt de hemel en de aarde en de zee en al hetgeen in dezelve is, zelfs die dingen, welke gij als goden aanbidt, zodat Hij de God is van uw goden. Gij aanbidt goden, die gij gemaakt hebt, de schepselen van uw verbeelding, van uw vernuft en het werk uwer handen, wij roepen u om de God te aanbidden, die u en geheel de wereldgemaakt heeft, aanbidt de waren God, en bedriegt uzelven niet met voorgewende goden, aanbidt de vrijmachtige Heere van allen, en verlaagt u niet door u te buigen voor zijn schepselen en onderdanen.
Ten vierde. Dat de wereld het Zijner lankmoedigheid verschuldigd is, dat Hij haar niet reeds voor lang wegens deze afgoderij vernietigd heeft, vers 16. In de verleden tijden, gedurende vele eeuwen tot op dezen dag, heeft Hij alle de Heidenen laten wandelen in hun wegen. Deze afgodendienaars, die van de dienst van andere goden geroepen waren, zouden kunnen denken: "Hebben wij niet tot nu toe deze goden gediend, en hebben onze vaderen hen niet sedert onheuglijke tijden gediend, waarom zouden wij dan niet voort mogen gaan met hen te dienen?" "Nee, uw dienen van hen was een op de proefstelling van Gods geduld, en het was een wonder van barmhartigheid, dat gij er niet om afgesneden werd. Maar hoewel Hij u deswege niet heeft uitgedelgd, omdat gij in onwetendheid waart, en niet beter wist, Hoofdstuk 17:30, zal Hij, nu Hij Zijn Evangelie in de wereld gezonden heeft, en hierdoor zichzelf duidelijk geopenbaard en Zijn wil bekend gemaakt heeft aan alle volken, en niet alleen aan de Joden, u echter, indien gij nu nog volhardt in uw afgoderij, niet langer verdragen." Alle volken, die het voorrecht niet hebben gehad van een Goddelijke openbaring, dat is: alle volken, behalve de Joden, heeft Hij laten wandelen in hun wegen, want er was niets om hen te weerhouden dan hun eigen geweten, hun eigen gedachten, Romeinen 2:15. Zij hadden geen Schriften, geen profeten, en toen waren zij te verontschuldigen, dat zij zich vergisten in de weg. Maar nu God een openbaring in de wereld gezonden heeft, die aan alle volken bekend gemaakt moet

worden, is de zaak veranderd. Wij kunnen het beschouwen als een oordeel over de Heidenen, dat God hen heeft laten wandelen in hun wegen, aan het goeddunken van hun hart heeft overgelaten, maar nu is de tijd gekomen, dat het bedeksel, waarmee alle natiën bedekt zijn, zal weggenomen worden, Jesaja 25:7, en nu zult gij niet langer verontschuldigd worden in deze ijdelheden, maar moet gij er u van bekeren, er u van afwenden. Gods lankmoedigheid over ons tot nu toe moet ons tot bekering brengen, maar ons niet aanmoedigen om er verder op te vertrouwen, terwijl wij voortgaan met Hem tot toorn te verwekken.
Dat wij kwaad gedaan hebben toen wij nog onwetend waren, zal ons niet verontschuldigen, als wij kwaad doen wanneer wij beter weten.

1. De weldaden van de algemene voorzienigheid Gods betuigen ons, dat er een God is, want zij worden allen wijselijk uitgedeeld. De regen en vruchtbare tijden komen niet bij geval, en geen van de ijdelheden der Heidenen kan regen geven, noch kan de hemel druppelen geven, Jeremia 14:22. Alle de krachten der natuur getuigen van een soevereine kracht in de God der natuur, van wie zij komen, en van wie zij afhankelijk zijn. Het is niet de hemel, die ons regen geeft, maar God, die ons regen geeft van de hemel, Hij is de Vader van de regen Job 38:28.
2. Het voordeel, dat wij door deze weldaden ontvangen, betuigt ons, dat mij erkentelijkheid verschuldigd zijn, niet aan de schepselen, die ons dienstbaar gemaakt zijn, maar aan de Schepper, die ze ons dienstbaar gemaakt heeft, Hij heeft zichzelf niet onbetuigd gelaten goeddoende. God schijnt de voorbeelden van zijn goedheid gewichtiger, krachtiger bewijzen te achten van Zijn recht op onze hulde en aanbidding, dan de blijken van zijn grootheid, want zijn goedheid is zijn heerlijkheid. De aarde is vol van zijn goedertierenheid, zijn barmhartigheden zijn over al zijn werken, en daarom zullen zijn werken Hem loven, Psalm 145:9, 10. God doet ons goed door ons de lucht te behouden, waarin wij ademen, zijn aarde, om er op te kunnen wandelen, het licht van zijn zon, om er bij te kunnen zien, maar, omdat het duidelijkste, meest tastbare voorbeeld van de goedheid der voorzienigheid Gods jegens een iegelijk van ons in het bijzonder, de dagelijkse voorziening is van spijs en drank voor ons, legt de apostel hier de nadruk op, en toont aan hoe God ons goed doet.

A. Door ze voor ons te bereiden, en dat wel door een lange reeks van oorzaken, die afhankelijk zijn van Hem als de Eerste Oorzaak. Ik zal de hemel verhoren, en die zal de aarde verhoren, mitsgaders de most en de olie, en die zullen Jizreël verhoren, Hosea 2:21, 22. Hij doet ons goed door ons regen te geven van de hemel, regen voor ons om te drinken, want als er geen regen was, dan zouden er geen waterfonteinen zijn, en dan zouden wij weldra sterven van dorst: regen voor onze akkers om te drinken, want onze spijze, hebben wij van de regen, zowel als onzen drank, door ons dien te geven, geeft Hij ons vruchtbare tijden. Indíen de hemel is als ijzer, dan zal de aarde spoedig als koper zijn, Leviticus 26:19. Dat is de rivier Gods, die het land grotelijks verrijkt, en door haar bereidt God ons koren, Psalm 65:10, 11. Onder al de werkingen van Gods voorzienigheid hebben de Heidenen hun denkbeeld van de oppersten God bij voorkeur ontleend aan datgene, hetwelk van verschrikking spreekt, geschikt is om ons ontzag voor Hem in te boezemen, en dat was de donder, en daarom noemden zij Jupiter de donderaar, en stelden zij hem voor met een bliksemschicht in de hand. En het blijkt uit Psalm 29:3, dat dit niet voorbijgezien moet worden. Maar om ons tot de verering van God aan te sporen stelt de apostel zijn weldadigheid voor, ten einde ons goede gedachten van Hem in te boezemen in alles, waarmee wij met Hem van doen hebben, opdat wij Hem zullen liefhebben en ons in Hem zullen verlustigen als de God, die goed doet, die ons goed doet, die goed doet aan

allen, door van de hemel regen en vruchtbare tijden te geven. En zo te eniger tijd de regen onthouden wordt, en de tijden onvruchtbaar zijn, dan hebben wij dit ons zelf te wijten, het is onze zonde, die deze goede dingen van ons afwendt, welke tot ons kwamen, en die de stroom van Gods gunsten afsluit.

B. Door ons de geriefelijkheden er van te schenken, Hij is het, die onze harten vervult met spijs en vrolijkheid. God is rijk in goedertierenheid over allen, Romeinen 10:12. Hij verleent ons alle dingen rijkelijk om te genieten, 1 Timotheüs 6:17. Hij is niet slechts een Weldoener, maar een rijke Weldoener, Hij geeft ons niet slechts wat wij nodig hebben, maar geeft het ons te genieten, Prediker 2:24. Hij vervult onze harten met spijze, geeft ons spijs naar hartelust, niet bloot het noodzakelijke, maar overvloed, aangename spijzen en in verscheidenheid. Zelfs aan die volken, welke de kennis van Hem verloren hebben, en andere goden aanbaden, heeft Hij de huizen met goed vervuld, hun buik vervuld, Job 22:18, Psalm 17:14. De Heidenen, die zonder God in de wereld hebben geleefd, hebben toch van God geleefd, hetgeen Christus aanvoert als een reden, waarom wij goed moeten doen aan hen, die ons haten, Mattheüs 5:44, 45. Aan deze Heidenen was het hart vervuld met spijze, dat was hun geluk, hun voldoening, meer begeerden zij niet, maar deze dingen kunnen de ziel niet verzadigen, Ezechiël 7:19. En zij, die hun eigen ziel weten te waarderen, zullen er geen voldoening in vinden. Maar de apostelen rangschikken zichzelf onder hen, die delen in Gods weldadigheid, allen moeten wij erkennen, dat God onze harten vervult met spijze en vrolijkheid, niet slechts met spijze, opdat wij kunnen leven, maar met vrolijkheid, opdat wij goedsmoeds kunnen leven, aan Hem zijn wij het verschuldigd, dat wij niet al de dagen onzes levens met smart eten. Wij moeten God danken, niet alleen voor ons voedsel, maar ook voor onze vrolijkheid, dat Hij ons veroorlooft blijmoedig te zijn, ons reden geeft om vrolijk te zijn, ons harten geeft om vrolijk te kunnen zijn. En als onze harten vervuld zijn met spijs en vrolijkheid, dan behoren zij ook vervuld te zijn van liefde en dankbaarheid, en verruimd in plichtsbetrachting en gehoorzaamheid, Deuteronomium 8:10, 28:47.

Eindelijk. De goeden uitslag van het verbod dat de apostelen het volk gegeven hebben, vers 18. Dit zeggende, weerhielden zij nauwelijks de scharen, dat zij hun offerden, zo zeer hadden de afgodendienaars hun hart op afgoderij gezet! Het was niet genoeg, dat de apostelen weigerden vergood te worden, (dat zou slechts opgenomen zijn als bescheidenheid) maar zij duiden het ten kwade, zij tonen er hun het kwaad van, maar toch was dit alles nauwelijks voldoende om hen er van terug te houden, en sommigen van hen waren geneigd de priester te laken, omdat hij in weerwil van dit alles, niet met zijn werk is voortgegaan. Wij kunnen hier zien wat de oorsprong was van de Heidense afgoderij. het was, dat zij bleven staan bij de middelen van onze zegeningen, in plaats van er door heen te zien op Hem, die er de Werker van is. Paulus en Barnabas hebben een kreupele genezen, en daarom wilden zij hen vergoden, in plaats van God te verheerlijken, die hun deze macht gegeven had, hetgeen ons wè moet doen toezien, dat wij de ere noch aan anderen geven, noch voor ons zelf aannemen, die alleen aan God toekomt.

Handelingen 14:19 - 28

Wij hebben hier een verder bericht van de arbeid en het lijden van Paulus en Barnabas. I. Hoe Paulus gestenigd werd en men hem voor dood had laten liggen, maar wonderdadig weer tot zichzelf kwam, vers 19, 20. Zij vielen Peulus aan eerder dan Barnabas, omdat Paulus, de voornaamste spreker zijnde, hen meer dan Barnabas had verbitterd en vertoornd.

Merk hier nu op:

1 Hoe het volk verbitterd was op Paulus: niet om enig kwaad, dat hij hun gedaan zou hebben - indien zij het als een belediging beschouwden, dat hij hun niet wilde toelaten hem Goddelijke eer te bewijzen, dan konden zij hem toch bij enig nadenken, dat onrecht gemakkelijk vergeven. Maar daar kwamen Joden van Antiochië, die waarschijnlijk gehoord hadden - en het met spijt en toorn hadden gehoord - welk een eerbied aan Paulus en Barnabas te Lystra betoond werd, en zij zetten het volk tegen hen op, door hen voor te stellen als oproerige, gevaarlijke personen, die men niet moest herbergen. Zie, hoe rusteloos de woede der Joden was tegen het Evangelie van Christus, zij konden het niet dragen, dat het ergens vasten voet zou krijgen.
2. In welk een mate zij door deze barbaarse Joden tegen hen vertoornd werden. Zij hebben hen zo geprikkeld, dat het grauw opstond en Paulus stenigde, niet volgens een rechterlijk vonnis, maar in een volks - oploop. Zij wierpen hem met stenen, waarmee zij hem ter aarde deden vallen, en toen wierpen zij hem de stad uit als iemand, die niet waardig is er in te leven, of zij sleepten hem op een slede, of een kar om hem te begraven, menende, dat hij dood was. Zo sterk is de neiging van het verdorven en vleselijk hart tot hetgeen slecht is, zelfs in tegenovergestelde uitersten, dat, gelijk het met grote moeite is, dat zij weerhouden worden van kwaad aan de een zijde, zo worden zij zeer gemakkelijk overgehaald tot het kwaad van de andere zijde. Zie hoe wispelturig het hart is van vleselijke, wereldsgezinde mensen, die de dingen niet weten of er over nadenken! Zij, die de enen dag de apostelen wilden beschouwen en behandelen als meer dan mensen, behandelden hen nu erger dan dieren, als de slechtsten der mensen, als de ergste boosdoeners. Heden Hosanna, morgen, kruis hem, heden worden hun offers gebracht, morgen worden zij geofferd. Wij hebben een voorbeeld van zulk een verandering naar de anderen kant, Hoofdstuk 28. Deze mens is gewis een doodslager, vers 4, voorzeker, hij is een god! vers 6. De volksadem verandert en draait als de wind. Indien Paulus Mercurius had willen zijn, hij zou ten troon zijn verheven, ja, hij zou in een tempel zijn aangebeden: maar als hij een getrouw dienaar van Christus wil zijn, dan zal hij gestenigd en ter stad uitgeworpen worden. Al - dus is het, dat zij, die zich aan de kracht der dwaling overgeven, het haten om de waarheid te ontvangen.
3. Hoe hij door de kracht Gods verlost werd: Toen hij buiten de stad gesleept was, omringden hem de discipelen, vers 20. Het schijnt dat hier te Lystra sommigen discipelen geworden waren, die de middenweg vonden tussen het vergoden en het verwerpen der apostelen, en deze nieuw bekeerden hadden de moed om Paulus te erkennen, toen hij aldus verguisd en vertreden werd, hoewel zij reden hadden te vrezen, dat zij, die hem gestenigd hebben, ook hen zouden stenigen wegens hun erkenning van hem. Zij omringden hem, als een wacht, om hem te beschermen tegen verdere mishandeling van het volk, zij omringden hem om te zien, of hij levend of dood was. Plotseling stond hij op, hoewel hij niet dood was, was hij toch ongetwijfeld zwaar gekneusd en geschokt, zodat hij in zwijm was gevallen, en het was niet zonder een wonder, dat hij zo spoedig weer tot zichzelf kwam en in staat was om in de stad te gaan. Gods getrouwe dienstknechten kunnen wel eens in een toestand komen, dat er slechts een schrede is tussen hen en de dood, zodat zij zowel door vrienden als door vijanden voor zo goed als dood worden beschouwd, maar toch zullen zij niet sterven, zolang God nog werk voor hen te doen heeft. Zij zijn neergeworpen, doch niet verdorven, 2 Corinthiërs 4:9.

II. Hoe zij voortgingen met hun werk in weerwil van de tegenstand, dien zij ontmoetten. Al de stenen, die zij op Paulus wierpen, zullen hem niet wegslaan van zijn arbeid. Zij sleepten hem buiten de stad, vers 19, maar, als tartte hij hen, kwam hij weer in de stad, om te tonen, dat hij hen niet vreesde. Hij achtte op geen ding, zelfs niet op deze dingen. Evenwel, dat zij hier vervolgd worden, is hun een duidelijke aanwijzing, dat zij elders

gelegenheid moeten zoeken om nuttig te zijn, en daarom gaan zij, voor het ogenblik, Lystra verlaten.

En nu gingen zij
1. Naar Derbe, om aldaar de grond te ontginnen en hun zaad te zaaien. Dáár heen ging hij des anderen daags met Barnabas. Het was een stad, niet ver van Lystra, en dáár predikten zij het Evangelie, en maakten er vele discipelen, vers 21. Het schijnt, dat Timotheüs van deze stad afkomstig was, en een van de discipelen is geweest, die nu Paulus hoorden, maar te Antiochië met hem samen is gekomen, en hem op geheel deze rondreis heeft vergezeld, want, met betrekking tot deze geschiedenis, zegt Paulus hem, dat hij ten volle bekend was met zijn vervolgingen, zijn lijden, dat hem overkomen is in Antiochië, in Iconium en in Lystra, 2 Timotheüs 3:10, 11. Er wordt niets vermeld van hetgeen te Derbe geschied is.

2. Zij keerden terug, om hun werk nog eens te overzien, bewaterden hetgeen zij hadden gezaaid, en te Derbe gebleven zijnde zolang zij het nodig vonden, gingen zij terug naar Lystra, Iconium en Antiochië, de steden, waar zij het Evangelie hadden gepredikt, vers 2
1. Gelijk wij nu een zeer leerrijk bericht hebben gehad van de methode, die zij volgden om het fondament te leggen en het goede werk te beginnen, zo hebben wij hier een even leerrijk verhaal van hun bouwen op dat fondament en hun voortzetten van dat goede werk.
Laat ons zien wat zij deden.
A. Zij versterkten de zielen der discipelen, zij prentten hun in wat geschikt was om hen te versterken, vers 22. Pas bekeerden zijn allicht tot wankelen geneigd, het minste en geringste kan hen schokken. Hun oude bekenden smeken hen, dat zij hen niet zullen verlaten. Diegenen, die zij achten wijzer te zijn dan zij zelf, stellen hun het ongerijmde, het onbetamelijke en gevaarlijke voor van een verandering: zij worden verlokt door het vooruitzicht op bevordering, om aan de overlevering hunner vaderen getrouw te blijven, zij worden afgeschrikt door het gevaar van tegen de stroom op te roeien. Dit alles brengt hen in verzoeking om aan een tijdig terugkeren te denken, maar de apostelen komen en zeggen hun, dat het de ware genade Gods is, waarin zij staan, en dat zij er dus bij blijven moeten, dat er geen gevaar zo groot is als het gevaar van hun deel aan Christus te verliezen, geen voordeel zo rijk als het voordeel van Hem vast te houden, dat zij, door welke grote beproevingen zij ook heen mogen gaan, kracht van Christus zullen ontvangen om er door heen te komen, en hun elk verlies, dat zij mogen lijden, ruim vergoed zal worden. En dit bevestigt de zielen der discipelen, het versterkt hen in hun Godvruchtig besluit om in de kracht van Christus, Christus te blijven aankleven, wàt het hun ook moge kosten. Zij, die bekeerd zijn, hebben het nodig bevestigd te worden, die geplant zijn, moeten wortel schieten. Het is het werk der Evangeliedienaren om de heiligen te bevestigen zowel als om zondaren te doen ontwaken. Non minor est virtus quam quaerere parta tueri - Te behouden is soms even moeilijk als te verkrijgen. Zij, die onderwezen waren in de waarheid, moeten de zekerheid der dingen kennen, waarin zij onderwezen zijn, en zij, die een besluit hebben genomen, moeten in dat besluit volharden. Ware versterking is versterking der ziel, het is geen binden van het lichaam door een streng straffen van afvalligen, maar een binden der ziel, de beste leraren kunnen dit slechts door aan te dringen op hetgeen geschikt is om de ziel te binden, het is de genade Gods, en niets minder, die wezenlijk de zielen der discipelen kan versterken en hun afval kan voorkomen.

B. Zij vermaanden hen, dat zij zouden blijven in het geloof, of, gelijk het ook gelezen kan worden, zij bemoedigden hen. Zij zeiden hun, dat het zowel hun plicht als hun belang was te volharden, te blijven in het geloof dat Christus de Zoon van God en de Zaligmaker der wereld is. Zij, die in het geloof zijn, moeten blijven in het geloof, niettegenstaande alle verzoekingen om het te laten varen, hetzij door de vriendelijke glimlachjes der wereld, of door hare dreigende afkeuring. En het is nodig, dat zij dikwijls hiertoe vermaand worden. Zij, die voortdurend omringd zijn door verzoekingen tot afval, hebben het nodig om voortdurend vermaand te worden om te volharden.

C. Waar zij het meest op aandrongen was, dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het koninkrijk Gods. Niet alleen zij moeten, maar wij moeten, er moet op gerekend worden, dat allen, die naar de hemel willen gaan, verdrukking en vervolging moeten wachten op hun weg er heen. Maar is dit dan de wijze, waarop de zielen der discipelen versterkt worden, kunnen zij op die wijze bewogen worden, om te volharden in het geloof? Men zou zo denken, dat zij hierdoor veeleer afgeschrikt en moedeloos zullen worden. Nee, daar de zaak openhartig is voorgesteld, zal het hen helpen om standvastig te zijn voor Christus.
Het is waar, zij zullen verdrukkingen hebben te lijden, vele verdrukkingen, en dat is er het ergste van, maar,
a. Het is aldus verordineerd, zij moeten het lijden, er is niets aan te doen, de zaak is besloten, en kan niet veranderd worden. Hij, die de vrijmachtige beschikking over ons heeft, heeft bepaald, dat dit ons lot moet wezen, dat allen, die Godzalig willen leven in Christus Jezus vervolgd zullen worden, en Hij, die het soevereine gebied over ons voert, heeft dit vastgesteld als onzen plicht, dat allen, die Christus' discipelen willen zijn, het kruis moeten opnemen, zodat het hetgeen was, waartoe wij overeen zijn gekomen, toen wij ons aan Jezus Christus hebben verbonden. Toen wij neder zaten, om de kosten te overrekenen, was dit het - als wij ten minste goed hebben gerekend - waar wij op gerekend hebben, zodat, als verdrukking en vervolging komt om des woords wil, het niet meer is, dan hetgeen ons te voren was aangezegd, het moet zo wezen, Hij volbrengt wat over ons bescheiden is. De zaak is onveranderlijk vastgesteld, en zal voor ons een rots uit hare plaats worden verzet?
b. Het is het lot van de aanvoerders van Christus' heirscharen, zowel als van de gewone krijgsknechten. Het is niet alleen gij, maar wij, die (zo het als iets hards wordt beschouwd) er aan onderworpen zijn, gelijk dus uw eigen lijden geen struikelblok voor u moet wezen, zo moet ook het onze dit niet zijn, zie 1 Thessalonicenzen 3:3. Laat niemand bewogen worden in deze verdrukkingen, want gij weet zelf, dat wij hiertoe gesteld zijn. Christus heeft de apostelen niets zwaarders opgelegd, dan wat Hij zelf voor hen gedragen heeft, en dit hebben de apostelen de gewonen Christenen ook niet gedaan.
c. Het is waar, wij moeten rekenen op vele verdrukkingen, maar het is bemoedigend, dat wij er door heen zullen komen, wij zullen er niet in omkomen, niet in verloren gaan. Het is een Rode Zee, maar de Heere heeft er een weg in gebaand opdat de verlosten daar doorgaan. Wij moeten afgaan naar de diepte der benauwdheid, maar wij zullen er weer uit opgaan.
d. Wij zullen er niet slechts door heen komen, maar er door ingaan in het koninkrijk Gods, en dan zal de heerlijkheid en blijdschap van het einde ruime vergoeding bieden voor al de moeilijkheden en ontberingen, die wij op de weg zullen ontmoeten en hebben te verduren. Het is waar, wij moeten het kruis dragen, maar het is even waar, dat, zo wij op de rechten weg van het kruis blijven, en ons noch terzijde afwenden, noch teruggaan, wij naar de kroon zullen gaan, en het gelovige vooruitzicht hierop zal de verdrukking licht maken, ja aangenaam voor ons doen zijn.

D. Zij verkoren, of ordineerden, ouderlingen in elke gemeente. Bij dit tweede bezoek hebben zij de zaken der gemeente op vasten voet geregeld onder de leiding ener blijvende Evangeliebediening en het verschil vastgesteld tussen hen, die onderwezen worden in het woord en hen, die onderwijzen. Iedere gemeente had hare bestuurders, of presidenten, wier ambt het was te bidden met de leden der gemeente, en tot hen te prediken in hun plechtige bijeenkomsten, de inzettingen van het Evangelie aan hen te bedienen, en het opzicht over hen te houden, de ongeregelden te vermanen, de kleinmoedigen te vertroosten, de zwakken te ondersteunen, en de tegensprekers te wederleggen. Het is nodig, dat iedere afzonderlijke gemeente een of meer van de zodanige heeft, om haar te besturen. Die bestuurders waren toen ouderlingen, die voor hun bevoegd - making de wijsheid en de ervaring hadden van oudsten, en voor hun aanstelling het gezag hadden van oudsten, niet om nieuwe wetten te maken, - dat is het kroonrecht van de Koning, de groten Wetgever (de regering der kerk is een absolute monarchie, en de wetgevende macht behoort uitsluitend aan Christus,) maar om toe te zien op de behoorlijke waarneming van de wetten, die Christus gemaakt heeft, en in zo ver is hun gehoorzaamheid en onderworpenheid verschuldigd. Deze ouderlingen werden geordend. Over de eigenschappen en bekwaamheden van hen, die voorgesteld werden, of die zichzelf voorstelden, werd geoordeeld door de apostelen, als die daartoe het meest geschikt en bevoegd waren, en dan werden zij plechtig afgezonderd voor de dienst van het Evangelie. Deze ouderlingen waren geordend voor hen, de discipelen, tot hun dienst, tot hun welzijn. Zij, die in het geloof zijn, hebben het nodig er in opgebouwd te worden, en behoeven daarbij de hulp der ouderlingen, de herders en leraars moeten het lichaam van Christus opbouwen.

E. Met gebed en vasten hebben zij hen de Heere bevolen, de Heere Jezus, in wie zij geloofd hadden. Als er mensen toe gebracht worden om te geloven, en dat wel in oprechtheid, dan is des leraars zorg over hen daarmee niet afgedaan, er moet nog over hen gewaakt worden, zij hebben nog vermaning en onderricht nodig, er is nog het ontbreken aan het geloof, dat volmaakt moet worden. De leraren, die het meest en het best zorg dragen voor hen, die geloven, moeten met dat al, hen de Heere bevelen, hen onder de leiding en bescherming stellen van zijn genade: Heere! bewaar ze in Uwen naam. Zijner bewaring moeten zij zichzelf bevelen, en hun leraren moeten hen in die bewaring bevelen. Het is door gebed, dat zij de Heere bevolen moeten worden. Christus heeft in Zijn gebed zijn discipelen Zijn Vader bevolen, Johannes 17, Zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelve gegeven. Vader, bewaar ze. Als wij de discipelen de Heere bevelen, dan is het een grote bemoediging voor ons te kunnen zeggen: "Hij is het in wie zij geloofd hebben, wij bevelen ze Hem, die zichzelf Hem bevolen hebben, en die weten, dat zij geloofd hebben in Enen, die machtig is, hun pand - en ons pand - bij Hem weggelegd te bewaren tot die dag" 2 Timotheüs 1:12. Het is goed om bij het bidden ook vasten te voegen, ten teken van onze verootmoediging vanwege de zonde, en ten einde kracht bij te zetten aan ons gebed. Als wij van onze vrienden scheiden, dan is ons best vaarwel hen de Heere te bevelen, hen in zijn hoede te laten.

3. Zij voeren voort het Evangelie te prediken in andere plaatsen, waar zij geweest waren, maar, naar het schijnt, niet zo vele bekeerlingen hadden, dat zij hen nu bij hun terugkeer tot gemeenten konden vormen, daarom zijn zij derwaarts heengegaan ten einde het werk der bekering nog voort te zetten. Van Antiochië reisden zij door Pisidië, de provincie, waarin dat Antiochië gelegen was. Van daar kwamen zij in de provincie Pamfylië, waarvan Perga de hoofdstad was, waar zij te voren reeds geweest waren, Hoofdstuk

13:13, en zij kwamen er om het woord te spreken, vers 25, een tweede aanbieding doende, om te zien, of zij nu beter gezind waren dan vroeger om het Evangelie te ontvangen. Welke voorspoed zij daar hadden wordt ons niet meegedeeld, alleen wordt ons gezegd, dat zij van daar afkwamen naar Attalië, een stad in Pamfylië, aan de zeekust gelegen. Zij bleven niet lang in een zelfde plaats, maar overal waar zij kwamen, streefden zij er naar een fondament te leggen, waar later op gebouwd kon worden, en het zaad te zaaien, dat mettertijd een goeden oogst zou opleveren. Nu werden de gelijkenissen van Christus verklaard, waarin Hij het koninkrijk der hemelen vergeleken heeft bij een weinig zuurdesem, dat mettertijd het gehele deeg zuur maakt, bij een mostaard zaadje, dat, wel het minste is onder al de zaden, maar tot een grote boom wordt, en bij het zaad, dat een mens in de aarde wierp, en dat uitsproot en lang werd, dat hij zelf niet wist hoe.

III. Hoe zij eindelijk terugkwamen te Antiochië in Syrië, vanwaar zij op die onderneming uitgezonden waren. Van Attalië kwamen zij over zee naar Antiochië, vers 26. En hier wordt ons gezegd,
1. Waarom zij daar kwamen, nl. omdat zij van daar der genade Gods bevolen waren geweest, en hoewel zij zelf zeer veel vermochten bij God, hebben zij toch zo grote waarde gehecht aan die plechtige aanbeveling in Gods genade, dat zij niet dachten ooit eerbied genoeg te kunnen bewijzen aan hen, die hen aldus aanbevolen hadden. Daar de broeders hen der genade Gods hadden bevolen voor het werk, dat zij volbracht hadden, dachten zij, dat zij, nu zij het volbracht hadden, hun een bericht hierover verschuldigd waren, opdat zij hen nu zouden helpen in lof - en dankzegging, zoals zij hen eerst door hun gebeden hadden geholpen.
2. Welk bericht zij hun gaven van hun handelingen, vers 27. Zij vergaderden de gemeente. Waarschijnlijk waren er meer Christenen te Antiochië, dan er gewoonlijk samen kwamen, of konden samen komen in een plaats, of gebouw, maar bij deze gelegenheid hebben zij hun voorgangers samengeroepen, gelijk de hoofden der stammen dikwijls de gemeente van Israël worden genoemd, zo worden de leraren en voornaamste leden der kerk te Antiochië de gemeente genoemd, of wellicht zijn er zo velen van de gemeente toen samen gekomen, als de vergaderzaal kon bevatten. Of misschien zijn sommigen op een dag en anderen op een anderen dag, of sommigen aan een plaats, en anderen aan een andere plaats bijeengekomen.

Maar toen zij bijeen waren, hebben zij hun een bericht gegeven van twee zaken:
Ten eerste. Van de tekenen, die zij ontvingen van Gods tegenwoordigheid met hen bij hun arbeid: Zij verhaalden wat grote dingen God met hen gedaan had. Zij verhaalden niet wat zij gedaan hadden, - dat zou een zweem van verwaandheid hebben gehad - maar wat God met hen en door hen gedaan had. De lof voor het weinigje dat ooit door ons gedaan werd, moet Gode toegebracht worden, want Hij is het, die niet slechts beide het willen en het werken in ons werkt, maar ook met ons werkt, ten einde hetgeen wij doen voorspoedig te maken. Gods genade kan, zonder de prediking van de leraar alles doen, maar de prediking van de leraar, zelfs de prediking van Paulus kan niets doen zonder Gods genade, en de werkingen dier genade moeten erkend worden in de kracht en uitwerking van het woord.
Ten tweede. Van de vrucht op hun arbeid onder de Heidenen. Zij verhaalden hoe God de Heidenen de deur des geloofs geopend had, niet slechts had bevolen, dat zij tot de Evangelie feestmaaltijd uitgenodigd moesten worden, maar van velen onder hen het hart geneigd had, om de uitnodiging aan te nemen. Er is geen ingang tot het koninkrijk van Christus dan door de deur des geloofs, wij moeten vast geloven in Christus, of wij hebben geen deel aan Hem. Het is God, die de deur des geloofs opent, die ons de waarheden

opent, dat is: toont, welke wij moeten geloven, ons hart opent om ze te ontvangen, en dit tot een grote en krachtige deur maakt in de gemeente van Christus. Wij hebben reden om dankbaar te zijn, dat God de Heidenen de deur des geloofs geopend heeft, hun Zijn Evangelie gezonden heeft, dat onder al de Heidenen bekend is gemaakt tot gehoorzaamheid des geloofs, Romeinen 16:26, en hun ook harten gegeven heeft om het Evangelie aan te nemen. Aldus werd het Evangelie verspreid, en deszelfs licht werd al meer en meer gezien, en niemand was bij machte deze deur te sluiten, welke God geopend had, niemand, ja zelfs de machten der hel en der aarde waren daartoe niet in staat.

Ten derde. Wat zij voor het ogenblik toen deden. Zij verkeerden aldaar geen kleinen tijd met de discipelen, vers 28, langer wellicht dan zij voornemens waren, niet omdat zij hun vijanden vreesden, maar omdat zij hun vrienden liefhadden, en niet gaarne van hen wilden scheiden.

HOOFDSTUK 15

1 En sommigen, die afgekomen waren van Judea, leerden de broederen, zeggende: Indien gij niet besneden wordt naar de wijze van Mozes, zo kunt gij niet zalig worden. 2 Als er dan geen kleine wederstand en twisting geschiedde bij Paulus en Barnabas tegen hen, zo hebben zij geordineerd, dat Paulus en Barnabas, en enige anderen uit hen, zouden opgaan tot de apostelen en ouderlingen naar Jeruzalem, over deze vraag. 3 Zij dan, van de Gemeente uitgeleid zijnde, reisden door Fenicie en Samarie, verhalende de bekering der heidenen; en deden al de broederen grote blijdschap aan. 4 En te Jeruzalem gekomen zijnde, werden zij ontvangen van de Gemeente, en de apostelen, en de ouderlingen; en zij verkondigden, wat grote dingen God met hen gedaan had. 5 Maar, zeiden zij, er zijn sommigen opgestaan van die van de sekte der Farizeen, die gelovig zijn geworden, zeggende, dat men hen moet besnijden, en gebieden de wet van Mozes te onderhouden.

6 En de apostelen en de ouderlingen vergaderden tezamen, om op deze zaak te letten. 7 En als daarover grote twisting geschiedde, stond Petrus op en zeide tot hen: Mannen broeders, gij weet, dat God van over langen tijd onder ons mij verkoren heeft, dat de heidenen door mijn mond het woord des Evangelies zouden horen, en geloven. 8 En God, de Kenner der harten, heeft hun getuigenis gegeven, hun gevende de Heilige Geest, gelijk als ook ons; 9 En heeft geen onderscheid gemaakt tussen ons en hen, gereinigd hebbende hun harten door het geloof. 10 Nu dan, wat verzoekt gij God, om een juk op de hals der discipelen te leggen, hetwelk noch onze vaders, noch wij hebben kunnen dragen? 11 Maar wij geloven, door de genade van de Heere Jezus Christus, zalig te worden, op zulke wijze als ook zij. 12 En al de menigte zweeg stil, en zij hoorden Barnabas en Paulus verhalen, wat grote tekenen en wonderen God door hen onder de heidenen gedaan had.

13 En nadat deze zwegen, antwoordde Jakobus, zeggende: Mannen broeders, hoort mij. 14 Simeon heeft verhaald hoe God eerst de heidenen heeft bezocht, om uit hen een volk aan te nemen voor Zijn Naam. 15 En hiermede stemmen overeen de woorden der profeten, gelijk geschreven is: 16 Na dezen zal Ik wederkeren, en weder opbouwen de tabernakel van David, die vervallen is, en hetgeen daarvan verbroken is, weder opbouwen, en Ik zal denzelven weder oprichten. 17 Opdat de overblijvende mensen de Heere zoeken, en al de heidenen, over welken Mijn Naam aangeroepen is, spreekt de Heere, Die dit alles doet. 18 Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend. 19 Daarom oordeel ik, dat men degenen, die uit de heidenen zich tot God bekeren, niet beroere; 20 Maar hun zal aanschrijven, dat zij zich onthouden van de dingen, die door de afgoden besmet zijn, en van hoererij, en van het verstikte, en van bloed. 21 Want Mozes heeft er van oude tijden in elke stad, die hem prediken, en hij wordt op elken sabbat in de synagogen gelezen.

22 Toen heeft het de apostelen en de ouderlingen, met de gehele Gemeente, goed gedacht, enige mannen uit zich te verkiezen, en met Paulus en Barnabas te zenden naar Antiochie: namelijk Judas, die toegenaamd wordt Barsabas, en Silas, mannen, die voorgangers waren onder de broeders. 23 En zij schreven door hen dit navolgende: De apostelen, en de ouderlingen, en de broeders wensen de broederen uit de heidenen, die in Antiochie, en Syrie, en Cilicie zijn, zaligheid. 24 Nademaal wij gehoord hebben, dat sommigen, die van ons uitgegaan zijn, u met woorden ontroerd hebben en uw zielen wankelende gemaakt, zeggende, dat gij moet besneden worden, en de wet onderhouden; welken wij dat niet bevolen hadden; 25 Zo heeft het ons eendachtig tezamen zijnde, goed gedacht, enige mannen te verkiezen, en tot u te zenden, met onze geliefden, Barnabas en Paulus. 26 Mensen, die hun zielen overgegeven hebben voor de Naam van onzen Heere Jezus Christus. 27 Wij hebben dan Judas en Silas gezonden, die ook met de mond hetzelfde zullen verkondigen. 28 Want het heeft de Heilige Geest en ons goed gedacht, ulieden geen meerderen last op te leggen dan deze noodzakelijke dingen: 29 Namelijk, dat gij u onthoudt van hetgeen de afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij; van welke dingen, indien gij uzelven wacht, zo zult gij weldoen. Vaartwel.

30 Dezen dan, hun afscheid ontvangen hebbende, kwamen te Antiochie; en de menigte vergaderd hebbende, gaven zij de brief over. 31 En zij, dien gelezen hebbende, verblijdden zich over de vertroosting. 32 Judas nu en Silas, die ook zelf profeten waren, vermaanden de broeders met vele woorden, en versterkten hen. 33 En als zij daar een tijd lang vertoefd hadden, lieten hen de

broeders wederom gaan met vrede, tot de apostelen. 34 Maar het dacht Silas goed aldaar te blijven.
35 En Paulus en Barnabas onthielden zich te Antiochie, lerende en verkondigende met nog vele anderen, het Woord des Heeren. 36 En na enige dagen zeide Paulus tot Barnabas: Laat ons nu wederkeren, en bezoeken onze broeders in elke stad, in welke wij het Woord des Heeren verkondigd hebben, hoe zij het hebben. 37 En Barnabas ried, dat zij Johannes, die genaamd is Markus, zouden medenemen.
38 Maar Paulus achtte billijk, dat men dien niet zoude medenemen, die van Pamfylie af van hen was afgeweken, en met hen niet was gegaan tot het werk. 39 Er ontstond dan een verbittering, alzo dat zij van elkander gescheiden zijn, en dat Barnabas Markus medenam, en naar Cyprus afscheepte; 40 Maar Paulus verkoos Silas, en reisde heen, der genade Gods van de broederen bevolen zijnde. 41 En hij doorreisde Syrie en Cilicie, versterkende de Gemeenten.

Tot nu toe hebben wij met genot en verlustiging de apostelen vergezeld op hun glorierijke reizen ter bevordering van de verbreiding van het Evangelie in vreemde landen, en gezien hoe de grenzen der kerk verruimd werden door de toetreding tot haar, beide van Joden en Heidenen, en Gode zij dank, die hen allen tijd deed triomferen! Aan het einde van het vorige hoofdstuk verlieten wij hen, rust nemende te Antiochië, en de gemeente stichtende met het verhaal van hetgeen zij hadden ervaren, en het is wel jammer, dat zij zich ooit met iets anders hebben moeten bezig houden. Maar in dit hoofdstuk vinden wij ander werk voor hen, dat lang zo aangenaam niet is. De Christenen en de leraren houden zich bezig met geschillen, en zij, wier werk het nu moest wezen het gebied der kerk uit te breiden, hebben zo veel te doen als zij slechts kunnen, om de opkomende verdeeldheid harer leden te stuiten. Toen zij krijg hadden moeten voeren tegen het rijk van de duivel, mors en zij zich veel moeite geven om in het rijk van Christus de vrede te bewaren. Toch zijn dit voorval, en de mededeling er van, van groot nut voor de kerk, beide om er ons op voor te bereiden. dat zulke ongelukkige twisten en verdeeldheden onder Christenen kunnen voorkomen, en om ons de weg aan te wijzen hoe zulke geschillen te vereffenen. Hier is:

I. Een geschilpunt, opgeworpen te Antiochië door Judaïserende leraren, die de gelovige Heidenen onder het juk der besnijdenis wilden brengen en onder de ceremoniële wet, vers 1,
2.
II. Een beraadslaging met de gemeente te Jeruzalem nopens deze zaak, en de uitzending van gevolmachtigden derwaarts met dat doel, waardoor diezelfde twistvraag ook daar opgeworpen werd, vers 2 - 5.
III. Een bericht van hetgeen verhandeld werd op de synode, die daarvoor bijeen was geroepen, vers 5. Wat Petrus zei, vers 7 - 11. Waar Paulus en Barnabas over spraken, vers 12. En eindelijk, wat door Jacobus werd voorgesteld om die zaak tot een beslissing te brengen, vers 13 - 21.
IV. Het resultaat van deze gedachtewisseling, en het rondgaand schrijven, dat tot de bekeerlingen uit de Heidenen gericht werd, waarin hun aanwijzing werd gegeven hoe zich ten opzichte der Joden te gedragen, vers 22 - 29.
V. De mededeling van dit besluit aan de gemeente te Antiochië, en de voldoening, die haar dit gaf, vers 30 - 35 VI. Een tweede zendingsreis voorgenomen door Paulus en Barnabas, om het Evangelie onder de Heidenen te prediken, bij welke gelegenheld zij onenigheid hadden ten opzichte van hun helper, waarop zij van elkaar scheidden, en in verschillende richtingen zijn getrokken, 36 - 41.

Handelingen 15:1 - 5

Zelfs wanneer in een staat of in een kerk de zaken vredig en voorspoedig en als langs een effen weg schijnen voort te gaan, zou het toch dwaasheid zijn te denken, dat er nooit beroering zal komen, dat de berg vast staat en nooit zal wankelen, er zal de een of andere moeilijkheid ontstaan, die onrust teweegbrengt, welke niet voorzien werd en niet voorkomen kon worden, maar waarop wij voorbereid moeten wezen. Indien er ooit een hemel op aarde was, dan voorzeker was hij in de gemeente te Antiochië, toen daar zo vele voortreffelijke leraren waren, onder wie ook de uitnemende Paulus zelf zich bevond, die de gemeente opbouwde in haar allerheiligst geloof. Maar nu zien wij hun vrede verstoord, daar er geschillen onder hen ontstonden.

Hier is I. Een nieuwe leer, die onder hen werd opgeworpen en deze verdeeldheid veroorzaakte, een leer, die de bekeerlingen uit de Heidenen verplichtte zich aan de besnijdenis en de ceremoniële wet te onderwerpen, vers 1. Velen, die tot de Joodse Godsdienst waren overgegaan, zijn Christenen geworden, en zij wilden, dat degenen, die tot de Christelijke Godsdienst bekeerd werden, Joden zouden worden.
1. Zij, die hierop aandrongen, waren sommigen, die afgekomen waren van Judea. Sommigen denken, dat zij tot de sekte der Farizeeën hadden behoord, vers 5, of dat het wellicht priesters waren, die de geloven gehoorzaam waren geworden, Hoofdstuk 6:7. Zij kwamen van Judea, misschien wel voorgevende, dat zij door de apostelen te Jeruzalem gezonden waren, of ten minste door dezen ondersteund werden. Daar zij hun denkbeelden wensen te verspreiden, kwamen zij te Antiochië, omdat daar het hoofdkwartier was van hen, die tot de Heidenen predikten, en de plaats van samenkomst voor de bekeerden uit de Heidenen. Indien zij daar nu slechts invloed konden uitoefenen, dan zou deze zuurdesem weldra tot al de gemeenten der Heidenen doordringen. Zij wisten bekend te worden met de broederen, voorgevende, dat het hen zeer verheugde, dat zij het Christelijk geloof hadden aangenomen, maar hun zeggende, dat hun nog een ding ontbrak, nl. dat zij besneden moeten worden. Al is men nog zo goed onderwezen, is het toch nodig om op zijn hoede te zijn tegen valse leringen.

2. Hun stelling was, dat de Heidenen, die het Christendom aannamen, ook besneden moeten worden naar de wijze van Mozes, waardoor zij zich verplichtten de gehele ceremoniële wet te onderhouden, of anders niet zalig konden worden. Velen van de Joden, die het Christendom omhelsden, bleven toch nog sterk ijveren voor de wet, Hoofdstuk 21:20. Zij wisten, dat zij van God was, en dat haar gezag heilig en onaantastbaar was, zij waardeerden haar om hare hoge oudheid, zij waren opgevoed in het onderhouden er van, en zeer waarschijnlijk hebben zij bij dit onderhouden er van Godvruchtige aandoeningen gehad, zegen van God ondervonden, daarom zijn zij ze ook na hun doop en hun opneming in de Christelijke kerk blijven onderhouden. Zij hielden nog vast aan de onderscheiding der spijzen, namen de ceremoniële reinigingen waar wegens verontreiniging naar de ceremoniële wetten, woonden de tempeldienst bij en vierden de feesten der Joden. Dit alles werd hun oogluikend toegelaten, omdat men zich niet zo terstond van de vooroordelen der opvoeding kan ontdoen, en binnen enkele jaren zal de vergissing voor goed hersteld worden door de verwoesting van de tempel en de algehele ontbinding der Joodse kerk, waardoor de waarneming der Mozaïsche wetten volstrekt onmogelijk zal worden. Maar nu was het hun niet genoeg, dat men hun hierin toegevendheid betoonde, zij wilden dat de bekeerlingen uit de Heidenen onder hetzelfde juk gebracht zouden worden, als waar zij onder gebleven waren. Er is een vreemde neiging in ons, om onze mening en praktijk ten regel en wet te stellen voor iedereen, allen te beoordelen naar onzen maatstaf, en de slotsom te trekken, dat, omdat wij goed doen, allen verkeerd doen, die niet doen zoals wij. En gelijk deze Joden, die geloofden, dat

Christus de Messias was, zich niet konden ontdoen van hun genegenheid voor de wet, zo konden zij zich ook niet losmaken van de denkbeelden, die zij van de Messias hadden opgevat, nl. dat Hij een wereldlijk koninkrijk zou oprichten ten gunste van de Joodse natie, haar groot en overwinnend zou maken, en het was hun een teleurstelling, dat hiervan nog niets te bespeuren was. Maar nu horen zij, dat de leer van Christus onder de Heidenen aangenomen wordt, dat Zijn koninkrijk onder hen opgericht begint te worden, indien zij nu hen, die Christus hebben aangenomen, slechts kunnen bewegen om ook de wet van Mozes aan te nemen, dan hopen zij hun doel te bereiken, de Joodse natie zal zo groot en aanzienlijk worden, als zij het wensen, al is het dan ook op een andere wijze, en daarom: "laten de broederen er toe gedrongen worden om zich te laten besnijden en de wet te onderhouden, dan zal met onzen Godsdienst ook onze heerschappij uitgebreid worden, en dan zullen wij binnen kort in staat zijn het Romeinse juk af te werpen, en dat niet alleen, maar het op de hals te leggen van onze naburen, en dus een koninkrijk van de Messias hebben, zoals wij het ons hebben voorgesteld." Het is niet te verwonderen, dat zij, die verkeerde denkbeelden koesteren omtrent het rijk van de Messias, ook verkeerde maatregelen nemen om het te bevorderen, en die in werkelijkheid strekken om het te verderven, zoals dezen hier gedaan hebben.

Die strijdvraag nopens het besnijden van proselieten uit de Heidenen bestond reeds vroeger onder de Joden. Als voorbeeld hiervan haalt Dr. Whitby een plaats aan uit Josephus, Antiquit. lib. 20, cap. 2. "Toen Izates, de zoon van Helena, koningin van Adiabene, de Joodse Godsdienst omhelsde, verklaarde Ananias, dat hij dit doen kon zonder zich aan de besnijdenis te onderwerpen, maar Eleazar hield staande, dat het een grote goddeloosheid was onbesneden te blijven." En toen twee voorname Heidenen tot Josephus zijn gevlucht, (zoals hij verhaalt in de geschiedenis van zijn eigen leven) "hebben de ijveraars onder de Joden er op aangedrongen, dat zij besneden zouden worden, maar Josephus ontried hun om er op aan te dringen. Zodanig is ten allen tijde het verschil geweest tussen blinden ijver en gematigdheid. Het is opmerkelijk welk een groten nadruk zij hierop hebben gelegd. Zij zeggen niet slechts: "Gij behoort besneden te worden naar de wijze van Mozes, en het zal dienstbaar zijn aan het koninkrijk van de Messias, indien gij er u aan onderwerpt, en dit zal ook de zaken het best vereffenen tussen u en de bekeerlingen uit de Joden. Het zal ons dus groot genoegen doen, als gij u hierin schikt, en onze omgang met u zal er vrijer door worden, maar "indien gij niet besneden wordt, gij kunt niet zalig worden. Indien gij hierin met ons van gevoelen verschilt en niet doet zoals wij, dan zult gij niet naar de hemel gaan, en dus moet gij natuurlijk naar de hel gaan."

Het is iets gans gewoons voor zulke trotse doordrijvers, om anderen hun eigen verzinselen als wet voor te schrijven, en de lieden te zeggen, dat, zo zij niet geloven, wat zij hen willen doen geloven, en niet juist datgene doen, wat zij vinden, dat zij moeten doen, zij niet behouden kunnen worden, dat het volstrekt onmogelijk is, dat zij behouden worden, hun toestand is niet slechts gevaarlijk, maar wanhopig. Aldus zeggen de Joden tot hun broederen, dat zij, tenzij zij tot hun kerk overgaan, in hun gemeenschap komen, de plechtigheden van hun eredienst waarnemen, niet behouden kunnen worden, hoewel zij overigens goed en vroom zijn en in Christus geloven, de behoudenis zelf kan hen niet behouden. Niemand is in Christus, dan zij, die in de schoot der kerk zijn. Wij behoren wel zorgvuldig na te gaan of het woord Gods er ons toe machtigt, eer wij zeggen: "Tenzij gij dit of dat doet, kunt gij niet zalig worden."

II. Het verzet van Paulus en Barnabas tegen deze schismatische denkbeelden, die de zaligheid wilden beperken tot de Joden, nu Christus de deur der zaligheid ook voor de Heidenen had geopend, vers 2. Als er dan geen kleine weerstand en twisting geschiedde

bij Paulus en Barnabas. Zij wilden zich volstrekt niet onderwerpen aan deze leer, maar hebben er openlijk tegen geprotesteerd.
1. Als getrouwe dienstknechten van Christus wilden zij zijn waarheid niet zien verraden. Zij wisten, dat Christus is gekomen om ons van het juk der ceremoniële wet te bevrijden, en dien middelmuur des afscheidsels weg te nemen tussen Joden en Heidenen, en hen beiden in zich te verenigen, en daarom kunnen zij het niet dragen om te horen van een besnijden der bekeerlingen uit de Heidenen, daar hun instructies luidden hen slechts te dopen. De Joden wilden zich wel verenigen met de Heidenen, dat is: zij wilden, dat dezen zich naar hun wetten en ceremoniën zouden gedragen, dan, maar ook niet eerder, wilden zij hen als broeders erkennen. Daar dit echter niet de wijze is, waarop Christus bedoelde hen te verenigen, kan zij ook niet toegestaan worden.
2. Als geestelijke vaders van de bekeerlingen uit de Heidenen wilden zij hen niet verkort zien in hun vrijheid. Zij hadden hun gezegd, dat zij, indien zij in Jezus Christus geloofden, zalig zouden worden. En als hun nu gezegd werd, dat dit niet genoeg was om hen te behouden, tenzij zij zich ook lieten besnijden en de wet van Mozes wilden houden, dan was dit reeds bij het begin zulk een ontmoediging voor hen, en zulk een struikelblok op hun weg, dat het hen schier in verzoeking zou brengen om maar weer te keren naar Egypte, en daarom hebben zij er zich tegen verklaard.

III. Het middel, dat aangewend werd, om het kwaad te voorkomen, dat uit deze gevaarlijke denkbeelden zou voortvloeien, en hen tot zwijgen te brengen, die deze denkbeelden trachten te verbreiden, en het geruststellen van het hart des volks met betrekking tot deze dingen. Zij bepaalden, dat Paulus en Barnabas met enige anderen uit hen zouden opgaan tot de apostelen en ouderlingen naar Jeruzalem, over deze vraag.
1. Omdat zij, die deze leer voorstonden, van Jeruzalem waren gekomen, en voorgaven, dat zij van de apostelen aldaar instructies hadden ontvangen om aan te dringen op het besnijden van de bekeerlingen uit de Heidenen, was het dus zeer voegzaam, dat over deze zaak naar Jeruzalem gezonden zou worden, om te weten te komen, of de kerk aldaar werkelijk zulke instructies had gegeven. En spoedig kwamen zij dan ook tot de ontdekking, dat zij zich voor hun denkbeelden gans ten onrechte op de apostelen hadden beroepen. Het was waar, dat zij van hen uitgegaan waren, vers 24, maar zij zijn niet van hen uitgegaan met zulke bevelen of instructies.
2. Omdat zij, aan wie deze leer onderwezen was, des te meer bevestigd zouden worden in hun tegenstaan er van, en minder in gevaar zouden zijn van er door geschokt en ontroerd te worden, indien zij er zeker van waren, dat de apostelen en ouderlingen te Jeruzalem (de Christelijke kerk dus, die het meest van alle anderen genegenheid voor de wet van Mozes hadden behouden) er tegen waren, en zo zij slechts dit getuigenis hadden, zou dit het beste middel wezen om deze onruststokers te beschamen en tot zwijgen te brengen, die voorwendden, dat zij op gezag der apostelen handelden.
3. Omdat de apostelen te Jeruzalem het geschiktst waren om geraadpleegd te worden omtrent een punt, dat nog niet geheel vastgesteld was, en daar zij, als apostelen, begiftigd waren met de onfeilbaren Geest, zal hun beslissing zeer waarschijnlijk dienen om dit geschilpunt eens voor goed tot oplossing en klaarheid te brengen. Het was door de list en boosaardigheid van de groten vijand van de vrede der kerk, (gelijk blijkt uit Paulus' herhaalde klachten over deze valse apostelen, bedrieglijke arbeiders, vijanden des kruizes van Christus) dat het deze uitwerking niet gehad heeft.

IV. Hun reis naar Jeruzalem over deze zaak, vers 3. Waarbij wij zien:
1. Hoe zij bij hun vertrek geëerd werden. Zij werden van de gemeente uitgeleid, hetgeen toen zeer gebruikelijk was, om eerbied te betonen aan mannen, die met zegen arbeidden

voor anderen, en hetgeen aanbevolen wordt om het te doen op een Gode waardige wijze, 3 Johannes 6. Aldus heeft de gemeente hare gunst getoond aan hen, die getuigd hadden tegen dit inbreuk maken op de vrijheid der bekeerlingen uit de Heidenen, en voor die vrijheden op de bres hadden gestaan.
2. Dat zij goed deden op hun reis. Zij waren mannen, die geen tijd wilden verliezen, en daarom hebben zij in het voorbijgaan de gemeenten bezocht. Zij reisden door Fenicië en Samaria, verhalende de bekering der Heidenen, en wat wonderen voorspoed het Evangelie onder hen had, hetgeen allen de broederen grote blijdschap veroorzaakte. De voortgang van het Evangelie is, en behoort te wezen, een oorzaak van grote blijdschap. Al de broederen, de getrouwe broederen in Christus' huisgezin, verblijden zich als er nieuwe leden van het gezin geboren worden, want dat gezin zal vanwege de menigte der kinderen nooit armer worden. In Christus en in de hemel is er een genoegzaam deel en erve voor allen.

V. Hun hartelijk welkom te Jeruzalem, vers 4.
1. Het goede onthaal, dat zij vonden bij hun vrienden, zij werden ontvangen van de gemeente en de apostelen en de ouderlingen, ontvangen als broeders, en als afgezanten van de gemeente te Antiochië werd hun gehoor verleend. Zij werden ontvangen met alle mogelijke blijken van vriendschap en liefde.
2. Het goede onthaal, dat zij hun vrienden gaven, zij verkondigden wat grote dingen God met hen gedaan had, wat Hij door zijn genade hen in staat had gesteld te doen, en wat Hij door zijn genade hun hoorders in staat had gesteld te ontvangen. Toen zij gingen, hebben zij geplant, en toen zij terugkwamen hebben zij nat gemaakt, maar in beide het planten en het nat maken waren zij bereid te erkennen, dat het God was, die de wasdom heeft gegeven. Het is een grote eer om voor God gebruikt te worden, voor Hem te arbeiden, want die dit doen zullen Hem tot een Medearbeider hebben, en dan moet Hij al de eer ontvangen.

VI. De tegenstand, dien zij te Jeruzalem van dezelfde partij ontmoet hebben, vers 5. Toen Barnabas en Paulus verhaalden van de menigten der Heidenen, en van de groten oogst van zielen, die dáár voor Christus ingezameld was, en toen allen, die hen omringden hun hierop hun blijdschap te kennen gaven, zijn sommigen opgestaan van die van de sekte der Farizeeën, die deze tijdingen zeer koel hebben ontvangen, en, hoewel zij in Christus geloofden, waren zij toch niet tevreden over de toelating dezer bekeerlingen, maar achtten het nodig, dat zij besneden zouden worden.
Merk hier op:
1. Dat zij, die het meest bevooroordeeld waren tegen het Evangelie, er toch door gewonnen zijn, zo krachtig was het door God tot neder werping der sterkten. Toen Christus op aarde was, hebben geen, of weinigen, van de oversten en van de Farizeeën in Hem geloofd, maar nu zijn hier dezen van de sekte der Farizeeën, die geloofden, en, naar wij hopen, velen van hen in oprechtheid.
2. Dat het zeer moeilijk is voor de mensen om zich plotseling van hun vooroordelen te ontdoen. Zij, die Farizeeën geweest zijn, hebben, zelfs nadat zij Christenen waren geworden, iets van de ouden zuurdesem behouden. Niet allen, getuige Paulus, maar wèl sommigen, en zij hadden nog zulk een ijver voor de ceremoniële wet, en zulk een afkeer van de Heidenen, dat zij hen niet tot hun gemeenschap konden toelaten, of zij moesten besneden worden, en zich hierdoor verbinden de wet van Mozes te onderhouden. Naar hun mening was dit nodig, en zij voor zich, konden niet met hen omgaan, indien zij er zich niet aan onderwierpen.

Handelingen 15:6 - 21
Wij hebben hier een kerkvergadering, die voor deze gelegenheid bijeen was gekomen, vers 6. De apostelen en de ouderlingen vergaderden tezamen, om op deze zaak te letten. Zij hebben hun gevoelen niet ieder afzonderlijk kenbaar gemaakt, maar zijn bijeengekomen om gezamenlijk hun oordeel uit te spreken, opdat zij elkanders mening zouden horen ten opzichte van deze zaak, want de behoudenis is in de veelheid der raadslieden. Zij hebben hun oordeel niet onbedacht uitgesproken, maar de zaak wel overwogen. Hoewel zij in hun eigen gemoed ten volle overtuigd waren, wilden zij toch de tijd nemen, om er over te beraadslagen, en wilden zij horen wat de tegenpartij er over te zeggen had. De apostelen hebben ook hun oordeel hieromtrent niet uitgesproken zonder de ouderlingen, de leraren van minderen rang, aan wie zij deze inschikkelijkheid betoonden, en die zij aldus hebben geëerd. Zij, die het uitnemendst zijn in gaven en genade, en de hoogste plaats innemen in de kerk, behoren hun jongeren en minderen achting te betonen, want laat de dagen spreken en de veelheid der jaren wijsheid te kennen geven, maar zeker, de geest, die in de mens is, en de inblazing des Almachtigen maakt hen verstandig, Job 32:7, 8. Hier is een leiding, een aanwijzing voor de leraren der gemeente, om, als er moeilijkheden ontstaan, samen te komen in plechtige vergadering voor onderlinge beraadslaging en wederzijdsen steun en bemoediging, opdat zij elkanders gevoelen kennen en elkanders handen kunnen sterken, en in vereniging met elkaar kunnen handelen. Nu hebben wij hier:

I. De rede van Petrus in deze synode. Hij heeft niet de minste aanspraak gemaakt om als eerste en voornaamste in deze synode erkend te worden, hij was niet de meester van deze vergadering, niet eens voorzitter of moderateur pro hac vice - bij deze gelegenheid, want wij bevinden niet, dat hij het eerst sprak ter opening van de synode, (er geschiedde daarover grote twisting eer hij opstond), en ook niet dat hij het laatst heeft gesproken om te resumeren en de stemmen op te nemen, maar hij was een getrouw, voorzichtig, ijverig lid van deze vergadering en sprak ter zake dienende, en wat hij zei kwam beter van hem dan van een ander, omdat hij zelf de eerste is geweest, die de Heidenen het Evangelie had gepredikt. Er geschiedde daarover grote twisting, het pro en con der zaak werd besproken, en er was vrijheid van het woord toegestaan, zoals dit in zulke gevallen ook behoort. Van hen, die van de sekte der Farizeeën waren, zijn sommigen tegenwoordig geweest, en hun werd toegestaan te zeggen wat zij konden ter verdediging van hen, die te Antiochië van hun mening waren, waarop waarschijnlijk door sommigen van de ouderlingen geantwoord werd, want zulke kwesties moeten behoorlijk besproken worden, eer een beslissing wordt genomen. Toen beide zijden gehoord waren, stond Petrus op, en sprak de vergadering aan als Mannen broeders, zoals Jacobus het later ook gedaan heeft, vers 13.
En hier:
1. Herinnert hij hen aan de roeping en de opdracht, die hij enigen tijd geleden ontvangen had om de Heidenen het Evangelie te prediken. Het verwonderde hem, dat er nog moeilijkheid gemaakt werd over een zaak, die reeds beslist en vastgesteld was: Gij weet dat - aph hêmeroon archaioon - van het begin der dagen des Evangelies, vele jaren geleden, God onder ons apostelen een verkoren heeft, om de Heidenen het Evangelie te prediken, en dat ik de persoon was, die verkoren werd, dat de Heidenen door mijn mond het woord zouden horen en geloven, vers 7. Gij weet, dat ik deswege ondervraagd werd, en dat ik mij tot ieders voldoening verantwoord heb, dat iedereen zich verblijdde, dat God ook de Heidenen de bekering heeft gegeven ten leven, en niemand heeft ook maar een woord tot hen gezegd over besnijdenis, ja men heeft er zelfs niet aan gedacht. (Zie Hoofdstuk 11:18. Waarom zouden dan de Heidenen, die het woord des Evangelies horen

door de mond van Paulus, gedwongen worden om zich aan de besnijdenis te onderwerpen, waarom zij meer dan de Heidenen, die dat woord uit mijn mond gehoord hebben? Of waarom zouden de voorwaarden tot hun toelating nu zwaarder gemaakt worden, dan zij toen waren?"

2. Hij herinnert hen er aan op hoe merkwaardige wijze God zijn prediking voor de Heidenen gezegend heeft, en getuigenis gaf van hun oprechtheid in het aannemen van het Christelijk geloof, vers 8. "God, de Kenner der harten, die dus in staat is om onfeilbaar over de mensen te oordelen, heeft hun getuigenis gegeven, dat zij in waarheid de Zijnen waren, hun gevende de Heilige Geest, niet slechts de genade en de vertroostingen, maar de buitengewone, wonderbare gaven van de Heilige Geest, gelijk als ook ons, apostelen." Zie Hoofdstuk 11:15 - 17. De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn, want Hij kent het hart der mensen, en wij zijn wat ons hart is. Aan hen, aan wie God de Heilige Geest geeft, geeft Hij hiermede getuigenis, dat zij de Zijnen zijn, vandaar dat wij zeggen, dat wij verzegeld zijn met de Heilige Geest der belofte. God had de Heidenen welkom geheten aan het voorrecht der gemeenschap met Hem, zonder van hen te eisen, dat zij besneden zouden worden en de wet zouden onderhouden. Zullen wij hen dan niet anders dan op deze voorwaarden toelaten? vers 9. God heeft geen onderscheid gemaakt tussen ons en hen, ofschoon zij Heidenen zijn, zijn zij even welkom aan de genade van Christus en aan de troon der genade, als wij, Joden, waarom zouden wij hen dan op een afstand stellen, alsof wij heiliger waren dan zij? Jesaja 65:5. Om door ons aangenomen te worden behoren wij onzen broederen geen andere voorwaarden te stellen dan die God hun stelt om door Hem aangenomen te worden, Romeinen 14:3. De Heidenen waren nu geschikt gemaakt voor gemeenschap met God, daar hun harten gereinigd waren door het geloof, en dat geloof was Gods eigen werk in hen, waarom zouden wij hen dan ongeschikt achten om gemeenschap te hebben met ons, tenzij zij zich onderwerpen aan de ceremoniële reiniging, die ons door de wet is opgelegd? Door het geloof wordt het hart gereinigd, wij zijn niet alleen gerechtvaardigd, ons geweten is niet slechts gereinigd, maar ook het werk der heiligmaking wordt in ons begonnen en voortgezet. Zij, wier harten gereinigd zijn door het geloof, gelijken daardoor zo sterk op elkaar, dat, welk verschil er overigens ook nog tussen hen moge wezen, dit van generlei belang wordt geacht, want het geloof van al de heiligen is even dierbaar, en heeft een even kostelijke uitwerking 2 Petrus 1:1 en zij die er door verenigd zijn met Christus, moeten zich zo zeer verbonden achten met elkaar, dat alle onderscheidingen, zelfs die tussen Jood en Heiden er door wegvallen, als het ware er in worden verzwolgen.

3. Hij bestraft streng die leraren, (van wie sommigen waarschijnlijk tegenwoordig waren) die de Heidenen onder de verplichting van de wet van Mozes zochten te brengen, vers 10. De zaak is zo eenvoudig, dat hij zich niet onthouden kan van er met ietwat warmte over le spreken, "Nu dan, daar God hen als de Zijnen erkend heeft, wat verzoekt gij God, om een juk op de hals der discipelen te leggen, dat is, van de gelovige Heidenen en hun kinderen," (want de besnijdenis was een juk op hun kinderen, die hier met de discipelen gerekend worden,)" een juk, hetwelk noch onze vaders, noch wij hebben kunnen dragen?" Hier toont hij aan, dat zij door dit hun streven:
A. Gode een zeer grote belediging aandoen. "Gij verzoekt Hem, door datgene nog in geschil te brengen, dat Hij reeds beslist en vastgesteld heeft, door geen mindere aanduiding dan de gave des Heilige Geestes. Eigenlijk vraagt gij hiermede: "Heeft Hij wel geweten wat Hij deed? Heeft Hij het wel gemeend? Was het Hem er ernst mede ? Zal Hij bij zijn daad en handeling blijven?" Wilt gij beproeven, of God, die de ceremoniële wet alleen voor de Joden bestemd had, thans, in haren laatsten tijd, ook de Heidenen

onder hare verplichting wil brengen, ten einde u genoegen te doen?" Diegenen verzoeken God, die Hem de wet voorschrijven, en zeggen dat de mensen niet behouden kunnen worden dan op deze of die voorwaarden, welke God nooit gesteld heeft, alsof de God der behoudenis zich aan hun beperkingen moet houden.
B. Zij deden een groot onrecht aan de discipelen, Christus is gekomen, om de gevangenen vrijheid te verkondigen, en zij willen diegenen knechten, die Hij vrijgemaakt heeft. Zie Nehemia 5:8. De ceremoniële wet was een zwaar juk, zij en hun vaderen, vonden, dat het moeilijk te dragen was. Hare instellingen waren zo talrijk. zo velerlei, zo prachtig en zo pralend! De onderscheiding der spijzen was een zwaar juk, niet alleen, omdat er de omgang met anderen minder aangenaam door werd, maar omdat de consciëntie er door bezwaard werd door allerlei angstvalligheden. De moeite en last, veroorzaakt door de aanraking van een graf of van een dood lichaam, al was die aanraking ook onvermijdelijk, de onreinheid, die men er mede opdeed, en de vele regelen voor de reiniging van die bezoedeling, waren een zware last. Christus is gekomen, om ons van dat juk te bevrijden, en hen, die er door vermoeid en belast waren, heeft Hij geroepen, en genodigd om tot Hem te komen, en Zijn juk op zich te nemen, Zijn licht juk. Als nu deze leraren dat juk op de schouders der Heidenen zoeken te leggen, waarvan Hij zelfs de Joden is komen bevrijden, dan was dit wel het grootst mogelijke onrecht, dat zij hun konden aandoen.

4. Terwijl nu de Joodse leraren hadden betoogd, dat de besnijdenis noodzakelijk was om zalig te kunnen worden, toont Petrus aan, dat dit er zo ver vandaan is, dat beiden Joden en Heidenen zuiver en alleen door de genade van onzen Heere Jezus Christus zalig worden, en op geen andere wijze, vers 11. Wij geloven alleen door die genade zalig te worden, pisteuomen soothenai - Wij hopen zalig te worden, of, Wij geloven ter zaligheid op dezelfde wijze als ook zij - kath hon tropon kákeinnoi. "Wij, die besneden zijn, geloven ter zaligheid, en dat doen ook de onbesnedenen, en gelijk onze besnijdenis ons geen voordeel is, zo is hun niet besneden zijn voor hen geen nadeel, want wij moeten voor de zaligheid steunen en betrouwen op de genade van Christus, en die genade, evenzeer als zij, ons toe - eigenen door geloof. Er is niet een weg ter zaligheid voor de Joden, en een andere voor de Heidenen. In Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht, noch voorhuid, maar het geloof door de liefde werkende, Galaten 5:6. Waarom zouden wij hun de last opleggen van de wet van Mozes, als nodig ter hunner zaligheid, als het toch niet deze, maar het Evangelie van Christus is, dat nodig is tot zaligheid van ons en van hen.

II. Een bericht omtrent hetgeen Barnabas en Paulus in deze synode gesproken hebben, dat niet nodig is uitvoerig meegedeeld te worden, want zij verhaalden slechts wat in de vorige hoofdstukken vermeld is, nl. wat grote tekenen en wonderen God door hen onder de Heidenen gedaan had, vers 12. Zij hadden dit verhaal reeds gedaan aan de gemeente te Antiochië, Hoofdstuk 14:27, en aan de broederen op hun reis door Fenicië en Samaria, en nu doen zij dit zelfde verhaal aan de synode, en dit was hier zeer gepast, want, waar de strijd over ging, was, dat de Heidenen zich aan de wet van Mozes moesten onderwerpen, en tegenover die mening zullen Paulus en Barnabas door een eenvoudig verhaal van de feiten aantonen, dat God de prediking van het zuivere Evangelie zonder de wet voor hen gezegend heeft, weshalve het een ongedaan maken zou zijn van hetgeen God gedaan heeft, als men hun nu toch nog de wet wil opdringen.
Merk op:
1. Het bericht, dat zij gaven. Zij verhaalden met al de treffende omstandigheden wat grote tekenen en wonderen God door hen onder de Heidenen gedaan had, hoe Hij hun prediking bevestigd had door wonderen, gewrocht in het rijk der natuur, en de voorspoed, dien Hij er op gegeven had door wonderen in het rijk der genade. Aldus had God deze

apostelen geëerd, die door de Joodse leraren veroordeeld werden, en aldus heeft Hij de Heidenen geëerd, die door hen werden veracht. Welken anderen voorspraak hadden zij nodig, nu God zelf hun zaak bepleitte? Alle dingen in aanmerking genomen was de bekering der Heidenen zelf een wonder, niets minder dan een wonder. Indien zij nu uit de prediking des geloofs de Heilige Geest hebben ontvangen, waarom moeten zij dan nog door de werken der wet worden belemmerd? Zie Galaten 3:2.
2. Welke aandacht hun verleend werd, Al de menigte (die, hoewel geen stemrecht hebbende, toch gekomen was om te horen wat er gesproken werd) zweeg stil, en zij hoorden Barnabas en Paulus. Zij schenen meer aandacht geschonken te hebben aan hun verhaal dan aan al de argumenten, die te berde gebracht werden. Gelijk in de natuurlijke wijsbegeerte en geneeskunde niets zo veel voldoening geeft als proefnemingen, en in de wet niets zo veel voldoening geeft als rechterlijke beslissingen, zo is in de dingen Gods de beste verklaring van het woord der genade het bericht, dat gegeven wordt van de werkingen van de Geest der genade, daar zal de menigte onder diep stilzwijgen naar luisteren. Zij, die God vrezen zullen zeer gaarne horen naar hen, die kunnen vertellen wat God aan hun ziel gedaan heeft, of door hen aan de zielen van anderen gedaan heeft, Psalm 66:16.

III. De rede, door Jacobus in de synode uitgesproken. Hij heeft Paulus en Barnabas niet onderbroken, ofschoon hij hun verhaal waarschijnlijk vroeger gehoord had, maar liet hen er mede voortgaan tot stichting der aanwezigen, en opdat dezen dit verhaal uit de eerste hand zouden hebben. Maar nadat dezen zwegen, stond Jacobus op. Gij kunt allen, de een na de ander profeteren, 1 Corinthiërs 14:31, God is een God van orde. Hij liet Paulus en Barnabas zeggen wat zij te zeggen hadden, en toen heeft hij er de toepassing op gemaakt. Het horen van onderscheidene leraren kan nuttig zijn, als de een waarheid de andere niet uitdrijft, maar bevestigt en versterkt.
1. Hij spreekt de aanwezigen aan met eerbied: "Mannen, broeders, hoort mij! Gij zijt mannen, en daarom is het te hopen, dat gij naar rede zult luisteren, gij zijt mijn broeders, en daarom zult gij mij onbevooroordeeld horen." Wij zijn allen broeders, en hebben gelijkelijk belang bij deze zaak, opdat niets tot oneer van Christus worde gedaan, of tot verstoring der Christenen.
2. Hij verwijst naar hetgeen Petrus gezegd had betreffende de bekering der Heidenen, vers 14. "Simeon" (Simeon Petrus) "heeft verhaald, en u de zaak blootgelegd, hoe God eerst de Heidenen heeft bezocht, in Cornelius en zijn vrienden, die de eerstelingen waren uit de Heidenen, hoe de Heidenen, toen het Evangelie het eerst verbreid begon te worden, terstond genodigd werden om er de weldaden van te genieten."
en Jacobus merkt hier op:
A. dat het God was, die de Heidenen heeft bezocht, en het was een vriendelijk bezoek. Indien zij aan zichzelf waren overgelaten geweest, dan zouden zij Hem nooit bezocht hebben, maar de kennismaking ging uit van Hem: Hij heeft niet slechts Zijn volk bezocht en verlost, maar ook hen bezocht en verlost, die lo - ammi - niet Zijn volk waren.
B. Dat de heerlijkheid Gods er het doel van was, het was, om uit hen een volk aan te nemen voor Zijn naam, dat Hem zal verheerlijken, en waarin Hij verheerlijkt zal worden. Gelijk Hij vanouds de Joden heeft aangenomen om Hem te zijn tot een volk, en tot een naam, en tot lof en tot heerlijkheid, Jeremia 13:11, zo heeft Hij nu de Heidenen daartoe aangenomen. Laat al Gods volk gedenken, dat zij aldus door God verwaardigd zijn, opdat God in hen verheerlijkt zal worden.

3. Hij bevestigt dit door een aanhaling uit het Oude - Testament. Hij kon de roeping der Heidenen niet, zoals Petrus, bewijzen door een visioen, of door wonderen, gewrocht door

zijn hand, maar hij wilde bewijzen, dat zij in het Oude Testament was voorzegd, en dus vervuld moest worden, vers 15. Hiermede stemmen overeen de woorden der profeten. De meesten der Oud - Testamentische profeten hebben meer of minder van de roeping der Heidenen gesproken, zelfs Mozes heeft dit gedaan, Romeinen 10:19. Het was de algemene verwachting van de Godvruchtige Joden, dat de Messias een Licht tot verlichting der Heidenen zou zijn, Lukas 2:32 'maar Jacobus laat de meer vermaarde profetieën hieromtrent rusten, en spreekt alleen van ene, die meer duister schijnt te zijn. nl. Amos 9:11, 12, waar voorzegd is:
A. De oprichting van het koninkrijk van de Messias, vers 16. Ik zal weder opbouwen de tabernakel David's, die vervallen is. Het verbond was gemaakt met David en zijn zaad, maar het huis en geslacht van David worden hier zijn tabernakel genoemd, omdat David in het begin zijner loopbaan een herder is geweest en in tenten heeft gewoond, en zijn huis, dat als een statig paleis is geweest, was een geringe en verachtelijke tabernakel geworden, in zekeren zin teruggebracht tot deszelfs gering en onaanzienlijk begin. Deze tabernakel was vervallen, gedurende vele eeuwen was er geen koning geweest uit het huis van David, de scepter was van Juda geweken, de koninklijke familie was vervallen, in vergetelheid geraakt, er scheen niet meer naar gevraagd te worden. Maar God zal wederkeren, en haar weder opbouwen haar opheffen uit haar verval, als de phoenix uit zijn as. En dit was nu onlangs vervuld, toen onze Heere Jezus uit dat geslacht was verwekt en Hem de troon van Zijn vader David was gegeven met de belofte, dat Hij over het huis Jakobs Koning zal zijn in der eeuwigheid, Lukas 1:32, 33. En toen de tabernakel van David aldus weer opgebouwd was in Christus, werd niet vele jaren daarna al het overige uitgeroeid en afgesneden, evenals het volk der Joden zelf, en toen zijn ook al hun geslachtsregisters verloren gegaan. De kerk van Christus kan de tabernakel van David genoemd worden, deze kan wel eens zeer tot verval komen, maar zij zal weder opgebouwd worden, hare kwijnende belangen zullen verlevendigd worden, zij is neergeworpen, doch niet verdorven, zelfs dorre doodsbeenderen kunnen levend gemaakt worden.

B. Het inbrengen der Heidenen als uitvloeisel en gevolg hiervan, vers 17, opdat de overblijvende mensen de Heere zoeken: niet alleen de Joden, die dachten, dat zij het monopolie hadden van de tabernakel David's, maar de overblijvende mensen, dezulken, die tot nu toe buiten de schoot der zichtbare kerk gelaten zijn, dezen moeten nu, na deze wederopbouwing van de tabernakel David's, er toe gebracht worden om de Heere te zoeken, er naar te vragen, hoe zij zijn gunst kunnen verkrijgen. Als David's tabernakel opgericht is, zullen zij zoeken de Heere, hun God, en David hun' Koning, Hosea 3:5, Jeremia 30:9. Dan zal Israël het overblijfsel van Edom erfelijk bezitten, zo is het in het Hebreeuws, want de Joden noemden al de Heidenen Edomieten, daarom laten de Septuaginta de bijzondere vermelding van Edom weg, en geven de lezing, zoals zij hier is: dat de overblijvende mensen zoeken, (en Jacobus voegt er bij: de Heere,) en al de Heidenen, die naar Mijn naam genoemd worden. De Joden waren gedurende vele eeuwen zo bijzonder bevoorrecht, dat de overblijvende mensen veronachtzaamd schenen, maar nu zal God het oog op hen hebben, en Zijn Naam zal door de Heidenen aangeroepen worden. Zijn Naam zal onder hen bekend gemaakt worden, en zij zullen er toe gebracht worden om Zijn Naam te kennen, en hem aan te roepen, zij zullen zich het volk Gods noemen, en Hij zal hen aldus noemen, en zo zal met wederzijdse toestemming Zijn naam over hen aangeroepen worden. Wij kunnen er op rekenen, dat deze belofte ter bestemder tijd vervuld zal worden, want er wordt bijgevoegd: spreekt de Heere, die dit doet, die dit alles doet, hebben de Septuaginta dáár, en de apostel hier. Hij zegt het, die het doet, die het gezegd heeft, omdat Hij besloten was het te doen, en die het doet, omdat Hij het gezegd

heeft, want bij ons zijn zeggen en doen wel twee, maar niet bij God. De vereniging van Joden en Heidenen tot een lichaam, en alles wat gedaan werd om haar tot stand te brengen, en hier voorzegd werd, was: Wat God gedaan heeft. Dit is van de Heere geschied, welke werktuigen er ook voor gebruikt werden, en, het was hetgeen, waarin God zich heeft verlustigd, waarin Hij een welbehagen heeft gehad, want Hij is de God der Heidenen, zowel als der Joden, en het is zijn eer en heerlijkheid rijk te zijn in barmhartigheid over allen, die Hem aanroepen.

4. Hij vindt de oplossing er van in het raadsbesluit Gods, vers 18. Gode zijn alle zijn werken van eeuwigheid bekend. Hij heeft niet slechts de roeping der Heidenen vele eeuwen geleden door zijn profeten voorzegd (en daarom moet zij ons geen verrassing zijn en geen ergernis), maar Hij heeft haar voorzien en voorverordineerd in Zijn eeuwige raad, die ontwijfelbaar wijs, en onveranderlijk vast is. Het is een voortreffelijk grondbeginsel, dat hier betreffende alle Gods werken gesteld wordt, beide in de voorzienigheid en in de genade, in het rijk der natuur en in het geestelijk rijk, dat zij Hem allen van eeuwigheid bekend zijn geweest, van de tijd af, toen Hij voor het eerst begon te werken, dat Zijn kennen er van veronderstelt van voor de grondlegging der wereld, (zoals het in andere Schriftuurplaatsen wordt uitgedrukt) en dus van alle eeuwigheid. Al wat God doet, heeft Hij te voren besloten te doen, want Hij werkt alles, niet slechts naar Zijn wil, maar naar de raad Zijns willens, Hij doet niet slechts al wat Hem behaagt, Psalm 135:6, en al wat Hij besloten heeft, hetgeen meer is dan wij kunnen, want onze voornemens worden zo dikwijls verijdeld, maar Hij heeft bepaald al wat Hij doet, wat Hij ook moge zeggen om ons op de proef te stellen, Hij zelf weet wat Hij doen zal, want wij kennen te voren onze werken niet, maar wij moeten doen wat onze hand vinden zal, 1 Samuel 10:7, of naar de gelegenheid het vereist. Wat wij in dit of dat geval doen zullen, kunnen wij niet zeggen voor dat het er toe komt, maar Gode zijn alle zijn werken bekend, in de rol van Zijn boek (genaamd het geschrift der waarheid, Daniël 10:21) zijn zij allen ordelijk geschreven, zonder enigerlei doorhaling of tussenbeschrijving, Psalm 40:7, en op de dag van het overzicht zullen zij bevonden worden nauwkeurig overeen te komen met Zijn raad, zonder de minste vergissing of afwijking. Wij zijn arme, kortzichtige schepselen, de wijsten der mensen kunnen slechts een zeer klein eindje voor zich uitzien, en volstrekt niet met enige zekerheid, maar dit is onze troost, dat er, in welke onzekerheid wij ons ook mogen bevinden, een onfeilbare zekerheid is in de Goddelijke voorwetenschap, Gode zijn alle zijn werken bekend. 5. Hij geeft zijn advies omtrent hetgeen in het onderhavige geval te doen is, zoals de zaak nu stond met betrekking tot de Heidenen, vers 19. Daarom oordeel ik, ego krinoo Ik geef het als mijn mening, of oordeel, niet als gezaghebbende over de overigen, maar als hun mede- raadsman.

Nu is zijn raad:
A. Dat de besnijdenis en de waarneming van de ceremoniële wet de bekeerlingen uit de Heidenen volstrekt niet opgelegd moeten worden, ja zij moeten hun niet eens aangeraden of aanbevolen worden. "Er zijn velen van de Heidenen, die tot God bekeerd zijn in Christus, en wij hopen, dat er nog zeer velen zullen komen, die dat doen. Nu ben ik er beslist voor, dat men hun alle mogelijke tederheid moet betonen, hun geen harde, moeilijke dingen moet opleggen, hen niet moet ontmoedigen," mê parenochlein - "hun geen kwelling of overlast aan te doen, hun geen onrust te veroorzaken, generlei zaak bij hen aan te roeren, die hen ontroert, gewetensbezwaren bij hen doet ontstaan, hen in verwarring brengt." Men moet er zich zeer zorgvuldig voor wachten om jonge bekeerlingen met twistige samensprekingen te ontrusten of te ontmoedigen. Laten de hoofdzaken van de Godsdienst, die een ontwaakt geweten geredelijk zal aannemen, eerst

diep bij hen ingeprent zijn, dezen zullen hen bevredigen en rust geven, maar laten hun geen vreemde of bijkomstige zaken opgedrongen worden, die hen slechts zullen verontrusten, of beroeren. Het koninkrijk Gods, waarin zij onderwezen moeten worden, is niet spijs en drank, het aandringen op, of het opdringen van, onverschillige zaken zal hen slechts benauwen, maar rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap, door de Heilige Geest, welke - dies zijn wij zeker - niemand zal ontrusten of beroeren.
B. Dat het echter goed zou zijn, dat de Heidenen in sommige dingen, die de Joden het meest aanstoot geven, zich naar hen voegen. Omdat zij hun niet in zo ver moeten toegeven, dat zij zich aan de besnijdenis onderwerpen, en de gehele wet onderhouden, volgt hieruit toch niet, dat zij in voortdurende tegenspraak met hen moeten handelen, er zich op moeten toeleggen hen te prikkelen en te ergeren. Het zal de Joden genoegen doen (en als zulk een kleine zaak hen kan verplichten, dan is dit beter dan hen te dwarsbomen) zo de Heidenen zich onthouden:

a. Van de dingen, die door de afgoden besmet zijn, en van hoererij, twee slechte zaken, waarvan men zich ten allen tijde moet onthouden, maar hun schrijvende, bijzonder en uitdrukkelijk om er zich van te onthouden, (want de Joden waren achterdochtig ten opzichte van deze dingen, verdachten de bekeerlingen uit de Heidenen, dat zij zich hieraan schuldig maakten) zal de Joden zeer bijzonder genoegen doen, niet alsof de apostelen in hun prediking tot, en hun schrijven aan, de Heidenen, die het Christendom omhelsden, hen niet met nadruk gewaarschuwd hebben:
Ten eerste: Tegen de dingen, die door de afgoden besmet zijn, zij moeten generlei gemeenschap hebben met afgodendienaars in hun afgodendienst, inzonderheid hun offermaaltijden. Zie 1 Corinthiërs 10:14, enz., 2 Corinthiërs 6:14 enz.
Ten tweede. Van hoererij en alle onreinigheid. Hoe overvloedig en dringend is Paulus in zijn waarschuwing tegen deze zonde! 1 Corinthiërs 6:9, 15, Efeziërs 5:3. Maar de Joden, die bereid waren het ergste te denken van hen, die zij niet beminden, opperden de mening, dat dit dingen waren, waarin de Heidenen zich - zelfs na hun bekering - toegaven, en die de apostelen der Heidenen oogluikend toelieten. Om nu dezen bozen argwaan weg te nemen en de laster te voorkomen, stelt Jacobus voor, dat, bij de vermaningen, die hieromtrent door hun leraren tot hen gericht werden, zij ook in het openbaar vermaand zouden worden om zich te onthouden van de dingen, die door de afgoden besmet zijn, en van hoererij, dat zij hieromtrent zeer omzichtig moesten zijn en allen schijn van dit tweeërlei kwaad moesten vermijden, dat op zo bijzondere wijze aanstotelijk is voor de Joden.

b. En van het verstikte en van bloed, die, hoewel niet gelijk de andere twee, in zichzelf kwaad zijn, aangeduid worden om er zich van te onthouden, zoals die, welke door de voorschriften van Noach verboden zijn, Genesis 9:4, voor de wetgeving van Mozes. En de Joden hadden er een groten afkeer van, evenals van allen, die zich de vrijheid veroorloofden om ze te gebruiken. Laten de bekeerden uit de Heidenen dus, ten einde geen ergernis te geven, zich in hun vrijheid hierin beperken, 1 Corinthiërs 8:9, 13. Aldus moeten wij allen alles worden.

c. Hij geeft een reden voor zijn advies. - Dat de Joden grote eerbied betoond moet worden, want zij waren zo lang gewoon aan de plechtige geboden van de ceremoniële wet, dat men het in hen dragen moet, als zij daar niet zo terstond los van kunnen worden, vers 21. Want Mozes heeft er van oude tijden in elke stad, die hem prediken, zijn geschriften, (waarvan een aanmerkelijk deel de ceremoniële wet bevat) worden op elke dag in de synagogen gelezen. "Gij kunt het niet in hen laken, dat zij groten eerbied

hebben voor de wet van Mozes, want zij zijn er zeer stellig van overtuigd, dat God door Mozes gesproken heeft."
(1). Mozes wordt hun voortdurend gepredikt, en zij worden geroepen en aangespoord, om der wet van Mozes te gedenken, Maleachi 4:4. Zelfs het woord Gods, dat voor ons geschreven is, moet ons ook gepredikt worden, zij, die de Schriften hebben, hebben ook leraren nodig, die hen helpen om de Schriften te verstaan en toe te passen.
(2). "Zijne geschriften worden op een plechtige, Godsdienstige wijze gelezen in hun synagogen, en op de sabbat, in de plaats en op de tijd van hun samenkomst ter Godsverering, zodat zij van kindsbeen af opgevoed zijn in eerbied voor de wet van Mozes, het waarnemen daarvan maakt een deel uit van hun Godsdienst."
(3). "Dit werd gedaan van oude tijden af, zij kunnen zich dus op de oudheid beroepen."
(4). "Dit werd gedaan in elke stad, overal waar Joden zijn, zodat niemand hunner onwetend kan zijn omtrent de nadruk, die hierop gelegd is. Hoewel het Evangelie ons nu van deze dingen bevrijd heeft, kunnen zij toch niet gelaakt worden, als zij er zich niet van los kunnen maken, niet plotseling bewogen kunnen worden om deze dingen als onnodig en zonder enig belang te beschouwen, waarin hun, en hun vaderen voor hen, gedurende zo langen tijd geleerd was, ja zelfs van God geleerd was, Godsdienst te stellen. Daarom moeten wij hun tijd geven, hen tegemoet komen, hen voor een wijle verdragen, hun toegeven voor zoveel wij dit kunnen zonder onze Evangelie - vrijheid te verraden." Aldus toont de apostel de geest der gematigdheid, zorg dragende, om Jood noch Heiden aanstoot te geven, zoveel mogelijk beiden ter wille te zijn en geen van beiden te prikkelen. Wij moeten het niet vreemd vinden, als de mensen gehecht zijn aan zeden en gewoonten, die hun door hun vaderen overgeleverd zijn, en die men hun geleerd heeft als heilig te beschouwen. Daarom moet men in zulke gevallen toegevendheid maar geen strengheid gelijken.

Handelingen 15:22 - 35
Wij hebben hier de uitslag van de beraadslaging, gehouden te Jeruzalem in zake het verplichtend stellen van de ceremoniële wet voor de Heidenen. Er is waarschijnlijk veel meer gesproken dan hier meegedeeld wordt, maar eindelijk kwam men tot een besluit, en het advies van Jacobus werd algemeen goedgekeurd en aangenomen, nemine contradicente - eenstemmig. Dienovereenkomstig werden brieven gezonden door hun eigen boodschappers aan de bekeerden uit de Heidenen, om hen bekend te maken met hun gevoelen in deze zaak, hetgeen voor hen een grote bekrachtiging zou zijn tegenover de valse leraars. Nu hebben wij hier te letten op:

I. De keuze der afgevaardigden, die met Paulus en Barnabas voor deze zaak gezonden werden. Niet alsof zij kwade vermoedens hadden omtrent de trouw van deze grote mannen, en hun hun brieven niet konden toevertrouwen, of dat zij dachten, dat degenen, tot wie zij gezonden werden, hen zouden verdenken van iets in hun brief veranderd te hebben, nee, hun liefde heeft geen kwaad gedacht van mannen van zulke beproefde oprechtheid, maar,
1. Zij hebben het raadzaam geoordeeld mannen uit zich met Paulus en Barnabas naar Antiochië te zenden, vers 22. Dit werd besloten door de apostelen en ouderlingen met de gehele gemeente, die waarschijnlijk op zich namen de kosten er voor te dragen, 1 Corinthiërs 9:7. Zij zonden deze boden,
A. Om eerbied te betonen aan de gemeente te Antiochië, als een zustergemeente, hoewel een jongere zuster, te tonen, dat zij met haar op de voet van gelijkheid wilden zijn, en ook zeer verlangend waren meer van haren toestand te weten.

B. Om Paulus en Barnabas te bemoedigen en hun terugreis aangenaam te maken (want waarschijnlijk hebben zij te voet gereisd) door zulke voortreffelijke mannen te zenden, om hun gezelschap te houden, amicus pro vehiculo - een vriend in plaats van een voertuig.
C. Om eer en gewicht bij te zetten aan de brieven, die zij brachten, daar het nu een plechtig gezantschap werd, en er zo veel te meer acht geslagen zou worden op de boodschap, die bij sommigen waarschijnlijk wel tegenstand zou ontmoeten.
D. Om de gemeenschap der heiligen te onderhouden, en bekendheid aan te kweken tussen de gemeenten en leraren, die op een afstand van elkaar waren, en te tonen, dat zij, hoewel velen, toch een waren.

2. De gezondenen waren geen personen van weinig aanzien, slechts geschikt om de brieven te brengen en te getuigen, dat zij ze van de apostelen ontvangen hadden, nee, het waren uitgelezene mannen, die voorgangers waren onder de broederen, mannen van uitnemende gaven, genade en bruikbaarheid, want dat zijn de hoedanigheden, die de mensen als voorgangers onder de broederen aanduiden, en hen bevoegd maken om de boodschappers of afgezanten der gemeenten te zijn. Zij worden hier genoemd, Judas, toegenaamd Barsabas, waarschijnlijk een broeder van dien Jozef, toegenaamd Barsabas, die een kandidaat was voor het apostelschap, Hoofdstuk 1:23. De naam, die deze mannen in de gemeente te Jeruzalem hadden, kon van invloed zijn op hen, die van Judea kwamen, en hen aansporen om de boodschap, die zij brachten, met achting en eerbied te ontvangen.

II. Het opstellen der brieven, die aan de gemeenten gezonden moesten worden, om het gevoelen der synode betreffende deze zaak kenbaar te maken.
1. Er is een zeer vriendelijke en beleefde inleiding tot dit besluit, vers 23. Er is geen hoogheid, geen aanmatiging in te bespeuren, maar wel:
A. De ootmoed der apostelen, daar zij zich in vereniging noemen met de ouderlingen en de broederen voor deze opdracht, de leraren en de gewone Christenen, met wie zij voor deze zaak beraadslaagd hebben, zoals zij dit ook voor andere zaken plachten te doen. Hoewel er nooit mensen zijn geweest, zo bekwaam en bevoegd voor monarchistische macht en gezag in de kerk, en nooit een opdracht hebben gehad als de hun, luidt toch hun decreet, of hun verordening niet: "Wij de apostelen, Christus' plaatsbekleders op aarde, en herders van alle herders der kerken," (zoals de paus zich betitelt,)" en enige rechters voor alle zaken des geloofs", maar de apostelen en ouderlingen en broederen zijn overeengekomen voor deze bevelen, Hierin gedenken zij de voorschriften van hun Meester, Gij zult niet Rabbi genaamd worden, want gij zijt allen broeders, Mattheüs 23:8.
B. Hetgeen hun' eerbied aanduidt voor de gemeenten, aan welke zij schreven, zij zonden haar groeten wensten haar heil, zaligheid, blijdschap, en noemden hen broederen uit de Heidenen, waarmee zij hun toelating in de kerk erkenden, en hun de rechterhand der gemeenschap gaven. "Gij zijt onze broeders, ofschoon gij Heidenen zijt, want wij ontmoeten elkaar in Christus, de Eerstgeborene onder vele broederen, in God, ons aller Vader." Nu de Heidenen mede - erfgenamen zijn en van hetzelfde lichaam, moeten zij gesteund, bemoedigd en broeders genoemd worden.

2. Hier is een rechtvaardige en strenge bestraffing van de leraren, die hun de waarneming van de ceremoniële wet wilden opdringen, vers 24. "Wij hebben gehoord, dat sommigen, die van ons uitgegaan zijn, u met woorden ontroerd hebben, en het doet ons zeer leed dit te horen. Nu is deze brief dienende, om hen te doen weten, dat zij, die deze leer prediken, valse leraren zijn, daar zij zich op een valse opdracht beroepen, en een valse leer verkondigen."

A. Zij hebben de apostelen en leraren te Jeruzalem een groot onrecht aangedaan door voor te geven, dat zij van hen de opdracht hadden ontvangen om de ceremoniële wet verplichtend te stellen voor de Heidenen, terwijl zij zelfs geen schijn van recht hadden voor dit voorgeven. "Zij zijn van ons uitgegaan, zij behoorden tot onze gemeente, en toen zij op reis gingen, hebben wij hun misschien daarvan een getuigschrift gegeven, maar wat betreft hun aandringen, dat gij de wet van Mozes zoudt onderhouden, dat hebben wij hun niet bevolen, ja er zelfs niet aan gedacht, en hun geen aanleiding gegeven om hiervoor van onzen naam gebruik te maken." Het is niets nieuws dat apostolisch gezag wordt aangevoerd ter verdediging van leerstellingen en praktijken, die de apostelen noch bevolen, noch ondersteund of aangemoedigd hebben.
B. Zij hebben groot onrecht gedaan aan de bekeerlingen uit de Heidenen, door hun te zeggen: Gij moet besneden worden, en de wet onderhouden.

a. Het heeft hen in verwarring gebracht. "Zij hebben u ontroerd met woorden, hebben beroering en onrust bij u teweeggebracht. Gij steundet op hen, die u zeiden: Indien gij gelooft in de Heere Jezus Christus, zo zult gij zalig worden, en nu wordt gij verschrikt door hen, die u zeggen: Gij moet de wet van Mozes onderhouden, of gij kunt niet zalig worden, waardoor gij u in een, strik ziet gelokt. Zij beroeren u met woorden, woorden, en niets dan woorden, klanken zonder wezen." Hoe is de kerk niet beroerd geworden door woorden, door de hoogmoed van mensen, die gaarne zichzelf hoorden spreken!
b. Het heeft hen in gevaar gebracht, zij hebben hun zielen wankelend gemaakt, brachten hen in verwarring, wierpen neer wat opgebouwd was. Zij hebben hen afgeleid van het zuivere Christendom te volgen door hun hoofd te vullen met de noodzakelijkheid der besnijdenis en de wet van Mozes, die niets ter zake afdeden.

3. Hier is een eervol getuigenis, gegeven aan de boodschappers, die deze brieven overbrachten.
A. Aan Paulus en Barnabas, die door deze leraren, welke het onderhouden der wet voorstonden, tegengewerkt en gelaakt werden, alsof zij hun werk slechts ten halve verrichtten, omdat zij de bekeerden uit de Heidenen alleen maar tot het Christendom hadden gebracht, en niet tot het Judaïsme. Laten zij van deze mannen zeggen wat zij willen, maar:
a. Zij zijn mannen, die ons dierbaar zijn, zij zijn onze geliefden, Barnabas en Paulus, mannen, die wij waarderen, die wij liefhebben, en in wie wij hartelijk belang stellen." Het is soms goed, dat zij, die hooggeplaatst zijn, hun achting uitdrukken, niet alleen voor de geminachte waarheid van Christus, maar ook voor de geminachte predikers en verdedigers dier waarheid, om hen te bemoedigen en hun tegenstanders krachteloos te maken.
b. "Zij zijn mannen, die zich onderscheiden hebben in de dienst van Christus, en zich dus verdienstelijk hebben gemaakt jegens de kerken: zij zijn mensen, die hun zielen hebben overgegeven voor de naam onzes Heeren Jezus Christus, vers 26, en daarom zijn zij dubbele ere waardig, en kunnen niet verdacht worden van wereldlijk voordeel voor zichzelf beoogd te hebben, want zij hebben hun al gewaagd voor Christus, hebben zich in de gevaarlijksten dienst begeven, als goede krijgsknechten van Jezus Christus." Het is niet waarschijnlijk, dat zulke getrouwe belijders ontrouwe predikers zijn. Zij, die aandrongen op de besnijdenis, deden het om vervolging te ontgaan, Galaten 6:12, 13, zij, die er zich tegen verzetten, wisten, dat zij zich hierdoor blootstelden aan vervolging, wie van hen, wie van deze twee, zal het nu bij het rechte einde hebben? B. Aan Judas en Silas, "zij zijn verkoren mannen, vers 25, en zij hebben onze beraadslaging gehoord, zijn volkomen op de hoogte der zaak, en zullen u met de mond hetzelfde verkondigen, vers

27. Het is goed om hetgeen ons nuttig is zowel mondeling als schriftelijk te hebben, zodat wij het voordeel hebben van het horen en van het lezen er van. De apostelen verwijzen naar de boodschappers voor nadere inlichtingen van hun oordeel en van hun redenen er voor, en de boodschappers zullen verwijzen naar hun brieven voor de zekerheid van het bepaalde.

4. Hier is de aanwijzing voor hetgeen van de bekeerlingen uit de Heidenen geëist moet worden, waarbij wij hebben te letten op:
A. Hetgeen hun geboden wordt, en dat is overeenkomstig de raad van Jacobus, nl. dat zij, ten einde de Joden geen ergernis te geven, a. Niets moeten eten van hetgeen zij weten aan een afgod te zijn geofferd, maar dit, hoewel rein op zichzelf, toch te beschouwen als daardoor voor hen besmet te zijn. Dit verbod werd later ten dele opgeheven, want hun werd vergund te eten al wat in het vleeshuis verkocht wordt, of hun aan de tafel eens vriends wordt voorgezet, al was het ook de afgoden geofferd, behalve wanneer er gevaar was van hierdoor ergernis te geven, dat is, er aanleiding door te geven aan een zwak Christen om van ons Christendom kwaad te denken, of aan een slechten Heiden, om er des te betere gedachten om te hebben van zijn afgoderij, en in zulke gevallen is het goed om zich te onthouden, 1 Corinthiërs 10:25 enz. Voor ons is die zaak verouderd en voorbij.
B. Dat zij geen bloed moeten eten, of drinken, maar alles moeten vermijden wat een wreed of barbaars aanzien heeft.
C. Dat zij het verstikte niet moeten eten, geen dieren, die hun eigen dood gestorven zijn en waarvan het bloed niet uitgelaten was.

D. Dat zij diegenen streng moeten bestraffen, die zich schuldig maken aan hoererij, of personen huwden, die de Levitische wet verbood te huwen, hetgeen, naar sommigen denken, hier voornamelijk bedoeld is. Zie 1 Corinthiërs 5:1. Dr. Hammond stelt de zaak aldus voor: De Joods gezinde leraren wilden, dat de bekeerden uit de Heidenen zich zouden onderwerpen aan al hetgeen, waaraan diegenen zich onderwierpen, die zij proselieten der gerechtigheid noemden, zij moesten zich laten besnijden en de gehele wet onderhouden, maar de apostelen eisten niets meer van hen dan hetgeen geëist werd van de proselieten der poort, nl. het onderhouden van de zeven geboden der zonen Noachs, waarnaar hij denkt, dat hier verwezen wordt. Maar de enige grond voor dit decreet gelegen zijnde in inschikkelijkheid voor de strenge Joden, die het Christelijk geloof hadden aangenomen, en, behalve voor dat een geval van ergernis, alle spijzen voor de Christenen vrij en onverschillig verklaard zijnde, heeft, zodra de reden voor dit decreet niet meer bestond, en dat was op zijn laatst na de verwoesting van Jeruzalem, ook het verplichtende er van opgehouden. "Deze dingen zijn zeer bijzonder aanstotelijk voor de Joden, weest hun dan hierin voor het tegenwoordige ter wille, binnen kort zullen de Joden met de Heidenen tot een lichaam verenigd zijn, en dan is het gevaar voorbij." Dit besluit is vervat in bewoordingen van enig gezag, opdat hetgeen zij schreven met achting en eerbied opgenomen zou worden. Het heeft de Heilige Geest en ons goedgedacht, dat is: ons, onder de leiding van de Heilige Geest, en door zijn aanwijzing.
Niet alleen de apostelen, maar ook anderen waren met buitengewone geestelijke gaven begiftigd, en zij hadden meer kennis van de bedoeling Gods dan waarop iemand, wie het het ook zij, sedert deze gaven hebben opgehouden, aanspraak kon maken. Hun onfeilbaarheid gaf een onbetwistbaar gezag aan hun besluiten, en zij zouden niet iets willen verordineren, omdat het hun goeddacht, maar omdat zij wisten, dat het eerst de Heilige Geest goed heeft gedacht. Of wel, het verwijst naar hetgeen de Heilige Geest te voren hieromtrent bepaald had. Toen de Heilige Geest nederdaalde op de apostelen, heeft

Hij hen voor hun prediking onder de Heidenen met de gave der talen begiftigd, hetgeen een duidelijke aanwijzing was van Gods voornemen en bedoeling om hen te roepen.
Toen de Heilige Geest nederdaalde op Cornelius en zijn vrienden nadat Petrus tot hen gepredikt had, was het duidelijk, dat Christus bedoelde de Joodse omheining weg te nemen, binnen welke zij zich verbeeldden, dat de Geest opgesloten was. Zij drukken zich uit met grote tederheid en vaderlijke bezorgdheid.

Ten eerste. Zij zijn bevreesd hun lasten op te leggen: Wij willen u geen meerderen last opleggen. Het was hun zo weinig aangenaam hun iets op te leggen, dat zij niets zo zeer vreesden, dan hun te veel, of te zware lasten op te leggen, waardoor zij reeds bij het begin ontmoedigd konden worden.
Ten tweede. Zij leggen hun niets anders op dan noodzakelijke dingen. "Het zich onthouden van hoererij is ten allen tijde en voor alle Christenen noodzakelijk: het zich onthouden van het verstikte en van bloed en hetgeen de afgoden geofferd is, is nodig in dezen tijd ten einde een goede verstandhouding te bewaren tussen u en de Joden, en om geen ergernis te geven, zolang het daarvoor nodig is, wordt hun dit opgelegd, maar niet langer. Kerkregeerders behoren alleen noodzakelijke dingen op te leggen, dingen, die Christus ons ten plicht heeft gesteld, en wezenlijk strekken tot opbouwing der gemeente, en, gelijk het voor deze dingen hier het geval is, tot bevordering der eenheid onder goede Christenen. Als zij zaken opleggen alleen maar om hun gezag te tonen, en der mensen gehoorzaamheid op de proef te stellen, dan vergeten zij, dat zij geen recht of volmacht hebben om nieuwe wetten te maken, maar slechts hebben toe te zien dat de wetten van Christus behoorlijk worden nagekomen, de naleving daarvan met kracht te handhaven.
Ten derde. Zij versterken hun order met een loven van hen, die haar zullen opvolgen, veeleer dan met een veroordeling uit te spreken over hen, die haar zullen overtreden. Zij eindigen hun brief niet in de stijl der latere conciliën, inzonderheid dat van Trente, met: "Indien gij u daarvan niet onthoudt, dan zult gij anathema zijn, uitgeworpen worden uit de gemeente en vervloekt zijn," maar: " van welke dingen indien gij u zelf wacht", en wij twijfelen niet dat gij er u van zult wachten, zo zult gij wèl doen, het zal strekken tot eer en heerlijkheid Gods, tot bevordering van het Evangelie, tot versterking van de handen uwer broederen, en tot uw eigen eer en vertroosting." Het is alles liefelijkheid en liefde en opgeruimdheid, gelijk het de volgelingen betaamde van Hem, die, toen Hij ons riep, om Zijn juk op ons te nemen, ons verzekerde, dat wij Hem zachtmoedig en nederig van hart zullen vinden. Zeer opmerkelijk is het verschil van stijl tussen de ware apostelen en de valse apostelen. Zij, die de naleving van de ceremoniële wet ten plicht wilden stellen, waren stellig en gebiedend: Zo gij haar niet houdt, kunt gij niet zalig worden, vers 1. Dan zijt gij ipso facto geëxcommuniceerd, buiten de kerkgemeenschap gesloten, de Satan overgeleverd. Christus' apostelen, die slechts noodzakelijke dingen aanbevelen, zijn zacht en gematigd: "Van welke dingen, indien gij uzelven wacht, zo zult gij wèl doen, doen zoals het u betaamt te doen. Vaart wel. Wij wensen van harte uw eer uwen vrede."

III. Het bezorgen der brieven en wat de boodschappers verder deden.
1. Dezen dan hun afscheid ontvangen hebbende, (waarschijnlijk hebben de apostelen bij dit afscheid met hen gebeden, hen plechtig in de naam des Heeren gezegend, hun instructies gegeven voor hun werk, en hen bemoedigd,) kwamen te Antiochië. Zij bleven niet langer te Jeruzalem dan nodig was voor het afdoen van hun zaken, en kwamen toen terug, en misschien zijn zij, die hen uitgeleide gedaan hebben, hen bij hun terugkomst tegemoet gegaan, want zij, die zich in openbaren dienst moeite geven, behoren gesteund en bemoedigd te worden.

2. Zodra zij te Antiochië kwamen, hebben zij de menigte vergaderd, en gaven de brief over, vers 30, 31, opdat zij allen zouden weten, wat hun verboden was, en deze orders zouden opvolgen, hetgeen hun niet zwaar of moeilijk zou vallen, daar de meesten van hen, voor hun bekering tot Christus, proselieten der poort waren geweest, die zich reeds aan deze beperkingen hadden onderworpen. Maar dit was niet alles, zij moesten ook weten, dat hun niet meer dan dit was verboden, dat het niet langer zonde was zwijnenvlees te eten, niet langer een verontreiniging was een graf of een dood lichaam aan te raken.
3. De gemeente was zeer verheugd over de orders, die van Jeruzalem kwamen, vers 31. Zij verblijdden zich over de vertroosting, en het was dan ook een grote vertroosting voor de menigte.
A. Dat zij bevestigd waren in hun bevrijding van het juk der ceremoniële wet, en er niet mede belast werden, zoals deze nieuw opgekomen leraren het gewild hadden. Het was een vertroosting voor hen te horen, dat de vleselijke verordeningen hun niet langer opgelegd waren, die wèl hun geweten verwarden, maar het noch konden reinigen noch bevredigen.
B. Dat zij, die hun geweten ontroerd hadden, door hun poging om hun de besnijdenis op te dringen, voor het ogenblik, hierdoor beschaamd en tot zwijgen waren gebracht, daar hun voorwenden, dat zij door de apostelen hiertoe gemachtigd waren, ontdekt werd bedrog te zijn.
C. Dat de Heidenen hierdoor aangemoedigd werden om het Evangelie aan te nemen en die het reeds aangenomen hadden, om het te blijven aankleven.
D. Dat hierdoor de vrede in de kerk hersteld was, en uit de weg was geruimd wat verdeeldheid dreigde te weeg te brengen. Dit alles was hun de vertroosting, waarover zij zich verblijdden, en waarvoor zij God loofden.

4. Zij verkregen van de vreemde leraren, die van Jeruzalem waren gekomen, dat zij ieder een of meermalen voor hen predikten, vers 32. Judas en Silas, die ook zelf profeten waren, begiftigd met de Heilige Geest, en geroepen tot het werk, aan wie ook door de apostelen was opgedragen, om hun het een of ander betreffende deze zaak mondeling mede te delen, vermaanden de broeders met vele woorden, en versterkten ze. Zij zelfs, die voortdurend de prediking van Paulus en Barnabas konden genieten, waren toch blijde met de hulp van Judas en Silas, de verscheidenheid van gaven onder de leraren is nuttig voor de gemeente. Merk op wat het werk der leraren is bij hen, die in Christus zijn:
A. Hen te bevestigen of te versterken, door hen er toe te brengen om meer reden te zien voor hun geloof in Christus, en hun gehoorzaamheid aan Hem, hun keuze van Christus te bevestigen, en hun besluiten en voornemens voor Christus te versterken.
B. Hen te vermanen tot volharding en tot de bijzondere plichten, die van hen geëist worden, hen op te wekken tot hetgeen goed is, en hen daarbij leiding te geven. Zij vertroostten de broederen, (zoals het ook overgezet kan worden,) en dat zou bijdragen tot hun bevestiging, want de blijdschap des Heeren zal onze sterkte wezen. Zij vermaanden hen met vele woorden, zij maakten gebruik van vele en velerlei uitdrukkingen, het een woord zal ingang vinden bij de een, een ander woord bij een ander, en daarom, al zou ook hetgeen zij hun te zeggen hadden in weinig woorden samengetrokken kunnen worden, was het toch tot stichting en opbouwing der gemeente, dat zij vele woorden gebruikten, dia logou pollou - met veel spreken, veel redeneren, gebod moet zijn op gebod.

5. Het afscheid van de Jeruzalemse leraren, vers 33. Toen zij enigen tijd onder hen hadden doorgebracht (zoals dit gelezen kan worden,) en dien tijd niet verbeuzeld, maar besteed hadden, hebben de broederen te Antiochië hen met alle mogelijke uitdrukkingen

van vriendelijkheid en achting in vrede heen laten gaan naar de apostelen te Jeruzalem. Zij dankten hen voor de moeite, die zij genomen hadden en voor hun komst, en de goede diensten, die zij hun bewezen hadden, wensten hun heil en een voorspoedige terugreis, en bevalen hen in de hoede van de vrede Gods. 6. Silas evenwel bleef samen met Paulus en Barnabas te Antiochië. Toen het ogenblik van scheiden daar was, wilde Silas niet met Judas terugkeren naar Jeruzalem, maar liet hem alleen gaan, daar het hem goed dacht te Antiochië te blijven, vers 34. En wij hebben volstrekt geen reden om er hem om te laken, hoewel wij de reden niet kennen, die hem tot blijven bewoog. Ik ben geneigd te denken, dat de vergaderingen te Antiochië talrijker en meer levendig waren dan die te Jeruzalem, en dat dit hem uitlokte om er te blijven, en hij heeft wèl gedaan, en Judas heeft wèl gedaan om in weerwil hiervan naar zijn post te Jeruzalem terug te keren. Hoewel Paulus en Barnabas voornamelijk onder de Heidenen arbeidden, bleven zij toch nog enigen tijd te Antiochië, daar hun de omgang met de leraren en de gemeente aldaar liefelijk was. Zij bleven daar, niet bloot voor hun genot en genoegen, maar lerende en verkondigende het woord des Heeren. Daar Antiochië de hoofdstad was van Syrië, zal het waarschijnlijk een plaats van samenkomst geweest zijn voor vele Heidenen, die er zich om de een of andere reden heen begaven, zoals de Joden naar Jeruzalem, zodat zij, dáár predikende, ook werkelijk tot vele volken predikten, want zij predikten voor hen, die het bericht van wat zij gehoord hadden tot allerlei natiën zouden brengen, en aldus de weg bereidden voor de apostelen als zij zelf zouden komen om tot hen te prediken. En zo waren zij dan te Antiochië niet ledig of werkeloos, maar hebben er hun voornaamste doeleinde gediend. Er waren daar ook nog vele anderen, die voor dezelfde zaak arbeidden. De menigte der arbeiders in Christus' wijngaard geeft ons geen voorwendsel of verlof tot niets doen. Zelfs dáár, waar vele anderen arbeiden in het woord en de leer, kan er ook voor ons gelegenheid zijn tot goed doen. De ijver en arbeidzaamheid van anderen moet ons opwekken, niet in slaap wiegen.

Handelingen 15:36 - 41

Wij hebben een ongelukkig geschil onder de broederen, dat van algemeen belang was, tot een goed einde zien komen, maar hier hebben wij een bijzonderen twist tussen twee leraren, geen minderen dan Paulus en Barnabas, die wel niet geschikt wordt, maar toch ook goed eindigt. I. Hier is een goed voorstel, gedaan door Paulus aan Barnabas, om hun werk onder de Heidenen in ogenschouw te gaan nemen, en het te vernieuwen, een rondreis te gaan doen onder de gemeenten, die zij hadden gesticht, en te zien, welken voortgang het Evangelie onder hen heeft gehad. Antiochië was nu een veilige, rustige haven voor hen, zij hadden daar geen tegenstander of boze ontmoeting, maar Paulus herinnerde zich, dat zij daar slechts waren om uit te rusten en zich te verfrissen, en daarom begint hij er nu aan te denken om weer zee te kiezen, en daar zij nu lang genoeg de winterkwartieren hadden betrokken, is hij er voor om weer een veldtocht te ondernemen, en de heiligen oorlog tegen het rijk van Satan krachtig voort te zetten. Paulus gedenkt, dat het voor hem bestemde werk is ver onder de Heidenen, en daarom bepeinst hij een tweede reis onder hen om hetzelfde werk te gaan doen, al is het ook, dat hij er dezelfde moeilijkheden bij zal ontmoeten. En dat was reeds na enige dagen, want zijn werkzame geest kon het niet dragen lang van zijn arbeid weg te blijven, zijn kloekmoedig hart niet lang buiten gevaar blijven.

Merk op:

1. Aan wie hij dit voorstel deed, aan Barnabas, zijn ouden vriend en mede - arbeider, hij wenst zijn gezelschap en zijn hulp bij het werk. Wij hebben behoefte aan elkaar, en kunnen op velerlei wijze elkaar van dienst zijn, en daarom moeten wij genegen zijn hulp

te vragen en te verlenen. Twee zijn beter dan een. Iedere krijgsknecht heeft zijn krijgsmakker.
2. Voor wie het bezoek bestemd is. "Laat - ons niet terstond een nieuw werk beginnen, of nieuwen grond gaan ontginnen, maar laat ons de akkers gaan zien, die wij bezaaid hebben, Laat ons vroeg ons opmaken, laat ons zien of de wijnstok bloeit, Hooglied 7:12. Laat ons nu wederkeren, en bezoeken onze broeders in elke stad, in welke wij het woord des Heeren verkondigd hebben." Merk op: hij noemt al de Christenen, en niet slechts de leraren, broeders, want, hebben wij niet allen een Vader? Hij heeft zorg over hen in iedere stad, zelfs daar, waar de broederen het geringst in aantal en het armst waren, het meest vervolgd en ver acht, laat ons hen gaan bezoeken. Waar wij ook het woord des Heeren hebben verkondigd, laat ons heengaan om het gezaaide zaad te bewateren. Zij, die het Evangelie hebben gepredikt, moeten hen bezoeken, tot wie zij gepredikt hebben. Gelijk wij acht moeten geven op ons gebed, en horen moeten welk antwoord God er op geeft, zo moeten wij ook acht geven op onze prediking, en zien welken goeden uitslag zij heeft gehad. Getrouwe leraren kunnen niet anders dan een bijzondere, tedere zorg hebben over hen, tot wie zij het Evangelie gepredikt hebben, opdat hun arbeid aan hen niet ijdel zal wezen. Zie 1 Thessalonicenzen 3:5, 6.
3. Wat beoogd werd met dit bezoek: "Laat ons zien, hoe zij het hebben", poos echousi hoe het met hen is. Het was geen blote beleefdheid, die hij op het oog had, noch heeft hij zulk een reis ondernomen voor een gewoon: "Hoe gaat het u?" Nee, hij wilde hen bezoeken, om met hun toestand bekend te worden, en hun dan zulke geestelijke gaven toe te dienen, als voor dezen hun toestand gepast was, zoals de geneesheer zijn herstellenden patiënt bezoekt, ten einde voor te schrijven wat voor de voltooiing der genezing nodig is, en een weer instorten te voorkomen. Laat ons zien, hoe zij het hebben, dat is:

A. Van welke geest zij zijn, hoe zij zich gedragen. Waarschijnlijk hebben zij dikwijls van hen gehoord, "maar laat ons gaan zien, of zij vasthouden aan hetgeen wij hun gepredikt hebben, en er naar leven, opdat, zo zij zijn afgedwaald, wij zullen pogen hen terug te brengen, en, zo zij wankelen, hen trachten te bevestigen, en zo wij hen standvastig vinden, hen zullen vertroosten."
B. In welke toestand zij zijn, of de gemeenten rust en vrijheid hebben, of in benauwdheid of moeilijkheid zijn, opdat wij, zo zij blijde zijn, ons met hen verblijden, en hen waarschuwen tegen valse gerustheid, of met hen wenen, indien zij wenen, en hen vertroosten onder het kruis, en des te beter mogen weten hoe voor hen te bidden.

II. Het geschil tussen Paulus en Barnabas wegens een helper. Het was geriefelijk een jongen man bij zich te hebben, om hun hulp en dienst te bewijzen, en een getuige te zijn van hun leer, hun leven en hun lijdzaamheid, en die tot verderen dienst opgeleid en bekwaam gemaakt zou worden, door nu en dan in de tegenwoordige dienst te worden gebruikt.
1. Barnabas wenste daarom, dat zijn neef Johannes, die toegenaamd was Markus, hen zou vergezellen, vers 37. Hij besloot hem mede te nemen, omdat hij zijn bloedverwant was en waarschijnlijk door hem was opgevoed, en zo was hij hem zeer genegen, en ging hem zijn welzijn ter harte. Wij moeten op onze hoede zijn tegen partijdigheid bij het bevorderen onzer bloedverwanten.
2. Paulus verzette er zich tegen, vers 38. Paulus achtte billijk, dat men dien niet zou medenemen, ouk exiou - hij achtte hem die ere niet waardig, en niet geschikt voor zulke dienst, die heimelijk, naar het scheen, zonder hun voorkennis, of eigenzinnig, zonder hun toestemming, hen van Pamfylië af verlaten had, Hoofdstuk 13:13, en met hen niet was gegaan tot het werk, hetzij omdat hij traag was, en zich de moeite niet wilde geven, die

vereist werd, of lafhartig, en zich niet aan gevaar wilde blootstellen. Hij verliet het vaandel juist op het ogenblik toen de strijd werd aangevangen. Waarschijnlijk gaf hij nu wel alle hoop, dat hij zich hier niet weer aan schuldig zou maken, maar Paulus dacht, dat het niet billijk was hem aldus te eren, die zijn eer verbeurd had, noch in de dienst te gebruiken, die het in hem gestelde vertrouwen beschaamd had, ten minste niet, voordat hij langer op de proef was gesteld. Als iemand mij eens bedriegt, dan is dit zijn schuld, maar als hij het tweemaal doet, dan is het mijn schuld, daar ik hem wederom vertrouwd heb. Salomo zegt: Het vertrouwen op een trouweloze ten dage der benauwdheid is als een gebroken tand en een verstuikte voet, en die zal dus nauwelijks wederom gebruikt kunnen worden, Spreuken 25:19.

III. Het gevolg van dit geschil, dat zo hoog liep, dat zij er van elkaar om gescheiden zijn. De twist, het paroxysmus (dat is het woord, hier gebruikt), de aanval van hartstocht, waarin zij beiden geraakten, was zo hevig, dat zij van elkaar gescheiden zijn. Barnabas wilde beslist niet met Paulus gaan, tenzij zij Markus medenamen, Paulus was even beslist, dat hij niet wilde gaan, als Johannes meeging. Geen van beiden wilde toegeven, en daarom staat er niets anders op, dan dat zij scheiden. Dit nu is een zaak, die zeer verontmoedigend is, en met recht betreurenswaardig, maar toch ook zeer leerrijk. Want wij zien:
1. Dat de beste mensen toch slechts mensen zijn, van gelijke bewegingen als wij, zoals deze twee Godvruchtige mannen dit ook van zichzelf verklaard hebben, Hoofdstuk 14:15, en nu bleek dit maar al te waar te zijn. Ik denk, dat er (zoals gewoonlijk bij zulke twisten) aan beide zijden schuld was. Paulus was misschien al te streng voor de jongen man, en heeft van zijn fout niet de verzachtende omstandigheden willen laten gelden, die er voor aangevoerd konden worden, hij heeft niet bedacht welk een nuttige vrouw zijn moeder was te Jeruzalem, Hoofdstuk 12:12, en de inschikkelijkheid niet betoond, die hij had kunnen betonen voor Barnabas' natuurlijke genegenheid. Maar het was de schuld van Barnabas, dat hij die in aanmerking nam bij een zaak, waarin de belangen van Christus, koninkrijk waren betrokken, en er te veel aan heeft toegegeven. En voorzeker hadden zij beiden schuld, door de twist zo hevig te laten worden, (het is te vrezen, dat zij elkaar harde woorden hebben toegevoegd) en zo hardnekkig waren, dat beiden op hun stuk bleven staan, en elkaar niets wilden toegeven. Het was te betreuren, dat zij met hun geschil niet naar een derden persoon gegaan zijn, of dat de een of andere vriend niet tussen beiden is getreden, ten einde te voorkomen, dat er een openlijke breuk ontstond. Is er dan geen wijs man onder hen, om hun zijn goede diensten aan te bieden, en de zaak te schikken, hen er aan te herinneren dat de Kanaäniet en de Periziet nu in het land waren, en dat niet slechts Joden en Heidenen, maar ook de valse broederen onder hen zich de handen zullen warmen aan het vuur der twisting tussen Paulus en Barnabas? Wij moeten erkennen, dat het hun zwakheid was, en dat het vermeld is ter onzer waarschuwing, niet om onze eigen drift en hartstochtelijkheid te verontschuldigen, of er het scherpe van onze smart en schaamte over weg te nemen. Wij moeten niet zeggen: "Wat komt het er op aan, dat ik mij driftig gemaakt heb? Hebben Paulus en Barnabas het ook niet gedaan?" Nee, maar het moet ons afkeuren van anderen in toom houden en het matigen. Als vrome mensen in drift geraken, dan hebben wij hier een lering uit te trekken, het was voor een enkele maal de zwakheid van twee der beste mensen, die ooit op de wereld geweest zijn! Het berouw leert ons streng te zijn in ons beoordelen van onszelf: maar de liefde leert ons billijk te zijn in ons beoordelen van anderen. Christus' voorbeeld alleen is een voorbeeld zonder vlek of gebrek.

2. Dat wij het niet vreemd moeten achten, als er eens geschil is tussen wijze en goede mannen. Er was ons te voren gezegd, dat er zulke ergernissen komen zouden, en hier is er een voorbeeld van. Zelfs zij, die verenigd zijn in dezelfden Jezus, en geheiligd zijn door dezelfden Geest, hebben verschillende opvattingen, verschillende meningen, verschillende zienswijzen, en verschillende gevoelens in zake van beleid. Zolang wij in dezen staat van duisternis en onvolmaaktheid zijn, zal dit altijd zo wezen. Wij zullen nooit allen van een zelfde gevoelen zijn voor wij in de hemel komen, waar licht en liefde volmaakt zijn. Dat is liefde, die nimmermeer vergaat.

3. Dat deze geschillen dikwijls zo zeer de overhand hebben, dat zij scheiding veroorzaken. Paulus en Barnabas, die niet gescheiden werden door de vervolging van de ongelovige Joden, noch door de aanmatigende willekeur van de gelovige Joden, werden nu toch gescheiden door een ongelukkige onenigheid onder elkaar. O! hoe groot is het kwaad, dat zelfs de zwakke en armzalige overblijfselen van hoogmoed en hartstocht, die zelfs in Godvruchtige mensen gevonden worden, in de wereld en in de kerk veroorzaken! Geen wonder, dat, waar zij heersen, de gevolgen noodlottig zijn!

IV. Het goed, dat uit dit kwaad is voortgekomen. Spijze uit de eter, en zoetigheid uit de sterke. Het was verwonderlijk, dat zelfs het lijden der apostelen, Filippenzen 1:12, en nog veel meer verwonderlijk, dat zelfs de twist der apostelen gestrekt zou hebben tot bevordering van het Evangelie van Christus, maar toch is dit hier gebleken. God zou zulke dingen niet toelaten, indien Hij ze niet wist dienstbaar te maken aan zijn voornemens en bedoelingen.
1. Hierdoor zijn meer plaatsen bezocht geworden. Barnabas ging een weg op, hij voer af naar Cyprus, vers 39, het vermaarde eiland, waar zij met hun werk waren begonnen, Hoofdstuk 13:4, en dat zijn vaderland was, Hoofdstuk 4:36. Paulus ging een anderen weg, naar Cilicië, dat zijn vaderland was, Hoofdstuk 21:39. Ieder hunner schijnt onder de invloed geweest te zijn van hun liefde voor de geboortegrond, zoals dat gewoonlijk het geval is, (Nescio quâ natale solum dulcedine cunctos ducit. - Er is iets, dat ons allen hecht aan onzen geboortegrond,) en toch heeft God zijn eigen doeleinden er door tot stand gebracht, ter verspreiding van het licht des Evangelies.
2. Meer arbeiders werden er door gebruikt in de dienst van het Evangelie onder de Heidenen, want Johannes Markus, wordt niet verworpen, maar wederom gebruikt, tegen de zin van Paulus, en, voor zover wij weten, is hij nu gebleken getrouw en nuttig te zijn, hoewel velen denken, dat hij niet de Markus is, die het Evangelie geschreven heeft en de gemeente te Alexandrië heeft gesticht, en dien Petrus zijn zoon noemt, 1 Petrus 5:13. Silas, die een nieuwe arbeider was, en nog nooit in dat werk gebruikt was geworden, en er ook niet voor bestemd was, maar wel om terug te keren tot de dienst van de gemeente te Jeruzalem, indien God zijn zin en wil niet had veranderd, vers 33, 34, wordt nu ingeleid, om in dat edele werk gebruikt te worden.

Verder kunnen wij opmerken:
Ten eerste. Dat de gemeente te Antiochië Paulus scheen te steunen in hetgeen hij deed. Barnabas voer af met zijn neef naar Cyprus, en er wordt geen nota van hem genomen, noch hem een bene discessit - geen aanbeveling medegegeven. Zij, die bij hun dienen van de gemeente zich door bijzondere voorliefde o genegenheid laten leiden, verbeuren de openbare achting en eerbetoning. Maar toen Paulus vertrok, werd hij van de broederen der genade Gods bevolen. Zij dachten, dat hij gelijk had in zijn weigering om van de diensten van Johannes Markus gebruik te maken, en konden niet anders dan het in Barnabas afkeuren, dat hij er op aandrong, hoewel hij iemand was, die zich zeer

verdienstelijk had gemaakt bij de gemeente, Hoofdstuk 11:22, voordat zij nog met Paulus bekend was geworden. Daarom hebben zij in het openbaar voor Paulus gebeden en voor de voorspoed op zijn arbeid, hem bemoedigd om voort te gaan met zijn werk, en hoewel zij zelf niets konden doen om hem te helpen of voorspoedig te maken, hebben zij de zaak overgedragen aan de genade Gods, beide om in hem en met hem te werken. Diegenen zijn ten allen tijde gelukkig, maar inzonderheid in tijden van onenigheid en twist, die bekwaam zijn gemaakt, om zich zo te gedragen, dat zij de belangstelling, de liefde en het gebed van Godvruchtige mensen niet verbeuren.
Ten tweede. Dat Paulus later evenwel, ofschoon niet bij nader bedenken, maar bij nadere op de proefstelling, betere gedachten omtrent Johannes Markus heeft gekoesterd dan hij nu had, want hij schrijft aan Timotheüs, 2 Timotheüs 4:11 :Neem Markus mede, en breng hem met u, want hij is mij zeer nut tot de dienst, en hij schrijft aan de Colossenzen betreffende Markus, de neef van Barnabas, dat, zo hij tot hen komt, zij hem moeten ontvangen, hem welkom moeten heten, en in de dienst gebruiken, Colossenzen 4:10.

En dat leert ons,
a. Dat wij, zelfs diegenen, die wij terecht veroordelen, toch met gematigdheid moeten veroordelen, omdat wij niet weten, of wij later geen reden zullen hebben om betere gedachten omtrent hen te koes - teren, gebruik van hen zullen maken en hen tot onze vrienden zullen hebben, en zo moeten wij dan onze gevoeligheid op zulk een gematigde wijze tonen, dat wij er ons later niet over behoeven te schamen.

b. Dat wij zelfs hen, die wij terecht hebben veroordeeld, indien zij later blijken geven van meer trouw, blijmoedig moeten aannemen, vergeven moeten en vergeten, hun vertrouwen moeten betonen, en, als de gelegenheid er zich toe voordoet, een goed woord moeten geven.
Ten derde. Dat Paulus, hoewel hij zijn ouden vriend en metgezel in het koninkrijk en de lijdzaamheid van Jezus Christus miste, toch goedsmoeds voortging met zijn arbeid, vers 41. Hij doorreisde Syrië en Cilicië, landstreken, die om Antiochië lagen, versterkende de gemeenten. Wij kunnen wel andere collega's krijgen, maar geen anderen President. Merk hier op, dat Evangeliedienaren goed werk verrichten, en daarmee ook tevreden moeten zijn, als zij gebruikt worden om diegenen te bevestigen, die geloven, even goed als wanneer zij diegenen, die niet geloven, tot bekering leiden.

HOOFDSTUK 16

1 En hij kwam te Derbe en Lystre. En ziet, aldaar was een zeker discipel, met name Timotheüs, zoon van een gelovige Joodse vrouw, maar van een Grieksen vader; 2 Welken goeden getuigenis gegeven werd van de broederen te Lystre en Ikonium. 3 Deze wilde Paulus, dat met hem zou reizen; en hij nam en besneed hem, om der Joden wil, die in die plaatsen waren; want zij kenden allen zijn vader, dat hij een Griek was. 4 En alzo zij de steden doorreisden, gaven zij hun de verordeningen over, die van de apostelen en de ouderlingen te Jeruzalem goed gevonden waren, om die te onderhouden. 5 De Gemeenten dan werden bevestigd in het geloof, en werden dagelijks overvloediger in getal. 6 En als zij Frygie, en het land van Galatie doorgereisd hadden, werden zij van de Heilige Geest verhinderd het Woord in Azie te spreken. 7 En aan Mysie gekomen zijnde, poogden zij naar Bithynie te reizen; en de Geest liet het hun niet toe.

8 En zij, Mysie voorbij gereisd zijnde, kwamen af tot Troas. 9 En van Paulus werd in de nacht een gezicht gezien: er was een Macedonisch man staande, die hem bad en zeide: Kom over in Macedonie, en help ons. 10 Als hij nu dit gezicht gezien had, zo zochten wij terstond naar Macedonie te reizen, besluitende daaruit, dat ons de Heere geroepen had, om denzelven het Evangelie te verkondigen. 11 Van Troas dan afgevaren zijnde, liepen wij recht naar Samothrace, en de volgende dag naar Neapolis. 12 En van daar naar Filippi, welke is de eerste stad van dit deel van Macedonie, een kolonie. En wij onthielden ons in die stad ettelijke dagen.

13 En op de dag des sabbats gingen wij buiten de stad aan de rivier, waar het gebed placht te geschieden; en nedergezeten zijnde, spraken wij tot de vrouwen, die samengekomen waren. 14 En een zekere vrouw, met name Lydia, een purperverkoopster, van de stad Thyatira, die God diende, hoorde ons; welker hart de Heere heeft geopend, dat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd. 15 En als zij gedoopt was, en haar huis, bad zij ons, zeggende: Indien gij hebt geoordeeld, dat ik de Heere getrouw ben, zo komt in mijn huis, en blijft er. En zij dwong ons.

16 En het geschiedde, als wij tot het gebed heengingen, dat een zekere dienstmaagd, hebbende een waarzeggenden geest, ons ontmoette, welke haar heren groot gewin toebracht met waarzeggen. 17 Dezelve volgde Paulus en ons achterna, en riep, zeggende: Deze mensen zijn dienstknechten Gods des Allerhoogsten, die ons de weg der zaligheid verkondigen. 18 En dit deed zij vele dagen lang. Maar Paulus, daarover ontevreden zijnde, keerde zich om, en zeide tot de geest: Ik gebied u in de Naam van Jezus Christus, dat gij van haar uitgaat. En hij ging uit ter zelfder ure. 19 Als nu de heren van dezelve zagen, dat de hoop huns gewins weg was, grepen zij Paulus en Silas, en trokken hen naar de markt voor de oversten.

20 En als zij hen tot de hoofdmannen gebracht hadden, zeiden zij: Deze mensen beroeren onze stad, daar zij Joden zijn. 21 En zij verkondigen zeden, die ons niet geoorloofd zijn aan te nemen noch te doen, alzo wij Romeinen zijn. 22 En de schare stond gezamenlijk tegen hen op; en de hoofdmannen, hun de klederen afgescheurd hebbende, bevalen hen te geselen. 23 En als zij hun vele slagen gegeven hadden, wierpen zij hen in de gevangenis, en geboden de stokbewaarder, dat hij hen zekerlijk bewaren zou. 24 Dewelke, zulk een gebod ontvangen hebbende, wierp hen in de binnensten kerker, en verzekerde hun voeten in de stok. 25 En omtrent de middernacht baden Paulus en Silas, en zongen Gode lofzangen en de gevangenen hoorden naar hen.

26 En er geschiedde snellijk een grote aardbeving, alzo dat de fundamenten des kerkers bewogen werden; en terstond werden al de deuren geopend, en de banden van allen werden los. 27 En de stokbewaarder, wakker geworden zijnde, en ziende de deuren der gevangenis geopend, trok een zwaard, en zou zichzelven omgebracht hebben, menende, dat de gevangenen ontvloden waren. 28 Maar Paulus riep met grote stem, zeggende: Doe

uzelven geen kwaad; want wij zijn allen hier. 29 En als hij licht geëist had, sprong hij in, en werd zeer bevende, en viel voor Paulus en Silas neder aan de voeten; 30 En hen buiten gebracht hebbende, zeide hij: Lieve heren, wat moet ik doen, opdat ik zalig worde? 31 En zij zeiden: Geloof in de Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis. 32 En zij spraken tot hem het woord des Heeren, en tot allen, die in zijn huis waren. 33 En hij nam hen tot zich in dezelve ure des nachts, en wies hen van de striemen; en hij werd terstond gedoopt, en al de zijnen. 34 En hij bracht hen in zijn huis, en zette hun de tafel voor, en verheugde zich, dat hij met al zijn huis aan God gelovig geworden was.
35 En als het dag geworden was, zonden de hoofdmannen de stadsdienaars, zeggende: Laat die mensen los. 36 En de stokbewaarder boodschapte deze woorden aan Paulus, zeggende: De hoofdmannen hebben gezonden, dat gij zoudt losgelaten worden; gaat dan nu uit, en reist heen in vrede. 37 Maar Paulus zeide tot hen: Zij hebben ons, die Romeinen zijn, onveroordeeld in het openbaar gegeseld, en in de gevangenis geworpen, en werpen zij ons nu heimelijk daaruit? Niet alzo; maar dat zij zelf komen, en ons uitleiden. 38 En de stadsdienaars boodschapten deze woorden wederom de hoofdmannen; en zij werden bevreesd, horende, dat zij Romeinen waren. 39 En zij, komende, baden hen, en als zij hen uitgeleid hadden, begeerden zij, dat zij uit de stad gaan zouden.
40 En uitgegaan zijnde uit de gevangenis, gingen zij in tot Lydia; en de broeders gezien hebbende, vertroostten zij dezelve, en gingen uit de stad.

Er is een zekere berisping in gelegen voor Barnabas, dat er, nadat hij Paulus had verlaten, geen melding meer van hem wordt gemaakt, wij horen niets van wat hij voor Christus gedaan of geleden heeft.
Maar gelijk Paulus door de broederen der genade Gods was bevolen, zo worden ook zijn diensten voor Christus daarna uitvoerig vermeld. In dit hoofdstuk zullen wij hem vergezellen van plaats tot plaats, en zien hoe hij overal, waar hij kwam, goed deed, hetzij door te bewateren of te planten, een nieuwen arbeid te beginnen, of hetgeen geschied was te verbeteren.

Hier is,
I. Het begin van zijn kennismaking met Timotheüs, en hoe hij hem aanneemt als zijn helper, vers 1 - 3.
II. Zijn bezoek aan de gemeenten, om ze te bevestigen, vers 4, 5.
III. Zijn roeping naar Macedonië, (nadat hij onder verhindering was geweest om naar andere plaatsen te gaan,) en zijn komst te Filippi, de hoofdplaats van Macedonië, met zijn onthaal aldaar, vers 6 - 13.
IV. De bekering van Lydia, vers 14, 15.
V. Het uitwerpen van een bozen geest uit een dienstmaagd, vers 16 - 18.
VI. De beschuldiging en mishandeling van Paulus en Silas deswege, hun kerkering, en de smaadheden, die hun werden aangedaan, vers 19 - 24.
VII. De wonderdadige bekering van de stokbewaarder tot het geloof van Christus, vers 25 - 34.
VIII. Het eervolle ontslag van Paulus en Silas uit de kerker door de overheidspersonen, vers 35 - 40.

Handelingen 16:1 - 5
Paulus was een geestelijk vader, en als zodanig zien wij hem hier Timotheüs aannemen als zijn zoon, en zorg dragende voor de opvoeding van vele anderen, die door zijn bediening Christus geboren waren, en in dit alles bleek hij een wijs en teder vader geweest te zijn. I. Wij hebben hier zijn kennismaking met Timotheüs, en hoe hij hem

onder zijn leiding neemt. Een der dingen, die in het boek der Handelingen bedoeld zijn, is, ons te helpen om Paulus' brieven goed te verstaan, waarvan twee aan Timotheüs gericht zijn. Het was dus nodig, dat wij in de geschiedenis van Paulus enig bericht omtrent hem hebben. Zo wordt ons hier dan meegedeeld:
1. Dat hij een discipel was, iemand, die Christus toebehoorde en gedoopt was, waarschijnlijk in zijn kindsheid, toen zijn moeder een gelovige werd, zoals Lydia's huisgezin gedoopt werd toen zij geloofde, vers 15. Hem, die een discipel was van Christus, nam Paulus aan tot zijn discipel, ten einde hem verder op te leiden in de kennis en het geloof van Christus, hij nam hem aan, om hem op te voeden voor Christus.

2. Dat zijn moeder een Joodse vrouw was, maar ene, die in Christus geloofde. Haar naam was Eunice, de naam zijner grootmoeder was Lois. Van beide deze vrouwen spreekt Paulus met grote achting, als uitmuntende in deugd en Godsvrucht, inzonderheid prijst hij ze om haar ongeveinsd geloof, 2 Timotheüs 1:5, haar oprecht aannemen van, en blijven in, de leer van Christus.

3. Dat zijn vader een Griek was, een Heiden. Het huwelijk van een Joodse vrouw met een man uit de Heidenen was (hoewel sommigen enig verschil aannemen) evenzeer verboden als het huwelijk van een Joodse man met een vrouw uit de Heidenen, Deuteronomium 7:3. Gij zult uw dochter niet meer geven aan zijn zoon, dan zijn dochter nemen voor uwen zoon. Dat schijnt echter beperkt te zijn tot de volkeren, die onder hen woonden in Kanaän, die het grootste gevaar van besmetting voor hen opleverden. Daar nu zijn vader een Griek was, was Timotheüs niet besneden, want het overgangsrecht van het verbond en het zegel daarvan, ging evenals andere overgangsrechten bij dat volk door de vader, niet door de moeder, zodat hij, zijn vader geen Jood zijnde, niet verplicht was besneden te worden, en er ook geen recht op had, tenzij hij, volwassen geworden zijnde, het zelf begeerde. Merk echter op, dat zijn moeder, hoewel zij hem niet als kind kon laten besnijden, omdat zijn vader van een ander gevoelen, en een anderen weg was, hem toch in de vreze Gods heeft opgevoed, zodat, hoewel hij het teken des verbonds niet had, hij toch wel de zaak had, die door het teken werd aangeduid.

4. Dat hij een zeer goeden naam had onder de Christenen. Hem werd goede getuigenis gegeven van de broederen te Lystra en Iconium. Hij had niet slechts een onbevlekte naam, was niet slechts zonder ergernis te geven, maar hij had een eervolle naam, er werd hem grote lof gegeven als een jonge man van buitengewoon karakter, en van wie men grote dingen kon verwachten. Niet slechts de mensen in zijn geboorteplaats, maar die in de naburige steden, bewonderden hem, en spraken van hem met groten lof. Hij had een goeden naam onder goede mensen. 5. Dat Paulus wilde, dat hij met hem zou reizen, hem zou vergezellen, om hem van dienst te zijn, onderricht van hem te ontvangen en zich met hem te verenigen in de arbeid des Evangelies, voor hem te prediken, als dit nodig was, en achtergelaten te worden in plaatsen, waar hij gemeenten had gesticht. Paulus heeft hem zeer bemind, niet alleen omdat hij een edele, eervolle jonge man was en grote gaven had, maar omdat hij een ernstige jonge man was van een teder en Godvruchtig gemoed, want Paulus gedacht steeds aan zijn tranen, 2 Timotheüs 1:4. 6. Dat Paulus hem nam en hem besneed, of bevel gaf om dit te doen. Dit was vreemd! Had Paulus zich dan niet met alle macht verzet tegen hen, die de bekeerlingen uit de Heidenen de besnijdenis wilden opleggen? Had hij toen dan niet de ordonnantiën van de synode te Jeruzalem bij zich, die er tegen getuigden? Voorzeker! en toch heeft hij Timotheüs besneden, niet, zoals deze leraren bedoeld hadden met het opleggen der besnijdenis, n.l. om ook geheel de ceremoniële wet te houden, maar alleen om zijn dienstwerk, zo mogelijk ingang te doen

vinden bij vele Joden aan die plaatsen. Hij wist dat Timotheüs een man was, die waarschijnlijk veel goed onder hen kon doen, daar hij zeer bekwaam was voor de Evangeliedienst, indien zij niet onoverkomelijk tegen hem bevooroordeeld waren. Opdat zij hem nu niet zouden mijden als een onreine, wijl hij niet besneden was, nam hij hem en besneed hem. Aldus is hij de Joden geworden als een Jood, opdat hij de Joden winnen zou, is hij allen alles geworden, opdat hij enigen behouden zou. Hij was tegen hen, die de besnijdenis voorstelden als noodzakelijk voor de zaligheid, maar hij zelf maakte er gebruik van, als het bevorderlijk kon zijn tot stichting, en hij was ook niet zo stijf en streng in zijn tegenstand, als zij waren in het verplichtend stellen er van.
Hoewel hij dus bij deze gelegenheid niet gehandeld heeft naar de letter van het besluit der synode, heeft hij toch wèl naar de geest er van gehandeld, die een geest was van tederheid voor de Joden, en begeerte om hen trapsgewijze van hun vooroordelen terug te brengen. Paulus had geen bezwaar om hem tot zijn metgezel aan te nemen, al was hij nog onbesneden, maar de Joden zouden niet naar hem willen luisteren, indien hij nog in de voorhuid was, daarom wil Paulus hen hierin tegemoet komen. Het was waarschijnlijk op dat tijdstip, dat Paulus Timotheüs de handen heeft opgelegd, ter mededeling van de gave des Heilige Geestes, 2 Timotheüs 1:6.

II. Wij hebben hier zijn bevestiging van de gemeenten, die hij had gesticht, vers 4, 5. Hij doorreisde de steden, waar hij het woord des Heeren had verkondigd, zoals hij bedoeld had, Hoofdstuk 15:36, om naar hun toestand te vernemen. En er wordt ons gezegd:
1. Dat zij hun de ordonnantiën overgaven van de synode te Jeruzalem, om hun ten leidraad te wezen in het bestuur over zichzelf, en opdat zij in staat zouden zijn de leraren, die het onderhouden der ceremoniële wet verplichtend stelden, te kunnen antwoorden, alsmede om zich te rechtvaardigen wegens hun staan in de vrijheid, waarmee Christus hen vrijgemaakt heeft. Al de gemeenten hadden belang bij deze ordonnantiën, en daarom was het nodig, dat zij hun allen behoorlijk betuigd en bevestigd werden. Hoewel Paulus om bijzondere reden Timotheüs had besneden, wilde hij dit toch niet als een precedent stellen, en daarom heeft hij de ordonnantiën aan de gemeenten overgegeven, om nauwgezet gevolgd te worden, want zij moeten zich houden aan de regel, en er niet door een bijzonder voorbeeld van afgetrokken worden.

2. Dat dit hun van goeden dienst was.
A. De gemeenten werden hierdoor bevestigd in het geloof, vers 5. Zij werden inzonderheid bevestigd in hun mening tegen het verplichtend stellen van de ceremoniële wet voor de Heidenen. De grote stelligheid en heftigheid, waarmee deze voor de wet ijverende leraren het noodzakelijke betoogden van de besnijdenis, en de schoonschijnende redenen, die zij er voor aanvoerden, had hen geschokt, zodat zij begonnen te wankelen in hun tegenstand. Maar toen zij het getuigenis er tegen zagen, niet alleen van de apostelen en ouderlingen, maar van de Heilige Geest in hen, waren zij bevestigd en niet langer wankelend hieromtrent. Getuigenissen voor de waarheid kunnen, al zullen de tegenstanders er niet door overtuigd worden, toch zeer nuttig zijn, om diegenen te bevestigen, die er over in twijfel waren. Ja meer, daar het de bedoeling dezer ordonnantiën was de ceremoniële wet af te schaffen met de vleselijke verordeningen daarvan, werden zij bevestigd in het Christelijk geloof in het algemeen, en er des te vaster van verzekerd, dat het uit God was, omdat het een geestelijke wijze van God te dienen instelde, als meer voegzaam voor de aard, beide van God en de mensen. De geest van tederheid en inschikkelijkheid, die in deze brieven ademde, heeft daarenboven duidelijk aangetoond, dat de apostelen en ouderlingen hierin onder de leiding waren van Hem, die Liefde is.

B. Zij werden dagelijks overvloediger in getal. De oplegging van het juk der ceremoniële wet op de bekeerlingen was genoeg om de mensen van hen af te schrikken. Als zij Joden hadden willen worden, dan hadden zij dit reeds voor lang kunnen doen, voordat de apostelen onder hen kwamen, maar als zij in de Christelijke voorrechten niet kunnen delen zonder zich aan het juk der Joden te onderwerpen, dan zullen zij blijven wat zij zijn. Maar indien zij bevinden, dat er geen gevaar is, van aldus onder het juk gebracht te worden, zijn zij bereid het Christendom te omhelzen, en zich bij de gemeente te voegen. En aldus is de gemeente dagelijks overvloediger geworden in getal: geen dag ging voorbij zonder dat dezen of genen kwamen om zich voor Christus te laten inschrijven. En voor hen, die van harte de eer en heerlijkheid van Christus begeren, en de welvaart der kerk en van de zielen der mensen is het een vreugde om zulk toenemen te zien.

Handelingen 16:6 - 15
In deze verzen hebben wij:

I. Paulus' heen en weer trekken om overal goed te doen.
1. Hij en Silas, zijn medearbeider, gingen door Frygië en het land van Galatië, waar het Evangelie reeds geplant scheen te zijn, maar of het al of niet door Paulus' hand was geschied, wordt niet gemeld, het is wel waarschijnlijk, want in zijn brief aan de Galaten spreekt hij van zijn verkondigen van het Evangelie aan hen de eerste maal, als hij hen doet gedenken, hoe welgezind zij hem toen waren, Galaten 4:13 - 15. En uit dezen brief blijkt ook, dat de Joods gezinde leraren aan deze gemeenten van Galatië zeer veel kwaad hadden gedaan, hen tegen Paulus bevooroordeeld hadden en van het Evangelie van Christus hadden afgeleid, waar hij hen streng om bestraft. Waarschijnlijk was dit echter lang daarna.

2. Het werd hun toen niet toegelaten het Evangelie te verkondigen in Azië (het eigenlijk aldus genoemde land,) hetzij omdat het niet nodig was, wijl anderen daar aan de arbeid waren, of omdat de mensen er nog niet bereid waren het te ontvangen, zoals zij het later waren, Hoofdstuk 19:10, toen allen, die in Azië woonden, het woord van de Heere Jezus hoorden, of naar de mening van Dr. Lightfoot, omdat Christus Paulus toen op een nieuw arbeidsveld wilde gebruiken, nl. om het Evangelie te prediken aan een Romeinse kolonie te Filippi, want tot nu toe waren de Heidenen, tot wie hij had gepredikt, Grieken. De Romeinen waren bij de Joden meer gehaat dan andere Heidenen, hun heirlegers waren de gruwel der verwoesting, en daarom is onder anderen dit zo buitengewoon in zijn roeping daar heen, dat hem niet toegelaten wordt het Evangelie te prediken in Azië, en andere plaatsen, opdat hij dáár zou gaan prediken, hetgeen een aanduiding is, dat in latere tijden het licht des Evangelies meer Westwaarts dan Oostwaarts zou verspreid worden. Het was de Heilige Geest, die hen verhinderde, hetzij door stille toefluisteringen in het hart van beiden, die, toen zij er met elkaar over spraken, bleken van gelijke strekking te zijn, en gekomen te zijn van dezelfden Geest, of wel doordat profeten in de naam des Geestes tot hen gesproken hebben. De verwijdering van leraren, en het uitdelen van de middelen der genade door hen, staan op bijzondere wijze onder de leiding en het bestuur van God. Aan een Oud - Testamentische leraar werd het prediken eens geheel en al verboden, Ezechiël 3:26, gij zult stom worden. Maar aan deze Nieuw - Testamentische leraren wordt slechts verboden te prediken in een bepaalde plaats, omdat zij heengeleid worden naar een andere plaats, waar hun prediking meer nodig is.

3. Zij hadden naar Bithynië willen gaan, maar het werd hun niet toegelaten, de Geest liet het hun niet toe, vers 7. Zij kwamen te Mysië, en, naar het schijnt, hebben zij daar het

Evangelie gepredikt, want hoewel het een zeer geminacht land was, spreekwoordelijk geminacht, want Mysorum ultimus, in Cicero, is een allerverachtelijkst mens, hebben de apostelen het toch niet versmaad, om het te bezoeken, daar zij zich schuldenaars bekenden beiden van wijzen en onwijzen, Romeinen 1:14. In Bithynië was de stad Nicaea gelegen, waar het eerste algemene concilie gehouden werd tegen de Arianen, naar deze landen heeft Petrus zijn brief gezonden, 1 Petrus 1:1. En hier waren bloeiende gemeenten, want hoewel hun thans het Evangelie niet werd gezonden, hebben zij het toch niet lang daarna ontvangen. Merk op, dat hoewel hun oordeel en hun neiging was om naar Bithynië te gaan, hebben zij toch, na op buitengewone wijze de wil van God te hebben leren kennen, er zich door laten leiden, tegen hun eigen wil in. Wij moeten thans de leiding van Gods voorzienigheid volgen, ons aan de leiding van deze wolk - en vuurkolom onderwerpen, en indien deze ons niet toelaat te doen wat wij pogen te doen, er in berusten, en geloven, dat het voor ons het beste is. De Geest van Jezus liet het hun niet toe, luidt in vele handschriften de lezing van dien tekst. De dienstknechten van de Heere Jezus moeten altijd onder het bedwang en de leiding zijn van de Geest van de Heere Jezus, door welken Hij het hart der mensen bestuurt.

4. Zij zijn Mysië voorbij gereisd, of zijn er door getrokken, volgens anderen, in hun voorttrekken goed zaad zaaiende, zoals wij kunnen onderstellen, en zij kwamen te Troas, de oude, en zo zeer vermaarde stad Troje, of het omliggende land, dat er naar genoemd werd. Hier werd een gemeente gesticht, want hier vinden wij een in wezen, Hoofdstuk 20:6, 7, en waarschijnlijk is zij toen, en wel binnen zeer korten tijd gesticht. Te Troas schijnt Lukas Paulus aangetroffen te hebben, en zich bij zijn gezelschap te hebben gevoegd, want van nu aan sluit hij zich, als hij van Paulus' reizen spreekt, meestal in bij zijn gevolg: wij gingen, wij zochten te reizen, vers 10.

II. De bijzondere roeping van Paulus naar Macedonië, dat is: naar Filippi, de hoofdstad, merendeels bewoond door Romeinen, vers 2
(1). Hier hebben wij:
1. Het visioen van Paulus, vers 9. Paulus heeft vele visioenen gehad, soms om hem te bemoedigen, en soms, zoals hier, om hem te besturen in zijn arbeid. Een engel verscheen hem, om hem te kennen te geven, dat het de wil van Christus was, dat hij naar Macedonië zou gaan. Laat hij niet ontmoedigd worden door het beslag dat nu en dan op hem gelegd is, waardoor zijn plannen en voornemens verijdeld werden, want, hoewel hij niet gaan zal waar hij wenste te gaan, zal hij wèl gaan, waar God werk voor hem te doen heeft.

Merk nu op:
A. De persoon, dien Paulus gezien heeft: er was een Macedonisch man staande bij hem, die door zijn kledij of door zijn spraak aan Paulus toescheen dit te zijn, of die hem zei, dat hij dit was. Naar sommigen denken heeft de engel de gedaante van zulk een man aangenomen, of, gelijk anderen denken, heeft hij het beeld van zulk een man voor de verbeelding gebracht van Paulus, die zich in een toestand bevond tussen slapen en waken, zodat hij droomde, dat hij zo iemand zag. Christus wilde, dat Paulus naar Macedonië zou gewezen worden, niet zoals de apostelen op andere tijden door een bode van de hemel hier - of daarheen gewezen werden, maar door een bode van dat land zelf, om hem er heen te roepen, omdat Hij later de bewegingen zijner dienstknechten gewoonlijk op die wijze wilde leiden, nl. door het hart van hen, die behoefte aan hen hebben, te neigen om hen te nodigen, te roepen. Paulus zal naar Macedonië geroepen worden door een Macedonisch man, die in naam der overigen tot hem spreekt. Sommigen houden dien man voor de beschermengel van Macedonië, daar zij onderstellen, dat aan engelen de

zorg is opgedragen voor bijzondere plaatsen zowel als voor personen, en dat dit te kennen wordt gegeven in Daniël 10:20, waar wij lezen van de Vorst der Perzen en de Vorst van Griekenland, die engelen schijnen geweest te zijn.
Doch er is hier geen zekerheid voor. Er was voor de ogen van Paulus, of voor zijn geest, een voorstelling van een Macedonisch man. De engel moet niet zelf het Evangelie prediken aan de Macedoniërs, maar moet Paulus tot hen brengen. Ook moet hij hem met het gezag eens engels niet gebieden te gaan, maar in de persoon van een Macedonisch man hem nodigen te komen. Een Macedonisch man, geen overheidspersoon van dat land, nog veel minder een priester, (Paulus was niet gewoon van de zodanige uitnodigingen te ontvangen), maar een gewoon inwoner van dat land, een eenvoudig man, die in zijn gelaat het kenmerk droeg van rechtschapenheid en ernst, een man die niet kwam om met Paulus te schertsen of te beuzelen, maar die in allen ernst kwam om hem dringend om hulp en bijstand te vragen.
B. De uitnodiging tot hem gericht. Die eerlijke Macedoniër bad hem, zeggende: Kom over in Macedonië, en help ons, dat is: "Kom, en predik ons het Evangelie, laat ons het voorrecht en voordeel hebben van uwen arbeid."

a. Gij hebt velen geholpen, wij hebben van personen uit verschillende landstreken gehoord, dat gij hun nuttig en tot zegen geweest zijt, waarom zouden wij dan ons deel niet hebben van dien zegen? Kom, en help ons." De zegen, die anderen door het Evangelie ontvangen hebben, moet ons opwekken er onderzoek naar te doen.

b. "Het is uw levenswerk en uw verlustiging om arme zielen te helpen: gij zijt een geneesmeester voor de kranken, en zijt bereid tot iedere zieke te komen, die u roept, o! kom en help ons.

C. "Wij hebben, evenals andere mensen, uw hulp nodig, wij, in Macedonië, zijn even onwetend en onverschillig omtrent de Godsdienst, als wie ook in de wereld, even afgodisch, even vol van ondeugden als anderen, even vernuftig en naarstig om ons zelf in het verderf te storten, en daarom, kom, o kom spoedig tot ons. Zo gij iets kunt, wees met innerlijke ontferming over ons bewogen, en help ons."
D. De weinigen onder ons, die enig besef hebben van de dingen, enige bezorgdheid hebben voor hun zielen en voor de zielen van anderen, hebben gedaan wat met behulp van het licht der natuur gedaan kon worden, ik heb het mijn gedaan, wij hebben het mogelijke aangewend om onze naasten te bewegen God te vrezen en te aanbidden, maar wij vermogen zeer weinig op hen. O kom! kom gij tot ons over, en help ons. Het Evangelie dat gij predikt, heeft kracht en beweeggronden, oneindig groter, dan waarvan wij voorzien zijn."
E. Help ons niet slechts met uw gebeden hier, dat volstaat niet, gij moet tot ons overkomen en ons helpen." De mensen hebben grote behoefte aan hulp voor hun zielen, en het is hun plicht er naar uit te zien, en diegenen uit te nodigen om tot hen te komen, die in staat zijn hen te helpen.

(2). De verklaring, die aan het visioen gegeven werd, vers 10, besluitende daaruit, dat ons de Heere geroepen had om daar het Evangelie te prediken, en zij waren bereid te gaan, waar de Heere hen riep. Soms kunnen wij een roeping Gods afleiden uit een roeping van mensen. Als een Macedonisch man zegt: Kom, en help ons, besluit Paulus hieruit, dat God zegt: Ga, en help hen. Evangeliedienaren kunnen met grote vreugde en goeden moed voortgaan in hun werk, als zij bemerken, dat Christus hen roept, niet slechts om het Evangelie te prediken, maar het op dezen tijd, aan deze plaats, aan dit volk te prediken.

III. Hoe Paulus toen naar Macedonië reisde. Hij is dit hemelse gezicht niet ongehoorzaam geweest, maar is de Goddelijke leiding veel blijmoediger en met veel meer voldoening gevolgd, dan hij zijn eigen neigingen of bedenksels gevolgd zou zijn.
1. Derwaarts richtte hij zijn gedachten. Nu hij de bedoeling Gods in deze zaak kende, is hij tot een besluit gekomen, want dit was alles wat hij verlangde. Nu denkt hij niet meer aan Azië, of Bithynië, maar wij zochten terstond naar Macedonië te reizen. Paulus alleen had dit gezicht, maar hij heeft het zijn metgezellen meegedeeld, en toen besloten zij allen naar Macedonië te gaan. Gelijk Paulus Christus wil volgen, zo willen alle de zijnen hem volgen, of liever met hem Christus volgen. Terstond maken zij de zaken gereed voor deze onderneming. Aan Gods roepstem moet terstond gehoor worden gegeven, gelijk onze gehoorzaamheid niet betwist moet worden, zo moet zij ook niet worden uitgesteld, doe het heden, opdat het hart niet verhard worde. Merk op: Zij konden niet terstond naar Macedonië gaan, maar zij hebben terstond gezocht er heen te gaan. Als wij niet zo snel en vlug kunnen zijn in de uitvoering van ons werk, dan kunnen wij het toch wèl wezen in onze pogingen er toe, en dat zal door God worden aangenomen.

2. Daarheen richtte hij zijn gang. Met de eerste scheepsgelegenheid, en de eersten gunstigen wind voeren zij af van Troas, want nu God hen elders riep, konden zij er zeker van zijn, dat zij, wat zij daar te doen hebben gehad, gedaan hadden. Zij liepen recht naar Samothrace, dat is: zij hadden een voorspoedige reis, en de volgenden dag naar Neapolis, een stad binnen de grenzen van Thracië en Macedonië, eindelijk landden zij te Filippi, een stad, genoemd naar Filippus, koning van Macedonië, de vader van Alexander de Grote. In vers 12 wordt gezegd, dat zij de voornaamste stad is van dat deel van Macedonië, of, gelijk sommigen het lezen, de eerste stad, d.i. De eerste stad, waar zij na Troas aankwamen, zodat zij, evenals een leger, dat een vreemd land binnendringt met de bedoeling het te veroveren, begint met de eerste plaats, waar het aankomt, tot onderwerping te brengen, zo hebben ook Paulus en zijn helpers gedaan, zij begonnen met de voornaamste stad, omdat, indien het Evangelie daar ontvangen wordt, het gemakkelijk zou zijn om het vandaar over het gehele land te verspreiden. Het was een kolonie. Niet slechts hadden de Romeinen er een garnizoen, maar de inwoners der stad waren Romeinen, ten minste de magistraten, zij die de regering uitoefenden. Er was daar het grootste aantal en de grootste verscheidenheid van mensen, en daarom de beste gelegenheid om er goed te doen.

IV. De koele ontvangst, die aan Paulus en zijn metgezellen te Filippi te beurt viel. Men zou gedacht hebben, dat zij, zulk een bijzondere roeping van God ontvangen hebbende om daar heen te gaan, er een blij welkom zouden hebben, zoals Petrus van Cornelius ontving, toen de engel hem daar heen had gezonden. Waar was de Macedonische man, die Paulus gebeden had om in aller ijl daar heen te gaan? Waarom heeft hij zijn landgenoten niet opgewekt, sommigen van hen ten minste, om Paulus tegemoet te gaan? Waarom is hij niet plechtig tot hen ingeleid, zijn hem de sleutels der stad niet ter hand gesteld? Hier geschiedt niets van dien aard, want:
1. Het duurt tamelijk lang eer er enige notitie van hem genomen wordt. Wij onthielden ons in die stad ettelijke dagen, waarschijnlijk in een herberg en op hun eigen kosten, want zij hadden geen vriend om hen ook zelfs maar tot een middagmaal te nodigen, voordat Lydia hen welkom heette. Zij waren met allen spoed derwaarts heengegaan, maar nu zij er zijn, komen zij schier in verzoeking te denken, dat zij evengoed weg hadden kunnen blijven. Maar het was aldus verordineerd ter hunner beproeving, of zij de smart konden dragen van zwijgen en rusten, als dat hun deel en lot is. Die bij uitstek nuttige en voorname mannen, die niet weten veronachtzaamd te worden, zijn niet geschikt om in de

wereld te leven. Laat geen Evangeliedienaar het vreemd vinden, als hij na met sterke aandrang naar een plaats beroepen te zijn, als hij komt met stijfheid en achterdocht wordt ontvangen.

2. Als zij een gelegenheid hebben om te prediken dan is het slechts in een afgelegen plaats, en voor een klein en onaanzienlijk gehoor, vers 13. Er schijnt daar geen synagoge der Joden geweest te zijn om een deur van toegang voor hen te wezen, en zij gingen nooit naar de afgodstempels der Heidenen om daar voor de bijeengekomen te prediken, maar, na een onderzoek te hebben ingesteld, ontdekten zij een kleine bijeenkomst van vrome vrouwen, die proselieten der poort waren, en hun dankbaar zullen zijn, als zij voor haar willen prediken. De plaats dier bijeenkomst is buiten de stad, dáár werd zij oogluikend toegelaten, terwijl zij binnen de stadsmuren niet geduld zou worden. Het was een plaats waar het gebed placht te geschieden, proseuchê - volgens sommigen, waar een huis des gebeds was, een kapel, of een kleine synagoge. Ik neem het echter liever, zoals wij het lezen, waar het gebed placht te geschieden. Zij, die de waren God aanbaden, en geen afgoden wilden aanbidden, kwamen dáár bijeen, om, overeenkomstig de beschrijving van de oudste en algemene wijze van Godsverering, de naam des Heeren aan te roepen. Elke dag bad ieder hunner afzonderlijk, dat is altijd de wijze van doen geweest van hen, die God aanbaden, maar daarenboven kwamen zij bijeen op de sabbatdag. Hoewel zij weinigen waren in getal, onder afkeuring lagen van de stad, hoewel de plaats hunner bijeenkomst op een afstand lag, en er, voor zoveel blijkt, slechts vrouwen bijeenkwamen, toch zal God een plechtige vergadering van aanbidders hebben op de sabbat, zo dit maar enigszins mogelijk is, en als wij niet kunnen doen wat wij wensen, dan moeten wij doen wat wij kunnen, als wij geen synagogen hebben, dan moeten wij dankbaar zijn ook voor een meer bescheiden plaats van samenkomst en er heengaan, onze onderlinge bijeenkomst niet nalaten naar wij er de gelegenheid toe hebben. Deze plaats was aan de rivier, wellicht gekozen, omdat zij gunstig was voor stille overpeinzing. Van afgodendienaars wordt gezegd, dat hun deel is aan de gladde stenen der beken, Jesaja 57:6. Maar deze proselieten hadden misschien het oog op het voorbeeld van de profeten, van wie de een zijn visioenen had aan de rivier Chebar, Ezechiël 1:1, en een ander aan de oever van de grote rivier Hiddekel, Daniël 10:4. Daarheen gingen Paulus, Silas en Lukas, en zaten er neer, om de bijeengekomenen te onderwijzen, ten einde beter met haar te kunnen bidden. Zij spraken tot de vrouwen, die samengekomen waren, moedigden haar aan in het beoefenen der Godsvrucht, naar het licht, dat zij hadden, en leidden haar verder tot de kennis van Christus.

V. De bekering van Lydia, die waarschijnlijk daar de eerste was in wie geloof aan Christus gewerkt was, hoewel niet de laatste. In deze geschiedenis der Handelingen vinden wij niet alleen de bekering van plaatsen vermeld, maar ook van vele afzonderlijke personen, want zo groot is de waardij der zielen, dat het een zaak van groot gewicht is, als er een tot God wordt gebracht! Ook hebben wij er niet alleen de bekeringen, die door een wonder werden gewerkt, zoals die van Paulus, maar ook die welke door de gewone middelen der genade werden tot stand gebracht, zoals die van Lydia hier. Merk op:
1. Wie deze bekeerlinge was, aan wie zulk een bijzondere aandacht wordt geschonken. Vier dingen worden hier nopens haar meegedeeld.
A. Haar naam, Lydia. Het is haar een ere, dat haar naam in het boek Gods wordt vermeld, zodat, alwaar deze Schriften gelezen zullen worden, daar zal dit van haar worden verhaald. De namen der heiligen zijn Gode dierbaar, en zij behoren ook ons dierbaar te zijn. Onze namen kunnen in de Bijbel niet vermeld worden, maar zo God ons hart opent,

zullen wij ze geschreven vinden in het boek des levens, en dat is beter, Filippenzen 4:3, iets om zich nog meer in te verblijden, Lukas 10:20.
B. Haar beroep, zij was een purperverkoopster, hetzij van de verfstof, of van purperen laken of zijde.

Merk op:
a. Zij had een beroep, een eerlijk beroep, waarvan de geschiedschrijver nota neemt tot haren lof. Zij was niet een van de vrouwen, van wie de apostel spreekt, 1 Timotheüs 5:13, die leren ledig omgaan bij de huizen, en zijn niet alleen ledig enz.
b. Het was een gering, onaanzienlijk beroep, zij was een purperverkoopster, geen draagster van purper, weinigen van dezulken zijn geroepen. Dat hiervan nota genomen wordt is een wenk voor hen, die een eerlijk beroep uitoefenen, om er zich niet voor te schamen.
c. Hoewel zij voor de zaken van haar beroep had te zorgen, was zij toch een aanbidster van God, en vond zij de tijd om gebruik te maken van hetgeen tot welzijn van hare ziel kon dienen. De zaken van ons beroep kunnen zeer goed samengaan met de zaken van de Godsdienst, daarom zal het ons niet verschonen van de plicht van Godvruchtige oefeningen in de binnenkamer of met ons gezin, of in de plechtige bijeenkomst der gemeente, om te zeggen: Wij moeten onze winkels verzorgen en nagaan, wij hebben ons beroep te behartigen, want hebben wij niet ook een God om te dienen, een ziel, voor welker welvaren wij moeten zorgen? De Godsdienst roept ons niet af van onze wereldlijke zaken, maar leidt er ons in. Alles op zijn tijd en plaats.

C. Van welke plaats zij was, van de stad Thyatira, die op een groten afstand was van Filippi. Dáár was zij geboren en opgevoed, maar hetzij te Filippi gehuwd, of door haren handel er toe gebracht om er zich te vestigen. Gelijk Gods voorzienigheid altijd de bepalingen van onze woning verordent, zo verordent zij dikwijls ons vertrekken van de een plaats naar de andere, en soms maakt zij de verandering in onzen uitwendigen toestand, of plaats onzer inwoning, op wonderbare wijze dienstbaar aan de bedoelingen Zijner genade betreffende onze verlossing en zaligheid. De voorzienigheid Gods brengt Lydia naar Filippi om onder het gehoor van Paulus' prediking te zijn, en zij heeft er een goed gebruik van gemaakt. Zo behoren ook wij van onze gelegenheden een goed gebruik te maken.

D. Haar Godsdienst voordat de Heere haar hart heeft geopend.
(1). Zij aanbad God naar de kennis, die zij had, zij was een van de Godsdienstige vrouwen. Soms heeft de genade Gods gewerkt in personen, die voor hun bekering zeer laag en slecht waren, tollenaars en hoeren, dit waart gij sommigen, 1 Corinthiërs 6:1
1. Maar soms heeft zij hare werking geoefend in hen, die een goed karakter hadden, in wie iets goeds was, zoals in de Moorman en Cornelius, en nu hier in Lydia. Het is dus niet genoeg God te aanbidden, wij moeten ook geloven in Jezus Christus, want wij kunnen niet komen tot God, als Vader, dan door Hem als Middelaar. Maar zij, die God aanbaden naar het licht, dat zij hadden, zijn op een goeden weg om tot de ontdekking te komen van Christus en zijn genade, want wie heeft, dien zal gegeven worden, en aan hen zal Christus welkom zijn, want zij, die weten wat het is God te aanbidden, bespeuren hun behoefte aan Christus, en weten gebruik te maken van Zijn Middelaarschap.
(2). Zij hoorde de apostelen. Hier, waar het gebed geschiedde, en er gelegenheid toe was, werd het woord gepredikt, want het woord Gods te horen maakt deel uit van de Godsverering, en hoe kunnen wij verwachten, dat God ons gebed zal horen, als wij niet willen horen naar Zijn woord? Zij, die God aanbaden naar het licht, dat zij hadden, zagen

uit naar meer licht. Wij moeten voordeel trekken uit de dag der kleine dingen, maar er niet bij blijven staan.

2. Welk werk gewrocht werd in haar, wier hart de Heere had geopend. Merk hier op:
A. De Auteur van dit werk, het was de Heere, de Heere Christus, aan wie dit oordeel is overgegeven, de Geest des Heeren, die de Heiligmaker is. Bekeringswerk is Gods werk, Hij is het, die beide het willen en het werken in ons werkt, niet alsof wij niets te doen hadden, maar uit onszelf, zonder Gods genade, kunnen wij niets doen, of alsof Gode het verderf van hen, die omkomen, ook maar in het minst of geringst ten laste gelegd kan worden, maar wèl moet de gelukzaligheid van hen, die behouden worden, geheel en alleen aan Hem worden toegeschreven.
B. Waar dit werk gewrocht werd, het is in het hart, dat de verandering gemaakt wordt, het is aan het hart, dat die zalige wending wordt gegeven. Het was het hart van Lydia, waarop gewerkt is, bekeringswerk is hartewerk, het is een vernieuwing van het hart, van de inwendige mens, de geest des gemoeds.
C. De aard van dit werk, haar hart was niet slechts getroffen, haar hart was geopend. Een onbekeerde ziel is opgesloten en versterkt tegen Christus, toegesloten zoals de poorten van Jericho tegen Jozua, Jozua 6:1. Als Christus handelt met de ziel, klopt Hij aan de deur, die voor Hem is gesloten, Openbaring 3:20, en als een zondaar wezenlijk en krachtig bewogen wordt om Christus aan te nemen, dan wordt het hart geopend, opdat de Koning der ere inga, het verstand wordt geopend, om het Goddelijk licht te ontvangen, de wil wordt omgebogen om de Goddelijke wet aan te nemen, en de genegenheden worden geleid tot de Goddelijke liefde. Wanneer het hart aldus is geopend, dan is ook het oor geopend voor het woord, de lippen worden geopend voor het gebed, de hand wordt geopend tot liefdadigheid, en de voetstappen worden ruim gemaakt in allerlei betoon van gehoorzaamheid aan het Evangelie.

3. Wat de uitkomst, het gevolg, was van dit werk op het hart.
A. Zij heeft grotelijks acht genomen op het woord van God. Haar hart was zo geopend, dat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd, zij heeft Paulus' prediking niet slechts gehoord, maar er aandacht aan geschonken. Zij heeft het toegepast op zich zelf (zoals sommigen dit lezen) de dingen, die door Paulus gesproken werden, en dan alleen doet het woord ons goed, en maakt een blijvenden indruk op ons, als wij het op ons zelf toepassen. Dit nu was een blijk en bewijs van het openen van haar hart, en was er de vrucht van. Waar door Gods genade het hart geopend is, zal dit blijken door een naarstig horen van, en acht nemen op, het woord van God, zowel om Christus' wil, wiens woord het is, als om ons zelfs wil, die er zo groot belang bij hebben.

B. Zij heeft zich overgegeven aan de Heere Jezus Christus, en Zijn heiligen Godsdienst beleden. Zij werd gedoopt, en door die plechtige handeling aangenomen als lid van de gemeente van Christus. Met haar werd ook haar huis, dat is: haar huisgezin, gedoopt, als er kleine kinderen waren, dan werden dezen gedoopt in haar recht, want indien de wortel heilig is, zo zijn ook de takken heilig. En die volwassen waren, werden door haar invloed en gezag met haar gedoopt. Zij en haar huis werden gedoopt, volgens de zelfde regel, waarnaar Abraham en zijn huis besneden werden.

C. Zij was zeer vriendelijk jegens de leraren, en zeer begerig om nog verder door hen onderwezen te worden in de dingen, die het koninkrijk Gods aangaan. Zij bad ons, zeggende: " Indien gij hebt geoordeeld, dat ik de Heere getrouw ben: indien gij mij voor een oprechte Christin houdt, betoont mij dan uw vertrouwen, komt in mijn huis, en blijft

er." Zij verlangde naar een gelegenheid om hun hare dankbaarheid te betuigen, die het middel waren geweest der Goddelijke genade in de gezegende verandering, welke in haar gewrocht was. Toen haar hart open was voor Christus, was om Zijnentwil haar huis open voor zijn dienstknechten, en zij waren welkom aan het beste, dat zij had, dat zij niet te goed achtte voor hen, door wie zij zo overvloedige geestelijke dingen had ontvangen.
Ja, zij zijn haar niet slechts welkom, maar zij dringt zeer sterk bij hen aan, zij dwong ons, hetgeen te kennen geeft, dat Paulus zeer ongaarne ging, omdat hij vreesde het gezin der nieuwbekeerden tot last te zijn, en er zich op wilde toeleggen het Evangelie van Christus kosteloos te stellen, 1 Corinthiërs 9:18, Handelingen 20:34, opdat zij, die buiten waren, geen aanleiding zouden hebben de predikers van het Evangelie te smaden als listige mannen, die slechts hun eigen voordeel of gewin op het oog hadden, en opdat zij, die binnen waren, geen aanleiding zouden hebben om te klagen over de duurte van hun' Godsdienst. Maar Lydia wilde zich niet laten afwijzen, zij wil niet geloven, dat zij haar voor een oprechte Christin houden, tenzij zij haar hierin ter wille zijn, zoals Abraham de engelen nodigde, Genesis 18:3 Heb ik nu genade gevonden in uw ogen, zo ga toch niet van uwen knecht voorbij. Zij verlangde ook naar de gelegenheid om nog verder onderricht te ontvangen. Indien zij hen slechts voor een wijle in haar huis, haar gezin kon hebben, dan zou zij hen dagelijks kunnen horen, Spreuken 8:34, en niet slechts op de sabbatdagen in de bijeenkomst. In haar eigen huis kon zij hen niet slechts horen, maar hun ook vragen doen, en dan zouden zij ook dagelijks met haar bidden en haar huisgezin zegenen. Zij, die iets van Christus weten, kunnen niet anders dan verlangen om meer van Hem te weten, en gelegenheden zoeken om hun kennis van Zijn Evangelie te vermeerderen.

Handelingen 16:16 - 24
Paulus en zijn metgezellen waren gedurende enige tijd te Filippi als begraven in onbekendheid, maar nu begint er notitie van hen genomen te worden. I. Een dienstmaagd, die een waarzeggenden geest had, heeft gemaakt, dat er notitie van hen genomen wordt, door hen bekend te maken als dienstknechten Gods. Merk op:
1. Het bericht, dat van deze dienstmaagd wordt gegeven. Zij was pythonissa, bezeten door zulk een waarzeggende geest als zij geweest is, door wie de orakelen van Apollo te Delphos overgegeven werden. Zij werd gedreven door een bozen geest, die haar dubbelzinnige antwoorden inblies aan hen, die haar raadpleegden, hetgeen diende om hun ijdele nieuwsgierigheid naar toekomende zaken te bevredigen, maar hen dikwijls bedroog. In die tijden van onwetendheid, ongeloof en afgoderij heeft de duivel, onder de toelating Gods, aldus de mensen gevangen geleid tot zijn wil, en hij zou niet zulk een verering van hen hebben ontvangen, als zij hem toebrachten, indien hij niet had voorgewend hun orakelen te geven, want daardoor kan hij zich als de god dezer wereld staande houden. Deze dienstmaagd bracht haren heren groot gewin toe met waarzeggen. Velen kwamen deze waarzegster raadplegen ter ontdekking van roverijen, het terugvinden van verlorene zaken, en inzonderheid, om zich door haar hun toekomst te laten voorspellen, en niemand kwam zonder het loon der waarzeggingen in zijn hand, overeenkomstig de rang en de hoedanigheid van de persoon en het gewicht der zaak, waar het om ging. Waarschijnlijk waren er velen, die voor zulke waarzeggers werden gehouden, maar deze was meer vermaard dan al de anderen, want, terwijl anderen enig gewin aanbrachten, heeft deze haren heren groot gewin toegebracht, daar zij meer dan de anderen geraadpleegd werd.

2. Het getuigenis, dat deze dienstmaagd gaf van Paulus en zijn metgezellen. Zij ontmoette hen op straat, als zij tot het gebed heengingen, naar het huis des gebeds, of liever, naar het

werk des gebeds aldaar, vers 16. Zij gingen er openlijk heen, iedereen wist waar zij heengingen, en wat zij er gingen doen. Indien nu hetgeen deze dienstmaagd deed een afleiding voor hen was, of hen hinderde in hun werk, dan is hier op te merken hoe listig Satan, deze grote verleider, is, daar hij ons juist dan zoekt af te leiden, als wij ons tot Godvruchtige oefeningen begeven, ten einde onze gemoedsrust te storen, ons uit ons humeur te brengen, juist wanneer wij het meest kalmte van geest nodig hebben. Toen zij hen ontmoette, volgde zij hen, roepende: "Deze mensen, hoe gering hun voorkomen ook zij, en met hoeveel minachting zij ook worden aangezien, zijn voorname mannen, want zij zijn dienstknechten Gods, des Allerhoogsten, mannen, die ons zeer welkom behoorden te wezen, omdat zij ons de weg der zaligheid verkondigen, zij verkondigen ons de zaligheid, die ons geluk zal wezen, en wijzen ons de weg om er toe te komen, en dat zal onze heiligheid wezen." Nu was dit getuigenis waar. Het is een veelomvattende lofspraak op de getrouwe predikers van het Evangelie, en maakt, dat hun voeten liefelijk zijn, Romeinen 10:15.

Zij zijn mensen van gelijke bewegingen als wij, en aarden vaten, maar:

A. "Zij zijn dienstknechten Gods des Allerhoogsten, zij dienen Hem, worden gebruikt door Hem, zij wijden zich aan zijn eer en verheerlijking, als dienstknechten. Zij komen tot ons met zijn boodschap, zij dienen de doeleinden en belangen van Zijn koninkrijk. De goden, die wij, Heidenen, aanbidden, zijn mindere wezens, en dus geen goden, maar zij behoren de oppersten Numen, de allerhoogsten God, die boven alle mensen is en boven alle goden, die ons allen gemaakt heeft, en aan wie wij allen verantwoordelijk zijn. Zij zijn zijn dienstknechten, en daarom is het onze plicht hen te eren, naar hen te luisteren, om de wille huns Meesters, en het is gevaarlijk voor ons hen te beledigen,"
B. "Zij verkondigen ons de weg der zaligheid." Zelfs de Heidenen hadden enig begrip van de ellendigen, jammerlijken toestand van het mensdom, en van hun behoefte aan verlossing, en dat was het, waarnaar zij zochten. "Welnu", zegt zij, "dat zijn de mensen, die ons verkondigen, ons tonen, wat wij zo lang, en zo te vergeefs gezocht hebben in onze bijgelovige, nutteloze aanzoeken bij onze priesters en orakelen. - In het Evangelie van Zijn Zoon heeft God ons duidelijk de weg der zaligheid getoond, ons gezegd wat wij doen moeten, om verlost te worden van de rampzaligheid, die wij door de zonde over ons gebracht hebben. Maar hoe kwam dit getuigenis in de mond van ene, die een waarzeggende geest had? Is Satan tegen zichzelf verdeeld? Zal hij hen roemen en verheffen wier werk en roeping het is hem neer te werpen?

Wij kunnen dit beschouwen:

A. Als door de kracht Gods afgedwongen, afgeperst van dien waarzeggenden geest tot eer van het Evangelie, zoals de duivel gedwongen was van Christus te zeggen: Ik ken U wie Gij zijt, namelijk de Heilige Gods, Markus 1:24. De waarheid wordt soms verheerlijkt en groot gemaakt door de belijdenis van hare tegenstanders, waarin zij tegen zichzelf getuigen. Christus wilde dat het getuigenis dezer dienstmaagd in het oordeel op zou staan tegen de mannen van Filippi, die de apostelen hebben geminacht en mishandeld. Het Evangelie heeft zulk een getuigenis niet van node, maar het zal hun oordeel verzwaren, dat de dienstmaagd, die zij voor andere dingen als een orakel, een godsspraak hielden, de apostelen als Gods dienstknechten heeft bekend gemaakt.
B. Of wel: Als door de bozen geest, de arglistige slang, bedoeld tot oneer van het Evangelie. Sommigen denken, dat zij er mede op het oog had aanzien en vertrouwen te winnen voor zich zelf en voor hare voorspellingen, en aldus de

winst voor hare meesters te vermeerderen door voor te wenden de belangen der apostelen voor te willen staan, die, dacht zij, een toenemende vermaardheid begonnen te verkrijgen, of wel, dat zij Paulus naar de mond wilde spreken, in de hoop, dat hij de waarzeggenden geest niet van haar uit zou drijven. Anderen denken, dat Satan, die zich veranderen kan in een engel des lichts, en zeggen kan wat hem voor 't ogenblik dienstig is, hiermede bedoelde de apostelen te onteren, alsof dezen van hetzelfde gilde waren als hun waarzeggers, omdat zij getuigenis van hen ontvingen, en het volk dus even goed hen kon blijven aanhangen, aan wie zij gewoon waren. Zij, die geneigd waren de leer der apostelen aan te nemen, waren dezen waarzeggers niet genegen, en dus zullen zij door het getuigenis, dat zij de apostelen gaven, tegen het Evangelie bevooroordeeld worden. En wat hen betreft, die op deze waarzeggers acht gaven, de duivel dacht, dat hij van hen zeker kon zijn.

II. Christus heeft gemaakt, dat er notitie van hen werd genomen, door hun de macht te geven de duivel van deze dienstmaagd uit te werpen. Vele dagen lang bleef zij hen aldus naroepen, vers 18, en Paulus scheen toen geen notitie van haar genomen te hebben, niet wetende, of het niet misschien door God aldus verordend was ten dienste van zijn zaak. Maar bevindende, dat het hun veeleer nadelig dan van dienst was, heeft hij haar spoedig het zwijgen opgelegd door de duivel van haar uit te werpen.
1. Paulus was daarover ontevreden. Het smartte hem te zien, hoe deze dienstmaagd als een werktuig van Satan gebruikt werd om het volk te bedriegen, te zien ook hoe het volk door hare waarzeggerijen bedrogen werd. Het verstoorde hem een heilige waarheid aldus te horen misbruiken, en uit zulk een slechten mond en met zo slechte bedoelingen goede woorden te horen. Wellicht werden zij op spottenden toon gesproken als om hetgeen, waarop de apostelen aanspraak maakten, belachelijk te maken, zoals toen Christus' vervolgers Hem toeriepen: Wees gegroet, koning der Joden, en dan kon Paulus wel gegriefd zijn, smart gevoelen, zoals het hart van ieder Godvruchtige vervuld zal zijn van droefheid, als hij de goede waarheid Gods op smalende, spottende wijze op straat hoort uitschreeuwen.

2. Hij gebood de bozen geest van haar uit te gaan. Hij keerde zich om, in heilige verontwaardiging, vertoornd, zowel om de vleierij als om de smaad van de onreinen geest, en zei: Ik gebied u in de naam van Jezus Christus, dat gij van haar uitgaat, en daarmee zal hij tonen, dat deze mensen dienstknechten zijn van de levenden God, en zonder haar getuigenis kunnen bewijzen dit te zijn. Haar zwijgen zal het meer aantonen dan haar spreken. Aldus toont Paulus in waarheid de weg der zaligheid door de macht van Satan te verbreken en hem te ketenen, opdat hij de volken niet meer verleiden zou, Openbaring 20:3, en dat deze zaligheid alleen te verkrijgen is in de naam van Jezus Christus, gelijk nu in Zijn naam de duivel uitgeworpen was, en door geen ander. Het was een grote zegen voor het land, als Christus door een woord de duivel uitwierp van hen, in wie hij de mensen verschrikte en kwelde, alzo dat niemand door dien weg kon voorbijgaan, Mattheüs 8:28, maar het was een nog grotere weldaad voor het land, als Paulus nu, in de naam van Christus, de duivel uitwierp van ene, die de mensen bedroog, en misbruik maakte van hun lichtgelovigheid. Er ging kracht uit met het woord van Christus, waar Satan niet tegen bestand was, maar genoodzaakt was zijn sterkte op te geven: hij ging uit ter zelfde ure.

III. De heren van de dienstmaagd van wie de boze geest uitgedreven was, maakten, dat er notitie van hen genomen werd, door hen voor de oversten te brengen, omdat zij dit

gedaan hadden, het hun als een misdaad ten laste leggende. De predikers van het Evangelie zouden nooit in de gelegenheid zijn geweest om tot de oversten te spreken, indien zij niet als kwaaddoeners voor hen gebracht waren geworden.
Merk hier op:
1. Dat hetgeen hen vertoornde was, dat zij, toen de dienstmaagd tot zich zelf was gekomen, zagen, dat de hoop huns gewins weg was, vers 19. Zie hier het kwaad, waarvan geldgierigheid de wortel is! Indien de prediking van het Evangelie het bedrijf der zilversmeden te gronde richt, Hoofdstuk 19:24, veel meer nog zal zij het bedrijf der waarzeggers vernietigen, en daarom wordt hier een geweldig geschreeuw aangeheven, als Satans macht om te bedriegen verbroken is. En de priesters hebben het Evangelie gehaat, omdat het de mensen van de blinden dienst der stomme afgoden heeft afgekeerd, en aldus de hoop huns gewins weg was. De macht van Christus, welke bleek in het uitwerpen van de bozen geest uit deze vrouw, en de grote vriendelijkheid, aan haar bewezen, door haar uit Satans macht te bevrijden, maakten geen indruk op hen, nu zij begrepen, dat zij er geld door zouden verliezen.
2. De maatregelen, die zij ten hunnen opzichte genomen hebben, waren, de autoriteiten tegen hen in te nemen, hen aan dezen als strafwaardige lieden voor te stellen. Zij grepen Paulus en Silas en trokken hen met het uiterste geweld naar de markt, waar in het openbaar recht gesproken werd. Zij brachten hen voor de oversten, hun vrederechters, de duumviri. Van dezen brachten zij hen naar de hoofdmannen, de prætoren, of gouverneurs der stad, tois stratêgois - de officieren van het leger, zoals de betekenis is van het woord, maar het is in algemenen zin genomen voor rechters, of opperbestuurders. Tot dezen kwamen zij met hun klacht.
3. Waar zij hen van beschuldigden is, dat zij de stad beroeren, vers 20. Zij beschouwen het als een uitgemaakte zaak, dat zij Joden zijn, die toen voor de Romeinen evenzeer een gruwel waren, als zij het lang te voren voor de Egyptenaren geweest zijn. Zeer treurig stond het met de zaak der apostelen, als het hun tot een versmaadheid wordt gerekend, dat zij Joden zijn, terwijl toch de Joden hun heftigste vervolgers waren. De algemene beschuldiging luidt, dat zij de stad beroerden, onenigheid zaaiden, de openbaren vrede verstoorden, opschudding en oproer veroorzaakten, terwijl toch niets meer onwaar en onrechtvaardig kon zijn, zoals Achabs beschuldiging van Elia vals was, 1 Koningen 18:17. Zijt gij die beroerder Israëls? Indien zij de stad beroerden, dan was dit slechts als het beroeren van het badwater van Bethesda door de engel, ten einde genezing teweeg te brengen, schudding veroorzakende, om tot een gelukkige, vreedzame rust te komen. Zo roept men tegen hen, die de luiaards wakker schudden, dat zij hen storen en ontrusten.
Waar zij hun beschuldiging op gronden, is, dat zij zeden verkondigden, die door een Romeinse kolonie niet aangenomen mogen worden, vers 21. De Romeinen waren altijd achterdochtig tegenover nieuwigheden in de Godsdienst. Aan hetgeen zij door overlevering van hun vaderen hadden ontvangen, hoe ijdel dit ook was, wilden zij vasthouden, geen vreemde godheid werd, zonder goedkeuring van de senaat, toegelaten, de goden van hun land, hetzij zij waar of vals zijn, moeten hun goden wezen. Het was een der wetten van de twaalf tafelen. Heeft een natie hare goden veranderd? Dit bracht hen in woede tegen de apostelen, dat zij een Godsdienst leerden, verderfelijk voor het polytheïsme en de afgoderij, en hen vermaanden dat zij zich van die ijdelheden zouden bekeren. Dat konden de Romeinen niet verdragen. "Indien dit toeneemt, lopen wij gevaar om onzen godsdienst kwijt te raken."

IV. De hoofdmannen hebben door de maatregelen, die zij tegen hen namen, gemaakt, dat er notitie van hen genomen werd.

1. Door de vervolging te steunen, zij hebben de schare tegen hen opgezet, vers 22. De schare stond gezamenlijk tegen hen op, gereed om hen te verscheuren. Het is Satans kunstgreep geweest, om Gods dienstknechten en Zijn volk hatelijk te maken in de ogen van het gemeen door hen voor te stellen als gevaarlijke lieden, die het op de vernietiging der landswet gemunt hadden, en de zeden wilden veranderen, als er toch in werkelijkheid geen grond was voor die aantijging.

2. Door over te gaan tot een strafoefening hebben zij hen voorgesteld als de ergsten der boosdoeners. Zij scheurden hun de klederen af, met toorn en woede, daar zij geen geduld hadden om hen op gewone wijze te doen ontkleden, ten einde gegeseld te worden. Hierop doelt de apostel, als hij er van spreekt, dat hun smaadheid was aangedaan te Filippi 1 Thessalonicenzen 2:2. Zij bevalen hen te geselen als landlopers, door de lictoren, die de prætoren vergezelden, en tot dat doel roeden droegen. Dit was een van de drie malen, dat Paulus met roeden was geslagen, volgens Romeins gebruik, dat niet onder de barmhartige beperking stond, waarbij de Joodse wet verordineerde, dat het aantal slagen niet boven de veertig mocht zijn. Hier wordt gezegd, dat zij hun vele slagen gegeven hadden, vers 23, zonder ze te tellen, omdat zij hen verachtelijk hielden Deuteronomium 25:3. Nu zou men denken, dat hun wreedheid hiermede voldaan zou zijn. Indien zij gegeseld moeten worden, dan voorzeker, moeten zij ook losgelaten worden.
Maar nee! zij worden gekerkerd, en waarschijnlijk was het hun voornemen om nog verder een vervolging tegen hen in te stellen, en dan de doodstraf te eisen. Waartoe anders die uiterste zorg om te voor komen, dat zij zouden ontsnappen? De rechters gaven bevel hen strikt en nauwkeurig te bewaken, zij geboden de stokbewaarder, dat hij hen zeker bewaren zou, een waakzaam oog op hen zou houden, alsof zij gevaarlijke lieden waren, die of zelf zouden trachten uit te breken uit de gevangenis, of in verbond waren met hen, die zouden pogen hen te bevrijden. Aldus bedoelden zij hen hatelijk te maken, ten einde zich te kunnen rechtvaardigen wegens de lage behandeling, die zij hun aandeden. De stokbewaarder maakte hun gevangenschap dan ook zeer streng, vers 24. Hoewel hij hen veilig genoeg in de buitensten kerker had kunnen bewaren, wierp hij hen toch in de binnensten kerker. Hij bemerkte, dat de hoofdmannen zeer vertoornd waren op die mensen, en streng jegens hen wilden handelen, daarom wilde hij zich aangenaam bij hen maken, door met de uiterste strengheid jegens de gevangenen te handelen. Als overheidspersonen wreed zijn, dan is het niet te verwonderen, dat de onder hen dienende ambtenaren het ook zijn. Hij wierp hen in de binnensten kerker, waar gewoonlijk alleen veroordeelde misdadigers opgesloten werden. waar het zelfs op de middag duister was, vochtig en koud, waarschijnlijk ook vuil, in alle opzichten onaangenaam, zoals het kerkerhol, waarin Jeremia werd neergelaten, Jeremia 38:6, en, alsof dat nog niet genoeg was, verzekerde hij hun voeten in de stok. Hij had wellicht gehoord van het ontkomen van predikers van het Evangelie uit de gevangenis, waarvan de deuren met alle verzekerdheid waren toegesloten, Hoofdstuk 5:19, 12:9, en nu dacht hij wijzer te zullen zijn dan die andere gevangenbewaarders, en zich van zijn gevangenen te verzekeren, door hen in boeien te slaan, hun voeten in de stok. En zij waren niet de eersten van Gods boodschappers, wier voeten in de stok geklemd werden, Jeremia heeft die behandeling ondervonden, en dat wel in het openbaar, in de bovenste poort Benjamins, Hoofdstuk 20:2. Ook Jozef: men drukte zijn voeten in de stok, Psalm 105:18. O welke harde behandeling hebben de dienstknechten Gods ondervonden, in de latere zowel als in de vroegere tijden! Getuige het Boek der Martelaren, der martelaren uit de tijd van koningin Maria.

Handelingen 16:25 - 34

Hier zien wij hoe de plannen en voornemens van de vervolgers van Paulus en Silas verijdeld werden.
I. De vervolgers bedoelden de predikers van het Evangelie te ontmoedigen, hen ter neer te slaan, hen hun werk moede te doen worden en hen aan hun zaak te doen wanhopen, maar hier zien wij hen nog even ijverig en kloekmoedig als te voren.
1. Zij waren goedsmoeds, ja blijmoedig. Nooit waren gevangenen zo wezenlijk vrolijk, noch er zo ver vandaan om zich hun harde behandeling aan te trekken. Laat ons hun toe stand eens nagaan. Voor de Romeinse prætoren werden roeden heen gedragen waaraan bijlen bevestigd waren, de fasces - bijlbundels - en secures - bijlen. Nu hadden zij de pijn gevoeld van de roeden, ploegers hebben op hun' rug geploegd, zij hebben hun voren lang getogen. De vele slagen, die zij hun gegeven hadden, deden hen lijden, en nu zou men verwacht hebben hen er over te horen klagen, en over het rauwe, en daardoor gevoelige van hun rug en schouders. Doch dit was niet alles, zij hadden nu reden te vrezen, dat de bijl voor hen volgen zou. Hun Meester was eerst gegeseld, en toen gekruisigd, en zij konden hetzelfde verwachten. En intussen waren zij in de binnensten kerker met hun voeten in de stok, die, naar sommigen denken, ze niet alleen vasthielden maar ook pijn deden. En toch, te middernacht, toen zij hadden moeten beproeven, om, zo mogelijk, enige rust te genieten, baden zij, en zongen Gode lofzangen.

A. Zij baden met elkaar, baden God hen te ondersteunen en te vertroosten onder hun beproevingen, hen te bezoeken, zoals Hij Jozef bezocht heeft in de gevangenis, en met hen te zijn, baden, dat gelijk het lijden van Christus overvloedig in hen was, door Christus ook hun vertroosting overvloedig mocht zijn, baden, dat zelfs hun banden en striemen bevorderlijk zouden zijn aan het Evangelie, baden voor hun vervolgers, dat God hun vergeving zou schenken, en hun hart zou omwenden, hen zou bekeren. Dit was niet in een ure des gebeds, maar te middernacht, het was niet in een huis des gebeds, maar in een kerker, toch was het tijdig om te bidden, en het gebed was Gode welbehaaglijk. Evenals uit de duisternis kunnen wij ook uit de diepten tot God roepen. Geen plaats, geen tijd is te onpas voor het gebed, als wij het hart tot God opheffen. Zij, die tezamen lijden, moeten ook tezamen bidden. Is iemand onder u in lijden? dat hij bidde. Geen benauwdheid, hoe zwaar ook, moet ons ongeschikt maken voor het gebed.
B. Zij zongen Gode lofzangen, zij loofden God, want in alles moeten wij God danken. Als wij een hart hebben, hebben wij altijd stof tot lof en dankzegging. En wat zou het hart van een kind van God kunnen ontstemmen voor dien plicht, indien een kerkerhol en de stok het niet kunnen? Zij prezen God, dat zij waardig geacht werden om Zijns naam wil smaadheid te lijden, en dat zij zo wonderbaarlijk ondersteund werden in hun lijden, en de Goddelijke vertroosting zo liefelijk en zo krachtig in hun ziel mochten ervaren. Ja zij hebben God niet slechts geloofd en geprezen, zij hebben Hem ook lofzangen gezongen, in een Psalm, een lofzang of een geestelijk lied, hetzij een van David, of van een lateren dichter, of in een lied van henzelf, zoals de Geest hun gaf uit te spreken. Gelijk de regel is, dat zij, die in lijden zijn, moeten bidden, en zij, in lijden zijnde, dus hebben gebeden, zo is de regel ook, dat zij, die goedsmoeds zijn, moeten Psalm zingen, Jakobus 5:13, en daarom hebben zij, goedsmoeds zijnde onder hun beproeving, vrolijk zijnde in de Heere, Psalm en gezongen. Hieruit blijkt, dat het zingen van Psalm en een Evangelische inzetting is, en door alle goede Christenen beoefend moet worden, en dat het ingesteld is, niet alleen om hun vreugde te uiten in tijden van overwinning, maar ook om hun smart te lenigen in de dag der benauwdheid. Het was te middernacht, dat zijPsalm en zongen, naar het voorbeeld van de liefelijken zanger Israëls, Psalm 119:62, Te middernacht sta ik op, om U te loven. Er wordt hier nota genomen van een omstandigheid, nl. dat de

gevangenen naar hen hoorden. Indien zij hen niet hoorden bidden, hoorden zij hen toch lofzangen zingen.

a. Het geeft te kennen, hoe van harte zij Gode lofzangen hebben gezongen. Zij zongen zo luid, dat zij, hoewel zij zich in de binnensten kerker bevonden, overal, in de gehele gevangenis gehoord werden, ja zo luid, dat de gevangenen er wakker door werden, want wij kunnen onderstellen, dat dezen te middernacht sliepen. Wij behoren Psalm en te zingen van ganser harte. De heiligen worden opgeroepen om te juichen op hun legers, Psalm 149:5. Maar de Evangelie - genade gaat nog verder, en geeft ons een voorbeeld van hen, die luidkeels zongen in de kerker met hun voeten in de stok.
b. Hoewel zij wisten, dat de gevangenen hen zouden horen, hebben zij toch luid gezongen, als degenen, die zich noch hun Meester, noch hun dienst schaamden. Zullen zij. die met hun gezin behoren Psalm en te zingen, als verontschuldiging aanvoeren voor hun nalaten er van, dat zij bevreesd zijn, dat de buren hen zullen horen, wanneer zij, die onheilige liederen zingen, ze uitgalmen, zonder er zich om te bekreunen, dat iemand hen hoort? c. Aan de gevangenen werden gevangenis - zangen van Paulus en Silas te horen gegeven, ten einde hen te bereiden voor de wonderbare gunst, die hun allen om de wille van Paulus en Silas betoond zou worden, als de gevangenisdeuren opengeworpen zullen worden. Door deze buitengewone vertroosting, waarmee zij vervuld waren, werd het bekend gemaakt, dat Hij dien zij predikten, de Vertroosting Israëls was. Laten de gevangenen, die Hem willen tegenstaan, horen, en beven voor Zijn aangezicht, laten zij, die Hem getrouw zijn, horen en juichen, en de vertroosting ontvangen, die gesproken is tot de gebondenen, die hopen, Zacharia 9:12.

2. God heeft hen wonderbaarlijk bemoedigd door zijn zo merkbare tegenwoordigheid, vers 26. Daar geschiedde snellijk een grote aardbeving. Hoe ver zij zich uitstrekte, wordt ons niet gezegd, maar te dier plaatse was de schok zo hevig, dat de fundamenten des kerkers bewogen werden. Terwijl de gevangenen luisterden naar de lofzangen van Paulus en Silas, en er wellicht om lachten en er mede spotten, kwam deze aardbeving de schrik om hun hart slaan, en hen overtuigen, dat deze mannen de gunstgenoten waren des hemels, en door God als zodanig werden erkend.
Wij hebben gezien hoe, als blijk van Gods verhoring van het gebed, het huis des gebeds bewogen werd, Hoofdstuk 4:31. Hier zien wij de gevangenis bewogen. De Heere was in deze aardbevingen. om Zijn toorn te kennen te geven wegens de smaad Zijnen dienstknechten aangedaan, om aan hen, wier vertrouwen in de aarde is, de zwakheid en het wankelbare te betuigen van hetgeen, waarop zij hun vertrouwen stellen, en aan Zijn volk te leren, dat zij niet behoeven te vrezen al veranderde de aarde hare plaats, en al werden de bergen verzet in het hart van de zeeën. De gevangenisdeuren werden geopend, en de banden der gevangenen werden los. Misschien hebben de gevangenen, toen zij Paulus en Silas hoorden bidden en Psalm en zingen, hen bewonderd, en op eervolle wijze van hen gesproken, gezegd, wat de dienstmaagd van hen gezegd heeft: Voorzeker! deze mensen zijn de dienstknechten Gods. Om hen te belonen voor, en hen te bevestigen in, hun goede mening van hen, delen zij in het wonder, en zijn hun banden losgemaakt, gelijk God later aan Paulus allen gegeven heeft, die met hem in het schip waren, Handelingen 27:24, zo gaf Hij hem nu allen, die met hem in de gevangenis waren. Hiermede heeft God aan deze gevangenen te kennen gegeven, zegt Grotius, dat de apostelen door hun prediking van het Evangelie een zegen waren voor het mensdom, daar zij de gevangenen vrijheid uitroepen, en de gebondenen opening der gevangenis, Jesaja 61:1. Et per eos solvi animorum vincula - en daar door hen de banden der zielen werden losgemaakt.

II. De vervolgers bedoelden de voortgang van het Evangelie te stuiten, opdat niemand het meer zou aannemen. Aldus hoopten zij de bijeenkomsten bij de rivier te doen eindigen, opdat daar geen hart meer zou worden geopend, maar hier zien wij nu bekeerlingen gemaakt in de gevangenis, dat huis in een vergaderzaal verkeerd, de trofeeën van het Evangelie er opgericht, en de stokbewaarder, hun eigen dienaar, een dienstknecht van Christus geworden. Het is waarschijnlijk, dat sommigen van de gevangenen, zo niet allen, bekeerd werden. Gewis! het wonder aan hun lichaam door de losmaking van hun banden, heeft ook werking geoefend op hun ziel, zie Job 36:8 - 10, Psalm 107:14, 15.
Maar het is alleen de bekering van de stokbewaarder, die vermeld wordt.

1. Hij is bevreesd, dat hij zijn leven zal verliezen, en Paulus stelt hem hieromtrent gerust, vers 27, 28.
A. Hij ontwaakte uit zijn slaap: De schok der aardbeving heeft hem waarschijnlijk wakker geschud, en het openen der gevangenisdeuren, en de uitdrukkingen van vreugde en verbazing van de gevangenen, toen zij in de duisternis hun banden losgemaakt bevonden, en elkaar toeriepen wat zij gevoelden, waren genoeg om de stokbewaarder, wiens betrekking vereiste, dat hij niet moeilijk te wekken was, volkomen wakker te maken. Deze opwekking uit zijn slaap duidde op het ontwaken van zijn geweten uit zijn geestelijke sluimering. De roepstem van het Evangelie is: Ontwaakt, gij die slaapt, Efeziërs 5:14. Zoals in Jona 1:6.
B. Hij zag de gevangenisdeuren open, en veronderstelde dat de gevangenen gevlucht waren, wat zou er dan van hem worden? Hij kende de Romeinse wet voor zulk een geval, en zij was niet lang geleden ten uitvoer gelegd op de gevangenbewaarders, uit wier handen Petrus was ontkomen, Hoofdstuk 12:19. Het was in overeenstemming met het woord tot de profeet, 1 Koningen 20:39, 42: Bewaar dezen man, indien hij enigszins gemist wordt, zo zal uw ziel in de plaats zijner ziel zijn. Later hebben de Romeinse juristen in hun lezingen over de wet De custodiâ reorum - de bewaking van misdadigers, (die bepaalt, dat de bewaarder dezelfde straf moet ondergaan als die aan de gevangenen opgelegd zou zijn, zo hij hem laat ontkomen,) zorg gedragen om een ontkoming door een wonder hiervan uit te zonderen.
C. In zijn ontsteltenis trok hij een zwaard en zou zichzelf omgebracht hebben, ten einde aan een nog vreselijker dood te ontkomen, nl. een smadelijke dood, waaraan hij wist blootgesteld te zijn, als hij zijn gevangenen heeft laten ontkomen. En het buitengemene strenge bevel, dat de hoofdmannen hem gaven ten opzichte van Paulus en Silas, deed hem tot de gevolgtrekking komen, dat zij zeer streng met hem zouden handelen, indien zij weg waren. De wijsgeren hebben over het algemeen zelfmoord goedgekeurd. Seneca schrijft hem voor als het laatste redmiddel voor hen, die in moeilijkheden zijn. In weerwil van hun voorgewende overwinning der hartstochten, hebben de Stoïcijnen er in zover aan toegegeven. En de Epicuriërs, die zich toegaven in zingenot, verkozen liever een einde te maken aan hun leven, dan er de smarten van te gevoelen. Deze gevangenbewaarder vond er geen kwaad in zijn eigen dood te bespoedigen, maar het Christendom bewijst zich hiermede van God te zijn, dat het ons aan de wet onzer schepping houdt, haar versterkt en bevestigt, ons verplicht om rechtvaardig te zijn tegenover ons eigen leven, ons leert om het blijmoedig te kunnen overgeven voor God en zijn genade, maar het moedig te verdedigen tegen ons bederf.
D. Paulus weerhield hem om zijn voornemen te volvoeren, vers 28. Hij riep met grote stem, niet alleen om hem te doen horen, maar ook om hem acht te doen geven, zeggende: Doe u zelf geen kwaad. Al de waarschuwingen van het woord Gods tegen de zonde, en tegen allen schijn er van, en nadering er toe, hebben deze strekking: "Doe u zelf geen

kwaad. Man, vrouw, bega geen misdaad tegen u zelf, richt u zelf niet te gronde, doe u zelf geen leed, en dan kan niemand u schade of leed doen, zondig niet, want niets dan dat kan u schaden." Zelfs ten opzichte van het lichaam worden wij gewaarschuwd tegen de zonden, die het schaden, en wordt ons geleerd ons eigen vlees niet te haten, maar het te voeden en te onderhouden. De stokbewaarder behoeft niet te vrezen ter verantwoording geroepen te zullen worden wegens het ontkomen van zijn gevangenen, want zij zijn allen hier. Het was vreemd, dat sommigen van hen, toen de deuren der gevangenis geopend werden, en hun banden los werden, niet zijn weggeslopen, maar hun verbazing hield hen vast, en er zich van bewust zijnde, dat het door de gebeden van Paulus en Silas was, dat zij ontboeid waren, wilden zij niet heengaan, of zij, nl. Paulus en Silas, moesten ook heengaan, en God toonde zijn macht door hun geest te binden, evenzeer als door hun voeten los te maken.

2. Hij vreest zijn ziel te verliezen, en Paulus stelt hem ook hieromtrent gerust. De een zorg leidt hem tot de andere en veel grotere, en daar hij er in verhinderd werd om zich uit deze wereld weg te spoeden, begint hij nu te denken, en zich af te vragen, waar - indien hij zijn voornemen volvoerd had - de dood hem heengevoerd zou hebben, en wat er na de dood van hem zou geworden zijn - een zeer gepaste overdenking voor hen, die als een vuurbrand uit het vuur gerukt zijn, en er slechts een schrede was tussen hen en de dood. Wellicht heeft het gruwelijke van de zonde, waarin hij zich ging storten, er toe bijgedragen om hem te verschrikken.
A. Wat er nu ook de oorzaak van was, hij was in grote ontsteltenis. De Geest Gods, die gezonden was om van zonde te overtuigen, ten einde de Trooster te zijn, heeft hem verschrikt. Of hij er zorg voor droeg om de deuren der gevangenis weer te sluiten, wordt ons niet gezegd, misschien vergat hij het, zoals de Samaritaanse vrouw, toen Christus haar geweten heeft getroffen, zodat zij van zonde overtuigd werd, haar watervat verliet en vergat waarvoor zij tot de fontein was gekomen, want hij eiste licht, en sprong in de binnensten kerker en kwam bevende aan de voeten van Paulus en Silas. Zij, aan wie de zonde ordelijk voor ogen gesteld is, en aan wie hun gruwelen vertoond zijn, moeten wel sidderen als zij besef beginnen te krijgen van hun ellende en gevaar. Toen deze stokbewaarder aldus tot vreze en beven gebracht was, heeft hij zich tot geen geschikter persoon kunnen wenden dan tot Paulus, want eenmaal heeft deze zich in dezelfden toestand bevonden, evenals deze stokbewaarder is hij ook eens een vervolger geweest van Godvruchtige mensen, hij had hen in de gevangenis geworpen, zoals hij hen nu in de gevangenis bewaarde, en toen hij, evenals de stokbewaarder er zich bewust van geworden was, was hij bevende en verbaasd, en daarom kon hij met des te meer medegevoel tot de stokbewaarder spreken.
B. In zijn ontsteltenis wendde hij zich tot Paulus en Silas om hulp en verlichting.

Merk op:
a. Hoe eerbiedig hij hen aanspreekt. Hij eiste licht, omdat zij in duisternis waren, en opdat zij zouden zien hoe verschrikt en ontdaan hij was. Hij viel neer aan hun voeten, als iemand, die ontzet is over de ongelukkige toestand, waarin hij zich bevindt, en weg zal zinken onder de last van zijn verschrikking. Hij viel voor hen neer, als iemand wiens geest door ontzag voor hen is aangegrepen, voor het beeld Gods in hen, en voor de boodschap Gods, waarvan zij de brengers zijn. Hij heeft waarschijnlijk gehoord wat de dienstmaagd van hen gezegd had, namelijk, dat zij de dienstknechten Gods, des Allerhoogsten zijn, die hun de weg der zaligheid verkondigen, en als aan de zodanige geeft hij thans uitdrukking aan zijn eerbied voor hen. Hij viel voor hen neer om, als een berouwhebbende hun om vergeving te vragen, voor de slechte, smadelijke behandeling,

die hij hun had aangedaan, en om, als een smekeling, hun om raad te vragen, voor hetgeen hij doen moest. Hij sprak hen aan met een titel, die eerbied aanduidt: kurioi heren, meesters. Zo - even was het nog: Schelmen en schurken, en was hij hun meester, maar nu: Heeren, en zij zijn zijn meesters. Bekerende genade verandert der mensen taal in hun spreken van en tot Godvruchtige mensen en Godvruchtige leraren, en voor hen, die door en door overtuigd zijn van zonde, zijn zelfs de voeten liefelijk van degenen, die een boodschap brengen van Christus, ja, al zijn die voeten dan ook smadelijk in de stok gesloten.

b. Hoe ernstig zijn vraag is: Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?
Ten eerste. Zijn zaligheid maakt nu zijn grote zorg uit, ligt hem het naast aan het hart, terwijl zij te voren het verst van zijn gedachten was. Het is niet: Wat zal ik doen, opdat ik bevorderd worde, om rijk en groot te zijn in de wereld? maar: Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?
Ten tweede. Hij vraagt niet voor anderen, wat zij moeten doen, maar voor zichzelf: "Wat moet ik doen?" Het is zijn eigene, kostelijke ziel, waarover hij in zorg is. "Laat anderen doen wat hun goeddunkt, zegt mij, wat ik moet doen."
Ten derde. Hij is er van overtuigd, dat iets gedaan moet worden, gedaan moet worden door hem, opdat hij zalig zal worden, dat die zaligheid zo maar niet van zelf spreekt, iets is dat van zelf gaat, maar iets, waarnaar wij moeten streven, waarvoor wij moeten worstelen, ons moeite hebben te geven. Hij vraagt niet: "Wat kan er voor mij gedaan worden?" maar: "Wat moet ik doen, opdat ik, die nu vrees en sidder, mijn zaligheid moge werken?" Gelijk Paulus spreekt in zijn brief aan de gemeente te Filippi, waartoe deze stokbewaarder behoorde, misschien wel met het oog op zijn sidderende vraag, te kennen gevende, dat hij niet slechts moet vragen naar de zaligheid (zoals hij gevraagd heeft) maar zijn zelfs zaligheid moet werken met vreze en beven, Filippenzen 2:12.
Ten vierde. Hij is bereid alles te doen. "Zegt mij, wat ik doen moet, en ik ben hier, bereid om het te doen. Heeren, stelt mij op elke weg, zo het slechts de rechte weg is, en een zekere weg is, al moge hij dan eng zijn, en doornig, en steil, toch zal ik er op wandelen," Zij, die volkomen overtuigd zijn van zonde, en waarlijk in zorg zijn over hun zaligheid, zullen zich onvoorwaardelijk aan Jezus Christus onderwerpen, door Hem zich laten voorschrijven wat Hem behaagt, en blijde zijn om Christus te hebben op zijn voorwaarden, Christus op elke voorwaarde.
Ten vijfde. Hij is begerig te weten wat hij doen moet, en vraagt het aan hen, die het hem waarschijnlijk kunnen zeggen. "Wilt gijlieden vragen, vraagt, Jesaja 21:12. Zij, die hun aangezicht naar Sion richten, moeten naar de weg vragen, die er heen voert, Jeremia 50:5. Uit ons zelf kunnen wij hem niet vinden, maar God heeft hem bekend gemaakt door Zijn woord, heeft zijn dienstknechten aangesteld om ons bij te staan in ons onderzoeken der Schriften, Hij heeft beloofd de Heilige Geest te geven aan hen, die er om bidden, om hun Gids te zijn op de weg der zaligheid.
Ten zesde. Hij bracht hen buiten, om hun deze vraag te doen, opdat hun antwoord niet afgedwongen zal zijn, maar zij hem zouden voorschrijven wat hij doen moest, al was hij hun bewaarder, met dezelfde vrijheid, als zij het aan anderen deden. Hij bracht hen buiten, buiten de kerker, in de hoop, dat zij hem uit een veel erger kerker zouden bevrijden.

C. Zeer bereidwillig hebben zij hem de weg gewezen voor hetgeen hem te doen stond, vers 31. Zij waren altijd gaarne bereid om op zulke vragen te antwoorden. Zij zijn koud, lijden van hun striemen, hebben slaap nodig, maar toch verschuiven zij zijn zaak niet tot een meer gelegen tijd, en zij in een geschikter verblijfplaats zouden zijn. Zij zeggen hem

niet, dat hij op de volgenden sabbatdag bij hen moest komen in de vergaderplaats bij de rivier, en dat zij het hem dan zullen zeggen. Nee, zij smeedden het ijzer terwijl het heet is, nemen hem nu, terwijl hij in een goede gemoedsstemming is, opdat zijn overtuiging van zonde niet verflauwe, nu God begint te werken, is het voor hen de tijd om te beginnen Gods medearbeiders te zijn. Zij verwijten hem de ruwe, harde behandeling niet, die zij van hem hebben ondervonden, en waarin hij zijn volmacht en bevoegdheid is te buiten gegaan, dit alles is vergeven en vergeten, en zij willen hem zo gaarne de weg der zaligheid wijzen, alsof hij hun beste vriend was. Zij hebben niet over hem getriomfeerd, hoewel hij sidderde, zij gaven hem dezelfde aanwijzing, die zij aan anderen gegeven hadden: Geloof in de Heere Jezus Christus. Men zou denken, dat zij gezegd hadden: "Heb berouw over de mishandeling, die gij ons hebt aangedaan, dat is het eerste wat gij te doen hebt." Nee, daarvan spraken zij niet, dat wordt voorbijgezien, zo hij slechts in Christus wil geloven. Dit is een voorbeeld voor Evangeliedienaars om boetvaardigen te bemoedigen, hun, die tot Christus willen komen, tegemoet te gaan, en hen bij de hand te nemen, niet hard te wezen voor hen, die hun onvriendelijkheid betoond hebben, maar meer de eer van Christus te zoeken dan hun eigen eer. Hier is de hoofdsom van geheel het Evangelie, het verbond der genade in weinige woorden: Geloof in de Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis.

Hier is:
a. Het geluk, de zaligheid beloofd, "Gij zult zalig worden, niet slechts gered van het eeuwige verderf, maar tot het eeuwige leven gebracht, en tot de gelukzaligheid. Gij, hoewel gij slechts een arm man zijt, een cipier, van laag aanzien in de wereld, zal dit toch uw zaligheid niet in de weg staan. Gij, hoewel gij een groot zondaar zijt, een vervolger, zal uw gruwelijke misdaad u toch vergeven worden door de verdienste van Christus, en uw hard, verbitterd hart zal vertederd worden door de genade van Christus, en dus zult gij noch sterven om uw misdaad, noch sterven aan uw ziekte."

b. De voorwaarde, die hiervoor gesteld is: Geloof in de Heere Jezus Christus. Wij moeten het getuigenis aannemen, dat God in Zijn Evangelie betreffende Zijn Zoon heeft gegeven, er mede instemmen als waar, en alle aanneming waardig. Wij moeten de methode goedkeuren, die God gebruikt heeft om de wereld door een Middelaar met zichzelf te verzoenen, Christus aannemen, zoals Hij ons wordt aangeboden, ons overgeven om door Hem geregeerd te worden. Dit is de enige en de veilige weg der zaligheid. Geen andere weg der zaligheid dan door Christus, en geen andere weg om door Christus zalig gemaakt te worden dan door in Hem te geloven, en geen gevaar van achter te blijven als wij dezen weg kiezen, want het is de weg, dien God verordineerd heeft, en Hij, die het beloofd heeft, is getrouw, het is het Evangelie, dat aan alle schepselen gepredikt moet worden. Die gelooft zal zalig worden.

c. Dit wordt uitgestrekt tot zijn gezin. Gij zult zalig worden, gij en uw huis, dat is: "God zal in Christus, u een God zijn, u en uw zaad, zoals Hij het Abraham geweest is. Geloof, en uwen huize is zaligheid geschied, Lukas 19:9. Diegenen van uw huis, die kinderkens zijn, zullen met u in de zichtbare kerk worden toegelaten, en daardoor op de goeden weg der zaligheid gebracht worden, zij, die volwassen zijn, zullen de middelen der genade ontvangen, en hoevelen zij ook zijn, laten zij geloven in Jezus Christus, en zij zullen zalig worden, op dezelfde voorwaarden, zij zijn allen welkom aan Christus.

d. Zij gaan er nu toe over, om hem en zijn gezin in de leer van Christus te onderwijzen, vers 32. Zij spraken tot hem het woord des Heeren. Voor zoveel blijkt, was hij volkomen

vreemd aan Christus, daarom is het nodig, dat hem gezegd wordt, wie deze Jezus is, opdat hij in Hem moge geloven, Johannes 9:36. En daar het wezen der zaak in een klein bestek ligt, hebben zij het hem spoedig genoeg gezegd, om nu tot zijn doop over te kunnen gaan. Christus' dienstknechten moeten het woord des Heeren zo gereed hebben, en het moet zo rijkelijk in hen wonen, dat zij in staat zijn, aan ieder die het begeert, voor de vuist onderricht te kunnen geven, om hen op de weg der zaligheid te leiden. Zij spraken het woord, niet alleen tot hem, maar tot allen, die in zijn huis waren. Hoofden van gezinnen moeten er zorg voor dragen, dat allen, die onder hun hoede zijn, delen in de middelen der kennis en genade, en dat het woord des Heeren tot hen gesproken wordt, want de zielen der armste en geringste dienstknechten of dienstmaagden zijn even kostelijk als die van hun meesters, en zijn verlost en vrijgekocht tot dezelfden prijs.

e. De stokbewaarder en zijn gezin werden terstond gedoopt, en daarmee hebben zij de belijdenis van het Christendom aangenomen en zich onderworpen aan de wetten er van, en op hun plechtige verklaring, zoals die van de kamerling, dat zij geloofden, dat Jezus Christus de Zoon van God is, zijn zij toegelaten om te delen in deszelfs voorrechten. Hij en al de zijnen werden terstond gedoopt. Noch hij, noch iemand van zijn gezin, wensten tijd te hebben om te overwegen, of zij al of niet de verplichtingen des doops op zich wilden nemen, en evenmin hebben Paulus en Silas tijd verlangd om hun oprechtheid op de proef te stellen, en te overwegen of zij hen al of niet zouden dopen. Maar de Geest der genade heeft plotseling zulk een krachtig geloof in hen gewerkt, dat alle verdere redenering er door werd afgesneden, en Paulus en Silas hebben door de Geest geweten, dat het een werk Gods was, dat in hen was gewrocht, zodat er geen reden was om te aarzelen, of moeilijkheden te maken. Dit kan dus in gewone gevallen geen overhaasting rechtvaardigen.
Hierop is de stokbewaarder zeer eerbiedig geworden jegens Paulus en Silas, als iemand, die niet wist wat te doen om het leed, dat hij hun had aangedaan, goed te maken, en nog veel minder hoe hen te belonen voor de vriendelijkheid, die zij hem hadden bewezen. Hij nam hen tot zich in die ure des nachts' wilde hen geen ogenblik langer in de binnensten kerker laten, maar wies hen van de striemen, om er de pijn van te lenigen, hen te reinigen van het bloed, dat de gesel had doen vloeien. Waarschijnlijk heeft hij hen gebet met een geneeskrachtige vloeistof, zoals de barmhartige Samaritaan de gewonden man hielp door olie en wijn in zijn wonden te gieten. Hij bracht hen in zijn huis, onthaalde hen in zijn beste vertrekken, spreidde zijn beste bed voor hen. Nu was niets goed genoeg voor hen, zoals te voren niets slecht genoeg voor hen was. Hij zette hun de tafel voor, de spijzen, die hij in huis had, zij waren hem welkom aan die spijzen, waardoor hij te kennen gaf, hoe zijn ziel het Evangelie welkom heette. Zij hadden het woord des Heeren tot hem gesproken, hadden het brood des levens voor hem gebroken, voor hem en zijn gezin, en daar hij nu zo overvloedig het geestelijke, dat zij gezaaid hadden, heeft gemaaid, dacht hij, dat het niet meer dan billijk was, dat zij zijn lichamelijke dingen zouden maaien, 1 Corinthiërs 9:11.
Waar hebben wij anders huizen en tafels voor, dan om er, naar wij er de gelegenheid toe hebben, God en Zijn volk mede te dienen? Nu werd in des stokbewaarders huis de stemme der verheuging met die des heils gehoord. Nooit is daar zulk een waarlijk blijden, vrolijken nacht doorgebracht, hij verheugde zich, dat hij met al zijn huis aan God gelovig geworden was. Er was niemand in zijn huis, die weigerde gedoopt te worden, en de harmonie verstoorde, zij waren eenstemmig in de aanneming van het Evangelie, hetgeen hun vreugde nog verhoogde. Het kan ook gelezen worden: Gelovende in God, verheugde hij zich door het gehele huis - panoiki - hij ging in ieder vertrek om zijn vreugde uit te drukken. Zijn geloven in Christus wordt geloven in God genoemd, hetgeen aanduidt, dat

Christus God is, en dat het zo verre is van de bedoeling des Evangelies ons van God af te trekken (zeggende: laat ons andere Gode dienen, Deuteronomium 13:2) dat het de onmiddellijke strekking heeft ons tot God te brengen. Zijn geloof bracht blijdschap teweeg, zij, die door het geloof zich in Christus aan God hebben gegeven, hebben grote reden om zich te verblijden. Toen de kamerling bekeerd was, reisde hij zijn weg met blijdschap, en hier zien wij de stokbewaarder zich verheugen. Van de bekering der natiën wordt in het Oude Testament gesproken als van hun verblijden, Psalm 67:5, Psalm 96:11. Want, gelovende, verheugen wij ons met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde. In Christus geloven, is in Christus zich verblijden. Hij gaf zijn vreugde te kennen aan allen, die hem omringden, uit de volheid der blijdschap zijns harten, heeft zijn mond gesproken tot eer en heerlijkheid Gods, en tot bemoediging van hen, die ook in God geloofden. Zij, die zelf de vertroosting van de Godsdienst hebben gesmaakt, moeten doen wat zij kunnen, om ook anderen er toe te brengen, die vertroosting te smaken. Een blijmoedig Christen moet er velen maken.

Handelingen 16:35 - 40
In deze verzen hebben wij:

I. Orders gezonden, om Paulus en Silas uit de gevangenis te ontslaan, vers 35, 36.
1. De hoofdmannen, die hen de vorige dag zo laaghartig hadden mishandeld, gaven die orders, en dat zij dit zo vroeg deden, als het dag geworden was, duidt aan, hetzij dat zij begrepen, dat de ontzettende aardbeving, die zij te middernacht gevoeld hadden, de zaak hunner gevangenen bepleitte, of dat hun geweten hen beschuldigde wegens hetgeen zij hun gedaan hadden, zodat zij zeer ongerust waren. Terwijl de vervolgden met hun voeten in de stok zongen, wentelden de vervolgers zich onrustig heen en weer op hun legerstede, in benauwdheid der ziel, meer klagende over de striemen van hun geweten, dan de gevangenen geklaagd hebben over de striemen op hun rug, en hadden meer haast om hen vrij te laten, dan zij om vrijlating te vragen. Nu heeft God Zijn dienstknechten barmhartigheid doen vinden voor het aangezicht van allen, die hen gevangen hielden, Psalm 106:46. De hoofdmannen zonden stadsdienaars - rhabdouchous - hen, die de roeden hadden, de gerechtsdienaars, die gebruikt waren om hen te geselen, om hun om vergeving te gaan vragen. De order luidde: Laat die mensen los. Waarschijnlijk hebben zij nog meer kwaad tegen hen in de zin gehad, maar God heeft hun hart omgewend, en gelijk Hij tot nu toe hun grimmigheid loffelijk voor Hem gemaakt heeft, zo heeft Hij het overblijfsel dier grimmigheid opgebonden. Psalm 76:11.

2. De stokbewaarder bracht hun die tijding, vers 36. De hoofdmannen hebben gezonden, dat gij zoudt losgelaten worden. Sommigen denken, dat de stokbewaarder bij tijds aan de hoofdmannen bericht gezonden had van hetgeen er dien nacht in zijn huis was voorgevallen, en aldus de invrijheidstelling voor zijn gevangenen heeft verkregen. Gaat dan nu uit. Niet dat hij begerig was van hen, als zijn gasten, te scheiden, maar wèl van hen, als zijn gevangenen. Zij zullen hem nog welkom zijn in zijn huis, maar hij is verheugd hen bevrijd te weten uit de kerker, en de stok. God zou door zijn genade de hoofdmannen even gemakkelijk hebben kunnen bekeren als de stokbewaarder, en hen tot het geloof en de doop kunnen doen komen, maar God heeft de armen dezer wereld verkoren, Jakobus 2:5.

II. Hoe Paulus met ernst wijst op het schenden van het privilegie, waaraan de hoofdmannen zich hadden schuldig gemaakt, vers 37. Paulus zei tot de stadsdienaren: "Zij hebben ons, die Romeinen zijn, onveroordeeld - tegen alle wet en gerechtigheid - in

het openbaar gegeseld en in de gevangenis geworpen, en werpen zij ons nu heimelijk daaruit? Denken zij ons hiermede het kwaad te vergoeden, dat zij ons aangedaan hebben? Niet alzo, maar dat zij zelf komen en ons uitleiden, en erkennen, dat zij ons onrecht hebben aangedaan." Waarschijnlijk hadden de hoofdmannen al een wenk ontvangen, dat die mensen Romeinen waren, en waren zij er zich al van bewust, dat zij in hun woede verder gegaan waren, dan zij voor de wet konden verantwoorden, en was dit de reden, waarom zij bevel gaven tot hun invrijheidstelling.

Merk nu op:
1. Dat Paulus zich hier niet op beroepen heeft, voor dat hij gegeseld was, hoewel die geseling waarschijnlijk hierdoor voorkomen zou zijn, omdat hij de schijn niet wilde hebben dat hij bevreesd was te lijden voor hetgeen hij had gepredikt. In een zijner oraties tegen Verres verhaalt Tullius Cicero dat een zekere Ganius, dien Verres in Sicilië liet geselen, al de tijd, dat de geselslagen op hem neerkwamen, niets anders uitriep dan: Civis Romanus sum - Ik ben Romeins burger. Paulus heeft dit niet gedaan, hij had iets edelers om er zich onder zijn lijden mede te vertroosten.
2. Wèl heeft hij er zich daarna op beroepen, maar het was om aan zijn lijden en aan de zaak, waarvoor hij leed, ere bij te zetten, door aan de wereld te laten weten, dat de predikers van het Evangelie, geen zo verachtelijke, nietswaardige mannen waren, als waarvoor men hen gemeenlijk hield, en dat zij een betere behandeling verdienden. Hij heeft het ook gedaan om de hoofdmannen zachter te stemmen voor de Christenen te Filippi en een betere behandeling voor hen te verkrijgen, en bij de lieden een betere mening omtrent de Christelijke Godsdienst ingang te doen vinden, als zij zagen hoe hoog Paulus stond boven hun hoofdmannen, daar hij een aanklacht tegen hen had kunnen indienen wegens hetgeen zij gedaan hadden, maar het niet gedaan had, hetgeen grotelijks tot eer strekte van de goeden naam, die over hem aangeroepen is.
Nu laat Paulus hun weten op hoe velerlei wijze zij zich aan gevangenisstraf en verbeurdverklaring hunner goederen hadden blootgesteld, en dat hij kennis genoeg had van de wet om dit te weten,

A. Zij hebben hen gegeseld, die Romeinen waren. Sommigen denken, dat Silas zowel als Paulus Romeins burger was, maar anderen denken, dat dit er niet noodzakelijk uit volgt. Paulus was een burger, en Silas was zijn metgezel. Nu werd zowel door de lex Porcia als door de lex Sepronia uitdrukkelijk verboden liberum corpus Romani civis, virgis aut aliis verberibus cædi - het vrije lichaam van een Romeins burger met roeden, of met iets anders, te slaan. Romeinse geschiedschrijvers noemen voorbeelden, dat aan burgers hun handvest ontnomen werd wegens een smadelijke behandeling, die zij aan Romeinse burgers aangedaan hadden. Wij zullen zien, dat Paulus zich hierop beroepen heeft, Hoofdstuk 22, 25, 26. Hun te zeggen, dat zij hen hadden gegeseld, die de boodschappers waren van Christus en de gunstgenoten des hemels, zou geen invloed of uitwerking op hen gehad hebben, maar hun te zeggen, dat zij Romeinse burgers mishandeld hebben, zal hun schrik aanjagen, zo gewoon is het voor de mensen om meer bevreesd te zijn voor de toorn des keizers dan voor dien van Christus. Hij, die een Romein, een aanzienlijk man, een edelman, be - ledigt, al is het ook in onwetendheid of bij vergissing, vindt zich genoopt peccavi - ik heb verkeerd gedaan - te roepen en zijn nederige verontschuldiging aan te bieden, maar wie een Christen vervolgt, omdat hij van Christus is, blijft er bij, en denkt, dat hij dit veilig doen kan, hoewel God gezegd heeft: Wie hen aanraakt, raakt Mijn oogappel aan, en Christus er ons voor gewaarschuwd heeft om zijn kleinen niet te ergeren.

B. Zij hadden hen onveroordeeld gegeseld, indicta causa - zonder hen te horen, zij hadden niet kalm en onpartijdig onderzocht wat tegen hen werd aangevoerd, en nog veel minder hun gevraagd wat zij ter hunner verantwoording te zeggen hadden. Het geldt als een algemene rechtsregel dat: Causâ cognitâ possunt multi absolvi, incognitâ nemo condemnapotest. - Velen kunnen, wijl hun gehoor werd verleend, vrijgesproken worden, terwijl niemand onverhoord veroordeeld mag worden. Christus' dienstknechten zouden niet zo mishandeld zijn, indien er naar hen en hun zaak een onpartijdig onderzoek was ingesteld.
C. Dit was nog verzwaard, omdat zij het in het openbaar gedaan hadden, want, gelijk dit nog groter smaad was voor de aldus mishandelden, was het ook een des te stouter trotsering van wet en gerechtigheid.
D. Zij hebben hen in de gevangenis geworpen zonder enigerlei reden voor hun gevangenneming te tonen, zij deden het willekeurig en door mondelinge orders.
E. Nu werpen zij hen heimelijk daaruit, wèl waren zij niet onbeschaamd genoeg om te volharden in hetgeen zij gedaan hadden, maar zij waren ook niet eerlijk genoeg om schuld te bekennen. Hij staat er op, dat zij hun dwaling en onrecht zullen erkennen, en door hen in het openbaar uit de gevangenis te ontslaan, dit ontslag des te meer eervol te maken, wijl zij hen in het openbaar schande en smaadheid hadden aangedaan. "Dat zij zelf komen en ons uitleiden, getuigenis afleggende van onze onschuld, en dat wij niets gedaan hebben, der geselslagen of banden waardig." Het was geen punt van eer, waaraan Paulus zoveel gewicht hechtte, zo op staan bleef, maar een punt van gerechtigheid, en niet zo zeer voor hem zelf, als voor zijn zaak. "Dat zij komen en het geroep des volks tot zwijgen brengen door te bekennen, dat niet wij de stad beroerd hebben."

III. De onderwerping der hoofdmannen en de vernietiging van hun vonnis tegen Paulus en Silas, vers 38, 39.
1. De hoofdmannen werden bevreesd, toen hun gezegd werd (hoewel zij het misschien reeds wisten) dat Paulus een Romein was. Toen zij het hoorden, vreesden zij, dat sommigen van zijn vrienden aan de regering kennis zouden geven van hetgeen zij gedaan hadden, en dat het er dan slecht aan toe voor hen zou zijn. De handelwijze der vervolgers is dikwijls onwettig geweest, zelfs naar het volkenrecht, en dikwijls onmenselijk, indruisende tegen de wet der natuur, en altijd zondig, tegen de wet Gods.
2. Zij, komende, baden hen de wet niet tegen hen in te roepen, maar het onwettige van hetgeen zij gedaan hadden voorbij te zien en er niet meer van te spreken. Zij leidden hen uit de gevangenis, erkennende, dat zij hen er ten onrechte in gebracht hadden, en nu verlangden zij, dat zij kalm en vreedzaam uit de stad zouden gaan. Zo zijn Farao en zijn dienaren, die God en Mozes getrotseerd hadden, tot Mozes gekomen, en hebben zich voor hem geneigd, zeggende: Trek uit, Exodus 11:18. God kan de vijanden Zijns volks beschaamd doen worden over hun ijver over hen en hun vijandschap van hen, Jesaja 26:1
1. Jeruzalem is soms tot een lastige steen gesteld voor allen, die zich daarmee beladen, dien zij zeer gaarne kwijt zouden willen worden, Zacharia 12:3. Indien echter het berouw dier hoofdmannen oprecht ware geweest, dan zouden zij niet begeerd hebben dat Paulus en Silas uit de stad zouden gaan, (zoals de Gadarenen begeerd hebben Christus kwijt te raken,) maar zij zouden hun verzocht hebben te blijven, zich in hun stad te vestigen, om hun de weg der zaligheid te verkondigen. Maar velen zijn er wel van overtuigd, dat het Christendom niet vervolgd moet worden, maar niet dat het moet worden aangenomen, of zij zijn ten minste niet zelf bewogen om het aan te nemen. Zij zijn genoodzaakt Christus en zijn dienstknechten te eren, voor hun voeten te aanbidden, en te bekennen, dat Hij hen liefhad, Openbaring 3:9, maar komen er niet toe om het nut en voordeel van Christus te hebben of te delen in zijn liefde.

IV. Het vertrek van Paulus en Silas van Filippi, vers 40. Zij verlieten de gevangenis niet eer zij er wettig uit waren ontslagen, hoewel zij er onwettig in waren gebracht. En toen:
1. Namen zij afscheid van hun vrienden, zij gingen in bij Lydia, waar de discipelen waarschijnlijk bijeen waren gekomen om voor hen te bidden, en daar zagen zij de broeders, of zij gingen hen bezoeken in hun respectieve woningen, hetgeen spoedig gedaan was, want zij waren slechts weinig in getal, en zij vertroostten hen, door hun te verhalen (zegt een oude Griekse Schriftverklaring) wat God voor hen had gedaan, en hoe Hij voor hen getuigd heeft in de gevangenis. Zij moedigden hen aan om dicht bij Christus te blijven, de belijdenis huns geloofs vast te houden, niettegenstaande de moeilijkheden, die zich daarbij voor hen zouden voordoen, hun verzekerende dat dan alles voor eeuwig wèl zou zijn. Aan pas bekeerden moet veel tot hun vertroosting gezegd worden, want de blijdschap des Heeren zal in zeer veel hun sterkte wezen.
2. Zij gingen uit de stad. Ik vraag mij af waarom zij dit deden, want nu zij op zo eervolle wijze uit de gevangenis ontslagen waren, hadden zij toch zeker wel, voor enigen tijd ten minste, zonder gevaar met hun werk kunnen voortgaan. Maar ik onderstel, dat zij heengingen volgens het beginsel huns Meesters, Markus 1:38. Laat ons in de bijliggende vlekken gaan, opdat Ik ook dáár predike, want daartoe ben Ik uitgegaan. Paulus en Silas hadden een buitengewone roeping om naar Filippi te gaan, maar toen zij er kwamen zagen zij weinig vrucht op hun arbeid en werden er spoedig van verdreven.
Toch zijn zij er niet te vergeefs gekomen, hoewel het begin gering was, werd het laatste toch zeer vermeerderd. Zij hebben nu de grond gelegd voor een gemeente te Filippi, die zeer uitnemend is geworden, hare bisschoppen en diakenen had, en gemeenteleden, die zich edelmoediger jegens Paulus hebben betoond dan iedere andere gemeente, gelijk blijkt uit zijn brief aan de Filippensen, Hoofdstuk 1:1, 4:14. Laten de Evangeliedienaren niet moedeloos worden, als zij niet terstond vrucht zien van hun arbeid. Het gezaaide zaad schijnt verloren onder de aardkluiten, maar ter bestemder tijd zal het weer opkomen en een overvloedigen oogst opleveren.

HOOFDSTUK 17

1 En door Amfipolis en Apollonia hun weg genomen hebbende, kwamen zij te Thessalonica, alwaar een synagoge der Joden was. 2 En Paulus, gelijk hij gewoon was, ging tot hen in, en drie sabbatten lang handelde hij met hen uit de Schriften, 3 Dezelve openende, en voor ogen stellende, dat de Christus moest lijden en opstaan uit de doden, en dat deze Jezus is de Christus, Dien ik, zeide hij, ulieden verkondige. 4 En sommigen uit hen geloofden, en werden Paulus en Silas toegevoegd, en van de godsdienstige Grieken een grote menigte, en van de voornaamste vrouwen niet weinige. 5 Maar de Joden, die ongehoorzaam waren, dit benijdende, namen tot zich enige boze mannen uit de marktboeven, en maakten, dat het volk te hoop liep, en beroerden de stad; en op het huis van Jason aanvallende, zochten zij hen tot het volk te brengen. 6 En als zij hen niet vonden, trokken zij Jason en enige broeders voor de oversten der stad, roepende: Dezen, die de wereld in roer hebben gesteld, zijn ook hier gekomen; 7 Welke Jason in zijn huis genomen heeft; en alle dezen doen tegen de geboden des keizers, zeggende, dat er een andere Koning is, namelijk een Jezus. 8 En zij beroerden de schare, en de oversten der stad, die dit hoorden. 9 Doch als zij van Jason en de anderen vergenoeging ontvangen hadden, lieten zij hen gaan.

10 En de broeders zonden terstond des nachts Paulus en Silas weg naar Beréa; welke, daar gekomen zijnde, gingen heen naar de synagoge der Joden; 11 En dezen waren edeler, dan die te Thessalonica waren, als die het woord ontvingen met alle toegenegenheid, onderzoekende dagelijks de Schriften, of deze dingen alzo waren. 12 Velen dan uit hen geloofden, en van de Griekse eerlijke vrouwen en van de mannen niet weinige. 13 Maar als de Joden van Thessalonica verstonden, dat het Woord Gods ook te Beréa van Paulus verkondigd werd, kwamen zij ook daar en bewogen de scharen. 14 Doch de broeders zonden toen van stonde aan Paulus weg, dat hij ging als naar de zee; maar Silas en Timotheüs bleven aldaar. 15 En die Paulus geleidden, brachten hem tot Athene toe; en als zij bevel gekregen hadden aan Silas en Timotheüs, dat zij op het spoedigste tot hem zouden komen, vertrokken zij. 16 En terwijl Paulus hen te Athene verwachtte, werd zijn geest in hem ontstoken, ziende, dat de stad zo zeer afgodisch was.

17 Hij handelde dan in de synagoge met de Joden, en met degenen, die godsdienstig waren, en op de markt alle dagen met degenen, die hem voorkwamen. 18 En sommigen van de Epikureische en Stoische wijsgeren streden met hem; en sommigen zeiden: Wat wil toch deze klapper zeggen? Maar anderen zeiden: Hij schijnt een verkondiger te zijn van vreemde goden; omdat hij hun Jezus en de opstanding verkondigde. 19 En zij namen hem, en brachten hem op de plaats, genaamd Areopagus, zeggende: Kunnen wij niet weten, welke deze nieuwe leer zij, daar gij van spreekt? 20 Want gij brengt enige vreemde dingen voor onze oren; wij willen dan weten, wat toch dit zijn wil. 21 Die van Athene nu allen, en de vreemdelingen, die zich daar onthielden, besteedden hun tijd tot niets anders dan om wat nieuws te zeggen en te horen. 22 En Paulus, staande in het midden van de plaats, genaamd Areopagus, zeide: Gij mannen van Athene! ik bemerke, dat gij alleszins gelijk als godsdienstiger zijt. 23 Want de stad doorgaande, en aanschouwende uw heiligdommen, heb ik ook een altaar gevonden, op hetwelk een opschrift stond: de ONBEKENDEN GOD. Dezen dan, Dien gij niet kennende dient, verkondig ik ulieden. 24 De God, Die de wereld gemaakt heeft en alles wat daarin is; Deze, zijnde een Heere des hemels en der aarde, woont niet in tempelen met handen gemaakt; 25 En wordt ook van mensenhanden niet gediend, als iets behoevende, alzo Hij Zelf allen het leven, en de adem, en alle dingen geeft; 26 En heeft uit een bloede het ganse geslacht der mensen gemaakt, om op de gehelen aardbodem te wonen, bescheiden hebbende de tijden te voren geordineerd, en de bepalingen van hun woning; 27 Opdat zij de Heere zouden zoeken, of zij Hem immers tasten en vinden mochten; hoewel Hij niet

verre is van een iegelijk van ons. 28 Want in Hem leven wij, en bewegen ons, en zijn wij; gelijk ook enigen van uw poeten gezegd hebben: Want wij zijn ook Zijn geslacht. 29 Wij dan, zijnde Gods geslacht, moeten niet menen, dat de Godheid goud, of zilver, of steen gelijk zij, welke door mensenkunst en bedenking gesneden zijn. 30 God dan, de tijden der onwetendheid overzien hebbende, verkondigt nu allen mensen alom, dat zij zich bekeren. 31 Daarom dat Hij een dag gesteld heeft, op welken Hij de aardbodem Rechtvaardig zal oordelen, door een Man, Dien Hij daartoe geordineerd heeft, verzekering daarvan doende aan allen, dewijl Hij Hem uit de doden opgewekt heeft.
32 Als zij nu van de opstanding der doden hoorden, spotten sommigen daarmede; en sommigen zeiden: Wij zullen u wederom hiervan horen. 33 En alzo is Paulus uit het midden van hen uitgegaan. 34 Doch sommige mannen hingen hem aan, en geloofden; onder welke was ook Dionysius, de Areopagiet, en een vrouw, met name Damaris, en anderen met dezelve.

Wij hebben hier een verder bericht omtrent de reizen van Paulus en van zijn arbeid en lijden voor Christus. Hij was niet als een kaars op een tafel, die slechts een vertrek verlicht, maar als de zon, die in haren loop licht brengt aan velen. Hij was naar Macedonië, een groot koninkrijk, geroepen, Hoofdstuk 16:9. Hij begon te Filippi, omdat dit de eerste stad was. waar hij aankwam, maar hij moet zich niet tot die stad alleen bepalen. Hier zien wij hem:
I. Predikende en vervolgd wordende te Thessalonica, een andere stad van Macedonië, vers 19.
II. Predikende te Beréa, waar hij een zeer moedgevend gehoor vond, maar ook van daar verdreven wordende door vervolging, vers 10 - 15.
III. In twistgesprek te Athene, de vermaarde universiteit van Griekenland, vers 16 21, zijn oordeel over de natuurlijken Godsdienst ter overtuiging van hen, die polytheïsme en afgoderij voorstonden, en hen tot de Christelijke Godsdienst te brengen, vers 22 - 31, en de goede uitwerking van deze prediking, vers 32 - 34.

Handelingen 17:1 - 9
De twee brieven van Paulus aan de Thessalonicenzen - de eerste twee, die hij door Goddelijke ingeving geschreven heeft - geven zulk een heerlijk getuigenis van die gemeente, dat het ons een vreugde is, om hier in de geschiedenis een bericht te vinden van de eerste grondlegging van die gemeente aldaar. I. Wij hebben hier Paulus' aankomst te Thessalonica, de hoofdstad van dat land, heden Saloniki, of Selanek, genoemd, in het Turkse gebied.
Merk op:
1. Dat Paulus, in weerwil van de mishandeling, die hij te Filippi ondervonden had, voortging met zijn werk. Hij verflauwde niet in zijn ijver, en werd niet ontmoedigd. Hij wijst hier op in zijn eersten brief aan de gemeente aldaar, 1 Thessalonicenzen 2:2, Hoewel ons smaadheid aangedaan was te Filippi, zo hebben wij nochtans vrijmoedigheid gebruikt in onzen God, om het Evangelie van God tot u te spreken. De tegenstand, dien hij ontmoet heeft, en de vervolging, die hij geleden heeft, hebben hem slechts des te vastberadener gemaakt in zijn werk. Geen van deze dingen heeft hem bewogen, nooit zou hij aldus hebben kunnen volharden, volhouden en aanhouden, indien hij niet bezield ware geweest door een geest van kracht van Boven.
2. Amfipolis en Apollonia is hij slechts doorgereisd, het eerste was een stad nabij Filippi, het laatste nabij Thessalonica. Ongetwijfeld was hij onder Goddelijke leiding, en werd hem gezegd door de Geest, die, gelijk de wind, blaast waarheen Hij wil, door welke plaatsen hij moest heengaan, en in welke plaatsen hij moest blijven. Apollonia was een

stad van Illyricum, hetgeen, naar sommigen denken, het gezegde van Paulus verklaart, dat hij van Jeruzalem af en rondom tot Illyricum toe het Evangelie had gepredikt, Romeinen 15:19, dat is: tot aan de grenzen van Illyricum, waar hij zich nu bevond. En wij kunnen onderstellen, dat hij, hoewel gezegd wordt, dat hij door deze steden slechts heenging, er toch lang genoeg in bleef, om er het Evangelie te verkondigen, en er de weg te banen voor de komst van andere leraren onder hen, die hij later zenden zou.

II. Hoe hij eerst voor de Joden gepredikt heeft in hun synagoge te Thessalonica. Hij vond er een synagoge der Joden, vers 1, hetgeen te kennen geeft, dat een reden, waarom hij door de andere genoemde steden slechts heengegaan is, en er niet lang in verwijlde, was, dat er geen synagogen waren. Maar een vindende te Thessalonica, heeft hij daar zijn prediking begonnen.
1. Het was zijn gewoonte om altijd met de Joden te beginnen, hun het eerst het Evangelie aan te bieden, en zich niet tot de Heidenen te wenden, voordat zij het hadden afgewezen, opdat hun mond gestopt zou worden, als zij tegen hem riepen en schreeuwden, omdat hij voor de Heidenen predikte. Want, indien zij het Evangelie aannamen, dan zouden zij ook met blijdschap de nieuw bekeerden aannemen, maar indien zij het afwezen, dan hadden zij het zichzelf te wijten, dat de apostelen het brachten aan hen, die het welkom heetten. Het bevel: beginnende te Jeruzalem, werd met recht verklaard als een aanwijzing, om overal, waar zij kwamen, te beginnen met de Joden.

2. Hij kwam met hen samen in hun synagoge op de sabbatdag, in hun plaats en op hun tijd der Godsverering, en zo wilde hij voor beiden eerbied betonen. Sabbatdagen en plechtige vergaderingen zijn altijd zeer dierbaar aan hen, aan wie Christus dierbaar is, Psalm 84:11. Het is goed om op die dag in het huis des Heeren te zijn. Het was Christus' gewoonte, en het was Paulus' gewoonte, en het is de gewoonte geweest van al de heiligen, de goede oude paden, waarop zij wandelden.

3. Hij handelde met hen uit de Schriften. Zij stemden in met hem om de Schriften des Ouden Testaments aan te nemen, in zo verre waren zij het met elkaar eens. Maar zij namen de Schriften aan, en daarom dachten zij reden te hebben om Christus te verwerpen, Paulus nam de Schriften aan, en daarom zag hij grote reden om Christus aan te nemen. Zo was het dan nodig, dat hij door met hen te handelen uit de Schriften met de hulp en in de kracht des Heilige Geestes, hen er van overtuigde, dat de gevolgtrekkingen, die Hij uit de Schrift afleidde juist, en die zij er uit afleidden, verkeerd waren. De prediking van het Evangelie moet beide Schriftuurlijk en rationeel zijn. Zo is die van Paulus geweest, want hij handelde, dat is: hij redeneerde met hen uit de Schriften. Wij moeten de Schrift tot onzen grondslag nemen, onze Godsspraak en toetssteen, en er dan uit en over redeneren, tegen hen, die, hoewel zij zeggen te ijveren voor de Schriften, zoals de Joden, ze echter verwringen, en dat wel tot hun eigen verderf. Het verstand moet niet in mededinging gesteld worden met de Schrift, maar er moet gebruik van worden gemaakt voor de verklaring en toepassing er van.

4. Hij deed dit op drie achtereenvolgende sabbatten. Kon hij hen op de eersten sabbat niet tot overtuiging brengen, hij wilde het dan op de tweeden en derden nog eens beproeven, want er moet gebod op gebod, regel op regel zijn. God wacht op de bekering van zondaren, en dat moeten zijn dienstknechten ook doen. Al de arbeiders komen niet het eerste uur in de wijngaard, noch op de eerste roeping, niet in allen geschiedt zo plotseling een werking als in de stokbewaarder. 5. Doel en strekking van zijn prediking was te bewijzen, dat Jezus is de Christus. Dat was het wat hij verklaarde en aantoonde, vers 3.

Eerst verklaarde hij deze stelling, en toen stelde hij hun de zaak voor ogen, als hetgeen waar hij bij wilde blijven, en riep hen op in de naam van God, om er mede in te stemmen. Paulus had een bewonderenswaardige methode voor zijn redevoeringen, en toonde beide, dat hij de leer, die hij predikte, kende en haar volkomen begreep, en dat hij ten volle overtuigd was van de waarheid er van, daarom opende hij haar als er volkomen mede bekend zijnde, en stelde haar voor ogen, als er volkomen in gelovende.
Hij toonde hun:
A. Dat de Messias moest lijden, sterven en weder opstaan, dat de Oud - Testamentische profetieën betreffende de Messias dit duidelijk hebben voorzegd. Het grote bezwaar der Joden om te geloven, dat Jezus de Messias is, bestond in Zijn lijden en smadelijken dood. Het kruis van Christus was de Joden een ergernis, omdat het gans niet overeenkwam met het denkbeeld, dat zij zich van de Messias hadden gevormd, maar Paulus toont aan, en maakt het onloochenbaar, niet alleen, dat het mogelijk was, dat Hij de Messias is, ofschoon Hij heeft geleden, maar dat Hij, de Messias zijnde, noodzakelijk heeft moeten lijden, Hij kon niet volmaakt worden dan door lijden, want indien Hij niet gestorven ware, dan zou Hij ook niet van de doden hebben kunnen opstaan. Hierop heeft Christus zelf met nadruk gewezen, Lukas 24:26 :Moest de Christus niet deze dingen lijden, en alzo in zijn heerlijkheid ingaan? En wederom, vers 46: Alzo is er geschreven, en alzo moest dus de Christus lijden, en van de doden opstaan ten derden dage. Hij moet voor ons hebben geleden, omdat Hij de verlossing niet anders op ons kon toepassen.
B. Dat Jezus de Messias is, "deze Jezus, dien ik u verkondig, en in wie ik u vermaan te geloven, is Christus, de Christus, de Gezalfde des Heeren, Hij is het, die komen moest, en gij hebt geen anderen te verwachten, want God heeft beide door zijn woorden en zijn werken, (de tweeërlei wijze waarop Hij tot de kinderen der mensen spreekt,) door de Schriften en door wonderen, en door de gave des Geestes om die beiden van kracht en uitwerking te doen zijn, Hem getuigenis gegeven." Evangeliedienaren moeten Jezus prediken, Hij moet hun voornaamste onderwerp zijn, het is hun werk en roeping de mensen met Hem bekend te maken. Wat wij betreffende Jezus hebben te prediken is, dat Hij is de Christus, en dat wij dus kunnen hopen door Hem behouden te worden, en dat wij gehouden zijn ons door Hem te laten besturen.

III. Het goede gevolg van zijn prediking aldaar, vers 4.
1. Sommigen uit de Joden geloofden in weerwil van hun ingewortelde vooroordelen tegen Christus en zijn Evangelie, en zij werden aan Paulus en Silas toegevoegd, zij verkeerden met hen niet slechts als vrienden en metgezellen, maar zij gaven zich over aan hun leiding als hun geestelijke leidslieden, zij stelden zich in hun bezit als een erfdeel in het bezit van de rechtmatigen eigenaar, dat is de betekenis van het woord, zij gaven zichzelf eerst aan de Heere, en daarna aan ons, door de wil van God, 2 Corinthiërs 8:5. Zij hingen Paulus en Silas aan, vergezelden hen overal waar zij heengingen. Zij, die in Jezus Christus geloven, komen in gemeenschap met getrouwe leraren en worden hun toegevoegd.
2. Van de Godsdienstige Grieken en van de voornaamste vrouwen hebben zeer velen het Evangelie omhelsd. Dezen waren proselieten der poort, de Godvruchtigen onder de Heidenen, zoals de Joden hen noemden, de zodanige, die, hoewel zij zich niet aan de wet van Mozes onderwierpen, toch aflieten van afgoderij en onzedelijkheid, alleen de waren God aanbaden, en niemand onrecht deden. Dezen waren de hoi sebomenoi Hellênes - de aanbiddende Heidenen - zoals in Amerika diegenen uit de inboorlingen, die tot het geloof van Christus bekeerd zijn, de biddende Indianen genoemd worden. Dezen werden toegelaten om zich met de Joden te verenigen voor de Godsverering in hun synagoge. Van dezen geloofde een grote menigte, meer van hen dan van hen, die volkomen Joden waren, en aan de ceremoniële wet verkleefd waren. En ook niet weinigen van de

voornaamste vrouwen der stad, die een vroom gemoed hadden en enig besef van de Godsdienst, hebben het Christendom aangenomen. Hier wordt bijzonder notitie van genomen als een voorbeeld voor aanzienlijke vrouwen, en om haar aan te moedigen in de beoefening der Godsvrucht, en haar aan te sporen om zich te onderwerpen aan de macht van Christus' heiligen Godsdienst, want dit duidt aan hoe welbehaaglijk het zal zijn aan God, welk een ere voor Christus en van hoe groten invloed het kan zijn op velen, behalve nog het nut en voordeel voor hare eigen zielen. Er wordt hier geen melding gemaakt van hun prediken van het Evangelie aan de Heidense afgodendienaars te Thessalonica, en toch is het zeker, dat zij het gedaan hebben, en dat zeer velen van hen bekeerd werden, het schijnt zelfs dat deze gemeente voornamelijk uit bekeerlingen uit de Heidenen bestond, hoewel daar hier geen nota van wordt genomen, want Paulus schrijft aan de Christenen aldaar als die bekeerd zijn van de afgoden, 1 Thessalonicenzen 1:9, en dat wel bij de eersten ingang van de apostelen onder hen.

IV. De moeite, die aan Paulus en Silas te Thessalonica werd aangedaan. Waar zij ook predikten, overal konden zij er zeker van zijn vervolgd te zullen worden, banden en verdrukking wachtten hun in elke stad.
Merk op:
1. Wie de bewerkers waren van die moeilijkheden: de Joden, die ongehoorzaam waren, en gedreven werden door nijd, of afgunst, vers 5. Aan alle plaatsen waren de Joden de heftigste vijanden van de Christenen, inzonderheid van de Joden, die Christenen geworden waren, jegens hen koesterden zij een bijzondere wrok, daar zij hen als afvalligen beschouwden. Christus is gekomen om verdeeldheid op de aarde te geven, en zie nu, waarin die verdeeldheid bestond: sommigen van de Joden geloofden het Evangelie, en hebben medelijden gehad met, en gebeden voor, hen, die niet geloofden, terwijl zij, die niet geloofden, hen, die geloofden, benijdden en haatten. In zijn brief aan deze gemeente spreekt Paulus van de woede en vijandschap der Joden tegen de predikers van het Evangelie, als van de zonde, die de mate hunner ongerechtigheid vol deed worden, 1 Thessalonicenzen 2:15, 16.

2. Wie de werktuigen waren voor de beroering. De Joden maakten gebruik van enige boze mannen uit de marktboeven, die zij bij elkaar wisten te krijgen, en het op zich moesten nemen om de stad vijandig te stemmen tegen de apostelen. Alle verstandige en gematigde lieden beschouwden hen met achting en waardeerden hen, en niemand wilde zich tegen hen stellen dan zij, die tot de heffe des volks behoorden, een troep van boze mannen, die zich aan allerlei slechtheid overgaven. Tertullianus voert dit aan bij hen, die het Christendom tegenstonden, nl. dat de vijanden er van over het algemeen de slechtsten der mensen waren: Tales semper nobis insecutores, injusti, impii, turpes, quos et ipsi damnare consuestis - Onze vervolgers zijn altijd onrechtvaardigen, goddelozen, eerlozen, die gij zelf gewoon waart te veroordelen. Apologia, cap. 5. Het is de ere van de Godsdienst, dat zij, die hem haten, over het algemeen ongebondene lieden zijn van de laagste soort, die alle gevoel voor gerechtigheid en deugd hebben afgelegd.

3. Op wat wijze zij tegen hen te werk gingen.
A. Zij beroerden de stad, maakten geschreeuw en geraas om de lieden schrik aan te jagen, en toen ging ieder zien wat er aan de hand was. Zij begonnen een oploop, en toen was natuurlijk terstond het grauw op de been. Zie, wie de beroerders zijn van Israël - niet de getrouwe predikers van het Evangelie, maar de vijanden er van. Zie, op wat wijze de duivel zijn raadslagen volvoert: hij beroert de stad, hij beroert de zielen, en dan vist hij in troebel water.

B. Zij vielen aan op het huis van Jason, waar de apostelen geherbergd waren, met het doel hen tot het volk te brengen, dat zij in woede tegen hen hadden ontstoken, en door hetwelk zij hoopten hen in stukken te zien scheuren. Dit alles was volstrekt onwettig. Indien er bij Jason een huiszoeking moet plaats hebben, dan behoort die te geschieden door daartoe bevoegde beambten, en niet zonder volmacht van de overheid. "Iemands huis" - zegt de wet - "is zijn kasteel", en als zij op gewelddadige wijze iemands huis aanvallen, om hem en zijn gezin vrees en angst aan te jagen, dan toont dit slechts tot welk een beledigende gewelddadigheid de zucht tot vervolging de mens kan brengen. Als er personen zijn, die zich aan een misdrijf hebben schuldig gemaakt, dan zijn de magistraten daar om er een onderzoek naar in te stellen en er over te oordelen, maar het grauw aan te stellen tot rechters, en ook tot scherprechters (zoals dezen hier voornemens waren) dat is de waarheid te doen struikelen op de straat, dat is: knechten te paard, en vorsten gaande als knechten op de aarde, recht en billijkheid van de troon te stoten, om er woede en hartstocht op te plaatsen.

C. Toen zij de apostelen niet in handen konden krijgen, die zij als landlopers zouden behandeld hebben, het volk tegen hen opzettende als vreemdelingen, die het land kwamen bespieden, om deszelfs kracht te verteren, en hun het brood uit de mond te nemen, vielen zij aan op het huis van hun eigen medeburger, die de apostelen bij zich had ontvangen. Zijn naam is Jason, hij is een bekeerde Jood, dezen trokken zij met enige andere broeders voor de oversten der stad. De apostelen was aangeraden, om zich terug te trekken, daar zij het meest gehaat waren en dus ook het meest aan gevaar bloot stonden. Currenti cede furori - Ga de bergstroom uit de weg. Maar hun vrienden waren bereid zich aan het gevaar bloot te stellen, daar zij meer bij machte waren dien storm te doorstaan. Voor een goed man, voor zulke goede mannen als de apostelen waren, zal mogelijk iemand ook bestaan te sterven.

D. Zij beschuldigden hen bij de oversten der stad, en stelden hen voor als gevaarlijke lieden, die niet geduld moesten worden. De misdaad, aan Jason ten laste gelegd, is, dat hij de apostelen heeft onthaald en geherbergd, vers 7, hen heeft gesteund en hun belangen heeft voorgestaan. En wat was dan de misdaad der apostelen, dat hun herberg te verlenen werd voorgesteld als een misdadig verzwijgen van verraad? Op tweeërlei wijze worden zij in een zeer slecht daglicht door hen gesteld, werd hun een karakter aangewreven, slecht genoeg om hen bij het volk gehaat te maken, en aan de oversten een doorn in het oog te doen zijn.
Ten eerste. Dat zij vijanden waren van de openbaren vrede, en overal, waar zij kwamen, alles in wanorde brachten: Dezen, die de wereld in beroering hebben gebracht, zijn ook hier gekomen. In een opzicht is het waar, dat, waar het Evangelie in zijn kracht komt tot een plaats, tot een ziel, het er zulk een verandering werkt, aan de stroom een richting geeft, zo tegenovergesteld aan die, welke hij gehad heeft, dat zij gezegd kunnen worden in die plaats, of in die ziel, de wereld in beroering te hebben gebracht, de wereld onderst boven te hebben gekeerd. De liefde voor de wereld is uitgeroeid uit dat hart, en de wijze der wereld tegengesproken in het leven, zodat dáár de wereld onderst boven is gekeerd. Maar in de zin, waarin zij het bedoelden, was het ten enenmale onwaar. Zij wilden, dat men de predikers van het Evangelíe voor oproermakers zou houden, die overal, waar zij kwamen, tweedracht stichtten, onenigheid teweegbrachten tussen bloedverwanten, naburen tegen elkaar ophitsten, de handel belemmerden, regel en orde omverwierpen. Omdat zij de mensen bewogen zich van de ondeugd tot de deugd te bekeren, van de afgoden tot de levenden God, van boosaardigheid en afgunst, tot liefde en vrede, worden

zij beschuldigd de wereld in beroering te brengen, terwijl het slechts het rijk des duivels in de wereld was, dat zij aldus omver wierpen. Hun vijanden beroerden de stad, en toen gaven zij er hun de schuld van, zoals Nero Rome in brand stak, en toen zei, dat de Christenen het gedaan hadden. Als Christus' getrouwe dienstknechten, zelfs diegenen van hen, die de meest stillen zijn in het land aldus op hatelijke wijze verkeerd genoemd en verkeerd voorgesteld worden, laten zij dit dan niet vreemd vinden, of er verbitterd door worden, wij zijn niet beter dan Paulus en Silas, die aldus mishandeld en gescholden werden. Zij zijn ook hier gekomen, roepen de beschuldigers, "zij hebben in andere plaatsen alle mogelijke kwaad aangericht, en nu hebben zij de besmetting ook hier gebracht, het is dus tijd voor ons om alle krachten in te spannen ten einde hun het hoofd te bieden."
Ten tweede. Dat zij vijanden waren van de regering, dat hun beginselen en praktijken verderfelijk waren voor de monarchie en onbestaanbaar met de constitutie van de staat, vers 7. Alle dezen doen tegen de geboden des keizers, niet tegen een bijzonder decreet of besluit, want er was toen nog geen rijkswet tegen het Christendom, maar tegen des keizers macht in het algemeen om wetten of geboden uit te vaardigen, want zij zeggen, dat er een andere koning is, namelijk Jezus, niet slechts een koning der Joden, dat was de beschuldiging tegen onzen Heiland zelf voor Pilatus ingebracht, maar Heere van allen, zoals Petrus Hem in zijn eerste leerrede voor de Heidenen genoemd heeft, Hoofdstuk 10:36. Het is waar, de Romeinse regering, zowel toen Rome nog een republiek was, als toen het in de handen des keizers kwam, was zeer naijverig op iedere bestuurder onder hun heerschappij, die de titel van koning aannam, en er was een afzonderlijke wet hier tegen uitgevaardigd. Maar Christus' koninkrijk was niet van deze wereld. Zijn volgelingen zeiden voorzeker wel: Jezus is Koning, maar geen aards koning, geen mededinger van de keizer, en zijn ordinantiën bemoeien zich met de geboden des keizers niet, en Hij heeft het in Zijn koninkrijk tot wet gesteld om de keizer te geven wat des keizers is.
Er was in de leer van Christus niets, dat de strekking heeft om vorsten te onttronen, of hen van hun voorrechten te beroven, dat wisten zij zeer wel, en het was tegen hun eigen geweten, dat zij deze beschuldiging tegen hen inbrachten. En van alle mensen betaamde het de Joden wel het minst om dit te doen, zij haatten de keizer en zijn regering, wensten verderf over hem te brengen en zijn regering omver te werpen, zij verwachtten een Messias, die een aards vorst zou zijn, die alle tronen neer zou werpen en alle rijken ten gronde zou richten, en zij hebben onzen Heere Jezus tegengestaan, omdat Hij niet als zodanig is opgetreden. Zo zijn ook zij aller-boosaardigst geweest, die Gods getrouwe volk hebben voorgesteld als vijanden van de keizer, en koningen en landen schade aanbrengende. zij, die zelf imperium in imperio - een koninkrijk in een koninkrijk - hebben opgericht, een macht, niet slechts in mededinging met die des keizers, maar er boven, namelijk die van de pauselijke suprematie.

4. De grote onrust, die dit in de stad heeft teweeggebracht, vers 8. Zij beroerden de schare en de oversten der stad, die dit hoorden. Zij hadden geen slechte mening van de apostelen of van hun leer, konden van hen geen gevaar duchten voor de staat, en daarom waren zij gezind hen oogluikend te laten begaan, maar als zij hun door de aanklagers voorgesteld worden als vijanden van de keizer, dan zullen zij verplicht zijn een onderzoek naar hen in te stellen, uit vrees voor de regering een verbod tegen hen uit te vaardigen, en dit ontrustte hen. Claudius, de toenmalige keizer wordt door Suetonius voorgesteld als een man, die bij de minsten volksoploop zeer achterdochtig was, en uiterst vreesachtig, hetgeen de bestuurders onder hem noodzaakte een wakend oog te houden op alles wat gevaarlijk scheen, of ook maar in het minst achterdocht opwekte, daarom ontrustte het

hen in de noodzakelijkheid gebracht te wezen om goede mensen moeilijkheid aan te doen.

5. Het einde van deze lastige zaak, de oversten waren niet gezind de Christenen te vervolgen. Er werd zorg gedragen voor de veiligheid der apostelen. Zij hielden zich schuil, vluchtten, en bleven dus uit hun handen, zodat er niets te doen was dan Jason en zijn vrienden op borgtocht in vrijheid te stellen, vers 9. De oversten hier waren niet zo gemakkelijk in toorn te ontsteken tegen de apostelen als de hoofdmannen te Filippi. Zij waren bedachtzamer en meer gelijkmoedig, en zo namen zij dan genoegdoening - of borgtocht - aan van Jason en de anderen. Wellicht bleven zij ook borg voor Paulus en Silas, dat zij verschijnen zouden, als zij opgeroepen werden, indien later iets tegen hen gevonden werd. Gelijk er onder de vervolgers van het Christendom voorbeelden zijn geweest van de dolzinnigheid en woede van verdierlijkte lieden, zo zijn er ook voorbeelden geweest van de bedachtzaamheid en gelijkmoedigheid van mannen. Gematigdheid is een deugd geweest.

Handelingen 17:10 - 15
In deze verzen hebben wij:

I. Het vertrek van Paulus en Silas naar Beréa, waar zij het Evangelie predikten, vers 10. Zij waren te Thessalonica zo ver gekomen, dat er de grond gelegd was voor het stichten ener gemeente. Anderen werden opgewekt om de aangevangen arbeid voort te zetten, tegen wie de oversten en het volk niet zo bevooroordeeld waren als tegen Paulus en Silas, daarom hebben dezen, toen de storm opstak, dit als een aanduiding voor hen beschouwd, dat zij voor het ogenblik die plaats moesten verlaten, en hebben zij zich dan ook teruggetrokken. Het gebod van Christus aan zijn discipelen: Wanneer zij u dan in deze stad vervolgen, vliedt in de andere, bedoelt niet zo zeer hun veiligheid "Vliedt in de andere om u daar te verbergen," als wel de voortzetting van hun arbeid, "vliedt in een andere om daar te prediken", zoals blijkt uit de reden, die er voor opgegeven wordt - Gij zult uw reis door de steden Israëls niet geëindigd hebben, of de Zoon des mensen zal gekomen zijn, Mattheüs 10:23. Aldus ging spijze uit van de eter en is des duivels wapen tegen zichzelf gekeerd, hij dacht door de apostelen te vervolgen de voortgang van het Evangelie te stuiten, maar het werd zo bestuurd, dat het er juist door bevorderd werd. Zie hier:
1. De zorg, die de broederen voor Paulus en Silas hebben gedragen, toen zij bemerkten welk complot er tegen hen gesmeed werd: zij zonden terstond des nachts Paulus en Silas weg naar Beréa. Dat kon voor de pas bekeerden geen verrassing zijn, Want toen wij bij u waren - zegt Paulus tot hen, 1 Thessalonicenzen 3:4 - toen wij voor het eerst tot u gekomen zijn, voorzeiden wij u, dat wij zouden verdrukt worden, gelijk ook geschied is, en gij weet het. Het schijnt wel, dat Paulus en Silas gaarne gebleven zouden zijn, de storm het hoofd hadden willen bieden, indien de broeders het hun hadden toegelaten, maar zij wilden liever hun hulp ontberen, dan hun leven in gevaar te zien, dat aan hun vrienden dierbaarder scheen te zijn, dan aan henzelf. Zij zonden hen weg des nachts, onder bedekking van de nacht, alsof zij kwaaddoeners waren.
2. De standvastigheid van Paulus en Silas in hun arbeid, zij vluchtten wel van Thessalonica, maar niet van de dienst van Christus. Toen zij te Beréa kwamen, gingen zij naar de synagoge der Joden, en zijn daar openlijk verschenen. Hoewel de Joden te Thessalonica hun boosaardige vijanden waren, en - voor zoveel zij wisten - die te Beréa dit wellicht ook zijn zouden, hebben zij daarom niet geweigerd, hetzij uit wraak wegens de beledigingen en het onrecht hun aangedaan, of uit vrees voor het kwaad, dat hun

misschien aangedaan zou worden, de Joden hun achting te gaan betuigen. Als anderen hun plicht niet willen doen aan ons, behoren wij toch onzen plicht te doen aan hen. Het goede karakter van de Joden te Beréa, vers 11. Dezen waren edeler dan die te Thessalonica waren. De Joden in de synagoge te Beréa waren meer gezind om het Evangelie te ontvangen dan de Joden in de synagoge te Thessalonica. Zij waren er niet zo tegen bevooroordeeld, niet zo korzelig en gemelijk, zij waren edeler - eugenesteroi - beter opgevoed, wellevender.

1. Zij waren ruimer in hun denken, waren meer vatbaar voor overtuiging, meer bereid om naar rede te luisteren, er de kracht van te erkennen, en in te stemmen met hetgeen hun toescheen waarheid te zijn, al was het ook in strijd met hun vorige gevoelens, dit was edeler.

2. Zij hadden een beter humeur, waren niet zuur en gemelijk, niet kwalijk gezind tegen allen, die niet van hun mening waren. Gelijk zij bereid waren zich te verbinden met hen, met wie zij door de kracht der waarheid tot eenstemmigheid waren gekomen, zo wilden zij ook in de liefde blijven jegens hen, met wie zij reden vonden te verschillen, dit was edeler - Zij hebben niet voorbarig geoordeeld over de zaak, noch waren zij afgunstig op hen, die haar voorstonden, zoals de Joden te Thessalonica, maar edelmoedig van zin en ruim van hart, hebben zij zonder hartstocht of partijdigheid de zaak onderzocht, en hun die haar voorstonden gehoor verleend, want:
A. Zij ontvingen het woord met alle toegenegenheid, begrepen er terstond de betekenis van, en sloten hun ogen niet voor het licht. Evenals Lydia namen zij acht op hetgeen van Paulus gesproken werd, en zij hoorden het met genoegen. Zij hebben niet getwist met het woord, hebben er niet op gevit, zochten geen gelegenheid tegen de predikers er van, maar heetten het welkom, en gaven een goeden, gunstige zin aan alles wat gezegd werd, Hierin waren zij edeler dan de Joden te Thessalonica, hebben zij gewandeld in dezelfden geest en in dezelfde voetstappen als de Heidenen aldaar, van wie gezegd is, dat zij het woord aangenomen hebben met blijdschap des Heilige Geestes en zich tot God bekeerd hebben van de afgoden, 1 Thessalonicenzen 1:6, 9. Dat was in waarheid edel. De Joden hebben er zeer in geroemd Abrahams zaad te zijn, achtten zich van goede geboorte, vonden dat zij van geen betere geboorte konden zijn. Maar hier wordt hun gezegd wie onder hen het edelst, het meest welopgevoed waren, nl. zij, die het meest gezind waren het Evangelie aan te nemen, in wie de hoge gedachte gevangen geleid en tot de gehoorzaamheid van Christus gebracht is. Dezen waren de edelsten. Nobilitas sola est atque unica virtus Deugd en Godsvrucht zijn ware adeldom, ware eer, en zonder dezen - Stemmata quid prosunt - Wat zijn stambomen en weidse titels? Wat is hun waardij?

B. Zij onderzochten dagelijks de Schriften, of deze dingen alzo waren. Hun bereidwilligheid om het woord te ontvangen was niet van dien aard, dat zij alles maar op horen zeggen aannamen, aan alles wat zij hoorden, een onbepaald geloof hechtten. Nee, daar Paulus zijn argumenten aan de Schrift ontleende, hen naar het Oude Testament verwees voor het bewijs van hetgeen hij zei, namen zij hun Bijbel ter hand, zochten de plaatsen op, waarnaar hij hen verwees, lazen het context, overwogen er het doel en de strekking van, vergeleken ze met andere Schriftuurplaatsen, gingen na, of de gevolgtrekkingen, die Paulus er uit afleidde, juist en natuurlijk, en de argumenten, die hij er op grondde, steekhoudend waren, en naar de uitkomst van dit hun onderzoek kwamen zij dan tot een besluit.

Merk op:

a. De leer van Christus vreest geen nauwkeurig onderzoek. Wij, die zijn zaak bepleiten, verlangen slechts, dat de mensen niet zullen zeggen: Deze dingen zijn niet zo, voordat zij zonder vooroordeel en partijdigheid onderzocht hebben, of zij al of niet zo zijn.
b. Het Nieuwe Testament moet onderzocht en getoetst worden aan het Oude. De Joden namen het Oude Testament aan, en als zij, die dit deden, de zaken recht beschouwden, kon het niet anders of zij moesten genoegzame grond vinden, om het nieuwe aan te nemen, omdat zij er al de profetieën en beloften van het oude nauwkeurig en volkomen in vervuld zagen.

C. Zij, die de Schriften lezen en aannemen, moeten ze onderzoeken, Johannes 5:39, moeten ze bestuderen, en zich moeite geven om ze te overdenken, zowel om de waarheid te ontdekken, die er in opgesloten is, er de betekenis van niet mis te verstaan en aldus in dwaling te vervallen, of in dwaling te blijven, als ook om de gehele waarheid te ontdekken, die er in vervat is, ten einde niet te blijven bij een oppervlakkige kennis in de buitensten voorhof der Schrift, maar tot een innige bekendheid te komen met de wil en de bedoeling Gods, die er in geopenbaard zijn.

D. De Schriften te onderzoeken moet ons dagelijks werk wezen, zij, die het woord hoorden in de synagoge op de sabbatdag, hebben niet gedacht dat dit genoeg was, nee, zij hebben het ook op iedere dag der week onderzocht, ten einde toe te passen wat zij op de vorige sabbat hadden gehoord, en zich te bereiden voor hetgeen zij op de volgende sabbat zullen horen.
Diegenen zijn waarlijk edel, en goed op weg om het al meer en meer te worden, die de Schriften tot hun Godsspraak en toetssteen maken, en ze als zodanig raadplegen. Zij, die de Schrift op de rechte wijze bestuderen en haar dag en nacht overdenken, zullen vervuld worden van edele gedachten, geneigd worden tot edele beginselen, en toebereid worden voor een edele bestemming. Dezen zijn edeler.

III. De goede uitwerking van de prediking van het Evangelie te Beréa, zij had het gewenste gevolg. Het hart des volks bereid zijnde, werd spoedig zeer veel werk gedaan, vers 12.
1. Velen dan uit hen - dat is: uit de Joden - geloofden. Te Thessalonica hebben slechts sommigen uit hen geloofd, vers 4, maar te Beréa, waar zij hen met een onbevooroordeeld hart hoorden, hebben velen geloofd, meer Joden dan te Thessalonica. God geeft genade aan hen, wier hart Hij eerst geneigd heeft om vlijtig gebruik te maken van de middelen der genade, en inzonderheid om de Schriften te onderzoeken.
2. Ook van de Grieken, de Heidenen, geloofden velen, zowel van de achtbare vrouwen, de vrouwen van hogen stand, als van de mannen, niet weinigen, mannen van de hoogste rang, naar het schijnt, daar zij met de achtbare vrouwen genoemd worden. De vrouwen hebben het eerst het Evangelie aangenomen, en toen bewogen zij hare mannen om het ook aan te nemen. Want wat weet gij, vrouw! of gij de man zult zalig maken? 1 Corinthiërs 7:16.

IV. De vervolging tegen Paulus en Silas verwekt te Beréa, waardoor Paulus genoodzaakt werd van daar te vertrekken.
1. De Joden van Thessalonica waren de kwaadstichters te Beréa. Zij verstonden, dat het woord Gods ook te Beréa van Paulus verkondigd werd, want nijd en afgunst brengen snel berichten over. Zij hoorden ook, dat de Joden aldaar, er niet zo heftig tegen waren als zij. Nu kwamen zij ook daar, om er de wereld onderst boven te keren, en zij bewogen de scharen, ontstaken hen in toorn tegen de predikers van het Evangelie, alsof zij van de

vorst der duisternis de opdracht hadden om van plaats tot plaats het Evangelie te gaan tegenstaan, gelijk de apostelen de opdracht hadden om het van plaats tot plaats te gaan prediken. Aldus hebben wij te voren gelezen, dat de Joden van Antiochië en Iconium naar Lystra kwamen om het volk tegen de apostelen op te zetten, Hoofdstuk 14:19. Zie hoe rusteloos Satans agenten zijn in hun tegenstaan van het Evangelie van Christus, en de verlossing van de zielen der mensen! Dit is een voorbeeld van de vijandschap die er is in het zaad der slang tegen het Zaad der vrouw, en wij moeten het niet vreemd vinden, als de vervolgers in het eigen land hun woede zo ver uitstrekken, dat zij ook vervolging daar buiten trachten te doen ontstaan. Dit veroorzaakte Paulus' vertrek naar Athene. Door hun poging om het Goddelijk vuur uit te blussen, dat Christus alreeds ontstoken had, hebben zij het slechts sneller en verder verbreid. Paulus bleef zo lang te Beréa, en arbeidde er met zoveel zegen, dat daar broeders waren, - en het waren verstandige, werkzame mannen - hetgeen bleek uit de zorg, die zij voor Paulus hebben gedragen, vers 14. Zij waren er van onderricht, dat de vervolgzieke Joden van Thessalonica waren gekomen, en dat zij bezig waren het volk tegen Paulus op te zetten.
Vrezende voor hetgeen daarvan het gevolg zou zijn, verloren zij geen tijd, maar hebben Paulus van stonde aan weggezonden, tegen wie zij het meest bevooroordeeld, en op wie zij het meest verwoed waren, hopende, dat dit hen tevreden zou stellen, terwijl zij Silas en Timotheüs daar nog hielden, want, nu Paulus het ijs gebroken had, zouden dezen kunnen volstaan om de arbeid voort te zetten, zonder hem aan gevaar bloot te stellen. Zij zonden Paulus om zelfs naar zee te gaan, zo wordt dit door sommigen gelezen, wij lezen het: dat hij ging als naar de zee - hoos epi tên thalassan.
Hij ging uit van Beréa op de weg, die naar de zee voert, opdat de Joden, als zij hem zochten, zouden denken, dat hij ver weg was gegaan. Maar hij ging over land naar Athene, en daarin was volstrekt geen schuldige veinzerij gelegen. Die Paulus geleidden (als zijn gidsen en wachten, daar hij een vreemdeling was in het land en vele vijanden had) brachten hem tot Athene toe.
De Geest Gods, invloed uitoefenende op zijn geest, leidde hem naar die beroemde stad, vanouds her vermaard om hare macht en heerschappij, toen de Atheense republiek wedijverde met de Spartaanse. Later was zij vermaard om hare geleerdheid, zij was de plaats van bijeenkomst voor de geleerden. Zij, die geleerdheid wensten te hebben, gingen daarheen, om haar te verkrijgen, omdat zij, die geleerdheid hadden, daar heen gingen, om haar te tonen. Het was een grote universiteit, waar men van overal heen stroomde, en daarom wordt Paulus ter betere verspreiding van het Evangelielicht, er heen gezonden, en hij is noch beschaamd noch bevreesd om zijn aangezicht onder de wijsgeren aldaar te tonen, en er Christus gekruist te prediken, ofschoon hij wist, dat het de Grieken evenzeer dwaasheid zou zijn, als het de Joden een ergernis was.

3. Hij gaf bevel, dat Silas en Timotheüs tot hem zouden komen te Athene, toen hij bevond, dat daar een uitzicht bestond, om er goed te doen, of misschien, omdat hij daar niemand kennende, zich eenzaam en droefgeestig gevoelde zonder hen. Het schijnt echter, dat hij, hoezeer hij ook verlangde, dat zij spoedig tot hem zouden komen, toch aan Timotheüs beval, om over Thessalonica te reizen, ten einde hem bericht te brengen omtrent de zaken dier gemeente, want hij zegt, 1 Thessalonicenzen 3:1, 2, Wij hebben gaarne willen te Athene alleen gelaten worden, en hebben Timotheüs gezonden om u te versterken.

Handelingen 17:16 - 21
Een kenner en liefhebber van de geleerdheid en wetenschap der ouden zou denken, dat hij zeer gelukkig zou geweest zijn, indien hij was, waar Paulus zich nu bevond - te Athene, te

midden van de verschillende sekten der filosofen, en dat hij hun zeer veel zou te vragen hebben ter verklaring van hetgeen ons nog rest van de Atheense geleerdheid. Maar Paulus, hoewel hij een geleerde opvoeding heeft gehad, en een vernuftig, werkzaam man was, bemoeit zich volstrekt niet met deze dingen te Athene. Hij zint op ander werk. Hij heeft zijn eigen verdere kennismaking met hun filosofie niet op het oog, hij heeft geleerd dit ijdele verleiding te noemen, en is er boven verheven, Colossenzen 2:8. Zijn werk en roeping is om in de naam van God hun wanbegrippen omtrent de Godsdienst weg te nemen, en hen te bekeren van de dienst der afgoden, en van Satan, om de levenden en waarachtige God te dienen in Christus.

I. Wij zien hier de indruk door de gruwelijke onwetendheid en bijgelovigheid van de Atheners teweeggebracht op de Geest van Paulus, vers 16.
Merk op:
1. Het bericht, dat hier van die stad wordt gegeven: zij was geheel aan afgoderij overgegeven. Dat komt overeen met hetgeen de Heidense schrijvers er van zeggen, nl. dat er in Athene alleen meer afgoden waren, dan in geheel Griekenland, en dat zij tweemaal meer heilige feesten hadden dan anderen. Welke vreemde goden hun ook werden aanbevolen, allen lieten zij toe, stonden hun een tempel af en een altaar, zodat zij schier even veel goden hadden als mensen - facilius possis deum quam hominem invenire. En nadat het rijk de Christelijke Godsdienst had aangenomen, bleef deze stad ongeneeslijk aan afgoderij overgegeven, en al de vrome edicten van de Christen keizers vermochten niet haar uit te roeien, totdat, door de inval der Gothen, die stad zeer bijzonder verwoest werd, zodat er nu nog nauwelijks iets van overig is. Het is opmerkelijk, dat waar de menselijke geleerdheid het meest bloeide, de afgoderij het veelvuldigst voorkwam, en dat wel de meest ongerijmde, de bespottelijkste afgoderij, waardoor het woord van de apostel bevestigd wordt, dat zij, zich uitgevende voor wijzen, dwaas zijn geworden, Romeinen 1:22, en in zaken van Godsdienst, meer dan alle anderen verijdeld zijn geworden in hun overleggingen. Door de wijsheid heeft de wereld God niet gekend, 1 Corinthiërs 1:21. Zij zouden tegen polytheïsme en afgoderij hebben kunnen redeneren, maar het schijnt, dat zij, die het meest aanspraak hebben gemaakt op rede, de grootste slaven zijn geweest van afgoden, zo noodzakelijk was het voor de wederherstelling, zelfs van de natuurlijken Godsdienst, dat er een Goddelijke openbaring zou zijn, waarvan Christus het middelpunt is.

2. De ontroering, die zich op dat gezicht van Paulus heeft meester gemaakt. Paulus had niet gewenst in het openbaar op te treden, voordat Silas en Timotheüs tot hem kwamen, opdat uit de mond van twee of drie getuigen al de waarheid zou bestaan, maar intussen werd zijn geest in hem ontstoken, hij was vervuld van smart, omdat hij zag hoe de ere, die aan God toekomt, aan de afgoden werd gegeven, en van medelijden met de zielen der mensen, die hij aldus aan Satan zag dienstbaar gemaakt, en door hem gevangen geleid tot zijn wil. Hij zag degenen, die trouweloos handelden, en het verdroot hem, en grote beroering heeft hem bevangen. Hij was vervuld van een heilige verontwaardiging tegen de Heidense priesters, die het volk op zulk een eindeloze weg van afgoderij voerden, en tegen hun filosofen, die beter wisten, maar er nooit een woord tegen gesproken hebben, ja, ook zelf meegingen met de stroom.

II. Het getuigenis, dat hij aflegde tegen hun afgoderij, en zijn pogingen om hen tot de kennis der waarheid te brengen. Hij is niet - gelijk Witsius opmerkt - in het vuur van zijn ijver hun tempels binnengestormd, heeft hun beelden niet omver gerukt en hun altaren niet afgebroken, de priesters niet getrotseerd of beledigd. Hij liep niet door hun straten,

roepende: "Gij zijt allen de slaven van de duivel", hoewel dit maar al te waar was. Nee, hij nam de welvoeglijkheid in acht, bleef binnen de betamelijke grenzen, slechts datgene doende, wat aan een wijs en voorzichtig man voegde.
1. Hij ging naar de synagoge der Joden, die, hoewel vijanden van het Christendom, vrij waren van afgoderij. Hij verenigde zich met hen in hetgeen goed bij hen was, en nam de gelegenheid waar, die hem daar gegeven was, om met hen te handelen voor Christus, vers 17. Hij sprak met de Joden, redeneerde met hen, stelde hun de vraag: waarom zij, daar zij toch de Messias verwachtten, Jezus niet wilden aannemen. Dáár vond hij degenen, die Godsdienstig waren, die de afgodstempels hadden verlaten, en zich in de Synagoge der Joden hielden, en met dezen sprak hij om hen tot de Christelijke kerk te brengen, waarvan de synagoge der Joden slechts als een voorportaal was.
2. Hij trad in gesprek met allen, die zich aan hem voordeden, over de zaken van de Godsdienst. Op de markt, en tei agorai, op de beurs, of handelsplaats, heeft hij dagelijks gehandeld, dat is: twistgesprekken gevoerd met degenen, die hem voorkwamen, of met wie hij in gezelschap kwam, Heidenen, die nooit in de synagoge der Joden kwamen. De ijverige pleitbezorgers van de zaak van Christus, zullen bereid zijn in alle gezelschappen, naar de gelegenheid er toe zich voordoet, haar voor te staan, voor haar te spreken. De dienstknechten van Christus moeten het niet voldoende achten om eens in de week een goed woord voor Hem te spreken, zij behoren dagelijks tot hen, die zij ontmoeten, eervol en met eerbied van Hem te spreken.

III. Het onderzoek, dat sommigen van de filosofen naar de leer van Paulus instelden. Merk op:
1. Wie zij waren, die met hem streden, die in gesprek met hem traden en hem tegenstonden. Hij handelde met allen, die hij in de plaatsen van samenkomst ontmoette, of liever in de plaatsen van gesprekken of twistredenen. De meesten namen geen notitie van hem, gingen hem minachtend voorbij, achtten op geen enkel woord, dat hij zei. Maar sommigen uit de filosofen, achtten het toch wel der moeite waard, om er hun opmerkingen op te maken, en dat waren zij, wier beginselen het meest strijdig waren met het Christendom.
A. De Epicuriërs, die meenden, dat God ten enenmale is, gelijk zij, een vadsig, werkeloos Wezen' dat op niets acht neemt, noch enig verschil stelt tussen goed en kwaad. Zij wilden noch erkennen, dat God de wereld gemaakt heeft, noch dat Hij haar bestuurt, en evenmin, dat de mens een gewetenszaak behoeft te maken van hetgeen hij zegt of doet, daar hij geen straf te vrezen, en geen beloning te verwachten heeft, tegen alle welke loszinnige, atheïstische denkbeelden het Christendom gekant is. De Epicuriërs gaven zich toe in allerlei zingenot, plaatsten hun geluk in hetgeen Christus ons geleerd heeft ons in de eerste plaats te verloochenen.
B. De Stoïcynen, die zich in alle opzichten even goed achtten als God, en zich evenzeer toegaven in de grootsheid des levens als de Epicuriërs in de begeerlijkheid des vlezes en de begeerlijkheid der ogen. Dien zij voor een deugdzaam mens hielden, was in geen enkel opzicht de mindere van God zelf, ja hij stond boven Hem. Esse aliquid quo sapiens antecedat Deum. - Er is in de wijze iets, waardoor hij God overtreft, zegt Seneca. Daar staat het Christendom lijnrecht tegenover, daar het ons leert ons zelf te verloochenen en te vernederen, alle vertrouwen in ons zelf te laten varen opdat Christus alles zij in alles.

2. Wat hun meningen waren omtrent hem, sommigen waren zoals die over Christus, vers 18.
A. Sommigen noemden hem een klapper, of beuzelaar. Zij dachten, dat hij sprak zonder enigerlei plan of bedoeling, wat hem zo maar inviel, zoals mensen met een zieke

verbeelding. Wat wil toch deze klapper zeggen? ho spermologos houtos, deze verstrooier van woorden, die daar heengaat, hier en daar een ijdel woord of verhaal heenwerpende, zonder enigerlei bedoeling of betekenis, of, deze opraper van zaden. Sommigen van de critici zeggen ons, dat het woord een soort van vogeltje aanduidt, dat niets waard is, noch voor het spit, noch voor de kooi deugt, en zaden, die onbedekt op de weg of op de akker liggen oppikt, en daarvoor heen en weer huppelt. Avicula parva quæ semina in triviis dispersa colligere solet. Voor de gelijke van zulk een erbarmelijk, verachtelijk dier zagen zij hem aan. Of wel zij dachten, dat Paulus van plaats tot plaats ging met zijn denkbeelden om er geld voor te krijgen, hier een penning en daar een penning, zoals vogels hier en daar een zaadje oppikken. Zij beschouwden hem als een ledigloper, een liedjeszanger, zoals wij zeggen.
B. Anderen noemden hem een verkondiger van vreemde goden, en dachten, dat hij sprak met het doel om zich hierdoor gewichtig te maken. En indien hij vreemde goden had aan te bieden, dan zou hij er geen betere markt voor kunnen vinden dan te Athene. Hij heeft wel niet, zoals velen, direct en openlijk vreemde of nieuwe goden verkondigd, maar zij dachten, dat hij dit scheen te doen, omdat hij hun Jezus en de opstanding verkondigde. Van zijn eerste komst onder hen heeft hij telkens en nogmaals van deze twee dingen gesproken, die ook inderdaad de voornaamste leerstellingen zijn van het Christendom - Christus en een toekomende staat, Christus onze Weg, en de hemel ons doel, en hoewel hij dit geen goden noemde, dachten zij toch, dat hij ze tot goden wilde maken. Ton Jêsoun kai tên anastasin, "zij hielden Jezus voor een nieuwen god, en anastasis, de opstanding, voor een nieuwe godin " Aldus verloren zij het nut der Christelijke leer, door haar in een Heidense spraak te hullen, alsof in Jezus te geloven, en de opstanding te verwachten een aanbidden was van nieuwe demonen.

3. Hun voorstel om hem in het openbaar een volledig en onpartijdig gehoor te verlenen, vers 19, 20. Zij hebben slechts hier en daar enige fragmenten van zijn leer gehoord, en zullen er gaarne beter op de hoogte van komen.
A. Zij beschouwen haar als iets vreemds en verbazingwekkends, zeer verschillend van de wijsbegeerte, die gedurende vele eeuwen te Athene onderwezen werd. "Het is een nieuwe leer, waarvan wij het doel en de strekking niet begrijpen. Gij brengt enige vreemde dingen voor onze oren, waarvan wij nooit te voren gehoord hebben, wij weten niet wat er van te maken." Hieruit blijkt wel, dat zij onder al de geleerde boeken, die zij bezaten, de boeken van Mozes en de profeten of niet hadden, of er geen acht op hadden geslagen, want anders zou de leer van Christus niet zo volkomen nieuw en vreemd voor hen geweest zijn. Er was slechts een boek in de wereld, dat door Goddelijke ingeving was geschreven, en dat was het enige boek, dat hun onbekend was, en dat, als zij er behoorlijk acht op hadden willen slaan, reeds op de eerste bladzijde de groten strijd onder hen omtrent de oorsprong van het heelal beslist zou hebben.
B. Zij verlangen er meer van te weten, alleen maar omdat het iets nieuws en vreemds was, "Kunnen wij niet weten welke deze nieuwe leer is? Of moet zij (zoals de mysteriën der goden) een diep geheim blijven? Als het kan, zouden wij gaarne weten, en wij wensen, dat gij ons zeggen zult, wat toch dit zijn wil, opdat wij er over kunnen oordelen." Dit was een billijk voorstel, het was voegzaam dat zij zouden weten wat deze nieuwe leer is, eer zij haar omhelsden, en zij waren redelijk genoeg haar niet te veroordelen, voordat zij er genoegzame kennis van hadden.
C. De plaats, waar zij hem brachten voor deze openlijke bekendmaking van zijn leer, was de Areopagus, hetzelfde woord, dat in vers 22 is overgezet door heuvel van Mars. Het was hun stadhuis, waar de magistraten vergaderden voor de openbare zaken, en de gerechtshoven hun zittingen hielden, en het was als de schouwplaats in de universiteit of

van de scholen, waar de geleerden bijeen kwamen om elkaar hun denkbeelden en meningen mede te delen. Het gerechtshof, dat hier zitting hield, was vermaard om zijn billijkheid waardoor men er zich van alle kanten op beriep. Loochende iemand een god, dan was hij aan de bestraffing van dit hof blootgesteld. Diagoras werd door dit hof ter dood veroordeeld als een smader van de goden, en zonder goedkeuring van deze rechters mocht geen nieuwe god worden toegelaten. Daarheen brachten zij Paulus, niet om er verhoord te worden als een misdadiger, maar om er gehoord te worden als een kandidaat.

4. De algemene hoedanigheid, die aan het volk van deze stad bij die gelegenheid wordt toegeschreven, vers 21 Allen die van Athene, dat is: de inboorlingen van die plaats, en de vreemdelingen, die er ter hunner ontwikkeling en beschaving verblijf hielden, besteedden hun' tijd tot niets anders dan om wat nieuws te zeggen en te horen, hetgeen aangeduid wordt als de reden, waarom zij zo nieuwsgierig waren naar de leer van Paulus, niet omdat zij goed, maar omdat zij nieuw was. Het is een treurig karakter, dat hier aan deze lieden toegeschreven wordt, en toch zijn er velen, die hen navolgen.
A. Zij waren zeer voor het gezellig verkeer, voor onderlinge gesprekken. Paulus vermaant zijn leerling aan te houden in het lezen en overdenken, 1 Timotheüs 4:13, 15, maar deze lieden verachtten die ouderwetse manier om kennis te verkrijgen, en gaven de voorkeur aan zeggen en horen. Goed gezelschap kan de mens wel zeer nuttig wezen en zal veel bijdragen tot de beschaving van iemand, die een goeden grond gelegd heeft in de studie, maar zeer vluchtig en oppervlakkig zal de kennis wezen, die alleen door gesprek en omgang verkregen is.
B. Zij hielden van nieuwigheid, wat nieuws te zeggen en te horen. Zij waren voor nieuwe ontwerpen en nieuwe denkbeelden in de filosofie, nieuwe vormen en nieuwe plannen in regeringszaken en staatkunde, en in de Godsdienst voor nieuwe goden, die van nabij gekomen waren, Deuteronomium 32:17, nieuwe demonen, nieuwerwetse beelden en altaren, 2 Koningen 16:10, zij hielden van verandering. Lang te voren had Demosthenes, een hunner redenaars, hun ten laste gelegd in een zijner philippica's, dat hun gewone vraag op de markt, of waar zij elders bij elkaar kwamen, was: ei ti legetai neooteron, of er iets nieuws was.
C. Zij bemoeiden zich met anderer zaken, waren er nieuwsgierig naar, en gaven geen acht op hun eigen zaken. Klapachtige lieden zijn altijd bemoeiallen, 1 Timotheüs 5:13. Zij besteedden hun tijd tot niets anders. En zeer zwaar zal het hun vallen rekenschap te geven van hun tijd, die hem aldus doorbrengen. De tijd is kostbaar, en hij spoedt zich voort naar de eeuwigheid, maar zeer veel er van wordt verspild in nutteloze gesprekken. De nieuwe voorvallen mede te delen, of te horen mededelen, die door Gods voorzienigheid worden gewerkt onder ons eigen volk, of bij onze naburen en vrienden, kan nu en dan zeer nuttig wezen, maar ons als nieuwsventers voor te doen, en onzen tijd in niets anders door te brengen is te verliezen wat zeer kostbaar is voor het gewinnen van hetgeen al zeer weinig waarde heeft.

Handelingen 17:22 - 31
Wij hebben hier de rede van Paulus te Athene. Wij hebben reeds verscheidene redenen gehad, uitgesproken door de apostelen voor de Joden, of zulke Heidenen, als die bekend waren met en eerbied hadden voor het Oude Testament, en aanbidders waren van de waren en levenden God. Alles, wat zij in die leerredenen te doen hadden, was te verklaren en te bewijzen, dat Jezus is de Christus, maar hier hebben wij een leerrede, uitgesproken voor Heidenen, die valse goden aanbaden, en zonder de waren God in de wereld waren, en het doel of oogmerk van hun rede voor hen is gans anders. In het eerste geval was het hun taak om door profetieën en wonderen hun hoorders tot de kennis te brengen van de

Verlosser, en tot het geloof in Hem, in het laatste geval was het hun streven, om hen door de gewone werken der Voorzienigheid tot de kennis en de aanbidding te brengen van de Schepper. Een rede van die soort hebben wij te voren gehad, zij werd uitgesproken voor de ruwe, onwetende afgodendienaars van Lystra, die de apostelen hebben vergood, Hoofdstuk 14:15. Deze, welke hier vermeld wordt, is uitgesproken voor de meer beschaafde en verfijnde afgodendienaars te Athene, en het is een schone, bewonderens-waardige rede, in ieder opzicht passend voor zijn gehoor, en voor het doel, dat hij er mede beoogde.

I. Hij geeft de bedoeling te kennen, die hij heeft met zijn rede, nl. hen te brengen tot de kennis van de enen, enig levenden en waarachtige God, als het enige en gepaste Voorwerp van hun aanbidding. Hier is hij verplicht de grond te leggen van, en hen te onderwijzen in, de eerste beginselen van allen Godsdienst, nl. dat er een God is, en dat die God enig is. Toen hij predikte tegen de goden, die zij aanbaden, was het zijn bedoeling niet hen tot atheïsme te leiden, maar tot de dienst van de ware Godheid. Socrates, die de Heidense afgoderij had blootgelegd, was aangeklaagd voor dit zelfde hof en veroordeeld, niet slechts omdat hij geen goden achtte te zijn, die door de stad voor goden gehouden werden, maar omdat hij nieuwe demonen invoerde, en dit was nu de aanklacht tegen Paulus gericht. Stilzwijgend erkent hij het eerste gedeelte der beschuldiging, maar hoedt zich voor het laatste door te verklaren, dat hij geen nieuwe goden wil invoeren, maar hen wil brengen tot de kennis van een God, de Ouden van dagen.
1. Hij toont hun, dat zij hierin onderwezen moesten worden, want zij hadden de kennis verloren van de waren God, die hen gemaakt heeft, door de aanbidding van valse goden, die zij gemaakt hebben, Deos qui rogat ille facit - Wie de goden aanbidt, maakt ze. Ik bemerk dat gij alleszins gelijk als godsdienstiger zijt. De misdaad, die hij hun ten laste legt, is, dat zij anderen de ere geven, die aan God alleen toekomt, dat zij demonen vreesden en aanbaden, geesten, die zij onderstelden in de beelden te wonen, tot welke zij hun aanbidding richtten. "Het is tijd, dat u gezegd wordt, dat er slechts een God is, dat moet nu gezegd worden tot u, die de goden vermenigvuldigt boven die van al uw naburen, en uw afgoderij met al uw zaken vermengt. Gij zijt in alles bijgeloviger - deisidaimonesteroi, gij laat gemakkelijk alles toe wat onder schijn van Godsdienst tot u komt, maar hierdoor wordt de Godsdienst immer meer verdorven, ik breng u hetgeen hem zal hervormen." Hun naburen prezen hen hiervoor als vrome lieden, maar het is opmerkelijk, hoe hij de beschuldiging verzacht, haar niet verzwaart of vergroot, om hen tot toorn te prikkelen, hij gebruikt een woord, dat onder hen in gunstige zin genomen wordt: Gij zijt in alle opzichten meer dan gewoon Godsdienstig, zo lezen sommigen dien volzin, gij zijt op uw manier zeer vroom, of, zo het in ongunstige zin genomen wordt dan is het toch verzacht: "Gij zijt, als het ware, - hoos bijgeloviger dan gij behoeft te wezen", en hij zegt niet meer dan wat hij zelf ziet, bemerkt, deooroo - ik zie het, ik merk het op. Zij beschuldigden Paulus, dat hij nieuwe demonen verkondigde. "Nee", zegt hij, "gij hebt reeds overvloed van demonen, ik zal er geen toevoegen aan hun getal."

2. Hij toont hun, dat zij zelf een goede aanleiding hebben gegeven, om hun dezen enen waarachtige God te verkondigen, door een altaar op te richten Aan de onbekenden God, hetgeen de erkenning aanduidt, dat er een God is, die voor hen echter een onbekende God is, en het is treurig te denken, dat te Athene, een plaats welke verondersteld werd het monopolie te hebben van wijsheid, de ware God een onbekende God was, de enige God, die onbekend is. "Nu behoort gij Paulus welkom te heten, want dit is de God, dien hij u bekend komt maken, de God, van wie gij stilzwijgend klaagt niets te weten." Waar wij

ons bewust zijn gebrek van te hebben, te kort in te komen, daar juist komt het Evangelie en helpt ons voort. De geleerden hebben onderscheidene gissingen gemaakt omtrent dit altaar, dat aan de onbekenden God gewijd was.
A. Sommigen denken, dat de betekenis is: Aan de God, wiens ere het is onbekend te zijn, en dat zij bedoelen de God der Joden, wiens naam onuitsprekelijk, en wiens natuur ondoorgrondelijk is. Het is waarschijnlijk, dat zij van de Joden gehoord hebben, en van de Schriften des Ouden Testaments, van de God Israëls, die zich bewezen had te zijn boven alle goden, maar een God was, die zich verborgen houdt, Jesaja 45:15. De Heidenen noemden de God der Joden: Deus incertus, incertum Mosis Numen een onzekere Godheid van Mozes, en de God zonder naam. Dezen God nu, zegt Paulus, dezen God, die door geen onderzoek volkomen ontdekt kan worden, verkondig ik ulieden.

B. Anderen denken, dat de betekenis is: Aan de God, dien het ons ongeluk is niet te kennen, hetgeen aanduidt, dat zij het gelukkig zouden vinden Hem wel te kennen. Sommigen verhalen ons, dat zij, bij gelegenheid, dat een pestziekte te Athene woedde, aan al hun goden, de een na de anderen, geofferd hadden om de plage te doen ophouden. Toen werd hun de raad gegeven om enige schapen heen te laten gaan waar zij wilden, om dan, waar zij gingen liggen, een altaar te bouwen too prosakonti Theoo - aan de rechten God, of, de God wiens zaak het was de pestilentie te doen ophouden, en omdat zij niet wisten hoe Hem te noemen, stelden zij het opschrift: Aan de onbekenden God. Anderen, en wel uit de beste geschiedschrijvers van Athene, zeggen ons, dat zij vele altaren hadden met het opschrift: Aan de goden van Azië, Europa en Afrika, Aan de onbekenden God, en in sommigen van de naburige landstreken placht men te zweren bij de God, die te Athene onbekend is, aldus Lucianus.

Merk nu op de bescheidenheid, waarmee Paulus hiervan spreekt, opdat men hem niet voor een spion zal aanzien, of voor iemand, die zich, meer dan aan een vreemdeling betaamt, in hun geheimenissen indringt, hij zegt, dat hij de stad doorgaande en hun heiligdommen aanschouwende, dit heeft opgemerkt. Het altaar stond daar openlijk, en hij kon het niet vermijden, het te zien, en het was zeer geschikt om hem opmerkingen te doen maken omtrent de Godsdienst van de plaats.
En merk nu ook op hoe verstandig en natuurlijk hij dit tot uitgangspunt neemt van zijn rede over de ware God.
Hij zegt hun, ten eerste: dat de God, dien hij hun verkondigde, reeds door hen vereerd werd, en dat hij dus geen verkondiger was van nieuwe of vreemde goden. "Daar gij een zeker vertrouwen in Hem hebt, heeft Hij ook een zekere soort van hulde van u ontvangen."
Ten tweede. Hij was Een, dien zij onwetend aanbaden, hetgeen een smaad was voor hen, die in de gehele wereld vermaard zijn van wege hun kennis. "Nu," zegt hij, "kom ik dien smaad van u afnemen, opdat gij Hem met kennis en verstand zult aanbidden, dien gij nu onwetend, zonder Hem te kennen, aanbidt, en het kan niet anders dan u welgevallig wezen, dat uw blinde godsdienstigheid in een redelijk dienen van God wordt veranderd, zodat gij niet aanbidt wat gij niet weet."

II. Hij bevestigt zijn leer van een levende en waarachtige God door te wijzen op zijn werken in schepping en voorzienigheid. "De God, dien ik u verkondig als het enige Voorwerp uwer verering, en dien ik u ernstig vermaan te aanbidden, is de God, die de wereld heeft gemaakt, en haar regeert, en door deze zichtbare bewijzen van Zijn bestaan kunt gij heengevoerd worden tot dit onzichtbare Wezen, en overtuigd worden van zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid." De Heidenen in het algemeen, en de Atheners in het

bijzonder, werden in hun Godsdienstige begrippen niet beheerst door hun filosofen, van wie velen op heldere en voortreffelijke wijze gesproken hebben van een oppersten Numen, en van zijn oneindige volmaaktheden, zijn algemene werking en heerschappij (getuigen de geschriften van Plato, en lang daarna van Cicero,) maar door hun dichters en al hun ijdele verbeeldingen. De werken van Homerus waren de bijbel van de Heidense theologie, of liever demonologie, niet die van Plato, en de filosofen hebben zich daar gedwee aan onderworpen, bleven bij hun eigen bespiegelingen, redeneerden er over onder elkaar, en onderwezen er hun leerlingen in, maar nooit hebben zij er het gebruik van gemaakt, dat zij er van hadden behoren te maken, om de afgoderij tegen te staan, zo weinig zeker waren zij er van, en zo weinig indruk hebben zij op hen gemaakt! Ja meer, zij deden mede met de bijgelovigheden van hun land, en dachten, dat dit hun plicht was. Eamus ad communem errorem - Laat ons de algemene dwaling aannemen. Nu zet Paulus er zich toe, in de eerste plaats, om de filosofie der Atheners te hervormen (hij verbetert er de vergissingen van,) en hun juiste denkbeelden te geven omtrent de enen, enig levenden, en waren God, en dan de zaak verder te brengen dan zij ooit beproefd, of gepoogd hadden, ter hervorming van hun eredienst en hen af te brengen van hun polytheïsme en hun afgoderij.

Let nu op de heerlijke dingen welke Paulus hier zegt van de God, dien hij diende, en wenste, dat ook zij zouden dienen.
1. Hij is de God, die de wereld gemaakt heeft, en alles wat daarin is, de Almachtige Vader, de Schepper van hemel en aarde. Velen van de wijsgeren hebben dit erkend, maar die van de school van Aristoteles hebben het ontkend, zij beweerden: "dat de wereld van eeuwigheid af bestaan heeft, en dat alles altijd geweest is zoals het nu is." Die van de school der Epicuriërs verkeerden in de waan: "dat de wereld door een toevallig samentreffen van atomen ontstaan is, welke in voortdurende beweging zijnde, ten laatste toevalligerwijs in dezen vorm zijn geraakt." Tegenover die beiden houdt Paulus staande, dat God door de werkingen ener oneindige macht, en naar het bestel ener oneindige wijsheid in de aanvang des tijds de wereld gemaakt heeft met alles wat daarin is. Het ontstaan der wereld was dus niet, gelijk zij waanden, verschuldigd aan een eeuwige stof, maar aan een eeuwigen Geest, een eeuwig en oneindig Verstand.

2. Daarom is Hij Heer van hemel en aarde, dat is: Hij is de rechtmatige Eigenaar en Bezitter van al de wezens, krachten en schatten van de boven - en de benedenwereld, van het stoffelijke en onstoffelijke, het zichtbare en het onzichtbare. Dit vloeit voort uit Zijn maken van hemel en aarde. Heeft Hij alles geschapen, dan heeft Hij ook ongetwijfeld de beschikking over alles, en waar Hij het aanzijn heeft gegeven, daar heeft Hij ook het onbetwistbaar recht om wetten te geven.

3. Hij is inzonderheid de Schepper van mensen, van alle mensen, vers 26. Hij heeft uit enen bloede het ganse geslacht der mensen gemaakt. Hij heeft de eersten mens gemaakt, Hij heeft iedere mens gemaakt, Hij is de Formeerder van het lichaam van elke mens, en de Vader van de geest van elke mens. Hij heeft de natiën der mensen gemaakt, niet slechts alle mensen in de natiën, maar de natiën in hare politieke betekenis. Hij heeft ze gefundeerd, ze gerangschikt in gemenebesten ter hunner wederzijdse bescherming en hun wederzijds nut en voordeel. Hij heeft ze allen uit een bloede gemaakt, van een en dezelfde natuur, Hij formeert hun aller hart.
Afstammende van een en dezelfde voorvader, zijn zij, in Adam, allen aan elkaar verwant, en dit zijn zij ook in Noach, opdat zij als medeschepselen en broeders elkaar liefhebben en hulp verlenen. Hebben wij niet allen een Vader? Heeft niet een God ons geschapen?

Maleachi 2:10. Hij heeft ze gemaakt om op de gehelen aardbodem te wonen, dien Hij, als een milddadig Weldoener, met al zijn volheid aan de kinderen der mensen gegeven heeft. Hij heeft hen niet gemaakt om allen in een zelfde plaats te wonen, maar om verspreid over de aarde te leven, daarom behoort het een volk niet met minachting neer te zien op een ander volk, zoals de Grieken alle andere natiën met minachting aanzagen, want allen, die op de gehelen aardbodem wonen, zijn van hetzelfde geslacht, hetzelfde bloed. De Atheners beroemden er zich op, dat zij uit hun eigen land zijn voortgekomen, er de eerste bewoners van zijn geweest, en aan geen ander volk verwant waren. Dezen hoogmoedigen waan werpt de apostel hier ter neer.

4. Dat Hij de grote Weldoener is van geheel de schepping, vers 25, Hij geeft allen het leven en de adem en alle dingen. Hij heeft niet slechts de eersten mens de adem des levens ingeblazen, maar nog en voortdurend blaast Hij iedere mens de adem in. Hij geeft ons de ziel, Hij heeft de geest des mensen in zijn binnenste geformeerd. Hij heeft ons niet slechts het leven en de adem gegeven, toen Hij ons in het aanzijn riep, maar Hij geeft ze ons voortdurend, zijn voorzienigheid is een voortdurende schepping. Hij stelt onze zielen in het leven. Ieder ogenblik gaat onze adem uit, maar in het volgende ogenblik geeft Hij hem ons genadiglijk weer. Het is niet slechts zijn lucht, waarin wij ademen, maar onze adem is in zijn hand, Daniël 5:23. Hij geeft aan alle mensen het leven en de adem, want gelijk de geringste van de kinderen der mensen van Hem leven en van Hem ontvangen, zo kunnen de wijste filosofen en machtigste vorsten zonder Hem niet leven. Hij geeft aan allen, niet alleen aan alle kinderen der mensen, maar ook aan de lagere schepselen, aan alle dieren, alle vlees, waarin een geest des levens is, Genesis 6:17. Zij hebben hun leven, hun adem van Hem, Hij geeft alles, alle dingen, die tot onderhoud des levens dienen. Het aardrijk is vol van zijn goederen, Psalm 104:24, 27. 5. Dat Hij de oppermachtige Beschikker is van alle zaken der mensen, naar de raad Zijns willens, vers 26, bescheiden hebbende de tijden te voren geordineerd, en de bepalingen van hun woning.

5. Zie hier:
A. De vrijmacht van Gods beschikkingen ons betreffende. Hij heeft bepaald elke gebeurtenis, horisas, de zaak is vastgesteld, de beschikkingen der voorzienigheid zijn onbetwistbaar, en moeten dus niet betwist worden, onveranderlijk, en kunnen dus niet veranderd worden.
B. De wijsheid Zijner beschikkingen: Hij heeft bescheiden wat te voren geordineerd was, de besluiten van de Eeuwigen Geest, het Eeuwig Verstand zijn geen plotselinge besluiten, maar de wedergade of het uitvloeisel van een eeuwig raadsbesluit. Hij zal volbrengen wat over mij bescheiden is, Job 23:14. Alles wat uit God voortkomt, was van voor de grondlegging der wereld in God verborgen.
C. De dingen, waarmee zijn voorzienigheid gemeenzaam bekend is: namelijk tijden en plaatsen, de tijden en plaatsen van ons wonen in deze wereld zijn bestemd en verordineerd door de God, die ons gemaakt heeft.
(1). Hij heeft de tijden voor ons vastgesteld. Ons schijnen de tijden veranderlijk toe, maar God heeft ze bestemd en vastgesteld. Onze tijden zijn in zijn hand, om ze te verlengen of te verkorten, ze bitter of liefelijk te maken, al naar het Hem behaagt. Hij heeft de tijd bescheiden en vastgesteld van onze komst in de wereld, en de tijd van ons blijven in de wereld, onzen tijd, om geboren te worden, en onzen tijd om te sterven, 1 Prediker 3:1, 2, en al het weinigje, dat daar tussen in ligt, de tijd van al onze belangen in deze wereld, hetzij dat het tijden van voorspoed of van rampspoed voor ons zijn, Hij is het, die ze bestemd en verordineerd heeft, en van Hem zijn wij afhankelijk met betrekking tot de tijd, die nog voor ons ligt.

(2). Hij heeft ook de bepalingen van onze woning bescheiden en vastgesteld, Hij die de aarde heeft bestemd tot woning voor de kinderen der mensen, heeft voor de kinderen der mensen een onderscheiding van woning op de aarde vastgesteld, ingesteld wat wij eigendom noemen, waaraan Hij grenzen heeft gesteld om ons te beletten ons aan elkanders bezitting te vergrijpen. De bijzondere woonplaats, die ons ten deel is gevallen, de plaats onzer geboorte en de plaats waar wij gevestigd zijn, zijn door God vastgesteld en bepaald, hetgeen een reden is, waarom wij ons behoren te vergenoegen met, en te schikken naar, de woonplaats, waarin wij ons bevinden.

6. Dat Hij niet ver is van een iegelijk van ons, vers 27. Hij is overal tegenwoordig, Hij is niet slechts aan onze rechterhand, maar Hij bezit onze nieren, Psalm 139:13. Ten allen tijde is Zijn oog op ons gericht, en Hij kent ons beter dan wij ons zelf kennen. Afgodendienaars maken beelden van God, opdat zij Hem in die beelden bij zich kunnen hebben. De apostel toont hun hier het ongerijmde van aan, want Hij is een oneindige Geest, die niet ver is van een iegelijk van ons, en nooit is Hij door ons pogen om Hem door enigerlei beeld voor ons te vertegenwoordige ons meer nabij, maar, in een zekeren zin, juist verder van ons verwijderd. Hij is nabij ons, wáár wij ook zijn, zowel om de hulde te ontvangen, die wij Hem brengen, als om ons de zegeningen te schenken, die wij van Hem vragen, hoewel niet nabij een altaar, beeld of tempel. Gelijk de Heere van allen rijk is, Romeinen 10:12, zo is Hij ook nabij, Deuteronomium 4:7, allen, die Hem aanroepen. Hij, die wil, dat wij aan alle plaatsen zullen bidden, verzekerde ons, dat Hij nergens verre van ons is. Van welk land, volk, of beroep wij ook zijn, wat onze rang of positie ook is in de wereld, hetzij wij ons in een paleis bevinden, of in een armelijke hut, onder een grote menigte, of eenzaam in een hoek, in een stad of in een woestijn, in de diepte der zee, of ver weg op de zee - dit is zeker: God is niet ver van een iegelijk van ons.

7. Dat wij in Hem leven, ons bewegen en zijn, vers 28. Wij zijn noodwendig en voortdurend afhankelijk van zijn voorzienigheid, zoals de rivieren afhankelijk zijn van de bron, en de zonnestralen van de zon.
A. In Hem leven wij, dat is: het voortduren van ons leven zijn wij verschuldigd aan Hem, aan de gestadigen invloed van zijn voorzienigheid: Hij is ons Leven en de lengte onzer dagen. Wij zijn het niet alleen aan zijn lankmoedigheid en barmhartigheid verschuldigd, dat ons verbeurd leven niet is afgesneden, maar het is door zijn macht, zijn goedheid en Vaderlijke zorg, dat ons broos leven verlengd wordt. Er is geen positieve daad Zijns toorns nodig om ons te vernielen, zo Hij slechts de positieve daden Zijner goedheid schorst, of doet ophouden, sterven wij van zelf.
B. In Hem bewegen wij ons, het is door zijn voortdurende voorzienigheid, dat onze zielen zich bewegen in hare uitgangen en werkingen, dat onze gedachten heen en weer gaan over duizenderlei onderwerpen, dat onze genegenheden zich richten naar het rechte voorwerp. Evenzo is het door Hem dat onze ziel ons lichaam beweegt, wij kunnen geen hand, geen voet, geen tong bewegen dan door Hem, die, gelijk Hij de eerste Oorzaak is, ook de eerste Beweger is.
C. In Hem zijn wij. Niet alleen ontvingen wij van Hem ons bestaan, maar in Hem hebben wij ook nu nog ons bestaan, aan zijn voortdurende zorg en goedheid zijn wij verschuldigd, niet alleen, dat wij een bestaan hebben - niet verzonken zijn in het niet - zijn - maar dat wij ons bestaan hebben, dit bestaan hebben, tot zulk een edelen rang van wezens hebben behoord en er nog toe behoren, instaat om God te kennen en te genieten, dat wij niet heengelopen zijn in de lagen staat van redeloze dieren, of de ellendigen, rampzaligen staat van duivelen. 8. Dat wij, over het geheel, van Gods geslacht zijn, Hij is

onze Vader, die ons gemaakt, gegenereerd, heeft, Deuteronomium 32:6, 18, en Hij heeft ons gevoed en groot gemaakt als kinderen, Jesaja 1:2. De bekentenis van een tegenstander in zulk een geval, wordt altijd beschouwd als argumentum ad hominem - een argument op de man af, en daarom haalt de apostel hier een gezegde aan van een der Griekse dichters, Aratus, een inboorling van Cilicia, en dus Paulus' landgenoot, die in zijn Phenomena, aan het begin van zijn boek, sprekende van de Heidensen Jupiter, dat is, in het poëtisch dialect de oppersten God, dit van hem zegt: - tou gar kai genos hesmen - want ook wij zijn van zijn geslacht. En voor hetgeen hij sprak van het feit, dat wij in God leven en ons bewegen, zou hij nog andere dichters hebben kunnen aanhalen: Spiritus intus alit, totamque infusa per artus Mens agitat molem.
Deze werkzame geest, waarvan geheel de ruimte vervuld is, Verenigt en vermengt zich met het machtig geheel. Virg. Æneid.

VI. Est Deus in nobis, agitante calescimus illo Het is de Godheid, die ons hart verwarmt. Ovid, Fastorum VI. Jupiter est quodcunque vides, Quocunque moveris. Waarheen gij ook ziet, waarheen gij ook dwaalt, Van Jupiter is alles vervuld. Lucanus, lib, II.
Maar hij kiest dit gezegde van Aratus omdat, het in weinig woorden veel bevat. Hieruit blijkt, niet slechts dat Paulus zelf een geleerde was, maar ook dat menselijke geleerdheid de Evangeliedienaar siert en nuttig is, inzonderheid ter overtuiging van hen, die buiten zijn, want het stelt hen in staat die tegenstanders met hun eigen wapenen te verslaan, Goliath's hoofd met zijn eigen zwaard af te houwen. Hoe kunnen de tegenstanders der waarheid uit hun sterkten verdreven worden door hen, die deze sterkten niet kennen? Het kan ook ter beschaming strekken van Gods belijdend volk, die hun betrekking tot God vergeten en er in tegenheid mede wandelen, dat een Heidens dichter van God kon zeggen: Wij zijn van Zijn geslacht, geformeerd voor Hem, veel meer de zorg zijnde van zijn voorzienigheid dan ooit kinderen de zorg zijn geweest van hun ouders, weshalve wij verplicht zijn zijn geboden te gehoorzamen, te berusten in zijn beschikkingen, en Hem te zijn tot een naam en tot een lof. Daar wij in Hem en van Hem leven, behoren wij voor Hem te leven, daar wij ons in Hem bewegen behoren wij ons naar Hem, tot Hem, te bewegen, en daar wij in Hem zijn, en van Hem alles ontvangen wat ons zijn, ons bestaan, onderhoudt en liefelijk maakt, behoren wij ons zijn, ons bestaan, Hem te wijden, en van Hem een nieuw zijn, een beter zijn, een eeuwig wel - zijn te vragen.

III. Evenals de profeten vanouds, leidt hij uit al deze grote waarheden betreffende God de ongerijmdheid af van hun afgoderij. Indien dit zo is:
1. Dan kan God door geen beeld worden voorgesteld. Indien wij Gods geslacht zijn, en wij geesten zijn in vlees, dan voorzeker is Hij, die de Vader is van onzen geest (en onze geest is het voornaamste bestanddeel van ons, en juist dat deel door hetwelk wij Gods geslacht genoemd worden) zelf een Geest, en wij moeten niet denken, niet menen, dat de Godheid goud of zilver of steen gelijk is, welke door mensenkunst en bedenking gesneden zijn, vers 29. Wij doen God onrecht, en beledigen Hem, als wij dit denken. God heeft de mens geëerd door zijn ziel naar Zijn beeld te formeren, maar de mens onteert God, indien hij Hem formeert naar de gelijkenis van zijn lichaam. De Godheid is geestelijk, oneindig, onstoffelijk en onbevattelijk, en daarom is het een zeer onwaar en onjuist begrip dat een beeld ons van God geeft, al is de stof, waaruit dat beeld vervaardigd is, ook nog zo rijk, goud of zilver, of al is de vorm, de gedaante er van ook nog zo kunstig, nog zo uitnemend door mensenkunst en bedenking gesneden, al is deszelfs gelaat, en houding en kledij ook nog zo vol van uitdrukking en betekenis, het is toch niets anders dan een leugenleraar.

2. Dan woont Hij ook niet in tempelen met handen gemaakt, vers 24. Hij wordt niet aangelokt door een tempel, dien de mens voor Hem kan bouwen, noch is Hij tot een zodanige tempel beperkt. Een tempel brengt Hem nooit nader tot ons, noch houdt Hem ooit langer onder ons. Een tempel is geriefelijk voor ons om er samen te komen tot aanbidding van God, maar God behoeft geen plaats der rust of ter woning, Hij heeft de glans en de pracht van een gebouw niet nodig ter verhoging van de heerlijkheid Zijner verschijning. Een vroom, oprecht hart, een tempel, niet met handen gemaakt, maar door de Geest van God, dat is de tempel, waarin Hij woont, en waarin Hij zich verlustigt te wonen. Zie 1 Koningen 8:27, Jesaja 66:1, 2.

3. Dan wordt Hij ook niet gediend, Hij wordt niet bediend met mensenhanden, als iets behoevende, vers 25. Hij, die alles gemaakt heeft en alles onderhoudt, kan niet bevoordeeld worden door onze diensten, noch heeft Hij onze diensten nodig. Indien wij alles van Hem ontvangen, alles aan Hem ontlenen, dan is Hij algenoegzaam, en kan dus niet anders dan zelfgenoegzaam zijn, en onafhankelijk. Welke behoefte kan God hebben aan onze diensten, of welk voordeel kan Hij er van hebben, als Hij toch alle volmaaktheid heeft in zichzelf, en wij niets goeds hebben, dan wat wij van Hem ontvangen? De filosofen waren zich ook wel bewust van die waarheid, dat God ons noch onze diensten van node heeft, maar het Heidense gemeen bouwde tempels, en bracht offers aan hun goden in de mening, dat zij huizen en voedsel van node hadden. Zie Job 35:5 - 8, Psalm 50:8, enz.

4. Dan is het ook ons aller belang God te zoeken, vers 27, opdat zij de Heere zouden zoeken, dat is: Hem op de rechte wijze vrezen en aanbidden. God heeft de kinderen der mensen in voortdurende afhankelijkheid van Hem gehouden voor hun leven, en voor de geriefelijkheden van het leven, opdat zij voortdurend onder verplichting aan Hem zijn zouden. Wij hebben duidelijke aanwijzingen van Gods tegenwoordigheid onder ons, van de zorg Zijner voorzienigheid voor ons, en van zijn milddadigheid jegens ons, opdat wij tot de vraag komen: Waar is God onze Maker, die de Psalm en geeft in de nacht? die ons geleerder maakt dan de beesten der aarde, en ons wijzer maakt dan het gevogelte des hemels? Job 35:10, 11. Niets, zou men zo denken, moest krachtiger zijn om ons te overtuigen dat er een God is, en ons aan te sporen om zijn eer en heerlijkheid te zoeken in ons dienen, en ons geluk te vinden in zijn gunst en liefde dan het beschouwen en nagaan van onze eigen natuur, inzonderheid van de edele gaven en krachten onzer ziel. ALS wij dezen beschouwen en er over nadenken, dan zullen wij onze betrekking bespeuren tot, en onze verplichting aan een God, die boven ons is.
Toch is deze ontdekking, vergeleken bij die door Goddelijke openbaring, zo duister, en zijn wij zo ongeschikt en onbekwaam om haar te ontvangen, dat zij, die geen andere hebben, niets anders konden dan naar Hem tasten.
A. Het was zeer onzeker, of zij door dit zoeken God zouden vinden, of ontdekken, het was slechts een misschien, of zij Hem mogelijk ook zouden vinden.
B. Indien zij al iets van God ontdekten, was het toch slechts een verward begrip of denkbeeld, zij tastten slechts naar Hem, zoals mensen, die zich in het donker bevinden, of zoals blinden, die alles aangrijpen, wat zich op hun' weg bevindt, maar niet weten of het al of niet datgene is wat zij zoeken. Het is een zeer verward begrip, dat deze hun dichter heeft van de betrekking tussen God en de mens, en zeer in het algemeen, dat wij Zijn geslacht zijn, hetgeen ook het denkbeeld was van hun filosofen. Pythagoras zei: Theion genos esti brotoias. De mensen hebben een soort van Goddelijke natuur. En Heraclius (opud Lucian) gevraagd zijnde: Wat zijn mensen? antwoordde: Theoi thnêtoi - sterfelijke goden, en wat zijn de goden? antwoordde: athanatoi anthroopoi, Onsterfelijke mensen. En

Pindarus zegt: (Nemean, Ode 6) Hen androon hen theoon genos: God en de mensen zijn na verwant. Het is waar: door de kennis van ons zelf kunnen wij geleid worden tot de kennis van God, maar het is een verwarde, duistere kennis. Het is slechts een tasten naar Hem. Wij hebben dus reden, om dankbaar te zijn, dat wij door het het Evangelie van Christus veel helderder kennis van God hebben ontvangen, dan het licht der natuur ons kon geven, nu tasten wij niet langer naar Hem, maar kunnen met ongedekten aangezicht de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwen.

IV. Nu gaat hij er toe over, om hen allen op te wekken zich van hun afgoderij te bekeren, er zich van af te wenden, vers 30, 3
1. Dit is het praktisch gedeelte van Paulus' rede voor de universiteit. Hun God verkondigd hebbende, vers 23, neemt hij daar gepaste aanleiding uit, om hen te dringen tot bekering tot God, en hij zou hen ook onderwezen hebben in het geloof aan de Heere Jezus Christus, indien zij slechts het geduld hadden gehad om naar hem te luisteren. Na hun het ongerijmde aangetoond te hebben van hun aanbidden van andere goden, zoekt hij hen nu te bewegen om niet langer voort te gaan met die dwaze aanbidding, maar er zich van te bekeren tot de levenden en waren God.
Merk op:
1. Hoe God met de heidenwereld gehandeld heeft, voor dat het Evangelie er gebracht werd. God heeft de tijden der onwetendheid voorbijgezien.
A. Het waren tijden van grote onwetendheid. De menselijke geleerdheid bloeide even voor de komst van Christus meer dan ooit te voren in de Heidenwereld, maar in de dingen Gods heerste een grove onwetendheid onder hen. Diegenen zijn waarlijk onwetend, die of God niet kennen, of Hem onwetend aanbidden. Afgoderij was het gevolg van onwetendheid.
B. Deze tijden van onwetendheid heeft God voorbijgezien. Vat dit op:
a. Als een daad der Goddelijke gerechtigheid. God verachtte, of veronachtzaamde deze tijden van onwetendheid, en heeft hun niet, gelijk nu, Zijn Evangelie gezonden. Het moest Hem wel tot toorn verwekken te zien hoe zijn eer aan een ander gegeven werd, en Hij verfoeide en haatte deze tijden. Aldus wordt het door sommigen verstaan. Of liever:
b. Als een daad der Goddelijke lankmoedigheid en verdraagzaamheid, Hij heeft die tijden voorbijgezien, Hij heeft hen niet teruggehouden van die afgoderij door profeten onder hen te zenden, zoals Hij ze aan Israël gezonden heeft, maar schonk hun de gaven Zijner voorzienigheid, Hoofdstuk 14:16, 17. Deze dingen doet gij, en Ik zwijg, Psalm 50:2

1. Hij gaf hun niet zulke roepstemmen en zulke beweegredenen tot bekering, als Hij hun nu geeft, Hij liet hen varen, omdat zij het licht, dat zij hadden, niet gebruikten maar moedwillig onwetend bleven, heeft Hij hun geen groter of helderder licht gezonden. Of wel: Hij was niet haastig of streng met hen, maar was lankmoedig over hen, omdat zij het onwetend gedaan hebben, 1 Timotheüs 1:13.
2. De last, dien God gaf aan de Heidenwereld door het Evangelie, hetwelk Hij nu onder hen zond: Hij gebiedt nu allen mensen alom, dat zij zich bekeren, verandering zullen brengen in hun zin, hun wijze van doen, zich zullen schamen over hun dwaasheid, en met meer verstand handelen, dat zij hun aanbidding der afgoden zullen staken, om zich nu tot de aanbidding van de waren God te begeven. Ja meer: het is zich met smart en schaamte af te wenden van elke zonde, en zich met blijmoedigheid en vastberadenheid te keren tot elke plicht.
A. Dit is Gods gebod. Het zou een grote gunst zijn geweest indien ons slechts gezegd was, dat er nog plaats is voor bekering, en dat wij er toegelaten kunnen worden, maar Hij

gaat verder, Hij treedt ten onzen behoeve tussenbeide met Zijn gezag, en heeft ons ten plicht gesteld wat ons voorrecht is.
B. Het is Zijn gebod aan alle mensen, alom, aan mensen, en niet aan engelen, die het niet nodig hebben, aan mensen, en niet aan duivelen, die van het voorrecht er van buiten gesloten zijn, aan alle mensen, alom. Alle mensen hebben werk gemaakt voor bekering, en hebben reden genoeg tot bekering, en alle mensen worden geroepen om zich te bekeren, en zullen er het nut en voordeel van hebben. De apostelen is opgedragen dit overal te prediken en te verkondigen. De profeten werden gezonden tot de Joden om hun te gebieden zich te bekeren, maar de apostelen zijn gezonden om bekering en vergeving der zonden te prediken aan alle volken.
C. Thans, in de Evangelietijden, wordt dit ernstiger geboden, omdat het meer aangemoedigd is dan te voren, de weg tot vergeving der zonden is thans meer dan te voren geopend, en de belofte meer ten volle bevestigd, en daarom verwacht Hij thans, dat allen zich zullen bekeren. "Bekeert u thans, thans eindelijk, thans, nu het tijd is, bekeert u, want gij hebt reeds te lang geleefd in de zonde. Bekeert u, nu het nog tijd is, want weldra zal het te laat zijn." 3. De grote reden, die aan dit gebod kracht bijzet, is ontleend aan het komende oordeel. God gebiedt ons ons te bekeren, omdat Hij een dag gesteld heeft op welken Hij de aardboden Rechtvaardig zal oordelen, vers 31, en omdat Hij nu, onder het Evangelie een helderder openbaring heeft gegeven van een staat van vergelding in de andere wereld, dan ooit te voren.

Merk op:
A. De God, die de wereld gemaakt heeft, zal haar oordelen, Hij, die aan de mensen hun aanzijn en hun vermogens heeft gegeven, zal hun rekenschap vragen van het gebruik, dat zij er van gemaakt hebben, en hun dienovereenkomstig vergelding doen, hetzij het lichaam de ziel heeft gediend in het dienen van God, of de ziel de slaaf is geweest van het lichaam door het vlees te verzorgen, en een iegelijk zal wegdragen hetgeen door het lichaam geschiedt, naar dat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad, 2 Corinthiërs 5:10. De God, die nu de wereld regeert, zal haar oordelen, zal de trouwe vrienden Zijner regering belonen, en de rebellen straffen.
B. Er is een dag gesteld voor dit algemene overzicht van al hetgeen de mensen gedaan hebben in de tijd, en een eindbepaling van hun toestand voor de eeuwigheid. Die dag is vastgesteld in de raad Gods en kan niet veranderd worden, maar hij is dáár verborgen en kan niet gekend, of geweten worden. Een dag van beslissing, een dag van beloning, een dag, die aan al de dagen van de tijd een einde zal maken.
C. De wereld zal Rechtvaardig geoordeeld worden, want God is niet onrechtvaardig, als hij toorn over ons brengt, Romeinen 3:5, want het is verre van Hem ongerechtigheid te doen. Zijn kennis van het karakter en de handelingen der mensen is onfeilbaar juist, en daarom is Zijn oordeel over hen onbetwistbaar rechtvaardig, en evenals men van dat oordeel niet in hoger beroep kan komen, zo zal er ook geen tegenspraak of tegenwerping tegen ingebracht kunnen worden.
D. God zal de wereld oordelen door een Man, dien Hij daartoe geordineerd heeft, en die geen ander wezen kan dan de Heere Jezus aan wie al het oordeel is overgegeven. Door Hem heeft God de wereld gemaakt, door Hem heeft Hij haar verlost, door Hem regeert Hij haar en door Hem zal Hij haar oordelen.
E. Dat God Christus uit de doden heeft opgewekt is er het grote bewijs van, dat Hij gesteld en verordineerd is als Rechter van de levenden en de doden. Uit de eer, die Hij Hem hiermede aangedaan heeft, bleek, dat Hij Hem voor deze eer, nl. om de wereld te oordelen, bestemd heeft. Zijn opwekking van Hem uit de doden was het begin Zijner verhoging, Zijn oordelen van de wereld zal er de volmaking van wezen, en Hij, die begint

zal voleinden. God heeft aan alle mensen verzekering gedaan, een genoegzame grond gegeven om op te bouwen, zowel dat er een toekomend oordeel is, als dat Christus hun Rechter zal zijn, de zaak is niet in het onzekere gelaten, zij is ontwijfelbaar zeker. Laten alle zijn vijanden hier zeker van wezen, en voor Hem sidderen, laten alle zijn vrienden er verzekerd van wezen, en er in roemen.
F. Het denken aan het toekomstige oordeel en dat het door Christus zal geschieden, moet ons allen opwekken om ons te bekeren van onze zonden, en ons tot God te wenden. Dit is het enige middel om de Rechter tot onzen Vriend te maken op die dag, die een schrikkelijke dag zal zijn voor allen, die onboetvaardig leven en sterven, maar de ware boetvaardigen zullen dan hun hoofden opwaarts heffen met blijdschap, wetende dat hun verlossing nabij is.

Handelingen 17:32 - 34
Wij hebben hier een kort bericht van de uitslag van Paulus' prediking te Athene. I. Slechts op weinigen heeft zij een goede uitwerking gehad. Het Evangelie maakte te Athene al even weinig vordering als overal elders, want de hoogmoed der filosofen aldaar heeft hen, evenals de Farizeeën te Jeruzalem, er tegen bevooroordeeld.
1. Sommigen spotten met Paulus en met zijn prediking, zij hebben hem geduldig aangehoord totdat hij van de opstanding der doden begon te spreken, vers 32, maar toen begonnen sommigen van hen te sissen - hem uit te fluiten, zoals wij zeggen - zij spotten. Wat hij te voren gezegd had, geleek enigermate op wat zij soms in hun eigen scholen gehoord hadden, zij hadden ook wel een denkbeeld van een opstanding in de betekenis van een toekomstige staat. Maar als hij spreekt van een opstanding van de doden, al is het ook van de opstanding van Christus zelf, dan is dit volstrekt ongelooflijk voor hen, en zij kunnen het niet dragen om er van te horen, daar het indruist tegen een beginsel van hun filosofie. A privatione ad habitum non datur regressus - Het leven, eens verloren zijnde, is onherstelbaar verloren. Zij hadden hun helden na hun dood vergood, maar nooit hebben zij er aan gedacht, dat zij van de doden opgewekt zouden worden, daarom konden zij zich volstrekt niet verzoenen met deze leer van Christus' opstanding uit de doden. Hoe kan dit? Deze grote leerstelling, die de blijdschap is der heiligen, is voor hen scherts, kortswijl, toen zij maar even voor hen genoemd werd spotten zij, vonden zij het iets belachelijks. Wij moeten het niet vreemd vinden, als heilige waarheden van het grootste belang en de meest stellige zekerheid voor het onheilige vernuft een onderwerp van spot en minachting is.

2. Anderen waren bereid er nog over na te denken. Wij zullen u wederom hiervan horen, zeiden zij. Voor het ogenblik wilden zij nog niet berusten in hetgeen Paulus gezegd had en zij wilden het ook niet tegenstaan, maar: wij zullen u wederom hiervan horen, namelijk: van de opstanding der doden. Wat duidelijk en onbetwistbaar was, schenen zij voorbij te zien, de toepassing en het onderricht er van te ontwijken door tegenwerpingen te maken tegen hetgeen betwistbaar was, en waarover gedebatteerd kon worden. Aldus gaat voor velen de weldaad te loor van de praktische leerstelling van het Christendom, door dat zij zich in de wateren der twistredenen gaan wagen, waar de grond hun onder de voeten wegzinkt, of liever door bedenkingen op te werpen tegen hetgeen, waarin wel enige moeilijkheid is, terwijl toch, zo iemand genegen en vast besloten is de wil van God te doen in zover hij hem geopenbaard is, van deze leer van Christus zal bekennen dat zij uit God is, en niet uit de mens, Johannes 7:17. Zij, die zich aan de tegenwoordige overtuiging van het woord niet wilden onderwerpen, dachten, evenals Felix, er van af te komen, door uitstellen tot een meer gelegener tijd, zij zullen er de een of anderen dag

wederom van horen, maar zij weten niet wanneer, en zo komt de duivel en ontfutselt hun al hun tijd, door hen te bedriegen omtrent de tegenwoordige tijd.
3
. Hierop verliet hen Paulus, vers 33, hij is uit het midden van hen weggegaan, daar hij het niet waarschijnlijk oordeelde, dat hij hun toen enig goed kon doen, doch waarschijnlijk met de belofte aan hen, die hem wederom wensten te horen, dat hij met hen samen zou komen, wanneer zij dit ook mochten begeren.

II. Toch waren er sommigen, in wie een werking ten goede was geoefend, vers 34. Zo sommigen niet wilden, anderen wilden wèl.
1. Sommige mannen hingen hem aan, en geloofden. Toen hij van hen wegging, wilden zij niet aldus van hem scheiden, wáár hij ook heenging, overal volgden zij hem, vastbesloten om te blijven bij de leer, die hij predikte, en die zij geloofden.
2. Twee personen worden inzonderheid genoemd, de een was een uitnemend man, Dionysius de Areopagiet, een lid dus van dat hoge gerechtshof, of groten raad, die zitting hield op de Areopagus, of heuvel van Mars, een rechter, een senator, een dergenen, voor wie Paulus opgeroepen werd om voor hen te ver schijnen. Zijn rechter is dus zijn bekeerling geworden. Het bericht, dat de ouden van dezen Dionysius geven, luidt, dat hij opgevoed was te Athene, in Egypte de astrologie had bestudeerd, waar hij de wonderbare zonsverduistering heeft opgemerkt, die bij het lijden onzes Heilands heeft plaats gehad, dat hij bij zijn terugkomst te Athene senator werd, met Paulus heeft geredetwist, en door hem van zijn dwaling en afgoderij tot bekering werd gebracht, en na grondig door hem onderwezen te zijn, tot bisschop van Athene werd aangesteld. Aldus Eusebius, lib. 5. cap. 4. lib. 4. cap. 2

2. De vrouw, genaamd Damaris, was, naar sommigen denken, de vrouw van Dionysius, het is echter meer waarschijnlijk dat zij een andere vrouw van aanzien is geweest. En hoewel nu in Athene niet zulk een grote oogst ingezameld werd als in sommige andere plaatsen, waren er toch deze enkelen, op wie ten goede gewerkt was, zodat Paulus geen reden had om te zeggen, dat hij te vergeefs had gearbeid.

HOOFDSTUK 18

1 En na dezen scheidde Paulus van Athene en kwam te Korinthe; 2 En vond een zekeren Jood, met name Aquila, van geboorte uit Pontus, die onlangs van Italië gekomen was, en Priscilla, zijn vrouw, omdat Claudius bevolen had, dat al de Joden uit Rome vertrekken zouden, en hij ging tot hen; 3 En omdat hij van hetzelfde handwerk was, bleef hij bij hen, en wrocht; want zij waren tentenmakers van handwerk. 4 En hij handelde op elke sabbat in de synagoge, en bewoog tot het geloof Joden en Grieken.

5 En als Silas en Timotheüs van Macedonië afgekomen waren, werd Paulus door de Geest gedrongen, betuigende de Joden, dat Jezus is de Christus. 6 Maar als zij wederstonden en lasterden, schudde hij zijn klederen af, en zeide tot hen: Uw bloed zij op uw hoofd; ik ben rein; en van nu voortaan zal ik tot de heidenen heengaan.

7 En vandaar gegaan zijnde, kwam hij in het huis van een man, met name Justus, die God diende, wiens huis paalde aan de synagoge. 8 En Crispus, de overste der synagoge, geloofde aan de Heere met geheel zijn huis; en velen van de Korintiërs, hem horende, geloofden, en werden gedoopt. 9 En de Heere zeide tot Paulus door een gezicht in de nacht: Zijt niet bevreesd, maar spreek en zwijg niet. 10 Want Ik ben met u, en niemand zal de hand aan u leggen om u kwaad te doen; want Ik heb veel volks in deze stad. 11 En hij onthield zich aldaar een jaar en zes maanden, lerende onder hen het Woord Gods. 12 Maar als Gallio stadhouder van Achaje was, stonden de Joden eendachtig tegen Paulus op, en brachten hem voor de rechterstoel. 13 Zeggende: Deze raadt de mensen aan, dat zij God zouden dienen tegen de wet. 14 En als Paulus zijn mond zou opendoen, zeide Gallio tot de Joden: Zo er enig ongelijk, of kwaad stuk begaan ware, o Joden, zo zou ik met reden ulieden verdragen; 15 Maar indien er geschil is over een woord, en namen, en over de wet, die onder u is, zo zult gij zelf toezien; want ik wil over deze dingen geen rechter zijn. 16 En hij dreef hen weg van de rechterstoel. 17 Maar al de Grieken namen Sosthenes, de overste der synagoge, en sloegen hem voor de rechterstoel; en Gallio trok zich geen van deze dingen aan.

18 En als Paulus er nog vele dagen gebleven was, nam hij afscheid van de broederen, en scheepte van daar naar Syrie; en Priscilla en Aquila met hem, zijn hoofd te Kenchreen geschoren hebbende; want hij had een gelofte gedaan. 19 En hij kwam te Efeze aan, en liet hen aldaar; maar hij ging in de synagoge, en handelde met de Joden. 20 En als zij baden, dat hij langer bij hen blijven zoude, bewilligde hij het niet. 21 Maar hij nam afscheid van hen, zeggende: Ik moet ganselijk het toekomende feest te Jeruzalem houden; doch ik zal tot u wederkeren, zo God wil. En hij voer weg van Efeze. 22 En als hij te Cesaréa was gekomen, ging hij op naar Jeruzalem, en de Gemeente gegroet hebbende, ging hij af naar Antiochie.

23 En als hij aldaar enigen tijd geweest was, ging hij weg, en doorreisde vervolgens het land van Galatië en Frygie, versterkende al de discipelen. 24 En een zeker Jood, met name Apollos, van geboorte een Alexandrier, een welsprekend man, kwam te Efeze, machtig zijnde in de Schriften. 25 Deze was in de weg des Heeren onderwezen; en vurig zijnde van geest, sprak hij en leerde naarstig de zaken des Heeren, wetende alleenlijk de doop van Johannes. 26 En deze begon vrijmoedig te spreken in de synagoge. En als hem Aquila en Priscilla gehoord hadden, namen zij hem tot zich, en legden hem de weg Gods bescheidenlijker uit.

27 En als hij wilde naar Achaje reizen, de broeders, hem vermaand hebbende, schreven aan de discipelen, dat zij hem ontvangen zouden; welke, daar gekomen zijnde, heeft veel toegebracht aan degenen, die geloofden door de genade. 28 Want hij overtuigde de Joden met groten ernst in het openbaar, bewijzende door de Schriften, dat Jezus de Christus was.

In dit hoofdstuk hebben wij:

I. Paulus' komst te Corinthe, zijn bijzondere omgang met Aquila en Priscilla, en zijn openbare gesprekken met de Joden, van wie hij zich, nadat hij door hen verworpen was, afkeerde om zich tot de Heidenen te wenden, vers 1 - 6.

II. Het grote succes op zijn dienstwerk aldaar, en hoe hij in een visioen door Christus aangemoedigd werd, om zijn arbeid te dier plaatse voort te zetten, met hoop op nog meer voorspoed, vers 7 - 11.

III. De overlast, die hem aldaar door de Joden werd aangedaan, dien hij echter tamelijk goed te boven is kunnen komen door de koele houding van Gallio, tegenover de Joden, vers 12 - 17.
IV. Paulus' reis door vele landstreken, nadat hij geruimen tijd te Corinthe was verbleven, ter opbouwing en bewatering van de gemeenten, die hij gesticht had, op welke rondreis hij tevens een kort bezoek bracht te Jeruzalem, vers 18 - 23.
V. Een bericht van Apollo's toeneming in kennis, en van zijn zegenrijke werkzaamheid in de gemeente, vers 24 - 28.

Handelingen 18:1 - 6
Wij bevinden niet, dat Paulus veel vervolging te Athene had te lijden, noch dat hij vandaar door mishandeling verdreven was geworden, zoals hij verdreven was van die plaatsen, waar de Joden invloed konden uitoefenen. Daar hem te Athene echter niet dan een koele ontvangst was te beurt gevallen, en hij dus weinig vooruitzicht had om er goed te doen, vertrok hij, de zorg over hen, die geloofden, overlatende aan Dionysius, en van dáár kwam hij te Corinthe, waar hij het middel was om een gemeente te stichten, die in velerlei opzicht van groot belang is geworden. Corinthe was de hoofdstad van Achaje, toenmaals een provincie van het Romeinse rijk, het was een rijke en prachtige stad, Non cuivis homini contingit adire Corinthum - Het is niet aan ieder gegund Corinthe te zien. De landstreek er om heen is het hedendaagse Morea.
Nu zien wij hier:

I. Hoe Paulus gewerkt heeft voor zijn dagelijks brood, vers 2, 3.
1. Hoewel hij opgeleid was tot een geleerde, heeft hij toch ook een handwerk uitgeoefend. Hij was een tentenmaker, een behanger, hij maakte tenten ten gebruike van soldaten en schaapherders, van laken of stof, of van leder, of huiden, zoals de buitenste bedekking van de tabernakel. Vandaar dat: in tenten te wonen was sub pellibus - onder huiden te wonen. Dr. Lightfoot toont aan, dat het de gewoonte der Joden was, om hun kinderen een beroep, een handwerk te laten leren, ook al lieten zij hen geleerden worden, of al hadden zij hun ook bezittingen te geven. Rabbi Juda zegt: "Wie zijn zoon geen handwerk leert, handelt, alsof hij hem leerde een dief te zijn." En een ander zegt: "Wie een beroep heeft, een handwerk kent, is als een omtuinde wijngaard." Een eerlijk beroep, waarmee een man zijn brood kan verdienen, moet door niemand met minachting worden aangezien. Paulus, hoewel hij een Farizeeër was, en aan de voeten van Gamáliël was opgevoed, heeft toch, door ongewoonte het handwerk niet verleerd, dat hij in zijn jeugd geleerd had.

2. Hoewel hij er recht op had, om door de gemeenten, die hij had gesticht, en de mensen, voor wie hij predikte, onderhouden te worden, heeft hij toch in zijn beroep gewerkt voor zijn dagelijks brood, hetgeen meer tot lof is van hem, die om geen onderstand vroeg, dan van hen, die hem dien onderstand niet ongevraagd verleenden, wetende in welke verlegenheid hij zich bevond. Zie hoe nederig Paulus was, en verwonder u er over, dat zo groot een man zich zo diep kon neerbuigen, maar hij had dit geleerd van zijn Meester, die niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen. Zie hoe naarstig hij was, en hoe gewillig om zich moeite te geven. Hij, die zo veel voortreffelijk werk te doen had met zijn verstand, zijn geest, achtte het toch niet beneden zich, om, als het nodig was te werken met zijn handen. Zij zelfs, die verlost zijn van de vloek der wet, zijn niet vrijgesteld van het vonnis: In het zweet uws aanschijns zult gij brood eten. Zie hoe zorgzaam Paulus was om zijn bediening loffelijk te maken, en vooroordelen er tegen te voorkomen, ook zelfs de onrechtvaardigste en onredelijkste, hij heeft door zijn eigen

arbeid in zijn levensonderhoud voorzien, ten einde het Evangelie van Christus niet tot een last te maken, 2 Corinthiërs 11:7 enz., 2 Thessalonicenzen 3:8, 9.

3. Wij kunnen wel veronderstellen, dat hij meester was in zijn beroep, en toch heeft hij het niet versmaad als dagloner te arbeiden. Hij werkte bij Aquila en Priscilla, die van hetzelfde handwerk waren, zodat hij niets meer dan dagloon kreeg, niet meer dan genoeg om van te leven. Arme ambachtslieden moeten tevreden en dankbaar wezen, indien hun beroep hun een bestaan oplevert voor hen zelf en voor hun gezin, al kunnen zij zich dan ook niet evenals rijke kooplieden grote bezittingen verwerven.

4. Hoewel hij zelf een groot apostel was, wilde hij toch gaarne bij Aquila en Priscilla werken, omdat hij hen zeer verstandig vond ten opzichte van de dingen Gods, zoals later blijkt, vers 26, en hij erkent, dat zij zijn medewerkers zijn geweest in Christus Jezus, Romeinen 16:3. Dit is een voorbeeld voor hen, die een dienst zoeken, om het liefst te gaan waar zij de meeste hulp kunnen verkrijgen voor de behoefte hunner ziel. Verkies te arbeiden bij hen, die waarschijnlijk medewerkers zullen zijn in Christus Jezus. Het is goed in gezelschap te zijn van, en omgang te hebben met, hen, die ons kunnen doen toenemen in de kennis van Christus, ons onder de invloed te stellen van hen, die besloten zijn, de Heere te dienen.

Betreffende dezen Aquila wordt ons hier gezegd:
A. dat hij een Jood was, maar geboren was te Pontus, vers 2. Velen van de Joden uit de verstrooiing waren in die landstreek gevestigd, zoals blijkt uit 1 Petrus 1:1.
B. Dat hij onlangs uit Italië naar Corinthe was gekomen, hij schijnt dikwijls van woonplaats te zijn veranderd, in deze wereld kunnen wij ons geen blijvende plaats voorstellen.
C. Dat de reden, waarom hij Italië had verlaten, was, dat keizer Claudius onlangs een edict had uitgevaardigd, waarbij alle Joden van Rome verbannen werden, want de Joden waren over het algemeen gehaat, en elke gelegenheid werd aangegrepen om hen hard te behandelen en te smaden, hun allerlei moeilijkheden en bezwaren te berokkenen, Gods erfenis was een gesprenkelde vogel, de vogelen zijn rondom tegen haar, Jeremia 12:9. Aquila was een Christen, maar daar hij van Joodse bloede was, werd hij toch gebannen, en de Heidenen hadden daarbij zulke verwarde begrippen van de zaak, dat zij tussen Jood en Christen geen onderscheid konden zien.
In zijn "Leven van Claudius" spreekt Suetonius van dit decreet, uitgevaardigd in het negende jaar zijner regering. De reden er van, zegt hij, was, dat de Joden een onstuimig volk zijn - assiduo tumultuantes, en dat het was impulsore Christo - vanwege Christus, sommigen waren ijverig en vurig voor Hem, anderen bitter tegen Hem, hetgeen veel toorn en verbittering teweegbracht, waardoor argwaan gewekt werd bij de regering, en de keizer, die een zeer vreesachtig, achterdochtig man was, drong om aan allen te gebieden te vertrekken. Als Joden Christenen vervolgen, dan is het niet vreemd, dat Heidenen beiden Joden en Christenen vervolgen.

II. Wij zien Paulus hier prediken voor de Joden en met hen handelen om hen tot het geloof van Christus te bewegen, beiden de geboren Joden en de Grieken, dat zijn zij, die min of meer tot de Joodse Godsdienst bekeerd waren, en hij woonde hun vergaderingen bij.
1. Hij handelde met hen in de synagoge in het openbaar, op elke sabbat. Zie op wat wijze de apostelen het Evangelie verbreidden, niet door kracht of geweld, door vuur en zwaard, niet door een blind geloof te eisen, maar door openhartige redenering. Zij trokken door

mensenzelen, gaven een reden op voor hetgeen zij zeiden, gaven ook vrijheid om er bedenkingen tegen in te brengen, daar zij altijd een afdoend antwoord gereed hadden. God nodigt ons te komen en met Hem te richten, dat is: te redetwisten, Jesaja 1:18, en Hij daagt de zondaren uit, hun twistzaak voor te brengen, hun vaste bewijsredenen bij te brengen, Jesaja 41:21. Paulus was een verstandige, zowel als een Schriftuurlijke prediker.

2. Hij bewoog hen - epeithe. Het geeft te kennen:
a. Het dringende van zijn prediking, hij heeft niet slechts betogenderwijs met hen geredetwist, maar heeft zijn argumenten door liefdevolle drangredenen doen volgen, hen biddende om Gods wil, en om de wille van hun eigen ziel, de aanbieding der zaligheid, die hun gedaan werd, niet af te wijzen.
Of: b. De goede uitwerking zijner prediking, hij bewoog hen, dat is: hij overmocht bij hen, zo wordt het door sommigen opgevat. In sententiam suam adducebat - hij haalde hen over tot zijn mening, zijn gevoelen. Sommigen van hen werden door zijn redenering overtuigd, en gaven zich over aan Christus.

3. Hij was nog vuriger en dringender in deze zaak, toen zijn medearbeiders tot hem kwamen, vers 5. Als Silas en Timotheüs van Macedonië afgekomen waren, en hem goede tijdingen van de gemeente aldaar hadden gebracht, en bereid waren hem hier hulp en bijstand te verlenen, zijn handen te sterken, werd Paulus meer dan te voren door de Geest gedrongen, zodat hij meer dan ooit dringend was in zijn prediking. Het ongeloof en de hardnekkigheid van zijn landslieden, zijn stamgenoten, de Joden, smartte hem, en vuriger dan ooit wenste hij hun bekering, en de liefde van Christus drong hem er toe, 2 Corinthiërs 5:14, het is het woord dat hier gebruikt is, het drong hem er toe in de geest. En aldus gedrongen zijnde, betuigde hij de Joden met alle mogelijke plechtigheid en ernst, als zelf volkomen verzekerd zijnde van de zaak, haar hun betuigende als een getrouw woord en alle aanneming waardig dat Jezus is de Christus, de Messias, beloofd aan de vaderen, en door hen verwacht.

III. Wij zien hier, hoe hij zich van de ongelovige Joden afkeert, en zich van hen tot de Heidenen wendt, zoals hij ook in andere plaatsen gedaan had, vers 6.
1. Velen van de Joden, ja de meesten van hen, volhardden in hun tegenspreken van het Evangelie, en wilden zich ook door de sterkste redeneringen en bewijsgronden niet gewonnen geven, zij wederstonden en lasterden, zij stelden zich in slagorde (zoals de betekenis is van het woord) tegen het Evangelie, zij sloegen de handen in elkaar om er de voortgang van te stuiten. Zij besloten het zelf niet te geloven, en alles te doen wat zij konden om anderen terug te houden van het te geloven. Zij konden er niet tegen redeneren, maar het gebrek aan rede, of bewijs, wilden zij vergoeden door vuile woorden, zij lasterden, spraken smadelijk van Christus, en in Hem, van God zelf, zoals in Openbaring 13:5, 6. Om hun ongeloof te rechtvaardigen braken zij los in rechtstreeks lasteren.

2. Hierop verklaarde Paulus zich vrij van hen, en liet hen over om in hun ongeloof om te komen. Hij, die door de Geest gedrongen was, om voor hen te betuigen, vers 5, was, toen zij volhardden in hun tegenstand, door de Geest gedrongen om tegen hen te getuigen, vers 6, en zijn ijver ook hierin toonde hij door een teken, hij schudde zijn klederen af, schudde er het stof van af (zoals zij te voren het stof hebben afgeschud van hun voeten, Hoofdstuk 13:51,) tot een getuigenis tegen hen. Aldus verklaarde hij zich vrij van hen, maar dreigde hen met de oordelen Gods, zoals Pilatus door zijn handen te wassen te kennen gaf, dat hij de schuld van Christus' bloed van zich afwentelde op de Joden, en zo gaf Paulus door zijn

klederen af te schudden te kennen wat hij zei, om zo mogelijk, hen hierdoor nog te treffen.
A. Hij had zijn plicht gedaan aan hen, hij was rein van het bloed hunner zielen, hij had, als een getrouw wachter, hen gewaarschuwd, en hierdoor heeft hij zijn ziel behouden, ofschoon hij niet overmocht om de hun te behouden. Hij had alle middelen beproefd om op hen te werken, maar te vergeefs, zodat, indien zij omkomen in hun ongeloof, hun bloed niet van zijn hand geëist kan worden. Hier, en in Hoofdstuk 20:26, verwijst hij duidelijk naar Ezechiël 33:8, 9. Het is voor een Evangeliedienaar zeer troostrijk het getuigenis van zijn geweten te hebben, dat hij de hem opgedragen last getrouw volbracht heeft door de zondaars te waarschuwen.
B. Zij zullen gewis omkomen, indien zij in hun ongeloof volharden, en de schuld daarvan is geheel en volstrekt aan hen zelf te wijten: Uw bloed zij op uw hoofd, gij zelf stort u in het verderf, uw volk zal verwoest worden in deze wereld, en afzonderlijke personen zullen ten verderve gaan in de andere wereld en gij zult het alleen dragen." Indien er iets was om hen te verschrikken en tot gehoorzaamheid des Evangelies te brengen, dan voorzeker zal het dit zijn.

3. Hen verlatende, verlaat hij daarom zijn arbeid niet, hoewel Israël niet vergaderd wordt, zullen Christus en Zijn Evangelie toch verheerlijkt worden, van nu af aan zal ik tot de Heidenen gaan, en de Joden kunnen niet klagen, want zij hebben de eerste aanbieding gehad. De gasten, die het eerst genodigd waren, willen niet komen, en de toebereide spijzen moeten niet verloren zijn, er moeten dus gasten komen van de wegen en de heggen. "Wij zouden de Joden hebben willen bijeen vergaderen, Mattheüs 23:37, zouden hen hebben willen genezen, Jeremia 51:9, en zij wilden niet, maar Christus moet niet een Hoofd zijn zonder lichaam, niet een Fondament, zonder een gebouw, indien zij dus niet willen, dan moeten wij het met anderen beproeven." Aldus is de val en de vermindering der Joden de rijkdom geworden der Heidenen, en Paulus zei hun dit in hun aangezicht, niet alleen, omdat hij het kon rechtvaardigen, maar ook om hen tot jaloersheid te verwekken, Romeinen 11:12, 14.

Handelingen 18:7 - 11
Hier wordt ons meegedeeld:

I. Dat Paulus van daar, dat is, van de synagoge, is weggegaan. Christus heeft, toen Hij zijn discipelen uitzond, bevolen om niet van het een huis in het andere over te gaan: maar het kon toch nodig zijn, zoals het nu voor Paulus nodig was. Hij ging weg uit hun synagoge, er uit verdreven zijnde door de verkeerdheid en boosheid der ongelovige Joden, en hij kwam in het huis van een man, met name Justus, vers 7. Hij schijnt naar diens mans huis gegaan te zijn, niet om er te herbergen, want hij verbleef nog bij Aquila en Priscilla, maar om er te prediken. Toen de Joden hem niet vreedzaam voort wilden laten gaan met zijn arbeid in hun bijeenkomsten, heeft deze rechtschapen man zijn deuren voor hem geopend, en hem gezegd, dat hij hem welkom was, als hij in zijn huis wilde prediken, en Paulus nam het voorstel aan. Het was niet de eerste maal, dat de ark Gods in een particuliere woning een onderkomen vond. Toen Paulus geen vrijheid verkreeg, om in de synagoge te prediken, predikte hij in een huis, zonder dat dit te kort deed aan de waardigheid of waardij zijner leer.
Maar let op het bericht omtrent deze man en zijn huis.
1. De man was bijna een Jood, hij was iemand, die God diende, hij was geen afgodendienaar, hoewel hij een Heiden was, maar een aanbidder van de God Israëls, en van Hem alleen, zoals Cornelius. Nu heeft Paulus, om des te minder aanstoot te geven

aan de Joden, hoewel hij hen verlaten had, zijn bijeenkomsten in diens mans huis gehouden. Zelfs toen hij genoodzaakt was zich van hen af te wenden en tot de Heidenen te gaan, heeft hij zich toch beijverd hun vriendelijkheid te betonen.
2. Het huis stond naast de synagoge, het paalde er aan, dat sommigen zouden kunnen verklaren als gekozen zijnde met het doel om de mensen van de synagoge naar de bijeenkomst af te trekken. Ik denk veeleer, dat het geschied was met liefderijke bedoeling, nl. om te tonen, dat hij hun zo nabij wilde wezen als maar mogelijk was, en dat hij bereid was tot hen terug te keren, indien zij bereid waren zijn boodschap aan te nemen, niet langer wilden weerstaan en lasteren, zoals zij gedaan hadden.

II. Dat Paulus weldra goede vrucht zag op zijn arbeid, zowel onder de Joden als onder de Heidenen.
1. Crispus, een Jood, en wel een zeer voorname, de overste der synagoge, geloofde aan de Heere met geheel zijn huis, vers 8. Het was voor de ere van het Evangelie, dat er sommige oversten waren, en personen van de eersten rang in kerk en staat, die het omhelsden. Dat de overste van hun synagoge, een man, van wie men met recht kon denken, dat hij de overigen overtrof in kennis der Schrift en ijver voor de Godsdienst, het Evangelie geloofde, liet aan de Joden nu geen verontschuldiging voor hun ongeloof, en toch bleven zij tegenstaan en lasteren. Niet slechts hij, maar geheel zijn huis geloofde, en waarschijnlijk zijn zij met hem door Paulus gedoopt, 1 Corinthiërs 1:14.
2. Velen van de Corinthiërs, die Heidenen waren (en sommigen van hen personen van een slechte levenswijze, zoals blijkt uit 1 Corinthiërs 6:11, en dit waart gij sommigen,) hem horende, geloofden, en werden gedoopt. Eerst hoorden zij, want het geloof is uit het gehoor. Sommigen zijn wellicht Paulus gaan horen, omdat zij in hun geweten overtuigd waren, dat zij zich op een verkeerden weg bevonden, maar waarschijnlijk kwamen de meesten uit nieuwsgierigheid, omdat het een nieuwe leer was, die gepredikt werd, maar horende, geloofden zij, door de kracht, die in hen werkte, en gelovende, werden zij gedoopt, en aldus namen zij beslist de belijdenis aan van het Christendom, verklaarden zij zich voor Christus, en verkregen aldus het recht om in de voorrechten der Christenen te delen.

III. Dat Paulus bemoedigd werd door een visioen om met zijn arbeid te Corinthe voort te gaan, vers 9. De Heere (Jezus) zei tot Paulus door een gezicht in de nacht, toen hij nadacht over zijn werk, in zijn hart sprekende op zijn leger, en overwoog of hij al of niet hier zou blijven, welke methode voor arbeiden hij hier zou volgen, en welke waarschijnlijkheid er was, dat hij goed zou kunnen doen, is Christus hem ter rechter tijd verschenen, en toen zijn gedachten zich binnen in hem vermenigvuldigden, hebben de vertroostingen Gods zijn ziel verkwikt.
1. Hij hernieuwde zijn opdracht en last om het Evangelie te prediken, "Wees niet bevreesd voor de Joden hoe woedend zij ook zijn, en wellicht in des te groter toorn ontstoken wegens de bekering van de overste hunner synagoge, wees niet bevreesd voor de overheden der stad, want zij hebben geen macht tegen u, dan die hun van Boven is gegeven. Het is de zaak des hemels, die gij voorstaat en bepleit, doe het vrijmoedig. Wees niet bevreesd voor hun woorden ontzet u niet van - wege hun toornige blikken, maar spreek, en zwijg niet. Laat geen gelegenheid voorbijgaan om tot hen te spreken, roep uit de keel, houd niet in, zwijg niet uit vreze voor hen, spreek niet beschroomd en met omzichtigheid, maar duidelijk en onomwonden, spreek kloekmoediglijk, gebruik de vrijheid van spreken, die aan een gezant van Christus betaamt."
2. Hij gaf hem de verzekering Zijner tegenwoordigheid met hem, hetgeen volstond om hem te bezielen met ijver en moed. "Vrees niet, want Ik ben met u om u te beschermen en

door te helpen, en u van al uw vrezen te verlossen, spreek, en zwijg niet, want Ik ben met u om u te ondersteunen in hetgeen gij zegt, om met u mede te werken, uw woord te bevestigen door tekenen, die zullen volgen." Dezelfde belofte, die de algemene opdracht bekrachtigde, Mattheüs 28:19, 20, Ziet, Ik ben met ulieden, al de dagen, wordt hier herhaald. Zij, met wie Christus is, behoeven niet te vrezen, en behoren niet huiverend terug te deinzen.
3. Hij gaf hem de verzekering, dat Hij hem zou beschermen: "Niemand zal de hand aan u leggen om u kwaad te doen, gij zult uit de handen van boze en onredelijke mensen verlost worden, en niet, zoals in andere plaatsen, door vervolging van hier verdreven worden." Hij belooft niet, dat niemand de hand aan hem zal leggen, (want weldra zullen wij zien, dat de hand aan hem gelegd is, dat de Joden tegen hem opstonden en hem voor de rechterstoel brachten, vers 12, maar wel, dat "Niemand de hand aan hem zal leggen om hem kwaad te doen, het overblijfsel hunner grimmigheden zal Hij opbinden, gij zult hier niet, zoals te Filippi, gegeseld en in de gevangenis geworpen worden." Paulus heeft in het begin ruwer behandeling te verduren gehad dan later, en hij was nu verblijd naar de dagen, in dewelke hij gedrukt was geweest. De beproevingen zullen niet altoos duren, Psalm 66:10 - 12. Of wij kunnen het in een meer algemenen zin nemen: "Niemand zal de hand aan u leggen, tou kakoosai se om u kwaad te doen, wèlke moeite zij u ook aandoen, wezenlijk kwaad is er niet in. Zij kunnen u doden, maar zij kunnen u niet schaden, want Ik ben met u." Psalm 23:4, Jesaja 41:10.
4. Hij gaf hem het vooruitzicht van voorspoed op zijn arbeid, want Ik heb veel volk in deze stad. Daarom zal het niemand gelukken om uw werk te verhinderen, daarom zal Ik met u zijn om uw werk te erkennen, d.i. goed te keuren, en daarom moet gij er krachtig en blijmoedig mede voortgaan, want er zijn velen in deze stad, die door uw bediening krachtdadig geroepen zullen worden, en in wie gij van de arbeid uwer ziel vrucht zult zien. Er is hier een groot volk voor Mij. De Heere kent degenen, die de Zijnen zijn, en degenen, die de Zijnen zullen wezen, en Hem zijn alle zijn werken bekend. "Ik heb hen, ofschoon zij Mij nog niet kennen, ofschoon zij nu nog door Satan gevangen zijn tot zijn wil: want de Vader heeft ze Mij gegeven om een zaad te zijn, dat Mij dient. Ik heb hen geschreven in het boek des levens. Ik heb er hun namen in, en van allen, die Mij gegeven zijn, zal Ik er geen verliezen. Ik heb hen, want Ik ben er zeker van hen te hebben." Die Hij te voren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen. In deze stad, hoewel het een zeer onheilige, goddeloze stad is, vol van onreinheid, welke onreinheid zeer bevorderd werd door de daar aanwezigen, zeer sterk bezochten tempel van Venus, in dezen hoop, die een en al kaf schijnt te zijn, is toch nog koren, in dit erts, dat slechts schuim schijnt te wezen, is goud. Laat ons aan generlei plaats wanhopen, als toch zelfs in Corinthe Christus veel volk had.

IV. Dat hij, aldus bemoedigd zijnde, geruimen tijd aldaar verbleef, vers 1
1. Hij onthield zich aldaar een jaar en zes maanden, niet om er op zijn gemak te zijn, maar om zijn arbeid voort te zetten, lerende onder hen het woord Gods. En daar het een stad was, waarheen de mensen van alle kanten toestroomden, had hij er gelegenheid, om het Evangelie te prediken aan vreemdelingen, die er dan de tijding van brachten naar andere landen. Hij bleef daar zo lang:
1. Om hen in te brengen, die nog buiten waren. Christus had daar veel volk, en door de kracht Zijner genade zou Hij hen allen in een maand, of in een week hebben kunnen bekeren, zoals bij de eerste prediking van het Evangelie, toen bij een enkele uitwerping van het net duizenden er in besloten werden, maar God werkt op onderscheidene wijze. Het volk, dat Christus te Corinthe had, moest langzamerhand en trapsgewijze geroepen worden: sommigen door een leerrede, anderen door een andere, wij zien nu nog niet, dat

Christus alle dingen onderworpen zijn. Laten de dienstknechten van Christus voortgaan met hun' plicht, al wordt hun werk ook niet geheel op eens gedaan, ja, al wordt er zelfs weinig te gelijk van gedaan.
2. Ter opbouwing van hen, die al ingebracht waren. Zij, die bekeerd zijn, hebben nog nodig, dat hun het woord Gods geleerd wordt, en inzonderheid te Corinthe was het nodig, dat Paulus zelf het hun leerde, want niet zodra was het goede zaad in dien akker gezaaid, of de vijand kwam, en zaaide onkruid, de valse apostelen, de bedrieglijke arbeiders, over wie Paulus in zijn brieven aan de Corinthiërs zo klaagt. Toen de handen gebonden waren van de Joodse vervolgers, die openlijke vijanden waren, werd aan Paulus een nog veel verdrietiger last veroorzaakt, en aan de gemeente nog veel meer schade berokkend door de tong van de Judaïserende leraren, die onder schijn van de Christelijke naam, de grondslagen zelf van het Christendom ondermijnden. Men denkt dat Paulus kort nadat hij te Corinthe was gekomen, de eersten brief aan de Thessalonicenzen heeft geschreven, die, naar tijdsorde, de eerste was van al de brieven, die hij door Goddelijke ingeving geschreven heeft, en de tweede brief aan dezelfde gemeente werd niet lang daarna geschreven. Evangeliedienaren kunnen Christus dienen, en het grote doel van hun' arbeid bevorderen door goede brieven te schrijven, zowel als door goede leerredenen uit te spreken.

Handelingen 18:12 - 17
Wij hebben hier een bericht van de moeilijkheden en onrust aan Paulus en zijn vrienden veroorzaakt te Corinthe, maar veel kwaad werd er niet door aangericht, en het werk van Christus werd er ook niet zeer door gehinderd. I. Paulus wordt door de Joden bij de Romeinsen stadhouder aangeklaagd, vers 12, 13. De stadhouder was Gallio, proconsul van Achaje, want Achaje was toen een consulaire provincie van het Romeinse rijk. Deze Gallio was een oudere broeder van de vermaarden Seneca, in zijn jeugd werd hij Novatus genoemd, maar door Julius Gallio geadopteerd zijnde, heeft hij de naam Gallio aangenomen. Seneca, zijn broeder, beschrijft hem als een man van groot verstand en bekwaamheid, en van een eerlijk, rechtschapen karakter en zeer zacht van aard, om zijn vriendelijkheid van inborst werd hij Dulcis Gallio - de Zachte, of Zoete Gallio genoemd, en, naar men zei, was hij algemeen bemind.
Merk nu op:
1. Op wat ruwe wijze Paulus als een misdadiger wordt gevat en voor Gallio gebracht: De Joden stonden eendachtig tegen Paulus op. Zij waren de aanvoerders in al het kwaad tegen Paulus, en zij verbonden zich met elkaar om hem schade en nadeel toe te brengen. Zij waren hierin eendrachtig, zij vielen hem allen tezamen aan om deze boosheid ten uitvoer te brengen. Zij deden het in woede en gebruikten geweld, zij maakten een opstand ter verstoring van de openbaren vrede, en joegen Paulus voort naar de rechterstoel, en voor zoveel blijkt, gunden zij hem niet eens de tijd om zich voor zijn verhoor voor te bereiden.
2. Hoe vals Paulus bij Gallio wordt beschuldigd, vers 13. Deze raadt de mensen aan, dat zij God zouden dienen tegen de wet. Zij konden hem niet beschuldigen, de mensen aan te raden, dat zij God in het geheel niet zouden dienen, of dat zij andere goden zouden dienen, Deuteronomium 13:2, maar alleen, dat zij God zouden dienen tegen de wet. De Romeinen stonden aan de Joden in hun provincies de vrijheid toe om hun eigen wet waar te nemen. Maar moeten nu daarom diegenen als misdadigers vervolgd worden, die God op een andere wijze dienen? Sluit de verdraagzaamheid jegens hen in, dat zij macht hebben tot wetgeving? De beschuldiging was daarenboven onrechtvaardig, want hun eigen wet hield de belofte in van een Profeet, dien God hun zou verwekken, naar wie zij moesten horen. Nu heeft Paulus hun aangeraden in dezen Profeet te geloven, die gekomen

was, en Hem te horen, hetgeen overeenkomstig de wet was, want Hij is gekomen, niet om de wet te ontbinden, maar te vervullen. De wet op de tempeldienst konden deze Joden te Corinthe niet waarnemen, wegens de afstand van Jeruzalem, en er was niets in hun synagoge - diensten, dat Paulus weersprak. Wanneer dus de mensen geleerd wordt God te dienen in Christus, en Hem te aanbidden in geest en waarheid, dan zijn zij dadelijk tot twisten geneigd, alsof hun geleerd was Hem te dienen tegen de wet, terwijl het juist tot de volmaaktheid der wet leidende is.

II. Op het eerste horen, of liever zonder hen te willen horen, verklaart Gallio hen niet ontvankelijk, en weigert dus kennis van de zaak te nemen, vers 14, 15. Paulus was bereid zijn verdediging voor te dragen, en aan te tonen, dat hij de mensen niet leerde God te dienen op een wijze, die tegen de wet was, maar de rechter, besloten zijnde geen oordeel over deze zaak uit te spreken, wilde zich ook de moeite niet geven haar te onderzoeken. Merk op:
1. Dat hij zich zeer bereid toonde als rechter op te treden, in enigerlei zaak waarvan hij voegzaam kennis kon nemen. Hij zei tot de Joden, die de vervolgers, of eisers waren: "Zo daar enig ongelijk of kwaad stuk begaan was, indien gij de beklaagde kon beschuldigen van diefstal of bedrog, van moord of roof, of van enigerlei daad van onzedelijkheid, ik zou mij verplicht achten ulieden te verdragen in uw aanklacht, al gaat gij er ook onstuimig en rumoerig bij te werk", want de ruwheid en lompheid van de eisers was geen goede reden, waarom, indien hun zaak rechtvaardig was, hun geen recht zou gedaan worden. Het is de plicht der overheid om aan de verongelijkten recht te verschaffen, en al wordt de klacht dan ook niet met al de betamelijkheid ingebracht, welke in acht genomen behoort te worden, moet hun toch gehoor verleend worden. Maar:
2. Hij wil hun geenszins toestaan met klachten bij hem te komen, over zaken, die niet tot zijn rechtsmacht behoren, vers 15. "Indien daar geschil is over een woord en namen, en over de wet, die onder u is, zo zult gij zelf toezien, beslecht die zaak onder u zelf, zo goed gij kunt, want ik wil over deze dingen geen rechter zijn, gij zult noch aan mijn geduld de last opleggen van er naar te luisteren, noch mijn geweten de last opleggen van er over te oordelen", en daarom heeft hij hen, toen zij nog verder aandrongen om gehoord te worden, van de rechterstoel weggedreven, vers 16, en geboden, dat een andere zaak voorgebracht zou worden.

Nu was hier in Gallio's handelwijze:

A. iets dat goed en prijzenswaardig was: - dat hij niet wilde oordelen over dingen, waarvan hij geen verstand had: dat hij de Joden overliet aan hen zelf ten opzichte van zaken, die hun eigen Godsdienst raakten, maar hun, onder voorgeven daarvan, toch niet wilde toelaten Paulus te mishandelen of te smaden, hij wilde ten minste niet zelf het werktuig wezen hunner kwaadwilligheid door hem te veroordelen. Hij beschouwde de zaak als niet behorende tot zijn competentie, en dus wilde hij er zich ook niet mede inlaten.
B. Maar: Het was voorzeker verkeerd, om met zo veel geringachting te spreken van een wet en een Godsdienst, die hij kon weten van God te zijn, en waarmee hij zich bekend had behoren te maken. Op wat wijze God gediend moet worden, of Jezus de Messias is, of het Evangelie een Goddelijke openbaring is, dat waren geen geschillen over woorden en namen, zoals hij minachtend en op onheilige wijze zei, het zijn zaken van zeer groot gewicht en belang, zaken, die hem zelf grotelijks aangingen, zoals hij zelf wel ingezien zou hebben, indien hij ze recht begrepen had. Hij spreekt, alsof hij roemt op zijn onwetendheid omtrent de Schriften, er

zich op laat voorstaan, alsof het beneden hem was om kennis te nemen van de wet Gods, of er onderzoek naar te doen.

III. De mishandeling van Sosthenes en Gallio's onverschilligheid hieromtrent, vers 17.
1. De tegenpartij betoonde het hof grote minachting, toen zij Sosthenes namen en hem sloegen voor de rechterstoel. Er zijn velerlei gissingen omtrent deze zaak, omdat het niet zeker is wie deze Sosthenes was, en wie de Grieken waren, die hem mishandelden. Het aannemelijkst schijnt, dat Sosthenes een Christen was, en een bijzondere vriend van Paulus, die bij deze gelegenheid voor hem optrad om hem te verdedigen en waarschijnlijk maatregelen had genomen voor zijn veiligheid en hem dus van daar had weggevoerd, toen Gallio de zaak had afgewezen, zodat zij, toen Paulus buiten hun bereik was, hun woede koelden aan zijn beschermer. Het is zeker, dat er een Sosthenes geweest is, die een vriend was van Paulus, en welbekend was te Corinthe, waarschijnlijk een Evangeliedienaar, want Paulus noemt hem broeder, en voegt hem samen met zichzelf in zijn eersten brief aan de gemeente te Corinthe, 1 Corinthiërs 1:1, zoals hij dit doet met Timotheüs in zijn tweede brief, en waarschijnlijk was hij het. Hij wordt gezegd een overste van de synagoge te zijn, hetzij een medeoverste met Crispus, vers 8, of een overste van een synagoge, zoals Crispus overste was van een andere synagoge. Wat nu betreft de Grieken, die hem mishandelden, zeer waarschijnlijk waren het of Hellenistische Joden, of Joodse Grieken, de zodanige, die zich met de Joden verenigden om het Evangelie tegen te staan, vers 4. 6, en dat de geboren Joden hen hiertoe hebben aangezet, denkende, dat het hun minder ten kwade geduid zou worden. Zij waren zo verwoed op Paulus, dat zij Sosthenes sloegen, en zo verwoed op Gallio, omdat hij hen niet wilde steunen in hun vervolging, dat zij hem (Sosthenes) sloegen voor de rechterstoel, waarmee zij aan de stadhouder eigenlijk te kennen gaven, dat zij zich niet om hem bekommerden, indien hij hun scherprechter niet wilde wezen, dan zullen zij wel hun eigen rechters zijn.

2. Het hof deed niet minder smaadheid beide aan de zaak en aan de personen: Gallio trok zich geen van deze dingen aan. Indien hiermede bedoeld wordt, dat hij zich om de beledigingen van slechte mensen niet bekommerde, dan was dit prijzenswaardig. Zolang hij zich aan de wetten en de regelen der billijkheid hield, kon hij hun minachting verachten, maar indien het betekent, (en ik denk, dat het die betekenis heeft) dat hij zich niet bekommerde om de mishandeling, die aan een goed man werd aangedaan, dan gaat zijn onverschilligheid te ver en toont hij een slecht karakter te hebben. Hier wordt goddeloosheid gepleegd ter plaatse des gerichts, (waarover Salomo klaagt, Prediker 3:16) en er geschiedt niets om het af te keuren en te verhinderen. Als rechter had Gallio Sosthenes moeten beschermen, en de Grieken, die hem sloegen, moeten weerhouden en straffen, want het is wellicht niet gemakkelijk te voorkomen, dat iemand op straat, of op de markt door het grauw mishandeld wordt, maar als dit in een gerechtshof plaats heeft, voor de rechterstoel, terwijl het hof tegenwoordig is, zitting houdt, maar het begaan laat, dan blijkt hieruit, dat de waarheid struikelt op de straat, en dat wat recht is niet in kan gaan, want wie van het boze wijkt, stelt zich tot een roof, Jesaja 59:14, 15. Zij, die het lijden van Gods volk zien en horen, en geen medegevoel met hen hebben, of zich niet om hen bekommeren, geen medelijden met hen hebben, en niet voor hen bidden, daar er hun niets aan gelegen is, of het met de zaak van de Godsdienst goed of slecht gaat, zijn van de geest en de gezindheid van Gallio, die, toen een goed man voor zijn ogen mishandeld werd, zich geen van deze dingen aantrok, evenals de gerusten te Sion, die zich niet bekommeren over de verbreking Jozefs, Amos 6:6, en als de koning en Haman, die zaten en dronken toen de stad Susan verward was, Esther 3:15.

Handelingen 18:18 - 23
Wij zien hier Paulus in beweging, zoals wij hem te Corinthe enigen tijd in rust gezien hebben, maar, toen en nu, altijd zeer ijverig bezig in de dienst van Christus, hetzij hij neerzat of rondging, hij was altijd goed doende.
Wij hebben hier:

I. Paulus' vertrek van Corinthe, vers 18.
1. Hij vertrok niet dan enigen tijd na de moeilijkheid, die hij er had ondervonden. Van andere plaatsen vertrok hij, als de storm opstak, maar niet van Corinthe, omdat daar de storm niet zodra was opgestoken, of hij kwam reeds tot bedaren. Sommigen zeggen ons, dat Gallio Paulus in het geheim heeft ondersteund, hem in gunst had aangenomen, en dat dit aanleiding gaf tot een briefwisseling tussen Paulus en Seneca, Gallio's broeder, waarvan sommigen der ouden gewag maken. Paulus was (te Corinthe) nog vele dagen gebleven, ook nog na het jaar en zes maanden, waarvan in vers 11 gesproken wordt. Daar hij bevond, dat hij niet te vergeefs arbeidde, bleef hij er arbeiden.
2. Toen hij vertrok, nam hij afscheid van de broederen, het was een plechtig en liefdevol afscheid, met gepaste vertroostingen, raadgevingen en gebeden op het ogenblik van scheiden, prijzende hetgeen goed, bestraffende hetgeen verkeerd was, en hun de nodige waarschuwingen gevende tegen de listen der valse apostelen, zijn afscheidsrede heeft voorzeker een diepen indruk op hen gemaakt.
3. Hij nam Priscilla en Aquila mede, omdat zij hem gaarne wilden vergezellen, want zij schenen geneigd om van woonplaats te veranderen, niet lang aan een zelfde plaats te willen blijven, een neiging, die uit een goed beginsel kan voorkomen, en goede gevolgen kan hebben, en die dus in anderen niet veroordeeld mag worden, hoewel wij haar in ons zelf moeten wantrouwen. Er was een grote vriendschap ontstaan tussen hen en Paulus, daarom hebben zij, toen hij wegging, verzocht met hem te mogen gaan.
4. Te Kenchreën, dat dicht bij Corinthe was gelegen, en de haven was, waar degenen, die van Corinthe naar zee gingen, zich inscheepten, heeft Paulus, of Aquila (want het oorspronkelijke duidt niet aan wie van de twee het was, zijn hoofd geschoren, om zich te ontslaan van de gelofte eens Nazareeërs. Zijn hoofd te Kenchreën geschoren hebbende, want hij had een gelofte gedaan. Zij, die in Judea woonden, waren in zulk een geval verplicht dit in de tempel te doen, maar zij, die in andere landen woonden, mochten het in andere plaatsen doen. De Nazareeër moest zijn hoofd scheren, hetzij wanneer zijn heiliging toevalligerwijze verontreinigd was, in welk geval hij dan van nieuws moest beginnen, of wel, als de dagen zijns Nazireërschap vervuld waren, Numeri 6:9, 13, 18, hetgeen, denken wij, hier het geval was. Sommigen denken, dat het Aquila was, die een Jood zijnde, vers 2, wellicht meer van het Judaïsme had behouden, dan geriefelijk was, maar ik zie er geen kwaad in om te erkennen, dat het Paulus kan geweest zijn, want nopens hem moeten wij hetzelfde erkennen, Hoofdstuk 21:25, 26, niet slechts uit tijdelijke inschikkelijkheid voor de Joden, die hij als een Jood geworden is, 1 Corinthiërs 9:20, opdat hij hen winnen zou, maar omdat de gelofte van een Nazareeër, hoewel tot de ceremoniële wet behorende, en als zodanig nabij de verdwijning, echter een grote en Godvruchtige betekenis had, en daarom wel van alle Joodse ceremoniën het laatst zou verdwijnen. De Nazareeërs worden met de profeten genoemd, Amos 2:11, en waren in hoge mate de heerlijkheid van Israël, Klaagliederen 4:7 1), daarom is het niet vreemd, als Paulus voor een tijd de gelofte eens Nazareeërs op zich heeft genomen, om zich te onthouden van wijn en sterken drank, en van zich te scheren, ten einde zich de Joden aangenaam te maken.

II. Paulus' bezoek aan Efeziërs, de hoofdstad van Klein - Azië, een zeehaven.
1. Dáár liet hij Aquila en Priscilla, omdat zij hem slechts tot last zouden zijn op zijn verdere reizen, en ook omdat zij de zaak van het Evangelie konden dienen te Efeziërs. Paulus was voornemens zich binnen kort hier voor enigen tijd te vestigen, en liet er nu Aquila en Priscilla met hetzelfde doel als waartoe Christus zijn discipelen zond naar elke plaats, waar Hij zelf wilde komen, nl. om Hem de weg te bereiden. Aquila en Priscilla, die zeer ontwikkelde en verstandige Christenen waren, konden door omgang en gesprekken met de mensen het hart van velen genegen maken om Paulus, als hij tot hen kwam, gunstig te ontvangen en zijn prediking te begrijpen, daarom noemt hij hen zijn medewerkers in Christus Jezus, Romeinen 16:3.
2. Daar predikte hij voor de Joden in hun synagoge. Hoewel hij Efeziërs nu slechts aandeed op zijn reis, wilde hij toch niet heengaan zonder voor hen gepredikt te hebben. Hij ging in de synagoge, niet als een hoorder, maar als een prediker, want hij handelde er met de Joden. Hoewel hij de Joden te Corinthe had verlaten, die tegenstonden en lasterden, heeft hij hunnentwege toch de synagogen der Joden in andere plaatsen niet gemeden, maar bleef hun, d.I. De Joden, de eerste aanbieding van het Evangelie doen. Wij moeten om de slechte handelwijze van sommigen niet een gehele klasse van mensen veroordelen.
3. De Joden te Efeziërs, wel verre van Paulus weg te drijven, baden hem, dat hij bij hen zou blijven, vers 20. Zij baden dat hij langer bij hen blijven zou, om hen in het Evangelie van Christus te onderwijzen. Zij waren edeler, wellevender, dan de Joden te Corinthe en andere plaatsen, en het was een teken, dat God Zijn volk niet ten enenmale had verstoten, maar nog een overblijfsel onder hen had.
4. Paulus wilde thans niet bij hen blijven, hij bewilligde het niet, maar nam afscheid van hen. Hij moest verder gaan, hij moest volstrekt het toekomende feest te Jeruzalem houden. Niet, dat hij zich hiertoe verplicht en gehouden achtte, (hij wist, dat de wetten op de feesten niet langer verplichtend waren,) maar hij had zaken te doen in Jeruzalem (waarin die dan ook bestaan mogen hebben) die het best op de tijd van het feest gedaan konden worden, wanneer er een algemene samenkomst was van al de Joden uit alle plaatsen. Welk der feesten het was wordt ons niet gezegd, waarschijnlijk het paasfeest, dat het voornaamste was.
5. Hij gaf zijn voornemen te kennen, om na deze reis, te komen en er enigen tijd te verblijven, door hun vriendelijke uitnodiging aangemoedigd zijnde om te hopen, goed onder hen te kunnen doen. Het is goed om gelegenheden tot arbeiden in reserve te hebben, als het een goede werk afgedaan is, aan een ander te kunnen beginnen. Ik zal tot u wederkeren, maar hij voegt er het nodige voorbehoud bij: zo God wil.
Onze tijden zijn in Gods hand, wij hebben voornemens en treffen schikkingen, maar Hij beslist of onze voornemens ten uitvoer gebracht zullen worden, en daarom moeten wij ook ten opzichte van alles wat wij beloven, ons aan de wil van God onderwerpen. Indien de Heere wil, en wij leven zullen, zo zullen wij dit of dat doen. Ik zal tot u wederkeren, indien de Geest het mij toelaat, Hoofdstuk 16:7. Dit was in Paulus' geval mede begrepen, niet alleen als Gods voorzienigheid het mij vergunt, maar indien God mijn komen en gaan niet anders en niet elders leidt.

III. Paulus' bezoek te Jeruzalem, het was een kort bezoek, maar het diende als een teken van eerbied voor deze ware moederkerk.
1. Hij kwam over zee tot de haven, die het dichtst bij Jeruzalem was, hij voer weg van Efeziërs, vers 21 en kwam te Cesaréa, vers 22. Hij verkoos over zee te reizen, om de wille van spoed en van veiligheid, en opdat hij de werken des Heeren zou zien, en zijn

wonderwerken in de diepte. Joppe is de haven van Jeruzalem geweest, maar daar Herodes Cesaréa verbeterd had en de haven van Joppe gevaarlijk was, werd gewoonlijk gebruik gemaakt van Cesaréa.
2. Hij ging op, en groette de gemeente waarmee, geloof ik, de gemeente te Jeruzalem bedoeld is, die nadrukkelijk de gemeente genoemd wordt, omdat daar de Christelijke kerk begonnen is.
Paulus achtte het nodig zich onder haar te laten zien, opdat zij niet zouden denken, dat hij zich, om zijn voorspoed onder de Heidenen of boven hen verheven achtte, of van hen vervreemd was, of dat de ere, die God hem had aangedaan, hem de ere en achting deed vergeten, die hij hun verschuldigd was. Zijn opgaan om de gemeente te Jeruzalem te groeten, duidt aan:

A. Dat het een zeer vriendelijk bezoek was, dat hij hun bracht, uit zuivere genegenheid, om naar hun welstand te vernemen, en hun zijn hartelijke welwillendheid te betuigen. De vermeerdering van het aantal onzer nieuwe vrienden moet ons onze oude vrienden niet doen vergeten, voor Godvruchtige mensen en goede leraren moet het een genoegen zijn oude vrienden weer te zien. De leraren te Jeruzalem hadden daar hun vaste woonplaats, Paulus was voortdurend op reis, maar hij droeg er zorg voor de correspondentie met hen te onderhouden, opdat zij zich met hem zouden verblijden in zijn uitgangen, en hij zich met hen zou verblijden in hun tenten, en opdat zij elkaar zouden vertroosten en bemoedigen, en voorspoed op hun werk elkaar zouden toewensen.
B. Dat het slechts een kort bezoek was, hij ging op, en begroette hen, misschien met een heiligen kus, maar bleef niet onder hen verwijlen. Het was bedoeld als slechts een kortstondige samenkomst, en toch heeft Paulus er die lange reis voor ondernomen. Dit is de wereld niet om er tezamen in te wezen, Gods volk zijn het zout der aarde, hier en daar verstrooid, maar het is toch goed elkaar soms eens te zien, ter bevestiging en versterking van elkanders genegenheid, en ter bevordering van onze geestelijke gemeenschaps-oefening met elkaar, als wij ons op een afstand van elkaar bevinden, en opdat wij des te meer zullen verlangen naar het hemelse Jeruzalem, waar wij hopen altijd bij elkaar te zullen wezen.

IV. Zijn terugkeer door de landstreken, waar hij te voren het Evangelie had gepredikt.
1. Hij ging af naar Antiochië, en bracht enigen tijd door te midden van zijn oude vrienden aldaar, van waar hij het eerst uitgezonden was om het Evangelie onder de Heidenen te prediken, Hoofdstuk 13:
1. Hij ging af naar Antiochië om zich te verkwikken in de omgang met de leraren aldaar, en een heerlijke verkwikking is het voor een getrouw Evangeliedienaar om voor een wijle het gezelschap zijner broederen te genieten, want: ijzer scherpt men met ijzer: alzo scherpt een man het aangezicht zijns naasten. Paulus' komst te Antiochië verlevendigde de herinnering bij hem aan vroegere dagen en voorzag hem van stof voor vernieuwde dankzegging.
2. Als hij aldaar enige tijd geweest was, ging hij weg, en doorreisde vervolgens het land van Galatië en Frygië, waar hij het Evangelie had gepredikt, en gemeenten had gesticht, hetgeen, hoewel er slechts kortelijk melding van wordt gemaakt, Hoofdstuk 16:6, toch een heerlijk werk was, zoals blijkt uit Galaten 4:14, 15, waar Paulus spreekt van zijn prediking van het Evangelie aan de Galaten eerstmaal, en hun aannemen van hem als een engel Gods. Deze landelijke gemeenten, (want dat waren zij, Galaten 1:2, en wij lezen van geen stad in Galatië, waar een gemeente was) bezocht Paulus vervolgens, dat is: naar volgorde, bewaterende hetgeen door middel van zijn prediking geplant was, en versterkende alle de discipelen. Zijn komst onder hen was voor hen en hun leraren een

grote versterking. Dat Paulus hun gunstig gezind was, was voor hen een bemoediging, maar dat was niet alles: hij predikte hun hetgeen hen versterkte, hun geloof in Christus bevestigde, en hen bevestigde in hun vastberadenheid voor Christus, en hun Godvruchtige liefde voor Hem. Discipelen hebben er behoefte aan versterkt te worden, want zij zijn met zwakheid omvangen, de leraren moeten doen wat zij kunnen om hen te versterken, hen allen te versterken, door hen heen te wijzen naar Christus, en hen er toe te brengen te leven in Hem en van Hem, wiens kracht in hun zwakheid volbracht wordt, en die zelf hun Kracht is en hun Lied.

Handelingen 18:24 - 28
De gewijde geschiedschrijver laat Paulus nu op zijn reizen, en voert ons weer naar Efeziërs om er Apollos te ontmoeten, van wie hij ons enig bericht geeft, dat voor het recht begrip van sommige plaatsen in Paulus' brieven nodig was.

I. Wij hebben hier dan een beschrijving van zijn karakter en hoedanigheden, toen hij te Efeziërs kwam.
1. Hij was een Jood, geboren te Alexandrië in Egypte, uit Joodse ouders, want sedert de verstrooiing van het volk, waren er zeer vele Joden in die stad, zoals voorzegd was, Deuteronomium 28:68. De Heere zal u naar Egypte doen wederkeren. Zijn naam was niet Apollo, de naam van een der Heidense goden, maar Apollos, dezelfde naam, naar sommigen denken, als Apelles, Romeinen 16:10.
2. Hij was een man van grote gaven, uitnemend geschikt voor de openbaren dienst, hij was een welsprekend man, machtig in de Schriften van het Oude - Testament, in welker kennis hij, als Jood, opgevoed was.
A. Hij had grote macht over de taal, hij was een welsprekend man, hij was hanês logios, een verstandig man, zoals sommigen die woorden verklaren, een geleerd man, volgens anderen, historiarum peritus - een goed geschiedschrijver, hetgeen een uitnemende gave, of hoedanigheid, is voor een Evangeliedienaar. Hij was iemand, die goed kon spreken, zoals de eigenlijke betekenis is van het woord, hij was vermaard om zijn goed en gepast spreken over ieder onderwerp.
B. Hij had grote macht over de taal der Schrift, en dat was de welsprekendheid, die zo opmerkelijk in hem was. Hij kwam te Efeziërs, machtig zijnde in de Schriften, hij had een uitnemende gave om de Schriften te verklaren, en hij kwam te Efeziërs, een openbare plaats, om met dat talent handel te doen tot eer van God en tot welzijn van vele mensen. Hij was niet slechts vaardig in de Schrift, goed in staat om voor de vuist teksten aan te halen met de aanduiding, waar zij te vinden zijn, (velen van de vleselijk gezinde Joden waren hier ook toe in staat, waarom van hen gezegd wordt, dat zij de gedaante der kennis hebben, en de letter der wet,) maar hij was machtig in de Schriften, hij begreep er de zin en de betekenis van, hij wist er gebruik van te maken en ze toe te passen, er bewijsgronden aan te ontlenen. Er ging een kracht van overtuiging en bevestiging uit van alle zijn verklaringen en toepassingen der Schrift. Waarschijnlijk had hij in vele synagogen der Joden proeven afgelegd van zijn kennis der Schrift, en van zijn bekwaamheid om haar te verklaren.

3. Hij was in de weg des Heeren onderwezen, dat is: hij had enige kennis van de leer van Christus, enige algemene begrippen van het Evangelie en de beginselen van het Christendom, dat Jezus is de Christus, de Profeet, die in de wereld komen zou. Het eerste bericht hiervan zal geredelijk omhelsd zijn door iemand, die zo machtig was in de Schrift als Apollos geweest is, en die dus de tekenen der tijden verstond. Hij was onderwezen, katêchêmenos - hij was gecatechiseerd, zoals de betekenis is van het woord, hetzij door

zijn ouders, of door leraren, hem was iets geleerd van Christus en van de weg der zaligheid door Hem. Zij, die anderen moeten onderwijzen, behoren eerst zelf in het woord des Heeren onderwezen te zijn, niet slechts om er over te spreken, maar om er in te wandelen. Het is niet genoeg, dat onze mond gestemd is naar het woord des Heeren, maar onze voeten moeten ook in de weg des Heeren worden geleid.

4. Hij wist echter alleenlijk de doop van Johannes. Hij was onderwezen in het Evangelie van Christus, zo ver de bediening van Johannes hem daarin brengen kon, maar niet verder. Hij wist het bereiden van de weg des Heeren, door die stem des roependen in de woestijn, veeleer dan de weg des Heeren zelf. Wij moeten wel geloven, dat hij van de dood van Christus had gehoord en van zijn opstanding, maar hij was niet in de verborgenheid er van ingeleid, hij heeft geen gelegenheid gehad om, sedert de uitstorting des Heilige Geestes, met een der apostelen te spreken, of wellicht was hij zelf slechts met de doop van Johannes gedoopt, maar niet met de Heilige Geest, zoals de discipelen op het Pinksterfeest.

II. Wij zien hier hoe hij te Efeziërs zijn gaven gebruikte. Hij kwam daar, gelegenheid zoekende om goed te doen en goed te ontvangen, en beide gelegenheden heeft hij gevonden.
1. Hij heeft er in het openbaar een zeer goed gebruik gemaakt van zijn gaven. Hij kwam er, waarschijnlijk aanbevolen aan de synagoge der Joden als een man, die zeer geschikt en bekwaam was om een leraar te zijn, en naar het licht, dat hij had, en naar de mate der gave, die hem gegeven was, was hij bereid om gebruikt te worden, vers 25. Vurig zijnde van geest, sprak hij en leerde naarstig de zaken des Heeren. Hij had de wondergaven niet van de Geest, zoals de apostelen die hadden, maar hij gebruikte de gaven, die hij had, want de openbaring des Geestes, in welke mate dan ook, is gegeven tot hetgeen oorbaar is, of om er nut mede te doen. En onze Heiland heeft door een gelijkenis Zijnen dienstknechten willen leren, dat zij, slechts een talent bezittende, dat een talent toch niet moeten begraven. Wij hebben gezien, dat Apollos begaafd was met een goed hoofd en een goede tong, hij was een welsprekend man, en hij was machtig in de Schriften, hij had een goed fonds van nuttige kennis, en een uitnemende gave om haar mede te delen. Laat ons nu zien wat hij nog verder bezat, dat hem als prediker kon aanbevelen, en zijn voorbeeld wordt allen predikers ter navolging voorgesteld:

A. Hij was een opgewekt, liefdevol prediker, gelijk hij een goed hoofd had, zo had hij ook een goed hart, hij was vurig van geest, hij had veel Goddelijk vuur in zich, zowel als Goddelijk licht, hij was brandende, zowel als schijnende. Hij was vol van ijver voor de ere Gods en de zaligheid van kostelijke zielen. Dit bleek zowel in zijn bereidvaardigheid om te prediken toen hij door de oversten der synagoge daartoe geroepen werd, als in de vurigheid, waarmee hij predikte, hij predikte als iemand wie het ernst is, en wiens hart in zijn werk is. Welk een gelukkige vereniging van gaven en hoedanigheden! Velen zijn vurig van geest, maar zwak in kennis, in kennis der Schrift, hebben ver te zoeken om juiste woorden te vinden, en zijn vol van onjuiste uitdrukkingen, en, van de anderen kant: velen zijn welsprekend genoeg, en zijn machtig in de Schriften, en geleerd, en oordeelkundig, maar hun ontbreekt leven en vurigheid. Hier was een volkomen, een volmaakte mens Gods, tot alle goed werk volmaakt toegerust, welsprekend en vurig van geest, vol van Goddelijke kennis en van Goddelijke liefde.
B. Hij was een naarstig, werkzaam prediker, hij sprak en leerde naarstig. Hij gaf zich moeite voor zijn prediking, zijn redenen waren doorwrocht, hij heeft Gode en der synagoge niet aangeboden wat niets kostte, wat hem niets kostte. Hij heeft het eerst op

zijn eigen hart gewerkt, en toen heeft hij gearbeid om hetgeen hij predikte op het hart zijner hoorders te laten werken. Hij leerde naarstig, akriboos, nauwkeurig, juist, alles wat hij zei was wèl overwogen.
C. Hij was een Evangelisch prediker, hij wist alleenlijk de doop van Johannes, maar dit was het begin van het Evangelie van Christus, en daaraan hield hij zich, want hij leerde de dingen des Heeren, des Heeren Christus, de dingen, welke strekten om de weg voor Hem te bereiden, en Hem te verheffen. De dingen, belangende het koninkrijk van de Messias, waren de onderwerpen, die hij uitkoos om er bij te verwijlen, op aan te dringen in zijn prediking, niet de dingen der ceremoniële wet, hoewel dezen zijn Joodse hoorders zouden behagen, niet de dingen, betreffende de Heidense filosofie, hoewel hij daarover zeer goed had kunnen spreken, maar de dingen des Heeren.
D. Hij was een kloekmoedig prediker, hij begon vrijmoedig te spreken in de synagoge, als een, die zijn betrouwen op God hebbende gesteld, het aangezicht der mensen niet vreesde. Hij sprak als een, die de waarheid kende van hetgeen hij zei, en er niet aan twijfelde, en die de waardij kende van hetgeen hij zei, en niet schroomde om er voor te lijden, in de synagoge, waar de Joden niet slechts tegenwoordig waren, maar macht hadden, dáár predikte hij de dingen Gods, waartegen zij, naar hij wist, bevooroordeeld waren.

2. Hij heeft daar zijn gaven zeer doen toenemen, niet zo zeer door studie, als wel door gesprekken met Aquila en Priscilla. Indien Paulus, of een ander apostel, of evangelist, zich te Efeziërs had bevonden, zouden zij hem onderwezen hebben, bij gebrek aan betere hulp, leiden Aquila en Priscilla (die tentenmakers waren) hem de weg Gods bescheidenlijker, dat is: nauwkeuriger uit.
Merk op:
A. Aquila en Priscilla hoorden hem prediken in de synagoge. In kennis was hij verre weg hun mindere, daar hij echter zo uitnemende gaven had voor de openbaren dienst, hebben zij hem in zijn bediening aangemoedigd door hem voortdurend en oplettend te horen. Aldus behoren jonge leraren, van wie men goede verwachtingen kan koesteren, ondersteund te worden door ervarene Christenen, want het betaamt hun alle gerechtigheid te vervullen.
B. Bevindende, dat zijn kennis van het Christendom gebrekkig was, namen zij hem tot zich, om in hetzelfde huis met hen te wonen, en legden hem de weg Gods, de weg der zaligheid door Jezus Christus, nauwkeuriger uit. Zij hebben in het gebrekkige, dat zij in hem ontdekten, geen aanleiding gevonden, hetzij om zelf hem te minachten, of hem bij anderen te verkleinen. Zij zeiden van hem niet, dat hij een jonge, onbekookte prediker was, ongeschikt om op de kansel te komen, maar namen de ongunstige omstandigheden in aanmerking, waarin hij verkeerde, daar hij slechts de doop van Johannes wist. En daar zij nu zelf door hun grote bekendheid met Paulus, en de vertrouwelijken omgang, dien zij met hem hebben gehad, grote kennis van de waarheden des Evangelies hadden verkregen, hebben zij wat zij wisten hem meegedeeld, en hem een helder, duidelijk en geregeld bericht gegeven van die dingen, van welke hij slechts een vaag of verward denkbeeld had.

a. Zie hier een voorbeeld van hetgeen Christus beloofd had, nl. dat aan wie heeft, gegeven zal worden, wie heeft, en wat hij heeft gebruikt, zal meer hebben. Hij, die naarstig handel deed met het talent, dat hij had, heeft het snel verdubbeld.
b. Zie hier een voorbeeld van ware Christelijke liefde in Aquila en Priscilla, zij deden goed naar hun vermogen. Hoewel Aquila een man van grote kennis was, heeft hij het toch niet op zich genomen om in de synagoge te prediken, omdat hij niet zulke gaven had voor openbaren arbeid als Apollos, maar hij voorzag Apollos van de stof, de denkbeelden, en

liet het dan aan hem over om ze in gepaste bewoordingen te brengen. Jonge Christenen en jonge leraren, die het goed menen met hun roeping en hun arbeid, voor zover hun gaven reiken, ook goed volbrengen, te onderwijzen, is een goed werk, waardoor aan hen, en aan de gemeente een zeer goede dienst bewezen wordt.
c. Zie hier een voorbeeld van grote nederigheid in Apollos. Hij was een zeer ontwikkeld jongeling, had grote gaven en geleerdheid, vers van de universiteit, een populair prediker, wiens roem overal verkondigd werd, iemand, die, zoals wij zeggen, veel toeloop had, en toch was hij, bevindende, dat Aquila en Priscilla, hoewel eenvoudige ambachtslieden, arme tentenmakers, toch verstandige, ernstige Christenen waren, die verstandig en bevindelijk van de dingen Gods konden spreken, zeer verheugd onderricht van hen te ontvangen, zich door hen te laten aantonen waarin hij dwaalde of tekort kwam, en zijn dwalingen door hen terechtgewezen te zien. Jonge geleerden kunnen zeer veel winnen door omgang en gesprekken met oude Christenen, zoals jonge studenten in de rechtsgeleerdheid veel kunnen leren van oude en ervarene praktizijns. Hoewel Apollos onderwezen was in de weg des Heeren, is hij toch bij die verkregeen kennis niet blijven staan, ook heeft hij niet gedacht, dat hij het Christendom evengoed begreep als ieder ander (zoals verwaande jonge lieden dit dikwijls van zichzelf denken) maar wilde zeer gaarne, dat hem de weg Gods nauwkeuriger uitgelegd zou worden. Zij, die veel weten, moeten begeren meer te weten, en wat zij weten, beter te weten, om alzo tot de volmaaktheid voort te varen.
d. Hier is een voorbeeld van een goede vrouw, die, hoewel het haar niet vergund is in de kerk, of in de synagoge, te spreken, toch in hare bijzondere gesprekken goed doet met de kennis, die zij van God heeft ontvangen. Paulus wil, dat de oude vrouwen leraressen zijn van het goede, Titus 2:3, 4.

III. Hier is zijn bevordering tot de dienst van de gemeente te Corinthe, waar een ruimer sfeer van werkzaamheid voor hem was, dan te Efeziërs. Paulus had in Achaje, en inzonderheid te Corinthe, de raderen in beweging gebracht. Velen waren door zijn prediking opgewekt om het Evangelie aan te nemen, en het was hun nodig er in bevestigd te worden, en velen waren ook geprikkeld om het Evangelie tegen te staan, en dezen moesten weerlegd en tot zwijgen gebracht worden. Paulus was heengegaan, tot anderen arbeid geroepen zijnde, en nu was er door deze vacature een goede gelegenheid voor Apollos om te beginnen, daar hij meer geschikt was om nat te maken, dan om te planten, hen te stichten, die reeds binnen zijn, dan in te brengen, die nog buiten waren. Nu hebben wij hier:
1. Zijn roeping tot dezen dienst, niet door een gezicht, zoals waardoor Paulus naar Macedonië geroepen werd, ja zelfs niet door de uitnodiging van hen, tot wie hij gaan zou, maar:
A. Hij zelf was geneigd er heen te gaan, hij wilde naar Achaje reizen. Van de toestand der gemeenten aldaar gehoord hebbende, wenste hij te beproeven, of hij er goed kon doen. Ofschoon daar mannen waren met uitnemende geestelijke gaven, dacht Apollos toch, dat er ook voor hem werk kon zijn, en God neigde zijn hart hiertoe.
B. Zijn vrienden moedigden hem aan er heen te gaan, en keurden zijn voornemen goed. Daar hij er nu volkomen vreemd was, gaven zij hem een getuigenis, of brieven van aanbeveling, de discipelen in Achaje vermanende hem te ontvangen en in de dienst te gebruiken. Op deze wijze, onder anderen, wordt de gemeenschap der kerken onderhouden, nl. door elkaar leden en leraren aan te bevelen, wanneer leraren, zoals Apollos hier, geneigd zijn naar elders heen te gaan. Hoewel zij te Efeziërs een groot verlies leden door zijn arbeid onder hen te moeten missen, hebben zij de gemeenten in Achaje er het nut en voorrecht van niet misgund, integendeel, zij maakten gebruik van

hun invloed om hem bij hen in te leiden, want hoewel de kerken van Christus vele zijn, zijn zij toch een.

2. Zijn welslagen in dezen dienst, dat zowel aan zijn bedoeling als aan zijn verwachting heeft beantwoord, want:
A. De gelovigen werden zeer gesticht, en zij, die het Evangelie hadden aangenomen, werden zeer bevestigd, hij heeft veel toegebracht aan degenen, die geloofden door de genade. Zij, die in Christus geloven, geloven door genade, het is niet uit henzelf, het is Gods gave aan hen, het is Zijn werk in hen. Zij, die geloven door genade, hebben toch nog hulp nodig. Zolang zij nog hier in deze wereld zijn, zijn er nog overblijfselen van ongeloof, ontbreekt er nog iets aan hun geloof, en moet het werk des geloofs nog vervolledigd worden. Getrouwe leraren kunnen op velerlei wijzen hun behulpzaam zijn, die door genade geloven, en het is hun plicht, hun roeping om hen te helpen, hen veel te helpen, en als dan Gods kracht hun pogingen vergezelt, dan zullen zij hun ook grotelijks behulpzaam wezen.
B. De ongelovigen werden beschaamd, hun tegenwerpingen werden volkomen weerlegd, hun dwaasheid en valse redeneringen aangetoond, zodat zij niets te zeggen hadden ter verdediging van hun tegenstand tegen het Evangelie, hun mond was gestopt en hun aangezicht beschaamd, vers 28, hij overtuigde de Joden met groten ernst in het openbaar, voor het volk. Hij deed het eutonoos, ernstig, met grote kracht, hij gaf er zich veel moeite toe, hij had er zijn hart op gezet, als een, die waarlijk begerig was beide om de zaak van Christus te dienen, en de zielen der mensen te behouden, hij deed het krachtdadig en tot ieders voldoening, hij deed het levi negotio, met gemakkelijkheid, de zaak was zo duidelijk, en de argumenten voor Christus zo sterk, dat het een gemakkelijke taak was, om alles wat de Joden er tegen konden zeggen glansrijk te wederleggen, hun argumenten, als het ware, te vernietigen, hoewel zij zo woest en zo woedend waren in hun tegenstand, heeft hij dien als niets geacht, gemakkelijk omvergeworpen, omdat hun zaak, en hun verdediging er van zo zwak waren.
Waar hij hen van wenste te overtuigen was, dat Jezus is de Christus, dat Hij de Messias is, beloofd aan de vaderen, die komen zou, en dat zij geen anderen moesten verwachten. Indien de Joden hier slechts van overtuigd waren, nl, dat Jezus de Christus is, dan zal hun eigen wet hun leren, hun gebieden, Hem te horen. Wat de Evangeliedienaren te doen hebben is Christus te prediken: wij prediken niet onszelf, maar Christus Jezus de Heere. De wijze waarop hij hen trachtte te overtuigen, was door de Schriften, daaraan ontleende hij zijn argumenten, want de Joden erkenden het Goddelijk gezag der Schriften, en voor hem, die machtig was in de Schriften, was het gemakkelijk, om er uit aan te tonen, dat Jezus is de Christus. De Evangeliedienaren moeten niet alleen in staat wezen de waarheid te prediken, maar ook haar te bewijzen en te verdedigen, en de tegensprekers in zachtmoedigheid, maar toch ook met kracht, te overtuigen, hen, die tegenstaan, onderwijzende, en dat is wezenlijk de gemeente dienen.

HOOFDSTUK 19

1 En het geschiedde, terwijl Apollos te Korinthe was, dat Paulus, de bovenste delen des lands doorreisd hebbende, te Efeze kwam; en enige discipelen aldaar vindende, 2 Zeide hij tot hen: Hebt gij de Heilige Geest ontvangen, als gij geloofd hebt? En zij zeiden tot hem: Wij hebben zelfs niet gehoord, of er een Heilige Geest is. 3 En hij zeide tot hen: Waarin zijt gij dan gedoopt? En zij zeiden: In de doop van Johannes. 4 Maar Paulus zeide: Johannes heeft wel gedoopt de doop der bekering, zeggende tot het volk, dat zij geloven zouden in Dengene, Die na hem kwam, dat is, in Christus Jezus. 5 En die hem hoorden werden gedoopt in de Naam van de Heere Jezus. 6 En als Paulus hun de handen opgelegd had, kwam de Heilige Geest op hen; en zij spraken met vreemde talen, en profeteerden. 7 En alle dezen waren omtrent twaalf mannen.

8 En hij ging in de synagoge, en sprak vrijmoedig, drie maanden lang met hen handelende, en hun aanradende de zaken van het Koninkrijk Gods. 9 Maar als sommigen verhard werden, en ongehoorzaam waren, kwaadsprekende van de weg des Heeren voor de menigte, week hij van hen, en scheidde de discipelen af, dagelijks handelende in de school van zekeren Tyrannus. 10 En dit geschiedde twee jaren lang, alzo dat allen, die in Azie woonden, het Woord van de Heere Jezus hoorden, beiden Joden en Grieken. 11 En God deed ongewone krachten door de handen van Paulus; 12 Alzo dat ook van zijn lijf op de kranken gedragen werden de zweetdoeken of gordeldoeken, en dat de ziekten van hen weken, en de boze geesten van hen uitvoeren.

13 En sommigen van de omzwervende Joden, zijnde duivel bezweerders, hebben zich onderwonden de Naam van de Heere Jezus te noemen over degenen, die boze geesten hadden, zeggende: Wij bezweren u bij Jezus, Dien Paulus predikt! 14 Dezen nu waren zekere zeven zonen van Sceva, een Joodse overpriester, die dit deden. 15 Maar de boze geest, antwoordende, zeide: Jezus ken ik, en Paulus weet ik; maar gijlieden, wie zijt gij? 16 En de mens, in welken de boze geest was, sprong op hen, en hen meester geworden zijnde, kreeg de overhand tegen hen, alzo dat zij naakt en gewond uit dat huis ontvloden. 17 En dit werd allen bekend, beiden Joden en Grieken, die te Efeze woonden; en er viel een vreze over hen allen, en de Naam van de Heere Jezus werd groot gemaakt.

18 En velen dergenen, die geloofden, kwamen, belijdende en verkondigende hun daden. 19 Velen ook dergenen, die ijdele kunsten gepleegd hadden, brachten de boeken bijeen, en verbrandden ze in aller tegenwoordigheid; en berekenden de waarde derzelve, en bevonden vijftig duizend zilveren penningen. 20 Alzo wies het Woord des Heeren met macht, en nam de overhand.

21 En als deze dingen volbracht waren, nam Paulus voor in de Geest, Macedonie en Achaje doorgegaan hebbende, naar Jeruzalem te reizen, zeggende: Nadat ik aldaar zal geweest zijn, moet ik ook Rome zien. 22 En als hij naar Macedonie gezonden had twee van degenen, die hem dienden, namelijk Timotheüs en Erastus, bleef hij zelf een tijd lang in Azie.

23 Maar op dienzelfden tijd ontstond er geen kleine beroerte, vanwege de weg des Heeren. 24 Want een, met name Demetrius, een zilversmid, die kleine zilveren tempelen van Diana maakte, bracht dien van die kunst geen klein gewin toe; 25 Welke hij samenvergaderd hebbende, met de handwerkers van dergelijke dingen, zeide: Mannen, gij weet, dat wij uit dit gewin onze welvaart hebben; 26 En gij ziet en hoort, dat deze Paulus veel volk, niet alleen van Efeze, maar ook bijna van geheel Azie, overreed en afgekeerd heeft, zeggende, dat het geen goden zijn, die met handen gemaakt worden. 27 En wij zijn niet alleen in gevaar, dat dit deel in verachting kome, maar dat ook de tempel van de grote godin Diana als niets geacht zal worden, en dat ook haar majesteit zal ten ondergaan, aan welke gans Azie en de gehele wereld godsdienst bewijst. 28 Als zij nu dit hoorden, werden zij vol van toornigheid, en riepen, zeggende: Groot is de Diana de Efezeren! 29 En de gehele stad werd vol verwarring; en zij liepen met een gedruis eendachtig naar de schouwplaats, met zich trekkende Gajus en Aristarchus, Macedoniers, metgezellen van Paulus op de reis. 30 En als Paulus tot het volk wilde ingaan, lieten het hem de discipelen niet toe. 31 En sommigen ook der oversten van Azie, die hem vrienden waren, zonden tot hem, en baden, dat hij zichzelven op de schouwplaats niet zou begeven. 32 Zij riepen dan de een dit, de andere wat anders; want de vergadering was verward en het meerder deel wist niet, om wat oorzaak zij samengekomen waren.

33 En zij deden Alexander uit de schare voortkomen, alzo hem de Joden voortstieten. En Alexander gewenkt hebbende met de hand, wilde bij het volk verantwoording doen. 34 Maar als

zij verstonden, dat hij een Jood was, werd er een stem van allen, roepende omtrent twee uren lang: Groot is de Diana der Efezeren!
35 En als de stads schrijver de schare gestild had, zeide hij: Gij mannen van Efeze! wat mens is er toch, die niet weet, dat de stad der Efezeren de kerkbewaarster zij van de grote godin Diana, en van het beeld, dat uit de hemel gevallen is? 36 Dewijl dan deze dingen onwedersprekelijk zijn, zo is het behoorlijk dat gij stil zijt, en niets onbedachts doet. 37 Want gij hebt deze mannen hier gebracht, die noch kerkrovers zijn, noch uw godin lasteren. 38 Indien dan nu Demetrius, en die met hem van de kunst zijn, tegen iemand enige zaak hebben, de rechtsdagen worden gehouden, en er zijn stadhouders; laat hen elkander verklagen. 39 En indien gij iets van andere dingen verzoekt, dat zal in een wettelijke vergadering beslecht worden. 40 Want wij staan in gevaar, dat wij van oproer zullen verklaagd worden om de dag van heden, alzo er geen oorzaak is, waardoor wij reden zullen kunnen geven van dezen oploop. En dit gezegd hebbende, liet hij de vergadering gaan.

Wij verlieten Paulus op zijn rondreis om de gemeenten te bezoeken, Hoofdstuk 18:23, maar wij hebben de belofte niet vergeten - en hij heeft haar ook niet vergeten - aan zijn vrienden te Efeziërs, om tot hen weer te keren, en dan enigen tijd bij hen te blijven. In dit hoofdstuk nu zien wij, hoe hij zijn belofte is nagekomen, wij hebben dus nu zijn komst te Efeziërs, en zijn verblijf aldaar gedurende twee jaren. Hier wordt ons gezegd:

I. Hoe hij aldaar arbeidde in het woord en de leer, hoe hij enige zwakke gelovigen onderwees, die niet verder waren gekomen dan de doop van Johannes, vers 1 - 7, hoe hij gedurende drie maanden leerde in de synagoge der Joden, vers 8, en hoe hij, na van daar verdreven te zijn geworden, gedurende langen tijd de Heidenen heeft onderwezen in een openbare school, vers 9, 10, en hoe hij zijn leer heeft bevestigd door wonderen, vers 11, 1 2.
II. Wat de vrucht was van zijn arbeid inzonderheid onder de duivelbezweerders, de ergsten der zondaren, sommigen, die slechts van zijn naam gebruik hadden gemaakt, werden beschaamd, vers 13 - 17, maar anderen, die zijn leer hadden aangenomen en omhelsd, werden bekeerd, vers 18, 20.
III. Welke voornemens hij had voor verderen arbeid, vers 21, 22, en met welke moeilijkheid hij eindelijk had te kampen te Efeziërs, hem berokkend door de zilversmeden, hoe Demetrius het gepeupel opzette om Diana te verheffen, vers 23 - 34, en hoe die volksoploop door de stadsschrijver uiteengedreven werd, vers 35 - 41.

Handelingen 19:1 - 7
Efeziërs was een zeer belangrijke stad in KleinAzië, vermaard wegens een aldaar opgerichten tempel voor Diana, die een der wonderen was van de wereld. Daarheen kwam Paulus om er het Evangelie te prediken, terwijl Apollos te Corinthe was, vers
1. Terwijl Apollos aldaar nat maakte, heeft Paulus hier geplant, hij misgunde het Apollos niet, dat hij op zijn arbeidsveld was gekomen, en voortbouwde op het fondament, dat hij had gelegd, integendeel, hij verheugde er zich in, en ging met des te meer blijmoedigheid en voldoening voort met de nieuwen arbeid, die hem te Efeziërs was aangewezen, nu hij wist, dat zulk een bekwaam leraar des Nieuwen Testaments, als Apollos was, thans het werk te Corinthe voortzette, en hoewel er personen waren, die hem als hoofd ener partij tegen Paulus opwierpen, 1 Corinthiërs 1:12, was Paulus toch niet naijverig op hem, en heeft hem de genegenheid niet mishaagd, die het volk hem toedroeg. Nadat Paulus het land van Galatië en Frygië doorreisd had, en ook de bovenste delen des lands, Pontus en Bithynië, die Noordelijk lagen, was doorgetrokken, kwam hij eindelijk te Efeziërs, waar hij Aquila en Priscilla had gelaten, en vond hen aldaar. Bij zijn aankomst vond hij er enige discipelen, die geloof beleden in Christus, als de waren Messias, maar nog in de

laagste klasse waren van Christus' school, onder Zijn ondermeester, Johannes de Doper. Hun aantal was omtrent twaalf mannen, vers 7. Zij waren ongeveer in dezelfden toestand als waarin Apollos was, toen hij te Efeziërs kwam, want hij wist alleenlijk de doop van Johannes, Hoofdstuk 18:25, maar zij hadden of geen gelegenheid gehad om met Aquila en Priscilla bekend te worden, of waren nog niet zo lang te Efeziërs, of wellicht waren zij ook niet zo gewillig om onderwezen te worden als Apollos was, want anders zou hun, evenals aan Apollos, de weg Gods nauwkeuriger uitgelegd zijn.
Merk hier op:

I. Hoe Paulus hen ondervroeg. Aquila en Priscilla hadden hem waarschijnlijk gezegd, dat zij gelovigen waren, Christus hadden beleden, en hierop stelt Paulus nu een onderzoek bij hen in.
1. Zij geloofden in de Zoon van God, maar Paulus vraagt hun, of zij de Heilige Geest hadden ontvangen, of zij geloofden in de Geest, wiens werkingen op de geest der mensen ter overtuiging, ter bekering en vertroosting geopenbaard waren enigen tijd nadat de leer, dat Jezus is de Christus, geopenbaard was, of zij bekend waren met deze openbaring en haar geloofden? Dat was niet alles, terstond na Christus' hemelvaart werden aan de apostelen en aan de andere discipelen buitengewone gaven des Heilige Geestes verleend, en bij onderscheidene gelegenheden werd dit herhaald, hebben zij nu in deze gaven gedeeld? "Hebt gij de Heilige Geest ontvangen, als gij geloofd hebt? Hebt gij dit zegel van de waarheid van de leer van Christus in u?" Wij kunnen thans de buitengewone gaven niet verwachten, die zij toenmaals hadden. De canon van het Nieuwe Testament, sedert lang reeds voltooid en bekrachtigd zijnde, steunen en betrouwen wij hierop als op het profetische woord, dat zeer vast is. Maar er zijn genadegaven des Geestes, die aan alle gelovigen geschonken worden, en die voor hen een onderpand zijn, 2 Corinthiërs 1:22, 5:5, Efeziërs 1:13. Nu is het voor ons allen, die het Christelijk geloof belijden van het grootste belang, om ernstig te onderzoeken, of wij al of niet de Heilige Geest hebben ontvangen. De Heilige Geest is aan alle gelovigen beloofd, aan allen, die er om bidden, Lukas 11:13, maar velen vergissen zich hieromtrent, daar zij wanen de Heilige Geest te hebben ontvangen, als dit in werkelijkheid toch zo niet is. Gelijk er zijn, die voorgeven de gaven des Heilige Geestes te hebben, zo zijn er ook, die voorgeven zijn genade en zijn vertroostingen te hebben. Daarom behoren wij ons zelf nauwkeurig te onderzoeken, ons af te vragen: Hebben wij de Heilige Geest ontvangen, als wij geloofd hebben? De boom zal gekend worden aan zijn vruchten. Brengen wij de vruchten des Geestes voort, worden wij door de Geest geleid? Wandelen wij in de Geest? Zijn wij onder de heerschappij van de Geest?

2. Zij erkenden hun onwetendheid ten opzichte van deze zaak: "Of er een Heilige Geest is, is meer dan wij weten, dat er een belofte des Heilige Geestes is, weten wij uit de Schriften des Ouden Testaments, en dat die belofte ter bestemder tijd vervuld zal worden, daaraan twijfelen wij niet, maar wij zijn zo geheel buiten alle berichten hieromtrent gebleven, dat wij zelfs niet gehoord hebben, of de Heilige Geest inderdaad als een Geest der profetie is gegeven." Zij wisten (zegt Dr. Lightfoot) dat, volgens de overlevering huns volks, na de dood van Ezra, Haggai, Zacharia en Maleachi de Heilige Geest van Israël was geweken en ten hemel was gevaren, en zij beleden, dat zij nooit gehoord hadden, of Hij was teruggekeerd. Zij spraken, alsof zij dit verwachtten, en verwonderden er zich over, dat zij er niet van hoorden, en zeer welkom zal hun het bericht er van wezen. Het licht des Evangelies, evenals dat van de morgen, was voortgaande en lichtende, trapsgewijze, niet slechts al helderder en helderder door de ontdekking van waarheden,

waarvan te voren niet gehoord was, maar al verder en verder, in de ontdekking er van aan personen, die er nooit te voren van gehoord hadden.

3. Paulus vroeg hoe, op wat wijze, zij dan gedoopt waren, indien zij niets wisten van de Heilige Geest, want indien zij door een van Christus' dienstknechten gedoopt waren, dan zouden zij omtrent de Heilige Geest onderwezen en in Zijn naam gedoopt zijn. "Weet gij niet, dat Jezus verheerlijkt zijnde, de Heilige Geest nu ook is gegeven? waarin zijt gij dan gedoopt? Dit is vreemd en onverklaarbaar. Hoe! gij zijt gedoopt, en gij weet niets van de Heilige Geest? Dan voorzeker is uw doop nietig, ongeldig, zo gij niets van de Heilige Geest weet, want het is het ontvangen van de Heilige Geest, dat door dit bad der wedergeboorte betekend en verzegeld wordt. Onkunde omtrent de Heilige Geest is even onbestaanbaar met een oprechte belijdenis van het Christendom, als onkunde omtrent Christus." Dit nu toepassende op onszelf, geeft het te kennen, dat diegenen te vergeefs gedoopt zijn, en dus de genade Gods daarin te vergeefs ontvangen hebben, die de Heilige Geest niet ontvangen hebben, en zich aan zijn leiding niet onderwerpen. Het is ook een vraag, die wij ons zelf dikwijls moeten voorleggen, niet alleen tot wiens eer wij geboren zijn, maar ook tot wiens dienst wij zijn gedoopt, opdat wij er ons op toeleggen om aan het doel beide van onze geboorte en onzen doop te beantwoorden. Laat ons dikwijls bedenken waarin wij gedoopt zijn, opdat wij naar die doop ook ons leven inrichten.

4. Zij erkennen, dat zij gedoopt zijn in de doop van Johannes - eis to Iooannou Baptisma, dat is (zoals ik het opvat) zij waren gedoopt in de naam van Johannes, niet door Johannes zelf (zulk een gedachte was wel zeer verre van hem) maar door de een of anderen welmenenden, doch zwakken, van zijn discipelen, die in zijn onkunde zijn naam hoog hield als het hoofd van een partij, de geest en de denkbeelden behoudende van diegenen onder zijn discipelen, die naijverig waren op het toenemen van Christus' invloed, en daarover bij hem klaagden, Johannes 3:26. Een of meer van dezen, die zich zeer gesticht bevonden door de doop van Johannes tot bekering en vergeving van zonden, niet denkende, dat het koninkrijk der hemelen, waarvan hij sprak als nabij gekomen, zo nabij was als het bleek te zijn, waren zo ingenomen met dat denkbeeld, dat zij nu maar bleven bij wat zij hadden en dachten niets beters te kunnen doen dan anderen te bewegen om dit ook te doen, en zo hebben zij in hun blinden ijver voor de leer van Johannes hier en daar iemand in Johannes' naam gedoopt, of, zoals het hier wordt uitgedrukt: in de doop van Johannes, zelf niet verder ziende, en hen, die zij doopten ook niet verder onderrichtende.

5. Paulus verklaart hun de ware bedoeling en betekenis van de doop van Johannes, als voornamelijk heenwijzende naar Jezus Christus, en herstelt alzo de vergissing van hen, die hen in de doop van Johannes hadden gedoopt, en hen niet geraden hadden om verder te zien, maar daar nu bij te blijven. Zij, die in onwetendheid zijn gebleven, of door de een of andere ongelukkige omstandigheid in hun opvoeding in dwaling zijn geleid, moeten daarom niet veracht of verworpen worden door hen die kundiger en rechtzinniger zijn, nee, zij moeten met liefde en medelijden beter onderwezen worden, zoals dezen hier door Paulus werden onderwezen.
a. Hij erkent, dat de doop van Johannes zeer goed was, zover als hij strekte, Johannes heeft wel gedoopt de doop der bekering. Door dezen doop heeft hij het volk de plicht opgelegd berouw te hebben van hun zonden, en ze te belijden, er zich van af te wenden, en als men de mensen hiertoe brengt, is er al zeer veel gewonnen.
Maar: b. Hij toont hun, dat de doop van Johannes een verdere strekking had, dat hij nooit bedoeld had, dat degenen, die hij doopte, daar nu bij zouden blijven, maar hun zei, dat zij moesten geloven in Hem, die na hem zou komen, dat is: in Christus Jezus, dat zijn doop

der bekering slechts bestemd was om de weg des Heeren te bereiden, en hen genegen te maken Christus te ontvangen, dien zij toen verwachtten, ja tot wie hij hen henen wees: Zie het Lam Gods. "Johannes was een groot en Godvruchtig man, maar hij was slechts de voorloper, Christus is de Vorst, zijn doop was het voorportaal, waardoor gij heen moest gaan, niet het huis, waarin gij moet verblijven, en daarom was het gans verkeerd, dat gij in de doop van Johannes gedoopt zijt."

6. Toen hun aldus de dwaling was aangetoond, waarin zij geleid waren, hebben zij die ontdekking dankbaar aangenomen, en toen werden zij gedoopt in de naam des Heeren Jezus. vers 5. Wat Apollos betreft, van hem werd gezegd, Hoofdstuk 18:25, dat hij alleenlijk de doop van Johannes wist, dat hij er, toen hij er in gedoopt was, de betekenis van begrepen heeft, hoewel hij alleenlijk dien doop wist, maar toen hij de weg Gods nauwkeuriger kende, is hij niet nogmaals gedoopt, evenmin als de eerste discipelen van Christus, die met de doop van Johannes gedoopt waren, en wisten, dat hij heen wees op de Messias, wiens komst nabij was, en er zich met het oog hierop aan hadden onderworpen, opnieuw gedoopt werden. Maar voor dezen hier, die deze doop slechts hadden ontvangen met het oog op Johannes, en niet verder zagen, alsof hij hun Zaligmaker was, was dit zulk een fundamentele dwaling, dat zij er noodlottig voor was, evenals voor ieder, die in de naam van Paulus gedoopt zou zijn, 1 Corinthiërs 1:13.
Toen zij er dus toe kwamen, om zichzelf beter te begrijpen, begeerden zij in de naam van de Heere Jezus gedoopt te worden, en dit werden zij dan ook. Niet door Paulus zelf, gelijk wij reden hebben te denken, maar door sommigen van hen, die hem vergezelden. Hieruit volgt nu geenszins, dat er generlei overeenkomst was tussen de doop van Johannes en dien van Christus, noch dat zij in wezen, in substantie, niet gelijk waren, en nog veel minder volgt hieruit, dat zij, die eens gedoopt zijn in de naam des Vaders, des Zoons, en des Heilige Geestes, (dat de vastgestelde formule is van de doop van Christus,) in dezelfden naam wederom gedoopt mogen worden, want zij, die hier in de naam des Heeren Jezus gedoopt zijn, zijn nooit te voren aldus gedoopt.

II. Hoe Paulus hun de buitengewone gaven des Heilige Geestes heeft meegedeeld, vers 6.
1. Paulus heeft plechtig gebeden tot God om hun deze gaven te geven, waarvan zijn handoplegging het teken was. De handoplegging geschiedde door de aartsvaders als zij zegenden, inzonderheid voor de overdracht van het grote pand der belofte, zoals Genesis 48:14. Daar de Geest de grote belofte was van het Nieuwe Testament, hebben de apostelen Hem meegedeeld door de oplegging der handen, "De Heere zegeen u met dien zegen, die de zegen der zegeningen is," Jesaja 44:3.
2. God gaf hetgeen, waar hij om bad, de Heilige Geest kwam op hen, op verrassende, overweldigende wijze, en zij spraken met vreemde talen en profeteerden, zoals de apostelen en de eerste bekeerlingen uit de Heidenen, Hoofdstuk 10:44. Dit was bedoeld ter inleiding van het Evangelie te Efeziërs, en om in het hart der mensen grote verwachtingen daarvan op te wekken.
Sommigen denken, dat het voorts ook nog bestemd was, om deze twaalf mannen bevoegd en bekwaam te maken voor de Evangeliedienst, en dat zij de ouderlingen van Efeziërs waren, aan wie Paulus de zorg en het bestuur dier gemeente heeft opgedragen. Zij hadden de Geest der profetie, opdat zij zelf de verborgenheden van het koninkrijk Gods zouden verstaan, en de gave der talen, opdat zij ze aan alle natie en taal, en volk zouden prediken. O! welk een wondervolle verandering heeft hier plotseling in deze mannen plaats gehad! Zij, die zo even nog zelfs niet gehoord hadden of er een Heilige Geest is, zijn nu zelf vervuld van de Heilige Geest, want evenals de wind, blaast de Geest waarheen en wanneer Hij wil.

Handelingen 19:8 - 12
Paulus is zeer ijverig werkzaam om goed te doen. I. Hij begint, als naar gewoonte, in de synagoge der Joden, en doet hun de eerste aanbieding van het Evangelie, ten einde de verlorene schapen van het huis Israëls te vergaderen, die nu verstrooid waren op de bergen. Merk op:
1. Waar hij voor hen predikte: in hun synagoge, vers 8, zoals Christus placht te doen. Hij ging zich met hen verenigen voor hun eredienst in de synagoge, ten einde, zo lang er nog hoop was van hen te zullen winnen, hun vooroordelen tegen hem weg te nemen, en hun achting te verwerven. Aldus wilde hij getuigenis afleggen voor de openbaren eredienst op de sabbatdagen. Waar nog geen Christelijke bijeenkomsten georganiseerd waren, heeft hij, zo lang de Joden nog niet geheel verworpen waren, hun vergaderingen bijgewoond. Paulus ging in de synagoge, omdat hij hen daar bij elkaar, en, naar hij hoopte, in een goede gemoedsstemming had.

2. Wat hij hun predikte: de zaken van het koninkrijk Gods onder de mensen, de grote dingen betreffende Gods heerschappij over alle mensen, en zijn gunst over hen, der mensen onderworpenheid aan God, en hun zaligheid in God. Hij toonde hun onze verplichtingen jegens God, ons deel in Hem, als onzen Schepper, waardoor het koninkrijk Gods opgericht was - de verbreking dier verplichtingen, en het verbeuren, het verlies van dat deel in Hem door de zonde, waardoor het koninkrijk Gods werd neergeworpen - de vernieuwing dier verplichtingen voor ons, en het herstel van ons deel in Hem, door de Verlosser, waardoor dat koninkrijk Gods weer werd opgericht. Of meer in het bijzonder: de dingen betreffende het koninkrijk van de Messias, dat door de Joden verwacht werd, en waarvan zij zich grote dingen voorstelden. Hij opende hun de Schriften, die hiervan spraken, gaf hun een juist denkbeeld van dat koninkrijk, en toonde hun hun dwalingen en vergissingen hieromtrent.

3. Hoe hij hun predikte.
A. Hij predikte betogenderwijs, hij gaf redenen, redenen ontleend aan de Schrift voor wat hij predikte, en beantwoordde hun tegenwerpingen, ter overtuiging van der mensen oordeel en geweten, opdat zij niet alleen zouden geloven, maar redenen zouden zien om te geloven. Hij predikte dialegomenos, bij wijze van samenspreking, hij deed hun vragen, en ontving hun antwoord, gaf hun verlof om hem vragen te doen, waarop hij hun dan het antwoord gaf.
B. Hij predikte op vriendelijke, liefdevolle wijze, hij bewoog, of overreedde, hij gebruikte niet slechts logische argumenten, om hetgeen hij zei met kracht tot hun verstand te brengen, maar ook redekunstige beweeggronden, om hetgeen hij zei op hun genegenheid te laten werken, hun aantonende, dat de dingen, die hij predikte betreffende het koninkrijk Gods, dingen waren betreffende henzelf, waarbij zij het grootste belang hadden, 2 Corinthiërs 5:11, wij bewegen de mensen. Paulus was een prediker, die het hart zijner hoorders bewoog, hij was een meester in de kunst van overreden door overtuiging.
C. Hij predikte onbevreesd, met een heilige vastberadenheid, hij sprak vrijmoedig, als iemand, die geen de minsten twijfel koesterde aan hetgeen hij zei, noch het minste wantrouwen omtrent Hem van wie hij sprak, of ook maar de minste vrees voor hen, tot wie hij sprak.

4. Hoe lang hij voor hen predikte drie maanden lang, een genoegzame tijd, die hun gegund was, om te overleggen en na te denken. In dien tijd werden diegenen onder hen, die behoorden tot de verkiezing der genade, geroepen en ingebracht, en de overigen

zonder verontschuldiging gelaten. Gedurende zo langen tijd heeft Paulus het Evangelie gepredikt in veel strijd, 1 Thessalonicenzen 2:2, toch heeft hij niet gefaald en is hij niet ontmoedigd geworden.

5. Met welken uitslag hij onder hen gepredikt heeft. Sommigen werden bewogen om in Christus te geloven, hetgeen, naar sommigen menen, opgesloten ligt in het woord aanradende, hij overmocht bij hen. Maar sommigen volhardden in hun ongeloof en in hun vooroordelen tegen het Christendom. Toen Paulus hen te voren had bezocht en over enige algemene onderwerpen voor hen gepredikt had, baden zij, dat hij langer bij hen blijven zou, Hoofdstuk 18:20, maar nu hij onder hen gevestigd was, en zijn woord meer van nabij tot hun geweten kwam, waren zij hem spoedig moede. Zij hadden een onoverwinlijke afkeer van het Evangelie van Christus, zij werden verhard en waren ongehoorzaam, zij waren vast besloten niet te willen geloven, al sprong de waarheid hun ook in het oog met een helder licht van overtuigend bewijs. Zij waren ongehoorzaam, zij geloofden niet, omdat zij verhard werden. Zij hebben ook al het mogelijke gedaan om in anderen dien afkeer van het Evangelie staande te houden, zij zijn niet alleen zelf niet in het koninkrijk Gods ingegaan, maar lieten degenen, die ingaan zouden, niet ingaan, want zij hebben kwaad gesproken van de weg des Heeren voor de menigte, om hen er tegen te bevooroordelen. Hoewel zij er generlei kwaad van konden aantonen, hebben zij er toch allerlei kwaad van gezegd. Evenals de engelen, die gezondigd hebben, zijn deze zondaren Satans geworden, tegenstanders en duivelen, valse beschuldigers.

II. Toen hij in de synagoge der Joden met de zaak zover was voortgegaan als hij kon, en bevond, dat hun tegenstand hardnekkiger werd, verliet hij de synagoge, omdat hij niet veilig of liever, omdat hij niet op aangename wijze en met goede hoop van welslagen, in gemeenschap met hen kon blijven. Hoewel hun eredienst van zulk een aard was, dat hij er zich wel met hen in kon verenigen, en zij hem niet tot zwijgen hadden gebracht, noch hem het prediken voor hen hadden verboden, hebben zij hem toch door hun kwaadspreken van hetgeen hij zei betreffende het koninkrijk Gods van hen weggedreven. Zij haatten het om hervormd te worden, zij haatten het om onderwezen te worden, en daarom week hij van hen. Hier was dus - dies zijn wij zeker - wel een scheiding, maar geen schisma, geen scheuring, want er was een rechtmatige oorzaak voor en een onmiskenbare roeping er toe. Merk nu op:
1. Wanneer Paulus van de Joden week, hij nam de discipelen mede, scheidde hen af, ten einde hen (volgens de last, dien Petrus aan zijn bekeerlingen gaf, Hoofdstuk 2:40) te behouden van dit verkeerd geslacht, opdat zij door de giftige tongen dier lasteraars niet aangestoken zouden worden. Hen, die geloofden, scheidde hij af, om de kern, de grondslag te wezen van een Christelijke gemeente, nu hun aantal toereikend was om ingelijfd te worden, opdat anderen met hen de prediking van het Evangelie zouden bijwonen, en, als zij geloofden, tot hen toegevoegd zouden worden. Toen Paulus heenging was er niets meer nodig, om de discipelen af te scheiden, laat hij gaan, waarheen hij wil, zij zullen hem volgen.

2. Nadat Paulus zich had afgescheiden van de synagoge, heeft hij zelf een bijeenkomst ingericht, hij handelde dagelijks in de school van zekeren Tyrannus. Hij verliet de synagoge der Joden, ten einde met des te meer vrijheid met zijn arbeid voort te kunnen gaan. Hij bleef handelen voor Christus en het Christendom, en was bereid Hem en het tegen alle tegenstanders te verdedigen, en deze scheiding bezorgde hem een dubbel voordeel.

A. Dat hij nu menigvuldiger gelegenheid had tot spreken en getuigen. In de synagoge kon hij slechts op elke sabbat prediken, Hoofdstuk 13:42, maar nu handelde hij dagelijks, elke dag hield hij een lezing, en dus kon hij de tijd uitkopen. Zij, wier zaken hun niet veroorloofden de enen dag te komen, konden op een anderen dag komen, diegenen waren welkom, die dagelijks wakende waren aan deze poorten der wijsheid, en dagelijks de posten harer deuren waarnamen.
B. Dat die gelegenheden nu meer openbaar waren. In de synagoge der Joden mocht, of kon, niemand komen, dan die Joden of proselieten waren, Heidenen waren buitengesloten, maar toen hij zijn bijeenkomsten hield in de school van Tyrannus, konden Heidenen, Joden en Grieken zijn prediking aldaar bijwonen, vers 10. Aldus was hem, gelijk hij die gelegenheid te Efeziërs beschrijft in 1 Corinthiërs 16:8, 9, een grote en krachtige deur geopend, hoewel er vele tegenstanders waren. Sommigen denken, dat die school van Tyrannus een theologische school der Joden was, zoals zij er gemeenlijk in hun grote steden hadden naast hun synagogen: zij noemden zulke een school Beth - midrash, huis des onderzoeks, of der herhaling, en daarheen gingen zij na de dienst in de synagoge. Zij gaan van kracht tot kracht, van het huis des heiligdoms naar het huis der leer. Indien dit nu zulk een school was, dan wordt hierdoor aangetoond, dat Paulus de synagoge niet op eens, niet geheel en al, maar trapsgewijze heeft verlaten, en er toch zo dicht mogelijk bij gebleven is, zoals hij ook vroeger gedaan heeft, Hoofdstuk 18:7. Anderen zijn echter van mening, dat het een filosofische school was van de Heidenen, die aan een zekeren Tyrannus toebehoorde, of een plaats der afzondering, (want dit is soms de betekenis van het woord scholê) toebehorende aan de voornaamste, of de gouverneur der stad. Het was een geschikte, geriefelijke plaats, die, hetzij uit vriendschap, of voor geld, aan Paulus en de discipelen ten gebruike was afgestaan.

3. Hier heeft hij gedurende twee jaren gearbeid, zijn voordrachten gehouden, en dagelijks over de Schriften gehandeld. Deze twee jaren beginnen aan het einde van de drie maanden, die hij in de synagoge doorbracht, vers 8. Toen deze drie maanden voorbij waren, heeft hij enigen tijd in de naburige landstreken gepredikt, zodat hij met recht kon zeggen, dat hij met alles en alles drie jaren in dezen arbeid besteed heeft, vers 20.

4. Hierdoor is het Evangelie overal heen verbreid geworden, vers 10. Allen, die in Azië woonden, hoorden het woord des Heeren Jezus, niet alleen zij, die te Efeziërs woonden, maar allen, die woonden in het uitgestrekt gewest, Azië genoemd, en waarvan Efeziërs de hoofdstad was, het zogenaamde Klein - Azië. Van alle kanten kwamen de lieden naar Efeziërs, hetzij voor zaken van recht of wet, voor handelsbelangen, of voor onderwijs, of ook wel voor Godsdienstige doeleinden, hetgeen aan Paulus de gelegenheid gaf, om de boodschap des Evangelies naar alle steden en dorpen van dat land heen te zenden. Zij hoorden allen het woord des Heeren Jezus.
Het Evangelie is het woord van Christus, het is een woord betreffende Christus. Dit hoorden zij, of zij hebben er ten minste van gehoord. Waarschijnlijk heeft Paulus zelf nu en dan wel uitstapjes gemaakt naar buiten om er het Evangelie te prediken, of heeft er zijn helpers heengezonden, en aldus is het woord des Heeren in dat ganse gebied gehoord. Nu hebben zij, die in duisternis zaten, een groot licht gezien.

III. God bevestigde de leer van Paulus door wonderen, waardoor de mensen opgewekt werden er naar te vragen, er een onderzoek naar in te stellen, en genegenheid er voor, en geloof er aan in hun hart werden gewerkt, vers 11, 12. Van dat Paulus de bozen geest heeft uitgeworpen van de dienstmaagd te Fillippi, lezen wij van geen ander wonder door hem gewerkt. Waarom heeft hij geen wonderen gedaan te Thessalonica, te Beréa en te

Athene? Of, zo hij ze deed, waarom is er dan geen melding van gemaakt? Was de voortgang van het Evangelie, zonder wonderen in het rijk der natuur, zelf zulk een wonder in het rijk genade, en was de Goddelijke kracht, die er van uitging zulk een bewijs van zijn Goddelijken oorsprong, dat er geen ander nodig was? Het is zeker, dat hij te Corinthe vele wonderen gedaan heeft, hoewel Lukas er geen van vermeld heeft, want hij zegt hun (namelijk de Corinthiërs) dat de merktekenen van zijn apostelschap onder hen betoond zijn in wonderen en krachten, 2 Corinthiërs 12:12. Maar hier te Efeziërs hebben wij een algemeen bericht van die soort van bewijzen, welke hij van zijn Goddelijke zending heeft gegeven.
1. Het waren ongewone krachten, dunameis ou tuchosas. God heeft krachten gewerkt, die niet naar de gewonen loop der natuur waren, Virtutes non vulgares. Er werden dingen gedaan, die volstrekt niet aan het toeval, of aan tweede oorzaken konden toegeschreven worden. Of wel, zij waren niet slechts (evenals alle wonderen) buiten de gewonen weg, maar zelfs als wonderen waren zij nog buitengewoon, zulke wonderen, als nooit door een der andere apostelen gewrocht zijn. De tegenstanders van het Evangelie waren zo bevooroordeeld, dat niet elk wonder voor hen genoeg zou zijn geweest om hen te overtuigen, daarom heeft God virtutes non quaslibet gewerkt, iets dat nog boven de gewonen weg der wonderen was.
2. Het was niet Paulus, die ze gewerkt heeft, (Wat is Paulus, en wat is Apollos?) maar het was God, die ze door de handen van Paulus gedaan heeft. Hij was slechts het werktuig, God was de Werker.
3. Hij heeft niet slechts de kranken, die tot hem gebracht werden, of tot wie hij gebracht werd, genezen, maar van zijn lijf werden op de kranken de zweetdoeken of gordeldoeken gedragen. Zij namen de zweetdoeken (zakdoeken) van Paulus, of zijn gordeldoeken (dat is, zeggen sommigen) de voorschoten, die hij droeg, als hij in zijn beroep als tentenmaker arbeidde, en door ze op de kranken te leggen, werden dezen terstond genezen. Of wel, zij brachten de zweetdoeken, of gordels, of mutsen der kranken, en legden ze voor enige ogenblikken op het lichaam van Paulus, en brachten ze daarna aan de kranken. Het eerste is meer waarschijnlijk. Nu is vervuld geworden het woord van Christus aan zijn discipelen: Die in Mij gelooft, de werken, die Ik doe, zal hij ook doen, en zal meerdere doen. Wij lezen van een vrouw, die genezen werd door Christus' kleed aan te raken, toen Hij dat kleed aan had, en Hij bemerkte, dat er kracht van Hem was uitgegaan, maar hier waren mensen, die genezen werden, door Paulus' klederen aan te raken, toen zij van zijn lijf genomen waren. Christus heeft Zijnen apostelen macht gegeven over de onreine geesten, en om alle ziekte en alle kwale te genezen, Mattheüs 10:1. En dienovereenkomstig bevinden wij hier, dat zij, aan wie Paulus hulp en verlichting toebracht, haar voor deze beide gevallen ontvangen hebben, want de ziekten zijn van hen geweken, en de boze geesten zijn van hen uitgevaren, en beiden waren een aanduiding van het grote doel en de gezegende uitwerking van het Evangelie, nl. geestelijke krankheden te genezen, en de zielen der mensen van Satans macht en heerschappij te bevrijden.

Handelingen 19:13 - 20
De predikers van het Evangelie waren uitgezonden om krijg te voeren tegen Satan, en hierin is Christus uitgegaan overwinnende, en opdat Hij overwonne. Het uitwerpen van boze geesten uit bezetenen was een voorbeeld van Christus' overwinning over Satan, maar om te tonen op hoe velerlei wijze Christus over dien groten vijand heeft getriomfeerd, hebben wij hier in deze verzen twee merkwaardige voorbeelden van Satans overwinning niet slechts over hen, die gewelddadig door hem bezeten waren, maar ook over hen, die zich gewillig aan hem hadden overgegeven, en hem vrijwillig dienden. I.

Hier is de beschaming van sommigen van Satans dienstknechten, enige omzwervende Joden, die duivelbezweerders waren, maakten in hun duivelse kunstenarijen op Godslasterlijke wijze gebruik van Christus' naam, maar het is hun duur te staan gekomen. Let op:
1. De algemene aanduiding van het karakter, de hoedanigheid van hen, die zich aan die vermetelheid hebben schuldig gemaakt. Zij waren Joden, maar omzwervende Joden. Zij behoorden tot de Joodse Godsdienst en volk, gingen van stad tot stad om met hun bezweringen geld te verkrijgen, zij liepen overal rond om de lieden de toekomst te voorspellen, en beweerden dat zij door hun tovermiddelen ziekten konden genezen, mensen, die aan naargeestigheid leden, of geheel waanzinnig waren, weer tot hun verstand konden brengen. Zij noemden zich bezweerders, omdat zij in hun kunstenarijen gebruik maakten van bezweringsformules, en die uitspraken in de een of anderen groten heiligen naam. Om aan deze toverkunsten een goeden naam te bezorgen, hebben de bijgelovige Joden de ontdekking er van goddeloos aan Salomo toegeschreven. Zo zegt Josephus (Antiquit. lib. 8 cap. dat Salomo tovermiddelen heeft samengesteld, door welke krankheden genezen en duivelen zo volkomen uitgeworpen werden, dat zij niet terugkeerden, en dat deze werkingen onder de Joden gedaan werden tot aan zijn tijd. Christus schijnt hiernaar te verwijzen, Mattheüs 12:27, Door wie werpen ze dan uw zonen uit?

2. Een bijzonder bericht omtrent sommigen te Efeziërs, die zulk een levenswijze volgden, en op hun reizen daarheen gekomen waren, het waren zekere zeven zonen van Sceva, een Joodse overpriester, vers 14. Het is treurig het huis van Jakob aldus ontaard te zien, en nog veel meer het huis van Aäron, het geslacht, dat op bijzondere wijze aan God gewijd was, o het is in waarheid zeer treurig iemand uit dat volk met Satan verbonden te zien. Hun vader was een overpriester, het hoofd van een der vier en twintig afdelingen der priesters. Men zou denken, dat er ín de tempel genoeg werk en genoeg aanmoediging was voor de zonen van een overpriester, al zouden er ook tweemaal zoveel van hen geweest zijn. Maar waarschijnlijk was het een ijdele, zwerfzieke, ongebondene geaardheid, die hen allen er toe bracht, om kwakzalvers te worden, en door de wereld te zwerven, voorgevende waanzinnigen te genezen.

3. De goddeloosheid, waaraan zij zich schuldig maakten: zij hebben zich onderwonden de naam des Heeren Jezus te noemen over degenen, die boze geesten hadden, niet als degenen, die eerbied hadden voor Christus, en vertrouwen hadden in Zijn naam, zoals wij lezen van sommigen, die in Christus' naam duivelen hebben uitgeworpen, en Hem toch niet met de discipelen hebben gevolgd, Lukas 9:49, en die Hij toch niet ontmoedigd wilde hebben, maar als degenen, die alle methodes beproeven om hun goddeloos bedrijf uit te oefenen, en er, naar het schijnt, deze bedoeling mede hadden: indien de boze geesten weken voor de bezwering, in de naam van Jezus gedaan door hen, die niet in Hem geloofden, dan zouden zij zeggen, dat het geen bevestiging was van zijn leer voor hen, die wèl in Hem geloofden, want, of zij geloofden, of niet geloofden, het was toch een en hetzelfde. Indien zij er niet voor weken, dan zouden zij zeggen, dat de naam van Christus niet zo machtig was als de andere namen, die zij gebruikten, waarvoor de duivelen dikwijls door samenspanning met hen geweken waren. Wij bezweren u bij Jezus, dien Paulus predikt, zeiden zij, niet "in wie wij geloven, of op wie wij steunen. of, van wie wij gezag hebben ontvangen", maar dien Paulus predikt, alsof zij gezegd hadden: "Wij willen eens zien wat die naam doen zal." De bezweerders in de Roomse kerk, die voorgeven duivelen uit te werpen uit zwaarmoedige personen door toverwoorden en tovermiddelen,

die zij niet begrijpen, en die, daar er geen Goddelijke machtiging voor is, niet in het geloof gebruikt kunnen worden, zijn de volgelingen van deze omzwervende Joden.

4. Hoe zij in hun goddeloos bedrijf te schande gemaakt werden. Laten zij zich niet bedriegen, God laat zich niet bespotten, en de hoogheerlijke naam van Jezus zal niet voor zulke lage doeleinden onteerd worden, wat gemeenschap heeft Christus met Belial?
a. De boze geest gaf hun een snijdend antwoord, vers 15. "Jezus ken ik, en van Paulus weet ik, maar gijlieden, wie zijt gij? Ik weet, dat Jezus overheden en machten heeft overwonnen, en dat Paulus macht heeft om in Zijn naam duivelen uit te werpen, maar welke macht hebt gij om ons in Zijn naam te gebieden, of wie heeft u zodanige macht gegeven? Wat hebt gij de macht van Jezus te vertellen, of Zijn verbond en zijn geboden in uwen mond te nemen, dewijl gij de tucht haat? Psalm 50:16, 17. Dit werd door de kracht van God aan de mond van de bozen geest ontwrongen om het Evangelie te eren, en hen te schande te maken, die op zo goddeloze wijze de naam van Christus hebben misbruikt. Anti - christelijke machten en partijen wenden een groten ijver voor Jezus en Paulus, en beweren, dat zij macht van hen hebben, maar als men dan de zaak van nabij beziet, dan is het slechts een wereldlijk en aards belang dat er door gediend wordt, ja meer, het is vijandschap tegen de waren Godsdienst, Jezus kennen wij, en van Paulus weten wij, maar gijlieden, wie zijt gij?
b. De mens, in welke de boze geest was, gaf hun een warm onthaal, hij viel hen aan, in zijn woede en razernij sprong hij op hen, en is hen meester geworden, verkreeg de overhand tegen hen en hun toverijen, en was hun in alle opzichten te sterk, zodat zij het huis ontvloden, niet slechts naakt, maar ook gewond, daar hun de klederen van het lijf gescheurd en het hoofd gewond was. Dit is geschreven tot een waarschuwing van allen, die de naam van Christus noemen, maar niet afstaan van ongerechtigheid. Dezelfde vijand, die hen meester wordt met zijn verzoekingen, zal hen ook overmeesteren met zijn verschrikkingen, en hun bezweren van hem in de naam van Christus zal hen niet beveiligen. Indien wij door een oprecht en levendig geloof in Christus de duivel weerstaan, dan zal hij van ons vlieden, maar als wij wanen hem door het bloot gebruik van Christus' naam of door enig woord van Hem, of door een tovermiddel te kunnen weerstaan, dan zal hij tegen ons overmogen.

5. Hoe dit door allen werd opgemerkt, en de goede indruk, die er op velen door werd teweeggebracht, vers 17. Dit werd allen bekend, beiden Joden en Grieken, die te Efeziërs woonden. Iedereen in de stad sprak er over, en het gevolg er van was:
A. Dat de mensen verschrikt werden: daar viel een vrees over hen allen. Uit dit voorval bleek hun de boosaardigheid van de duivel, dien zij dienden, en de macht van Christus, dien zij tegenstonden, en die beide overwegingen waren wel geschikt om ontsteltenis bij hen teweeg te brengen. Zij zagen, dat er met de naam van Christus niet geschertst of gebeuzeld moet worden, en dat Zijn Godsdienst niet met de Heidense bijgelovigheden vermengd moet worden.
B. Dat God verheerlijkt werd, de naam des Heeren Jezus, door welken zijn getrouwe dienstknechten, zonder enigerlei tegenstand, duivelen uitwierpen en krankheden genazen, werd groot gemaakt, want nu bleek het een naam te zijn boven alle naam.

II. Wij hebben nu de bekering van andere dienstknechten van Satan, en het blijk hunner bekering.
1. Zij, die zich aan boze praktijken schuldig hadden gemaakt, beleden ze, vers 18. Velen dergenen, die geloofden, en gedoopt waren, maar toen niet zo nauwgezet hun zonden hadden beleden, als zij moesten, waren zo verschrikt door deze voorbeelden van

grootmaking van de naam van Jezus Christus, dat zij tot Paulus kwamen, of tot enigen van de andere leraren, die met hem waren, en beleden, welk een slecht leven zij geleid hadden, en van hoeveel verborgen goddeloosheid hun eigen geweten hen beschuldigde, maar waarvan de wereld niets wist: geheime bedriegerijen en verborgen onreinheid, zij verkondigden hun daden, waren beschaamd, en gaven Gode eer en heerlijkheid, en een waarschuwing aan anderen. Deze bekentenissen waren hun niet afgedwongen, zij werden vrijwillig afgelegd ter verlichting van hun geweten, dat door de plaats gehad hebbende wonderen verschrikt was. Waar oprecht berouw is van de zonde, daar zal ook een oprechte belijdenis van zonde aan God wezen in elk gebed, en ook aan de mens, tegen wie wij misdreven hebben, als de omstandigheden dit vereisen.

2. Zij, die zichzelf en anderen door slechte boeken hadden verdorven, verbrandden ze, vers 19. Velen ook dergenen, die ijdele, of zeldzame, kunsten gepleegd hadden, ta perierga - onvoegzame, of ijdele dingen, multa nihil ad se pertinentia satagentes, die zich op de studie van toverij en waarzeggerij toelegden, in boeken over sterrenwichelarij, het horoscoop trokken, de toekomst voorspelden, geesten opriepen of bezwoeren, dromen uitlegden en dergelijke dingen meer, waaraan, naar sommigen denken, nog toegevoegd moeten worden: toneelstukken, romans, liefdesgeschiedenissen, onkuise gedichten - histrionica, amatoria, saltatoria, Stres. Daar het geweten dezer lieden meer dan ooit ontwaakt was om het kwaad in te zien van de kunsten, waarin deze boeken hen onderwezen, brachten zij de boeken bijeen en verbrandden ze in aller tegenwoordigheid. Efeziërs was vermaard wegens de beoefening van deze ijdele, of zeldzame, kunsten, vandaar dat toverformules en tovermiddelen Literæ Ephesiæ werden genoemd. Hier voorzagen de mensen zich van al die soorten van boeken, en waarschijnlijk waren er ook onderwijzers om hen in die zwarte kunsten te onderwijzen. Het was dus grotelijks tot eer van Christus en het Evangelie, dat er zulk een schoon getuigenis afgelegd werd tegen deze zeldzame kunsten, op een plaats, waar zij zo zeer in aanzien waren. Men had als ontwijfelbaar aangenomen, dat zij overtuigd waren van het kwaad van deze kunsten, en besloten hadden er zich niet langer mede bezig te houden, maar zij achtten dit niet voldoende, tenzij zij die boeken verbrandden.

A. Aldus toonden zij een heilige verontwaardiging over de zonde, waaraan zij zich hadden schuldig gemaakt, zoals de afgodendienaars, die, toen zij tot bekering waren gebracht, tot hun afgoden zeiden: Henen uit! Jesaja 30:22. En zelfs die van goud en zilver gemaakt waren, wegwierpen voor de mollen en de vleermuizen, Jesaja 2:20. Aldus hebben zij op Godvruchtige wijze wraak geoefend op de dingen die voor hen de werktuigen zijn geweest van zonde. En zij toonden hoe krachtig zij overtuigd waren van het kwaad er van, en hoe diezelfde dingen hun nu een verfoeisel waren, waarin zij vroeger genot en welbehagen vonden.
B. Aldus toonden zij ook hun vast besluit om nooit meer terug te keren tot die kunsten en tot de boeken, die er over handelden. Zij waren zo ten volle overtuigd van het kwaad en het gevaarlijke er van, dat zij die boeken niet wilden ter zijde werpen, op zulk een wijze, dat zij nog binnen hun bereik bleven om ze terug te kunnen nemen, in geval zij van zin of gevoelen zouden veranderen, maar vast besloten zijnde ze nooit weer te gebruiken, hebben zij ze verbrand.
C. Aldus hebben zij de verzoeking afgesneden om er toe weer te keren. Hadden zij de boeken bij zich gehouden, dan liepen zij gevaar, om, als de warmte van hun tegenwoordige overtuiging wat afgekoeld was, toe te geven aan een soort van nieuwsgierigheid om ze nog eens in te zien, en dus ook in gevaar te wezen van er weer

van te gaan houden, en daarom hebben zij ze verbrand. Zij, die waarlijk berouw hebben van de zonde, zullen zich zo veel mogelijk verre houden van de gelegenheid er toe.
D. Aldus hebben zij het voorkomen, dat er kwaad mede gedaan werd aan anderen. Indien Judas er bij ware geweest, dan zou hij gezegd hebben: "Verkoopt ze, en geeft het geld aan de armen", of: "Koopt er Bijbels en andere goede boeken voor." Maar wie zou dan kunnen zeggen, aan wie deze gevaarlijke boeken in handen zouden komen, en welk kwaad er door gesticht zou worden, het was dus de veiligste weg om ze allen aan de vlammen prijs te geven. Zij, die zelf van zonde verlost zijn, zullen alles doen wat zij kunnen om anderen er voor te bewaren, en zullen veel meer bevreesd zijn om een gelegenheid tot zondigen op de weg te leggen van anderen.
E. Aldus toonden zij hun minachting voor de rijkdom dezer wereld, want de prijs der boeken was berekend, waarschijnlijk door hen, die hen wilden bewegen ze niet te verbranden, en geschat op vijftig duizend zilveren penningen, hetgeen, naar sommiger berekening een bedrag was van f 18000 van ons geld. Waarschijnlijk waren die boeken zeldzaam, misschien wel verboden, en daarom duur. Waarschijnlijk hebben zij zelf er dien prijs voor betaald, maar daar zij des duivels boeken waren, hebben zij, al waren zij ook zo dwaas geweest van ze te kopen, niet gedacht, dat dit hen rechtvaardigde om slecht genoeg te zijn van ze te verkopen.
F. Aldus hebben zij openlijk hun blijdschap betuigd over hun bekering van die goddeloze praktijken, zoals Mattheüs zijn blijdschap getoond heeft in het feestmaal, dat hij aanrichtte, toen Christus hem uit het tolhuis had geroepen. Deze bekeerlingen hebben zich tezamen verenigd om dit vreugdevuur te ontsteken in aller tegenwoordigheid. Zij hadden de boeken wel in stilte kunnen verbranden, ieder in zijn eigen huis, maar zij gaven er de voorkeur aan het gezamenlijk te doen, met wederzijds goedvinden, en zo publiek mogelijk, opdat Christus en zijn genade in hen te meer grootgemaakt, en allen, die hen omringden, te meer gesticht zouden worden.

III. Wij hebben nu een algemeen bericht van de voortgang en voorspoed van het Evangelie in en rondom Efeziërs, vers 20. Alzo wies het woord des Heeren met macht en nam de overhand. Het is heerlijk om het woord Gods te zien toenemen en de overhand hebben, zoals dit hier gezien werd.
1. Het te zien toenemen door de toevoeging van velen tot de gemeente. Wanneer al meer en meer onder de invloed komen van het Evangelie, zodat zij er zich naar gedragen, er hun leven naar inrichten, dan wast het woord Gods, wanneer zij, van wie men dit het minst zou gedacht hebben er zich aan onderwerpen, en zij die het het meest en het hardnekkigst hebben tegengestaan, gevangen worden en onder deszelfs gehoorzaamheid worden gebracht, dan kan gezegd worden, dat het woord Gods wast met macht.
2. Het te zien overmogen door dat zij, die toegedaan werden tot de gemeente toenemen in kennis en genade, als een krachtig bederf ten onder gehouden wordt, slechte gewoonten afgelegd worden, met slechte zeden, die lang geheerst hebben, wordt gebroken, als voor het vlees aangename, winstgevende, in de grote wereld algemeen gangbare zonden opgegeven worden, dan heeft het woord Gods de overhand, en in hetzelve gaat Christus uit overwinnende, en opdat Hij overwonne.

Handelingen 19:21 - 40
I. Paulus komt hier te Efeziërs in moeilijkheid juist op het ogenblik toen hij voornemens was van daar heen te gaan, om elders een arbeid te beginnen. Zie hier:
1. Hoe hij het plan had gevormd om naar andere plaatsen te gaan, vers 21, 22. Hij was een man, die grote plannen maakte voor de dienst van God, en zijn invloed zo ver

mogelijk wilde doen reiken. Daar hij nu ruim twee jaren te Efeziërs had doorgebracht, wenste hij:
A. De gemeenten van Macedonië en Achaje te bezoeken, inzonderheid die te Filippi en te Corinthe, de voornaamste steden van deze gewesten, vers 21. Dáár had hij gemeenten gesticht, en nu wenst hij ze te bezoeken. Hij nam voor in de geest, hetzij in zijn eigen geest of gemoed, zonder het vooralsnog bekend te maken, of door de aanduiding van de Heilige Geest, die in alles zijn Leidsman was, en door wie hij zich liet leiden. Hij nam zich voor te gaan zien hoe het met het werk Gods in die plaatsen gesteld was, ten einde wat verkeerd was te herstellen, en wat goed was verder aan te moedigen.
B. Van dáár wilde hij naar Jeruzalem gaan, om de broederen aldaar te bezoeken, en hun verslag te doen van zijn arbeid, en hoe het welbehagen des Heeren door zijn hand gelukkiglijk voortging. Van dáár wilde hij dan naar Rome gaan, Rome gaan zien, niet alsof hij slechts zijn nieuwsgierigheid wilde bevredigen door de bezichtiging van die aloude beroemde stad, maar het was een uitdrukking, die algemeen gebruikt werd, hij bedoelde slechts er de Christenen te gaan zien, en hun dienst te bewijzen, Romeinen 1:11. De Godvruchtigen te Rome waren de heerlijkheid der stad, en dezen verlangde hij te zien. Dr. Lightfoot onderstelt, dat het na de dood van keizer Claudius was, die in het tweede jaar van Paulus' verblijf te Efeziërs gestorven was, dat Paulus er aan dacht om naar Rome te gaan, omdat, zo lang Claudius leefde, het de Joden niet vergund was om naar Rome te komen, Hoofdstuk 18:2.
C. Hij zond Timotheüs en Erastus naar Macedonië, om de gemeenten aldaar kennis te geven van zijn voorgenomen bezoek, en om er de collecten gereed te hebben voor de arme heiligen te Jeruzalem. Spoedig daarna schreef hij de eersten brief aan de Corinthiërs, met het voornemen om zelf hem te volgen, zoals blijkt uit 1 Corinthiërs 4:17, 19. Ik heb Timotheüs tot u gezonden, maar ik zal haast tot u komen, zo de Heere wil. Voor het ogenblik bleef hij nog in Azië, in de landstreek rondom Efeziërs, om er gemeenten te stichten.

2. Hoe hij in zijn voornemen gesteund werd, en genoodzaakt werd het ten uitvoer te brengen door de moeilijkheid, die hij ten laatste te Efeziërs ondervonden heeft. Het was vreemd, dat hij daar zo lang met rust was gelaten, maar het schijnt, dat hij er wel moeilijkheden gehad heeft, die niet in deze geschiedenis vermeld zijn, want in de brief, dien hij te dier tijd schreef, zegt hij, dat hij tegen de beesten gevochten heeft te Efeziërs, 1 Corinthiërs 15:32, hetgeen schijnt te betekenen, dat zij hem in de schouwplaats tegen wilde dieren hebben laten vechten, naar de barbaarse behandeling, die zij soms de Christenen hebben aangedaan. En hij spreekt van de verdrukking, die hun in Azië is overkomen, toen hij in twijfel was ook van het leven, ja het vonnis des doods in zichzelf had, 2 Corinthiërs 1:8, 9. Maar ten opzichte der moeilijkheid, die hier verhaald is, was hij meer verschrikt dan geschaad. In het algemeen wordt hier meegedeeld: Op dien tijd ontstond daar geen kleine beroerte vanwege de weg des Heeren vers 23. Sommige geschiedschrijvers zeggen, dat de beruchte bedrieger Apollonius Tyanæus, die zich als mededinger opwierp van Christus, en, evenals Simon de Tovenaar, van zichzelf zei, dat hij wat groots was, te Efeziërs was omstreeks de tijd, toen Paulus zich aldaar bevond. Maar het schijnt, dat zijn tegenstand van het Evangelie van zo weinig betekenis was, dat Lukas het niet der moeite waard vond, er melding van te maken. De beroering, waarvan hij ons verhaalt, was van een anderen aard.

Laat ons de bijzonderheden er van nagaan. Hier is:

I. Een grote klacht, ingebracht tegen Paulus en de andere predikers van het Evangelie, nl. dat zij de mensen aftrokken van de aanbidding van Diana, en aldus het bedrijf te gronde richtten van de zilversmeden, die voor de tempel van Diana arbeidden.
1. Die de klacht inbrengt is Demetrius, een zilversmid, waarschijnlijk wel een voorman van dat bedrijf, en die gehouden wilde worden voor iemand, die er de belangen beter van begreep en bevorderde dan anderen van het gilde. Of hij ook andere voorwerpen fabriceerde wordt ons niet meegedeeld, maar de voordeligste tak van zijn bedrijf was het maken van zilveren tempelen van Diana, vers 24. Sommigen denken, dat het zilveren medailles waren, waarop het beeld van Diana of van haren tempel, of van beiden gegraveerd waren. Anderen zijn van mening, dat het voorstellingen of modellen waren van de tempel, met het beeld van Diana in miniatuur, geheel van zilver, maar zo klein, dat de mensen ze bij zich konden dragen, zoals de papisten hun crucifixen. Zij, die van verre kwamen om in de tempel van Efeziërs te aanbidden, kochten deze zilveren tempeltjes om ze mede naar huis te nemen, en aan de nieuwsgierigheid hunner vrienden er naar te voldoen, alsmede om de herinnering aan dat fraaie gebouw bij zichzelf levendig te houden. Zie hoe handwerkslieden, en niet minder hoe listige lieden van een hogeren rang in de maatschappij dan zilversmeden, voor zichzelf voordelen behalen uit de bijgelovigheid der lieden, en er hun eigen wereldse doeleinden mede bevorderen.

2. Hij dient zijn klacht niet in bij de overheid, maar bij de volksmenigte, het grauw. Hij heeft die van de kunst waren samenvergaderd met de handwerkers van dergelijke dingen (een troep handwerkslieden, die voor niets besef of gevoel hadden dan voor hetgeen hun eigen aardse belangen betrof.) Dezen poogt hij tegen Paulus op te zetten, want dezen zullen zich zo weinig door rede of verstand, en zo veel door woede en haat laten leíden, als hij slechts kon begeren.

3. Zijn klacht en zijn voorstelling der zaak zijn zeer uitvoerig.
A. Hij stelt als grondregel vast, dat het bedrijf van zilveren tempelen te maken voor de aanbidders van Diana zeer noodzakelijk was, en dus in wezen moest gehouden worden, vers 25. "Gij weet, dat wij uit dit gewin niet alleen ons levensonderhoud, ons noodzakelijk voedsel hebben, maar ook onze welvaart. Wij worden rijk, verkrijgen huizen en land, wij leven op groten voet en kunnen bekostigen wat ons aangenaam is, ons tot vermaak en genoegen strekt. Daarom moeten wij niet toelaten, dat dit bedrijf te niet gaat." Het is natuurlijk, dat de mensen in zorg zijn voor hetgeen waardoor zij, terecht of te onrecht, hun welvaart verkrijgen, en velen hebben alleen om die reden zich tegen het Evangelie van Christus gekant, dat het de mensen afhield van onwettige bedrijven, hoeveel rijkdom er ook door verkregen kon worden.
B. Hij beschuldigt Paulus de mensen het aanbidden van afgoden te hebben ontraden. De woorden, waarin hij zijn beschuldiging heeft uitgesproken, luiden, dat hij had verklaard: Het zijn geen goden, die met handen gemaakt worden, vers 26. Kon dan een waarheid duidelijker of klaarblijkelijker zijn dan deze, of een redenering klemmender en meer overtuigend zijn dan die van de profeten: Een werkmeester heeft het gemaakt, dus is het geen God? Het eerste en het meest zuivere denkbeeld, dat wij van God hebben, is, dat Hij Zijn bestaan heeft uit zichzelf, en van niemand afhankelijk is, maar dat alle dingen uit Hem zijn ontstaan, en van Hem afhankelijk zijn. Dan moet hier ook uit volgen, dat het geen goden zijn, die de schepselen zijn van der mensen vernuft, en het werk zijn van der mensen handen. Toch moet dit voor een ketters en atheïstisch denkbeeld gehouden worden, en Paulus als een misdadiger worden beschouwd, omdat hij dat denkbeeld uitspreekt. Niet, dat zij iets tegen deze leer zelf weten aan te voeren, maar wel tegen het gevolg er van, nl. dat hij niet alleen te Efeziërs, de hoofdstad, maar in bijna geheel Azië,

onder het landvolk, die hun beste klanten waren, en op wie zij het meest dachten te kunnen rekenen, de mensen overreed en afgekeerd heeft van de aanbidding van Diana, zodat er nu veel minder aftrek was van de zilveren tempelen dan vroeger, en er ook niet meer zulke hoge prijzen voor betaald werden. Er zijn van de zodanige, die ijveren voor hetgeen grovelijk ongerijmd is, tegen alle gezond verstand indruist, hetgeen waarvan het valse en leugenachtige, om zo te zeggen, boven op ligt, zoals dit hier, bijvoorbeeld: dat het goden zijn, die met handen gemaakt worden, zo men er zich slechts op menselijke wetten voor beroepen kan, en wereldse belangen en langdurige gewoonte aan zijn zijde heeft.

C. Hij wijst hen op het gevaar van verval voor hun handwerk. Al wat dit aanraakt, treft hen op een zeer gevoelige plaats. "Indien deze leer ingang vindt, dan is het gedaan met ons, en dan kunnen wij onze winkels wel sluiten. Wij zijn in gevaar dat dit deel van ons handwerk in verachting komt, in slechten reuk zal komen als iets dat bijgelovigheid bevordert en, de wereld bedriegt, en zo zal het door iedereen gesmaad en in diskrediet gebracht worden. Dit ons deel, ons belang, ons deel in de handel en in het bedrijf" - kinduneuei hêmin to meros - "zal niet slechts gevaar lopen van te gronde te gaan, maar het zal ons zelf in gevaar brengen, wij zullen niet alleen tot de bedelstaf worden gebracht, maar tot misdadigers gemaakt." d. Hij wendt een groten ijver voor voor Diana, en bezorgdheid voor hare eer. Niet alleen onze kunst, ons bedrijf, komt in gevaar - indien dit alles ware, hij zou niet met zoveel warmte gesproken hebben, maar wat hij vreest, is, dat de tempel van de grote godin Diana als niets geacht zal worden en ook hare majesteit ten onder zal gaan, en voor niets ter wereld zouden wij de eer dezer godin zien verkleinen, aan welke gans Azië en de gehele wereld godsdienst bewijst. Zie nu wat de grootste ijveraars voor die aanbidding van Diana ten haren gunste konden aanvoeren:
a. Dat zij pracht en praal had. De schoonheid van de tempel was de zaak die hen bekoorde, hen ketende, zij konden het denkbeeld niet verdragen van iets dat tot hare vermindering, laat staan, haren ondergang, kon leiden.
b. Dat zij het grote aantal harer vereerders op hare zijde had: Gans Azië en de gehele wereld bewijzen haar godsdienst, en bijgevolg moet dit ook wel de ware godsdienst zijn, in weerwil van alles wat Paulus er tegen kan zeggen. En zo, omdat de gehele aarde zich verwondert achter het beest, geeft de draak, de duivel, de god dezer wereld, hem zijn kracht, en zijn troon en zijn grote macht. Openbaring 13:2, 3.

II. Door die klacht werd de toorn des volks opgewekt. De beschuldiging werd listig ingekleed en voorgedragen met het doel het volk in woede te ontsteken, en dat doel werd bereikt, want bij deze gelegenheid toonden zij:
1. Een groot misnoegen over het Evangelie en de predikers er van, Zij werden vol van toornigheid, vers 28, vol van woede en verontwaardiging is de eigenlijke betekenis van het woord. De handwerkslieden werden uitzinnig, werden dol, zoals wij zeggen, toen hun gezegd werd, dat zowel hun bedrijf als hun afgod in gevaar waren.
2. Een grote bezorgdheid voor de eer hunner godin. Zij riepen, zeggende, "Groot is de Diana der Efeziërs, en wij zullen ons aan haar houden, leven en sterven ter harer verdediging. Zijn er mensen, die haar der verachting willen prijs geven, haar met verderf en ondergang dreigen? Laat het aan ons over om met dezen klaar te komen. Laat Paulus zeggen wat hij wil om te bewijzen, dat het geen goden zijn, die met handen worden gemaakt, wij blijven er bij, dat, wat er ook zij van andere goden en godinnen: Groot is de Diana der Efeziërs. Wij moeten en zullen pal staan voor de godsdienst van ons land, die ons door onze vaderen is overgeleverd." Aldus wandelden alle volken, elk in de naam zijns gods, en hadden er een gunstige mening van, hoe veel te meer behoren de

dienstknechten van de waren God dit dan niet te doen, die zeggen kunnen: Deze God is onze God eeuwiglijk en altoos.
3. Een grote wanorde onder elkaar, vers 29. De gehele stad werd vol verwarring - de gewone en natuurlijke uitwerking van een onmatigen ijver voor valse godsdienst. Alles wordt er in verwarring door gebracht, het verstand wordt onttroond en de hartstocht ten troon verheven, en de mensen lopen te hoop, zonder te weten wat zij eigenlijk willen.

III. De handelwijze van het gepeupel onder de macht van die woede, en hoe ver zij er in gingen.
1. Zij sloegen de handen aan sommigen van Paulus' metgezellen, en voerden hen met geweld naar de schouwplaats, vers 29. Sommigen denken, dat het hun bedoeling was hen met de wilde dieren te laten vechten, zoals Paulus soms gedaan heeft, of wellicht wilden zij hen slechts mishandelen, hen bespotten en tot een schouwspel voor de menigte doen dienen. Die zij grepen, waren Gajus en Aristarchus, van beiden lezen wij elders, Gajus was van Derbe, Hoofdstuk 20:4. Ook van Aristarchus wordt daar gesproken en in Colossenzen 4:10. Zij waren met Paulus van Macedonië gekomen, en hun enige misdaad was, dat zij metgezellen van Paulus waren op de reis, zijn metgezellen in de dienst en in het lijden.

2. Paulus, die het ontkomen was om door hen gegrepen te worden, had, toen hij zijn vrienden om zijnentwil in gevaar zag, tot het volk willen ingaan, om, zo er geen ander middel was, zich voor hen op te offeren, veeleer dan zijn vrienden om zijnentwil te laten lijden, en dit was een bewijs van zijn edelmoedig hart, en dat hij zijn naaste liefhad als zichzelf.

3. Hiervan werd hij teruggehouden door de vriendelijkheid zijner vrienden, de discipelen lieten het hem niet toe, want het betaamde hem meer om zich daartoe aan te bieden, dan het hun betaamde het toe te laten. Zij hadden reden om tot Paulus te zeggen wat David's dienstknechten tot hem gezegd hebben, toen hij zich in de dienst des rijks aan gevaar wilde blootstellen: Gij zijt nu als onzer tien duizend, 2 Samuel 18:3. Anderen van zijn vrienden traden tussenbeide om hem te beletten om zich aldus het gevaar in de kaken te werpen: zij zouden hem veel harder behandelen dan Gajus en Aristarchus, daar zij hem als de aanvoerder der partij beschouwden, het is dus beter hen de storm het hoofd te laten bieden, dan dat hij er zich aan zou wagen, vers 31. Het waren sommigen der oversten van Azië, de vorsten van Azië - AsiarchaI. De critici zeggen ons, dat zij de oversten waren der priesters, of, naar het gevoelen van anderen, de oversten, of aanvoerders van hun spelers. Of zij bekeerlingen waren tot het Christelijk geloof (en sommigen zelfs van hun priesters en stadhouders waren dit), of alleen maar welgezinden voor Paulus als een oprecht en goed man, wordt ons niet gezegd, alleen maar, dat zij vrienden van hem waren. Dr. Lightfoot oppert de mening, dat zij eerbied en vriendelijkheid voor hem koesterden, van de tijd af, dat hij met de wilde dieren gevochten heeft in hun schouw - plaats, en bevreesd waren, dat hij wederom aldus mishandeld zou worden. Het is een vriendendienst om voor het leven en het welzijn van goede mensen meer zorg te dragen dan zij zelf doen. Het zou voor Paulus zeer gevaarlijk zijn geweest om zich in de schouwplaats te wagen, het was duizend tegen een, of het zou hem het leven kosten, en daarom hebben Paulus' vrienden bij hem overmocht om aan de wet van het zelfbehoud te gehoorzamen, en dit leert ons om zo lang wij kunnen het gevaar uit de weg te blijven, zonder daarbij uit de weg van plicht te gaan. Wij kunnen er toe geroepen worden ons leven over te geven, niet om het weg te werpen. Het is voor Paulus meer voegzaam om zich in een synagoge dan in een schouwplaats te wagen.

4. Het gepeupel was in volslagen verbijstering, vers 32. Zij riepen dan de een dit, de ander wat anders, al naar het hun grillen en hartstochten hun ingaven, en wellicht ook al naar de berichten, die zij ontvingen. Sommigen riepen: Weg met de Joden, anderen: Weg met Paulus, maar de vergadering was verward, daar zij elkanders zin en bedoeling niet begrepen, en zo spraken zij elkaar tegen, en zouden elkaar in het haar gevlogen zijn. Maar zij wisten ook niet wat zij zelf wilden, want de waarheid was, dat het merendeel niet wist om wat oorzaak zij samengekomen waren. Zij wisten niet waardoor de oploop ontstaan was, noch wie hem had doen ontstaan, en nog veel minder wat zij hier nu eigenlijk te doen hadden, maar bij zulke gelegenheden komen de meesten slechts om te vragen wat er te doen is. Zij volgen het geschreeuw, zij volgen de menigte, nemen toe zoals een sneeuwbal, en waar velen zijn, zullen meer komen.

5. De Joden zouden wel deel genomen hebben aan dien volksoploop (in andere plaatsen waren zij de eerste aanstokers van zulk een oproer), maar zij hadden te Efeziërs geen invloed genoeg om het grauw op de been te brengen. Evenwel, nu het tumult er was, waren zij kwalijk gezind genoeg, om er aan mede te doen, vers 33. Zij deden Alexander uit de schare voortkomen, riepen hem op om ten behoeve der Joden tegen Paulus en zijn metgezellen te spreken. "Gij hebt gehoord wat Demetrius en de zilversmeden te zeggen hebben tegen hen, als vijanden van hun godsdienst: sta ons nu toe u te zeggen wat wij te zeggen hebben tegen hem als vijand van onzen godsdienst." De Joden stieten hem voort om dit te doen, moedigden hem aan, en zeiden hem, dat zij hem zouden steunen en bijstaan. Dit beschouwden zij als noodzakelijk voor hun eigen bescherming en veiligheid, daarom wordt wat hij bedoelde te zeggen zijn verantwoording bij het volk genoemd, niet voor zich in het bijzonder, maar voor de Joden in het algemeen, die door de aanbidders van Diana evenzeer als hun vijanden beschouwd werden als Paulus.
Nu wilden zij hen doen begrijpen, dat zij evenzeer vijanden waren van Paulus als zij, nl. De Efeziërs. En zij, die zich thans aldus beijveren, om zich van Christus' dienstknechten te onderscheiden, zo bevreesd zijn om voor hen te worden aangezien, zullen daarnaar hun oordeel ontvangen in de groten dag. Alexander wenkte met de hand, verlangende om tegen Paulus gehoord te worden, want het zou wel vreemd geweest zijn, als er een vervolging gaande is tegen de Christenen, zonder dat de Joden er op de een of andere wijze aan deelnemen. Als zij het kwaad niet kunnen beginnen, dan zullen zij toch helpen om het voort te doen gaan, en aldus hadden zij gemeenschap aan anderer zonden. Sommigen denken dat deze Alexander een Christen was geweest, maar afvallig was geworden, en tot het Judaïsme was teruggekeerd, en daarom als de geschiktste persoon werd aangewezen om Paulus te beschuldigen, en dat hij die Alexander de kopersmid was, die aan Paulus zoveel kwaad betoond heeft, 2 Timotheüs 4:14, en die hij de Satan heeft overgegeven, 1 Timotheüs 1:20. 6.
Dit heeft bewerkt, dat de vervolgers hun vervolging van Paulus' vrienden gestaakt hebben, en haar deden overgaan in gejuich ter ere van hun godin, vers 34. Als zij verstonden dat hij een Jood was, en, als zodanig, een vijand van de Diana verering, (want de Joden hadden nu een onverzoenlijke haat opgevat tegen afgoden en afgodendienst,) waren zij - wat hij ook tegen Paulus of voor Paulus te zeggen mocht hebben - vast besloten hem geen gehoor te verlenen, en daarom zetten zij het grauw aan tot schreeuwen, de kreet aan te heffen: "Groot is de Diana der Efeziërs! Wie haar ook in minachting zoeke te brengen, hij zij Jood of Christen, wij zijn besloten haar te roemen en te verheffen. Zij is de Diana der Efeziërs, onze Diana, en het is onze eer en ons gelukkig voorrecht haren tempel in ons midden te hebben, en zij is groot, een beroemde godin, die algemeen vereerd en aangebeden wordt. Er zijn andere Diana's maar de Diana der

Efeziërs staat boven die allen, omdat haar tempel rijker en prachtiger is dan die van de anderen." Twee uren lang hebben zij dit geroepen, dit en niets anders, en dit werd nu als een afdoende weerlegging beschouwd van Paulus' leer, dat het geen goden zijn, die met handen gemaakt worden. Aldus worden soms de heiligste waarheden in minachting gebracht door niets anders dan geschreeuw en getier en de woede en razernij van het gepeupel! Vanouds is van afgodendienaars gezegd, dat zij razen naar de afgoden, en hier zien wij er een voorbeeld van. Diana had de Efeziërs groot gemaakt, want de stad werd verrijkt door de groten toeloop van mensen, die van overal naar de tempel van Diana kwamen, en daarom hebben zij er belang bij om door alle mogelijke middelen hare tanende reputatie op te houden met de uitroep: Groot is de Diana der Efeziërs.

IV. De demping van dit oproer en de verspreiding van de oproermakers door het beleid en de waakzaamheid van de stadsschrijver. Hij wordt grammateus genoemd - de schrijver, of secretaris, of archivaris, volgens sommigen "de gouverneur der stad", de bewaarder der registers van hun spelen", de Olympische spelen, volgens sommigen, wiens ambt het was de namen te registreren van de overwinnaars en van de prijzen, die hun ten deel zijn gevallen. Met heel veel moeite slaagde hij er eindelijk in het rumoer tot zwijgen te brengen, zodat hij zich kon doen horen, en toen hield hij een vredelievende rede voor hen, waarin hij een voorbeeld gaf van de waarheid van Salomo's gezegde: De woorden der wijzen worden in stilheid aangehoord, meer dan het geroep degene, die over de zotten heerst, Prediker 9:17, 1) zoals Demetrius gedaan heeft.
1. Hij komt hun in het gevlij door te erkennen, dat Diana de beroemde godin was der Efeziërs, vers 35. Zij behoeven niet zo luid en met zo veel ijver een waarheid staande te houden, die door niemand ontkend wordt, en waarmee niemand onbekend kan wezen. Iedereen weet dat de stad der Efeziërs een vereerster, of aanbidster is van de grote Diana, de neookoros is, niet slechts waren de inwoners aanbidders van deze godin, maar aan de stad, als corporatie, was in hare handvest, de eredienst van Diana opgedragen, zij had zorg te dragen voor haren tempel en voor de geriefelijkheid van hen, die er kwamen om haar hulde te bewijzen. Efeziërs is de æditua (zij zeggen, dat dit het meest juiste woord is) of de sacristein van de grote godin Diana. De stad was meer de beschermster van Diana, dan Diana de beschermster van de stad. Zodanige zorg hebben de afgodendienaars gedragen voor de instandhouding van de aanbidding der goden met handen gemaakt, terwijl de eredienst van de waren en levenden God veronachtzaamd wordt, en weinige natiën of steden er in roemen dien te beschermen en te bevorderen! De tempel van Diana te Efeziërs was een zeer rijk en prachtig gebouw, maar het schijnt, dat het beeld van Diana in de tempel meer vereerd werd dan de tempel zelf, omdat zij dachten, dat het beeld de tempel heiligde, en zij deden het volk geloven, dat het van Jupiter uit de hemel gevallen is, en dus niet behoorde tot de goden, die door mensenhanden gemaakt zijn. Zie hoe gemakkelijk bijgelovige mensen door bedriegers misleid kunnen worden!
Omdat dit beeld van voor zeer lange tijd opgericht was, en niemand zeggen kon, wie het gemaakt had, maakten zij het volk wijs, dat het van Jupiter uit de hemel gevallen was. "Dewijl dan deze dingen onweersprekelijk zijn, zegt de stadsschrijver heel deftig, (maar of hij het ernstig meende en geloofde mag betwijfeld worden), "die dingen worden zo algemeen geloofd en aangenomen, dat gij geen tegenspraak behoeft te vrezen." Sommigen nemen het in dien zin: "Daar het beeld van Diana uit de hemel gevallen is, zoals wij allen geloven, is hetgeen gezegd wordt tegen goden door mensen gemaakt, voor ons van geen betekenis, het raakt ons niet."

2. Hij waarschuwt hen tegen alle geweld en oproerigheid, hun godsdienst had daar geen behoefte aan en werd er niet door gediend of bevorderd, vers 36. Het is behoorlijk, dat gij

stil zijt, en niets onbedachts doet. Een uitnemende regel om ten alle tijde betracht te worden, zowel in bijzondere als in openbare aangelegenheden: niet haastig en onstuimig te wezen in hetgeen wij doen maar voorzichtig en de tijd nemende voor nadenken en beraad, ons en anderen niet driftig te maken, maar kalm en bedaard te zijn, steeds het verstand op de troon houdende, en de hartstochten onder bedwang. Dit woord zouden wij bij de hand moeten hebben om er stilte mede te gebieden, als wij zelf, of die ons omringen, onstuimig en onordelijk worden: het is behoorlijk, dat wij stil zijn en niets onbedachts doen, niets in haast doen, waarvan wij later, als wij de tijd hebben, berouw zouden hebben.

3. Hij neemt de blaam weg, die op Paulus en zijn metgezellen was geworpen, en zegt hun, dat zij niet waren, zoals men hen hun had voorgesteld, vers 37. "Gij hebt deze mannen hier gebracht, en zijt gereed hen in stukken te scheuren, maar hebt gij nagedacht over hetgeen zij misdreven hebben? Wat kunt gij tegen hen bewijzen? Zij zijn geen kerkrovers, gij kunt hen van geen heiligschennis beschuldigen, of van het wegnemen van enigerlei gewijd voorwerp, zij hebben tegen de tempel van Diana geen geweld gepleegd, noch de schatten er van geroofd. Zij hebben ook uw godin niet gelasterd, zij hebben geen smadelijke taal gebruikt tegen de aanbidders van Diana, niet op vuile wijze van haar of haren tempel gesproken. Waarom vervolgt gij dan met al dit geweld hen, die, hoewel zij niet van uw gevoelen zijn, zich toch niet heftig of met bitterheid over u uitlaten? Zij zijn rustig en kalm, waarom zoudt gij dan driftig en toornig zijn?" Het was de afgod in het hart, waar tegen zij al hun kracht gericht hebben door verstand en bewijsvoering, indien zij dezen afgod slechts kunnen neerwerpen, dan zal de afgod in de tempel wel van zelf vallen. Zij, die prediken tegen afgodische kerken, hebben de waarheid aan hun zijde, en behoren haar met kracht te handhaven, en haar tot der mensen geweten trachten te doen doordringen, maar laten zij geen rovers zijn van die kerken (zij sloegen hun handen niet aan de roof, Esther 9:15, 16) noch lasteraars van dien eredienst, met zachtmoedigheid onderwijzende, niet met hartstocht en vuile taal smadende, degenen, die tegenstaan, want gelijk Gods waarheid der mensen leugen niet behoeft, zo heeft zij ook der mensen overmatige toorn niet van node. De toorn des mans werkt Gods gerechtigheid niet.

4. Hij verwijst hen naar de regelmatige wijze van handelen der wet, welke altijd in de plaats moet komen van volksoplopen, en bij beschaafde natiën en in een wel geordende maatschappij zal dit ook altijd geschieden. Het is een grote zegen om in een land te wonen, waar voorzieningen zijn gemaakt voor het bewaren van de vrede en de bedeling van het recht, en de aanwijzing tot herstel van onrecht, en in dit opzicht zijn wij, die tot onze natie behoren, even gelukkig als ieder ander volk. Indien zij nu over een bijzonder, hun aangedaan, onrecht hebben te klagen, zo laten zij zich tot de rechters en de gerechtshoven wenden, die op gezette tijden in het openbaar hun zittingen houden. Indien Demetrius en het gilde der zilversmeden, die al dit tumult teweeg hebben gebracht, grieven hebben, indien zij wettige voorrechten hebben, waarop, naar zij menen, door iemand inbreuk is gemaakt, laten zij hun beklag doen, een proces beginnen, dan zal de zaak onpartijdig onderzocht, en behoorlijk recht gedaan worden, de rechtsdagen worden gehouden, en daar zijn stadhouders. Er is een proconsul en zijn gemachtigde, wier plicht en roeping het is beide partijen te horen, en naar recht en billijkheid uitspraak te doen, en aan hun uitspraak hebben alle partijen zich te onderwerpen. Zij moeten noch hun eigen rechters zijn, noch zich op het volk beroepen. De wet is goed, zo iemand die wettelijk gebruikt, als laatste middel zowel ter ontdekking van een betwist recht, als tot verkrijging van een geweigerd recht. Betrof de klacht een openbare grief, betrekking hebbende op de staatsinstelling, dan moet recht gedaan worden, niet door een verwarden hoop volks, maar

door een wettige vergadering, vers 39. Indien gij iets van andere dingen verzoekt, dingen, die het algemeen belang raken, dat zal in een wettige vergadering beslecht worden, een wettige vergadering van het stadsbestuur, op regelmatige wijze bijeengeroepen door hen, die de regering in handen hebben. Particulieren kunnen zich niet mengen in openbare aangelegenheden, om vooruit te lopen op de beslissing van hen, wier ambt het is er kennis van te nemen. Wij hebben genoeg te doen, als wij ons met onze eigen zaken bemoeien. 5. Hij maakt hen opmerkzaam op het gevaar, dat zij lopen, op de straf van gevangenneming en verbeurdverklaring hunner goederen, waaraan zij zich door dit oproer hadden blootgesteld, vers 40. "Het zal al heel wèl wezen, indien wij om dit oproer niet verklaagd worden, verklaagd bij de keizer, als een oproerige stad, zodat onze handvest ons ontnomen wordt, want er is geen oorzaak waardoor wij reden zullen kunnen geven van dezen oploop, wij kunnen niets ter verontschuldiging er van aanvoeren. Wij kunnen ons niet rechtvaardigen wegens deze verstoring van de orde, door te zeggen, dat anderen haar het eerst verstoord hebben, en wij slechts in zelfverdediging hebben gehandeld, er is niets, dat aan deze bewering een schijn van waarheid kan geven.
Laat de zaak dus niet nog verder gaan, want zij is reeds ver genoeg gegaan. De meeste mensen hebben meer ontzag voor het oordeel der mensen dan voor het oordeel Gods. Hoe goed zou het wezen, indien wij aldus het rumoer van onze onordelijke hartstochten en lusten tot zwijgen konden brengen, er het geweld van in toom konden houden door de gedachte, dat wij van al die wanordelijkheden weldra rekenschap zullen hebben te geven aan de Rechter van hemel en aarde! Wij staan in gevaar, dat wij van oproer zullen verklaagd worden om de dag van heden, oproer in onze harten en in onze huizen, en hoe zullen wij ons verantwoorden, daar er geen oorzaak is, geen rechtmatige oorzaak, of geen evenredige oorzaak, waarmee wij reden kunnen geven van dezen oploop, van dezen toorn en dat geweld? Gelijk wij de ongeregeldheid van onze lusten te keer moeten gaan, zo moeten wij ook onze hartstochten bedwingen, en wel hiermede, dat om al deze dingen God ons in het gericht zal doen komen, Prediker 11:9, en wij moeten ons gedragen, als die rekenschap zullen geven.

6. Na hun aldus het ongerijmde hunner oproerige bijeenkomst getoond te hebben, en de kwade gevolgen, die er uit zouden kunnen voortkomen, ried hij hun aan om nu maar ten spoedigste uit elkaar te gaan, vers 40. Hij liet de vergadering gaan, gaf misschien de omroeper bevel om aan te kondigen dat allen vreedzaam heen moesten gaan en zich met hun eigen zaken gaan bezig houden, en zij deden het. Zie hier:
A. Hoe de alles besturende voorzienigheid Gods de openbaren vrede bewaart door een onweerstaanbare macht te oefenen over de geest der mensen! Aldus wordt de wereld nog enigermate in orde gehouden, en worden de mensen weerhouden van als de vissen der zee te zijn, onder welke de grotere de kleinere verslinden. In aanmerking genomen welk een onstuimig, woest ding, welk een onbedwingbaar, ontembaar wild dier het grauw is, als het is opgewekt en in opstand komt, hebben wij wel reden Gods goedheid te erkennen, dat wij niet altijd onder deszelfs macht en tirannie zijn. Hij stilt het bruisen der zeeën, het bruisen harer golven, en (hetgeen geen minder voorbeeld is van zijn almachtige kracht) het rumoer der volken, Psalm 65:8.
B. Zie hoe vele middelen God heeft om Zijn volk te beschermen! Deze stadsschrijver was misschien in het geheel geen vriend van Paulus, of van het Evangelie, dat hij predikte, maar zijn menselijke wijsheid wordt dienstbaar gemaakt aan de doeleinden Gods. Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen, maar uit alle die redt hem de Heere.

HOOFDSTUK 20

1 Nadat nu het oproer gestild was, Paulus, de discipelen tot zich geroepen en gegroet hebbende, ging uit om naar Macedonië te reizen. 2 En als hij die delen doorgereisd, en hen met vele redenen vermaand had, kwam hij in Griekenland. 3 En als hij aldaar drie maanden overgebracht had, en hem van de Joden lagen gelegd werden, als hij naar Syrië zoude varen, zo werd hij van zin weder te keren door Macedonië. 4 En hem vergezelschapte tot in Azie Sopater van Beréa; en van de Thessalonicensen Aristarchus en Sekundus; en Gajus van Derbe, en Timotheüs en van die van Azie Tychikus en Trofimus. 5 Dezen, vooraf heengegaan zijnde, wachtten ons te Troas. 6 Wij nu scheepten af van Filippi na de dagen der ongehevelde broden, en kwamen in vijf dagen bij hen te Troas, alwaar wij ons zeven dagen onthielden.

7 En op de eersten dag der week, als de discipelen bijeengekomen waren om brood te breken, handelde Paulus met hen, zullende des anderen daags verreizen; en hij strekte zijn rede uit tot de middernacht. 8 En er waren vele lichten in de opperzaal waar zij vergaderd waren. 9 En een zeker jongeling, met name Eutychus, zat in het venster en met een diepen slaap overvallen zijnde, alzo Paulus lang tot hen sprak, door de slaap neerstortende, viel van de derde zoldering nederwaarts, en werd dood opgenomen.

10 Doch Paulus, afgekomen zijnde, viel op hem, en hem omvangende, zeide hij: Wees niet beroerd; want zijn ziel is in hem. 11 En als hij weder boven gegaan was, en brood gebroken en wat gegeten had, en lang, tot de dageraad toe, met hen gesproken had, vertrok hij alzo. 12 En zij brachten de knecht levende, en waren bovenmate vertroost. 13 Maar wij, vooruit naar het schip gegaan zijnde, voeren af naar Assus, waar wij Paulus zouden innemen; want hij had het alzo bevolen, en hij zelf zou te voet gaan.

14 En als hij zich te Assus bij ons gevoegd had, namen wij hem in, en kwamen te Mitylene. 15 En van daar afgescheept zijnde, kwamen wij de volgende dag tegen Chios over, en des anderen daags legden wij aan te Samos, en bleven te Trogyllion, en de dag daaraan kwamen wij te Milete. 16 Want Paulus had voorgenomen Efeze voorbij te varen, opdat hij niet de tijd in Azie zou verslijten; want hij spoedde zich, om zo het hem mogelijk ware op de pinksterdag te Jeruzalem te zijn.

17 Maar hij zond van Milete naar Efeze, en hij ontbood de ouderlingen der Gemeente. 18 En als zij tot hem gekomen waren, zeide hij tot hen: Gijlieden weet, van de eersten dag af, dat ik in Azie ben aangekomen, hoe ik bij u de ganse tijd geweest ben; 19 Dienende de Heere met alle ootmoedigheid, en vele tranen, en verzoekingen, die mij overkomen zijn door de lagen der Joden; 20 Hoe ik niets achtergehouden heb van hetgeen nuttig was, dat ik u niet zou verkondigd en u geleerd hebben, in het openbaar en bij de huizen; 21 Betuigende, beiden Joden en Grieken, de bekering tot God en het geloof in onzen Heere Jezus Christus. 22 En nu ziet, ik, gebonden zijnde door de Geest, reis naar Jeruzalem, niet wetende, wat mij daar ontmoeten zal; 23 Dan dat de Heilige Geest van stad tot stad betuigt, zeggende, dat mij banden en verdrukkingen aanstaande zijn. 24 Maar ik acht op geen ding, noch houde mijn leven dierbaar voor mijzelven, opdat ik mijn loop met blijdschap mag volbrengen, en de dienst, welken ik, van de Heere Jezus ontvangen heb, om te betuigen het Evangelie der genade Gods. 25 En nu ziet, ik weet, dat gij allen, waar ik doorgegaan ben, predikende het Koninkrijk Gods, mijn aangezicht niet meer zien zult. 26 Daarom betuig ik ulieden op dezen huidige dag, dat ik rein ben van het bloed van u allen. 27 Want ik heb niet achtergehouden, dat ik u niet zou verkondigd hebben al de raad Gods. 28 Zo hebt dan acht op uzelven, en op de gehele kudde, over dewelke u de Heilige Geest tot opzieners gesteld heeft, om de Gemeente Gods te weiden, welke Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed.

29 Want dit weet ik, dat na mijn vertrek zware wolven tot u inkomen zullen, die de kudde niet sparen. 30 En uit uzelven zullen mannen opstaan, sprekende verkeerde dingen, om de discipelen af te trekken achter zich. 31 Daarom waakt, en gedenkt, dat ik drie jaren lang nacht en dag, niet opgehouden heb een iegelijk met tranen te vermanen. 32 En nu, broeders, ik bevele u Gode, en de woorde Zijner genade, Die machtig is u op te bouwen, en u een erfdeel te geven onder al de geheiligden. 33 Ik heb niemands zilver, of goud, of kleding begeerd. 34 En gijzelve weet, dat deze handen tot mijn nooddruft, en dergenen, die met mij waren, gediend hebben. 35 Ik heb u in alles getoond, dat men, alzo arbeidende, de zwakken moet opnemen, en gedenken aan de woorden van de Heere Jezus, dat Hij gezegd heeft: Het is zaliger te geven, dan te ontvangen. 36 En als hij dit gezegd had, heeft hij nederknielende met hen allen gebeden.

37 En er werd een groot geween van hen allen; en zij, vallende om de hals van Paulus, kusten hem; 38 Zeer bedroefd zijnde, allermeest over het woord, dat hij gezegd had, dat zij zijn aangezicht niet meer zien zouden; en zij geleidden hem naar het schip.

In dit hoofdstuk hebben wij Paulus' heen en weer reizen in Macedonië, Griekenland en Azië en zijn komst te Troas, vers 1 - 6.
II. Een bijzonder bericht hoe hij een Dag des Heeren te Troas heeft doorgebracht, en er Eutychus in het leven teruggeroepen heeft, vers 7 - 12.
III. Zijn rondreis om de door hem gestichte gemeenten te bezoeken, op zijn weg naar Jeruzalem, waar hij voornemens was op het volgende Pinksterfeest te zijn, vers 13 - 16.
IV. Zijn afscheidsrede voor de ouderlingen van Efeziërs, nu hij dit land ging verlaten, vers 17 - 35.
V. Het zeer droevige afscheid, vers 36 - 38. En in dit alles zien wij Paulus zeer ijverig werkzaam om Christus te dienen en goed te doen aan de zielen der mensen, niet slechts in de bekering der Heidenen, maar ook in de stichting der broederen.

Handelingen 20:1 - 6
Indien alles wat gedenkwaardig was, en wel waard om met gouden letteren te worden geschreven omtrent deze reizen van Paulus, die hier zo kortelijk zijn beschreven, vermeld ware geworden, de wereld zelf zou de geschrevene boeken niet bevatten. Daarom hebben wij slechts enige algemene wenken of aanduidingen van gebeurtenissen, welke ons dus des te kostbaarder moeten zijn. Hier is:

I. Paulus' vertrek van Efeziërs. Hij had daar langer vertoefd dan hij, sedert hij tot het apostelschap der Heidenen geordineerd was, ergens anders vertoefd had, en nu was het tijd om aan heengaan te denken, want hij moet ook in andere steden prediken. Maar daarna, en tot het einde zijner levensgeschiedenis in de Schrift (en daarop alleen kunnen wij afgaan) zien wij hem nooit weer een nieuw arbeidsveld ontginnen, noch het Evangelie prediken waar Christus niet genoemd was, zoals hij tot nu toe gedaan had, Romeinen 15:20, want aan het einde van het volgende hoofdstuk zien wij hem als gevangene, en dat bleef hij, en dat werd hij aan het einde van het boek ook gelaten.
1. Paulus vertrok van Efeziërs kort nadat het oproer aldaar gestild was, daar hij de stoornis, die hij er had ondervonden, als een aanduiding beschouwde van Gods voorzienigheid, dat hij daar niet langer moest blijven, vers
1. Zijn verwijdering zou de woede zijner tegenstanders enigszins tot bedaren kunnen brengen, en voor de Christenen aldaar een minder ongunstige stemming ten gevolge kunnen hebben. Currenti cede furori - Het is goed om gedurende een storm stil te liggen. Sommigen zijn echter van mening, dat hij nu, voor hij Efeziërs verliet, de eersten brief aan de Corinthiërs geschreven heeft, en dat zijn vechten met wilde dieren te Efeziërs, waarvan hij in dezen brief spreekt, een overdrachtelijke beschrijving was van dit oproer, ik vat het echter liever op in letterlijken zin.
2. Hij heeft hen niet plotseling, en als in vreze en verschriktheid verlaten, maar plechtig afscheid van hen genomen. Hij riep de discipelen tot zich, de voornaamsten uit de gemeente, en hen gegroet hebbende, nam hij afscheid van hen (zegt de Syrische overzetting), met de kus der liefde, naar het gebruik der oorspronkelijke kerk. Liefhebbende vrienden weten niet hoe lief zij elkaar hebben voor het op scheiden aankomt, en dan blijkt het hoe na zij aan elkanders hart zijn.

II. Zijn bezoek aan de Griekse gemeenten, die hij gesticht, en meer dan eens bewaterd had, en die blijken hem zeer na aan het hart te zijn gelegen.

1. Hij begaf zich eerst naar Macedonië, vers 1, overeenkomstig zijn voornemen voor het oproer, Hoofdstuk 19:2
1. Dáár bezocht hij de gemeenten van Filippi en Thessalonica, en heeft hen met vele redenen vermaand, vers 2. Paulus' bezoeken aan zijn vrienden gingen gepaard met prediking, en die prediking was overvloedig, hij heeft hen met vele redenen vermaand, hij had hun zeer veel te zeggen, en was niet karig met de tijd, dien hij er voor gebruikte. Hij vermaande hen tot vele plichten, in velerlei opzichten, met vele redenen. Hij zette aan zijn vermaningen kracht bij door een grote verscheidenheid van beweegredenen en argumenten.
2. In Griekenland heeft hij drie maanden doorgebracht, vers 2, 3, dat is, naar sommigen denken, in Achaje, want hij had voorgenomen ook daar heen te gaan, naar Corinthe en de omstreken er van, Hoofdstuk 19:21. Ongetwijfeld heeft hij ook daar de discipelen met vele redenen vermaand, ten einde hun leiding te geven en hen te bevestigen, en hen te vermanen om met een voornemen des harten bij de Heere te blijven.

III. De verandering, die hij bracht in zijn voornemens, want daar kunnen wij niet altijd bij blijven. Onvoorziene omstandigheden brengen ons tot nieuwe overleggingen, die ons verplichten onze plannen te maken onder voorbehoud.
1. Paulus wilde naar Syrië varen, naar Antiochië, van waar hij het eerst uitgezonden was in de dienst der Heidenen, waarom hij zich steeds beijverde om die stad op zijn reizen aan te doen. Maar hij bracht verandering in zijn voornemen, en besloot door Macedonië weer te keren, dus langs dezelfden weg, dien hij gekomen was.
2. De reden hiervan was, dat de Joden, denkende, dat hij als naar gewoonte die reisroute zou volgen, hem lagen hadden gelegd met de bedoeling hem te doden. Daar zij er niet in konden slagen hem uit de weg te ruimen door magistraten en volksmenigten tegen hem op te zetten, zoals zij dikwijls genoeg beproefd hadden, maakten zij het plan hem te vermoorden. Sommigen denken, dat zij hem lagen legden om hem te beroven van het geld, dat hij naar Jeruzalem ging brengen ter ondersteuning van de arme Christenen aldaar, maar in aanmerking genomen de haat, dien zij jegens hem koesterden, onderstel ik, dat zij meer gedorst hebben naar zijn bloed dan naar zijn geld.

IV. Zijn metgezellen op zijn reis naar Azië. Zij worden hier genoemd, vers 4. Sommigen van hen waren dienaren van het Evangelie, of zij het allen waren is niet zeker. Sopater van Beréa is waarschijnlijk dezelfde als Sosipater, van wie melding wordt gemaakt in Romeinen 16:21. Timotheüs wordt tot hen gerekend, want Paulus heeft, toen hij van Efeziërs vertrok, Timotheüs daar nog wel gelaten, en de eersten brief, dien hij hem schreef om hem in zijn arbeid als evangelist te besturen, en hem van raad te dienen voor de vestiging der gemeente te dier plaatse en hem te zeggen in welke handen hij haar moest laten, heeft hij hem dáár gezonden, zie 1 Timotheüs 1:3, 3:14, 15 (welke brief bestemd was om Timotheüs te leiden in hetgeen hij te doen had, niet alleen te Efeziërs, waar hij zich nu bevond, maar ook in andere plaatsen, waar hij op gelijke wijze gelaten zou worden, of waarheen hij zou gezonden worden om er als evangelist te wonen, en niet hem alleen, maar ook de andere evangelisten, die Paulus vergezelden, en in gelijken dienst gebruikt werden) maar Timotheüs is hem toch spoedig gevolgd, en heeft hem met de anderen, die hier genoemd zijn, vergezeld. Nu zou men kunnen denken, dat de spaarzaamheid niet betracht werd, toen al deze waardige mannen Paulus vergezelden, want zij waren meer nodig waar Paulus niet was, dan waar hij wèl was, maar het werd aldus geregeld:

1. Opdat zij hem zouden bijstaan in het onderrichten van hen, die door zijn prediking ontwaakt waren. Overal waar Paulus kwam, werd het water beroerd, en dan waren er vele handen nodig om de kreupelen te helpen er in te komen. Het was tijd om het ijzer te smeden als het heet was.
2. Om door hem opgeleid te worden en bekwaam gemaakt voor de toekomstige dienst, opdat zij ten volle zouden verstaan zijn leer en wijze van doen, 2 Timotheüs 3:10 1). Paulus' lichamelijke tegenwoordigheid was zwak, daarom hebben deze vrienden hem vergezeld om hem in ere te brengen, hem te steunen, en aan vreemdelingen, die allicht geneigd zijn te oordelen naar het uitwendige, te zeggen dat er veel kostelijks in hem was, dat in het uitwendige voorkomen niet ontdekt kon worden.

V. Zijn komst te Troas, waar hij zijn vrienden tot een algemene bijeenkomst had bescheiden.
1. Zij gingen vooruit en wachtten hem op te Troas, vers 5, voornemens zijnde om met hem mede te gaan naar Jeruzalem, wat inzonderheid Trofimus ook gedaan heeft, Hoofdstuk 21:29. Wij moeten het niet hard vinden een wijle te wachten op goed reisgezelschap.
2. Paulus begaf zich zo spoedig mogelijk derwaarts, en het schijnt, dat Lukas hem toen vergezelde, want hij zegt: Wij voeren af van Filippi, vers 6, en de eerste maal, dat wij hem in zijn gezelschap vinden, was hier te Troas, Hoofdstuk 16:11. Van de dagen der ongehevelde broden wordt melding gemaakt, om de tijd aan te duiden, niet om te kennen te geven, dat Paulus het pascha hield naar de wijze der Joden, want juist omstreeks dien tijd had hij zijn eersten brief aan de Corinthiërs geschreven, waarin hij leerde, dat Christus ons Pascha is, en dat een Christelijk leven ons feest houden is met de ongezuurde broden, 1 Corinthiërs 5:7, 8, en toen het wezen was gekomen is de schaduw weggedaan. Hij kwam over zee in vijf dagen bij hen te Troas, en toen hij er was, bleef hij slechts zeven dagen. Het kan niet anders: heel veel tijd moet onvermijdelijk te loor gaan in het heen en weer reizen van hen, die het land doorgaan, goed doende, en toch moet het daarom niet als verloren tijd worden beschouwd. Paulus achtte het der moeite waard om vijf dagen te besteden om naar Troas te gaan, hoewel hij er niet langer dan zeven dagen zal kunnen blijven. Maar hij wist hoe, zelfs op reis, de tijd uit te kopen - en ook wij behoren het te weten - om er nog goed in te kunnen doen.

Handelingen 20:7 - 12
Wij hebben hier een bericht omtrent hetgeen er op de laatsten dag van Paulus' verblijf te Troas is voorgevallen.
I. Er was een plechtige Godsdienstige bijeenkomst van de Christenen te dier plaatse, overeenkomstig hun vaste gewoonte, en de gewoonte in alle de gemeenten.
1. De discipelen kwamen bijeen, vers 7. Hoewel zij ieder afzonderlijk de Schrift lazen en overdachten, baden en Psalm en zongen, en alzo hun gemeenschap met God onderhielden, was dit toch niet genoeg, zij moeten bijeen komen, ter gemeenschappelijke Godsverering, aldus gemeenschap met elkaar onderhouden door elkaar hulp en steun te verlenen, en van hun geestelijke gemeenschap te getuigen met alle goede Christenen. Er behoren voor de discipelen van Christus vastgestelde tijden van samenkomst te wezen, als zij allen niet op een plaats bijeen kunnen komen, moeten er toch zo velen bijeen komen als mogelijk is.
2. Zij zijn op de eersten dag der week bijeengekomen, dien zij Dag des Heeren noemden, Openbaring 1:10, de Christelijke sabbat, gevierd tot eer van Christus en de Heilige Geest, ter gedachtenis van Christus' opstanding, en de uitstorting des Geestes, welke beiden op de eersten dag der week plaats hadden. Deze wordt hier gezegd de dag te zijn, waarop de

discipelen bijeen kwamen, dat is: wanneer het in alle gemeenten de gewoonte was bijeen te komen. De eerste dag der week behoort door alle discipelen van Christus waargenomen te worden, het is een teken tussen Christus en hen, want daaraan wordt het bekend, dat zij zijn discipelen zijn. En hij moet waargenomen worden in plechtige bijeenkomsten, die als het ware een hof zijn, gehouden door zijn dienstknechten in de naam van de Heere Jezus en ter Zijner ere, en waar allen, die Hem toebehoren, moeten komen om Hem hulde en dienst te bewijzen, en de eerste dag der week is vastgesteld om hof - dag te zijn.

3. Zij waren vergaderd in een opperzaal, vers 8. Zij hadden geen tempel of synagoge om in te vergaderen, geen ruim, statig gebouw, slechts een zolderkamer in een particulier huis. Zij waren weinigen in getal en hadden geen behoefte aan een grote vergaderzaal, en zij waren ook te arm om er een te bouwen, maar toch kwamen zij in die armoedige, ongeriefelijke plaats bij elkaar. Het zal onze afwezigheid van Godsdienstige bijeenkomsten niet verontschuldigen, dat zij gehouden worden in plaatsen, die niet zo geriefelijk en voegzaam zijn als wij wel wensen.

4. Zij waren bijeengekomen om brood te breken, dat is: om de inzetting van des Heeren Avondmaal te vieren, dit een teken van brood te breken genomen zijnde voor al het overige. Het brood, dat wij breken, is een gemeenschap des lichaams van Christus, 1 Corinthiërs 10:16. In het breken des broods wordt niet slechts gedachtenis gevierd van het verbreken van Christus' lichaam voor ons, om een offer te zijn voor onze zonden, maar het is ook een aanduiding van het verbreken van Christus' lichaam om voedsel te zijn voor onze ziel. In de eerste eeuwen der Christelijke kerk was het in vele gemeenten gebruikelijk om op iedere dag des Heeren het Avondmaal te bedienen, om aldus beide des Heeren dood en zijn opstanding te gedenken in de plechtige bijeenkomst en aldus getuigenis af te leggen van hun eenheid in hetzelfde geloof en dezelfde aanbidding.

II. In deze bijeenkomst heeft Paulus een zeer uitvoerige leerrede voor hen gehouden, het was zijn afscheidsrede, vers 7.
1. Hij handelde met hen, dat is: hij predikte voor hen. Hoewel zij reeds discipelen waren, was het toch zeer nodig, dat hun het woord Gods gepredikt werd, ten einde hen te doen toenemen in kennis en genade. Merk op, dat de bediening der sacramenten vergezeld moet wezen door de prediking van het Evangelie. Mozes las het boek des verbonds voor de oren des volks, en toen nam hij het bloed en sprengde het op het volk, en zei: Zie, dit is het bloed des verbonds, hetwelk de Heere met ulieden gemaakt heeft over alle die woorden, Exodus 24:7, 8. Wat betekent het zegel zonder geschrift?
2. Het was een afscheidsrede, zullende hij des anderen daags verreizen. Na zijn vertrek zal hun wel hetzelfde Evangelie gepredikt kunnen worden, maar niet zoals hij het predikte, en daarom moeten zij het meeste nut van hem trekken, terwijl hij nog bij hen is. Afscheidsredenen zijn gewoonlijk zeer aandoenlijk, werken op het gevoel, beide van de prediker en van de hoorders.
3. Het was een zeer lange rede, hij strekte zijn rede uit tot middernacht, want hij had zeer veel te zeggen, en hij wist niet, of hij ooit weer de gelegenheid zou hebben om voor hen te prediken. Nadat zij het Avondmaal hadden ontvangen, sprak hij hun over de plichten, waartoe zij zich hierdoor hadden verbonden, en over de vertroostingen, waarin zij deelden, en hierover heeft hij in de brede gesproken, hij was uitvoerig en trad in vele bijzonderheden. Er kunnen gelegenheden zijn voor leraren, waarin zij moeten prediken niet alleen tijdig, maar ook ontijdig. Wij kennen sommigen, die Paulus hierom gesmaad zouden hebben als een langdradig prediker, die zijn hoorders vermoeide, maar zij waren gewillig om te horen, hij bemerkte dit, en daarom strekte hij zijn rede uit, bleef hij

spreken tot middernacht. Misschien zijn zij des avonds bijeengekomen om meer afgezonderd te zijn, of wel naar het voorbeeld der discipelen, die op de eersten Christelijke sabbat des avonds bijeen waren gekomen.
Waarschijnlijk had hij des morgens voor hen gepredikt, en toch heeft hij dien avonddienst tot middernacht voortgezet. Wij zouden wel wensen, dat wij de hoofdpunten dezer lange leerrede hadden, maar wij kunnen onderstellen, dat de inhoud, de substantie, gelijk was aan die zijner brieven. De bijeenkomst voortgezet zijnde tot middernacht, werden kaarsen aangestoken, er waren vele lichten, vers 8, opdat de hoorders de Schriftuurplaatsen zouden naslaan, door Paulus aangehaald, en konden zien, of deze dingen alzo waren, en ook om hierdoor het verwijt hunner vijanden te voorkomen, die zeiden, dat zij des nachts vergaderden voor werken der duisternis.

III. Een jongeling, die onder de preek sliep, werd gedood door een val uit het venster, maar werd weer teruggeroepen in het leven, zijn naam betekent, iemand die goed geluk heeft, Eutychus, bene fortunatus, en hij beantwoordde aan zijn naam.
Merk op:
1. De zwakheid, die hem was overkomen. Waarschijnlijk hebben zijn ouders hem medegenomen naar de vergadering, hoewel hij nog slechts een knaap was, omdat zij wensten hem wel onderwezen te zien in de dingen Gods door zulk een prediker als Paulus was. Ouders moeten hun kinderen meenemen om onder het gehoor der prediking te zijn zodra zij met verstand kunnen horen, Nehemia 8:2, zelfs de kleinen, de kinderkens, Deuteronomium 29:11. Nu was deze jongeling te laken:
A. Wegens zijn onvoorzichtigheid om in het venster te gaan zitten, daar dit waarschijnlijk niet van glas voorzien was, en zich aldus aan gevaar heeft blootgesteld, terwijl hij, als hij zich vergenoegd had met op de grond te zitten, veilig zou geweest zijn. Jongens, die, tot verdriet hunner ouders, gaarne klimmen, of zich op andere wijze aan gevaar blootstellen, bedenken niet, dat dit ook een zonde is voor God.
B. Omdat hij sliep, ja in diepe slaap was gevallen terwijl Paulus predikte, hetgeen een teken was, dat hij niet behoorlijk acht gaf op de dingen, waarvan Paulus sprak, hoewel dit zeer gewichtige dingen waren. Dat er zo bijzonder nota was genomen van zijn slapen doet ons hopen, dat geen der overigen heeft geslapen, hoewel het de tijd was om te slapen, en na de avondmaaltijd. Maar deze jongeling viel in diepe slaap, hij was er door weggevoerd, zoals de eigenlijke betekenis is van het woord, hetgeen aanduidt, dat hij er wel tegen geworsteld had, maar er door overmand was, zodat hij ten laatste in diepen slaap was gevallen.

2. De ramp, die hem hierdoor getroffen heeft: Hij viel van de derde zoldering nederwaarts en werd dood opgenomen. Sommigen denken, dat er de hand van Satan in was, onder toelating Gods, en dat hij er de verstoring van de bijeenkomst mede op het oog had en een smaad voor Paulus. Anderen zijn van mening, dat God het bedoelde ter waarschuwing van alle mensen om zich te wachten voor slapen terwijl zij het woord horen prediken, en voor - zeker moeten wij er ook die lering uit trekken. Wij moeten het ook beschouwen als een boze zaak, als een kwaad teken van onze geringachting van het woord Gods, en als een groot beletsel om er van te profiteren. Wij moeten er bang voor wezen, doen wat wij kunnen om te beletten, dat wij slaperig worden, ons niet tot slapen zetten, maar ons hart zo zeer getroffen laten worden door het woord, dat de slaap er door wordt verdreven. Laat ons waken en bidden, om niet in deze verzoeking te komen, en daardoor in nog erger te vervallen. Laat de straf, die over Eutychus kwam, ons vervullen met ontzag, en ons tonen, hoe naijverig God is in zake zijn aanbidding. Dwaal niet, God laat zich niet bespotten. Zie hoe streng God een ongerechtigheid heeft bezocht, die gering scheen, en slechts

voorkwam bij een knaap, en zeg: Wie zou kunnen bestaan voor het aangezicht des Heeren, dezes heiligen Gods? En pas op deze geschiedenis toe de klacht, Jeremia 9:20, 21. Hoort des Heeren woord, want de dood is gekomen in onze vensters, om de kinderkens uit te roeien van de wijken, de jongelingen van de straten.

3. De wondere goedertierenheid, die hem werd bewezen door zijn terugroeping in het leven, vers 10. De vergadering was er door afgeleid, en Paulus in zijn prediking gestoord, maar het bleek een gelegenheid te zijn voor hetgeen een grote bevestiging was van zijn prediking, en het heeft er toe bijgedragen om haar van kracht en uitwerking te doen zijn op het hart der hoorders.
A. Paulus viel op het dode lichaam, en omving het, waarmee hij een groot medelijden met, en liefdevolle bezorgdheid over, dezen jongeling te kennen gaf, zo verre was het van hem om te zeggen: "Hij heeft dit wel verdiend door geen acht te slaan op hetgeen ik zei!" Mensen met een teder hart, zoals dat van Paulus, worden zeer aangedaan door zulke treurige ongevallen, en het is verre van hen om hen, die er door getroffen worden, te oordelen en te laken, alsof zij, op wie de toren in Siloam viel en ze doodde, schuldenaars zijn geweest boven alle mensen, die in Jeruzalem wonen. Ik zeg u: nee zij. Maar dit was niet alles: dat hij op hem viel en hem omving was in navolging van Elia, 1 Koningen 17:21, en Elisa, 2 Koningen 4:34, ten einde hem in het leven terug te roepen. Niet alsof dit als middel er iets toe kon bijdragen, maar als teken werd er de nederdaling door voorgesteld van de macht Gods in het dode lichaam om er weer leven in te brengen, waar hij tegelijkertijd innerlijk in het geloof om gebeden heeft.

B. Hij verzekerde hun, dat hij tot het leven was teruggekeerd, en dat dit terstond zou blijken. Wij kunnen ons voorstellen hoe dit ongeluk allerlei gedachten heeft opgewekt in die vergadering, maar Paulus maakt aan al die gedachten en overleggingen een einde: " Weest niet beroerd, brengt er u zelf in geen wanorde om, laat het u niet in haast en verwarring brengen, want zijn ziel is in hem, hij is niet dood, hij slaapt. Legt hem een wijle op een bed, en hij zal weldra tot zichzelf komen, want hij is thans levend." Zo heeft Christus, toen Hij Lazarus opwekte, gezegd: Vader! Ik dank U, dat Gij Mij gehoord hebt.

C. Na deze stoornis keerde hij terstond terug tot zijn werk, vers 11. Als hij weer boven was gegaan naar de vergadering, braken zij tezamen brood voor een liefdemaal, dat gewoonlijk gepaard ging met het Avondmaal, ten teken van hun gemeenschap met elkaar en ter bevestiging van vriendschap onder hen, en hij sprak lang met hen, tot de dageraad toe. Paulus heeft nu, niet als te voren, een redevoering voor hen gehouden, maar hij en zijn vrienden kwamen in vrij gesprek met elkaar, waarvan het onderwerp ongetwijfeld goed en tot nuttige stichting was. Christelijke samenspreking is een uitnemend middel om heiligheid te bevorderen, met vertroosting en Christelijke liefde. Zij wisten niet, wanneer zij weer in gezelschap met Paulus zouden komen, en daarom maakten zij een goed gebruik van zijn gezelschap nu zij het hadden, en achtten dat de slaap van een nacht voor dat doel op goede wijs was verloren.

D. Eer zij scheidden, brachten zij de knecht levend in de vergadering. Iedereen wenste hem geluk met zijn terugkeer tot het leven, en zij waren bovenmate vertroost, vers 12. Het was een oorzaak van grote blijdschap onder hen, niet slechts voor de bloedverwanten van de jongeling, maar voor het gehele gezelschap, daar niet alleen de smaad werd voorkomen die anders over hen gekomen zou zijn, maar de eer van het Evangelie er door hoog werd gehouden.

Handelingen 20:13 - 16
Paulus spoedt zich henen naar Jeruzalem, maar beijvert zich om op de weg derwaarts zo veel mogelijk goed te doen, hoos en parodoo "als het ware ter loops." Hij was te Troas geweest, en had er goed gedaan, en nu doet hij een soort van reis langs de kust, kooplieden zouden het een handelsreis noemen, gaande van plaats tot plaats, ongetwijfeld er naar strevende, om elke plaats, die hij bezocht, er beter door te maken, zoals ieder Godvruchtige behoort te doen.

I. Hij zond zijn metgezellen over zee naar Assus, maar zelf wilde hij te voet gaan, vers 13. Hij had bij zichzelf besloten, dat, hoe men hem ook zou dringen tot het tegendeel, of men, hetzij zijn geriefelijkheid of zijn "fatsoen", of de geriefelijkheid van een schip, dat juist zeilree lag, of het gezelschap zijner vrienden bij hem zou aanvoeren, hij te voet naar Assus zou gaan. Nu was de landweg, dien Paulus koos, wel korter, maar de ouden hebben er reeds van gewaagd, dat het een zeer ruwe weg was, (Homerus. Iliade 6, en Eustathius in zijn kanttekeningen op hem, zeggen, dat het genoeg was om iemand te doden om te voet naar Assus te gaan, Lorin, in Locum.) Toch heeft Paulus dien weg willen gaan.
1. Ten einde op weg zijn vrienden te bezoeken, en goed onder hen te doen, hetzij door zondaren tot bekering te brengen, of de heiligen te stichten, en zijn groot werk voort te zetten. Of:
2. Om zich te harden tegen ontbering, en zich niet in gemakzucht toe te geven. Aldus wilde hij door vrijwillige zelfverloochening zijn lichaam bedwingen en het tot dienstbaarheid brengen, ten einde zijn lijden voor Christus, als hij er toe geroepen zou worden, des te gemakkelijker te kunnen dragen, 2 Timotheüs 2:3. Wij moeten er ons aan gewennen ons zelf te verloochenen.

II. Te Assus scheepte hij zich in met zijn vrienden. Daar namen zij hem in, want hij had toen genoeg van zijn wandeling, en wilde wel van de andere manier van reizen gebruik maken, of wellicht kon hij niet verder over land gaan, en was hij genoodzaakt om over zee te gaan. Toen Christus zijn discipelen wegzond in het schip, en zelf achterbleef, is Hij toch tot hen gekomen, en klom tot hen in, Markus 6:45, 51.

III. Hij spoedde zich henen naar Jeruzalem. Zijn schip voer voorbij Chios, vers 15, legde aan te Samos (dit waren aanzienlijke plaatsen, waarvan door Griekse dichters en geschiedschrijvers gewag wordt gemaakt.) Zij bleven een poosje te Trogyllium, de zeehaven na die van Samos, en de volgenden dag kwamen zij te Milete, de zeehaven, die dicht bij Efeziërs was gelegen, want, vers 16, hij had besloten ditmaal niet naar Efeziërs te gaan, want hij zou daar niet heen kunnen gaan zonder door zijn vrienden gedrongen te worden - en hun aandringen zou hij niet kunnen weerstaan - om enigen tijd bij hen te blijven, en daar hij besloten was niet te blijven, wilde hij zich niet in verzoeking begeven om wèl te blijven, want hij spoedde zich, om (zo het hem mogelijk was) op de Pinksterdag te Jeruzalem te zijn.
Hij was vier of vijf jaren te voren te Jeruzalem geweest, Hoofdstuk 18:21, 22, en nu begaf hij zich weer derwaarts om zijn voortdurende achting te betonen aan de gemeente aldaar, waarmee hij zorgde in gemeenschap te blijven, opdat men niet zou denken, dat hij er door zijn opdracht om onder de Heidenen te prediken, van vervreemd was. Hij wilde er op het Pinksterfeest zijn, omdat dit een tijd was van veel toeloop te Jeruzalem, hetgeen hem de gelegenheid kon geven om het Evangelie te verbreiden onder de Joden en Jodengenoten, die van alle kanten kwamen om op het feest te aanbidden, en het Pinksterfeest had door de uitstorting des Geestes op die dag onder de Christenen een bijzondere vermaardheid verkregen. Mensen van zaken moeten zich (met onderwerping aan Gods voorzienigheid)

vaste tijden stellen en doen wat zij kunnen om er zich aan te houden, hetgeen zeer bevorderlijk zal zijn aan de bespoediging er van, datgene het eerst doende wat wij achten het nodigste te zijn, en er ons niet van te laten afleiden. Het is een genoegen voor ons om met onze vrienden te zijn, het geeft ons vermaak en afleiding, niets meer, maar wij moeten er niet door afgeleid worden van ons werk. Als Paulus een roeping heeft te volbrengen te Jeruzalem, zal hij niet de tijd verbeuzelen in Azië, hoewel hij daar meer en betere vrienden had. Hier is de wereld niet, waarin wij bij elkaar kunnen blijven, dit hopen wij in de andere wereld wèl te kunnen.

Handelingen 20:17 - 35
Het schijnt wel, dat het schip, waarin Paulus en zijn metgezellen naar Jeruzalem reisden, geheel ter zijner beschikking was, ankerde, of onder zeil ging, naar het hem behaagde, want toen hij te Milete kwam, ging hij aan land, en bleef daar zo lang, dat hij de ouderlingen van Efeziërs kon ontbieden om tot hem te komen, want indien hij tot hen naar Efeziërs was gegaan, zou hij nooit van hen weg hebben kunnen komen. Sommigen denken, dat deze ouderlingen, of presbyters, de twaalf mannen waren, die door de handoplegging van Paulus de Heilige Geest hebben ontvangen, Hoofdstuk 19:6. Maar het is waarschijnlijk, dat Timotheüs, behalve dezen, nog andere ouderlingen heeft geordend tot de dienst van deze gemeente en het omliggende land, dezen heeft Paulus ontboden om hen te onderrichten en aan te moedigen om voort te gaan met de arbeid, dien zij hadden begonnen. En de instructies, die zij van hem ontvingen, zullen zij op hun beurt mededelen aan de gemeente, waarover zij aangesteld zijn. Het is een zeer aandoenlijke rede, waarmee Paulus hier van deze ouderlingen afscheid neemt, waarin zeer veel van de uitnemenden geest dezes Godvruchtigen mans bespeurd wordt.

I. Hij beroept zich op hen met betrekking tot zijn leven en zijn leer gedurende al de tijd, dien hij in en rondom Efeziërs heeft doorgebracht, vers 18. "Gijlieden weet hoe ik bij u de gansen tijd geweest ben, en hoe ik het werk eens apostels onder ulieden gedaan heb." Hij maakt hier melding van:
A. Als een bevestiging van zijn opdracht, en bijgevolg van de leer, die hij onder hen had gepredikt, zij allen kenden hem als een man van een ernstig, Godvruchtig gemoed, zij wisten, dat hij zichzelf niet zocht, niet, zoals verleiders, met listen omging, hij zou niet met zo veel standvastigheid zijn arbeid hebben kunnen voortzetten, met zo veel gelijkmoedigheid zijn lijden hebben kunnen dragen, indien Gods kracht hem niet had geholpen en ondersteund. Zijn gemoedsgesteldheid, de geest van zijn prediking, zijn wandel, toonden duidelijk, dat God in waarheid met hem was, dat hij door een beteren, hogeren geest bezield en gedreven werd, dan zijn eigen geest was.
B. Tot onderrichting van hen, in wier handen hij het werk nu overgaf, opdat zij zijn voorbeeld zouden volgen. "Gijlieden weet hoe ik bij u de ganse tijd geweest ben, hoe ik mij als bedienaar van het Evangelie heb gedragen, wees gijlieden dan evenzo bij hen, die aan uw zorgen zijn toevertrouwd, als ik heengegaan zal zijn, Filippenzen 4:9. Hetgeen gij in mij gezien hebt, dat goed is, doet dat."

1. Zijn gemoedsgesteldheid en zijn wandel waren uitnemend en voorbeeldig.
Zij wisten hoe hij bij hen geweest was, hoe hij in eenvoudigheid en oprechtheid Gods onder hen verkeerd heeft, 2 Corinthiërs 1:12, hoe heilig en rechtvaardig en onberispelijk hij hun geweest is, en hoe vriendelijk hij zich jegens hen betoond heeft, 1 Thessalonicenzen 2:7, 10.

A. Hij had zich steeds van de eersten dag, dat hij in Azië was aangekomen, goed gedragen, op de wijze, waarop hij tot hen in was gekomen, kon niemand aanmerking maken. Van de eersten dag af, dat zij hem gekend hebben, bleek hij een man te wezen, die er naar streefde om goed te doen overal waar hij kwam. Hij was een man, die zich in alles gelijk bleef, een man uit een stuk. Neem hem waar, wanneer gij ook wilt, altijd is hij dezelfde. Hij draait niet met de wind, verandert niet met het weer, maar is altijd gelijk, zoals een dobbelsteen, die, hoe gij hem ook neerwerpt, altijd op een vierkantige zijde valt.
B. Hij heeft het zich ten taak gesteld de Heere te dienen, de ere Gods te bevorderen en de belangen van Christus en Zijn koninkrijk onder hen. Nooit heeft hij zichzelf gediend, noch is hij een dienstknecht der mensen geworden, een dienstknecht van hun lusten en luimen, hij heeft zich niet naar de mode van de tijd gevoegd, nee, zijn werk was de Heere te dienen. In zijn bediening, in zijn wandel' betoonde hij zich te zijn zoals hij zich noemde: Paulus, een dienstknecht van Jezus Christus, Romeinen 1:1.
C. Hij had zijn werk gedaan in alle ootmoedigheid - meta pases tapeinophrosunês, dat is: in alle werken van inschikkelijkheid, bescheidenheid en zelfvernedering. Hoewel hij een man was, wie God grote eer had aangedaan, en door wie God zeer veel goeds had gedaan, heeft hij toch nooit een voorname houding aangenomen, niemand op een afstand gehouden, maar even vrij en gemeenzaam gesproken tot de geringsten, alsof zij met hem op gelijken voet stonden. Hij was bereid zich tot alle werk neer te buigen, zichzelf en zijn arbeid zo veil voor hen hebbende, als zij het slechts konden begeren. Zij, die in enigerlei ambt de Heere op Hem welbehaaglijke wijze willen dienen, en er nuttig in willen zijn voor anderen, moeten het in alle ootmoedigheid doen, Mattheüs 20:26, 27.
D. Hij is altijd teder, welwillend en mededogend onder hen geweest, hij heeft de Heere gediend met vele tranen. Evenals zijn Meester was Paulus dikwijls in tranen, in zijn gebed weende en smeekte hij, Hosea 12:5. Wat hij hun in zijn prediking gezegd had, zei hij hun nogmaals, zelfs wenende, Filippenzen 3:18. Hoewel zijn bekendheid met hen nog slechts kort was, gingen zij hem toch zo ter harte, dat hij weende met de wenenden onder hen, zijn tranen met de hunnen vermengende, en dat wel bij iedere gelegenheid, waardoor hij zich zeer bemind maakte.
E. Hij heeft met vele moeilijkheden onder hen te kampen gehad. Hij heeft zijn werk gedaan onder veel tegenstand, vele verzoekingen, waar door zijn geduld en zijn moed op de proef werden gesteld. Hij heeft ontmoedigingen gehad, die hem soms wellicht tot verzoekingen zijn geworden, om evenals Jeremia, in een gelijk geval, te zeggen: Ik zal niet meer in de naam des Heeren spreken, Jeremia 20:8, 9. Dezen overkwamen hem toen de Joden hem lagen legden, die nog altijd het een of ander kwaad voor hem beraamden. Het zijn getrouwe dienstknechten des Heeren, die Hem ook te midden van moeilijkheden en gevaren blijven dienen, die zich er niet om bekommeren, dat zij zich vijanden maken, als zij zich slechts hun Meester behaaglijk maken, en Hem tot hun Vriend hebben. Paulus' tranen werden veroorzaakt door zijn verzoekingen, zijn beproevingen droegen er toe bij om goede aandoeningen bij hem op te wekken.

2. Ook zijn prediking was zoals zij behoorde te wezen, vers 20, 21. Hij is te Efeziërs gekomen om het Evangelie van Christus onder hen te prediken, en hij is getrouw geweest beide aan hen, en aan Hem, die hem heeft aangesteld.
A. Hij was een eenvoudige prediker, die zijn boodschap zo overbracht, dat zij verstaan werd. Dit wordt te kennen gegeven in twee woorden: Ik heb u getoond, en ik heb u geleerd. Hij heeft hen niet onderhouden met spitsvondige bespiegelingen, noch hen in wolken van verhevene begrippen en uitdrukkingen gevoerd, om er hen dan zich in te doen verliezen, maar hij toonde hun de eenvoudige waarheden van het Evangelie, die van het

grootste gewicht en belang waren, en leerde hun, zoals kinderen geleerd worden. "Ik heb u getoond de rechten weg, die tot de gelukzaligheid leidt, en u geleerd er op te wandelen."

B. Hij was ook een krachtig prediker, hetgeen bleek uit zijn betuigen voor hen. Hij predikte als een, die zelf ten volle overtuigd was van de waarheid, die hij predikte, en vurig verlangde ook hen er van te overtuigen, hen er door te influenceren en te besturen. Hij predikte het Evangelie, niet zoals de marskramer op straat zijn waar aanprijst, waarbij het hem om het even is of hetgeen hij zegt waar of niet waar is, maar zoals een nauwgezet, waarheidlievend getuige, die zijn getuigenis aflegt voor het gerecht, met de grootsten ernst en de grootste zorg en belangstelling. Paulus predikte het Evangelie als een getuigenis voor hen, als zij het aannamen, maar als een getuigenis tegen hen, indien zij het verwierpen.

C. Hij was een nuttige prediker, een, die in geheel zijn prediking er naar streefde om goed te doen aan hen voor wie hij predikte, hij legde zich toe op hetgeen nuttig voor hen was, hetgeen strekte om hen wijs en goed te maken, wijzer en beter, hun verstand te verlichten en hun leven te beteren. Hij predikte ta sumpheronta, dingen, die Goddelijk licht met zich brachten, en Goddelijke warmte en kracht in hun ziel brachten. Het is niet genoeg niet te prediken hetgeen schadelijk is, hetgeen in dwaling leidt en doet verharden in zonde, maar wij moeten prediken hetgeen nuttig is. Wij spreken alles, geliefden! tot uw stichting. Paulus streefde er naar te prediken, niet hetgeen behaaglijk was, maar hetgeen nuttig was, slechts te behagen om nuttig te zijn. Van God wordt gezegd, dat Hij leert wat nut is, Jesaja 48:17. Diegenen leren voor God, die de mensen leren wat nuttig is.

D. Hij was een prediker, die zich moeite gaf, hij was naarstig en onvermoeibaar in zijn arbeid. Hij predikte in het openbaar en bij de huizen. Hij heeft zich niet bepaald tot enkelen in een hoek, als hij de gelegenheid had om voor een grote vergadering te prediken, en hij heeft zich niet bepaald tot de grote vergadering, als er gelegenheid was voor persoonlijk onderricht in het bijzonder, in de binnenkamer. Hij vreesde niet, en hij schaamde zich niet om het Evangelie te prediken in het openbaar, en het was hem niet verdrietig of te veel om zijn arbeid en moeite aan te wenden voor weinigen, zo de gelegenheid zich daartoe aanbood. Hij predikte in het openbaar voor de kudde, die in de grazige weide bijeen kwam, en hij ging van huis tot huis om de zwakken en afgedwaalden te zoeken, en hij achtte niet, dat het een werk hem ter verontschuldiging kon dienen, om het andere na te laten. De leraren behoren in hun huisbezoek te spreken over de dingen, die zij in het openbaar geleerd hebben, ze te herhalen, ze de mensen zoeken in te prenten, te verklaren, en, als het nodig is, moeten zij vragen: Hebt gij dit alles verstaan? Inzonderheid moeten zij de mensen helpen het op zichzelf toe te passen.

E. Hij was een getrouw prediker, hij predikte niet slechts hetgeen nuttig was, maar al hetgeen hij dacht nuttig te kunnen zijn, en hij heeft niets achtergehouden, al was het ook, dat de prediking er van hem meer moeite bezorgde, of voor sommigen onvriendelijk zou kunnen schijnen, zodat hij zich aan hun kwaadwilligheid er door blootstelde. Hij vermeed het niet te prediken al wat hij dacht hun nuttig te kunnen zijn, al was het ook niet naar de algemeen heersende smaak, of aan sommigen ook ongevallig. Hij heeft geen bestraffingen teruggehouden, als zij nodig en nuttig waren, uit vrees van de mensen te beledigen, noch heeft hij de prediking achtergehouden van het kruis, hoewel hij wist, dat het de Joden een ergernis en de Grieken dwaasheid was, zoals de Roomse zendelingen onlangs in China gedaan hebben.

F. Hij was een katholiek, dat is: een algemeen prediker, hij betuigde beiden Joden en Grieken. Hoewel hij als Jood geboren en opgevoed was, en een oprechte liefde koesterde voor die natie, grootgebracht was in hun vooroordelen tegen de Heidenen, heeft hij zich daarom toch niet bepaald tot de Joden en de Heidenen gemeden, maar even bereidwillig gepredikt voor hen als voor de Joden, en is hij ook even vrijelijk met hen omgegaan. En van de anderen kant: hoewel hij geroepen was om de apostel der Heidenen te wezen, en de Joden deswege een onverzoenlijke haat tegen hem koesterden, hem veel leeds hadden berokkend, en hier te Efeziërs voortdurend tegen hem samenspanden, heeft hij hen daarom toch niet verzaakt als verworpelingen, maar is met hen blijven handelen tot hun welzijn. Evangeliedienaren moeten het Evangelie prediken met onpartijdigheid, want zij zijn Christus' dienaren voor de algemene kerk.

G. Hij was een wezenlijk Christelijk, Evangelisch prediker, hij heeft geen filosofische denkbeelden of begrippen gepredikt, noch over twistige samensprekingen gehandeld, hij heeft ook niet gepredikt over politiek, noch zich bemoeid met staatszaken of met zaken betreffende de burgerlijke regering, maar hij predikte geloof en bekering, de twee grote genadegaven des Evangelies, over haren aard en hare noodzakelijkheid, daarop heeft hij bij alle gelegenheden aangedrongen.
Ten eerste. Bekering tot God, dat zij, die door de zonde van God zijn weggegaan, zich al verder en verder van Hem verwijderden tot dat zij in een toestand kwamen van eindeloze scheiding van Hem, door ware bekering tot God zouden opzien, zich tot Hem heen zouden spoeden. Hij predikte bekering als het grote gebod Gods, Hoofdstuk 17:30, waaraan wij moeten gehoorzamen - dat de mensen zich tot God bekeren, werken doende der bekering waardig, (aldus verklaart hij het in Hoofdstuk 26:20) en hij predikte haar als de gave van Christus tot vergeving van zonden, Hoofdstuk 5:31, en leidde de mensen om er voor op te zien tot Hem.
Ten tweede. Geloof in onzen Heere Jezus Christus. Door de bekering moeten wij heen zien naar God als ons Einddoel en door het geloof naar Christus als onzen Weg tot God. Door de bekering moet de zonde nagelaten, verzaakt worden, en dan moet door het geloof op Christus gesteund worden voor de vergeving van zonde. Onze bekering tot God volstaat niet, wij moeten ook een oprecht geloof in Christus hebben als onzen Verlosser, Hem aannemende als onzen Heere en onzen God. Want wij kunnen niet anders tot God komen als boetvaardige, afgedwaalde kinderen tot een Vader, dan in de kracht en gerechtigheid van Jezus Christus als Middelaar. Allen wisten zij, dat Paulus zodanig een prediker geweest is, en indien zij hetzelfde werk willen voortzetten, dan moeten zij in dezelfden geest, dezelfde voetstappen wandelen.

II. Hij verklaart te verwachten, dat banden en verdrukkingen aanstaande voor hem zijn, vers 22 - 24. Laten zij niet denken, dat hij thans Azië verlaat uit vrees voor vervolging, nee, zo verre was het van hem als een lafaard van de plaats des gevaars weg te lopen, dat hij nu als een held zich heen spoedde naar het oorlogsveld, en wel naar het heetst van het gevecht. En nu zie, ik gebonden zijnde door de Geest, reis naar Jeruzalem, hetgeen verstaan kan worden, hetzij:
A. Van het stellige vooruitzicht, dat hij had, dat hij er in moeilijkheid zal komen. Hoewel hij lichamelijk nog niet gebonden was, was hij het toch in de geest. Hij verwachtte stellig moeilijkheid, en legde er zich dagelijks op toe om er op voorbereid te zijn. Hij was gebonden in de geest zoals alle goede Christenen arm zijn in de geest, er naar strevende om zich te schikken naar de wil van God, indien zij tot armoede mochten vervallen. Of: b. Hij was onder een sterken aandrang van de Geest van God, die inwerkte op zijn geest, om die reis te ondernemen. "Ik ga, gebonden in de geest, dat is: vast besloten, om voort te

gaan, en wèl verzekerd dat het door Goddelijken invloed en leiding is, dat ik aldus besloten ben, en niet door eigenwilligheid. Ik ga, geleid zijnde door de Geest, en verplicht zijnde om Hem te volgen, waar Hij mij ook heenleidt."

1. Hij weet niet in bijzonderheden wat hem te Jeruzalem ontmoeten, of overkomen zal, waar de moeilijkheid uit zal voortkomen, wat er de aanleiding van wezen zal, wat er de omstandigheden van zijn zullen, en tot welk een hoogte zij zal komen, God heeft het niet voegzaam geacht hem dit te openbaren. Het is goed voor ons om met betrekking tot toekomstige gebeurtenissen in het duister te worden gelaten, opdat wij ten allen tijde tot God zullen gaan en op Hem zullen wachten. Als wij op reis gaan, dan moet het wezen met deze gedachte: wij weten niet wat ons ontmoeten zal, noch wat een dag, of een nacht, of een uur voor ons opleveren zal, daarom moeten wij ons overgeven in Gods handen, Hij doe wat goed is in zijn ogen, en zo moeten wij ons beijveren om geheel eenswillende met Hem te zijn.

2. Maar wèl weet hij in het algemeen, dat een storm voor hem zal opsteken, want in elke stad door welke hij heentrok, hebben de profeten hem door de Heilige Geest gezegd, dat banden en verdrukkingen voor hem aanstaande zijn. Behalve de algemene kennisgeving aan alle Christenen en Evangeliedienaren, dat zij zich op lijden hebben voor te bereiden, heeft Paulus nog bijzondere aanduidingen ontvangen van buitengewoon leed, dat hem zal treffen, en dat zwaarder en langduriger zal wezen dan hem tot nu toe nog overkomen was.

3. Hij neemt het kloekmoedig besluit om desniettemin voort te gaan met zijn arbeid. Het was een treurig klokgelui, dat hem in iedere stad in de oren klonk, dat banden en verdrukkingen aanstaande voor hem zijn. Het was hard voor een armen mens om voortdurend te arbeiden om goed te doen, en voor al zijn moeite mishandeld te worden. Nu is het wel der moeite waard om te vragen, hoe hij het droeg? Evenals andere mensen was hij van vlees en bloed, voorzeker! maar door Gods genade was hij in staat gesteld voort te gaan met zijn werk, en met een Godvruchtige, grootmoedige minachting neer te zien op alle moeilijkheden en ontmoedigingen, die hij op zijn weg heeft ontmoet. Laten wij het hier uit zijn eigen mond horen, vers 24, waar hij niet met halsstarrigheid of met praalzucht spreekt, maar met heilige, ootmoedige vastberadenheid: "Ik acht op geen ding, al mijn zorg is voort te gaan en te volharden op de weg mijns plichts, en aldus goed te eindigen."
Paulus is hier een voorbeeld:
A. Van heilige kloekmoedigheid en vastberadenheid in zijn werk, in weerwil van de moeilijkheden en de tegenstand, dien hij ondervond. Hij zag ze voor zich, maar achtte ze niet. Ik acht op geen ding, oudenos logon poioumai - ik acht het gering. Hij nam die dingen niet ter harte, Christus en de hemel waren daar. Geen van die dingen bewoog hem. Zij dreven hem niet weg van zijn arbeid. Hij is niet voor de wind omgelopen, is niet teruggekeerd, toen hij de storm zag opsteken, maar is vastberaden voortgegaan, predikende op plaatsen, waar hij wist, dat het hem duur zou te staan komen. Zij hebben hem niet beroofd van vrede en vertroosting, zij hebben hem niet treurig of zwaarmoedig gemaakt bij zijn arbeid, te midden van moeilijkheid en onrust was hij als iemand, dien dit niet aanging, hij heeft zijn ziel bezeten in zijn lijdzaamheid, en wanneer hij als droevig was, was hij toch altijd blijde, en in alles meer dan overwinnaar. Zij, die hun wandel in de hemel hebben, kunnen niet slechts op de gewone moeilijkheden dezer aarde, maar ook op de dreigende woede en boosaardigheid van de hel zelf neerzien en zeggen, dat zij op geen van deze dingen achten, wetende, dat geen van deze dingen hen kunnen schaden.

B. Van een heilige minachting van dit leven, het voortduren en de geriefelijkheden er van: ik houd mijn leven niet dierbaar voor mezelf. Het leven is zoet, en van nature is het ons dierbaar, al wat iemand heeft zal hij geven voor zijn leven, maar al wat iemand heeft, en ook het leven, zal hij geven, die zich zelf en zijn eigen belangen goed begrijpt, liever dan de gunst van God te verliezen, en het eeuwige leven in gevaar te brengen. Paulus was van dien geest, die gezindheid, hoewel in het natuurlijke oog het leven in de hoogsten graad kostbaar is, is het toch voor het oog des geloofs vergelijkenderwijs verachtelijk, is het niet zo dierbaar, of het kan goedsmoeds voor Christus worden overgegeven. Hierdoor wordt Lukas 14:26 verklaard, waar van ons geëist wordt ons eigen leven te haten, niet in ons haasten, of in hartstocht, zoals in Job en Jeremia, maar in heilige onderworpenheid aan de wil van God, en een vast besluit om veeleer voor Christus te sterven dan Hem te verloochenen.

C. Van een heilige zorg om het levenswerk te volbrengen, dat ons veel meer ter harte moet gaan, dan om er de uitwendige vertroostingen en geriefelijkheden van te verkrijgen, of het voortduren er van. In vergelijking hiermede houdt Paulus zijn leven niet dierbaar, en in de kracht van Christus besluit hij, dat hij nooit om zijn leven te redden het doel des levens zal verliezen. Hij is bereid zijn leven door te brengen in arbeid, zijn leven te wagen in gevaarlijke diensten, het te slijten in moeitevolle arbeid, ja het over te geven in martelaarschap, zo hij slechts kan beantwoorden aan het grote doel van zijn geboorte, zijn doop en zijn verordinering tot het apostelschap.

Om twee dingen is deze grote en Godvruchtige man in zorgen, en zo hij die kan verkrijgen, doet het er voor hem niet toe wat er van zijn leven worden zal.

a. Dat hij getrouw moge bevonden worden aan de dienst waartoe hij geroepen werd, dat hij de dienst moge volbrengen welken hij van de Heere Jezus ontvangen heeft, het werk moge doen, waarvoor hij in de wereld was gezonden.
b. Of liever, waarvoor hij in de kerk van Christus was gezonden, ten einde de dienst te volbrengen in zijn geslacht, zodat men van zijn dienst ten volle verzekerd zij, dat hij er de zaken van kan afdoen, en anderen er de vruchten van kunnen plukken, dat hij, gelijk van de twee getuigen gezegd is, Openbaring 11:7, zijn getuigenis zal eindigen, en zijn werk niet ten halve zal verrichten.

Merk op:
Ten eerste. Het apostelschap was een dienst beide aan Christus en aan de zielen der mensen, en zij, die er toe geroepen waren, gaven meer acht op de dienst dan op de waardigheid en de heerschappij er van. En indien de apostelen dit deden, hoe veel te meer behoren de herders en leraars dit dan niet te doen, te zijn als die dienen in de gemeente.
Ten tweede. Deze dienst was ontvangen van de Heere Jezus, Hij heeft hun dien opgedragen en toevertrouwd, van Hem hebben zij de last ontvangen, voor Hem doen zij hun werk, in Zijn naam, en in zijn kracht, en aan Hem moeten zij er rekenschap van geven. Het was Christus, die hen in de bediening gesteld heeft, 1 Timotheüs 1:12. Hij is het, die hen door helpt in de bediening, van Hem ontvangen zij kracht voor hun bediening en om staande te blijven onder de verdrukkingen, die zij er in ontmoeten.
Ten derde. Dat het werk dezer bediening was te betuigen het Evangelie der genade Gods, het te verkondigen aan de wereld, het te bewijzen en aan te bevelen. En daar het het Evangelie is van de genade Gods, is er genoeg in waardoor het zichzelf aanbeveelt, het is een bewijs van Gods liefde voor ons, en een middel van Zijn goed werk in ons, het toont Hem genadig jegens ons, en heeft de strekking om ons genadegaven deelachtig te maken,

en zo is het dan het Evangelie der genade Gods. Paulus heeft er zijn levenswerk van gemaakt om dit te betuigen, en begeerde geen dag langer te leven dan nodig was om het middel te zijn tot de verspreiding van de kennis, de reuk en de kracht van dit Evangelie.

4. Dat hij zijn loop moge volbrengen. Het is hem om het even wanneer het einde zijns levens komen zal, of op wat wijze, hoe spoedig ook, of hoe plotseling, of hoe treurig ten opzichte van de uitwendige omstandigheden, zo hij slechts zijn loop met blijdschap moge volbrengen.
Ten eerste. Hij beschouwt zijn leven als een loop, een wedloop, zoals de eigenlijke betekenis is van het woord. Ons leven is een lopen in de loopbaan, die ons voorgesteld is, Hebr. 12:
1. Dit geeft te kennen, dat er werk voor ons bestemd is, want wij zijn niet in de wereld gezonden, om lui en ledig te zijn, dat ons een einde, een perk gesteld is, want wij zijn niet in de wereld gezonden, om er altijd te blijven, maar door de wereld heen te gaan, ja er snel door heen te lopen, en ik kan er wel bijvoegen: om er door de spitsroeden te lopen.
Ten tweede. Hij rekent op zijn voleindigen van de loop, hij spreekt er van als zeker en nabij, als van hetgeen waar zijn gedachten voortdurend mede bezig zijn. Sterven is het einde van onzen wedloop, waar wij of met ere, of met schande afkomen.
Ten derde. Al zijn zorg is om hem goed te volbrengen, waarmee een heilige begeerte wordt aangeduid om het te verkrijgen, en een heilige vreze van te kort te komen, achter te blijven. "O mocht ik slechts mijn loop met blijdschap volbrengen, dan zal alles wèl wezen, volkomen en eeuwig wèl!"
Ten vierde. Hij acht niets te veel om te doen, niets te zwaar om te lijden, zo hij slechts goed en met blijdschap zijn loop kan volbrengen. Wij moeten het als onze levenstaak beschouwen om te zorgen voor een blijmoedig sterven, zodat wij niet alleen veilig, maar ook getroost kunnen sterven.

III. Er op rekenende, dat het de laatste maal was, dat zij hem zagen, doet hij een beroep op hun geweten ten opzichte van zijn oprechtheid, en vraagt hun om een getuigenis hiervan.
1. Hij zegt hun, dat hij nu voor het laatst afscheid van hen neemt, vers 25. Ik weet, dat gij allen, waar ik doorgegaan ben, predikende het koninkrijk Gods, mijn aangezicht niet meer zien zult, hoewel gij nog wèl brieven van mij zult ontvangen. Als iemand onzer afscheid neemt van vrienden, dan kunnen wij, en moeten wij, zeggen: "Wij weten niet of wij elkaar weer zullen zien, onze vrienden, of wij zelf, kunnen weggenomen worden." Maar Paulus spreekt hier met zekerheid, door de geest der profetie, dat deze Efeziërs zijn aangezicht niet meer zien zullen, en wij kunnen niet denken, dat hij, die zo twijfelachtig sprak over hetgeen hij niet met zekerheid wist (niet wetende wat mij daar ontmoeten zal, vers 22) hiervan met zoveel overtuiging zou spreken - inzonderheid als hij voorzag welk een smart het voor zijn vrienden hier moet wezen - zo hij niet door de Geest gemachtigd was om het te zeggen, aan wie, naar ik geloof, diegenen onrecht doen, die onderstellen, dat Paulus in weerwil hiervan, later toch te Efeziërs is gekomen en er zijn vrienden heeft wedergezien. Hij zou niet met zo veel plechtigheid gezegd hebben: En nu zie, ik weet het, indien hij het niet zeker had geweten.
Wel voorzag hij, dat hij nog veel tijd voor zich had, waarin hij nog veel werk te doen zou hebben, maar hij voorzag ook, dat zijn werk elders zal liggen, en dat hij in die landstreken niets meer te doen had. Hier had hij gedurende enigen tijd vertoefd, was hij doorgegaan predikende het koninkrijk Gods, ter neder werping van het rijk der zonde en van Satan, predikende de macht en heerschappij van God in Christus, predikende het koninkrijk der heerlijkheid als het doel, en het koninkrijk der genade als de weg. Menigmaal waren zij

verblijd geweest zijn aangezicht te zien op het spreekgestoelte, het te zien als het aangezicht eens engels. Indien de voeten van deze boodschappers des vredes liefelijk waren op de bergen, wat was dan niet hun aangezicht? Maar nu zullen zij zijn aangezicht niet meer zien. Wij behoren er dikwijls aan te denken, dat zij, die ons nu het koninkrijk Gods prediken, weldra weggenomen zullen worden, en dat wij hun aangezicht niet meer zullen zien, de profeten, zullen zij in eeuwigheid leven?
Nog een weinig tijds is hun licht onder ons, zo behoren wij dus het nut en voordeel er van te trekken zolang wij het hebben, opdat wij, wanneer wij hun aangezicht niet meer zullen zien op aarde, kunnen hopen hen gerust in het aangezicht te kunnen zien op de grote dag.

2. Hij beroept zich op hen ten opzichte van het getrouwe volbrengen van zijn dienstwerk onder hen, vers 26. "Daarom, dewijl mijn bediening onder u aan een einde is, betaamt het u en mij na te denken en terug te zien,'. En hij vraagt hun, of zij hem ontrouw hebben bevonden, of hij iets gezegd of gedaan had, waardoor hij mede schuld had aan het verderf ener kostelijke ziel: ik ben rein van het bloed van u allen, van het bloed der zielen. Dit verwijst duidelijk naar het woord van de profeet, Ezechiël 33:6, waar gezegd wordt, dat het bloed van hem, die omkomt door het zwaard des vijands, geëist zal worden van de hand des ontrouwen wachters, die geen waarschuwing liet horen. "Gij kunt niet anders zeggen, dan dat ik wèl gewaarschuwd heb, en daarom kan niemands bloed van mij geëist worden." Als een leraar zich getrouw betoond heeft, dan kan hij aan zichzelf roem hebben en zeggen: "Ik ben rein van het bloed van allen, en behoor dit getuigenis van anderen te hebben."
B. Daarom laat hij het bloed van hen, die omkomen, op het hoofd van henzelf, omdat zij behoorlijk gewaarschuwd zijn, maar er geen acht op hebben geslagen.
C. Hij beveelt deze leraren wèl zorg te dragen, dat zij zich zorg en moeite geven, zoals hij ook gedaan heeft: "Ik ben rein van het bloed van u allen, draagt er zorg voor, dat gij het ook zijt. Ik betuig ulieden op dezen huidige dag, of, zoals Streso die zin opvat: "Ik roep dezen dag tot getuige voor u." Gelijk soms hemel en aarde tot getuigen worden aangeroepen, zo wordt hier deze dag, deze dag van afscheid, tot getuige geroepen.

3. Hij bewijst zijn getrouwheid hiermede, vers 27 :Want ik heb niets achtergehouden, dat ik u niet zou verkondigd hebben al de raad Gods.
A. Hij had hun niets anders gepredikt dan de raad Gods, en er geen verzinselen van zichzelf bijgevoegd. Het was het zuivere Evangelie en niets anders, de wil van God betreffende uw zaligheid. Het Evangelie is de raad Gods, het is bewonderenswaardig beraamd door zijn wijsheid, het is onveranderlijk vastgesteld door Zijn wil, en het is liefderijk bedoeld door zijn genade voor onze heerlijkheid, 1 Corinthiërs 2:7. Het is het werk der Evangeliedienaren om dezen raad Gods te verkondigen, zoals hij geopenbaard is en niet verder.
B. Hij had hun de gehelen raad Gods verkondigd, gelijk hij hun het Evangelie zuiver had gepredikt, zo heeft hij het hun ook geheel gepredikt. Hij heeft hen ten volle onderwezen in de waarheden des Evangelies, geregeld en in verband met elkaar, opdat zij ze te beter zouden verstaan door ze aldus in hun onderling verband en samenhang te doen zien.
C. Hij heeft niet achtergehouden om dit te doen, niet moedwillig of opzettelijk vermeden om enig deel van de raad Gods te verkondigen. Hij heeft niet, om zich moeite te besparen, geweigerd om over de moeilijkste gedeelten van het Evangelie te prediken, en evenmin heeft hij, om zijn roem niet te verliezen, geweigerd om over de eenvoudigste en gemakkelijkste gedeelten er van te prediken. Hij heeft niet geschuwd om over leerstellingen te prediken, die hij wist prikkelend te zijn voor de waakzame vijanden van het Christendom, of aan de onverschillige, zorgeloze belijders er van zouden mishagen,

maar met getrouwheid heeft hij zijn arbeid onder hen verricht, hetzij dat zij het wilden horen of het wilden laten. En aldus was het, dat hij zich rein hier d van het bloed van allen.

IV. Hij beveelt hun als leraren naarstig en getrouw te zijn in hun arbeid.
1. Hij vertrouwt hun de zorg toe over de gemeente te Efeziërs, dat is: de heiligen, de Christenen, die zich daar en in de omtrek bevonden, Efeziërs 1:1, die, hoewel zij ongetwijfeld zo talrijk waren, dat zij niet allen in een plaats bijeen konden komen, maar in onderscheidene vergaderingen onder de leiding van onderscheidene leraren ter Godsverering opkwamen, hier toch een kudde genoemd worden, omdat zij niet slechts samen stemden in een geloof, zoals zij dat deden met alle Christelijke gemeenten, maar omdat zij ook bij vele gelegenheden gemeenschap met elkaar onderhielden. In het vooruitzicht, dat hij zelf hen voor goed ging verlaten, geeft de apostel hier nu aan deze ouderlingen, of presbyters, het bestuur in handen over deze gemeente, en zegt hun, dat niet hij, maar de Heilige Geest hen tot opzieners, episkopous, bisschoppen, van de kudde gesteld heeft. "Gij, die presbyter zijt, zijt bisschoppen door de Heilige Geest aangesteld, en moet over dat deel van de gemeente Gods het opzicht nemen," 1 Petrus 5:1, 2, Titus 1:5, 7. Zo lang Paulus te Efeziërs was, heeft hij alle zaken van die gemeente onder zijn opzicht gehad, waardoor de ouderlingen ongenegen waren om van hem te scheiden, maar nu wekt deze arend zijn nest op, en zweeft over zijn jongen, nu zij beginnen gevederd te worden, moeten zij ook leren vliegen, moeten zij leren zonder hem te handelen, want de Heilige Geest heeft hen tot opzieners gesteld. Zij hebben niet zelf die ere op zich genomen, en zij was hun door geen vorst of potentaat verleend, maar de Heilige Geest in hen heeft hen bekwaam gemaakt voor dit grote werk, de Heilige Geest kwam op hen, Hoofdstuk 19:6. De Heilige Geest heeft ook diegenen geleid, die hen verkozen, geroepen, en verordend hadden tot dat werk.

2. Hij beveelt hun het werk te behartigen waartoe zij geroepen zijn, het ambt gebiedt de plicht. Als de Heilige Geest hen gesteld heeft tot opzieners der kudde, dat is: tot herders, dan moeten zij getrouw zijn aan hun roeping.
A. Zij moeten in de eerste plaats acht hebben op zichzelf, moeten een zeer waakzaam oog houden op alle roerselen van hun eigen hart, op alles wat zij zeggen en doen. Zij moeten voorzichtig wandelen, zij moeten weten hoe men in het huis Gods moet verkeren, waarin zij nu tot het ambt van huisverzorgers zijn bevorderd. "Veler ogen zijn op u gericht, sommigen om een voorbeeld aan u te nemen, anderen om iets op u te kunnen vinden aan te merken, daarom behoort gij acht te hebben op u zelven." Diegenen zullen wel geen goede of getrouwe hoeders zijn van anderer wijngaarden, die hun eigen wijngaard niet hoeden.
B. Hebt acht op de kudde, de gehele kudde, sommigen op een deel er van, anderen op een ander deel, al naar uw roeping en gelegenheid is, maar ziet toe, dat geen deel er van veronachtzaamd wordt." De leraren moeten niet alleen op hun eigen zielen acht hebben, maar ook op de zielen van hen, die aan hun zorgen zijn toevertrouwd, zoals herders acht hebben op hun schapen, dat hun geen leed geschiedt. "Hebt acht op de gehele kudde, opdat niemand hunner, hetzij uit zichzelf wegdwale, of door roofdieren gegrepen worde, dat niemand gemist worde, door uw veronachtzaming verloren ga."
C. Zij moeten de gemeente Gods weiden, moeten al het werk van het herdersambt verrichten, moeten Christus' schapen in grazige weiden voeren, hun voedsel voorleggen, moeten doen wat zij kunnen om de kranken onder hen, die geen lust hebben in hun voedsel, te genezen. Zij moeten hen spijzigen met de gezonde leer, met tedere, Evangelische tucht, en wèl toezien dat niets ontbreekt van hetgeen nodig is, om

opgekweekt te worden ten eeuwigen leven. Er is behoefte aan herders en leraars, niet alleen om de gemeente Gods te vergaderen door hen in te brengen, die nog buiten zijn, maar om hen te weiden door hen op te bouwen, die reeds binnen zijn.
D. Zij moeten waken, vers 31, zoals herders des nachts waken over hun kudde, zij moeten wakker en waakzaam wezen, moeten niet toegeven aan traagheid en sluimeren, maar zich opwekken tot hun arbeid en hem met ijver en nauwgezetheid verrichten. Wees wakker in alles, 2 Timotheüs 4:5, waakt tegen alles wat schadelijk is voor de kudde, en waakt voor alles wat haar welzijn kan bevorderen, gebruikt elke gelegenheid om haar vriendelijken dienst te bewijzen.

3. Hij geeft hun verscheidene goede redenen waarom zij het werk hunner bediening ter harte moeten nemen.
A. Laten zij denken aan het belang huns Meesters, en zijn belangstelling in de kudde, die aan hun zorg is toevertrouwd. vers 28. Het is de gemeente welke Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed. Zij behoort Hem toe, is Zijn eigendom, gij zijt slechts zijn dienstknechten, om haar voor Hem te verzorgen. Het is uw eer, dat gij gebruikt wordt in de dienst van God, maar dan is uw veronachtzaming en ontrouw des te erger, indien gij uw werk veronachtzaamt, want dan doet gij te kort aan God en zijt Hem ontrouw. Van Hem hebt gij uw opdracht ontvangen, en aan Hem zijt gij verantwoording schuldig daarom: hebt acht op uzelven. En als het de gemeente Gods is, dan verwacht Hij, dat gij Hem uw liefde zult betonen door zijn schapen en lammeren te weiden." Hij heeft haar verkregen, gekocht. De wereld is Godes door recht van schepping, maar de gemeente is Zijner door recht van verlossing, en daarom behoort zij ons dierbaar te zijn, want zij is dierbaar geweest aan Hem, omdat zij Hem duur te staan is gekomen, en wij kunnen het niet beter tonen dan door zijn schapen en lammeren te weiden. Deze gemeente Gods heeft Hij verkregen, gekocht, niet zoals Israël vanouds, toen Hij mensen in hun plaats heeft gegeven, en volken in plaats van hun ziel, Jesaja 43:3, 4, maar door Zijn eigen bloed. Hieruit blijkt, dat Christus God is, want zo wordt Hij hier genoemd waar toch van Hem gezegd wordt, dat Hij de gemeente heeft verkregen door Zijn eigen bloed. Het was Zijn bloed als Mens, maar zo innig is de vereniging van zijn Goddelijke en menselijke natuur, dat hier gesproken wordt van het bloed van God, want het was het bloed van Hem, die God is, en dat Hij dit is legt er zulk een waardigheid en waardij in, als waardoor het beide een kostelijke vrijkoping van ons is van alle kwaad, en een kostelijke verkrijging voor ons is van alle goed, ja een verkrijging van ons voor Christus, om Hem een bijzonder volk te zijn, Zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelve gegeven, dus in aanmerking hiervan, weidt de gemeente Gods, omdat zij tot zo duur een prijs verkregen is. Heeft Christus Zijn leven gegeven om haar te verkrijgen, en zullen dan zijn dienstknechten te kort komen in zorg en moeite om haar te weiden? Hun veronachtzaming van hare ware belangen is een minachting van het bloed, dat haar verkregen heeft.

B. Laten zij denken aan het gevaar, waarin de kudde was om de prooi te worden van hare tegenstanders, vers 29, 30. "Indien de kudde aldus kostelijk is vanwege hare betrekking tot God, en hare verlossing door Christus, dan is het van het grootste belang voor u om acht te hebben beide op u zelf en op haar."
Hier zijn redenen voor beiden:
Ten eerste. Draagt zorg voor de kudde, want er zijn wolven, die haar zoeken te verslinden, vers 29. Dit weet ik, dat na mijn vertrek zware wolven tot u inkomen zullen. Sommigen verstaan dit van vervolgers, die de Christenen zullen aanklagen, de magistraten tegen hen zullen innemen en vertoornen, en geen mededogen zullen hebben met de kudde. Zij dachten, dat wijl, zolang Paulus bij hen was, de woede der Joden het

meest tegen hem was gericht, zij na zijn vertrek kalm en rustig kunnen zijn. "Nee," zegt hij, "na mijn vertrek zult gij bevinden, dat de geest der vervolging blijft werken, daarom hebt acht op de kudde, bevestigt haar in het geloof, vertroost en bemoedigt haar, opdat zij Christus niet verlate uit vrees voor lijden, of in haar lijden haren vrede en hare vertroosting niet verlieze."
In tijden van vervolging moeten de leraren meer dan gewone zorg dragen voor de kudde. Maar het moet veeleer verstaan worden van verleiders en valse leraren, waarschijnlijk heeft hij het oog op die van de besnijdenis, die de ceremoniële wet predikten, dezen noemt hij zware wolven, want hoewel zij in schaapsklederen kwamen, hebben zij kwaad gesticht in de gemeenten der Christenen, twist en onenigheid onder hen gezaaid, velen van het zuivere Evangelie van Christus afgetrokken, en alles gedaan wat zij konden, om hen, die er trouw aan bleven, te bekladden en te belasteren, de kostelijkste en waardigste leden der gemeente niet sparende, degenen, op wie zij invloed konden uitoefenen, aanporrende om hen te bijten en te vereten, Galaten 5:15. Daarom worden zij honden genoemd, Filippenzen 3:2, zoals hier wolven. Zo lang Paulus te Efeziërs was, bleven zij weg, want zij durfden hem niet onder de ogen te komen, maar na zijn vertrok, zijn zij tot hen ingekomen, en hebben hun onkruid gezaaid, nadat hij het goede zaad gezaaid had. "Daarom: hebt acht op de kudde, en doet alles wat gij kunt, om haar te bevestigen in de waarheid, en haar tegen de inblazingen der valse leraren te wapenen.
Ten tweede. Hebt acht op u zelf, want sommige herders zullen afvallig worden, vers 30. "Uit u zelf, uit de leden der gemeente, ja wellicht uit de leraren uwer gemeente, uit u, tot wie ik thans spreek, (hoewel ik gaarne hoop, dat het zo ver niet zal gaan,) zullen mannen opstaan, sprekende verkeerde dingen, dingen, die in tegenspraak zijn met de regelen van het Evangelie, en verwoestend voor de grote bedoelingen er van. Ja, zij zullen sommige gezegden van het Evangelie verkeren, zij zullen ze verwringen en verdraaien, 2 Petrus 3:16, om er hun dwalingen mede te ondersteunen. Zelfs diegenen, van wie men onder u goede gedachten koesterde, en in wie gij vertrouwen had, zullen hoogmoedig en verwaand worden, vitten op het Evangelie, en voorgeven dat zij u door fijner bespiegelingen hoger op kunnen voeren, maar het is om discipelen af te trekken achter zich, een partij voor zich te formeren, die hen bewondert, en zich door hen laat leiden, en hun geloof blindelings zal aannemen." Sommigen lezen het: om de discipelen af te trekken achter zich, hen, die reeds discipelen van Christus zijn, af te trekken van Hem, opdat zij hen zouden volgen. "Daarom hebt acht op u zelf, als u gezegd wordt, dat sommigen van u het Evangelie zullen verraden, dan behoort een iegelijk uwer te vragen: Ben ik het? en wel acht te geven op u zelven." Dit was vervuld in Fygellus en Hermogenes, die zich van Paulus en van de leer door hem gepredikt hebben afgewend, 2 Timotheüs 1:15, en in Hymeneüs en Filetus, die van de waarheid zijn afgeweken, en sommiger geloof hebben verkeerd, 2 Timotheüs 2:18, waardoor dit hier verklaard wordt. Maar hoewel er sommigen van zulke verleiders in de gemeente van Efeziërs geweest zijn, schijnt die gemeente toch, te oordelen naar Paulus' brief aan haar, (waarin wij zulke klachten en bestraffingen niet vinden als in anderen van zijn brieven) niet zo verontrust te zijn geworden door valse leraren, ten minste niet zo besmet te zijn geweest door hun valse leer, als andere gemeenten het geweest zijn, maar dat haar vrede en hare reinheid bewaard zijn gebleven door de zegen van God op de arbeid en de waakzaamheid van deze presbyters, aan wie de apostel in het vooruitzicht, en in overweging van het ontstaan van ketterijen en scheuringen, zowel als van zijn eigen dood, het bestuur over deze gemeente heeft overgegeven.

C. Laten zij denken aan de grote zorg en moeite, waarmee Paulus deze gemeente heeft gesticht, vers 31. "Gedenkt dat ik drie jaren lang", (want zo lang heeft Paulus te Efeziërs

en in de aangrenzende delen des lands gepredikt) "nacht en dag niet opgehouden heb een iegelijk met tranen te vermanen, en weest niet nalatig in het bouwen op het fondament, dat ik met zoveel zorg en naarstigheid gelegd heb. Als een getrouw wachter heeft Paulus hen gewaarschuwd, en door de mensen te waarschuwen voor het gevaar van hun blijven in hun Judaïsme en hun Heidendom, heeft hij bij hen overmocht, hen bewogen het Christendom aan te nemen. Hij heeft iedereen, een iegelijk, gewaarschuwd, behalve nog het openlijke waarschuwen in zijn prediking, heeft hij zich ook tot de mensen in het bijzonder gewend, al naar hij zag, dat hun zielstoestand het vereiste. Hij was standvastig, volhardend in het waarschuwen, hij vermaande hen nacht en dag. Zijn tijd was geheel ingenomen door zijn werk, in de nacht, wanneer hij had behoren te rusten, handelde hij met hen, met wie hij over dag niet kon spreken over de belangen hunner ziel. Hij was hierin onvermoeibaar, hij heeft niet opgehouden hen te vermanen. Al hebben zij zich nog zo hardnekkig verzet tegen zijn vermaningen, heeft hij er toch niet mede opgehouden, niet wetende, of zij ten laatste niet door Gods genade overwonnen en gewonnen zullen worden. En al waren zij ook nog zo volgzaam onder zijn vermaningen, heeft hij toch niet gedacht, dat hij er daarom mede kon ophouden, maar bleef hij de rechtvaardigen waarschuwen om zich niet af te keren van hun gerechtigheid, zoals hij hen gewaarschuwd had, toen zij nog goddeloos waren, om zich van hun goddeloosheid te bekeren, Ezechiël 3:18 - 21. Hij heeft hun met grote, belangstellende liefde over hun ziel gesproken, hij heeft hen met tranen vermaand. Gelijk hij de Heere gediend heeft, zo heeft hij ook hen gediend met vele tranen, vers 19. Hij vermaande hen met tranen van medelijden, waardoor hij toonde, hoe zeer hij zelf bewogen was door hun ellende en gevaar in een zondigen toestand, opdat hij hen zelf er door zou bewegen. Aldus heeft Paulus het goede werk te Efeziërs begonnen, aldus heeft hij zich gaarne arbeid en moeite er voor getroost, waarom zouden zij dan arbeid en moeite sparen om het voort te zetten? V. Hij beveelt hen aan in de Goddelijke leiding, vers 32. "En nu, broeders, na u dezen last opgedragen, en u plechtig vermaand en gewaarschuwd te hebben, beveel ik u Gode. Ik heb u gezegd wat ik te zeggen had, en nu: de Heere zij met u. Ik moet u verlaten, maar ik laat u in goede handen." Zij waren in zorg over hetgeen er nu van hen worden zal, hoe zij zullen voortgaan in hun werk, de moeilijkheden zouden te boven komen, hoe er voorzien zou worden in de behoeften van hen en van hun gezin. In antwoord op al deze bekommernissen, zegt Paulus hun met het oog des geloofs op te zien tot God, en smeekt hij God om op hen neer te zien met een oog van gunst en genade.

1. Zie hier aan wie hij hen beveelt. Hij noemt hen broeders, niet slechts als Christenen, maar als dienaren van het Evangelie, en hierdoor moedigt hij hen aan om op God te hopen, zoals hij op Hem gehoopt heeft, want zij en hij waren broeders.
A. Hij beveelt hen Gode, vraagt God voor hen te willen voorzien, zorg voor hen te dragen, al hun nooddruft te vervullen, en moedigt hen aan, om alle bekommernissen op Hem te werpen met de verzekering, dat Hij voor hen zorgt. "Gaat voor alles wat gij nodig hebt tot God, laat uw oog steeds op Hem gericht zijn, steunt en betrouwt op Hem, en laat dit u vertroosten, dat gij een God hebt, tot wie gij heen kunt gaan, een God, die algenoegzaam is." Ik beveel u Gode, dat is: ik beveel u Zijner voorzienigheid Zijner bescherming en zorg. Het is genoeg, dat wij, van wie wij ook gescheiden zijn, toch altijd een God hebben, die ons nabij is, 1 Petrus 4:19.
B. Hij beveelt hen den Woorde Zijner genade, waaronder sommigen Christus verstaan, Hij is het Woord, Johannes 1:1, het Woord des levens, omdat in Hem leven voor ons bewaard is, 1 Johannes 1:1, en in dezelfden zin wordt Hij hier genoemd het Woord van Gods genade, omdat wij uit zijn volheid genade ontvangen voor genade. Hij beveelt hen aan Christus, legt hen in zijn handen als zijn dienstknechten, voor wie Hij in bijzondere

zin zorgen zal. Paulus beveelt hen niet alleen Gode en Zijner voorzienigheid, maar ook Christus en Zijner genade, zoals Christus zelf zijn discipelen Gode bevolen heeft toen Hij hen ging verlaten. Gij gelooft in God, gelooft ook in Mij. Het komt tamelijk op hetzelfde neer, als wij door het Woord Zijner genade het Evangelie van Christus verstaan, want in het Woord is het Christus, die ons nabij is ter onzer ondersteuning en bemoediging, en Zijn Woord is geest en leven. "Gij zult grote hulp en ondersteuning ondervinden door een werkzaam geloof in de voorzienigheid Gods, maar nog veel meer door een werkzaam geloof in de beloften van het Evangelie." Hij beveelt hen den woorde Zijner genade, dat Hij sprak tot zijn discipelen, toen Hij hen uitzond in de opdracht, die Hij hun gaf, met de verzekering, dat Hij met hen zal wezen al de dagen tot aan het einde der wereld. "Grijpt dit woord aan, en God geve er u de weldaad en de vertroosting van, dan behoeft gij niets meer." Hij beveelt hen aan het woord van Gods genade, niet slechts als de grond hunner hoop, en de bron van hun blijdschap, maar als de regel voor hun wandel. "Ik beveel u Gode, als uwen Meester, dien gij moet dienen, en ik heb Hem een goeden Meester bevonden, en het Woord Zijner genade, als uw werk voor u aanwijzende, en door hetwelk gij u zelf moet regeren, neemt de geboden Zijns woords waar, en dan: leeft en teert op de beloften er van."

2. Zie hier waarvoor hij hen den woorde van Gods genade beveelt: het is niet zozeer ter bescherming tegen hun vijanden, of ter voorziening in de behoeften van hun gezin, als wel voor de geestelijke zegeningen, die zij het meest nodig hadden, en het meest behoorden te waarderen. Zij hadden het Evangelie van Gods genade ontvangen, en hun was opgedragen om het te prediken. Daaraan nu beveelt hij hen:
A. Ter hun stichting. "Het is (zo de Geest der genade er mede werkt, en er door werkt) machtig u op te bouwen, daar kunt gij, zo lang gij er u dicht aan houdt en er dagelijks uit put, op rekenen. Gij hebt reeds goede gaven, maar dat is machtig ze op te bouwen, er is datgene in, waarmee gij nodig hebt beter bekend te worden, meer onder de invloed er van te komen." De leraren moeten in hun prediking van het woord der genade hun eigen stichting op het oog hebben, zowel als de stichting van anderen. Ook de vergevorderdste Christenen zijn, zolang zij in deze wereld zijn, nog in staat om te wassen en toe te nemen, en zij zullen bevinden, dat er in het woord der genade datgene is, hetwelk al meer en meer kan bijdragen tot hun wasdom. Het is nog machtig hen op te bouwen.

B. Ter hun verheerlijking, het is machtig u een erfdeel te geven onder al de geheiligden. Het woord van Gods genade geeft het, niet alleen daar het er de kennis van geeft, (want het leven en de onverderfelijkheid zijn aan het licht gebracht door het Evangelie) maar ook daar het er de belofte van geeft de belofte van een God, die niet liegen kan, en die in Christus ja en amen is. En door het woord wordt, als het gewone middel hiertoe, de Geest der genade gegeven, Hoofdstuk 10:44, om het zegel te wezen der belofte en het onderpand van het eeuwige leven, dat beloofd is, en aldus is het het woord van Gods genade, dat ons het erfdeel geeft. De hemel is een erfdeel, dat aan al de erfgenamen een onaantastbaar recht geeft, het is een erfdeel zoals dat van de Israëlieten in Kanaän, dat door belofte was, en toch ook door het lot, maar aan al het zaad verzekerd was. Dit erfdeel is verzekerd aan allen, die geheiligd zijn, en alleen aan hen, want gelijk de ongeheiligden geen welkome gasten kunnen zijn aan een heilig God, of aan het heilig gezelschap hier Boven, zo kan ook werkelijk de hemel geen hemel voor hen zijn, maar aan al de geheiligden, aan allen, die wedergeboren zijn en in wie het beeld Gods vernieuwd is, is het even vast en verzekerd als de almachtige kracht Gods en de eeuwige waarheid het maken kunnen. Diegenen dus, die op dat erfdeel recht wensen te hebben, moeten er van verzekerd wezen, dat zij onder de geheiligden zijn, hun toegevoegd, bij

hen ingelijfd zijn, in dezelfden aard met hen delen. Want wij kunnen niet verwachten hiernamaals onder de verheerlijkten te wezen, tenzij wij hier op aarde onder de geheiligden zijn.

VI. Hij beveelt hun zichzelf aan als een voorbeeld van onverschilligheid voor deze wereld en voor alles, wat er in is. Indien zij willen wandelen in dezelfden geest en in dezelfde voetstappen, dan zullen zij bevinden, dat dit grotelijks zal bijdragen om hen er gemakkelijk en met vertroosting des harten door heen te laten gaan. Hij had hen Gode en het woord Zijner genade bevolen voor geestelijke zegeningen, die ongetwijfeld de beste zegeningen zijn. Maar wat zullen zij doen ten opzichte van spijs en drank voor hun gezin, een aangenaam levensonderhoud voor zichzelf, een huwelijksgoed voor hun kinderen? "Wat die dingen betreft", zegt Paulus, "doet zoals ik gedaan heb." En wat heeft hij gedaan? Hij zegt hun hier:
1. Dat hij nooit naar aardse rijkdom gestreefd heeft, vers 33. "Ik heb niemands zilver of goud of kleding begeerd, begeert gij ze ook niet, en dan kunt gij stil en gerust zijn." Velen te Efeziërs, velen van hen, die het Christelijk geloof hadden omhelsd, waren rijk, hadden zeer veel geld, zilver vaatwerk, rijke en fraaie meubelen, droegen schone klederen en voerden een groten staat. Nu had Paulus geen begeerte om evenals zij te leven, in dien zin kunnen wij dit aldus opvatten: "Ik heb nooit begeerd zoveel zilver en goud te hebben, als ik anderen zie hebben, noch zulke fraaie klederen te dragen, als ik anderen zie dragen, ik veroordeel hen niet, en ik benijd hen niet, ik kan met gerustheid en nuttigheid voor anderen leven, zonder op grootse voet te leven." De valse apostelen begeerden een schoon gelaat te tonen naar het vlees, Galaten 6:12, een aanzienlijke rol te spelen in de wereld, maar Paulus heeft dit niet begeerd, hij wist gebrek te hebben en vernederd te worden. Hij was niet begerig om goud, of zilver, of klederen van hen te ontvangen. Hij heeft er zo weinig naar gehunkerd, dat hij er niet eens een wens naar koesterde. Hij verlangde ook niet van hen, dat zij hem zouden belonen voor zijn arbeid en moeite onder hen, maar was vergenoegd met het tegenwoordige, dat is: met hetgeen hij had. Hij heeft nooit het hun gezocht, 2 Corinthiërs 12:14. Hij kon niet alleen zeggen met Mozes, Numeri 16:15, en met Samuel: Wiens os heb ik genomen, of wie heb ik verongelijkt? Maar, "wiens milddadigheid heb ik begeerd of gevraagd? Of wie ben ik tot last geweest?" Hij betuigt geen gaven te zoeken, Filippenzen 4:17.

2. Dat hij gewerkt heeft voor zijn dagelijks brood, vers 34, "gijzelven weet, en zijt er ooggetuigen van geweest, dat deze handen tot mijn nooddruft, en dergenen, die met mij waren, gediend hebben. Gij hebt mij vroeg en laat aan het werk gezien om tenten te maken", en daar zij gemeenlijk van leder vervaardigd werden, was het zeer zwaar werk. Merk op:
A. Dat Paulus, hoe groot een gunstgenoot des hemels hij ook was, en tot hoe groot een zegen ook op aarde gesteld, soms toch armoede heeft gekend. Welk een onnadenkende, onvriendelijke en ondankbare wereld was het, om een man als Paulus er arm in te laten wezen?
B. Hij verlangde niets meer, dan voorziening in zijn nooddruft. Hij heeft niet in zijn beroep gearbeid om zich te verrijken, maar om voedsel en deksel te hebben.
C. Als hij zijn brood moest verdienen, deed hij het met handenarbeid. Paulus had een hoofd en een tong, waarmee hij geld had kunnen verkrijgen, maar het waren deze handen, zegt hij, die tot mijn nooddruft gediend hebben. Hoe jammer, dat deze handen, door welker oplegging de Heilige Geest zo dikwijls was meegedeeld, deze handen, door welke God bijzondere wonderen had gewrocht, en dat wel beiden ook te Efeziërs, Hoofdstuk 19:6, 11, verplicht waren om gebruikt te worden voor naald en schaar en els om tenten te

maken, zuiver en alleen om het dagelijks brood te verdienen! Paulus herinnert deze presbyters (en in hen ook anderen) hieraan, opdat zij het niet vreemd zullen vinden, indien ook zij aldus veronachtzaamd worden, en dat zij dan toch voort moeten gaan met hun werk, en zich hebben te behelpen voor hun levensonderhoud. Hoe minder aanmoediging zij ontvangen van mensen, hoe meer zij haar van God zullen hebben.
D. Hij werkte niet alleen voor zichzelf, maar ook voor het onderhoud van hen, die met hem waren. Dat was waarlijk hard! Het zou hun eerder betaamd hebben voor hem te werken, (om hem te onderhouden als hun leraar en onderwijzer') dan dat hij voor hen werkte. Maar zo gaat het: zij die bereid en gewillig zijn om de roeiriemen te nemen, zullen anderen bereid vinden om ze hun te laten hebben. Als Paulus voor het onderhoud van zijn metgezellen wil werken, dan hebben zij daar niets tegen.

3. Dat hij, zelfs als hij arbeidde voor zijn nooddruft, nog iets van hetgeen hij verdiende bespaarde tot hulp van anderen, want hij verplicht hen hier om dit te doen, vers 35. "Ik heb u in alles getoond, in alles wat tot uwen plicht behoort, heb ik u een voorbeeld gegeven, inzonderheid hierin, dat gij alzo arbeidende de zwakken moet ondersteunen." Sommigen vatten dit zo op, dat zij het geloof moesten ondersteunen van de zwakgelovigen, door de vooroordelen weg te nemen, die sommigen tegen het Christendom koesterden, nl. dat de predikers er een winstgevend bedrijf van maakten, en het Evangelie slechts een handig middel was om er geld door te verkrijgen. "Nu kunt gij de oorzaak afsnijden degenen, die oorzaak hebben willen om ons te smaden, en zo kunt gij de zwakken onder ons ondersteunen. Gij zult dus wel doen met voor het ogenblik uw levensonderhoud te verdienen door het werk uwer handen, en niet afhankelijk te zijn van uw bediening." Ik versta het echter veeleer van hun plicht om de kranken te ondersteunen, en de armen, en hen, die niet werken kunnen, omdat dit overeenkomt met Paulus' vermaning, Efeziërs 4:28. Laat hij arbeiden, opdat hij hebbe mede te delen degene, die in nood is. Wij moeten arbeiden in een eerlijk beroep, niet slechts om te kunnen leven, maar opdat wij iets hebben te geven.
Dit zou een harde rede kunnen schijnen, en daarom ondersteunt Paulus haar door een gezegde onzes Meesters, waaraan hij wenst, dat zij altijd zullen denken. Deze woorden schijnt onze Heere Jezus dikwijls tot zijn discipelen gezegd te hebben, toen Hij zelf om niet zoveel goed gedaan heeft, en hun geboden heeft het ook te doen, Mattheüs 10:8, 9, Hij heeft er dit gezegde aan toegevoegd, dat, hoewel het nergens door de evangelisten vermeld wordt, Paulus mondeling van Petrus of van een der andere discipelen heeft vernomen, en een zeer kostelijk gezegde is het, waarin wel iets van een paradox is gelegen: Het is zaliger te geven dan te ontvangen. "Het is", zegt Dr. Tillotson, "iets om ons dit kostelijk gezegde onzes Heilands bijzonder te doen waarderen, dat het, niet vermeld zijnde door de evangelisten en in gevaar om in vergetelheid te geraken, door Paulus hier aangehaald wordt in zijn rede, en door Lukas' pen voor ons bewaard is gebleven." Het is zaliger te geven aan anderen, dan te ontvangen van anderen, niet slechts gelukkiger om rijk te zijn, en dus tot geven in staat te wezen, dan arm te zijn, en dus te moeten ontvangen (dat zal wel door iedereen erkend worden), maar zaliger om goed te doen met wat wij hebben of het veel of weinig is, dan om het te vermeerderen. Het gevoelen van de kinderen dezer wereld gaat hier vlak tegen in, zij zijn bang om te geven: "Dit geven", zeggen zij, "ruïneert ons", maar zij hopen elkeen zijn gewin te verkrijgen, Jesaja 56:11. Gewin is voor hen het zaligste dat er is, maar Christus zegt ons: Het is zaliger, voortreffelijker in zich zelf, een blijk van een uitnemender gemoedsgesteldheid en de weg tot een betere zaligheid bij het einde, te geven dan te ontvangen. Het maakt ons meer gelijkvormig met God, die aan allen geeft, en van niemand ontvangt, en met de Heere Jezus, die het land doorging goed doende. Het is zaliger onzen arbeid en moeite te

geven dan er loon, betaling, voor te ontvangen, en het zou ons een verlustiging, een genot zijn, dit te doen indien de behoefte, de nooddruft van ons zelf en van ons gezin het toeliet. Het is aangenamer goed te doen aan de dankbaren, maar het is meer eervol goed te doen aan de ondankbaren, want dan hebben wij God tot onzen Betaalmeester, die in de opstanding der rechtvaardigen belonen zal, wat anders onbeloond, onvergolden is gebleven. 36. En als hij dit gezegd had, heeft hij neerknielende met hen allen gebeden. 37. En er werd een groot geween van hen allen, en zij, vallende om de hals van Paulus, kusten hem, 38. Zeer bedroefd zijnde, allermeest over het woord dat hij gezegd had, dat zij zijn aangezicht niet meer zien zouden. En zij geleidden hem naar het schip.

Na de zeer aandoenlijke afscheidsrede, die Paulus voor de ouderlingen van Efeziërs heeft uitgesproken, hebben wij nu het gebed bij dit afscheid en de tranen die nog aandoenlijker zijn. Wij kunnen het bericht er van nauwelijks met droge ogen lezen en overdenken. I. Zij scheidden met gebed, vers 36. Als hij dit gezegd had, heeft hij, neerknielende, met hen allen gebeden. Ongetwijfeld was het een gebed, in ieder opzicht gepast voor deze droevige gelegenheid. Hij beval hen Gode in zijn gebed, bad Hem hen niet te verlaten, maar steeds met hen te blijven.

1. Het was een gezamenlijk bidden. Hij heeft niet slechts voor hen gebeden, maar met hen gebeden, met hen allen gebeden, opdat zij dezelfde smekingen zouden opzenden voor zichzelf en voor elkaar, die hij voor hen allen tot God opzond, en opdat zij zouden leren wat voor zichzelf in het gebed te vragen, als hij heengegaan is. Het is er zo verre vandaan, dat openbare gebeden onze gebeden in het verborgen moeten vervangen of ze nodeloos zouden maken, dat zij juist bestemd zijn om ze op te wekken en aan te moedigen, en er ons leiding in te geven. Als wij alleen zijn moeten wij nog eens het gebed bidden dat onze leraar met ons gebeden heeft.

2. Het was een ootmoedig, eerbiedig gebed, hetgeen aangetoond werd in de houding, die zij er bij aannamen, neerknielende heeft hij met hen gebeden. Die houding is het meest gepast in het gebed, daar zij beide aanbidding en smeking te kennen geeft, inzonderheid smeking om vergeving van zonde. Paulus heeft er veel gebruik van gemaakt, ik buig mijn knieën, Efeziërs 3:14.

3. Het was een gebed na de leerrede, en wij mogen veronderstellen, dat hij bad voor hetgeen hij gepredikt had. Hij had de zorg over de gemeente te Efeziërs aan deze ouderlingen overgegeven, en nu bidt hij, dat God hen in staat zal stellen om getrouw de zwaren last te volbrengen, die hun was opgelegd, hun die mate van genade en wijsheid zal geven, die er toe nodig was. Hij bad voor de kudde en alles wat er toe behoorde, dat de grote Herder der schapen zorg zou dragen voor hen allen, hen er voor zou bewaren van een prooi der zware wolven te worden. Aldus heeft hij deze evangeliedienaren geleerd te bidden voor hen, voor wie zij predikten, opdat hun arbeid niet te vergeefs zou zijn.

4. Het was een afscheidsgebed, dat, evenals de afscheidsleerrede, wel een blijvende indruk zou teweegbrengen. Het is goed voor vrienden, om, als zij van elkaar scheiden, te scheiden met gebed, opdat zij door dit gebed bij het scheiden in staat gesteld worden, om hartelijker voor elkaar te bidden, als zij gescheiden zijn, hetgeen tot onzen Christelijke plicht behoort en een goed gebruik is van de gemeenschap der heiligen. Dat de Heere toezicht houde tussen mij en tussen u, wanneer wij de een van de ander verborgen zijn, Genesis 31:49, is een goed gebed bij het afscheid nemen, alsook, dat onze volgende ontmoeting of naderbij de hemel, of in de hemel moge zijn. Paulus heeft hier het voorbeeld gevolgd van Christus, die, toen Hij afscheid nam van zijn discipelen, na voor hen te hebben gepredikt, met hen allen heeft gebeden, Johannes 17:1.

II. Zij scheidden onder tranen, en liefdevolle omhelzingen, vers 37, 38.

1. Er werd een groot geween van hen allen. Wij hebben reden te geloven, dat Paulus zelf begon. Hoewel hij vast besloten had heen te gaan, en zijn roeping tot ander werk duidelijk inzag, was hij toch van harte bedroefd hen te verlaten, en het heeft hem menige traan gekost, hij, die zo dikwijls in tranen was, terwijl hij zich nog bij hen bevond, vers 19, 31, heeft ongetwijfeld vele tranen gestort, toen hij afscheid van hen nam, aldus bewaterende wat hij onder hen gezaaid had. Maar het is van hun tranen, dat hier gesproken wordt, er werd een groot geween van hen allen, er was geen droog oog onder hen, en het waren waarschijnlijk de liefdevolle uitdrukkingen, welke Paulus gebruikt had in zijn gebed, die hen aan het wenen brachten. Het waren tranen van liefde, zoals die van Jonathan en David, toen zij genoodzaakt waren van elkaar te scheiden, en zij met elkaar weenden totdat (alsof zij er met elkaar om wedijverden) David het gans veel maakte, 1 Samuel 20:41.

2. Zij vielen Paulus om de hals en kusten hem, allen deden dit, de een na de anderen, ieder hunner zijn eigen verlies bewenende. "Hoe kan ik scheiden van deze onwaardeerbare mens, deze gezegende Paulus," zegt de een, "van wie in zekeren zin, mijn leven geheel vervuld is?" - "Vaarwel, mijn geliefde vriend", zegt een ander, "duizendmaal zeg ik u dank, en tienduizendmaal dank zeg ik aan God voor u, en voor al de moeite die gij hebt aangewend mij ten goede." "En moeten wij scheiden?" zegt een ander, "moet ik mijn geestelijke vader, verzorger en leidsman verliezen?" - "Wat zal er nu van ons worden", zegt wederom een ander, "als wij hem niet meer zullen hebben, tot wie wij ons wendden om raad en leiding? Wat zal ik doen, als de Heere mijn meester van mijn hoofd wegnemen zal? Mijn vader, mijn vader, wagen Israëls en zijn ruiteren." Zij, die het meest liefhebben, worden gewoonlijk ook het meest bemind. Paulus, die zelf ook een zeer liefdevolle vriend was, had vrienden, die zeer liefdevol waren jegens hem. Deze tranen bij het afscheid nemen van Paulus waren een dankbare vergelding voor al de tranen, die hij had gestort in zijn prediken voor hen, en zijn bidden met hen. Die bevochtigt, zal ook zelf een vroege regen worden.

3. Wat hen het meest in het hart trof, en deze plaats tot een waar Bochim heeft gemaakt, een plaats der wenenden, was het woord dat Paulus gezegd had, nl. dat hij er zeker van was dat zij zijn aangezicht niet meer zien zouden. Indien hij hun gezegd had hem te volgen, zoals hij dit zei aan hen, die zijn gewone metgezellen waren, of hun te kennen had gegeven, dat hij hen later wederom zou bezoeken, dan zouden zij dit afscheid wel hebben kunnen dragen, maar als hun gezegd wordt, dat zij zijn aangezicht niet meer zien zullen, in deze wereld, dat het dus een laatst afscheid is, dat zij van elkaar nemen, verwekt dit grote treurigheid onder hen, hierdoor wordt dit afscheid als het ware een begrafenis, en doet hen een vloed van tranen storten. Er waren andere dingen, waar zij om treurden: - dat zij het voorrecht zullen missen van zijn openbare prediking, dat zij hem niet langer hun bijeenkomst zullen zien leiden, zijn persoonlijken raad en zijn vertroostingen zullen ontberen, en, naar wij hopen, treurden zij ook om hun zonde, dat zij niet meer geprofiteerd hebben van zijn arbeid, toen hij bij hen was, waardoor zij God, als het ware, hadden aangespoord om hem van hen weg te nemen.
Maar het snerpendste in hun smart was, dat zij zijn aangezicht niet meer zien zouden. Als onze vrienden van ons gescheiden worden door de dood, dan treuren wij bij de gedachte, dat wij hun aangezicht niet meer zien zullen, maar dan treuren wij toch niet als degenen, die geen hoop hebben, want indien onze vrienden in Christus zijn gestorven, en indien wij Hem leven, dan zijn zij heengegaan om Gods aangezicht te zien, zijn heerlijkheid te aanschouwen, en wij hopen dan weldra met hen te zijn. Hoewel wij in deze wereld hun aangezicht niet meer zien zullen, hopen wij toch hen weer te zien in een betere wereld,

om er voor eeuwig met hen en met de Heere te zijn. Eindelijk. Zij geleidden hem naar het schip, deels om hem hun achting te betonen, hem zo ver zij konden op zijn weg vergezellende, en deels ook om nog een weinig tijd ten minste van zijn gezelschap te genieten en van zijn gesprekken. Indien dit hun laatste onderhoud met hem moet wezen, dan willen zij toch nog zoveel van hem hebben als zij kunnen, en hem tot het laatste ogenblik zien. En wij hebben reden te geloven, dat toen zij aan de rede waren gekomen, en hij aan boord zou gaan, hun tranen weer vloeiden, en hun omhelzingen herhaald werden, want wie ongaarne scheidt, zegt dikwijls vaarwel. Maar aan beide zijden was het een vertroosting, waardoor de kracht van die hartstochtelijke droefheid spoedig gebroken werd, dat het aangezicht van Christus met Paulus meeging, en dat zijn tegenwoordigheid met hen blijven zou.

HOOFDSTUK 21

1 En als het geschiedde, dat wij van hen gescheiden en afgevaren waren, zo liepen wij rechtuit en kwamen te Kos, en de dag daaraan te Rhodus, en van daar te Patara. 2 En een schip gevonden hebbende, dat naar Fenicie overvoer, gingen wij er in en voeren af. 3 En als wij Cyprus in het gezicht gekregen, en dat aan de linker hand gelaten hadden, voeren wij naar Syrie, en kwamen aan te Tyrus; want het schip zoude aldaar de last ontladen. 4 En de discipelen gevonden hebbende, bleven wij daar zeven dagen; dewelke tot Paulus zeiden door de Geest, dat hij niet zou opgaan naar Jeruzalem. 5 Toen het nu geschiedde, dat wij deze dagen doorgebracht hadden, gingen wij uit, en reisden voort; en zij geleidden ons allen met vrouwen en kinderen tot buiten de stad; en aan de oever neerknielende, hebben wij gebeden. 6 En als wij elkander gegroet hadden, gingen wij in het schip; maar zijlieden keerden wederom, elk naar het zijne.

7 Wij nu, de scheepvaart volbracht hebbende van Tyrus, kwamen aan te Ptolemais, en de broeders gegroet hebbende, bleven een dag bij hen. 8 En des anderen daags, Paulus en wij, die met hem waren, gingen van daar en kwamen te Cesaréa; en gegaan zijnde in het huis van Filippus, de evangelist die een was van de zeven, bleven wij bij hem. 9 Deze nu had vier dochters, nog maagden, die profeteerden.

10 En als wij daar vele dagen gebleven waren, kwam er een zeker profeet af van Judea, met name Agabus; 11 En hij kwam tot ons, en nam de gordel van Paulus, en zichzelven handen en voeten gebonden hebbende, zeide: Dit zegt de Heilige Geest: de man, wiens deze gordel is, zullen de Joden alzo te Jeruzalem binden, en overleveren in de handen der heidenen. 12 Als wij nu dit hoorden, baden beiden wij en die van die plaats waren, dat hij niet zou opgaan naar Jeruzalem. 13 Maar Paulus antwoordde: Wat doet gij, dat gij weent, en mijn hart week maakt? Want ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem voor de Naam van de Heere Jezus. 14 En als hij zich niet liet afraden, hielden wij ons tevreden, zeggende: De wil des Heeren geschiede.

15 En na die dagen maakten wij ons gereed, en gingen op naar Jeruzalem. 16 En met ons gingen ook sommigen der discipelen van Cesaréa, leidende met zich een zekeren Mnason, van Cyprus, een ouden discipel, bij dewelken wij zouden te huis liggen. 17 En als wij te Jeruzalem gekomen waren, ontvingen ons de broeders blijdelijk. 18 En de volgende dag ging Paulus met ons in tot Jakobus; en al de ouderlingen waren daar gekomen. 19 En als hij hen gegroet had, verhaalde hij van stuk tot stuk, wat God onder de heidenen door zijn dienst gedaan had. 20 En zij, dat gehoord hebbende, loofden de Heere, en zeiden tot hem: Gij ziet, broeder, hoevele duizenden van Joden er zijn, die geloven; en zij zijn allen ijveraars van de wet. 21 En zij zijn aangaande u bericht, dat gij al de Joden, die onder de heidenen zijn, leert van Mozes afvallen, zeggende: dat zij de kinderen niet zouden besnijden, noch naar de wijze der wet wandelen. 22 Wat is er dan te doen? Het is gans nodig, dat de menigte samenkome; want zij zullen horen, dat gij gekomen zijt. 23 Doe dan hetgeen wij u zeggen: Wij hebben vier mannen, die een gelofte gedaan hebben. 24 Neem dezen tot u, en heilig u met hen, en doe de onkosten nevens hen, opdat zij het hoofd bescheren mogen; en allen mogen weten, dat er niets is aan hetgeen, waarvan zij, aangaande u, bericht zijn; maar dat gij alzo wandelt, dat gij ook zelve de wet onderhoudt. 25 Doch van de heidenen, die geloven, hebben wij geschreven en goed gevonden, dat zij niets dergelijks zouden onderhouden, dan dat zij

zich wachten van hetgeen de afgoden geofferd is, en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij.
26 Toen nam Paulus de mannen met zich, en de dag daaraan met hen geheiligd zijnde, ging hij in de tempel, en verkondigde, dat de dagen der heiliging vervuld waren, blijvende daar, totdat een iegelijk van hen de offerande opgeofferd was. 27 Als nu de zeven dagen zouden voleindigd worden, zagen hem de Joden van Azie in de tempel, en beroerden al het volk, en sloegen de handen aan hem, 28 Roepende: Gij Israëlietische mannen, komt te hulp! Deze is de mens, die tegen het volk, en de wet, en deze plaats allen man overal leert; en bovendien heeft hij ook Grieken in de tempel gebracht, en heeft deze heilige plaats ontheiligd. 29 Want zij hadden te voren Trofimus, de Efezier, met hem in de stad gezien, welken zij meenden, dat Paulus in de tempel gebracht had. 30 En de gehele stad kwam in roer en het volk liep samen; en zij grepen Paulus, en trokken hem buiten de tempel; en terstond werden de deuren gesloten. 31 En als zij hem zochten te doden, kwam het gerucht tot de overste der bende, dat geheel Jeruzalem in verwarring was. 32 Welke terstond krijgsknechten en hoofdmannen over honderd tot zich nam, en liep af naar hen toe. Zij nu, de oversten en de krijgsknechten ziende, hielden op van Paulus te slaan. 33 Toen naderde de overste en greep hem, en beval, dat men hem met twee ketenen zou binden; en vraagde, wie hij was, en wat hij gedaan had. 34 En onder de schare riep de een dit, de andere wat anders. Doch als hij de zekerheid niet kon weten vanwege de beroerte, beval hij, dat men hem in de legerplaats zou brengen.
35 En als hij aan de trappen gekomen was, gebeurde het, dat hij van de krijgsknechten gedragen werd vanwege het geweld der schare. 36 Want de menigte des volks volgde, al roepende: Weg met hem! 37 En als Paulus nu in de legerplaats zou geleid worden, zeide hij tot de overste: Is het mij geoorloofd tot u wat te spreken? En hij zeide: Kent gij Grieks? 38 Zijt gij dan niet de Egyptenaar, die voor deze dagen oproer verwekte, en de vier duizend moordenaars naar de woestijn uitleidde?
39 Maar Paulus zeide: Ik ben een Joods man van Tarsen, een burger van geen onvermaarde stad in Cilicie, ik bid u, laat mij toe tot het volk te spreken. 40 En als hij het toegelaten had, Paulus, staande op de trappen, wenkte met de hand tot het volk; en als er grote stilte geworden was, sprak hij hen aan in de Hebreeuwse taal, zeggende:

Wij hebben met veel en groot genoegen de apostel vergezeld op zijn reizen door de Heidense landen om er het Evangelie te prediken, en wij hebben gezien hoe een grote oogst van zielen voor Christus ingezameld werd. Wij hebben tevens gezien welke vervolgingen hij er te lijden heeft gehad, maar hoe de Heere hem uit die allen heeft verlost, 2 Timotheüs 3:1
1. Maar nu zullen wij hem vergezellen naar Jeruzalem, en hem daar in blijvende banden zien komen. De dagen van zijn dienst schijnen nu voorbij te zijn, en slechts dagen van lijden over te blijven, dagen van duisternis, en zij zijn vele. Zeer te betreuren is het, dat zulk een arbeider buiten dienst wordt gesteld, maar toch! zo is het, en wij moeten niet slechts berusten, zoals zijn vrienden toen gedaan hebben, zeggende: DE WIL DES HEEREN GESCHIEDE, maar wij moeten geloven - en wij zullen er reden voor vinden - dat Paulus in de gevangenis en voor de rechterstoel, even waarlijk God verheerlijkte en Christus' belangen diende, als Paulus op het spreekgestoelte gedaan heeft. In dit hoofdstuk hebben wij:
I. Een journaal van Paulus' reis van Efeziërs naar Cesaréa, de naaste zeehaven bij Jeruzalem, sommige plaatsen, die hij aandeed, en zijn landing aldaar, vers 1 - 7.
II. De strijd, dien hij had met zijn vrienden te Cesaréa, die zich krachtig hebben verzet tegen zijn opgaan naar Jeruzalem, maar toch bij hem niet hebben overmocht, vers 8 - 14.
III. Paulus' reis van Cesaréa naar Jeruzalem, en het vriendelijk onthaal, dat hij aldaar bij de Christenen gevonden heeft, vers 15 - 17.
IV. Zijn toegeven aan de drangredenen van de broeders aldaar, die hem aanrieden om de Joden ln zo verre beleefdheid te bewijzen, dat hij zich met een offer zou gaan heiligen in de tempel met enige mannen, die een gelofte gedaan hadden, opdat het hieruit zou

blijken, dat hij niet zulk een vijand was van de Mozaïsche wetten en instellingen als men hem had voorgesteld, vers 18 - 26.
V. Hoe dit juist door de Joden tegen hem gekeerd werd, en hoe hij hierop in de tempel als een misdadiger gevangen werd genomen, vers 27 - 30.
VI. Hoe hij er nauwelijks aan is ontkomen om door het grauw aan stukken te worden gescheurd, en hoe hij toen op regelmatige en billijke wijze in de legerplaats geleid werd door de overste der bende, die hem toestond tot het volk te spreken om zich te verdedigen, vers 31 - 40. En zo is hij nu dan tot een gevangenen gemaakt, en tot aan het einde van dit boek zullen wij hem dan ook niet anders dan als gevangenen zien.

Handelingen 21:1 - 7
Wij kunnen hier opmerken, hoe veel moeite het Paulus gekost heeft om van Efeziërs weg te komen, hetgeen aangeduid wordt in de eerste woorden van dit hoofdstuk, als wij van hen gescheiden, dat is als met geweld van hen afgetrokken waren. Van beide zijden moest geweld worden gebruikt, Paulus was er afkerig van om hen te verlaten, en zij waren er even afkerig van om van hem te scheiden, maar het kon niet anders, het was niet te verhelpen. Als vrome mensen door de dood worden weggenomen, dan worden zij, als het ware, van hun vrienden afgetrokken, die geworsteld hebben, om hen, zo mogelijk, terug te houden.

II. Welk een voorspoedige reis zij hadden, zonder enige moeilijkheden te ontmoeten, zij liepen recht uit en kwamen te Cos, een vermaard Grieks eiland, de dag daarop volgende te Rhodus, vermaard wegens de colossus aan de ingang der haven, vandaar te Patara, een beroemde haven, de hoofdstad van Lycia, vers 1. Dáár vonden zij gelukkig een schip, dat naar Fenicië overvoer, dus juist in de door hen gewenste richting ging, vers 2. De leiding van Gods voorzienigheid moet dankbaar erkend worden, als de dingen zo ter rechter tijd geschieden, en wij door allerlei kleine omstandigheden begunstigd worden om voorspoedig onze zaken af te doen. Dan moeten wij zeggen: Het is God, die mijn weg volkomen maakt. Van deze scheepsgelegenheid maakten zij gebruik, zij gingen aan boord, en zetten koers naar Tyrus. Op die reis kregen zij Cyprus in het gezicht, het eiland, waarvan Barnabas afkomstig was, en lieten het aan de linkerhand liggen, vers 3, voeren af naar Syrië, en kwamen ten laatste te Tyrus, de in de oudheid zo beroemde stapelplaats van de handel der volken, maar dat nu zeer verminderd was, toch was er nog enig handelsverkeer overgebleven, want het schip zou aldaar de last ontladen, en zo geschiedde het ook.

III. Hoe Paulus te Tyrus halt hield. Toen hij er aan kwam bevond hij zich dicht bij het land Israëls, en bevond, dat hij het overige van de reis wel binnen de tijd, dien hij er zich voor gezet had kon volbrengen.
1. Te Tyrus vond hij discipelen, sommigen, die het Evangelie hadden omhelsd en het Christelijk geloof beleden. Wáár Paulus ook kwam, overal deed hij onderzoek naar discipelen, zocht hij hen op en verkeerde met hen, want wij weten: "gelijk zoekt gelijk." Toen Christus op aarde was, is Hij soms wel naar de landpalen van Tyrus gegaan, maar nooit om er het Evangelie te prediken, en Hij achtte het ook niet gepast om aan Tyrus en Sidon de voorrechten te schenken, die Chorazin en Bethsaïda hadden, hoewel Hij wist, dat, indien zij ze gehad hadden, zij er een beter gebruik van gemaakt zouden hebben, Lukas 10:13, 14. Maar na de uitbreiding van de opdracht des Evangelies, is Christus te Tyrus gepredikt geworden, en heeft Hij er discipelen gehad, en, naar sommigen denken, heeft hierop de profetie betrekking, dat haar koophandel en haar hoerenloon de Heere heilig zal zijn, Jesaja 23:18.

2. De discipelen te Tyrus gevonden hebbende, bleef Paulus er zeven dagen, daar zij hem drongen om zo lang bij hen te blijven als hij kon. Hij is zeven dagen te Troas gebleven, Hoofdstuk 20:6, en nu hier even zo vele dagen te Tyrus, om een Dag des Heeren met hen te kunnen zijn, en dus de gelegenheid te hebben om in het openbaar onder hen te prediken, want het is de begeerte der Godvruchtigen om goed te doen overal waar zij komen, en waar wij discipelen vinden, kunnen wij of hun nuttig zijn, of nut van hen hebben.

3. De discipelen te Tyrus hadden de gave ontvangen om door de Geest de moeilijkheden te voorzeggen, die Paulus te Jeruzalem ondervinden zou, want de Heilige Geest heeft het van stad tot stad betuigd, Hoofdstuk 20:23. Daar het iets was, waarvan zoveel gesproken zou worden, als het geschied was, heeft God het gepast geoordeeld, dat het meermalen te voren geprofeteerd zou worden, opdat het geloof der mensen, in stede van geschokt, er door bevestigd zou worden. En daarbij waren zij ook begiftigd met zoveel genade, dat zij, zijn verdrukking voorziende, uit liefde tot hem, en uit zorg over de gemeente, inzonderheid de gemeenten uit de Heidenen, die hem zo node konden missen, hem gebeden hebben om niet op te gaan naar Jeruzalem, want zij hoopten, dat het raadsbesluit Gods voorwaardelijk was: indien hij opgaat zal hij er in moeilijkheid komen, evenals de voorzegging aan David, dat de mannen van Kehila hem zullen overleveren, dat is: indien hij zich onder hen waagt, en daarom zeiden zij hem door de Geest, dat hij niet zou opgaan naar Jeruzalem. Want zij kwamen tot de gevolgtrekking, dat het het meest zou strekken tot eer van God als hij in vrijheid bleef, en het was volstrekt niet hun schuld, dat zij dit dachten, en hem dienvolgens trachtten te overreden, maar wèl was het hun vergissing, want zijn beproeving zal strekken tot eer van God en ter bevordering van het Evangelie, en de aandrang, dien men op hem oefende om hem er van af te houden, doet zijn Godvruchtige en waarlijk heldhaftige vastberadenheid des te schitterender uitkomen.

4. Hoewel de discipelen te Tyrus niet tot Paulus' bekeerlingen behoorden, hebben zij hem toch zeer groten eerbied betoond, daar zij veel gehoord hadden van de groten zegen, waarmee hij voor de gemeente had gearbeid. Toen hij van Tyrus vertrok, hebben zij hem, hoewel zij slechts gedurende zeven dagen met hem bekend waren, toch, alsof hij een groot en aanzienlijk man was, allen tezamen uitgeleide gedaan, zij kwamen allen tezamen, zij geleidden ons allen met vrouwen en kinderen, om plechtig afscheid van hem te nemen, zijn zegen te vragen, en hem zo ver op zijn weg te brengen als de zee het hun toeliet. Wij behoren achting te betonen, niet alleen aan onze eigen leraren, die onze voorstanders zijn in de Heere en ons vermanen, en hen zeer veel achten in liefde om huns werks wil onder ons, maar wij moeten ook, als er gelegenheid voor is, onze liefde en achting betuigen aan alle getrouwe dienstknechten van Christus, beide om de wille van Hem, wiens dienstknechten zij zijn, en om huns werks wil onder anderen. En zeer bijzonder moeten wij diegenen eren, die door God zo kennelijk geëerd werden, daar Hij hen zo uitnemend nuttig en tot zegen heeft doen zijn in hun tijd en onder hun geslacht. Het is goed om kinderen te leren achting en eerbied te hebben voor vrome mensen en vrome leraren. Dit was iets zeer merkwaardigs te Tyrus, dat wij nergens elders ontmoet hebben, namelijk, dat zij met vrouwen en kinderen Paulus uitgeleide gedaan hebben, om hem grotere eer te bewijzen, en het voorrecht te ontvangen van zijn onderricht en gebed. En gelijk er met toorn nota genomen werd van de kinderen der afgodendienaars te Bethel, die een profeet hebben bespot, zo wordt hier ongetwijfeld op genaderijke wijze nota genomen van de kinderen der discipelen te Tyrus, die een apostel hebben geëerd, zoals ook aan Christus de hosanna's der kinderen welgevallig waren. Wij behoren ook onze gelegenheden goed te gebruiken tot welzijn van onze ziel. Zij geleidden Paulus, om nog

zo veel te meer het voorrecht te hebben van zijn gezelschap en van zijn gebed. Sommigen verwijzen ons naar Psalm 45:13 als een voorzegging hiervan. De dochter van Tyrus, de rijken onder het volk zullen uw aangezicht met geschenk smeken, want waarschijnlijk hebben zij Paulus bij het afscheid nemen enigerlei geschenken aangeboden, zoals wij ook doen met onze vrienden, die naar zee gaan, Hoofdstuk 28:10.

5. Zij scheidden met gebed, zoals Paulus en de ouderlingen van Efeziërs ook gedaan hadden, Hoofdstuk 20:36. Aldus heeft Paulus ons door zijn voorbeeld, zowel als door zijn voorschrift, geleerd altijd te bidden, te bidden zonder ophouden. Aan de oever neerknielende, hebben wij gebeden. Paulus bad voor zichzelf, bad voor hen, bad voor al de gemeenten. Evenals hij veel in het gebed was, zo was hij ook machtig in het gebed. Zij baden aan de oever, opdat hun afscheid, hun vaarwel, geheiligd en liefelijk gemaakt zou worden door gebed. Zij, die naar zee gaan, behoren bij het verlaten van de oever zich door het gebed Gode te bevelen, zich onder zijn bescherming te stellen, gelijk zij ook, als zij de terra firma verlaten, hopen vasten grond te vinden voor hun geloof in de voorzienigheid en belofte Gods. Zij knielden neer aan de oever, hoewel die, naar wij kunnen veronderstellen, of steenachtig of modderig was, en daar hebben zij gebeden. Paulus wilde, dat de mannen bidden in alle plaatsen, en dat deed hij ook zelf, en waar hij zijn gebed ophief, boog hij zijn knieën. George Herbert placht te zeggen: "Knielen heeft nog nooit zijden kousen bedorven."

6. Eindelijk scheidden zij van elkaar, vers 6. Als wij elkaar gegroet hadden, met hartelijke omhelzingen en uitdrukkingen van liefde en van smart, gingen wij in het schip om te vertrekken, en zijlieden keerden weer elk naar het zijne, allen er over klagende, dat deze wereld een wereld is van scheiden. Let nu op hun wijze van doen. Wij, die ons op reis moesten begeven, gingen in het schip, dankbaar dat wij een schip hadden om ons te vervoeren, en zij, die niet op reis behoefden te gaan, keerden terug naar hun huis, dankbaar dat zij een tehuis hadden om er in weer te keren. Verheug u Zebulon, over uwen uittocht, en Issaschar over uw hutten. Paulus liet zijn zegen met hen, die naar huis terugkeerden, en zij, die bleven, zonden hun gebeden op tot God voor hen, die naar zee gingen.

IV. Hun aankomst te Ptolemaïs, dat niet ver van Tyrus was gelegen, vers 7. Wij kwamen aan te Ptolemaïs, dat, naar sommigen denken, hetzelfde is als Akko, hetwelk wij vinden in de stam van Aser, Richteren 1:31. Paulus verzocht om vergunning om daar aan land te gaan, om de broederen te groeten, naar hun welstand te vernemen en hun zijn genegenheid te betuigen. Hoewel hij niet lang bij hen kon blijven, wilde hij hen toch niet voorbijgaan, zonder hun zijn achting te betonen, en hij bleef een dag bij hen, het was misschien de Dag des Heeren, en beter een kort verblijf dan in het geheel geen bezoek.

Handelingen 21:8 - 14

Wij zien hier, hoe Paulus en zijn gezelschap eindelijk te Cesaréa aankwamen, waar hij voornemens was enigen tijd te blijven, daar het de plaats was, waar het Evangelie het eerst aan de Heidenen gepredikt werd, en de Heilige Geest op hen was gevallen, Hoofdstuk 10:1, 44. Nu wordt ons hier gezegd:

1. Wie het was, die aan Paulus en zijn metgezellen te Cesaréa gastvrijheid verleende. Slechts zelden behoefde hij zijn intrek te nemen in een herberg, want overal waar hij kwam, was er de een of andere vriend, die hem welkom heette en herbergde. Merk op, dat zij, die zich tezamen hadden ingescheept, van elkaar scheidden, toen de reis volbracht was, al naar hun beroep of hun zaken dit medebrachten. Die belang hadden bij de cargo,

bleven waar het schip de last zou ontladen, vers 4, anderen zijn, toen zij te Ptolemaïs aankwamen, gegaan waar hun zaken hen heenleidden, maar wij die met Paulus waren, gingen waar hij ging, en kwamen te Cesaréa. Zij, die tezamen door deze wereld reizen, zullen bij de dood van elkaar scheiden, en dan zal het blijken, wie van Paulus' gezelschap zijn, bij hem behoren, en wie niet. Te Cesaréa nu, werden zij ontvangen door Filippus de evangelist, dien wij vele jaren geleden te Cesaréa hebben gelaten, nadat hij de kamerling had gedoopt, Hoofdstuk 8:40, en daar vinden wij hem nu weer. Oorspronkelijk was hij een diaken, een der zeven, die verkozen werden om de tafelen te dienen, Hoofdstuk 6:6. Thans was hij reeds sedert lang een evangelist, iemand, die rondging om gemeenten te stichten en te bewateren, zoals de apostelen dit ook deden, en, evenals zij, volhardde hij in het gebed en de bediening des woords, daar hij aldus in het ambt van diaken wèl gediend had, zichzelf een goede opgang heeft verkregen, en getrouw geweest was in weinig is hij over veel gezet geworden. Hij had een huis te Cesaréa, geschikt om er Paulus en zijn metgezellen in te ontvangen en te herbergen, en hij heeft hem en hen van harte welkom geheten. Gegaan zijnde in het huis van Filippus de evangelist, bleven wij bij hem. Aldus betaamt het Christenen en Evangeliedienaren, om, naar zij er toe in staat zijn, herbergzaam te zijn jegens elkaar, zonder murmureren, 1 Petrus 4:9.

2. Deze Filippus had vier dochters, nog maagden, die profeteerden, vers 9. Het geeft te kennen, dat zij Paulus' beproevingen te Jeruzalem profeteerden, zoals anderen gedaan hadden, en hem afrieden er heen te gaan, of wellicht hebben zij met het oog op de moeilijkheden, die hem daar wachtten, geprofeteerd ter zijner vertroosting en bemoediging. Hier was nu wederom een vervulling van de profetie, Joël 2:28, van zulk een overvloedige uitstorting van de Heilige Geest over alle vlees, dat hun zonen en hun dochters zullen profeteren, dat is: toekomstige gebeurtenissen voorzeggen.

II. Een duidelijke en volledige voorzegging van Paulus' lijden door een vermaarden profeet, vers 10, 11.
1. Paulus en zijn metgezellen bleven vele dagen te Cesaréa. Misschien woonde Cornelius hier nog, en kon deze (hoewel Filippus hen herbergde) hun veel vriendelijkheid betoond hebben en hen overreed hebben daar nog te blijven. Wat Paulus bewogen heeft om daar zo lang te blijven en voor het laatste gedeelte van zijn reis naar Jeruzalem zo weinig haast te maken, terwijl hij in de beginne zo veel haast scheen te hebben, weten wij niet. Maar wij zijn er zeker van, dat hij dáár, evenmin als ergens anders, gebleven is, om er lui en ledig te zijn, hij mat zijn tijd bij dagen, en telde ze.

2. Er kwam een zeker profeet af van Judea, met name Agabus. Hij was dezelfde, van wie wij te voren gelezen hebben, dat hij afkwam van Jeruzalem te Antiochië om een algemenen hongersnood te voorzeggen, Hoofdstuk 11:27, 28.
Zie, hoe God zijn gaven verschillend uitdeelt! Aan Paulus, als apostel, was gegeven het woord der wijsheid en der kennis, door de Geest, en de gave der gezondmaking, aan Agabus, en aan de dochters van Filippus, de gave der profetie door dezelfde Geest het voorzeggen van toekomstige gebeurtenissen, die naar zij voorzegd werden, ook geschied zijn. Zie 1 Corinthiërs 12:8, 10. Zodat hetgeen onder het Oude Testament de uitnemendste gave des Geestes was, nl. het voorzeggen van toekomstige gebeurtenissen, onder het Nieuwe Testament gans en al overschitterd werd door andere gaven, en geschonken werd aan personen van minder aanzien in de kerk. Agabus schijnt opzettelijk naar Cesaréa gekomen te zijn, om Paulus dit bericht te brengen.

3. Hij voorzegde Paulus' banden te Jeruzalem,

A. Door een teken, zoals vanouds de profeten gedaan hebben, Jesaja, Hoofdstuk 20:2, 3, Jeremia Hoofdstuk 13:1, 27:2, - Ezechiël Hoofdstuk 4:1, 12:3, en nog vele anderen. Agabus nam de gordel van Paulus toen hij hem afgelegd had, of misschien nam hij hem wel van zijn lijf, en bonden zichzelf de handen mede, en daarna ook zijn voeten, of misschien heeft hij zich de handen en voeten samengebonden. Dit was bedoeld om de profetie te bevestigen - het zal zo zeker geschieden, alsof het reeds geschied was, en ook om hen, die er bij waren, een sterken indruk er van te geven, want hetgeen wij zien maakt gewoonlijk een sterkeren indruk op ons dan hetgeen, waar wij slechts van horen.
B. Door de verklaring van het teken, Dit zegt de Heilige Geest, de Geest der profetie: de man wiens deze gordel is, zullen de Joden alzo te Jeruzalem binden, en - zo als zij met zijn Meester gedaan hebben, Mattheüs 20:18, 19 - overleveren in de handen der Heidenen, zoals de Joden in andere plaatsen reeds al dien tijd gepoogd hebben te doen, door hem bij de Romeinse stadhouders aan te klagen. Aan Paulus is deze bijzondere waarschuwing of aankondiging gegeven omtrent de verdrukking, die hij te leiden zou hebben, opdat hij er zich op zou voorbereiden, en opdat, als het gekomen was, het hem geen verrassing en verschrikking zou zijn. De algemene kennis, die ons gegeven is, dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het koninkrijk Gods, moet op dezelfde wijze benuttigd worden.

III. Met welk een sterken aandrang zijn vrienden gepoogd hebben hem zijn heengaan naar Jeruzalem te ontraden, vers 12. Niet slechts zij, die van die plaats waren, maar ook wij, zijn metgezellen, en onder hen Lukas zelf, die dit dikwijls te voren gehoord hadden, en Paulus' vast besluit kenden om desniettemin derwaarts heen te gaan, baden hem met tranen, dat hij niet zou opgaan naar Jeruzalem, maar zich elders heen zou begeven. Nu bleek hieruit:
1. Een prijzenswaardige genegenheid voor Paulus en een waardering van hem vanwege zijn grote nuttigheid voor de kerk. Godvruchtige mensen die zeer naarstig werkzaam zijn, hebben het wel eens nodig, dat men hen sterk aanraadt om zich niet te overwerken, en vrome mensen, die zeer kloekmoedig zijn, moet men wel eens er van terug zien te houden om zich al te zeer aan gevaar bloot te stellen. De Heere is voor het lichaam, en dat moeten ook wij zijn.
2. Toch was hierin ook wel enige zwakheid, inzonderheid bij hen, die Paulus' metgezellen waren, en die wisten, dat hij naar Goddelijke aanwijzing die reis had ondernomen, en gezien hadden hoe vastberaden hij te voren reeds dien tegenstand het hoofd had geboden. Maar wij zien in hen de zwakheid, die ons allen eigen is. Als wij moeilijkheid zien in de verte, en er slechts een algemene kennisgeving van hebben ontvangen, dan tellen wij haar niet, kunnen er licht over denken, maar als die moeilijkheid nabij komt, dan beginnen wij er voor te huiveren en terug te deinzen. Nu komt het aan u en gij zijt verdrietig, het raakt tot u en gij wordt beroerd, Job 4:5.

IV. De heilige kloekmoedigheid en onversaagdheid, waarmee Paulus bij zijn besluit is gebleven, vers 13.
1. Hij bestraft hen wegens dit hun afraden. Hier is een twisting der liefde van beide zijden, zeer oprechte en sterke genegenheden, die tegen elkaar indruisten. Zij hebben hem zeer lief, en daarom verzetten zij zich tegen zijn besluit. Hij heeft hen zeer lief, en daarom bestraft hij hen wegens hun tegenstand: Wat doet gij dat gij weent en mijn hart week maakt? Zij waren hem een aanstoot, zoals Petrus aan Christus geweest is, toen hij in soortgelijke omstandigheden zei: Meester! wees U genadig. Hun wenen om hem maakte hem het hart week.

A. Het was hem een verzoeking, het schokte hem, het begon zijn besluit te verzwakken, blies hem gedachten in om voor de wind om te lopen. "Ik weet dat ik bestemd ben voor lijden, en gij behoorde mij aan te moedigen, mij te zeggen wat geschikt is om mijn hart te versterken, terwijl gij met uw tranen mijn hart week maakt, en mij ontmoedigt. Hoe kunt gij dit toch doen? Heeft onze Meester ons niet geboden ons kruis op te nemen? En wilt gij dat ik het mijn uit de weg zal gaan?
B. Het was hem een last, een verdriet, dat zij zo ernstig bij hem aandrongen op iets, waarin hij hen niet ter wille kon zijn zonder zijn geweten geweld aan te doen. Paulus had een zeer teder gemoed, hij was zelf dikwijls in tranen, en zo had hij nu medelijden met zijn vrienden om hun tranen, zij maakten een diepen indruk op hem, en zij zouden hem er schier toe brengen om hun maar in alles toe te geven. Maar nu breekt het hem het hart dat hij genoodzaakt is zijn wenende vrienden hun bede te ontzeggen. Het was een onvriendelijke vriendelijkheid, een wreed medelijden, hem dus met hun afraden te kwellen, en droefenis toe te doen tot zijn smart. Als onze vrienden tot lijden worden geroepen, dan zullen wij hun onze liefde betonen door hen te vertroosten veeleer, dan door om hen te treuren, hen te bewenen. Doch merk op: Indien deze Christenen te Cesaréa de bijzonderheden hadden kunnen voorzien van de gebeurtenis, wier algemene aankondiging zij met zo veel leedwezen hebben ontvangen, dan zouden zij er om huns zelfs wil meer verzoend mede geweest zijn, want toen Paulus te Jeruzalem tot een gevangenen werd gemaakt, werd hij dadelijk naar Cesaréa gezonden, dezelfde plaats, waar hij zich nu bevond, Hoofdstuk 23:33, en dáár is hij ten minste twee jaren gebleven, Hoofdstuk 24:27, en hij was een gevangenen op vrije voeten, zoals blijkt uit Hoofdstuk 24:23, waar orders worden gegeven, dat hij verlichting zou hebben, vrijheid zou hebben om tot zijn vrienden te gaan, en dat zijn vrienden vrijheid zouden hebben om tot hem te komen, zodat de gemeente te Cesaréa veel meer van Paulus' gezelschap en hulp hadden toen hij gevangen was, dan zij van hem gehad konden hebben, indien hij in vrijheid ware gebleven. Wat wij tegenstaan omdat wij denken, dat het tegen ons is, kan door Gods voorzienigheid zo geleid worden, dat het medewerkt ons ten goede, hetgeen een reden is, waarom wij Gods voorzienigheid moeten volgen, maar niet moeten vrezen.

2. Hij herhaalt zijn besluit om desniettemin voorwaarts te gaan. "Wat doet gij, dat gij weent? Ik ben bereid alles te lijden wat mij opgelegd zal worden. Ik ben vast besloten te gaan, wat er ook van moge komen, en daarom dient het nergens toe, dat gij u er tegen verzet. Ik ben gewillig te lijden, waarom zijt gij dan onwillig, dat ik zou lijden? Ben ik mij zelf niet het naast, niet het geschiktst om zelf te oordelen? Indien het leed mij onbereid vond, dan zou het wezenlijk leed zijn, en dan zoudt gij kunnen wenen bij de gedachte er aan. Maar, geloofd zij God, het is zo niet. Het is mij zeer welkom, en daarom behoort het niet iets zo schrikkelijks voor u te zijn. Wat mij betreft, ik ben bereid - hetoimoos echo - ik houd mij gereed, zoals krijgsknechten voor een gevecht. "Ik verwacht leed en lijden, ik reken er op, het zal mij niet verrassen of overvallen. Van de beginne is mij gezegd, dat ik veel zal moeten lijden, Hoofdstuk 9:16. "Ik ben er op voorbereid, ik ben er op bereid door een zuiver geweten, een vast vertrouwen op God, een heilige minachting van de wereld en het lichaam, een levend geloof in Christus, en een blijde hope des eeuwigen levens. Ik kan het welkom heten, zoals wij een vriend welkom heten, dien wij verwachten, en voor wiens komst wij toebereidselen hebben gemaakt. Door genade kan ik het niet slechts dragen, maar er mij in verblijden."
Zie nu: Hoe ver zijn besluit zich uitstrekt: Er is u gezegd, dat ik te Jeruzalem gebonden zal worden, en gij wilt, dat ik uit vrees hiervoor van Jeruzalem zal wegblijven. Ik zeg u, ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar, indien het Gods wil is, ook te sterven te Jeruzalem, niet alleen mijn vrijheid te verliezen, maar ook mijn leven." Wij doen

verstandig aan het ergste te denken, dat ons kan overkomen, en ons daarop te bereiden, opdat wij staan mogen volmaakt en volkomen in al de wil van God. Zie wat het is, dat hem aldus door helpt, dat hem gewillig maakt te lijden en te sterven, het is voor de naam des Heeren Jezus. Al wat iemand heeft zal hij geven voor zijn leven, maar het leven zelf zal Paulus geven voor de dienst en de ere van de naam van Christus.

V. De geduldige berusting van zijn vrienden in zijn besluit, vers 14.
1. Zij onderwierpen zich aan de wijsheid van een Godvruchtig man. Zij waren zo ver gegaan met de zaak als de betamelijkheid het toeliet, maar als hij zich niet liet afraden, hielden wij ons tevreden, drongen wij er niet langer bij hem op aan. Paulus weet het best wat hem te doen staat, en het betaamt ons om het hem over te laten, hem niet te laken om hetgeen hij doet, noch te zeggen, dat hij roekeloos is, of eigenzinnig, of gemelijk, een geest van tegenspraak heeft, zoals sommige mensen geneigd zijn te oordelen over hen, die niet precies willen doen wat zij wensen, dat zij doen zullen. Paulus moet ongetwijfeld een goede reden hebben voor zijn besluit, al acht hij ook, dat hij die reden voor zich moet houden, en God heeft genaderijke doeleinden, die tot stand gebracht moeten worden door hem in zijn besluit te bevestigen. Het behoort tot de goede manieren om niet te lang en niet te sterk aan te dringen op het doen of het niet doen van iets bij hen, die zich niet willen laten afraden.
2. Zij onderwierpen zich aan de wil van een goeden God. Wij hielden ons tevreden, zeggende: De wil des Heeren geschiede! Zij hebben zijn vastberadenheid niet voor halsstarrigheid gehouden, maar voor bereidwilligheid om te lijden, en geloofd, dat dit Gods wil was. Vader in de hemel, Uw wil geschiede, gelijk dit een regel is voor onze gebeden en voor onze handelingen, zo is het dit ook voor ons geduld.

Dit kan wijzen:
A. Op Paulus' tegenwoordige standvastigheid, hij is onbuigzaam, niet te overreden, en hierin zien zij de wil des Heeren. "Hij is het, die dit vaste besluit in hem gewerkt heeft, en daarom berusten wij er in." In de neiging van het hart onzer vrienden of leraren, naar dezen of dien kant (en het zou naar een geheel anderen kant kunnen zijn, dan wij wel wensen) moeten wij de hand Gods zien en er ons aan onderwerpen.
B. Op zijn naderend lijden. "Indien er niets aan te doen is, dat Paulus zich aan gevangenschap wil gaan blootstellen: de wil des Heeren Jezus geschiede. Wij hebben alles gedaan wat wij konden om het te voorkomen, en nu geven wij het over aan God, wij geven het over aan Christus, aan wie de Vader al het oordeelheeft overgegeven, en daarom doen wij, niet gelijk wij willen, maar gelijk Hij wil." Als wij leed of beproeving zien komen, inzonderheid het leed, dat onze leraren tot zwijgen worden gebracht, of van ons weggenomen worden, dan betaamt het ons te zeggen: De wil des Heeren geschiede. God is wijs en weet alle dingen te doen medewerken, ons ten goede, en daarom: welkom zij ons Zijn heilige wil. Niet slechts: "De wil des Heeren moet geschieden, het is niet te verhelpen," maar, "De wil des Heeren geschiede, want Zijn wil is zijn wijsheid, en Hij doet alles naar de raad Zijns willens, Hij doe dus met ons en de onzen zoals het goed is in zijn ogen." Als het leed komt, dan moet dit onze smart verzachten, dat de wil des Heeren geschied is, als wij het zien komen, dan moet dit onze vrees tot zwijgen brengen: de wil des Heeren zal geschieden, waarop wij zeggen: *Amen, hij geschiede!*

Handelingen 21:15 - 26
In deze verzen hebben wij:

I. Paulus' reis van Cesaréa naar Jeruzalem, en het gezelschap, dat met hem ging.

1. Wij maakten ons gereed, of pakten onze dingen, en, evenals arme reizigers, of soldaten, waren zij hun eigen dragers, zo weinige kledingstukken hadden zij bij zich. Omnia mea mecum porto - Al wat ik bezit heb ik bij mij. Sommigen denken, dat zij het geld bij zich hadden, dat in de gemeenten van Macedonië en Achaja bijeen was gebracht voor de arme heiligen te Jeruzalem. Indien zij Paulus hadden kunnen bewegen elders heen te gaan zouden zij met blijdschap mede gegaan zijn, maar indien hij niettegenstaande hun afraden toch naar Jeruzalem wil gaan, dan zeggen zij niet: "Laat hij dan maar alleen gaan", maar, evenals Thomas in een zelfde geval, toen Christus zich in gevaar wilde begeven te Jeruzalem: Laat ons ook gaan, opdat wij met Hem sterven, Johannes 11:16. Hun besluit om Paulus te blijven aankleven, was gelijk aan dat van Ittaï om bij David te blijven, 2 Samuel 15:2
1. In de plaats waar mijn heer de koning zal zijn, hetzij ten dode hetzij ten leven, daar zal uw knecht voorzeker ook zijn. Aldus heeft Paulus' kloekmoedigheid hen kloekmoedig gemaakt.

2. Enigen van de discipelen van Cesaréa gingen met hen. Of het nu hun bedoeling was van deze gelegenheid gebruik te maken, om in zo goed gezelschap te zijn, of om Paulus van dienst te wezen, en, zo mogelijk, de dreigende ramp van hem af te wenden, of hem ten minste te kunnen dienen, blijkt niet. Hoe minder tijd Paulus nog in vrijheid zal blijven, hoe meer zij zich benaarstigen om iedere gelegenheid te benuttigen om met hem te zijn. Elisa bleef dicht bij Elia, toen hij wist, dat de tijd nabij was, dat hij zou worden opgenomen.

3. Zij brachten ook een achtenswaardig oud man mee, die een huis bezat in Jeruzalem, waarin hij Paulus en zijn metgezellen gaarne wilde herbergen. Zijn naam was Mnason, en hij was van Cyprus, vers 16, bij dewelke wij zouden tehuis liggen. Er was bij gelegenheid van het feest zulk een grote toeloop van mensen, dat het moeilijk was logies te vinden, de herbergen zouden door de meer gegoeden in beslag worden genomen, en voor hen, die een eigen huis bezaten werd het als een oneer beschouwd om in zulke tijden kamers te verhuren, zij behoorden ze vrijelijk aan vreemdelingen af te staan. Iedereen zal dus zijn eigen vrienden tot gasten verkiezen, en Mnason nodigde Paulus en zijn metgezellen om zijn gasten te zijn. Hoewel hij gehoord had, dat Paulus zeer waarschijnlijk in moeilijkheden zal komen, waardoor zij, die hem ontvingen en onthaalden ook wel mede betrokken zouden kunnen worden, zal hij hem toch welkom wezen, wat hiervan ook het gevolg moge zijn. Deze Mnason wordt een oude discipel genoemd, een discipel van het begin af. Sommigen denken, dat hij een van de zeventig discipelen van Christus was, of een der eerste bekeerlingen na de uitstorting des Geestes, of een der eersten, die bekeerd was onder de prediking des Evangelies in Cyprus, Hoofdstuk 13:4. Hoe dit zij, hij schijnt reeds lang een Christen geweest te zijn, en was nu op jaren. Het is eervol een oude discipel van Jezus Christus te wezen, door de genade Gods in staat te zijn gesteld, om gedurende langen tijd te volharden in de weg van plicht, standvastig te zijn geweest in het geloof, en tot in hogen ouderdom voortdurend toe te nemen in wijsheid en ervaring. Bij zulke oude discipelen zou men zeer gaarne geherbergd willen worden, want de veelheid der jaren zal wijsheid te kennen geven.

II. Paulus' welkom te Jeruzalem.
1. Velen van de broederen ontvingen hem blijdelijk, vers 17. Zodra zij hoorden, dat hij in de stad was gekomen, gingen zij naar zijn tijdelijk verblijf in het huis van Mnason, wensten hem geluk met zijn behouden aankomst, zeiden hem, dat zij blijde waren hem te zien, en nodigden hem in hun huis te komen, het een ere achtende om met zo uitnemend

een dienstknecht van Christus bekend te zijn. Streso merkt op, dat het woord, hier gebruikt voor het welkom, dat zij aan de apostelen gaven, asmenoos apodechein, gebruikt wordt betreffende het welkom aan de leer der apostelen, Hoofdstuk 2:41. Zij namen zijn woord gaarne aan. Wij geloven, dat, zo Paulus onder ons kwam, wij hem gaarne zouden ontvangen, maar het is de vraag of wij dit al of niet zouden doen, indien wij, zijn leer hebbende, haar niet gaarne aannemen.
2. Zij brachten een bezoek aan Jacobus en de ouderlingen der gemeente, vers 18. De volgende dag ging Paulus in bij Jacobus, en nam ons, die zijn metgezellen waren, mede, om ons met de gemeente te Jeruzalem bekend te maken. Jacobus schijnt toen de enige apostel te zijn geweest, die te Jeruzalem woonde, de overigen hadden zich verspreid om aan andere plaatsen het Evangelie te prediken. Maar zij hadden overlegd, om een apostel te Jeruzalem te hebben, soms wellicht de een, en soms een ander, omdat er altijd een grote toevloed van mensen was, die er zich van overal heen begaven. Jacobus was nu ter plaatse, en alle de ouderlingen, of presbyters, die de gewone leraren waren der gemeente, zowel om voor haar te prediken, als om haar te besturen, waren bij hem tegenwoordig. Paulus groette hen allen, betoonde hun zijn achting, vroeg naar hun welvaren, en gaf hun de rechterhand der gemeenschap. Hij groette hen, dat is: hij wenste hun allen heil, en bad God hen te zegenen. De juiste betekenis der groetenis is: u heil wensende, salve, of salus tibi sit, evenals: Vrede zij u. En zulke wederzijdse begroetingen, of goede wensen, zijn zeer voegzaam voor Christenen, ten teken van hun liefde voor elkaar, en hun gezamenlijke betrekking tot God.

III. Het verslag, dat zij van hem ontvingen van zijn bediening onder de Heidenen, en hun tevredenheid hierover.
1. Hij verhaalde hun van de voorspoed van het Evangelie in de landen, waar hij werkzaam is geweest, wetende, dat het hun zeer aangenaam zou zijn om van de uitbreiding van Christus' koninkrijk te horen. Als hij ze gegroet had, verhaalde hij van stuk tot stuk wat God onder de Heidenen door zijn dienst gedaan had, vers 19. Merk op met hoeveel bescheidenheid hij spreekt, niet: wat hij gedaan had, (hij was slechts het middel, het werktuig) maar wat God door zijn dienst gedaan had. Het was: Niet ik, maar de genade Gods, die met mij geweest is. Hij plantte en bewaterde, maar God gaf de wasdom. Hij verhaalde het in bijzonderheden, opdat de genade Gods in de bijzondere omstandigheden van zijn succes des te schitterender zou uitblinken. Aldus zal David aan anderen vertellen wat God voor zijn ziel gedaan heeft, Psalm 66:16, en Paulus hier wat God door zijn dienst heeft gedaan, en beiden doen het, opdat hun vrienden met hun lof en dank aan God zouden instemmen.
2. Hierin vinden zij aanleiding om God te loven, vers 20. Zij, dat gehoord hebbende, loofden de Heere. Paulus heeft het alles aan God toegeschreven, en zij gaven Gode de lof er voor. Zij barstten niet los in uitbundige lofredenen op Paulus, maar laten het over aan zijn Meester om tot hem te zeggen, Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht, en verheerlijkten de genade Gods, die zich ook tot de Heidenen heeft uitgestrekt. De bekering van zondaren moet ons een oorzaak zijn van blijdschap en dankzegging, zo als zij dit is voor de engelen. God had Paulus meer geëerd dan iemand hunner, door zijn dienst veelomvattender te maken, maar zij benijdden hem niet, noch zijn zij afgunstig op hem vanwege zijn toenemende vermaardheid, integendeel, zij loofden de Heere. En zij hadden niet meer kunnen doen om Paulus aan te moedigen om goedsmoeds voort te gaan met zijn werk, dan door God te verheerlijken om zijn voorspoed er op, want als God geprezen wordt, is Paulus gelukkig.

IV. Het verzoek van Jacobus en de ouderlingen der gemeente te Jeruzalem aan Paulus, of liever, hun raad aan hem, om voldoening te geven aan de gelovige Joden door enige inachtneming van de ceremoniële wet, en openlijk in de tempel te komen om te offeren hetgeen op zichzelf niet zondig was, want hoewel de ceremoniële wet volstrekt niet verplichtend gesteld mocht worden voor de bekeerlingen uit de Heidenen (zoals de valse leraren het wensten en daardoor het Evangelie verkeerden) was zij toch nog niet ongeoorloofd geworden voor hen, die van kindsbeen af geleerd hadden haar waar te nemen, maar er verre af waren van te verwachten door haar gerechtvaardigd te worden. Zij was dood, maar niet begraven, dood, maar niet dodelijk. En niet zondig zijnde, dachten zij, dat het een blijk van wijsheid was in Paulus om er zich in zo ver naar te schikken.

Let op de raad, dien zij Paulus hierin gaven, niet als gezag hebbende over hem, maar in genegenheid voor hem.
1. Zij wensten, dat hij kennis zou nemen van het groot aantal der Joodse bekeerlingen, Gij ziet, broeder, hoeveel duizenden van Joden er zijn, die geloven. Zij noemen hem broeder, want zij beschouwen hem als een mede-arbeider in het Evangelie, hoewel zij van de besnijdenis waren, en Hij de apostel was der Heidenen, zij conformisten waren, en hij een non - conformist was, waren zij toch broeders, en zij erkenden de verwantschap. Gij zijt in sommige van onze bijeenkomsten geweest, en ziet hoe talrijk zij zijn, hoeveel myriaden van Joden geloven. Het woord betekent niet duizenden, maar tienduizenden. Zelfs onder de Joden, die het meest bevooroordeeld waren geweest tegen het Evangelie, waren er toch zeer velen, die het aannamen, want de genade Gods kan de machtigste sterkten van Satan neerwerpen. Het getal der namen in de beginne was slechts honderd en twintig, en nu zijn zij vele duizenden. Zo verachte dan niemand de dag der kleine dingen, want, al is het begin gering, kan God toch het laatste zeer vermeerderen.
Hieruit bleek, dat God Zijn volk der Joden niet gans had verstoten, want er was een overblijfsel onder hen, uitverkorenen, die het verkregen hebben, Romeinen 11:5, 7, vele duizenden, die geloofden. En dit bericht, dat zij aan Paulus konden geven van de voorspoed des Evangelies onder de Joden, was ongetwijfeld even aangenaam aan Paulus, als het bericht, dat hij hun gaf van de bekering der Heidenen het hun geweest is, want de toegenegenheid zijns harten, en het gebed, dat hij tot God voor Israël deed, was tot hun zaligheid.

2. Zij geven hem kennis van de heersende zwakheid, waaraan deze gelovige Joden leden, en waarvan zij niet genezen konden worden: zij zijn allen ijveraars voor de wet. Zij geloven in Christus als de waren Messias, zij betrouwen op zijn gerechtigheid, en onderwerpen zich aan zijn heerschappij. Maar zij weten, dat de wet van Mozes van God was, zij hebben geestelijke zegeningen genoten onder het waarnemen er van, en daarom kunnen zij er niet aan denken om er zich los van te maken, ja zelfs niet om er koud of onverschillig voor te worden. Wellicht hebben zij zich ook beroepen op het feit, dat Christus geworden is onder de wet, en haar heeft waargenomen, (hetgeen bedoeld was om ons van de wet vrij te maken) en het als reden opgegeven waarom zij er onder bleven. Het was een grote zwakheid en een dwaling om zo gehecht te blijven aan de schaduwen, nu het wezen was gekomen, hun hals te blijven buigen onder het juk der dienstbaarheid, als Christus toch gekomen is om hen vrij te maken.
Maar zie hier:
A. De kracht der opvoeding en van het langdurig gebruik, inzonderheid van een ceremoniële wet.

B. De liefdevolle toegevendheid, die uit aanmerking hiervan betoond moet worden. Deze gelovige Joden werden daarom niet verloochend en verworpen, alsof zij geen Christenen waren, omdat zij voor de wet waren, ja zelfs er voor ijverden, zo lang zij wèl zichzelf daaraan hielden, maar het anderen niet oplegden. Hun ijveren voor de wet kon in een goeden zin worden opgenomen, die de liefde er dan ook aan geven zou, en het kon ook zeer goed verontschuldigd worden, in aanmerking genomen hoe zij waren opgevoed en onder wie zij woonden.

3. Zij gaven hem te verstaan, dat deze Joden, die zo ijverden voor de wet, hem kwalijk genegen waren, vers 21. Paulus zelf, hoewel hij een zo getrouw dienstknecht was, als Christus er ooit gehad heeft, kon toch niet bij allen, die tot Christus' gezin behoren, gunst vinden. "Zij zijn aangaande u bericht, (en hebben overeenkomstig dit bericht hun mening omtrent u opgevat), dat gij niet alleen de Heidenen niet leert de wet te onderhouden, zoals sommigen begeerd hebben dat gij doen zoudt, maar dat gij alle de Joden, die onder de Heidenen zijn, leert van Mozes afvallen, zeggende, dat zij de kinderen niet zouden besnijden noch naar de wijzen der wet wandelen, die door God zijn verordineerd, in zo ver zij zelfs onder de Heidenen gevolgd kunnen worden, en op een groten afstand van de tempel, noch dat zij de vastendagen en feestdagen der kerk zouden onderhouden, hun gedenkcedels zouden dragen, of zich van onreine spijzen zouden onthouden."
Nu was het waar, dat Paulus de opheffing der wet van Mozes gepredikt heeft, en dat het niet mogelijk was om door haar gerechtvaardigd te werden, en dat wij dus niet langer verplicht zijn haar te onderhouden. Maar het was niet waar, dat hij hun leerde van Mozes afvallen, want de Godsdienst, dien hij predikte, strekte niet om de wet te verbreken, maar om haar te vervullen. Hij predikte Christus, het Einde der wet tot rechtvaardigheid, en bekering en geloof, in de beoefening waarvan wij veel gebruik moeten maken van de wet. De Joden, die onder de Heidenen verstrooid waren, en die Paulus leerde, waren zo verre van Mozes af te vallen, dat zij hem nooit beter begrepen hebben, noch hem zelfs zo van harte hebben aangenomen, als nu hun geleerd was hem te gebruiken als een tuchtmeester tot Christus. Maar zelfs de gelovige Joden, dit denkbeeld van Paulus opgevat hebbende, dat hij een vijand was van Mozes, en misschien ook wel wat te veel geluisterd hebbende naar de ongelovige Joden, waren zeer verbitterd tegen hem. Hun leraren, de ouderlingen hier tegenwoordig, beminden en achtten hem, en keurden goed wat hij gedaan had, en noemden hem broeder, maar het volk, de gemeenteleden, waren nauwelijks te bewegen een gunstige gedachte omtrent hem te koesteren, want dit is zeker: die het minst tot oordelen in staat zijn, zijn het meest tot afkeuren en berispen geneigd, de zwakhoofden zijn de heethoofden. Zij wisten Paulus' leer niet naar behoren te onderscheiden, en zo hebben zij haar door onwetendheid in het algemeen veroordeeld.

4. Daarom wensten zij, dat Paulus, nu hij te Jeruzalem gekomen was, door een openlijke daad zou doen blijken, dat de beschuldiging tegen hem vals was, dat hij de mensen niet leerde van Mozes af te vallen en de gewoonten der Joodse kerk af te breken, daar hij zelf ze nog gebruikte. Zij besluiten met te zeggen, dat er zo iets gedaan behoorde te worden. "Wat is er dan te doen? Het is zeer nodig, dat de menigte samenkome, want zij zullen horen, dat gij gekomen zijt." Het is een last, die mannen van aanzien of vermaardheid te dragen hebben, dat er van hun komen en gaan veel meer nota wordt genomen dan van het komen en gaan van andere mensen, en er wordt over hen gesproken, door sommigen met welwillendheid door anderen met kwaadwilligheid. "Als zij horen, dat gij gekomen zijt, moeten zij volstrekt samenkomen. Zij verwachten dat wij hen zullen samenroepen om met hen te beraadslagen, of wij u al of niet zullen toelaten om als een broeder onder ons te prediken, of zij zullen uit eigen beweging samenkomen om u te horen."

Nu moet er iets gedaan worden om hen er van te overtuigen, dat Paulus de mensen niet leert van Mozes af te vallen, en zo achten zij het dan nodig:
A. Om Paulus' wil, om zijn goeden naam te zuiveren, opdat een zo Godvruchtig man geen smet worde aangewreven, en een zo bekwaam, nuttig man niet lijde onder een verdenking, waardoor hij in zijn arbeid tot zegen van anderen belemmerd zou worden.
B. Om de wille des volks, der gemeente, opdat zij niet langer tegen zo vroom en Godvrezend een man bevooroordeeld zullen blijven, en het voorrecht zijner bediening vanwege dit vooroordeel zouden missen.
C. Om hunnentwil, opdat daar zij wisten, dat het hun plicht was Paulus als broeder te erkennen, hun volbrengen van dien plícht niet tot een smaad voor hen worde onder hen, die onder hun zorg en leiding waren. Zij doen hem een geschikte gelegenheid aan de hand, die hij zou kunnen gebruiken om zich te zuiveren "Doe dan hetgeen wij u zeggen, volg onzen raad hierin. Wij hebben vier mannen, gelovige Joden, die tot onze gemeente behoren, die een gelofte gedaan hebben, een gelofte van tijdelijk Nazireërschap, hun tijd is nu om, vers 23, en volgens de wet moeten zij een offer brengen, als zij het hoofd huns Nazireërschaps bescheren, een lam ten brandoffer, een ooilam ten zondoffer, en een ram ten dankoffer, met nog andere offeranden daartoe behorende, Numeri 6:13 - 20. Velen plachten dit gezamenlijk te doen, als de tijd hunner gelofte ongeveer gelijk viel, hetzij ter grotere bespoediging of ter meerdere plechtigheid. Daar nu Paulus onlangs zich zo naar de wet geschikt had, dat hij de gelofte eens Nazareeërs gedaan had, en om aan te duiden dat de duur er van voorbij was, zijn hoofd had beschoren te Kenchrea, Hoofdstuk 18:18, overeenkomstig de gewoonte van hen, die op een afstand van de tempel woonden, wensen zij, dat hij nog een weinig verder zal gaan, en zich bij deze vier zal aansluiten om de offerande eens Nazareeërs te brengen. "Heilig u met hen overeenkomstig de wet, en wees niet slechts bereid u die moeite te geven, maar ook nevens hen de onkosten te doen door voor deze plechtige gelegenheid offeranden te kopen, en u in het offeren bij hen te voegen." Dit zal, geloven zij, de laster voor goed tot zwijgen te brengen, zodat iedereen er van overtuigd zal worden, dat het gerucht vals is, en Paulus niet de man is, dien men hun had voorgesteld, de Joden niet geleerd heeft van Mozes afvallen, maar dat hij zelf een geboren Jood zijnde, alzo wandelt en de wet onderhoudt, en dan zal alles wèl zijn.

5. Zij betuigen, dat dit geen schending of verbreking zal zijn van hun raadsbesluit, dat zij onlangs hadden uitgevaardigd ten gunste van de bekeerlingen uit de Heidenen, en dat het volstrekt hun bedoeling niet is om ook maar in het minst afbreuk te doen aan de vrijheid, die hun toegestaan is, vers 25. "Doch van de Heidenen, die geloven, hebben wij geschreven en goedgevonden, en wij zijn besloten ons daaraan te houden, dat zij niets dergelijks zouden onderhouden. Wij wensen volstrekt niet, dat zij aan de ceremoniële wet gebonden zijn, maar alleen, dat zij zich wachten van hetgeen de afgoden geofferd is en van bloed, en van het verstikte, en van hoererij. Maar zij moeten niet gebonden zijn aan de Joodse offeranden of reinigingswetten, of aan het waarnemen van plechtigheden." Zij wisten hoe ijverig Paulus zich bemoeide om de bekeerden Heidenen hun vrijheid te laten behouden, en daarom verbinden zij zich uitdrukkelijk om daarbij te blijven. Zover nu hun voorstel.

V. En nu hebben wij hier Paulus' bewilliging er in. Hij was bereid om hun hierin ter wille te zijn. Hij heeft zich niet laten ontraden om naar Jeruzalem te gaan, maar nu hij er is, heeft hij zich wèl laten raden om te doen zoals zij er deden, vers 26. Toen nam Paulus de mannen met zich, zoals zij hem geraden hadden, en reeds de volgende dag met hen geheiligd zijnde, en niet met volk, noch met beroerte, zoals hij zelf zegt, Hoofdstuk

24:18, ging hij in de tempel, zoals andere vrome Joden, die er voor zulke aangelegenheden kwamen, en verkondigde, dat de dagen der heiliging vervuld waren, dat is, gaf dit de priesters te kennen, begerende, dat de priester een tijd zou bepalen, wanneer voor een iegelijk hunner de offerande opgeofferd zou worden, voor ieder hunner een offerande. In zijn verklaring van Numeri 6:18 haalt Ainsworth een plaats aan uit Maimonides, die hier enig licht over verspreidt. Indien iemand zegt: Op mij zij de helft der offeranden van een Nazareeër, of: Op mij zij de helft van het bescheren eens Nazareeërs, dan brengt hij de helft van de offeranden door welken Nazareeër hij wil, en die Nazareeër betaalt zijn offeranden uit hetgeen het zijn is. Zo heeft Paulus hier gedaan: hij droeg wat hij beloofde bij tot de offeranden van deze Nazareeërs, en, naar sommigen denken, verplichtte hij zich de wet op het Nazireërschap na te komen, en gedurende zeven dagen in de tempel te blijven met vasten en gebeden, niet bedoelende, dat de offerande eerder gebracht zou worden, en dat het dit was, dat hij de priesters verkondigde of mededeelde.

Nu is de vraag opgeworpen, of Jacobus en de ouderlingen er wèl aan gedaan hebben aan Paulus dezen raad te geven, en of hij er wèl aan gedaan heeft hem op te volgen.
1. Sommigen hebben deze inschikkelijkheid van Paulus, dit zich voegen naar hun begrippen - zij het dan ook slechts tijdelijk - gelaakt, daar dit de Joden te veel stijfde in hun aanhankelijkheid aan de ceremoniële wet, en een ontmoediging was voor hen, die stonden in de vrijheid, waarmee Christus hen vrijgemaakt heeft. Was het niet genoeg, dat Jacobus en de ouderlingen van Jeruzalem deze dwaling in de Joodse bekeerlingen zelf toelieten, en moeten zij nu Paulus nog overhalen om hen hierin te ondersteunen? Zou het niet beter geweest zijn, dat toen zij Paulus hadden gezegd, hoe ijverig deze gelovige Joden waren voor de wet, hem, dien God met zo voortreffelijke gaven heeft toegerust, hadden verzocht, zich de moeite te geven om hun gemeente te overtuigen van hun dwaling, en hun aan te tonen, dat zij door hun verbintenis met Christus vrijgemaakt waren van de wet? Romeinen 7:4. Hem te dringen om hen door zijn eigen voorbeeld hierin aan te moedigen, daarin scheen meer vleselijke wijsheid dan genade Gods te wezen. Paulus wist voor - zeker zelf veel beter wat hij doen moest dan zij het hem konden leren. Maar:

2. Anderen denken, dat de raad wijs en goed was, en, zoals de zaken nu stonden, was het in Paulus volkomen te rechtvaardigen, dat hij dien raad heeft opgevolgd. Het was Paulus' beginsel, dat hij onbewimpeld heeft uitgesproken: Ik ben de Joden geworden als een Jood, opdat ik de Joden winnen zou, 1 Corinthiërs 9:20. Hij had Timotheüs besneden om der Joden wil. Hoewel hij de ceremoniële wet niet altijd, niet voortdurend, wilde nakomen, is hij toch, ten einde een gelegenheid te hebben om goed te doen, en om te tonen in hoever hij er zich naar voegen kon, nu en dan naar de tempel gegaan, om er de offerdienst bij te wonen. Met hen, die zwak zijn in het geloof, moet geduld worden geoefend, terwijl diegenen, die het geloof ondermijnen tegengestaan moeten worden. Het is waar: deze inschikkelijkheid van Paulus is hem duur te staan gekomen, want juist hetgeen waardoor hij de Joden hoopte te bevredigen, heeft hen slechts geprikkeld en vertoornd, en hem in moeilijkheid gebracht, maar dat is toch geen voldoende reden om het te veroordelen. Paulus kan wèl doen, maar er voor moeten lijden, en wellicht heeft de alwijze God zowel hen bestuurd om dien raad te geven, als hem om hem op te volgen, ten einde er iets beters door tot stand te brengen dan bedoeld was, want wij hebben reden te geloven, dat de gelovige Joden, die door hun ijver voor de wet gepoogd hadden zich in de goede mening aan te bevelen van hen, die niet geloofden, toen zagen, hoe barbaars zij Paulus behandelden, (die getracht had hun aangenaam te zijn) hierdoor meer van de ceremoniële wet vervreemd werden, dan door de krachtigste redevoeringen. Zij zagen, dat

het ijdel was te denken, mensen te kunnen behagen, en te bevredigen, die door niets anders bevredigd konden worden dan door het Christendom uit te roeien. Waarheid en oprechtheid zullen blijken beter te behoeden dan kruipende inschikkelijkheid. En als wij bedenken welk een grote smart het voor Jacobus en de presbyters geweest moet zijn bij de gedachte, dat zij door hun raad Paulus in die moeilijkheid hebben gebracht, dan moet dit ons een waarschuwing zijn, om nooit de mensen te dringen ons genoegen te doen door iets, dat tegen hun zin is.

Handelingen 21:27 - 40

Wij zien hier Paulus in een gevangenschap gebracht, waarvan wij het einde waarschijnlijk níet zien zullen, want voortaan zal hij of van de een rechtszaal naar de andere voortgedreven worden, of veronachtzaamd nu eens in de ene, en dan weer in de andere gevangenis verblijven en hij kan noch veroordeeld noch op vrije voeten gesteld worden. Als wij het begin zien van een moeilijkheid, dan weten wij noch hoe lang zij zal duren, noch waar zij op uitlopen zal.

1. Wij zien hier nu Paulus gegrepen in de tempel, toen hij daar de dagen zijner heiliging doorbracht en de plechtige diensten van die dagen bijwoonde. Te voren was hij welbekend in de tempel, maar nu had hij zo langen tijd doorgebracht op zijn reizen buiten ‘s lands, dat hij er een vreemdeling was geworden. En zo was het niet dan voor dat de zeven dagen bijna ten einde waren dat hij opgemerkt werd door hen, die geen goed oog op hem hadden. In de tempel, waar hij als in een wijkplaats beschermd had moeten worden, werd hij met geweld gegrepen door hen, die deden wat zij konden om zijn bloed met de offeranden te mengen, in de tempel, waar hij welkom had moeten wezen als een van zijn grootste sieraden, die er ooit in geweest waren sedert de Heere hem had verlaten, in de tempel, waarvoor zij zulk een groten ijver voorwendden, maar zelf hem aldus ontwijdden. Aldus wordt de kerk door niemand meer verontreinigd dan door de pausgezinde vervolgers, onder schijn van de belangen der kerk voor te staan.

2. Die hem aanklaagden waren de Joden van Azië, niet die van Jeruzalem, de Joden uit de verstrooiing, die hem het best kenden, en het meest verbitterd op hem waren. Zij, die slechts zelden naar de tempel opgingen om te aanbidden, maar tevreden waren om op een afstand er van te wonen voor de uitoefening van hun bedrijf tot hun eigen voordeel, schenen het meest voor de tempel te ijveren, als om daardoor hun gewone veronachtzaming er van goed te maken.

3. De methode, die zij daarbij volgden, was het gepeupel op de been te brengen en tegen hem op te zetten. Zij gingen niet naar de hogepriester met hun beschuldiging, of naar de magistraten der stad (waarschijnlijk wel omdat zij niet dachten bij hen steun te vinden,) maar zij beroerden al het volk, dat in dien tijd meer dan ooit tot rumoerigheid en opstand geneigd was. Diegenen zijn het meest geschikt om tegen Christus en het Christendom gebruikt te worden, die zich het minst door rede en verstand, en het meest door hartstocht laten regeren, daarom beschrijft Paulus de Joodse vervolgers niet alleen als goddeloze, maar ook als onzinnige, onredelijke mensen.

4. De argumenten, waarmee zij het volk tegen hem opzetten en verbitterden, waren populair, maar onwaar en onrechtvaardig. "Gij Israëlitische mannen", riepen zij, "komt te hulp! Indien gij waarlijk Israëlitische mannen zijt, echte Joden, aan wie uw kerk en uw vaderland ter harte gaat, dan is het nu het ogenblik om het te tonen door behulpzaam te zijn in het gevangennemen van iemand, die de vijand is van beiden." Aldus jouwden zij over hem als over een dief Job 30:5, of schreeuwden zij als tegen een dollen hond. Daar

de vijanden van het Christendom nooit hebben kunnen bewijzen, dat het een slechte zaak is, hebben zij zich altijd beijverd om het, terecht of ten onrechte, in een slechten reuk te brengen, en het aldus door hoon en geschreeuw ten onder te brengen. Het zou Israëlitische mannen betaamd hebben Paulus te hulp te komen, die Hem predikte, die zo zeer de heerlijkheid was van Zijn volk Israël, maar hier zal de volkswoede hun niet toelaten Israëlitische mannen te zijn, tenzij zij hun hulp willen verlenen tegen hem. Dit was gelijk aan het: Houdt de dief, of aan Athalia's uitroep van: Verraad, verraad! wat er aan recht ontbreekt, wordt vergoed door rumoer.

5. Zij leggen hem een slechte leer en een slechte praktijk ten laste, en beiden tegen het Mozaïsche rituaal. Zij leggen hem een slechte leer ten laste, niet alleen, dat hij zelf verdorvene meningen koestert, maar dat hij ze verkondigt en verbreidt wel niet hier in Jeruzalem, maar in andere plaatsen, ja overal, hij leert allen overal, zo listiglijk wordt de misdaad nog door hen verzwaard, alsof, omdat hij reisde, hij alomtegenwoordig was. Hij spant alle krachten in, doet al het mogelijke, om zekere doemwaardige en ketterse denkbeelden te verspreiden."
A. Tegen het volk der Joden. Hij had geleerd, dat Joden en Heidenen voor God gelijk zijn, dat noch besnijdenis enige kracht heeft, noch voorhuid, ja, hij had tegen de ongelovige Joden geleerd, dat zij verworpen waren, (en had zich daarom afgescheiden van hun synagoge,) en dit wordt verklaard en voorgesteld als een spreken tegen geheel het volk, alsof zij ongetwijfeld het volk waren, en de wijsheid met hen zou sterven, Job 12:2, terwijl God, hoewel Hij hen had laten varen, toch Zijn volk niet had verstoten, Romeinen 11:1. Zij waren Lo - ammi, *niet Mijn volk,* Hosea 1:9, en toch gaven zij voor Zijn enig volk te zijn. Diegenen zullen gewoonlijk het ijverigst schijnen voor de naam der kerk, die er slechts in naam toe behoren.

B. Tegen de wet. Hij had de mensen geleerd te geloven in het Evangelie als het einde der wet en de vervolmaking er van, en dit werd nu uitgelegd als een prediken tegen de wet, terwijl hij wel verre van de wet te niet te doen, haar bevestigde, Romeinen 3:31.

C. Tegen deze plaats, de tempel. Omdat hij de mensen leerde overal, aan alle plaatsen, te bidden, werd hij gesmaad als een vijand van de tempel, en wellicht ook, omdat hij soms sprak van de verwoesting van Jeruzalem en de tempel, en van de ondergang der Joodse natie, die door zijn Meester waren voorzegd. Paulus zelf was zeer bedrijvig geweest in de vervolging van Stefanus en in zijn terdoodbrenging wegens woorden tegen deze heilige plaats, en nu wordt hem hetzelfde ten laste gelegd. Hij, die toen als het werktuig werd gebruikt van de Joodse volkswoede, werd nu zelf tot het mikpunt er van gesteld. Zij beschuldigden hem van slechte praktijken. Om hun beschuldiging te bewijzen, dat hij de mensen leerde tegen deze heilige plaats, leggen zij hem ten laste, dat hij zelf de tempel had ontheiligd, Hij heeft Grieken (Heidenen) in de tempel gebracht, in het binnenste voorhof van de tempel, waar geen onbesnedenen werden toegelaten. Op de muur, die dezen binnensten voorhof omsloot, stond in het Grieks en Latijn geschreven: Het is aan vreemdelingen op straffe des doods verboden hier binnen te treden, Josephus, Antig. lib. 15 cap. 14.
Paulus zelf was een Jood en had het recht de voorhof der Joden binnen te gaan. En zij, ziende dat sommigen zich bij hem hadden gevoegd, zich met hem hadden verenigd in het gebed, dachten, dat Trofinus de Efeziër, die een Heiden was, zich onder hen bevond. Maar hebben zij hem er gezien? Gewis niet, maar zij hadden hem met Paulus in de straten der stad gezien, hetgeen geen misdaad was, en daarom verklaren zij, dat hij met Paulus in de binnensten voorhof des tempels was, dat wèl een misdaad was. Zij hadden hem in de

stad gezien, en daarom onderstellen zij, dat Paulus hem in de tempel gebracht had, hetgeen volstrekt onwaar was.

Zie hier:
A. Dat onschuld geen beschutting is tegen de laster en valse beschuldigingen. Het is niets nieuws, dat aan hen, die eerlijke bedoelingen hebben, en geregeld wandelen, dingen ten laste worden gelegd, waarvan zij niets weten, en waaraan zij zelfs nooit gedacht hebben.
B. Belialsmannen graven kwaad, en gaan ver om bewijzen te zoeken voor hun valse beschuldigingen, zoals zij hier gedaan hebben, die, omdat zij een Heiden met Paulus in de stad gezien hebben, hieruit afleiden, dat hij met hem in de tempel was. Dit was wel een zeer gedwongen voorstelling van de zaak, maar door zulke onrechtvaardige influisteringen hebben goddeloze mensen gedacht hun meest barbaarse mishandelingen te kunnen verontschuldigen, die zij de heiligen, de heerlijken, die op aarde zijn, hebben aangedaan.
C. Het is iets gans gewoons voor de boosaardigen om tegen de wijzen en goeden datgene ten kwade te gebruiken, waarmee dezen gedacht hebben hun ter wille te zijn. Paulus heeft gedacht door in de tempel te gaan hun goede mening te zullen winnen, en juist hieruit nemen zij nu aanleiding om hem te beschuldigen. Indien hij meer verre van hen gebleven was, zou hij niet zo door hen mishandeld zijn. Dit is de geest der kwaadwilligheid: Voor mijn liefde, staan zij mij tegen, Psalm 109:4, 69:11.

II. Wij zien nu Paulus in gevaar van in stukken gescheurd te worden door het grauw. Zij willen zich de moeite niet geven om hem voor de hogepriester, of voor het sanhedrin te brengen. Dat duurt te lang. De strafvoltrekking zal even onregelmatig en onwettig zijn als de vervolging. Zij kunnen de misdaad, waarvan zij hem beschuldigen, niet bewijzen, en daarom durven zij hem niet voor het gerecht te brengen, ja zo zeer dorsten zij naar zijn bloed, dat zij het geduld niet hebben om wettig tegen hem te procederen, al zouden zij er ook zeker van zijn geweest het proces tegen hem te winnen, en daarom hebben zij, als degenen, die God niet vreesden en geen mens ontzagen, besloten om hem maar dadelijk dood te slaan.
1. De gehele stad was in beroering, vers 30. Het volk, hoewel er al heel weinig heiligheid in hen was, had toch een grote verering voor de heilige plaats. Toen zij een geschreeuw uit de tempel hoorden opgaan, waren zij terstond op de been, besloten om hem met hun leven en bezittingen te verdedigen. De gehele stad was beroerd, toen hun van uit de tempel de kreet tegemoet klonk: Gij Israëlitische mannen, komt te hulp, en dat wel met even grote heftigheid, alsof de oude klacht vernieuwd werd: O God! Heidenen zijn gekomen in uw erfenis, zij hebben de tempel Uwer heiligheid verontreinigd, Psalm 79:1. De Joden tonen hier juist zulk een ijver voor Gods tempel, als de Efeziërs voor de tempel van Diana, toen Paulus aangeklaagd werd als een vijand van dien tempel, Hoofdstuk 19:29. De gehele stad was vol verwarring. Maar God acht zich volstrekt niet geëerd door hen, wier ijver voor Hem hen tot zulke ongeregeldheden vervoert, en die, terwijl zij voorgeven voor Hem te handelen, zich op zo woeste, barbaarse wijze aanstellen.

2. Zij trokken Paulus buiten de tempel, en sloten de deuren tussen het buitenste en het binnenste voorhof van de tempel, of misschien de deuren van de buitensten voorhof. Door hem buiten de tempel te trekken toonden zij hem te verfoeien als iemand, die niet in de tempel geduld moest worden, niet waardig was aldaar te aanbidden, of als een lid der Joodse natie beschouwd te worden, alsof zijn offerande een verfoeisel was. Zij wendden eerbied voor voor de tempel, zoals die van de Godvruchtigen Jojada, die niet wilde, dat Athalia in het huis des Heeren zou gedood worden, 2 Koningen 11:15. Zie hoe onzinnig

deze boze mannen waren, zij laakten Paulus omdat hij mensen van de tempel aftrok, en toch hebben zij hem zelf, toen hij er zeer eerbiedig aanbad, er uit weggetrokken. De beambten des tempels sloten de deuren, hetzij, omdat Paulus wellicht gelegenheid zou vinden om terug te komen, om dan de hoornen des altaars te grijpen, en zich aldus tegen hun woede te beveiligen, of liever, opdat de menigte door de komst van anderen, die zich bij haar voegden, in de tempel terug gedrongen wordende, er wellicht geweld gepleegd zou worden, waardoor de tempel verontreinigd zou worden. Zij, die geen gewetensbezwaar er in vonden om zulk een kwaad te doen, als het vermoorden van zo Godvruchtig een man om zijn weldoen, vonden er wèl een gewetensbezwaar in om het in de heilige plaats te doen, of op een heiligen tijd, niet in de tempel, zoals niet in het feest.

3. Zij zochten hem te doden, vers 31, want zij sloegen hem, vers 32, besluitende hem door talloze slagen te doden, een straf, die in sommige gevallen door de Joodse leraren toegestaan werd, (volstrekt niet tot eer van hun volk) en die zij het slaan der rebellen noemden. Nu was Paulus als een lam in een leeuwenkuil geworpen en tot een gemakkelijke prooi voor hen gemaakt, en ongetwijfeld was hij nog van hetzelfde gevoelen als toen hij zei: Ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem, zo groot een dood te sterven.

III. Wij zien nu hoe Paulus door een Romeins vijand uit de handen zijner Joodse vijanden verlost werd.
1. Het gerucht van dit tumult en dat het grauw was opgestaan, kwam tot de overste der bende, de gouverneur van het kasteel, of de burcht, of wie hij ook was, die nu de opperbevelhebber was van de Romeinse legermacht in Jeruzalem. Iemand, die bezorgd was, niet voor Paulus, maar voor de openbare veiligheid en vrede, bracht dit bericht aan de kolonel, die altijd een waakzaam en wantrouwend oog had op die onstuimige Joden, en hij is de man, die het werktuig moet wezen, om Paulus' leven te redden, toen hij geen vriend had, die in staat was hem van enigerlei dienst te zijn.
2. De tribuun, of opperbevelhebber, bracht in allerijl zijn krijgsmacht op de been om het grauw te bedwingen, hij nam krijgsknechten en hoofdmannen over honderd, en liep naar hen toe. Op dit feest, evenals bij andere dergelijke plechtige gelegenheden, was de wacht en ook de andere soldaten onder de wapenen en spoediger tot uittrekken gereed dan op andere tijden, en zo had hij ze dan bij de hand, en liep hij toe op de menigte, want in zulke omstandigheden is dralen of uitstellen gevaarlijk. De opstand moet terstond de kop ingedrukt worden, opdat hij niet hardnekkig en onbedwingbaar worde.
3. Reeds op de aanblik van de Romeins krijgsoverste werden zij afgeschrikt van Paulus te slaan, want zij wisten wel, dat zij wat zij deden niet konden verantwoorden, en dus gevaar liepen om van oproer verklaagd te worden om de dag van heden, zoals de stadsschrijver tot de Efeziërs heeft gezegd. Zij werden nu door de Romeinse legermacht teruggehouden, van hetgeen waarvan zij door de gerechtigheid Gods en de vrees voor Zijn toorn teruggehouden hadden moeten worden. God laat dikwijls de aarde de vrouw te hulp komen, Openbaring 12:16, en diegenen tot beschermers optreden van Zijn volk, die voor Zijn volk toch generlei genegenheid hebben, zij hebben slechts medelijden met hen, die lijden, en zijn bezorgd voor de openbaren vrede. Tot bescherming van zijn schapen maakt de herder zelfs van zijn honden gebruik. Het is Streso die deze vergelijking maakt. Zie hier nu hoe deze boze lieden op het blote gezicht van de overste der bende verschrikt worden, want een koning, zittende op de troon des gerichts verstrooid alle kwaad met zijn ogen.
4. De overste neemt hem in hechtenis, hij verloste hem, niet uit zorgvolle belangstelling in hem, omdat hij hem onschuldig geloofde, maar uit bezorgdheid voor het recht, omdat

hij niet zonder gerechtelijk verhoor ter dood gebracht moet worden, en omdat hij niet wist of er geen zeer gevaarlijke gevolgen voor het Romeinse bewind uit konden voortkomen, indien zulk onstuimig geweld niet intijds onderdrukt werd, noch waartoe zulke geweldenaars niet in staat zouden zijn, als zij hun kracht leren kennen, daarom neemt hij Paulus weg uit de handen van het grauw, en stelt hem in de handen der wet, vers 33. Hij greep hem, en beval dat men hem met twee ketenen zou binden, opdat het volk er van overtuigd zou zijn, dat hij niet voornemens was hem in vrijheid te stellen, maar hem rechterlijk te ondervragen, want hij vroeg hun, die zo heftig tegen hem waren, wie hij was en wat hij gedaan had. En dat hij hem aldus met geweld aan de handen der menigte heeft ontrukt, werd hem, de overste, - hoewel er alle redenen voor waren, dat hij dit doen zou - tot een misdaad aangerekend, Hoofdstuk 24:7. Lycias, de overste, daarover komende, heeft hem met groot geweld uit onze handen weggebracht, hetgeen betrekking heeft op deze bevrijding, zoals blijkt uit de vergelijking met Hoofdstuk 23:27, 28, waar de overste der bende een verslag er van geeft aan Felix.

IV. De maatregelen, die de overste der bende met grote moeite genomen heeft, om Paulus voor zichzelf te laten spreken. Men zou schier evengoed een worsteling met winden en golven kunnen beginnen als met zulk een volksmenigte als hier bijeen was, en toch heeft Paulus het gedaan gekregen om hun toe te spreken.
1. Het was niet mogelijk het gevoelen des volks te weten te komen, want toen de overste der bende navraag deed naar Paulus, daar hij misschien nooit te voren zijn naam had horen noemen (zo onbekend zijn de groten met de heiligen en heerlijken, die op aarde zijn, of het veinzen te zijn, riep de een dit, de ander wat anders, zodat het de overste onmogelijk was te weten wat hun gevoelen nu eigenlijk was, daar zij het ook eigenlijk zelf niet wisten, en niet van elkaar wisten, terwijl ieder voorgaf het gevoelen van allen te zeggen. Zij, die naar het geschreeuw der menigte wíllen luisteren, zullen niets met zekerheid te weten komen, evenmin als de torenbouwers van Babel iets met zekerheid wisten, toen hun spraak verward werd.

2. De toorn en woede van het volk was niet tot bedaren te brengen, want toen de overste der bende beval dat men Paulus in de legerplaats, de burcht van Antonia, nabij de tempel, waar het Romeinse krijgsvolk in garnizoen lag, zou brengen, hadden de soldaten zelf grote moeite om hem uit het gedrang en rumoer daarheen te brengen, daar het volk zo heftig was, vers 35. Als hij aan de trappen gekomen was, die naar de burcht voerden, waren de soldaten genoodzaakt hem in hun armen te dragen, (hetgeen hun gemakkelijk viel, want hij was klein van persoon) om hem te beschutten tegen het volk, die hem - zo zij gekund hadden - verscheurd zouden hebben. Toen zij hem met hun wrede handen niet konden bereiken, volgden zij hem met hun scherpe pijlen, hun bittere woorden, volgden zij hem met de kreet: Weg met hem! vers 36. Zie hoe de voortreffelijkste personen en zaken dikwijls door volksgeschreeuw ter neer worden geworpen! Zo werd Christus zelf ter neer geworpen met de kreet: Kruis hem! kruis hem! hoe wel zij niet konden zeggen welk kwaad Hij gedaan heeft. Neem hem weg uit het land der levenden (zo verklaren het de ouden) jaag hem de wereld uit.

3. Eindelijk verzocht Paulus de overste om tot hem te mogen spreken, vers 37. Als Paulus nu in de legerplaats zou geleid worden, zei hij, met grote kalmte en zachtmoedigheid, en met groten eerbied voor hen, die hem omringden, tot de overste: " Is het mij geoorloofd tot u wat te spreken? Zal het niet als een overtreding der reglementen beschouwd worden, zo ik u enig bericht geef omtrent m ij zelf, daar toch mijn vervolgers geen bericht van mij kunnen geven?" Welk een ootmoedig, bescheiden verzoek! Paulus wist hoe tot de

aanzienlijkste personen te spreken, en had menigmaal tot zijn meerderen gesproken, en nu vraagt hij verlof om tot dezen bevelhebber te mogen spreken, en zal niet tot hem spreken voor hij er vergunning toe gekregen heeft. Is het mij geoorloofd tot u wat te spreken?

4. De overste zegt hem wat hij van hem denkt. Kent gij Grieks? Het verwondert mij u in die taal te horen spreken, want, zijt gij dan niet de Egyptenaar, die voor deze dagen oproer verwekte? De Joden maakten het oproer, en toen wilden zij het doen voorkomen, alsof Paulus er hun aanleiding toe had gegeven, door het eerst te beginnen, want waarschijnlijk hebben sommigen dit de overste toegefluisterd. Zie wat verkeerde denkbeelden van goede mensen en vrome leraren door sommigen opgevat worden, zonder dat zij zich de moeite geven om zich beter te laten inlichten! Er schijnt kort te voren in dat land een opstand te hebben plaats gehad onder aanvoering van een Egyptenaar, die zich uitgaf voor een profeet. Josephus verhaalt, "dat een Egyptenaar een oproerige partij heeft gevormd, beloofd had, hun van de Olijfberg de val der muren van Jeruzalem te tonen, en dat zij dan op de puinhopen er van de stad zouden binnentrekken." De overste zegt hier, dat hij, nl. De Egyptenaar, vierduizend moordenaars naar de woestijn uitleidde, moordenaars, rovers, plunderaars, bloeddorstigen. Welk een ontaarding was er in de Joodse natie, als er zo velen gevonden werden van zulk een karakter, tot zulk een kleinachting konden komen van de openbaren vrede! Maar Josephus zegt, dat Felix, de Romeinse stadhouder, tegen hen optrok, vier honderd van hen heeft gedood, en twee honderd gevangen nam, en dat de overigen verstrooid werden. Antiq. 20, 6. De Bello, Judas 2, 12. Ook Eusebius spreekt er van, Hist. 2, 20. Het had plaats in het dertiende jaar van Claudius, een weinig voor deze dagen, ongeveer drie jaren tevoren. De aanvoerder van dien opstand schijnt gevlucht te zijn, en de overste dacht dat iemand, die onder zulk een blaam scheen te liggen als Paulus, en tegen wie zulk een geweldig geschreeuw opging, geen mindere misdadiger kon zijn dan deze Egyptenaar. Zie hoe Godvruchtige mensen door vergissing aan kwaadwilligheid blootgesteld kunnen zijn!

5. Paulus herstelt deze vergissing door hem te kennen te geven wie en wat hij was: niet zulk een landloper en schelm als die Egyptenaar. Nee, ik ben een Joods man, en geen Egyptenaar, een Jood naar geboorte en Godsdienst. Ik ben van Tarsen, een stad in Cilicië, heb achtenswaardige ouders, die mij een goede, beschaafde opleiding hebben gegeven, (Tarsen was een academiestad.) En behalve dat, ik ben een burger van een niet onvermaarde stad, of hij Tarsen bedoelt, of Rome, is niet zeker, geen van beiden was onvermaard, en van beiden had hij het burgerrecht.
Hoewel de overste hem onder de hatelijke verdenking hield van die Egyptenaar te zijn, bleef hij toch kalm, barstte hij niet los in hartstochtelijke verwensingen van de tijd, waarin hij leefde, of van de mensen met wie hij te doen had, heeft hij geen schelden voor schelden vergolden, maar kalm en zachtmoedig de beschuldiging afgewezen, en verklaard wie en wat hij was.

6. Hij vroeg de overste, wiens gevangenen hij nu was, nederig om verlof om tot het volk te mogen spreken. Hij eist dit niet als een recht, hoewel hij dit had kunnen doen, maar verzoekt het als een gunst, waarvoor hij dankbaar zal zijn: ik bid u, laat mij toe tot het volk te spreken. De overste had hem met geen ander doel gered, dan om hem onpartijdig gehoor te verlenen, om hem nu te tonen dat zijn zaak geen kunstig bedachte verdediging behoefde om er een schoon aanzien aan te geven, begeert Paulus terstond zijn verdediging te mogen voordragen, want zij behoefde slechts in het ware licht gesteld te

worden. Hij heeft er ook niet alleen op gesteund, dat zijn zaak goed was, maar wèl steunde en betrouwde hij op de goedheid en getrouwheid van zijn Beschermer, zijn Meester, en op zijn belofte aan allen, die voor Hem spreken, zijn zaak verdedigen, dat het hun te dier ure gegeven zal worden wat zij spreken zullen. Eindelijk. Hij ontving verlof om zijn zaak te bepleiten, want hij had het niet nodig, dat hem rechtskundigen bijstand gegeven werd, als toch de Geest des Vaders in hem spreken zal, Mattheüs 10:20. De overste liet het hem toe, vers 40, zodat hij nu met gemakkelijkheid zowel als met kloekmoedigheid spreken kon. Hem werd door de overste - ik wil niet zeggen die gunst verleend - maar het recht gedaan, dat hij van zijn landslieden, de Joden, niet verkrijgen kon, want zij weigerden hem te horen, maar de overste heeft dit niet geweigerd, hij wilde hem wel horen, al was het maar om zijn eigen nieuwsgierigheid te bevredigen.

Dit verlof toegestaan zijnde:
1. Was het volk nu aandachtig om te horen. Paulus stond op de trappen, hetgeen aan een man van een kleine statuur, zoals Zacheüs, enig voordeel gaf, en bijgevolg ook vrijmoedigheid in het spreken. Het was wel een armzalige kansel, doch beter dan er in het geheel geen te hebben, hij beantwoordde aan het doel, ofschoon hij niet zoals Ezra's hoge houten stoel voor dat doel vervaardigd was. Daar wenkte hij met de hand tot het volk, maakte hun tekenen, dat zij stil moesten zijn, en een weinig geduld moesten hebben, omdat hij hun iets te zeggen had, en in zo verre heeft hij zijn doel bereikt, dat iedereen zijn naaste tot stilzwijgen aanmaande, zodat er een grote stilte geworden was. Waarschijnlijk heeft ook de overste aan allerlei mensen om zich heen stilte geboden, want indien van het volk niet geëist ware gehoor te verlenen, zou het nergens toe gediend hebben om aan Paulus verlof tot spreken te hebben gegeven. Als er voor Christus en Zijn Evangelie gesproken moet worden, dan behoort er grote stilte te zijn, opdat wij ons te meer zullen houden aan hetgeen door ons gehoord is.

2. Paulus richtte zich nu om te spreken, wel verzekerd zijnde, dat hij even waarlijk en krachtig de belangen van Christus' koninkrijk diende, als toen hij in de synagoge predikte. Hij sprak hen aan in de Hebreeuwse taal, dat is: in hun eigen landstaal, waarmee hij dus zijn blijvende betrekking tot, en zijn voortdurenden eerbied voor, die taal te kennen gaf.

HOOFDSTUK 22

1 Mannen broeders en vaders, hoort mijn verantwoording, die ik tegenwoordig tot u doen zal. 2 Als zij nu hoorden, dat hij in de Hebreeuwse taal hen aansprak, hielden zij zich te meer stil. En hij zeide: 3 Ik ben een Joods man, en te Tarsen in Cilicie geboren, opgevoed in deze stad, aan de voeten van Gamáliël onderwezen naar de bescheidenste wijze der vaderlijke wet, zijnde een ijveraar Gods, gelijkerwijs gij allen heden zijt; 4 Die dezen weg vervolgd heb tot de dood, bindende en in de gevangenissen overleverende beiden mannen en vrouwen. 5 Gelijk mij ook de hogepriester getuige is, en de gehele raad der ouderlingen; van dewelke ik ook brieven genomen hebbende tot de broeders, ben naar Damaskus gereisd, om ook degenen, die daar waren, gebonden te brengen naar Jeruzalem, opdat zij gestraft zouden worden.

6 Maar het geschiedde mij, als ik reisde, en Damaskus genaakte, omtrent de middag, dat snellijk uit de hemel een groot licht mij rondom omscheen. 7 En ik viel ter aarde, en ik hoorde een stem, tot mij zeggende: Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij? 8 En ik antwoordde: Wie zijt Gij, Heere? En Hij zeide tot mij: Ik ben Jezus, de Nazarener, Welken gij vervolgt. 9 En die met mij waren, zagen wel het licht, en werden zeer bevreesd; maar de stem Desgenen, Die tot mij sprak, hoorden zij niet. 10 En ik zeide: Heere! wat zal ik doen? En de Heere zeide tot mij: Sta op, en ga heen naar Damaskus; en aldaar zal met u gesproken worden, van al hetgeen u geordineerd is te doen. 11 En als ik vanwege de heerlijkheid deszelven lichts niet zag, zo werd ik bij de hand geleid van degenen, die met mij waren, en kwam te Damaskus.

12 En een zekere Ananias, een godvruchtig man naar de wet, goede getuigenis hebbende van al de Joden, die daar woonden, 13 Kwam tot mij, en bij mij staande, zeide tot mij: Saul, broeder, word weder ziende! En ter zelfder ure werd ik ziende op hem. 14 En hij zeide: De God onzer vaderen heeft u te voren verordineerd, om Zijn wil te kennen, en de Rechtvaardige te zien, en de stem uit Zijn mond te horen. 15 Want gij zult Hem getuige zijn bij alle mensen, van hetgeen gij gezien en gehoord hebt. 16 En nu, wat vertoeft gij? Sta op, en laat u dopen, en uw zonden afwassen, aanroepende de Naam des Heeren.

17 En het gebeurde mij, als ik te Jeruzalem wedergekeerd was, en in de tempel bad, dat ik in een vertrekking van zinnen was; 18 En dat ik Hem zag, en Hij tot mij zeide: Spoed u, en ga in der haast uit Jeruzalem; want zij zullen uw getuigenis van Mij niet aannemen. 19 En ik zeide: Heere, zij weten, dat ik in de gevangenis wierp, en in de synagogen geselde, die in U geloofden; 20 En toen het bloed van Stefanus, Uw getuige, vergoten werd, dat ik daar ook bij stond, en mede een welbehagen had in zijn dood, en de klederen bewaarde dergenen, die hem doodden.

21 En Hij zeide tot mij: Ga heen; want Ik zal u ver tot de heidenen afzenden.

22 Zij hoorden hem nu tot dit woord toe; en zij verhieven hun stem, zeggende: Weg van de aarde met zulk een, want het is niet behoorlijk, dat hij leve. 23 En als zij riepen, en de klederen van zich smeten, en stof in de lucht wierpen; 24 Zo beval de overste, dat men hem in de legerplaats zou brengen, en zeide, dat men hem met geselen onderzoeken zou, opdat hij verstaan mocht, om wat oorzaak zij alzo over hem riepen.

25 En alzo zij hem met de riemen uitrekten, zeide Paulus tot de hoofdman over honderd, die daar stond: Is het ulieden geoorloofd een Romeinsen mens, en dien onveroordeeld, te geselen? 26 Als nu de hoofdman over honderd dat hoorde, ging hij toe, en boodschapte het de overste, zeggende: Zie, wat gij te doen hebt; want deze mens is een Romein.

27 En de overste kwam toe, en zeide tot hem: Zeg mij, zijt gij een Romein? En hij zeide: Ja. 28 En de overste antwoordde: Ik heb dit burgerrecht voor een grote som gelds verkregen. En Paulus zeide: Maar ik ben ook een burger geboren. 29 Terstond dan lieten zij van hem af, die hem zouden onderzocht hebben. En de overste werd ook bevreesd, toen hij verstond, dat hij een Romein was, en dat hij hem had gebonden. 30 En des anderen daags, willende de zekerheid weten, waarom hij van de Joden beschuldigd werd, maakte hij hem los van de banden, en beval, dat de overpriesters en hun gehele raad zouden komen; en Paulus afgebracht hebbende, stelde hij hem voor hen.

Aan het einde van het vorige hoofdstuk zagen wij Paulus, overeenkomstig de profetie van Agabus van de harde behandeling, die hij van de Joden te Jeruzalem zou ondervinden, gebonden, maar aan zijn tong was vrijheid gegeven door het verlof, dat de overste hem

gaf om ter zijner verdediging te spreken, en hij is zo verlangend om van die vrijheid tot spreken, die hem toegestaan is, gebruik te maken tot eer van Christus en ten dienste Zijner belangen dat hij zijn banden vergeet, er in het geheel niet van spreekt, maar wèl spreekt van de grote dingen, die Christus voor hem gedaan heeft, en dat wel met evenveel gemakkelijkheid en blijmoedigheid, alsof er niets geschied was om hem te ontrusten, of in beroering te brengen. Wij hebben hier:

I. Zijn toespraak tot het volk, en hun luisteren er naar, vers 1, 2.
II. Het bericht, dat hij geeft van zichzelf.
1. Welk een blinde ijveraar hij geweest is in het begin zijner loopbaan, vers 3 - 5.
2. Hoe hij op wonderdadige wijze bekeerd en tot het geloof van Christus gebracht werd, vers 6 - 11.
3. Hoe hij in dat geloof bevestigd en gedoopt werd door de dienst van Ananias, vers 12 - 16.
4. Hoe hij daarna door een onmiddellijke volmacht van de hemel geroepen werd, om de apostel der Heidenen te zijn, vers 17 - 21.
III. Hoe hij door het gemeen in de rede gevallen werd, daar zij niets wilden horen van hetgeen ten gunste der Heidenen gezegd werd, en hoe zij toen in hartstochtelijke toorn zijn ontstoken, vers 22, 23.
IV. Hoe Paulus ten tweeden male uit de handen van het grauw verlost werd, en de maatregelen door de overste in het werk gesteld om de ware reden van dien toorn tegen Paulus te ontdekken, vers 24, 25.
V. Paulus' beroep op zijn Romeins burgerrecht, waardoor hij van die barbaarse methode van onderzoek vrijgesteld werd, vers 26 - 29.
VI. Hoe de overste toen de zaak naar het hof van de hogepriester verwees, en Paulus' verschijning aldaar, vers 30.

Handelingen 22:1 - 2
In het laatste vers van het vorige hoofdstuk zagen wij, hoe Paulus veel gewonnen had door na zo luid geschreeuw zo grote stilte te verkrijgen. Merk híer nu op:

I. Met hoe bewonderenswaardig een kalmte en tegenwoordigheid van geest hij zich tot spreken wendt. Nooit was iemand met meer woede en onstuimigheid aangevallen, en toch is er:
1. In hetgeen hij zei geen vrees te bespeuren, hij is kalm en bezadigd. Aldus werden zijn eigen woorden bewaarheid: Ik acht op geen ding, evenals die van David, Psalm 3:7. Ik zal niet vrezen voor tien duizenden des volks, die zich rondom tegen mij zetten.
2. Er is geen drift of hartstocht te bespeuren. Hoewel alles wat tegen hem ingebracht werd even beuzelachtig en onrechtvaardig was, hoewel het iedereen geërgerd en vertoornd zou hebben om beschuldigd te worden van de tempel te hebben ontheiligd op het eigen ogenblik, dat hij er eerbied voor betoonde, barst hij toch niet los in toornige uitdrukkingen, maar is hij als een lam, dat ter slachting geleid wordt.

II. De eerbiedige benamingen, die hij geeft aan hen, die hem aldus mishandelden, en hoe nederig hij om hun aandacht verzoekt: "Mannen broeders en vaders, vers 1. Tot u, o mannen, roep ik, mannen, die naar rede behoort te luisteren, en er u door behoort te laten regeren, mannen, van wie men menselijkheid mag verwachten, tot u, broeders uit het gewone volk, u vaders uit de priesters." Aldus laat hij hun weten, dat hij een hunner was, dat hij zijn betrekking tot het Joodse volk niet had verloochend, maar nog altijd vol was van vriendelijke belangstelling voor hen. Wij moeten aan niemand vleiende, onware titels

geven, maar wel behoren wij allen met benamingen van eerbied toe te spreken, en wij moeten ons er op toeleggen om hen, aan wie wij goed wensen te doen, niet tot toorn te prikkelen, hen niet te kwetsen. Hoewel hij nu uit hun handen bevrijd was, en zich onder de bescherming van de overste bevond, valt hij hen toch niet aan met: Hoort nu, gij rebellen, maar eert hij hen, door hen mannen, broeders en vaders te noemen. En merk op: hij komt niet met een beschuldiging tegen hen, niet: hoort nu wat ik tegen u te zeggen heb, maar hoort nu wat ik voor mij zelf te zeggen heb, hoort mijn verdediging, een rechtvaardig en redelijk verzoek, want ieder, die beschuldigd is, heeft het recht zich te verantwoorden, en er wordt hem geen recht gedaan, zo hij niet geduldig en onpartijdig aangehoord wordt.

III. De taal, waarin hij sprak, en die hetgeen hij zei zijnen hoorders aanbeval, hij sprak in de Hebreeuwse taal, dat is: in de volkstaal der Joden, die in dien tijd niet meer het zuivere Oud-Testamentische Hebreeuws was, maar het Syrisch, een dialect van het Hebreeuws, of liever een verdorven afleiding er van, zoals het Italiaans en het Frans van het Latijn. Maar:
1. Hij toonde zijn blijvende achting voor zijn landslieden, de Joden, hoewel hij zoveel omgang heeft gehad met de Heidenen, behield hij toch de taal der Joden, en kon haar gemakkelijk spreken. Hieruit blijkt, dat hij een Jood is, want zijn spraak maakt hem openbaar.
2. Wat hij zei werd daarom ook te meer algemeen verstaan, want het was de taal, die iedereen sprak. In die taal te spreken was dus wezenlijk een beroep op het volk, waardoor hij wellicht hun genegenheid kon winnen, en daarom: als zij hoorden, dat hij hen in de Hebreeuwse taal aansprak, hielden zij zich te meer stil. Hoe kan men denken, dat de mensen aandacht zullen schenken aan hetgeen tot hen gezegd wordt in een taal, die zij niet verstaan? De overste was verwonderd hem in het Grieks te horen spreken, Hoofdstuk 21:37, de Joden waren verwonderd hem Hebreeuws te horen spreken, en beiden vatten daardoor betere gedachten van hem op. Maar hoe verwonderd zouden zij geweest zijn, indien zij eens onderzocht hadden, gelijk zij hadden behoren te doen, en dan hadden bevonden in hoeveel verschillende talen de Geest hem gaf te spreken! 1 Corinthiërs 14:18. Ik spreek meer vreemde talen dan gij allen. Maar het is een waarheid, dat vele wijze en goede mannen geminacht worden, omdat zij niet worden gekend.

Handelingen 22:3 - 21
Paulus geeft hier zulk een bericht, omtrent zichzelf, als waardoor niet alleen de overste overtuigd werd, dat hij niet deze Egyptenaar was, voor wie hij hem had gehouden, maar ook de Joden, dat hij niet de vijand was van hun kerk en natie, van hun wet en hun tempel, waarvoor zij hem hadden aangezien, en dat wat hij deed in zijn prediken van Christus, inzonderheid zijn prediken van Hem onder de Heidenen, in Goddelijke opdracht deed. Hij maakt hun hier bekend met:

I. Zijn afkomst en opleiding.
1. Dat hij behoorde tot hun natie uit het geslacht was van Israël, een Hebreeër uit de Hebreeën, van een niet onbekende familie, geen afvallige van een andere natie, nee, ik ben een Joods man - anes Ioudaios -, "ik ben een man, een mens, en behoor dus niet behandeld te worden als een dier, een Joods man, geen barbaar, ik ben een oprecht vriend van uw volk, want ik behoor er toe, en ik zou mij zelf onteren, indien ik onrechtvaardig aan de eer van uw wet en van uwen tempel te kort zou doen."
2. Dat hij in een aanzienlijke en vermaarde stad was geboren, namelijk te Tarsen, een stad in Cilicië, en dat hij door zijn geboorte een burger was van die stad. Hij was niet in

dienstbaarheid geboren, zoals sommige Joden van de verstrooiing waarschijnlijk wèl waren, maar door zijn geboorte behoorde hij tot de aanzienlijken stand, en hij kon misschien ook wel het certificaat overleggen van zijn burgerschap van deze oude en aanzienlijke stad. Dit was nu wel iets zeer gerings om op te roemen, maar het was toch nodig er melding van te maken, nu hij zo schaamteloos vertreden werd, alsof hij met de kinderen der dwazen, ja met de kinderen van geen naam, Job 30:8, gerekend moest worden.

3. Dat hij een goede opvoeding heeft ontvangen, hij was niet alleen een Jood en een beschaafd, welopgevoed man, maar een geleerde. Hij was opgevoed in Jeruzalem, de voornaamste zetel der Joodse geleerdheid, aan de voeten van Gamaliël, dien zij allen kenden als een uitnemend leraar der Joodse wet, waarvan Paulus zelf bestemd was een leraar te worden, weshalve hij dus niet onbekend kan zijn met hun wet, noch geacht worden haar uit onbekendheid er mede te minachten. Zijn ouders hadden hem op nog zeer jeugdigen leeftijd naar deze stad gebracht, met de bedoeling, dat hij een Farizeeër zou worden, en sommigen denken dat zijn opvoeding aan de voeten van Gamaliël te kennen geeft, niet alleen, dat hij een zijner leerlingen was, maar dat hij meer dan alle anderen naarstig was in het bijwonen zijner lessen, acht gaf op alles wat hij zei, hem buitengewonen eerbied en onderdanigheid betoond heeft, zoals Maria, die aan de voeten van Jezus zat en Zijn woord hoorde.

4. Dat hij in zijn jongelingsjaren een zeer ijverig belijder was van de Joodse Godsdienst, dat al zijn studies daarop gericht waren. Dat hij in zijn jeugd de Godsdienstige gebruiken der Joden zo weinig ongenegen was, dat er geen jongeling was, die er grotere liefde en eerbied voor koesterde dan hij, of ze met meer stiptheid en nauwgezetheid waarnam, of er krachtiger bij anderen op heeft aangedrongen. Hij was een verstandig belijder van hun Godsdienst, hij had een helder hoofd, studeerde vlijtig aan de voeten van Gamaliël, en was daar onderwezen naar de nauwgezetste wijze der vaderlijke wet. Als hij in enigerlei opzicht van die wet was afgeweken, dan was dit niet omdat hij er verwarde of verkeerde begrippen van had, want hij verstond haar in alle bijzonderheden, zo nauwkeurig mogelijk, kata akribeian - naar de stiptste en nauwkeurigste methode. Hij was niet opgeleid in de beginselen der latitudinairen, had niets van een Sadduceeër, maar behoorde tot de sekte, die zich het meest toelegde op het bestuderen der wet, hield er zeer streng aan vast, en om haar nog strikter en strenger te maken dan zij reeds was, heeft hij er de inzettingen der ouden, de vaderlijke wet, aan toegevoegd, de wet, die hun gegeven was, en die zij gaven aan hun kinderen, en die aldus tot ons is gekomen.
Paulus had even grote waardering voor de oudheid, de overleveringen en het gezag der kerk als iemand hunner, en nooit was er een Jood, die beter dan Paulus zijn Godsdienst begreep, of er beter rekenschap van kon geven. Hij was ook een zeer ijverig werkzame belijder van hun Godsdienst, en hij had een warm hart, ik was een ijveraar Gods, gelijkerwijs gij allen heden zijt. Velen zijn zeer bedreven in de theorie van de Godsdienst, die de praktijk er van gaarne overlaten aan anderen, maar Paulus was even groot een ijveraar als een rabbijn. Hij was ijverig tegen alles wat door de wet was verboden, en voor alles wat door de wet bevolen wordt, en dit was een ijver tot God, omdat hij dacht, dat het tot eer van God was en zijn belangen diende, en hier geeft hij een vriendelijke, liefderijke mening van zijn hoorders te kennen, nl. dat zij allen ijveraars Gods zijn, hij geeft hun getuigenis, Romeinen 10:2, dat zij een ijver tot God hebben, maar niet met verstand. In hun haten van hem en hun uitwerpen van hem zeiden zij: dat de Heere heerlijk worde, Jesaja 66:5, en hoewel dit hun woede geenszins rechtvaardigde, heeft het toch hen, die baden: Vader vergeef hun, in staat gesteld om, evenals Christus, er op te pleiten, dat zij

niet weten wat zij doen. En als Paulus erkent, dat hij een ijveraar Gods geweest is in de wet van Mozes, zoals zij allen heden zijn, geeft hij hiermede de hoop te kennen, dat zij ijveraars Gods zullen worden in Christus, zoals hij heden is.

II. Welk een vurige, geweldige vervolger van de Christelijke Godsdienst hij in het begin zijner loopbaan geweest is, vers 4, 5. Hij maakt hier melding van, opdat het duidelijk zou blijken, dat de verandering, die in hem gewrocht is bij zijn bekering tot het Christelijk geloof, zuiver en alleen de uitwerking was van een Goddelijke kracht. Want hij had er te voren zo weinig neiging toe, had er zo weinig een gunstige mening van opgevat, dat hij onmiddellijk voor dat die plotselinge verandering in hem gewerkt was, de grootst mogelijke afkeer had van het Christendom, er de heftigste toorn tegen koesterde! En wellicht maakt hij er ook melding van om God te rechtvaardigen in zijn tegenwoordige moeilijke omstandigheden, hoe onrechtvaardig zij ook waren, die hem vervolgden, God was rechtvaardig, die hun toeliet hem te vervolgen, want er was een tijd, dat hij zelf een vervolger was, en Hij kan er nog verdere bedoelingen mede hebben, namelijk om hen tot bekering te roepen, want hij zelf is een Godslasteraar en vervolger geweest, en toch is hem barmhartigheid geschied.

Laat ons Paulus' beeld beschouwen, toen hij een vervolger was.
1. Hij haatte het Christendom met een dodelijke haat: dezen weg heb ik vervolgd tot de dood, dat is: "Ik heb gepoogd zoveel mij mogelijk was, om hun, die op dezen weg wandelden. De dood te berokkenen." Hij blies moord tegen hen, Hoofdstuk 9:1. Als zij omgebracht werden stemde hij het toe, Hoofdstuk 26:10. Ja, hij heeft niet alleen hen vervolgd, die op dien weg wandelden, maar ook dien weg zelf, het Christendom, dat gebrandmerkt was als een sluipweg, een sekte, dit wilde hij ten dode toe vervolgen, hij bedoelde dien Godsdienst ten onder, ten verderve, te brengen. Hij heeft hem ten dode toe vervolgd, dat is: hij zou bereid zijn geweest te sterven in zijn tegenstand van het Christendom, zoals sommigen dit verstaan. Hij zou gaarne zijn leven hebben gegeven voor de verdediging van de vaderlijke wet en de inzettingen der ouden, en dan gedacht hebben zijn leven wèl besteed te hebben.
2. Hij heeft alles gedaan wat hij kon om de mensen van dien weg weg te schrikken, door beiden mannen en vrouwen te binden en in de gevangenissen over te leveren, hij heeft de kerkers gevuld met Christenen. Nu hij zelf gebonden is, legt hij zeer bijzonder de nadruk op dit deel van zijn zelfbeschuldiging, nl. dat hij de Christenen had gebonden en hen in de gevangenissen heeft overgeleverd. Ook denkt hij er met bijzonder leedwezen en berouw aan, dat hij niet alleen mannen, maar ook vrouwen, de zwakkere sekse, in de gevangenissen heeft overgeleverd, de vrouwen, die men toch met bijzondere zachtheid en medelijden moet behandelen.
3. Hij werd tot dien dienst gebruikt door het grote sanhedrin, de hogepriester en de gehelen raad der ouderlingen als hun agent om deze nieuwe sekte uit te roeien, zo zeer had hij zich reeds onderscheiden door zijn ijveren er tegen! vers 5. De hogepriester kan getuigen, dat hij tot elke dienst tegen de Christenen bereid was. Toen zij hoorden, dat velen van de Joden te Damascus het Christelijke geloof hadden omhelsd, hebben zij, om anderen terug te houden van hetzelfde te doen, besloten om met de uiterste gestrengheid tegen hen op te treden, en nu kenden zij geen geschikter persoon om in die zaak gebruikt te worden dan Paulus. Daarom zonden zij hem naar Damascus en gaven hem brieven mede aan de Joden te Damascus, die hier de broeders genaamd worden, omdat zij allen van hetzelfde geslacht waren, en ook in de Godsdienst als een zelfde huisgezin vormden, in welke brieven hun bevolen werd Paulus hulp te verlenen in de gevangenneming van hen, die Christenen geworden waren, en ze gevankelijk naar Jeruzalem te voeren om

gestraft te worden als afvalligen van het geloof en de aanbidding van de God van Israël, en aldus of tot herroepen gedwongen te worden, of ter afschrikking van anderen ter dood te worden gebracht. Aldus heeft Saulus de gemeente verwoest, en was hij goed op weg om, zo hij nog een wijle aldus voort was gegaan, haar geheel uit te roeien. "Zodanig" zegt Paulus, "was ik in de beginne, juist zoals gij nu zijt. Ik ken het hart van een vervolger, en daarom heb ik medelijden met u, en bid ik God, dat gij het hart moogt kennen van een bekeerling, zoals God het mij spoedig heeft leren kennen. En wie was ik toch, die God kon weren?"

III. Op wat wijze hij bekeerd werd, en gemaakt werd tot hetgeen hij nu was. Het geschiedde niet door natuurlijke of uitwendige middelen, hij is niet van Godsdienst veranderd uit zucht naar nieuwigheid, want hij was toen even gehecht aan het oude als hij placht te wezen. Het was ook niet uit ontevredenheid omdat hij teleurgesteld was in zijn hoop op bevordering, want hij was nu meer dan ooit goed op weg tot hoge bevordering in de Joodse kerk, en nog veel minder kon het zijn voortgekomen uit geldgierigheid, of eerzucht, of in de hoop van er zijn fortuin door te verbeteren in de wereld, want hij heeft er zich juist aan allerlei smaad en schande en vervolging door blootgesteld. Hij heeft ook geen omgang gehad met de apostelen of met andere Christenen, door wier list en drogredenen men zou denken, dat hij tot deze verandering was overgehaald. Nee, van de Heere is dit geschied, en de omstandigheden, waarmee het gepaard ging, waren voldoende om hem te rechtvaardigen in zijn verandering in de ogen van allen die geloven, dat er een bovennatuurlijke kracht is. En niemand kan hem er om veroordelen, zonder zich dus afkeurend uit te laten over de Goddelijke kracht en macht, die hem hierin geleid heeft. Hij verhaalt de geschiedenis zijner bekering zeer omstandig, zoals wij haar te voren gehad hebben in Hoofdstuk 9, bedoelende hiermede aan te tonen, dat zij zuiver en alleen de daad van God is geweest.

1. Even voor dat Christus hem staande hield, was hij even ten volle besloten als ooit om de Christenen te vervolgen. Als hij reisde en Damascus genaakte, vers 6, en geen andere gedachte had dan om het wrede doel, waarmee hij uitgezonden was, te volbrengen. Hij was zich toen van generlei medelijden of verzachte gevoelens jegens de Christenen bewust, maar stelde zich hen nog voor als ketters, scheurmakers en gevaarlijke vijanden van kerk en staat.

2. Het was een groot licht uit de hemel, dat hem het eerst opschrikte, een groot licht, dat hem plotseling omscheen, en de Joden wisten, dat God Licht is, en dat zijn engelen engelen des lichts zijn, en dat zulk een licht, schijnende op de middag, en dus het licht der zon overtreffende, van God moest wezen. Als het hem in de een of andere binnenkamer had omschenen, zou er bedrog in geweest kunnen zijn, maar het omscheen hem op de open, publieke weg, en dat wel zo sterk, dat het hem ter aarde deed vallen, vers 7, hem en allen die met hem waren. Handelingen 26:14. Zij konden niet ontkennen, dat de Heere voorzeker in dit licht was.

3. Het was een stem van de hemel. door welke voor het eerst ontzaglijke gedachten omtrent Jezus Christus in hem ontstonden, van wie hij te voren geen andere dan hatelijke, bittere gedachten gekoesterd had. De stem riep hem bij zijn naam, om hem te onderscheiden van hen, die met hem reisden, Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij? En toen hij vroeg: Wie zijt gij Heere? luidde het antwoord: Ik ben Jezus de Nazarener, welken gij vervolgt, vers 8. Waaruit bleek, dat deze Jezus de Nazarener, dien ook zij thans vervolgden, iemand was, die van de hemel spreekt, en zij wisten, dat het gevaarlijk was zo iemand tegen te staan, Hebr. 12:25.

4. Opdat men nu niet met de tegenwerping zal komen: "Hoe kwam het, dat dit licht en die stem zulk een verandering gewerkt hebben in hem en niet in degenen, die met hem reisden?" (hoewel het zeer waarschijnlijk ook op hen een goede uitwerking gehad heeft, zodat zij Christenen geworden zijn) zegt hij, dat die met hem waren wèl het licht zagen, en zeer bevreesd werden, dat zij door vuur van de hemel verteerd zouden worden, daar hun eigen geweten hun nu misschien zei, dat de weg, waarop zij zich bevonden, niet goed was, maar zoals die van Bileam was, toen hij heenging om Israël te vloeken, en dat zij dus konden verwachten een engel te ontmoeten met een vlammend, blinkend zwaard, maar, hoewel het licht hen bevreesd maakte, hoorden zij de stem niet degene, die tot Paulus sprak, dat is: zij hebben de woorden niet duidelijk gehoord, of verstaan. Het geloof nu is uit het gehoor, en daarom werd de verandering terstond gewrocht in hem, die de woorden hoorde, ze tot zich hoorde gesproken, terwijl die verandering niet gewrocht werd in hen, die alleen het licht zagen, hoewel zij toch later ook in hen gewerkt kon worden.

5. Hij verzekert hun, dat hij, aldus opgeschrikt zijnde, zich geheel en al aan de Goddelijke leiding, heeft overgegeven, hij heeft niet terstond uitgeroepen: "Ik zal een Christen worden", maar: "Wat zal ik doen Heere?
Laat dezelfde stem van de hemel, die mij staande hield op de verkeerden weg, mij op de rechten weg leiden, vers 10. Heere, zeg mij wat ik doen zal, en ik zal het doen." En onmiddellijk ontving hij het bevel om naar Damascus te gaan, dáár zal hij dan verder horen van Hem, die tot hem gesproken heeft. "Van de hemel behoeft niets meer gezegd te worden, dáár zal met u gesproken worden door een mens gelijk gij zelf, in de naam van Hem, die nu tot u spreekt, van al hetgeen u geordineerd is te doen." De buitengewone wijze van openbaring, door visioenen, en stemmen, en de verschijning van engelen, waren, beide in het Oude en Nieuwe Testament, alleen bestemd en bedoeld om de gewone methode in te leiden en te vestigen, de methode namelijk van de Schrift en van een blijvenden dienst des woords, en daarom hielden de buitengewone wijzen van openbaring op, zodra de gewone gevestigd was. De engel heeft niet zelf voor Cornelius gepredikt, maar beval hem Petrus te ontbieden, en de stem zegt aan Paulus hier niet wat hij doen zal, maar beveelt hem naar Damascus te gaan, en dáár zal het hem gezegd worden.

6. Om aan te tonen hoe groot en sterk het licht was, dat hem omscheen, zegt hij hun wat de onmiddellijke uitwerking er van was op zijn ogen, vers 11.
Als ik vanwege de heerlijkheid van dat licht niet zag. Het heeft hem tijdelijk blind gemaakt, - Nimium sensibile lædit sensum - Deszelfs glans verblindde hem. Veroordeelde zondaren worden met blindheid geslagen, zoals de inwoners van Sodom en de Egyptenaren, door de macht der duisternis, en het is een blijvende blindheid, zoals die van de ongelovige Joden, maar zondaren, die van hun zonde overtuigd zijn, worden, zoals Paulus hier, met blindheid geslagen, niet door duisternis, maar door licht, zij zijn voor het ogenblik met zichzelf in de war, maar het is, opdat zij verlicht zullen worden, zoals het leggen van slijk op de ogen van de blinde de bestemde methode was om hem te genezen. Het licht scheen niet zo direct in het gezicht van degenen, die met Paulus waren, als het Paulus in het gelaat scheen, en daarom waren zij niet, zoals hij, er door verblind, maar lettende op het gevolg er van, wie zou dan niet liever zijn lot gehad hebben dan het hun? Zij, die hun gezichtsvermogen nog hadden, leidden Paulus bij de hand naar de stad. Paulus, een Farizeeër zijnde, was hoogmoedig op zijn geestelijk inzicht. De Farizeeën zeiden: Zijn wij dan ook blind? Johannes 9:40. Ja zij waren er van overtuigd, dat zij leidslieden waren der blinden, een licht dergenen, die in duisternis zijn, Romeinen 2:19.

Paulus was nu met lichamelijke blindheid geslagen, om hem bewust te doen worden van zijn geestelijke blindheid, en van zijn vergissing omtrent zichzelf, toen hij zonder de wet leefde, Romeinen 7:9.

IV. Hoe hij bevestigd werd in zijn verandering, en hem verder door Ananias die te Damascus woonde, gezegd werd wat hij doen moest. Merk op:
1. Hoe hier het karakter van Ananias beschreven wordt. Hij was geen man, die op enigerlei wijze vooringenomen was tegen het Joodse volk of de Joodse Godsdienst. Hij was een Godvruchtig man naar de wet, indien hij geen geboren Jood was, dan was hij toch wel tot de Joodse Godsdienst bekeerd, en daarom een Godvruchtig man genoemd, en vandaar is hij voortgegaan tot het geloof van Christus. Zijn wandel was zo uitnemend, dat hij goede getuigenis had van alle de Joden, die te Damascus woonden. Dat was nu de eerste Christen, met wie Paulus vriendelijke omgang had, en het was niet waarschijnlijk, dat hij hem de denkbeelden, waarvan zij hem, Paulus, verdacht hielden, had ingeblazen, denkbeelden namelijk, die ten nadele waren van de wet en van de heilige plaats.

2. De genezing, die Ananias terstond op de ogen van Paulus gewrocht heeft, welk wonder ter bevestiging moest strekken van Ananias' zending tot Paulus, en alles wat hij daarna tot hem zou zeggen moest bekrachtigen. Hij kwam tot hem, vers 13, en om hem te verzekeren, dat hij tot hem kwam van Christus, van Hem, die hem gescheurd had, maar hem zal genezen, hem had geslagen, maar hem zal verbinden, hem het gezicht zijner ogen had ontnomen, maar het hem weer zal geven, stond hij bij hem, en zei: Saul, broeder, word weer ziende. En met dit woord ging kracht uit, en ter zelfde ure, herkreeg hij het gezicht, en zag op hem, bereid en gereed om de instructies van hem te ontvangen, die hem gezonden waren.

3. Hoe Ananias hem verklaart welke gunst, welke bijzondere gunst, de Heere Jezus hem boven velen schenken zal.
A. In zijn tegenwoordige openbaring van zichzelf aan hem, vers 14. De God onzer vaderen heeft u te voren verordineerd. Deze krachtige roeping is het resultaat van een bijzondere verkiezing. Als hij God de God onzer vaderen noemt, geeft dit te kennen, dat Ananias zelf een geboren Jood was, die de vaderlijke wet onderhield, en leefde op de belofte, gedaan aan onze vaderen, en hij geeft een reden waarom hij zei: Saul, broeder, als hij van God spreekt als van de God onzer vaderen. Deze God onzer vaderen heeft u verkoren, dat gij:
Ten eerste: Zijn wil zoudt kennen, de wil van Zijn gebod van hetgeen door u gedaan moet worden, de wil Zijner voorzienigheid, in hetgeen u geschieden zal. Hij heeft u verkoren zodat gij Hem meer bijzonder zoudt kennen, maar die kennis van Hem zoudt verkrijgen, niet van een mens, noch door een mens, maar door de onmiddellijke openbaring van Christus, Galaten 1:1, 12. Zij die door God worden verkoren, zijn door Hem verkoren om Zijn wil te kennen en te doen.
Ten tweede. Om de Rechtvaardige te zien, en de stem uit Zijn mond te horen, en aldus onmiddellijk door Hem zelf Zijn wil te verstaan. Hierin was het, dat Paulus op bijzondere wijze boven anderen verkoren werd. Het was een onderscheidende gunst, dat hij Christus hier op aarde zou zien, nadat Hij ten hemel was opgevaren! Stefanus zag Hem staande ter rechterhand Gods, maar Paulus zag Hem aan zijn rechterhand staan! Niemand dan Paulus heeft deze eer gehad! Stefanus zag Hem, maar wij bevinden niet, dat hij de stem uit Zijn mond gehoord heeft, zoals Paulus haar gehoord heeft, die zegt, dat Hij ten laatste van allen van hem gezien is, als van een ontijdig geborene, 1 Corinthiërs 15:8. Christus wordt hier de Rechtvaardige genoemd, want Hij is Jezus Christus de Rechtvaardige, en Hij heeft

ten onrechte geleden. Merk op, dat zij, die door God verkoren werden om Zijn wil te kennen, het oog moeten hebben op Christus, Hem moeten zien, de stem uit Zijn mond moeten horen, want het is door Hem, dat God Zijn wil bekend heeft gemaakt, Zijn welbehagen in ons, en Hij heeft gezegd: Hoort Hem.

B. In de latere openbaringen van Zichzelf door Hem aan anderen, vers 15. "Gij zult Hem tot getuige zijn; niet slechts een gedenkzuil van zijn genade, maar een getuige, viva voce - door het woord van zijn mond. Gij zult het Evangelie verkondigen, als hetgeen waarvan gij de kracht hebt ervaren. Gij zult Hem tot getuige zijn bij alle mensen, bij Heidenen en bij Joden, van hetgeen gij, nu reeds in het begin, gezien en gehoord hebt." En daar wij Paulus in zijn verdediging, hier en in Hoofdstuk 26, zo in bijzonderheden de wijze waarop hij bekeerd werd zien verhalen, hebben wij reden te denken, dat hij ook in zijn prediking tot bekering van anderen dikwijls hetzelfde verhaal heeft gedaan, hij vertelde hun wat God aan zijn ziel gedaan heeft, om hen aan te moedigen in de hoop, dat Hij iets voor hun ziel zal doen.

4. Hoe hij hem geraden en aangemoedigd heeft om zich door de doop bij de Heere Jezus te voegen, vers 16. Sta op, en laat u dopen. Hij was in zijn besnijdenis overgegeven aan God, maar nu moet hij in de doop aan God worden overgegeven in Christus, hij moet het Christelijk geloof omhelzen, en er in onderworpenheid aan de voorschriften er van, de voorrechten van ontvangen. Dit moet nu, terstond na zijn bekering, geschieden en aldus tot zijn besnijdenis toegedaan worden, maar voor het zaad der gelovigen komt de doop in de plaats der besnijdenis, want hij is, gelijk de besnijdenis voor Abraham en zijn gelovig zaad was, een zegel der rechtvaardigheid des geloofs.

A. Het grote Evangelie - voorrecht, dat ons door de doop verzegeld is, is de vergeving der zonden. Laat u dopen en uw zonden afwassen, dat is: "Ontvang de vertroosting van de vergeving uwer zonden in en door Jezus Christus, en grijp daartoe zijn gerechtigheid aan, en ontvang macht tegen de zonde ter doding van uw bederf. "Want in ons afgewassen zijn is ook onze rechtvaardigmaking en onze heiligmaking mede begrepen, 1 Corinthiërs 6:11. Laat u dopen, en blijf niet hangen aan het uitwendige teken, maar verzeker u van de zaak, die betekend wordt, de aflegging der vuiligheid der zonde.

B. De grote Evangelie - plicht, waartoe wij ons door onzen doop hebben verbonden, is: de naam des Heeren Jezus aan te roepen, Hem te erkennen als onzen Heere en onzen God, en ons dienovereenkomstig tot Hem te wenden, Hem ere te geven, al onze gebeden en smekingen in zijn hand te leggen. De naam aan te roepen van Jezus Christus, onzen Heere, (Zone David's ontferm U onzer,) is de omschrijving van een Christen, 1 Corinthiërs 1:2. Wij moeten onze zonden laten afwassen, de naam des Heeren aanroepende, dat is: wij moeten in Christus' naam vergeving onzer zonden zoeken, in Zijn naam en in afhankelijkheid van Hem en van zijn gerechtigheid. In het gebed moeten wij God niet langer de God noemen van Abraham, maar de Vader van onzen Heere Jezus Christus, en in Hem, onzen Vader. In elk gebed moet ons oog op Christus zijn gericht.

C. Wij moeten dit spoedig doen. Wat vertoeft gij? Ons aangaan van een verbond met God in Christus is noodzakelijk werk, dat geen uitstel lijdt. De zaak is zo duidelijk, dat zij geen overweging behoeft, en het gevaar is zo groot, dat uitstellen dwaasheid is. Waarom zou thans niet gedaan worden wat toch eenmaal gedaan moet worden, zo wij niet ten verderve willen gaan? V. Hoe hij de opdracht ontving om de Heidenen het Evangelie te gaan prediken. Dat was de grote reden waarom zij in zo heftige toorn tegen hem waren

ontstoken, en daarom was het nodig, dat hij inzonderheid hiervoor een Goddelijke machtiging kon overleggen, en dit doet hij nu. Deze opdracht heeft hij niet terstond bij zijn bekering ontvangen, want zij werd hem gegeven te Jeruzalem waar hij niet dan drie jaren later gekomen is, Galaten 1:18, en of het toen of later was, dat hij het visioen had, waarvan hier gesproken wordt, kunnen wij niet met zekerheid zeggen.

Maar om hen, zo mogelijk, er mede te verzoenen, dat hij het Evangelie onder de Heidenen predikt, zegt hij hun:
1. Dat hij er het bevel toe ontvangen heeft, toen hij in het gebed was en God smeekte hem zijn werk aan te wijzen, hem te tonen waarheen hij zijn gang heeft te richten, en (hetgeen voor hen, tot wie hij nu sprak, wel enig gewicht in de schaal moest leggen) hij bad in de tempel, die voor alle mensen het huis des gebeds genaamd zou worden, niet slechts waarin alle mensen zouden bidden, maar waarin voor alle mensen gebeden moest worden. Gelijk nu Paulus' bidden in de tempel een bewijs was, (gans tegenovergesteld aan hun boosaardige verdenking,) dat hij eerbied had voor de tempel, al heeft hij er ook niet, zoals zij, een afgod van gemaakt, zo is ook het feit, dat God hem dáár, in de tempel, die opdracht gegeven heeft een bewijs, dat zijn gezonden worden tot de Heidenen geen schade of nadeel voor de tempel bedoelde, tenzij dan dat de Joden door hun ongeloof zelf dit nadeel zouden teweeg brengen. Nu zou het voor Paulus later bij de volvoering van zijn opdracht altijd een voldoening wezen, dat hij haar ontvangen heeft toen hij in het gebed was.

2. Hij ontving haar in een visioen, hij was in een vertrekking van zinnen, vers 17. Zijn uitwendige zintuigen waren, als het ware, voor een tijd afgesloten, hij was in geestvervoering, zoals toen hij opgetrokken is geweest tot in de derden hemel, en toen niet wist, of hij in het lichaam of buiten het lichaam was. In deze vertrekking van zinnen zag hij Jezus Christus, niet met de ogen zijns lichaams, zoals bij zijn bekering, maar voorgesteld aan de ogen zijns geestes, vers 18. Ik zag Hem, en Hij zei tot mij. Ons oog moet op Christus zijn, als wij de wet uit Zijn mond ontvangen, en wij moeten Hem niet slechts horen spreken, maar Hem zien terwijl Hij tot ons spreekt.

3. Eer Christus hem de opdracht gaf om tot de Heidenen te gaan, zei Hij hem, dat het doelloos was voor hem om te denken, dat hij te Jeruzalem goed kon doen, zo dat zij niet hem, maar zichzelf er voor moesten laken, dat hij tot de Heidenen gezonden werd. Paulus kwam te Jeruzalem vol van hoop, dat hij door Gods genade het middel zou mogen wezen om diegenen tot het geloof van Christus te brengen, die het onder de prediking der andere apostelen hadden weerstaan, en wellicht was dit het, waar hij nu om bad, nl. dat hij, die zijn opvoeding te Jeruzalem had ontvangen, en er wèl bekend was, gebruikt mocht worden voor het vergaderen der kinderen van Jeruzalem tot Christus, die nog niet tot Hem vergaderd waren, waarvoor hij dacht bijzondere gaven en geschiktheid te hebben ontvangen. Maar Christus verijdelde zijn plannen. "Spoed u" zegt Hij tot hem, "en ga in der haast uit Jeruzalem, want hoewel gij denkt meer ingang bij hen te zullen vinden dan anderen, zult gij bevinden dat zij tegen u veel meer bevooroordeeld zijn dan tegen anderen, en daarom zullen zij uw getuigenissen van Mij niet aannemen." Gelijk God te voren weet, wie het Evangelie zal aannemen, zo weet Hij ook wie het zal verwerpen.

4. In weerwil hiervan herhaalt Paulus zijn bede, dat hij te Jeruzalem gebruikt moge worden, omdat zij, de Joden aldaar, beter dan iemand wisten wat hij voor zijn bekering geweest is, en dus zo groot een verandering in hem aan de kracht der almachtige genade moesten toeschrijven, en bijgevolg ook zoveel te meer acht zullen slaan op zijn

getuigenis. Aldus redeneerde hij, beiden met zichzelf en met de Heere, en hij dacht, dat zijn redenering juist was, vers 19, 20. "Heere", zegt hij, "zij weten, dat ik eenmaal van hun gevoelen geweest ben, dat ik even zo bitter een vijand geweest ben van hen, die in U geloofden, als iemand hunner, dat ik de burgerlijke overheid tegen hen vertoornd heb, en hen in de gevangenis wierp, dat ik ook de geestelijke macht tegen hen heb opgezet, en hen in de synagoge geselde. Daarom zullen zij mijn prediken van Christus niet toeschrijven aan opvoeding en opleiding, of aan enigerlei vooringenomenheid ten Zijnen gunste, (zoals zij die van andere leraren daaraan toeschrijven), maar zij zullen des te gereder acht geven op hetgeen ik zeg, wijl zij weten, dat ik zelf tot hen heb behoord, een hunner geweest ben, inzonderheid in het geval van Stefanus weten zij, dat toen hij gestenigd werd, ik er bij stond, er aan mede geholpen heb, een welbehagen had in zijn dood, en ten teken daarvan de klederen bewaarde dergenen, die hem doodden. Welnu, Heere", zegt hij, "als ik nu onder hen verschijn, en de leer predik, die Stefanus gepredikt heeft, en waarvoor hij de dood heeft geleden, dan zullen zij ongetwijfeld mijn getuigenis aannemen." "Nee", zegt Christus, tot hem, "dat zullen zij niet, zij zullen juist des te meer vertoornd op u zijn als een afvallige van hun wetten en instellingen, meer dan op anderen, die zij beschouwen als er slechts vreemdelingen voor te zijn."

5. Paulus' verzoek, om te Jeruzalem het Evangelie te mogen prediken, is afgewezen, en hij ontvangt bepaalde orders om onder de Heidenen te gaan vers 21. Ga henen, want Ik zal u ver tot de Heidenen afzenden. God schenkt dikwijls een genadige verhoring van het gebed Zijner kinderen, niet in de zaak zelf, waar zij om bidden, maar in iets beters. Abraham bidt: Och! dat Ismael mocht leven voor Uw aangezicht! en God verhoort hem in Izaak. Zo bidt Paulus hier, dat hij het middel mocht wezen tot bekering van zielen te Jeruzalem. "Nee", zegt Christus, "maar gij zult gebruikt worden onder de Heidenen, en de kinderen der eenzame zijn meer dan de kinderen der getrouwde."
Het is God, die aan zijn arbeiders zowel hun dag als hun plaats aanwijst, en het voegt hun te berusten in zijn beschikking, al moge die dan ook indruisen tegen hun neigingen. Paulus hunkert naar Jeruzalem, verlangt vurig om dáár een prediker te mogen wezen, dat is zijn hoogste eerzucht, maar Christus heeft grotere bevordering voor hem bestemd. Hij zal niet, zoals de andere apostelen, Johannes 4:38, tot anderer arbeid ingaan, maar nieuwen grond ontginnen, het Evangelie prediken, waar Christus niet genoemd was, Romeinen 15:20. Zo dikwijls regelt de Voorzienigheid ons leven beter dan wij het kunnen, aan hare leiding behoren wij ons dus over te geven. Hij verkiest voor ons onze erfenis. Maar let er op: Paulus zal niet onder de Heidenen gaan prediken, zonder daartoe een opdracht ontvangen te hebben: Ik zal u zenden. En zo Christus hem zendt, dan zal Zijn Geest met hem gaan, hem bijstaan, hem door helpen, en hem de vrucht van zijn arbeid doen zien. Paulus moet zijn hart niet stellen op Judea en Jeruzalem, want hij moet ver weggezonden worden, zijn roeping ligt elders, zijn werk is van een andere aard.
En het zou de ergernis der Joden wel enigszins kunnen temperen, dat hij niet onder de naburige volken een kerk gesticht heeft, anderen hebben dit gedaan en wel in hun onmiddellijke nabijheid, maar hij werd naar ver verwijderde plaatsen gezonden, waar hetgeen hij deed geen kwelling of hindernis voor hen kon zijn. indien zij dit nu alles samen wilden voegen en er over wilden nadenken, dan zouden zij zien, dat zij geen reden hadden om op Paulus vergramd te zijn wegens zijn prediking onder de Heidenen, of die prediking opvatten als een daad van onwil tegen hun eigen volk, want hij was er tegen zijn eigen zin en wil in door het gebod uit de hemel toe genoodzaakt.

Handelingen 22:22 - 30
Paulus was voortgegaan met zijn verhaal, had hun getoond, dat hem bevolen was het Evangelie onder de Heidenen te gaan prediken zonder daarbij enigerlei opmerking te maken, die onvriendelijk was voor de Joden. Wij kunnen onderstellen, dat hij voornemens was hun verder mede te delen, hoe hij later, op de bijzondere aanwijzing des Heilige Geestes te Antiochië tot dien dienst werd afgezonderd, hoe innige, hartelijke liefde hij koesterde voor de Joden, hoe hij hen achtte en eerde, hun steeds, overal waar hij kwam, de voorrang gaf door hun het eerste de aanbieding des Evangelies te doen, hoe hij wenste Joden en Heidenen tot een lichaam te verenigen, om hun dan te tonen hoe wonderbaarlijk God hem had geholpen en zijn arbeid had gezegend, en welke goede diensten er gedaan waren ter bevordering van de belangen van Gods koninkrijk onder de mensen in het algemeen, zonder enigerlei schade of nadeel voor de wezenlijke belangen der Joodse kerk in het bijzonder. Maar wat hij ook voornemens geweest was te zeggen - zij besloten, dat hij tot hen niets meer zeggen zou: zij hoorden hem nu tot dit woord toe. Tot nu toe hadden zij hem geduldig, en ook wel met enige aandacht, aangehoord. Maar als hij spreekt van zijn gezonden worden tot de Heidenen, hoewel Christus zelf hem dit gezegd had, kunnen zij dit niet dragen, zij kunnen, zo groot was hun vijandschap tegen, en hun naijver op, de Heidenen, het niet eens dragen hen te horen noemen. Toen er van hen melding werd gemaakt was hun geduld ten einde, vergaten zij alle regelen van betamelijkheid en billijkheid. Zo werden zij tot jaloersheid verwekt door degenen, die geen volk zijn, Romeinen 10:19. Nu wordt ons hier gezegd hoe woedend en gewelddadig het volk was tegen Paulus, omdat hij de Heidenen heeft vermeld als komende onder de kennis der Goddelijke genade, waardoor zijn prediking onder hen gerechtvaardigd wordt.

I. Zij vielen hem in de rede door hun stem te verheffen ten einde hem in verwarring te brengen, en opdat niemand meer een woord zou horen van hetgeen hij zeggen zou. Mensen, wier geweten verontrust is, worden terstond geprikkeld en geërgerd, en zij, die zich door geen rede willen laten leiden, zullen er gewoonlijk ook niet naar willen luisteren. De geest van vijandschap tegen het Evangelie van Christus openbaart zich over het algemeen door dat men aan de dienstknechten van Christus en van Zijn Evangelie het zwijgen oplegt, hun de mond snoert, zoals de Joden het hier aan Paulus deden. Hun vaderen hadden tot de besten der zieners gezegd: Ziet niet, Jesaja 30:10. En zo zeggen wij nu tot de besten der sprekers: Spreek niet. Houd op, waarom zouden wij u slaan? 2 Kronieken 25:16.

II. Zij schreeuwden tegen hem als iemand, die niet waardig is te leven, en nog veel minder om in vrijheid te zijn. Zonder zijn argumenten, die hij te zijner verdediging had aangevoerd, te onderzoeken, of ze te willen beantwoorden of wederleggen, riepen zij met een verward gedruis: "Weg van de aarde met zulk enen, die voorgeeft een opdracht te hebben om voor de Heidenen te prediken, het is niet behoorlijk, dat hij leve." Aldus zijn de mannen, die de grootste zegen waren voor hun tijd, voorgesteld, niet alleen als een last voor de aarde, maar als de plaag en het verderf van hun geslacht. Hij, die de grootste ere waardig was van het leven, wordt veroordeeld als het leven zelf niet waardig te zijn. Zie hoe verschillend de gevoelens zijn van God en de mensen ten opzichte van Godvruchtigen en toch komen beiden hierin overeen, dat zij waarschijnlijk niet lang in deze wereld zullen leven. Van de Godvruchtige Joden zegt Paulus, dat zij mensen waren, die de wereld niet waardig was, Hebr. 11:38. En zij moeten weggenomen worden, opdat de wereld rechtvaardig gestraft zal worden met hun verlies. De ongodvruchtige Joden zeggen hier van Paulus, dat het niet behoorlijk is, dat hij leve, en dat hij dus weggenomen

moet worden, opdat hij niet langer een last zij voor de wereld, zoals de twee getuigen in Openbaring 11:10.

III. Zij werden als dol van woede tegen Paulus en tegen de overste omdat hij hem niet terstond doodde, of hem aan hen als hun prooi overleverde, om door hen te worden verscheurd, vers 23. Als mensen, wier verstand door hartstocht verbijsterd was, riepen zij als brullende leeuwen en beren, huilden zij als wolven, zij smeten de klederen van zich met woede en geweld, als wilden zij zeggen, dat zij hem evenzo zouden verscheuren, indien zij hem slechts konden bereiken. Of liever, aldus toonden zij hoe bereid en gereed zij waren hem te stenigen. Zij, die Stefanus gestenigd hebben, wierpen hun klederen af, vers 20. Of, zij scheurden hun klederen, alsof hij Godslastering had gesproken, en wierpen stof in de lucht, in verfoeiing en afgrijzen er van, of aanduidende hoe bereid zij waren stenen te werpen op Paulus, indien de overste het hun had toegelaten. Maar waartoe dient het naar een reden te zoeken voor deze uitdrukkingen van woede, waarvoor zij zelf geen reden zouden hebben weten te geven? Alles wat zij wilden, was, de overste goed te doen begrijpen hoe vertoornd en verwoed zij op Paulus waren, zodat hij hun met niets meer kon behagen, dan met hun toe te laten naar hun wil met hem te doen.

IV. De overste droeg zorg voor zijn veiligheid door te bevelen, dat men hem in de legerplaats zou brengen, vers 24. Een gevangenis heeft wel eens ter bescherming van Godvruchtigen tegen volkswoede gestrekt. Paulus' ure was nog niet gekomen, hij had zijn getuigenis nog niet voleindigd, en daarom heeft God iemand verwekt om voor hem te zorgen, toen geen zijner vrienden het waagde om voor hem in de bres te staan. Geef, Heere! de begeerten des goddelozen niet.

V. Hij gaf bevel hem te pijnigen, ten einde hem de bekentenis van zware of in het oog lopende misdaden te ontwringen, waardoor het volk in zo buitengemene woede tegen hem was ontstoken. Hij zei, dat men hem met geselen onderzoeken zou. (zoals men nu in sommige landen met dat doel op de pijnbank brengt), opdat hij verstaan mocht om wat oorzaak zij alzo over hem riepen. Hierin heeft hij niet billijk gehandeld. Hij had sommigen van de schreeuwende, onstuimige aanklagers naar de burcht moeten laten brengen als verstoorders van de vrede, en hen moeten laten onderzoeken, en ook door geselen, om te weten te komen welke beschuldiging zij inbrachten tegen een man, die zo goede rekenschap van zich zelf kon geven, en niets scheen gedaan te hebben, dat des doods of der banden waardig was.
Het zou passend geweest zijn hun te vragen, maar volstrekt niet passend om aan Paulus te vragen, waarom zij alzo over hem riepen? Hij kon zeggen, dat hij er hun geen billijke reden toe had gegeven, indien er een reden was, laten zij haar dan aantonen. Geen mens is verplicht zichzelf te beschuldigen, al is hij ook schuldig, veel minder behoort hij gedwongen te worden zichzelf te beschuldigen, als hij onschuldig is. De overste moet voorzeker het Joodse volk niet gekend hebben, toen hij tot de gevolgtrekking kwam, dat hij zeker iets heel ergs, een zeer groot kwaad gedaan moet hebben, over wie zij zulk een groot geschreeuw aanhieven.
Hadden zij niet evenzo tegen onzen Heere Jezus geroepen: Kruis hem! kruis hem! toen zij geen woord op de vraag des rechters wisten te antwoorden: Wat heeft hij dan kwaads gedaan? Is het een billijke of rechtvaardige reden om Paulus te geselen, dat een ruwe, onstuimige, samengerotte hoop volks tegen hem schreeuwt, zonder te kunnen zeggen waarom of waartoe, en moet hij dus door pijniging genoodzaakt worden om het te zeggen? VI. Paulus beriep zich op zijn privilege als Romeins burger, dat hem van al die soort van onderzoekingen en straffen vrijstelde, vers 25. Als zij hem met riemen bonden

aan de geselpaal, zoals zij dit in het tuchthuis plachten te doen met de snoodste misdadigers, ten einde hun een bekentenis te ontwringen, hief hij geen geschreeuw aan tegen hun onrechtvaardig optreden tegen een onschuldige, maar met grote zachtmoedigheid wees hij hun op het onwettige van hun handelwijze tegen hem als Romeins burger, hetgeen hij eens te voren gedaan had na gegeseld te zijn, Hoofdstuk 16:37.
Hier maakt hij er echter gebruik van om het te voorkomen. Hij zei tot de hoofdman over honderd, die daar stond:" Gij kent de wet, is het ulieden, die zelf Romeinen zijt, geoorloofd een Romeins mens, en dien onveroordeeld, te geselen?" zijn wijze van spreken toont duidelijk aan, welk een grote gerustheid en kalmte van gemoed deze Godvruchtige bezat, daar hij evenmin in toorn was ontstoken wegens de versmaadheid en mishandeling, die men hem aandeed, als ontroerd was van vrees wegens het gevaar, waarin hij zich bevond. De Romeinen hadden een wet, (lex Sempronia genaamd), waarbij bepaald was, dat een magistraat, die een Romeins burger kastijdde of veroordeelde indicta causa - zonder zijn verdediging te horen en over zijn gehele zaak beraadslaagd te hebben, onderhevig zou zijn aan het vonnis des volks, dat zeer op zijn rechten en vrijheden gesteld was. Het is ook inderdaad het recht van iedere mens, dat hem geen kwaad gedaan worde, tenzij het bewezen is, dat hij kwaad gedaan heeft, zoals het het recht is van iedere Engelsman, dat hem door het Magna Charta verzekerd is, dat hem leven of goed niet anders ontnomen kan worden dan door een vonnis, gewezen door twaalf mannen, die van zijn eigen stand zijn.

VII. De overste werd hierdoor verrast en verschrikt, hij had Paulus voor een omzwervende Egyptenaar gehouden, en was er over verwonderd, dat hij Grieks kende, Hoofdstuk 21:37, maar nu is hij er nog meer over verwonderd, te bevinden, dat hij een even aanzienlijk man is als hij zelf. Hoe vele waardige mannen van grote verdienste worden niet veracht, alleen maar omdat zij niet gekend worden, en worden beschouwd en behandeld als het uitvaagsel der maatschappij, als aller afschrapsel, terwijl zij, die deze mening van hen koesteren, hen, indien zij hen slechts in hun ware hoedanigheid kenden, als de heerlijken, de voortreffelijken der aarde zouden erkennen! De overste had oversten over honderd, officieren van minderen rang, onder zich, Hoofdstuk 21:32. Een hunner bracht hem dit bericht, vers 26. Zie wat gij te doen hebt, want deze mens is een Romein, en de hoon, die hem wordt aangedaan zal beschouwd worden als een belediging van de majesteit van het Romeinse volk, zoals zij zo gaarne zeggen.
Allen wisten hoe hoog dit privilege van een Romeins burger gehouden werd. Cicero looft en verheft het in een zijner redevoeringen tegen Verres. O nomen dulce libertatis, O jus eximium nostræ civitatis! O lex Porcia! O leges Semproniæ! facinus est vincere Romanum civem scelus verberare - O vrijheid, ik bemin uw zoeten naam! En deze onze Porcische en Sempronische wetten, hoe bewonderenswaardig zijn zij! Het is een misdaad een Romeins burger te binden, maar een onvergeeflijke misdaad is het hem te slaan. "Laat ons dus wel toezien", zegt de overste over honderd, "indien deze mens een Romein is, en wij doen hem enigerlei smaadheid aan, dan zijn wij minstens in gevaar van onzen rang in het leger ontzet te worden."

Nu wilde de overste:
1. Zich van de waarheid hiervan uit Paulus' eigen mond overtuigen, vers 27. "Zeg mij, zijt gij een Romein? Hebt gij recht op het privilege van een Romeins burger?"
"Ja", zegt Paulus, en wellicht heeft hij hem een acte getoond, waaruit het bleek, daar zij hem anders wel nauwelijks op zijn woord geloofd zouden hebben.

2. De overste sprak toen vrijelijk met hem over dat burgerrecht, en nu bleek het, dat Paulus' privilege als Romeins burger van hoger waardij was dan het zijne, meer eervol was, want de overste erkent, dat hij dit burgerrecht gekocht heeft, "Ik heb dit burgerrecht voor een grote som gelds verkregen, ik heb het duur betaald, hoe zijt gij er aan gekomen?" Ik ben ook een burger geboren, zegt Paulus. Sommigen denken, dat hij door zijn geboorteplaats recht op dit burgerschap heeft verkregen, daar aan Tarsen door de keizer gelijke rechten met Rome verleend waren. Anderen denken, dat hij het verkregen had door zijn vader of grootvader, die gediend had in de oorlog tussen Caesar en Antonius, of in een anderen Romeinsen burgeroorlog, en er zich zeer bijzonder in onderscheiden hebbende, met dit burgerrecht beloond werd, en Paulus dus een geboren Romeins burger was. Hier beroept hij er zich op ter zijner eigen behoudenis, waarvoor wij niet slechts mogen, maar verplicht zijn alle wettige middelen in het werk te stellen.

3. Dit maakte terstond een einde aan die zaak. Zij, aan wie bevolen was Paulus met geselen te onderzoeken, gingen heen, zij lieten van hem af, vers 29, ten einde niet in de val te lopen. De overste zelf, hoewel hij, naar wij kunnen veronderstellen, veel invloed had bij de machthebbers, werd bevreesd toen hij hoorde, dat Paulus een Romein was, omdat hij hem, wel nog niet geslagen, maar toch wel gebonden had, ten einde hem te doen slaan. Aldus worden velen van slechte daden teruggehouden door mensenvrees, die er zich niet van zouden laten terughouden door de vreze Gods. Zie hier het voordeel van menselijke wetten en van het ambt der overheid, en hoe veel reden wij hebben om er God voor te danken, want, al hebben zij ook aan Gods volk en dienstknechten geen steun of bijzondere bescherming verleend, hebben zij toch door de algemene handhaving van billijkheid en eerlijkheid tussen mens en mens er toe bijgedragen om de woede van slechte, onredelijke, onwettig handelende mensen te beteugelen, en te zeggen: Tot hiertoe zult gij komen en niet verder, hier zullen uw hoogmoedige golven tot staan gebracht worden. Daarom is het onze plicht om voor allen, die in hoogheid zijn gezeten, met gezag zijn bekleed, te bidden, want wij hebben reden van hen de weldaad te verwachten om, zolang wij ons zelf rustig en vreedzaam gedragen, een gerust en stil leven te kunnen leiden in alle godzaligheid en eerbaarheid, 1 Timotheüs 2:1, 2.

4. De volgende dag bracht de overste Paulus voor het sanhedrin, vers 30. Eerst maakte hij hem los van de banden, opdat die niet terstond in zijn nadeel zouden doen oordelen, en opdat hij, de overste, niet beschuldigd zou worden van een Romeins burger te hebben gebonden, en toen beval hij dat de overpriesters en hun gehele raad zouden komen, om van de zaak van Paulus kennis te nemen, want hij bevond, dat zij de Godsdienst betrof, en dus beschouwde hij hen als het meest geschikt om er over te oordelen. In dit zelfde geval heeft Gallio Paulus ontslagen, daar hij bevond, dat het hun wet betrof, dreef hij hen weg van de rechterstoel, Hoofdstuk 18:16, en wilde er zich niet mede inlaten, maar deze Romein, die een krijgsman was, hield Paulus in gevangenschap, en deed een beroep van het grauw op de groten raad.
a. Nu kunnen wij hopen, dat hij hiermede Paulus' veiligheid bedoelde, denkende, dat zo hij een onschuldig en onschadelijk man was, de overpriesters en ouderlingen hem recht zouden laten wedervaren, en hem onschuldig zouden verklaren, al was het ook, dat de heffe des volks tegen hem was, want zij waren, of behoorden te wezen, mannen van aanzien, en in hun hof werd recht gesproken naar de regelen der billijkheid. Als de profeet geen goed kon gedaan krijgen onder de arme klasse van lieden, maakte hij hieruit op, dat het was omdat zij de weg des Heeren, het recht huns Gods niet weten, en hij stelde zich voor beter te zullen slagen bij de groten, zoals ook de overste hier gedaan heeft.

Maar weldra zag hij zich teleurgesteld, want zij hadden tezamen het juk verbroken en de banden verscheurd, Jeremia 5:4, 5.
Maar, b. Wat hier gezegd wordt het doel te zijn, dat hij er mede beoogde, was: zijn eigen nieuwsgierigheid bevredigen. Hij wilde de zekerheid weten waarom hij van de Joden beschuldigd werd. Indien hij Paulus bij zich in zijn eigen kamer had ontboden en vrijelijk met hem had gesproken, dan zou hij spoedig van hem te weten zijn gekomen wat meer dan een voldoend antwoord was op zijn vraag, hem in zijn ingesteld onderzoek meer dan voldaan zou hebben, en hem had kunnen bewegen om een Christen te worden. Maar het is maar al te zeer de gewoonte van voorname lieden om datgene op een afstand van zich te houden, dat hun geweten wakker zou kunnen schudden, en niets meer van de kennis van Gods wegen te hebben, dan genoeg is om er over te kunnen praten.

HOOFDSTUK 23

1 En Paulus, de ogen op de raad houdende, zeide: Mannen broeders! ik heb met alle goed geweten voor God gewandeld tot op dezen dag. 2 Maar de hogepriester Ananias beval dengenen, die bij hem stonden, dat zij hem op de mond zouden slaan. 3 Toen zeide Paulus tot hem: God zal u slaan, gij gewitte wand! Zit gij ook om mij te oordelen naar de wet, en beveelt gij, tegen de wet, dat men mij zal slaan? 4 En die daarbij stonden, zeiden: Scheldt gij de hogepriester Gods?

5 En Paulus zeide: Ik wist niet, broeders! dat het de hogepriester was; want er is geschreven: de overste uws volks zult gij niet vloeken. 6 En Paulus wetende dat het een deel was van de Sadduceeën, en het andere van de Farizeeën, riep in de raad: Mannen broeders, ik ben een Farizeeër, eens Farizeeërs zoon; ik word over de hoop en opstanding der doden geoordeeld. 7 En als hij dit gesproken had, ontstond er tweedracht tussen de Farizeeën en de Sadduceeën, en de menigte werd verdeeld. 8 Want de Sadduceeën zeggen, dat er geen opstanding is, noch engel, noch geest, maar de Farizeeën belijden het beide. 9 En er geschiedde een groot geroep; en de Schriftgeleerden van de zijde der Farizeeën stonden op, en streden, zeggende: Wij vinden geen kwaad in dezen mens; en indien een geest tot hem gesproken heeft, of een engel, laat ons tegen God niet strijden. 10 En als er grote tweedracht ontstaan was, de overste, vrezende, dat Paulus van hen verscheurd mocht worden, gebood, dat het krijgsvolk zou afkomen, en hem uit het midden van hen wegrukken, en in de legerplaats brengen.

11 En de volgende nacht stond de Heere bij hem, en zeide: Heb goeden moed, Paulus, want gelijk gij te Jeruzalem van Mij betuigd hebt alzo moet gij ook te Rome getuigen.

12 En als het dag geworden was, maakten sommigen van de Joden een samenrotting, en vervloekten zichzelven, zeggende, dat zij noch eten noch drinken zouden, totdat zij Paulus zouden gedood hebben. 13 En zij waren meer dan veertig, die dezen eed tezamen gedaan hadden; 14 Dewelke gingen tot de overpriesters en de ouderlingen, en zeiden: Wij hebben ons zelf met vervloeking vervloekt, niets te zullen nuttigen, totdat wij Paulus zullen gedood hebben. 15 Gij dan nu, laat de overste weten met de raad, dat hij hem morgen tot u afbrenge, alsof gij nadere kennis zoudt nemen van zijn zaken; en wij zijn bereid hem om te brengen, eer hij bij u komt.

16 En als de zoon van Paulus' zuster deze lage gehoord had, kwam hij daar, en ging in de legerplaats, en boodschapte het Paulus. 17 En Paulus riep tot zich een van de hoofdmannen over honderd, en zeide: Leid dezen jongeling heen tot de overste; want hij heeft hem wat te boodschappen. 18 Deze dan nam hem en bracht hem tot de overste, en zeide: Paulus, de gevangene, heeft mij tot zich geroepen, en begeerd, dat ik dezen jongeling tot u zou brengen, die u wat heeft te zeggen. 19 De overste nu nam hem bij de hand, en bezijden gegaan zijnde, vraagde hij: Wat is het dat gij mij hebt te boodschappen? 20 En hij zeide: De Joden zijn overeengekomen, om van u te begeren, dat gij Paulus morgen in de raad zoudt afbrengen, alsof zij iets van hem nader zouden onderzoeken. 21 Doch geloof hen niet; want meer dan veertig mannen uit hen leggen hem lagen, welke zichzelven met een vervloeking verbonden hebben noch te eten noch te drinken, totdat zij hem zullen omgebracht hebben; en zij zijn nu gereed, verwachtende de toezegging van u.

22 De overste dan liet de jongeling gaan, hem gebiedende: Zeg niemand voort, dat gij mij zulks geopenbaard hebt. 23 En zekere twee van de hoofdmannen over honderd tot zich geroepen hebbende, zeide hij: Maakt tweehonderd krijgsknechten gereed, opdat zij naar Cesaréa trekken, en zeventig ruiters, en tweehonderd schutters, tegen de derde ure des nachts; 24 En laat ze zadel beesten bestellen, opdat zij Paulus daarop zetten, en behouden overbrengen tot de stadhouder Felix.

25 En hij schreef een brief, hebbende dezen inhoud: 26 Claudius Lysias aan de machtigste stadhouder Felix groetenis. 27 Alzo deze man van de Joden gegrepen was, en

van hen omgebracht zou geworden zijn, ben ik daarover gekomen met het krijgsvolk, en heb hem hun ontnomen, bericht zijnde, dat hij een Romein is. 28 En willende de zaak weten, waarover zij hem beschuldigden, bracht ik hem af in hun raad; 29 Welken ik bevond beschuldigd te worden over vragen hunner wet; maar geen beschuldiging tegen hem te zijn, die de dood of banden waardig is. 30 En als mij te kennen gegeven was, dat van de Joden een lage tegen deze man gelegd zou worden, zo heb ik hem terstond aan u gezonden; gebiedende ook de beschuldigers voor u te zeggen, hetgeen zij tegen hem hadden. Vaarwel. 31 De krijgsknechten dan, gelijk hun bevolen was, namen Paulus, en brachten hem des nachts tot Antipatris. 32 En des anderen daags, latende de ruiters met hem trekken, keerden zij wederom naar de legerplaats. 33 Dewelken als zij te Cesaréa gekomen waren, en de brief de stadhouder overgeleverd hadden, hebben zij ook Paulus voor hem gesteld. 34 En de stadhouder, de brief gelezen hebbende, vraagde, uit wat provincie hij was; en verstaande, dat hij van Cilicie was, 35 Zeide hij: Ik zal u horen, als ook uw beschuldigers hier zullen gekomen zijn. En hij beval, dat hij in het rechthuis van Herodes zou bewaard worden.

Het slot van het vorige hoofdstuk liet Paulus in het hof van de hogepriester, waar de overste hem had heengezonden, en zijn zaak aldus uit de handen van het gemeen had genomen, maar zo zijn vijanden hier al met minder luidruchtigheid tegen hem optreden, gaan zij met des te meer list tegen hem te werk.
Nu hebben wij hier
I. Paulus' betuiging van zijn oprechtheid, en van zijn beleefde achting voor de hogepriester, hoewel hij zich in drift enige warme woorden had laten ontvallen, vers 1 - 5.
II. Paulus' wijs beleid om zich van hen te bevrijden door op de geschilpunten te wijzen, die Farizeeën en Sadduceeën onderling verdeeld hielden, vers 6 - 9.
III. De tijdige tussenkomst van de overste om hem ook uit hun handen te bevrijden, vers 10.
IV. Hoe Christus hem weer troostrijk verscheen om hem te bemoedigen onder de moeilijkheden, die voor hem lagen, en hem te zeggen wat hij had te verwachten, vers 11.
V. Een bloeddorstige samenzwering van enige Joden om Paulus te vermoorden, en hoe dezen de overpriesters en de ouderlingen hebben overgehaald om er hun behulpzaam in te zijn, vers 12 - 15.
VI. De ontdekking van dit complot aan Paulus, en door hem aan de overste, die zulk een ingewortelde boosaardigheid tegen Paulus bemerkte dat hij reden genoeg had om er geloof aan te slaan, vers 16 - 22.
VII. Des oversten zorg voor de veiligheid van Paulus, waardoor hij de volvoering van het plan voorkwam, hij heeft hem namelijk terstond onder sterke bewaking uit Jeruzalem naar Cesaréa gezonden, waar Felix, de Romeinse stadhouder, toen verblijf hield, en hoe Paulus aldaar veilig is aangekomen, vers 23 - 35.

Handelingen 23:1 - 5
Paulus was dikwijls voor Heidense overheden en raadsvergaderingen gebracht, door welke hij, en de zaak die hij voorstond, geminacht werden, omdat zij hem noch zijn zaak begrepen, en nu dacht hij misschien, dat hij voor het sanhedrin te Jeruzalem gebracht zijnde, er een beter gehoor zou vinden, maar wij zien, dat hij daar al evenmin vordert. Wij hebben hier:

I. Paulus' betuiging van zijn oprechte wandel. Of de hogepriester hem een vraag deed, of de overste aan de raad zijn zaak heeft voorgesteld, wordt ons niet gezegd. Maar Paulus treedt hier op:

1. Met grote kloekmoedigheid. Hij was volstrekt niet onthutst, of van zijn stuk gebracht nu hij voor zulk een hoge vergadering gebracht is, waarvoor hij in zijn jeugd zo groot een eerbied gekoesterd heeft, ook vreesde hij niet hun rekenschap te doen van de brieven, die zij hem gaven naar Damascus om de Christenen aldaar te vervolgen, hoewel het nu - voor zoveel wij weten - voor de eerste maal was, dat hij hen sedert dien tijd wedergezien heeft, maar hij hield de ogen op de raad. Toen Stefanus voor hen gebracht was, dachten zij hem te overbluffen, maar konden het niet, omdat hij zulk een heilige kalmte en gerustheid had, allen, die in de raad zaten, de ogen op hem houdende, zagen zijn aangezicht als het aangezicht eens engels, Hoofdstuk 6:15. Nu Paulus voor hen gebracht was, dacht hij hen beschaamd te kunnen maken door hen zo vrijmoedig aan te zien, maar hij kon het niet, zo groot was hun goddeloze onbeschaamdheid. Maar nu werd in hem vervuld wat God aan Ezechiël had beloofd, Hoofdstuk 3:8, 9, Ik heb uw aangezicht stijf gemaakt tegen hun aangezichten, vrees hen niet, en ontzet u niet voor hun aangezichten.

2. Met een goed geweten; en dat gaf hem goeden moed. "Mannen broeders", zei hij, "ik heb met alle goede consciëntie voor God gewandeld tot op dezen dag. Hoe ik ook beschuldigd word, mijn hart beschuldigt mij niet, maar getuigt voor mij." Hij is altijd een Godsdienstig man geweest. Hij heeft nooit vrij geleefd, maar steeds verschil gemaakt tussen zedelijk goed en kwaad, zelfs reeds in zijn onwedergeboren staat. Hij was, naar de rechtvaardigheid, die in de wet is, onberispelijk. Hij was geen onnadenkend man, niet iemand, die niet denkt bij hetgeen hij doet, geen listig man, die zich niet bekommert om hetgeen hij doet, zo hij er slechts zijn doel mede kan bereiken. Zelfs toen hij de gemeente Gods heeft vervolgd, dacht hij, dat hij dit doen moest, en dat hij er God een dienst mede bewees. Zijn geweten was niet verlicht, maar hij heeft altijd naar deszelfs inspraak gehandeld, zie Hoofdstuk 26:9. Hij schijnt veeleer te spreken van de tijd sedert zijn bekering, sinds hij de dienst des hogepriesters verliet, en hierdoor hun misnoegen tegen zich had gaande gemaakt. Hij zegt niet: Van het begin tot op deze dag, maar: "Al de tijd, waarin gij mij beschouwd hebt als een afvallige, een vijand van uw kerk, tot op dezen dag heb ik met alle goede consciëntie voor God gewandeld. Wat gij ook van mij moogt denken, ik heb mij in alles loffelijk gedragen, ik heb eerlijk gewandeld," Hebr. 13:18. Hij heeft niets anders op het oog gehad dan God te behagen, zijn plicht te doen in die zaken, waarover zij zo vertoornd op hem waren. In alles wat hij gedaan heeft voor de oprichting van het koninkrijk Gods, het koninkrijk van Christus onder de Heidenen, heeft hij naar zijn geweten gehandeld.

Zie hier de aard van een eerlijk man:
A. Hij ziet God voor zich, leeft als onder zijn ogen, en met het oog op Hem. Wandel voor Mijn aangezicht, en wees oprecht.
B. Hij maakt een gewetenszaak van hetgeen hij zegt en doet, en hoewel hij in dwaling kan zijn, onthoudt hij zich toch naar zijn beste weten van hetgeen slecht is, en houdt zich aan hetgeen goed is.
C. Hij is nauwgezet in alles - en die dat niet zijn, zijn ook niet waarlijk nauwgezet - hij is het in al zijn wandel. Ik heb met alle goede consciëntie voor God gewandeld, mijn gehele wandel was onder de leiding en de heerschappij van het geweten.
D. Hiermede gaat hij voort, hierin volhardt hij, "zo heb ik geleefd tot op dezen dag." Welke veranderingen er ook in hem plaats hebben, hij is nog altijd dezelfde, strikt nauwgezet van geweten. En zij, die aldus met alle goede consciëntie voor God wandelen, kunnen, gelijk Paulus hier, hun aangezicht opheffen en niet vrezen, en, indien hun hart hen niet veroordeelt, dan hebben zij vrijmoedigheid tegenover God en de mensen, zoals

Job, toen hij nog vasthield aan zijn oprechtheid, en zoals Paulus zelf, wiens roem deze was: namelijk de getuigenis van zijn geweten.

II. De gewelddadigheid, waaraan Ananias, de hogepriester, zich schuldig maakte: hij beval degenen, die bij hem stonden, de beambten van het hof, dat zij hem op de mond zouden slaan, vers 2, hem, hetzij met de hand of met een roede, een slag op de tanden te geven. Onzen Heere Jezus werd aldus in dit hof smaadheid aangedaan door een der dienstknechten, Johannes 18:22, zoals voorzegd was, Micha 4:14, zij zullen de Richter Israëls met de roede op het kinnebakken slaan.
Maar hier was nu een bevel van het hof om dit te doen, en waarschijnlijk werd het ook gedaan.
1. De hogepriester had zich ten hoogste aan Paulus geërgerd, sommigen denken, dat het was, omdat hij de raad zo vrijmoedig aanzag, alsof hij wilde, dat zij de ogen voor hem neer zouden slaan, anderen denken dat het was, omdat hij zich in zijn toespraak niet tot hem in het bijzonder, als voorzitter van het hof, heeft gewend, met de een of andere benaming om zijn eerbied voor hem te kennen te geven, maar hen allen vrij en gemeenzaam als mannen broeders had toegesproken. Zijn betuiging van oprechtheid was al een genoegzame reden om toorn en ergernis te wekken bij iemand, die vast besloten had hem te verderven. Toen hij hem geen misdaad ten laste kon leggen, dacht hij, dat het al misdadig genoeg in hem was om zijn eigen onschuld te betuigen.
2. In zijn woede gaf hij bevel hem te slaan, en hem aldus schande aan te doen, hem op de mond te slaan, als hebbende overtreden met zijn lippen, en als teken, dat hij zwijgen moest. Tot deze brutale en barbaarse wijze van doen nam hij de toevlucht, toen hij niet kon antwoorden op de wijsheid en de Geest door welken hij sprak. Zo heeft Zedekia Micha, en Pashur Jeremia geslagen, 1 Koningen 22:24, Jeremia 20:2, toen zij in de naam des Heeren hebben gesproken. Indien wij dus zulke smaad aan Godvruchtige mensen zien aangedaan, of indien wij zelf dien hoon hebben te verduren wegens ons wèl doen en wèl spreken, dan moeten wij dit niet vreemd vinden. Christus zal de kussen Zijns monds, Hooglied 1:2, geven aan hen, die om Zijnentwil op de mond geslagen worden. En hoewel men verwachten mag, dat, gelijk Salomo zegt, men de lippen zal kussen degene, die rechte woorden antwoordt, Spreuken 24:26, zien wij toch dikwijls, dat het tegenovergestelde plaats heeft.

III. De aankondiging van Gods toorn tegen de hogepriester wegens deze goddeloosheid ter plaatse des gerichts, Prediker 3:16, het komt overeen met hetgeen daar volgt in vers 17, en waarmee Salomo zich troost: Ik zei in mijn hart: God zal de rechtvaardige en de goddeloze oordelen. God zal u slaan, gij gewitte wand, vers 3. Paulus heeft dit niet in zondige drift of hartstocht gezegd, maar in heilige verontwaardiging wegens dit misbruiken van macht door de hogepriester, en met iets van een profetische geest, volstrekt niet in een geest van wraakzucht.
1. Hij duidt hem aan in zijn waren aard: Gij gewitte wand, gij geveinsde, een muur van slijk, afval en vuil, met wat puin er onder, die dan gepleisterd of gewit was. Het is dezelfde vergelijking, die Christus gebruikt heeft, toen Hij de Farizeeën vergeleek bij witgepleisterde graven, Mattheüs 23:27. Zij, die met loze kalk pleisterden, zijn niet in gebreke gebleven om zichzelf te pleisteren met iets, waardoor zij niet alleen rein, maar ook fraai uitzagen.
2. Hij kondigt hem zijn oordeel aan: "God zal u slaan, zal zijn schrikkelijke oordelen over u brengen, inzonderheid geestelijke oordelen. Hugo de Groot is van mening, dat dit spoedig daarna vervuld werd in zijn verwijdering uit zijn ambt als hogepriester, hetzij door de dood, of door dat hij er uit ontzet werd, want hij vindt dat spoedig daarna een

ander met dit ambt bekleed is, waarschijnlijk is hij plotseling door een slag der Goddelijke wrake getroffen. Jerobeams hand verdorde, toen hij haar tegen een profeet had uitgestrekt.
3. Hij toont een goede reden voor dat oordeel: "wat zit gij daar, als president van het hoogste gerechtshof der kerk, voorgevende mij te oordelen naar de wet, mij volgens de wet schuldig te verklaren en te veroordelen, en beveelt gij, dat men mij zal slaan voordat nog een misdaad tegen mij bewezen is, hetgeen tegen de wet is?" Niemand moet geslagen worden, tenzij hij slagen waardig is, slagen verdiend heeft Deuteronomium 25:2. Het is in strijd met alle wetten, menselijke en Goddelijke, natuurlijke en positieve, om een mens te verhinderen zich te verdedigen, hem ongehoord te veroordelen. Toen Paulus geslagen werd door het gemeen, kon hij zeggen: *Vader vergeef hun, zij weten niet wat zij doen,* maar het is onverschoonbaar in een hogepriester, die gesteld is om naar de wet te oordelen.

IV. Hoe dit woord van Paulus ergernis heeft gegeven, vers 4. Die daarbij stonden, zeiden: scheldt gij de hogepriester Gods? Er is iets waarschijnlijks in de gissing, dat zij, die Paulus laakten om hetgeen hij gezegd had, gelovige Joden waren, die ijverden voor de wet, en bijgevolg ook voor de eer van de hogepriester, en het dus kwalijk namen, dat Paulus aldus gesproken had, en er hem om bestraften. Zie hier dan:
1. In hoe grote moeilijkheid Paulus zich bevond. Zijn vijanden mishandelden hem, en zijn vrienden waren gans niet geneigd hem te steunen, zich voor hem in de bres te stellen, of voor hem op te komen, integendeel, zij hebben hem om zijn houding en woorden gelaakt.
2. Hoe zelfs de discipelen van Christus een neiging hebben om uiterlijke majesteit en macht te overschatten. Gelijk er onder de volgelingen van Christus geweest zijn, die omdat de tempel Gods tempel geweest is, en een majestueus gebouw was, het niet konden dragen, dat er iets gezegd werd, dat de verwoesting er van aankondigde, zo waren dezen, omdat de hogepriester een hoog ambt bekleedde en een man van aanzien was, hoewel een onverzoenlijke vijand van het Christendom, aan Paulus geërgerd omdat hij hem onverholen de waarheid zei.

V. Hoe Paulus zich verontschuldigde om hetgeen hij gezegd had, daar hij bevond, dat het een steen des aanstoots was voor zijn zwakkere broederen, en hen ook omtrent andere dingen tegen hem kon bevooroordelen. Deze Joodse Christenen waren wel zwak, maar zij waren toch broeders, zo noemt hij hen hier, en, in aanmerking hiervan, is hij schier geneigd zijn woorden te herroepen, want: Wie wordt er geërgerd, zegt hij, dat ik niet brande? 2 Corinthiërs 11:29. Zijn vast besluit was zichzelf veeleer te verkorten in het gebruik van zijn Christelijke vrijheid, dan aanstoot te geven aan een zwakken broeder, veeleer dan zijn broeder te ergeren, zal hij in eeuwigheid geen vlees eten, 1 Corinthiërs 8:13. Zo ook hier, hoewel hij de vrijheid had genomen de hogepriester te zeggen waar het op stond, riep hij: Peccavi - ik heb verkeerd gedaan, toen hij bevond, dat het aanstoot had gegeven, en wenste hij, dat hij het niet gedaan had. En hoewel hij er de hogepriester niet om vergeving voor vroeg, noch zich bij hem er over verontschuldigde, heeft hij wel hun om vergeving gevraagd, die er over geërgerd waren, omdat het nu de tijd niet was om hen beter in te lichten of om te zeggen hetgeen er hem in kon rechtvaardigen.

1. Hij verontschuldigt zich hiermede, dat hij, toen hij het zei, niet bedacht met wie hij sprak, vers 5. Ik wist niet, broeders, dat het de hogepriester was, ouk êdein "ik dacht toen niet aan de waardigheid van zijn ambt, anders zou ik met meer eerbied tot hem hebben gesproken." Ik zie niet in, hoe wij met enige waarschijnlijkheid kunnen denken dat Paulus niet wist, dat hij de hogepriester was, want Paulus was op het feest zeven dagen in de

tempel geweest, waar hij niet kon falen hem te zien, en dat hij hem zegt, dat hij daar zit om hem te oordelen naar de wet, toont, dat hij wist wie hij was, maar, zegt hij, ik bedacht het toen niet. Dr. Whitby geeft er dezen zin aan: de profetische aandrift, die over hem kwam en hem innerlijk bewoog om te zeggen wat hij gezegd heeft, liet hem niet toe er acht op te geven, dat het de hogepriester was, anders zou deze wet hem weerhouden hebben van aan die aandrift toe te geven, maar de Joden erkenden, dat de profeten een vrijheid van spreken mochten gebruiken, ook als zij van oversten spraken, die anderen zich niet mochten veroorloven, zoals in Jesaja 1:10, 23.
Of (als hij wijst op de betekenis, die Hugo de Groot en Lightfoot er aan hechten) Paulus verontschuldigt zich volstrekt niet in hetgeen hij gezegd heeft, maar rechtvaardigt het veeleer, "Ik erken, dat de hogepriester Gods niet gescholden moet worden, maar ik erken dezen Ananias niet als hogepriester, hij is een overweldiger, hij heeft dit ambt verkregen door omkoping, en de Joodse rabbijnen zeggen, dat hij die dit doet, geen rechter is, noch als zodanig moet geëerd worden." Maar:

2. Hij draagt zorg, dat wat hij gezegd heeft niet tot een precedent gesteld zal worden ter verzwakking van de verplichting, door die wet opgelegd. Want er is geschreven, en het blijft een wet in volle kracht: de overste uws volks zult gij niet vloeken. Het strekt tot algemeen welzijn, dat de eer der overheid hoog gehouden worde, en niet zal lijden om het zich misdragen van hen, die het ambt bekleden, daarom behoort in het spreken van en tot vorsten en rechters dat decorum in acht te worden genomen. Zelfs in de tijd van Job werd het niet betamelijk geacht om tot een koning te zeggen: gij Belial, en tot prinsen: gij goddelozen, Job 34:18. Zelfs als wij weldoen, en er om lijden, moeten wij het geduldig dragen, 1 Petrus 2:20. Niet alsof voorname lieden niets van hun fouten en gebreken mogen horen, en over openbare grieven niet door daartoe bevoegde personen op betamelijke wijze geklaagd zou mogen worden, maar wij moeten toch grote bezorgdheid koesteren voor de eer en de goeden naam van hen, die in hoogheid zijn gezeten en met gezag zijn bekleed, omdat de wet Gods eist, dat hun bijzondere eerbied worde betoond, als Gods plaatsvervangers, en het kan gevaarlijke gevolgen hebben om diegenen op enigerlei wijze te steunen, die de heerschappij verwerpen, en de heerlijkheden lasteren, Judas 8. Vloek de koning niet, zelfs in uw gedachte, Prediker 10:20.

Handelingen 23:6 - 11
Vele zijn de tegenspoeden des rechtvaardigen, maar uit alle die redt hem de Heere. Paulus erkende, dat hij de waarheid hiervan ervaren heeft in de vervolgingen, die hij onder de Heidenen had te verduren, 2 Timotheüs 3:11, de Heere heeft mij uit alle verlost. En nu bevindt hij, dat Hij, die verlost heeft, nog verlost en zal verlossen. Hij, die hem in het vorige hoofdstuk verlost heeft uit het geweld des volks, verlost hem nu uit het geweld der ouderlingen.

I. Zijn eigen schranderheid en gevatheid kwam hem wel enigszins te stade, en heeft veel bijgedragen tot zijn ontkoming. Paulus' grootste ere, waaraan hij de meeste waarde hechtte, was, dat hij een Christen was, en een apostel van Christus, en alle andere ere heeft hij geminacht, als niets geacht, in vergelijking daarmee, hij achtte die drek te zijn, opdat hij Christus mocht gewinnen, en toch heeft hij het soms nodig gehad om ook van andere ere, die hij bezat, gebruik te maken, en dan heeft hem dit goede dienst bewezen. Zijn Romeins burgerrecht heeft hem in het vorige hoofdstuk er voor behoed om door de overste als een landloper gegeseld te worden, en hier redt hem zijn farizeeërschap om door het sanhedrin veroordeeld te worden als een afvallige van het geloof en de aanbidding van de God Israëls. Het is volstrekt niet in strijd met onze bereidwilligheid om

voor Christus te lijden, om alle wettige middelen, ja zelfs kunstgrepen in het werk te stellen, beide om lijden te voorkomen, en om er ons uit te bevrijden. Het verstandig en eerlijk beleid, door Paulus hier aangewend ter zijner behoudenis, bestond in verdeling te brengen onder zijn rechters, hen tweedrachtig te maken, en, door de een partij nog meer tegen hem te vertoornen, de tegenovergestelde partij voor zich te winnen.

1. De grote raad bestond uit Sadduceeën en Farizeeën, en Paulus bemerkte dit. Hij kende het karakter van veler hunner van de tijd af, dat hij onder hen geleefd heeft, en hij zag mannen onder hen, die hij kende als Sadduceeën, en anderen, van wie hij wist, dat zij Farizeeën waren, vers 6. Het een deel was van de Sadduceeën, en het andere van de Farizeeën, en de beide partijen waren misschien van gelijke sterkte. Nu was er wel een zeer groot verschil onder hen, maar over het algemeen kwamen zij toch genoeg met elkaar overeen om tezamen de zaken van de raad af te doen. De Farizeeën waren blinde ijveraars voor de ceremoniën, niet alleen voor die, welke door God waren ingesteld, maar ook voor die, welke tot de inzettingen der ouden behoorden. Zij waren zeer gezet op het gezag der kerk, eisten gehoorzaamheid aan hare bevelen, hetgeen aanleiding gaf tot menige twist tussen hen en onzen Heere Jezus, maar tevens waren zij zeer rechtzinnig in het geloof der Joodse kerk betreffende de wereld der geesten, de opstanding der doden, en het leven in de toekomende wereld. De Sadduceeën waren Deïsten, geen vrienden der Schrift of der Goddelijke openbaring. Zij erkenden, dat in de boeken van Mozes een goede geschiedenis en een goede wet waren vervat, maar met de andere boeken des Ouden Testaments hadden zij zeer weinig op, Mattheüs 22:23.

Het bericht, dat hier omtrent de Sadduceeën gegeven wordt, is:
A. Dat zij de opstanding loochenden, niet slechts de herleving des lichaams, maar ook een toekomende staat van beloning en straf. Zij hadden geen hoop op eeuwige gelukzaligheid, noch vrees voor eeuwige rampzaligheid, geen verwachting van iets aan geen zijde des doods, en het was naar die beginselen, dat zij zeiden: Het is te vergeefs God te dienen, en dat zij de hoogmoedigen gelukzalig achtten, Maleachi 3:14, 15.
B. Dat zij het bestaan ontkenden van engelen en geesten, en geen ander bestaan erkenden, dan dat van de stof. Zij dachten zich God zelf als lichamelijk, dat Hij, evenals wij, een lichaam heeft met ledematen en geledingen. Als zij in het Oude Testament van engelen lazen, dan hielden zij die voor boden, door God gezonden om, naar het nodig was, zijn boodschappen te volbrengen, of dat het indrukken waren, gewerkt op de verbeelding van hen, tot wie zij gezonden waren, maar geen werkelijk bestaande wezens, dat zij dit waren, of dat, alles veeleer dan wat zij waren. En wat betreft de zielen der mensen, zij beschouwden ze als niets anders dan het temperament, de gemoedsgesteldheid van het lichaam, of de levensgeesten, maar zij ontkenden het afzonderlijk bestaan der ziel in een staat van afscheiding van het lichaam, of dat er verschil is tussen de ziel van de mens en die van een dier. Dezen hebben er ongetwijfeld aanspraak op gemaakt vrijdenkers te zijn, maar in werkelijkheid was hun denken zo laag, ongerijmd en slaafs mogelijk.
Het is vreemd, dat mannen van zo verdorven, goddeloze beginselen in het ambt werden gesteld, lid konden wezen van het groot sanhedrin, maar velen van hen waren aanzienlijke en vermogende lieden, die zich voegden naar de openbare instellingen, en zo kwamen zij aan hun plaats en behielden haar. Maar over het algemeen werden zij als ketters gebrandmerkt, op gelijke lijn gesteld met de Epicuriërs, werd tegen hen gebeden, werden zij als uitgesloten beschouwd van het eeuwige leven. Witsius denkt, dat het gebed, door de hedendaagse Joden tegen de Christenen gebruikt, door Gamaliël, die het had opgesteld, bedoeld was tegen de Sadduceeën, en dat zij in hun gewone verwensing: Dat de naam der goddelozen verrotte, hen op het oog hadden. Maar hoe ontaard was de

hoedanigheid, en hoe ellendig de toestand der Joodse kerk, als. zulke profane mannen onder hun regeerders geteld werden!

2. Ten opzichte van het verschil tussen de Farizeeën en de Sadduceeën verklaarde Paulus. zich openlijk voor de Farizeeën en tegen de Sadduceeën, vers 6. Hij riep, zodat hij door allen gehoord kon worden: "Ik ben een Farizeeër, werd als Farizeeër opgevoed, ja ik ben een geboren Farizeeër, want ik ben de zoon eens Farizeeërs, mijn vader is dit voor mij geweest, en in zo verre ben ik nog een Farizeeër, dat ik hoop op de opstanding der doden, en ik kan in waarheid zeggen, dat, indien de zaak recht begrepen werd, het zou blijken, dat het hierom is, dat ik word geoordeeld." Toen Christus op aarde was hebben de Farizeeën zich het meest tegen Hem gekant, omdat Hij getuigde tegen hun inzettingen en hun verdorvene uitlegging van de wet, maar na zijn hemelvaart waren het de Sadduceeën, die zich het vijandigst hebben betoond jegens zijn apostelen, omdat zij in Jezus de opstanding der doden verkondigden, Hoofdstuk 4:1, 2. En in Hoofdstuk 5:17 wordt gezegd, dat die van de sekte der Sadduceeën vervuld werden met nijdigheid tegen hen, omdat zij het leven en de onsterfelijkheid predikten, welke aan het licht gebracht zijn door het Evangelie. Hier nu belijdt Paulus een Farizeeër te zijn, in zo ver de Farizeeërs gelijk hadden. Hoewel hij, in zover het Farizeïsme vijandig was aan het Christendom, er zich tegen gesteld heeft, en tegen alle inzettingen, die in mededinging met de wet Gods ingevoerd werden, of in tegenspraak met de wet van Christus, heeft hij er zich voor verklaard, in zover het zich tegenover het Sadduceïsme stelde. Wij moeten van geen waarheid Gods slechte gedachten koesteren, noch schromen om haar te belijden, omdat zij voorgestaan wordt door mensen, die in andere opzichten verdorven zijn. Als de Farizeeën hopen op de opstanding der doden, dan gaat Paulus hierin met hen mede, is hij, of zij het willen of niet, een hunner. Hij kon in waarheid zeggen, dat hij, vervolgd zijnde als Christen, om die zaak, nl. De hoop en opstanding der doden, geoordeeld wordt. Hij wist misschien, dat de Sadduceeën, ofschoon zij op het gemene volk niet zoveel invloed hadden als de Farizeeën, toch heimelijk het grauw tegen hem hadden opgezet onder voorwendsel van zijn prediken onder de Heidenen, maar in werkelijkheid, omdat hij de hoop en de opstanding der doden had gepredikt, zoals hij zegt in Hoofdstuk 24:15, en Hoofdstuk 26:6, 7. Hoewel Paulus tegen de inzettingen der ouden predikte (zoals zijn Meester ook gedaan heeft) en hierin de Farizeeën tegenstond, heeft hij toch meer gewicht gehecht aan zijn prediking van de opstanding der doden en een toekomende staat, waarin hij met de Farizeeën samen stemde.

3. Dit bracht verdeeldheid in de Raad. Het is waarschijnlijk dat de hogepriester het met de Sadduceeën hield (zoals hij het ook vroeger met hen gehouden had, Hoofdstuk 5:17, en zoals hij dit ook getoond heeft in zijn woede tegen Paulus, vers 2) hetgeen de Farizeeën nog te meer deed ontstellen. Maar zo was het, er ontstond tweedracht tussen de Farizeeën en de Sadduceeën, vers 7. Want dit woord van Paulus maakte de Sadduceeën nog ijveriger in hun vervolging van hem, terwijl de ijver der Farizeeën er door afnam, zodat de menigte verdeeld werd - eschisthê - er was een scheuring, een twist onder hen, en hun ijver begon van Paulus af en tegen elkaar gekeerd te worden. Zij konden nu ook niet voortgaan in hun handelen tegen hem, als zij tot geen overeenstemming onder elkaar konden komen. Zij konden hem niet vervolgen wegens het verbreken der eenheid van de kerk, als er zo weinig eenheid des geestes onder elkaar was. Al het geroep was tegen Paulus geweest, maar nu ontstond er een groot geroep tegen elkaar, vers 9, zo zeer had in dien tijd een geest van woede en geweld de overhand onder alle klassen der Joden, dat alles met gedruis en geraas geschiedde, en op zo onstuimige wijze legden zij hun ijver voor de grote beginselen van hun Godsdienst aan de dag, waarmee zij echter slechts zeer

weinig gedaan kregen, want de toorn des mans werkt Gods gerechtigheid niet. Tegensprekers kunnen wèl door onpartijdig redeneren, maar nooit door een groot geroep, of geschreeuw overtuigd worden.

4. Hierop hebben de Farizeeën (Zou men het geloven?) Paulus' partij gekozen, vers 9. Zij streden - diemachonto - zij streden, zeggende: Wij vinden geen kwaad in dezen mens. Hij had zich betamelijk en eerbiedig gedragen in de tempel, had de diensten der kerk bijgewoond, en hoewel dit slechts nu en dan was, toonde het toch, dat hij er niet zulk een vijand van was als men hem had voorgesteld, hij had goed ter zijner verdediging gesproken, goede rekenschap van zich gegeven, en nu verklaarde hij zich rechtzinnig ten opzichte van de grote beginselen van de Godsdienst, zowel als nauwgezet in zijn wandel, daarom kunnen zij niet inzien, dat hij iets gedaan heeft des doods of der banden waardig. Ja, zij gaan nog verder. "Indien een geest tot hem gesproken heeft of een engel betreffende Jezus, en hem geboden heeft te prediken wat hij predikt, behoren wij, ook al zijn wij niet zo overtuigd, dat wij hem geloven, toch gewaarschuwd te zijn om hem niet tegen te staan, opdat wij niet bevonden worden tegen God te strijden, zoals ook Gamaliël, die zelf een Farizeeër was, gezegd heeft, Hoofdstuk 5:39. Nu kunnen wij hier ter ere van het Evangelie opmerken, dat zelfs de tegenstanders er voor getuigd hebben, en soms werd door de kracht der waarheid de erkenning ontwrongen, niet slechts van het onschadelijke er van, maar ook van deszelfs voortreffelijkheid, zelfs aan hen, die het vervolgden. Pilatus vond geen schuld in Christus, hoewel hij Hem ter dood bracht, en Festus vond geen schuld in Paulus, hoewel hij hem gevangen liet blijven, en de Farizeeën hier achten het mogelijk, dat aan Paulus van de hemel een opdracht is gezonden door een engel, om te doen wat hij deed, en toch schijnen zij, als ouderlingen, zich daarna met de hogepriester verenigd te hebben om hem te vervolgen, Hoofdstuk 24:1. Zij zondigden tegen de kennis, die zij niet slechts hadden, maar soms ook erkenden, gelijk Christus van hen gezegd heeft: Zij hebben ze (nl. De werken van Christus) gezien, en beiden Mij en Mijn Vader gehaat, Johannes 15:24.
Maar toch willen wij hopen, dat sommigen van hen ten minste, voortaan een betere mening van Paulus gehad hebben, dan zij tot nu toe gehad hebben, gunstiger jegens hem gezind waren, daar zij zulk een bevredigend bericht hadden ontvangen, zowel van zijn nauwgezette levenswandel, als van zijn geloof betreffende een toekomende wereld, en dan moet het ter hunner ere gezegd worden, dat hun ijver voor de inzettingen der ouden, waarvan Paulus was afgeweken, in zoverre verslonden was in ijver voor de grote, fundamentele leerstellingen van de Godsdienst, die Paulus was blijven aankleven, en zo hij zich van harte met hen wil verenigen tegen de Sadduceeën, en wil blijven vasthouden aan de hoop en de opstanding der doden, dan zullen zij zijn verlaten van de ceremoniële wet geen kwaad in hem vinden, maar in liefde hopen, dat hij wandelt naar het licht, dat God hem door een engel of een geest gegeven heeft, en wel verre van hem te willen vervolgen, zullen zij hem steunen en beschermen.
De vervolgzieke Farizeeën in de Roomse kerk zijn niet van die geest, want laat iemand nog zo oprecht en ijverig de artikelen van het Christelijk geloof zijn toegedaan, zo hij niet tevens het hoofd buigt voor het gezag der kerk, vinden zij genoeg kwaad in hem om hem ten dode toe te vervolgen.

II. Des oversten zorg en bemoeienis kwamen hem nog meer te stade, want toen hij dien twistappel onder de Farizeeën had geworpen (waardoor onderlinge strijd onder hen ontstaan was en een goed getuigenis van de Farizeeën voor hem was verkregen,) was hij toch nog geen stap verder gekomen, maar wèl in gevaar om door hen verscheurd te worden, de Farizeeën trokken hem naar de een zijde om hem in vrijheid te stellen, en de

Sadduceeën trokken hem naar de andere zijde om hem ter dood te brengen, of om hem voor het volk te werpen, zoals Daniël in de kuil der leeuwen, zodat de overste genoodzaakt was om met zijn soldaten aan te rukken en hem te bevrijden, zoals hij ook vroeger gedaan heeft, Hoofdstuk 21:32, en Hoofdstuk 22:24.
1. Zie hier het gevaar, waarin Paulus zich bevond: tussen zijn vrienden en zijn vijanden zou hij waarschijnlijk verscheurd zijn geworden. Aan zodanige geweldenarijen zijn diegenen onderhevig, die boven anderen uitmunten, merkwaardig geworden zijn, zoals Paulus, die door sommigen zo geliefd was, en door anderen zo mishandeld werd!
2. Zijn redding: de overste gebood, dat het krijgsvolk zou afkomen, en hem uit het midden van hen wegrukken, uit het vertrek van de tempel, waar hij de raad bevolen had bijeen te komen, en in de legerplaats brengen, in de toren van Antonia, want hij zag wel, dat hij van hen niets te weten zou komen omtrent de zaak.

III. Het meest van alles kwam hem de vertroosting Gods te stade. De overste had hem uit de handen van wrede mensen gered, maar hield hem toch gevangen, en hij wist niet wat het einde der zaak zou zijn. De legerplaats, of burcht, strekte hem wel tot bescherming, maar hij was er gevangen, en daar hij hem nu voor zo groot een dood bewaarde, zou hij er hem voor nog groter een dood in kunnen bewaren. Wij bevinden niet, dat iemand uit de apostelen of ouderlingen te Jeruzalem tot hem gekomen is, zij hebben er of geen moed toe gehad, of er geen vergunning toe verkregen. Paulus was misschien in de volgenden nacht vol van zorg over hetgeen er van hem worden zou, en dacht er wellicht over na, hoe zijn tegenwoordige benauwdheid tot iets goeds zou kunnen leiden. Toen heeft de Heere Jezus hem een vriendelijk bezoek gebracht, en hoewel het te middernacht was, was het toch zeer tijdig, vers 11. De Heere stond bij hem, kwam aan zijn legerstede, hoewel het misschien slechts een stro - leger was, om hem te tonen, dat Hij in werkelijkheid de gehelen dag hem nabij was geweest, even stellig en gewis, als Hij nu in de nacht zichtbaar bij hem stond. Wie ook tegen ons moge zijn, wij behoeven niet te vrezen zo de Heere slechts voor ons is, indien de Heere bij ons staat. Als Hij onze bescherming op zich neemt, kunnen wij hen, die ons verderf zoeken, wel tarten.
De Heere is onder degenen, die mijn ziel ondersteunen, en dus kan niets verkeerd gaan.

1. Christus zegt hem goeden moed te hebben, "Heb goeden moed, Paulus, wees niet verslagen, laat hetgeen geschied is u niet bedroeven, en laat hetgeen nog voor u ligt u niet verschrikken." Het is de wil van Christus, dat zijn getrouwe dienstknechten altijd goedsmoeds zullen zijn. Wellicht is Paulus, toen hij nadacht over het gebeurde in zorg geweest over zichzelf, vroeg hij zich af, of hij wèl gedaan heeft in hetgeen hij de vorigen dag tot de raad gezegd had, maar Christus geeft hem door Zijn woord de overtuiging, dat God zijn gedrag had goedgekeurd. Of wellicht heeft het hem ontroerd, dat zijn vrienden niet tot hem kwamen, maar Christus' bezoek zei reeds, al zou Hij het niet met woorden gezegd hebben: Heb goeden moed, Paulus.

2. Het is wel een vreemd argument, dat hij gebruikt om hen te bemoedigen. Gelijk gij te Jeruzalem van Mij betuigd hebt, alzo moet gij ook te Rome getuigen. Men zou zo denken, dat dit niet zeer troostrijk was, "Gelijk gij veel moeite en verdriet voor Mij geleden hebt, alzo zult gij nog veel meer lijden," en toch was dit bedoeld om hem te vertroosten, want hierin wordt hem te verstaan gegeven:
A. Dat hij in hetgeen hij tot nu toe geleden heeft Christus heeft gediend als getuige voor Hem. Het was niet om een schuld of misdaad van hem, dat hij met vuisten werd geslagen, en het was niet zijn vroeger vervolgen van de gemeente, dat nu tegen hem gedacht wordt,

hoewel hij zelf het wel tegen zichzelf kon herdenken, maar hij ging nog steeds voort met zijn arbeid.
B. Dat hij zijn getuigenis nog niet voleindigd heeft, noch dat hij door zijn gevangenschap nu als onnut ter zijde was gelegd, maar dat hij voor nog verderen dienst bewaard bleef. Door niets werd Paulus zo zeer ontmoedigd als door de gedachte, dat hij van zijn dienen van Christus weggenomen zou worden, dat hij geen goed meer zou kunnen doen aan de zielen der mensen. Vrees niet zegt Christus, Ik heb nog niet afgedaan met u.
C. Paulus scheen een bijzondere neiging (ene zeer onschuldige neiging) gehad te hebben om naar Rome te gaan en dáár het Evangelie te verkondigen, hoewel het er reeds gepredikt was, en er een gemeente was geplant, maar, Romeins burger zijnde, verlangde hij een reis daarheen te doen, en had er ook reeds het voornemen toe opgevat, Hoofdstuk 19:21. Nadat ik te Jeruzalem zal geweest zijn, moet ik ook Rome zien. En enigen tijd geleden had hij aan de Romeinen geschreven, dat hij verlangde hen te zien, Romeinen 1:11. Nu was hij gereed te denken, dat hiermede zijn voornemen verijdeld was geworden, zodat hij Rome nooit zou zien, maar Christus zegt hem, dat zijn wens vervuld zal worden, daar hij er slechts de eer van Christus mede op het oog had, en goed wilde doen.

Handelingen 23:12 - 35
Wij hebben hier het verhaal van een complot, gesmeed tegen het leven van Paulus, hoe het beraamd werd, hoe het werd ontdekt, en hoe het werd verijdeld.
I. Hoe dit complot werd beraamd. Zij bemerkten, dat zij door een volksoploop niets konden gedaan krijgen, evenmin als door een proces daarom nemen zij dan nu de toevlucht tot de barbaarse methode van moord. Zij willen hem plotseling overvallen en hem met dolksteken ombrengen, zo zij hem slechts binnen hun bereik kunnen krijgen. Zo rusteloos is hun kwaadwilligheid tegen dezen goeden mens, dat wanneer het een plan faalt, zij dadelijk met een ander gereed zijn. Merk hier nu op:
1. Wie het waren, die dit complot hebben beraamd, het waren sommigen van de Joden, die ten uiterste tegen hem vertoornd waren, omdat hij de apostel der Heidenen was, vers 12. En zij waren meer dan veertig, die dezen eed tezamen gedaan hadden, vers 13. O Heere! hoe zijn mijn tegenpartijen vermenigvuldigd!

2. Wanneer de samenspanning gevormd werd: als het dag geworden was. Satan had hun hart vervuld in de nacht om het complot te beramen, en, zodra het dag was, kwamen zij bij elkaar om er uitvoering aan te geven, beantwoordende aan hetgeen de profeet zegt van sommigen, die ongerechtigheid bedenken en kwaad werken op hun legers, in het licht van de morgenstond doen zij het, Micha 2:1. In de nacht verscheen Christus aan Paulus om hem te beschermen, en toen het dag was, verschenen er veertig mannen om hem te verderven. Zo vroeg waren zij niet op, of Christus was hen voor. God zal haar helpen in het aanbreken van de morgenstond. Psalm 46:6.

3. Waarin het complot bestond. Deze mannen verbonden zich tezamen in een verbond, dat zij misschien wel een heilig verbond hebben genoemd, om elkaar bij te staan, en dat ieder hunner alles doen zou wat in zijn macht was om de anderen te helpen en bij te staan om Paulus te vermoorden. Het was vreemd, dat zo groot een getal zo spoedig bij elkaar was gebracht, en dat nog wel in Jeruzalem, uit wie alle besef van menselijkheid en eer zozeer geweken was, dat zij zich tot zulk een bloedig voornemen verbonden. Wel mocht de klacht des profeten betreffende Jeruzalem herhaald worden: Hoe is de getrouwe stad tot een hoer geworden! Zij was vol recht, gerechtigheid herbergde daarin, maar nu doodslagers, Jesaja 1:21. Welk een monsterachtig denkbeeld moeten deze mannen zich van Paulus gevormd hebben, eer zij zich in staat gevoelden om zo monsterachtig een plan

tegen hem te beramen. Men moet hen hebben doen geloven dat hij de slechtste der mensen was, een vijand van God en Godsdienst, de vloek en de gesel van zijn geslacht, terwijl zijn wezenlijk karakter juist het tegenovergestelde was van dat alles. Maar welke wetten van waarheid en gerechtigheid zijn zo heilig en zo sterk dat boosaardigheid en blinde, hartstochtelijke ijver er niet door heen zullen breken!

4. Hoe vast hun verbond was, naar zij dachten. Opdat niemand hunner bij nader bedenken, of door afschuw bevangen voor zo snood een daad, terug zou gaan, hebben zij zich vervloekt, zich verbonden onder een anathema, de ergste verwensingen over zichzelf inroepende, over hun ziel, hun lichaam, hun gezin, indien zij Paulus niet doodden, en dat wel zo spoedig, dat zij niets wilden nuttigen, niet wilden eten of drinken totdat zij het gedaan zouden hebben. Welk een samenknoping van boosheid hebben wij hier! Het plan te beramen om een onschuldig man, een goed man, een nuttig man, een man, die hun geen kwaad gedaan had, maar hun gaarne zoveel hij kon goed wilde doen, te vermoorden, dat was de weg van Kaïn ingaan, en toonde dat zij van hun vader, de duivel waren die een mensenmoorder was van de beginne.
Maar, alsof dit nog een kleine zaak was:
A. Hebben zij er zich toe verbonden. Tot kwaad doen te neigen, en zich voor te nemen het te doen, is slecht, maar er zich toe te verbinden om het te doen is nog veel slechter. Dat is een verbond aan te gaan met de duivel, het is trouw te zweren aan de vorst der duisternis, het is geen plaats te laten voor berouw, ja het is als een tarten van het berouw.
B. Zij verbonden er elkaar toe, en deden alles wat zij konden, niet slechts om de verdoemenis hunner eigen ziel te verzekeren, maar ook die van hen, die zij met zich in het complot trokken.
C. Zij toonden een grote minachting van de voorzienigheid Gods daar zij zich verbonden zo iets te doen en binnen zo korten tijd, dat zij, zonder enig voorbehoud met betrekking tot de beschikking en de leiding van Gods voorzienigheid konden blijven vasten. Als wij zeggen: Morgen zullen wij dit of dat doen, al is het ook nog zo goed of geoorloofd, moeten wij toch, in zo ver wij niet weten wat morgen geschieden zal, er bijvoegen: Zo de Heere wil. Maar hoe kunnen zij dit voorbehoud omtrent de toelating van Gods voorzienigheid er voor stellen, als zij weten, dat hetgeen zij voornemens zijn te doen lijnrecht in strijd was met het verbod van Gods woord?
D. Zij toonden ook een grote minachting van hun eigen ziel en hun lichaam: van hun eigen ziel door er een vloek over in te roepen zo zij niet voortgingen in hun verschrikkelijk opzet. Voor welk een ontzettend dilemma hebben zij zich gesteld! God zal hen voorzeker tegenkomen met Zijn vloek indien zij er mede voortgaan, en zij wensen dat Hij het doen zal, dat is: hen tegenkomen zal met Zijn vloek, indien zij het niet doen! Ook voor hun lichaam toonden zij minachting, (want moedwillige zondaars verderven beiden,) door zich te verbinden om zich de noodzakelijke steunsels des levens te onthouden tot zij iets gedaan zouden hebben, dat zij nooit wettig konden doen, en misschien ook bij geen mogelijkheid konden doen. Zulke taal der hel wordt gesproken door hen, die wensen, dat God hen zal verdoemen, en de duivel hen halen zal, indien zij dit of dat niet doen. Dewijl zij de vloek hebben liefgehad, dat die hun overkome. Sommigen denken, dat de betekenis van dezen vloek was, dat zij Paulus wilden doden als een Achan, iets dat vervloekt is, een beroerder van het leger, of, zo zij het niet deden, dan zouden zij zich in zijn plaats als een vloek voor God stellen.
E. Zij toonden een vurige begeerte om tot die zaak te geraken, een heftig ongeduld totdat zij volbracht zou zijn, niet alleen gelijk Davids vijanden, die tegen hem raasden, en tegen hem zwoeren, Psalm 102:9 1), maar gelijk de dienstknechten van Job tegen zijn vijand: Och of wij van zijn vlees hadden, wij zouden niet verzadigd worden, Job 31:31. Van

vervolgers wordt gezegd, dat zij Gods volk opeten, alsof zij brood aten, Psalm 14:4. Het is hun even zeer een voldoening als spijze voor een hongerige.

5. Welke methode zij volgden voor de uitvoering. Het is niet mogelijk om tot Paulus te genaken in de legerplaats, dáár is hij onder de bijzondere bescherming der regering, en hij is er gevangen gezet, niet zoals anderen, opdat hij geen kwaad zou doen, maar opdat aan hem geen kwaad gedaan zal worden. Daarom hebben zij het nu zo overlegd: de overpriesters en ouderlingen moeten van de gouverneur der vesting verlangen om Paulus tot hen in de raadzaal te laten komen, om nog een nader verhoor te ondergaan. Zij hebben hem nog enige vragen te doen, of nog iets tot hem te zeggen, dan zullen zij op zijn gang van de burcht naar de raadzaal een einde maken aan al het getwist over Paulus door hem te doden, zo was nu het plan beraamd, vers 14, 15.
De gehele dag doorgebracht hebbende met elkaar tot die goddeloosheid aan te sporen en te verbinden, komen zij tegen de avond bij de voornaamste leden van het groot sanhedrin, en, hoewel zij hun voornaamste bedoeling hadden kunnen verzwijgen, en hen onder een ander voorwendsel hadden kunnen bewegen om Paulus te ontbieden, zijn zij zo zeker van hun goedkeuring van dit schelmstuk, dat zij zich niet schamen en ook niet vrezen hun mede te delen dat zij zich met vervloeking vervloekt hebben niets te zullen nuttigen totdat zij Paulus zullen gedood hebben. Zij twijfelen niet of de overpriesters zullen hen niet alleen steunen, maar hun ook de behulpzame hand bieden, dat zij hun werktuigen zullen zijn om de gelegenheid te verkrijgen om Paulus te doden, ja, en zelfs ten hunnen behoeve te liegen door bij de overste voor te geven, dat zij nader kennis wilden nemen van de zaken van Paulus, terwijl zij daar niets van meenden.
Welk een laag, slecht denkbeeld koesterden zij van hun priesters, als zij zich met zulk een boodschap tot hen durven wenden! En toch! hoe snood ook het voorstel was, dat zij hun deden, hebben de priesters en de ouderlingen (voor zoveel blijkt) er toch in toegestemd, en hebben zij op het eerste woord zonder de minste aarzeling beloofd hun hierin genoegen te geven. In plaats van hen te bestraffen, gelijk zij hadden behoren te doen, wegens hun goddeloos complot, hebben zij hen er in versterkt, omdat het gericht was tegen Paulus, dien zij haatten, en aldus hebben zij zich tot medeplichtigen gemaakt in de misdaad, even goed, alsof zij van de beginne af in de samenspanning waren geweest.

II. Hoe het complot ontdekt werd. Wij bevinden niet, dat de samenzweerders behalve hun eed van trouw ook een eed van geheimhouding hebben afgelegd, hetzij omdat zij dachten, dat het niet nodig was, (ieder hunner zou wel het stilzwijgen hieromtrent bewaren) of omdat zij dachten hun plan wel te kunnen vol - voeren, al zou het ook uitlekken. Maar Gods voorzienigheid heeft het zo beschikt, dat het aan het licht kwam, en daarom voor goed werd verijdeld. Zie hier:
1. Hoe het aan Paulus werd ontdekt, vers 16. Er was een jongeling, die aan Paulus verwant was, hij was de zoon zijner zuster, wiens moeder waarschijnlijk te Jeruzalem woonde. Op de een of andere wijze - hoe wordt ons niet gezegd - had hij van deze lage gehoord, hetzij, dat hij het bij toeval gehoord had, toen zij er met elkaar over spraken, of er bericht van had ontvangen van sommigen, die in het complot waren, en hij ging, waarschijnlijk zoals hij gewoon was, in de legerplaats tot zijn oom om hem te brengen wat hij nodig had, hetgeen hem vrijen toegang tot hem verschafte, en hij boodschapte Paulus wat hij gehoord had. God heeft velerlei wegen en middelen om in het licht te brengen hetgeen in de duisternis verborgen is, en hoewel de werkers er van zich diep versteken willen voor de Heere, hun raad verbergende, kan Hij toch maken, dat het gevogelte des hemels de stem zou wegvoeren, en het gevleugelde het woord zou te kennen geven, Prediker 10:20, of dat de tong der samenzweerders zelf hen zou verraden.

2. Hoe het door de jongeling, die het aan Paulus had te kennen gegeven, aan de overste ontdekt werd. Dit deel van de geschiedenis wordt zeer omstandig verhaald, misschien wel omdat de schrijver ooggetuige was van de beleidvolle behandeling dezer zaak, en er zich de bijzonderheden van met genoegen herinnerd heeft. Door zijn verstandige, kalme en vreedzame houding had Paulus invloed verkregen op de officieren. Hij kon een der oversten over honderd tot zich roepen, hoewel zulk een hoofdman over honderd een man was van gezag, die krijgsknechten onder zich had, gewoon was te roepen, maar niet om geroepen te worden, en hij was bereid om op Zijn roepen te komen, vers 17.
Paulus verzocht hem dezen jongeling tot de overste te brengen, daar hij hem iets had mede te delen, waarbij de eer der regering betrokken was. De overste heeft hem zijn verzoek gaarne toegestaan, vers 18. Hij heeft geen gewoon soldaat met hem gezonden, maar ging zelf mede om hem te bemoedigen, zijn boodschap de overste aan te bevelen en zijn achting voor Paulus aan de dag te leggen.
"Paulus, de gevangene, (dat was zijn titel nu) heeft mij tot zich geroepen, en begeerd, dat ik dezen jongeling tot u zou brengen, wat zijn aangelegenheid is weet ik niet, maar hij heeft u wat te zeggen." Men bewijst ware barmhartigheid aan arme gevangenen door voor hen te handelen, zowel als door aan hen te geven. "Ik was ziek en in de gevangenis en gij hebt een boodschap voor mij gedaan," zal even goed in rekening worden gebracht als: "Ik was ziek en in de gevangenis en gij zijt tot mij gekomen, om mij te bezoeken, of hebt mij een gave gezonden." Zij, die bekendheid en invloed hebben, moeten bereid zijn ze te gebruiken ten dienste van hen, die zich in gevaar of benauwdheid bevinden. Deze overste over honderd heeft door die daad van beleefdheid mede geholpen om aan Paulus het leven te redden, hetgeen ons moet aansporen om, als de gelegenheid er toe zich voordoet, evenzo te handelen. Open uw mond voor de stomme, Spreuken 31:8. Zij, die aan Gods gevangenen geen goede gave kunnen geven, kunnen toch wel eens een goed woord voor hen spreken.
De overste ontving het bericht met grote minzaamheid en welwillendheid, vers 19. Hij nam de jongeling bij de hand, zoals een vriend, of een vader, om hem te bemoedigen, opdat hij niet van zijn stuk zou raken, maar zich verzekerd zou gevoelen van een gunstig gehoor te erlangen. Dat deze bijzonderheid zo opgemerkt wordt, behoort voorname mannen aan te moedigen om ook voor de geringsten genaakbaar te willen wezen voor elke boodschap, die hun de gelegenheid geeft om goed te doen, zich te voegen tot de nederigen. Deze gemeenzaamheid, waartoe deze Romeinse tribuun of kolonel, de neef van Paulus heeft toegelaten, wordt hier ter zijner ere vermeld. Laat niemand denken dat hij zich door zijn nederigheid of barmhartigheid zal verkleinen. Hij nam hem ter zijde, opdat niemand anders kennis zou krijgen van de zaak, en vroeg hem: " Wat is het, dat gij mij hebt te boodschappen? Zeg mij, waarin ik Paulus van dienst kan zijn." De overste heeft waarschijnlijk te meer vriendelijkheid willen betonen, omdat hij zich bewust was zich blootgesteld te hebben aan gevangenschap met verbeurdverklaring van goederen door dat hij Paulus, tegen diens privilege als Romeins burger, gebonden had, waarvoor hij hem nu gaarne vergoeding wil doen.
De jongeling heeft de overste snel en naar behoren zijn boodschap gedaan, vers 20, 21. "De Joden", (hij zegt niet wie, ten einde zich niet ongunstig uit te laten over de overpriesters en de ouderlingen, daar het hem te doen was om zijns ooms leven te redden niet om zijn vijanden te beschuldigen), "zijn overeengekomen om van u te begeren, dat gij Paulus morgen in de raad zoudt afbrengen, in de veronderstelling, dat gij hem zonder wacht zoudt zenden, omdat de weg slechts kort is, dien hij gaan moet, maar geloof hen niet, wij hebben reden te denken, dat gij hen niet zult geloven of ter wille zijn, als gij de waarheid weet, want meer dan veertig mannen uit hen leggen hem lagen, zij hebben

gezworen hem te doden, en zijn nu gereed, verwachtende de toezegging van u, maar gelukkig ben ik hen voor geweest." De overste zond de jongeling heen met een bevel van geheimhouding: zeg niemand voort, dat gij mij zulks geopenbaard hebt, vers 22. Op het gunstbetoon van aanzienlijken moet niet altijd geroemd of van gesproken worden, en zij, die niet kunnen zwijgen, zijn niet geschikt om in zaken gebruikt te worden. Indien het bekend werd, dat aan de overste dit bericht gebracht was, zouden zij misschien een ander plan beramen om Paulus te doden, en daarom "houd het voor u, zwijg er over."

III. Hoe het complot verijdeld werd. Daar de overste zag, hoe ingeworteld en onverzoenlijk de kwaadwilligheid der Joden was tegen Paulus, hoe rusteloos en onstuimig zij waren in het beramen van plannen om hem kwaad te doen, en hoe licht hij er medeplichtig aan zou kunnen worden als beambte, besloot hij hem zo spoedig mogelijk buiten hun bereik te brengen. Hij ontving het bericht met afgrijzen en verontwaardiging over de laagheid en bloeddorstigheid van deze Joden, en hij schijnt te vrezen, dat zij, indien hij Paulus in de burcht hield, al was het ook onder nog zo sterk een wacht, toch nog middelen zouden vinden om hun voornemen te volvoeren, hetzij door de wacht om te brengen, of de burcht in brand te steken, en, wat er ook van moge komen, hij zal, zo het mogelijk is, Paulus beschermen, omdat hij achtte, dat deze zulk een behandeling niet verdiende. Hoe treurig is het te zien, dat de Joodse overpriesters, toen zij van dit moordcomplot kennis kregen, het gesteund, er aan meegeholpen zouden hebben, terwijl een Romeins overste, als hij er kennis van krijgt, zuiver en alleen uit een natuurlijk besef van rechtvaardigheid en menselijkheid, zich er toe begeeft om het te verijdelen en zich daarvoor veel zorg en moeite getroost!

1. Hij geeft bevel, dat een aanmerkelijk detachement van de Romeinse krijgsmacht onder zijn bevel zich gereed moet maken om met allen mogelijke spoed naar Cesaréa te gaan, en Paulus derwaarts te brengen, tot Felix de stadhouder, waar hij eerder kon verwachten, dat hem recht gedaan zou worden, dan te Jeruzalem door het groot sanhedrin. Het komt mij voor, dat de overste, zonder enigerlei plichtsverzaking Paulus wel in vrijheid had kunnen stellen, hem verlof gevende om nu zelf verder voor zijn veiligheid te zorgen, want hij was hem niet wettelijk als een misdadiger overgeleverd om door hem in bewaring te worden gehouden. Hij zelf erkent bevonden te hebben, dat er geen beschuldiging tegen hem was, die de dood of banden waardig is, vers 29, en hij had dezelfde zorg moeten hebben voor zijn vrijheid, als die hij voor zijn leven heeft gehad, maar hij vreesde, dat dit de Joden al te zeer tegen hem zou vertoornen. Of misschien was hij, bevindende, dat Paulus een zeer buitengewoon man was, er fier op hem als gevangenen en onder zijn bescherming te hebben, en de grote praal, waarmee hij hem wegzond, geeft dit ook wel te kennen. Twee hoofdmannen over honderd moesten hierbij dienst doen, vers 23, 24. Zij moesten twee honderd krijsknechten, waarschijnlijk van hun eigen compagnie, gereed maken om naar Cesaréa te gaan, daarbij nog zeventig ruiters, en twee honderd schutters, die, naar sommigen denken, tot de lijfwacht van de overste behoorden. Of deze schutters ruiters of voetknechten waren, is niet zeker, zeer waarschijnlijk waren het voetknechten, als piekeniers ter bescherming van de ruiterij.
Zie hoe Rechtvaardig God de Joden onder het Romeinse juk heeft gebracht, als zulk een troep van Romeinse soldaten nodig was om hun te beletten een afgrijselijke misdaad te volvoeren! Al die macht, ja zelfs een gedeelte van die macht, was niet nodig, om te beletten, dat Paulus door zijn vrienden bevrijd zou worden. Een tienmaal sterkere macht zou niet hebben kunnen beletten, dat hij door een engel verlost zou worden, indien het Gode had behaagd hem op die wijze uitredding te schenken, zo als Hij soms gedaan heeft, maar:

A. De overste bedoelde hiermee de Joden ten toon te stellen al een hardnekkig, woelziek volk, dat niet door gewone middelen, door de gewone dienaren van het gerecht, binnen de palen van plicht en betamelijkheid gehouden kon worden, maar in ontzag moest gehouden worden door zulk een vertoon van macht, en vernomen hebbende hoe velen er in de samenspanning tegen Paulus waren, dacht hij, dat een kleinere macht onvoldoende zou zijn gebleken om hun snood opzet te verijdelen.
B. God bedoelde hiermede Paulus te bemoedigen, want onder zulk een geleide bleef hij niet slechts veilig in de handen zijner vrienden, maar uit de handen zijner vijanden. Maar Paulus heeft, evenmin als Ezra, zulk een wacht begeerd, Ezra 8:22, en om dezelfde reden, nl. wijl hij betrouwde op de algenoegzaamheid Gods, die wacht was dus uitsluitend aan de zorg des oversten te danken. Maar aldus is hij ook bekend geworden als een man van gewicht, en zijn zijn banden in Christus openbaar geworden in het ganse land, Filippenzen 1:13, zodat ook het merendeel der broederen in de Heere door zijn banden vertrouwen gekregen hebben, toen zij hem bewaakt zagen eerder als een liefhebber van zijn vaderland, dan als een pest van zijn land, en dat zo groot een prediker zo groot en voornaam een gevangenen was geworden.

Toen zijn vijanden hem haatten, en zijn vrienden, vrees ik, hem veronachtzaamden, heeft de Romeinse tribuun hem ondersteund en gezorgd:
Ten eerste. Voor zijn gerief. Laat ze zadelbeesten bestellen, opdat zij Paulus daarop zetten. Als zijn Joodse vervolgers zijn overbrenging naar Cesaréa hadden bevolen, dan zouden zij hem te voet hebben laten gaan, of hem op een kar derwaarts heengevoerd hebben, of op een slede, of hem achter op het paard van een der ruiters gezet hebben, maar de overste behandelt hem als heer, hoewel hij zijn gevangenen is, en beveelt, dat hem een goed paard gegeven worde om op te rijden, gans niet bevreesd, dat hij er mede weg rijden zou. Ja de order luidt, dat zij niet een zadelbeest, maar zadelbeesten zullen bestellen, om er Paulus op te zetten, en zo moeten wij onderstellen, of dat hem zoveel statigheid was toegestaan, om ook een of meer pakpaarden te hebben, of nog eerder, dat hij, zo het een hem niet beviel, een ander kon nemen, of (naar de gissing van sommige uitleggers) dat hem zadelbeesten toegewezen waren voor zich en zijn vrienden en metgezellen, zo velen als er met hem zouden willen gaan om hem gezelschap te houden op reis en hem van dienst te zijn.
Ten tweede. Voor zijn veiligheid, er worden hun door hun opperbevelhebber strenge orders gegeven om hem behouden over te brengen tot de stadhouder Felix, aan wie hij wordt overgegeven, en die voor alle burgerlijke zaken onder de Joden het oppergezag had, zoals deze overste het had voor de krijgszaken. De Romeinse geschiedschrijvers spreken veel van dezen Felix als een man van lage afkomst, die zich door zijn listen en kunstgrepen tot stadhouder van Judea had weten te verheffen, in de uitoefening van welk ambt Tacitus van hem zegt: Per omnem sævitium ac libidinem jus regium servili ingenio exercuit. Hij gebruikte koninklijke macht met een slaafsen geest, en in verband met al de verscheidenheden van wreedheid en wellust, Tacitus, Hist. 5.
Aan het oordeel van zulk een man wordt de arme Paulus nu overgeleverd, en toch was dit nog beter dan in de handen te zijn van Ananias, de hogepriester! Een gevangenen nu aldus naar de wet overgeleverd zijnde, behoort evengoed beschermd te worden als een vorst. Ter meerdere veiligheid van Paulus geeft de overste bevel, dat hij tegen de derde ure des nachts weggeleid zal worden, hetgeen, naar sommigen denken, drie uur na zonsondergang was, opdat zij, daar het nu omstreeks het Pinksterfeest was (dat is: in het midden van de zomer) in de koelte van de nacht konden reizen. Anderen verstaan het van drie uur na middernacht, in de derde nachtwake, omstreeks drie uur in de morgen, opdat

zij de dag voor zich zouden hebben, en buiten Jeruzalem zouden zijn voor dat Paulus' vijanden op de been waren, en alzo ook iedere volksoploop zouden vermijden. Zij, nl. Paulus' vijanden, konden dan brullen, als zij opstonden, zoals een leeuw, die geen prooi heeft, of dien men zijn prooi ontroofd heeft.

2. Hij schrijft een brief aan Felix, de stadhouder dezer provincie, waarin hij zich ontlast van alle verdere zorg voor Paulus en de gehele zaak nu aan Felix in handen geeft. Deze brief is hier totidem verbis - verbatim opgenomen, vers 25. Waarschijnlijk heeft Lukas, de geschiedschrijver, er een afschrift van gehad, daar hij Paulus op die reis vergezeld heeft. In deze brief nu kunnen wij opmerken:
A. De complimenteuze begroeting van de stadhouder, vers 26. Hij is de machtigste stadhouder Felix, die titel wordt hem natuurlijk en van rechtswege gegeven, hij is "Zijne Excellentie", enz. Hij zendt hem groetenis, wenst hem heil en voorspoed.
B. De rechtvaardige en onpartijdige voorstelling, die hij hem geeft van de zaak van Paulus.

(1) Dat hij iemand was, tegen wie de Joden een wrok hadden. Zij hebben hem gegrepen, en zouden hem gedood hebben, en Felix kende het temperament der Joden misschien zo goed, dat hij hem, Paulus, dus daar niet minder om zou achten, vers 27.
(2) Dat hij hem beschermd had, omdat hij een Romein was. "Toen zij op het punt waren van hem te doden, ben ik daarover gekomen met het krijgsvolk, een aanmerkelijk getal soldaten, en heb hem hun ontnomen", welke daad ten behoeve van een Romeins burger, hem bij de Romeinse stadhouder kon aanbevelen.
(3) Dat hij niet achter het eigenlijke van de zaak is kunnen komen, noch wat het was, dat hem bij de Joden zo gehaat maakte, en zo onderhevig deed zijn aan hun kwaadwilligheid. Hij heeft de juiste methode gevolgd om het te weten te komen, hij bracht hem af in hun raad, vers 28, om daar ondervraagd te worden, hopende, dat hij, hetzij uit hun aanklacht tegen hem, of uit zijn bekentenis, iets zou vernemen omtrent de oorzaak van al dat rumoer, maar hij bevond hem beschuldigd te worden over vragen hunner wet, vers 29, over de hoop en de opstanding der doden, vers 6.
Deze overste was een man van verstand en van eer, en er waren goede beginselen in hem ten opzichte van recht en van menselijkheid, en toch! zie met hoe veel geringachting hij spreekt van een andere wereld, en van de grote dingen dien wereld, alsof datgene nog een vraag, nog twijfelachtig was, dat van ontwijfelbare zekerheid is, en waarin beide partijen, behalve de Sadduceeën, overeen kwamen, en alsof datgene slechts een vraag was van hun wet, hetwelk voor geheel het mensdom van het uiterste gewicht is. Maar misschien bedoelt hij meer de vraag over hun ceremoniële kerkgebruiken dan over hun leerstellingen, en hun twist met hem betrof, naar hij bemerkte, het meer of minder verplichtende van hun ceremoniële wet, die hij beschouwde als iets, waarvan het der moeite niet waardig is te spreken. De Romeinen stonden aan de volken, die zij ten onder hadden gebracht, de vrije uitoefening van hun Godsdienst toe, en nooit hebben zij hun de hun willen opdringen. Maar als bewaarders van de openbaren vrede, wilden zij hun niet toelaten, om onder schijn van hun Godsdienst te handhaven, hun naasten te mishandelen.

(4) Dat hij dus in zoverre begreep, dat er geen beschuldiging tegen hem was, die de dood of banden waardig is, en nog veel minder, dat er zo iets tegen hem bewezen was. Door hun slechtheid hadden de Joden zich hatelijk gemaakt bij de wereld, zij hadden hun eigen eer bezwalkt, hun eigen kroon ontheiligd, smaadheid en schande gebracht over hun kerk, hun wet, en hun heilige plaats, en nu schreeuwen zij tegen Paulus, alsof hij hun eer had verminderd, was dit dan een misdaad des doods of der banden waardig? Hij verwijst de

zaak van Paulus naar Felix, vers 30. "Als mij te kennen gegeven was, dat van de Joden een lage tegen dezen man gelegd zou worden, om hem, zonder vorm van proces, te doden, zo heb ik hem terstond aan u gezonden, die de meest bevoegde persoon zijt om een onderzoek naar de zaak in te stellen en er een oordeel over uit te spreken, en laten zijn beschuldigers hem nu, zo hun dit gelieft, volgen, en voor u zeggen hetgeen zij tegen hem hebben, want, als krijgsman opgeleid zijnde, maak ik er geen aanspraak op ook rechter te zijn. Vaarwel."

3. Dienovereenkomstig wordt Paulus naar Cesaréa gebracht. De soldaten kregen hem in de nacht veilig buiten Jeruzalem, en lieten de samenzweerders tijd om te bedenken, of zij al of niet zouden eten en drinken voor zij Paulus hadden omgebracht, en of zij geen berouw moesten hebben over de goddeloosheid van hun' eed ten opzichte van Paulus, en over het roekeloze er van ten opzichte van henzelf. Indien sommigen van hen, uit aanmerking van hun eed zich lieten doodhongeren, of uit toorn wegens hun teleurstelling, dan vielen zij onbeklaagd. Paulus werd naar Antipatris gevoerd, dat op zeventien mijlen afstands van Jeruzalem' en ongeveer halverwege Cesaréa was gelegen, vers 31. Van dáár keerden de twee honderd voetknechten en de twee honderd schutters terug naar Jeruzalem en hun kwartieren in de burcht, want nu zij Paulus buiten gevaar hadden gebracht, was zo sterk een wacht niet meer nodig, maar de ruiters konden dienen om hem naar Cesaréa te brengen, en dit met meer spoed doen. Dit deden zij, niet slechts om zichzelf, maar ook om aan de beschermeling huns meesters moeite te besparen, en dit is een voorbeeld voor dienstboden, om niet slechts met gehoorzaamheid de bevelen hunner meesters uit te voeren, maar ook met verstandig beleid, zoals het het meest in het belang hunner meesters is.

4. Hij werd overgegeven in de handen van Felix, als zijn gevangene, vers 33. De officieren gaven de brief, en met de brief ook Paulus aan Felix over, en hebben zich alzo van hun' last gekweten. Paulus had nooit naar omgang gestreefd met de groten der aarde, maar wel met de discipelen, overal waar hij kwam. Maar door Gods voorzienigheid wordt zijn lijden zo bestuurd, dat hij er de gelegenheid door kreeg om voor aanzienlijke mannen van Christus te getuigen, en zo had Christus ook voorzegd van zijn discipelen, dat zij voor stadhouders en koningen gesteld zullen worden, om Zijnentwil, hun tot een getuigenis, Markus 13:9.
De stadhouder vroeg uit welke provincie des rijks de gevangenen afkomstig was, en hem werd gezegd, dat hij uit Cilicië was, vers 34, en hij belooft hem een spoedig verhoor, vers 35. Ik zal u horen, als ook uw beschuldigers hier zullen gekomen zijn. Ik zal, gelijk het een rechter betaamt, beide partijen horen. Hij gaf nu bevel, dat hij, in het rechthuis van Herodes zou bewaard worden, in een vertrek van het paleis, dat naar Herodes de Grote genoemd werd, die het had gebouwd. Dáár had hij nu gelegenheid om bekend te worden met de aanzienlijke mannen van des stadhouders hof, en ongetwijfeld heeft hij van die bekendheid met hen het best mogelijke gebruik gemaakt.

HOOFDSTUK 24

1 En vijf dagen daarna kwam de hogepriester Ananias af met de ouderlingen, en een zekeren voorspraak, genaamd Tertullus, dewelke verschenen voor de stadhouder tegen Paulus. 2 En als hij geroepen was, begon Tertullus hem te beschuldigen, zeggende: 3 Dat wij grote vrede door u bekomen, en dat vele loffelijke diensten dezen volke geschieden door uw voorzichtigheid, machtigste Felix, nemen wij ganselijk en overal met alle dankbaarheid aan. 4 Maar opdat ik u niet lang ophoude, ik bid u, dat gij ons, naar uw bescheidenheid, kortelijk hoort. 5 Want wij hebben dezen man bevonden te zijn een pest, en een, die oproer verwekt onder al de Joden, door de ganse wereld, en een oppersten voorstander van de sekte der Nazarenen. 6 Die ook gepoogd heeft de tempel te ontheiligen, welken wij ook gegrepen hebben, en naar onze wet hebben willen oordelen. 7 Maar Lysias, de overste, daarover komende, heeft hem met groot geweld uit onze handen weggebracht; 8 Gebiedende zijn beschuldigers tot u te komen; van dewelken gij zelf, hem onderzocht hebbende, zult kunnen verstaan, al hetgeen, waarvan wij hem beschuldigen. 9 En ook de Joden stemden het toe, zeggende, dat deze dingen alzo waren.

10 Maar Paulus, als hem de stadhouder gewenkt had, dat hij zou spreken, antwoordde: Dewijl ik weet, dat gij nu vele jaren over dit volk rechter zijt geweest, zo verantwoord ik mijzelven met des te beteren moed. 11 Alzo gij kunt weten, dat het niet meer dan twaalf dagen zijn, van dat ik ben opgekomen om te aanbidden te Jeruzalem; 12 En zij hebben mij noch in de tempel gevonden tot iemand sprekende, of enige samenrotting des volks makende, noch in de synagogen, noch in de stad; 13 En zij kunnen niet bewijzen, waarvan zij mij nu beschuldigen. 14 Maar dit beken ik u, dat ik naar dien weg, welken zij sekte noemen, de God der vaderen alzo diene, gelovende alles, wat in de wet en in de profeten geschreven is; 15 Hebbende hoop op God, welke dezen ook zelf verwachten, dat er een opstanding der doden wezen zal, beiden der rechtvaardigen en der onrechtvaardigen. 16 En hierin oefen ik mijzelven, om altijd een onergerlijk geweten te hebben bij God en de mensen. 17 Doch na vele jaren ben ik gekomen om aalmoezen te doen aan mijn volk, en offeranden. 18 Waarover mij gevonden hebben, geheiligd zijnde, in de tempel, niet met volk, noch met beroerte, enige Joden uit Azie; 19 Welke behoorden hier voor u tegenwoordig te zijn, en mij te beschuldigen, indien zij iets hadden tegen mij. 20 Of dat dezen zelf zeggen of zij enig onrecht in mij gevonden hebben, als ik voor de raad stond; 21 Dan van dit enig woord, hetwelk ik riep, staande onder hen: *Over de opstanding der doden word ik heden van ulieden geoordeeld!*

22 Toen nu Felix dit gehoord had, stelde hij hen uit, zeggende: Als ik nader wetenschap van dezen weg zal hebben, wanneer Lysias, de overste, zal afgekomen zijn, zo zal ik volle kennis nemen van uw zaken. 23 En hij beval de hoofdman over honderd, dat Paulus zou bewaard worden, en verlichting hebben, en dat hij niemand van de zijnen zou beletten hem te dienen, of tot hem te komen. 24 En na sommige dagen, Felix, daar gekomen zijnde met Drusilla, zijn vrouw, die een Jodin was, ontbood Paulus, en hoorde hem van het geloof in Christus.

25 En als hij handelde van rechtvaardigheid, en matigheid, en van het toekomende oordeel, Felix, zeer bevreesd geworden zijnde, antwoordde; Voor ditmaal ga heen; en als ik gelegenen tijd zal hebben bekomen, zo zal ik u tot mij roepen. 26 En tegelijk ook hopende, dat hem van Paulus geld gegeven zou worden, opdat hij hem losliet; waarom hij hem ook dikwijls ontbood, en sprak met hem.

27 Maar als twee jaren vervuld waren, kreeg Felix Porcius Festus in zijn plaats; en Felix, willende de Joden gunst bewijzen, liet Paulus gevangen.

Wij lieten Paulus als gevangenen in het rechthuis van Herodes te Cesaréa, verwachtende, dat zijn verhoor spoedig zou plaats hebben, want in het begin zijner gevangenschap was er snelle voortgang in zijn zaken, maar later is die snelheid zeer afgenomen. In dit hoofdstuk hebben wij Paulus' terechtstelling voor de stadhouder Felix te Cesaréa. Hier is:

I. De verschijning van de vervolgers tegen hem, vers 1, 2.

II. De beschuldiging tegen hem, uitgesproken door Tertullus, de advocaat van de vervolgers, de verzwaring der aanklacht met overvloed van complimenten aan het adres van de rechter, en overvloed van kwaadwilligheid tegen de gevangene, vers 2 - 8.

III. De bevestiging der aanklacht door het getuigenis der getuigen, of liever van de vervolgers zelf, vers 9. De verdediging van de gevangene, waarin hij met betamelijke eerbied voor de stadhouder, vers 10, de beschuldiging ontkent, en hen tart om haar te bewijzen, vers 11 - 13, de waarheid erkent en een onwraakbare belijdenis aflegt van zijn geloof, om welk geloof zij hem haatten, vers 14 - 16, en een nauwkeuriger bericht geeft omtrent hetgeen was voorgevallen van dat zij hem het eerst gegrepen hebben, en van hen eist, dat zij zullen aanwijzen welk kwaad zij in hem gevonden hebben, vers 17 - 21.
V. Het uitstel der zaak, waardoor Paulus nog in gevangenschap blijft, vers 22, 23.
VI. Het onderhoud van de gevangenen met de rechter, waardoor de gevangenen hoopte de rechter goed te doen, en de rechter dacht van de gevangenen geld te kunnen verkrijgen, maar beiden te vergeefs, vers 24 - 26.
VII. De verlenging van Paulus' gevangenschap gedurende twee jaren, tot een andere stadhouder kwam, vers 27, waarin hij nu even vergeten en veronachtzaamd schijnt, als er eerst drukte en opschudding om hem geweest is.

Handelingen 24:1 - 9
Wij kunnen veronderstellen, dat Lysias, de overste, na Paulus weggezonden te hebben naar Cesaréa, aan de overpriesters en de anderen, die tegen Paulus waren opgetreden, te kennen heeft gegeven, dat zij indien zij hem van iets hadden te beschuldigen, hem naar Cesaréa moesten volgen, dat zij hem daar zullen vinden, hem en ook een rechter, bereid om hen te horen, denkende misschien, dat zij zich niet zo veel moeite zullen getroosten. Maar waar is kwaadwilligheid al niet toe bereid? I. Wij hebben hier nu de krachtige voortzetting van het rechtsgeding tegen Paulus.
1. Er wordt geen tijd verloren, want reeds na vijf dagen zijn zij gereed voor een verhoor. Om Paulus te vervolgen, worden terstond alle andere zaken ter zijde gelegd, zo verlangend zijn slechte mensen er naar om kwaad te doen! Sommigen rekenen deze vijf dagen van het ogenblik af, dat Paulus het eerst gegrepen werd, en dat wel met grote waarschijnlijkheid, want hij zegt hier, vers 11, dat het niet meer dan twaalf dagen zijn, dat hij naar Jeruzalem was opgekomen, en hij had zeven dagen doorgebracht voor zijn heiliging in de tempel, zodat deze vijf gerekend moeten worden van de laatste van die.
2. Die zijn rechters geweest waren, verschijnen hier zelf als zijn aanklagers. Ananias zelf, de hogepriester, die als rechter over hem had gezeten, staat nu om hem aan te klagen.

Men kan er zich over verbazen:
A. Dat hij zich aldus heeft verkleind, de waardigheid van zijn ambt heeft vergeten! Moet de hogepriester aanklager gaan worden, al zijn werk in de tempel te Jeruzalem overlaten, om als aanklager opgeroepen te worden in het rechthuis van Herodes? Rechtvaardig heeft God de priesters verachtelijk en onwaardig gemaakt, nu zij zichzelf alzo hebben gemaakt, Maleachi 2:9.
B. Dat hij dus zichzelf en zijn vijandschap tegen Paulus zou bloot leggen! Als mannen van de hoogsten rang tegen iemand kwaadwilligheid koesteren, dan achten zij het verstandig om anderen tegen hem te gebruiken, en zichzelf op de achtergrond te houden, vanwege de blaam, die er altijd mede gepaard gaat, maar Ananias schaamt zich niet zich als een gezworen vijand van Paulus te bekennen. De ouderlingen vergezelden hem, om hun instemming met hem te betuigen en aan de vervolging kracht bij te zetten, want zij konden geen advocaat of procureur vinden, die de zaak met zoveel heftigheid zou vervolgen als zij het wensten. De moeite, die slechte mensen zich getroosten voor een slechte zaak, hun berekening er voor, hun inschikkelijkheid waar het nodig is om hun doel te bereiken, hun onvermoeide vlijt en inspanning er voor moeten ons beschaamd maken om onze koudheid en traagheid en onverschilligheid voor hetgeen goed is.

II. Wij hebben hier de pleitrede tegen Paulus. De aanklagers brachten een zekeren voorspraak mede, genaamd Tertullus, een Romein, bedreven in de Romeinse wet en taal, en daarom het meest geschikt om gebruikt te worden in een rechtszaak, die voor de Romeinsen stadhouder gebracht was, en dus ook het waarschijnlijkst gunst er voor zal verwerven. De hogepriester en de ouderlingen hadden wel genoeg nijd en boosheid in hun hart, maar zij dachten niet, dat hun tong scherp genoeg was, en daarom hebben zij Tertullus in dienst genomen, die waarschijnlijk bekend was als een satiriek vernuft, en ongetwijfeld hebben zij hem een ruime geldelijke beloning toegekend, waarschijnlijk uit de schat des tempels, waarover zij te beschikken hadden, daar het een zaak was, die de kerk betrof. Paulus wordt nu voor de rechterstoel gebracht van Felix, de stadhouder. Hij werd geroepen, vers 2. Het is de taak van Tertullus, om voor de vervolging de aanklacht uit te spreken, en hij is een man, die alles zal zeggen wat men wil om zijn salaris te verdienen, de tong van huurlingen wordt daar altijd toe bereid gevonden. Geen zaak zo onrechtvaardig of er zijn advocaten voor te krijgen, om haar te bepleiten, en toch kunnen wij hopen, dat vele advocaten rechtvaardig genoeg zijn, om niet willens en wetens een slechte zaak voor te staan, maar Tertullus behoorde niet tot hen. Zijn rede (of een uittreksel er van ten minste, want uit de redevoeringen van Cicero blijkt, dat de Romeinse advocaten bij dergelijke gelegenheden lange redevoeringen plachten te houden) wordt hier vermeld, en zij is een samenstel van vleierij en leugen, zij noemt kwaad goed, en goed kwaad.

1. Een der slechtste mensen wordt hier geprezen en toegejuicht als een van de grootste weldoeners, alleen maar omdat hij de rechter was. Felix wordt, zowel door de geschiedschrijvers van zijn eigen volk, als door Josephus, de Jood, voorgesteld als een zeer slecht man, die, steunende op zijn invloed aan het hof, zich allerlei slechtheid veroorloofde, een grote verdrukker was, zeer wreed en zeer hebzuchtig, moordenaars begunstigde en in bescherming nam, Joseph Antiquit lib. 20, cap. 6. En toch heeft Tertullus hier in naam van de hogepriester en de ouderlingen, waarschijnlijk wel naar bijzondere instructies van hen, hem gecomplimenteerd, hem tot in de wolken verheven, alsof hij zo goed een magistraat was als er nooit geweest is. En die lof komt al heel slecht van de hogepriester en de ouderlingen, daar hij kort te voren een voorbeeld heeft gegeven van zijn vijandschap tegen hun orde, want Jonathan, de hogepriester, of een der overpriesters, hem beledigd hebbende door een al te vrijmoedige smaadrede tegen de tirannie van zijn regering, heeft hij hem door enige schurken, die hij tot dat doel gehuurd had, laten vermoorden, welke moordenaars later hetzelfde deden naarmate zij er voor gehuurd werden. Cujus facinoris quia nemo ultor extitit, invitati hac licentia sicarii multos confodiebant, alios propter privatos inimicitias, alios conducti pecunia etiam in ipso templo. - Niemand gevonden wordende om zo ontzettende slechtheid te straffen, hebben de moordenaars, aangemoedigd door deze straffeloosheid, verscheidene personen doodgestoken, sommigen uit persoonlijke kwaadwilligheid, en sommigen, omdat zij er voor gehuurd waren - en dat zelfs in de tempel. En toch hebben zij om hem te bewegen hun ter wille te zijn in hun boosaardige bedoelingen tegen Paulus, hun die vriendelijkheid te bewijzen ter beloning van hun vriendelijkheid in dat alles maar voorbij te zien, hem verheerlijkt als de grootsten zegen voor hun kerk en natie, die hun ooit te beurt is gevallen.
Zij zijn gans bereid dit te erkennen, vers 3. "Dat wij, van de kerk, groten vrede door u bekomen, en wij beschouwen u als onzen begunstiger en beschermer, en dat vele loffelijke diensten dezen volke van tijd tot tijd geschieden door uw voorzichtigheid, uw

wijsheid, zorg en waakzaamheid." Om hem te geven wat hem toekomt, moet gezegd worden, dat hij het oproer gedempt heeft van dien Egyptenaar, van wie de overste sprak, Hoofdstuk 21:38. Maar zal de lof hiervoor hem beschutten tegen het rechtvaardig verwijt wegens zijn tirannie en verdrukking daarna?

Zie hier:
A. Het ongeluk van de aanzienlijken, en een zeer groot ongeluk is het, dat hun verdiensten boven mate geprezen worden, terwijl men hen nooit in getrouwheid op hun fouten en gebreken wijst, hierdoor worden zij verhard en aangemoedigd in het kwade.
B. De staatkunde van slechte mensen, door vorsten te vleien om hetgeen zij verkeerd doen, hen tot nog erger aan te sporen. De bisschoppen van Rome zijn bevestigd in hun buitensporige kerkelijke macht, en geholpen in hun vervolgen van de dienstknechten van Christus door vleiende en liefkozende overweldigers en tirannen, en zo hebben zij hen als werktuigen gebruikt van hun boosaardigheid, juist zoals hier de hogepriester door zijn complimenten Felix tot zijn werktuig wilde maken. Zij beloven er steeds een dankbaar besef van te zullen hebben, vers 3. "Wij nemen het ganselijk en overal met alle dankbaarheid aan, overal en altijd, nemen wij het aan, bewonderen wij het, machtigste Felix. Bij alle gelegenheden zullen wij bereid zijn van u te getuigen, dat gij een wijs en goed stadhouder zijt, zeer verdienstelijk jegens het land." Indien hij werkelijk zulk een goed stadhouder was geweest, dan zou het ook recht zijn geweest, dat zij zijn goede diensten met alle dankbaarheid aannamen. Voor de weldaden, die wij door een goede regering genieten, inzonderheid door het bestuur van wijze en goede regeerders, behoren wij beide aan God en mensen dankbaar te zijn. Het behoort tot de ere, die aan de magistraten toekomt, te erkennen, dat wij vrede en rust genieten onder hun bescherming, en de loffelijke diensten die zij door hun wijsheid en voorzichtigheid tot stand brengen. Daarom verwachten zij ook zijn gunst ten opzichte van deze zaak, vers 4, Zij wenden grote zorg voor om niet te veel van zijn tijd te vorderen. Wij willen u niet te lang ophouden, maar toch zijn zij overtuigd van zijn geduld: ik bid u, dat gij ons, naar uw bescheidenheid, kortelijk hoort.
Die gehele toespraak is: ad captandam benevolentiam - om hem te bewegen hun zaak te ondersteunen, en zij wisten zelf zo goed, dat het wel spoedig zou blijken, dat er veel meer boosaardigheid in, dan goede grond was voor, hun aanklacht, dat zij het nodig vonden om zich op die wijze in zijn gunst in te dringen. Iedereen wist, dat de hogepriester en de ouderlingen vijanden waren van het Romeinse bewind, zich zeer onbehaaglijk gevoelden onder hun juk, en dat zij daarom in hun hart Felix haatten, en toch, om slechts hun doel te bereiken ten opzichte van Paulus, betuigen zij hem, bij monde van hun raadsman, al dien eerbied, juist zoals zij hun eerbied betuigd hebben voor Pilatus en de keizer, toen zij onzen Zaligmaker hebben vervolgd. Vorsten kunnen niet altijd de genegenheid van hun volk beoordelen naar de lof en de toejuiching, die zij er van ontvangen, vleierij is een ding, ware trouw en gehechtheid is gans wat anders.

2. Een van de besten der mensen wordt hier beschuldigd als een der ergste boosdoeners, alleen omdat hij de gevangenen was. Na die zinledige loftuiting komt hij nu tot zijn zaak, welke bestaat in zijn Excellentie in te lichten omtrent de gevangenen voor de balie, en dit deel zijner redevoering is even walglijk om de toon van scherts en spot, als het vorige om het uitbundige van de vleierij. Ik beklaag de man, en geloof, dat hij geen kwaadaardigheid koesterde tegen Paulus, ook denkt hij niet zoals hij spreekt, als hij hem aldus belastert, evenmin als hij dacht wat hij sprak in zijn vleien van Felix. Maar gelijk ik er niet anders dan bedroefd om kan zijn, dat een man van vernuft en verstand zulk een veile tong heeft (gelijk men dit noemt) zo kan ik ook niet anders dan vertoornd wezen op mannen, die

zulk een eerbiedwaardig ambt bekleedden en dus zo eerbiedwaardig van karakter hadden behoren te wezen, dat hun hart boosaardig genoeg was hem zulke woorden in de mond te leggen.

Tweeërlei aanklacht brengt Tertullus in naam van de hogepriester bij Felix in.
A. Dat Paulus de vrede der natie verstoorde.
Zij zouden Christus' discipelen niet als wilde dieren hebben kunnen jagen en vervolgen, indien zij hen niet eerst in de huiden van wilde dieren hadden gestoken, hun niet de slechtste en laagste behandeling kunnen aandoen, indien zij hen niet eerst als de slechtsten en laagsten der mensen hadden voorgesteld, hoewel die voorstelling van hun aard en karakter volkomen vals was, en er niet de minste grond voor bestond. Onschuld, ja zelfs uitnemendheid en nuttigheid, zijn geen beschutting tegen laster, ook niet tegen de indruk door laster teweeggebracht op het gemoed zowel van magistraten als van de volksmenigte, om achterdocht en woede bij hen op te wekken, want al is die voorstelling nog zo rechtvaardig, als zij, gelijk hier het geval was, versterkt wordt door de schijn van ernst en onder voorgeven van heiligheid, en met zekerheid in het spreken en veel luidruchtigheid, zal er altijd iets van zijn, dat ingang vindt. De oude beschuldiging tegen Gods profeten was, dat zij de beroerders waren van het land, en tegen Gods Jeruzalem, dat het een oproerige stad was, de koningen en landschappen schade aanbrengende, Ezra 4:15, 19, en tegen onzen Heere Jezus, dat Hij het volk afkerig maakte, en verbood de keizer schatting te geven. Het is nu hetzelfde hier tegen Paulus, en hoewel de beschuldiging volkomen vals is, wordt zij hier toch met alle mogelijke zekerheid betuigd e n bevestigd. Zij zeggen niet: "Wij verdenken hem van een gevaarlijk man te zijn, en hebben hem op die verdenking gegrepen": maar alsof de zaak gans onbetwistbaar zeker was: "Wij hebben bevonden dat hij dit is, wij hebben hem dikwijls en voorlang aldus bevonden", alsof hij reeds als verrader en rebel schuldig was verklaard.
En toch is er, met dat al, in die gehele voorstelling geen woord waar, want als er naar Paulus' wezenlijk karakter een onderzoek zou worden ingesteld, zal men terstond het tegenovergestelde er van ontdekken.

a. Paulus was een nuttig man, en een grote zegen voor zijn land, een man van voorbeeldige oprechtheid en goedheid, dienstvaardig voor allen, tergend of beledigend voor niemand, en toch wordt hij hier een pest genoemd, vers 5. Wij hebben hem bevonden te zijn loimon - pestem - de plaag der natie, een wandelende pestilentie, hetgeen hem verondersteld te zijn een man van een onstuimigen geest, kwaadaardig en gemelijk, iemand, die overal waar hij kwam, alles in wanorde bracht. Zij willen doen denken, dat hij in zijn tijd meer kwaad gesticht heeft, dan een pestilentie had kunnen veroorzaken, dat het kwaad dat hij deed, aanstekelijk was, en dat hij anderen even kwaaddoend maakte, als hij zelf was, dat het even noodlottig is in de gevolgen, als de pest, dood en verderf aanbrengende, alles verwoestende. Menige goede leerrede heeft hij gehouden, en menig goed werk heeft hij gedaan, en daarom wordt hij nu een pest genoemd.

b. Paulus was een vredestichter, een prediker van dat evangelie, hetwelk de rechtstreekse strekking heeft om alle vijandschap te doden, en waren, duurzamen vrede te vestigen. Zelf leefde hij vreedzaam en rustig, en hij leerde anderen ook zo te leven. En toch wordt hij hier voorgesteld als een, die oproer verwekt onder alle de Joden door de ganse wereld. De Joden waren misnoegd op de Romeinse regering en diegenen onder hen het meest, die de meest blinde ijveraars waren. Felix wist dit, en hield daarom een waakzaam oog op hen gericht. Nu wilden zij hem gaarne doen geloven, dat Paulus de man was, die hen zo

maakte, terwijl zij zelf de mannen waren, die het zaad van factie en opstand onder hen zaaiden, en zij wisten dit, en de reden, waarom zij Christus en Zijn Godsdienst haatten, was, omdat Hij zich niet aan hun hoofd wilde stellen in een opstand tegen de Romeinen. De Joden waren overal zeer tegen Paulus opgezet, en zij wekten het volk op om tegen hem te schreeuwen. Zij verwekten oproer in alle plaatsen, waar hij kwam, en dan gaven zij hem er onrechtvaardig de schuld van, alsof hij het oproer had verwekt, evenals Nero niet lang daarna Rome in brand stak, en toen zei, dat de Christenen het gedaan hadden.

c. Paulus was een man van algemene liefdadigheid, die allen wilde dienen, aan allen goed wilde doen, en toch wordt hij hier beschuldigd, een opperste voorstander van de sekte der Nazareners te zijn, hun standaarddrager, zoals de betekenis is van het woord. Toen Cyprianus ter dood veroordeeld werd, omdat hij een Christen was, werd in zijn vonnis vermeld, dat hij was auctor iniqui nominis et signifer - de bewerker en de standaarddrager van een slechte zaak.
Nu was het waar, dat Paulus een werkzame voorganger was in de verspreiding van het Christendom. Maar:
Ten eerste. Het was volkomen onwaar, dat dit een sekte was. Hij heeft de mensen niet heengetrokken naar een partij, of hen overgehaald tot een bijzondere mening, en evenmin heeft hij hun zijn eigen denkbeelden ten regel voorgeschreven. Het ware Christendom vestigt hetgeen van algemeen belang is voor geheel de mensheid, verkondigt liefde voor alle mensen en toont ons God in Christus de wereld met zichzelf verzoenende, en daarom kan men er niet van denken, dat het zijn oorsprong heeft uit zulke enghartige meningen, en bijzondere belangen, als die, waarvan sekten hun oorsprong hebben. Het ware Christendom heeft de strekking om de kinderen der mensen te verenigen, hen bijeen te vergaderen tot een lichaam, en in zover het zijn rechtmatige invloed en macht verkrijgt op het hart der mensen, zal het hen zachtmoedig en rustig maken, vreedzaam en liefderijk, en in alles aangenaam en nuttig voor elkaar, en daarom is het er verre vandaan een sekte te wezen, die verondersteld wordt tot verdeeldheid te leiden, en onenigheid te zaaien. Het ware Christendom heeft geen werelds voordeel op het oog, en daarom mag het volstrekt niet een sekte genoemd worden. Zij, die een sekte aannemen, worden daarin geleid door hun wereldlijk belang, zij hebben rijkdom en eer op het oog, maar dit is zo ver van de belijders van het Christendom, dat zij er zich door blootstellen aan het verlies en de ondergang van alles wat hun lief is in deze wereld.
Ten tweede. Het wordt op hatelijke wijze de sekte der Nazareners genoemd, waardoor Christus dus wordt voorgesteld als te zijn van Nazareth, van waar men niets goeds verwachtte, terwijl Hij was van Bethlehem, waar de Messias was geboren. Maar het heeft Hem behaagd, zichzelf Jezus de Nazarener te noemen, Hoofdstuk 22:8. En de Schrift heeft die naam geëerd, Mattheüs 2:23. Hoewel dit dus bedoeld was als een smaad, hebben de Christenen geen reden gehad zich te schamen om in dien smaad van hun Meester te delen.
Ten derde. Het was onwaar, dat Paulus de auteur of de standaarddrager was van deze sekte, want hij heeft de mensen niet tot zich getrokken, maar tot Christus, hij heeft niet zichzelf maar Christus Jezus gepredikt.

d. Paulus had eerbied voor de tempel, daar hij de plaats was, die God heeft verkoren, om er Zijn naam te stellen, en hij had zelf nog kortelings met eerbied de tempeldienst bijgewoond, en toch wordt hij hier beschuldigd, dat hij gepoogd heeft de tempel te ontheiligen, en dat hij hem voorbedacht heeft gesmaad, er de wetten van heeft geschonden, vers 6. Hun bewijs daarvan faalde, want het feit, dat zij aanvoerden, was volkomen onwaar, en dat wisten zij, Hoofdstuk 21:29.

B. Dat de loop van het recht tegen Paulus gestuit was door de overste.
a. Zij zeggen, dat zij hem gegrepen hebben, en naar hun wet hadden willen oordelen. Dat was onwaar, zij hebben niet gepoogd hem naar hun wet te oordelen, maar, tegen alle wet en recht in, hebben zij gepoogd hem dood te slaan, of hem in stukken te scheuren, zonder naar zijn verdediging te willen luisteren. Onder voorwendsel van hem in hun rechtszaal nog eens te willen ondervragen hebben zij gepoogd hem over te leveren in de handen van woestelingen om hem te vermoorden. Was dit hem naar hun wet te oordelen? Het is wel gemakkelijk voor de mensen, om als zij weten wat zij hadden moeten doen, te zeggen, dat zij dit gedaan zouden hebben, terwijl zij dit toch volstrekt niet meenden.

b. Zij maken aanmerking op de overste, alsof hij hun schade had toegebracht, hen had beledigd, door Paulus uit hun handen te verlossen, terwijl hij daarin niet slechts hem recht gedaan heeft, maar hun de grootst mogelijke vriendelijkheid heeft bewezen, in het voorkomen van de schuld, die zij over zichzelf gingen brengen. Maar Lysias, de overste daarover komende, heeft hem met groot geweld (in werkelijkheid met niet meer geweld dan nodig was) uit onze handen weggebracht, vers 7. Zie hoe vervolgers verwoed zijn over hun teleurstellingen, waarvoor zij dankbaar behoorden te wezen. Toen David in drift op een bloedigen tocht uitging, heeft hij Abigaïl gedankt, dat zij hem er van teruggehouden heeft, en God er voor gedankt, dat Hij haar hiertoe tot hem had gezonden, zo spoedig heeft hij zijn dwaling ingezien en is hij er van teruggekomen. Maar deze wreedaardige lieden rechtvaardigen zich, en achten hem hun vijand te zijn, die (zoals David toen zei) hen geweerd had van te komen met bloedstorting.

c. Zij beriepen zich op Felix en zijn oordeel, maar schijnen toch niet heel tevreden, dat zij in de noodzakelijkheid hiervan gekomen zijn, daar de overste hen er toe verplicht had, vers 8. "Hij was het, die ons genoodzaakt heeft Uwer Excellentie, en onszelf, dien last te veroorzaken," vers 8.
Ten eerste. "Hij gebood zijnen beschuldigers tot u te komen, opdat gij de aanklacht zoudt horen, terwijl het evengoed in een lager gerechtshof beëindigd had kunnen worden."
Ten tweede. " Hij heeft het u overgelaten hem te ondervragen, en te zien wat gij uit hem kunt krijgen, of gij door zijn bekentenis tot de kennis kunt geraken van de dingen, waarvan wij hem beschuldigen.

III. De instemming der Joden met de aanklacht, ingediend door Tertullus, vers 9. Ook de Joden stemden het toe, zeggende, dat deze dingen alzo waren.
1. Sommigen denken dat dit te kennen geeft het bewijzen van hun aanklacht door beëdigde getuigen, die omtrent de omstandigheden er van ondervraagd zijn, en ze onder ede bevestigden. En geen wonder, dat, zo zij een advocaat vonden, die het, voor geld, wilde zeggen, zij ook getuigen vonden, die het, voor geld, wilden zweren.
2. Maar het schijnt veeleer de goedkeuring van de hogepriester en de ouderlingen te kennen te geven van hetgeen Tertullus gezegd had. Felix vroeg hun: "Is dit uw gevoelen, en is dit alles wat gij hebt te zeggen?" En zij antwoordden: "Ja, zo is het," en zo maakten zij zich mede schuldig aan al de leugen, die in deze rede gezegd was. Zij, die het vernuft en het vermogen niet hebben om kwaad te doen, dat anderen hebben, die geen redevoeringen kunnen houden tegen de Godsdienst, maken zich toch schuldig aan het kwaad, dat anderen doen, door toe te stemmen wat anderen doen, zeggende, dat deze dingen alzo zijn, herhalende wat gezegd wordt, en er zich aan houdende, om alzo de rechte wegen des Heeren te verkeren. Velen, die geen geleerdheid genoeg hebben om voor Baäl te pleiten, hebben goddeloosheid genoeg om voor Baäl te stemmen.

Handelingen 24:10 - 21
Wij hebben hier Paulus' verdediging van zichzelf ter weerlegging van Tertullus' aanklacht, en wij zien er zeer veel in van de geest der wijsheid en heiligheid, en een vervulling van Christus' belofte aan zijn volgelingen, dat, wanneer zij om Zijnentwil voor stadhouders en koningen gesteld zullen zijn, hun te dier ure gegeven zal worden wat zij zullen spreken. Hoewel Tertullus zeer vele bittere, tergende dingen gezegd had, is Paulus hem toch niet in de rede gevallen, maar heeft hij hem geheel laten uitspreken, overeenkomstig de regelen der betamelijkheid, en de methode, in gerechtshoven gevolgd, dat de aanklager zijn getuigenis ten einde moet brengen, eer de beklaagde zijn verdediging begint. En toen Tertullus uitgesproken had, is Paulus niet losgebarsten in hartstochtelijke uitroepen tegen de verdorvenheid der tijden en der mensen, (O tempora, O mores - O, hoe zijn de tijden ontaard!) maar wachtte op verlof van de rechter om op zijn beurt te spreken, en dit verlof kreeg hij. De stadhouder wenkte hem, dat hij zou spreken, vers 10. En nu zal men, onder bescherming van de stadhouder, ook hem moeten laten uitspreken, hetgeen hem tot nu toe niet was toegestaan. En toen hij sprak, maakte hij volstrekt geen aanmerkingen op Tertullus, hij wist dat deze sprak voor zijn loon, en dus. verachtte hij wat hij gezegd had, en richtte zijn verdediging tegen hen, die hem gehuurd hadden. En hier:

I. Wendde hij zich zeer eerbiedig tot de stadhouder, en met vertrouwen, dat hij hem recht doen zal. Hier hoort men de vleiende complimenten niet, waarmee Tertullus hem gestreeld had, maar hetgeen wezenlijk eerbiediger was, een verklaring, dat hij zich met goeden moed voor hem verantwoordde, hem beschouwende, niet als zijn vriend maar als iemand, die billijk en onpartijdig zijn zal. Hij geeft zijn verwachting te kennen, dat hij dit zijn zal, om hem aan te sporen het ook te zijn. Het was ook de taal van iemand die zich zijner eigen oprechtheid bewust was, en wiens hart hem niet smaadt of hem iets verwijt, wie anders hem wèl moge smaden. Hij stond niet bevend voor dien rechterstoel, integendeel, hij was goedsmoeds, nu hij een rechter had, die niet tevens partij was, maar een onzijdig, onverschillig persoon. Ja, als hij bedenkt wie zijn rechter is, verantwoordt hij zich met te beteren moed, en waarom? Hij zegt niet: "Omdat ik u ken als een rechter van onkreukbare rechtvaardigheid en eerlijkheid, die steekpenningen verfoeit, en bij uw oordeel God vreest en de mens niet aanziet", want dit kon hij niet met recht van hem zeggen, al zou hij ook nog zo zeer zijn gunst winnen door het te zeggen, maar: ik verantwoord mij zelf met des te beteren moed, dewijl ik weet, dat gij nu vele jaren over dit volk rechter zijt geweest, en dat was zeer waar.
En dit zo zijnde:
1. Kon hij naar zijn eigen weten zeggen, dat er te voren geen klachten tegen Paulus geweest waren. Een geschreeuw, als zij hebben aangeheven, geldt gewoonlijk oude overtreders, recidivisten, maar hoewel hij sedert lang de rechterstoel aldaar had bekleed, is Paulus toch nooit te voren voor hem gebracht, en dus was hij niet zo gevaarlijk een misdadiger als men hem voorstelde.
2. Was hij wel bekend met de Joodse natie, met hare neiging en temperament. Hij wist hoe vurig zij ijverden voor hun eigen inzettingen, welke heftige ijveraars zij waren, tegen allen, die niet met hen instemden, hoe bits en bitter zij zijn konden, en dat hij dus daarmee rekening zou houden ten opzichte van de beschuldiging, die zij tegen hem inbrachten, en geen acht zou slaan op hetgeen, naar hij reden had te denken, uit partijwoede voortkwam. Hoewel hij hem, Paulus, niet kende, kende hij zijn vervolgers, en daarnaar kon hij dan wel gissen wat soort van man hij was.

II. Hij ontkent de feiten, die zij hem ten laste leggen, en waarop hun mening van hem gegrond was. Het verwekken van oproer en ontheiliging van de tempel waren de misdaden, waarvan hij beschuldigd werd, misdaden, waarnaar de Romeinse landvoogden, zoals zij wisten, niet gewoon waren een onderzoek in te stellen, en daarom hoopten zij, dat de stadhouder hun de gevangenen weer zou overleveren, om naar hun wet geoordeeld te worden, en dat was alles wat zij begeerden. Maar Paulus verlangt, dat hij, hoewel niet zelf een onderzoek naar deze misdaden instellende, toch bescherming zou verlenen aan een man, die er ten onrechte van was beschuldigd, tegen degenen, die hij als nijdig en boosaardig van karakter kende. Nu wilde hij hem doen weten (en hij was bereid, om, indien het verlangd werd, wat hij zei door getuigen te staven).
1. Dat hij naar Jeruzalem was gekomen, om in vrede en heiligheid God te aanbidden, zo ver was hij van enigerlei bedoeling of voornemen om oproer te verwekken onder het volk, of de tempel te ontheiligen. Hij kwam om gemeenschap te onderhouden met de Joden, niet om hen te beledigen.
2. Dat het slechts twaalf dagen was geleden sedert hij naar Jeruzalem was opgegaan, en hij is nu al zes dagen lang gevangen. Hij was alleen, en men kon niet veronderstellen, dat hij in zo kort een tijd, het kwaad zou hebben kunnen doen, dat zij hem ten laste leggen. En wat betreft hetgeen hij in andere landen gedaan heeft, daarvan wisten zij niets dan door losse geruchten, waarin de zaken zeer oneerlijk waren voorgesteld.
3. Dat hij zich te Jeruzalem zeer rustig en vreedzaam had gedragen, hoegenaamd geen beweging had veroorzaakt. Indien het waar was (gelijk zij voorgaven) dat hij iemand was, die oproer verwekt onder alle de Joden, dan zou hij zich voorzeker beijverd hebben om te Jeruzalem een partij voor zich te formeren, maar hij heeft dit niet gedaan. Hij was in de tempel om er de dienst bij te wonen, hij was in de synagogen, waar de wet gelezen en verklaard werd, in de stad ging hij bij vrienden en bekenden, en op de plaatsen van samenkomst heeft hij vrij en openlijk met de mensen gesproken, hij was een man van groot verstand en van een werkzame geest, en toch konden zij hem niet beschuldigen van iets voorgeslagen te hebben tegen het geloof, of tegen de vrede van de Joodse kerk.

A. Er was in hem geen geest van tegenspraak, zoals die in de verwekkers van oproer gevonden wordt. Hij had geen neiging tot twisten of tot tegenstaan. Zij hebben mij noch in de tempel gevonden tot iemand sprekende, of disputerende hetzij de geleerden beledigende met vitzuchtige aanmerkingen, of de zwakken en eenvoudigen met spitsvondige fijnheden in de war brengende. Hij was bereid, indien men het begeerde rekenschap te geven van zijn hoop, en aan anderen onderricht te geven maar nooit heeft hij met iemand twist gezocht over de Godsdienst, noch datgene tot een onderwerp van debat of strijd gemaakt, dat altijd met ootmoed en eerbied, met zachtmoedigheid en liefde behandeld moet worden.
B. Er was in hem niets van een woelzieke geest. Zij hebben mij niet gevonden enige samenrotting des volks makende, door hen in woede te ontsteken tegen hun regeerders in kerk of staat, of vreze en wantrouwen bij hen opwekkende omtrent publieke aangelegenheden, of twist en tweedracht onder hen zaaiende." Hij gedroeg zich zoals het een Christen en een Evangeliedienaar betaamde, met liefde en kalmte, en behoorlijke onderworpenheid aan het wettig gezag. De wapenen van zijn krijg waren niet vleselijk, noch heeft hij ooit melding gemaakt van, of ook maar gedacht aan, een opvatten der wapenen ter verbreiding van het Evangelie, of ter verdediging van de predikers er van, ofschoon hij onder het gewone volk misschien even sterk een partij voor zich had kunnen formeren, als zijn tegenstanders, maar hij heeft het nooit beproefd. Ten opzichte van hun beschuldiging, dat hij in andere landen oproer zou verwekt hebben, daaraan was hij

volkomen onschuldig, en zij konden de beschuldiging niet bewijzen, vers 13. En zij kunnen niet bewijzen waarvan zij mij nu beschuldigen.

Hiermede:
a. Houdt hij zijn onschuld staande, want als hij zegt: Zij kunnen het niet bewijzen, bedoelt hij: De zaak is niet zo. Hij was geen vijand van de openbaren vrede, hij had aan het volk der Joden geen werkelijke schade of nadeel toegebracht, maar hun wel veel dienst bewezen, en hij zou zeer gaarne nog meer voor hen gedaan hebben. Hij was zo ver van enigerlei antipathie tegen hen te koesteren, dat hij juist de sterkst mogelijke genegenheid voor hen had, een innige vurige begeerte naar hun welvaren, Romeinen 9:1 – 3.
b. Hij betreurt de ramp, die hem heeft getroffen, dat hij beschuldigd was van die dingen, die niet tegen hem bewezen konden worden, en het is dikwijls het lot geweest van zeer waardige en goede mensen, dat hun dingen ten laste gelegd werden, die zeer verre waren van hun gedachten, ja die zij verafschuwden. Maar terwijl zij die ramp betreuren, kan het hun een oorzaak van vreugde zijn, dat zij het getuigenis van hun eigen geweten hebben van hun oprechtheid.
c. Hij legt de ongerechtigheid bloot van zijn vervolgers, die zeiden wat zij niet konden bewijzen, en hem daarmee onrecht deden lijden in zijn naam, zijn vrijheid en zijn leven, en ook de rechter onrecht deden, door hem te bedriegen, en te doen wat in hun vermogen was om zijn oordeel te verderven.
d. Hij doet een beroep op de billijkheid van de rechter, wekt hem op om om zich heen te zien, ten einde door de heftigheid der vervolging in geen strik te vallen. De rechter moet vonnis wijzen secundum allegata et probata, niet alleen naar hetgeen aangevoerd of beweerd is, maar naar hetgeen bewezen is, en daarom moet hij onderzoeken en nasporen en wèl navragen, of het de waarheid is, of de zaak zeker is, Deuteronomium 13:14, anders kan hij geen recht oordeel geven.

III. Hij geeft goede en juiste rekenschap van zichzelf, hetgeen hem terstond zowel ontlast van schuld of misdaad als ook te kennen geeft wat de ware reden is van hun heftigheid in hem te vervolgen.
1. Hij erkent, dat hij iemand is, dien zij als een ketter beschouwen, en dat dit de reden was van hun wrok tegen hem. De overste had in zijn vervolgers een ongemene heftigheid en woede opgemerkt, en de stadhouder moest die ook wel opmerken, en zij weten niet, waaraan zij die moeten toeschrijven. Naar het geschreeuw, dat zij tegen hem aanhieven, vermoeden zij, dat hij wel een zeer slecht mens moest wezen, maar nu geeft Paulus hun de sleutel van het raadsel: Dit beken ik u, dat ik, naar dien weg welken zij sekte of ketterij noemen, de God der vaderen alzo dien. Het geschil betreft een zaak van Godsdienst en zulke strijdvragen worden gewoonlijk met de meeste hartstochtelijkheid en geweld behandeld. Het is niets nieuws, dat de rechte manier van God te aanbidden ketterij genoemd wordt, en dat de besten van Gods dienstknechten als ketters en scheurmakers worden gebrandmerkt. De hervormde kerken worden ketters genoemd door hen, die zich niet willen laten hervormen. Laten wij ons dus nooit van een goeden weg laten verdrijven doordat er een slechte naam aan gegeven is, want het ware en zuivere Christendom is er niet te slechter om, of moet er niet te slechter om gehouden worden, dat het ketterij genoemd wordt ja, al zou het ook door de hogepriester en de ouderlingen aldus genoemd worden.

2. Hij verdedigt zich tegen deze aantijging. Zij noemen Paulus een ketter, maar hij is het niet, want:

A. Hij aanbidt de God der vaderen, en daarom moet zijn Godsdienst recht wezen ten opzichte van het Voorwerp zijner aanbidding. Hij zegt niet: Laat ons andere goden, die gij niet gekend hebt, navolgen en hen dienen, Deuteronomium 13:2, zoals de valse profeet ondersteld wordt te doen. Indien hij dit deed, dan zouden zij met recht zijn weg ketterij kunnen noemen, een aftrekken van hen naar bijpaden, en dat wel gevaarlijke, maar hij aanbidt de God van Abraham, Izaak en Jakob, niet slechts de God, dien zij aanbaden, maar de God, die hen in Zijn verbond had opgenomen, en die hun God wilde genoemd worden. Paulus houdt vast aan dat verbond, en wil er geen ander tegenover oprichten. De belofte, die tot de vaderen geschied is, verkondigde Paulus als vervuld aan de kinderen, Hoofdstuk 13:32, 33, en zo richtte hij zijn eigen gebeden, en die van anderen, tot God, als de God hunner vaderen. Hij wijst ook op de gewoonte van al zijn Godvruchtige voorvaderen, ik aanbid dezelfden God, die al mijn vaderen hebben aangebeden, zijn Godsdienst kon zo weinig nieuw genoemd worden, dat hij juist roemde in zijn oudheid en in een onafgebrokene opvolging van deszelfs belijders. Het is zeer troostrijk bij onze aanbidding van God, Hem te kunnen beschouwen als de God onzer vaderen. Onze vaderen hebben op Hem vertrouwd, en werden door Hem erkend, en Hij heeft zich verbonden hun God te zijn, en de God huns zaads. Hij bewees zich hun God te zijn, en daarom zal Hij, indien wij Hem dienen, zoals zij Hem gediend hebben, ook onze God zijn. Welk een nadruk wordt hierop gelegd: Hij is mijns vaders God, dies zal ik Hem verheffen. Exodus 15:2.

B. Hij gelooft alles wat in de wet en de profeten geschreven is, en dus heeft hij ook een rechte regel voor zijn aanbidding. Zijn Godsdienst is gegrond op, en wordt bestuurd door, de heilige Schrift, zij is zijn Godsspraak en toetssteen, en hij spreekt en handelt naar die Schrift. Hij neemt de Schrift geheel aan, hij gelooft alles wat er in geschreven is, en hij neemt haar zuiver aan, want gelijk hij van zichzelf verklaart, Hoofdstuk 26:22, hij zegt niets buiten hetgeen er in vervat is. Hij stelt geen anderen regel voor geloof of praktijk dan de Schrift - geen overlevering, geen gezag van de kerk, of de onfeilbaarheid van een mens, of van een vereniging van mensen op aarde, geen licht van binnen, geen menselijk verstand, maar de Goddelijke openbaring, zoals zij is in de Schrift, die is het waarmee hij wil leven en sterven, en daarom is hij geen ketter.

C. Hij heeft het oog op een toekomstige staat, verwacht hem in geloof, en dus heeft hij ook een recht doel van aanbidding. Zij, die zich ter zijde afwenden tot ketterij, hebben het oog op deze wereld, en op het een of ander wereldlijk belang, maar Paulus heeft met zijn Godsdienst de hemel op het oog, niets meer en niets minder vers 15. Ik heb hoop op God, al mijn verwachting is van Hem, en daarom is al mijn begeerte tot Hem, ben ik geheel afhankelijk van Hem. mijn hoop is gericht op God, en niet op de wereld, op een andere wereld, en niet op deze wereld. Ik betrouw op God en op zijn macht, dat er aan het einde van de tijd een opstanding der doden zijn zal, van allen, beiden van de rechtvaardigen en de onrechtvaardigen, en de grote zaak, die ik in mijn Godsdienst op het oog heb, is een blijde en zalige opstanding te verkrijgen, deel te hebben in de opstanding der rechtvaardigen."

Merk hier op:
a. Dat er een opstanding van de doden zijn zal, de dode lichamen van de mensen, van alle mensen, van het begin des tijds af. Het is zeker, niet alleen dat de ziel niet sterft met het lichaam, maar dat het lichaam zelf zal herleven, wij hebben niet slechts een ander leven te leven, als ons tegenwoordig leven eindigt, maar er zal een andere wereld zijn, die begint, wanneer deze wereld eindigt, en waar alle mensenkinderen tegelijk in moeten komen

door een opstanding uit de doden zoals zij in deze wereld de een na de ander zijn gekomen door hun geboorte.
b. Het zal een opstanding zijn beiden van de rechtvaardigen en de onrechtvaardigen, de geheiligden en de ongeheiligden, van hen, die het goede gedaan hebben, en voor hen heeft onze Heiland ons gezegd, zal het de opstanding des levens zijn, en voor hen, die het kwade gedaan hebben, en voor dezen zal het de opstanding der verdoemenis zijn, Johannes 5:29, Daniël 12:2. Dit duidt aan, dat het een opstanding zal wezen ten laatsten oordeel, waarbij alle kinderen der mensen bestemd zullen worden voor de eeuwige gelukzaligheid of rampzaligheid in een wereld der vergelding, overeenkomstig hetgeen zij waren, en hetgeen zij deden in dezen staat van voorbereiding en hun proeftijd. De rechtvaardigen zullen opstaan krachtens hun vereniging met Christus als hun Hoofd, de onrechtvaardigen zullen opstaan krachtens de heerschappij van Christus over hen als Rechter.
c. Er moet op God worden betrouwd voor de opstanding der doden. Ik heb hoop op God, en in God, dat er een opstanding zijn zal, zij zal gewerkt worden door de almachtige kracht Gods, ter vervulling van het woord, dat God heeft gesproken, zodat zij, die er aan twijfelen, hun onwetendheid verraden beide omtrent de Schrift en omtrent de kracht Gods, Mattheüs 22:29.
d. De opstanding der doden is een fundamenteel artikel van onze geloofsbelijdenis, zoals het dit was van de Joodse kerk, welke dezen ook zelf verwachten, ja zij was de verwachting der oude patriarchen, getuige Jobs belijdenis van zijn geloof, maar zij is helderder geopenbaard en meer ten volle bevestigd door het Evangelie, daarom moesten zij, die haar geloofden, dankbaar zijn aan de predikers van het Evangelie voor hun uitleggingen en bewijzen er van, in plaats van hen tegen te staan.
e. In geheel onzen Godsdienst behoren wij het oog te hebben op de andere wereld, en in alle gelegenheden God te dienen, met het vertrouwen in Hem, dat er een opstanding der doden zijn zal, alles doende ter voorbereiding hiervoor, en daarin ons loon verwachtende.

D. Zijn wandel is in overeenstemming met zijn Godsvrucht, vers 16. Hierin oefen ik mezelf, om altijd een onergerlijke consciëntie te hebben bij God en de mensen. De profeten en hun leerstellingen werden gekend aan hun vruchten. Paulus was verre van schipbreuk te hebben geleden van een goede consciëntie, en daarom is het niet waarschijnlijk, dat hij schipbreuk zal lijden van het geloof, waarvan de verborgenheid het best gehouden wordt in een reine consciëntie. Deze betuiging van Paulus heeft dezelfde strekking als die hij voor de hogepriester gedaan heeft, Hoofdstuk 23:1. Ik heb met alle goede consciëntie voor God gewandeld, en dit was zijn roem.
Merk op:

A. Wat Paulus' doel en begeerte was: een onergerlijke consciëntie te hebben. Hetzij,
Ten eerste:" een consciëntie, die niet ergert, mij niet verkeerd inlicht, of vleit, of bedrieglijk met mij handelt, of mij in enig opzicht misleidt.
Of: Ten tweede. Een consciëntie, die niet geërgerd wordt, het is gelijk Job, s besluit: "Mijn hart zal mij niet smaden. Ik zal er nooit aanleiding toe geven. Dit is mijn eerzucht, dit is het, waarnaar ik streef, vrede te hebben met mijn eigen geweten, zodat er geen reden is om aan het goede van mijn geestelijken staat te twijfelen, of mij vanwege enigerlei daad te beschuldigen. Het is mij een even grote zorg mijn consciëntie niet te beledigen, als een vriend niet te beledigen, met wie ik dagelijks omga, ja even zorgvuldig als ik ben om een magistraat niet te beledigen of te ergeren, onder wiens rechtsmacht ik mij bevind, en voor wie ik mij heb te verantwoorden, want het geweten is Gods vertegenwoordiger in de ziel." Wat hierbij zijn streven was. Ik oefen mij zelf - askoo. Ik maak het tot mijn voortdurende bezigheid, en bestuur mij

hierin, ik stel mij zelf onder tucht, en leef naar regel." (Zij die dit deden, werden naar dit woord, dat hier gebruikt is, asceten genoemd,)" onthoud mij van menig ding, waartoe ik neiging heb, en ben overvloedig in alle oefeningen van de Godsdienst, die het meest geestelijk zijn, dit op het oog hebbende, vrede te houden met mijn eigen geweten."

Hoe ver die zorg gaat.
Ten eerste. Ten allen tijde, altijd een onergerlijk geweten te hebben, zonder grove ergernis, want hoewel Paulus zich bewust was, dat hij de volmaaktheid nog niet verkregen had, en dat hij het kwade deed, dat hij niet wilde doen, was hij toch vrij van grote overtreding. Zonden der zwakheid zijn lastig voor de consciëntie, maar zij wonden haar niet, zo als zonden der trotsheid, en hoewel aan het geweten ergernis of aanstoot gegeven kan worden, moet men er toch voor zorgen, dat die ergernis niet blijvend is, maar dat zij door vernieuwde daden van geloof en bekering spoedig weggenomen worde. Hierin moeten wij ons echter altijd oefenen, en hoewel wij het nog niet verkregen hebben, moeten wij er toch naar jagen.
Ten tweede. Die zorg strekt zich uit tot alles. Hij oefent zich om een onergerlijk geweten te hebben bij God en de mensen. Zijn nauwgezette zorg strekte zich uit over geheel zijn plicht, en hij was bevreesd te zondigen tegen de wet der liefde, hetzij tot God of de mensen. Evenals de magistraat, is de consciëntie custos utriusque tabulæ - de hoedster van elke tafel. Wij moeten zeer voorzichtig zijn, oppassen, dat wij niets verkeerds denken, spreken of doen, hetzij tegen God of de mens, 2 Corinthiërs 8:21. De beweegreden er van. Hierin, en toutoo. Men zou dit ook kunnen lezen hierom, of om die reden. "Omdat ik de opstanding der doden verwacht en het leven in de toekomende wereld, oefen ik mij zelf aldus." De overweging van de toekomende staat moet ons aansporen tot een algemene nauwgezetheid van leven in onzen tegenwoordige staat.

IV. Zijn geloofsbelijdenis afgelegd hebbende, geeft hij nu een eenvoudige en getrouwe mededeling van zijn zaak, van het onrecht, dat hem gedaan is door zijn vervolgers. Twee maal heeft de overste hem uit hun handen gered, toen zij op het punt waren van hem in stukken te scheuren, en hij roept hen nu op om met bewijzen te komen, dat hij toen aan enigerlei misdaad schuldig was.
1. In de tempel zijn zij woedend op hem aangevallen als een vijand van hun volk en van de tempel, Hoofdstuk 21:28. Maar was er toen ook maar een schijn van grond voor de aantijging? Nee, maar wel een genoegzaam bewijs er tegen. Het was zeer hard hem te beschuldigen van een vijand huns volks te wezen, als hij na een lange afwezigheid van Jeruzalem kwam om aan zijn volk aalmoezen te brengen, geld, dat hij (hoewel het zelf nodig hebbende) gecollecteerd had onder zijn vrienden ter ondersteuning van de armen te Jeruzalem. Hij koesterde niet slechts geen kwaadwilligheid tegen dat volk, maar hij was het zeer genegen, hij was bereid hun alle goede diensten te bewijzen, staan zij hem dan tegen voor zijn liefde? Psalm 109:4. Het was zeer hard hem te beschuldigen van de tempel te hebben ontheiligd, als hij offerande bracht in de tempel, en dat wel op zijn eigen kosten, Hoofdstuk 21:24, en gevonden was zich, overeenkomstig de wet, in de tempel te heiligen, vers 18, en dat wel op rustige, betamelijke wijze, niet met volk, noch met beroerten. Hoewel hij een man was, van wie zoveel werd gesproken, was hij toch volstrekt niet begerig zich te vertonen, toen hij te Jeruzalem kwam, heeft hij niet gewenst, dat men hem zou nalopen, maar hij ging, zo veel dit maar mogelijk was incognito naar de tempel. Het waren Joden uit Azië, zijn vijanden, die maakten, dat hij werd opgemerkt. Zij hadden geen voorwendsel om een volksoploop tegen hem te veroorzaken, noch beroerte tegen hem te verwekken, want hij was er noch met beroerte noch met volk. En wat betreft

hetgeen men wellicht aan Felix had ingeblazen, namelijk, dat hij, tegen hun wet, Grieken in de tempel gebracht had en dat de stadhouder hem deswege ter verantwoording zou roepen, daar de Romeinen met de door hen overwonnen volken het beding hadden aangegaan, dat zij de vrije uitoefening van hun Godsdienst zouden behouden, hij tart hen om het te bewijzen, vers 19. "Deze Joden uit Azië behoorden hier tegenwoordig voor u te zijn, ten einde ondervraagd te kunnen worden omtrent hetgeen zij tegen mij hadden, en dat zij dit dan onder ede zouden moeten verklaren," want sommigen, die geen gewetensbezwaar hebben om een leugen te zeggen, hebben wel gewetensbezwaar om die leugen te bevestigen door een eed.

2. In de Raad. "Daar de Joden uit Azië niet hier zijn om te bewijzen, dat ik iets verkeerds gedaan heb in de tempel, zo laten dan dezen zelf, dezen, die hier zijn, de hogepriester en de ouderlingen, zeggen, of zij enig onrecht in mij gevonden hebben, of ik mij aan enigerlei wandaad heb schuldig gemaakt, als ik voor de raad stond, toen zij evenzeer gereed waren mij te verscheuren, vers 20. Toen ik daar was, hebben zij geen ergernis kunnen nemen aan iets dat ik gezegd heb, want al wat ik zei was: Over de opstanding der doden word ik heden van ulieden geoordeeld, vers 21, hetgeen niemand heeft geërgerd dan de Sadduceeën. Het was, hoop ik, geen misdaad, dat ik mij hield aan hetgeen het geloof is van geheel de Joodse kerk, behalve van hen, die zij zelf ketters noemen." Handelingen 24:22 - 27 Wij hebben hier de uitslag van Paulus' verhoor voor Felix, en wat er het gevolg van was. I. Felix verdaagde de zaak, en nam tijd van beraad er voor, vers 22. Hij had nadere wetenschap van dien weg, dien de Joden ketterij noemden, dan de hogepriester en de ouderlingen dachten. Hij begreep iets van de Christelijke Godsdienst, want, wonende te Cesaréa, waar ook Cornelius, een Romeins overste over honderd, die een Christen was, woonde, had hij van hem en van anderen het een en ander van het Christendom gehoord, zodat hij wist, dat het niet zo slecht een zaak was als men het voorstelde. Hij zelf kende sommigen van dien weg als eerlijke, brave lieden, van een zeer nauwgezette levenswandel, en daarom zond hij de vervolgers heen onder een voorwendsel: "Als de overste Lysias zal afgekomen zijn, zo zal ik volle kennis nemen van uw zaken, of, dan zal ik de waarheid weten, of deze Paulus al of niet gepoogd heeft oproer te verwekken. Gijlieden zijt partij in de zaak, hij is een onpartijdig persoon. Of Paulus verdient gestraft te worden wegens het aanstoken van oproer, of gijlieden omdat gij het zelf gedaan hebt, en het hem ten laste legt.

Ik zal horen wat hij zegt, en dienovereenkomstig tussen ulieden beslissen."
1. Het was een teleurstelling voor de hogepriester en de ouderlingen, dat Paulus niet veroordeeld was, of aan hun oordeel overgeleverd, dat zij hadden gewenst en verwacht. Maar aldus zal God de grimmigheden van de vijanden Zijns volks somwijlen opbinden, door bemiddeling, niet van hun vrienden, maar van hen, die vreemdelingen voor hen zijn. En hoewel zij vreemdelingen voor hen zijn, kunnen zij toch niet anders dan ter hunner bescherming optreden, zo zij slechts enige kennis hebben van hun weg.
2. Het was onrecht jegens Paulus, dat hij niet in vrijheid werd gesteld. Felix had hem recht behoren te doen van zijn tegenstanders, toen hij zo duidelijk zag, dat er voor deze vervolging geen andere grond of rede was dan hun kwaadwilligheid, en hij had hem overeenkomstig de plicht van een rechter uit der goddelozen hand moeten rukken, Psalm 82:4. Maar hij was een rechter, die God niet vreesde en geen mens ontzag, welk goeds was er dan van hem te verwachten? Het is onrecht niet slechts om recht te weigeren, maar ook om het uit te stellen.

II. Hij hield de gevangenen in bewaring, en wilde hem niet op vrije voeten stellen, ook niet tegen borgtocht, want anders zouden te Cesaréa vrienden genoeg borg voor hem gebleven zijn. Felix dacht, dat een man van zo algemene bekendheid en nuttigheid als Paulus, vele vrienden moest hebben, zowel als vele vijanden, en hij zou nu de gelegenheid hebben dezen aan zich te verplichten, of zijn voordeel met hen te doen, indien hij hem niet terstond ontsloeg, maar hem wel enige gunst betoonde, en daarom:
1. Liet hij hem gevangen blijven, en beval een centurion, of kapitein, hem te bewaren, vers 23. Hij heeft hem niet naar de gewone gevangenis gezonden, maar daar hij een gevangenen van het leger was, liet hij hem dit blijven.
2. Heeft hij er echter zorg voor gedragen, dat hij een gevangenen op vrije voeten zou zijn - in libera custodia. Zijn bewaarder moest hem verlichting geven, dat is: hij moest hem vrijheid laten, hem niet binden, noch hem opsluiten, maar hem zijn gevangenschap zo draaglijk mogelijk maken. Hij moet zich vrij kunnen bewegen in het kasteel, en wellicht bedoelt hij, dat hij vrijheid moet hebben om in de lucht te gaan, of om, op zijn woord, uit te gaan, en Paulus was zulk een eerlijk man, dat hij staat kon maken op zijn woord van terug te zullen keren. De hogepriester en de ouderlingen gunden hem zijn leven niet, maar Felix staat hem edelmoedig zekere vrijheid toe, want hij had tegen hem en zijn weg de vooroordelen niet, die zij hadden. Hij gaf ook bevelen, dat aan niemand van zijn vrienden belet zou worden om tot hem te komen. De centurion moet geen van zijn vrienden verbieden hem te dienen, en iemands gevangenis wordt, als het ware, zijn eigen huis, zo hij er slechts zijn vrienden om zich heen heeft.

III. Hij had daarna herhaaldelijk gesprekken met hem in het bijzonder, inzonderheid eens kort na zijn openbaar verhoor, vers 24, 25. Merk op:
1. Met welke bedoeling Felix Paulus ontboden heeft. Hij wenste een onderhoud met hem over het geloof in Christus, de Christelijke Godsdienst. Hij had enige kennis van dien weg, maar hij wenste er over te horen van Paulus, die meer dan de anderen een beroemd prediker was van dat geloof. Zij, die hun kennis willen vermeerderen, moeten spreken met hen, die in de zaken bedreven zijn, waaromtrent zij meer willen weten. Daarom wenst Felix met Paulus te spreken, meer vrijelijk dan hij dit in de publieke rechtszaal kon, over het geloof in Christus, en dit alleen ter bevrediging van de nieuwsgierigheid van Drusilla, zijn vrouw, die een Jodin was, dochter van Herodes Agrippa, die door de wormen werd gegeten. Opgevoed zijnde in de Joodse Godsdienst, was zij nieuwsgierig naar de Christelijke Godsdienst, die er de vervolmaking van genoemd werd, en zij wenste er Paulus over te horen spreken. Maar het deed er niet heel veel aan toe van welken Godsdienst zij was, want welke die ook geweest zij, zij was er de schande en de ergernis van, een Jodin, maar een overspeelster. Zij was de vrouw eens anderen, toen Felix haar ter vrouwe nam, en met hem leefde zij in hoererij, en zij stond bekend als een schaamteloze vrouw, en toch begeert zij te horen van het geloof in Christus. Velen zijn verzot op nieuwe denkbeelden en nieuwe bespiegelingen omtrent de Godsdienst, en kunnen er met genoegen over horen spreken, maar zij haten het om er onder de kracht en de invloed van te komen, zij willen wel, dat hun verstand zal worden verlicht, maar niet, dat hun leven zal worden verbeterd.
2. Wat Paulus hem van de Christelijke Godsdienst te verstaan gaf. Door het denkbeeld, dat hij er van had, verwachtte hij vermaakt te worden met een mystiek stelsel van Godsdienst, maar zoals Paulus het hem voorstelt, wordt hij in plaats daarvan verschrikt door een praktisch beginsel van Godsdienst. Paulus ondervraagd zijnde omtrent het geloof in Christus, handelde hij (want Paulus was altijd een verstandig prediker) van rechtvaardigheid, en matigheid, en van het toekomende oordeel. Waarschijnlijk heeft hij hem de bijzondere leerstellingen van het Christendom genoemd be - treffende de dood en

de opstanding van de Heere Jezus, er hem mede bekend gemaakt, dat Hij de Middelaar is tussen God en de mens, maar hij haastte zich om tot de toepassing te komen, waarin hij zich tot het geweten zijner hoorders kon richten, en met helderheid en warmte kon spreken van rechtvaardigheid en matigheid en van het toekomend oordeel, en daarin toonde hij:.

A. Dat het geloof in Christus bestemd is om bij de kinderen der mensen met kracht aan te dringen op de naleving van de grote wetten van rechtvaardigheid en matigheid. De genade Gods leert ons matig en rechtvaardig te leven, Titus 2:12. Rechtvaardigheid en matigheid waren onder de Heidense moralisten gevierde deugden, indien de leer door Paulus gepredikt, waarvan hij heeft gehoord, dat zij vrijheid verkondigt, hem van de verplichting daarvan wil ontheffen, dan zal hij haar zeer gaarne aannemen. "Nee," zegt Paulus, "verre van dien, integendeel, zij versterkt juist de verplichtingen van deze heilige wetten, zij legt ons allen, onder bedreiging van straf, de verplichting op, eerlijk te zijn in al onze handelingen, aan ieder het zijn te geven, ons zelf te verloochenen, het lichaam te bedwingen en het tot dienstbaarheid te brengen." Daar wij in onzen doop de wereld en het vlees met al zijn lusten en begeerlijkheden verzaakt hebben, behoren wij ons in al ons doen en laten onder de regelen van de Godsdienst te stellen. Paulus handelde van rechtvaardigheid en matigheid ten einde Felix te overtuigen van de onrechtvaardigheid en onmatigheid, waaraan hij, zoals algemeen bekend was, zich schuldig had gemaakt, opdat hij de hatelijkheid er van inziende, en ook inziende hoe hij er zich aan de toorn Gods er door blootstelde, Efeziërs 5:6, naar het geloof in Christus zou vragen met het vaste besluit om het te omhelzen.
B. Dat ons door de leer van Christus het toekomende oordeel ontdekt is, door welk oordeel de eeuwige staat van al de kinderen der mensen onherroepelijk en voor altijd bepaald wordt. De mensen hebben thans hun dag, Felix heeft de zijne, maar Gods dag komt, wanneer een iegelijk voor zichzelf rekenschap zal geven aan God, de Rechter van allen. Paulus handelde hiervan, hij toonde aan hoeveel reden wij hebben om te geloven, dat er een toekomend oordeel is, en welke reden wij hebben om, in overweging daarvan, Godsdienstig te zijn.

Uit deze punten nu van Paulus' rede kunnen wij opmaken:
A. Dat Paulus in zijn prediking geen aanzien des persoons had, want het woord Gods, dat hij predikte, heeft dit niet. Bij de Romeinse stadhouder dringt hij aan op dezelfde beginselen, als bij andere mensen.
B. Dat Paulus in zijn prediking tot het geweten der mensen sprak, rechtstreeks en onomwonden, dat hij er niet naar streefde om hun naar de mond te spreken, of hun nieuwsgierigheid te bevredigen, maar wel om hen er toe te brengen hun zonden in te zien, en hen tot het besef te brengen van hun plicht en van hun belang.
C. Dat Paulus de dienst van Christus en de redding der zielen hoger stelde dan zijn eigen veiligheid. Hij was overgeleverd aan Felix, die macht had (zoals Pilatus zei) hem te kruisigen, (of hetgeen even erg was, hem weer over te leveren aan de Joden) en macht had hem los te laten. Nu had Paulus zijn oor, had hij hem in een goede stemming, en dus een schone gelegenheid om zich hem aangenaam te maken en aldus zijn vrijheid te verkrijgen, ja zelfs hem in toorn te doen ontsteken tegen zijn vervolgers, terwijl hij daarentegen, als hij onvriendelijk voor hem is, hem vertoornt, zichzelf een groten ondienst zal doen, maar al die overwegingen slaat hij in de wind, hij is er slechts op uit om goed te doen, of ten minste zich van zijn plicht te kwijten.
D. Dat Paulus bereid was zich moeite te geven in zijn werk, er zich aan gevaar voor bloot te stellen, zelfs daar, waar niet veel waarschijnlijkheid bestond, dat hij goed zou kunnen

doen. Felix en Drusilla waren zulke verharde zondaren, dat het volstrekt niet waarschijnlijk was, dat zij door Paulus' prediking tot bekering zouden komen, inzonderheid onder zulke ongunstige omstandigheden, en toch heeft Paulus met hen gehandeld als iemand, die ook aan hen niet wanhoopte. Laat de wachter waarschuwen, dan heeft hij zijn eigen ziel bevrijd, al heeft hij dan ook niet bij hen overmocht om hun ziel te bevrijden.

3. Welke indruk Paulus' rede op de groten, doch slechten, man heeft gemaakt. Felix was zeer bevreesd geworden - emphobos genomenos - hij was als een schrik voor zichzelf, een magor - missabib, zoals Pashur, Jeremia 20:3, 4, Paulus heeft nooit voor hem gesidderd, is nooit bevreesd geweest voor zijn aangezicht, maar hij sidderde voor Paulus. "Indien het is, zoals Paulus zegt, wat zal er in een andere wereld dan van mij worden? Indien de onrechtvaardigen en onmatigen in het toekomend oordeel veroordeeld worden, dan ben ik verloren, voor eeuwig verloren, tenzij ik een nieuw leven ga leiden." Wij bevinden niet, dat Drusilla bevreesd was, ofschoon zij even schuldig was, want zij was een Jodin, en steunde op de ceremoniële wet, welker verordeningen zij waarnam, om er door gerechtvaardigd te worden, maar Felix kon zich voor het ogenblik aan niets vastklemmen, dat zijn geweten bevredigde, en daarom was hij zeer bevreesd.
Zie hier:
A. De kracht van het woord Gods. Het is hartdoorgrondend, het kan verschrikking brengen in het hart van de hoogmoedigsten en stoutmoedigste zondaar, door hem zijn zonden ordelijk voor te stellen, en hem de schrik des Heeren te tonen.
B. De werkingen van het natuurlijk geweten, als het opgeschrikt en wakker geschud wordt, dan wordt de ziel vervuld met afgrijzen en verbaasdheid over hare eigen wanstaltigheid en gevaar. Zij, die zelf de schrik waren geweest van de machtigen in het land der levenden, worden hierdoor een verschrikking gemaakt voor zichzelf. Het vooruitzicht op het toekomend oordeel kan het kloekmoedigste hart doen beven, gelijk ook als het zal gekomen zijn, het de machtigen, en de oversten te vergeefs zal doen roepen tot de rotsen en de bergen om hen te beschutten en te verbergen.

4. Hoe Felix worstelde om zich van die indrukken los te maken, en die verschrikking van zich af te schudden. Hij deed daarmee, wat hij met de vervolgers van Paulus gedaan had, vers 25, hij stelde ze uit, voor ditmaal ga henen, zei hij, als ik gelegenen tijd zal hebben bekomen, zo zal ik u tot mij roepen. Hij beefde, en dat was alles. Paulus' beven, en het beven van de stokbewaarder, Hoofdstuk 9:6, 16:29, eindigden in hun bekering, maar niet alzo dit beven van Felix. Velen worden verschrikt door het woord Gods, die er toch niet werkelijk door veranderd worden. Velen vrezen voor de gevolgen der zonde, maar blijven haar toch aanhouden. Hij heeft niet gestreden tegen zijn overtuiging, was niet vertoornd op het woord, of op de prediker er van, hij wilde zich niet op hem wreken, omdat hij zijn geweten zo had verschrikt, hij heeft niet tot Paulus gezegd wat Amazia zei tot de profeet: Houd gij op, waarom zouden zij u slaan? Hij heeft hem niet gedreigd met een strengere gevangenis, of met de dood, omdat hij hem, (zoals Johannes de Doper Herodes) op de tere plek had aangeraakt. Maar hij heeft zijn overtuiging van zonde listig ontweken, door de vervolging er van uit te stellen tot een ander maal. Hij heeft niets aan te merken op hetgeen Paulus gezegd heeft, het is belangrijk en wel waard om er over na te denken, maar als een armzalige schuldenaar vraagt hij om een dag uitstel.
Paulus had zich afgemat, en heeft hem en zijn vrouw vermoeid, en daarom: "Voor ditmaal ga henen, breek hier uw rede af, zaken van aanbelang roepen mij elders, maar als ik gelegenen tijd zal bekomen hebben, en niets anders te doen heb, zal ik u tot mij roepen, en horen wat gij mij nog verder te zeggen hebt." Velen verliezen al het nut en voordeel

van hun overtuigingen, omdat zij het ijzer niet smeden terwijl het heet is. Indien Felix, nu hij beefde, gevraagd had, wat Paulus en de stokbewaarder gevraagd hebben, toen zij beefden: Wat zal ik doen? dan zou hij wellicht tot het geloof in Christus gebracht zijn, en inderdaad een Felix, een gelukkige geworden zijn, een voor eeuwig gelukkige, maar door thans zijn overtuiging van zich af te schuiven, heeft hij ze voor altijd verloren, en daarmee ook zichzelf. In de zaken, die onze ziel betreffen, is alle uitstel gevaarlijk, niets heeft noodlottiger gevolgen dan der mensen verschuiven van hun bekering van de enen dag naar de anderen.
Zij zullen wel berouw hebben van hun zonden en zich tot God wenden, maar nu nog niet, de zaak wordt verwezen naar een meer gelegenen tijd, als deze of die zaak of aangelegenheid tot een goed einde is gebracht, als zij wat ouder zullen zijn, maar dan verzwakken en verflauwen de indrukken, goede voornemens blijken te vergeefs genomen te zijn, daar zij niet ten uitvoer worden gebracht, en dan zijn zij meer dan ooit verhard in hun bozen weg. Felix stelde de zaak uit tot een meer gelegenen tijd, maar wij bevinden niet, dat die meer gelegen tijd ooit gekomen is, want de duivel bedriegt ons en berooft ons van allen tijd, door ons te misleiden omtrent de tegenwoordige tijd. De tegenwoordige tijd is ongetwijfeld de meest gelegen tijd. Ziet, nu is het de welaangename tijd. Heden, zo gij zijn stem hoort.

IV. En met dat al hield hij hem gevangen, en liet hem gevangen blijven, toen hij twee jaren daarna van zijn stadhouderschap werd weggeroepen, vers 26, 27. Hij was er in gemoede van overtuigd, dat Paulus niets gedaan had, dat de dood of banden waardig is, en toch was hij niet eerlijk genoeg om hem los te laten. Weinig baatte het, dat Paulus met hem gehandeld heeft over rechtvaardigheid, daar hij, hoewel hij zeer bevreesd was geworden bij de gedachte aan zijn eigen ongerechtigheid, toch heeft kunnen volharden in zo grote onrechtvaardigheid. Maar hier wordt ons gezegd door welke beginselen hij hierin geleid werd, en die waren van zulk een aard, dat de zaak er nog veel erger door werd.
1. De liefde tot het geld. Hij wilde Paulus niet uit de gevangenis ontslaan, omdat hij hoopte gewin van hem te hebben, dat zijn vrienden eindelijk geld bijeen zouden brengen om zijn vrijheid te kopen, en dan eerst zal hij zijn geweten bevredigen door hem los te laten, als hij er tevens aan zijn geldgierigheid mede kan voldoen. Hij kan het niet over zich verkrijgen zijn plicht te doen als rechter, tenzij hij er geld voor krijgt. Hij hoopte, dat hem van Paulus geld gegeven zou worden, of van iemand anders voor hem, en dan zou hij hem loslaten, hem in vrijheid stellen. In die hoop houdt hij hem gevangen, waarom hij hem ook dikmaals ontbood en met hem sprak, niet meer over het geloof van Christus, (daarvan had hij genoeg, evenals van het toekomend oordeel, Paulus moet op die zaken niet meer terug komen, daar niet verder over spreken) maar over zijn loslating of liever over zijn losgeld, om uit zijn tegenwoordige gevangenschap te geraken. Hij schaamt zich wel om aan Paulus rechtstreeks te vragen hoeveel hij hem wil geven, maar hij laat hem bij zich komen om hem hierover te polsen. En nu zien wij wat er geworden is van zijn belofte aan Paulus en aan zichzelf, dat hij meer van Christus zal horen, als hij gelegen tijd zal hebben bekomen.
Er was genoeg gelegen tijd om verder en grondig over die zaak te spreken, maar er wordt niet meer van gerept. Alles wat hij nu te doen heeft is van Paulus geld te krijgen, niet om door hem kennis van Christus te verkrijgen. Het is rechtvaardig in God omtrent hen, die beuzelen met hun overtuiging, en denken, dat hun Gods genade wel ten dienste zal staan, als dit hun belieft, te zeggen: Mijn Geest zal niet meer met hen twisten. Als de mensen Gods stem heden niet willen horen, zolang als het heden genaamd wordt, zal het hart gewoonlijk verhard worden door de verleiding der zonde. Paulus zelf was arm, zilver en goud had hij niet te geven om zijn vrijheid te kopen. Maar Felix wist, dat er personen

waren, die hem wèl wilden, hem genegen waren, en die wèl in staat waren hem te helpen. Daar Paulus nog onlangs veel geld gecollecteerd had voor de arme Christenen om hun te hulp te komen, kon men wel verwachten, dat de rijke Christenen bijdragen zouden geven om hem te bevrijden, en ik vraag mij af, waarom dit niet geschied is.
Hoewel het Paulus tot eer verstrekt, dat hij Felix geen geld wilde bieden, en ook aan de gemeenten geen geld wilde vragen (zijne grote, edele ziel versmaadde dit) weet ik toch niet of het zijnen vrienden tot eer verstrekte, ja, of zij er wel in gerechtvaardigd konden worden, dat zij het niet voor hem deden. Zij hadden bij de stadhouder even dringend moeten aanhouden om zijn vrijheid te verkrijgen, als zijn vijanden bij hem aanhielden om hem te doden, of aan hen uit te leveren, en indien, gelijk Salomo zegt, een gift nodig was om hun ruimte te maken, en hen voor het aangezicht der groten te geleiden, dan zouden zij die wettig hebben kunnen brengen.
Ik mag niemand omkopen om iets onrechtvaardigs te doen, maar als iemand geen rechtvaardige daad wil doen, of hij moet er geld voor krijgen, dan doe ik slechts mij zelf recht door het hem te geven, en als zij het mochten doen, dan is het schande, dat zij het niet gedaan hebben. Ik schaam mij over hen, dat zij zulk een voortreffelijk en nuttig man als Paulus was, in de gevangenis lieten, terwijl een weinig geld er hem uit had kunnen bevrijden, en hem aan zijn zegenrijke arbeid had kunnen geven. De Christenen hier in Cesaréa hebben hun tranen gegeven om te voorkomen, dat hij in de gevangenis zou komen, Hoofdstuk 21:13, maar zij hebben geen lust gehad om hun geld te geven ten einde hem er uit te helpen bevrijden. Maar er kan ook een bedoeling van Gods voorzienigheid in zijn geweest, Paulus' banden moeten dienen ter bevordering van het Evangelie van Christus, en daarom moet hij in banden blijven. Dit zal echter niet tot verontschuldiging strekken van Felix, die een onschuldig man uit de gevangenis had moeten ontslaan, zonder er enigerlei beloning voor te eisen of aan te nemen. De rechter, die zonder steekpenningen te ontvangen geen recht wil doen, zal voor een steekpenning stellig bereid worden gevonden om onrecht te doen.

2. Het behagen van mensen. Ongeveer twee jaren na deze gebeurtenissen werd Felix van zijn stadhouderschap teruggeroepen, en werd Porcius Festus in zijn plaats gesteld. En nu zou men verwacht hebben, dat hij zijn stadhouderschap zou eindigen met een daad van gerechtigheid, nl. De vrijlating van Paulus, maar hij heeft het niet gedaan, hij liet Paulus gevangen, en de reden, die hiervoor gegeven wordt, is, dat hij de Joden gunst wilde bewijzen. Hoewel hij hem niet, om hen te behagen, wilde laten doden, wil hij hem toch gevangen laten blijven, veeleer dan hen te mishagen, en hij deed het in de hoop van hiermede veel kwaad goed te maken dat hij hun gedaan had. Hij dacht niet, dat Paulus invloed, of ook zelfs maar neiging, had om aan het hof over hem te klagen, dat hij hem, tegen alle recht en billijkheid, in zo langdurige gevangenschap hield, maar hij was bevreesd, dat de hogepriester en de ouderlingen zijn beschuldigers zullen zijn bij de keizer wegens het kwaad, dat hij hun gedaan heeft, en daarom hoopt hij, door hun in deze zaak genoegen te doen, hen te doen zwijgen. Aldus worden zij, die slechte dingen doen, in verzoeking gebracht om nog meer slechte dingen te doen ten einde zich te beschutten. Indien Felix de Joden niet geschaad en beledigd had, dan had hij dit niet behoeven te doen om hen te behagen. Hij schijnt echter zijn doel toch hiermede niet bereikt te hebben, de Joden hebben hem, in weerwil van dit gunstbetoon, toch bij de keizer aangeklaagd en sommige geschiedschrijvers zeggen, dat Festus hem gebonden naar Rome gezonden heeft. Indien dit zo is, dan moet voorzeker de gedachte, hoe hij Paulus' banden licht geacht heeft, hem zijn eigen keten zeer zwaar gemaakt hebben. Zij, wier doel het is God te behagen door goed doen zullen hun doel bereiken, maar zo zal het niet wezen met hen, die mensen zoeken te behagen door kwaad te doen.

HOOFDSTUK 25

1 Festus dan, in de provincie gekomen zijnde, ging na drie dagen van Cesaréa op naar Jeruzalem. 2 En de hogepriester, en de voornaamsten der Joden, verschenen voor hem tegen Paulus en baden hem, 3 Begerende gunst tegen hem, opdat hij hem zou doen komen te Jeruzalem; en leggende een lage, om hem op de weg om te brengen. 4 Doch Festus antwoordde, dat Paulus te Cesaréa bewaard werd, en dat hij zelf haast derwaarts zou verreizen. 5 Die dan, zeide hij, onder u kunnen, dat zij mede afreizen, en zo er iets onbehoorlijks in dezen man is, dat zij hem beschuldigen. 6 En als hij onder hen niet meer dan tien dagen doorgebracht had, kwam hij af naar Cesaréa; en des anderen daags, op de rechterstoel gezeten zijnde, beval hij, dat Paulus zou voor gebracht worden.
7 En als hij daar gekomen was, stonden de Joden, die van Jeruzalem afgekomen waren, rondom hem, vele en zware beschuldigingen tegen Paulus voortbrengende, die zij niet konden bewijzen; 8 Dewijl hij, verantwoordende, zeide: Ik heb noch tegen de wet der Joden, noch tegen de tempel, noch tegen de keizer iets gezondigd.
9 Maar Festus, willende de Joden gunst bewijzen, antwoordde Paulus, en zeide: Wilt gij naar Jeruzalem opgaan, en aldaar voor mij over deze dingen geoordeeld worden? 10 En Paulus zeide: Ik sta voor de rechterstoel des keizers, waar ik geoordeeld moet worden; de Joden heb ik geen onrecht gedaan; gelijk gij ook zeer wel weet. 11 Want indien ik onrecht doe, en iets des doods waardig gedaan heb, ik weiger niet te sterven; maar indien er niets is van hetgeen, waarvan dezen mij beschuldigen, zo kan niemand mij hun uit gunst overgeven. Ik beroep mij op de keizer.
12 Toen antwoordde Festus, als hij met de raad gesproken had: Hebt gij u op de keizer beroepen? Gij zult tot de keizer gaan.
13 En als enige dagen voorbijgegaan waren, kwamen de koning Agrippa en Bernice te Cesaréa, om Festus te begroeten. 14 En toen zij aldaar vele dagen doorgebracht hadden, heeft Festus de zaken van Paulus aan de koning verhaald, zeggende: Hier is een zeker man van Felix gevangen gelaten; 15 Om wiens wil, als ik te Jeruzalem was, de overpriesters en de ouderlingen der Joden verschenen, begerende vonnis tegen hem; 16 Aan dewelke ik antwoordde, dat de Romeinen de gewoonte niet hebben, enigen mens uit gunst ter dood over te geven, eer de beschuldigde de beschuldigers tegenwoordig heeft, en plaats van verantwoording gekregen heeft over de beschuldiging. 17 Als zij dan gezamenlijk alhier gekomen waren, zo heb ik, geen uitstel nemende, des daags daaraan op de rechterstoel gezeten, en beval, dat de man zoude voor gebracht worden; 18 Over welken de beschuldigers, hier staande, geen zaak hebben voorgebracht, waarvan ik vermoedde; 19 Maar hadden tegen hem enige vragen van hun godsdienst, en van zekeren Jezus, Die gestorven was, Welken Paulus zeide te leven. 20 En als ik over de onderzoeking van deze zaak in twijfeling was, zeide ik, of hij wilde gaan naar Jeruzalem, en aldaar over deze dingen geoordeeld worden. 21 En als Paulus zich beriep, dat men hem tot de kennis des keizers bewaren zou, zo heb ik bevolen, dat hij bewaard zoude worden, ter tijd toe, dat ik hem tot de keizer zenden zou.
22 En Agrippa zeide tot Festus: Ik wilde ook zelf dien mens wel horen. En hij zeide: Morgen zult gij hem horen. 23 Des anderen daags dan, als Agrippa gekomen was en Bernice, met grote pracht, en als zij ingegaan waren in het rechthuis, met de oversten over duizend, en de mannen, die de voornaamsten der stad waren, werd Paulus op bevel van Festus voor gebracht. 24 En Festus zeide: Koning Agrippa, en gij mannen allen, die met ons tegenwoordig zijt, gij ziet dezen, van welken mij de ganse menigte der Joden heeft aangesproken, beide te Jeruzalem en hier, roepende, dat hij niet meer behoort te leven. 25 Maar ik bevonden hebbende, dat hij niets des doods waardig gedaan had, en dewijl hij ook zelf zich op de keizer beroepen heeft, heb besloten hem te zenden. 26 Van welken ik niets zekers heb aan de heer te schrijven; daarom heb ik hem voor ulieden voorgebracht, en meest voor u, koning Agrippa, opdat ik, na gedane onderzoeking, wat heb te schrijven. 27 Want het dunkt mij tegen rede, een gevangenen te zenden, en niet ook de beschuldigingen, die tegen hem zijn, te kennen te geven.

Sommigen denken, dat Felix uit zijn ambt ontzet is, en dat Festus hem is opgevolgd kort na Paulus' gevangenneming, en dat de twee jaren, waarvan aan het einde van het vorige hoofdstuk gesproken wordt, gerekend moeten worden van het begin van Nero's regering, maar het schijnt meer natuurlijk om ze te rekenen van het tijdstip, toen Paulus aan Felix

werd overgeleverd. Hoe dit zij, de zaak van Paulus wordt nu op gelijksoortige wijze behandeld als wij in het vorige hoofdstuk gezien hebben. Er wordt hier kennis van genomen door:

I. Festus, de stadhouder, zij wordt voor hem gebracht door de Joden, vers 1 - 3. Er wordt bepaald, dat zij zal dienen, niet te Jeruzalem, zoals de Joden verlangden, maar te Cesaréa, vers 4 - 6. De Joden verschijnen tegen Paulus, en beschuldigen hem, vers 7, maar hij houdt zijn onschuld vol, vers 8, en om te voorkomen, dat de zaak nu weer te Jeruzalem zal dienen, daar men hem dringt hierin te bewilligen, beroept hij zich ten laatste op de keizer, vers 9 - 12.
II. Door koning Agrippa, aan wie Festus de zaak verhaalt, vers 13 - 21, en Agrippa verlangt nu zelf het verhoor te leiden, vers 22. Het hof komt dientengevolge bijeen, en Paulus wordt voor het gerecht gebracht, vers 23. Festus leidt de zaak in, vers 24 - 27, waarna Paulus zijn verdediging voordraagt, welke verdediging wij zullen hebben in Hoofdstuk 26.

Handelingen 25:1 - 12
Gewoonlijk zeggen wij: "Nieuwe heren, nieuwe wetten, nieuwe zeden," en hier was een nieuwe stadhouder, maar toch ondervond Paulus van hem dezelfde behandeling als van zijn voorganger, en geen betere. Evenals Felix is Festus niet zo rechtvaardig jegens hem als hij behoorde te wezen, want hij laat hem niet vrij, en toch is hij ook niet zo onrechtvaardig voor hem als de Joden wensen, dat hij zijn zal, want hij wil hem niet ter dood veroordelen, noch hem blootstellen aan hun woede. Hier zien wij:

I. Hoe de hogepriester en andere Joden bij de stadhouder aandringen, om Paulus nu maar te verlaten, want hem naar Jeruzalem te zenden stond gelijk met hem te verlaten.
1. Zie hoe veel haast zij maakten met hun aanzoeken bij Festus in de zaak van Paulus. Zodra hij in de provincie gekomen was, en de regering had op zich genomen - hij was waarschijnlijk te Cesaréa als stadhouder geïnstalleerd - ging hij reeds na drie dagen op naar Jeruzalem, om zich aldaar te vertonen, en terstond wordt hij door de priesters aangezocht om tegen Paulus op te treden. Drie dagen bleef hij te Cesaréa, waar Paulus gevangen was, en wij bevinden niet, dat Paulus in die drie dagen een verzoek tot hem richtte om hem uit de gevangenis te ontslaan, maar niet zodra komt hij te Jeruzalem, of de priesters gebruiken al hun invloed bij hem tegen Paulus. Zie hoe rusteloos en gejaagd de kwaadaardigheid is! Paulus draagt met meer geduld de verlenging zijner gevangenschap, dan zijn vijanden het uitstel dragen om hem ten dode toe te kunnen vervolgen.

2. Zie hoe boosaardig zij waren in hun aanzoek bij de stadhouder. Zij verschenen voor hem tegen Paulus, eer hem nog een onpartijdig verhoor was afgenomen, ten einde zodoende, als ‘t mogelijk was, zijn zaak reeds van te voren bij de stadhouder te benadelen, en hem tot partij te maken, die de rechter moest wezen. Maar op die kunstgreep, hoe listig ook, konden zij toch niet aan, want de stadhouder zal hem gewis zelf willen horen, en dan zullen alle beschuldigingen, die zij tegen hem inbrengen, op niets neerkomen, en daarom beramen zij een ander plan, dat nog laaghartiger was, nl. Paulus te vermoorden voordat hij gerechtelijk verhoord zou worden. Tot deze onmenselijke, helse wijze van doen, die de gehele wereld, ten minste zegt te verafschuwen, nemen deze vervolgers de toevlucht, om hun boosaardige vijandschap tegen Christus’ Evangelie bot te vieren, en dat nog wel onder voorgeven van ijver voor de wet van Mozes. Tantum religio potuit suadere malorum. - Zodanig was hun ijselijke godsdienstijver.

3. Zie hoe schoonschijnend het voorwendsel was! Nu de stadhouder toch te Jeruzalem was, verlangden zij, dat hij Paulus derwaarts zou ontbieden, om hem aldaar het verhoor te laten ondergaan, hetgeen de vervolgers zeer veel moeite zou besparen, en ook een schijn van billijkheid had, daar hij beschuldigd was de tempel te Jeruzalem te hebben ontheiligd, en het de gewoonte is, dat misdadigers terecht staan voor het hof, alwaar de misdaad gepleegd was. Maar wat zij op het oog hadden was hem lagen te leggen om hem te vermoorden op de weg, als hij naar Jeruzalem gebracht werd, daar zij dachten, dat hij wel niet onder zo sterk een geleide naar Jeruzalem gebracht zou worden, als waarmee hij van Jeruzalem naar Cesaréa gevoerd werd, of wel, dat de beambten, die hem vervoerden, wel omgekocht konden worden om hun de gelegenheid te geven hun snood plan te volvoeren. Zij begeerden gunst tegen Paulus, maar wat vervolgers voor het gerecht te doen hebben is recht te eisen tegen iemand, dien zij denken een misdadiger te zijn, indien het niet bewezen wordt, dat hij dit is, dan is het evenzeer recht hem vrij te spreken, als het recht zou wezen hem te veroordelen, indien hij het wèl is. Maar gunst te begeren tegen een gevangene, en dat nog wel van de rechter, is al heel onbeschaamd. De gunst behoort voor de gevangenen te wezen, in favorem vitæ - ten gunste van zijn leven, maar hier begeren zij haar tegen hem. Zij zullen het als een gunst beschouwen, als de stadhouder hem wil veroordelen, hoewel zij hem van geen misdaad kunnen overtuigen.

II. Des stadhouders besluit, dat Paulus zijn verhoor zal ondergaan te Cesaréa, waar hij zich nu bevindt, vers 4. 5. Zie hoe hij met de vervolgers handelt.
1. Hij wil hun de vriendelijkheid niet bewijzen om hem naar Jeruzalem te doen komen. Nee, hij gaf bevel dat Paulus te Cesaréa bewaard zou worden. Het blijkt niet, dat hij enig vermoeden, en nog veel minder, dat hij stellig bericht had van hun bloeddorstig plan om hem onder weg te vermoorden, zoals de overste, toen hij hem naar Cesaréa zond, Hoofdstuk 23:30, maar hij was misschien niet genegen de hogepriester en zijn partij in zo verre ter wille te zijn. Of hij wenste wellicht de eer van zijn gerechtshof te Cesaréa hoog te houden, en eiste hij daarom, dat zij aldaar zouden verschijnen. Het kan ook zijn, dat hij de last niet op zich wilde nemen om Paulus naar Jeruzalem te brengen, maar welke nu ook de reden van zijn weigering geweest zij, God gebruikte haar als middel om Paulus uit de handen zijner vijanden te houden. Misschien hebben zij nu ook betere maatregelen genomen dan te voren om hun samenzwering geheim te houden, opdat de ontdekking er van nu niet, zoals toen, de aanslag zou doen mislukken. Maar hoewel God de aanslag nu niet, zoals toen, aan het licht bracht, vind Hij toch een even krachtig middel om hem te verijdelen, door het hart te neigen van de stadhouder, om Paulus wegens de een of andere reden niet naar Jeruzalem te doen gaan. God is aan generlei methode gebonden om het heil Zijns volks te werken. Hij kan de raadslagen tegen hen verborgen laten blijven, en ze toch niet tot volvoering laten komen, en zelfs door de vleselijke wijsheid van de groten der aarde, kan Hij zijn genaderijke doeleinden tot stand laten komen.

2. Hij wil hun echter het recht laten wedervaren om te horen wat zij tegen Paulus te zeggen hebben, indien zij af willen gaan naar Cesaréa, om daar tegen hem te verschijnen. "Die onder u kunnen, er lichàmelijk en financieel toe in staat zijn om zulk een reis te ondernemen, of gaven hebben van verstand en van het woord te voeren, om de vervolging te leiden, laat diegenen onder u, die geschiktheid hebben voor zulk een zaak, mede afreizen, en dezen man beschuldigen, of, laat diegenen onder u, die bevoegde getuigen zijn, enigerlei misdaad tegen hem kunnen bewijzen, mede afgaan om hun getuigenis te geven, indien daar iets onbehoorlijks in dezen man is, als waarvan gij hem beschuldigt." Festus wil niet, zoals zij verlangen, voor waar aannemen, dat er iets onbehoorlijks in hem

is, voordat het onwraakbaar bewezen is, en zijn verdediging is gehoord. Indien hij schuldig is, dan is het hun zaak zijn schuld te bewijzen.

III. Paulus' terechtstelling voor Festus. Deze bleef tien dagen te Jeruzalem, en toen ging hij af naar Cesaréa, en waarschijnlijk bevonden de vervolgers zich in zijn gevolg, daar hij gezegd had, dat zij met hem moesten afgaan, en wijl zij zo veel haast hebben met die vervolging, is hij bereid om die zaak het eerst te laten dienen en opdat zij dan weer spoedig huiswaarts kunnen keren, zal hij er reeds de volgenden dag voor bestemmen. Bekwame spoed in de behandeling van rechtszaken is zeer loffelijk, mits die spoed niet schadelijk zij voor een goede uitkomst.
1. Het hof zitting genomen hebbende, wordt de gevangenen voor de balie geroepen. Festus zat op de rechterstoel zoals hij gewoon was, als er een zaak van aanbelang werd behandeld, en hij beval dat Paulus voorgebracht zou worden, vers 6. Om zijn discipelen te bemoedigen, onder zo zware beproeving van hun moed, als Paulus thans onderging, heeft Christus hun beloofd, dat de dag zal komen, wanneer zij zullen zitten op tronen, richtende de stammen Israëls.

2. De vervolgers brengen hun beschuldiging in tegen de gevangene, vers 7. De Joden waren rondom hem, hetgeen aanduidt, dat er velen waren. O Heere! hoe zijn mijn tegenpartijen vermenigvuldigd! Velen staan tegen mij op. Het geeft ook te kennen, dat zij eendrachtig waren, zij stonden bij elkaar, vastbesloten om elkaar te steunen en te blijven aanhangen, en dat zij ijverig waren voor de vervolging en in hun geroep tegen Paulus. Zij stonden rondom, om, zo mogelijk de rechter schrik aan te jagen, en hem aldus te doen bewilligen in hun boosaardig plan, of ten minste, om de gevangenen te verschrikken, of van zijn stuk te brengen, maar te vergeefs, hij was te wel verzekerd om door hen in verwarring gebracht te worden. Zij hadden mij omringd als bijen, zij zijn uitgeblust als een doornenvuur, Psalm 118:12. Zij stonden rondom hem en brachten vele en zware beschuldigingen in tegen Paulus. Zij beschuldigden hem van zware misdaden en wangedrag. De artikelen der beschuldiging waren talrijk en bevatten dingen van zeer snoden aard. Zij stelden hem aan het hof voor zo zwart en hatelijk, als hun vernuft en boosaardigheid het slechts kon bedenken. Maar toen zij nu naar hun genoegen opening van de zaak hadden gegeven, en het er toe kwam om bewijzen bij te brengen, toen faalden zij. Zij stonden rondom, vele en zware beschuldigingen tegen Paulus inbrengende, die zij niet konden bewijzen, want zij waren allen vals, de klachten waren ongegrond en onrechtvaardig. De feiten waren of niet zoals zij ze voorstelden, of er was niets misdadigs in, zij eisten van hem hetgeen hij niet wist, en zij evenmin. Het is niets nieuws, dat van de heiligen en de heerlijken, die op aarde zijn, liegende, alle kwaad gesproken wordt, niet slechts in het snarenspel dergenen, die sterken drank drinken, of in het gestoelte der spotters, maar zelfs voor de rechterstoel.

3. De gevangenen volhardt in de betuiging van zijn onschuld, vers 8. Wie hem ook smaadt, zijn eigen hart smaadt hem niet, en daarom zal zijn tong het ook niet, al moet hij ook sterven, zal hij toch zijn gerechtigheid niet laten varen. Toen het zijn beurt was, en hij voor zichzelf mocht spreken, bleef hij bij zijn algemene verklaring van onschuld. Ik heb noch tegen de wet der Joden, noch tegen de tempel, noch tegen de keizer iets gezondigd. Hij had de wet der Joden niet overtreden, en ook niets geleerd ten nadele er van. Deed hij dan de wet te niet door het geloof? Nee, maar hij bevestigde de wet. Christus te prediken als het einde der wet, was geen overtreding van de wet. Hij had de tempel niet ontheiligd, noch enigerlei minachting betoond voor de tempeldienst. Zijn streven om de Evangelietempel op te richten, was geen smaden van dien tempel, die er het type van was.

Hij heeft niet gezondigd tegen de keizer, of tegen zijn regering. Hieruit blijkt, dat, nu zijn zaak voor de regering diende zij zich, om door vleierij de gunst des stadhouders te winnen, als vrienden des keizers voordeden, en Paulus daden ten laste hadden gelegd, die van misnoegdheid op, en afkeer van, het tegenwoordig bewind blijken gaven, hetgeen hem noodzaakte zich daarvan te zuiveren, en te betuigen, dat hij geen vijand des keizers was, zoals zij zelf het waren, die hem er van beschuldigden.

IV. Paulus' beroep op de keizer, en de reden er van. Dit gaf een wending aan de zaak. Of hij te voren dit reeds besloten had, of dat het een plotseling opgekomen besluit was, dat nu werd uitgelokt, blijkt niet. Maar God heeft het hem in het hart gegeven, ten einde tot stand te brengen hetgeen Hij tot hem gezegd had, namelijk, dat hij te Rome van Christus moest getuigen, want dáár was het hof des keizers, Hoofdstuk 23:1
I. Wij hebben hier:
1. Het voorstel van Festus aan Paulus, om naar Jeruzalem te gaan ten einde aldaar geoordeeld te worden, vers 9. Festus willende de Joden gunst bewijzen neigde er toe om de vervolgers veeleer genoegen te doen en ter wille te zijn dan de gevangene, in zover hij dit veilig kon doen tegen een Romeins burger, daarom vroeg hij hem, of hij naar Jeruzalem wilde gaan, om zich te verantwoorden en te zuiveren ter plaatse waar hij beschuldigd was, en waar hij getuigen kon vinden, bereid om voor hem te getuigen en zijn verklaring te bevestigen. Hij wilde hem niet, gelijk de Joden verlangden, aan de hogepriester en het sanhedrin overleveren, maar: Wilt gij daarheen gaan, om voor mij over deze dingen geoordeeld te worden? De stadhouder zou, als hij dit gewild had, hem bevolen kunnen hebben om derwaarts te gaan, maar hij wilde dit niet doen zonder zijn eigen toestemming, hetgeen er, zo hij hem er toe had kunnen overhalen, het hatelijke van weggenomen zou hebben. In tijden van lijden wordt de wijsheid van het volk des Heeren op de proef gesteld, zowel als hun geduld, als schapen gezonden in het midden der wolven, is het hun nodig voorzichtig te zijn als de slangen.

2. Paulus' weigering om hierin toe te stemmen, en zijn redenen hiervoor. Hij wist, dat zo hij naar Jeruzalem gezonden werd, de Joden, in weerwil van de uiterste waakzaamheid van de stadhouder, middel zouden vinden om hem ter dood te brengen, daarom verzoekt hij hiervan verontschuldigd te worden, en voert aan:
A. Dat het voor hem, als Romeins burger, betamelijk was, niet alleen om verhoord te worden door de stadhouder, maar door de stadhouder in zijn eigen gerechtshof, dat te Cesaréa zetelde. Ik sta voor de rechterstoel des keizers, waar ik geoordeeld moet worden, in de provincie. Het hof vergaderd zijnde in naam des keizers, op zijn volmacht en volgens zijn opdracht, in tegenwoordigheid van iemand, die door hem was gezonden, kon men met recht zeggen, dat het zijn rechterstoel was, zoals bij ons alle bevelschriften in naam van de soeverein worden uitgevaardigd, in wiens naam ook alle gerechtshoven gehouden worden. Dat Paulus erkent, dat hij voor de rechterstoel des keizers geoordeeld moet worden, bewijst duidelijk, dat Christus' dienstknechten niet vrijgesteld zijn van de rechtspleging der burgerlijke macht, maar haar onderdanig moeten zijn, voor zo ver zij het met een goed geweten kunnen, en indien zij zich aan een misdaad hebben schuldig gemaakt, behoren zij zich aan hare bestraffing te onderwerpen, en indien zij onschuldig zijn, moeten zij zich toch aan haar rechterlijk onderzoek onderwerpen, ten einde zich voor haar te zuiveren.

B. Dat hij, als lid van de Joodse natie, niets gedaan had, om haar onaangenaam te zijn, de Joden heb ik geen onrecht gedaan, gelijk gij ook zeer wel weet. Het is volkomen betamelijk voor mensen, die onschuldig zijn, dat zij hun onschuld staande houden, wij

zijn het aan onzen goeden naam schuldig, niet slechts om geen vals getuigenis te spreken tegen onszelf, maar om onze oprechtheid staande te houden tegenover hen, die vals getuigenis spreken tegen ons.

C. Dat hij bereid was zich te houden aan de regelen der wet, en het recht zijn loop te laten hebben, vers 11. Indien hij schuldig is aan een misdaad, die de dood verdient, dan zal hij er zich noch tegen verzetten, noch zoeken te ontkomen, hij zal noch voor het gerecht vluchten, noch er tegen strijden, ik weiger niet te sterven, maar zal de straf mijner ongerechtigheid dragen. Niet alsof allen, die iets gedaan hebben dat de dood waardig is, verplicht zijn zichzelf te beschuldigen en zichzelf aan de gerechtigheid over te leveren, maar als zij beschuldigd worden en voor het gerecht worden gebracht, dan behoren zij zich te onderwerpen, en te zeggen, dat beide God en de overheid rechtvaardig zijn, het is nodig, dat sommigen tot een voorbeeld gesteld worden. Maar indien hij, gelijk hij verklaart en betuigt, onschuldig is, "indien er niets aan is van hetgeen, waarvan dezen mij beschuldigen, indien de vervolging plaats heeft uit boosaardigheid, en zij besloten hebben, om terecht of ten onrechte mijn bloed te storten, zo kan niemand mij hun uit gunst overgeven, nee, ook de stadhouder zelf niet, zonder een schreeuwend onrecht te plegen, want het is evenzeer zijn plicht de onschuldigen te beschermen, als de schuldigen te straffen," en hij roept zijn bescherming in.

3. Zijn beroep op het hof. Daar hij steeds in gevaar is van de Joden, de een aanslag na de anderen beproefd wordt om hem in de handen te krijgen van hen, wier barmhartigheden wreed zijn, komt hij tot de laatste toevlucht van de verdrukte onschuld, en zoekt hij daar bescherming, daar hij op geen andere wijze recht kan verkrijgen, "ik beroep mij op de keizer. Laat mij, veeleer overgeleverd worden aan Nero, dan aan de Joden," daar Festus wel geneigd scheen hem aan dezen over te leveren. Toen David onderscheidene malen slechts met zoveel moeite aan de woede van Saul was ontkomen, dat hij tot de gevolgtrekking kwam, dat hij nu wel een dezer dagen door zijn hand zou omkomen, kwam hij tot het besluit, waartoe hij in zekeren zin genoodzaakt was: mij is niet beter, dan dat ik haastelijk ontkome in het land der Filistijnen, 1 Samuel 27:1. Zo ook hier Paulus. Maar het is hard, dat een zoon van Abraham gedwongen is de toevlucht te nemen tot de Filistijnen, tot een Nero, om te ontkomen aan hen, die zich het zaad Abrahams noemen, veiliger zullen zijn in Gath of in Rome dan in Jeruzalem! Hoe is de getrouwe stad tot een hoer geworden!

V. De uitspraak. Paulus wordt noch vrijgelaten, noch veroordeeld.
Zijn vijanden hoopten, dat hij veroordeeld en ter dood gebracht zou worden, zijn vrienden hoopten, dat hij in vrijheid zou worden gesteld, maar dit noch dat geschiedde, beide vrienden en vijanden worden teleurgesteld, en de zaak blijft zoals zij was. Het is een voorbeeld hoe Gods voorzienigheid soms met langzame stappen voortschrijdt, en de dingen niet zo spoedig tot een einde doet komen als verwacht werd, waardoor wij dikwijls beide in onze hoop en vrees beschaamd gemaakt worden. De zaak was te voren reeds verdaagd tot een naderen dag, nu wordt zij verwezen naar een andere plaats, een ander gerechtshof, opdat Paulus' verdrukking lijdzaamheid werke.
1. De stadhouder beraadslaagt over de zaak. Als hij met de raad gesproken had, meta tou sumbouliou, niet met de Raad der Joden, (deze wordt sunedrion genoemd) maar met zijn eigen raadslieden, die altijd de stadhouder van raad moesten dienen. De behoudenis is in de veelheid der raadslieden, en rechters behoren zowel met zichzelf als met anderen te rade te gaan eer zij hun vonnis uitspreken.

2. Hij besluit hem naar Rome te zenden. Sommigen denken, dat Paulus niet bedoeld had zich op de keizer persoonlijk te beroepen, maar alleen op zijn gerechtshof, in welks oordeel hij zal berusten, veeleer dan wederom aan de Joodse raad overgeleverd te worden, en dat het aan Festus stond hem al of niet naar Rome te zenden, al of niet te bewilligen in zijn beroep, maar naar hetgeen Agrippa zegt, Hoofdstuk 26:32, deze mens kon losgelaten worden, indien hij zich niet op de keizer had beroepen, schijnt het, dat volgens de Romeinse wet een Romeins burger ten allen tijde in hoger beroep kon gaan, tot zelfs aan het opperste gerechtshof toe. Daarom komt Festus, hetzij door keus, of naar zijn eigen goedvinden, hetzij volgens de wet die het voorschreef, tot dit besluit: Hebt gij u op de keizer beroepen, gij zult tot de keizer gaan. Hij vond dat er iets zeer buitengewoons was in deze rechtszaak, hetgeen hem bevreesd maakte om er uitspraak in te doen, en waarvan de kennisneming, naar hij dacht, voor de keizer een vermaak kon wezen, en daarom verwees hij haar naar zijn rechterlijke kennisneming. In ons oordeel voor God zullen zij, die zich op de wet beroepen ter hunner rechtvaardiging, tot de wet gaan, en zij zal hen veroordelen, maar zij, die zich door bekering en geloof beroepen op het Evangelie, zullen tot het Evangelie gaan, en het zal hen behouden.

Handelingen 25:13 - 27

Wij hebben hier de toebereidselen, die gemaakt werden voor nog een verhoor van Paulus voor koning Agrippa, niet opdat deze een oordeel over hem zou uitspreken, maar om betreffende hem van raad te dienen, of eigenlijk, om zijn nieuwsgierigheid te bevredigen. Christus had van zijn volgelingen gezegd, dat zij voor stadhouders en koningen geleid zullen worden, in het eerste gedeelte van dit hoofdstuk is Paulus voor Festus, de stadhouder, geleid, hier, voor Agrippa, de koning, beiden tot een getuigenis. Hier is:

I. Het vriendelijk bezoek van koning Agrippa aan Festus bij diens komst aan het bestuur van deze provincie, vers 13. Na enige dagen kwam koning Agrippa te Cesaréa. Hier is een koninklijk bezoek. Gewoonlijk achten koningen het voldoende om een ambassadeur te zenden om hun vrienden geluk te wensen, maar hier was een koning, die zelf kwam en de koninklijke majesteit achterstelde bij het genoegen van een vriend, want een persoonlijk onderhoud is het aangenaamst onder vrienden.

Merk op:

1. Wie de bezoekers waren.

A. Koning Agrippa, de zoon van dien Herodes, bijgenaamd Agrippa, die de apostel Jakobus heeft ter dood gebracht, en zelf van de wormen gegeten werd en achterkleinzoon van Herodes de Grote, onder wiens regering Christus was geboren. Josephus noemt hem Agrippa de jongere. Keizer Claudius had hem tot koning aangesteld van Chalcis en viervorst van Trachonitis en Abilene, vermeld in Lukas 3:1. De Joodse schrijvers spreken van hem, en (naar Dr. Lightfoot ons meedeelt) verhalen onder anderen dat hij "in het laatste gedeelte van het jaar der vrijlating naar het bevel, in het openbaar de wet las, en, komende tot de woorden in Deuteronomium 17:15: Gij zult ganselijk tot koning over u stellen dien de Heere uw God verkiezen zal, uit het midden uwer broederen zult gij een koning over u stellen, gij zult niet vermogen over u te zetten een vreemden man, die uw broeder niet is, stroomden hem de tranen over de wangen, want hij was niet van het zaad Israëls, waarop de vergadering, dit bemerkende, hem toeriep: Schep moed, koning Agrippa, gij zijt onze broeder, want hij was van hun Godsdienst, al was hij niet van hun bloed."

B. Bernice vergezelde hem. Zij was zijn eigen zuster, thans weduwe van zijn oom Herodes, koning van Chalcis, na wiens dood zij bij dezen haren broeder woonde, dien men van al te gemeenzamen omgang met haar verdacht. Zij huwde voor de tweede maal

Ptolemon, koning van Cilicië, van wie zij zich echter liet scheiden, en toen tot haren broeder, koning Agrippa, terugkeerde. Juvenal. Sat. 6. spreekt van een diamanten ring, dien Agrippa aan Bernice, zijn bloedschendige zuster, ten geschenke gaf. Berenices In digito factus pretiosior, hunc dedit olim Barbarus incestæ, dedit hunc Agrippa sorori, Dat wijdvermaarde juweel, dat op de vinger schitterde van Bernice (daarom nog te kostbaarder) haar geschonken door een bloedschendigen broeder. - Gifford. En beide Tacitus en Suetonius spreken van een misdadige gemeenzaamheid later tussen haar en Titus Vespasianus. Drusilla, de vrouw van Felix was ook een zuster van haar. Zo ontuchtig en ongebonden waren over het algemeen de groten der aarde in dien tijd! Zeg niet, dat de vorige dagen beter geweest zijn dan deze.

2. Wat het doel was van dit bezoek, zij kwamen om Festus te begroeten, hem geluk te wensen met zijn bevordering, en er hem voorspoed in te wensen, zij kwamen om hem te complimenteren bij zijn komst tot de regering, en om een goede verstandhouding met hem te hebben, zodat Agrippa, die over Galiléa regeerde, in overeenstemming kon handelen met Festus, die het bestuur had over Judea. Maar waarschijnlijk kwamen zij even veel tot hun eigen vermaak en genoegen, als om hem eer te bewijzen, deel te nemen aan de hoffeesten, en hun fraaie klederen te tonen, die anders ook aan ijdele lieden geen genoegen zouden verschaffen, als zij er niet mede in het openbaar verschenen.

II. Het bericht, dat Festus aan koning Agrippa van Paulus en zijn rechtszaak gaf:
1. Om hem genoegen te doen en vermaak te verschaffen. Het was een zeer merkwaardige geschiedenis, wel waard om haar te horen, niet alleen omdat zij verrassend en onderhoudend was, maar ook, omdat zij, volledig en naar waarheid verhaald zijnde, zeer stichtelijk en leerrijk was, zeer bijzonder aangenaam aan Agrippa, niet alleen omdat hij een rechter was, en er punten van wet en praktijk in waren, ten volle zijn aandacht waardig, maar nog veel meer omdat hij een Jood was, en er punten van Godsdienst in waren, die zijn kennisneming er van verdienden.

2. Om zijn raad te hebben. Festus was pas onlangs in het rechterlijk ambt gekomen, ten minste in deze landen, en daarom wantrouwt hij zichzelf en zijn bekwaamheid, en wilde dus zeer gaarne de raad inwinnen van hen, die ouder waren en meer ervaring hadden, inzonderheid ten opzichte van een zaak, waarin zo vele moeilijkheden waren, als de zaak van Paulus scheen te hebben, en daarom heeft hij haar aan de koning verhaald. Laat ons nu het bijzonder bericht nagaan, dat hij aan koning Agrippa betreffende Paulus gegeven heeft, vers 14 - 21. Hij vond hem als gevangene, toen hij aan de regering dezer provincie is gekomen, en daarom kon hij niet uit eigen wetenschap een bericht van zijn zaak geven van het begin af, hier is een zeker man van Felix gevangen gelaten. Indien er dus iets verkeerds was in zijn gevangenneming, is Festus hier niet voor verantwoordelijk, want hij vond hem gevangen. Toen Felix, de Joden gunst willende bewijzen, Paulus gevangen liet, hoewel hij wist, dat hij onschuldig was, wist hij niet wat hij deed, wist hij niet, dat hij wel in erger handen kon vallen, hoewel de handen, waarin hij nu was, al niet van de besten waren. Het Joodse sanhedrin was ten uiterste tegen hem ingenomen. "Om wiens wil, als ik te Jeruzalem was, de overpriesters en de ouderlingen der Joden verschenen, begerende vonnis tegen hem. Zij stelden hem voor als een gevaarlijk man, die niet waard is te leven, en daarom wensten zij hem ter dood te zien veroordeeld." Daar dezen nu aanspraak maakten op grote Godsdienstigheid, en men dus kan veronderstellen, dat zij mannen zijn van eer en oprechtheid, meent Festus, dat hij hun geloof moet schenken, maar Agrippa kent hen beter dan hij, en daarom begeert hij zijn raad in die zaak. Dat hij zich gehouden had aan de Romeinse wet ten gunste van de gevangene, en hem dus niet ongehoord wilde

veroordelen, vers 16. "De Romeinen hebben de gewoonte niet, daar zij zich hierin laten regeren door de wet der natuur en de grondbeginselen der gerechtigheid, enigen mens uit gunst ter dood over te geven, hem aan het verderf, de verwoesting, te geven" (zoals de eigenlijke betekenis is van het woord) "zijnen vijanden genoegen te geven door zijn verderf, eer de beschuldigde de beschuldigers tegenwoordig heeft, om hun getuigenis te confronteren, zodat hem tijd en verlof gegeven wordt, om zich te verdedigen."
Hij schijnt hen te bestraffen, alsof zij een ongunstige mening hadden te kennen gegeven van de Romeinen en de Romeinse regering door zo iets te vragen, te verwachten, dat zij een mens ongehoord ter dood zullen veroordelen. "Nee," zegt hij, "Weet, dat, wat gij zelf hieromtrent ook doet, of voor geoorloofd houdt, de Romeinen zulk een ongerechtigheid niet toe laten onder elkaar." Audi et alteram partem Hoor ook de andere zijde, was een spreekwoord onder hen. Aan dezen regel moeten wij ons houden bij ons afkeurend oordeel in de gewonen dagelijksen omgang met de mensen. Wij moeten aan de mensen geen slechte hoedanigheden toeschrijven, hun woorden en daden niet veroordelen voor wij gehoord hebben wat ter hunner rechtvaardiging gezegd wordt. Johannes 7:51. Dat hij hem, volgens de plicht van zijn ambt voor de rechterstoel een verhoor heeft doen ondergaan, vers 17.
Dat hij er met bekwame spoed in heeft gehandeld, zodat de vervolgers geen reden hadden om over zijn traagheid te klagen, want als zij dan gezamenlijk hier gekomen waren, (en wij zijn er zeker van, dat zij geen tijd lieten verloren gaan), zo ben ik, geen uitstel nemende, des daags daaraan op de rechterstoel gezeten. Hij had het verhoor ook op de plechtigste wijze doen plaats hebben. Hij zat op de rechterstoel, zoals het de gewoonte was voor de behandeling van gewichtige zaken, terwijl zij over zaken van mindere aangelegenheid de plano - op de platten grond, of gelijkvloers, oordeelden. Hij heeft voor het verhoor van Paulus met opzet de vollen raad bijeengebracht, opdat de uitspraak beslissend zou zijn, en de zaak aldus beëindigd zou worden. Dat hij uiterst teleurgesteld was in hetgeen zij hem ten laste legden, vers 18, 19. Over welken de beschuldigers hier staande, om hun aanklacht in te leveren, geen zaak hebben ingebracht, waarvan ik vermoedde.
Vanwege hun heftigheid in de vervolging, en hun aandringen er van bij de enen Romeinse stadhouder na de anderen, veronderstelde hij:

A. Dat zij hem hadden te beschuldigen van iets dat, hetzij de bijzondere eigendom, hetzij de openbaren vrede in gevaar bracht. Dat zij hem konden bewijzen een rover of moordenaar, of een rebel tegen de Romeinse staat te zijn, de wapens te hebben opgevat om een opstand aan te voeren, want indien hij al de Egyptenaar niet was, die onlangs een oproer had verwekt, en een bende moordenaars had aangevoerd, zoals de overste van hem gedacht heeft, zou hij toch wel iemand van dezelfde soort kunnen zijn. Zodanig was het geschreeuw tegen de eerste Christenen, zo luid en zo woest, dat de omstanders, die naar dat geschreeuw oordeelden, niet anders konden denken, dan dat zij de slechtste der mensen waren, en hen als zodanig voor te stellen was ook het doel, waarmee zij dat geschreeuw aanhieven, zoals dit ook hun doel was bij hun geschreeuw tegen de Zaligmaker.
B. Dat zij hem van iets te beschuldigen hadden, waarvan de Romeinse gerechtshoven kennis moesten nemen, en waarover de stadhouder had te oordelen, zoals ook Gallio dit had verwacht, Hoofdstuk 18:14, want anders zou het ongerijmd en bespottelijk zijn hem er mede lastig te vallen, ja het zou eigenlijk een belediging voor hem wezen. Maar tot zijn grote verwondering bevindt hij, dat de zaak zus noch zo was, zij hadden tegen hem enige vragen, in plaats dat zij bewijzen tegen hem hadden. Van het ergste wat zij tegen hem te zeggen hebben, was het nog zeer betwistbaar, of het al of niet een misdaad was,

betwistbare zaken, die tot eindeloze debatten zouden leiden, maar waaruit geen schuld voor hem zou blijken, vragen, die geschikter waren voor de scholen dan voor de rechterstoel. En het waren vragen van hun' bijgeloof, zoals hij hun Godsdienst, of liever dat onderdeel van hun Godsdienst noemde, waaraan, naar hun zeggen, Paulus schade toebracht. De Romeinen beschermden hun Godsdienst volgens hun wet, maar niet hun bijgeloof, niet de inzettingen der ouden.
Maar de grote vraag schijnt te wezen betreffende zekeren Jezus, die gestorven was, welken Paulus zei te leven.
Sommigen denken, dat het bijgeloof, waarvan hij spreekt, de Christelijke Godsdienst was, dien Paulus predikte, en waarvan Festus hetzelfde denkbeeld had als de Atheners, nl. dat het de invoering was van een nieuwen dæmon, namelijk Jezus. Zie hoe minachtend deze Romein spreekt van Christus, en van Zijn dood en opstanding, en van het grote geschilpunt tussen de Joden en de Christenen, of Hij al of niet de beloofde Messias is. En van het grote bewijs, dat Hij de Messias is, nl. Zijn opstanding, spreekt hij, alsof het niets meer was dan dit: Er was een zekere Jezus, die gestorven was, welken Paulus zei te leven.
Er zijn vele gevallen, waarin de rechterlijke beslissing wordt ingeroepen, of deze of die persoon, die lang afwezig is geweest, nog leeft of dood is, en voor beide meningen worden dan bewijzen bijgebracht, en nu wil Festus het doen voorkomen, alsof ook deze zaak van geen grotere betekenis of belang was. Terwijl toch deze Jezus, wie niet te kennen hem een reden van trotsheid is, alsof Hij beneden zijn aandacht was, degene is, die dood geweest is, en levend is in alle eeuwigheid, en de sleutelen heeft der hel en des doods, Openbaring 1:18.
Wat Paulus verklaarde van Jezus, nl. dat Hij leeft, is een zaak van zo groot belang en gewicht, dat, indien zij niet waar is, wij allen verloren zijn. Dat hij daarom aan Paulus voorgesteld heeft, om de zaak voor de Joodse gerechtshoven te brengen, als het meest bevoegd en bekwaam om kennis te nemen van zaken van dien aard, vers 20. "Omdat ik over de onderzoeking van deze zaak in twijfeling was, en mij zelf ongeschikt achtte om te oordelen over dingen, die ik niet begrijp, vroeg ik, of hij wilde gaan naar Jeruzalem, en aldaar over deze dingen geoordeeld worden, dus voor het grote sanhedrin wilde verschijnen." Hij wilde hem hiertoe niet dwingen, maar het zou hem verheugd hebben, als hij er in bewilligd had, zodat zijn geweten niet door een zaak van dien aard bezwaard werd. Dat Paulus verkozen had zijn zaak veeleer te Rome dan te Jeruzalem behandeld te zien, daar hij meer onpartijdigheid verwachtte van de keizer dan van de priesters. "Hij beriep zich dat men hem tot de kennisneming des keizers bewaren zou, vers 21, geen ander middel hebbende om het proces voor dit lagere hof hier te doen eindigen, heb ik bevolen, dat hij bewaard zou worden onder strenge bewaking, ter tijd toe, dat ik hem tot de keizer zenden zou, want ik heb geen reden gezien om zijn beroep te weigeren, en was er veeleer verheugd om."

III. Hoe hij nu voor Agrippa gebracht werd, om door hem over die zaak gehoord te worden.
1. De koning wenste het, vers 22. "Ik dank u voor uw bericht nopens hem, maar ik wilde ook zelf dien mens wel horen." Agrippa weet meer van deze zaak dan Festus, en hij weet ook meer van dien man. Hij heeft van Paulus gehoord, en hij weet van hoe groot belang deze vraag is, die Festus zo luchthartig bespreekt, nl. of deze Jezus al of niet levend is. En niets zou hem meer genoegen doen, dan Paulus te horen. Vele voorname lieden achten het beneden zich om kennis te nemen van zaken, die de Godsdienst aangaan, tenzij zij er op de rechterstoel van kunnen horen. Agrippa zou voor niets ter wereld naar een bijeenkomst hebben willen gaan om Paulus te horen prediken, zoals Herodes Jezus niet zou hebben willen horen, en toch zijn beiden verheugd, dat zij voor hen gebracht worden,

doch alleen om hun nieuwsgierigheid te bevredigen. Misschien heeft Agrippa gewenst hem te horen, om hem een vriendelijkheid te bewijzen, hetgeen hij echter niet gedaan heeft, hij heeft hem slechts enige eer aangedaan.

2. Festus stond het verzoek toe, Morgen zult gij hem horen. Hierin was een goede voorzienigheid Gods ter bemoediging van Paulus, die in zijn gevangenschap levend begraven scheen, van elke gelegenheid beroofd om goed te kunnen doen. Wij weten van geen brief van hem, die uit de gevangenis te Cesaréa gedateerd was. De gelegenheid, die hij had om goed te doen aan de vrienden, die hem bezochten, en wellicht aan een kleine vergadering van gelovigen, die hem iedere dag des Heeren bezocht, bood hem toch slechts een engen werkkring om er nuttig in te zijn ten dienste des Heeren, zodat hij op zij scheen geworpen, als een gebroken, veracht vat, waar men geen lust toe heeft. Maar dit geeft hem de gelegenheid om Christus te prediken voor een groot gehoor, ja voor een gehoor van groten der aarde. Felix hoorde hem in het geheim over het geloof van Christus. Maar Agrippa en Festus komen overeen, dat hij in het openbaar zal gehoord worden. En wij hebben reden te geloven, dat zijn rede, die in het volgende hoofdstuk staat opgetekend, hoewel zij niet zo vele bekeringen van zielen ten gevolge had als sommigen van zijn andere redevoeringen, toch evenzeer tot eer van Christus en het Christendom strekte, als welke andere redevoering ook, die hij ooit heeft uitgesproken.

3. Er worden grote toebereidselen voor gemaakt, vers 23. Des anderen daags kwam een grote toeloop van volk in het rechthuis, daar Paulus en zijn zaak veel besproken waren, en bovenal omdat er veel tegen gesproken werd. Agrippa en Bernice maakten gebruik van de gelegenheid om zich in alle staatsie en pracht te vertonen, en misschien hebben zij die gelegenheid gewenst, om te zien en gezien te worden, want zij kwamen met grote pracht, rijk gekleed met versierselen van paarlen en goud, een groot gevolg van dienaren in rijke livrei, hetgeen een prachtig gezicht opleverde, en de ogen der starende menigte verblindde. Zij kwamen meta pollêsphantasias - met grote verbeelding, zoals de betekenis is van het woord. Grote pracht is slechts grote verbeelding, zij geeft geen werkelijke voortreffelijkheid, en wint geen wezenlijken eerbied, maar voedt een ijdelheid, die wijze lieden eerder zullen doden dan bevredigen. Het is slechts een vertoning, een droom, iets fantastisch - gelijk de betekenis is van het woord - oppervlakkig en voorbijgaand. En de pracht van deze vertoning zou iemand voor altijd een afkeer kunnen inboezemen van pracht en praal, daar toch die pracht, waarin Agrippa en Bernice verschenen:
A. bevlekt was door hun ongebonden levenswandel, alle schoonheid er van bezoedeld, terwijl deugdzame lieden, die hen kenden, hen te midden van al die praal en pracht als verworpenen moesten veroordelen, Psalm 15:4.
B. Overschitterd werd door de werkelijke heerlijkheid van de armen gevangenen voor de balie. Wat was de heerlijkheid van hun fraaie klederen, vergeleken bij zijn wijsheid en genade, en heiligheid, zijn moed en zijn standvastigheid in het lijden voor Christus? zijn banden om zo goed een zaak waren heerlijker dan hun gouden ketenen, en zijn bewakers dan hun schitterend gevolg. Wie zou wereldlijke pracht kunnen beminnen, als men hier zo slecht een vrouw er mede beladen ziet, en zo goed een man met het tegenovergestelde er van? De oversten en de mannen, die de voornaamsten der stad waren, gebruikten deze gelegenheid om aan Festus en zijn gasten hun eerbied te betonen. Zij diende tot hetzelfde doel als een hofbal, want zij bracht de voorname lieden bijeen in hun fraaie klederen, en strekte hun tot vermaak. Het is waarschijnlijk dat Festus aan Paulus er des avonds bericht van liet geven, dat hij zich gereed moest houden om de volgende morgen voor Agrippa te verschijnen ten einde door hem verhoord te worden. En Paulus had zulk een vertrouwen in de belofte van Christus, dat het hem in die ure gegeven zal worden wat hij zal spreken,

dat hij niet geklaagd heeft over de korte tijd van voorbereiding, dien men hem gaf, en er ook niet in verwarring door werd gebracht. Ik ben geneigd te denken, dat zij, die in pracht en praal verschenen, meer in zorg waren over hun kledij, dan Paulus, die daar als gevangenen zou verschijnen, in zorg of bekommernis was over zijn zaak, want hij wist wie hij geloofd heeft, en wie met hem was om hem bij te staan.

IV. De rede van Festus ter inleiding van de rechtszaak, toen het hof, of liever de hoorders, gezeten waren, en ongeveer van dezelfden inhoud was als het bericht, dat hij er Agrippa van gegeven had.
1. Hij richt zich met eerbied tot de vergadering, Koning Agrippa, en alle gij mannen, die met ons hier tegenwoordig zijt. Hij spreekt tot alle de mannen - pantes andres, alsof hij een stilzwijgende afkeuring wilde te kennen geven van Bernice, een vrouw, wegens hare verschijning in een vergadering van dien aard. Hij roept haar oordeel niet in, en begeert haren raad niet, maar "gij mannen alle, die met ons hier tegenwoordig zijt, ik wens, dat gij kennis zult nemen van deze zaak." Het woord, hier gebruikt, is het woord, dat mannen onderscheidt van vrouwen, wat had Bernice hier te doen?
2. Hij stelt de gevangenen voor als iemand, tegen wie de Joden een sterken wrok koesterden, niet slechts de oversten, maar de ganse menigte beide te Jeruzalem en hier te Cesaréa roepen, dat hij niet meer behoort te leven, want zij denken, dat hij reeds te lang geleefd heeft, en zo hij langer leefde, zou hij slechts nog meer kwaad doen. Zij konden hem van geen halsmisdaad beschuldigen, maar zij wensen hem uit de weg geruimd te zien.
3. Hij erkent de onschuld van de gevangene, en het was zeer tot eer van Paulus en van zijn banden, dat er zulk een openlijke erkenning van zijn onschuld uit de mond van zijn rechter gehoord werd, vers 25. Ik heb bevonden, dat hij niets des doods waardig gedaan heeft. Na een volledig verhoor, bleek het, dat er volstrekt geen bewijzen waren om de beschuldiging te staven, in weerwil dus van zijn neiging om de vervolgers gunst te betonen, is hij door zijn eigen geweten gedrongen Paulus onschuldig te verklaren. En waarom heeft hij hem dan niet uit de gevangenis ontslagen? Wel, daar werd zulk een geschreeuw tegen aangeheven, en hij bevond, dat dit geschreeuw tegen hem zelf zou aangeheven worden, indien hij hem vrijliet. Dit is wel te betreuren, want iedereen, die een geweten heeft, behoort de moed te hebben om naar de inspraak van dat geweten te handelen. Of misschien kwam hij, omdat er zoveel rook was, tot de gevolgtrekking, dat er ook wel vuur moest wezen, dat ten laatste wel ontdekt zou worden, zo hij hem, in de verwachting daarvan, gevangen hield.
4. Hij maakt hun bekend met de tegenwoordige stand der zaak, dat de gevangenen zich op de keizer had beroepen, (waarmee hij zijn zaak eerde, in de bewustheid, dat zij niet onwaardig was, dat de grootsten en voornaamsten der mensen er kennis van zouden nemen,) en dat hij dit zijn beroep had toegelaten: ik heb besloten hem te zenden. Zo was het, dat nu de zaak stond.
5. Hij verlangt hun hulp bij een kalm en onpartijdig onderzoek der zaak, nu er geen gevaar was, om zoals te voren, door het rumoer en geschreeuw der vervolgers gestoord te worden, zodat hij ten minste zulk een inzicht van de zaak kon verkrijgen als nodig was om haar de keizer voor te leggen, vers 26, 27. Hij achtte het onredelijk een gevangenen te zenden, en dat wel heel naar Rome, en niet ook de beschuldigingen, die tegen hem zijn, te kennen te geven, en de zaak zo goed mogelijk in gereedheid gebracht voor de kennisneming door de keizer en om door hem beslist te worden. Want hij - de keizer - wordt verondersteld een man te zijn van grote voortvarendheid in zaken, en daarom moeten zij hem zo beknopt mogelijk worden voorgesteld. Hij had nu nog niets zekers omtrent Paulus te schrijven. De berichten, die hij nopens hem had ontvangen, waren zo

verward, en zo met elkaar in strijd, dat hij niet wist wat er van te denken. Daarom wenste hij hem nu in het openbaar een verhoor te laten ondergaan, opdat hij hun raad zou kunnen ontvangen over hetgeen hij zou schrijven. Zie aan welk een last en moeite, aan welk een vertraging, ja aan welk gevaar diegenen blootstonden in de openbare rechtsbedeling, die op zulk een groten afstand van Rome waren, en toch onder de heerschappij waren van de keizer. Aan diezelfde moeite en kwelling was ons volk blootgesteld, dat in tegenovergestelde richting op ongeveer dezelfde afstand van Rome woont, toen wij voor kerkelijke zaken aan de Paus van Rome waren onderworpen, en bij alle gelegenheden een beroep op zijn rechtspraak gedaan werd, en hetzelfde kwaad, ja duizend maal erger, zouden diegenen over ons brengen, die ons wederom met dit juk der dienstbaarheid zouden willen bevangen.

HOOFDSTUK 26

1 En Agrippa zeide tot Paulus: Het is u geoorloofd voor uzelven te spreken. Toen strekte Paulus de hand uit, en verantwoordde zich aldus: 2 Ik acht mijzelven gelukkig, o koning Agrippa, dat ik mij heden voor u zal verantwoorden van alles, waarover ik van de Joden beschuldigd word; 3 Allermeest, dewijl ik weet, dat gij kennis hebt van alle gewoonten en vragen, die onder de Joden zijn. Daarom bid ik u, dat gij mij lankmoediglijk hoort. 4 Mijn leven dan van der jonkheid aan, hetwelk van de beginne onder mijn volk te Jeruzalem geweest is, weten al de Joden; 5 Als die van over lang mij te voren gekend hebben indien zij het wilden getuigen, dat ik, naar de bescheidenste sekte van onzen godsdienst, als een Farizeeër geleefd heb. 6 En nu sta ik, en word geoordeeld over de hoop der belofte, die van God tot de vaderen geschied is; 7 Tot dewelke onze twaalf geslachten, geduriglijk nacht en dag God dienende, verhopen te komen; over welke hoop ik, o koning Agrippa, van de Joden word beschuldigd. 8 Wat? wordt het bij ulieden ongelofelijk geoordeeld, dat God de doden opwekt?

9 Ik meende waarlijk bij mijzelven, dat ik tegen de Naam van Jezus van Nazareth vele wederpartijdige dingen moest doen. 10 Hetwelk ik ook gedaan heb te Jeruzalem, en ik heb velen van de heiligen in de gevangenissen gesloten, de macht van de overpriesters ontvangen hebbende; en als zij omgebracht werden, stemde ik het toe. 11 En door al de synagogen heb ik hen dikwijls gestraft, en gedwongen te lasteren; en boven mate tegen hen woedende, heb ik hen vervolgd, ook tot in de buiten landse steden. 12 Waarover ook als ik naar Damaskus reisde, met macht en last, welk ik van de overpriesters had, 13 Zag ik, o koning, in het midden van de dag, op de weg een licht, boven de glans der zon, van de hemel mij en degenen, die met mij reisden, omschijnende. 14 En als wij allen ter aarde neergevallen waren, hoorde ik een stem, tot mij sprekende, en zeggende in de Hebreeuwse taal: Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij? Het is u hard, tegen de prikkels de verzenen te slaan. 15 En ik zeide: Wie zijt Gij, Heere? En Hij zeide: Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt. 16 Maar richt u op, en sta op uw voeten; want hiertoe ben Ik u verschenen, om u te stellen tot een dienaar en getuige der dingen, beide die gij gezien hebt en in welke Ik u nog zal verschijnen; 17 Verlossende u van dit volk, en van de heidenen, tot dewelke Ik u nu zende; 18 Om hun ogen te openen, en hen te bekeren van de duisternis tot het licht, en van de macht des satans tot God; opdat zij vergeving der zonden ontvangen, en een erfdeel onder de geheiligden, door het geloof in Mij. 19 Daarom, o koning Agrippa, ben ik dat Hemels gezicht niet ongehoorzaam geweest; 20 Maar heb eerst dengenen, die te Damaskus waren, en te Jeruzalem, en in het gehele land van Judea, en de heidenen verkondigd, dat zij zich zouden beteren, en tot God bekeren, werken doende der bekering waardig. 21 Om dezer zaken wil hebben mij de Joden in de tempel gegrepen en gepoogd om te brengen. 22 Dan, hulp van God verkregen hebbende, sta ik tot op dezen dag, betuigende beiden klein en groot; niets zeggende buiten hetgeen de profeten en Mozes gesproken hebben, dat geschieden zoude; 23 Namelijk dat de Christus lijden moest, en dat Hij, de Eerste uit de opstanding der doden zijnde, een licht zou verkondigen dezen volke, en de heidenen.

24 En als hij deze dingen tot verantwoording sprak, zeide Festus met grote stem: Gij raast, Paulus, de grote geleerdheid brengt u tot razernij! 25 Maar hij zeide: Ik raas niet, machtigste Festus, maar ik spreek woorden van waarheid en van een gezond verstand; 26 Want de koning weet van deze dingen, tot welken ik ook vrijmoedigheid gebruikende spreek; want ik geloof niet, dat hem iets van deze dingen verborgen is; want dit is in geen hoek geschied. 27 Gelooft gij, o koning Agrippa, de profeten? Ik weet dat gij ze gelooft.

28 En Agrippa zeide tot Paulus: Gij beweegt mij bijna een Christen te worden. 29 En Paulus zeide: Ik wenste wel van God, dat, en bijna en geheel, niet alleen gij, maar ook allen, die mij heden horen, zodanigen werden, gelijk als ik ben, uitgenomen deze banden. 30 En als hij dit gezegd had, stond de koning op, en de stadhouder, en Bernice, en die met hen gezeten waren; 31 En aan een zijde gegaan zijnde, spraken zij tot elkander, zeggende: Deze mens doet niets des doods of der banden waardig. 32 En Agrippa zeide tot Festus: Deze mens kon losgelaten worden, indien hij zich op de keizer niet had beroepen.

Handelingen 26:12 - 23 Allen, die in een God geloven en eerbied hebben voor zijn vrijmacht, moeten erkennen, dat zij, die onder zijn leiding en bestuur spreken en

handelen, en door Hem gevolmachtigd zijn, niet tegengestaan mogen worden, want dat zou strijden tegen God zijn. Nu toont Paulus hier aan deze aanzienlijke vergadering door zijn eenvoudig en getrouw verhaal der feiten, dat hij onmiddellijk door de hemel geroepen was om het Evangelie van Christus in de heidenwereld te gaan prediken, hetgeen de zaak was waarom de Joden zo zeer in toorn tegen hem waren ontstoken. Hier toont hij aan:

I. Dat hij door een Goddelijke kracht tot Christen was gemaakt. In weerwil van al zijn vooroordelen tegen dien weg, heeft de hand des Heeren er hem plotseling op gebracht, niet door uitwendige macht gedwongen Christus te belijden, zoals hij anderen gedwongen had Christus te lasteren, maar door een geestelijke kracht, door dat Christus van Boven aan hem en in hem werd geopenbaard, en dat wel toen hij in de vollen ren was van zijn zonde, gaande naar Damascus om er door de vervolging der Christenen het Christendom ten onder te brengen, even ijverig in die zaak als ooit te voren, zijn vervolgingswoede niet in het minst verflauwd of afgenomen. Hij is ook niet in verzoeking gekomen om de zaak maar op te geven, doordat zijn vrienden hem in de steek lieten, want hij had een even ruime volmacht en opdracht van de overpriesters om het Christendom te vervolgen, als hij ooit te voren gehad heeft, toen hij door een hogere macht genoodzaakt werd om die volmacht op te geven, en een andere opdracht te aanvaarden, die namelijk van het Christendom te prediken. Twee dingen hebben die verbazingwekkende verandering teweeggebracht: een visioen van de hemel, en een stem van de hemel, die de kennis van Christus tot hem brachten door de twee zintuigen der lering, die van het gezicht en van het gehoor.
1. Hij zag een hemels gezicht, in omstandigheden waardoor het niet mogelijk was aan zinsbedrog - deceptio visus - te denken, het was zonder enigen twijfel een Goddelijke verschijning. Hij zag een groot licht, een licht van de hemel, een licht dat door geen kunst kon worden voortgebracht, want het was niet in de nacht, maar in het midden van de dag, het was niet in een huis, waar men hem door kunstgrepen kon misleiden, maar op de weg, in de open lucht, het was een licht boven de glans der zon, dat haar overschitterde en verduisterde, Jesaja 24:23. En het kon geen voortbrengsel zijn van Paulus' verbeelding, want het omscheen hem en degenen, die met hem reisden. Zij waren zich allen bewust van omgeven te zijn van dezen vloed van licht, waardoor de zon zelf in hun ogen tot een kleiner, minder licht werd. De kracht en macht van dit licht bleek in de uitwerkselen er van, toen zij het zagen werden zij door zulk een ontsteltenis aangegrepen, dat zij allen ter aarde vielen. In kracht was dit licht een bliksem, maar het ging niet als een bliksem voorbij, het bleef hen omschijnen. In Oud - Testamentische tijden heeft God zich gewoonlijk geopenbaard in de dikke duisternis, en maakte die tot zijn tent, 2 Kronieken 6: 1. Hij sprak tot Abraham in een grote duisternis, Genesis 15:12, want dat was een duistere bedeling, maar nu zijn leven en onsterfelijkheid aan het licht gebracht door het Evangelie, Christus verscheen in een groot licht. In de schepping der genade, evenals in die der wereld, is het eerste wat geschapen is, licht 2 Corinthiërs 4:6. Christus zelf is hem verschenen, vers 16, hiertoe ben Ik u verschenen. Christus was in dit licht, hoewel zij, die met Paulus reisden, alleen het licht zagen, en niet Christus in het licht. Niet alle kennis maakt ons tot Christenen, het moet de kennis wezen van Christus.

2. Hij hoorde een hemelse stem, een duidelijke stem, tot hem sprekende. Hier wordt gezegd, dat het was in de Hebreeuwse taal (waarvan te voren geen nota genomen is) zijn moedertaal, de taal van zijn Godsdienst, om hem te kennen te geven, dat hij, hoewel hij naar de Heidenen gezonden moet worden, toch niet moet vergeten, dat hij een Hebreeër

is, geen vreemdeling moet worden voor de Hebreeuwse taal, er zich niet aan moet ontwennen. In hetgeen Christus tot hem zei, kunnen wij opmerken:
A. Dat Hij hem bij zijn naam noemde, en dien naam herhaalde: Saul, Saul, hetgeen hem zal verrassen, hem zal doen opschrikken, te meer wijl hij zich nu in een vreemde plaats bevond, waar hij dacht, dat hem niemand kende.
B. Dat Hij hem overtuigde van zonde, van de grote zonde, die hij nu ging bedrijven, de zonde van de Christenen te vervolgen, en Hij toont er hem de dwaasheid, het ongerijmde van aan.
C. Dat Hij belang stelt in het lijden Zijner volgelingen, er in deelt: wat vervolgt gij Mij vers 14, en wederom: Ik ben Jezus, dien gij vervolgt, vers 15. Weinig heeft Paulus gedacht, toen hij hen vertrad, die hij als de last en de schandvlek der aarde beschouwde, dat hij Hem beledigde, die de heerlijkheid des hemels is.
D. Dat Hij hem bestrafte wegens zijn moedwillig weerstaan van die overtuigingen: Het is u hard tegen de prikkels de verzenen te slaan, als een ongewend kalf. Paulus' gemoed begon misschien er tegen op te komen, maar hem wordt gezegd, dat dit gevaarlijk voor hem is, en nu geeft hij zich gewonnen.
Of het was gezegd bij wijze van waarschuwing: "Hoed u van deze overtuigingen te weerstaan, want zij zijn bestemd tot uw heil, niet om u te beledigen." e. Dat Hij, op zijn vraag, zich aan hem bekend maakt. Paulus vraagt, vers 15, "Wie zijt Gij Heere? Laat mij weten wie het is, die met mij spreekt van de hemel, opdat ik dienovereenkomstig antwoorde." En Hij zei: "Ik ben Jezus, dien gij veracht en haat en hoont. Ik draag de naam, dien gij zo gehaat hebt gemaakt, tot een misdaad hebt gemaakt hem te noemen."
Paulus dacht, dat Jezus begraven was in de aarde, en dat Hij, hoewel gestolen uit Zijn eigen graf, toch in een ander was gelegd. Aan alle Joden was geleerd dit te zeggen, en daarom was hij verbaasd Hem van de hemel te horen spreken, Hem van al die heerlijkheid omringd te zien, dien hij met allen mogelijke smaad had overladen. Dit gaf hem de overtuiging, dat de leer van Jezus Goddelijk en hemels was, niet slechts niet tegengestaan mocht worden, maar van harte moest worden aangenomen, dat Jezus de Messias is, want niet slechts is Hij opgestaan van de doden, maar Hij heeft van God de Vader eer en heerlijkheid ontvangen. Dit is genoeg om hem terstond tot een Christen te maken, het gezelschap der vervolgers, tegen hetwelk de Heere van de hemel aldus verschijnt, te verlaten, en zich te voegen bij het gezelschap der vervolgden voor hetwelk de Heere van de hemel aldus verschijnt.

II. Dat hij op Goddelijk gezag tot een leraar was aangesteld, dat dezelfde Jezus, die hem in dit heerlijk licht is verschenen, hem gebood het Evangelie de Heidenen te gaan prediken. Hij is niet gegaan zonder gezonden te zijn, en hij is niet gezonden door mensen, maar door Hem, dien de Vader gezonden heeft, Johannes 20:21. Wat gezegd wordt van zijn gezonden zijn als apostel wordt hier gevoegd bij hetgeen tot hem gezegd was op de weg, maar uit Hoofdstuk 9:15, en 22:15, 17 enz. blijkt, dat het naderhand tot hem gesproken werd, maar kortheidshalve voegt hij de twee bij elkaar: Richt u op en sta op uw voeten. Zij, die door Christus door het licht Zijns Evangelies neergeworpen worden in verootmoediging wegens hun zonde, zullen bevinden dat het was om hen op te richten en op hun voeten te doen staan in geestelijke genade, kracht en vertroosting. Als Christus verscheurd heeft, dan was het om te genezen, als Hij ter neer geworpen heeft, dan was het om op te richten. Schud u uit het stof, maak u op, Jesaja 52:2; *help uzelf en Christus zal u helpen.* Hij moet opstaan, want Christus heeft werk voor hem te doen, heeft een boodschap, en wel een zeer belangrijke, waarop Hij hem uit wil zenden, Ik ben u verschenen om u te stellen tot een dienaar. Christus stelt zelf zijn dienaren aan, zij ontvangen van Hem hun bevoegdheid en hun opdracht. Paulus dankt Christus Jezus, die

Hem in de bediening gesteld heeft, 1 Timotheüs 1:12. Christus is hem verschenen om hem tot een dienaar te stellen. Op de een of andere wijze zal Christus zich openbaren aan allen, die Hij tot zijn dienaren stelt, want hoe kunnen zij Hem prediken, die Hem niet kennen? En hoe kunnen zij Hem kennen, aan wie Hij zich door Zijn Geest niet bekend gemaakt heeft?

Merk op:
1. Het ambt, waartoe Paulus aangesteld is. Hij wordt tot een dienaar gesteld om Christus te dienen, als Zijn getuige voor Hem te handelen, voor zijn zaak te getuigen en voor de waarheid Zijner leer, hij moet het Evangelie der genade Gods betuigen, Christus is hem verschenen, opdat hij voor Christus zal verschijnen voor de mensen.

2. Wat Paulus moet getuigen. Hij moet aan de wereld bericht geven:
A. Van de dingen, die hij gezien heeft, die hij thans heeft gezien, hij moet aan de mensen verhalen, dat Christus hem op de weg verschenen is, en wat Hij tot hem gezegd heeft. Hij heeft die dingen gezien, ten einde ze bekend te maken, en hij heeft alle gelegenheden te baat genomen, om ze bekend te maken, zoals hier, en te voren, hoofdstuk 22.
B. En die in welke Hij hem nog zal verschijnen. Christus is nu een gemeenschapsoefening met Paulus begonnen, die Hij later zal onderhouden, nu zei Hij hem slechts, dat hij nog verder van Hem zal horen. Paulus had in het begin slechts verwarde denkbeelden van het Evangelie, totdat Christus hem verscheen en hem vollediger instructies gaf. Het Evangelie, dat hij predikte, heeft hij onmiddellijk van Christus ontvangen. Galaten 1:12, maar hij ontving het trapsgewijze, iets op de enen tijd, en nog iets op een anderen tijd, naar de behoefte het meebracht. Christus is dikwijls aan Paulus verschenen, waarschijnlijk meer dikwijls dan vermeld wordt, en bleef hem onderrichten, opdat hij zijn volk nog wijsheid zou leren.

3. Hoe hij, terwijl hij aldus als Christus' getuige arbeidde, onder geestelijke bescherming was, alle de machten der duisternis konden niet tegen hem overmogen, totdat hij zijn getuigenis voleindigd had, vers 17, verlossende u van dit volk en van de Heidenen, tot dewelke Ik u nu zend. Christus' getuigen staan onder zijn bijzondere hoede en zorg, en ofschoon zij in de handen hunner vijanden kunnen vallen, zal Hij hen uit hun handen verlossen, en Hij weet hoe dit te doen. Christus heeft Paulus toen getoond hoe veel hij lijden moest, Hoofdstuk 9:16, en toch zegt Hij hem hier, dat Hij hem van dit volk zal verlossen. Veel lijden is volkomen verenigbaar met de belofte van verlossing van Gods volk, want er is niet beloofd, dat zij voor benauwdheid bewaard zullen worden, maar wel dat God in de benauwdheid met hen zijn zal om hen door te helpen, en soms geeft God hen over in de handen hunner vervolgers, opdat Hij de ere zal hebben om hen uit hun handen te verlossen.

4. De bijzondere opdracht, die Hij hem gaf om onder de Heidenen te gaan, en de boodschap waarmee Hij hem tot hen zond. Het was enige jaren na Paulus' bekering, eer hij tot de Heidenen gezonden werd, of - voor zoveel blijkt - er iets van wist, dat hij hiervoor bestemd was, zie Hoofdstuk 22:21, maar eindelijk wordt hem bevolen, zijn koers daarheen te richten. Er is een groot werk tot stand te brengen onder de Heidenen, en Paulus moet er het middel voor wezen.
Er moeten twee dingen gedaan worden.
A. Een wereld, die in duisternis is gezeten, moet verlicht worden. Zij moeten er toe gebracht worden om te bekennen wat tot hun eeuwigen vrede dient, die daar nu nog onbekend mede zijn, God te kennen als hun Einde, hun Doel, en Christus als de Weg, die

nu van die beiden nog niets weten. Hij wordt gezonden om hun ogen te openen en hen te bekeren van de duisternis tot het licht. Zijn prediking zal hen niet slechts bekend maken met de dingen, waarvan zij te voren nooit hadden gehoord, maar zal ook het voertuig zijn voor de Goddelijke genade en kracht, door welke hun verstand zal verlicht worden, om die dingen aan te nemen en ze welkom te heten. Aldus zal hij hun ogen openen, die te voren gesloten waren voor het licht, en zij zullen zichzelf, hun toestand en hun belang willen verstaan. Christus opent het hart door de ogen te openen, Hij leidt de mensen niet geblinddoekt, maar doet hen hun weg zien. Hij is gezonden niet slechts om hun ogen te openen voor nu, voor het ogenblik, maar om ze open te houden, om hen te bekeren van de duisternis tot het licht, hen terug te houden van het volgen van blinde leidslieden, hun orakelen, hun voorspellingen en bijgelovige gebruiken, die zij bij overlevering van hun vaderen hebben ontvangen, en de verdorven begrippen en denkbeelden, die zij hadden van hun goden, ten einde een Goddelijke openbaring van ontwijfelbare zekerheid en waarheid te volgen. Dit was: hen bekeren van de duisternis tot het licht, hen van de wegen der duisternis af te keren tot die, waarop het licht schijnt. Het grote doeleinde van het Evangelie is de onwetenden te onderwijzen, en de vergissingen te herstellen van hen, die in dwaling zijn, zodat de dingen in het ware licht gesteld en gezien mogen worden.

B. Een wereld, die in het boze ligt, in de boze, moet geheiligd en hervormd worden. Het is niet genoeg, dat hun ogen geopend worden, hun hart moet ook worden vernieuwd, niet genoeg, dat zij bekeerd worden van de duisternis tot het licht, zij moeten ook bekeerd worden van de macht van Satan tot God, hetgeen er als van zelf uit zal volgen, want Satan heerst door de macht der duisternis, en God door het overtuigend bewijs van licht. Zondaren zijn onder de macht van Satan, afgodendienaars waren het in bijzondere zin, zij brachten hulde aan duivelen. Alle zondaren zijn onder de invloed zijner verzoekingen, geven zich aan hem gevangen, staan hem ten dienste. Bekerende genade voert hen weg van onder de heerschappij van Satan, en brengt hen tot onderworpenheid aan God, om zich te gedragen naar de regelen van Zijn woord, en in te stemmen met de voorschriften en aanwijzingen van Zijn Geest, Hij trekt ons uit de macht der duisternis en zet ons over in het koninkrijk van de Zoon Zijner liefde. Als Godvruchtige neigingen sterk zijn in de ziel (zoals vroeger verdorven en zondige neigingen) dan is zij bekeerd van de macht van Satan tot God.
Er is grote zaligheid voor de Heidenen bedoeld door dat werk - opdat zij vergeving der zonden ontvangen, en een erfdeel onder de geheiligden, zij zijn bekeerd van de duisternis der zonde tot het licht der heiligheid, van de slavernij van Satan tot de dienst van God, niet opdat God iets door hen zou winnen, maar opdat zij alles zouden winnen door Hem.

a. Dat zij hersteld zullen worden in zijn gunst, die zij door de zonde hebben verbeurd, vergeving van zonden zullen ontvangen. Zij zijn verlost van de heerschappij der zonde, opdat zij behouden, gered zullen worden van dien dood, die de bezoldiging is der zonde. Niet, dat zij vergeving verdienen, als een schuld, die hun betaald, of een beloning, die hun gegeven wordt, maar opdat zij haar ontvangen als een vrije gave, bekwaam zullen gemaakt worden om er de vertroosting van te ontvangen. Zij worden bewogen om de wapens neer te leggen, en weer te keren tot hun trouw, teneinde het voordeel te hebben van de acte van kwijtschelding, en er op te kunnen pleiten in het oordeel tegen hen.

b. Dat zij zalig zullen zijn in het genieten van Hem, niet slechts, dat hun zonden zullen vergeven worden, maar dat zij een erfdeel zullen hebben onder de geheiligden, door het geloof in Mij. De hemel is een erfdeel, dat tot alle kinderen Gods komt, want indien zij kinderen zijn dan zijn zij erfgenamen. Opdat zij klêron een lot - zullen hebben (zo kan de

zin ook gelezen worden,) zinspelende op de erfdelen van Kanaän, die door het lot werden toegewezen, en ook dat is de daad Gods, het gehele beleid daarvan is van de Heere. Opdat zij een recht zullen hebben, - zo lezen sommigen de zin - niet door verdienste, maar zuiver en alleen door genade. Allen, die krachtdadiglijk bekeerd worden van de zonde tot God, ontvangen niet alleen vergeving, zij worden ook bevorderd, de verbeurdverklaring wordt niet slechts herroepen, hun wordt ook eer gegeven, en een rijk erfdeel. En de vergeving der zonde bereidt de weg tot dit erfdeel, door datgene uit de weg te ruimen, dat er alleen de verhindering van is geweest. Allen, die hiernamaals zalig worden, worden nu geheiligd, zij die het hemelse erfdeel hebben, moeten het op die wijze hebben: zij moeten er voor bereid en geschikt gemaakt worden, wie niet heilig is, kan ook niet zalig zijn, er zullen geen heiligen in de hemel zijn, die niet eerst heiligen op aarde geweest zijn.
Er is niets meer nodig om ons gelukkig, zalig te maken, dan dat ons lot is onder hen, die geheiligd zijn, dat het ons gaat, zoals het hun gaat, dat is ons lot te hebben onder de uitverkorenen, want zij zijn tot de zaligheid verkoren door de heiligmaking, zij, die geheiligd zijn, zullen verheerlijkt worden. Laat ons dan nu reeds deel en lot met hen hebben door de gemeenschap der heiligen, bereid zijn om lief en leed met hen te delen, met hen te delen in hun beproevingen, hoe smartelijk ook, dat ons rijkelijk vergoed zal worden met hen in de erfenis te delen.
Wij worden geheiligd en behouden door het geloof in Christus. Sommigen brengen het in verband met het voorafgaande woord, geheiligden door het geloof, want het geloof reinigt het hart, en past deze dierbare beloften toe op de ziel, en onderwerpt de ziel aan de invloed dier genade, door welke wij der Goddelijke natuur deelachtig zijn. Anderen brengen het in verband beide met vergeving en het erfdeel, het is door geloof, dat de schenking aanneemt, maar het komt alles op hetzelfde neer, want het is door geloof, dat wij gerechtvaardigd, geheiligd en verheerlijkt worden, door het geloof, têi eis eme - het geloof, dat in Mij is, er is nadruk in die zinsnede: het geloof, dat niet slechts de Goddelijke openbaring aanneemt in het algemeen, maar dat zeer bijzonder in Jezus Christus is en in Zijn Middelaarswerk, waardoor wij steunen op Christus als de Heere onze gerechtigheid, ons aan Hem overgeven, als aan de Heere, onzen Bestuurder, dit is het waardoor wij de vergeving onzer zonden ontvangen, de gave des Heilige Geestes, en het eeuwige leven.

III. Dat hij door de hulpe Gods en onder zijn leiding en bescherming zich ingevolge van zijn last van zijn dienstwerk had gekweten. God, die hem geroepen had om een apostel te zijn, steunde hem, erkende hem in zijn apostolische arbeid door er hem zegen en voorspoed op te geven.
1. God heeft hem een hart gegeven om te berusten in de roeping, vers 19, ik ben dat hemels gezicht niet ongehoorzaam geweest. Hemelse visioenen hebben een gebiedende macht over aardse raadslagen, en wee ons, zo wij er ongehoorzaam aan zijn. Indien Paulus met vlees en bloed te rade was gegaan, zich had laten beheersen door zijn wereldlijk belang, hij zou als Jona gedaan hebben, overal heen zijn gegaan, veeleer dan op die boodschap uit te gaan, maar God heeft zijn oor geopend, en hij is niet weerspannig geweest, hij nam de opdracht aan, en zijn instructies ontvangen hebbende, heeft hij dienovereenkomstig gehandeld.

2. Hij heeft hem in staat gesteld om zeer veel werk te doen, hoewel hij er vele en grote moeilijkheden bij ondervond, vers 20. Hij heeft zich met kracht toegelegd op de prediking van het Evangelie. Hij begon te Damascus, waar hij bekeerd was, want hij had besloten geen tijd te verliezen, Hoofdstuk 9:20. Toen hij te Jeruzalem kwam, waar hij opgevoed was, heeft hij daar voor Christus getuigd, waar hij zich het woedendst tegen Hem gesteld

heeft, Hoofdstuk 9:29. Hij predikte in al de landpalen van Judea, in de steden en dorpen, zoals Christus ook gedaan heeft. De eerste aanbieding van het Evangelie deed hij aan de Joden, zoals Christus bevolen had, hij heeft hen niet verlaten, voor zij moedwillig het Evangelie hadden verworpen, en toen keerde hij zich tot de Heidenen, gaf hij zich ten koste voor het welzijn hunner zielen, overvloediger arbeidende dan iemand anders der apostelen, ja wellicht overvloediger dan allen tezamen.

3. Zijn prediking was geheel en al praktisch, hij heeft niet gepoogd der mensen hoofd te vullen met luchtige begrippen, hen niet vermaakt met ingewikkelde bespiegelingen, hen niet onenig gemaakt door twistige samensprekingen, maar hij toonde hun helder en duidelijk met onomstotelijke bewijzen, dat zij:
A. Zich moeten bekeren van hun zonden, er berouw van moeten hebben, ze moeten belijden, en in verbond er tegen moeten komen. Zij moeten zich bedenken, zo als de eigenlijke betekenis is van het woord metanoein, zij moeten van zin veranderen, hun wijze van doen veranderen, ongedaan maken wat zij verkeerd gedaan hebben.
B. Zich tot God bekeren. Zij moeten niet slechts een tegenzin opvatten tegen de zonde, maar in gelijkvormigheid komen met God, niet slechts zich afkeren van hetgeen slecht is, maar zich wenden tot hetgeen goed is. Zij moeten zich tot God wenden in liefde en aanhankelijkheid, tot God wederkeren in gehoorzaamheid en plichtsbetrachting, zich afkeren van de wereld en het vlees, dit is het wat geëist wordt van het ganse rebellerende, verdorvene geslacht der mensheid, beide van Joden en Heidenen, epistrephein epi ton Theon - weer te keren tot God, ons tot Hem te wenden als tot ons voornaamste Goed en hoogste Doeleinde, als tot onzen Bestierder en ons Deel, ons oog op Hem te richten, ons hart tot Hem te wenden, en onze voeten te keren tot zijn getuigenissen.
C. Werken te doen der bekering waardig. Dit was het wat Johannes heeft gepredikt, die de eerste Evangelieprediker is geweest, Mattheüs 3:8. Zij, die bekering belijden, moeten haar beoefenen, moeten een leven leiden van berouw, moeten zich in alles gedragen zoals het boetvaardigen betaamt. Het is niet genoeg woorden van berouw te spreken, wij moeten werken doen, die met deze woorden in overeenstemming zijn. Evenals het ware geloof, zo zal ook het ware berouw, de ware bekering werken. Wat nu was er op zulk een prediking aan te merken, wat verkeerds was er in? Had zij niet de onmiddellijke strekking om de wereld te hervormen, hare grieven te herstellen, en de natuurlijken Godsdienst te doen herleven?

4. De Joden hadden om generlei andere zaak iets tegen hem, dan dat hij alles deed wat hij kon om de mensen te bewegen Godsdienstig te zijn, hen tot God te brengen door hen tot Christus te brengen, vers 21. Het was om dezer zaken wil, en om geen andere, dat mij de Joden in de tempel gegrepen hebben en gepoogd mij om te brengen, en laat nu iemand oordelen, of dit misdaden waren, des doods of der banden waardig. Hij heeft kwaad geleden, niet slechts omdat hij zelf wel deed, maar ook omdat hij goed deed aan anderen. Zij poogden hem om te brengen, het was zijn kostelijke ziel, dat is: zijn leven, dat zij joegen en haatten, omdat het een nuttig leven was. Zij grepen hem in de tempel, terwijl hij er God aanbad, dáár vielen zij op hem aan, alsof zij dachten: hoe heiliger de plaats, hoe beter de daad.

5. Hij had geen andere hulp dan van de hemel, door God ondersteund heeft hij zijn groot werk voortgezet, vers 22. "Hulp van God verkregen hebbende, sta ik tot op dezen dag, hestêka - ik heb gestaan, mijn leven is gespaard gebleven, en mijn arbeid is voortgezet. Ik heb stand gehouden, en werd niet tot wijken genoodzaakt, ik stond, of bleef, bij wat ik gezegd heb, ik vreesde niet, en ik schaamde mij niet om er in te volharden." Het was nu

meer dan twintig jaren sedert Paulus bekeerd was, en gedurende al dien tijd heeft hij ijverig en vurig te midden van allerlei gevaren het Evangelie gepredikt, en wat was het, dat hem steunde en sterkte? Geen kracht van eigen willen of besluiten, maar hulp van God verkregen hebbende, want, daar het werk zo groot was, en hij er zoveel tegenstand in ontmoette, zou hij er niet anders mede hebben kunnen voortgaan, dan door de hulp, die hij van God had verkregen. Zij, die arbeiden voor God, zullen van God hulp verkrijgen, want Hij zal Zijnen dienstknechten de hun nodige hulp niet onthouden. En ons staan tot op dezen dag moet toegeschreven worden aan hulp van God verkregen, wij zouden bezweken zijn, indien Hij ons niet had ondersteund, en dit moet met dank en lof aan Hem erkend worden. Paulus maakt er melding van om ook hiermede te bewijzen, dat hij zijn opdracht van God heeft ontvangen, daar Hij ook van Hem de kracht en bekwaamheid heeft ontvangen om haar te volvoeren. De predikers van het Evangelie zouden nooit hebben kunnen doen en lijden, wat zij gedaan en geleden hebben, niet zulk een voorspoed op hun arbeid kunnen hebben, als zij gehad hebben, indien hun niet onmiddellijk van de hemel hulp was verleend, die hun niet verleend zou zijn, indien het niet Gods zaak was, die zij bepleitten.

6. Hij predikte geen andere leer, dan die in overeenstemming was met de Schriften van het Oude - Testament, hij betuigde beiden klein en groot, aan jongen en ouden, aan geleerden en ongeleerden, aan geringen en aanzienlijken, daar allen er belang bij hadden. Het was een blijk en bewijs van Gods ontfermende genade, dat het Evangelie ook aan de geringsten betuigd werd, dat de armen welkom waren aan de kennis er van, alsmede van de onbetwistbare waarheid en kracht er van, daar men zich niet behoefde te schamen om het ook aan de grootsten en aanzienlijksten onder de ogen te laten komen. Paulus' vijanden wierpen hem tegen, dat hij nog iets anders predikte, dan dat de mensen zich zouden beteren en tot God bekeren, en werken doen der bekering waardig, dat hebben ook de profeten van het Oude Testament gepredikt, maar hij had ook Christus gepredikt, Zijn dood en zijn opstanding, en dat was het, waarom zij in toorn tegen hem waren ontstoken, zoals blijkt uit Hoofdstuk 25:19, dat hij Jezus verklaarde te leven. "Dat heb ik ook gedaan", zegt Paulus, "en dat doe ik nog, maar ook hierin zeg ik niets buiten hetgeen de profeten en Mozes gesproken hebben dat geschieden zou, en wat groter eer kan hun aangedaan worden dan aan te tonen, dat het - geen zij voorzegd hebben, vervuld is, en dat wel op de bestemden tijd, dat gekomen is, hetgeen zij zeiden te zullen komen, en dat wel op de vooraf bepaalden tijd?"

Drie dingen hebben zij geprofeteerd, en heeft Paulus gepredikt:
A. Dat de Christus lijden moest - dat de Messias een Lijder - pathetos zijn zou, niet slechts een Mens, vatbaar om te lijden, maar dat Hij als Messias bestemd zou zijn tot lijden, dat Zijn smadelijke dood niet slechts bestaanbaar, maar in overeenstemming zou zijn met zijn onderneming. Het kruis van Christus was de Joden een ergernis, en dat Paulus het predikte was de grote zaak, die hen verbitterde, maar Paulus blijft er bij, dat hij dit predikende, de vervulling predikte van de Oud - Testamentische voorzeggingen, daarom moeten zij zich niet ergeren aan hetgeen hij predikt, maar het geloven, er mede instemmen.
B. Dat Hij de Eerste uit de opstanding der doden zou zijn, niet de Eerste naar tijdsorde, maar de Eerste in invloed, dat Hij de Voornaamste, het Hoofd der opstanding zou zijn, prootos ex anastioos, in dezelfden zin, waarin Hij de Eerstgeborene uit de doden genoemd wordt, Openbaring 1:5, Colossenzen 1:18. Hij opende de baarmoeder van het graf, zoals van de eerstgeborenen gezegd wordt, dat zij de baarmoeder openen, en Hij heeft de weg geopend voor onze opstanding, en Hij wordt gezegd de eersteling te zijn dergenen, die

ontslapen zijn, 1 Corinthiërs 15:20, want Hij heeft de oogst geheiligd. Hij was de eerste, die opstond van de doden, om niet meer te sterven, en om te tonen dat de opstanding van al de gelovigen krachtens zijn opstanding geschiedt, zijn vele lichamen der heiligen uit de graven uitgegaan na zijn opstanding, en zijn in de heilige stad gekomen, Mattheüs 27:53.
C. Dat Hij licht zou verkondigen dezen volke en de Heidenen, van het volk der Joden in de eerste plaats, want Hij moest de heerlijkheid wezen van Zijn volk Israël. Hun heeft Hij zelf het licht verkondigd, en de Heidenen door de dienst der apostelen, want Hij zou een Licht wezen voor hen, die in duisternis zijn gezeten. Hierin verwijst Paulus naar zijn opdracht, vers 18, hen te bekeren van de duisternis tot het licht. Hij is opgestaan van de doden ten einde de volke een licht te verkondigen, een overtuigend bewijs te leveren van de waarheid Zijner leer, en het met zo veel te meer kracht tot Joden en Heidenen te zenden. Ook dit was door de Oud - Testamentische profeten voorzegd, dat de Heidenen door de Messias tot de kennis van God zouden gebracht worden, en wat was er nu in dat alles waarop de Joden met recht misnoegd konden zijn? Handelingen 26:24 - 32 Wij hebben reden te geloven, dat Paulus veel meer te zeggen had ter verdediging van het Evangelie, dat hij predikte, en ter ere er van, en om het in de goede mening van zijn aanzienlijke hoorders aan te bevelen. Hij was nu juist gekomen aan hetgeen het leven der zaak was - de dood en de opstanding van Christus, en hier is hij in zijn element, hij geraakt in gloed, zijn mond wordt geopend, zijn hart verruimd. Breng hem slechts tot dit onderwerp, geef hem vrijheid om er mede voort te gaan, en hij zal niet weten hoe te eindigen, want de kracht van Christus' dood, en de gemeenschap Zijns lijdens zijn onuitputtelijke onderwerpen voor hem. Het was dus zeer te betreuren, dat zijn rede hier afgebroken werd, en dat hem geoorloofd zijnde voor zichzelf te spreken, vers 1, hem niet vergund werd alles te zeggen, wat hij zich voorgenomen had te zeggen. Maar die moeilijkheid werd hem dikwijls in de weg gelegd, en ook voor ons, die zijn rede met zo groot genot lezen, is het een teleurstelling.

Maar het is niet te verhelpen, het hof is van mening, dat zij nu er toe kunnen overgaan om hun oordeel uit te spreken over de zaak.
I. Festus, de Romeinse stadhouder, is van mening, dat de arme man waanzinnig is. Hij is er van overtuigd, dat hij geen misdadiger, geen slecht mens is, die gestraft moet worden, maar hij houdt hem voor een krankzinnige, met wie men medelijden moet hebben, maar tevens, dat men op hetgeen hij zegt geen acht behoort te slaan. En zo denkt hij een middel te hebben gevonden waardoor hij Paulus niet behoefde te veroordelen als gevangene, en hem ook niet behoefde te geloven als prediker, want indien hij niet compos mentis - bij zijn zinnen - is, dan moet hij noch veroordeeld, noch geloofd worden.

Merk hier nu op:
1. Wat Festus van hem zei, vers 24. Hij zei met grote stem. Hij fluisterde het niet toe aan degenen, die bij hem zaten, dan zou het te verontschuldigen zijn geweest, maar (zonder Agrippa te raadplegen, voor wiens oordeel hij zo diepen eerbied betuigd scheen te hebben, Hoofdstuk 25:26), zei hij overluid, ten einde Paulus te noodzaken zijn rede af te breken, en de aandacht der hoorders er van af te leiden: "Gij raast, Paulus, gij spreekt als een waanzinnige, als iemand, wiens brein verhit is, gij weet niet wat gij zegt." Toch onderstelt hij niet, dat een schuldig geweten zijn verstand verbijsterd heeft, noch dat zijn lijden en de woede zijner vijanden zijn verstand geschokt hadden, nee, hij schrijft het aan een zeer onschuldige oorzaak toe: de grote geleerdheid brengt u tot razernij, uw hersenen zijn aangedaan door te veel studeren. Dit zegt hij, niet zo zeer in toorn, als wel in minachting. Hij begreep niet wat Paulus zei, het ging boven zijn bevatting, het was hem alles een raadsel, en daarom schrijft hij het alles toe aan een verhitte verbeelding. Si non

vis intelligi, debes negligi - zo gij niet begrepen wilt worden, moet gij veronachtzaamd worden. Hij erkent, dat Paulus een geleerde is, omdat hij zo vaardig was in het verwijzen naar hetgeen Mozes en de profeten geschreven hebben, boeken, die hem onbekend waren, en zelfs dit wordt hem tot smaad gerekend. De apostelen, die vissers van beroep zijn geweest, werden geminacht, omdat zij geen geleerdheid hadden, Paulus, die een academisch man was, en opgevoed was als een Farizeeër, wordt veracht, omdat hij te veel geleerdheid had, meer dan goed voor hem was. Aldus zullen de vijanden van Christus' altijd wel iets vinden om hun te verwijten, en hun tot smaad aan te rekenen. De profeten van het Oude Testament werden aldus gebrandmerkt, ten einde, door hen in kwaad gerucht te brengen, het volk tegen hen te bevooroordelen. Waarom is deze onzinnige tot u gekomen zeiden de oversten tot Jehu, sprekende van de profeet, 2 Koningen 9:11. Zie ook Hosea 9:7. Johannes de Doper en Christus werden voorgesteld als hebbende een duivel, als gekrenkt te zijn in de hersenen. Het is mogelijk, dat Paulus nu met meer vuur en levendigheid sprak dan bij de aanvang zijner rede, gebaren gebruikte, die de uitdrukking waren van zijn ijver, waarom Festus hem die hatelijke hoedanigheid toeschreef, waaraan misschien, buiten hem, niemand in de vergadering gedacht heeft. Het is niet zo onschuldig als sommigen denken, om van hen, die ijveriger dan anderen zijn voor de Godsdienst, te zeggen, dat zij waanzinnig zijn.

2. Hoe Paulus die hatelijke aantijging afwees. Of dit reeds vroeger van hem gezegd werd, is niet zeker, maar het schijnt, dat de valse apostelen het van hem gezegd hadden, want in 2 Corinthiërs 5:13 zegt hij: hetzij, dat wij uitzinnig zijn - zoals zij van ons beweren, wij zijn het Gode, maar hij is er nooit te voren voor de Romeins stadhouder van beschuldigd, en daarom moet hij er iets van zeggen.
A. Hij ontkent de beschuldiging, wel met betamelijke eerbied jegens de stadhouder, maar zichzelf recht doende, betuigende dat er noch grond, noch schijn van grond voor aanwezig was, vers 25. "Ik raas niet, machtigste Festus, ik heb nooit aan waanzin geleden, noch aan iets dat er op lijkt. Het gebruik mijner rede is m ij, Gode zij dank, altijd bijgebleven, en ook nu spreek ik geen wartaal, maar woorden van waarheid en van een gezond verstand, en ik weet wat ik zeg." Wij hebben hier op te merken, dat Paulus, hoewel Festus hem op een wijze behandelde, die zo laag en minachtend was, dat zij geen beschaafd man, en nog veel minder een rechter voegde, hem dit toch niet kwalijk nam, er niet door geprikkeld werd, maar hem uiterst beleefd toesprak, hem zijn titel van machtigste Festus gaf, om ons te leren geen schelden met schelden te vergelden, maar met beleefdheid te spreken tot hen, die met minachting spreken van ons. Het betaamt ons om bij alle gelegenheden de woorden te spreken van waarheid en van een gezond verstand, en dan kunnen wij de onrechtvaardige afkeuringen van mensen verachten.

B. Hij beroept zich op Agrippa voor hetgeen hij gezegd heeft, vers 26. Want de koning weet van deze dingen omtrent Christus, Zijn dood en opstanding, en de profetieën van het OudeTestament, die daarin vervuld zijn. Daarom heeft hij met vrijmoedigheid tot hem gesproken, die wist, dat zij geen ijdele inbeeldingen zijn, maar feiten, iets er van wist, en daarom gaarne meer er van wilde weten, want ik geloof niet, dat hem iets van deze dingen verborgen is nee, niet hetgeen hij verhaald heeft van zijn eigen bekering, en van de opdracht, die hij ontvangen heeft om het Evangelie te prediken. Agrippa moest er wel van gehoord hebben, daar hij gedurende zo langen tijd omgang gehad heeft met de Joden. Dit was in geen hoek geschied, het gehele land was er vol van, en iedere Jood zou kunnen getuigen, dat hij het meermalen van anderen had gehoord. Daarom was het onredelijk hem als waanzinnig voor te stellen, omdat hij er het verhaal van gaf, en nog veel meer omdat hij van de dood en de opstanding van Christus sprak, waarvan door iedereen werd

gesproken. Petrus zegt tot Cornelius en zijn vrienden, Hoofdstuk 10:37, Gijlieden weet de zaak, die geschied is door geheel Judea betreffende Christus, en daarom kon Agrippa er niet onkundig van zijn, en het was een schande voor Festus, dat hij het was.

II. Agrippa, wel verre van te menen, dat hij waanzinnig is, denkt, dat hij nooit iemand met meer kracht van bewijs heeft horen redeneren, of zo ter zake heeft horen spreken.
1. Paulus richt zich tot het geweten van Agrippa. Sommigen denken, dat Festus misnoegd was op Paulus omdat hij gestadig het oog op Agrippa hield gevestigd, zijn gehele rede tot hem heeft gericht, en dat hij hem daarom zo in de rede was gevallen, vers 24. Maar indien dit het was, dat hem beledigde, slaat Paulus er geen acht op. Hij wil spreken tot hen, die hem verstaan, en bij wie zijn woorden waarschijnlijk ingang zullen vinden. Daarom wendt hij zich nog steeds tot Agrippa, en omdat hij gesproken had van Mozes en de profeten, als bevestigende het Evangelie, dat hij predikte, verwijst hij Agrippa tot hen, vers 27. "Gelooft gij, o koning Agrippa! de profeten? Neemt gij de Schriften van het Oude Testament aan, als een Goddelijke openbaring, stemt gij toe dat zij de toekomende dingen voorzeggen?" Hij wacht niet op het antwoord, maar in vriendelijke beleefdheid voor Agrippa, houdt hij dit voor aangenomen: ik weet, dat gij ze gelooft, want iedereen wist, dat Agrippa de Joodse Godsdienst beleed, zoals zijn vaderen hem ook hadden beleden, dat hij dus de geschriften der profeten kende en er geloof aan sloeg. Het is gemakkelijk spreken tot degenen, die met de Schrift bekend zijn en ze geloven, want op dezulken kan men nog vat hebben.

2. Agrippa erkent, dat er veel rede, veel verstandigs is in hetgeen Paulus zei, vers 28. Gij beweegt mij bijna een Christen te worden. Sommigen vatten dit op als in ironischen zin gesproken, en lezen het aldus: Zoudt gij in zo weinig tijds mij willen bewegen een Christen te worden? Maar in dien zin genomen, is het een erkenning dat Paulus ter zake had gesproken, en dat er - wat anderen er ook van mogen denken - voor hem overtuigende kracht was in hetgeen hij gezegd had, "Paulus, gij zijt te haastig, gij kunt niet denken zo plotseling een bekeerling van mij te maken." Anderen houden het voor ernstig gesproken, en beschouwen het als een erkenning, dat hij in zekeren zin, of bijna, overtuigd was, dat Christus de Messias is, want hij moest wel erkennen, en had het reeds dikwijls bij zichzelf gedacht, dat de profetieën van het Oude Testament in Hem hun vervulling hebben, en nu hier zo sterk en plechtig bij hem op wordt aangedrongen, is hij op het punt van zich te buigen, zich gewonnen te geven, hij is er even na aan toe zich te laten bewegen om in Christus te geloven, als Felix, toen hij zeer bevreesd was geworden, er na aan toe was om zijn zonden op te geven. Hij ziet, dat er zeer veel en met grond te zeggen is voor het Christendom, hij erkent, dat de bewijzen er voor zeer sterk zijn, en dat hij die niet zou kunnen weerleggen, dat hetgeen er tegen aangevoerd wordt, beuzelachtig is, waarvoor hij zich zou schamen om er bij te blijven staan, zodat, indien het niet ware, dat hij vanwege zijn plichten jegens de ceremoniële wet, zijn achting voor de Godsdienst zijner vaderen en van zijn land, en voor zijn waardigheid als koning en zijn zorg voor zijn wereldlijke belangen er van teruggehouden werd, hij terstond Christen zou worden. Velen zijn bijna bewogen Godsdienstig te wezen, die het niet geheel en al zijn, zij hebben een sterke overtuiging van hetgeen hun plicht is, en van de uitnemendheid der wegen Gods, maar worden beheerst door uitwendige drijfveren, zodat zij dan niet handelen naar hun overtuigingen.

3. Daar aan Paulus geen tijd gegund wordt om zijn rede voort te zetten, besluit hij met een plichtpleging, of liever met de vromen wens uit te spreken, dat al zijn hoorders Christenen mochten zijn, en dien wens verkeert hij in gebed - euxaimên an too Theoo Ik

bid God er om, vers 29. Het was de wens zijns harten en zijn gebed tot God, dat zij allen behouden mochten worden, Romeinen 10:1, dat èn bijna èn geheellijk, niet alleen gij, maar ook allen, die mij heden horen (want hij heeft dezelfde vriendelijke bedoeling voor allen) zodanige wierden gelijk als ik ben, uitgenomen deze banden.

Hiermede verklaart hij:
A. Zijn vast besluit om bij zijn Godsdienst te blijven, daar hij er volkomen rust en vrede in vond, en er dus mede wilde leven en sterven. Door de wens uit te drukken, dat zij allen waren zoals hij was, verklaart hij er zich tegen om ooit te zijn zoals zij waren, hetzij Joden of Heidenen, al zou dit ook nog zo zeer in zijn wereldlijk voordeel zijn. Hij houdt zich aan de instructie, die God aan de profeet heeft gegeven, Jeremia 15:19. Laat hen tot u wederkeren, maar gij zult tot hen niet wederkeren.
B. Hij geeft zijn genoegen te kennen, niet alleen in de waarheid, maar in het weldadige van het Christendom. Hij smaakte er zoveel vertroosting in voor het tegenwoordige, en hij hield zich zo verzekerd dat het zal eindigen in zijn eeuwige gelukzaligheid, dat hij aan de besten vriend, dien hij in de wereld had, niets beters kon wensen, dan dat hij zou zijn, zoals hij, Paulus, was, een getrouw en ijverig discipel van Christus. Mijn vijand zij als de goddeloze, zegt Job, Hoofdstuk 27:7. Mijn vriend zij als de Christenen, zegt Paulus.
C. Hij geeft er zijn droefheid en bezorgdheid over te kennen, dat Agrippa niet verder ging dan bijna te zijn zoals hij, Paulus, was, dat hij slechts bijna een Christen was, en niet geheel en al een Christen, want hij wenst. dat hij en de overigen van zijn hoorders niet bijna, (want, welk goed zou dit kunnen doen?) maar geheel en al waren zoals hij was, oprechte, door en door Christenen.
D. Hij geeft te kennen, dat het hun aller belang was, en hun onuitsprekelijk heerlijk geluk zou zijn, om ware Christenen te worden, dat er in Christus genade genoeg is voor allen, hoevelen er ook zijn, genoeg voor een iegelijk hunner, hoe groot hun behoefte er aan ook zij.
D. Hij betuigt hun allen zijn hartelijke genegenheid, hij wenst hun, wat hij wenst voor zijn eigen ziel, dat zij even gelukkig zullen zijn in Christus, als hij was. Hij wenst hun, dat zij in betere uitwendige omstandigheden zijn zullen, dan waarin hij nu is, want hij zegt: uitgenomen deze banden. Hij wenst, dat zij allen vertrooste Christenen zullen zijn, zoals hij was, maar niet vervolgde Christenen, zoals hij er een was, dat zij, evenals hij, de voordelen van de Godsdienst zullen genieten, maar niet zoveel van deszelfs kruisen. Zij hadden zijn gevangenschap licht geacht, van geen betekenis, en zij bekommerden zich niet om hem. Felix hield hem gevangen om de Joden gunst te bewijzen.
Dit zou nu menigeen in verzoeking hebben gebracht om hen allen in banden te wensen, opdat zij weten wat het is om gevangen te zijn, zoals hij was, en dan zouden zij wel medelijden met hem weten te hebben. Maar dit was zo verre van hem, dat hij, toen hij hen in de banden van Christus wenste, begeerde, dat zij nooit in banden voor Christus zullen zijn. Niets kon meer vriendelijkheid en tederheid te kennen geven.

III. Zij komen allen overeen, dat Paulus een onschuldig man is, die ten onrechte vervolgd wordt.
1. Het hof hief enigszins overhaast de zitting op, vers 30. Toen hij dit gezegd had, dit vriendelijke woord, vers 29, dat hen allen bewoog, vreesde de koning, dat, zo men hem voort liet gaan met spreken, hij iets zou zeggen, dat hen nog meer, nog sterker, zou bewegen, hetgeen op sommigen de uitwerking zou hebben om meer ten gunste van hem gezind te zijn, dan hem gelegen kwam, wellicht zou overreden om Christenen te worden. De koning zelf gevoelde, dat zijn hart er toe neeg, en hij durfde het niet wagen er nog meer van te horen, maar, evenals Felix, zond hij Paulus voor ditmaal heen. Zij hadden,

volgens recht, de gevangenen behoren te vragen, of hij nog iets te zeggen had, maar zij vinden, dat hij al genoeg gezegd heeft, daarom stond de koning op, en de stadhouder, en Bernice, en die met hen gezeten waren, tot de gevolgtrekking gekomen zijnde, dat de zaak duidelijk was, en daarmee hielden zij zich tevreden.

2. Zij stemden allen in met Paulus' onschuld, vers 31. Het hof trok zich terug om over de zaak te beraadslagen, elkanders mening er over te vernemen. Zij spraken tot elkaar, en het kwam alles hierop neer: Deze mens doet niets des doods of der banden waardig. Hij is geen misdadiger, die verdient gedood te worden, ja hij doet niets der banden waardig, hij is geen gevaarlijk man, die voorzichtigheidshalve opgesloten moet worden. Later heeft Nero een wet uitgevaardigd, dat allen, die de Christelijke Godsdienst beleden, ter dood gebracht moesten worden, maar vooralsnog was er onder de Romeinen geen wet van dien aard, en dus geen overtreding, en hun oordeel is een getuigenis tegen die snode wet, die Nero kort daarna heeft uitgevaardigd, dat Paulus, de werkzaamste, ijverigste Christen, die er ooit geweest is, door hen, die geen vrienden waren van zijn weg, geoordeeld werd, niets gedaan te hebben des doods of der banden waardig. Dit was hij naar de gewetensovertuiging van hen, die toch zijn leer niet aannamen, en het geroep van de heethoofdige Joden: Weg met hem, het is niet behoorlijk, dat hij leve werd door het gematigd oordeel van dit hof beschaamd.

3. Agrippa oordeelde, dat hij losgelaten kon worden, indien hij zich op de keizer niet had beroepen, vers 32, maar door dit beroep, heeft hij zelf de grendel op zijn deur gedaan. Sommigen denken dat dit volgens de Romeinse wet waar was, dat, wanneer een gevangenen zich op het opperste gerechtshof had beroepen, de lagere gerechtshoven hem evenmin konden vrijlaten als veroordelen, en wij onderstellen, dat de wet zo was, indien de vervolgers zich verenigden met het beroep, en er mede instemden. Maar het blijkt niet, dat Paulus' vervolgers dit gedaan hebben. Hij was er toe genoodzaakt, ten einde zich tegen hun woede te beschermen, toen hij zag, dat de stadhouder geen behoorlijke zorg droeg voor zijn bescherming. Daarom denken anderen, dat Agrippa en Festus de Joden niet willende mishagen door hem in vrijheid te stellen, dat als voorwendsel gebruikt hebben om hem gevangen te laten blijven, terwijl zij wel wisten het recht te hebben om hem uit de gevangenis te ontslaan. Agrippa, die bijna bewogen was een Christen te worden, blijkt niet beter te zijn, dan wanneer hij er in het geheel niet toe was bewogen.

En nu zou ik niet kunnen zeggen:
a. Of Paulus er berouw van gehad heeft zich op de keizer te hebben beroepen, dat hij wenste dit niet gedaan te hebben, zichzelf lakende als roekeloos geweest te zijn, nu hij zag dat dit het enige beletsel was tegen zijn vrijlating. Hij had misschien reden om er met leedwezen over na te denken, zich van onvoorzichtigheid te beschuldigen, van ongeduld en van enig wantrouwen in de bescherming Gods. Hij zou beter gedaan hebben met zich op God te beroepen dan op de keizer. Het is een bevestiging van hetgeen Salomo zegt: Prediker 6:12. Wie weet wat goed is voor de mens in dit leven? Wat wij denken tot ons welzijn te zullen strekken, blijkt dikwijls een strik te wezen, zo kortzichtige schepselen zijn wij, en zo onbezonnen, als wij op ons eigen verstand steunen.
Of: b. Of hij in weerwil van dit alles niet tevreden was met hetgeen hij gedaan heeft, en er met kalmte en gerustheid over kon nadenken. Zijn beroep op de keizer was wettig, en wat een Romeins burger betaamde, en het zou kunnen strekken om aan zijn zaak belang en gewicht bij te zetten. En toen hij het deed, scheen het hem, zoals de zaak toen stond, het beste te wezen, hoewel het later anders bleek te zijn. Daarom kwelde hij zich nu niet met zelfverwijt, maar geloofde er de leiding van Gods voorzienigheid in te zien, en dat het ten

laatste goed zal uitkomen, En behalve dat: hem was in een visioen gezegd, dat hij te Rome moest getuigen, Hoofdstuk 23:11. En het is voor hem volkomen hetzelfde, of hij er als gevangenen of in vrijheid heen zal gaan, hij weet, dat de raad des Heeren zal bestaan, en hij zegt: *De wil des Heeren geschiede.*

HOOFDSTUK 27

1 En als het besloten was, dat wij naar Italie zouden afvaren, leverden zij Paulus en enige andere gevangenen, over aan een hoofdman over honderd, met name Julius van de keizerlijke bende. 2 En in een Adramyttenisch schip gegaan zijnde, alzo wij de plaatsen langs Azie bevaren zouden, voeren wij af; en Aristarchus, de Macedonier van Thessalonica, was met ons. 3 En des anderen daags kwamen wij aan te Sidon. En Julius, vriendelijk met Paulus handelende, liet hem toe tot de vrienden te gaan, om van hen bezorgd te worden. 4 En van daar afgevaren zijnde, voeren wij onder Cyprus heen, omdat de winden ons tegen waren. 5 En de zee, die langs Cilicie en Pamfylie is, doorgevaren zijnde, kwamen wij aan te Myra in Lycie. 6 En de hoofdman, aldaar een schip gevonden hebbende van Alexandrie, dat naar Italie voer, deed ons in hetzelve overgaan. 7 En als wij vele dagen langzaam voortvoeren, en nauwelijks tegenover Knidus gekomen waren, overmits het ons de wind niet toeliet, zo voeren wij onder Kreta heen, tegenover Salmone. 8 En hetzelve nauwelijks voorbij zeilende, kwamen wij in een zekere plaats genaamd Schonehavens, waar de stad Lasea nabij was. 9 En als veel tijd verlopen, en de vaart nu zorgelijk was, omdat ook de vasten nu voorbij was, vermaande hen Paulus, 10 En zeide tot hen: Mannen, ik zie, dat de vaart zal geschieden met hinder en grote schade, niet alleen van de lading en van het schip, maar ook van ons leven. 11 Doch de hoofdman geloofde meer de stuurman en de schipper, dan hetgeen van Paulus gezegd werd. 12 En alzo de haven ongelegen was om te overwinteren, vond het meerder deel geraden ook van daar te varen, of zij enigszins te Fenix konden aankomen om te overwinteren, zijnde een haven in Kreta, strekkende tegen het zuidwesten en tegen het noordwesten. 13 En alzo de zuidenwind zachtelijk waaide, meenden zij hun voornemen verkregen te hebben, en afgevaren zijnde, zeilden zij dicht voorbij Kreta henen.

14 Maar niet lang daarna, sloeg tegen hetzelve een stormwind, genaamd Euroklydon. 15 En als het schip daarmede weggerukt werd, en niet kon tegen de wind opzeilen, gaven wij het op, en dreven heen. 16 En lopende onder een zeker eilandje, genaamd Klauda, konden wij nauwelijks de boot machtig worden. 17 Dewelke opgehaald hebbende, gebruikten zij alle behulpselen, het schip ondergordende; en alzo zij vreesden, dat zij op de droogte Syrtis vervallen zouden, streken zij het zeil, en dreven alzo henen. 18 En alzo wij van het onweder geweldiglijk geslingerd werden, deden zij de volgende dag een uitworp; 19 En de derden dag wierpen wij met onze eigen handen het scheepsgereedschap uit. 20 En als noch zon noch gesternten verschenen in vele dagen, en geen klein onweder ons drukte, zo werd ons voorts alle hoop van behouden te worden benomen. 21 En als men langen tijd zonder eten geweest was, toen stond Paulus op in het midden van hen, en zeide: O mannen, men behoorde mij wel gehoor gegeven te hebben, en van Kreta niet afgevaren te zijn, en dezen hinder en deze schade verhoed te hebben; 22 Doch alsnu vermaan ik ulieden goedsmoeds te zijn; want er zal geen verlies geschieden van iemands leven onder u, maar alleen van het schip. 23 Want dezen zelfden nacht heeft bij mij gestaan een engel Gods, Wiens ik ben, Welken ook ik dien, 24 Zeggende: Vrees niet, Paulus, gij moet voor de keizer gesteld worden; en zie, God heeft u geschonken allen, die met u varen. 25 Daarom zijt goedsmoeds, mannen, want ik geloof Gode, dat het alzo zijn zal, gelijkerwijs het mij gezegd is. 26 Doch wij moeten op een zeker eiland vervallen.

27 Als nu de veertiende nacht gekomen was, alzo wij in de Adriatische zee zee herwaarts en derwaarts gedreven werden, omtrent het midden des nachts, vermoedden de scheepslieden, dat hun enig land naderde. 28 En het dieplood uitgeworpen hebbende, vonden zij twintig vademen; en een weinig voortgevaren zijnde, wierpen zij wederom het dieplood uit, en vonden vijftien vademen; 29 En vrezende, dat zij ergens op harde plaatsen vervallen mochten, wierpen zij vier ankers van het achterschip uit, en wensten, dat het dag werd. 30 Maar als de scheepslieden zochten uit het schip te vlieden, en de boot nederlieten in de zee, onder de schijn, alsof zij uit het voorschip de ankers zouden uitbrengen, 31 Zeide Paulus tot de hoofdman en tot de krijgsknechten: Indien dezen in het schip niet blijven, gij kunt niet behouden worden. 32 Toen hieuwen de krijgsknechten de touwen af van de boot, en lieten haar vallen. 33 En ondertussen dat het dag zou worden, vermaande Paulus hen allen, dat zij zouden spijze nemen, en zeide: Het is heden de veertiende dag, dat gij verwachtende blijft zonder eten, en niets hebt genomen. 34 Daarom vermaan ik u spijze te nemen, want dat dient tot uw behouding; want niemand van u zal een haar van het hoofd vallen. 35 En als hij dit gezegd had en brood genomen had, dankte hij God in aller tegenwoordigheid; en hetzelve gebroken hebbende, begon hij te eten. 36 En zij allen,

goedsmoeds geworden zijnde, namen ook zelf spijze. 37 Wij waren nu in het schip in alles tweehonderd zes en zeventig zielen. 38 En als zij met spijze verzadigd waren, lichtten zij het schip, en wierpen het koren uit in de zee.
39 En toen het dag werd, kenden zij het land niet; maar zij merkten een zekeren inham, die een oever had, tegen denwelken zij geraden vonden, zo zij konden, het schip aan te zetten. 40 En als zij de ankers opgehaald hadden, gaven zij het schip aan de zee over, meteen de roerbanden losmakende; en het razeil naar de wind opgehaald hebbende, hielden zij het naar de oever toe. 41 Maar vervallende op een plaats, die de zee aan beide zijden had, zetten zij het schip daarop; en het voorschip, vastzittende, bleef onbewegelijk, maar het achterschip brak van het geweld der baren. 42 De raadslag nu der krijgslieden was, dat zij de gevangenen zouden doden, opdat niemand, ontzwommen zijnde, zoude ontvlieden. 43 Maar de hoofdman, willende Paulus behouden, belette hun dat voornemen, en beval, dat degenen, die zwemmen konden, zich eerst zouden afwerpen, en te land komen; 44 En de anderen, sommigen op planken, en sommigen op enige stukken van het schip. En alzo is het geschied, dat zij allen behouden aan het land gekomen zijn. Dit hoofdstuk bevat een verhaal van Paulus' reis naar Rome, waar hij, na zijn beroep op de keizer door de stadhouder Festus als gevangenen heengezonden werd.

I. Het begin der reis, dat kalm en voorspoedig was, vers 1 - 8.
II. Paulus kondigt een storm aan, maar kan de zeelieden niet bewegen om voor anker te gaan liggen. vers 9 - 11.
III. Hun reis vervolgende, werden zij door een storm belopen, die hen in zo groot gevaar deed verkeren, dat zij niet anders dachten, of zij zouden schipbreuk lijden, en allen omkomen, vers 12 - 20.
IV. Paulus verzekert hun, dat, hoewel zij niet naar hem hadden willen luisteren om het gevaar te voorkomen, zij toch door de goede voorzienigheid Gods er veilig door heen zullen komen en dat niemand hunner zal omkomen, vers 21 - 26.
V. Eindelijk werden zij te middernacht op een eiland geworpen, dat Malta bleek te zijn, en toen waren zij in het grootst mogelijke gevaar, maar werden door Paulus' raad geholpen om de zeelieden in het schip te houden, en door zijn vertroostingen aangemoedigd om spijze te gebruiken en goedsmoeds te zijn, vers 25 - 36. Hoe zij nauwelijks aan de dood konden ontkomen, maar hoewel het schip verloren ging, is toch hun aller leven wonderdanig gespaard gebleven, vers 37 - 44.

Handelingen 27:1 - 11
Het blijkt niet hoe lange tijd het was na Paulus' rede voor Agrippa, eer hij ingevolge zijn beroep op de keizer naar Rome gezonden werd. Waarschijnlijk hebben zij gebruik gemaakt van de eerste gelegenheid, die er zich toe aanbood, en intussen is Paulus onder zijn vrienden te Cesaréa, die hem ter hulp en vertroosting zijn, terwijl hij hun tot zegen is. Maar hier wordt ons gezegd:

I. Hoe Paulus ingescheept werd naar Italië. Het is een lange reis, maar dit is niet te verhelpen. Hij heeft zich op de keizer beroepen, en tot de keizer moet hij gaan. Het was besloten, dat wij naar Italië zouden afvaren, want zij moeten over zee naar Rome gaan, daar het een zeer grote omweg geweest zou zijn, om de reis over land te doen. Vandaar dat, als de verovering van het Joodse land en de onderwerping van het Joodse volk door de Romeinen voorzegd is, gezegd wordt. Numeri 24:24 :De schepen van de oever der Chittieten, dat is: Italië, zullen Heber, dat is: de Hebreeën, plagen. Het was besloten door de raad Gods, voor het besloten was door de raad van Festus, dat Paulus naar Rome zou gaan: want wat ook der mensen bedoeling geweest mocht zijn, God had daar werk voor hem te doen. Nu wordt ons hier gezegd:
1. In wiens bewaring hij werd overgegeven, aan een hoofdman over honderd, genaamd Julius, van de keizerlijke bende, zoals Cornelius het was van de Italiaanse bende, of

legioen, Hoofdstuk 10:1. Hij had krijgslieden onder hem, die Paulus moesten bewaken, zodat hij niet kon ontkomen, en tevens moesten zij hem ook beschermen, opdat hem geen leed gedaan werd.
2. Op welk vaartuig hij werd ingescheept. Zij gingen aan boord van een Adramytteens schip, vers 2. Adrammyttium was een zeehaven van Afrika, vanwaar dit schip Afrikaanse goederen aanvoerde, en, naar het schijnt, een kustreis deed naar Syrië, waar deze goederen een goede markt vonden.
3. Welk gezelschap hij had op deze reis. Er waren enige gevangenen, die aan de bewaring van dezelfden hoofdman waren toevertrouwd, en die zich waarschijnlijk ook op de keizer hadden beroepen, of om een andere reden naar Rome gezonden werden, om daar terecht te staan, of om als getuigen tegen gevangenen aldaar te verschijnen, wellicht waren het beruchte misdadigers, zoals Barabbas, en die daarom voor de keizer zelf gebracht moesten worden. Paulus was met dezen samengevoegd, zoals Christus met de moordenaars, die met Hem gekruisigd werden, en zo was hij genoodzaakt op deze reis deel en lot met hen te hebben.
En in dit hoofdstuk zien wij, vers 42, dat hij bijna om hunnentwil gedood werd, maar dat zij om zijnentwil gespaard werden. Het is niets nieuws dat onschuldigen met de overtreders geteld worden. Maar hij had ook sommigen van zijn vrienden bij zich, inzonderheid Lukas, de schrijver van dit boek, want hij gebruikt steeds het meervoud van de eersten persoon in zijn verhaal, wij voeren af naar Italië, en, wij gingen in het schip, vers 2. Aristarchus van Thessalonica wordt bijzonder genoemd, als mede tot het gezelschap behorende. Dr. Lightfoot denkt, dat Trofimus, de Efeziër met hem ging, maar dat hij hem ziek te Milete heeft achtergelaten, 2 Timotheüs 4:20, toen hij langs de kust van Azië voer, waarvan hier gesproken wordt, vers 2, en dat hij ook Timotheüs daar gelaten heeft. Het was troostrijk voor Paulus, dat hij op deze vervelende reis sommigen van zijn vrienden bij zich had, met wie hij vrijelijk kon spreken, daar hij ook zeer loszinnig, onheilig gezelschap om zich heen had. Zij, die een lange zeereis ondernemen, zijn meestal genoodzaakt, om, om zo te zeggen, in Mesech en Kedar te wonen, en zij hebben wijsheid nodig, om aan het slechte gezelschap, waarin zij zich bevinden, goed te doen, te trachten hen beter te maken, of ten minste door hen niet slechter gemaakt te worden.

II. Naar welken koers zij de steven richtten, en welke plaatsen zij aandeden, welke inzonderheid vermeld worden ter bevestiging van de waarheid van deze geschiedenis voor hen, die toen leefden, en die naar hun eigen kennis konden zeggen, of deze of die plaats er al of niet was.
1. Zij deden Sidon aan, niet ver van welke plaats zij aan boord waren gegaan, daar kwamen zij des anderen daags. En wat hier opmerkelijk is, is, dat Julius, de hoofdman over honderd, buitengewoon vriendelijk was voor Paulus. Waarschijnlijk was hij bekend met zijn zaak, en was hij een van de oversten over duizenden, of van de voornaamste mannen der stad, die hem zijn eigen zaak voor Agrippa hoorden bepleiten, Hoofdstuk 25:23, en dat hij overtuigd was van zijn onschuld, en van het onrecht, dat hem aangedaan werd. Daarom heeft hij hem, hoewel hij hem als gevangenen in bewaring was gegeven, behandeld als een vriend, een geleerde, een beschaafd man, en een man, die invloed heeft in de hemel. Hij liet hem toe, om, terwijl de zaken van het schip het te Sidon hielden, tot de vrienden aldaar te gaan, om van hen verzorgd te worden, hetgeen hem een grote verkwikking was. Hierin geeft Julius een goed voorbeeld aan machthebbenden om achting te betonen aan hen, die zij bevinden achting waardig te zijn, en hun macht daartoe aan te wenden. Een Jozef, een Paulus, moeten niet als gewone gevangenen behandeld worden. Hierin bemoedigt God hen, die voor Hem lijden, om op Hem te betrouwen, want

Hij kan het in het hart van hen, van wie zij dit het minst zouden verwachten, geven, om hun gunst te betonen, hen vriendelijk te bejegenen, hun medelijden voor hen in te boezemen, ja, dat zij, die hen gevangen hebben, hun barmhartigheid, eer en achting bewijzen. Psalm 106:46. Het is ook een voorbeeld van Paulus' trouw, hij heeft niet beproefd te ontvluchten, hetgeen hem gemakkelijk zou zijn gevallen. Maar op zijn woord van eer uit zijnde, keert hij getrouwelijk in de gevangenschap terug. Als de overste zo beleefd is om zijn erewoord aan te nemen, zal hij zo rechtschapen en eerlijk zijn, om zijn woord te houden.

2. Van daar voeren zij onder Cyprus henen, vers 4. Indien de wind gunstig ware geweest, dan zouden zij rechtstreeks voortgezeild zijn, en Cyprus rechts hebben laten liggen, daar de wind hun echter tegen was, waren zij genoodzaakt om zijdelings te varen, om het eiland heen te zeilen, en het dan links te laten liggen. Zeelieden moeten doen zoals zij kunnen, als zij niet kunnen doen wat zij willen, zo goed mogelijk van de wind partij zien te trekken, uit welken hoek hij ook waait, en dat moeten ook wij in ons bevaren van de oceaan dezer wereld. Als de wind tegen is, moeten wij toch zo goed mogelijk voorwaarts zien te komen.

3. In een haven genaamd Myra, veranderden zij van schip, dat, in hetwelk zij zich bevonden, waarschijnlijk geen verdere zaken te doen hebbende, gingen zij aan boord van een schip van Alexandrië, dat naar Italië voer, vers 5, 6. Alexandrië was nu de hoofdstad van Egypte, en er was een levendige handel tussen die stad en Italië. Van Alexandrië brachten zij koren naar Rome, en de Oost - Indische en Perzische goederen, die zij invoerden door de Rode Zee, voerden zij wederom uit naar alle delen van de Middellandse Zee, inzonderheid naar Italië. En aan de schepen van Alexandrië was de bijzondere gunst verleend, dat zij, niet zoals andere schepen, als zij in de haven kwamen, verplicht waren te zeilen te strijken.

4. Met veel moeite kwamen zij te Schonehavens, een haven van het eiland Kreta, vers 7, 8. Vele dagen voeren zij langzaam voort, daar zij of windstilte, of tegenwind hadden. Het was geruime tijd voor zij tegenover Cnidus gekomen waren, een haven van Caria, en genoodzaakt waren naar Kreta te varen, zoals te voren naar Cyprus, daar zij veel moeilijkheid hadden in het passeren van Salmone, een voorgebergte aan de Oostkust van het eiland Kreta. Tot nu toe was de reis niet stormachtig, maar wel zeer vervelend. Velen, die niet achterwaards gedreven worden in hun zaken door tegenspoed, varen toch langzaam en komen niet vooruit door gunstige omstandigheden. En vele goede Christenen klagen met betrekking tot de belangen hunner ziel, dat zij niet vooruit komen op hun weg naar de hemel, maar zeer veel moeite hebben, om niet achteruit te gaan, zij bewegen zich langzaam, staan dikwijls stil op de weg, en blijven geruime tijd als door windstilte liggen.
De plaats waar zij nu kwamen, was Schonehavens genoemd. Reizigers zeggen, dat de plaats nog tot op de huidigen dag onder dien naam bekend is, en dat zij door het liefelijke van hare ligging en het fraaie uitzicht aan die naam beantwoordt. Toch was het niet de plaats hunner bestemming, het was een schone haven, maar het was niet hun haven. Hoe goed en liefelijk onze omstandigheden ook zijn in deze wereld, wij moeten ons herinneren, dat het hier ons te huis niet is, en daarom moeten wij opstaan en heengaan, want hoewel het een schone haven is, is het toch niet de haven onzer begeerte. Psalm 107:30. Het was geen geschikte haven om er te overwinteren, dit wordt gezegd in vers 12. De haven had een fraai uitzicht, maar stond bloot aan stormen. Elke schone haven is nog geen veilige haven, ja waar veel genot en genoegen is, kan ook veel gevaar zijn.

III. De raad van Paulus met betrekking tot dat deel der reis, dat nu voor hen was, nl. om te overwinteren waar zij waren, en niet verder te reizen voor dat een gunstiger jaargetijde daar was.
1. Het was nu een slechte tijd voor een schip op zee, zij hadden veel tijd verloren, en hadden met tegenwind te kampen. De vaart was gevaarlijk, want de vasten was al voorbij, dat is: de vermaarde jaarlijkse vasten der Joden op de Groten Verzoendag, die op de tienden dag der zevende maand was, een dag om de ziel te kwellen met vasten. Dit was omstreeks op 20 September. Dat jaarlijkse vasten werd zeer nauwgezet waargenomen, maar (en dat is vreemd) wij zien in de gewijde geschiedenis nooit melding gemaakt van het waarnemen er van, tenzij het hier bedoeld is, en dan dient het nog slechts om de tijd van het jaar aan te duiden. De dag van St. Michiel wordt door zeelieden een zo gevaarlijke tijd van het jaar geacht op zee, als iedere andere. Zij klagen over de St. Michiels stormen. Die tijd was het nu voor onze reizigers. De oogst was voorbij, de zomer geëindigd, zij hadden niet slechts tijd, maar ook een goede gelegenheid verloren.

2. Paulus herinnert hen hieraan, en geeft hun kennis van het gevaar, waarin zij zullen komen, vers 10. "Mannen, ik zie," (hetzij door dat God er hem kennis van gaf, of door te letten op hun eigenzinnig besluit om, in weerwil van het gevaarlijke van dit jaargetijde, de reis voort te zetten,)" dat de vaart zal geschieden met hinder en grote schade. Gij, die goederen aan boord hebt, zult ze waarschijnlijk verliezen, en het zal een wonder van barmhartigheid zijn, indien ons leven ons ten buit zal zijn." Er waren enige goede mensen in het schip, en nog meer slechte mensen, maar in dingen van dien aard, wedervaart hun allen gelijk, enerlei wedervaart de rechtvaardige en de goddeloze. Indien beiden zich in hetzelfde schip bevinden, bevinden zij zich in hetzelfde gevaar.

3. Zij wilden voor die zaak niet naar Paulus' raad handelen, vers 1
1. Zij achtten het ongepast van hem, om zich in zaken van dien aard te willen mengen, daar hij toch geen verstand had van zeevaartkunde, en de overste, tot wie men zich wendde, die, hoewel ook slechts een passagier, toch een man was van gezag, om er over te beslissen, neemt het op zich om uitspraak te doen, hoewel hij niet vaker op zee was geweest dan Paulus, en ook niet beter dan hij bekend was met deze wateren, want Paulus had op Kreta het Evangelie geplant, Titus 1:5, en kende de onderscheidene delen van dit eiland zeer goed. Maar de overste hechtte meer aan de opinie van de stuurman en de schipper dan aan die van Paulus, want gewoonlijk stelt men vertrouwen in mannen van het vak voor de zaken van hun vak, maar aan een man als Paulus, die zo vertrouwd was met de hemel, behoorde men meer geloof te schenken dan aan de ervarenste zeelieden. Diegenen weten niet, aan welk gevaar zij zich blootstellen, die zich liever door menselijke wijsheid dan door de Goddelijke openbaring laten leiden. De hoofdman was zeer vriendelijk en beleefd voor Paulus, vers 3, maar wilde zich toch niet door hem laten raden. Velen zullen wel aan goede leraren achting betonen, maar hun raad toch niet opvolgen, Ezechiël 33:31.

Handelingen 27:12 - 20
In deze verzen hebben wij:
I. Het verhaal hoe men weer zee koos, en met een voor het ogenblik gunstigen wind de reis vervolgde.
1. Wat hen bewoog om van Schonehavens weg te gaan: dat zij de haven ongelegen achtten, om te overwinteren, zij was wel zeer aangenaam in de zomer, maar in de winter was het er onstuimig. Of misschien was zij om andere redenen ongelegen, wellicht waren

er de levensmiddelen schaars en duur, en zo stortten zij zich in het ongeluk om een ongemak te ontwijken, zoals wij zo dikwijls doen. Sommigen van het scheepsvolk, of van hen, die geroepen waren, om raad te geven in de zaak, waren van mening, dat het beter was te blijven waar men was, dan om, nu het weer zo ongestadig was, weer in zee te steken. Het is beter veilig te zijn in een ongelegene, ongeriefelijke haven, dan schipbreuk te lijden op een stormachtige zee, maar dezen werden overstemd, het merendeel vond het geraden ook van daar te varen, maar zij wilden toch niet ver weggaan, maar slechts naar een andere haven op hetzelfde eiland, hier Fenix genoemd, en sommigen denken dat die naam er aan gegeven was, omdat de Feniciërs, de kooplieden van Tyrus en Sidon, er zeer dikwijls kwamen. Zij wordt hier beschreven als liggende naar het Zuidwesten en Noordwesten. De haven lag waarschijnlijk tussen twee voorgebergten of landtongen, waarvan de een naar het Noordwesten, de andere naar het Zuidwesten uitstak, waardoor zij tegen de Zeewinden beschut was. Aldus heeft de wijsheid van de Schepper voor de verlichting en veiligheid gezorgd van hen, die met schepen ter zee afvaren, handel doende op de grote wateren. Te vergeefs zou de natuur ons van wateren voorzien hebben om te bevaren, indien zij ons niet ook van natuurlijke havens had voorzien, waarin wij een toevlucht hebben tegen stormen.
2. Hoe zij in het begin aangemoedigd werden om hun reis voort te zetten, want zij zijn met gunstige wind in zee gestoken, vers 13. Alzo de Zuidenwind zacht waaide, vleiden zij zich met de hoop, dat zij hun voornemen verkrijgen zouden, en zo zeilden zij dicht voorbij Kreta henen, en waren niet bevreesd om op rotsen of zandbanken te stoten, omdat de wind zo zachtkens woei. Zij, die met nog zulk een gunstige wind in zee steken, weten niet met wat stormen zij zullen te kampen hebben, en daarom moeten zij niet al te gerust zijn, noch er zo heel zeker van zijn, dat zij hun voornemen zullen verkrijgen. Die zich aangordt, beroeme zich niet, als die zich losmaakt.

II. Weldra wordt het schip door een schrikkelijke storm belopen. Zij zagen op ondergeschikte oorzaken, en namen hun maatregelen naar de wenken, die zij hun gaven. Zij dachten, dat, omdat de Zuidenwind nu zachtkens woei, hij altijd zo zacht zou waaien. In dit vertrouwen staken zij in zee, maar weldra bespeurden zij hoe dwaas het van hen geweest is, om wèl te vertrouwen op een zachte wind, maar geen geloof te schenken aan het woord Gods in de mond van Paulus, dat hen behoorlijk voor dien komende storm had gewaarschuwd.

1. Waarin hun gevaar en benauwdheid bestond.
A. Er sloeg een stormwind tegen het schip, die hun niet slechts tegen was, zodat zij niet vooruit konden komen, maar zeer woest en onstuimig was, en de golven opjoeg, zoals de wind, die tegen Jona gezonden werd, hoewel Paulus God volgde en op de weg zijns plichts was, en niet gelijk Jona van God en zijn plicht wegvluchtte. De zeelieden noemden deze wind Euroclydon, een Noordoosten wind, die op deze zeeën misschien als zeer bijzonder lastig en gevaarlijk was waargenomen. Het was een soort van dwarlwind, want er wordt gezegd, dat het schip er door weggerukt werd, vers 15. Het was God, die dezen stormwind deed opstaan, om er voor zichzelf eer en heerlijkheid, en voor Paulus achting en aanzien uit te laten voortkomen, stormwinden uit zijn schatkamers voortbrengende, Psalm 135:7, zij doen Zijn woord, Psalm 148:8.

B. Het schip werd geweldig geslingerd, vers 18, het werd als een voetbal van golf op golf geworpen, de passagiers gelijk het zo sierlijk beschreven wordt in Psalm 107:26, 27, rijzen op naar de hemel, dalen neer tot in de afgronden, dansen en waggelen als een dronken man, en al hun wijsheid wordt verslonden. Het schip kon tegen de wind niet

opzeilen, en daarom haalden zij de zeilen in, daar zij in zulk een storm wel gevaar voor hen opleverden, maar hun van generlei dienst konden zijn, en zo lieten zij het schip drijven, niet waarheen het wilde, maar waarheen de onstuimige baren het voortjoegen - Non quo voluit, sed quo rapit impetus undæ. Ovid. Trist. Waarschijnlijk waren zij reeds zeer dicht bij de haven van Fenix, toen deze storm opkwam, en dachten zij spoedig in een kalme, veilige haven te zijn, verheugden zij zich reeds in het denkbeeld van daar te overwinteren, en zie, plotseling zijn zij nu in dit ontzettend gevaar. Laten wij ons daarom altijd verheugen met beving, en nooit volkomene rust en veiligheid verwachten voor wij in de hemel zijn.

C. In vele dagen zagen zij noch zon, noch gesternten, hierdoor was de storm des te ontzettender, wijl zij geheel in duisternis waren, en daar het kompas, dat de zeelieden de weg wijst, toen nog niet uitgevonden was, (zodat zij zon noch sterren kunnende zien, gans en al zonder gids waren) was hun toestand ten uiterste gevaarlijk. Even treurig is soms de toestand van het volk van God in geestelijk opzicht, zij wandelen in duisternis, en hebben geen licht. Er verschijnt zon, noch maan, zij zien nergens troost, vinden nergens bemoediging in. Zo kan het met hen wezen, terwijl dan toch licht voor hen gezaaid is. Zij hadden winterweder en werden door geen klein onweder gedrukt - cheimoon ouk oligos - kouden regen en sneeuw en al de strengheid van dat jaargetijde, zodat zij schier omkwamen van koude, en dit duurde vele dagen. Zie aan welke moeilijkheden en ontberingen diegenen blootstaan, die veel op zee zijn, behalve nog het levensgevaar waarin zij verkeren, en toch zijn er mensen, die dit alles niet tellen, zo zij slechts gewin kunnen verkrijgen, en het is een voorbeeld van de wijsheid der Goddelijke voorzienigheid, dat zij sommigen neiging en geschiktheid geeft voor dat beroep, in weerwil van al de moeilijkheden die er aan verbonden zijn, ten einde het verkeer tussen de volken in stand te houden, inzonderheid met de eilanden der Heidenen, en zo kan Zebulon zich even hartelijk verheugen over zijn uittocht, als Issaschar over zijn hutten. Wellicht heeft Christus zijn dienstknechten uit zeevarenden gekozen, omdat zij aan moeilijkheden en ontberingen gewoon waren.

2. Welke middelen zij aanwendden ter hunner redding. Zij gebruikten al de armzalige hulpmiddeltjes (ik kan er geen anderen naam aan geven) waartoe zeelieden in gevaar gewoonlijk de toevlucht nemen.
A. Toen het schip niet tegen de wind kon opzeilen, lieten zij het drijven, daar zij bemerkten, dat het nutteloos was om, hetzij van de zeilen of de roeiriemen, gebruik te maken. Als het nutteloos is te worstelen, is het verstandig om toe te geven.
B. Zij deden echter wat zij konden om aan het gevaar te ontkomen. Er was een eilandje, genaamd Clauda, toen zij in de nabijheid daarvan kwamen, hebben zij, hoewel hun reis niet kunnende voortzetten, toch gezorgd om daar schipbreuk te voorkomen, en daarom schikkingen getroffen om niet op rotsen te stoten, maar rustig onder het eiland te lopen, vers 16.
C. Toen zij vreesden het schip niet te kunnen behouden, deden zij hun best om de boot te redden, hetgeen hun met veel moeite gelukte. Zij konden nauwelijks de boot machtig worden, vers 16, maar eindelijk haalden zij haar op, vers 17. Zij kon hun van dienst zijn in de nood, en daarom deden zij al het mogelijke om haar bij zich op het schip te krijgen.
D. Zij gebruikten middelen, die voor dien tijd zeer gepast waren, toen de zeevaartkunde nog lang niet op de hoogte was, die zijn u bereikt heeft, zij ondergordden het schip, vers 17. Zij bonden sterke kabeltouwen onder de bodem van het schip, om het voor een volkomene van een splijting te behoeden.

E. Uit vrees van op de droogte Syrtis te vervallen, streken zij het zeil, en lieten toen het schip drijven, Het is verwonderlijk hoe lang een schip op zee tegen wind en golven bestand is, zo lang het nog zeeruimte heeft, dat is: zich in volle zee bevindt, en als de zeelieden de kust niet kunnen bereiken, dan is het in hun belang om er zo ver mogelijk van af te blijven.

F. De volgende dag deden zij een uitworp, dat is: zij wierpen de lading over boord, (zoals de zeelieden van Jona deden, Hoofdstuk 1:5) daar zij liever zonder de lading arm wilden wezen, dan met de lading om te komen. Huid voor huid en al wat iemand heeft zal hij geven voor zijn leven. Zie nu wat de rijkdom dezer wereld is, al begeert men hem ook nog zo zeer en beschouwt hem als een zegen, de tijd kan komen, wanneer hij slechts een last is, niet slechts te zwaar om zelf veilig weggedragen te kunnen worden, maar zwaar genoeg, om ook hem, die hem draagt, er mede te doen verzinken. Rijkdommen worden dikwijls door de eigenaars er van gehouden tot hun schade, Prediker 5:13 1) en als zij er afstand van doen is het tot hun voordeel. Maar zie ook de dwaasheid van de kinderen dezer wereld: om hun leven te redden, kunnen zij er wel verkwistend mede wezen, maar voor werken der Godsvrucht of der barmhartigheid en in lijden voor Christus zijn zij er uiterst karig mede, hoewel hun door de eeuwige Waarheid zelf gezegd wordt, dat zij in de opstanding der rechtvaardigen meer dan duizendvoud vergoed zullen worden. Diegenen hebben naar het beginsel des geloofs gehandeld, die de beroving hunner goederen met blijdschap hebben aangenomen, wetende, dat zij in hen zelf een beter en blijvend goed hebben in de hemelen. Hebr. 10:34. Iedereen zal liever schipbreuk lijden van zijn bezittingen dan van zijn leven, maar velen zullen liever schipbreuk lijden van het geloof en van een goed geweten, dan van hun bezittingen.

G. Op de derde dag wierpen zij het scheepsgereedschap uit, de armamenta, (zoals sommigen het overzetten) alsof het een oorlogsschip was. Bij ons is het gebruikelijk om in de uitersten nood van een zwaren storm de kanonnen over boord te werpen, maar wat zij voor zwaar geschut hadden, waarvan het nodig was het schip te ontlasten, weet ik niet, en ik vraag mij af, of het onder de zeelieden van dien tijd niet een algemeen heersende dwaling was, om dingen, die zeer nuttig, maar volstrekt niet zeer zwaar zijn, in een storm over boord te werpen.
Hoe zij toen tot wanhoop gebracht werden, vers 20. Zo werd ons voorts alle hoop van behouden te worden ontnomen. De storm bleef aanhouden, en zij zagen geen tekenen dat hij tot bedaren zou komen. Wij kennen er voorbeelden van, dat zulk stormachtig weer weken lang aanhield. De middelen, door hen aangewend, baatten niet, en zo werd al hun wijsheid verslonden, en dit treurig vooruitzicht bracht zulk een ontsteltenis bij hen teweeg, dat zij de moed niet hadden om te eten of te drinken. Zij hadden levensmiddelen genoeg aan boord, vers 38, maar de verschrikkingen des doods hadden hen in zulk een benauwdheid des geestes doen komen, dat zij de steunsels des levens niet konden tot zich nemen. Waarom heeft Paulus niet door de kracht van Christus en in Zijn naam, dien storm doen stilstaan? Waarom heeft hij tot winden en baren niet gezegd: Zwijgt, wees stil, zoals zijn Meester gedaan heeft? Dit was voorzeker, omdat de apostelen wèl wonderen hebben gewrocht tot bevestiging hunner leer, maar niet voor iets dat hun of hunnen vrienden slechts ten gerieve was.

Handelingen 27:21 - 44
Wij zien hier hoe Paulus en zijn medereizigers gered zijn uit het gevaar, waarin zij zich bevonden. Zij behielden het leven, en dat was om Paulus' wil. Er wordt ons hier gezegd, vers 37, hoe groot het aantal was der opvarenden, zeelieden, kooplieden, krijgsknechten,

gevangenen en andere passagiers, allen tezamen twee honderd zes en zeventig zielen. Hierop wordt de aandacht gevestigd om des te meer onze bezorgdheid voor hen gaande te maken onder het lezen van deze geschiedenis, daar het aantal zo groot was van hen, wier leven in zo groot gevaar was, en onder dezen Paulus, wiens leven meer waard was dan dat van al de anderen tezamen. Wij lieten hen in wanhoop, zichzelf reeds als verloren beschouwende. Er wordt ons niet gezegd, of ieder hunner tot zijn god riep, zoals Jona's zeelieden gedaan hebben. Het zou goed zijn, zo die loffelijke gewoonte, niet in onbruik geraakte, en er niet mede gespot werd. Maar Paulus was onder deze zeelieden niet, zoals Jona onder de zijnen, de oorzaak van de storm, maar wel hun vertrooster en bemoediger in de storm, en hij heeft het ambt van een apostel even zeer tot ere verstrekt, als Jona een schandvlek was voor het ambt en de waardigheid van een profeet.

Nu hebben wij hier:
I. De bemoediging, die Paulus hun gaf, door hun, in de naam van God, te verzekeren, dat hun aller leven behouden zou blijven, terwijl, naar menselijk inzien, hun alle hoop daarop benomen was. Paulus heeft hen eerst van hun wanhoop gered, opdat zij daaraan niet zouden sterven, zich uit vertwijfeling niet zouden laten doodhongeren, en toen waren zij ook goed op weg om uit hun gevaar gered te worden. Na zich lang van spijs onthouden te hebben, alsof zij besloten waren niet te eten voor zij wisten, of zij in het leven zouden blijven of sterven, stond Paulus op in het midden van hen. Gedurende de benauwdheid hield Paulus zich als een hunner in hun midden, was hij behulpzaam bij het over boord werpen van het scheepsgereedschap, vers 19, maar nu trad hij op de voorgrond, en, hoewel hij een gevangenen was, nam hij het toch op zich om hun raadsman en vertrooster te wezen.

1. Hij bestraft hen, omdat zij niet naar zijn raad hebben willen horen, nl. om in de haven van Lasea te blijven, vers 8. Men behoorde mij wel gehoor gegeven te hebben, en van Kreta niet afgevaren te zijn, waar wij goed genoeg hadden kunnen overwinteren, en dan zouden wij dezen hinder en schade niet gehad hebben, wij zouden er aan ontkomen zijn. Hinder en schade in deze wereld kunnen met recht een gewin genoemd worden, zo zij aan ons worden geheiligd, want zo zij ons spenen aan de tegenwoordige dingen, en ons opwekken om aan de toekomende staat te denken, brengen zij ons voordeel en gewin aan.
Merk hier op:
Zij hebben niet naar Paulus geluisterd, toen hij hen waarschuwde voor het gevaar, maar zo zij nu hun dwaasheid willen erkennen en er berouw van hebben, dan zal hij, nu zij in het gevaar zijn, hun troost en moed geven, zo barmhartig is God voor hen, die in nood en ellende zijn, al zijn zij er ook door hun eigen gedachteloosheid, ja door hun eigenzinnigheid en minachting van goeden raad, in gekomen. Voordat Paulus hun troost toesprak, wilde hij hen eerst opmerkzaam maken op hun zonde van niet naar hem geluisterd te hebben. Door hun hun roekeloosheid te verwijten, en hun te spreken van de hinder en de schade, die verhoed hadden kunnen worden, doelt hij waarschijnlijk op hetgeen zij zich voorgesteld hebben met het vervolgen hunner reis, dat zij er tijd mede zouden winnen, allerlei er mede zouden winnen, "maar", zegt hij, "gij hebt er niets dan hinder en schade mede gewonnen, en hoe zult gij dat nu verantwoorden?" Hetgeen waar zij gelaakt om worden, was hun afvaren van Kreta, waar zij veilig waren. De meeste mensen halen zich allerlei moeite en ongemak op de hals, omdat zij niet weten wanneer zij het goed hebben, maar dan slechts schade en hinder oplopen, door, tegen allen goeden raad in. het goede dat zij hebben, nog beter te willen maken.

2. Hij verzekert hun, dat zij wèl het schip zullen verliezen, maar dat hun aller leven behouden zal blijven. "Gij ziet uw dwaasheid, door u niet te laten leiden", maar nu zegt hij niet: "verwacht dan nu, dat het u dienovereenkomstig gaan zal, en gij hebt het u zelf te wijten, dat gij allen omkomt, want, die zich niet wil laten raden, kan niet verwachten geholpen te worden." Nee: "Toch is er nog hoop in Israël betreffende deze zaak. Uw toestand is treurig, maar niet wanhopig, alsnu vermaan ik ulieden goedsmoeds te zijn." Evenzo zeggen wij tot zondaren, die overtuigd zijn van hun zonde en dwaasheid, en hun dwaling inzien en betreuren: "Gij behoorde ons wel gehoor gegeven te hebben, en niets met zonde van doen moeten hebben, doch alsnu vermanen wij u goedsmoeds te zijn, al hebt gij onzen raad niet aangenomen, toen wij zeiden: Wees niet weerstrevend, zo neemt hem dan nu aan, als wij zeggen: wanhoopt niet." Zij hadden alles maar opgegeven, wilden geen hulpmiddelen meer te baat nemen, omdat alle hoop van behouden te worden hun was benomen. Nu wekt Paulus hen op om naar zelfbehoud te streven, door hun te zeggen, dat indien zij hun krachten wilden hernemen en gebruiken, hun leven gespaard zou blijven. Hij geeft hun deze verzekering nu zij tot het uiterste van wanhoop waren gekomen, want nu zal het hun dubbel welkom wezen de verzekering te horen, dat geen verlies van leven geleden zal worden, daar zij tot de overtuiging zijn gekomen, dat hun aller leven onvermijdelijk verloren was. Hij zegt hun, dat zij er op moeten rekenen het schip te zullen verliezen. Zij die belang hadden bij het schip en de lading, vormden waarschijnlijk dat merendeel, dat voor het voortzetten der reis was, en het waagstuk hebben doorgedreven, in weerwil van Paulus' vermaning, en nu hebben zij voor hun roekeloosheid te boeten. Hun schip zal vergaan. Om die ijdelheid der ijdelheden, alles is ijdelheid en kwelling des geestes, is menig schoon, rijk beladen schip in weinig tijds verloren gegaan op de grote wateren. Maar, zegt hij, geen enkel leven zal verloren gaan. Dat zal een blijde tijding geweest zijn voor hen, die uit vrees voor de dood, op het punt waren van te sterven, en voor wier schuldig geweten de dood wel in waarheid de koning der verschrikking moet geweest zijn.

3. Hij zegt hun op welke grond hij hun die verzekering gaf, dat dit geen spotten was met hen, geen ijdele belofte om hen in een goed humeur te krijgen, en dat het ook geen menselijke gissing was, maar dat hij er een openbaring Gods voor had, en die evenzeer geloofde, als hij geloofde, dat God waarachtig is, daar hij er Zijn woord voor heeft. Een engel Gods is hem verschenen in de nacht, en heeft hem gezegd, dat om zijnentwil allen zullen behouden worden, vers 23 - 25, hetgeen de genade hunner behoudenis verdubbelde, daar zij die behoudenis niet alleen door de voorzienigheid, maar ook door de belofte Gods hadden, en als een bijzonder gunstbewijs jegens Paulus.

Merk hier nu op:
A. Paulus' plechtige verklaring van zijn betrekking tot God, de God, van wie hij dit gunstig bericht had ontvangen. Het is Hij, wiens ik ben, en welken ik ook dien. Hij ziet op God als op zijn rechtmatigen Eigenaar, die een soeverein, onbetwistbaar recht op hem, en heerschappij over hem heeft, wiens ik ben. Omdat God ons heeft gemaakt, en niet wij, zijn wij ons zelfs niet, maar Zijner. Wij zijn de Zijnen door de schepping, want Hij heeft ons gemaakt, door bewaring, want Hij onderhoudt ons, door verlossing, want Hij heeft ons verlost en vrijgekocht. Wij zijn meer van Hem dan van onszelf. Hij beschouwt Hem als zijn soevereinen Heer en Meester, die, hem het aanzijn hebbende gegeven, het recht heeft hem wetten voor te schrijven, welken ik ook dien. Omdat wij de Zijnen zijn, zijn wij gehouden en verplicht Hem te dienen, ons te wijden aan zijn eer, bezig te zijn in Zijn werk. Het is Christus, op wie Paulus hier het oog heeft, Hij is God, de engelen zijn Zijner, en gaan uit op zijn boodschappen. Paulus noemt zich dikwijls een dienstknecht van Jezus

Christus. Hij is Zijner, en Hem dient hij, beide als Christen en als apostel. Hij zegt niet: "Wiens wij zijn, en welken wij ook dienen," want de meesten hunner waren vreemdelingen voor Hem, maar "Wie ik ben, en welken ik dien, wàt anderen ook mogen doen, ja in wiens werkelijke dienst ik mij thans bevind, nu ik naar Rome ga, niet zoals gij, die slechts op wereldlijke doeleinden uit zijt, want ik ga er heen als getuige voor Christus." Dit zegt hij hun, opdat zij, daar hun hulp en redding komt van zijn God, wiens hij was, en welken hij diende, hierdoor gedrongen mochten worden, om Hem ook als hun God aan te nemen, en Hem evenzo te dienen, om dezelfde reden, waarom Jona tot zijn zeelieden gezegd heeft: Ik vreze de Heere, de God des hemels, die de zee en het droge gemaakt heeft, Jona 1:9.

B. Hoe hij hun verhaalt dat hij een visioen gehad heeft: Dezen zelfde nacht heeft bij mij gestaan een engel Gods, een boodschapper Gods, die hem te voren boodschappen van de hemel placht te brengen, hij stond bij hem, verscheen hem zichtbaar, toen hij wakker op zijn bed lag. Hij was ver weg op de zee, Psalm 65:6, aan het uiterste der zee, Psalm 139:9, maar dit is geen beletsel voor zijn gemeenschap met God, evenmin als om Goddelijk bezoek te ontvangen. Hij kan er een gebed opzenden tot God, en God kan er hem een engel zenden. Hij weet zelf niet, waar hij zich bevindt, maar Gods engel weet hem wel te vinden. Het schip wordt geslingerd door winden en baren, met het uiterste geweld heen en weer gedreven, en toch vindt de engel zijn weg er heen. Geen storm of onweer kan de mededeling verhinderen van Gods gunst aan Zijn volk, want Hij is een Hulp in benauwdheden, een nabij zijnde Hulp, zelfs als de wateren der zee bruisen en beroerd zijn, Psalm 46:2, 4.
Wij kunnen onderstellen, dat Paulus, als gevangene, geen eigen hut had in het schip, en nog veel minder een bed in de hut van de kapitein, maar in het ruim geplaatst werd, (iedere donkere of vuile plek werd voor hem in gemeenschap met de andere gevangenen goed genoeg geacht) en toch heeft de engel Gods daar bij hem gestaan. Geringheid er armoede brengen iemand nooit op een afstand van God en zijn gunst. Toen Jakob slecht een steen voor hoofdkussen had, geen andere gordijnen had dan de wolken, had hij toch zijn visioen van engelen. Paulus heeft zijn visioen in dezen zelfde nacht gehad, dat is: in de nacht voor de dag, waarop hij het verhaalde. Door een vroeger visioen had hij zelf reeds de verzekering ontvangen, dat hij naar Rome zou gaan, Hoofdstuk 23:11, waaruit hij de gevolgtrekking kon afleiden, dat hij zelf veilig zou zijn, maar in dit nieuwe visioen werd hem de verzekering gegeven, dat ook allen, die nu met hem waren, veilig zullen zijn.

C. De bemoediging, die hem in dit visioen gegeven werd.
a. Hij moet niet vrezen. Hoewel allen om hem heen ten einde raad zijn, en zich aan wanhoop overgeven, heet het tot hem: Vrees niet, Paulus. Vrees hun vreze niet, en verschrik niet, Jes.8:12. Laten de zondaren in Sion vrezen, maar laten de heiligen niet vrezen, nee, niet op de zee, niet in een storm, want de Heere der heirscharen is met hen, en de sterkten der steenrotsen zullen hun hoog vertrek zijn. Jesaja 33:14 - 16.

b. Hem wordt verzekerd, dat hij veilig te Rome zal aankomen, gij moet voor de keizer gesteld worden. Evenmin als de woede der machtigste vijanden, kan de woede van de onstuimigste zee tegen Gods getuigen overmogen, voordat zij hun getuigenis voleindigd hebben. Paulus moet in dit gevaar worden beveiligd, omdat hij nog voor verderen dienst gespaard moet blijven. In benauwdheid en gevaar is het voor Gods getrouwe dienstknechten een vertroosting, dat zo lang God nog werk voor hen te doen heeft, hun leven verlengd zal worden.

c. Dat ook allen, die met hem in het schip zijn, om zijnentwil behouden zullen worden, niet zullen omkomen in de storm. God heeft u geschonken allen, die met u varen. De engel, aan wie bevolen was hem deze boodschap te brengen, zou hem alleen uit al die ongelukkigen hebben kunnen uitkiezen, en met hem ook zijn vrienden, om hen veilig naar de kust te dragen, en de overigen laten omkomen, omdat zij niet naar Paulus' raad hadden willen horen. Maar God wil liever, door hen allen om zijnentwil te behouden, tonen welk een zegen Godvruchtige mensen zijn voor de wereld, dan door hem alleen te redden tonen, hoe de Godvruchtigen van de wereld worden onderscheiden. God heeft u geschonken allen, die met u varen dat is: op uw gebed, of om uwentwil zullen zij allen gespaard blijven. Soms gebeurt het, dat Godvruchtige mensen zonen noch dochters bevrijden, maar alleen hun eigen ziel. Ezechiël 14:18, 20. Maar Paulus bevrijdt hier de gehele bemanning van een schip met al de opvarenden, bijna drie honderd zielen.
Het gebeurt dikwijls, dat God de bozen spaart om de wille der Godvruchtigen, zoals Zoar om Lots wil, en zoals Sodom gespaard had kunnen worden, indien er tien rechtvaardigen binnen deszelfs muren geweest waren. De Godvruchtigen worden in de wereld gehaat en vervolgd, alsof zij niet waard waren er in te leven, en toch is het wezenlijk om hunnentwil, dat de wereld bestaat. Indien Paulus zich nodeloos in slecht gezelschap had begeven, dan zou hij Rechtvaardig met hen hebben kunnen omkomen, maar daar God er hem geroepen heeft, worden zij met hem behouden. En er wordt te kennen gegeven, dat het een grote gunst was jegens Paulus en als zodanig beschouwt hij het ook - dat anderen om zijnentwil behouden werden. Zij zijn u geschonken, een Godvruchtig man kent geen grotere voldoening dan te weten, dat hij een zegen is voor anderen.

4. Hij vertroost hen met dezelfde vertroosting, waarmee hij vertroost is geworden, vers 25. "Daarom zijt goedsmoeds, mannen, gij zult zien, dat dit zelfs goed zal aflopen, want ik geloof God, en steun op Zijn woord, dat het alzo zijn zal gelijkerwijs het mij gezegd is." Hij eist niet, dat zij zullen geloven hetgeen hij zelf niet gelooft, daarom belijdt hij plechtig, dat hij het zelf gelooft, en dat dit geloof hem rust geeft. "Ik twijfel niet, dat het alzo zijn zal gelijkerwijs het mij gezegd is. Aldus heeft hij aan de belofte Gods niet getwijfeld door ongeloof. Zou God het zeggen en niet doen? Ongetwijfeld kan Hij het, ongetwijfeld zal Hij het, want God is geen man, dat Hij liegen zou. Zal het dus wezen zoals God gezegd heeft? Zo wees dan goedsmoeds. God is altijd getrouw, laten zij dus, die deel hebben aan zijn belofte, immer goedsmoeds zijn. Indien zeggen en doen voor God niet twee zijn, dan moeten geloven en ons verblijden voor ons ook niet twee zijn.

5. Hij geeft hun een teken, daar hij hun nauwkeurig mededeelt, hoe deze stormachtige reis af zal lopen, vers 26. Wij moeten op een zeker eiland vervallen, en hierdoor zal het schip gebroken, maar de reizigers behouden worden, en in beide opzichten zal de voorzegging uitkomen. De stuurman had zijn post verlaten, het schip was aan zichzelf overgelaten, zij wisten niet op welke hoogte zij zich bevonden, en nog minder in welke richting zij sturen moesten, maar Gods voorzienigheid voert hen naar een eiland, dat hun een toevluchtsoord zal wezen. Als de kerke Gods evenals dit schip, door stormen heen en weer gedreven en niet vertroost wordt, als er niemand is, die haar zachtkens leidt, en niemand van alle de kinderen, die zij opgevoed heeft, die haar bij de hand grijpt, kan en zal God haar toch veilig naar de kust brengen.

II. Hoe zij eindelijk aan een onbekende kust voor anker kwamen, vers 27 - 29.
1. Zij hadden zich volle veertien dagen in de storm bevonden, steeds de dood voor ogen hebbende. In de veertienden nacht, en niet eerder, naderden zij land. In dien nacht werden

zij in de Adriatische zee her - en derwaarts gedreven, niet in de Adriatische golf, waaraan Venetië ligt, maar in de Adriatische zee, een deel der Middellandse zee, die beiden de Siciliaanse en Ionische zeeën omvat, en zich uitstrekt tot aan de kust van Afrika, in deze zee nu, werden zij heen en weer gedreven, terwijl zij niet wisten, waar zij zich bevonden.

2. Omtrent het midden des nachts vermoedden de scheepslieden, dat hun enig land naderde, hetgeen bevestigde wat Paulus hun gezegd had, dat zij op een zeker eiland zouden vervallen. Om nu te zien, of dit al of niet zo was, wierpen zij het dieplood uit, om de diepte van het water te weten te komen, want naarmate zij een kust naderen, zal het water ondieper worden. Bij deze eerste proeve vonden zij twintig vademen, en bij de volgende vijftien vademen, hetgeen een duidelijk bewijs was, dat zij een kust naderden. God heeft met wijsheid zulk een natuurlijke aanduiding voor zeelieden in het duister beschikt, opdat zij voorzichtigheid zullen gebruiken.

3. Zij begrepen de wenk, en bevreesd voor klippen nabij de kust, wierpen zij vier ankers uit, en wensten dat het dag werd. Uit vreze voor rotsen of klippen durfden zij niet voorwaarts te gaan, maar in de hoop een schuilplaats te vinden, wilden zij ook niet achterwaarts gaan, maar liever wachten op de morgen, waarnaar zij hartelijk verlangden. Wie zou hen kunnen laken, nu er in hun toestand zulk een crisis was gekomen? Toen zij licht hadden, was er geen land te zien, nu er land in hun nabijheid was, hadden zij geen licht om het te kunnen zien, geen wonder dus, dat zij wensten, dat het dag werd. Als zij, die God vrezen, in duisternis wandelen, en geen licht hebben, dan moeten zij toch niet zeggen: de Heere heeft ons verlaten, onze God heeft ons vergeten, maar laten zij doen, wat deze scheepslieden deden, zij wierpen het anker uit en wensten dat het dag werd, en wees er van verzekerd, de dag zal komen, zal aanbreken. Hoop is een anker der ziel, hetwelk zeker en vast is, en ingaat in het binnenste voorhangsel. Houd daaraan vast, denk er niet aan om nogmaals zee te willen kiezen, maar blijf bij Christus, en wacht totdat de dag aanbreekt, en de schaduwen vlieden.

III. Het beletten van de poging der scheepslieden om het schip te verlaten. Hierdoor ontstond een nieuw gevaar, waaraan zij ternauwernood zijn ontkomen. Merk op:
1. De verraderlijke bedoeling der scheepslieden, nl. om het zinkende schip te verlaten, hetgeen in anderen wel verstandig kan zijn, maar in hen, die met de zorg over het schip belast waren, het laaghartigste verraad was, vers 30. Zij zochten het schip te verlaten, daar zij niet anders dachten, of het zou gans en al gebroken worden, als zij bij de kust kwamen. Zij hadden het bevel over de boot, en nu was hun plan, dat zij er allen in zouden gaan om zichzelf te redden, en al de anderen te laten omkomen. Om dit laaghartig voornemen bedekt te houden, wendden zij voor, dat zij uit het voorschip de ankers wilden uitwerpen, of ze verder wegvoeren, en dat zij te dien einde de boot neerlieten, die zij opgehaald hadden, vers 16, 17, en er ingingen, maar onder elkaar hadden zij afgesproken, om, als zij er eens in waren, recht op de kust aan te houden. De verraderlijke scheepslieden zijn als de verraderlijke herder, die vlucht, als hij het gevaar ziet komen, en zijn hulp het meest nodig is, Johannes 10:12. Zo waar is het woord van Salomo: Het vertrouwen op een trouweloze ten dage der benauwdheid is als een gebroken tand en verstuikte voet. Zo moeten wij dan aflaten van de mens. Paulus had hun in de naam van God verzekerd, dat zij veilig aan land zouden komen, maar zij willen liever op hun toevlucht der leugens vertrouwen, dan op Gods woord van waarheid.

2. Paulus' ontdekking er van, en protest er tegen, vers 31. Zij allen zagen hen toebereidselen maken om in de boot te gaan, maar lieten zich misleiden door hun

voorgeven. Paulus alleen doorzag het, en gaf er kennis van aan de hoofdman en de krijgsknechten, onomwonden zei hij hun: Indien dezen in het schip niet blijven, kunt gij niet behouden worden. De bekwaamheid van een zeeman wordt gezien in een storm, en in nood voor het schip, dan is het de geschikte tijd voor hem om zijn bekwaamheden aan te wenden. Thans waren zij in de grootste moeilijkheden, het grootste gevaar, en daarom waren de scheepslieden nu meer dan ooit nodig. Het was voorzeker niet door hun bekwaamheid, dat zij aan land gebracht werden, want daartoe schoot zij te kort, maar nu zij nabij het land waren, moesten zij hun kunst aanwenden, om er het schip heen te brengen. Als God voor ons gedaan heeft wat wij niet konden, dan moeten wij nu voorts in zijn kracht ons zelf helpen.
Paulus spreekt naar de mens, als hij zegt: Indien dezen in het schip niet blijven, kunt gij niet behouden worden, en hij verzwakt volstrekt niet de verzekering, die hij hun van Godswege had gegeven, dat zij voorzeker behouden zullen worden. God, die het einde, de uitkomst, had bepaald, nl. dat zij behouden zullen worden, heeft ook de middelen daartoe bepaald en vastgesteld, nl. dat zij behouden zullen worden door de hulp der scheepslieden, hoewel God, indien zij weggegaan waren, Zijn woord ongetwijfeld wel op een andere wijze waar gemaakt zou hebben. Paulus spreekt als een verstandig, voorzichtig man, niet als een profeet, als hij zegt: dezen zijn nodig voor uw behoudenis. Onzer is de plicht, Godes zijn de uitkomsten, en wij betrouwen niet op God, maar verzoeken Hem, als wij zeggen: "Wij stellen ons onder zijn bescherming", terwijl wij de gepaste middelen niet gebruiken voor onze bescherming, die onder ons bereik zijn.

3. Hoe de krijgsknechten dit plan volkomen hebben verijdeld, vers 32. Het was geen tijd om met de scheepslieden over de zaak te redeneren, daarom maakten zij er kort en goed een einde aan door de touwen van de boot af te houwen. Hoewel zij hun goed van dienst had kunnen zijn in hun tegenwoordig gevaar, verkozen zij toch haar te laten afvallen, en haar te verliezen, veeleer dan toe te laten, dat zij hun schade zou berokkenen. En nu de scheepslieden tegen wil en dank genoodzaakt zijn in het schip te blijven, zijn zij tevens genoodzaakt zo hard als zij kunnen te werken voor het behoud van het schip, omdat zo de anderen omkomen zij met hen zullen omkomen.

IV. Hoe Paulus hen bezielde met nieuw leven door hen blijmoedig op te wekken om spijs te gebruiken met de herhaalde verzekering, dat hun leven gered zal worden, daar aan niemand van hen een haar van het hoofd zal vallen. Gelukkig waren zij, om iemand als Paulus in hun midden te hebben, die niet slechts gemeenschap had met de hemel, maar ook een opgewekte blijmoedige aard had, die het aangezicht zijns naasten scherpt, zoals men ijzer scherpt. Zulk een vriend in de nood, als er van buiten strijd, en van binnen vrees is, is waarlijk een vriend. Olie en reukwerk verblijdt het hart, alzo is de zoetheid van iemands vriend vanwege de raad der ziel, Spreuken 27:9. Aldus was Paulus hier voor zijn metgezellen in de benauwdheid. De dag begon aan te breken. Zij, die wensten, dat het dag werd, moeten nog een wijle wachten, en dan zullen zij hun' wens verkrijgen. Het morgenrood deed hun moed weer enigszins herleven, en toen heeft Paulus hen doen samenkomen.
1. Hij bestrafte hen om hun veronachtzamen van zichzelf, daar zij zo zeer aan wanhoop en vrees hadden toegegeven, dat zij vergaten te eten. Het is heden de veertiende dag, dat gij verwachtende blijft zonder eten en niets hebt genomen, en dat is niet zoals het behoort, vers 33. Niet dat zij allen, of sommigen van hen, veertien dagen lang in het geheel niets hadden gegeten, maar zij hadden gedurende al dien tijd geen geregelde maaltijd gebruikt, zoals zij gewoon waren, zij aten zeer weinig, zo goed als niets. Of: "Gij zijt verwachtende gebleven zonder eten, gij hebt geen lust gehad tot uw spijze, er vanwege uw wanhoop en

vrees geen smaak in gevonden." Hiermede wordt een zeer troosteloze toestand te kennen gegeven. Psalm 102:5. Ik heb vergeten mijn brood te eten. Het is zonde het lichaam te laten verhongeren, er het nodige voedsel aan te onthouden. Hij is voorzeker een onnatuurlijk mens, die zijn eigen vlees haat, het niet voedt en onderhoudt, en het is een kwade smart onder de zon, om rijkdom, goederen en eer te hebben, aan geen ding gebrek te hebben van alles wat de ziel begeert, en de macht niet te hebben om daarvan te eten, er geen gebruik van te kunnen maken, Prediker 6:2. Indien dit voortkomt uit droefheid naar de wereld, of uit buitensporige vrees, dan zal die droefheid en vrees zo weinig een verontschuldiging voor hen zijn, dat het, in tegendeel, een nieuwe zonde is, die er aan toegevoegd wordt, want het is ontevredenheid, het is wantrouwen van God, het is alles verkeerd. Welk een dwaasheid is het, te sterven uit vrees van te zullen sterven! Maar het is aldus, dat de droefheid der wereld de dood werkt, terwijl blijdschap in God leven is en vrede ook in de grootste benauwdheid en het grootste gevaar.

2. Hij wekt hen op om te eten, vers 34. "Daarom vermaan ik u spijs te nemen. Wij zullen een harden kamp hebben: wij moeten zo goed wij kunnen aan land zien te komen, indien ons lichaam verzwakt is door vasten, dan zullen wij niet in staat zijn ons zelf te helpen." Sta op, eet, zei de engel tot Elia, want anders zou de weg voor u te veel zijn, 1 Koningen 19:7. Zo wil Paulus, dat deze lieden zullen eten, omdat anders de strijd tegen golven en baren te zwaar voor hen zijn zou. Ik bid u, ik vermaan u, zo gij naar mij wilt luisteren, neemt enig voedsel, al hebt gij er ook geen lust in, al hebt gij ook door uw langdurig vasten uwen eetlust bedorven, laat u door rede en verstand er toe brengen, want dat dient tot uw behoud, uw veiligheid, zonder voedsel hebt gij geen kracht om voor uw leven te zorgen. Evenals: dat, zo iemand niet wil werken, hij ook niet ete, zo moet hij, die werken wil, ook eten. Zwakke en sidderende Christenen, die zich overgeven aan twijfel en vrees ten opzichte van hun geestelijke staat, zich van des Heeren Avondmaal blijven onthouden, ook ten opzichte van Goddelijke vertroostingen blijven vasten, daar zij er het zielevoedsel niet van tot zich nemen, en dan klagen, dat zij niet voort kunnen in hun geestelijken arbeid en strijd, hebben dit zichzelf te wijten. Indien zij van de voorziening, die Christus voor hen gemaakt heeft, wilden genieten, zoals zij behoorden er van te genieten, zij zouden bekrachtigd worden, en het zou tot welzijn en behoudenis hunner ziel wezen.

3. Hij geeft hun de verzekering, dat zij behouden zullen worden. Niemand van u zal een haar van het hoofd vallen. Dit is een spreekwoordelijke uitdrukking. Zij is gebruikt in 1 Koningen 1:52, Lukas 21:18. "Gij kunt niet eten uit vrees van te zullen sterven, ik zeg u, dat gij voorzeker zult leven, en daarom, eet. Gij zult koud en doornat aan de oever komen, maar gezond en wel, uw haar zal nat zijn, maar geen haar zult gij verliezen."

4. Hij zelf richtte de tafel voor hen aan, want niemand hunner had er lust of moed toe, daar zij allen gans terneergeslagen waren. Als hij dit gezegd en brood genomen had, dat hij uit de voorraad van het schip genomen had, waartoe ieder wel vrijelijk toegang kon hebben, als niemand hunner lust tot spijze had. Zij waren niet op rantsoen gesteld, zoals zeelieden dit soms zijn, als zij door ongunstig weer langer op zee blijven, dan zij verwacht hadden, zij hadden overvloed, maar welk goed deed het hun, als zij geen eetlust hadden? Wij hebben veel reden om God te danken dat wij niet slechts spijs hebben naar onzen honger, maar eetlust naar onze spijze, en onze ziel zelfs de begeerlijke spijs niet verfoeit. Job 33:20, door ziekte of smart.

5. Hij was nu de scheepskapelaan, en zij hadden reden om fier te wezen op hun kapelaan. Hij dankte God in aller tegenwoordigheid. Wij hebben reden te denken, dat hij dikwijls met Lukas en Aristarchus gebeden heeft, en met welke anderen, onder hen, die Christenen waren, dat zij dagelijks tezamen hebben gebeden, maar of hij te voren met allen zonder onderscheid gebeden heeft, is niet zeker, nu dankte hij God in aller tegenwoordigheid, dat zij tot nu toe bewaard en in het leven gebleven waren, en dat zij de belofte hadden, dat hun leven ook in het thans naderend gevaar behouden zou blijven, hij dankte voor de spijze, die zij hadden, en bad om een zegen op die spijze. Wij moeten God danken in alles, en inzonderheid het oog hebben op God, als wij ons voedsel ontvangen, want het wordt ons geheiligd door het woord van God en het gebed, en moet met dankzegginggenomen worden. 1 Timotheüs 4:3 - 5. En het is niet bij brood alleen, dat de mens leeft, maar bij het woord Gods. Hij dankte God in aller tegenwoordigheid, niet slechts om te tonen, dat hij een Meester diende, dien hij zich niet schaamde, maar ook om hen uit te nodigen zich in Zijn dienst te begeven. Als wij op de rechte wijze om een zegen bidden over onze spijze, en er voor danken, dan zullen wij niet slechts zelf een troostrijke gemeenschap onderhouden met God, maar onze belijdenis eren, en haar in de goede mening van anderen aanbevelen.

6. Hij gaf hun een goed voorbeeld: Nadat hij God gedankt had, brak hij het brood (het was scheepsbeschuit) en begon te eten. Of zij nu al of niet bemoedigd wilden worden, hij wilde bemoedigd zijn. Indien zij somber en gemelijk wilden zijn, en, als kinderen, hun voedsel wilden weigeren, omdat hun niet alles naar de zin ging, hij wilde zijn spijze genieten, en er dankbaar voor zijn. Zij, die anderen onderwijzen, zijn onverschoonbaar, als zij zelf niet doen wat zij onderwijzen, en de krachtigste wijze van prediken, is door het voorbeeld te geven.

7. Dit oefende een gelukkigen invloed uit op allen, vers 36. Allen zijn zij goedsmoeds geworden. Toen waagden zij het de boodschap te geloven, die God hun door Paulus had gezonden, daar zij duidelijk bemerkten, dat Paulus zelf haar geloofde, die zich toch met hen in hetzelfde gevaar bevond. Aldus zendt God een blijde boodschap aan de omkomende wereld van het mensdom, door hen, die hun gelijken zijn, zich met hen in hetzelfde gevaar bevinden, ook zelf zondaren zijn, die behouden moeten worden op dezelfde wijze als waarop zij anderen bewegen het te wagen, want het is een gemene verlossing en zaligheid, waarvan zij de tijding brengen. En het is een bemoediging voor de mensen, om zich aan Christus, als hun Zaligmaker over te geven, als zij, die hen hiertoe trachten te bewegen, tonen, dat zij dit ook zelf doen. Het is hier bij deze gelegenheid dat het getal der personen aan boord is opgegeven, zij waren in alles twee honderd zes en zeventig zielen. Zie op hoevelen invloed geoefend kan worden door het goede voorbeeld van een enkelen! Zij allen namen ook zelf spijs, zij aten en werden verzadigd, vers 38, deden een hartig maal, hetgeen de betekenis verklaart van hun te voren vasten gedurende veertien dagen, nl. niet, dat zij gedurende al dien tijd in het geheel niet hadden gegeten, maar dat zij gedurende al dien tijd niet, zoals nu, genoeg hadden gegeten.

8. Wederom lichtten zij het schip, opdat het te beter aan de schok weerstand zou kunnen bieden, dien het nu zou hebben te verduren. Te voren hadden zij de lading en het scheepsgereedschap overboord geworpen, en nu wierpen zij het koren uit in de zee, de victualiën, die zij aan boord hadden. Het was beter, dat zij dezen lieten verzinken, dan dat zij zichzelf er door lieten verzinken. Zie wat goede redenen onze Zaligmaker had om het voedsel voor ons lichaam te noemen spijze, die vergaat! Wij kunnen zelf in de

noodzakelijkheid komen, om, ten einde ons leven te redden, weg te werpen hetgeen wij bijeen vergaderd hadden ter ondersteuning van ons leven. Waarschijnlijk was het schip te zwaar beladen door de menigte der opvarenden, want dit wordt gezegd onmiddellijk nadat hun getal was opgegeven) en dat dit hen genoodzaakt heeft zo dikwijls het schip te lichten.

V. Hoe zij aan land kwamen. Het was omstreeks het aanbreken van de dag, dat zij spijze genomen hadden, en toen het geheel dag was, begonnen zij om zich heen te zien, en hier wordt ons gezegd:
1. Dat zij niet wisten waar zij waren. Zij wisten niet welk land het was, aan welks kust zij zich nu bevonden, of het Europa, Azië, of Afrika was, want die allen hadden kusten, welke door de Adriatische Zee worden bespoeld. De scheepslieden hadden waarschijnlijk dikwijls in dien koers gevaren, en zij dachten ieder land te kennen, in welks nabijheid zij kwamen, en toch stonden zij hier nu verlegen, Dat dan de wijze zich niet beroeme in zijn wijsheid, daar zij hem zo zeer kan falen, zelfs in zijn eigen vak of beroep.

2. Zij merkten een zekere inham, die een oever had, tegen dewelke zij geraden vonden, zo zij konden, het schip aan te zetten, vers 39. Hoewel zij niet wisten welk land het was, noch of de inwoners vrienden of vijanden, beschaafde lieden of barbaren waren, besloten zij toch zich aan hun barmhartigheid over te geven, het was droog land, en dat zal zeer welkom zijn aan hen, die zo lang op zee hadden gezwalkt. Het was te betreuren, dat zij geen hulp van de kust konden krijgen, dat hun geen loods gezonden werd, die de kust kende, en het schip binnen had kunnen brengen, of een ander schip, dat sommigen van hen aan boord had kunnen nemen. Zij, die aan de zeekust wonen, hebben dikwijls gelegenheid om hun te hulp te komen, die in gevaar en benauwdheid op zee zijn, en om kostbare levens te redden, en daartoe behoren zij hun uiterste krachten in te spannen, met alle bereidwilligheid en blijmoedigheid, want het is een grote zonde, die God zeer tot toorn verwekt, om zich te onthouden van degenen te redden, die ter dood gegrepen zijn en ter doding wankelen, en het zal geen verontschuldiging zijn te zeggen: Zie wij weten dat niet, wanneer wij of het wèl wisten, of het hadden kunnen en moeten weten, Spreuken 24:11, 12. Er is mij gezegd, dat er lieden zijn, en dat nog wel onder ons eigen volk, die, als zij van de kust een schip in nood zien, het door misleidende bakens, of op andere wijze, moedwillig in gevaar laten komen, ten einde de opvarenden te doen omkomen, zodat zij dan het schip kunnen plunderen. Men kan nauwelijks geloven, dat de menselijke natuur zo slecht kan wezen, zo barbaars onmenselijk, en dat er zoveel van de duivel is in zulke lieden. Indien er de zodanige zijn, laten zij dan waarlijk weten, dat een onbarmhartig oordeel zal gaan over degene, die geen barmhartigheid gedaan heeft.

3. Met wind en getij hielden zij recht op de oever aan, vers 40. Zij haalden de ankers op, de vier ankers, die zij van het achterschip hadden uitgeworpen, vers 29. Sommigen denken, dat zij zich de moeite gaven, om ze op te halen, in de hoop van er aan de oever nog gebruik van te kunnen maken, anderen, dat zij het zo haastig deden, dat zij genoodzaakt waren de kabels door te snijden, en ze te laten zinken, het oorspronkelijke laat beide opvattingen toe. Toen gaven zij het schip aan de zee over, de wind was gunstig om hen naar de haven te voeren, en zij maakten de roerbanden los, die gedurende de storm vastgemaakt waren, om aan het schip een meer gelijkmatige gang te geven, maar nu zij de haven invoeren werden zij weer losgemaakt, opdat de stuurman met meer vrijheid sturen kon, en toen haalden zij het razeil op naar de wind en hielden naar de oever toe. De oorspronkelijke woorden, die hier gebruikt zijn voor roerbanden en razeil geven aan de critici heel veel werk en moeite om ze naar de hedendaagse termen te

schikken. Maar voor ons behoeven zij geen moeilijkheid op te leveren, daar het ons genoeg is te weten, dat zij, toen zij de kust zagen, er zich zo snel mogelijk heen spoedden, en wellicht ging het daarbij naar het spreekwoord: "hoe meer haast, hoe minder spoed." En zou dan niet een arme ziel, die lang met winden en stormen in deze wereld te kampen had, verlangen, om in de kalme, veilige haven der eeuwige rust te komen? Moet zij zich niet ontdoen van alles wat haar aan deze aarde kluistert, en de uitgangen van hare Godvruchtige neiging hemelwaarts belemmert? En moet zij dan niet het razeil ophalen van geloof naar de wind des Geestes, en aldus met smachtend verlangen naar de oever toe houden?

4. Zij lieten het schip stranden, op een zandbank naar het scheen, of een landtong, aan beide zijden door de zee bespoeld, waarom gezegd wordt, dat die plaats de zee aan beide zijden had, en dáár bleef het voorschip vastzitten, en toen, geen ruimte van beweging hebbende, zoals wanneer een schip voor anker ligt, maar onbeweeglijk blijvende, moest het achterschip wel spoedig door het geweld der baren worden gebroken. Of nu de scheepslieden hun plicht niet deden, omdat zij teleurgesteld waren in hun voornemen om het schip te verlaten, en het dus met opzet lieten stranden, of dat wij mogen onderstellen, dat zij wel hun uiterste best gedaan hebben om het te behouden, maar dat God in zijn voorzienigheid het zo beschikt heeft, ter vervulling van Paulus' woord dat het schip verloren zou gaan, vers 22, zou ik niet kunnen zeggen, maar hiervan zijn wij zeker, nl. dat God het woord Zijns knechts bevestigt, en de raad Zijner boden volbrengt, Jesaja 44:26. Het schip, dat zo verwonderlijk de storm op de grote, ruime zee had doorstaan, waar het ruimte had om zich te bewegen, blijft nu vastzitten en wordt in stukken geslagen. Evenzo: als het hart vastgeworteld is in de wereld, in liefde er voor, en gehechtheid er aan, dan is het verloren. Satans verzoekingen stormen er tegen aan, en weg is het: maar zo lang het zich boven de wereld houdt, kan het wel door zorgen en opbruisende hartstochten heen en weer geslingerd worden, maar toch is er dan hoop voor. Zij hadden de kust in het gezicht, maar leden schipbreuk in de haven, en dit leert ons, om ons nooit al te veel aan gerustheid over te geven.

VI. Het bijzondere gevaar, waarin Paulus en de overige gevangenen zich bevonden, behalve nog hun delen in de algemene ramp, en hoe zij uit dit gevaar werden gered.
1. In dit hachelijk ogenblik, toen iedereen in twijfel was of hij het leven zou behouden, was de raadslag der krijgslieden, dat zij de gevangenen zouden doden, die in hun bewaring waren overgegeven, en van wie zij rekenschap hebben te geven, opdat niemand ontzwommen zijnde, zou ontvlieden, vers 42. Hiervoor bestond niet veel gevaar, want zij konden niet ver weg vluchten, zwak en uitgeput, als zij waren, en onder het oog van zo vele soldaten, die hen bewaakten, was het niet waarschijnlijk, dat zij het zouden beproeven. En al zou dit ook door sommigen van hen beproefd zijn, dan zouden zij, ofschoon aan de wet onderhevig wegens zulk een ontvluchting, toch door de billijkheid der rechters wel vrij uitgegaan zijn. Maar het was een onmenselijk, barbaars voorstel, en zo veel te meer barbaars om zo luchtig en kwistig met het leven der mensen te zijn, als zij toch, indien er geen wonder van genade geschiedde, hun eigen leven zouden verliezen.

2. Om Paulus' wil heeft de hoofdman dit voorstel terstond op niets doen uitlopen. Paulus had genade gevonden bij hem, wiens gevangenen hij was, zoals Jozef genade heeft gevonden in de ogen van de overste van het gevangenhuis. Hoewel Julius zijn raad had veracht, vers 11, heeft hij later toch zeer veel in hem gezien, dat hem achting afdwong, en daarom heeft hij, Paulus willende behouden, de uitvoering van dat bloedige plan belet. Het blijkt niet dat iemand hunner een veroordeelde kwaaddoener was, maar zij waren

onder verdenking, en wachtten op hun verhoor voor het gerecht, en in zulk een geval is het beter, dat tien schuldigen ontkomen, dan dat een onschuldige gedood wordt. Gelijk God allen in het schip om Paulus' wil had behouden, zo redt hier de hoofdman om zijnentwil het leven der gevangenen, zulk een verspreidend goed is een Godvruchtig man!.

VII. Hoe door de wonderbare voorzienigheid Gods het leven van allen, die in het schip waren, gered werd. Toen het schip onder hen brak, was er voorzeker slechts een schrede tussen hen en de dood, maar de oneindige genade trad tussen beiden, en die een schrede werd niet gedaan.

1. Sommigen werden gered door zwemmen. De hoofdman beval, in de eerste plaats zijnen soldaten, dat degenen, die zwemmen konden, zich eerst zouden afwerpen, en aan land komen, gereed, om de gevangenen te ontvangen, en hun ontvluchting te beletten. De Romeinen leerden aan de jeugd, onder andere lichaamsoefeningen, ook zwemmen, en dit was hun dikwijls van dienst in hun oorlogen, Julius Caesar was een beroemd zwemmer. Zwemmen kan van groot nut zijn voor hen, die veel op zee moeten wezen, maar overigens gaan misschien door zwemmen, als sport, meer levens verloren, dan er door zwemmen in nood levens gered zijn.

2. De anderen kwamen met veel moeite aan land, sommigen op planken, die zij los bij zich hadden in het schip, en anderen op enige stukken van het schip, ieder trachtte zo goed mogelijk voor zich en zijn vrienden te zorgen, en zij deden te meer hun best, omdat zij wisten, dat hun moeite niet te vergeefs zou worden aangewend, en alzo is het geschied dat door Gods goede voorzienigheid niemand verongelukte, maar dat allen behouden aan land gekomen zijn. Zie hier een voorbeeld van de bijzondere voorzienigheid Gods in de bewaring van het leven der mensen, inzonderheid in de uitredding van zo velen uit de gevaren op de zee, als zij op het punt zijn van te verzinken, en toch voor verzinken worden behoed, er voor worden behoed, dat de diepte hen verslindt, en de watervloeden hen overstromen. De storm werd tot kalmte, zij waren gered van de gevreesde zee, en zij werden tot de haven hunner begeerte geleid.

Laat hen voor de Heere zijn goedertierenheid loven! Psalm 107:30, 31. Hier was een voorbeeld van de vervulling van een bijzonder woord van belofte, door God gegeven, dat allen, die in het schip waren, om Paulus' wil, behouden zouden worden. Hoewel er voor de beloofde verlossing grote moeilijkheden in de weg zijn, zal zij toch vervuld worden, en zelfs het wrak van het schip kan nog hulpmiddelen opleveren voor het behoud van levens, en als alles weg schijnt te zijn, blijkt nog alles veilig te wezen, al is het ook op planken en stukken van het schip.

HOOFDSTUK 28

1 En als zij ontkomen waren, toen verstonden zij, dat het eiland Melite heette. 2 En de barbaren bewezen ons geen gemene vriendelijkheid; want een groot vuur ontstoken hebbende, namen zij ons allen in, om de regen, die overkwam, en om de koude. 3 En als Paulus een hoop rijzen bijeengeraapt en op het vuur gelegd had, kwam er een adder uit door de hitte, en vatte zijn hand. 4 En als de barbaren het beest zagen aan zijn hand hangen, zeiden zij tot elkander: Deze mens is gewis een doodslager, welken de wraak niet laat leven, daar hij uit de zee ontkomen is. 5 Maar hij schudde het beest af in het vuur, en leed niets kwaads. 6 En zij verwachtten, dat hij zou opzwellen, of terstond dood nedervallen. Maar als zij lang gewacht hadden, en zagen, dat geen ongemak hem overkwam, werden zij veranderd, en zeiden, dat hij een god was.

7 En hier, omtrent dezelfde plaats, had de voornaamste van het eiland, met name Publius, zijn landhoeven, die ons ontving, en drie dagen vriendelijk herbergde. 8 En het geschiedde, dat de vader van Publius, met koortsen en de roden loop bevangen zijnde, te bed lag; tot denwelken Paulus inging, en als hij gebeden had, legde hij de handen op hem, en maakte hem gezond. 9 Als dit dan geschied was, kwamen ook tot hem de anderen, die krankheden hadden in het eiland, en werden genezen. 10 Die ons ook eerden met veel eer, en als wij vertrekken zouden, bestelden zij ons hetgeen van node was.

11 En na drie maanden voeren wij af in een schip van Alexandrie, dat in het eiland overwinterd had, hebbende tot een teken, Kastor en Pollux. 12 En als wij te Syrakuse aangekomen waren, bleven wij aldaar drie dagen; 13 Van waar wij omvoeren, en kwamen aan te Regium; en alzo, na een dag, de wind zuid werd, kwamen wij de tweeden dag te Puteoli; 14 Alwaar wij broeders vonden, en werden gebeden, zeven dagen bij hen te blijven; en alzo gingen wij naar Rome. 15 En vandaar kwamen de broeders, van onze zaken gehoord hebbende, ons tegemoet tot Appiusmarkt, en de drie tabernen; welke Paulus ziende, dankte hij God en greep moed.

16 En toen wij te Rome gekomen waren, gaf de hoofdman de gevangenen over aan de overste des legers; maar aan Paulus werd toegelaten op zichzelven te wonen met de krijgsknecht, die hem bewaarde.

17 En het geschiedde na drie dagen dat Paulus samenriep degenen, die de voornaamsten der Joden waren. En als zij samengekomen waren, zeide hij tot hen: Mannen broeders, ik, die niets gedaan heb tegen het volk of de vaderlijke gewoonten, ben gebonden uit Jeruzalem overgeleverd in de handen der Romeinen; 18 Dewelken, mij onderzocht hebbende, wilden mij loslaten, omdat geen schuld des doods in mij was. 19 Maar als de Joden zulks tegenspraken, werd ik genoodzaakt mij op de keizer te beroepen; doch niet, alsof ik iets had, mijn volk te beschuldigen. 20 Om deze oorzaak dan heb ik u bij mij geroepen, om u te zien en aan te spreken; want vanwege de hope Israëls ben ik met deze keten omvangen.

21 Maar zij zeiden tot hem: Wij hebben noch brieven u aangaande van Judea ontvangen; noch iemand van de broeders, hier gekomen zijnde, heeft van u iets kwaads geboodschapt of gesproken. 22 Maar wij begeren wel van u te horen, wat gij gevoelt; want wat deze sekte aangaat, ons is bekend, dat zij overal tegengesproken wordt. 23 En als zij hem een dag gesteld hadden, kwamen er velen tot hem in zijn woonplaats; denwelken hij het Koninkrijk Gods uitlegde, en betuigde, en poogde hen te bewegen tot het geloof in Jezus, beide uit de wet van Mozes en de profeten, van des morgens vroeg tot de avond toe. 24 En sommigen geloofden wel, hetgeen gezegd werd, maar sommigen geloofden niet.

25 En tegen elkander oneens zijnde, scheidden zij; als Paulus dit een woord gezegd had, namelijk: Wel heeft de Heilige Geest gesproken door Jesaja, de profeet, tot onze vaderen, 26 Zeggende: Ga heen tot dit volk, en zeg: Met het gehoor zult gij horen, en geenszins verstaan; en ziende zult gij zien, en geenszins bemerken. 27 Want het hart dezes volks is dik geworden, en met de oren hebben zij zwaarlijk gehoord, en hun ogen hebben zij toegedaan; opdat zij niet te eniger tijd met de ogen zouden zien, en met de oren horen, en met het hart verstaan, en zij zich bekeren, en Ik hen geneze. 28 Het zij u dan bekend, dat de zaligheid Gods de heidenen gezonden is, en dezelve zullen horen. 29 En als hij dit gezegd had, gingen de Joden weg, veel twisting hebbende onder elkander. 30 En Paulus bleef twee gehele jaren in zijn eigen gehuurde woning; en ontving allen, die tot hem kwamen; 31 Predikende het Koninkrijk Gods, en lerende van de Heere Jezus Christus met alle vrijmoedigheid, onverhinderd.

Het is voor ons van des te meer belang, om kennis te nemen van, en ons voordeel te doen met, hetgeen hier van de zo gezegenden Paulus verhaald wordt, wijl wij, na het verhaal, vervat in dit hoofdstuk, in de gewijde geschiedenis niets meer van hem horen, hoewel wij nog zeer veel van hem hebben in zijn brieven. Wij hebben hem door verscheidene hoofdstukken heen vergezeld van het een gerechtshof naar het andere, en wij zouden eindelijk met meer genoegen afscheid van hem hebben kunnen nemen, indien wij hem in vrijheid hadden verlaten, maar in dit hoofdstuk hebben wij met hem te treuren, en ons toch ook met hem te verblijden. I. Wij treuren met hem en beklagen hem als een armen schipbreukeling, die van alles beroofd is, en toch hebben wij ons ook met hem te verblijden:
1. Omdat hij, in benauwdheid en gevaar bijzonder door zijn God werd ondersteund en geholpen, zelf er voor bewaard bleef om schade te ondervinden door een adder, die zijn hand had gevat, vers 1 - 6 en gebruikt werd om veel goed te doen op het eiland, waarop zij vervallen w aren, door vele kranken te genezen, inzonderheid de vader van Publius, de voornaamste van het eiland, vers 7 - 9.
2. Omdat hij van het volk aldaar vele blijken van achting ontving, vers 10.

II. Wij beklagen hem als een arm gevangene, die naar Rome gevoerd werd onder verdenking van een misdadiger te zijn, vers 11 - 14, en toch verblijden wij ons met hem:
1. Om de eerbied, dien hem betoond werd door de Christenen te Rome, die een verren weg aflegden om hem tegemoet te gaan, vers 15.
2. Om de genade, die hij vond in de ogen van de overste des legers, in wiens bewaring hij werd overgegeven, en die hem niet in de gemene gevangenis opsloot, maar hem toestond in zijn eigen gehuurde woning te verblijven, vers 16.
3. Van wege de vrije gesprekken, die hij had met de Joden te Rome, zowel over zijn eigen zaak, vers 17 - 22, als over de Christelijke Godsdienst in het algemeen, vers 23, waarvan het gevolg was, dat God verheerlijkt werd, velen werden gesticht, de overigen zonder verontschuldiging werden gelaten, en de apostelen werden gerechtvaardigd in hun prediking van het Evangelie aan de Heidenen, vers 24 - 29.
4. Om de ongestoorde vrijheid, die hij had, om het Evangelie te prediken aan allen, die in zijn huis kwamen, en dat gedurende twee jaren lang, vers 30 - 31.

Handelingen 28:1 - 10
In welk een menigte van plaatsen en omstandigheden vinden wij Paulus! Hij was een planeet, geen vaste ster. Hier hebben wij hem op een eiland, waar hij waarschijnlijk nooit gekomen zou zijn, als hij er niet heen was gedreven door de storm, maar het schijnt, dat God daar werk voor hem te doen had. Zelfs stormwinden doen Zijn woord, vervullen de raad Gods, en het is voorzeker een boze wind, die niemand enig goeds aanbrengt. Deze boze wind bracht goeds naar het eiland Melite, want hij bracht er Paulus om er gedurende drie maanden te verblijven, Paulus, die een zegen was voor elke plaats, waar hij kwam. Dit eiland werd Melite genoemd, het ligt tussen Sicilië en Afrika, is twintig mijlen lang, en twaalf breed, het ligt verder verwijderd van een vast land, dan enig ander eiland in de Middellandse Zee, omstreeks zestig mijlen van Sicilië. Het is later vermaard geworden door de Maltezer ridders, die, toen de Turken dat deel van het Christendom overmeesterd hadden, een kloekmoedige weerstand hebben geboden, en de voortgang hunner wapenen enigszins hebben gestuit. Nu hebben wij hier:

I. Het vriendelijke onthaal, dat de ongelukkige vreemdelingen, die aan hun kust schipbreuk hadden geleden, bij de bewoners van het eiland hebben genoten, vers 2. De barbaren bewezen ons geen gemene vriendelijkheid. God had beloofd, dat niemand het

leven zou verliezen, en Gods weg is volmaakt. Indien zij aan de zee waren ontkomen, en, aan land gekomen, van koude of gebrek zouden omgekomen zijn, dan zou dit hetzelfde geweest zijn. Daarom blijft Gods voorzienigheid voor hen zorgen, en de weldaden, die wij van de hand der mensen ontvangen, moeten wij erkennen als van de hand Gods te komen, want alle schepsel is datgene voor ons, en niets meer, dan wat Hij het voor ons doet wezen, en, als het Hem behaagt, kan Hij, evenals Hij onze vijanden met ons bevredigen kan, ook vreemdelingen tot onze vrienden maken, vrienden in de nood, en dat zijn dan ware vrienden, vrienden in benauwdheid, en dat is de tijd waarin een broeder geboren wordt.

Merk op:
1. Hoe in het algemeen nota wordt genomen van de vriendelijkheid, die de inwoners van Malta aan Paulus en zijn metgezellen hebben bewezen. Zij worden barbaren genoemd, omdat zij in taal en zeden noch met de Grieken, noch met de Romeinen overeenkwamen, die (tamelijk hoogmoedig) allen, behalve zichzelf, als barbaren beschouwden, al waren zij overigens ook nog zo beschaafd, ja, in sommige opzichten, beschaafder zelfs dan zij. Deze barbaren echter waren zeer menslievend, zij bewezen ons geen gemene vriendelijkheid. Zo ver was het van hen, om van deze schipbreuk een begeerde prooi voor zich te maken, zoals vrees ik, velen, die zich Christenen noemen, gedaan zouden hebben, dat zij er gelegenheid in vonden om barmhartigheid te bewijzen. De Samaritaan was meer en beter een naaste voor de armen, gewonden man, dan de priester en de Leviet. En in waarheid, wij hebben onder Grieken of Romeinen of Christenen geen meerdere menslievendheid gevonden, dan onder deze barbaren, en het is geschreven ter onzer navolging, opdat wij er uit zouden leren meedogend te zijn jegens hen, die in benauwdheid en ellende verkeren, en hen zoveel wij slechts kunnen te helpen en bij te staan, als degenen, die weten, dat wij ook zelf in het lichaam zijn, en dus gelijke hulp kunnen behoeven. Wij moeten bereid zijn vreemdelingen te herbergen, want hierdoor hebben sommigen engelen geherbergd, Hebr. 13:2, maar inzonderheid vreemdelingen, die in nood zijn, zoals dezen waren. Eert een iegelijk. Als God de bepaling onzer woning aldus verordend heeft, dat wij er gelegenheid door hebben, om dikwijls mensen, die zich in nood of verlegenheid bevinden, van dienst te zijn, dan moeten wij dit niet als een ongerief beschouwen van ons lot, maar als een der voordelen en voorrechten er van, want het is zaliger te geven dan te ontvangen. Wie weet of dezen barbaren niet juist daarom dit eiland ter woning was gegeven, opdat zij bij zulke rampen hulp zouden bieden!

2. Een bijzonder voorbeeld van hun vriendelijkheid. In de een of andere ruime zaal ontstaken zij een groot vuur, en namen ons allen in, heetten ons welkom, zonder te vragen van welk land, of van welken Godsdienst wij waren. Daar zij zwemmende, of op stukken van het schip, aan land gekomen waren, kunnen wij onderstellen, dat zij doornat waren, geen drogen draad aan het lijf hadden. En alsof dat nog niet genoeg was om de overstroming voor hen volkomen te maken, hebben de wateren van boven zich verenigd met die van beneden, het regende zo hard, dat zij tot op de huid toe nat werden. Het was ook een koude regen, zodat zij nergens zo grote behoefte aan hadden, als aan een goed vuur (want zij hadden, eer zij het schip verlieten, een hartig maal gebruikt) en dat werd hun terstond bereid, ten einde zich te warmen en hun klederen te drogen. Het is soms een even grote barmhartigheid jegens arme gezinnen, om hen van brandstof, als van voedsel of klederen te voorzien. Wordt warm is even nodig als wordt verzadigd. Als wij ons tegen de strengheid van ruw en ongunstig weer goed beschut bevinden in een warm huis, de geriefelijkheden hebben van bed, klederen en een goed vuur, dan moeten wij eens denken

aan de velen, die blootgesteld zijn aan regen en koude, medelijden met hen hebben, voor hen bidden, en hun, zo wij kunnen, te hulp komen.

II. Hoe Paulus toen nog in gevaar kwam door dat een adder zijn hand had gevat, en de onjuiste betekenis, die het volk daaraan gaf. Paulus bevindt zich onder vreemdelingen, en schijnt, naar zijn voorkomen te oordelen, de geringste van het gehele gezelschap. Daarom onderscheidt hem God, en maakt, dat er spoedig nota van hem genomen wordt.

1. Toen het vuur aangelegd zou worden, en groter gemaakt, ten einde aan zo groot een gezelschap genoegzame warmte te verschaffen, was Paulus even ijverig in de weer als iemand hunner, om rijzen bijeen te rapen. vers 3. Hoewel hij vrij was van allen, en van hoger aanzien was dan iemand hunner, heeft hij zich toch allen dienstbaar gemaakt. Paulus was een naarstig, werkzaam man, hij beminde het om te helpen in hetgeen er te doen was, en was er nooit op uit, om zijn gemak te nemen. Paulus was een nederig, zichzelf verloochenend man, en wilde ook het geringste werk doen, waarmee hij anderen van dienst kon zijn, zelfs tot het bijeenrapen toe van rijzen om een vuur te ontsteken. Wij moeten niets beneden ons achten dan de zonde, en tot de laagste of geringste werkzaamheden bereid zijn, als dit nodig is tot welzijn van onze broederen. Het volk was gewillig hen te helpen, maar Paulus, nat en koud, als hij was, wilde het hun toch niet alles overlaten, maar zelf mede helpen. Zij, die de weldaad, het voordeel van het vuur ontvangen, moeten helpen om er brandstof voor aan te dragen.

2. Die rijzen, oud en droog afval zijnde, was er een adder in gekomen, die er als dood in lag, totdat de hitte van het vuur haar deed herleven, of, zij lag stil, totdat zij het vuur gevoelde, en toen, geprikkeld zijnde, greep zij hem aan, die haar onbewust in het vuur had geworpen, zij vatte zijn hand, vers 3. Slangen en andere zodanige giftige schepselen liggen gewoonlijk onder zulk droog afval, vandaar dat wij lezen, Amos 5:19, van hem, die leunde met zijn hand aan de wand, en hem beet een slang. Dit was iets zo gewoons, of algemeens, dat de mensen bang waren, om een heg door te breken, Prediker 10:8 1) Wie een heg doorbreekt, een slang zal hem bijten. Gelijk er een adder is onder het groene gras, zo is er ook dikwijls een onder droge bladeren. Zie aan hoe velerlei gevaren het menselijk leven is blootgesteld, welk gevaar de lagere schepselen voor ons opleveren, waarvan velen, sedert de mensen tegen God gerebelleerd hebben, hun vijanden geworden zijn, en hoe grote barmhartigheid het is, dat wij voor ze bewaard zijn, zoals wij zijn! Dikwijls ontmoeten wij hetgeen kwaad en nadelig is, waar wij hetgeen weldadig is dachten te vinden, en velen worden gekwetst of anderszins geschaad, als zij in de weg huns plichts zich met eerlijken arbeid bezig houden.

3. De barbaren dachten dat Paulus, een gevangenen zijnde, voorzeker een moordenaar moest wezen, die zich op Rome had beroepen, ten einde aan het gerecht in zijn eigen land te ontkomen, en dat deze adder door de Goddelijke gerechtigheid was gezonden, om de bloedwreekster te zijn. Of, zo zij niet wisten, dat hij een gevangenen was, onderstelden zij, dat hij op de vlucht was, en, toen zij het beest aan zijn hand zagen hangen, dat hij, naar het schijnt, niet terstond kon, of wilde, afschudden, maar het hangen liet, kwamen zij tot de gevolgtrekking: "Deze mens is gewis een doodslager. Hij heeft onschuldig bloed vergoten, en daarom, hoewel hij aan de zee ontkomen is, wordt hij door de Goddelijke wraak achtervolgd, en zij grijpt hem aan op het ogenblik, dat hij zich vleit met de gedachte van ontkomen te zijn, en wil hem niet laten leven."

Hierin nu kunnen wij zien:

Ten eerste. Enige ontdekkingen van het natuurlijke licht. Zij waren barbaren, bezaten misschien geen geleerde boeken, en toch wisten zij van nature:
A. Dat er een God is, die de wereld regeert, en dat alle gebeurtenissen door zijn voorzienigheid worden geleid, dat de dingen niet bij geval plaats hebben, maar door Goddelijke aanwijzing.
B. Dat het kwaad de zondaars vervolgt, dat er goede werken zijn, die God zal belonen, en boze werken, die Hij zal straffen, dat er een Goddelijke Nemesis - een wrake, is, die vroeg of laat voor grote misdaden afrekening zal houden. Zij geloven niet slechts, dat er een God is, maar dat deze God gezegd heeft: mijn is de wraak, Ik zal het vergelden, zelfs tot de dood toe.
C. Dat moord een afschuwelijke misdaad is, die niet lang ongestraft zal blijven, dat wie des mensen bloed vergiet - indien zijn bloed niet door de mensen vergoten wordt, zoals het behoorde door de magistraat, het vergoten zal worden door de rechtvaardigen Rechter van hemel en aarde, die de Wreker is van onrecht. Zij, die denken in enigerlei bozen weg ongestraft te zullen blijven, zullen uit de mond dezer barbaren geoordeeld worden, die, zonder boek, in staat waren te zeggen: Wee de goddeloze, het zal hem kwalijk gaan want de vergelding zijner handen zal hem geschieden. Zij, die, omdat zij menigmaal aan het gerecht ontkwamen, gerust zijn, en zeggen: Wij zullen vrede hebben, al gaan wij ook voort in het kwade, zo dat zij hun hart gans verharden, omdat niet haastelijk het oordeel over de boze daad geschiedt, kunnen van deze ongeletterde lieden leren, dat er, hoewel de boosdoeners aan de wrake der zee zijn ontkomen, aan de Goddelijke gerechtigheid toch geen ontkomen is, de wraak laat hen niet leven. In Jobs tijd zoudt gij de voorbijgaanden op de weg hebben kunnen vragen, en zij zouden u gezegd hebben, dat de boze bewaard wordt voor de dag des verderfs, Job 21:30 1).

Ten tweede. Sommigen van de vergissingen, of dwalingen van het natuurlijke licht, die door de Goddelijke openbaring hersteld moesten worden. Hun kennis was gebrekkig in tweeërlei opzicht:
A. Zij dachten, dat alle slechte mensen reeds in dit leven gestraft worden, dat de Goddelijke wraak grote en openbare zondaren, zoals moordenaars, nooit lang laat leven, maar dat zij, als zij uit de kuil opkomen, in de strik gevangen zullen worden, Jeremia 48:43, 44, en, als zij voor het aangezicht eens leeuws vlieden, een beer hen zal ontmoeten, Amos 5:19. Als zij aan verdrinken ontkomen, zal een adder hen vatten. Maar zo is het niet. De goddelozen, zelfs moordenaars, leven, worden oud, ja worden geweldig in vermogen, want de dag der wrake zal in de andere wereld komen, de grote dag des toorns, en hoewel van sommigen reeds in deze wereld een voorbeeld gemaakt wordt, om te tonen, dat er een God is, blijven toch velen ongestraft, om te tonen, dat er een toekomend oordeel is.
B. Zij dachten, dat allen, die in dit leven op zeer bijzondere wijze beproefd worden, of door een zware ramp worden getroffen, goddeloze mensen zijn, dat een man, wiens hand door een adder gevat wordt, deswege voor een doodslager gehouden kan worden, alsof zij, op wie de toren van Siloam gevallen is, grotere zondaren moeten wezen, dan allen, die in Jeruzalem zijn. In die dwaling verkeerden ook de vrienden van Job, toen zij over zijn toestand een oordeel velden, maar de Goddelijke openbaring plaatst die zaak in het ware licht, nl. - dat gewoonlijk alle ding allen gelijkelijk wedervaart, dat Godvruchtigen soms zwaar beproefd worden in dit leven, ten einde hun geloof te oefenen, en hun lijdzaamheid te doen toenemen.

4. Toen hij de adder afschudde van zijn hand, verwachtten zij toch, dat de Goddelijke wraak hun oordeel zou bevestigen, dat hij zou opzwellen, en door de kracht van het gif

zou bersten, of dat hij terstond dood zou neervallen. Zie hoe geneigd de mensen zijn, om, als zij eens een slechte mening van iemand hebben opgevat, al is zij ook nog zo ongegrond, er bij te blijven, en te denken, dat God hun ongunstig oordeel moet bevestigen en bekrachtigen! Het was nog gelukkig, dat zij zelf hem niet neervelden, toen zij zagen, dat hij niet opzwol en dood neerviel, maar nee, zij zijn bedachtzaam genoeg om de voorzienigheid te laten werken, en daar de uitkomst van gade te slaan.

III. Paulus' redding uit dit gevaar, en de onjuiste uitlegging, die het volk daaraan gaf. Dat de adder zijn hand had gevat, was een beproeving van zijn geloof, en het werd bevonden tot lof, en eer, en heerlijkheid, want:
1. Het blijkt niet, dat hij er door verschrikt werd. Hij schreeuwde niet, sprong niet op, zoals wij gans natuurlijk gedaan zouden hebben, hij heeft haar niet met afgrijzen en haast afgeschud, want hij liet haar zo lang hangen, dat de mensen tijd hadden om het te zien, en er hun aanmerkingen op te maken. Hij had zulk een verwonderlijke tegenwoordigheid van geest, zulk een grote kalmte van gemoed, als bij zulk een plotseling ongeval niemand hebben kon, dan door de bijzondere hulp van Gods genade, en het wezenlijke, werkzame geloof in het woord van Christus aan zijn discipelen, Markus 16:18, slangen zullen zij opnemen. Dit is: het hart vast te hebben, betrouwende op de Heere.
2. Onbekommerd schudde hij de adder af in het vuur, zonder enige moeite, zonder om hulp te roepen, of enigerlei middel te gebruiken om haar los te maken van zijn hand, en waarschijnlijk is zij in het vuur verteerd. Zo zullen de gelovigen in de kracht van Christus' genade, met een heilige vastberadenheid de verzoekingen van Satan van zich afschudden, en, evenals Christus, zeggen: Ga weg achter mij, Satanas! De Heere bestraffe u! en aldus bewaren zij zichzelf en de boze vat hen niet, 1 Johannes 5:18. Als wij de bestraffende bedilling van mensen verachten, er met een heilige minachting op neerzien, daar wij het getuigenis van ons geweten voor ons hebben, dan doen wij wat Paulus hier gedaan heeft: wij schudden de adder af in het vuur. Zij doet ons geen kwaad behalve wanneer wij ons er over verbitteren, of er ons door laten afhouden van onzen plicht, of er door geprikkeld worden, om schelden voor schelden te vergelden.
3. Het heeft hem niet gedeerd. Zij, die dachten, dat het hem de dood zou kosten, verwachtten lang, en zagen. dat geen ongemak over hem kwam. God bedoelde hiermede hem door deze barbaren te doen opmerken, en aldus voor hen de weg te bereiden om het Evangelie te ontvangen. Men zegt, dat daarna geen giftig dier in dat eiland kon leven, evenmin als in Ierland, maar ik bevind niet, dat dit bevestigd wordt, hoewel de Roomse schrijvers er met volle verzekerdheid van spreken.
4. Toen hebben zij hem even geprezen en verheerlijkt, als zij hem te voren gehoond hadden. Zij veranderden, en zeiden, dat hij een god was, een onsterfelijke god, want zij achtten het onmogelijk, dat een adder zo lang aan de hand van een sterfelijken mens kon hangen, zonder hem te deren. Zie het onvaste van de volksmening, hoe zij verandert met de wind, en hoe gemakkelijk zij van het een uiterste tot het andere komt, van het offeren aan Barnabas en Paulus tot aan het stenigen van hen, en hier, van hem te veroordelen als een moordenaar, tot hem te vereren als een god.

IV. De wonderdadige genezing door Paulus van een aanzienlijken ouden man, die ziek was door koorts, en van anderen, die door verschillende krankheden bevangen waren. En deze bevestiging van de leer van Christus ging ongetwijfeld gepaard aan de verkondiging er van. Merk op:
1. De vriendelijke gastvrijheid door Publius, de voornaamste van het eiland, aan deze in nood zijnde vreemdelingen verleend. Hij had grote landhoeven in het eiland, en sommigen denken, dat hij er de gouverneur van was, hij ontving hen en heeft hen drie

dagen vriendelijk geherbergd, opdat zij tijd zouden hebben om naar andere geschikte verblijfplaatsen voor zich om te zien. Het is heerlijk als God aan hen, aan wie Hij een ruime bezitting heeft geschonken, ook een ruim hart geeft. Het betaamde hem, die de voornaamste van het eiland was, het meest gastvrij en het edelmoedigst te wezen, rijk te zijn in goede werken.
2. De ziekte van de vader van Publius, hij was met koortsen en de roden loop bevangen, ziekten, die gewoonlijk samen gaan, en dan meestal een dodelijken afloop hebben. Gods voorzienigheid had het zo beschikt, dat hij juist toen ziek moest wezen, opdat zijn genezing een dadelijke beloning zou wezen voor Publius' grootmoedigheid, en die genezing inzonderheid door een wonder een beloning zou wezen voor zijn vriendelijkheid aan Paulus bewezen, dien hij ontving in de naam eens profeten, en dus dit loon eens profeten er voor kreeg.
3. Zijn genezing. Paulus nam kennis van zijn toestand, en hoewel wij niet bevinden, dat hij er toe gedrongen werd, want zij hebben aan zo iets niet eens gedacht, ging hij naar binnen, niet als arts om hem door medicijnen te genezen, maar als apostel om hem te genezen door een wonder, en hij heeft in de naam van Christus God gebeden om zijn genezing, en toen heeft hij hem de handen opgelegd, en in een ogenblik was hij volkomen wel. Hoewel hij oud moet geweest zijn, heeft hij toch zijn gezondheid herkregen, en de verlenging van zijn leven moet voor hem een goedertierenheid Gods geweest zijn.
4. De genezing van vele anderen, die door deze genezing uitgelokt werden om zich ook tot Paulus te wenden. Indien hij zo gemakkelijk en zo volkomen krankheden kan genezen, dan zal hij weldra vele patiënten hebben, en hij heeft hen allen welkom geheten, en hen weggezonden met hetgeen, waarvoor zij gekomen waren. Hij heeft er zich niet op beroepen, dat hij hier een vreemdeling was, bij toeval onder hen gekomen, zich onder generlei verplichting jegens hen bevond, slechts wachtte om met de eerste gelegenheid weg te reizen, en er dus verschoond van wilde zijn, om dien arbeid onder hen te verrichten. Nee, een goed en Godvruchtig man zal trachten goed te doen aan alle plaatsen, waar Gods voorzienigheid hem heen heeft gevoerd. Paulus achtte zich een schuldenaar, niet alleen van de Grieken, maar ook van de barbaren, en dankte God voor de gelegenheid om nuttig voor hen te kunnen wezen. Ja, hij gevoelde zich zeer bijzonder verplicht aan deze inwoners van Malta, voor de tijdige schuilplaats en de levensbehoeften, die zij hem hadden verstrekt, en hiermede heeft hij zich ook werkelijk van zijn schuld voor zijn onthaal gekweten. Dit moet ons aanmoedigen vreemdelingen te herbergen, want aldus hebben sommigen onwetend engelen, en anderen apostelen geherbergd. God zal niet nalaten vriendelijkheid te vergelden, die aan zijn in nood zijnde kinderen wordt bewezen. Wij hebben reden te geloven, dat Paulus bij deze genezingen ook het Evangelie gepredikt heeft, en daar het aldus aanbevolen en bevestigd tot hen kwam, werd het algemeen onder hen aangenomen. Indien dit zo is, dan is voorzeker nooit een volk zo verrijkt geworden door een schipbreuk aan hun kust, als deze Maltezers het geweest zijn.

V. Hoe deze barbaren dankbaar Paulus' vriendelijkheid erkend hebben door dat hij hun Christus' Evangelie heeft gepredikt. Zij waren beleefd jegens hem en de andere predikers, die hem waarschijnlijk bij zijn prediking hebben geholpen, vers 10.
1. Zij eerden ons met veel eer, zij betoonden hun alle mogelijke achting en eerbied. Zij zagen, dat God hen eerde, en daarom achtten zij zich te recht verplicht hen te eren, en zij vonden niets te veel, waardoor zij hun achting en eerbied konden betuigen. Wellicht hebben zij hun het burgerrecht op hun eiland aangeboden, en namen zij hen aan als leden van hun gilden en broederschappen. De getrouwe predikers van het Evangelie zijn dubbele eer waardig, voornamelijk dan, als zij welslagen in hun' arbeid.

2. Als wij vertrekken zouden, bestelden zij ons hetgeen van node was, of zij brachten aan boord hetgeen wij nodig hadden. Paulus kon hier niet met zijn handen arbeiden, want hij had geen materialen, en daarom nam hij de vriendelijkheid aan van de goede lieden op Melite, niet als een beloning voor zijn genezingen, (hij had die gave om niet ontvangen, en hij gaf haar om niet) maar als een ondersteuning in zijn nooddruft en van degenen, die met hem waren. En daar zij geestelijke goederen van hen hadden ontvangen, was het niet meer dan recht, dat zij ze hun op die wijze vergolden, 1 Corinthiërs 9:11.

Handelingen 28:11 - 16
Wij hebben hier de voortgang van Paulus' reis naar Rome, en zijn aankomst aldaar. Ruw en gevaarlijk was zijn reis tot nu toe geweest, en ternauwernood heeft hij er het leven afgebracht, maar na een storm komt kalmte, het laatste gedeelte zijner reis was rustig en aangenaam. Nu hebben wij hier:

I. Hun vertrek van Malta. Dat eiland was hun een vriendelijk toevluchtsoord geweest, maar het was niet hun te huis. Na er rust en verkwikking genoten te hebben, moeten zij weer in zee gaan. De moeilijkheden en ontmoediging, die wij in onze Christelijke loopbaan ontmoeten, moeten ons niet beletten om verder voorwaarts te streven. Er wordt hier nota genomen:
1. Van de tijd hunner afreis, na drie maanden, de drie wintermaanden. Het is beter stil te liggen, al ligt men dan ook op lasten, dan voorwaarts te gaan terwijl het jaargetijde nog zo vele gevaren kon opleveren. Paulus had hen gewaarschuwd tegen het afvaren in winterweer, en zij hadden naar die waarschuwing niet willen luisteren, maar nu zij het, door de gevaren en moeilijkheden, die zij hadden ondervonden, geleerd hadden, behoefde hij hen niet meer te waarschuwen. De kennis, die zij tot zo duren prijs verkregen hadden, deed hun goed. Daarom wordt ondervinding de leermeesteres der dwazen genoemd, omdat het dwazen zijn, die niet anders dan door ondervinding willen leren.

2. Van het schip, waarin zij vertrokken. Het was een schip van Alexandrië, evenals het vorige, waarin zij schipbreuk hadden geleden, Hoofdstuk 27:6. Dit schip had op het eiland overwinterd, en was veilig. Zie hoe verschillend de uitkomsten zijn van der mensen ondernemingen in deze wereld. Hier waren twee schepen, beiden van Alexandrië, beiden met bestemming naar Italië, beiden op hetzelfde eiland geworpen, maar het een lijdt er schipbreuk, terwijl het andere veilig is. Zulke voorvallen ziet men dikwijls. Soms begunstigt de voorzienigheid hen, die in de wereld verkeren, en maakt hen voorspoedig, opdat de mensen aangemoedigd zullen worden om zich tot wereldlijke bezigheden te begeven, en op een andermaal is de voorzienigheid hun tegen, ten einde de mensen te waarschuwen er hun hart niet op te zetten. De gebeurtenissen verschillen, zijn wisselvallig, opdat wij leren, beide verzadigd te zijn en honger te lijden. De geschiedschrijver neemt nota van het teken van het schip, dat er waarschijnlijk de naam aan gaf, het was Castor en Pollux, deze dwaze Heidense godheidjes, die door de dichters voorgesteld worden als beheersers der stormen, en beschermers der zeevarenden, zeegoden dus, waren op de voorzijde van het schip geschilderd, of gegraveerd, en daaraan ontleende het schip zijn naam. Ik onderstel, dat dit met geen ander doel vermeld is, dan om er het geschiedverhaal door te bevestigen, daar het schip door dat teken bekend was bij allen, die handel dreven tussen Egypte en Italië. Dr. Lightfoot denkt, dat Lukas deze bijzonderheid vermeldt om op het bijgeloof der mensen opmerkzaam te maken, daar zij dachten beter beveiligd te zijn onder dit teken, dan onder hetgeen, waar zij te voren onder gevaren hebben.

II. Hun landing in of bij Italië, en de voortzetting hunner reis naar Rome.
1. Zij landden het eerst te Syracuse op Sicilië, de hoofdplaats van dat eiland. Daar bleven zij drie dagen, daar zij er waarschijnlijk goederen aan land moesten brengen, of koopwaren in te nemen hadden, want het schijnt, dat dit schip een handelsreis deed, dus een koopvaardijschip was. Paulus kon nu zijn weetgierigheid bevredigen door het aanschouwen van plaatsen, waarvan hij dikwijls gehoord had, en die hij gewenst had te zien, inzonderheid Syracuse, een plaats van grote bekendheid in de oudheid, maar er schijnen daar geen Christenen geweest te zijn.
2. Van Syracuse kwamen zij te Rhegium, een stad in Italië, vlak tegenover Messina op Sicilië, en behorende tot het koninkrijk van Calabrië, of Napels. Daar schijnen zij een dag te zijn gebleven. De roomse legende verhaalt, dat Paulus daar toen gepredikt heeft, en dat de vissen naar de oever kwamen om hem te horen, dat hij met een kaars een stenen pilaar in brand stak, en door dat wonder het volk van de waarheid zijner leer overtuigde, dat velen van hen gedoopt werden, en dat hij Stefanus, een zijner metgezellen op deze reis tot hun eersten bisschop geordend heeft, en dit alles, zeggen zij, is op een dag gebeurd, terwijl het niet eens blijkt, dat zij er aan land gingen, maar er slechts voor anker kwamen.
3. Van Rhegium kwamen zij te Puteoli, een zeehaven niet ver van Napels, thans Pozzolana (Pozzuoli) genoemd. Het schip van Alexandrië was bestemd naar die haven, en daarom werden Paulus, en de overigen, wier bestemming Rome was, daar aan land gezet, die toen verder de reis over land deden. Te Puteoli vonden zij broeders, Christenen. Wie heeft de kennis van Christus daar gebracht? Het wordt ons niet gezegd, maar zij was er, zo verwonderlijk heeft het zuurdeeg des Evangelies zijn geur verspreid. God heeft velen, die Hem dienen en aanbidden in plaatsen, waar wij dit weinig van zouden denken.

En merk op:
A. Hoewel er waarschijnlijk slechts weinige broederen te Puteoli waren, heeft Paulus hen toch ontdekt, hetzij, door dat zij van hem gehoord hadden, of door dat hij navraag naar hen deed, maar het was als door instinct, dat zij bij elkaar kwamen. Broeders in Christus behoren elkaar te ontdekken en gemeenschap met elkaar te oefenen, zoals landgenoten in de vreemde dit ook doen.
B. Zij wensten dat Paulus en zijn metgezellen zeven dagen bij hen zouden blijven, dat is: het zo te overleggen, dat zij ten minste een Dag des Heeren bij hen zouden doorbrengen, en hen in hun openbare Godsverering op die dag bij zouden staan. Zij wisten niet, of zij Paulus te Puteoli ooit weer zouden zien, en daarom moet hij niet heengaan zonder enige malen voor hen gepredikt te hebben. En Paulus wilde hun gaarne zo veel van zijn tijd afstaan, en de hoofdman, onder wiens orders Paulus nu stond, zelf misschien vrienden, of zaken te Puteoli hebbende, bewilligde er in om ten genoegen van Paulus, er een week te vertoeven.

4. Van Puteoli gingen zij voorwaarts naar Rome, waar zij te voet heen reisden, want het blijkt niet, dat zij, zoals vroeger, Hoofdstuk 23:24, rijdieren hadden. Maar naar Rome moeten zij gaan, en dit is het einde hunner reis.

III. De ontmoeting met de Christenen te Rome. Waarschijnlijk was hun door de Christenen te Puteoli bericht gezonden, zodra Paulus daar aangekomen was, hoe lang hij voornemens was er te blijven, en wanneer hij zich op weg naar Rome zou begeven, hetgeen voor die samenkomst de gelegenheid bood.
Merk op:
1. De grote eer, die zij Paulus aandeden. Zij hadden veel van hem gehoord, hoe hij door God gebruikt was geworden, welken uitnemende arbeid hij voor het koninkrijk van

Christus had verricht, en voor hoe vele zielen hij een geestelijke vader was geweest. Zij hadden gehoord van zijn lijden, en hoe God er hem in had ondersteund, en daarom verlangden zij niet slechts hem te zien, maar zij hielden zich verplicht hem alle mogelijke eer te bewijzen als een roemrijke bepleiter van de zaak van Christus.
Enige tijd tevoren had hij hun een langen brief geschreven, de heerlijken, uitnemende brief aan de Romeinen, waarin hij niet slechts uitdrukking had gegeven van zijn grote genegenheid voor hen, maar hun ook vele nuttige wenken en instructies had gegeven, en uit dankbaarheid hiervoor doen zij hem nu die eer aan. Zij gingen hem tegemoet, ten einde hem statig naar Rome te begeleiden, zoals gezanten en rechters hun openbaren intocht houden, hoewel hij een gevangenen was. Sommigen van hen gingen hem tot Appiusmarkt tegemoet, die een en vijftig mijlen buiten Rome was, anderen tot aan een plaats, genaamd de Drie Tabernen, acht en twintig mijlen (sommigen schatten het op drie en dertig mijlen) buiten Rome. Het is tot hun lof, dat zij zich zo weinig zijner hebben geschaamd, of gevreesd hebben hem te kennen, omdat hij een gevangenen was, dat zij hem juist daarom dubbele ere waardig achtten, en zich te meer beijverden om hem eerbied te betonen.

2. De grote vertroosting, die Paulus hierdoor smaakte. Nu hij Rome naderde, en wellicht te Puteoli gehoord had van keizer Nero, en welk een tiran hij was geworden, begon hij treurige gedachten te koesteren van zijn beroep op de keizer, en de gevolgen er van. Hij naderde Rome, waar hij nooit geweest was, waar er weinigen waren, die hem kenden, of die hij kende, en wat hem daar ontmoeten zou, wist hij niet. Maar hij begon er neerslachtig onder te worden, totdat hij deze Godvruchtige mannen ontmoette, die van Rome gekomen waren, om hem eerbied te betonen.
En toen hij hen zag:
A. Dankte hij God. Wij kunnen veronderstellen, dat hij ook hen telkens en nogmaals heeft gedankt, en hun heeft gezegd hoe vriendelijk hij het van hen vond, maar dit was niet alles, hij dankte God. Als onze vrienden vriendelijk voor ons zijn, dan is het God, die hen dit doet wezen, die het in hun hart geeft om ons liefde te betonen, en er hun ook de macht toe geeft om het te kunnen, en zo moeten wij dan Hem de eer er voor toebrengen. Hij dankte God ongetwijfeld voor de vriendelijkheid en milddadigheid van de barbaren te Melite, maar nog veel meer voor de vrome zorg over hem van de Christenen te Rome. Toen hij zo vele Christenen zag, die van Rome kwamen, dankte hij God, dat het Evangelie van Christus zo voorspoedig was in de hoofdstad des rijks. Als wij buiten ‘s lands gaan, rondzien in de wereld, en in vreemde plaatsen hen ontmoeten, die de naam van Christus hoog houden en God vrezen, en Hem dienen, dan behoren wij ons hart op te heffen tot de hemel in lof - en dankzegging. Geloofd zij God, dat er zo vele heerlijken op de aarde zijn, hoe slecht die aarde ook is.
Paulus had God gedankt voor de Christenen te Rome, voordat hij hen ooit gezien had, om hetgeen hij van hen gehoord had, Romeinen 1:8. Ik dank mijn God over u allen. Maar nu hij hen zag, - en wellicht bevond, dat zij beschaafder waren in hun voorkomen, dan de meesten, met wie hij omgang heeft gehad, of ernstiger en meer ontwikkeld dan de meesten - dankte hij God. Maar dat was niet alles, hij greep moed. Het bezielde hem met nieuw leven, wekte hem op, en verdreef zijn neerslachtigheid, nu kan hij even goedsmoeds Rome binnentreden als gevangene, als hij ooit Jeruzalem als vrij man is binnengetreden. Hij bevindt, dat daar de zodanige zijn, die hem liefhebben en eren, met wie hij om kan gaan als met zijn vrienden, en met wie hij te rade kan gaan, die hem de verveling zijner gevangenschap kunnen verlichten, en hem kunnen bemoedigen als de verschrikking om voor Nero te verschijnen hem zou kunnen terneerslaan. Het is voor hen, die op reis zijn naar de hemel, een bemoediging om hun medereizigers te ontmoeten, die

hun medegenoten zijn in de verdrukking en in het koninkrijk en in de lijdzaamheid van Jezus Christus.

B. Als wij de talrijke en plechtige vergaderingen zien van goede Christenen, dan moeten wij niet alleen God danken maar zelf ook moed grijpen. En dit is een goede reden, waarom aan goede leraren eerbied moet worden betoond, inzonderheid als zij in lijden zijn, en er verachting over hen wordt uitgestort, dat het hen bemoedigt, en hun arbeid en lijden lichter maakt. Toch is het opmerkelijk, dat de Christenen te Rome thans wel veel eerbied betoonden aan Paulus - en zeer veel heeft hij zich van hun eerbied voorgesteld - maar dat zij hem in de steek lieten, toen hij hen het meest nodig had, want hij zegt: In mijn eerste verantwoording is niemand bij mij geweest, maar zij hebben mij allen verlaten, 2 Timotheüs 4:16. Zij konden gemakkelijk een rit maken van veertig of vijftig mijlen om Paulus tegemoet te gaan voor het aangename van de reis, maar zich aan het ongenoegen van de keizer en andere voorname lieden bloot te stellen, door als verdedigers van Paulus op te treden, en ten zijnen gunste te getuigen - daarvan willen zij voor verontschuldigd gehouden worden. Als het daar op aankomt, dan willen zij liever even ver de stad uit rijden om hem te ontwijken, als zij nu gereden hebben om hem te ontmoeten. Hetgeen voor ons een wenk is, om af te laten van de mens en ons te sterken in de Heere onze God. De moed, dien wij grijpen door zijn beloften, zal ons nooit begeven, als wij beschaamd werden in de moed die der mensen vleiende plichtplegingen ons inboezemden. God zij waarachtig, maar alle mens leugenachtig.

IV. Hoe Paulus te Rome in gevangenschap werd overgegeven, vers 16. Hij is nu aan het einde zijner reis, en:
1. Hij is nog een gevangene. Hij had naar Rome verlangd, maar als hij er komt wordt hij met andere gevangenen overgegeven aan de overste des legers, en kan niets meer van Rome zien, dan hem toegestaan wordt. Hoe vele grote mannen hebben hun intocht gedaan in Rome, gekroond en in triomf, die in werkelijkheid de gesels van hun geslacht zijn geweest! Maar hier doet een goed man zijn intrede in Rome, geketend als een arme gevangene, maar die in werkelijkheid de grootste zegen voor zijn geslacht is geweest. Dit denkbeeld is genoeg om ons voor altijd alle behagen in deze wereld te ontnemen.
2. Toch wordt hem nog gunst betoond. Hij is een gevangene, maar hij wordt niet in de gemene gevangenis opgesloten. Aan Paulus werd toegelaten op zichzelf te wonen, in de een of andere geriefelijke woning, waarvan zijn vrienden hem voorzagen, en een krijgsknecht werd aangesteld om er hem te bewaken, die, naar wij hopen, vriendelijk voor hem was, en hem al de vrijheid liet, die aan een gevangenen toegestaan kon worden, want het moet wel een zeer lomp of onvriendelijk mens zijn, die lomp of onvriendelijk kon wezen jegens zulk een hoffelijk, welwillend man als Paulus was. Daar aan Paulus vergund was op zichzelf te wonen, kon hij gelukkiger leven, meer genieten van zijn vrienden en van zijn God, dan wanneer hij met andere gevangenen samen had moeten wezen. Het kan een bemoediging zijn voor de gevangenen Gods, dat Hij hen gunst kan doen vinden in de ogen van hen, die hen gevangen hebben, Psalm 106:46, zoals Jozef genade vond in de ogen des oversten van het gevangenhuis, Genesis 39:21, en Jojachin in de ogen van de koning van Babel, 2 Koningen 25:27, 29. Als God Zijn volk niet terstond uit gevangenschap verlost, kan Hij of die gevangenschap draaglijk voor hen maken, of er hen kalm en geduldig onder maken, en in beide gevallen hebben zij reden om dankbaar te zijn.

Handelingen 28:17 - 22
Paulus is met grote onkosten en onder velerlei gevaar als gevangenen naar Rome gebracht, en nu hij er is, verschijnt niemand om hem te vervolgen, of hem iets ten laste te leggen, en zo is hij dan genoodzaakt zelf zijn rechtszaak bij de Joden ter sprake te brengen, en hier legt hij haar bloot voor de voornaamsten der Joden te Rome. Niet lang te voren waren al de Joden door een edict van keizer Claudius uit Rome gebannen, en er, tot aan zijn dood, buiten gehouden, maar in de vijf jaren na dit tijdstip, waren vele Joden wegens handelsbelangen teruggekomen, hoewel het niet blijkt, dat het hun vergund was er een synagoge te hebben, of een plaats voor de openbare Godsverering. Deze voornaamsten der Joden waren degenen, die het meeste aanzien onder hen genoten, de meest gedistingeerde personen van dien Godsdienst, en die de meeste bezittingen en grootste invloed hadden. Paulus heeft hen samengeroepen, daar hij wenste recht te staan in hun mening van hem, opdat er een goede verstandhouding zou wezen tussen hen en hem. En hier wordt ons meegedeeld:

I. Wat hij tot hen zei, en welk bericht hij hun gaf van zijn zaak. Hij spreekt hen eerbiedig aan, noemt hen: mannen broeders, waarmee hij te kennen geeft, dat hij verwacht ook door hen als een man en broeder behandeld te worden, hij verbindt zich hen als zodanig te behandelen, hun niets dan de waarheid te zeggen, want wij zijn elkanders leden, wij zijn allen broeders. Nu:
1. Verklaart hij hun zijn onschuld, en dat hij de Joden geen rechtmatige oorzaak had gegeven, om zo kwaadwillig jegens hem te zijn, als zij over het algemeen waren. "Ik heb niets gedaan tegen het volk der Joden, heb niets gedaan ten nadele van hun Godsdienst, of hun burgerlijke vrijheid, aan hun tegenwoordige ellende geen verdrukking toegevoegd. Zij weten, dat ik dit niet gedaan heb. Ik heb ook niets gedaan tegen de vaderlijke gewoonten, hetzij door iets er van af te schaffen, of door nieuwigheden in te voeren in hun Godsdienst." Het is waar, Paulus heeft de vaderlijke gewoonten niet verplichtend gesteld voor de Heidenen, zij zijn nooit voor hen bestemd geweest, maar even waar is het, dat hij ze nooit is tegengegaan bij de Joden, integendeel, als hij zich onder hen bevond, heeft hij er zich naar gedragen. Hij heeft hen nooit verweten dat zij de gebruiken en gewoonten van hun Godsdienst onderhielden, hij verweet hun slechts hun vijandschap tegen de Heidenen, Galaten 2:12. Paulus had het getuigenis van zijn geweten, dat hij jegens de Joden zijn plicht gedaan heeft.

2. Met bescheidenheid klaagt hij over de harde behandeling, die hij ondervonden heeft, dat hij, hoewel hij hun niets misdaan had, gebonden uit Jeruzalem overgeleverd is in de handen der Romeinen. Als hij de gehele waarheid in die zaak gezegd had, dan zou het er erger dan nu voor de Joden hebben uitgezien, want zij zouden hem, zonder enigen schijn van wet of recht, ter dood hebben gebracht, indien de Romeinen hem niet hadden beschermd. Maar dat zij hem bij de stadhouder Felix beschuldigd hadden van een misdadiger te zijn, en recht tegen hem geëist hadden, dat was in werkelijkheid hem gebonden in de handen der Romeinen overgeleverd te hebben, toen hij niets anders verlangde, dan om billijk en onpartijdig volgens hun eigen wet geoordeeld te worden.

3. Hij deelt hun het oordeel der Romeinse stadhouders over hem mede, vers 18. Zij hebben hem onderzocht, een onderzoek ingesteld naar zijn zaak, en naar hetgeen hij ter zijner verdediging aanvoerde. De overste heeft hem onderzocht, evenzo ook Felix, en Festus, en Agrippa, en zij konden geen schuld des doods in hem vinden. Zij hebben niets anders in hem ontdekt, dan dat hij een eerlijk, rustig, nauwgezet, goed man was, en daarom wilden zij de Joden niet ter wille zijn door een doodvonnis over hem uit te

spreken. Integendeel, zij wilden hem loslaten, wilden hem ook laten voortgaan met zijn arbeid, en dien niet hebben willen belemmeren, want zij allen hadden hem gehoord, en zij waren zelfs tamelijk ingenomen met zijn leer. Het was tot eer van Paulus, dat zij, die hem het striktst onderzocht hebben, hem onschuldig hebben verklaard, en dat niemand hem veroordeelde behalve degenen, die zijn verdediging niet wilden aanhoren, en die tegen hem bevooroordeeld waren.

4. Hij wijst op de noodzakelijkheid, waarin hij geweest was, om zijn zaak naar Rome over te brengen, dat hij dit slechts tot zelfverdediging gedaan had, en niet met het doel om een tegenbeschuldiging in te brengen tegen de Joden, vers 19. Toen de Joden zulks tegenspraken, protest hebben aangetekend tegen zijn loslating, waarmee zij bedoelden, om, zo zij geen doodvonnis tegen hem konden verkrijgen, hem levenslang gevangen te laten blijven, was hij genoodzaakt zich op de keizer te beroepen, daar hij bevond, dat de stadhouders, de een na de ander, zo bevreesd waren voor de Joden, dat zij hem niet wilden vrij laten, uit vrees van hen tot hun vijanden te maken. Dit noodzaakte hem de hulp van hogere machten in te roepen. Dat was alles, wat hij met zijn beroep op het oog had, niet zijn volk te beschuldigen, alleen zichzelf te verdedigen. Iedereen heeft het recht zichzelf te verdedigen, zonder daarom zijn naasten te beschuldigen. Het is iets hatelijks te beschuldigen, inzonderheid een natie te beschuldigen, en zulk een natie. Paulus heeft wel voor hen gebeden, maar nooit tegen hen. De Romeinse regering had toen een slechte mening van de Joden opgevat, daar zij hen voor een muitziek, onstuimig, ontevreden en gevaarlijk volk hielden, en aan zulk een welbespraakt man als Paulus was, zou het gemakkelijk zijn gevallen, om als Romeins burger, die in de hoogste mate beledigd en benadeeld was, de keizer tegen het Joodse volk te verbitteren, maar Paulus zou dit voor niets ter wereld hebben willen doen, hij wilde van ieder het beste geloven en doen uitkomen, en het slechte niet erger voorstellen dan het was.

5. Hij stelt zijn lijden in het ware licht, en geeft er hun zulke redenen van op, als waardoor zij zich gedrongen moeten gevoelen, niet slechts om zich niet bij zijn vervolgers te voegen, maar zich met belangstelling zijner aan te trekken, te doen wat zij kunnen ten zijnen behoeve, zo zij enigen invloed hebben om hem zijn vrijheid te bezorgen, vers 20. "Om deze oorzaak dan heb ik u bij mij geroepen, niet om met u te twisten, want het is mijn bedoeling niet de regering tegen u op te zetten, maar om u te zien, en u aan te spreken als mijn landslieden, mannen, met wie ik gemeenschap wens te onderhouden, want vanwege de hope Israëls ben ik met deze keten omvangen." Hij droeg het teken zijner gevangenschap bij zich, en was waarschijnlijk met een keten aan de krijgsman, die hem bewaakte, verbonden.
En het was:
A. Omdat hij predikte, dat de Messias was gekomen, die de Hope Israëls is, Hij, op wie Israël hoopte. "Komen de Joden niet allen hierin overeen, dat de Messias de Heerlijkheid zal zijn van Zijn volk Israël? Daarom moet er op Hem gehoopt worden, en dezen Messias predik ik, en ik toon aan en bewijs, dat Hij gekomen is. Zij willen een hoop koesteren op een Messias, die nog komen moet, welke hoop eindigen moet in een wanhopen aan Hem. Ik predik zulk een hoop in een Messias, die reeds gekomen is, dat zij blijdschap in Hem moet veroorzaken."
B. Omdat hij predikte, dat er een opstanding der doden zijn zal, ook dat was de hope Israëls, zo heeft hij haar genoemd, Hoofdstuk 23:6, 24:15, 26:6, 7. "Zij willen u een Messias doen verwachten, die u bevrijdt van het Romeinse juk, u groot en voorspoedig maakt op de aarde, dat is het, waarvan hun gedachten vervuld zijn, en zij zijn vertoornd op mij, omdat ik hun verwachtingen leiden wil naar de grote dingen van een andere

wereld, hen tracht te bewegen de Messias aan te nemen, die hun deze dingen verzekert, maar geen uitwendige macht en grootheid. Ik wens u heen te voeren naar de geestelijke en eeuwige zegeningen, waarop onze vaderen door het geloof gezien hebben, en daarom haten zij mij, omdat ik u af wil leiden van hetgeen de misleiding is van Israël, dat zijn schande en zijn verderf zijn zal, het denkbeeld van een aardsen Messias, en u heen wil leiden naar hetgeen de wezenlijke en ware hope Israëls is, de ware zin en betekenis van alle de beloften, aan de vaderen geschied, een geestelijk koninkrijk van heiligheid en liefde in het hart der mensen, om de voorsmaak en toebereiding te wezen van de blijde opstanding der doden, en het leven in de toekomende wereld."

II. Hun antwoord. Zij erkennen:
1. Dat zij niets bijzonders tegen hem hebben, geen instructies hadden ontvangen om als zijn vervolgers voor de keizer te verschijnen, hetzij per brief, of mondeling, vers 21. "Wij hebben noch brieven u aangaande van Judea ontvangen, hebben geen orders om u te vervolgen, noch iemand van de broeders uit het Joodse volk, die onlangs te Rome gekomen zijn (daar velerlei zaken de Joden daarheen brachten, nu hun land een provincie, en hun volk onderdanen van het keizerrijk waren geworden) heeft van u iets kwaads geboodschapt of gesproken." Het was zeer vreemd, dat de rusteloze en ingekankerde haat der Joden, die Paulus overal vervolgd had, waar hij heenging, hem niet naar Rome gevolgd was, om hem daar veroordeeld te krijgen. En sommigen denken, dat zij hier onwaarheid spraken, en wèl orders hadden om hem te vervolgen, maar het niet durfden bekennen, daar zij zelf onder des keizers ongenoegen lagen, die, hoewel hij hen niet, evenals zijn voorgangers, van Rome verbannen had, hen er toch ook niet ondersteunde of begunstigde. Ik ben echter geneigd te denken, dat het waar was wat zij zeiden, en dat Paulus nu vond, dat hij zijn doel had bereikt, waarom hij zich op de keizer had beroepen, nl. om zijn zaak voor een gerechtshof te brengen, waar zij hem niet durfden volgen. Dit was David's overleg, en het was zijn veiligheid, 1 Samuel 27:1. Mij is niet beter dan dat ik haastelijk ontkome in het land der Filistijnen, opdat Saul van mij de hoop verlieze om mij meer te zoeken in de ganse landpale Israëls, zo zal ik ontkomen, vers 4. Toen Saul geboodschapt werd, dat David gevlucht was naar Gath, zo voer hij niet meer voort hem te zoeken. Zo is Paulus door zijn beroep op de keizer naar Rome gevlucht, waar hij buiten hun bereik was, en zij zeiden: "Laat hem gaan."

2. Dat zij iets naders wensen te weten van de leer, die hij predikte, en de Godsdienst dien hij zich zo veel moeite gaf, om, in weerwil van allen tegenstand, te verspreiden, vers 22. "Wij begeren wel van u te horen wat gij gevoelt, wat uw meningen zijn, wat het voor zaken zijn, waar gij zoveel van weet, en waarvoor gij zo ijvert, want ofschoon wij weinig meer van het Christendom weten, weten wij toch dit, dat het een sekte is, die overal tegengesproken wordt',. Zij, die dit minachtend, boosaardig woord van de Christelijke Godsdienst zeiden, waren Joden, de voornaamste Joden te Rome, die roemden op de wet, Romeinen 2:17, op hun kennis, en dit was nu alles wat zij van de Christelijke Godsdienst wisten, nl. dat het een sekte was, die overal tegengesproken werd. Zij geven er een ongunstig klinkenden naam aan, en dan kunnen zij hem te niet doen.
A. Zij beschouwden het als een sekte, en dat was onwaar. Het ware Christendom staat datgene voor, hetwelk voor geheel het mensdom van het uiterste belang is, en is niet gegrond op zulke enghartige begrippen, en bijzondere belangen, als die waaraan sekten gemeenlijk hun' oorsprong ontlenen. Het heeft niet, zoals sekten, wereldlijk voordeel op het oog, al het voordeel en gewin er van is geestelijk en eeuwig. Het heeft daarenboven de strekking om de kinderen der mensen te verenigen, en niet hen te verdelen, of onenig te maken, zo als sekten dat doen.

B. Zij zeiden, dat het overal tegengesproken werd, en dat is maar al te waar. Allen, met wie zij omgingen, spraken er tegen, en daarom kwamen zij tot de gevolgtrekking, dat iedereen het deed, en de meesten deden het ook. Het is altijd het lot geweest van Christus' heiligen Godsdienst, dat hij overal tegengesproken werd.

Handelingen 28:23 - 29
Wij hebben hier een kort bericht van een langdurige conferentie van Paulus met de Joden over de Christelijke Godsdienst. Hoewel zij er zo tegen bevooroordeeld waren, omdat hij overal tegengesproken werd, dat zij hem een sekte noemden, waren zij toch bereid om er de verdediging van aan te horen, hetgeen meer was dan de Joden te Jeruzalem wilden doen. Waarschijnlijk waren deze Joden te Rome, die meer wereldkennis hadden, vrijer in hun onderzoek, dan de bevooroordeelde Joden te Jeruzalem, en wilden zij dus over deze zaak niet oordelen voordat zij haar gehoord hadden.

I. Er wordt ons hier gezegd, hoe Paulus deze conferentie ter verdediging van de Christelijke Godsdienst gehouden heeft. De Joden bestemden een dag, om dit twistgesprek te houden, opdat beide partijen intijds bericht zouden hebben, vers 23. Deze Joden schenen wel gezind te zijn om overtuigd te worden, en toch bleek het, dat zij niet allen tot overtuiging kwamen. Toen nu de dag gekomen was:
1. Kwamen er velen in zijn woonplaats. Hij was een gevangene, en kon niet tot hen gaan, maar zij waren bereid tot hem te komen in zijn woning. En als zij goed nadachten over zijn tegenwoordige gevangenschap, dan moest zij, in stede van hen te bevooroordelen tegen zijn leer, haar juist voor hen bevestigen, want het was een teken, niet alleen, dat hij er in geloofde, maar dat hij haar waardig achtte, om er voor te lijden. Een man als Paulus moet men liever in de gevangenis bezoeken, dan geen onderricht van hem te krijgen. En hij maakte plaats voor hen in zijn woning, niet vrezende aanstoot te geven aan de regering, zo hij hun slechts goed kon doen.

2. Hij was zeer uitvoerig en volledig in zijn gesprek met hen, meer hun overtuiging op het oog hebbende dan zijn eigen rechtvaardiging.
A. Hij legde hun het koninkrijk Gods uit, toonde hun wat de aard was van dat koninkrijk, het heerlijke doel er van, dat het hemels en geestelijk is, in het hart der mensen zetelt, niet schittert in uitwendige pracht, maar in reinheid van hart en leven. Hetgeen de Joden in hun ongeloof hield was een misbegrip van het koninkrijk Gods, alsof het kwam met uiterlijk gelaat. Laat dit hun slechts verklaard en in het ware licht gesteld worden, en zij zullen tot deszelfs gehoorzaamheid worden gebracht.
B. Hij heeft hun het koninkrijk Gods niet slechts uitgelegd, maar ook betuigd. Hij heeft het hun eenvoudig verklaard, en door onweerlegbare bewijzen aangetoond, dat het koninkrijk Gods door de bedeling van de Messias was gekomen, en nu in de wereld werd opgericht. Hij getuigde van de buitengewone krachten en machten in het koninkrijk der genade, waardoor het opgericht werd, en de wonderen in het rijk der natuur, waardoor het werd bevestigd. Hij gaf dit getuigenis er van uit zijn eigen ervaring van deszelfs macht en invloed op hem, en de wijze, waarop hij er tot onderwerping aan gebracht was.
C. Hij verklaarde en betuigde hun niet alleen het koninkrijk Gods, maar hij bewoog hen, drong er bij hen op aan met allen ernst en vurigheid, dat zij het koninkrijk Gods zouden ontvangen, er zich aan zouden onderwerpen, niet zouden volharden in hun tegenstand er van. Op zijn leer (de verklaring en bevestiging er van) liet hij een warme, levendige toepassing volgen voor zijn hoorders, hetgeen de meest gepaste en nuttige methode van prediken is.

D. Hij poogde hen te bewegen tot het geloof van Jezus. Doel en strekking van geheel zijn rede was hen tot Christus te brengen, hen er van te overtuigen, dat Hij de Messias is, hen aan te sporen om in Hem te geloven, zoals Hij in het Evangelie wordt aangeboden. Hij drong bij hen aan - ta peri tou Iêsou - op de dingen betreffende Jezus, de profetieën van Hem, die hij voor hen las uit de wet van Mozes, en uit de profeten, als wijzende op de Messias, en toonde hun, hoe die allen in dezen Jezus zijn vervuld. Daar zij Joden waren, handelde hij met hen uit de Schriften van het Oude Testament, en toonde hun, dat dezen, wel verre van ten nadele van het Christendom te zijn, er juist het grootste bewijs van zijn, zodat, indien wij de geschiedenis van het Nieuwe Testament vergelijken met de profetie van het Oude, tot de gevolgtrekking moeten komen, dat deze Jezus degene is, die komen zou en dat wij geen anderen moeten verwachten.

3. Hij was zeer uitvoerig, want hij strekte zijn rede uit, - en het schijnt een onafgebroken rede geweest te zijn - van ‘s morgens vroeg tot de avond toe. Zij heeft misschien wel acht of tien uren geduurd. Het onderwerp was zeldzaam, kostelijk. Hij was er geheel van vervuld. Het was van het uiterste belang en gewicht, hij was in ernst, zijn hart was er op gezet. Hij wist niet wanneer hem weer zulk een gelegenheid zou worden geboden, en daarom heeft hij, zonder hun vergeving te vragen, omdat hij hun geduld zo op de proef stelde, hen de gehelen dag gehouden. Maar waarschijnlijk heeft hij ook enigen tijd doorgebracht in gebed voor hen en met hen.

II. Wat de uitwerking was van deze rede. Men zou gedacht hebben, dat het niet anders kon, of zo goed een zaak als het Christendom, voorgestaan en bepleit door zo bekwaam een woordvoerder als Paulus, de overwinning weg moest dragen, en dat al de hoorders zich terstond gewonnen zouden geven. Maar zo was het niet, het Kindeke Jezus is gezet tot een val voor sommigen, en tot een opstanding van anderen, een Hoeksteen voor sommigen, een Steen des aanstoots voor anderen.
1. Zij waren oneens tegen elkaar vers 25. Sommigen van hen dachten, dat Paulus gelijk had, anderen wilden dat niet toegeven. Dat is die verdeeldheid, die Christus gekomen is om op de aarde te geven, het vuur, dat Hij is komen ontsteken, Lukas 12:49, 51. Paulus heeft met grote duidelijkheid en helderheid gepredikt, en toch konden zijn hoorders het niet met elkaar eens worden over de zin van hetgeen hij predikte en de bewijzen, die hij er voor aanvoerde.
2. Sommigen geloofden wel hetgeen gezegd werd, maar sommigen geloofden niet. Daarin bestond de onenigheid. Zo is altijd het succes geweest van het Evangelie, voor sommigen was het een reuk des levens ten leven, voor anderen een reuk des doods, ten dode. Op sommigen heeft het woord uitwerking, anderen worden verhard, sommigen ontvangen het licht, anderen sluiten er hun ogen voor. Zo was het ook onder de hoorders van Christus en de aanschouwers Zijner wonderen: sommigen geloofden, anderen lasterden. Indien allen hadden geloofd, er zou geen onenigheid geweest zijn, zodat de schuld van die verdeeldheid lag bij hen, die niet wilden geloven.

III. Het ontdekkende woord, dat Paulus tot hen sprak bij het afscheid. Door hun mompelen onder elkaar bemerkte hij, dat velen onder hen, misschien wel het merendeel, hardnekkig bleven, zich niet wilden buigen onder het overtuigende van hetgeen hij gezegd had. Zij stonden op om heen te gaan, zij hadden er nu genoeg van. "Wacht," zegt Paulus, "neemt nog een woord met u eer gij heengaat, en denkt er over na als gij tehuis gekomen zijt, Wat meent gij, dat het gevolg wezen zal van uw hardnekkig ongeloof? Wat zult gij bij het einde er van doen? Waar zal het op uitlopen?"

1. "Door het rechtvaardig oordeel Gods zult gij onder de ongehoorzaamheid besloten worden. Gij verhardt uw harten, en God zal ze verharden, zoals Hij Farao's hart verhard heeft, en dat is wat van u geprofeteerd is. Leest deze Schriftuurplaats, Jesaja 6:9, 10, leest haar met ernst, en siddert, vreest er voor, dat de toestand, die dáár beschreven is, uw toestand is." Gelijk er in het Oude - Testament Evangeliebeloften zijn, die vervuld zullen worden in allen, die geloven, zo zijn er ook Evangelie - bedreigingen van geestelijke oordelen, die vervuld zullen worden in hen, die niet geloven, en dit is er een van. Het is een deel van de last, gegeven aan Jesaja, de profeet: hij is gezonden om diegenen erger te maken, die niet beter gemaakt wilden worden. Wèl heeft de Heilige Geest gesproken door Jesaja, de profeet, tot onze vaderen. Wat gesproken is door JEHOVAH wordt hier gezegd gesproken te zijn door de Heilige Geest, waaruit blijkt, dat de Heilige Geest God is. En wat gesproken werd tot Jesaja, wordt hier gezegd door hem gesproken te zijn tot onze vaderen, want hem was bevolen aan het volk te zeggen, wat God tot hem gezegd heeft. En hoewel in hetgeen daar gezegd werd, veel was, dat een verschrikking was voor het volk, en een smart voor de profeet, wordt het hier aangeduid als wèl gezegd. Van een boodschap des toorns zei Hizkia: Het woord des Heeren, dat gij gesproken hebt, is goed, Jesaja 39:8. En, die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden, is Evangelie, even goed als: Die geloofd zal hebben, zal zalig worden, Markus 16:16. Of, dit kan verklaard worden door het woord van onzen Heiland, Mattheüs 15:7, "Wèl heeft Jesaja van u geprofeteerd. De Heilige Geest zei tot uw vaderen, hetgeen in u vervuld zal worden: Met het gehoor zult gij horen en geenszins verstaan."

A. "Hetgeen hun grote zonde was tegen God, is ook de uwe, en zij is deze: Gij wilt niet zien. Gij sluit uw ogen voor het klaarste, het overtuigendste bewijs. Gij wilt de gevolgtrekking niet toelaten, hoewel gij de voorafgaande stelling niet kunt ontkennen. uw ogen hebt gij toegedaan," vers 27. Hiermede wordt een hardnekkig ongeloof aangeduid, een gewillige slavernij onder het vooroordeel, "Gelijk uw vaderen Gods hand niet wilden zien opgeheven tegen hen in zijn oordelen, Jesaja 26:11, zo wilt gij Gods hand niet zien, naar u uitgestrekt in Evangelie - genade." Het was van deze ongelovige Joden waar, dat zij bevooroordeeld waren tegen het Evangelie, zij zagen niet, omdat zij vast besloten waren niet te willen zien, en niemand is zo blind als zij, die niet willen zien. Zij wilden niet handelen naar hun overtuiging, en daarom wilden zij haar niet erkennen. Zij hebben voorbedacht hun ogen gesloten, opdat zij met hun ogen de grote dingen niet zouden zien, die tot hun eeuwigen vrede dienen, de heerlijkheid Gods niet zouden zien, het liefelijke van Christus, het afschuwelijke der zonde, de schoonheid der heiligheid, de ijdelheid dezer wereld, en de werkelijkheid van een andere wereld. Zij willen niet veranderd en geregeerd worden door die waarheden, en daarom willen zij er het bewijs niet van toelaten, opdat zij niet met de oren zouden horen, hetgeen zij ongaarne horen, de toorn Gods, geopenbaard van de hemel aan hen. Zij stoppen hun oren toe, als een dove adder, die hare oren toestopt, opdat zij niet hore naar de stem, der belezers, al zijn die ook nog zo ervaren. Zo hebben hun vaderen gedaan. Zij verzwaarden hun oren, opdat zij niet hoorden, Zacharia 7:11, 12.
Zij sloten hun ogen en oren, barricadeerden, als het ware de zintuigen, die hun gegeven waren om te kunnen leren, tegen Hem, die beide het horende oor, en het ziende oog gemaakt heeft, omdat zij bevreesd waren, dat zij met het hart zouden verstaan, zich zouden bekeren, en Ik hen zou genezen. Zij hielden hun verstand in het duister, of ten minste in gestadige onrust en verwarring, opdat zij niet, indien zij een verstandige, sobere gedachte plaats zouden geven, met het hart zouden verstaan, dat het zowel hun plicht als hun belang is, om Godsdienstig te zijn, en de waarheid hun langzamerhand te sterk zou worden, en zij zich zouden bekeren van hun bozen weg, waarin zij zulk een behagen

hebben, tot de weg, die hun thans nog zo veel afkeer inboezemt. Het is Gods methode, om de mensen eerst er toe te brengen, om te zien en te horen, en aldus te verstaan met hun hart, en dan hen te bekeren en hun wil te buigen, ten einde hen aldus te genezen, hetgeen de regelmatige manier is om met een redelijke ziel te handelen. Daarom voorkomt Satan de bekering der zielen tot God, door hun zinnen te verblinden en hun verstand te verduisteren, 2 Corinthiërs 4:4. En de toestand is zeer treurig, als de zondaar zich hierin met hem verenigt en zichzelf de ogen uitsteekt. - Ut liberius peccent, libenter ignorant - Zij dompelen zich in onwetendheid, om des te vrijer te zondigen. Zij beminnen hun ziekte, en zijn bevreesd, dat God hen zal genezen, evenals Babel vanouds. Wij hebben Babel gemeesterd, maar zij is niet genezen, Jeremia 51:9. Dat was de zonde.

B. "Hetgeen het grote oordeel Gods over hen is vanwege deze zonde: Zijn oordeel over u: Gij zult blind zijn. God zal u overgeven aan een gerechtelijke bedwelming van zinnen, horende zult gij horen, het woord Gods zal u gepredikt worden, telkens en nogmaals, maar gij zult het niet verstaan, omdat gij uw hart er niet toe wilt zetten om het te verstaan, God zal u geen kracht en genade geven om het te verstaan. Ziende zult gij zien. Er zullen zeer vele tekenen en wonderen voor uw ogen geschieden, maar gij zult er het overtuigend bewijs niet van bemerken. Wacht u, dat van u niet waar wordt wat Mozes tot uw vaderen gezegd heeft: De Heere heeft ulieden niet gegeven een hart om te verstaan, noch ogen om te zien, noch oren om te horen tot op dezen dag. Deuteronomium 29:4, en wat Jesaja zei tot de mensen van zijn tijd, Jesaja 29:10 - 12. De Heere heeft over ulieden uitgegoten een geest des diepen slaaps, en Hij heeft uw ogen toegesloten."
Door hun weerstaan van Gods genade en hun rebelleren tegen het licht, zodat God hun zijn genade moest ontnemen, en Zijn licht van hen terughouden, door hun niet aannemen van de liefde der waarheid, zodat God hun deswege een kracht der dwaling gezonden heeft, dat zij de leugen zouden geloven, door hun moedwillige verharding van hun hart, zodat zij met een gerechtelijke verharding van hart bezocht zijn, is het hart dezes volks dik geworden, en hebben zij met de oren zwaarlijk gehoord. Zij zijn dom en verstandeloos, er wordt door al wat men tot hen zeggen kan geen werking op hen uitgeoefend, generlei geneesmiddel werkt iets bij hen uit, kan hen bereiken, en daarom moet hun ziekte ongeneeslijk verklaard worden, en hun toestand hopeloos. Hoe kunnen mensen gelukkig zijn, die niet genezen willen worden van een ziekte die hen ongelukkig maakt? En hoe zullen diegenen genezen worden, die van de methode der genezing niets willen weten, er zich niet aan willen onderwerpen? En hoe zullen zij er zich aan onderwerpen, als zij noch aan hun ziekte willen geloven, noch van de heilzame uitwerking van het geneesmiddel overtuigd willen worden? En hoe zullen diegenen overtuigd worden, die hun ogen sluiten, en hun oren toestoppen? Laten allen, die het Evangelie horen, en er geen acht op slaan, sidderen bij dit oordeel, want als zij eenmaal aldus overgelaten zijn aan hardheid van hart, dan zijn zij reeds in het voorportaal der hel. Immers, wie zal hen genezen, als God het niet doet?"

2. "Uw ongeloof zal God er in rechtvaardigen, dat Hij het Evangelie naar de heidenwereld zendt, hetgeen u met zoveel nijd en afgunst vervult, vers 28. Daarom, aangezien gij de genade Gods afwijst, en u niet wilt onderwerpen aan de macht der Goddelijke waarheid en liefde, aangezien gij niet bekeerd en genezen wilt worden, op de wijze, die de Goddelijke wijsheid heeft verordineerd, zo zij het u bekend, dat de zaligheid Gods de Heidenen gezonden is, die zaligheid, welke alleen uit de Joden was, Johannes 4:22. De aanbieding er van is hun gedaan, de middelen er voor zijn hun verstrekt, en zij hebben er meer uitzicht op dan gij. Zij is hun gezonden, en zij zullen haar horen, en aannemen, en er gelukkig in zijn." Hiermede nu bedoelt Paulus:

A. Hun misnoegen te verminderen wegens de prediking van het Evangelie aan de Heidenen, door er hun het ongerijmde van aan te tonen. Hun toorn was opgewekt, omdat de zaligheid Gods de Heidenen was gezonden. Zij dachten, dat dit een te grote gunst was, die hun werd betoond, maar indien zij deze zaligheid van zo gering een waardij achtten, dat zij niet waard was om door hen zelf aangenomen te worden, dan voorzeker konden zij haar toch niet aan de Heidenen misgunnen, als voor hen te kostelijk, of haar hun benijden. De zaligheid Gods is in de wereld gezonden, de Joden werd zij het eerst aangeboden, zij was hun naar behoren voorgesteld, zij werden ernstig gedrongen haar aan te nemen, maar zij weigerden haar. Zij wilden de uitnodiging niet aannemen tot de bruiloft, die hun het eerst gezonden was, en daarom hebben zij het zichzelf te wijten, dat andere gasten genodigd zijn. Indien zij de koop niet willen sluiten, er de voorwaarden niet van willen aannemen, dan moeten zij niet boos zijn op hen, die het wèl willen. Zij konden niet klagen, dat de Heidenen haar hun ontnomen hadden, want zij hadden er geen lust in betoond, ja meer, zij hadden de verzenen er tegen opgeheven, en daarom is het hun eigen schuld, want het is door hun val, dat de zaligheid de Heidenen geworden is, Romeinen 11:11.

B. Om hun ongenoegen over de gunst, de heidenen betoond, ten hunnen voordele te gebruiken, en alzo uit dat kwaad goed te doen voortkomen. Want, als hij over deze zelfde zaak spreekt in zijn brief aan de Romeinen, nl. van het voordeel, dat de Heidenen door het ongeloof en de verwerping der Joden hadden verkregen, zegt hij dit voorbedacht te hebben gezegd, of hij daardoor ook enigszins zijn geliefde stamgenoten, de Joden, tot jaloersheid zou verwekken, en enigen uit hen behouden mocht, Romeinen 11:14. De Joden hebben het Evangelie van Christus verworpen, het weggeschoven naar de Heidenen, maar het is nog niet te laat om berouw te hebben van hun weigering, en de zaligheid aan te nemen, die zij zo gering hebben geschat. Zij kunnen "Nee" zeggen, maar haar toch aannemen, zoals de oudste broeder in de gelijkenis, die, toen hem bevolen was heen te gaan om in de wijngaard te werken, eerst zei: ik wil niet, maar daarna, berouw hebbende, heenging. Mattheüs 21:29. Is het Evangelie de Heidenen gezonden? Laat ons het dan volgen, veeleer dan het te moeten missen. En zullen zij het horen, van wie men gedacht heeft dat zij geen gehoor meer hadden, die zo lang geweest waren als de afgoden, die zij aanbaden, die oren hebben en niet horen? En zullen wij het niet horen, die het voorrecht hebben van de Heere nabij ons te hebben voor alles, waarvoor wij Hem aanroepen? Aldus wilde hij, dat zij bij zichzelf zouden redeneren, totdat zij zich schamen en het Evangelie gaan geloven, door het welkom, dat het bij de Heidenen vond. En zo het die uitwerking niet op hen had, dan zou hun oordeel er om verzwaard worden, zoals dit met de schriftgeleerden en Farizeeën het geval was, die toen zij zagen, dat hoeren en tollenaren zich aan de doop van Johannes onderwierpen, geen berouw hebben gehad van hun dwaasheid, om hem te geloven," Mattheüs 21:32.

IV. Hoe de vergadering daarop met enige wanorde uiteengegaan is.
1. Zij keerden Paulus de rug toe. Diegenen onder hen, die niet geloofden, waren ten uiterste verbitterd over het woord, dat hij gesproken had, nl. dat er een gerechtelijke verblinding over hen komen zou, en dat het licht des Evangelies zou schijnen over hen, die in duisternis zijn gezeten. Als Paulus dit gezegd had, was het hun genoeg, en gingen zij weg, misschien niet zo verwoed als anderen van hun volk bij een dergelijke gelegenheid geweest waren, maar dom en onbekommerd, zonder door de schrikkelijke woorden, die hij aan het einde zijner rede, of de troostrijke woorden, die hij te voren had gesproken, meer ontroerd of aangedaan te zijn, dan de stoelen, waarop zij zaten. Zij

gingen weg, velen van hen met het besluit om Paulus nooit meer te gaan horen prediken, of zich verder omtrent deze zaak enigerlei bemoeienis te geven.

2. Zij zetten hun aangezicht tegen elkaar, want er was grote twisting onder hen. Er was niet slechts twisting tussen hen, die geloofden, en hen, die niet geloofden, maar zelfs onder hen, die niet geloofden. Zij, die overeenkwamen om van Paulus weg te gaan, kwamen toch niet overeen in de redenen waarom zij weggingen, zij hadden veel twisting onder elkaar, vele redeneringen. Velen hebben grote redeneringen, die toch niet op de rechte wijze redeneren, zij vinden elkanders meningen verkeerd, maar onderwerpen zich toch niet aan de waarheid. Ook zullen der mensen redeneringen onder elkaar hen niet tot overtuiging brengen, als de genade Gods hun verstand niet opent.

Handelingen 28:30 - 31

Hier nemen wij afscheid van de geschiedenis van Paulus, en daar God het niet goed of gepast oordeelde, dat wij iets meer van hem zullen weten, behoren wij zeer zorgvuldig kennis te nemen van elke bijzonderheid in de omstandigheden, waarin wij hem hier moeten verlaten.

I. Het kan niet anders dan een smart voor ons zijn, dat wij hem om Christus wil in banden moeten laten, en dat ons zelfs geen vooruitzicht gegeven is, dat hij zijn vrijheid zal herkrijgen. Twee volle jaren van het leven diens Godvruchtigen mans worden hier doorgebracht in gevangenschap, en, voor zoveel blijkt, werd er gedurende al dien tijd geen onderzoek naar hem gedaan door hen, wier gevangenen hij was. Hij heeft zich op de keizer beroepen in de hoop van spoedig uit zijn gevangenschap ontslagen te worden, daar de stadhouders aan zijn keizerlijke majesteit omtrent de gevangenen bericht hadden, dat hij niets gedaan heeft, des doods of der banden waardig, en toch blijft hij gevangen. Zo weinig reden hebben wij op mensen te vertrouwen, inzonderheid verachtte gevangenen op voorname mannen, getuige Jozef, dien de overste der schenkers niet gedacht, maar hem vergat, Genesis 40:23.

Maar sommigen denken, dat het in het eerste van deze twee jaren was, en dat wel vroeg in dit jaar, dat hij voor het eerst voor Nero gebracht werd, en dat toen zijn banden in Christus openbaar geworden zijn in het hof des keizers, zoals hij zegt, Filippenzen 1:13. En het was in deze eerste verantwoording, dat niemand bij hem geweest is, 2 Timotheüs 4:16. Maar het schijnt, dat hij in plaats van, gelijk hij verwachtte, op zijn beroep in vrijheid gesteld te worden, nauwelijks met zijn leven aan des keizers handen ontkomen is, hij noemt het een verlost zijn uit de muil des leeuws, 2 Timotheüs 4:17.

Zijn spreken aldaar van zijn eerste verantwoording, duidt aan, dat hij daarna een tweede verantwoording gedaan heeft, die beter afliep, maar hij werd toch niet in vrijheid gesteld. In deze twee jaren van gevangenschap schreef hij zijn brief aan de Galaten, daarna zijn tweeden brief aan Timotheüs, daarna die aan de Efeziërs, de Filippensen, de Colossenzen en aan Filemon, waarin hij spreekt van verscheidene dingen, die zijn gevangenschap betreffen, en eindelijk, zijn brief aan de Hebreeën, juist nadat hij in vrijheid was gesteld, evenals Timotheüs, die, hem komende bezoeken, om de een of andere reden tot zijn medegevangenen werd gemaakt, met wie, zo hij haast komt, ik u zien zal, schrijft Paulus aan de Hebreeën, Hoofdstuk 13:23.

Maar hoe, en door welk middel, hij zijn vrijheid herkreeg, wordt ons niet gezegd, alleen, dat hij twee jaren gevangen bleef. De overlevering zegt, dat hij, na ontslagen te zijn, van Italië naar Spanje ging, van dáár naar Kreta, en zo met Timotheüs naar Judea gereisd is, en van dáár de gemeenten in Azië ging bezoeken, eindelijk voor de tweede maal te Rome kwam, en er in het laatste jaar der regering van Nero onthoofd werd. Maar Baronius zelf

erkent, dat er tussen zijn bevrijding uit de gevangenschap en zijn marteldood, niets met zekerheid van hem bekend is.
Maar sommigen zeggen, dat Nero, toen hij de tiran begon te spelen, zich tegen de Christenen heeft gesteld en hen heeft vervolgd. Hij was de eerste van de keizers, die een wet tegen hen heeft uitgevaardigd, zoals Tertullianus zegt, Apolog. cap. 5. De gemeente te Rome werd door deze vervolging zeer verzwakt, dat bracht Paulus voor de tweede maal naar Rome, om de gemeente aldaar wederom te versterken en te bevestigen, de zielen te vertroosten van de discipelen, die nog overgebleven waren, en zo viel hij voor de tweede maal in de handen van Nero. En Chrysostomus verhaalt, dat een jonge vrouw, een van Nero's bijzitten, door de prediking van Paulus bekeerd was geworden, tot het Christelijk geloof, en aldus aan het ontuchtige leven, dat zij had geleid, ontrukt was. Nero was hierom zo in toorn ontstoken tegen Paulus, dat hij bevel gaf hem gevangen te nemen, en hem toen ter dood liet brengen.

Maar om nu te blijven bij het kort bericht, dat hier van hem gegeven is.
1. Het doet smartelijk aan, dat zulk een nuttig man, als Paulus geweest is, zo lang in banden werd gehouden. Twee jaren is hij gevangen gehouden door Felix, Hoofdstuk 24:27, en behalve al de tijd, die verliep tussen deze gevangenschap en zijn komst te Rome, is hij nu wederom twee jaren gevangen onder Nero. Hoe vele gemeenten zou Paulus in deze vijf jaren (want zo lang heeft die gevangenschap minstens geduurd,) gesticht kunnen hebben, hoe vele steden en volken tot Christus hebben kunnen brengen, indien hij in vrijheid ware gebleven! Maar God is wijs, en wil tonen, dat Hij ook aan de nuttigste werktuigen, die Hij gebruikt, geen schuldenaar is. Hij kan en zal zijn eigen belangen bevorderen, beide zonder hun diensten en door hun lijden. Zelfs Paulus' banden hebben tot bevordering van het Evangelie gestrekt, Filippenzen 1:12 - 14.
2. Maar zelfs Paulus' gevangenschap was, in sommige opzichten, een vriendelijkheid voor hem, want in die twee jaren bleef hij in zijn eigen gehuurde woning, en dat was, voor zoveel ik weet, meer dan hij ooit te voren gedaan heeft. Hij was vroeger gewoon geweest in de huizen van anderen te verblijven, nu heeft hij zelf een huis, zijn eigen huis, zo lang hij er de huur van betaalt. Zulk een gelegenheid om zich af te zonderen moet een verkwikking geweest zijn voor iemand, die zijn leven lang een reizend prediker was geweest. Hij was gewoon geweest zich steeds te verplaatsen, zelden lang op een plaats blijvende, maar nu woonde hij twee gehele jaren in hetzelfde huis, zodat deze gevangenschap voor hem was, wat het voor de discipelen was, toen Christus hen riep om in een woeste plaats te komen en een weinig te rusten, Markus. 6:31. Toen hij zich in vrijheid bevond, was hij in voortdurende vrees vanwege de lagen der Joden, Hoofdstuk 20:19. Maar nu was zijn gevangenis zijn kasteel, en aldus ging spijze uit van de eter, en zoetigheid van de sterke.

II. Maar het is een genoegen voor ons, (want wij zijn er zeker van, dat het dit ook voor hem was,) dat, hoewel wij hem, om Christus wil in banden laten, wij hem toch ook aan het werk laten voor Christus, en dit was het, dat zijn banden licht maakte, dat hij er niet door belet werd God te dienen en goed te doen. Zijn gevangenis wordt een tempel, een kerk, en dan is zij voor hem een paleis. Zijn handen zijn gebonden, maar Gode zij dank, zijn mond is niet gestopt. Een getrouw, ijverig leraar kan het beter verduren verdrukking te lijden, dan tot zwijgen te worden gebracht. Hier is Paulus een gevangene, en toch een prediker, hij is gebonden, maar het woord des Heeren is niet gebonden.
Toen hij zijn brief aan de Romeinen schreef, zei hij, dat hij verlangde hen te zien, opdat hij hun enige geestelijke gave mocht mededelen, Romeinen 1:11. Hij was verblijd sommigen van hen te zien, vers 15, maar zijn blijdschap zou niet half zo groot zijn, als hij

hun niet enige geestelijke gave kon mededelen, waartoe hij hier de gelegenheid heeft, en dus zal hij over de beperking zijner vrijheid niet klagen.

Merk op:
1. Voor wie hij predikte, voor allen, die gezind waren hem te horen, hetzij Joden of Heidenen. Of hij ook vrijheid had, om in andere huizen te gaan prediken, blijkt niet. Waarschijnlijk heeft hij die vrijheid niet gehad, maar al wie wilde, had de vrijheid om naar zijn huis te komen en hem te horen, en zij waren hem welkom, hij ontving allen, die tot hem kwamen. De deur der leraren behoort open te zijn voor hen, die onderricht van hen wensen te ontvangen, en zij moeten blijde wezen met een gelegenheid, om diegenen van raad te dienen, die in kommer zijn over hun zielen. Paulus kon niet prediken in een synagoge, of in een ruime, prachtig ingerichte plaats van samenkomst, maar hij predikte in zijn eigen armoedige woning. Als wij in de dienst van God niet kunnen doen wat wij wensen, dan moeten wij er in doen wat wij kunnen. De leraren, die slechts kleine gehuurde huizen hebben, moeten daar liever in prediken, indien hun dit toegestaan wordt, dan te zwijgen. Hij ontving allen, die tot hem kwamen, en hij was evenmin bevreesd voor de aanzienlijkste als hij zich de geringste heeft geschaamd. Hij was bereid om op de eersten dag der week te prediken voor de Christenen, en op de zevenden dag voor de Joden, en voor allen, die wilden komen, op iedere anderen dag der week. En hij kon hopen te beter te zullen slagen, omdat zij tot hem kwamen, hetgeen een begeerte aanduidde om onderwezen te worden, en een gewilligheid om te leren, en waar die aanwezig zijn, is het waarschijnlijk, dat enig goed gedaan kan worden.

2. Wat hij predikte. Hij vult hun het hoofd niet met vreemde bespiegelingen, of met politiek, maar hij blijft bij zijn tekst, geeft acht op zijn werk als apostel.
A. Hij is Gods gezant, en daarom predikt hij het koninkrijk Gods. Hij beijvert zich, om dat aan te prijzen, onderhandelt over de zaken er van, ten einde er al de ware belangen van te bevorderen. Hij bemoeit zich niet met de zaken van de koninkrijken der mensen, laten diegenen ze behandelen, wier werk dit is, hij predikt het koninkrijk Gods onder de mensen, en het woord van dat koninkrijk, hetzelfde, dat hij verdedigde in zijn openbare twistredenen, betuigende het koninkrijk Gods, vers 23, daarop drong hij aan in zijn openbare prediking, als hetgeen, zo het op de rechte wijze wordt ontvangen, ons wijs en goed zal maken, wijzer en beter, en dat is het doel der prediking.

B. Hij is een agent voor Christus, een vriend des Bruidegoms, en daarom leert hij van de Heere Jezus Christus' de ganse geschiedenis van Christus, zijn menswording, zijn leer, Zijn leven, zijn wonderen, Zijn dood, zijn opstanding en hemelvaart, alles wat betrekking heeft op de verborgenheid der Godzaligheid. Paulus hield zich aan zijn beginsel - niets te weten en te prediken dan Christus, en dien gekruisigd. Als leraren in hun prediking in verzoeking komen om af te wijken van hetgeen hun voornaamste arbeid en doel is, dan moeten zij zich terugbrengen tot hun plicht met deze vraag: In welk opzicht betreft dit de Heere Jezus Christus? Welke strekking heeft dit om ons tot Hem te brengen en ons met Hem te laten blijven wandelen? Want wij prediken niet onszelf, maar Christus

3. Met welke vrijmoedigheid hij predikte.
A. Gods genade gaf hem vrijmoedigheid van geest, hij predikte met alle vrijmoedigheid, als iemand, die zelf wèl verzekerd was van de waarheid van hetgeen hij predikte, en dat het datgene was, waarbij hij durfde te blijven, en van de waardij er van, zodat hij er ook voor durfde te lijden. Hij schaamde zich het Evangelie van Christus niet.

B. Gods voorzienigheid bezorgde hem vrijheid tot spreken, onverhinderd. Niemand verhinderde hem om te spreken. Niemand hield hem er bij in bedwang. De Joden, die hem plachten te verbieden tot de Heidenen te spreken, hadden hier geen macht of gezag, en de Romeinse regering nam vooralsnog geen kennis van de belijdenis van het Christendom, als van een misdaad.

Hierin moeten wij de hand Gods zien.
Ten eerste. Hij stelde een perk aan de woede der vervolgers. Waar Hij het hart niet bekeert, kan Hij toch de hand binden en de tong breidelen. Nero was een bloeddorstig man, en er waren te Rome velen, Joden en Heidenen, die het Christendom haatten, en toch was het zo, al was het onverklaarbaar, dat aan Paulus, hoewel hij een gevangenen was, toegelaten werd het Evangelie te prediken, en dat dit niet voor een verstoring van de vrede werd gehouden. Aldus zal God de grimmigheid des mensen Hem loffelijk doen maken, en het overblijfsel der grimmigheden opbinden, Psalm 76:11. Hoewel er zo velen waren, die het in hun macht hadden Paulus' prediking te verbieden (zelfs de gemene soldaat, die hem bewaarde, zou dit hebben kunnen doen) heeft God het toch zo beschikt, dat niemand het hem verbood.

Ten tweede. Zie hier hoe God vertroosting bereid heeft tot verlichting van de vervolgde. Hoewel het een zeer enge sfeer van werkzaamheid was, waarin Paulus zich hier bevond, vergeleken bij die, waarin hij vroeger geplaatst was, kon hij er toch ongestoord in arbeiden, daar niemand hem hinderde. Hoewel het geen grote en krachtige deur was, die hem daar geopend was, was het toch een deur, die open gehouden werd, en aan niemand werd toegelaten haar te sluiten, en voor velen was het toch wel een krachtige deur, zodat er zelfs heiligen in het huis des keizers waren, Filippenzen, bijeenkomsten; aldus te eniger tijd tot een geruste woonplaats voor ons wordt gemaakt, en wij van dag tot dag gevoed worden met het brood des levens, onverhinderd, dan moeten wij God er voor danken, en ons voorbereiden op een verandering, nog steeds verlangende naar die heilige Berg, *waarin geen smartende doorn, noch weedoende distel meer is.*